

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 5. seja (2., 3., 4., 5., 6. in 9. marec 2015)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2016

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 5. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O GRADITVI OBJEKTOV, NUJNI POSTOPEK, EPA 333-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU RAZVOJA TURIZMA (ZSRT-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 196-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPODBUJANJU TUJIH NEPOSREDNIH INVESTICIJ IN INTERNACIONALIZACIJE PODJETIJ (ZSTNIIP-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 197-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO (ZPOP-1C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 198-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O VARSTVU POTROŠNIKOV (ZVPot-G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 265-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLOVNEM REGISTRU SLOVENIJE (ZPRS-1A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 193-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAZNIKI IN DELA PROSTIH DNEVIH V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZPDPD-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 239-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH (ZZZDR-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 257-VII
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODIŠČIH (ZS-L), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 247-VII
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNIŠKI SLUŽBI (ZSS-M), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 246-VII
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNEM REGISTRU (ZSReg-F), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 248-VII
13. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1B), skrajšani postopek, EPA 249-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O BREZPLAČNI PRAVNI POMOČI (ZBPP-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 250-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ELEKTRONSKEM POSLOVANJU NA TRGU (ZEPT-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 251-VII
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TUJCIH (ZTuj-2C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 259-VII
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O EKSPLOZIVIH IN PIROTEHNIČNIH IZDELKIH (ZEPI-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 226-VII
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVILIH (ZZdr-2A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 255-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 310-VII

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O SODELOVANJU MED DRŽAVNIM ZBOROM IN VLADO V ZADEVAH EVROPSKE UNIJE (ZSDZVZEU-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 335-VII

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SEDEŽU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN CENTROM ZA RAZVOJ FINANC (BSCEF), EPA 2015-VI

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI TER KRALJEVINO NORVEŠKO NA PODROČJU SATELITSKE NAVIGACIJE (MSNEUNO), EPA 318-VII

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PRILAGODITVE POGODBE O USTANOVITVI EVROPSKEGA MEHANIZMA ZA STABILNOST MED KRALJEVINO BELGIJO, ZVEZNO REPUBLIKO NEMČIJO, REPUBLIKO ESTONIJO, IRSKO, HELENSKO REPUBLIKO, KRALJEVINO ŠPANIJO, FRANCOSKO REPUBLIKO, ITALIJANSKO REPUBLIKO, REPUBLIKO CIPER, REPUBLIKO LATVIJO, VELIKIM VOJVODSTVOM LUKSEMBURG, MALTO, KRALJEVINO NIZOZEMSKO, REPUBLIKO AVSTRIJO, PORTUGALSKO REPUBLIKO, REPUBLIKO SLOVENIJO, SLOVAŠKO REPUBLIKO IN REPUBLIKO FINSKO KOT NEPOSREDNE POSLEDICE PRISTOPA REPUBLIKE LITVE (MPPUEMSLI), EPA 319-VI

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPREMEMBE IZ DOHE KJOTSKEGA PROTOKOLA (MSDKP), EPA 336-VII

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER SOCIALISTIČNO REPUBLIKO VIETNAM NA DRUGI STRANI (MOPSEUVN), EPA 337-VII

26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO FILIPINI NA DRUGI STRANI (MPSEUPH), EPA 338-VII

27. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V MARIBORU (OdPUM-1H), EPA 252-VII

28. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI UNIVERZE NA PRIMORSKEM (OdUUP-F), EPA 253-VII

29. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI SAMOSTOJNEGA VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA FAKULTETE ZA INFORMACIJSKE ŠTUDIJE V NOVEM MESTU (OdUVZFIŠNM-A), EPA 254-VII

30. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O SOGLASJU K PROGRAMU DELA IN FINANČNEMU NAČRTU AGENCIJE ZA ENERGIJO ZA LETO 2015, EPA 225-VII

31. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA V ZVEZI Z (NE)UČINKOVITOSTJO UPORABE EVROPSKIH SREDSTEV ZA ZAŠČITO PRED POPLAVAMI, EPA 306-VII

32. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Ugotovitev o prenehanju mandata poslancu Srečku Blažiču, EPA 329-VII

Predlog sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, EPA 358-VII

Predlog sklepa o razrešitvi namestnika člana Državne volilne komisije, EPA 359-VII

Določitev kandidata, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat, EPA 366-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	21
32. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	21
Ugotovitev o prenehanju mandata poslancu Srečku Blažiču, EPA 329-VII	21
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	21
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	22
DR. MIROSLAV CERAR	22
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	23
DR. MIROSLAV CERAR	23
JOŽE TANKO	23
DR. MIROSLAV CERAR	24
JOŽE TANKO	24
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	25
DR. MIROSLAV CERAR	25
JOŽE TANKO	25
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	26
JOŽE TANKO	26
LUKA MESEC	26
DR. MIROSLAV CERAR	27
LUKA MESEC	28
DR. MIROSLAV CERAR	28
MAG. DUŠAN VERBIČ	28
DR. MIROSLAV CERAR	29
DR. DUŠAN MRAMOR	29
DR. DUŠAN MRAMOR	30
MAG. DEJAN ŽIDAN	30
DR. FRANC TRČEK	31
IRENA MAJCEN	31
ZDRAVKO POČIVALŠEK	32
MAG. DEJAN ŽIDAN	32
DR. FRANC TRČEK	32
MAG. DEJAN ŽIDAN	32
DR. FRANC TRČEK	32
DR. MITJA HORVAT	33
BORIS KOPRIVNIKAR	33
DR. MITJA HORVAT	34
BORIS KOPRIVNIKAR	34
EVA IRGL	34
DR. PETER GAŠPERŠIČ	34
DR. ANJA KOPAČ MRAK	35
IVA DIMIC	35
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	36
IVA DIMIC	36
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	37
FRANC JURŠA	37
MAG. DEJAN ŽIDAN	37
FRANC JURŠA	37
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	38
DR. DUŠAN MRAMOR	38
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	39
DR. DUŠAN MRAMOR	39
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	39

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	39
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	40
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	41
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	41
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	42
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	42
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	42
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	43
DR. DUŠAN MRAMOR.....	43
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	44
DR. DUŠAN MRAMOR.....	44
ANITA KOLEŠA.....	44
BORIS KOPRIVNIKAR.....	44
BOJAN PODKRAJŠEK.....	45
ZDRAVKO POČIVALŠEK	45
BOJAN PODKRAJŠEK.....	46
ZDRAVKO POČIVALŠEK	46
VIOLETA TOMIČ	46
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	47
VIOLETA TOMIČ	48
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	48
VIOLETA TOMIČ	48
DANILO ANTON RANC	48
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	49
DANILO ANTON RANC	49
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	50
NADA BRINOVŠEK.....	50
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	50
NADA BRINOVŠEK.....	51
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	51
LJUDMILA NOVAK	51
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	52
LJUDMILA NOVAK	52
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	52
LJUDMILA NOVAK	53
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	53
IRENA MAJCEN	54
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	54
IRENA MAJCEN	55
LJUBO ŽNIDAR.....	55
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	55
LJUBO ŽNIDAR.....	56
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	56
LJUBO ŽNIDAR.....	56
PRIMOŽ HAINZ.....	56
DR. PETER GAŠPERŠIČ	57
PRIMOŽ HAINZ.....	57
DR. DUŠAN MRAMOR.....	57
DANIJEL KRIVEC	58
IRENA MAJCEN	58
DANIJEL KRIVEC	59
IRENA MAJCEN	59
DANIJEL KRIVEC	59
MIHA KORDIŠ	60
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	60
MIHA KORDIŠ	61
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	61
MIHA KORDIŠ	61

DR. FRANC KRIŽANIČ	62
MAG. GORAN KLEMENČIČ	62
TOMAŽ LISEC	63
DR. PETER GAŠPERŠIČ	63
TOMAŽ LISEC	64
DR. PETER GAŠPERŠIČ	64
JOŽEF HORVAT	64
DR. DUŠAN MRAMOR	65
JOŽEF HORVAT	65
DR. DUŠAN MRAMOR	66
JOŽEF HORVAT	66
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	66
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	67
ZVONKO LAH	67
IRENA MAJCEN	68
ZVONKO LAH	68
IRENA MAJCEN	68
ZVONKO LAH	69
JELKA GODEC	69
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	70
JELKA GODEC	70
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	70
VOJKA ŠERGAN	71
MAG. DEJAN ŽIDAN	71
VOJKA ŠERGAN	72
MAG. DEJAN ŽIDAN	72
ANJA BAH ŽIBERT	72
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	73
ANJA BAH ŽIBERT	73
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	74
ANJA BAH ŽIBERT	74
IVAN HRŠAK	74
BORIS KOPRIVNIKAR	74
ŽAN MAHNIČ	75
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	75
ŽAN MAHNIČ	76
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	76
ŽAN MAHNIČ	77
MARJAN DOLINŠEK	77
IRENA MAJCEN	77
MATJAŽ NEMEC	78
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	78
JERNEJ VRTOVEC	79
MAG. GORAN KLEMENČIČ	80
JERNEJ VRTOVEC	80
MAG. GORAN KLEMENČIČ	81
BRANKO ZORMAN	81
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	81
SIMON ZAJC	82
ZDRAVKO POČIVALŠEK	82
MARUŠA ŠKOPAC	83
ZDRAVKO POČIVALŠEK	83
ANDREJA KATIČ	84
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	84
ANDREJA KATIČ	85
DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR	85
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	85
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	85

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	86
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	86
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	87
ŽAN MAHNIČ.....	87
JANKO VEBER.....	88
ŽAN MAHNIČ.....	88
JANKO VEBER.....	89
DR. FRANC TRČEK.....	89
IRENA MAJCEN.....	89
DR. FRANC TRČEK.....	90
IRENA MAJCEN.....	90
DR. FRANC TRČEK.....	91
DR. FRANC KRIŽANIČ.....	91
DR. PETER GAŠPERŠIČ.....	91
VIOLETA TOMIČ.....	92
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC.....	92
VIOLETA TOMIČ.....	93
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC.....	93
VIOLETA TOMIČ.....	93
MIHA KORDIŠ.....	93
JANKO VEBER.....	94
MIHA KORDIŠ.....	94
JANKO VEBER.....	95
MIHA KORDIŠ.....	95
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU RAZVOJA TURIZMA (ZSRT-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 196-VII.....	96
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPODBUJANJU TUJIH NEPOSREDNIH INVESTICIJ IN INTERNACIONALIZACIJE PODJETIJ (ZSTNIIP-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 197-VII.....	96
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO (ZPOP-1C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 198-VII.....	96
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	96
MARKO FERLUGA.....	97
ZDRAVKO POČIVALŠEK.....	99
ANDREJA KATIČ.....	100
DR. FRANC TRČEK.....	101
MAG. MATEJ TONIN.....	102
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	103
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK.....	104
DANIJEL KRIVEC.....	105
UROŠ PRIKL.....	106
DANILO ANTON RANC.....	107
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	107
ANDREJA POTOČNIK.....	108
MARKO FERLUGA.....	108
DANIJEL KRIVEC.....	109
DR. FRANC TRČEK.....	109
ALEŠ CANTARUTTI.....	110
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O EKSPLOZIVIH IN PIROTEHNIČNIH IZDELKIH (ZEPI- A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 226-VII.....	110

MAG. DUŠAN VERBIČ.....	110
DR. FRANC TRČEK	111
JERNEJ VRTOVEC	111
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	112
ANJA BAH ŽIBERT	113
BENEDIKT KOPMAJER.....	113
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	114
ANDREJ ŠPENGA	114
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	115
ANJA BAH ŽIBERT	117
ANDREJ ŠPENGA	118
ANJA BAH ŽIBERT	118
ANJA BAH ŽIBERT	118
TOMAŽ LISEC	119

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERNOSTI (ZZZDR-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 257-VII	120
---	-----

DR. MATEJ T. VATOVEC	120
UROŠ PRIKL	120
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	121
IVA DIMIĆ	122
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	123
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	123
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	124
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	124
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	124
JELKA GODEC.....	124
MAG. JANA JENKO	125
MATJAŽ NEMEC	126
VIOLETA TOMIČ	127
DR. MATEJ T. VATOVEC	127
LJUDMILA NOVAK	128
JELKA GODEC.....	129
JELKA GODEC.....	130
FRANC JURŠA.....	130
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	131
ANJA BAH ŽIBERT	133
MARIJA BAČIČ	133
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	134
LUKA MESEC.....	135
IVA DIMIĆ	136
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	137
DR. JASNA MURGEL	137
JANJA SLUGA	139
ANJA BAH ŽIBERT	140
JERNEJ VRTOVEC	141
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	142
MAG. JANA JENKO	143
ANJA BAH ŽIBERT	143
VESNA VERVEGA	144
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	144
MATJAŽ HAN	144
JOŽEF HORVAT	145
MARTINA VUK	146
ANJA BAH ŽIBERT	147

MAG. BRANISLAV RAJIĆ	147
MARINKA LEVIČAR.....	147
MARTINA VUK	148
JELKA GODEC.....	149
ANJA BAH ŽIBERT	149
DR. MATEJ T. VATOVEC	149
ERIKA DEKLEVA	150
MIHA KORDIŠ	151
MAG. MATEJ TONIN.....	151
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	152
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	153
BOJAN PODKRAJŠEK.....	154
VIOLETA TOMIČ	155
SIMON ZAJC	156
ANDREJA POTOČNIK	156
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	157
ŽAN MAHNIČ.....	158
DR. MATEJ T. VATOVEC	159
MARTINA VUK	160
JANJA SLUGA	160
PRIMOŽ HAINZ.....	160
DR. FRANC TRČEK	161
EVA IRGL.....	161
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	163
DR. MATEJ T. VATOVEC	163
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	164
MATJAŽ NEMEC	164
ANJA BAH ŽIBERT	165
LUKA MESEC.....	165
PRIMOŽ HAINZ.....	166
DR. FRANC TRČEK	166
ANJA BAH ŽIBERT	166
MARTINA VUK	167
ANJA BAH ŽIBERT	167
MATJAŽ NEMEC	167
ANJA BAH ŽIBERT	168
DR. MATEJ T. VATOVEC	168
MARTINA VUK	170
32. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	172
Predlog sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, EPA 358-VII	172
MATJAŽ HAN	172
Predlog sklepa o razrešitvi namestnika člana Državne volilne komisije, EPA 359-VII.....	173
9. TOČKA DNEVNEGA REDA – NADALJEVANJE.....	173
IVA DIMIC	173
DR. MATEJ T. VATOVEC	173
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	174
JOŽEF HORVAT	174
LJUDMILA NOVAK	174
DR. MATEJ T. VATOVEC	174

MAG. MATEJ TONIN.....	174
DR. MATEJ T. VATOVEC	175
JELKA GODEC.....	175
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	176
MATJAŽ NEMEC	176
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	176
JOŽEF HORVAT	176
LUKA MESEC.....	177
DR. FRANC TRČEK	177
LUKA MESEC.....	177
LJUDMILA NOVAK	177
JERNEJ VRTOVEC	177
IVA DIMIC	178
MATJAŽ NEMEC	178
JELKA GODEC.....	178
VIOLETA TOMIČ	178
MATJAŽ HAN	178
FRANC JURŠA.....	178
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	179
MIHA KORDIŠ	179
ANJA BAH ŽIBERT	179
ERIKA DEKLEVA	179
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	180
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	180
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	180
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	180
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SEDEŽU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN CENTROM ZA RAZVOJ FINANC (BSCEF), EPA 2015-VI	181
22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI TER KRALJEVINO NORVEŠKO NA PODROČJU SATELITSKE NAVIGACIJE (MSNEUNO), EPA 318-VII.....	181
23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PRILAGODITVE POGODBE O USTANOVITVI EVROPSKEGA MEHANIZMA ZA STABILNOST MED KRALJEVINO BELGIJO, ZVEZNO REPUBLIKO NEMČIJO, REPUBLIKO ESTONIJO, IRSKO, HELENSKO REPUBLIKO, KRALJEVINO ŠPANIJO, FRANCOSKO REPUBLIKO, ITALIJANSKO REPUBLIKO, REPUBLIKO CIPER, REPUBLIKO LATVIJO, VELIKIM VOJVODSTVOM LUKSEMBURG, MALTO, KRALJEVINO NIZOZEMSKO, REPUBLIKO AVSTRIJO, PORTUGALSKO REPUBLIKO, REPUBLIKO SLOVENIJO, SLOVAŠKO REPUBLIKO IN REPUBLIKO FINSKO KOT NEPOSREDNE POSLEDICE PRISTOPA REPUBLIKE LITVE (MPPUEMSLI), EPA 319-VI	181
24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPREMEMBE IZ DOHE KJOTSKEGA PROTOKOLA (MSDKP), EPA 336-VII	181
25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER	

SOCIALISTIČNO REPUBLIKO VIETNAM NA DRUGI STRANI (MOPSEUVN), EPA 337-VII.....	182
26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO FILIPINI NA DRUGI STRANI (MPSEUPH), EPA 338-VII	182
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	182
JOŽE TANKO	182
DR. FRANC TRČEK	183
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	183
VIOLETA TOMIČ	183
LJUBO ŽNIDAR.....	184
DANIJEL KRIVEC	184
MIHA KORDIŠ	184
JOŽEF HORVAT	185
ZVONKO LAH.....	185
ŽAN MAHNIČ.....	186
DR. FRANC TRČEK	186
VIOLETA TOMIČ	187
MIHA KORDIŠ	187
ŽAN MAHNIČ.....	187
30. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O SOGLASJU K PROGRAMU DELA IN FINANČNEMU NAČRTU AGENCIJE ZA ENERGIJO ZA LETO 2015, EPA 225-VII.....	188
MAG. IRENA PRAČEK.....	188
IGOR ZORČIČ.....	189
IGOR ZORČIČ.....	190
LJUBO ŽNIDAR.....	190
IVAN HRŠAK	190
ANDREJA KATIČ	191
DR. FRANC TRČEK	192
JERNEJ VRTOVEC	193
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODIŠČIH (ZS-L), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 247-VII.....	193
MAG. GORAN KLEMENČIČ	193
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	194
ANJA BAH ŽIBERT	195
MARJANA KOTNIK POROPAT	196
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	196
DR. MATEJ T. VATOVEC	197
JERNEJ VRTOVEC	198
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	198
IGOR ZORČIČ.....	199
MARJANA KOTNIK POROPAT	200
ANJA BAH ŽIBERT	200
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	201
IGOR ZORČIČ.....	202
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	203
DR. JASNA MURGEL	203
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	204
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	204

KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	206
IVA DIMIC	206
ANJA BAH ŽIBERT	207
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	208
DR. JASNA MURGEL	208
ANJA BAH ŽIBERT	209
ANJA BAH ŽIBERT	209
ANJA BAH ŽIBERT	209
ANJA BAH ŽIBERT	210
MARJANA KOTNIK POROPAT	210
ANJA BAH ŽIBERT	210
ANJA BAH ŽIBERT	210

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNIŠKI SLUŽBI (ZSS-M), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 246-VII	210
---	-----

DARKO STARE	210
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	211
MARJANA KOTNIK POROPAT	212
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	212
DR. MATEJ T. VATOVEC	213
IVA DIMIC	213
DR. JASNA MURGEL	214
ANJA BAH ŽIBERT	215
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	215
ANJA BAH ŽIBERT	216
MAG. GORAN KLEMENČIČ	217
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	218
DR. JASNA MURGEL	218
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	219
ANJA BAH ŽIBERT	220
MAG. GORAN KLEMENČIČ	220
ANJA BAH ŽIBERT	221

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNEM REGISTRU (ZSReg-F), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 248-VII	221
---	-----

MAG. GORAN KLEMENČIČ	221
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	222
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	223
DR. MATEJ T. VATOVEC	223
IVA DIMIC	224
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	224
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	225
ANJA BAH ŽIBERT	226
MARJANA KOTNIK POROPAT	226
ANJA BAH ŽIBERT	227
MAG. GORAN KLEMENČIČ	227
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	228
MAG. GORAN KLEMENČIČ	230
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	230
ANJA BAH ŽIBERT	231
IGOR ZORČIČ.....	231
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	232
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	232
MAG. GORAN KLEMENČIČ	233

MARJANA KOTNIK POROPAT	234
30. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	234
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	234
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	235
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	235
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	236
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	236
DR. MATEJ T. VATOVEC	236
IVA DIMIC	236
IGOR ZORČIČ.....	237
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	237
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O GRADITVI OBJEKTOV, NUJNI POSTOPEK, EPA 333-VII	237
LIDIJA STEBERNAK.....	237
DANILO ANTON RANC	238
DR. FRANC TRČEK	239
JERNEJ VRTOVEC	239
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	240
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	241
DANIJEL KRIVEC	241
MARJANA KOTNIK POROPAT	242
ANDREJA KATIČ	243
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM TOŽILSTVU (ZDT-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 249-VII	243
MAG. GORAN KLEMENČIČ	243
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	244
IVA DIMIC	245
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	246
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	246
ANJA BAH ŽIBERT	246
MARJANA KOTNIK POROPAT	247
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	248
DR. MATEJ T. VATOVEC	248
MARJANA KOTNIK POROPAT	249
EVA IRGL.....	249
MAG. GORAN KLEMENČIČ	250
MARJANA KOTNIK POROPAT	250
ANJA BAH ŽIBERT	251
MAG. GORAN KLEMENČIČ	251
EVA IRGL.....	252
MAG. GORAN KLEMENČIČ	252
EVA IRGL.....	253
MAG. GORAN KLEMENČIČ	253
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	254
ANJA BAH ŽIBERT	254
MAG. GORAN KLEMENČIČ	254
ANJA BAH ŽIBERT	255
ANJA BAH ŽIBERT	255

EVA IRGL.....	255
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ	256
DR. MITJA HORVAT	256
ANJA BAH ŽIBERT	258
DR. MITJA HORVAT	258
EVA IRGL.....	259
DR. MITJA HORVAT	259

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O BREZPLAČNI PRAVNI POMOČI (ZBPP-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 250-VII	259
---	-----

TINA BRECELJ	259
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	260
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	261
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	261
EVA IRGL.....	262
MARJANA KOTNIK POROPAT	262
MARIJA BAČIČ	263
DR. MATEJ T. VATOVEC	264
IVA DIMIC	264
ANJA BAH ŽIBERT	265
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	266
ANJA BAH ŽIBERT	266
TINA BRECELJ	266
ANJA BAH ŽIBERT	267
IVA DIMIC	267
TINA BRECELJ	268
ANJA BAH ŽIBERT	268

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ELEKTRONSKEM POSLOVANJU NA TRGU (ZEPT-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 251-VII.....	268
---	-----

IRENA KOTNIK.....	268
ANJA BAH ŽIBERT	269
IRENA KOTNIK.....	269
NADA BRINOVŠEK.....	269
PRIMOŽ HAINZ.....	270
DR. FRANC KRIŽANIČ	270
JERNEJ VRTOVEC	270

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TUJCIH (ZTuj-2C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 259-VII.....	271
---	-----

PETER VILFAN.....	271
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	272
ANDREJ ŠPENGA	272
ANJA BAH ŽIBERT	273
IVAN HRŠAK	273
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	274
MATJAŽ HAN	274
JERNEJ VRTOVEC	275
PETER VILFAN.....	276
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	276
JERNEJ VRTOVEC	277
MATJAŽ HAN	278

ANDREJ ŠPENGA	278
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	279
LUKA MESEC.....	279
ANITA KOLEŠA.....	279
JERNEJ VRTOVEC	280
ANDREJ ŠPENGA	280
27. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V MARIBORU (OdPUM-1H), EPA 252-VII	281
DR. PETER MAČEK.....	281
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	281
PRIMOŽ HAINZ.....	281
DR. FRANC KRIŽANIČ	282
MIHA KORDIŠ	282
IRENA KOTNIK.....	283
ANDREJ ČUŠ	283
28. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI UNIVERZE NA PRIMORSKEM (OdUUP-F), EPA 253-VII	284
DR. PETER MAČEK.....	284
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	284
IRENA KOTNIK.....	285
ANDREJ ČUŠ	285
29. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI SAMOSTOJNEGA VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA FAKULTETE ZA INFORMACIJSKE ŠTUDIJE V NOVEM MESTU (OdUVZFIŠNM-A), EPA 254-VII.....	286
DR. PETER MAČEK.....	286
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	286
IRENA KOTNIK.....	286
ANDREJ ČUŠ	287
DR. FRANC KRIŽANIČ	287
19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 310-VII.....	288
ŽAN MAHNIČ.....	288
DARKO STARE	289
ANDREJ ČUŠ.....	289
MARJANA KOTNIK POROPAT	291
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	292
DR. MATEJ T. VATOVEC	293
MAG. MATEJ TONIN.....	293
PETER VILFAN.....	294
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	296
MAG. MATEJ TONIN.....	297
ŽAN MAHNIČ.....	299
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	301
DARKO STARE	302
ŽAN MAHNIČ.....	303
MATJAŽ NEMEC	303

IGOR ZORČIČ.....	304
MARJANA KOTNIK POROPAT	305
ŽAN MAHNIČ	306
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	307
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	307
ŽAN MAHNIČ.....	308
MARINKA LEVIČAR.....	308
TOMAŽ LISEC	308
DARKO STARE	310
TOMAŽ LISEC	310
MIHA KORDIŠ	310
ANDREJ ČUŠ	311
DARKO STARE	312
ŽAN MAHNIČ.....	312
ANJA BAH ŽIBERT	313

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O SODELOVANJU MED DRŽAVNIM ZBOROM IN VLADO V ZADEVAH EVROPSKE UNIJE (ZSDZVZEU-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 335-VII	313
--	-----

ANJA BAH ŽIBERT	313
DRAGOLJUBA BENČINA.....	314
MARINKA LEVIČAR.....	315
MATJAŽ NEMEC	315
LUKA MESEC.....	316
LJUDMILA NOVAK	318
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	319
KAMAL IZIDOR SHAKER	319
ANDREJ ČUŠ	320
LJUDMILA NOVAK	322
ANJA BAH ŽIBERT	323
VOJKA ŠERGAN.....	324
ŽAN MAHNIČ.....	324
ANDREJA POTOČNIK	325
MAG. MATEJ TONIN.....	325
UROŠ PRIKL	326
KAMAL IZIDOR SHAKER	327
MATJAŽ NEMEC	328
PRIMOŽ HAINZ.....	329
SIMON ZAJC	329
TILEN BOŽIČ.....	330
JERNEJ VRTOVEC	330
EVA IRGL.....	331
DRAGOLJUBA BENČINA.....	332
ANJA BAH ŽIBERT	332
KAMAL IZIDOR SHAKER	332

31. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA V ZVEZI Z (NE)UČINKOVITOSTJO UPORABE EVROPSKIH SREDSTEV ZA ZAŠČITO PRED POPLAVAMI, EPA 306-VII.....	333
---	-----

URŠKA BAN	333
DR. FRANC KRIŽANIČ	333
MIHA KORDIŠ	334
JERNEJ VRTOVEC	335
TILEN BOŽIČ.....	336
ZVONKO LAH.....	336
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	337

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVILIH (ZZdr-2A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 255-VII.....	338
TOMAŽ GANTAR	338
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	339
MIHA KORDIŠ	340
JERNEJ VRTOVEC	341
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	341
BRANKO ZORMAN	342
NADA BRINOVŠEK.....	343
TOMAŽ GANTAR	344
ANDREJA KATIČ	344
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O VARSTVU POTROŠNIKOV (ZVPot-G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 265-VII	345
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	345
JOŽEF HORVAT	346
IVAN ŠKODNIK	346
FRANČ BREZNIK	347
TOMAŽ GANTAR	347
VIOLETA TOMIČ	348
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLOVNEM REGISTRU SLOVENIJE (ZPRS-1A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 193-VII	348
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	349
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	350
MARUŠA ŠKOPAC	351
FRANČ BREZNIK	351
UROŠ PRIKL	352
ANDREJA KATIČ	353
DR. MATEJ T. VATOVEC	354
JOŽEF HORVAT	355
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAZNIKI IN DELA PROSTIH DNEVIH V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZDPDP-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 239-VII	355
MARJAN DOLINŠEK	355
UROŠ PRIKL	356
JANJA SLUGA	357
ANJA BAH ŽIBERT	358
UROŠ PRIKL	358
MARIJA BAČIČ	359
VIOLETA TOMIČ	359
IVA DIMIČ	360
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	361
LJUDMILA NOVAK	361
JOŽEF HORVAT	362
DR. MATEJ T. VATOVEC	362
VOJKA ŠERGAN	363
MIHA KORDIŠ	364
JANJA SLUGA	365
VIOLETA TOMIČ	365

MARJAN DOLINŠEK	366
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	366
TOMAŽ GANTAR	367
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	367
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	367
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	367
DR. MATEJ T. VATOVEC	367
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	367
MAG. MATEJ TONIN.....	368
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	368
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	368
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	369
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	369
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	369
27. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	369
28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	369
29. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	370
19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	370
ŽAN MAHNIČ.....	370
MAG. MATEJ TONIN.....	370
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	371
MATJAŽ NEMEC	371
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	371
DR. MATEJ T. VATOVEC	371
JOŽEF HORVAT	372
IGOR ZORČIČ.....	372
ŽAN MAHNIČ.....	372
MATJAŽ NEMEC	373
JERNEJ VRTOVEC	373
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	373
20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	374
31. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	374
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	374

Državni zbor VII. mandat

5. seja

2., 3., 4., 5., 6. in 9. marec 2015

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Andreja Katič.....podpredsednica Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 2. marca 2015 ob 12.03.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 5. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Marjana Kotnik Poropat, gospa Klavdija Markež do 14. ure, gospa Andreja Potočnik, gospod Marijan Pojbič, mag. Branko Grims, dr. Vinko Gorenak, mag. Anže Logar, gospod Ivan Prelog, gospod Igor Zorčič, gospod Branislav Rajič in gospod Žan Mahnič do 12.30.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice in ministre ter generalnega sekretarja Vlade k 1. točki dnevnega reda, predstavnika Državnega sveta k 18. točki dnevnega reda, mag. Ireno Praček, direktorico Agencije za energijo, k 30. točki dnevnega reda in predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 5. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 20. februarja 2015, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik posamezne točke z dnevnega reda oziroma predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel.

Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem. Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Vse v redu? Lahko glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 5. seje zbora določen.

Prehajamo na **32. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO SO MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Ugotovitve o prenehanju mandata poslancu Srečku**

Blažiču. V skladu z drugim odstavkom 202. člena Poslovnika Državnega zbora vas obveščam, da me je poslanec Srečko Blažič 5. februarja 2015 pisno obvestil, da odstopa s funkcije poslanca. Ugotavljam, da gospodu Srečku Blažiču v skladu s šesto alinejo prvega odstavka in drugim odstavkom 9. člena Zakona o poslancih ter tretjim odstavkom 202. člena Poslovnika Državnega zbora preneha mandat poslanca z 2. marcem 2015.

O tem bom takoj obvestil Državno volilno komisijo in jo zaprosil, da zboru sporoči, kateri kandidat oziroma kandidatka bo v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postal poslanec oziroma postala poslanka za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat. Na podlagi obvestila Državne volilne komisije bo Mandatno-volilna komisija Državnega zbora pripravila poročilo in predlagala potrditev mandata ter o svoji ugotovitvi poročala zboru.

Dovolite, da se v imenu nas vseh spoštovanemu kolegu najlepše zahvalim za dosedanje delo in mu zaželim uspehov tudi v prihodnosti.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovniskem roku prejel pisne prijave 52 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena in 247. členom Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade. Vsaka poslanka oziroma vsak poslanec ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanja v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa

postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave.

V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko se je za danes opravičil gospod Karl Viktor Erjavec, minister za zunanje zadeve. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovoril predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

Prvo vprašanje bo zastavil gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa. Lep pozdrav kolegom, predvsem pa vam, predsednik Vlade.

Naj takoj na začetku seveda pričnem s to zadnjo temo, ki smo jo obdelovali prejšnji teden, to pa je imenovanje Nadzornega sveta SDH. Vi veste, da smo v prejšnjem mandatnem obdobju spremenili zakon predvsem z enim jasnim in enostavnim ciljem, kako preprečiti imenovanje članov nadzornega sveta, da ne bi bili istočasno vmešani v politiko. S tem bi politiki nekako odškrnili prste, da ne bi več imeli kaj dosti zraven. Prav v ta namen smo v resnici pri spremembi zakona zelo jasno v 39. členu, kjer govorimo o sestavi nadzornega sveta, definirali, kakšni so pogoji in kaj vse mora ta član izpolnjevati, da bi bilo to možno. Ne bom jih našteval, ker jih verjetno zelo dobro sami poznate. Se pa je zgodilo vmes nekaj drugega, kar smo manj pričakovali pri prvem imenovanju oziroma postopku imenovanja članov nadzornega sveta. To pa je, da smo v naslednjem členu tudi zelo jasno določili, kdo pripravlja ta postopek. Se pravi, gre za strokovno komisijo, ki poda predlog. In sedaj se je zgodilo že tisto prvo, prva varovalka je izčrpana, s katero smo želeli preprečiti politična imenovanja. To pa je, da če bo minister spremenil predlog predlaganih kandidatov komisije, potem mora ta obrazložitev biti zelo jasna in več kot jasno je, da bo o tem diskusija v Državnem zboru. Bojim pa se, glede na napovedi vaših koalicijskih strank in partnerjev, da v resnici niso zadovoljni niti s temi imeni, in danes niti ne želim polemizirati o teh imenih, da se bomo razumeli. To ni moje osnovno

vprašanje – ker so že skurjeni. Mene bolj zanima naslednje:

Kako in na kakšen način boste vi s svojo integriteto in spoštovanjem tega zakona lahko zagotovili, da ne bo prišlo do političnih imenovanj znotraj tega koalicijskega golaža in tekmovanja, še posebej, ko se preveč govori o formuli 3+1+1?

Kako in na kakšen način boste to lahko zagotovili, je moje osnovno vprašanje. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovanemu poslancu hvala za vprašanje.

Kako bomo zagotovili? Enostavno tako, da bomo spoštovali zakon, kot ga že spoštujemo. Vse to, o čemer govorite, so navedbe, domneve iz medijev oziroma verjetno tistih, ki medijem sporočajo te domneve. Jaz pa vam zagotavljam, da postopek izbire kandidatov za nadzorni svet SDH poteka popolnoma v skladu z zakonom, in sicer, kot veste, se je na javni razpis prijavilo 47 kandidatov. Pristojna komisija, strokovna komisija, ki ste jo oblikovali v vašem mandatu tudi vi, je ostala ista, nespremenjena, nismo želeli posegati vanjo, je preučila vse te prijave, izločila tiste, ki formalno niso bile ustrezne, in obravnavala formalno ustrezne ter prišla do nekega ožjega nabora kandidatov po različnih kriterijih. To je sporočila ministru za finance, ki je prav tako po zakonu pristojen, da sedaj pravzaprav na podlagi tega dela komisije oblikuje predlog za Vlado. Kot veste, bo dal na koncu k predlogu Vlade soglasje Državni zbor, tako da boste vsi prisotni poslanci, predvsem ta spoštovani zbor, udeleženi v tem procesu. Zato je popolnoma nemogoče, da bi, tudi če bi kdo želel tu kakorkoli manipulirati, zadeva zaobšla vas. Vsekakor pa se nič ne manipulira in lahko vam zagotovim, da bo minister v teh dneh na podlagi temeljite proučitve teh kriterijev kandidatov predlagal Vladi tiste, ki so za to najbolj ustrezni. Bi pa vas opozoril, da je ta postopek izjemno zahteven, kajti ob tem, ko je treba izbrati pet kandidatov, moramo imeti predvsem v mislih, in to je temeljno vodilo Vlade, koalicijskih partnerjev, tudi posebej ministrov naslednje. Prvič, da so to ljudje z integriteto, na kar je bila pozorna že strokovna komisija in posebej je pozoren minister, še toliko bolj pa tudi Vlada in verjetno tudi Državni zbor. In drugič, da gre za kandidate, ki imajo strokovna znanja, izkušnje in kompetence na svojih področjih. Tu bi za javnost želel povedati, da morajo v tem nadzornem svetu SDH med petimi kandidati biti strokovnjak za finance, strokovnjak za korporativno upravljanje, strokovnjak za upravljanje obveznosti in premoženja ter strokovnjak za korporacijsko pravo. Tako da je tu zelo veliko kriterijev, poleg teh dveh splošnih, torej kompetenca, znanje in integriteta na drugi

strani, ki jih bo Vlada vsekakor v celotnem upoštevala. Kot rečeno, ta hip pričakujemo, da bo minister za finance Vladi verjetno v teh dneh, danes, jutri, pojutrišnjem, predložil za sejo vlade, ki bo ta teden, dokončni nabor možnih kandidatov.

Naj odgovorim še bolj na splošno. Takšen pristop bo imela vlada tudi pri vseh drugih imenovanjih, kot ga je tudi že imela. Namreč, ne neko politično kupčkanje, pač pa enostavno iskanje ljudi, ki so kos nalogam, ki so sposobni, pri katerih ne obstaja nek sum, da bi odločali pristransko kot pripadniki nekih političnih, gospodarskih in drugih lobističnih omrežij. Tega vodila se bo vlada zagotovo držala, kajti to je tisto, za kar se moramo vsi skupaj zavzemati, če želimo to Slovenijo tudi politično, ekonomsko in drugače prenoviti. Z drugačno politično kulturo, kot takšno, enostavno ne bo šlo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jani Möderndorfer postavlja zahtevo za dopolnitev odgovora.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik, na vašem prvem delu.

Pa vendar naj opozorim samo to, nikakor nisem dvomil v zakonitost postopka. Če bi, bi na to zelo jasno opozoril. O tem se bomo lahko pogovarjali šele, ko bo cel postopek zaključen, če bo to sploh treba.

Moj namen je bil predvsem to, ker vi veste, jaz se s tem strinjam z vami, ko trdite, da boste spoštovali zakon in da bo šlo vse po postopku, vendar oba veva, da je skušnjava ena velika nerodna reč, ki se vedno zgodi pred koncem, pred odločanjem. Vi tudi veste, da, res je, kot pravite sami, Državni zbor bo odločal o tem vprašanju. Vendar Državni zbor ne bo mogel odločati o posameznih kandidatih, ampak samo o celem paketu, ali da soglasje ali ga ne da. In tudi veste, da večino ne tvori opozicija, ampak vedno koalicija, kar pomeni, da če se boste dogovorili v koaliciji, potem je popolnoma brezpredmetno, o čem bo pravzaprav odločal Državni zbor. Zato se mi zdi zelo pomemben ta osnovni prvi postopek, ki se pelje, da je izpeljan pravilno.

Posebej bi rad opozoril predvsem na tisti del, o katerem vi sami verjetno dosti veste. Bila je narejena raziskava, da v tistih družbah, kjer so ljudje postavljeni s strani politike, je korporativno upravljanje slabo. Tudi Evropska komisija je opozorila našo vlado, če imamo kje problem, nimamo toliko z neravnovesji, ampak imamo največ problemov prav pri korporativnem upravljanju, ki je najslabše.

Ali se boste uprli skušnjavam, ko vam bodo koalicijski partnerji predlagali svoja imena, ker kot Vlada imate možnost ta imena spreminjati?

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za dodatni odgovor dajem predsedniku Vlade dr. Miru Cerarju.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala.

Veseli me, da se strinjava, in domnevam, da se vsi strinjamo v tem, da mora postopek pripeljati do takšne izbire, da ne bo sence dvoma oziroma kakršnegakoli dvoma o tem, da so izbrani primerni, kompetentni kandidati. Gre za stvar, ki zadeva slovensko državo, upravljanje z njenim premoženjem in je preveč pomembno vse to, da bi lahko koalicija tukaj na nek način izsilila z glasovanjem izbiro nekih kandidatov ob, ne vem, kakršnemkoli splošnem dvomu v njih. Bodite prepričani, da bo koalicija te kandidate temeljito preverila po zakonitih kriterijih. Glede skušnjave bi rekel tako, jaz osebno nimam tovrstnih skušnjav. Če jih kje vidim, in jih vidim veliko, jih skušam pač odpravljati, kolikor morem, se borim proti njim, si prizadevam, da bi jih zmanjšal, vsekakor pa ne dovolim, da prodrejo v takšne postopke, ki morajo, kot ste pravilno povedali, pripeljati do politično neoporečne, predvsem pa strokovno neoporečne izbire. Odločitev na koncu je politična, vlada, koalicija sprejema politično odgovornost za to, koga bo imenovala, ti posamezniki pa sprejemajo gromozansko odgovornost za to, kako bodo upravljali oziroma nadzorovali upravljanje z državnim premoženjem. Zato ponavljam, tukaj bomo v Vladi ravnali ogovorno. Tudi te razne govorce o nekih formulah 3 +1 +1, to se pojavlja v vseh političnih diskusijah. Normalno, da vsaka politična struja, stranka, koalicija predlaga neke svoje kandidate, tako kot jih predlagajo na volitvah in drugače, potem pa mora Vlada po strokovnih in zakonitih merilih nepristransko izbrati prave kandidate. In jaz vam zagotavljam, da do take izbire bo prišlo, seveda pa, kot sem rekel, bo imel tudi Državni zbor vso možnost vpogleda v izbrane kandidate. Bi pa opozoril, to pa ne gre zanemariti, vsi skupaj smo pa omejeni s številom prijavljenih kandidatov. Prijavili so se samo tisti, ki so se, in nekateri tudi niso izpolnjevali formalnih pogojev. V vsakem primeru sta pa tako Vlada kot tudi Državni zbor soočena z neko omejeno izbiro, ki ni pač odvisna samo od Vlade, ampak tudi od tega, ali se je nekdo, ki je morda kompetenten, želel prijaviti ali ne. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Drugi vprašanje predsedniku Vlade zastavlja gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik Vlade!

V 4. členu Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, je zapisana naslednje definicija: "Integriteta je pričakovano delovanje posameznikov in organizacij pri preprečevanju in odpravljanju tveganj, da bi bila oblast, funkcija, pooblastilo ali druga pristojnost za odločanje uporabljena v nasprotju z zakonom, pravno dopustnimi cilji ali etičnimi kodeksi." Določba je zelo jasna in nedvoumna. Lani maja meseca je Računsko sodišče izdalo poročilo o nadzoru

štirinajstih proračunskih uporabnikov, pri čemer je revizija pokazala, da je bilo delovanje Klemenčičevega senata Komisije za preprečevanje korupcije z naskokom daleč najslabše med vsemi revidiranci. Računsko sodišče je ugotovilo, da je Klemenčičev senat kršil osem zakonov. Naj jih naštejemo: Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, Zakon o javnih uslužbencih, Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o javnih financah, Zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin, Zakon o izvrševanju proračuna za leto 2011 in 2012, Zakon o javnih naročilih in Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, to se pravi zakon, na osnovi katerega je ta komisija tudi ustanovljena.

Nekaj mesecev po objavi poročila ste Klemenčiča predlagali za ministra za pravosodje, kar pomeni, da ste zavestno poteptali vse predvolilne izjave, povezane s pravno državo, integriteto in spoštovanjem institucij. Računskega sodišča očitno ne spoštujete. V četrtek je tudi Vrhovno sodišče v pritožbenem postopku Janeza Janše zoper zmazek Klemenčičevega senata Komisije za preprečevanje korupcije ugotovilo še nezakonit poseg v človekove ustavne pravice iz 22. člena Ustave in zmazek odpravilo. Sprašujem vas:

Ali menite, da ima minister Goran Klemenčič integriteto za ministra vaše vlade?

Ali je imel to integriteto sploh, od takrat ko ste ga predlagali za ministra za pravosodje?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Spoštovanemu poslancu odgovarjam najprej, da seveda je imel gospod Goran Klemenčič v času, ko sem ga predlagal za ministra, po mojem globokem prepričanju vso potrebno integriteto za opravljanje te funkcije, in prav tako menim še danes, tudi po vsem tem, kar ste omenili, da še vedno ima to integriteto, da lahko v polni meri in odgovorno opravlja funkcijo ministra za pravosodje. Na vaš prvi del vprašanja pravzaprav ne bom neposredno odgovarjal, kajti to vprašanje ste mi zastavili že pred časom tukaj v tem prostoru in nanj dobili odgovor. Naj odgovorim samo na splošno. Takrat sem navedel, in to drži, to dokazuje dejstvo, da kršitve zakonodaje, ki jih očitata KPK, torej Komisiji za preprečevanje korupcije pod vodstvom gospoda Klemenčiča, so očitki, ki so bili prepoznani glede delovanja sestave komisije, preden jo je začel voditi gospod Klemenčič in postal njen član. To je bilo že večkrat izkazano tudi z dokumenti, z dokazi, z dejstvi. Pravzaprav je ravno komisija KPK pod vodstvom gospoda Klemenčiča nemudoma, ko je nastopila funkcijo, odreagirala na poročilo Računskega sodišča, to ni bilo nespoštovanje do tega sodišča, tudi z moje strani ga ni, vsi ga spoštujemo, in je takrat pod vodstvom gospoda Klemenčiča KPK podala ustrezne odgovore in

se zavzela za odpravo vseh nezakonitih ali škodljivih ali neustreznih praks iz prejšnjega obdobja. Tako da je to samo dokaz, da je gospod Klemenčič še kako privržen načelom in duhu pravne države in načelom integritete, ki jih poosebljal v tej komisiji.

Nedavna odločba Vrhovnega sodišča res da odpravlja poročilo KPK v zvezi z delom, ki se nanaša na gospoda Janeza Janšo, poslanca Državnega zbora. Vendar po proučitvi te zadeve menim, da absolutno ne gre za takšno odločitev, ki bi pravzaprav metala kakršnokoli senco dvoma na gospoda Klemenčiča kot nekdanjega predsednika KPK, kajti odločitev KPK takrat je bila izvedena z vso možno skrbnostjo po večmesečnem proučevanju in uporabi vseh možnih metod. Tudi gospod Janša, in to je javno dokumentirajo, je imel vso možnost, da se v tem postopku izjavi o vseh zanj takrat obremenilnih dejstvih. In Vrhovno sodišče je pravzaprav odpravilo to poročilo samo zaradi procesnih napak, kar je vsekakor treba spoštovati, je pa treba povedati, da sama vsebina tega poročila ni bila na nek način izpodbijana niti ni bila izpodbita. Kot rečeno, je Vrhovno sodišče sprejelo samo procesno odločitev. Pred tem je pa kar šest senatov različnih sodišč, višjih sodišč, dveh upravnih sodišč potrdilo pravzaprav tisto, kar je sprejela KPK. Tako da ni šlo samo za napačno uporabo prava s strani KPK v takrat zelo pravno nedorečenem zakonodajnem okviru in z velikim trudom, da bi ta okvir uporabili čim bolj korektno, ampak je enako razmišljalo tudi kar šest senatov upravnega, torej višjega sodišča po rangu. In kot veste, sodnik nižje stopnje ali sodišče nižje stopnje, prav tako uradnik ne odstopi, ni to tudi zahteva, to tudi ni logično, ni v sistem vgrajeno kaj takega, če mu višja instanca razveljavi neko odločitev. To je normalni del, ki se pač dogaja v pravosodju, v upravi. Tako tudi Ustavno sodišče ne odstopi, če mu Evropsko sodišče razveljavi neko odločbo. Tako tudi sodnik na višjem ali nižjem sodišču ne odstopi, če mu Vrhovno sodišče razveljavi neko odločitev. Tu gre za nek pravni proces, ki ga vsi razumemo, in sem prepričan, v to sem zelo poglobil, da gospod Goran Klemenčič je takrat skupaj s senatom, v katerem je sodeloval, po najboljši možni vesti z vso uporabo pravnih okvirov, strokovno uporabo odločil, kot je. Kot rečeno, je bilo to pripoznano tudi kot pravilno s strani več senatov, dokler ni Vrhovno sodišče zdaj sprejelo drugačne odločitve. Zato ne vidim razloga, da bi dvomil v njegovo delo in zmožnost, da še naprej z integriteto opravlja to funkcijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod predsednik Vlade, s to argumentacijo ste smešni. Vrhovno sodišče je zmazek KPK odpravilo ravno zaradi tega, ker stranka v

postopku ni imela možnosti ugovora na ugotovitev iz poročila. Ravno zaradi kršitve te pravice iz 22. člena Ustave. Vendar kar zadeva gospoda Klemenčiča, pa naj še to povem, da je bilo nad njim izvršen tudi nadzor nad premoženjskim stanjem, in sicer v februarju 2013 se je ta postopek začel. Ugotovljeno je bilo v tem postopku, da ni prijavil firme svoje žene, ugotovljeno je bilo, da ni znal pojasniti, zakaj hiše ni imel v evidenci GURS. Ni znal pojasniti, da je v dokončanje hiše vložil 50 do 60 tisoč evrov in ni dal računov. Ni odgovoril na očitke, da je kredite dobil bistveno cenejše, kot so bili takrat dostopni na trgu. Da je protestno zupščal seje Mandatno-volilne komisije. Skratka, tu ne gre samo za neke trditve, ki bi jih lahko interpretirali, ampak gre za dejstva. In ta dejstva so preverljiva, so preverljiva v magnetogramih, ki so na razpolago v Državnem zboru, so preverljiva tudi z izjavami.

Zato vas sprašujem:

Ali so ta ravnanja, ki sem jih prej naštel pri kršenju zakonov in tudi kar zadeva nadzor nad premoženjskim stanjem, v skladu s priporočili GRECA, so etična in odraz integritete funkcionarja?

Ali imate, recimo vi, ki ste zavestno predlagali na ministrsko funkcijo osebo, za katero je bilo tik pred imenovanjem ugotovljeno, da je kršila zakone, še integriteto?

Ali ima integriteto vlada, če so v njej tako nekredibilne osebe?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Spoštovani predsednik in zbor!

Jaz se opravičujem, da se sploh moram oglašati, ker načeloma mi gredo na živce postopkovni vložki med postavljanjem vprašanj. Ampak to, kar je zdaj izvedel kolega Jože Tanko, je zloraba poslovnika. In zdaj bom povedal zakaj. In vi kot predsednik bi ga morali opozoriti. Zlorabil je podatke, osebne podatke, ki so z zaprte seje MVK, in jih javno objavlja na plenarnem zasedanju. In to se mi zdi najhujša oblika zlorabe, zato prosim, če urgirate. Minister se ne more niti braniti na tej točki, predsednik vlade pa sploh ne ve, da so to podatki z zaprte seje. In tukaj je treba ostro ukrepati. Če bomo to zdaj vsi počeli, potem pa sploh ne zapirajmo več seje. To je šlamastika, če se temu tako reče, če bomo to tako še nadaljevali. To ni korektno, kolega poslanec, res ni korektno, pa sem opozicija. Ampak, to ni korektno, kar ste zdaj naredili!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej moram odgovoriti na postopkovno.

Drugi del vprašanja je bil korekten, prvi del vprašanja, ki se nanaša na tisto, če drži, torej če drži, da je bilo to na interni seji, torej na zaprti seji, podatki z zaprte seje, in če so ti prišli v javnost, v tem primeru pogojno izrekam opozorilo gospodu Jožetu Tanku. Pod pogojem,

da ta prvi del drži, ker tega prvega dela v tem trenutku nisem mogel preveriti.

Zdaj pa dajem za dopolnilni odgovor besedo gospodu predsedniku Vlade dr. Miru Cerarju.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Odgovoril bom na kratko. Na tisto žaljivo opazko, ki ste jo v začetku podali, ne bom odgovarjal, ker mislim, da to ne sodi v parlament, da se na takšnem nizkem nivoju pogovarjamo.

Kar se tiče navedbe dejstev. Tista, ki jih poznam v zvezi z gospodom Klemenčičem, ne držijo, tako kot ste jih vi navajali. Jaz mislim, da če želite tu sprožiti neko novo preiskavo, predlagam, da pridete z nekimi materiali, pa bomo to proučili. Kar neko navajanje na pamet, sem in tja, brez nekih otipljivih dokazov, se je že večkrat izkazalo, da je pripeljalo do tega, da so se ti t. i. dokazi, tudi tiste navedbe, ki so z vaše strani prišle, izkazale za neresnične. Jaz zaupam tu gospodu Klemenčiču in tistim dejstvom, ki jih poznam v zvezi s tem, kar ste govorili, in ta nikakor ne postavljajo pod dvom njegovega dela in njegove integritete.

Bi pa, če dovolite, še jaz bil nekoliko šaljiv. Naj ugotovim, da me veseli, da kar na enkrat vaša stranka, in to je zelo hvalevredno, priznava vso avtoriteto t. i. po vaših navedbah krivosodju, torej Vrhovnemu sodišču. Mislim, da je prav, da ste končno spoznali, da je treba odločbe sodišč spoštovati in se na njih tudi lahko potem ustrezno sklicujete. Tako da upam, da boste to svojo držo pokazali tudi za nazaj in naprej glede vseh odločb Vrhovnega sodišča in vseh ostalih sodnih odločb. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovni predlog za razpravo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Moram reči, da s pomanjkljivimi in netočnimi odgovori predsednika Vlade na postavljeno vprašanje oziroma dopolnilno vprašanje nisem zadovoljen, zato ker ni odgovoril na nobeno od teh vprašanj, ki sem jih postavil. Prav na nobeno.

Drugo, kar je, gospod predsednik, pa tudi neobičajno, da daste opomin na zalogo, torej na avans, ne da bi se prepričali, katera dejstva stojijo. Del zapisnikov in zaslišanj gospoda Klemenčiča pred Mandatno-volilno komisijo, ko se je otepal pri tem nadzoru nad njegovim premoženjskim stanjem, je javen, umaknjena je stopnja zaupnosti. Več ali manj te zadeve, gospod Möderndorfer, ki sem jih citiral, so iz magnetogramov, ki so javno dostopni na spletni strani Državnega zbora. Dejstvo je, da je gospod Klemenčič kršil osem zakonov, da je dobila KPK negativno mnenje Računskega sodišča, to je neizpodbitno dejstvo. Da je zaradi slabega dela eden izmed ministrov bil tudi razrešen, pa je šlo za uredbo in ne zakone,

gospod Cerar, je šlo za gospoda Erjavca, ker nekaj s kantami za smeti ni uredil pravočasno, je bil takrat podan tudi predlog za razrešitev s funkcionarskega mesta. In se je to tudi zgodilo. Moram reči, ko ste se tako postavili v bran slabega ravnanja nekega funkcionarja, pravzaprav diskreditirali Vlado tako ali tako, ampak tudi Državni zbor in politiko na sploh. Vi sedaj uvajate v zakonodajo neke etične standarde, priporočila GRECA. Vaš funkcionar, ki pa to forsira, pa dela v nasprotju in je delal v nasprotju s priporočili GRECA in etičnimi standardi. Sam na vrhovni funkciji je delal to. In to je ugotovilo Računsko sodišče in tudi Vrhovno sodišče. Več ali manj se je revizija Računskega sodišča nanašala, gospod Cerar, preberite si še enkrat, na leti 2011 in 2012, ko je bil gospod Klemenčič že nekaj časa vodja tega KPK. On je prevzel funkcijo v času pred tem. Ta revizija se je nanašala in se očitno vidi, da ste se postavili v vlogo nekega razsodnika, očitno ste določili, da je gospod Klemenčič žrtev poročila KPK, ki ga je sam spisal, in mu pripisujete neke svetniške lastnosti. Nima jih. Je kršil zakone in ne spoštuje priporočil GRECA in ne nobenih drugih etičnih standardov in norm.

Zahtevam, da o tem odgovoru predsednika Vlade opravimo tudi razpravo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Enostavno moram zanikati trditev, glede na sam postopek, kar je omenil kolega Tanko, da je uporabljal podatke, ki so javno dostopni.

Dejstvo je, da postopek ugotavljanja premoženjskega stanja sedanjega ministra Klemenčiča, takrat predsednika KPK, nikoli ni bil zaključen. Delate točno to, kar sedaj očitata drugim. Zato vas, kolega Tanko, prosim, dajmo ohraniti verodostojnost tega poslanskega zbora in dajmo vsaj to, kar nam nalaga vest in naloga, da delamo stvari zakonito. Vi počnete te stvari nezakonito. Kršite poslovnik, postopek. Če želite ugotavljati premoženjsko stanje, ga ponovno začnite preko MVK. Ne vem, kako boste to delali spet za nazaj. Kar je pa še bolj pomembno, podatki, ki ste jih pridobivali na MVK, tega ljudstvo še ne ve, ker postopek ni končan, so bili pridobljeni nezakonito. In vi to dobro veste. Zato, predsednik, nimate nobene slabe vesti, niste nič na zalogo naredili, kar dokončajte posel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Naprej bom odgovoril na to postopkovno.

Šlo je tokrat pa za zlorabo postopkovnega. Žal. Torej moram opozoriti kolega, Jani Möderndorfer, tudi vas tokrat za zlorabo postopkovnega za razpravo, kar ni dopustno.

Kar se pa tiče samega predloga za razpravo, gospod Jože Tanko, bo o njem Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanj.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Gospod predsednik, meni se zdi neprimerno, da nekdo očita kolegu poslancu kršitev poslovnika, ne da bi navedel eno samo alinejo iz tega poslovnika Državnega zbora. Niti ene alineje ni navedel, in se sklicuje na to, da sem kršil poslovnik. Jaz imam počasi tega obrekovanja in blatenja in tega pristranskega obravnavanja dovolj. Ker se mi ne zdi korektno, ni pošteno ne do mene, ne do drugih poslancev. Če kdo govori o kršitvi poslovnika, naj pove določbo in izreče ukrep ali opomin ali pa na osnovi tega karkoli lahko ugotovite. Res je, da postopek nadzora proti gospodu Klemenčiču ni bil zaključen. Ni bil zaključen zato, ker ga Melita Župevc, tedanja predsednica Mandatno-volilne komisije, ni hotela zaključiti. In tudi tedanja koalicija ne. In tudi gospod Klemenčič je pobegnil nekajkrat s komisije, zaloputnil z vrati in odšel. Treba je biti objektivni. In jaz upam, da bo gospod Horvat, ki je sedaj predsednik Mandatno-volilne komisije, ta postopek zaključil, ki je ostal nedokončan, tako kot letna poročila, ki jih tedanji predsednik KPK ni bil sposoben napisati niti v skladu z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije. Da mu je služba Državnega zbora za zakonodajo zadevo vrnila v popravek, v dopolnitev. Sanacijsko poročilo je moral delati, da smo sploh lahko obravnavali njegova letna poročila. Tako omalovažujoče govoriti o meni, ko sem postavil to vprašanje, ne da bi povedali vsa dejstva, je neprimerno in nedostojno. Zato predlagam, gospod predsednik, preden kakršenkoli opomin izrečete ali drug ukrep, se najprej prepričajte, kaj je v arhivih Državnega zbora javno in kaj zaprto. In ne tu nasedati na neke finte, ki si jih poslužuje gospod Möderndorfer, ki tako ali tako za tričetrt stvari niti ne ve, ki so v poslovniku napisane. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ostal bom pri teh odločitvah, ki sem jih glede te točke že sprejel. Oba sta dobila opomin, in sicer iz različnih razlogov in na različen način. Nadaljevali bomo sejo.

Kot tretji postavlja vprašanje Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Moje vprašanje gospodu premierju je glede gradnje drugega tira.

V medijskem prostoru zadnje čase krožijo zelo različne vesti. Po eni strani se, recimo, navaja, da naj bi Vlada poskušala sredstva za gradnjo tega drugega tira pridobiti iz Junckerjevega investicijskega načrta. Po drugi strani se govori o javno-zasebnem partnerstvu. Nazadnje pa smo 23. februarja v zapisniku dopisne seje Vlade brali, da realizacija gradnje drugega tira z javnofinančnimi viri zaradi nujnih drugih investicijskih projektov, ki morajo potekati vzporedno, v obdobju finančne perspektive 2014–2020 z vidika makrofiskalne konsolidacije

ni izvedljiva, in nalagate Ministrstvu za finance, da poskuša v najkrajšem času predlagati možne rešitve javno-zasebnega partnerstva za investicijo v drugi tir. Skratka, nekje med opcijami A, B in C. Če bi bila A, da gradnja bo iz javnih sredstev, B, da bo gradnja z javno-zasebnimi sredstvi, in pa C, da gradnje sploh ne bo, smo po nekem splošnem vtisu trenutno med točkami B in C. Torej, ali bomo dobili zasebnega investitorja, pa gradnja bo, če ga ne bomo, pa bo gradnja odpadla. Kolumnisti ob tem opozarjajo, da je to iskanje zasebnega investitorja nekoliko iluzorno, ker naj bi se, tudi če investitorju hkrati z gradnjo drugega tira ponudimo koncesijo za tretji pomol, ta investicija obstovala šele po nekih stotih letih. Tako je na zadnje izračunal Jože P. Damjan.

Da malo razjasnimo trenutno pozicijo Vlade do tega vprašanja, bi bila moja vprašanja naslednja:

Ali gradnja drugega tira bo?

S katerimi investitorji se pogovarjate?

Kako komentirate oziroma kako nameravate zaobiti to dilemo, ki jo izpostavljajo ekonomisti, da je investicija v tako infrastrukturo za zasebnika nerentabilna?

Prosil bi vas, če lahko čim bolj konkretno odgovorite, ali gradnja bo, pod kakšnimi pogoji, s katerimi investitorji se pogovarjate in kako naj bi to investicijo za zasebnika napravili rentabilno. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje.

Res je, Vlada je na dopisni seji pred desetimi dnevi sprejela več sklepov, povezanih z realizacijo gradnje nove železniške povezave Divača–Koper z javnofinančnimi viri na podlagi stanja ter upoštevajoč, da je treba izvesti tudi druge nujne investicijske projekte, ki morajo potekati vzporedno na prometni, to se pravi cestni in železniški infrastrukturi, in to za obdobje finančne perspektive 2014–2020. Tukaj bi rekel tako. Nesporno dejstvo je, da je vzpostavitev tega evropskega standarda na mediteranskem in baltsko-jadranskem železniškem koridorju v skladu z osnutkom strategije razvoja prometa v Republiki Sloveniji. Zato je Vlada ta navedeni projekt tudi potrdila kot neko izvedbo železniške povezave Divača–Koper, ki pa je seveda pomemben za razvoj prometa in celotne logistične dejavnosti na tem in širšem področju, in poudarjam, to je le del ideje Vlade, da posodobi železniške koridorje, kajti Slovenija potrebuje izgradnjo in prenavljanje teh železniških koridorjev. Gre za strateški interes, gre za okoljevarstvene razloge in gre za gospodarske in druge razloge, ki nam bodo v korist.

Vlada je izpostavila, da je eden od ciljev najti zasebnega vlagatelja – partnerja, zato je pristojna ministrstva pooblastila, da to

preučijo. Ministrstvo za infrastrukturo sedaj pripravlja prvo fazo postopka javno-zasebnega partnerstva, pri čemer pa oblike izvedbe projekta gradnje drugega tira, torej Divača–Koper, še ni mogoče napovedovati, saj javni poziv promotorjem k podaji vlog o zainteresiranosti za izvedbo javno-zasebnega partnerstva še ni bil podan. V danem trenutku tudi še ni mogoče napovedati, ali se bo pozivu k oddaji vloge odzval en sam ali mogoče celo več zasebnih vlagateljev. Zasebni vlagatelj – partner lahko svoj finančni vložek pogojuje na različne načine ali njihove kombinacije. Te kombinacije so različne, smo jih nekaj proučili. Vsekakor pa država predlaga več različnih modelov, za katere bo še preverila interes pri možnih partnerjih. Naj tu poudarim, vsa ta pisanja v medijih, te domneve, ki se pojavljajo o prodaji Luke Koper, o tem ali onem kupcu itd., to je vse skupaj v veliki meri izmišljeno, pač plod neke domišljije. Kajti dejstvo je, da mi še nimamo niti sprejete, kot veste sami, strategije upravljanja z državnimi naložbami. In ta strategija je ključna. V nekaj tednih bo tudi v javni razpravi in tudi predstavljena opozicijskim, še prej koalicijskim strankam, torej Državnemu zboru. O tem se bomo pogovarjali na splošni politični ravni, tudi upoštevaje stroko, civilno družbo in širše. In ko bomo mi v tej strategiji upravljanja z državnimi naložbami opredelili tudi pomen in status Luke Koper, da ne govorim tudi o Slovenskih železnicah, transportnem prometu itn., bo od tam naprej šele mogoče tudi celovito ovrednotiti možnost tega javno-zasebnega partnerstva in te razne možne oblike, v katerih vi ta partner sodeloval. Zato seveda ni govora o tem, da zdaj razmišljamo kar o neki elementarni prodaji Luke Koper ali kaj podobnega. V ta projekt bomo šli premišljeno. Ko bomo vedeli, da imamo vse strokovne in druge podlage ugotovljene, takrat se ga bomo lotili in nič prej.

Seveda pa bi omenil še nekaj. Luka Koper, d. d., je kot gospodarska družba organizirana kot delniška družba, v kateri je večinski delež v lasti Republike Slovenije, toda obenem je že danes več kot 30 % od 14 milijonov kosovnih delnic v lasti zasebnih lastnikov. Ob morebitnem vstopu, to je pač ena od možnosti, o katerih se razmišlja kot o možni opciji, ob morebitnem vstopu zasebnega kapitala v Luko Koper, zato to ne bi nujno pomenilo manjšega vpliva države. V primeru morebitnega vstopa strateškega partnerja je treba namreč vedeti, da ta luka izvaja pristaniške in logistične storitve ter upravlja s pristaniško infrastrukturo na podlagi koncesijske pogodbe iz leta 2008, katere veljavnost izteče 2043. To pa pomeni, da bo luška in tudi železniška infrastruktura v vsakem primeru ostala v lasti Republike Slovenije. Zato ne moremo govoriti, da bo država prodala svojo infrastrukturo, saj niti Luka Koper niti Slovenske železnice, tovorni promet, ki bi bili lahko zanimive za zasebne vlagatelje, že danes nista lastnici pristaniške oziroma železniške

infrastrukture. Morda še kaj v nadaljevanju. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za zahtevo za dopolnitev odgovora ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Če prav razumem, še ni jasno, ali gradnja bo, odvisno pa je od tega, ali se boste uspeli, Vlada, z nekim zasebnim partnerjem dogovoriti o pogojih za investicijo, ki bi bili obema skupni. Omenili ste že, da ste pripravljene odreči se tudi deležem v Luki Koper in Slovenskih železnicah. Tu me zanima:

Kako daleč je pripravljena iti Vlada?

Se pravi, o kakšnih deležih se pogovarjamo. Ali je to 50 % ali je to 75 % ali je to kaj manj? Zanima me nek maneverski prostor, ki si ga je Vlada pred pogajanjem z zasebnimi partnerji zadala.

V tej luči me zanima tudi:

Kdaj lahko pričakujemo strategijo, ki ste jo omenili, o upravljanju z državnimi naložbami?

Kako bosta klasificirani Luka Koper in Slovenske železnice v tej strategiji?

Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za dopolnitev odgovora ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Vse te zadeve v Vladi še proučujemo. Še posebej intenzivno se z njimi ukvarja Ministrstvo za infrastrukturo, vendar tudi v sodelovanju z drugimi ministrstvi. Zelo pomembno je, kot ste pravilno ugotovili, kako bo Luka Koper, pa tudi marsikatero drugo podjetje opredeljeno v strategiji, ki jo pripravljamo. Ta strategija naj bi bila obravnavana, če bo to le možno, mislim, da bo, že ta teden na Vladi, potem naj bi bile tudi politične stranke v parlamentu z njo seznanjene in potem naj bi šla v javno razpravo. Tako bo proces te obravnave stekel že v zelo kratkem času; v osnovi je že pripravljena v osnutku. Tu naj rečem, da že zdaj velja, da če je neko podjetje strateška naložba, to pomeni, da ima 50 % plus en glas v svoji lasti država. Zaenkrat moram reči, da Vlada o tem še ni sprejemala nobenih odločitev glede Luke Koper, glede Slovenskih železnic, ker bi bilo to absolutno preuranjeno. Tu gre najprej za to, da postavimo neke splošne kriterije in merila in potem na podlagi teh kriterijev vse naložbe v državni lasti klasificiramo, potem pa upoštevaje to in upoštevaje številne možne opcije, tudi zainteresiranost subjektov za javno-zasebno partnerstvo, odločimo tudi o projektu posodobitve železnic, vključno z drugim tirom. Bi pa rekel tako. Zelo si želim, da bi ta naša država končno začela spet dihati proaktivno, da bi gradili, kot sem rekel, da bi nekaj ustvarili, da se ne bi samo spraševali, kaj ni mogoče, kje so ovire, česa nečemo. Vprašajmo se, kaj hočemo,

kaj je pomembno, da ljudje dobijo delo, da se Slovenija kot strateško umeščena država v osrčju Evrope izkaže s tem svojim položajem, tako da je to produktivno za nas in za sosednje države, da dobimo nek strateški pomen, da lahko to izkoristi tudi naše gospodarstvo, da lahko s tem povečamo zaposlitve, da postanemo neko logistično, ekonomsko in drugače bolj prepoznavno središče v Evropi. In imate prav, tudi Junckerjev paket bomo proučevali, marsikaj, samo da bi našli čim bolj ustrezen model, da končno v tej Sloveniji spet nekaj naredimo, ne pa da stalno samo ugotavljamo, česa ni mogoče narediti. In za to se bom zelo zavzemal, poudarjam pa, ne bomo šli v ta projekt, dokler ne bo popolnoma jasno, da je finančna konstrukcija vzdržna in da je zadeva ekonomsko in tudi širše, torej socialno v posledicah in širše, smiselna. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Beseda za postopkovni predlog za razpravo? Ne. Pardon, napačno sem razumel.

Prehajamo na četrto vprašanje predsedniku Vlade, ki ga bo zastavil mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Predsednik Državnega zbora, spoštovani predsednik Vlade, ministrski zbor, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Po več letih gospodarske krize, ki je vrh dosegla v letu 2013, se zdi, da je Republika Slovenija prebrodila najtežje obdobje krize in je na poti gospodarskega okrevanja. To potrjujejo tudi zadnji ekonomski kazalci domačih in mednarodnih institucij. Evropska komisija je v prejšnjem tednu v okviru poglobljenega pregleda gospodarskega stanja držav članic EU ugotovila, da se Republika Slovenija več ne sooča s prekomernim makroekonomskim neravnovesjem. Mednarodni denarni sklad je za letošnje leto izboljšal že prvotno pozitivno napoved glede rasti bruto domačega proizvoda. Donos nad dospelost slovenskih desetletnih obveznic se vztrajno niža in je trenutno na najnižji ravni od vstopa Republike Slovenije v območje evra. Krepi se izvoz, javne investicije, financirane s strani EU. Morda najpomembnejši kazalec, posebej ker neposredno vpliva na kakovost življenja naših prebivalcev, je podatek o številu brezposelnih oseb, ki na letni ravni pada.

Spoštovani predsednik Vlade! Vaša vlada je sprejela vrsto ukrepov, ki so pomembno prispevali k stabilizaciji političnega prostora in gospodarskemu okrevanju. Kljub temu obstaja kar nekaj tveganj za naše gospodarstvo, zato vas sprašujem:

Kateri so tisti ukrepi in projekti, s katerimi si bo vlada prizadevala za vzdržno rast bruto domačega proizvoda in nadaljnje gospodarsko okrevanje Republike Slovenije?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovanemu poslancu se lepo zahvaljujem tudi za to vprašanje.

Res je, kot ste pravilno ugotovili, smo deležni kar več spodbudnih rezultatov in trendov v zadnjem času, kar je tudi že posledica aktivnosti te vlade. Rekel bi, da se res lahko veselimo tega, da nas je Evropska komisija prepoznala kot uspešne in da nas je kot edino državo v tem obdobju pravzaprav ocenila kot državo, ki se ne sooča več s prekomernim makroekonomskim neravnovesjem v krogu držav, ki so se s tem soočale. Kot veste, je res gospodarska rast v zadnjem letu bila presenetljivo visoka glede na napovedi. In naj navedem, da so nas tri največje bonitetne agencije uvrstile v tem obdobju v krog držav z nizkim tveganjem in stabilnimi izgledi. Kot ste že sami rekli, zahtevana donosnost slovenskih desetletnih obveznic se vztrajno niža in je v prejšnjem tednu padla celo na 1,16 %, kar je nova najnižja vrednost od vstopa Slovenije v območje evra. Razmere na trgu se tudi izboljšujejo. Število aktivnih prebivalcev je glede na preteklo leto višje za dobre 4 % in še kaj bi lahko dodali. To nas, kot ste sami nekako nakazali, ne sme uspavati. Nasprotno. Še vedno smo v zelo krhkem obdobju, kjer lahko vsak napačen korak, vsako rušenje neke stabilnosti, preusmerjanje trenda pomeni takoj spet padec nazaj v negativne kazalce. Zato naj najprej rečem, da že prizadevanje za oba rebalansa proračuna, predvsem za rebalans proračuna za leto 2015, kar je bil zelo zahteven projekt, kot sami veste, ker ste tudi poslanci v njem aktivno sodelovali, je bil razvojno naravnani. Namreč v tem proračunu za leto 2015 smo večkrat poudarili in predvideli strukturo proračuna tako, da je izrazito investicijska, saj se v primerjavi s porabo iz leta 2014 nakup in gradnja osnovnih sredstev povišuje za 41 %, investicijski transferi pa za 20 %. Se pravi, že država je v tem proračunskem smislu naredila nek prispevek k pospeševanju gospodarske rasti. Med najbolj temeljnimi jamstvi za gospodarsko rast, tisti, ki so nepogrešljivi, so politična stabilnost, potem spoštovanje pravne države, kajti samo spoštovanje pravnega reda omogoča podjetjem neko nemoteno delovanje, v tem okviru pa predvsem tudi to, s čimer se bomo absolutno najmočneje zavzemali v prihodnjem obdobju, da ohranjamo neko stabilno in predvidljivo poslovno okolje in da ga razbremenjujemo vseh teh administrativnih ovir, ki se jih je v Sloveniji nabralo ogromno. In prva dejanja na tem področju se že pripravljajo. Naj dodam še to, da se bomo zavzemali za to, da privabimo v Slovenijo čim več neposrednih tujih investicij, delno s privatizacijo, delno z različnimi drugimi oblikami vlaganj, predvsem pa s tem, da bomo naše poslovno okolje naredili bolj prijazno. Tu so veliki izzivi in se jih intenzivno lotevamo.

V medresorskem usklajevanju je program spodbujanja internacionalizacije za obdobje 2015–2020, ki bo usmerjen predvsem v razvoj, izvajanje in prenovi poslovnih modelov, v podporo poslovnim in regionalnim partnerstvom za krepitev sodelovanja v regionalnih in globalnih verigah vrednosti, vzpostavitvi in delovanju sistema "vse na enem mestu" za domače izvoznike in tuje investitorje ter seveda k iskanju novih mednarodnih tržnih priložnosti. Že v tem kratkem obdobju, od kar nova vlada deluje, smo se izrazito tudi usmerili v še nadaljnje izboljšave na področju črpanja evropskih sredstev. Tu veste, da smo v kratkem času izjemno napredovali na lestvici. Vlada si bo absolutno prizadevala izkoristiti vse možnosti, ki jih pač ponuja to črpanje evropskih sredstev, da tudi s tem dosežemo spodbudo za gospodarsko rast. Izkoristili bomo tudi vse možnosti, ki jih ponuja t.i. Junckerjev paket. V tem okviru, kot veste, smo se zavezali k različnim infrastrukturnim projektom, k podjetniškim projektom, pa tudi nekaterim takšnim, ki imajo multiplikativne učinke na drug način, ne nazadnje tudi področju kulture, digitalizacije in tako naprej, kajti vemo, da se te dejavnosti povezujejo širše tudi z gospodarstvom. In še to bi rekel na kratko. Posebna pozornost bo namenjena tudi območjem z visoko brezposelnostjo. Zdaj je čas, da se ta vlada posveti tudi temu, kako bo lahko človek, slovenski državljan, državljanica v kratkem čim bolj občutil te pozitivne trende. In to je zdaj naša temeljna skrb. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslanska vprašanja, postavljena na 4. seji Državnega zbora.

Minister za finance dr. Dušan Mramor bo odgovoril na vprašanje dr. Franca Križaniča v zvezi z višino obveznosti za poplačilo obresti izdanih obveznic in dokapitalizacije Družbe za upravljanje terjatev bank.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa za vprašanje. Spoštovani!

Po daljši obrazložitvi je vprašanje zelo konkretno: Koliko bo iz javnih sredstev v letu 2015 namenjenih za poplačilo obresti iz naslova danih obveznic in dokapitalizacije Družbe za upravljanje terjatev bank.

Dovolite mi, da tako, kot je bilo želeno, tudi s številkami odgovorim. Družba za upravljanje terjatev bank, se pravi DUTB je v letih 2013 in 2014 samostojno izdala 4 serije obveznic v skupni višini 1,56 milijarde evrov, za katere je dano poroštvo Republike Slovenije. Decembra 2013 je izdala DUT01 v višini 505,8 milijona evrov, glavnica zapade na koncu, in sicer 15. 12. 2015, obresti, ki so zapadle decembra 2014, je DUTB plačala, in sicer v

višini 18,7 milijona evra. Prav tako decembra 2013 je izdala obveznico DUT02 v višini 505,8 milijona evrov z nespremenljivo obrestno mero 4,5 %. Obresti, ki so zapadle decembra 2014, je DUTB plačala, in sicer v višini 22,4 milijona evra. Glavnica zapade 15. 12. 2016. Oktobra 2014 je izdala obveznico DUT03 v višini 424,6 milijona evrov, glavnica zapade na koncu, torej 15. 12. 2017. Obresti, ki so zapadle decembra 2014, je DUTB plačala, in sicer v višini en milijon evrov. Zadnja zapade v plačilo 15. 12. 2017, ko zapade tudi glavnica. In decembra 2014 je izdala obveznico DUT04 v višini 127 milijonov evrov, glavnica zapade 15. 12. 2017. Prve obresti iz te serije bodo tako zapadle 15. 6. 2015, zadnje pa ob plačilu glavnice 15. 12. 2017. Toliko informacij o tem, kaj je izdala in koliko je že plačala.

V letu 2014 je DUTB iz naslova obresti prvih treh serij obveznic že plačala 42,1 milijona evrov. V letu 2015 bo iz naslova obresti plačala še 49,8 milijona evrov in 505,8 milijonov evrov iz naslova glavnice, saj zapade glavnica iz prve serije obveznice DUT01. Država v proračunu za leto 2015 nima planiranih sredstev za pokrivanje obveznosti DUTB, ima pa načrtovan priliv za 19,3 milijona evrov prejemkov iz naslova provizije za izdana poročila, ki jo DUTB plačuje v proračun Republike Slovenije. Provizija se zaračunava trimesečno, osnova za obračun provizije pa je stanje skupne nominalne vrednosti izdanih obveznic. Skupaj bo Republika Slovenija iz naslova provizije od DUTB prejela 52,9 milijona evrov sredstev, od tega je v letu 2014, lansko leto dobila 14,1 milijona evrov teh sredstev. Leta 2015 v proračunu ni načrtovana nobena dokapitalizacija DUTB.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za finance dr. Dušan Mramor bo odgovoril še na vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi s problematiko delavcev migrantov, ob čemer pa obveščam, da je minister za zunanje zadeve gospod Karl Viktor Erjavec danes upravičeno odsoten.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa. Na takšno vprašanje sem že dvakrat odgovarjal in tudi minister Erjavec. Jaz se bom osredotočil samo na svoj del, to se pravi na del, ki se nanaša neposredno na Ministrstvo za finance. Ministrstvo za finance je v zadnjem letu intenzivno iskalo rešitve problematike čezmejnih delovnih migrantov, ki delajo v Avstriji, zaradi visokih doplačil dohodnine v Sloveniji. Pri tem je bilo treba upoštevati tudi določbo Ustavnega sodišča, ki je v svoji odločbi ugotovilo, da so čezmejni delovni migranti v bistveno enakih položajih kot drugi zavezanci za plačilo dohodnine in da samo dejstvo o opravljanju zaposlitve na lokaciji v drugi državi ne izkazuje razumnih in stvarnih razlogov za privilegiran davčni položaj čezmejnih delovnih migrantov. Ministrstvo za finance je pripravilo Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini.

Predlog je vseboval rešitev problematike rezidentov, ki dosegajo dohodke iz delovnega razmerja z opravljanjem zaposlitve izven Slovenije pri tujem delodajalcu. V to kategorijo spadajo tudi čezmejni delovni migranti, in sicer sta bili predlagani dve rešitvi: povečanje priznanega zneska stroškov prehrane med delom kot trajen ukrep in zmanjšanje letne davčne osnove od dohodka iz delovnega razmerja iz tujine kot začasen ukrep za leti 2014 in 2015. Glede na vsebino odločbe Ustavnega sodišča je bila ocena koalicije, da je ključno zagotoviti enako obravnavo zavezancev, ki dosegajo dohodke iz zaposlitve v Sloveniji, in tistih, ki dosegajo v tujini, zato je Ministrstvo za finance odstopilo od nadaljnega dela na tem področju. Dejstvo je, da so ti zavezanci v enakem davčnem položaju glede na višino doseženega dohodka kot posamezniki, ki dosegajo dohodke iz zaposlitve v Sloveniji. Prav tako je zagotovljena odprava dvojne obdavčitve, saj se davek, plačan v tujini, odšteva od davčne obveznosti v Sloveniji.

Ministrstvo za finance trenutno torej ne usmerja svojih aktivnosti iskanja rešitev glede posebne obravnave rezidentov, ki opravljajo zaposlitev v drugih državah, vendar pa spremljamo delo Evropske komisije na tem področju in se bomo ustrezno odzvali na morebitna priporočila. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan odgovoril na vprašanje mag. Branislava Rajiča v zvezi z načrtovano obvoznico v Mariboru.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci! Hvala tudi gospodu poslancu za vprašanje. Rad bi povedal naslednje. Ministrstvo, ki je pristojni nosilec urejanja prostora za kmetijska zemljišča, v postopku priprave DPN obravnava vse prejete vloge in tako bo tudi v bodoče, seveda s stališča varstva kmetijskih zemljišč. Pri konkretnem primeru so bile na ministrstvu označene vloge, ki so s stališča kmetijskih zemljišč sprejemljivejše, medtem ko so bile druge seveda izločene. Pomembno je povedati, da se v postopkih v bistvu ves čas pojavljajo vloge, ne tiste, ki so značilne s stališča zaščite kmetijskih zemljišč, ampak nekaterih drugih interesov. Zadnjo preverbo je ministrstvo delalo leta 2014. Takrat sta bili na mizi dve varianti. Varianta 1, ki je bila modificirana, in sicer takole, da posega na slabih 25 hektarjev kmetijskih zemljišč in hkrati razdvaja kmetijski kompleks, in varianta 2, ki je krajša. Za varianto 2 je pa značilno, da, čeprav ni tako napisano, po našem mnenju se z njo vsaj 10 hektarjev kmetijskih zemljišč varuje, poleg tega pa vsaj del kmetijskega kompleksa ostane kot celota. Je pa res, da je potem varianta 2 zaradi razlogov, ki so pa urbanistični, bila zopet označena kot manj primerna. Ministrstvo bo tudi v bodoče obravnavalo vse vloge. Če ne pride do

poenotenja, je pa to značilni primer, kaj je potrebno narediti. Treba je priti do odločanja, kateri javni interes je bolj pomemben, ali javni interes varovanja kmetijskih zemljišč, ki jih primanjkuje, ali javni interes s katerih drugih področij. Mora pa to obravnavati poseben vladni organ. Ministrstvo je že dalo pobudo Vladi in tudi predsedniku, da se takšen vladni organ tudi formira. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev v prvem krogu.

Prvi bo zastavil vprašanje dr. Franc Trček ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen, ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku ter ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Mogoče ste malo začudeni, ampak gre za tematiko, ki pokriva vsaj te tri resorje, ki ste jih našli.

V Petišovcih se pripravlja pridobivanje zemeljskega plina s hidravličnim drobljenjem. Gre za tehnologijo, ko se v glinastih skrilavcih ali v peščenjaku uporablja za tako imenovano nekonvencionalno pridobivanje zaloga zemeljskega plina. Zelo preprosto povedano, v vrtino se pod visokim pritiskom vbrizga voda, dodane kemikalije in mehanske snovi, kar povzroča drobljenje kamnin, nastajanje razpok, v katerih se ujame plin, ki se potem izčrpa. Posledice so onesnaženje podtalnice in pitne vode s strupenimi snovmi, degradacija okolja in potresni sunki ob samem hidravličnem drobljenju. Zato ne čudi, da so se številne civilnodružbene pobude po svetu upre tovrstnemu škodljivemu pridobivanju zemeljskega plina. Tako je fraktoriranje na primer prepovedano na Nizozemskem, v Franciji, Luksemburgu, Nemčiji, Bolgariji, regionalno na Irskem, v Španiji, v Švici. Večji protesti so bili na Irskem, Poljskem, v Romuniji, Veliki Britaniji in še bi lahko našteval. Država Slovenija je dala dovoljenje za fraktoriranje v vrtinah Pg-10 in Pg-11, čeprav gre za pridobivanje plina, kot sem že rekel, po nekonvencionalnih metodah ter ob dejstvu, da tako zakonodaja kot tudi inšpekcijske službe niso pripravljene na tovrstne oblike tveganja. Trenutno poteka tudi postopek za izdajo dovoljenja za gradnjo plinske rafinerije na isti lokaciji. Geoenergo, nosilec 20-letne ekskluzivne koncesije za izkoriščanje plina na območju murske depresije, je sklenil pogodbo o skupnih vlaganjih s podjetjem, ki je registrirano na Britanskih Deviških otokih, skratka v davčni oazi. Proces, kolikor je meni znano, poteka kot dogovarjanje gospodarskih družb brez neposredne vloge države. Rafinerija, če do nje pride, bo zgrajena na prvovrstnem kmetijskem zemljišču ter širšem območju, kjer naj bi se razvijal termalni turizem. Lokalno prebivalstvo je

seveda upravičeno ogorčeno, saj vse kaže, da gre še za en projekt iz nabora tistih, ko se nekako reče, da je že prepozno, da bi ga ustavili, ne glede na posledice, ki sem jih navedel in ki jih bo imel.

Ker gre za področje, ki zadeva vsaj tri že prej omenjene resorje, resorno ministrico ter resorna ministra sprašujem:

Kakšno je stališče Slovenije do sporne tehnologije črpanja zemeljskega plina, skratka do hidravličnega drobljena?

Kdo bo ustavil to norijo?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za skupni odgovor imajo ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek ter minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

IRENA MAJCEN: Hvala. Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani poslanec dr. Franc Trček!

Jaz bi se rada ogradila ali pa povedala, da ne razlagam stališča Slovenije do sporne tehnologije, ampak razlagam samo, kaj na Ministrstvu za okolje in prostor v postopkih ugotavljamo. Se pa na vsak način ogradim od pojma norije. Torej na našem ministrstvu sledimo aktivnostim, ki se v podporo usklajeni zakonodaji s področja hidravličnega drobljenja pripravljajo na nivoju Evropske unije. V ta namen je izšlo priporočilo komisije, in sicer z dne 22. januarja 2014, o minimalnih načelih za raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov, pri katerih se uporablja obsežno hidravlično lomljenje. Omenjeno priporočilo pa je namenjeno za pridobivanje plina iz skrilavcev in obsežno hidravlično lomljenje, kjer se vbrizga v vrtino najmanj tisoč kubičnih metrov vode na fazo lomljenja oziroma najmanj deset tisoč kubičnih metrov vode v celotnem postopku lomljenja. Ob tem bi rada povedala, da skrilavcev v Prekmurju ni. V Prekmurju so peščenjaki in v tem je ta temeljna razlika med tema dvema tehnologijama. Namreč plin, ki se pridobiva s hidravličnim lomljenjem iz peščenjakov, le-ti so pa do tisočkrat bolj propustna kamnina kot skrilavci, zato tehnologija drobljenja ni enaka. V vrtini Pg-10 se je do sedaj vbrizgalo skupaj 655 kubičnih metrov vode, v vrtini Pg-11A pa 674 kubičnih metrov vode, približno 265 kubičnih metrov na posamezno fazo lomljenja, kar je precej manj od praga, ki sem ga prej navedla in je priporočilo Evropske komisije.

Domača okoljska zakonodaja je skladna z evropskima predpisoma, in sicer z Direktivo 2011/92EU. Gre o presoji vplivov na okolje in pa Direktivo 2012/18EU o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, s katerimi so vključene nevarne snovi, ki spreminjajo in nato razveljavijo direktivo Sveta 96/82ES. Zato vsaj s stališča našega ministrstva ne načrtujemo prepoved

uporabe metodologije hidravličnega drobljenja peščenjakov. Res pa je, da na podlagi vloge, ki jo imamo, teče postopek predhodne presoje vplivov na okolje in pridobiti je treba tudi vodno soglasje. Če se bo v tem predhodnem postopku ugotovil pomemben vpliv na okolje, bo treba za te aktivnosti opraviti presojo vplivov na okolje ter posledično pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Rada bi pa povedala še jasno in glasno, da take vloge trenutno, ne da ni na Ministrstvu za okolje in prostor, ampak tudi ne na organu, ki sicer postopka v tem postopku, to je Agenciji Republike Slovenije za okolje in prostor. Hvala.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci, poslanec dr. Trček!

Mi smo to vaše vprašanje proučili. Hidravlično drobljenje skrilavca oziroma fracking, s katerim se iz kamnin pridobiva zemeljski plin oziroma nafta, je nekonvencionalna metoda za pridobivanje fosilnih goriv, ki pa jo je treba po našem mnenju še dodobra raziskati, s tem tudi predvsem mislimo vpliv na gospodarstvo, še posebej pa vpliv na okolje. To se sicer izvaja v ZDA že menda dobrih 70 let oziroma takrat so to tam začeli raziskovati. Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo smo mnenja, da preden se začne z izkoriščanjem fosilnih goriv oziroma izpolnjeni vsi podnebni in okoljski zaščitni ukrepi in ob največji možni pravni jasnosti in predvidljivosti za odgovorne organe, državljanke, nosilce dejavnosti. Vpliv na mala, srednja podjetja pa ugotavljam, da je majhen.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Sedaj v štirinajstih sekundah ... A ha, dvanajstih ... MKGP ščiti kmetijska zemljišča in če bo prišlo do vloge, ki jo po našem preverjanju ni, bomo vse naredili, da bomo najboljša kmetijska zemljišča ... / znak za konec razprave/... v tem kot tudi v vseh ostalih primerih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Z odgovorom seveda nisem zadovoljen, je pa pričakovan. Moram reči, da sem to vprašanje pisal teden dni nazaj in vmes smo izvedeli še več lepih zadev, recimo, o ekološkem kriminalu v Čentibi ob sanaciji vrtin Pt-95 in 39, kjer se je po izjavah delavcev dogajal, kot sem že rekel, ekološki kriminal. Geoterm je zvozil več ton strupenih snovi in jih zrinil dejansko v te vrtime. Gospa ministrica je izjavila: "Ni mi težko povedati, da so se s Petrola res oglasili na našem ministrstvu." Seveda je jasno meni in mojim sodelavcem, da gre v Prekmurju za peščenjake. Lokalno prebivalstvo

se spominja tudi nesreče, ki se je zgodila čez mejo, na bližnjem madžarskem plinskem polju leta 1998, ko so za štirinajst dni 5, 6 tisoč prebivalcev morali izseliti. Kolega Göncz, ki ima, se mi zdi, enako ali sorodno vprašanje, je že večkrat postavljal to vprašanje, štirikrat ali petkrat, v preteklih mandatih in je dobival, blago rečeno, cmeravo splošne odgovore. Skratka, gre za neko tematiko, ki zadeva vse nas. In čeprav se verjetno razlikujemo ideološko, vrednotno, vrednotno, kakorkoli hočete, upam, da se ne razlikujemo toliko glede tega, da ne bi ščitili okolja in narave, zlasti v nekih predelih Slovenije, na katere se običajno pozablja, ki so že tako razvojno prikrajšani.

Zato bi prosil dopolnitev odgovora, da bo navsezadnje tudi kmetijski minister imel čas za več stavkov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima najprej minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan za dopolnitev odgovora.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Najlepša hvala.

Dovolite, da opišem postopek, kako ministrstvo kot soglasodajalec, ki je pomemben, kadar prihaja do želje po spremembi namembnosti, ščiti kmetijska zemljišča. Vi veste, da v Sloveniji kmetijskih zemljišč primanjkuje, zato je ministrstvo sicer pogosto obtoženo, da ima preveč rigorozen, ne pa preveč mehak pristop. Mi dejansko ščitimo, in tudi tam, kjer gre za DPN ali prostorske načrte občin. Mi razumemo, da se morajo nekatere aktivnosti v občinah nadaljevati, vendar iščemo potem zemljišča za zamenjavo. Ko gre za investicije, ki so industrijske ali gospodarske, tudi v tem primeru velja enako – prednost morajo imeti zemljišča, ki so neuporaba za kmetijstvo. V Sloveniji imamo več kot 100 in nekaj obrtnih, podjetniških ali poslovnih con, ki so bile zgrajene, nekatere tudi z evropskim denarjem, in razen pločnikov in svetilk o tovarnah ni ne duha ne sluha. In to je prednostno, kjer se naj nove tovarne gradijo. Pri konkretnem primeru pa bomo tudi odločali, če bo prišla vloga, kot sem rekel, te vloge nismo zasledili na ministrstvu, na ta način, da bo vedno naš interes varovati slovenska kmetijska zemljišča, ki jih primanjkuje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovni predlog za razpravo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, po eni strani sem zadovoljen z odgovori gospoda Počivalška in Židana, ne pa z odgovorom najbolj resorne ministricice, in upam, da bo tu nekako prevladal razum in da bomo dosegli moratorij na fracking v Sloveniji. Zato v skladu z drugo alinejo 246. člena poslovnika predlagam, da na naslednji seji Državnega zbora opravimo razpravo o tej temi.

In tudi upam, da me boste jutri pri glasovanju o tem podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanj.

Naslednji zastavlja vprašanje dr. Mitja Horvat, in sicer ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Hvala za besedo. Predsednik Državnega zbora, spoštovane ministrice in ministri, gospe in gospodje in tovariša poslanca!

V Državnem zboru smo v zadnjem času obravnavali vrsto dokumentov, ki se nanašajo na ravnanje z nepremičnim premoženjem države. Iz vrste teh dokumentov tudi pogosto izhaja, da je trenutni sistem ravnanja z nepremičninami v Republiki Sloveniji neučinkovit. Predlagani načrti, usmerjeni v razpolaganje, se ne realizirajo. Država ima v lasti vrsto nepremičnin, ki so tudi prazne, na drugi strani pa beležimo visoke najemnine, ki jih plačujejo nekateri državnih subjekti, vodenje evidenc, razpršeno upravljanje odpira vrsto vprašanj.

Zato vas spoštovani minister za javno upravo gospod Koprivnikar sprašujem:

Glede na to, da je bila lani decembra sprejeta novela Zakona o državni upravi in je predvideno centralno upravljanje nepremičnin države, me zanima:

Kakšni so konkretni načrti Ministrstva za javno upravo na tem področju?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar.

BORIS KOPRIVNIKAR: Spoštovani poslanci, hvala tudi za to vprašanje.

Pravilno ugotavljate, da je sedanje upravljanje z nepremičninami države precej razdrobljeno in precej neučinkovito, zato smo si tudi zadali kar konkretne naloge, da bi to upravljanje s premoženjem bistveno izboljšali. Ta trenutek dejansko z državnim premoženjem upravlja več kot 500 različnih upravljavcev, torej je izjemno težko zagotavljati neke enotne postopke, in vsi ti upravljavci sami sklepajo pogodbe, oddajanja in razpolaganja s tem premoženjem, z izjemo Vlade, ki odloča samo o neodplačnih prenosih. Ugotavljamo tudi, da so postopki razpolaganja precej nepregledni, objave dražb so objavljene v Uradnem listu in na spletnih straneh, torej več kot 500 spletnih straneh različnih izvajalcev, hkrati pa upravljamo tudi s počitniškimi kapacitetami, za katere pa ugotavljamo, da so sicer v sezoni polno zasedene, še vedno pa ostaja nekaj možnosti, pa vendar je pozitivno, da v tem delu upravljanja s stanovanjskim fondom in počitniškimi kapacitetami z oddajanjem dejansko pridobimo dovolj sredstev, da v celoti poskrbimo za njihovo

vzdrževanje v takšnem stanju, da so lahko uporabne. Stanovanjska komisija razpolaga tudi s 503 službenimi stanovanji, od katerih je 51 nezasedenih, 41 od teh je uvrščenih v odlok za odprodajo, za razpolaganje s stvarnim premoženjem, 9 pa jih bomo v letošnjem letu ponovno oddali v najem. Večji problem pa so nezasedene kapacitete, s katerimi razpolagajo posamezna ministrstva. Ministrstvo za notranje zadeve ima 110 nezasedenih, od katerih je predvidenih 64 za oddajo, 20 za prodajo, 265 jih ima Ministrstvo za obrambo, ki jih načrtuje 127 za odprodajo in 138 za najem, in Ministrstvo za pravosodje.

Kaj v tej situaciji dejansko načrtujemo, da bi stanje izboljšali? Najprej ukrep, ki ste ga že omenili, se pravi centralno upravljanje s stvarnim premoženjem. Na tem ukrepu zelo intenzivno in zelo konkretno delamo. Prav danes zjutraj smo potrjevali dokončno gradivo s točnim projektnim načrtom vseh aktivnosti, da bi do konca leta 2017 vpeljali dejansko centralno upravljanje s premoženjem. In kaj so bistveni ukrepi? Da se upravljanje z nepremičnino združi v pristojnosti enega upravljavca. To je bilo v preteklosti že poskušano urediti s posebnim zakonom o stanovanjskem skladu, ki je bil potem razveljavljen. Zelo podobne aktivnosti tudi zdaj pripravljamo, vendar s to razliko, da se ne prenaša lastnina in da se za to ne ustanavlja nek ločen organ, ampak se prenaša to v pristojnost Ministrstva za javno upravo. Zelo pomembno je, da se združujejo finančna sredstva v okviru enega upravljavca postopno, tako kot bodo prehajale tudi nepremičnine, kar pa seveda pomeni, da bomo lahko tudi izvajali zahtevnejše investicije, energetske sanacije, uredili recimo objekte, kot so Beethovnova in Gregorčičeva, ki so potrebni večje investicije, vendar za to ni dovolj sredstev, z združevanjem pa bo to seveda možno. Potem je zelo pomembno, da tako upravljanje prinaša s seboj tudi koordiniran pristop k reševanju prostorske problematike organov državne uprave ali poenostavljeno povedano tako imenovani skupni selitveni načrt, ki ni nek akt, ki se enkrat zgodi, ampak se stalno preverja, kako lahko organom omogočamo z notranjimi premostitvami čim bolj učinkovito razpolaganje s prostori, da lahko kot organi delujejo kompaktno na enem mestu, da v čim manjši meri najemamo prostore in v čim večji meri uporabljamo tiste prostore, katerih lastnik je Republika Slovenija. Vrsto ukrepov pa načrtujemo tudi na intenzivni prodaji nepotrebnih nepremičnin predvsem v obliki javnih dražb pa tudi uporabi elektronskih orodij, ki jih že vpeljujemo na področju javnega naročanja. Tudi ta orodja bomo uporabljali na področju nepremičnin. Pospušeno pa tudi urejamo zemljiškoknjižne vpise, ker je še tukaj vrsto nejasnosti. Samo združevanje pa bo s seboj prineslo tudi združevanje strokovnih kadrov, kar pomeni, da bomo lahko bolje načrtovali investicije, jih spremljali, nadzirali in na tak način

izvajali več investicij, bolj učinkovito pa tudi z manjšimi stroški.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora ima dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo.

V pretežnem delu sem zadovoljen z vašim odgovorom in predvsem sem za to, da ne bi dobil opomina za zlorabo prijave k besedi, kjer vam zaželim seveda vse dobro na poti, ki ste si jo zadali pri načrtih za boljše upravljanje s premoženjem.

Bi dodatno postavil vprašanje, ker v vašem odgovoru nisem zaznal vsebine:

Kaj se da storiti oziroma ali kaj načrtujete na področju visokih najemnin, ki jih plačujemo za delovanje državnih subjektov?

Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar.

BORIS KOPRIVNIKAR: Ko sem prevzel to nalogo, sem mogoče malce začudeno ugotovil, da dejansko nimamo niti enotne evidence niti pregleda dejanskih stroškov, ki bi omogočali oceno, katera najemnina je visoka in katera ni. Zato smo že v preteklih mesecih pripravili popis vseh nepremičnin z oceno: najemnine po kvadratnem metru, najemnine na delovno mesto in tudi stroškov upravljanja po kvadratnem metru in na delovno mesto. To pomeni za vse prostore, ne glede na to, ali so v lasti Republike Slovenije ali so najeti, imamo ta trenutek že pripravljen pregled, kakšen je strošek najemnine na enoto, in to je zelo pomembno za ukrepanje. Ugotavljamo, da so ta razmerja praktično 1:10. Zaradi tega že v prvi fazi selitvenega načrta iščemo nadomestne prostore predvsem za tiste najemnine, ki so izjemno visoke, da se vselijo v prostore, ki so v lasti Republike Slovenije. Paralelno s tem pa tudi odpiramo pogovore z najemodajalci, da se ponovno prouči možnost znižanja teh najemnih pogodb. Tudi s samim projektom, ki dejansko že polno poteka, čeprav šele pripravljamo dokončno potrditev tudi za Vlado, pa že pridobivamo podatke, in bomo po potrditvi na Vladi pozvali ponovno vse organe in vse upravljalce, da poleg evidenčnih podatkov o nepremičninah javijo tudi ekonomske podatke o nepremičninah, kar pomeni, da bomo lahko tekoče spremljali, kakšna je racionalnost teh najemov in tudi tej racionalnosti tekoče prilagajali vse nadaljnje aktivnosti. Pomembno je, da so ekonomski elementi nepremične vedno tudi del, ki spremlja tisto, kar je sicer evidenčni del nepremičnine. Na tak način lahko ugotavljamo, kateri najemi so racionalni, kateri ne, in potem vodimo nadaljnje aktivnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Naslednja bo vprašanje zastavila gospa Eva Irgl, in to ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču ter ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovana oba omenjena ministra!

V tokratnem poslanskem vprašanju bom kratka, zato bom šla kar in medias res. Invalidne osebe so zlasti pri mobilnosti oziroma ko govorimo o njihovi mobilnosti, odvisne od pomoči spremljevalcev, pomočnikov in drugih oseb, zato moramo seveda v našem družbenem prostoru storiti vse, kar je v naši moči, da jim olajšamo tovrstne težave. V javnosti je velikokrat mogoče zaslediti pripombe, da je sankcioniranje prekrškov v zvezi s parkiranjem na mestih za invalide premalo strogo sankcionirano in da se že tako nizke sankcije v praksi izjemno redko izvajajo. Zakon o pravilih v cestnem prometu namreč določa globo 40 evrov za invalide brez veljavne parkirne karte. Če nekdo, ki parkira na mestu, ki je označeno za invalide, pa nima te karte, ki je potrebna, in plača kazen takoj, potem to pride 20 evrov. Menim, da je kazen prenizka, saj je enaka kazni za parkiranje brez plačane parkirnine na ostalih parkirnih mestih.

Spoštovana ministrica, zanima me:

Kako se opredeljujete do te problematike oziroma kakšno je vaše mnenje?

Ali menite, da je nadzor nad tistimi, ki neupravičeno parkirajo na mestih za invalide, dovoljšen, da je učinkovit ali pa potrebuje dodatne spremembe?

Po mojih podatkih, ki sem si jih pridobila in kolikor me obveščajo tudi državljanke in državljani, nadzor ni dober in se bolj poredko opravlja.

Ministra za infrastrukturo pa sprašujem:

Kaj menite o tem, da bi se razmislilo o višjih kaznih za tiste, ki parkirajo na mestih za invalide?

Ali je mogoče Vlada že kaj razmišljala tudi v tej smeri?

Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarjata minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič ter ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa, predsednik.

Spoštovana poslanka Eva Irgl! V zvezi z vprašanjem o stališču ministrstva do ureditve parkirnih mest za invalide bi podal naslednji odgovor. Z vidika Zakona o pravilih cestnega prometa je zadeva urejena tako, kot ste že tudi sama omenili, da na označenih parkirnih mestih za invalide lahko parkira invalid z veljavno parkirno karto. Nadzor nad tem pa opravljata policija in redarska služba. Samo določitev teh

parkirnih mest in označevanje na določenih površinah, na katerih lahko parkirajo invalidi, pa ureja Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb, ki je v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. Ta pravilnik določa minimalne zahteve, medtem ko lahko posamezni investitorji, na primer trgovski centri lahko določajo strožje zahteve, to je več parkirnih mest, rezerviranih za invalide, kar je možno tudi opaziti v zadnjem času. Teh parkirnih mest je pravzaprav že kar precej pri teh trgovskih centrih. Na koncu pa bi dodal še to, da z veseljem opažamo, da se v zadnjih letih izboljšuje kultura uporabe teh parkirnih mest, saj je neupravičene uporabe vse manj, kljub temu da omenjate, da so te kazni pravzaprav sorazmerno nizke oziroma so izenačene z nepravilnim parkiranjem za ostale udeležence v prometu.

Bom pa sprejel to vašo pobudo, da se prouči, da bi morda veljalo tudi za prav ta določen prekršek uvesti kaj višjo kazen, tako da sprejemam to pobudo.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani predsednik, za besedo. Hvala, poslanki za vprašanje.

Na Ministrstvu za delo, ki pokriva tudi področje enakih možnosti, se vsekakor zavzemamo za to, da je treba invalidom omogočiti možnost enakega dostopa do fizičnega okolja. In posebna parkirna mesta so eden izmed teh elementov. To je jasno zapisano že v Konvenciji o pravicah invalidov, tudi povzeto v Zakonu o izenačevanju možnosti. Je pa tako, kot sta oba navedla, to določeno z različnimi zakoni, z različnimi pravilniki. Bi pa na tem mestu opozorila predvsem na neko našo splošno družbeno kulturo na tem področju. Jaz sicer ne bi želela, da vedno vsa družbena vprašanja urejamo na način, da dvigujemo kazni, ker potem bomo imeli morda kdaj drugič na tem mestu, v tem spoštovanem državnem zboru razpravo o tem, da imamo previsoke kazni, na primer v primeru prekrškov, prehitavanja in vsem tem, o čemer smo že velikokrat govorili v tem državnem zboru, da je predvsem na vsakem posamezniku, da morda pokaže zelo jasno, da nasprotuje, ko nekdo parkira na mestu, ki nima označeno na avtomobilu, ker mora imeti označeno na avtomobilu, da gre za invalida, na mestu za invalide. Torej gre za neko družbeno kulturo. Jaz bi res bolj apelirala, da mi vsi skupaj, ki nastopamo v javnem prostoru, jasno izrazimo to nestrinjanje, in da s tem morda vseeno in predvsem s svojim zgledom vplivamo na to. Je pa s pravilniki določeno, da mora biti vsaj eno mesto, kjer je do 50 parkirnih mest, namenjeno za invalide, je pa vprašanje tudi, ali je primerno, ker se sedaj z različno tehniko, ne adaptacijo avtomobilov tudi povečuje potreba po prostoru, in bi bilo treba tudi pogledati skupaj z invalidi, ker je tudi eden izmed zelo pomembnih gesel oziroma konvencija o invalidih pravi, da nič brez

invalidov, torej bi bilo treba tudi njih povabiti, če želijo kakršnokoli spremembo oziroma se skupaj z njimi dogovoriti za te nujne spremembe.

Ne nasprotujem pa seveda tej vaši pobudi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Naslednja bo vprašanje zastavila gospa Iva Dimic ministrica za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica!

Po opravljenih raziskavah se v Sloveniji soočamo z visoko stopnjo nasilja v družini. Če povzamemo izsledke Poročila o nacionalni raziskavi o nasilju v zasebni sferi in v partnerskih odnosih, ki so jo opravili raziskovalci Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, so v večini primerov preko 90 % žrtev nasilja ženske. Več kot 50 % žensk v starosti nad 15 let je po tej raziskavi že doživelo eno od oblik nasilja v družini. Prepogosto se nasilje v družini konča tragično, z ubojem ali umorom partnerke ali bivše partnerke. Raziskave so pokazale tudi, da zaradi nasilja v družini trpijo zlasti otroci. Prav njim in njihovim pravicam je treba posvetiti posebno pozornost, saj so sami pri razreševanju nasilja v družini nemočni. Ko nasilje v družini preraste v tragedijo in pride do uboja ali umora, otrok dejansko izgubi oba roditelja. Enega zaradi smrti in drugega zaradi prestajanja zaporne kazni. Ukrepom za preprečevanje nasilja v družini je zato treba nameniti bistveno več pozornosti. Posebej se je treba posvetiti zagotavljanju učinkovitih ukrepov za zagotavljanje varnosti žensk in otrok, ki so žrtve nasilja v družini. Eden izmed najpomembnejših ukrepov, ki jih ima na voljo policija, je ukrep prepovedi približevanja določenemu kraju ali osebi. Policija tak ukrep lahko izreče za čas največ 10 dni. Na predlog oškodovanca, ki mora biti podan najmanj tri dni pred njenim iztekom, preiskovalni sodnik ta ukrep lahko podaljša, vendar najdlje za 60 dni. Po našem mnenju je ureditev tega ukrepa neustrezna z vidika časa trajanja, da bi z njim lahko dosegli učinkovito zaščito žrtev nasilja. Vemo namreč, da žrtve nasilja potrebujejo učinkovito zaščito daljši čas, vse dokler nasilje traja oziroma najmanj do zaključka sodnega postopka, ki pa je običajno dolg in traja tudi nekaj let.

Gospa ministrica, sprašujem vas:

Ali že razmišljate ali morebiti tudi že pripravljate predlog sprememb in dopolnitev Zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki se nanašajo na čas trajanja ukrepa prepovedi približevanja določenemu kraju ali osebi?

Hvala, spoštovana ministrica, za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Gospod predsedujoči, najlepša hvala za besedo. Spoštovani poslanki se zahvaljujem za postavljeno vprašanje.

Ena izmed najpomembnejših nalog policije nedvomno je preprečevanje nasilja. Policija sledi principu ničelne tolerance, ker tudi vemo, da je nasilje kompleksen družbeni pojav, ki pa po drugi strani zahteva tudi celovit in zelo poglobljen medresorski pristop. Ministrstvo za notranje zadeve nedvomno podpira možnost izreka ukrepa prepovedi približevanja za daljše časovno obdobje. Vendar pa moram tukaj poudariti, da to mora biti v pristojnosti sodišč, ki ugotavljajo vsa dejstva in okoliščine primera. Pravzaprav je že po trenutni ureditvi sodišče tisto, ki ima nekako primat na tem področju. Ukrepi prepovedi približevanja je pravzaprav urejen v treh ključnih zakonih, in sicer v Zakonu o kazenskem postopku, ko ga odredi preiskovalni sodnik, potem v Zakonu o preprečevanju nasilja v družini, ko ga odreja sodišče v civilnopravnem postopku, in pa v zakonu, ki ga gospa poslanka omenja, torej v Zakonu o nalogah in pooblastilih policije, ko ga izrekajo policisti, torej tisti, ki prvi pridejo na kraj, ko izvršujejo svoje temeljno poslanstvo kot represivni organ. Policisti lahko odredijo ta ukrep za čas do 48 ur in ga morajo takoj poslati k preiskovalnemu sodniku v presojo. Torej izrek ukrepa s strani policistov glede na ustroj in namen Zakona o nalogah in pooblastilih policije takoj služi cilju takojšnje zaščite žrtve pred nasiljem. Tukaj poudarjam, da gre v tem primeru, torej pri tem zakonu samo za enega izmed ukrepov za pomoč žrtvam. Pravzaprav, kot že ugotavlja spoštovana poslanka, gre za enega zelo pomembnih ukrepov, ker namreč ta ukrep je tisti, ki potem omogoči, da se kasneje tvorno vključijo tudi druge institucije, k imajo pristojnost za reševanje te problematike. Nikakor pa ni namen tega ukrepa, kakor je zasnovan v zakonu, neko kratkoročno reševanje problema, ampak predvsem spodbuditev dolgoročnega procesa, katerega končni izplen vsekakor mora biti tako imenovano opolnomočenje žrtve. Z ukrepom prepovedi približevanja po Zakonu o nalogah in pooblastilih policije policisti dejansko žrtvi omogočijo prvo in nujno potrebno zaščito pred nasiljem, po eni strani da se odstrani povzročitelj, po drugi strani pa da se omogoči vključitev drugim organom, torej tudi nerepresivnim, policija obvešča tudi centre za socialno delo, ker je sodelovanje med temi službami in policijo bistvenega pomena. Kar se tiče dolžine trajanja tega ukrepa, kot sem rekla, ukrepe presoja preiskovalni sodnik, ki lahko potrdi, razveljavi ali podaljša do 10 dni. Kar se tiče podaljšanja trajanja ukrepa, lahko rečem, da bomo ob odpiranju zakona o nalogah in pooblastilih policije vsekakor poskušali sprožiti javno razpravo tudi o kriterijih, ki morajo biti izpolnjeni v primeru, da sodnik potem lahko izreče ukrep za daljše obdobje oziroma da sploh dobi zakonski mandat.

Kar se tiče konkretne statistike. Verjamem, da to gospo poslanko tudi verjetno zanima. Delež razveljavljenih ukrepov s strani preiskovalnega sodnika se giblje nekje okoli 3 %, kar pomeni, da policija danes tako zelo efektivno opravlja svojo nalogo v tej fazi problema, medtem ko pa delež podaljšanih ukrepov letno narašča. Kar se tiče leta 2014, je bil delež razveljavljenih ukrepov v tem letu dejansko najnižji v zgodovini izrekanja ukrepa in je znašal 2,9 %. Prvi policijski ukrep prepovedi približevanja je torej mišljen kot prvi nujni ukrep, s ciljem takojšnje zaščite žrtve pred nasiljem. V primeru ukrepa za daljše obdobje pa je smiselno, da upravičenost le-tega presoja sodišče in tudi odloči. Lahko še tudi povem, da je policija zelo aktivna na tem področju, tudi aktivno sodeluje s pristojnimi organi. Če lahko samo v ponazoritev povem, da smo skupaj z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve pristopili k projektu Vesna. To je projekt Živeti življenje brez nasilja, katerega cilj pa je bil poglobiti znanje tistih strok, ki se najbolj dejavno vključujejo v oblike pomoči žrtvam nasilja. Policija pa tudi zelo veliko časa posveča usposabljanju policistov za obravnavo nasilja v družini in tudi organizira strokovne posvete za pristojne institucije in nevladne organizacije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala, še enkrat, za besedo. Hvala tudi ministrici za odgovor. Jaz bi želela, glede na zadeve, katerim smo priča v vsakdanjem življenju, vseeno še tole poudari, da v zvezi z izrekanjem ukrepa prepovedi približevanja določenemu kraju ali osebi bi po našem mnenju morali ta ukrep izreči takoj, ko žrtev izjavi, da se počuti ogrožena ona ali otroci ali vsi skupaj. Namreč, vsak primer nasilja v družini je specifičen in drugačen. Razmere v družini najbolj pozna tisti, ki v njej živi. Žrtev zna tudi najbolj oceniti, kdaj je ogroženo življenje, zdravje ali varnost katerega od družinskih članov, saj storilca najbolj pozna in tudi ve, česa je sposoben. Tu opozarjam predvsem na izrek tega ukrepa.

Gospa ministrica, zato vas sprašujem:

Ali boste v podzakonskem predpisu, Pravilniku o prepovedi približevanja določenemu kraju ali osebi, in sicer v 4. členu, Kriteriji za ugotavljanje okoliščin za izrek ukrepa, predpisali izrek takega ukrepa vedno v primeru, ko bo žrtev izjavila, da se počuti ogroženo?

Veliko je bilo namreč primerov, ko so žrtve izjavljale, da so ogrožene, prijavljale pa tega niso, in potem je prišlo do najhujših družinskih tragedij. Zanima me še ta odgovor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za dopolnitev odgovora ima ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Kar se tiče ukrepa prepovedi približevanja, policija ta ukrep izvaja že enajsto leto, torej že od leta 2004. Zadnjih nekaj let je policija izrekla približno tisoč ukrepov prepovedi približevanja. Kar se tiče konkretne statistike, samo v letošnjem letu jih je izrekla že 132, v lanskem letu jih je bilo tisoč 046. Če pogledamo statistiko od leta 2010 do 2013, se giblje okoli tisoč ukrepov vsako leto.

Kar se tiče pogojev za izrek ukrepa. Ta ukrep lahko policija izreče tako v primeru kaznivega dejanja kot tudi v primeru prekrška z elementi nasilja. Mora pa vsekakor, kot ste že sami rekli, tudi ugotoviti dejansko ogroženost življenja, osebne varnosti ali svobode žrtve. To policija ugotavlja v konkretnem primeru na podlagi morebitnih prejšnjih obravnav nasilja iz okoliščin, ki jih zazna ob intervenciji, in po zbranih obvestilih od žrtve in očitvidcev, pa tudi iz podatkov centra za socialno delo. Poudarjam, da se policija na vsako zaznavo nasilja, o katerem je obveščena, odziva in se je tudi dolžna odzvati. Moram pa poudariti, da so lahko ti odzivi policije pravočasni in še bolj učinkoviti, je zelo pomembno sodelovanje družbe oziroma okolja, kar pripomore tudi k temu, da se lahko preprečijo najhujše, torej tragične posledice. Tako pri preventivi kot tudi pri nadaljnji obravnavi je potrebno aktivno sodelovanje med vsemi institucijami, na področju sociale, zdravstva, šolstva, nevladnih organizacij, da dosežemo tisto stanje ozaveščenosti družbe, da bo dejansko toleranca do nasilja ničelna. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Naslednji bo vprašanje zastavil gospod Franc Jurša, in sicer ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsednik. Lep pozdrav vsem trem, ministru in ministricama!

Spoštovani gospod minister! Zakonodaja določa, da so lovske družine oziroma lovske organizacije družbene organizacije, ki lahko pridobivajo sredstva oziroma pravice na sredstvih ter jih uporabljajo za uresničevanje svojih ciljev. Tako lahko tudi lovska družina kupi ali vzame v zakup kmetijsko zemljišče. Lovske družine so tako odplačno kupovale zemljišča, običajno je šlo za manjša zemljišča slabše kvalitete, namenjena za zatočišče in hranjenje divjih živali. Denar za to pa so zbirale s članarino ali pristojbinami. Nekatere lovske družine so zemljišča pridobivale, poudarjam, odplačno, kot temeljne organizacije kooperantov, nekatere kot kmetijske organizacije. In od tega je bilo odvisno, ali se je lahko posamezna lovska družina vpisala v zemljiško knjigo kot lastnica teh odplačno pridobljenih zemljišč ali pa se je to vpisalo kot družbena lastnina. Že skoraj famozen 14. člen Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov, o katerem je že odločalo tudi

Ustavno sodišče, je tako povzročil neenako obravnavo lovskih družin, saj morajo nekatere lovske družine prenesti svoja zemljišča na Republiko Slovenijo. S to problematiko se sedaj ubadajo sodišča, bila pa je že tudi predmet obravnave in pobud v Državnem zboru. Glede na to, da so sodišča že ugotovila, da bi morale biti lovske družine deležne posebnega statusa in s tem posebne obravnave glede sedaj določenega prenosa zemljišč na državo, vas, minister, sprašujem:

Ali po vaši oceni obstajajo zadostni argumenti, da se pristopi k spremembi zakonodaje, predvsem pa, ali po vaši oceni obstoji zadostna politična volja, da se Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč v tem delu popravi in tako omogoči lovskim družinam, da zemljišča, ki so jih kupili, lahko posedujejo ali pa vsaj brezplačno uporabljajo?

Verjamem, da je težko sprejeti prizadetim lovcem, da bi morali ta zemljišča, ki so jih kupili in tudi plačati, kupiti za namen divjadi, prenesti na Sklad kmetijskih zemljišč in za njihovo uporabo plačevati najemnino.

Hvala za odgovor.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsednik.

Spoštovani gospod poslanec, hvala za vprašanje. To je tematika, ki je tudi meni poznana in ugotovitev zdaj je dejansko pravilna. Sedanja zakonska ureditev ne omogoča, da se gre naproti tudi družinam, ki so odplačno pridobile zemljišča, da potem izvajajo svojo dejavnost. In edina možna rešitev trenutne zagate je sprememba Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč. Čeprav samo ministrstvo ne načrtuje spremembe Zakona o kmetijskih zemljiščih, pa ministrstvo načrtuje in pripravlja zakon o upravljanju z državnim gozdom, ki bo pa prav tako posegel tudi v Sklad kmetijskih zemljišč. Mogoče se lahko dogovorimo, da je to priložnost, da kakšno nerodnost, in to je nerodnost, kar se tiče upravljanja pri lovskih družinah, da to priložnost takrat izkoristimo. V vsakem primeru ministrstvo je na to pripravljeno in predlagam, da skupaj pogledamo problematiko in kako jo rešiti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora ima besedo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za ta odgovor.

Veselim se, da minister ni navdušen nad ponovno nacionalizacijo premoženja v naši državi in prepričan sem, da bomo v prihodnjih mesecih za to našli tudi ustrezne rešitve in s tem zadovoljili potrebe marsikatere lovske družine, ki te zadeve v preteklosti še ni uredila.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Veste, gospod Franc Jurša, kaj si mislim o tem. Opozarjam vas na zlorabo postopkovnika.

Gremo naprej, naslednji bo vprašanje zastavil mag. Andrej Šircelj, in to ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik Državnega zbora. Spoštovani minister!

Moje vprašanje je aktualno, in sicer se nanaša na obveznosti, ki jih ima Republika Slovenija v okviru evropskih mehanizmov za reševanje Grčije. Vemo, da je bila Grčija predmet razprav na Evroskupini in tudi v drugih evropskih institucijah predvsem zaradi uresničevanja programa in predvsem zaradi tega, kako bo vrnila dejansko svoj dolg. Slovenija je dala poroštvo za približno 986 milijonov evrov glavnice plus za obresti. Poleg tega imamo tukaj še poseben t. i. bilateralni dolg, kjer ima Slovenija delež nekaj manj kot pol odstotka in znaša to približno 263 ali 264 milijonov. Zanima me:

Prvič: Kako vidi minister za finance reševanje celotne grške krize v tej povezavi, predvsem v smislu tega, da ima Grčija 180 % dolga, 180 % bruto družbenega proizvoda in je na dolgi rok verjetno to težko?

Glede na to, da je nova vlada zdaj dobila neko štirimesečno premostitveno obdobje ob določenih zavezah, ki pa so lahko tako ali drugače zavezujoče, vemo pa, da vsaka grška vlada je povedala, da bo bolje izterjevala davke, da bo zmanjšala korupcijo, da bo zmanjšala ministrstva, število ministrstev in tako naprej. Tako tudi ta. Po drugi strani pa imamo dejansko povečano trošenje te nove grške vlade. Se pravi na področju pokojnin, na področju minimalne plače, povečanje zaposlenih v javnem sektorju in kako bo to dejansko šlo skupaj.

Kakšne so naše pravne možnosti, da dejansko Slovenija dobi tudi v črnem scenariju ali najslabšem scenariju povrnjen ta denar oziroma da ne bo prišlo do tega, da bi se poroštva dejansko unovčila?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za finance dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa za vprašanje.

Glede trenutnega položaja Grčije vemo, da je v fazi, ko je nekako odobreno to štirimesečno obdobje, v katerem naj bi se nov dogovor sklenil, v bistvu nov program, recimo, z vsemi detajli, nek začasen program, ki je delno nadaljevanje obstoječega programa in delno predlogi s strani Grčije, je bilo sprejeto kot dobra osnova za nadaljevanje, vendar s tem, da se prouči natančno, kaj ti predlogi, ki jih je dala Grčija, dejansko vsebinsko in finančno pomenijo. Ta preverba bo približno do aprila dokončana in takrat se bo zopet odločalo, kako naprej. Točno, drži, Slovenija je izpostavljena

proti Grčiji, in to med višjimi izpostavljenostmi. Mi imamo približno 2,7 % bruto domačega proizvoda izpostavljenosti, Portugalska največ, Ciper je druga, recimo Nemčija ima 2,2 %, Luksemburg mislim, da 1,8 %. S tega vidika so te terjatve, ki jih ima Slovenija, in potencialne terjatve, če se vsa jamstva dejansko tudi uresničijo, ima relativno velike, tam približno 1,5 ali 1,6 milijarde evrov.

Imamo dve vrsti teh izpostavljenosti, tri pravzaprav. Prva je neposredni kredit, ki ga je dala Slovenija Grčiji, v višini 263 milijonov evrov. Druga je skozi ta mehanizem za stabilnost, kjer imamo določeno maksimalno vsoto jamstev, ne samo za Grčijo, ampak tudi za druge države, ki so prišle v težave, to sta bili Portugalska, Irska, kjer imamo 3,6 milijarde okvira. In tretji način je skozi Mednarodni denarni sklad, kjer smo ravno tako lastniki. Skozi vse te instrumente je Slovenija prispevala denar za Grčijo.

Če grem najprej na posojilno pogodbo. V tej posojilni pogodbi z Grčijo so vključene določene omejitve za posojilojemalca, na primer pari passu, se pravi, da si tako obravnavan kot vsi ostali, ne morejo te obravnavati drugače. Potem je pa treba povedati, da ni v skladu z obstoječo prakso na trgih dolžniškega kapitala, da bi se posojila državam članicam zavarovala s pravnimi inštituti, ki so sicer običajni pri bančnih posojilih. Se pravi, da ni nekih takih zavarovanj, kot je zastava nepremičnin in tako naprej. V hipotetičnem primeru neplačila obveznosti Grčije je Republika Slovenija na podlagi okvirnega sporazuma z EFSF, to je ta instrument za zagotavljanje stabilnosti, upravičena do sorazmernega deleža terjatev, ki bi jih iztirjal EFSF od države članice posojilojemalke. Torej, če bi se jamstva unovčila in bi EFSF vzpostavil terjatev do Grčije, bi tisti del, kar bi bilo izterjano, v sorazmernem deležu dobila Slovenija nazaj, preostali del pa ostane neposredna terjatev Slovenije do Grčije. To se pravi, če je prišlo do vpoklica tega poroštva Republike Slovenije. V primeru, da EFSF ne bi izterjal v celoti zneska poroštva od države članice posojilojemalke, o čemer sem govoril, bi EFSF prinesel na Republiko Slovenijo terjatev do države članice posojilojemalke v deležu, ki predstavlja razliko med vplačili države članice posojilodajalke in plačanim poroštvom Republike Slovenije. Skratka, zavarovanja takšnih terjatev je pravzaprav samo v tem, da Grčija raste, zopet dobi gospodarsko rast, postane finančno stabilna in dobi dostop do finančnih trgov. Se pravi, ključno je, ali so ti programi, za katere se mednarodne institucije z njimi nekako dogovorijo, učinkoviti ali niso učinkoviti. In tukaj je pa seveda osnovno vprašanje, ali bo program, ki je bil sedaj podaljšán s temi spremembami in ali bo nov program tak, ki bo omogočil gospodarsko rast Grčije in zopet nazaj dostop do finančnih trgov, kar je uspelo Sloveniji.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj, zahteva za dopolnitev.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Hvala lepa ministru za odgovor.

Jaz bi tukaj dopolnil svoje vprašanje še z nečim. Res je, v teh pogodbah dejansko obstaja klavzula pari passu, kot je minister rekel, da si v enakem položaju kot vsi ostali pri poplačilu obveznosti. Vendar me v zvezi s tem dejansko zanima, glede na stanje na mednarodnih trgih in glede predvsem na stanje Grčije oziroma glede na položaj, današnji položaj Grčije, predvsem tukaj mislim na finančni položaj in tudi na politični položaj:

Ali menite, da bi pri naslednjih posojilih oziroma pogodbah glede poroštev, glede drugih mehanizmov, bilo treba spremeniti ta zavarovanja oziroma povečati zavarovanja Grčije za poplačilo svojih obveznosti do Slovenije?

Jaz tukaj sprašujem za Slovenijo. Mislim si oziroma vem pa, da bi verjetno veljalo to tudi za ostale države. Seveda tukaj njih ne poudarjam, poudarjam pač Slovenijo. Dogovori se bodo nadaljevali in zanima me, ali bi bilo treba tudi te mednarodne klavzule spremeniti. Namreč ni v navadi, to se jaz seveda strinjam, da ni v navadi do sedaj bilo. Tudi ni do sedaj bilo takšnega primera. Sedaj pa smo pri takšnem primeru in zato me zanima mnenje ministra za finance glede tega.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dušan Mramor, minister za finance.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala.

To je vprašanje za milijon dolarjev, ker s tem spremenimo določena pravila obnašanja na mednarodni sceni, ki jih je verjetno zelo težko spremeniti. Treba je dobiti soglasje vseh članic, ki imajo različne interese. Tako da verjetnost, da bi bilo to možno, je po mojem relativno majhna. Jaz mislim, da je večja verjetnost, da bo Slovenija dobila poplačana ta posojila, če bo program, ki bo zdaj ponovno sprejet v teh štirih mesecih, se bo izdelal, če bo ta program upošteval tudi nekatere napake, ki so bile ugotovljene napake v prejšnjih programih, ki so propadli oziroma so se morali podaljšati in še enkrat podaljšati. Tam verjetno ima Grčija do neke mere prav, ko nekatere ukrepe smatra za ukrepe, ki so slabili Grčijo, ne jih krepili. Tukaj je velika diskusija sedaj med ekonomisti, kateri način izhoda iz krize Grčije bi bil bolj primeren, ali je bolj kenezijanski ali je bolj neoklasičen. In tukaj verjetno treba najti eno modaliteto, ki bi bila za Grčijo verjetno najbolj primerna. Da bi bilo pa možno, recimo, da bi bilo zavarovanje grški otok ali kaj podobnega, to v mednarodnih pogodbah pač ni običajno med državami, tako da jaz, kot sem že prej rekel, dvomim. Bi pa mogoče še dodal to. Grčija je najprej na prvem

srečanju Eurogroup, ki smo ga imeli, postavila kot eno od pomembnih točk odpis dolgov držav, ki so posodile denar, delno vsaj odpis dolgov denarja, ki je bil posojen. Tukaj smo se vsi uprli, ker določen odpis je že bil izveden, in sicer pri danem kreditu, ki si je dal najprej na tri leta s 300 in 400 bazičnimi točkami obresti nad euriborjem na kredit, ki je zdaj na 30 let in ima 3-mesečni euribor plus 50 bazičnih točk. In 10 let se ne odplačuje nič. Tako da mi smo s tem že odpisali 40 do 65 %, odvisno od diskontne stopnje, ki se uporablja, in vse druge države tudi. Zato smo smatrali, da to ni korektno in zdaj se je zavezala Grčija, da ne bo odpira vprašanja vračila kredita.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Mirjam Bon Klanjšček bo zastavila vprašanje ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Spoštovana gospa ministrica! V svojih nastopih redno navajate, da ministrstvo pripravlja analize kot podlage za spremembe zakonov, ki bistveno vplivajo na položaj ustvarjalcev in na dostopnost kulture. Tako ste napovedali analizo za podlago novega krovnega zakona o kulturi, novega medijskega zakona, zakona o varstvu dediščine in druge. Analizam naj bi sledili predlogi sprememb zakonov, ki pa so skladno z normativnim načrtom vlade za leto 2015 na področju kulture sila skromni, saj predvidevajo zgolj spremembe obstoječih zakonov, z izjemno zakona o kulturnem evru, ne pa novih zakonov, ki jih kulturna javnost tako argumentirano pričakuje, zlasti novega krovnega zakona o kulturi in novih zakonov o filmu ter medijih. Od začetka mandata v skoraj pol leta še niste objavili niti ene same analize, niti v proceduro posredovali enega samega zakona. V medijih smo prav tako brali, da se lotevate reorganizacije ministrstva in ukinjate Službo za slovenski jezik, ne da bi za to imeli opravljene kakršnekoli analize.

Zanima me:

Koliko teh analiz pripravljate na ministrstvu?

Kdo je izvajalec teh analiz?

Koliko sredstev boste namenili zanje v letu 2015, saj je v proračunu zanje predvidenih le 35 tisoč evrov?

Kako to, da nobena od teh analiz še ni javno dostopna, ob zavedanju, da je kot primer dobre prakse analiza bralne kulture, ki je bila izvedena lani stala 15 tisoč evrov, kar pomeni, da imate na voljo sredstva zgolj za dve dobri analizi?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, ministrica za kulturo, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za to vprašanje. Spoštovani predsedujoči,

spoštovana ministrica, minister, spoštovani poslanke in poslanci!

Spoštovana mag. Mirjam Bon Klanjšček! Zelo bi bila vesela, če bi vi v petek zmogli več kot en stavek tega vprašanja nasloviti na mene. Zaradi precej skopega vprašanja, ki ste ga mi dali, kot rečeno prvi stavek vašega današnjega vprašanja, seveda je zelo težko na tak način odgovarjati, vendar se bom potrudila, mislim pa, pogledajte tudi malo poslovnik, na kakšen način se poslanka vprašanja zastavlja.

Skratka, če bi navedli vir, datum in tudi okvirni kontekst tistega vašega prvega stavka, ki mi je bil edini sporočen v petek, potem bi bilo lažje odgovarjati na vaša vprašanja. Res je, na Ministrstvu za kulturo sledimo načelu dostopnosti, sledimo pa tudi načelu kakovosti, raznolikosti in javnemu interesu na področju kulture. Kar zadeva ukinjanje Službe za slovenski jezik, ne vem, kje ste to pobrali, tudi tukaj bi prosila, če mi navedete vir vaših informacij, ker to ni res. Lahko pa bi se tudi že pred tem pozanimali na Ministrstvu za kulturo in bi vam lahko že pred tem odgovorila, da ta podatek ni resničen.

Hkrati se zavedamo čedalje težjega položaja ustvarjalcev na področju kulture ter izredno pomembne vloge države pri zagotavljanju dostopnosti do kulture. Res je tudi, da je za zakonske spremembe potrebna najprej dobra proučitev področja, ki se želi spremeniti. Kot vemo, bomo morali letos nekatere zakone spremeniti samo zaradi tega, ker so bile rokohitske poteze v času mandata vašega ministra za področje kulture. In ker nam to povzroča hude težave, bomo morali iti v te nujne spremembe. Res pa je tudi, da večje spremembe zakonodaje običajno vplivajo tudi na položaj ustvarjalcev. Ker niste točno opredelili, kaj vas pravzaprav zanima, bom skušala predstaviti nekatere točne tovrstne analize, ki se jih vse pripravlja v okviru delovnega časa zaposlenih na ministrstvu. Gre večinoma za interna delovna gradiva Ministrstva za kulturo, katerih vsebina se bo odrazila v zakonskih predlogih in vsebini strategij, ki jih ministrstvo načrtuje. Tako na Direktoratu za ustvarjalnost za namen nove zakonodaje, to je spremembe krovnega zakona o kulturi, pripravljamo mednarodni pregled štirih držav in analizo javnih kulturnih politik. Proučuje se tudi različne možnosti ureditev za samozaposlene.

Na podlagi obstoječe baze podatkov, ki jo vodimo za samozaposlene v kulturi, poleg podatkov o številu vpisanih v razvid in upravičencev do plačila prispevkov spremljamo vrsto dejavnikov: stanje na področju kulture in po specializiranih poklicih, starostno strukturo, število novih vpisov, število in vzroke izbrisa iz razvida, preseganje dohodkovnega cenusa, dohodke pri ugotavljanju dohodkovnega cenusa, starostno strukturo samozaposlenih, mirovanje statusa in razloge bolniške, uveljavljanje dnevnega nadomestila in podobno. Hkrati zbiramo statistične podatke in jih

objavljamo v statističnih informacijah Ministrstva za kulturo, ki jih objavlja tudi na spletu, in sicer plače v kulturi, kadri v kulturi, kulturna ponudba in podobno. Na področju medijev se v letu 2015 pripravlja primerjalnopravna analiza posameznih področij Ureditev medijev v nekaterih evropskih državah. Analiza bo pripravljena v prvi polovici leta 2015 in je interno delovno gradivo ministrstva. Primerjalnopravna analiza bo predstavljala strokovno podlago za pripravo prenovljenega sodobnejšega zakona o medijih. Primerjalnopravno analizo pripravljajo strokovni delavci, to se pravi uslužbenci Ministrstva za kulturo, kar pomeni, da zanjo ne bomo dodatno plačevali. Hvala lepa. Upam, da mi boste omogočili nadaljevanje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Mirjam Bon Klanjšček, izvolite dopolnitev.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Spoštovana gospa ministrica!

Ne glede na to, da ste polovico svojega planiranega časa porabili za kritiko mene in vašega predhodnika, želim dopolnilo vašega odgovora. Analiza, ki je bila podlaga za oblikovanje novih zakonov, ni zgolj analiza stanja, je analiza problematike in vzrokov zanje in je analiza možnih rešitev. Nekaj tako lahko nastane le v procesu, v katerem sodelujejo uradniki ministrstva, izvajajo pa jih za to usposobljene inštitucije. Še posebej je pa pomembno, da v tem procesu s pripombami sodeluje zainteresirana javnost. Primera takšne analize sta analizi medijske krajine in analiza položaja samozaposlenih v kulturi, ki jo je ministrstvo objavilo v mandatu prejšnjega ministra. Po eni strani napovedujete nov krovni zakon, v normativnem programu Vlade pa le spremembe obstoječega. Kaj od tega je res? Moram vas jasno popraviti kot nekdo, ki je bil član prejšnjega sklica parlamenta. Prejšnje spremembe krovnega zakona o kulturi so prestale široko javno razpravo in redni zakonodajni postopek. Prav nobenega hitenja ni bilo. Zdi se mi, da ne slišite glasov kulture, javnosti, ki pravijo, da je delo na zakonih, ki bodo vpeljali nov model v kulturi, nujno. O tem javno in naglas govori družstvo Asociacija in Nacionalni svet za kulturo, nedavno smo o tem brali v časniku Delo, kjer ministrico k temu poziva tudi direktorica Cankarjevega doma Uršula Cetinski, glasen je tudi nedavni direktor te inštitucije Mitja Rotovnik.

Spoštovana gospa ministrica, zdi se mi, kot da glasov stroke ne slišite. Z najnižjim proračunom v zadnjih letih ste, in to citiram vašo izjavo v Odmevih, zelo zadovoljna. Doslej niste v javno razpravo ... / znak za konec razprave/ ... niti ene same analize stanja.

Zanima me:

Kdaj in kako boste zagotovili analize in pripravo nujnih sprememb obstoječe zakonodaje ter kdaj jih boste dali v javno razpravo?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Spoštovana gospa poslanka!

Če bi si ogledali normativni program Vlade, potem bi videli, da je tam veliko nalog, ki jih moramo opraviti v tem letu, in veliko nalog za to, da bomo lahko kompetentno pristopili k spremembam zakonodaje v naslednjem letu. Veliko stvari se dogaja, zadovoljna sem z zaposlenimi, ki te spremembe pripravljajo. Prej ste omenjali neke analize, ki so bile narejene že prej, za katere se je dalo veliko denarja, ki pa nimajo vseh tistih vsebin, ki jih potrebujemo zato, da bomo lahko šli v spremembo zakonov. Sama mislim, da imamo dovolj lastnih ljudi na ministrstvih, da se te spremembe lahko delajo brez tega, da bi se denar odvajal zunaj inštitucij. To so visoko usposobljeni ljudje. To so ljudje, ki imajo visoko izobrazbo, ki že dolgo časa delajo na ministrstvih, in res ne vem, zakaj vztrajate na tem, da je treba dajati denarje ven iz hiše in pripravljati analize na tak način. Kar se tiče dialoga s civilno družbo, tako močan dialog, kot ga vodimo pri nas na ministrstvu, boste težko dobili. Tako da če dovolite, bi, kolikor mi je še časa ostalo, poskušala razložiti, kakšne vrste analiz se še vse opravljajo.

Verjamem pa, da želite kot opozicijska stranka zadeve prikazati na drug način, kot so v realnosti. Vendar pa zadeve dobro tečejo in sem zadovoljna s tem. Morda bi še nadaljevala z analizami. Kot veste ali pa ne, po mojem ne, Služba za kulturne raznolikosti in človekove pravice zbira podatke o programih in projektih, namenjenih etničnim manjšinam in invalidom. Na podlagi teh podatkov nekaterih internih analiz in naročenih raziskav, kakršna je na primer etnična vitalnost območij, kjer živijo majhne avtohtone manjšinske etnične skupnosti in staroselci, je služba sodelovala pri oblikovanju zakonodaje v tistem delu, ki se nanaša na boljšo dostopnost kulturnih dobrin za manjšine. Za namen izdelave strategije Republike Slovenije na področju medijev za obdobje 2016–2020 strokovne službe analizirajo podatke s področja medijev. Jasno, da se pri tem, če obstaja kakšna pretekla analiza, to tudi zraven proučuje. Za namen priprave strategije varstva kulturne dediščine analizira podatke s področja varstva kulturne dediščine Direktorat za kulturno dediščino. Imamo visoko usposobljene zaposlene na področju kulturne dediščine. Imamo tudi Zavod za varstvo kulturne dediščine, kjer so strokovnjaki svetovnega merila, vi pa pravite, da naj bi nekomu zunaj dajali to delati, imamo pa znotraj kompetentne strokovnjake. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo zastavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči. Ministri, kolegice in kolegi!

V Sloveniji že več let ugotavljamo, da je področje podeljevanja koncesij v zdravstvu pri nas nezadostno urejeno. Nimamo zakonskega postopka podeljevanja koncesij, prav tako nimamo nobenih meril, po katerih se koncesijo podeli in kdaj ne. To povzroča neenakopravno obravnavo prosilcev za koncesije in tudi podeljevanje koncesij za te programe, kjer so kapacitete javne zdravstvene mreže že zadostne. Na primarni ravni koncesije podeljujejo občine, ki imajo pri tem zelo različno prakso. Nekateri se trudijo, podeljujejo koncesije na podlagi potreb in razpisov, druge pa podeljujejo stihijsko, na podlagi želja posameznih zdravnikov, s čimer postopoma razgrajujejo zdravstvene domove, ki so jih ustanovile same. Žal se tudi koncesije na sekundarni ravni, za katere je odgovorno Ministrstvo za zdravje, podeljujejo brez vsakega koncepta. Pri tem noben dosedanji minister ni bil izjema. Nekateri so bili koncesijam bolj naklonjeni in so jih podelili več, drugi pa so bili pri tem malce zadržani. V koalicijskem sporazumu smo se zavezali, da bomo prakso podeljevanja koncesij spremenili in jih bomo podeljevali začasno, na podlagi potreb in izdelanih meril, po transparentnem postopku.

Hkrati smo se zavezali, da bodo koncesionarji pri izvajanju javne zdravstvene službe morali v celoti upoštevati enaka pravila kot javni zavodi. Nekontrolirano podeljevanje koncesij in nejasna pravila igre za delo koncesionarjev sta namreč glavna vzroka za postopno razgradnjo zdravstvenega sistema, ki povzroča mešanje javne in zasebne zdravstvene dejavnosti. S koncesijami za programe, kjer imajo javni zavodi zadostne kapacitete, povzročamo tudi nezadostno izkoriščenost kadra, prostorov in opreme, ki se odraža v manj učinkovitem delu zdravstvenih domov in tudi bolnišnic. Poseben problem pa predstavljajo prenos koncesij s fizičnih oseb na pravne osebe deoobje za nedoločen čas, na katere opozarja tudi Združenje zdravstvenih zavodov. S tem, ko imajo koncesijo deoobji, lahko pride do položaja, ko lastnik deoobja podjetje s koncesijo vred proda komurkoli. Za Socialne demokrate je ureditev tega področja predpogoj, da se situacija v zdravstvu izboljša.

Zato vas sprašujem:

Kakšne ukrepe ste do sedaj sprejeli za ureditev področja koncesij v zdravstvu?

Ste v svojem mandatu že podelili kakšno koncesijo ali prenos koncesije na pravno osebo? Če ste, koliko? Kakšni so bili razlogi za vašo odločitev?

Za odgovor se vam zahvaljujem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za vprašanje, spoštovana gospa poslanka mag. Bojana Muršič. Gospod podpredsednik Državnega zbora, cenjeni poslanke in poslanci!

Vesela sem tega vprašanja zaradi tega, ker se v zadnjem času v javnosti pojavljajo številna namigovanja, češ da Ministrstvo za zdravje v zelo velikem številu podeljuje koncesije za nedoločen čas pravnim subjektom, to so družbe z omejeno odgovornostjo. Pa temu ni tako, zato mi dovolite, da kaj več povem v odgovoru. Tako kot gospa poslanka pravilno ugotavlja, je področje koncesij urejeno v Zakonu o zdravstveni dejavnosti, kjer je pa ta ureditev zelo splošna, in sicer se v členih od 41 do 44 tega zakona določa, da koncesijo za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti podeli občinski oziroma mestni upravni organ, pristojen za zdravje, s soglasjem ministrstva. Tu govorimo o koncesijah na primarni ravni, medtem ko koncesije za opravljanje javne službe v drugih zdravstvenih dejavnostih, predvsem sekundar, podeli ministrstvo, pristojno za zdravje. V postopkih podelitve koncesije s svojimi mnenji sodelujeta še Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in pristojna zbornica, pri čemer Zakon o zdravstveni dejavnosti pravne narave navedenih mnenj ne opredeljuje.

Nadalje zakon določa okvirno vsebino koncesijske pogodbe, s katero koncedent in koncesionar uredita razmerje v zvezi z opravljanjem javne službe, in pogoje, pod katerimi mora koncesionar opravljati javno službo, zlasti pa vrsto zdravstvene dejavnosti, ki jo opravlja koncesionar, njen obseg, začetek opravljanja dejavnosti ter rok za odpoved koncesije in sredstva, ki jih zagotavlja koncedent. Ministrstvo za zdravje v mandatu te vlade novih koncesij ne podeljuje, razen v primerih, ko bi prišlo do poslabšanja dostopnosti do javne zdravstvene službe. Ti primeri pa so upokožitev koncesionarja, smrt koncesionarja ali prenehanje koncesijskega razmerja, ker je tudi v teh petih mesecih prišlo do primera, da je nekdo dal odpoved oziroma je želel vrniti koncesijo. In koncesije se lahko podelijo le v primerih in izključno tam, kjer javni zdravstveni zavod ne more zagotavljati zadostnega obsega storitev v skladu s sprejeto mrežo.

Tako kot sem že povedala, v mojem mandatu, se pravi od 18. septembra, ni bila podeljena nobena koncesija na sekundarni ravni, podeljena pa so bila štiri soglasja za koncesije na primarnem nivoju. Šlo je za zgoraj omenjene primere, in sicer v dveh primerih za koncesijo na nivoju zdravnika splošne medicine, ena na nivoju ginekologije in en primer fizioterapije. Hkrati je na ministrstvu, kjer sem

imenovala tudi posebno delovno skupino, ki kljub nedorečenosti obstoječega zakona pripravlja neko interno ureditev, se pravi neka pravila, kriterije in merila, zaradi tega, tako kot poslanka ugotavlja, da bomo na enoten princip, tako kot sem zdaj omenila, imeli do sprejemanja novega zakona o zdravstveni dejavnosti enotno merilo do vseh, ki bodo zaprosili za te koncesije. Res pa je, da je teh vlog kar nekaj. Po zadnji oceni mislim, da je teh vlog, ki čakajo na odobravanje, okrog 25. In bodoča ureditev je, tako kot ste pravilno ugotovili, piše v koalicijski pogodbi, bo v zakonu o zdravstveni dejavnosti, ki je v normativnem programu za naslednje leto, opredeljeno vse to, kar določa koncesijska pogodba. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič, izvolite dopolnitev.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Ministrici se najlepše zahvaljujem za ta prvi del odgovora, katerega sem sicer pričakovala.

Vendar pa me kljub temu zanima:

Ali mi lahko konkretno navedete, kdaj načrtujete ureditev tega področja?

Sicer ste navedli, da v prihodnjem letu, ampak mislim, da je situacija zelo resna in bi bilo treba tukaj čim prej sprejeti ukrepe.

In še:

Ali mogoče nameravate poseči tudi v že podeljene koncesije?

Za odgovor se vam najlepše zahvaljujem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Brez tega, da imamo opredeljeno celotno primarno mrežo, na osnovi katere lahko ugotovimo, kje dejansko javni zavodi ne morejo ustrezno zagotavljati dostopnosti vseh zdravstvenih storitev primarne ravni, kot tudi mrežo na sekundarni ravni, nimamo pravne podlage, da posegamo v že obstoječe koncesije. Dejstvo je pa to, kar je zapisano in k čemur bomo sledili tudi v novem predlogu zakona, da bodo morale koncesije biti podeljene na osnovi sprejete mreže na primarju, sekundarju. Drugič, na osnovi javnih razpisov. Tretjič, morajo biti podeljene osebam, ker fizična oseba je tista, ki zagotavlja in lahko dobi koncesijo, in ne pravna oseba kar tako, deo, kajti lahko se zgodi, da imamo pravno osebo, pa ne bo imela pogodbe o zaposlitvi z ustrežno osebo, ki bo lahko zagotavljala kvaliteto in opravljanje določene zdravstvene dejavnosti. Seveda bo treba kot zakon sam predlog, pa opraviti še druge zadeve, da bo ta koncesija podeljena za določen čas, pri čemer jo bo možno obnoviti, ampak ne more biti ta koncesija dosmrtna. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo zastavila vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani minister, lepo pozdravljeni!

V mesecu januarju sem ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo postavila pisno poslansko vprašanje, vezano na razbremenitev dela v Sloveniji. V njegovem odgovoru je bilo predvsem poudarjeno, da lahko poda zgolj svoje mnenje z vidika svoje pristojnosti, zato se tokrat obračam na vas, spoštovani minister za finance, ker kakorkoli nekako verjamem, da so škarje in platno v vaših rokah. Gospodarstveniki že leta opozarjajo na izredno visoko obdavčitev dela v Sloveniji, ki na eni strani pomeni visok strošek za delodajalce, na drugi strani pa tudi pomeni nizke plače za zaposlene. Strošek delodajalca pri minimalni plači v Sloveniji znaša 917 evrov. Če pogledamo, recimo, neto plačo tisoč evrov, vidimo, da je tu skupni strošek delodajalca tisoč 741 evrov. In če še mogoče pogledamo to, da že pri tisoč 500 evrih neto plače dejansko plača zapade v 41-odstotno dohodninsko lestvico, skupni strošek delodajalca pa je malo manj kot 2 tisoč 800 evrov. Če pogledamo povprečno obremenitev na plače v Sloveniji, le-ta znaša okoli 43 %. Mogoče še to, da je meja, ko država prejme več kot zaposleni, pri neto plači 2 tisoč evrov.

Sama obstoječa obremenitev dela se mi zdi zelo nepravilna. V bistvu kaznuje tiste produktivne, kaznuje tiste, ki delajo, in ni niti malo razvojno naravnana. Blokira razvoj, inovativnost, podjetništvo, internacionalizacijo podjetij, ki so napram ostalim v tujini nekonkurenčna, predvsem pa tudi zavira pritegnitev tujih investitorjev v Slovenijo, ki izbirajo zlasti davčno bolj ugodne lokacije. Tudi v Gospodarski zbornici Slovenije menijo, da bi z davčno razbremenitvijo lahko odpravili tako imenovani zaposlitveni krč. In tako na drugi strani podpirajo tudi uvedbo socialne kapice, ki bi dejansko omejila socialne prispevke z namenom razbremenitve plač visoko kvalificiranega kadra, ki pa so dejansko ključni za razvoj novih produktov v Sloveniji. Če na kratko povzamem, visoka obremenitev dela predvsem na strani visokih prispevkov za socialno varstvo in dohodnino pomeni nizke plače zaposlenim, to, da visoko kvalificirani ljudje odhajajo v tujino, da se naša podjetja zaradi tega selijo v tujino ali so nekonkurenčna, da smo za tuje investitorje nezanimivi, predvsem pa tudi popolnoma zavira razvoj srednjega družbenega razreda v Sloveniji.

Spoštovani minister, tudi v koalicijski pogodbi imate zapisano, da boste skozi zeleno

proračunsko reformo ustvarili razmere za postopno znižanje obremenitve dela.

Zanima me:

Kaj nameravate narediti v smeri zmanjšanja davčne razbremenitve dela?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo dr. Dušan Mramor, minister za finance.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala za vprašanje.

Res je to področje dela Ministrstva za finance, in bi jaz rad uvodoma pojasnil, da se obremenitev dela z dohodnino v Sloveniji znižuje že od leta 2005 naprej, in sicer najprej z reformo v letu 2005, ko je bila uveljavljena globalna razbremenitev dohodkov, nato z reformo leta 2007, ko se je zmanjšala obremenitev aktivnih dohodkov preko povečanega neobdavčenega dela dohodka in preko zmanjševanja progresivnosti davčnih stopenj. V letih 2008 in 2010 je bila z uvedbo dodatnih splošnih olajšav dosežena nadaljnja razbremenitev oseb z najnižjimi dohodki in ukinjen davek na izplačane plače. Spremembe, ki so bile uveljavljene z ZUJF v letu 2012, pa so bile pripravljene z namenom razbremenitve zavezancev, ki dosegajo dohodke nad 1,3 povprečne plače. To je za dohodnino. Obremenitev dela s prispevki za socialno varnost pa že od leta 1996 ostajajo na približno enaki ravni, in to je to, kot ste vi tudi omenili. Največji delež v obremenitvi dela namreč predstavljajo prav prispevki za socialno varnost. Rešitve za razbremenitev obdavčitve dela in povečanje konkurenčnosti podjetij je tako treba iskati tudi v sistemu obveznega socialnega zavarovanja.

Drži, v koalicijskem sporazumu za mandatno obdobje 2014–2018 je tukaj na področju davčne politike zaveza v smeri ustvarjanja razmer za postopno znižanje obremenitve dela, ob fiskalni zmožnosti države; torej morajo biti fiskalno nevtralni predvsem glede na cilje, ki jih imamo glede zmanjševanja deficita. In sicer preko zelene proračunske reforme, tako da bi postopno ukinili okolju škodljive subvencije ter dodatno zavezo v smeri proučitve možnosti za preoblikovanje dohodninske lestvice za razbremenitev plač visoko kvalificirane delovne sile, kar je tudi naš problem. K ukrepom za prestrukturiranje javnofinančnega bremena v smislu razbremenitve stroškov dela se je Vlada zavezala tudi s podpisom socialnega sporazuma, kjer smo določili, da bomo pregledali vse davke in kalibrirali davčni sistem tako, da bo Slovenija konkurenčna drugim državam. To je za leti 2015 in 2016; torej, že za ti dve leti smo se k temu zavezali. Poleg navedenih ukrepov v koalicijskem sporazumu pa bi bilo mogoče rešitve glede razbremenitve stroškov dela iskati tudi v sistemu socialnega zavarovanja, saj je razmeroma visoka

obremenitev dela, kot sem že rekel, posledica predvsem tega področja.

V tem primeru bi bili potrebni kompleksnejši in hkrati usklajeni ukrepi na več področjih, ki bi zahtevali širši družbeni konsenz ob predpostavki, da se ob zniževanju obremenitve dela želi ohraniti primerljiv nivo socialne varnosti in zagotovitev vzdržnosti državne, pokojninske in zdravstvene blagajne, in seveda za to rabiš določen čas. Ena izmed prioriteten aktivnosti našega ministrstva v obdobju 2015–2017 je prestrukturiranje bremena javnih dajatev, katerih cilj je na novo določiti porazdelitev davčnega bremena med potrošnjo, dohodki in premoženjem s ciljem povečanja konkurenčnosti, kot sem že prej omenil, in te rešitve naj bi bile najkasneje do leta 2017. Seveda tukaj vemo, da imamo pri premoženju eno najnižjih obdavčitev, pri socialnih prispevkih pa, če se primerjamo z državami OECD, krepko odstopamo navzgor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo dopolnila vprašanje.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za vaš odgovor. Morda bi želela še samo eno dopolnitev.

Minister za gospodarstvo je v tem svojem odgovoru podal še en predlog, in sicer on vidi možnost delne razbremenitve stroškov dela tudi v spremembah in dopolnitvah Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku.

Pa me zanima:

Kaj mislite konkretno o tem?

V nadaljevanju tudi navaja, da bi se 13. in 14. plača izplačevali brez plačila prispevkov, kadar se izplačata iz dobička podjetij.

Kakšno je vaše mnenje o tem?

In pa še morda naslednje:

Kaj menite konkretno o socialni kapici?

Če imate pozitivno mnenje o tem, kdaj bi glede na neko fiskalno vzdržnost bilo to možno uvesti pri nas?

Hvala za dopolnitev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, minister za finance, bo odgovoril.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Vsi ti predlogi so bili tudi izraženi, ko smo imeli pogajanja glede socialnega sporazuma, in nobenega nismo dali z mize, vsi so lahko relevantni. Ključna zadeva je, da smo potem primerljivi s tujino in da je fiskalno vse skupaj vzdržno. Tako da ne nasprotujem nobenemu izmed teh predlogov. Se pa tudi sam zavzemam, kot sem že na hearingu pred Državnim zborom povedal, za delno razbremenitev tistih najbolj pridnih, se pravi tistih, ki imajo višje dohodke.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anita Koleša bo zastavila vprašanje ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa, gospod predsedujoči. Cenjeni ministri, kolegice in kolegi!

Zakon za uravnoteženje javnih financ, sprejet leta 2012, njegovo veljavnost pa zaradi javnofinančnih razlogov podaljšujemo tudi v obdobje aktualne vlade, je drastično omejil možnosti zaposlovanja v javnem sektorju, omejevanje pa je tudi del dogovora s sindikati. Določbe ZUJF so v slabih treh letih povzročile osiromašenje zaposlitev mlade generacije in minimalizirale možnosti zaposlovanja mladih v javno upravo, državne ustanove, administrativni ukrep pa povzroča zelo velike težave v javnih zavodih na področju zdravstva, izobraževanja, kulture. Prepoved nadomeščanja upokojenih ali celo samo dlje časa odsotnih delavcev pomeni moten delovni proces ali onemogoča razvoj znotraj posameznega področja dejavnosti, ki še kako zelo potrebuje nove mlade ideje, pogum in umeščenost v mednarodni znanstveni in raziskovalni prostor. Zakon povečuje število prekernih delavcev, ki je najbolj pereče na področju kulture in kjer se osiromašenje umetniških korpusov z mladimi igralci, glasbeniki, umetniki izkazuje kot pomemben kadrovski problem. Zaradi nesrečnega ZUJF se je povečalo število volonterskih pripravništev, ustvarilo veliko anomalijo na trgu, dolgoročno pa lahko povzroči še bistveno bolj negativne učinke.

Zato postavljam vprašanje ministru za javno upravo Borisu Koprivnikarju:

Katere ukrepe pripravlja ministrstvo kot ustrezno rešitev, na podlagi katere bo mladim ponovno omogočeno zaposlovanje v javnem sektorju oziroma hitrejši vstop na trg dela diplomantom predvsem družboslovnih šol, umetniških akademij, v tako imenovane javne zavode in državne ustanove?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo gospod Boris Koprivnikar, minister za javno upravo.

BORIS KOPRIVNIKAR: Spoštovani poslanci, spoštovana poslanka!

Hvala za to vprašanje, ki je zahtevno, pa kljub temu. Tudi sam upam, da ne bomo več, kot ste poimenovali, dolgo imeli nesrečnih ZUJF-ov zaradi tega, ker s temi zakoni poskušamo stabilizirati javne finance, javne finance so pa pogoj za to, da lahko vse te zaposlitve, o katerih govorimo, dejansko tudi financiramo. Letno je v javnem sektorju približno 3-odstotna fluktuacija, od tega je ta omejitev, ki izhaja iz ZUJF-ov v preteklih letih, dejansko 1 %, kar pomeni, da

obstaja 2 % nadomeščanj, moramo pa se pri tem držati zakonov, Zakona o javnih uslužbencih in Zakona o delovnih razmerjih, ki določata temeljna načela, in sicer da se zaposlitev v upravnih službah že po Ustavi Republike Slovenije lahko dogaja samo na podlagi javnega natečaja. Tudi sicer delovnoppravna zakonodaja določi, da pri dostopu do delovnega mesta ne smemo biti diskriminatorni, torej v tem primeru ne moremo nobeni od starostnih ali kakršnihkoli drugih skupin dati prioritete, in je pomembno, da to razumemo.

So pa možne nadomestne zaposlitve, in pri teh nadomestnih zaposlitvah dejansko ni treba iskati soglasja, zato je tukaj malo lažje, vendar se soočamo s celotnim problemom, da se zmanjšanje števila zaposlenih rešuje po tako imenovanem sistemu naravnega odliva, kar logično povečuje tudi starostno strukturo v javni upravi. In tudi sam sem vse prej kot navdušen nad podatkom, da se je število mladih v javni upravi v tem času ZUJF-ov in teh varčevalnih ukrepov prepolovilo in se je starostna skupina zelo, zelo povečala, tudi v širšem javnem sektorju. Zaradi tega je to več kot pereč problem. Kaj se da na tem mestu storiti oziroma kaj že pripravljamo oziroma izvajamo na tem področju? Eno so pripravniška delovna mesta, in če se ne spuščam na področje delovnopravne zakonodaje, ki je sicer v domeni Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, moramo ugotoviti, da na področju javne uprave že danes uporabljamo prakso, da vsaka izkušnja šteje, torej tudi počitniško, študentsko delo, nadomeščanje za krajši delovni čas, zato ker je pogosto pri zaposlovanju mladih največji problem to, da ne izpolnjujejo tistih osnovnih kriterijev po potrebnih izkušnjah, da bi lahko na neko delovno mesto konkurirali, torej izpolnili vse pogoje, ki jih potrebujejo.

Možnost pa je tudi pridobivanje teh izkušenj z nadomestnimi zaposlitvami za določen čas ali pa za čas opravljanja določenih projektov. En korak je bil narejen tudi v smeri zlorabe volonterskih pripravništev, ki ste jih tudi omenili, in sicer s sklepom Vlade in s spremembo zakonodaje, ki bo sledila, da vsako delo šteje, in tudi pripravništva morajo biti temu primerno nagrajena, niso pa za zanemariti tudi pomembne možnosti, ki se nam kažejo v okviru evropskih projektov, ki pa direktno zagotavljajo določena sredstva za odpiranje, prav usmerjeno, delovnih mest mladih. Tukaj je v osmi prednostni osi, prvi in drugi cilj, na voljo kar 73 milijonov evrov za znižanje brezposelnosti mladih in pa pobuda za zaposlovanje mladih 18,4 milijona evrov. To so pa sredstva, s katerimi lahko izvajamo to tako imenovano pozitivno diskriminacijo, da bi mladim omogočili v širšem, na splošno na trgu dela, boljšo dostopnost do delovnih mest. Mogoče v okviru javne uprave ali širšega javnega sektorja lahko omenim tudi to, da če želimo zaposlovati in če želimo zaposlovati mlade, potem potrebujemo delovna mesta, to je ključna formula.

Če ni delovnih mest, potem ni delovnih mest za nikogar, tudi za mlade ne. Zato tukaj vidimo nekaj možnosti tudi v tisti splošni usmeritvi, ki jo uvajamo skozi naše horizontalne projekte, in sicer da se zmanjša število nalog, ki jih javni sektor naroča pri zunanjih izvajalcih, in da jih čim več izvedejo sami s tako imenovanim insourcing. Tukaj se dejansko pojavljajo sredstva, s katerimi je mogoče zaposlovati tudi mlajše, je pa ob tem treba vedeti, da moramo strošek državne uprave kontrolirati, da je strošek javnega sektorja do neke mere odvisen tudi od tega, kaj si gospodarstvo lahko privošči. In če sta širši javni sektor in državna uprava učinkovita, potem bomo generirali veliko delovnih mest, tudi izven javnega sektorja. In tudi tukaj so možnosti za zaposlitve mladih. Tudi sam osebno to svojo nagnjenost ali privrženost temu, da mladi ljudje nosijo nove ideje, izkazujem s strukturo svojega kabineta in našega ministrstva, ker menim, da mladi ljudje prinesejo nove ideje, ki jih rabimo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek bo zastavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, ministrski zbor!

Spoštovani minister za gospodarstvo, na katerega bom naslovil vprašanje, vprašanje, ki je v skrbi za slovensko gospodarstvo. Že dolgo časa ugotavljamo, da je mnogo podjetij v Sloveniji, ki so uspešna, prezadolženih.

Zato bi me zanimalo:

Kakšno strategijo ima država pri razdolževanju prezadolženih podjetij, ki imajo dobro in ugodno pozicijo na trgu in tekoče ter pozitivno poslujejo, pa so zaradi prezadolženosti omejena pri financiranju proizvodnje, predvsem pa novih investicij?

S tem izgubljajo boj s konkurenco, predvsem na tujih zahtevnih trgih.

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci! Spoštovani gospod poslanec!

Vprašanje, ki ste ga postavili, je pomembno in se nanaša na težko problematiko, glede na to, da je pomemben del našega gospodarstva prezadolžen, ampak kljub vsemu. Leta 2014 so bila sprejeta dopolnila insolventne zakonodaje, ki omogoča družbam, ki so prezadolžene in ne morejo pridobiti novih likvidnostnih sredstev, so pa perspektivne, da pred insolventnim postopkom izvedejo postopek preventivnega prestrukturiranja. Postopek se začne na predlog dolžnika. Postopek

preventivnega prestrukturiranja se vodi z namenom, da se dolžniku, za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe tega prestrukturiranja oziroma svojih finančnih obveznosti. Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pripravljamo v sodelovanju s SID banko pomemben korak naprej v smislu nadgradnje tistih sredstev, če se spomnite, pred dvema letoma, ko se je tudi za te namene skupaj z njimi pripravilo 500 milijonov, pa se jih je izkoristilo samo 70, zaradi tega ker so bili pogoji, ne gre samo za ta del, taki, da niso bili toliko aktualni za gospodarstvo.

Skratka, s SID banko pripravljamo ukrep finančnega inženiringa za spodbujanje razvoja malih, srednje velikih podjetij in podjetij, ki potrebujejo denarni tok za financiranje rasti oziroma so v težavah, in sicer za malo daljše obdobje, do 12 let. Se pravi, da se na tem segmentu naredi pomemben korak naprej. Druga zadeva je to, da je Vlada Republike Slovenije na predlog Evropske komisije – to smo morali oziroma je bilo tudi prav, da smo naredili – 22. 1. 2015 imenovala medresorsko delovno skupino za prestrukturiranje in razdolževanje podjetij, da po sanaciji bančnega sistema enostavno predstavlja uspešna izpeljava postopkov prestrukturiranja in razdolževanja podjetij naslednji potreben pogoj za dolgoročno oživitvev gospodarskega stanja oziroma gospodarskih aktivnosti. Delovno skupino za to prestrukturiranje sestavljajo člani iz Ministrstva za finance, Banke Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstva za pravosodje.

Naloge te skupine so pa naslednje. Šest jih je, in sicer: analiza uporabe razpoložljivih pravnih mehanizmov in najboljših mednarodnih praks pri vseh deležnikih v procesu prestrukturiranja, spremljanje postopkov prestrukturiranja in razdolževanja podjetij pri prestrukturiranju, priprava krovnega načrta v zvezi s prestrukturiranjem in razdolževanjem podjetij, koordinacija deležnikov v okviru postopkov tega procesa, oblikovanje predlogov sistemskih ukrepov za povečanje učinkovitosti procesa razdolževanja in prestrukturiranja podjetij ter oblikovanje predlogov ukrepov za obnovitev kreditne aktivnosti bank in zagotavljanje gospodarske rasti. Ampak ključna zadeva je tista, ki sem jo povedal na začetku, da želimo skupaj s SID banko pripraviti nekaj ukrepov, s katerimi bi tistim podjetjem, ki so prezadolžena, vendar perspektivna, imajo trg, omogočili, da se na nek normalen način tudi v tem finančnem smislu prestrukturirajo do te mere, da bodo lahko normalna in samostojna ter kos izzivom na tem poslovnem področju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek, izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani minister, za vaš odgovor.

Na večji del vprašanj sem dobil odgovore. Vendar tu gre zgoj za podjetja, ki so zdrava, ki imajo proizvodnjo, ki prodajajo svoje proizvode na tuje trge. Prav gotovo ta podjetja ne bežijo od dolgov, ki so jih ustvarila v preteklosti. To so podjetja, ki redno plačujejo plače, ki redno plačujejo davke in prispevke. Ko pa je z njihovih finančnih računov treba poravnati večjo količino preteklih dolgov, pa potem zmanjka za najpomembnejše stvari, in sicer ko se borijo za kupce na svetovnem trgu, zmanjka osnovnih sredstev za proizvodnjo, nabavo novih strojev, predvsem pa da bi bili lahko bolj konkurenčni. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister gospod Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Vse to, kar je bilo navedeno, drži. Povedati moram še enkrat, da se zavedamo težave, da je pomemben del našega gospodarstva prezadolžen, drugič, da imamo znotraj tega veliko podjetij, ki so dobra, ki imajo trge, in kjer moramo priti z nekimi konkretnimi ukrepi, da se jim dolgovi, ki jih imajo, na nek način prolongirajo na daljše obdobje. Zaradi tega sem rekel, da največ pričakujem od tega ukrepa v sodelovanju s SID banko, kjer moramo tem proizvodno perspektivnim podjetjem omogočiti, da se jim te obveznosti prolongirajo na daljši rok, da ne bodo jedla iz rok v usta in da bodo imela možnost stabilizirati svoje poslovanje. Tu bi pa omenil še eno zadevo, ki je mogoče malo bolj vzporedna, ampak mi nanjo nimamo direktnega vpliva. To je vloga, ki jo ima pri prestrukturiranju podjetja tudi DUTB, ki je v veliki meri dolžan skrbeti za obe vrsti prestrukturiranja, tako finančno kot poslovno. In verjamem, da se bo delo DUTB v bližnji prihodnosti skoncentriralo v veliki meri tudi na to področje, ker imamo v tem portfelju kar velik del našega gospodarstva, ki trpi za isto boleznijo, ki ste jo omenili. Ampak še enkrat, največ pričakujem od tega, da bomo prišli s konkretnim načrtom oziroma sredstvi, s fondom, iz katerega bodo podjetja lahko dobila vire za to, da svojo prezadolžitvev prestrukturirajo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo postavila vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani ministri in kolegi poslanci!

Ob novem letu je v javnosti spet odjeknila novica o vaši nameri, da se ustanovi državno gozdarsko podjetje, ki bo upravljalo z gozdovi, s katerimi danes gospodarja Sklad

kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. V prejšnjem mandatu, ko ste prav tako opravljali funkcijo, isto kot danes, ste trdili, da je ustanovitev državnega gozdarskega podjetja nujen pogoj za sanacijo v žledu poškodovanih gozdov. Letos o tem ni govora. Sanacija poteka, žled torej ne more biti več vzrok za ustanavljanje, vi pa še vedno govorite o ustanovitvi tega podjetja, samo da so tokrat razlog gozdarske koncesije, ki se iztečejo v letu 2016. Lani ste za ustanovitev gozdarskega podjetja zahtevali najem kredita sprva v višini 72 milijonov evrov, na koncu okoli 30 milijonov evrov. Tega letos ne omenjate. Obljublimate pa, da bo podjetje vplačevalo v državni proračun dobičke za kritje obveznosti iz denacionalizacije, za katere se ve, da jih bo še za nekje med 40 in 50 milijonov evrov.

Zaradi tega vas sprašujem:

Na kakšen način si tokrat predstavljate ustanovitev državnega gozdarskega podjetja?

Ali razmišljate tudi o rešitvi, na podlagi katere bi se davki, pobrani na področju gozdarstva in z njim vezanih panogah, vračali neposredno nazaj na postavke za to področje?

Ali menite, da Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov ni možno zakonsko pooblastiti za prodajo lesa iz državnih gozdov in v ta namen spremeniti njegov status?

Kakšna je vaša vizija gospodarjenja z gozdovi in kmetijskimi zemljišči?

Kako boste zagotovili nadaljnje upravljanje države z gozdovi in kmetijskimi zemljišči brez bremen za državni proračun?

Ali boste tokrat v pripravo napovedanih sprememb na tem področju vključili širšo strokovno in zainteresirano javnost?

Ali bo podjetje pristojno tudi za upravljanje z gozdovi in gozdarstvom vse od raziskav pa do prodaje izdelkov?

Kako boste v primeru ustanovitve državnega podjetja zagotovili, da le-to ne bo čez nekaj let prešlo v zasebne roke?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči, in hvala, spoštovana poslanka, za aktualno vprašanje.

Kot prvo, lansko leto se je mudilo zato, ker če bi imeli že takrat državno gozdarsko podjetje, bi lažje pomagali privatnim lastnikom gozdov. Je pa tudi izkušnja iz lanskega leta, in to je, da se včasih politična volja tudi pojavi, potem pa izgine, in zaradi odsotnosti volje ene od koalicijskih strank tega ni bilo možno narediti. Zato sedaj, mislim da, končujemo razpravo znotraj koalicije. Takoj potem začnemo razpravo, če boste le dovolili, tudi z opozicijskimi strankami v Državnem zboru in tudi z zainteresirano javnostjo, da potem na podlagi

izhodišč pridemo do zakona, ker so izhodišča že vnaprej v čim večji meri tudi usklajena. V tem trenutku upravlja z državnim gozdom sklad, gospodarijo pa gozdna podjetja. To je sistem, ki v državah, ki jih želimo imeti za vzor, kakor so Avstrija, nemške zvezne dežele, Finska in marsikatera druga, ni takšen. Tam zaradi posebnega interesa – namreč, državni gozd je državno bogastvo, eden redkih javnih virov, ki jih države imajo – države neposredno gospodarijo in iz tega imajo tudi korist. V to smer gre tudi predlog ustanovitve slovenskega državnega gozdnega podjetja.

Predlog je, da državno gozdno podjetje ustanovimo v obliki deoaja. Zakaj ne v obliki javnega zavoda? Zato, ker potem bistveno lažje gospodariti. Namreč, zavodi imajo omejitve in morajo za marsikatero stvar dobiti soglasje na vladi, gospodarske družbe, ki so v državni lasti, pa lažje gospodarijo. Vendar ta gospodarska družba, takšen bo predlog, bo ustanovljena s posebnim zakonom, ki med drugim govori tudi o tem, da je lahko edini družbenik država, ki potem preko dvotirnega sistema upravljanja zasleduje svoj javni interes. Po našem predlogu se bo denar, torej v bistvu dobiček iz upravljanja in gospodarjenja z državnim gozdom vračal v proračun pristojnega ministrstva za naslednje namene. Prvi namen je financiranje nakupa gozdov. V tem trenutku imamo namreč v državi premalo državnih gozdov, samo 20 %. V primerljivih državah imajo bistveno več. S tem dobičkom moramo poravnati po starem zakonu o denacionalizaciji še izplačilo odškodnin zaradi nerabe. Tveganje je takšno, kakršnega ste omenili. Pri tem, ali bodo takšni tudi iztoženi ali izpogajani zneski, je pa cilj države, da bodo nižji ali bistveno nižji. Je pa to tveganje takšno, kakor ste ga omenili.

Nadalje so v skladu z dosedanjim zakonom še obveznosti do občin, in kot četrto, za financiranje gozdno-okoljskih ukrepov, ki so v tem trenutku brez svojega financiranja. Kaj je po našem mnenju cilj upravljanja z državnimi in generalno s kmetijskimi zemljišči in z gozdnimi zemljišči? Vsaj trije so. Prvi cilj je povečanje učinkovitosti, torej več realizacije, nova delovna mesta. To nam je v lanskem letu uspelo v kmetijstvu, da smo rastle, celo po vrednosti, ob tem, da so cene nižje, 6 %, količine pa okoli 13 %. Zelo, zelo smo rastle tudi v gozdu, vendar je razlog slab. Razlog je škoda zaradi žleda v slovenskem gozdu. Lansko leto smo imeli v gozdu poseka za 6,3 milijona kubikov. Običajni posek je pa pod 4 milijoni kubikov. Drugi cilj je naravno delo tako s kmetijskimi zemljišči kakor tudi z gozdovi, torej ne, recimo, sistem, kjer se podrejo vsa drevesa, ampak se določa, katera drevesa se podrejo. In tretji cilj, ki je enako pomemben, je pa vzdrževanje verige.

Nič nam ne pomaga, če imamo dobro delo v gozdu, ali državnem ali zasebnem, če potem večino produkta odpeljemo ven. Ne gre za to. Mi in jaz zagovarjam, da mora tisti, ki je lastnik gozda, dobiti dobro ceno za to, kar pelje

iz gozda, vendar cilj države pa morajo biti delovna mesta in dodana vrednost v celotni verigi. Moram reči, da tukaj skupaj z gospodarskim ministrom na nek način tudi spreminjava sedanjo strategijo Gozd je lep, in verjamem, da bo realizacija te strategije dala tudi nova delovna mesta. Kako preprečiti, da državni gozd ne bo prešel v zasebne roke, je glavno vprašanje. Imamo dve varovalki. Prvič, državnega gozda ne bomo prenesli na družbo, ki ga bo upravljala in z njim gospodarila; še vedno bo v državni lasti. In drugič, ta družba lahko ima tudi po zakonu, če bo zakon, takšen, kakršnega bomo predlagali, sprejet, samo enega družbenika, in to je država Slovenija. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za to obrazložitev, vendar bi vas opozorila. V Avstriji ÖBf, ki ste ga kot primerjavo navedli, upravlja tudi z narodnimi parki in tam je okoli tisoč 200 zaposlenih, letno ustvari približno med 15 in 20 milijoni evrov dobička. Izostala pa je primerjava, da je leta 2013 dobrih sto zaposlenih v Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ustvarilo cca 9,5 milijona presežka prihodkov nad odhodki. Samo leta 2014 prihodki sklada od koncesnin neuradno presegajo 16 milijonov evrov, kljub žledolomu. In še ne nazadnje, ta projekt ima lahko zelo usodne posledice za Slovenijo in za njene državljane, ker gre za slovenski les, ki je slovenska nafta. Govorimo o premoženju, vrednemu več kot milijardo evrov, in gozdovi, kot vemo, prekrivajo najmanj 13 % površine Republike Slovenije. Vsi v tem državnem zboru, razen Združena levica, poudarjate, da je država slab lastnik. Mi v Združeni levici pravimo, da so slabi lastniki vaši politični kadri, zato se upravičeno bojimo, da bodo kadri, ki bodo upravljali s tem podjetjem, naredili podjetje insolventno in da bo pristalo v tujih rokah. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala.

Mi moramo pa za razliko od Združene levice paziti, kaj govorimo, in potem to tudi v praksi izpeljati. Tudi Socialni demokrati zagovarjamo, da je lahko država dober lastnik. V Sloveniji imamo primere, kjer je država dober lastnik in podjetja plačujejo velike dobičke, iz katerih se v končni fazi financirajo tako pokojninski fond kakor tudi nekatere druge javne storitve. Je pa lahko država, če ima napačen pristop do kadrov, tudi napačen lastnik. Ampak to ni stvar lastnikov, to je stvar izbire ljudi, ki upravljajo. Tako da se strinjam verjetno s tem, da morajo ljudje, ki upravljajo s slovenskim

državnim premoženjem, imeti vsaj dve lastnosti. Prvič, da so strokovnjaki, vendar je to premalo. Morajo imeti tudi hrbtnico, da razumejo, da upravljajo z državnim premoženjem in da ga ne morejo upravljati v svojo korist ali pa v korist špekulantov. Kar se pa tiče tega, kako so v nekaterih drugih državah nastajale tovrstne gospodarske družbe. Primer, recimo, Avstrije je znan. Znan je tudi primer posameznih družb, recimo bavarske, ki v Evropi velja za eno bolj uspešnih. Mislim, da je od leta 2005 naprej funkcionalna. Te družbe so na začetku imele dvoletno ali triletno obdobje, kjer so se dejansko učile novega načina gospodarjenja, potem pa generalno vse poslušajo z relativno velikim dobičkom, ker je naloga in samo delo v gozdu takšno, da to omogoča.

Vprašanje, ki se kasneje pojavlja, je pa to, kako se ta dobiček izkoristi. Naš predlog bo, da se ta dobiček v celoti, ves preostali dobiček izkoristi za slovenski gozd. Tudi nič ni narobe, če se del tega dobička izkoristi za okoljske ukrepe, ki se izvajajo v zasebnem gozdu. V vsakem primeru potem denar ostaja v gozdu. Vprašanje, ki si ga evropske gozdarske družbe, državne ali deželne – recimo, v Nemčiji imajo deželne gozdarske družbe –, postavljajo, pa je, kako določiti svojo dejavnost. Recimo, ravno na Bavarskem je to lep primer. V začetku so imeli tako gozdarsko dejavnost kot tudi še neko dodatno dejavnost in tam so se odločili, da bodo upravljali zaradi večjega dobička samo za gozdarsko. Primer Avstrije pa govori tudi o upravljanju parkov in upravljanju turistične dejavnosti, pa še nekaterih drugih. Tako da je zelo odvisno od same konfiguracije terena, in to bo naloga posloводства. In tisto, kar je zanimivo v tujini, je pa naslednje: da se politika ne vmešava v delovanje tovrstnih gospodarskih gozdarskih družb. Določi samo cilje. Delo mora biti, vsaj v našem primeru, sonaravno, in pričakujemo, da so direktorji sposobni ustvariti dobiček. Če pa ne, pa naj odidejo in pridejo ljudje, ki so ga sposobni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za dopolnjeno obrazložitev, ampak v skladu s 246. členom Poslovnika Državnega zbora predlagam, da Državni zbor o odgovoru razpravlja na naslednji seji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 3. marca, v okviru glasovanj.

Gospod Danilo Anton Ranc bo zastavil vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanki Setnikar Cankar.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani Državni zbor,

spoštovani minister in ministrice! Spoštovana ministrica dr. Stanka Setnikar Cankar!

Aktualna gospodarska situacija kaže, da v Sloveniji nimamo izdelane strategije za povečanje konkurenčnosti gospodarstva in obrti in da izgubljam tehnološke, razvojne in poslovne prednosti. Pomen tehniškega izobraževanja se v Sloveniji zmanjšuje že na osnovnošolskem, srednješolskem in tudi na visokošolskem nivoju. Z uvedbo devetletne osnovne šole so bile na predmetni stopnji osnovne šole vsebine s področja tehnike in tehnologije močno okrnjene, in sicer za 33 %. Določene vsebine so bile predstavljene v nižje razrede in zaradi manjših zmožnosti mlajših učencev poenostavljene. Predmetu tehnika in tehnologija v osnovni šoli sta namenjeni samo 2 uri v 6. razredu in po ena ura v 7. in 8. razredu, medtem ko v zaključnem 9. razredu, torej v letu, ko se učenci odločajo o nadaljnjem izobraževanju, obveznega predmeta tehnika in tehnologija ni. Društvo učiteljev tehnične vzgoje je že leta 2006 pozvalo na javno razpravo o tej problematiki. Odziv s strani srednjih šol in fakultet je bil sicer pozitiven, vendar pa s strani prejšnjih ministrstev za šolstvo tega odziva žal ni bilo.

Tako je namesto vrnitve predmeta tehnike in tehnologije v 9. razred sledilo postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika. Zaradi ukinitve tehnike in tehnologije v zaključnem razredu osnovne šole so iz programa izpadle vsebine s področja elektrotehnike, elektronike, robotike in tako dalje. V 9. razredu osnovne šole tako ni možno navezovanje in sinteza znanj s področja naravoslovnih predmetov na vsebine s področja tehnike in tehnologije. Odsotnost tega predmeta v 9. razredu zmanjšuje možnosti za razvijanje poklicnih motivacij za tehniško-tehnološka področja. Tako se zmanjšuje interes za šolanje v poklicnih in tehničnih srednjih šolah in tudi na fakultetah. Društvo za razvoj tehniškega izobraževanja je pripravilo oceno stanja tehniškega izobraževanja v Sloveniji. Eden glavnih predlogov je bil ponovna uvedba obveznega predmeta tehnike in tehnologije v 9. razred osnovne šole. Tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti je ta predlog podprla.

Spoštovana ministrica, sprašujem vas:

Zakaj se kljub temu, da to svetuje stroka, predlogi o ponovni uvedbi tega predmeta niso uresničili?

Kako boste ukrepali, da se bo v 9. razredu osnovne šole ponovno uvedel ta predmet?

Kako boste preprečili zapostavljanje tehniškega izobraževanja in favoriziranje družboslovnih vsebin v izobraževalnem sistemu na vseh nivojih?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica dr. Stanka Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Spoštovani podpredsednik, spoštovani prisotni ministri, ministrice, poslanke in poslanci! Zahvaljujem se za vprašanje.

Dovolite, da najprej predstavim nekatere podatke, ki sicer upravičeno pritrjujejo vaši skrbi, kažejo pa, da se je trend že spremenil. Interes mladih za vpis v srednje strokovno in tehniško izobraževanje se je v zadnjih petih letih povečal in je v šolskem letu 2013/2014 delež vpisanih v te programe znašal skoraj 40 %, 39,7 %, od vseh vpisanih v srednje šole v šolskem letu 2009/2010 pa je bil ta delež 36 %. Gre opaziti, da se interes mladih povečuje. Interes mladih za vpis v splošne gimnazije je nekoliko manjši, ker se je delež vpisanih v gimnazijske programe zmanjšal. Ampak ne glede na to imate prav, pobud za uveljavitev predmeta tehnika in tehnologija v 9. razredu je bilo že nekaj. Ne poznam razlogov, zakaj niso bile sprejete. Istočasno pa moram povedati, da to niso bile edine pobude. Veliko je bilo pobud tudi za povečanje ur predmetov in dodatnih predmetov s področja biologije, jezikoslovja in športa, pri čemer naj na kratko samo osvetlim, koliko pa je namenjeno temu področju.

Področje tehnike zajema v programu osnovne šole 350 pedagoških ur, in res, od 4. do 8. razreda, kot ste izpostavili. Učenci od 4. do 6. razreda pa si lahko izberejo še eno dodatno uro tehnike iz nabora neobveznega izbirnega predmeta. Učenci od 7. do 9. razreda pa imajo možnost izbora ene ure tehnike iz obsega obveznega izbirnega predmeta, in izbirajo med naslednjimi "tehničnimi" predmeti: elektrotehnika, obdelava kovine, obdelava lesa, obdelava umetne snovi, projekti iz fizike in tehnike ter robotika v tehniki. Poleg tega pa v sklopu dni dejavnosti, ki so del obveznega programa šole, kjer se vsebine predmetov medsebojno povezujejo, vsaka šola načrtuje še 165 ur tehniških dejavnosti. V 9. razredu osnovne šole, kjer, pravilno, res ni več obveznega predmeta s področja tehnike, je učenec vključen v 20 ur tehniških vsebin v okviru dni dejavnosti in na osnovi lastnega izbora še v 32 ur enega izmed obveznih izbirnih predmetov. Ne glede na to pa smo tudi na osnovi drugih predlogov osnovali koordinacijo za kurikulum od osnovne šole do srednjih in višjih šol, ki bo obravnavala vse te pobude, in ta pobuda bo prav gotovo obravnavana na eni od naslednjih sej.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani ministrici se zahvaljujem za odgovor in vsekakor podpiram to pobudo. Mislim, da bi bila najboljša

rešitev ponovna uvedba tehnike v 9. razredu, saj smatram, da je tudi število brezposelnih iz drugih znanj veliko večje, medtem ko kadra s tehnično izobrazbo primanjkuje. Mislim, da bi že v osnovni šoli s tem pristopom prispevali k temu, da bi izobrazili kader, ki bo v bodoče sposoben ustvariti gospodarsko strategijo Slovenije, ki mora vsekakor slediti razvoju in znanju predvsem na tehničnih in drugih področjih. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica dr. Stanka Setnikar Cankar, izvolite.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Hvala lepa za to pobudo.

Kot sem rekla, jo prav gotovo podpiramo. Ob tej priliki bi še povedala, da intenzivno potekajo priprave tudi na področju poklicnega izobraževanja. Menimo, da bi ustrezen sistem vajeništva deloma tudi odgovoril na vprašanje, ki ste ga zastavili, in bi vse skupaj vodilo v to, da bi se mladi odločali za, prvič, usmeritve, ki jih zanimajo, drugič pa tudi tiste, kjer bi našli zaposlitev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo zastavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Miložki Kolar Celarc.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani, lep pozdrav vsem v dvorani!

Pripravlja se nov pravilnik, s tem pa tudi mreža službe nujne medicinske pomoči. Po novem bo sam sistem nujne medicinske pomoči sestavljen iz 10 urgentnih centrov, cca 27 satelitskih centrov in tudi vozil nujnih reševalnih prevozov. Sistem bo voden preko dveh dispečerskih centrov, in sicer Ljubljane in Maribora, to pa za podeželje oziroma periferijo vsekakor pomeni slabše pogoje in tudi daljši odzivni čas. Služba nujne medicinske pomoči bo po novem povsem ločena od družinske medicine. To pomeni, da odpadejo vsi obiski pri dežurnem zdravniku na primarni ravni, pomoč se išče pri najbližjem dežurnem zdravniku urgentnega centra. S strani številnih občin in javnih zdravstvenih zavodov smo bili obveščeni, da projekt priprave, ki bi moral biti zaključen letos marca, poteka v veliki tajnosti. Zaradi tega je naša stranka podala tudi zahtevo za sklic nujne seje Odbora za zdravstvo in ta seja je bila 13. februarja 2015. V sklicu za nujno sejo smo predlagali tudi pet sklepov, in sicer v smislu, da se vse prisotne na tej seji seznanijo z aktivnostmi, ki potekajo v smeri priprave mreže nujne medicinske pomoči, da se v krajevnih središčih, kjer ni predviden nov urgentni center, v zdravstvenem domu ohrani dosedanja dežurna služba oziroma služba nujne medicinske pomoči

in da pred sprejetjem novega pravilnika ministrstvo seznanijo Odbor za zdravstvo in lokalne skupnosti. Moram reči, da na tej seji odgovorov na naše vprašanje nismo prejeli, prav tako pa niso bili sprejeti naši sklepi.

Zato, spoštovana ministrica, danes še enkrat sprašujem:

V kateri fazi priprave sta pravilnik in mreža službe nujne medicinske pomoči?

Zakaj se v projekt ne vključi stroka s terena?

Zakaj ves projekt poteka v takšni tajnosti?

Ali bodo z osnutkom pravilnika in mreže obveščeni direktorji javnih zavodov in župani lokalnih skupnosti?

Namreč, v primeru ukinitve službe nujne medicinske pomoči gre za velik skok nazaj v 70. leta. Tu imam predvsem v mislih spet periferijo.

In še:

Ali bo po predstavitvi osnutka še možno podati pripombe?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica gospa Marija Miložka Kolar Celarc.

MARIJA MILOŽKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Še enkrat lepo pozdravljeni, cenjena poslanka!

Zahvaljujem se vam za vprašanje, da mogoče še enkrat pred tem spoštljivim zborom povem to, kar sem tudi že na Odboru za zdravstvo in v predstavitvi povedala. Res je, tako kot ugotavljate, da na Ministrstvu za zdravje pripravljamo Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči. Ta pravilnik je v zaključni fazi, prav tako tudi osnutek mreže te nujne medicinske pomoči v Sloveniji, in načrtujemo, kot je obljubljeno, da bo v drugi polovici marca ta osnutek pravilnika v javni obravnavi, razpravi v pripombah. Hkrati pa naj poudarim in še enkrat ponovim, da ob tem na Ministrstvu za zdravje načrtujemo tudi obiske vseh lokalnih skupnosti, ki so povezane, kjer bo priložnost pogovoriti se in podati pripombe na ta pravilnik tako s strani vseh direktorjev zdravstvenih domov kot tudi s strani županov. Mislim, da je bojazen o tem, da ne bi bile zadeve usklajene, vključno z dovolj dolgim prehodnim obdobjem celotne uveljavitve nujne medicinske pomoči in mreže, neutemeljena. Naj povem, da so že zdaj v strokovno skupino, ki pripravlja tako pravilnik kot tudi mrežo, vključeni tako zdravniki družinske medicine, se pravi zdravniki zdravstvenih domov ali primarija, zdravniki specialisti, internisti, kirurgi iz sekundarja, kot tudi drugi ter ljudje z Ministrstva za zdravje.

Nič se ne pripravlja v neki strogi tajnosti ali skrivnosti, temveč morate razumeti, da je najprej treba pripraviti strokovno utemeljene, argumentirane predloge, ki se bodo v nadaljnji fazi usklajevali in bili predstavljeni vsem akterjem, ki so oziroma ki bodo izvajali to nujno medicinsko pomoč, in je nekako preuranjeno ali pa mogoče celo s kakšnim namenom bilo

povzročeno v javnosti neko veliko problematiziranje vzpostavitve te pomoči. Kot ste sami dejali, gradimo 10 urgentnih centrov, ki jih moramo zaključiti v letošnjem letu in ki bodo skupaj z dvema dispečerskima in enim satelitskim dispečerskim centrom omogočili Slovincem, tistim, pri katerih bo ogrožajoča življenjska aktivnost, da bodo veliko hitreje prišli do pomoči, in to na enem mestu, kjer bosta z najmodernejšo opremo in z ustrezno usposobljenimi zdravniki opravljena celoten pregled in oskrba. Naj še enkrat poudarim, da ko bo osnutek tega pravilnika, bomo šli po praktično celi Sloveniji, kjer bomo na lokalnih območjih ta pravilnik ter tudi mrežo predstavili, in takrat bo priložnost. Moram pa povedati, da tudi sedaj že cel čas opravljamo razgovore s predstavniki, direktorji zdravstvenih domov in župani o teh zadevah, kako bo v bodoče delovala ta služba. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite dopolnitev vprašanja, gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala še enkrat.

Zakaj sem omenjala, da projekt poteka v taki tajnosti? Mi smo bili s strani direktorjev javnih zavodov obveščeni, da so bili konec januarja direktorji v Celju na nekem posvetu in s strani ministrstva niso dobili prav nobene informacije, kljub temu, da so jo zahtevali. Rekli so nam, da ministrstvo ni bilo dojemljivo za opozorila. Ne vem, kaj je na tem. Žal pa moram reči, da tudi na tej seji, ko smo imeli nujni seji odbora 13. februarja, tudi z vaše strani – verjetno se boste, spoštovana ministrica, strinjali z mano. Bila nam je predstavljena neka diplomatska naloga člana vaše projektne skupine in po sami seji smo se pogovarjali z udeleženci, ki so bili mnenja, da je bila ta seja zanje, bi lahko rekla, celo ponižujoča, ker so na tej seji sodelovali sami strokovnjaki, od predsednika Zdravniške zbornice do direktorjev javnih zdravstvenih zavodov in županov, ki jim je ta tema zelo, zelo znana. Resnično verjamem, da se boste strinjali zdaj z menoj, da takrat nismo dobili odgovorov na naša vprašanja. Kot sem rekla, vsi sklepi so bili zavrnjeni, sprejeti pa popolnoma drugačni.

Še enkrat sprašujem:

Ali bodo pred sprejetjem pravilnika in mreže lahko javni zdravstveni zavodi dajali pripombe?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Bom ponovila še, ne vem, tretjič ali pa petič: da, saj zaradi tega se pa osnutki delajo in se dajejo v

obravnavo. Kot sem že rekla, bomo obiskali, če bo le možno, vsa področja, kjer se bomo dobili s pristojnimi župani, direktorji zdravstvenih domov, kjer bomo predstavili končni predlog mreže nujne medicinske pomoči s pravilnikom. Morate razumeti, in glede tega se žal, spoštovana poslanka, z vami ne morem strinjati. Na zadnji seji odbora ... Dokler stroka ne napravi celotne mreže na osnovi dokazov, argumentov, podatkov, ne naredi celotnih izračunov tako financiranja novih urgentnih centrov kot tudi tega, kaj to pomeni za financiranje zdravstvenih domov, bi bilo nekorektno, da stroka ali pa jaz osebno kot ministrica za zdravje predstavim neke parcialne, nedorečene ali pa nedokončne predloge. Mislim, da sem dovolj jasno povedala, da bo prehodno obdobje in da se bomo z vsemi usklajevali, prosim pa samo še za dva tedna dobrega potrpljenja, da lahko v celoti pripravimo te zadeve.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo zastavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod podpredsednik, hvala za besedo.

Gospa ministrica, zanima me:

Zakaj se je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti odpovedalo pripravi zakona, ki bi urejal pravice istospolnih oseb skladno z odločbo Ustavnega sodišča z dne 2. julija 2009?

Vaš osnutek predloga zakona o partnerski skupnosti je že bil v javni razpravi. Od 15. oktobra do 15. novembra 2014 so lahko posamezniki, politične stranke, združenja civilne družbe vlagali pripombe na osnutek tega zakona.

Zanima me:

Koliko pripomb je bilo vloženih?

Ali se vam zdi korektno, da boste s podporo Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki odpravlja obstoječi zakon o partnerski skupnosti, na mah povozili vsa ta mnenja, pripombe in veliko pripravljenost družbe, da se zakon o partnerski skupnosti uredi v skladu z odločbo Ustavnega sodišča?

Vemo, da bomo jutri obravnavali Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. S to potezo, s sprejetjem tega zakona, bomo povozili tudi odločbo Ustavnega sodišča.

Zanima me:

Ali je to sploh zakonito?

Prosim za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovana gospa Ljudmila Novak, hvala za vprašanje.

Morda se ne bi omejili samo na zakon o partnerski skupnosti, ki je, kot ste pravilno izpostavili, bil od lanskega novembra v javni razpravi, ki se je potem zaključila. Nismo dobili toliko strokovnih pripomb, predvsem so bile glede roka, ki naj bi bil za uskladitev, ker bi z zakonom o partnerski skupnosti prenehal veljati Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Smo pa zadnji dan pred zaključkom ali v zadnjih dneh pred zaključkom te javne obravnave predloga dobili veliko elektronske pošte na naše naslove, in sicer zelo podobne vsebine, kot sem jo danes začela dobivati. Tako kot sem takrat komentirala, me žalosti, kljub temu, da smo z družinskim zakonikom na nek način odpri to debato v našem prostoru in da sem potem kljub zavrnitvi družinskega zakonika na referendumu vseeno imela občutek, da ni več večjega nasprotovanja, kar se tiče izenačitve pravic istospolnih partnerjev, kar se tiče zakonske zveze, da me je v zadnjih dneh priprave tistega zakona o partnerski skupnosti zmotilo prav to, da sem ugotovila, da temu ni tako, da vedno, ko imamo na mizi neko celovito rešitev, na primer družinski zakonik, moti to, da so posvojitve.

Ko naredimo zakon, kjer upamo, da bomo tudi širši družbeni konsenz dosegli, še vedno dobimo pripombe. Temeljni cilj zakona o partnerski skupnosti pa je bil spoštovati odločbo Ustavnega sodišča, izenačiti pravice istospolnih partnerjev. Dejansko je bila ureditev zakona o partnerski skupnosti identična tisti v zakonu o zakonski zvezi. Namreč, določbe, ki se tičejo sklenitve in razveljavitve, so identične. Tako da mi kot ministrstvo, ki smo bili tudi pripravljavci družinskega zakonika, nismo videli razlogov, strokovno gledano, da nasprotujemo predlogu Združene leve, ko so vložili spremembo 2. člena, ker gre samo za to, da zakon o partnerski skupnosti izenači pravice, ki se tičejo zakoncev, samo drugačno je bilo poimenovanje. Tako da bo jutri dan, ko si bo treba naliti čistega vina, ponovno. Glede nezakonitosti in odločb Ustavnega sodišča pa počakajmo, da bodo instance, če bo treba, odločile o tem. Se mi pa zdi v zadnjih dneh govor o tem, da smo s tem pohodili voljo ljudi ... Pri družinskem zakoniku, če se spomnimo razprav o tem dokumentu, ki je imel več kot 400 členov, se je na koncu problematiziralo marsikaj, ne samo ureditev istospolnih, ampak tudi ureditev pristojnosti centrov za socialno delo in drugih.

Težko sodimo, kaj točno so ljudje na referendumu zavrnili, ker je bila takrat ena izmed ključnih strategij nasprotnikov družinskega zakonika, da se polje nasprotovanja širi. Tako da kot ministrica, pristojna za to vprašanje, poskušam, ne glede na to, da sem v različnih časovnih obdobjih tako ali drugače vpeta v delo ministrstva, slediti svojim vrednotam in tistemu, k čemur sem zavezana, spoštovanju ustave.

Človekove pravice so eden izmed temeljnih postulatov, in razlikovanje ljudi zaradi tega, ker imajo drugačno spolno usmerjenost, in da zaradi tega ne morejo skleniti zakonske zveze, se meni osebno nikoli ni zdelo prav. Upam, da bomo kot družba zmogli to in da bomo končno sprejeli to, da bomo videli, ker jaz verjamem, da se nič od tega, kar se je zdaj oziroma se je od leta 2009, ko se je začel pripravljati družinski zakonik, do leta 2012, ko se je zgodil referendum, govorilo, ne bo zgodilo. Tako da dajmo ljudem pravice. Nič groznega ne bo jutri, ko bo sprejet, upajmo, ta zakon v tem državnem zboru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak, zahteva za dopolnitev, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Zagotovo se je pri družinskem zakoniku marsikaj problematiziralo, vi pa prav dobro veste, da je največji kamen spotike bila prav posvojitev otrok s strani istospolnih partnerjev, in mislim, da to tudi sedaj ostaja glavni problem. Če kdo, potem smo v Novi Sloveniji takoj za medsebojno spoštovanje, za spoštovanje človekovih pravic. Vendar posvojitev otrok ni človekova pravica, o tem so tudi že druga sodišča odločala. In tudi Ustavno sodišče ne govori o tem, da je treba v tej točki vse zveze izenačiti. Prav spregledali ste referendumsko odločitev v zvezi z družinskim zakonikom, kjer se je ta posvojitev otrok s strani istospolnih partnerjev najbolj problematizirala.

Zanima me vaše osebno mnenje:

Ali res menite, da je vseeno, v kakšni skupnosti živijo mladoletni otroci?

Jaz želim spoštovati pravice vseh ljudi, ne glede na spol, raso, versko pripadnost ali spolno usmerjenost, vendar sem kot zakonodajalka odgovorna za življenje mladoletnih oseb. In tudi raziskave me prepričajo, da je za otroke še kako pomembno, v kakšni skupnosti živijo. Tukaj jaz ne morem spregledati prav pravic mladoletnih otrok, da živijo v urejeni družini. In zato se mi z levo roko povoziti večstoletno tradicijo in vrednote slovenskega naroda zdi zelo neresno. Vi ste to podprli, predlagal je to nekdo drug, vendar me to žalosti, ker ste vendarle odgovorni za to področje. Še posebej pa me žalosti to, da ste podprli tudi skrajšano razpravo, skrajšani postopek. Torej, razprave sploh ne bo, razen ob morebitnih vloženi amandmajih. To se mi pa zdi kratenje demokratičnih pravic.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala.

Ena stvar me vedno znova na nek način preseneti. Namreč, v družinskem zakoniku, ki je padel na referendumu, ni bilo

posvojitve notri. Zakaj ne? Ker je bil kompromis, ki smo ga takrat naredili, to, da lahko posvojiš samo biološkega otroka svojega partnerja, kar je že zdaj v zakonodaji in imamo 12 takih odločb. Torej je družinski zakon padel zaradi stvari, ki je ni. In o tem govorim, da nikoli ni dovolj dobro. Prvotna verzija družinskega zakonika je bila identična, bila je izenačitev zakonske zveze. Zaradi dogovora, zaradi poslušanja javnosti, zaradi razprav v Državnem zboru je bila na koncu sprejeta kompromisna verzija, ki je govorila o partnerski skupnosti, in ni bilo dovoljene posvojitve, razen v primeru biološkega otroka, torej da otrok nima svojega drugega roditelja oziroma starša, kot je bilo v družinskem zakoniku, in kar je bilo že z odločbo Vrhovnega sodišča odločeno, na podlagi česar je ministrstvo potrdilo v tistem obdobju prvo posvojitve v istospolno partnersko skupnost s strani drugega starša. Samo to je bilo v družinskem zakoniku. Ampak ljudje se ne ukvarjajo z detajli in potem verjamejo nam politikom, in so šli na referendum in zavrnili ta družinski zakonik, na koncu s strategijo širšega zastraševanja.

Na koncu sem odgovarjala na to, da bodo centri za socialno delo jemali otroke, če jih ne bodo ljudje cepili. To so samo zastraševanja in nič drugega. In sedaj smo po tem, ker nismo, bodimo odkriti, dosegli znotraj koalicije dogovora ... Jaz verjamem, da je družinski zakonik tisto, kar je prav. In tukaj ste rekli, da smo dolžni odgovarjati za življenje mladoletnih oseb, da živijo v urejeni družbi. Ja, moramo se truditi. Samo, tako kot sem takrat, še danes enako verjamem: ni pomembna samo forma. Pomembna je kakovost odnosov. Ne more biti samo forma odnos. Tradicionalna, taka ali drugačna družina, vedno je pomembna kakovost odnosov. In nam je prevečkrat kot družbi pomembno samo to, da je forma taka in taka, in potem bo vse v redu. Pa s tem ne želim tiste razprave, češ da govorimo, da je samo v tradicionalni družini kaj narobe. Ne, v vsaki je kaj narobe, zato je forma kot taka nepomembna. Pomembna je kakovost. In mi zakonodajalci, izvršilna in zakonodajna veja oblasti, moramo pa ustvarjati pogoje, da bodo lahko te različne družine živele na način, da bodo imele potencial, da lahko dobro skrbijo za svoje otroke. Ne more pa zakonodajalec predpisati, kakšna naj bo družina in da naj bodo vsi v tej družini srečni. Kar se tiče skrajšanega postopka, je bila pa taka odločitev v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Strinjam se z vami, da ni pomembna samo forma. Pomembno pa je, da otrok živi in ima lik očeta in matere. To je pomembno za življenje v družini. Bojim se, da bo ta stvar še zaradi določenih aktivistov šla naprej v smer, da ne bomo več očetje in matere,

ampak starš 1 in starš 2, in podobne stvari. To je tisto, česar se državljeni v prihodnosti bojimo. Tako bomo na koncu vsi, ki bomo imeli o tem vprašanju drugačno mnenje, potencialni obtoženci in obsojenci. Skrajšani postopek ste tako rekoč podprli. Niste mu nasprotovali. Niste mi niti povedali, ali mislite, da je vseeno, ali mladoletni otroci živijo ... Oziroma vi celo trdite, da je vseeno. Prav tako pa je omejena naša razprava, zato kljub temu, da vem, da ne bom uspela, predlagam, da se o tem opravi razprava v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 3. marca, v okviru glasovanj.

Dr. László Góncz bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani vsi prisotni!

Govoril bom o vsebini, ki je danes že bila izpostavljena, torej je pereča.

Spoštovana gospa ministrica Irena Majcen, sami ste se lahko v petek, ko ste obiskali Prekmurje, seznanili z dejstvom, da je v zadnjih dneh prebivalce v občini Lendava in tudi širše pokrajine skorajda sočasno vznemirilo več domnevno spornih zadev. Ponovno se je pojavilo vprašanje o morebitnem tveganem pridobivanju zemeljskega plina z metodo hidravličnega lomljenja peščenjakov v okolici Lendave. Nekaj dni pozneje pa je burilo duhove odkritje odlaganja spornih, po nekaterih informacijah strupenih kemičnih snovi v dve zaprti vrtini, nato pa še potencialno nekontrolirano prodiranje plina iz zemlje tudi v bližini omenjene lokacije. Glede slednjega je bila javnost obveščena, da so meritve strokovnih služb pokazale, da nekontroliranega izhajanja plina v času meritev niso zaznali, kljub temu pa zadevo še preiskujejo. V primeru odlaganja več ton nedovoljenih kemičnih snovi so začeli s preverjanji s strani podjetja Petrol Geoterm, v zvezi s tem pa naj bi bila podana tudi ovadba.

Tudi vi ste v zvezi s tem v Lendavi zavzeli kategorično stališče, vendar vas v zvezi z morebitnim nezakonitim odlaganjem strupenih snovi tudi na tem mestu še enkrat sprašujem:

Kako bo glede tega ukrepalo ministrstvo oziroma pristojne službe?

V zvezi s tako imenovano metodo fracking sem sam v preteklih treh letih postavil kar štiri poslanska vprašanja, na katera pa sem dobil največkrat zelo splošne, vsebinsko nedorečene odgovore. Sicer drži, da metoda pridobivanja zemeljskega plina, ki jo želijo ponovno uporabiti za pridobivanje na območju nekdanjih naftnih polj v okolici Petišovcev in drugih naselij, na našem območju ni nova, saj je bila v preteklosti že večkrat uporabljena. Tamkajšnji prebivalci in lokalna skupnost, kjer brezposelnost presega 20 %, nimajo interesa

oteževati investicije, ki poleg novega vira energije lahko ustvari tudi nova delovna mesta, toda kljub temu pa je najpomembnejša jasna zahteva vseh prebivalcev regije, da tovrstna proizvodnja ne nosi tveganja z vidika ogroženosti zdravja in varnosti ljudi ter okolja.

Gospa ministrica, sprašujem vas:

Ali so pomisleki zainteresirane javnosti in ustanovljene civilne iniciative z vidika gospodarskega vpliva potencialnih novih črpališč in glede varnosti omenjene tehnologije utemeljeni?

Sprašujem tudi:

Ali boste od nadzornih organov v zvezi s tem zahtevali bolj poglobljeno analizo, da bi se lahko prepričali o neoporečnosti investicije?

Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Odgovor bo podala ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala, predsedujoča. Spoštovani poslanec dr. László Göncz, hvala za vprašanje.

Rada bi povedala, da je Inšpekcija za okolje in naravo 26. 2. prejela obvestilo, da naj bi nad eno od vrtin oziroma v njeni okolici med njeno sanacijo, ki jo je izvajala Nafta Geoterm, d. o. o., odložili odpadke, ki so bili potem zasuti z zemljo. Družba Nafta Geoterm je leta 2013 dobila novega lastnika in se je tudi preimenovala v Petrol Geoterm. Zato je inšpekcija pričela z zbiranjem prvih obvestil pri navedeni družbi. Obveščena pa je tudi rudarska inšpekcija, predvsem zaradi dejstev, ker se je opozarjalo na izpust plina in nafte. Rada bi povedala, da bo inšpekcijski pregled predvidoma opravljen v roku 14 dni, lahko bo tudi krajši rok, in da pri takih postopkih na podlagi zakona o varovanju okolja velja načelo povzročitelj plača. To pomeni, da če se ve za povzročitelja in se ga najde v nadzoru, plača povzročitelj, sicer pa tudi lastnik zemljišča, kar pomeni, da bo ta preveritev navedbe, ali je v resnici tam zakopano tisto, kar ne bi smelo biti, izvršena. Glede drugih dveh vprašanj pa bi podala naslednje tolmačenje. Pomisleke javnosti in civilne iniciative je treba upoštevati pri vsakem posegu v okolje. To je eno izmed osnovnih vodil Zakona o varstvu okolja.

Do odstopanj v obratovanju ali do novih ugotovitev po končanju obratovanja objekta, ki neugodno vpliva na okolje, lahko pride na žalost kadarkoli in kjerkoli. Naloga pristojnih okoljskih služb pa je, da se na take primere učinkovito odzove skladno z zakonodajo. Pri tem bi rada povedala, da je predpis, s katerim vstopamo v postopke pridobivanja ali presoje predhodnega soglasja za okoljevarstvena dovoljenja ali pa sam postopek okoljevarstvenega dovoljenja. Seveda naše ministrstvo oziroma mi na ministrstvu nismo pristojni za postopke, da bi urejali metode rudarjenja. Zato omenjam, da je hidravlično drobljenje postopek, kot ste že sami tudi navedli, ki je bil prvič izveden že davnega

leta 1956, od takrat dalje pa vsaj 28-krat, pri čemer – to je zdaj trditev, ki mogoče danes drži, čez nekaj dni pa ne bo več držala – do sedaj niso bili zaznani negativni učinki na okolje. Najnovejše okoliščine, to je morebiten nedovoljen zakup kemičnih odpadkov, niso povezane s samo tehnologijo hidravličnega drobljenja kamnin.

Za nekontrolirano prodiranje plina pa je treba najprej določiti, ali do tega resnično prihaja iz vrtin oziroma okolice vrtin, kjer se je uporabil postopek hidravličnega lomljenja – skupno število vrtin na tem območju obsega 160 –, ter ali so bile opustele vrtine ustrezno strokovno sanirane. O pomislekih javnosti glede varnosti tehnologije hidravličnega lomljenja peščenjakov trenutno še ne moremo podati strokovnega zaključka, saj ni potrjeno, da je pretekla uporaba le-te povzročila nekontrolirano puščanje plina. Umeščanje novih črpališč plina z uporabo hidravličnega lomljenja peščenjakov bo obravnavano skladno z Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, in ta uredba je začela veljati 22. 7. 2014. V ta namen bo opravljen predhodni postopek vpliva na okolje, po presoji tudi vpliva na okolje ter posledično zahteva po pridobitvi okoljevarstvenega dovoljenja za omenjene aktivnosti. Vsi ti postopki bodo vodeni na Agenciji Republike Slovenije za okolje, vendar moram povedati, da za pretekle postopke hidravličnega lomljenja, ko še ni bilo podlage v predpisih, ni bilo teh vlog, in te vloge še danes ni ne na Arsu ne na ministrstvu. Če pa bo do vloge prišlo, pa bo treba izvesti te postopke. Arso vodi postopke za novo centralno plinsko postajo v Petišovcih, in sicer za čiščenje plina. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Dr. László Göncz želi postaviti zahtevo za dopolnitev odgovora.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa, gospa ministrica, za kar nekaj konkretnih odgovorov.

Veseli nas, da bo v 14 dneh v zvezi z morebitnimi strupenimi snovmi že podano poročilo inšpekcije. Pomembno je tudi to, kar ste na koncu povedali v zvezi z vlogo Agencije Republike Slovenije za okolje, kar se tiče frackinga, vendar naj kljub temu omenim še to, da prav nedorečena zakonodaja, različne interpretacije tudi evropskih inštitucij, pa še marsikaj, zanikajo pojmovanje te vsebine. Jaz na koncu nadaljevanja odgovora sicer ne bom postopkovno zahteval odločanja o obravnavi te točke na naslednji seji Državnega zbora, ker je le-to že bilo podano s strani kolega Trčka, vendar bom pa ta predlog podprl predvsem zaradi tega, da res pri tem občutljivem vprašanju in dokaj nepoznani vsebini kljub v našem primeru, kot ste že povedali, pozitivnim primerom, ker dejansko ni bilo v preteklosti zaznanih nekih večjih negativnih vplivov na okolje. Vendar ker pa to ni izključeno in ker

zadeva buri duhove, menim, da bi bilo le prav, da se o tem opravi ena širša razprava, ampak ne bom pa tega jaz predlagal, ker je že bilo predlagano.

Ker mogoče niste končali pri zadnjem stavku, bi vas za konec še enkrat vprašal:

Ali analiza Arsa, ki poteka, predvideva tudi nekoliko bolj poglobljene analize o tem vprašanju?

Hvala lepa za odgovor.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCCEN: Hvala.

Tako je, dr. László Göncz, spoštovani poslanec. Čiščenje plina je postopek, in sicer za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja, to dovoljenje pa še ni izdano. Stranka Petrol Geoterm je podala vlogo za izdajo OVD za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaženje okolja večjega obsega, to je IPPC OVD za rafinerijo zemeljskega plina, za katero bo potekal tehnološki postopek čiščenja surovega plina in bazna separacija nafte. V okviru pravnega postopka se je v januarju 2015 končala javna razgrnitev osnutka okoljevarstvenega dovoljenja, v sklopu katere so bile podane nekatere pripombe, prejeli pa smo tudi tri pisne zahtevke za vstop v postopek. Arso mora v nadaljevanju najprej odločiti o zahtevah za vstop v postopek in izdati ustrezne sklepe o priznanju oziroma nepriznanju statusa stranskega udeleženca in šele nato lahko nadaljujemo s postopkom. V razčiščevanje je treba opozoriti, da postopki črpanja plina v vlogi niso zajeti in zato tudi niso predmet navedenega upravnega postopka. Prav tako se na Arsu ne vodi noben postopek za poseg hidravličnega lomljenja v Petišovcih. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Ljubo Žnidar bo postavil vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala, podpredsednica. Spoštovani ministri, spoštovani kolegi!

Ob pregledu programa razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 opažam eno pomanjkljivost, pa bi rad v zvezi s tem postavil vprašanje ministru gospodu Dejanu Židanu. Slovensko kmetijstvo ima relativno slabo posestveno strukturo kmetijskih zemljišč. Predvsem tu mislim, da so slovenska kmetijska zemljišča izjemno razdrobljena. Ob strateškem cilju povečanja samooskrbe s hrano je nujno izboljšati posestno strukturo, to se pravi pripraviti boljše pogoje za samo kmetovanje in pridelavo hrane. Rešitev je v komasaciji kmetijskih zemljišč, ki skupaj z drugimi agromelioracijskimi ukrepi nudijo kvaliteten, boljši prostor za pridelavo same hrane. V programu razvoja

podeželja v prejšnjem obdobju, v času od leta 2007 do leta 2013, bi bil ta program komasacije kmetijskih zemljišč predmet podpore kot samostojna investicija, podprta s stoodstotnim subvencioniranjem. V programu za obdobje 2014–2020 temu ni tako oziroma opažam, da bo zdaj to možno skupaj z ostalimi ukrepi, in menim, da bo tu komasacija kmetijskih zemljišč precej otežena.

Zaradi tega sprašujem:

Kako bo ta možnost financirana v obdobju 2014–2020?

Kaj natančno bo vsebovala investicijska uredba v zvezi s tem, konkretno s komasacijo kmetijskih zemljišč?

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Odgovor bo podal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospa podpredsednica. Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje.

Dejstvo je, da je bil program razvoja podeželja Slovenije sprejet pred nekaj tedni, s čimer smo med 23 % programov, ki so sploh dobili odločbe. Ostali programi so obtičali na ravni Evropske komisije, različnih direktoriatov. Pri novem programu je treba povedati, da smo dobili usmeritev Evropske komisije, da komasacija kot samostojni ukrep ni več možna, ampak jo je treba združiti z drugimi kmetijskimi zemljiškimi ukrepi, hkrati pa smo imeli že nekaj časa zelo utemeljeno pobudo investitorja, to pa so občine, da imamo združen ukrep za agromelioracije in komasacije, kar z njihovega stališča pomeni odstranjevanje administrativnih ovir, pocenitev projektne dokumentacije ter skrajšanje trajanja izvedbe investicij. Torej sta se oba, po eni strani usmeritev, po drugi strani želja investitorjev, združila, in v novem programu razvoja podeželja imamo tovrstne operacije, ki so združene. Uredba o ukrepih za izboljšanje konkurenčnosti in sodelovanja v kmetijskem, živilskem in gozdarskem sektorju iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 je zdaj v finišu pripravljen.

V tem trenutku smo v čiščenju administrativnih ovir. Danes, recimo, smo relativno dosti ovir odstranili iz uredbe o dopolnilnih dejavnostih, zdaj iz te odstranjujemo. Tisto, kar je pomembno, je to, da je osnutek uredbe, ki bo šel v javno razpravo, je kot stopnja sofinanciranja, in to je tisto, kar je najbolj zanimivo za občine, mam 85 % vrednosti, kar vključuje tudi komasacije. Zakaj ni stoodstotno? Ker je bila pogosto izražena usmeritev tako v Sloveniji kot tudi izven Slovenije, da naj bo pri ukrepih, ki jih financiramo z evropskim in slovenskim denarjem, vsaj en majhen del sofinanciran s strani investitorja, saj se šele takrat pokaže, ali je interes pravi ali gre samo za nek interes, ki je v osnovi namenjen temu, da se izvajajo operacije, ni pa pravega vsebinskega interesa. Tako bo v osnutku uredbe napisano,

bo pa to seveda predmet javne razprave in potem bo ministrstvo prisluhnilo deležnikom. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Poslanec gospod Ljubo Žnidar zahteva dopolnitev odgovora.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, gospod minister, za ta odgovor.

Se razumeva. To se pravi, da sedaj komasacije kot samostojen ukrep ne bodo samostojno financirane, ampak v skupini z agromelioracijami, in to v višini 85 %. To se pravi, da če operativno vzamemo, kako se bo dogajalo na terenu, da se bo moč prijaviti z ostalimi ukrepi oziroma investicijo in da bo ta procent komasacij – ker po navadi je, recimo, komasacija 70 % agromelioracije, in če vzamemo 70 % od 85 %, bo dejansko prišlo sofinanciranje investicij oziroma spodbud komasacij nekje na 50 % sedanje vrednosti, ki je bila 100 %. To se pravi, da smo zmanjšali podporo komasacijam za cca 50 %. Želel bi samo še naslednji odgovor. Jaz verjamem, da sledimo uredbam in direktivam Evropske unije, vendar vemo, da v operativnem izvajanju tudi agromelioracije ni možno izvajati prej, dokler komasacija dejansko ni opravljena. Skratka, da ne bo prihajalo do operativno izvedbenih zapletov in da bo program agromelioracij oziroma komasacij nastavljen tudi kot ukrep, ki bi se izvajal sočasno, ne pa da je pogoj, da se agromelioracija prej izvede. Skratka, da ne bo nek pogoj anuliral izvedbe komasacije.

Samo ta odgovor bi še želel:

Ali bo ta investicijska uredba to pokrila?

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima minister mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospa podpredsednica.

Dejansko gre za to, da bo vsak posamezen ukrep financiran 85-odstotno, tudi komasacija znotraj tega paketa. Tako da ne gre potem znižanje na 50 %, ampak 85-85-85 se sešteje, pa tudi skupni znesek je 85 % skupne vrednosti operacije. Torej, kot priznani strošek je priznani strošek 85 % znotraj celotne operacije. Seveda pa je to samo predlog. Če se bomo pogovarjali drugače, je ministrstvo seveda pripravljeno, saj so zneski približno podobni. Zakaj pa gre za komplet? Zato, ker v večini primerov komasacijam potem sledi korak 2, in to otežuje življenje investitorjem, to so občine, ker dvojno pridobivajo dokumentacijo, imajo dvojne stroške z dokumentacijo. Bi pa rad še opozoril, da se v tem trenutku spreminja v enem delu tudi Zakon o kmetijskih zemljiščih. Mislim, da smo ga že dali v javno razpravo ravno v tem delu, kako zmanjšati število postopkov in število papirjev. Tako da bo to komplet, s katerim, upamo, bo prišlo do večje zložbe, bo pa to seveda proces, ki bo trajal in trajal. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Ljubo Žnidar, izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Menim, da je program razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 izjemno pomemben dokument in da je v fazi tako usklajevanja kot priprave tudi nadaljnja operativna investicijska uredba o izvajanju tega programa. Menim, da bi bilo zelo dobro, da se o vseh teh pomanjkljivostih in dopolnitvah, ki jih ta program še potrebuje, opravi javna razprava in s tem še izboljša program razvoja podeželja za naslednje obdobje. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanja.

Sedaj pa ima besedo gospod Primož Hainz. Vprašanje bo zastavil ministru za finance dr. Dušanu Mramorju ter ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana ministra, gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Investicija v TEŠ 6 je dvigala veliko prahu ves čas svoje izgradnje. V tem mandatu smo zato že ustanovili preiskovalno komisijo, ki bo proučevala politično odgovornost za vrsto nepravilnosti ob tej izgradnji. Pa vendar mi kljub vsemu dovolite, da zastavim vprašanje. V letu 2012 je Državni zbor sprejel zakon o poroštvu Republike Slovenije za kredite TEŠ 6 pri Evropski investicijski banki v višini 440 milijonov evrov. V zakonu je zapisana zahteva, da se podpiše pogodba, s katero se TEŠ zaveže k izpolnjevanju točno navedenih jamstev; na primer, skupna investicijska vrednost projekta bo nižja od končne vrednosti milijarde 302 tisoč, končanje projekta do leta 2016, glede izpusta plinov so določili natančno vrednost, koliko lahko doseže oziroma ne sme preseči, donosnost na kapital naj bi bila najmanj 9 % in tako dalje. Na podlagi tega se je v letu 2012 pristopilo k podpisu pogodbe o ureditvi razmerij v zvezi s projektom postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 megavatov v Termoelektrarni Šoštanj. V 9. in 10. členu pogodbe se je TEŠ jasno zavezal, da bo v primeru neizpolnitve ali odstopanj od teh jamstev nemudoma pisno obvestil tako ministrstvo, pristojno za energijo, kot Ministrstvo za finance. Prav tako se je zavezal, da bo obema ministrstvoma do 30. junija tekočega leta za vsako preteklo leto posredoval poročilo o izpolnitvi zavez.

V povezavi s tem me zanima:

Kako se je od podpisa pogodbe do danes spremljalo njeno izvajanje?

Ali je TEŠ, d. o. o., pošiljal poročila v skladu z 9. in 10. členom pogodbe?

Ali je Vlada ukrepala v skladu z 12. členom pogodbe?

Namreč, iz dosedanjih številnih razprav in objav v medijih smo lahko razbrali, da so se

prve kršitve pogodbe zgodile že v letu 2013, ko je bila povečana cena premoga z aneksom k letni pogodbi. Temu je sledila napoved povečane investicijske vrednosti na skoraj milijardo 450 milijonov, katere razlogi še danes niso pojasnjeni. Nato je sledila tiha napoved povečanja izpustov CO2 in na koncu še vloga za obratovanje bloka 4 po letu 2015. Hvala lepa za odgovor.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo dajem ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoča. Spoštovani poslanec!

V zvezi z nadzorom pogodbe o ureditvi razmerij v zvezi s projektom postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 megavatov v Termoelektrarni Šoštanj je v 10. členu naloženo družbi TEŠ, da do 30. junija redno za vsako preteklo koledarsko leto ministrstvu, pristojnemu za energijo, in ministrstvu, pristojnemu za finance, predloži poročilo o izpolnjevanju obveznosti in jamstev omenjene pogodbe. Zadnje takšno poročilo po določbah te pogodbe je družba TEŠ, d. o. o., poslala 30. junija 2014, in sicer Ministrstvu za infrastrukturo in prostor ter Ministrstvu za finance – to je bilo torej v času prejšnje vlade – za preteklo obdobje od 31. 12. 2013. V tem poročilu je takratni direktor gospod Peter Dermol ministroma zatrdil, da so razen vrednosti projekta, ki je bila ocenjena na milijardo 428 milijonov 544 tisoč evrov, izpolnjene vse ostale zaveze iz pogodbe o ureditvi razmerij. 9. člen pogodbe o ureditvi razmerij določa, da mora družba TEŠ v primeru odstopanja od obveznosti in jamstev iz pogodbe o tem nemudoma pisno obvestiti ministrstvo, pristojno za energijo, in ministrstvo, pristojno za finance.

Takšno poročilo je posredoval direktor TEŠ gospod Peter Dermol 24. maja 2013, v prvem mesecu po svojem imenovanju, ker bi sicer TEŠ moral Republiki Sloveniji plačati pogodbeno kazen in bi moralo poslovodstvo TEŠ in vodstvo projekta odstopiti brez pravice do odpravnine. Ministrstvo za infrastrukturo je budno spremljalo izvajanje projekta in sporočalo svoje zahteve vodstvu TEŠ. Še posebej je bilo aktivno v zvezi s predhodnimi verzijami novelacij investicijskega programa NIP 6, pri čemer smo ves čas zahtevali, da se pripravi dokument, ki bo vseboval pravilne vhodne predpostavke glede cen premoga, prodajnih cen električne energije in cen emisijskih kuponov. V ta namen je tudi bil na Ministrstvu za infrastrukturo v decembru 2013 sklican sestanek, kjer je takratni minister gospod Samo Omerzel zahteval od prisotnih predstavnikov HSE, TEŠ in Premogovnika Velenje, da se medsebojno uskladijo glede vseh vhodnih podatkov za pripravo NIP 6. Kot že rečeno, je družba TEŠ v letih 2013 in 2014 redno pošiljala poročila v skladu z 9. in 10. členom pogodbe o ureditvi razmerij. Vlada pa ni

nalagala pogodbene kazni, ker bi v tem primeru moralo odstopiti poslovodstvo družbe TEŠ, ki pa je bilo vedno znova menjano že zaradi drugih razlogov.

Tako da niti objektivno niti subjektivno v tistih danih fazah ni bilo odgovorno na način, da bi takoj po svojem nastopu tudi odstopilo. Iz zadnjega poročila, posredovanega Ministrstvu za finance in Ministrstvu za infrastrukturo 20. februarja 2015, pa izhaja, da bo vrednost projekta presežena, in sicer bo znašala milijardo 428 tisoč 457 evrov. Izhodiščna cena za premog ne bo 2,25 evra na gigadžul, temveč bo presežena, in sicer bo na ocenah za obdobje od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2014 ocenjena na maksimalno odkupno ceno v višini 2,75 evra za gigadžul. Ravno tako poročajo, da bo projekt dokončan, da bo pridobljeno uporabno dovoljenje do 15. februarja 2016. Ocenjena je tudi donosnost na kapital. Zahteva je bila sicer, da mora biti doseženo najmanj 9 %. V tem poročilu poročajo, da je v programu NIP 6, ki je bil sprejet in usklajen 30. januarja 2015, izračunana donosnost na kapital 8,09 %. Razlog je predvsem v nižjih prodajnih cenah elektrike, višjih cenah premoga in višji vrednosti investicije. Ravno tako navajajo, da emisije CO2 obstoječih blokov in bloka 6 ne bodo presegle vrednosti za posamezna leta, določena v novelaciji investicijskega programa številka 5. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Primož Hainz bo postavil zahtevo za dopolnitev odgovora.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za odgovor.

Občutek imam, da je dr. Dušan Mramor imel glede teh števil še kakšno informacijo, pa bi lepo prosil, če dopolnite še s svojim delom. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo dajem ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Jaz bi samo toliko dopolnil, da je zadnje poročilo sedaj še v usklajevanju. Mi imamo še določena dodatna vprašanja. Zato moram reči, da še nimamo vseh informacij, na podlagi katerih bi lahko mogoče določene sankcije v zvezi s 13. členom te pogodbe tudi uporabili. Seveda pa moram pritegniti ministru za infrastrukturo, da moraš pri zamenjavi vodstva vseeno pogledati, kdo je odgovoren za to stanje, ki je. In ker se je tolikokrat vodstvo menjalo, je treba videti objektivno in subjektivno odgovornost, ker Vlada lahko kazen naloži ali pa tudi oprostí oziroma tudi odstavi ali ne odstavi vodstva. Mi še zbiramo informacije in bomo potem v soglasju z Ministrstvom za infrastrukturo tudi reagirali, kjer bomo smatrali, da je bilo

odstopanje od pogodbe objektivno takšno, da ni bila spoštovana.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Danijel Krivec, ki bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

Spoštovana ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, vas pa sprašujem glede uredbe o čiščenju odpadnih voda. Vsi vemo, da je Slovenija v predpristopnih pogajanjih sprejela pogoje glede čiščenja komunalnih odpadnih voda in se podredila vsem tem direktivam, vendar si je v časovnem smislu dala tudi nek avtogol, kajti sprejela je obveznosti, ki jih mora izpolniti do konca leta 2017, v območjih s posebnimi zahtevami pa do konca leta 2015. Ta uredba je v začetni fazi predvidevala, da je triprekatna greznica zadostna čistilna naprava, in je to v uredbi v pripravi bilo vključeno. Kasneje, ko je bila pa novelacija te uredbe, je pa ta triprekatna greznica šla ven iz uredbe. Sama uredba o emisiji govori o tem, da se morajo aglomeracije, ki imajo pod 50 enot, opremiti s čistilnimi napravami pri vseh individualnih hišah, in dolžnost za te večje čistilne naprave prevzemajo lokalne skupnosti, za manjše čistilne naprave pa posamezniki.

Glede na dejstvo, da triprekatna greznica pomeni kvečjemu nekaj procentov manjše čiščenje odpadnih voda kot pa mala čistilna naprava, me v nadaljevanju zanimajo odgovori na naslednja vprašanja:

Kakšno je trenutno stanje na področju odvajanja in čiščenja komunalnih voda?

Kolikšen del Slovenije že izpolnjuje pogoje iz operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalnih voda?

Ali menite, da je smiselno vlaganje velikih zneskov zasebnikov v male čistilne naprave, če se s tem zniža organska obremenitev kvečjemu za slabih 20 % v primerjavi z večprekatskimi greznicami?

Ali načrtujete v tem smislu kakšno dopolnitev operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne vode, kot je recimo podaljšanje teh rokov, ali pa tudi, da se v uredbi novelira in opredeli večprekatna greznica kot čistilna naprava?

To pa sprašujem iz razloga, ker vse sosednje države tako ureditev poznajo, in edino Slovenija je bila tako "pametna", da je triprekatno greznico izločila iz te uredbe, in zahteva od vseh lastnikov, da uredijo in zamenjajo obstoječe triprekatne greznice z malimi čistilnimi napravami. Hvala za odgovor.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Odgovor bo podala ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCCEN: Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovani poslanec gospod Danijel Krivec!

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je bil sprejet s sklepom Vlade 11. 10. 2010 in je objavljen na spletnih straneh ministrstva. Analiza izvajanja Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je bila izvedena ob zadnji novelaciji operativnega programa in je bila sprejeta leta 2010, nanaša pa se na stanje na dan 31. 12. 2008. Ocena opremljenosti območij naselitve iz osnovnega programa operativnega programa z javno kanalizacijo je bila sicer izvedena tudi za stanje na dan 31. 12. 2012, to je na podlagi podatkov, ki jih poročajo izvajalci javne službe, vendar ta podatek, ta program ni verificiran. Prikazuje stanje po posameznih poglavjih operativnega programa. Tako bi rekla, da je v tem osnovnem programu, ki obravnava območja poselitve z obremenitvijo več kot 2 tisoč populacijskih enot, priključenost na kanale 79-odstotna in priključenost na čistilne naprave 70,3-odstotna. Res je lahko ocena tudi subjektivna, ampak lahko bi rekli, da je kar zadovoljivo. Medtem ko je v drugem delu programa, ki pa podaja podatke za 50 do 2 tisoč populacijskih enot, torej za manjša naselja, priključenost na kanale komaj 28-odstotna in priključenost na kanalizacijo 22,9-odstotna. Vemo pa, da je opremljenost z individualnimi čistilnimi napravami še nižja. Slovenija še ne izpolnjuje zahtev Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode, zato je tudi v operativnem programu 2013–2020 predviden program, in sicer v višini 125 milijonov evrov. Naša ocena je, da tudi po izvedbi tega programa Slovenija ne bo izpolnjevala pogojev, na žalost.

Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredeljujejo države članice in presegajo te zahteve, je torej ta opredeljeni specifični cilj 1, to je zmanjšanje emisij vode zaradi izgradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. V okviru tega specifičnega cilja je treba izvesti še investicije na področju odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih vod.

V letošnjem letu na ministrstvu načrtujemo novelacijo predpisov s področja odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda; to je predpisa, ki ureja emisijo snovi pri odvajanju odpadne vode in komunalnih čistilnih napravah; predpisa, ki ureja emisijo snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav; predpisa, ki ureja odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode ter na podlagi teh predpisov sprejetega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne vode.

Sprejetje noveliranih predpisov je uvrščeno v program dela Vlade za letošnje leto. V program dela Vlade je uvrščena tudi Uredba o emisiji snovi pri odvajanju komunalne odpadne vode, v kateri bosta združena tako Uredba o

emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav kot tudi Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih čistilnih naprav.

Operativni program je že v medresorskem usklajevanju, tako da je planiran sprejem v roku treh mesecev, v uredbah pa bo treba preveriti, ali triprekatne greznice izpolnjujejo pogoje in se jih lahko vključi v izvedbo. V okviru analize izvajanja ter priprave in usklajevanje osnutkov noveliranih predpisov ter operativnega programa bo izvedena preveritev določitve območij poselitve na podlagi aktualnih podatkov o obremenitvah iz poselitve glede na centralni register prebivalstva ter na podlagi podatkov o številu in vrstah stavb, kjer ni stalno prijavljenih prebivalcev, kjer pa gre za izvajanje določenih dejavnosti, ki prispevajo k skupni obremenitvi območja poselitev s komunalno odpadno vodo. Izveden bo pregled stanja na področju izvajanja zahtev predpisov po ... / znak za konec razprave/ in na območju razpršene poselitve in ocena finančnih sredstev. Hvala.

PODPREDSNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Krivec zahteva dopolnitev odgovora. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za to predstavitev uredb in programov Vlade, vendar sem vas zelo konkretno vprašal dve zelo pomembni stvari, ki dejansko žulita vse prebivalce, ki živijo, bom rekel, na razpršenem delu poselitve ali pa v tistem delu, kjer čistilnih naprav ni. Posebej pa zanima vaš odgovor ljudi, ki živijo v nekih območjih, ki imajo poseben status, konkretno Triglavski narodni park, kjer morajo posamezni objekti zagotoviti, da pokrijejo v bistvu izvajanje te uredbe do konca letošnjega leta. Zato bi rad slišal vaše konkretne odgovore glede mojega stališča:

Zakaj se je uredba izognila temu, da upošteva triprekatno greznico kot čistilno napravo, kar vse druge evropske države upoštevajo?

Ker s tem nalagamo vsem lastnikom nepremičnin, ki živijo na razpršeni poselitvi, dodatne stroške, ker morajo obstoječe triprekatne greznice praktično uničiti in namestiti čistilno napravo. Tega odgovora nisem slišal in verjamem, da bomo v nadaljevanju še kakšen odbor na to temo morali sklicati. Se pravi:

Kaj razmišljate o tej uredbi, ki je samo naša, slovenska, ni evropska?

Ali razmišljate o podaljšanju te uredbe?

Kajti, 2015 je letos in močno dvomim, da bodo vse lokalne skupnosti zagotovile izvajanje te uredbe. Govorili ste, da je pod 2 tisoč populacijskih enot pokrite Slovenije cirka 20 %. Glede na to, da je investicijski cikel trenutno praktično zamrznjen, da so proračuni prazni, me zanima:

Kako bo ministrstvo v tej smeri posegalo?

Kajti v nasprotnem primeru bodo lokalne skupnosti in izvajalci komunalne službe kršili uredbo, kar pomeni, bodo plačevali kazni / znak

za konec razprave/, tudi za posameznike, ki živijo na tem območju. Zato ti dve vprašanji rabita nek konkreten odgovor in ga pričakujejo tudi tisti, ki nas gledajo.

PODPREDSNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen. Izvolite.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Na vprašanje, zakaj je iz uredbe ta možnost triprekatnih greznic izšla, ne bi znala odgovoriti, ker je nismo sprejemali v času mojega ministrovanja. Sem pa že navedla, da bomo posebno skrb pripravili tej rešitvi in zato tudi ne bom dajala nekih obljub. Hkrati bo predvsem skrbno preverjanje upravičenosti zahtev za območja poselitve s skupno obremenitvijo, manjšo od 2 tisoč populacijskih enot, ki po slovenski zakonodaji presegajo zahteve direktive Sveta, in možne rešitve za individualno ureditev odvajanja in čiščenja na območjih, kjer gradnja javne kanalizacije ni predpisana.

V tem okviru bodo preučene vse pobude in predlogi občin, izvajalcev javnih služb ter strokovne in tudi splošne dejavnosti. Med temi pobudami pa se nekatere nanašajo tudi na ponovni premislek o uporabi triprekatnih greznic. Šele na podlagi skrbne strokovne proučitve navedenega bodo lahko predlagane konkretne spremembe in dopolnitve predpisov in posledično operativnega programa. Hvala.

PODPREDSNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Krivec, postopkovno. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): V skladu s Poslovníkom zahtevam, da se o odgovoru ministrice opravi razprava na eni od naslednjih sej.

Rad bi pa poudaril, da je vsaj na koncu nekako razumela, da je vprašanje pomembno, in upam, da ne bomo o tem razmišljali predolgo, kajti 2015 je letošnje leto. Občinski proračuni se pripravljajo in močno dvomim, da je mogoče uspešno izvesti vse zahteve, ki jih ta trenutna ureditev v skladu s to uredbo zahteva od lokalnih skupnosti. Na drugi strani pa je pomembno, da se dovolj hitro da signal ljudem, ki živijo v teh območjih, ki imajo nek poseben status, ali bo prišlo do podaljšanja teh rokov ali pa bo tudi – to, kar sem prosil za odgovor – triprekatna greznica ponovno vključena kot možna čistilna naprava, kar imajo vse, kot sem rekel, sosednje države že vgrajeno.

Ker sem pa že omenil Triglavski narodni park, pa to lahko še z enega vidika opozorim, kajti na eni strani imamo ministrstvo, ki mora izvajati uredbo o čiščenju odpadnih voda, na drugi strani pa imamo Zakon o Triglavskem narodnem parku, ki je bil z večino sprejet v tem parlamentu, ki pa nalaga državi oziroma skrbniku tega zakona, da sofinancira izgradnjo komunalne opreme v višini 85 %.

Kaj bomo v teh primerih naredili, če te uredbe ne korigiramo ali v smislu podaljšanja rokov ali pa v smislu, da se uredba spremeni na bolj življenjski način in da se izognemo kršitvam uredbe, ki bo doletela posameznike, pa tudi lokalne skupnosti na tem območju?

Na drugi strani pa se bo pojavil pritisk, da se določena območja izločijo iz parka, zato ker ne morejo izpolnjevati pogojev uredbe, ki jih isto ministrstvo nalaga.

Zato predlagam, da se tu opravi razprava, kajti stvari so zelo povezane in lahko eskalirajo tudi v smislu problemov, ki bodo nastali vizavi tistih zakonov, ki ta posebna območja opredeljujejo, uredba jim nalaga pa rešitev teh problemov do konca letošnjega leta.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanj.

Gospod Miha Kordiš bo postavil vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanki Setnikar Cankar.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Področje sofinanciranja doktorskega študija pri nas je od leta 2013 naprej neurejeno. Zanima me:

Kako in kdaj boste ta pereč problem naslovili za generacije, ki so z njim, z doktorskim študijem namreč, začele v letih 2013, 2014 oziroma bodo z njim začele v letošnjem letu?

V letih 2010, 2011 in 2012 so lahko generacije doktorskih študentov sredstva za kritje šolnine doktorskega študija črpale iz tako imenovane Inovativne sheme za sofinanciranje doktorskega študija, ki jo je delno financirala Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada. Okvirna višina teh nepovratnih sredstev, ki so bila namenjena doktorskim študentom Univerze v Ljubljani – toliko za predstavo –, je v letu 2010 znašala dobrih 8 milijonov evrov, v letu 2011 dobrih 7 milijonov evrov in pol, v letu 2012 pa se je ustavila na slabih 4 milijonih evrov. Preden smo pa prišli na financiranje preko inovativne sheme, pa se je področje urejalo preko Uredbe o sofinanciranju doktorskega študija in preko javnih razpisov za sofinanciranje podiplomskega študija v posameznem študijskem letu.

Da pa kar vnaprej že opozorim, inovativna shema je bila sicer precej daleč od popolne, ker je brezsravno uvajala neko ideološko stratifikacijo, kdo je do teh sredstev upravičen, kdo do teh sredstev ni upravičen. Hvala bogu je na ta problem opozorila serija študentskih uporov in ne nazadnje je bila situacija sanirana. Pa vendar, financiranje preko še tako sporne inovativne sheme je bistveno boljše kot trenutno, ker smo soočeni s tem, da se ukinja kapaciteta družbene mobilnosti, da se ukinja možnost meritokracije, ker si preprosto doktorskega študija, z izjemo tistih, ki so mladi raziskovalci, ljudje ne morejo več privoščiti, razen če jim globina njihovega žepa to omogoča. Dolgoročno

mora to biti seveda urejeno z zakonodajo, sofinanciranje doktorskega študija kot javna služba, v Zakonu o visokem šolstvu.

Posebej pa bi rad izpostavil, da me v tem trenutku zanima reševanje problema tukaj in zdaj, ne pa, kaj bo nekoč nekdanji Zakon o visokem šolstvu rešil. Ena izmed možnosti je, na primer, priprava uredbe o sofinanciranju doktorskega študija. Skratka, zanima me:

Kako in kdaj boste naslovili pereč problem sofinanciranja doktorskega študija za generacije, ki so z njim začele v letih 2013, 2014 ... ? / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanka Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR:

Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci!

Zahvaljujem se poslancu Mihi Kordišu za vprašanje, ki res naslavlja temo, ki je izjemno pereča. Naj povem, da je v rebalansu proračuna za leto 2015 ta tematika res zajeta v povezavi s financiranjem mladih raziskovalcev, saj je v okviru programa teh mladih raziskovalcev, ki ga izvaja Javna agencija za raziskovalno dejavnost, ARRS, za leto 2015 v proračunu predvidenih za ta program 21 milijonov 445 tisoč. Tako so to sredstva, ki jih bodo v veliki meri lahko koristili mladi raziskovalci, ki so praktično brez izjeme istočasno tudi doktorski študentje.

Omenili ste tudi Inovativno shemo za sofinanciranje doktorskega študija za spodbujanje sodelovanja z gospodarstvom in reševanja aktualnih družbenih izzivov Generacija 2013. Naj povem, da se je ta inovativna shema pravzaprav iztekla v času mojega predhodnika dr. Pikala, zato vam lahko posredujem samo informacijo, ki sem jo dobila na ministrstvu.

Torej, financiranje doktorskega študija za generacijo doktorskih študentov 2013–2014, pri čemer je zdaj ta generacija napredovala že v drugi letnik, žal ni več mogoča, ker je v februarju, če imam pravi podatek, 24. 2. 2014 – se pravi, v času mojega predhodnika – bil razpis, ko so bile Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem, Univerza v Novi Gorici, tako kot tudi ostali zbrani visokošolski zavodi pozavni k predložitvi vlog za sofinanciranje doktorskega študija v okviru tega programa Inovativne sheme za sofinanciranje doktorskega študija za spodbujanje sodelovanja z gospodarstvom in reševanja aktualnih družbenih izzivov, generacije 2013. Ne poznam razlogov, vendar vloge niso bile predložene in zato so bili doktorski študenti slovenskih univerz pravzaprav izključeni iz načrtovanja sheme sofinanciranja študija.

Odgovor na drugi del vprašanja, kako v nadaljevanju želimo rešiti to resnično pomembno in pereče vprašanje, pa bi podala s

podatkom, da smo 16. februarja 2015 objavili predlog koncepta Zakona o visokem šolstvu in v okviru tega predloga koncepta je financiranje doktorskega študija obravnavano v 4. poglavju – Financiranje, v enajstem ukrepu in zajeto v 31. predlogu, ki pravi takole: "Način financiranja javne službe za doktorski študij predvideva, da se študijske programe 3. stopnje, to je raziskovalne in doktorske programe, javnih visokošolskih zavodov sofinancira v okviru raziskovalnega programa "lamsam". V 7. poglavju pa je tudi predlog izhodišč, da internacionalizacija na področju visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti predvideva, da so doktorske šole prepoznane kot ključne za krepitev strateškega sodelovanja in partnerstva.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Kordiš zahteva dopolnitev odgovora. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Pa bom začel z neko obrazložitvijo, zakaj univerze v letu 2014 niso predložile vlog za nadaljnje financiranje: zato ker so ocenile, da po inovativni shemi sredstev ni več dovolj, da bi lahko študirajočim na doktorskem študiju s temi sredstvi omogočili dokončanje tega študija. Zaradi tega se potem niso spustile v to zgodbo. Me pa kar nekako preseneča, da s tem niste seznanjeni, pa mogoče ena informacija.

Kar se tiče Zakona o visokem šolstvu, sistemskega urejanja vsega tega ... Poglejte, v to se ne bom v temu trenutku spuščal. Kot sem že pri začetku svojega vprašanja omenil, zanima me reševanje problema tukaj in zdaj. In če skrčim vaš odgovor na točko, ki se dotika tega tukaj in zdaj; kar sem iz tega razumel, je, da sta generaciji 2013, 2014 prepuščeni sama sebi, pač za njih sredstev ne moremo dobiti, ne moremo pričakovati.

Kar se tiče pa leta 2015, se pa vse stavi na sprejem Zakona o visokem šolstvu; zakona, ki ima že precej precej dolgo brado, vemo kakšna strašna zgodba se vije za njim. Pa mimogrede, noben poskus priprave ZVIS se ni začel še tako zelo slabo, tako zelo samovoljno in ni tako zelo razjaril še javnosti, kakor poskus MIZŠ dober teden dni nazaj. Tako lahko pričakujemo, da bo tudi generacija 2015 ostala na suhem.

Skratka, 2013, 2014 potencialno tudi 2015 – za te ljudi sredstev ni!

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima ministrica dr. Stanka Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Hvala lepa.

Res je, predlog koncepta je doživel odziv, vendar sem prepričana, da ravno zaradi aktualnosti financiranja bodo partnerji, ki so združeni v koordinacijo, našli voljo in tudi čas za to, da pripravimo predlog – tokrat govorimo šele o predlogu koncepta – predlog Zakona o

visokem šolstvu, ker pričakujem, da bomo dosegli soglasje pa na ravno tem področju, ki ste ga vi izpostavili – financiranje. Mislim, da nas s tem zavezujejo odločbe Ustavnega sodišča in tudi sama problematika. Če kaj, to visoko šolstvo zagotovo potrebuje stabilen sistem financiranja. Kolikor sem lahko uspela pogledati predloge in pripombe, ki so do roka prispale na ministrstvo, je v vseh teh pripombah pravzaprav jasno izraženo pričakovanje, da se ravno področje financiranja reši tako, da bo zagotavljalo stabilnost in reševalo tudi problem, ki ste ga vi izpostavili.

Pripravili smo časovnico, pripravljeni smo intenzivirati delovanje na tem predlogu koncepta in ne dvomim, da bomo dosegli soglasje po načrtu, ki smo ga predstavili tudi s partnerjem, to je, da pridemo do predloga zakona, od predloga koncepta do predloga zakona, do konca tega koledarskega leta.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Kordiš, postopkovno.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

V skladu s Poslovníkom predlagam, da se o odgovoru ministrice in o tej temi razpravlja na eni izmed prihajajočih sej. Razlog se pa ne skriva samo v problematiki generacij 2013, 2014, potencialno tudi 2015 doktorskih študentov, ki svoj doktorski študij financirajo iz lastnega žepa. V tem razdobju imamo opravka s celimi generacijami, ki so padle ven iz nekega režima meritokracije, iz nekega režima družbene mobilnosti, skozi katerega bi pa lahko prispevali po svojih sposobnostih, ne po svojem finančnem zaledju, k družbi in ne nazadnje k iskanju svoje sreče.

Dodatno velja opozoriti na to, da ko govorimo o doktorskih študentih, ne govorimo samo o mladih raziskovalcih, govorimo tudi o tistih, ki pa pač niso vpeti v sistem mladih raziskovalcev, zato je pač navajanje ARRS in števil s tem povezanih, precej nepomembno. Pač prvič, ne govorimo o teh ljudeh, drugič pa ob pripravi tega vprašanja sem si še enkrat odprl proračun. Zdaj, mogoče sem zamešal kje kakšno postavko, ampak številka, ki jo imam v spominu, ni, da je mladim raziskovalcem na voljo 21 milijonov evrov; številka, ki se mi je zapisala v spomin, je, da je mladim raziskovalcem na voljo 3 milijone evrov manj, kot jim je bilo namenjeno poprej.

Ampak, kot rečeno, mogoče sem se pa zmotil, mogoče sem gledal napačno postavko, v vsakem primeru se mi zdi tematika dovolj pomembna, da se o njej opravi dodatna razprava tako zaradi razvojnih perspektiv, ki jih doktorski študij ponuja, kot zaradi pač usode posameznih študirajočih oziroma generacij, ki se jim pač tu odreka neka možnost in se jim zapirajo vrata, glede čisto na njihovo materialno stanje. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanj. Dr. Franc Križanič ob zastavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Predsedujoča, spoštovani ministrski zbor, spoštovani kolegi!

Slovenija s postopki insolventnosti nima sreče. Samo v Pahorjevi vladi smo dvakrat spreminjali zakonodajo v želji pospešiti te postopke in doseči, da bi se podjetje, ki se je znašlo v takih težavah, pa ima vendarle tržno zanimiv program, dovolj hitro prestrukturiralo oziroma preneslo lastninsko pravico in delovalo naprej. Tu smo bili omejeno uspešni.

Velik plasma sredstev bank v letu 2013 je leta 2014 povzročil, da se je število stečajev dramatično povečalo, kar za 37 %. Banke so očitno kot glavni upniki pri nas našle dodaten motiv, likvidnosti so imele dovolj, na nepremičninskem trgu pa so pričakovale določene učinke, da so stečaje še pospešile.

Obenem se je razmahnil pojav ali pa je prišlo na dan, koliko goljufij je povezanih s temi insolventnimi postopki na škodo najšibkejših, to so tisti, ki so bili zaposleni v podjetjih, pa so bili izigrani na različne možne načine. En od njih je ta, da so dejansko sredstva, ki so jih plačevali, recimo, za stanarine v delavskih domovih lastniki in uprava prej solventnega in zdaj nesolventnega podjetja enostavno prelili za svoje potrebe. Drugi je, da se vlečejo postopki v nedogled in da ljudje, ki so že sicer ekonomsko šibki, s tem doživijo dodaten udarec, se težko potem tudi naprej plasirajo na trg dela. Recimo, če je prisiljen avto prodati, težko najde novo zaposlitev v kraju, ki ni ravno tam, kjer biva, in podobno. Zato in še zaradi cele vrste drugih stvari, ki jih tu nimam časa odpreti, vsekakor pa se seveda postavlja tudi vprašanje hipotekarnih kreditov in morebitnega zavarovanja šibkejših ali zaposlenih, če je tak kredit vzpostavljen. Zaradi vsega tega bi postavil naslednje vprašanje pristojnemu ministru:

Katere ukrepe izvaja oziroma načrtuje njegovo ministrstvo za zaščito delavcev v postopkih insolventnosti?

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima minister gospod mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovana predsedujoča, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani poslanec dr. Križanič!

Začel bom tako, kot ste vi začeli, samo nekoliko drugače. Mogoče, drži, Slovenija dejansko s stečajno zakonodajo nima sreče, najbrž ne gre samo za srečo, gre tudi za to, kako se je bila v preteklosti sposobna hitro prilagajati spremenjenim razmeram na tem področju. Tako v smislu zakonodaje kot v smislu sodstva, ki se je s tem soočalo.

Spoštovani poslanec, vam je znano, ker ste bili leta, če se ne motim, 2009 tudi minister v takratni Pahorjevi vladi, ki je spreminjala zakonodajo. Ta zakonodaja se je spreminjala takrat in tudi kasneje v drugih vladah, dostikrat s poudarkom na večji zaščiti pravic delavcev kot najranjlivejše skupine v stečajnih postopkih. 2009 je bila v zakonodajo vnesena neizpodbojna zakonska domneva insolventnosti, ki je zelo skrajšala postopke, da lahko delavci zahtevajo tudi stečaj in tako naprej. V kasnejši noveli, še iz leta 2013, ste nadalje sledili namenu izboljšanja položaja upnika, pri delavcih, predvsem pri delavcih; ravno, recimo, na predlog sindikatov uvedena oprostitev zadolžitve predujma pri plačilu začetnih stroškov, potem so se širile prednostne terjatve, in sicer nadomestilo za neizkoriščen dopust za tekoče leto. Nadalje med prednostne terjatve je zakonodaja uvrstila vrsto delavskih terjatev, kot so plače, nadomestila plače, odškodnine za poškodbe pri delu in tako naprej.

Ampak, da ne bom zdaj govoril o zakonu, ki se mu skrajšano reče ZFPPIPP in je eden najbolj zakompliciranih zakonov v tej državi, ker se je tolikokrat spreminjal, je dejstvo, s katerim, iskreno povedano, sem bil seznanjen na pogajanjih okoli socialnega sporazuma, kjer je sindikalna stran izpostavila, da seveda so te terjatve prednostne, vendar v zakonu imamo še absolutno prednostne terjatve, pa še nadnadprednostne terjatve in na koncu se predvsem zaradi specifične bančnih hipotekarnih kreditov dogaja, da delavci niso poplačani, ne glede na to, da so njihove terjatve sicer prednostne. Priznam, načeloma sem v teh pogovorih o socialnem sporazumu bil naklonjen predlogu, ki ga je predlagal sindikat, na koncu je bil ta del izločen iz socialnega sporazuma, ker ni prišlo do enotnega mnenja med delodajalci in sindikati.

Moji naslednji koraki so: treba je vendarle vedeti, da tukaj je treba tehtati različne terjatve. Če bi, recimo, določene terjatve dali absolutno prednostne pred hipoteko, bi se lahko pojavilo vprašanje, da pač kreditov ne bi mogla več dobivati podjetja, kar je spet lahko problematično.

Če skrajšam. Glede tega zakona obstaja ena dokaj aktivna, mislim ne dokaj, zelo aktivna medresorska implementacijska skupina, ki vsebuje vse deležnike, ne samo iz različnih ministrstev, ampak tudi iz drugih institucij, iz gospodarstva, sodišč in tako naprej, katera poroča tudi Evropski komisiji v zvezi z izvrševanjem t. i. ZFPPIPP. Na enem od naslednjih sestankov te skupine bom predlagal obravnavo problematike naprej delavskih terjatev z jasnim naročilom, da smo načeloma naklonjenim večjemu ... –, da sem jaz osebno naklonjen pač, da se te izpostavijo kot bolj prednostne. Kakšen bo njihov strokovni predlog, pa je druga zadeva. Še ta mesec pa smo sprejeli na ministrstvu tudi vabilo na sestanek s strani sindikatov. ZFPPIPP sicer ni v našem

normativnem programu za letos, zato ker je bilo zadnje poročilo te implementacijske skupine, češ da je zakon že tako zakompliciran, da ga še sedaj spreminjati na hitro je lahko problematično. Pa vendarle se odpirajo določene stvari, ki jih je treba spremeniti.

Dodal bi še, da tisto, kar se pa da storiti brez zakona, smo pa v enem delu že storili. Namreč, v januarju letos sem podpisal pravilnik, ki je za polovico zmanjšal tarife upraviteljev v tako imenovanih praznih stečajih. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Gospod Tomaž Lisec bo zastavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica, za besedo. Spoštovani ministri in ministrice, kolegi in kolegice!

Ta vlada oziroma koalicija ima v koalicijski pogodbo pri točki 5/2 koalicijski projekti zapisano: "Na podlagi analize trenutnega stanja se pripravi izvedbeni načrt s časovnico in proračunsko podlago za izvedbo posameznega projekta. Koalicija si bo v mandatnem obdobju 2014 do 2018 prioriteto prizadevala izvesti naslednje projekte ..." In pod točko 1 piše: "Projekt številka 1: Celovita prenova stavb v državi, občinski in zasebni lasti (trajnostna gradnja), nosilec Ministrstvo za infrastrukturo."

Spoštovani minister, verjamem, da ste seznanjeni, da sta bila v preteklosti dva razpisa. Eden, mislim, da septembra leta 2012, ko je minister Černač namenil preko 50 milijonov evropskih sredstev, da ne bi evropska sredstva ostajala v Bruslju, ampak bi bila učinkovito porabljena, predvsem pa tudi hitro, je naredil razpis za energetska sanacija stavb v lasti lokalnih skupnosti. Ker je bilo veliko zanimanja, preko 200 prijav, 110 projektov je bilo izbranih, je potem – mislim, da marca leta 2013 – objavil dodatni razpis za energetska sanacija objektov v lasti lokalnih skupnosti. Še vedno je bilo veliko zanimanja, čeprav je potem naslednji minister, ki je prevzel to nalogo, minister Omerzel, očitno imel neke skušnjave, da ta projekt ali vsaj malo zaustavi ali pa morda, kar so bili neki indici, tudi nekam drugam usmeri. Skratka, zanima me: Kako ste seznanjeni z realizacijo teh dveh javnih razpisov?

In seveda:

Kako v sklopu koalicijske pogodbe naprej?

Kako je s proračunskimi viri za obdobje leto 2015, 2016, 2017 pa verjetno tudi 2018 ter koliko sredstev?

Ali gre za državna sredstva ali pa gre, glede na to, da smo pač že vstopili v novo evropsko finančno perspektivo, da razmišljate predvsem o učinkovitem, hitrem in uspešnem črpanju sredstev na tem področju?

Kot verjetno veste, zahteve Evropske unije na področju energetske obnove stavb so zelo zahtevne, vsi vemo, kaj moramo narediti do leta 2020, pa tudi gradbeni sektor je nekako v stagnaciji in bi mu verjetno kakšen razpis zelo

prav prišel, da bi se lahko malo razmahnil. Če pa bi šlo za sanacijo stavb v lasti države ali lokalnih skupnosti, pa verjamem, da bi bili vsi uporabniki veseli teh razpisov, ker slej ko prej bi to verjetno prineslo tudi nižjo ceno storitev.

Skratka, za uvod:

Zanima me energetska sanacija stavb, časovnica in finančni vidiki.

Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Odgovor bo podal minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič. Izvolite!

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, spoštovana predsedujoča. Hvala spoštovanemu poslancu gospodu Tomažu Liscu za postavljeno vprašanje.

Res je, kot ste dejali, da energetska sanacija stavb je ena izmed ključnih oblik in načinov tako na eni strani za zagon gospodarstva in na drugi strani za doseganje energetskih ciljev do leta 2020 in seveda za zmanjševanje stroškov za rabo energije.

Omenjali ste dva razpisa v pretekli, minuli finančni perspektivi, ki se pravzaprav izteka, ki so bili namenjeni za sanacijo stavb lokalnih skupnosti. Tukaj Ministrstvo za infrastrukturo deluje kot posredniško telo in kolikor imam informacijo, vsi projekti pravzaprav potekajo v skladu z načrtom, tako da pričakujemo, da bodo do konca leta 2015 razpoložljiva finančna sredstva, tudi evropska sredstva, tudi počrpana.

Res pa je, na drugi strani pa se za novo finančno perspektivo predvideva tudi aktivnosti tako tudi v okviru prioritarnega vladnega projekta kot tudi sicer, da se angažirajo tudi dodatna finančna sredstva. Tako je v naslednji finančni perspektivi predvideno približno 200 milijonov evrov za te namene energetskih sanacij oziroma učinkovite rabe energije.

Kot rečeno, za prihodnje smo zagotovili tudi ustrezna sredstva za spodbujanje energetskih sanacij tudi preko Eko sklada in že omenjena kohezijska sredstva v okviru prednostne osi, razvoja nizkoogljične družbe, ki se bodo v omenjenem obsegu porabljala tudi za energetska sanacija stavb javnega sektorja. Kljub temu pa ta obseg teh sredstev ne zadošča za doseganje ciljev na področju energetske učinkovitosti, zato bomo morali poskrbeti, da bomo v čim večji možni meri ta sredstva kombinirali tudi z zasebnimi sredstvi. To pomeni, da bomo v prvi vrsti spodbujali projekte energetskega pogodbenišva, torej javno-zasebnega partnerstva, kjer zasebni vlagatelj vložijo sredstva v tiste ukrepe učinkovite rabe energije, ki so dovolj donosni. Da pa bodo stavbe celovito obnovljene, bomo tisti del investicije, kjer so vračilne dobe predolge, spodbudili s kohezijskimi nepovratnimi sredstvi do višine 20 % celotne investicije. Da bo izvajanje projektov po principu energetskega pogodbenišva v kar največji meri steklo, smo na Ministrstvu za infrastrukturo objavili tudi

smernice za izvajanje energetskega pogodbeništvu v stavbah javnega sektorja, ki so objavljene na spletni strani portala Energetika. Naš cilj je vsako leto obnoviti 3 % površin stavb javnega sektorja in v tem okviru bodo imele prioriteto vlogo državne stavbe, to je stavbe ožje vlade, saj imamo v tem segmentu obvezujoči cilj obnove 3 % površin vsako leto, ki ga moramo dokazovati tudi Evropski komisiji. Za stavbe, kjer energetsko pogodbeništvu ne bo mogoče, in stavbe, ki so pod posebnimi režimi, kot je na primer kulturnovarstveni, bomo namenili preostali del kohezijskih sredstev in za ta segment bo oblikovan program, v okviru katerega bodo nepovratne spodbude višje, predvidoma do /nerazumljivo/ %, zato bo za izvedbo projekta potrebna še lastna udeležba investitorjev.

Na koncu naj še povem, da bo politika energetska sanacija stavb oblikovana v okviru dolgoročne strategije prenove stavb, ki je v pripravi, in v okviru akcijskega načrta za energetska učinkovitost do leta 2020, ki pa je v fazi medresorskega usklajevanja. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Poslanec gospod Tomaž Lisec zahteva dopolnitev odgovora. Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Bom začel kar na koncu. Rekli ste, pripravljate strategije do leta 2020. Upam, da bo strategija kmalu zagledala luč sveta, da ne bomo do leta 2018 razmišljali, kaj in kako, potem pa bo tukaj leto 2020 in možnost tudi črpanja evropskih sredstev, ki je bilo tudi eno izmed vprašanj, bo šla po vodi. Razumem, da zasebni investitorji upravljajo oziroma pridobijo ta sredstva preko Eko sklada. Zanima me pa predvsem ta drugi segment, ki ste se ga malo dotaknili, prenova stavb v lasti države – se strinjam. Me pa zanima, ali se bo tudi za lokalno raven našel kakšen razpis. Torej me predvsem zanima:

Ali bo kakšen razpis v naslednjih letih?

Predvidoma, koliko sredstev načrtujete za te razpise oziroma ali bodo ta sredstva po vašem mnenju lahko zagotovljena preko evropskih skladov ali pa bo država tista, ki bo skušala lokalnim skupnostim priti na pomoč s tem razpisom?

Moram reči, da ko hodim po terenu, se vsi župani hvalijo: sanirali smo ta vrtec, sanirali smo to šolo, sanirali smo ta zdravstveni dom, gre pa za evropska sredstva. Prvi razpis je bil celo tako narejen, da je šlo 100 % iz evropskih sredstev, pri drugem razpisu pa je šlo za delno sofinanciranje tudi lokalnih skupnosti.

Skratka, zanima me predvsem ta lokalni del:

Ali lokalne skupnosti lahko v tem letu ali pa v naslednjih letih pričakujejo kakšen razpis?

Kot jaz osebno vem, je še kar nekaj oziroma veliko zdravstvenih domov, šol, vrtcev, ki so potrebni energetske sanacije, po drugi strani pa je tudi želja lokalnih skupnosti kot lastnic še drugih objektov, na primer gasilskih domov, da

jim država tudi preko evropskih sredstev poda roko in, kot sem že rekel, na koncu uporabniki plačajo manjšo ceno storitev.

Skratka, predvsem me zanima lokalni del. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima minister dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Tudi za lokalne skupnosti načrtujemo nadaljevanje teh ukrepov. Ne morem vam odgovoriti, kdaj bo že razpis, ki bo nadaljeval te aktivnosti, objavljen, niti nimamo še določeno točno, v kolikšnem deležu bomo ta evropska sredstva namenili tudi za ta del. Je pa dejstvo, ker želimo, kot rečeno, aktivirati čim večji obseg investicij, bomo zmanjšali ta delež sofinanciranja z evropskimi sredstvi in povečali ta delež tako imenovane lastne udeležbe oziroma udeležbe, ki bo zagotovljena v okviru energetskega pogodbeništvu.

Skratka, s temi razpisi bomo nadaljevali, ne bodo pa deleži sofinanciranja tako visoki, kot so bili v sedanjih perspektivi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Jožef Horvat bo zastavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Najlepša hvala, spoštovana podpredsednica! Spoštovani ministrici, ministru, spoštovani minister za finance dr. Dušan Mramor! Spoštovane kolegice in kolegi!

Poslanci Nove Slovenije - krščanski demokrati smo skupaj s poslansko skupino SLS v prejšnjem sklicu državnega zbora vložili v zakonodajni postopek predlog davčnega dvojčka, in sicer novelo Zakona o davku od dohodka pravnih oseb in novelo Zakona o dohodnini. Obe predlagani noveli sta bili v Državnem zboru sprejeti in od 1. 1. 2015 se je dvignil prag za pavšalno obdavčitev manjših zavezancev pravnih in fizičnih oseb s tedanjih 50 tisoč na 100 tisoč evrov letnega obdavčljivega prihodka.

Pavšalna obdavčitev za obrtnike in male podjetnike zasleduje cilj administrativne razbremenitve manjših poslovnih subjektov. Gospodarstvo take ukrepe nujno potrebuje, da se bo namesto za zamudno in drago administracijo ukvarjalo za osnovno dejavnostjo in razvojem. Vendar pa tega cilja ni mogoče v celoti doseči brez zvišanja praga za obvezni vstop v sistem DDV. Šele z dvigom tega praga na 100 tisoč evrov bi dejansko prišlo do administrativne razbremenitve subjektov z nižjim letnim prometom, zmanjšal pa bi se tudi potreben obseg nadzora s strani davčnega organa. Na to nas opozarjajo ekonomisti in tudi sami davčni zavezanci.

Nova Slovenija je že dvakrat na Vlado naslovila pobudo za pripravo predloga sprememb in

dopolnitev Zakona o davku na dodano vrednost, kajti za uveljavitev te spremembe je potrebno hkrati pridobiti tudi soglasje Sveta Evropske unije. Odgovora naše pobude nismo prejeli.

Spoštovani gospod minister, dr. Mramor, sprašujem vas:

Ali je vaše ministrstvo že morda pričelo s postopkom priprave sprememb in dopolnitev Zakona o davku na dodano vrednost?

Mislimo predvsem na 94. člen omenjenega zakona, s katerim se bo prag za obvezni vstop v sistem DDV zvišal na 100 tisoč evrov letnega obdavčljivega prihodka. In:

Kakšna je časovnica sprejemanja in uveljavitve teh sprememb?

Najlepša hvala za vaše odgovore.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima minister za finance dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovani, hvala lepa za vprašanje.

Moram reči, da je tudi cilj Ministrstva za finance, da se administrativno breme, ki ga ima predvsem gospodarstvo, pa tudi negospodarstvo, čim bolj zmanjša na davčnem področju in v zvezi s tem smo se lotili posebnega akcijskega načrta, kako zmanjšati te administrativne obremenitve.

Glede na vaše vprašanje pa moram reči, da smo proučili predlog, ki ste ga podali, za spremembe Zakona o davku na dodano vrednost. O njem imamo nekaj resnih pomislekov. Najprej bi povedal, kateri so ti pomisleki, potem bi pa poskušal razložiti, zakaj. Najprej bi ta predlog pomenil zmanjševanje učinka nevtralnosti sistema DDV. To je pa osnovno načelo DDV, pa bom potem razložil. Potem bi imela v tem primeru Slovenija izmed vseh držav članic EU enega najvišjih pragov za vstop v DDV. S sprejetjem predloga bi približno 17 tisoč zavezancev imelo možnost izstopa iz sistema DDV, pa bom potem tudi povedal, kakšne posledice ima to, in po našem mnenju uzakonitev višjega praga za pavšalno obdavčitev manjših zavezancev po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb in Zakonu o dohodnini samo po sebi še ne predstavlja obveze, še manj, bi rekel, bolj potrebe za zvišanje praga za obvezni vstop v DDV. Pa če grem po teh posameznih problemih, ki jih mi vidimo s to spremembo zakona.

Najprej nevtralnost. Načelo nevtralnosti zahteva, da ne pride do kopičenja davčne obveznosti, kar pomeni, da se v sistemu DDV davčnemu zavezancu omogoči, da lahko celotno davčno breme preko odbitka DDV prevali na svojega kupca. Ne pa, da bi zaradi prepovedi odbitka DDV moral del ali celotni DDV prenesti v svoje stroške oziroma za ta del zmanjšati svoj dobiček. Na delovanje načela nevtralnosti najbolj vpliva oprostitev plačila DDV pri dobavah blaga in storitev, ki jih opravi davčni zavezanec, ki je oproščen obračunavanja DDV, recimo mali

davčni zavezanec, dodana vrednost ni obdavčena, ostane pa obdavčena dodana vrednost vseh prejšnjih faz, saj ta davčni zavezanec nima pravice do odbitka. S tem pride do kopičenja davka v stroških davčnega zavezanca, kar pa se želi preprečiti z uveljavljanjem načela nevtralnosti. Kot sem prej rekel, da bi imela in Slovenija v tem primeru izmed vseh članic enega najvišjih pragov za vstop v DDV.

Iz primerjave med državami članicami EU po podatkih o višini praga za obvezni vstop v sistem DDV po stanju v januarju 2015 izhaja, da imata le Združeno kraljestvo in Italija uveljavljen prag za male davčne zavezance, ki je višji od 50 tisoč evrov. In sicer, Združeno kraljestvo ima 81 tisoč funtov, to je 102 tisoč 800 evrov, Italija 60 tisoč evrov, Irska in Francija imata višji prag določen le za določene dobave, in sicer ima Irska uveljavljen prag 75 tisoč evrov le za dobave blaga, Francija pa 82 tisoč 200 evrov za dobave blaga, prodajo hrane in pijače v prostorih za končno potrošnjo in nastanitvene storitve.

Slovenija se s pragom 50 tisoč, ki ga ima zdaj, uvršča med države članice z višjim pragom za vstop v obvezni sistem DDV. Poleg Slovenije ima prag 50 tisoč le še Latvija, Romunija ima 49 tisoč 700 in Slovaška tudi 49 tisoč 790.

Sedaj pa, kako bi bilo s temi zavezanci? Teh bi bilo približno 17 tisoč, ki bi imeli možnost izstopa iz sistema DDV. Dvig višine praga, se pravi, da bi jih 17 tisoč imelo, 1700 bi jih verjetno izkoristili in bi jaz mogoče še dodal, ker pač mi čas ne dopušča, da smo s strani davčnih zavezancev prejeli pobudo za znižanje praga za obvezni vstop v sistem DDV, in sicer zaradi neelojalne konkurence poslovnih subjektov z enako poslovno dejavnostjo, ki se izogibajo temu, da bi postali davčni zavezanci za DDV. To so ti problemi, ki jih mi vidimo.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Poslanec gospod Horvat zahteva dopolnitev odgovora.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospa podpredsednica. Tudi hvala vam, dr. Mramor, za vaše odgovore!

Seveda jih sprejemam. Ampak, zakaj mi pravzaprav vztrajamo na dvigu praga za obvezni vstop v sistem DDV? Med drugim tudi zaradi tega, ker nekako poslušamo podobne signale s strani malega gospodarstva, s strani Obrtno-podjetniške zbornice, in tudi zaradi tega, da bi se šele z dvigom praga za vstop v sistem DDV praktično v polni meri uveljavljala tudi pavšalna davčna obremenitev.

Poglejte, pred nekaj časa, pred nekaj urami je predsednik Vlade dr. Cerar govoril o dobri gospodarski rasti v lanskem letu. Oba veva, zakaj je pravzaprav prišlo do gospodarske rasti v lanskem letu, in na nek način se seveda tudi

bojimo in sprašujemo, kako bo letos. Če ugotavljamo, da je gospodarstvo dobilo nekaj več kisika, nekaj več zaleta, zagona, potem mi ocenjujemo, da bi bilo dobro tudi s strani zakonodajalca dati gospodarstvu neke dodatne pospeške, da bi lažje zadihalo, da bi ustvarjalo nova delovna mesta. Mislimo, da bi bila dobra razprava o tem tudi s predstavniki malega gospodarstva, in mislimo, da moramo gospodarstvu s strani vlade, pa če hočete s strani zakonodajalca tudi, več zaupati. Gospodarstvo potrebuje državo, država potrebuje gospodarstvo. Mislim, da bi tu se moral vzpostaviti nek partnerski odnos, ki bi baziral predvsem na več zaupanja. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima minister za finance. Izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Moram reči, da se strinjam s tem. V letu 2015 načrtujemo analizo delovanja sistema pavšalne obdavčitve in oblikovanje morebitnih sprememb, na podlagi katerih bi shema poenostavljene obdavčitve najmanjših poslovnih subjektov postala privlačnejša za davčne zavezance. Tukaj sploh ni dvoma. V tem kontekstu je treba preučiti obseg prometa in obvezen vstop v sistem DDV. Se pravi, v kontekstu širše pavšalne obdavčitve.

MF želi s celovitim pristopom k analizi obstoječega sistema in odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti pripomoči točno k temu, kar ste vi rekli. To se pravi, k konkurenčnejšem poslovnem okolju.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Gospod Horvat, postopkovno.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospa podpredsednica.

V svojem postopkovnem predlogu bom prav zaradi odgovorov gospoda ministra predlagal, da se Državni zbor odloči o razpravi na naslednji seji Državnega zbora, da odpremo torej razpravo o Zakonu o davku na dodano vrednost, o pavšalni obdavčitvi, kar je na nek način pravzaprav gospod minister nakazal. Mislim, da je prav zdaj pravi trenutek, da to razpravo odpremo, optimiramo davčno zakonodajo do konca leta, ki bi potem začela veljati s 1. 1. 2016.

Iz vseh teh razlogov izvira moj proceduralni predlog. To možnost mi daje 246. člen Poslovnika Državnega zbora, torej da se v Državnem zboru pogovorimo, odpremo torej razpravo o optimizaciji davčne zakonodaje. Mislim, da je ta ključnega pomena in prav ta trenutek zelo nujna, da vendarle nekaj le naredimo pozitivnega v smeri razbremenitve, predvsem administrativne in tudi davčne, za slovensko gospodarstvo. Preveč potrebujemo novih delovnih mest, mi potrebujemo ta trenutek okrog 60 tisoč novih delovnih mest. Na kak

način jih bomo dosegli? Opiralo jih bo gospodarstvo in temu moramo dati nekoliko več kisika, ga davčno razbremeniti, seveda tudi glede administrativnih zadev. Slovensko gospodarstvo, predvsem malo gospodarstvo, ki je steber slovenske ekonomije, ima veliko dobrih idej, ima nove produkte, zna odpirati nove trge, vendar mu je potrebno tukaj z naše strani, s strani zakonodajalca, tudi pomagati. Zato predlagam, da opravimo to razpravo v Državnem zboru. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanj.

Sedaj pa ima besedo mag. Margareta Guček Zakošek, ki bo postavila vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanki Setnikar Cankar.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovana podpredsednica. Spoštovani prisotni ministri, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovana ministrica za izobraževanje, znanost in šport!

Spodbuda o ustanovitvi študijskih središč kot nosilcev regionalnega razvoja terciarnega izobraževanja je izhajala iz nacionalnega programa visokega šolstva, sprejetega leta 2002. NPVŠ je poudarjal pomen ohranitve in krepitve mreže višje- in visokošolskih središč v nekaterih regijah, med drugim tudi v Savinjski, ki ga bo v vložku lokalnih skupnosti oziroma gospodarstva podprla tudi država. Podpora ustanavljanju in razvoju regionalnih visokošolskih in inovacijskih središč je bila vzpostavljena tudi v programu 2007–2010, in sicer z vlogo središč pri oblikovanju decentralizirane mreže visokega šolstva.

Središča bi se tako ob ustreznem povezovanju z drugimi zavodi razvila v visokošolske zavode, katerih delovanje bi ob izpolnjevanju določenih pogojev financirala tudi država. Takšen primer je med drugim tudi Javni zavod Regijsko študijsko središče s sedežem v Celju, ki ga je leta 2002 ustanovilo vseh 32 občin savinjske statistične regije ter regijski gospodarski zbornici. Kljub smernicam, zastavljenim v NPVŠ, država nikoli ni sistemsko uredila področja regionalnega razvoja visokega šolstva tako z vidika pravnega statusa, samostojnih visokošolskih zavodov, ki imajo javnega ustanovitelja, kot tudi ne z vidika njihovega financiranja. V primeru Savinjske regije so občine svoj del naloge z ustanovitvijo in več kot desetletno podporo tudi opravile.

Država je sicer podelila nekaj koncesij tovrstnim visokošolskim zavodom, a te so bile odvisne velikokrat od volje vladajoče politične opcije, ne pa tudi od kadrovske potreb po diplomantih določenega študijskega področja ali uresničevanja javnega interesa posameznih lokalnih skupnosti in regije kot celote. V konceptu novega zakona je predvideno, da zasebne visokošolske zavode ustanavljajo

pravne osebe zasebnega prava, javne visokošolske zavode pa Republika Slovenija.

Zato na vas naslavljam naslednja vprašanja:

Kakšen je odnos ministrstva do regionalizacije visokega šolstva, in sicer na tistih območjih, kjer se visoko šolstvo razvija na pobudo lokalnih skupnosti oziroma regije kot celote?

Kako bo NPVŠ 2011–2020 podprl koncept regionalizacije visokega šolstva?

Kako bo z novim zakonom o visokem šolstvu urejen status samostojnih visokošolskih zavodov, ki imajo javnega ustanovitelja, ki pa ni Republika Slovenija?

Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima ministrica dr. Stanka Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR:

Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci! Hvala lepa za vprašanje, ki je prav gotovo aktualno, povezano pa s problematiko zakonskega urejanja visokega šolstva.

V tem trenutku bi vam ne mogla dati konkretnega, natančnega odgovora, ker je ministrstvo pravzaprav v fazi, ko je šele predmet razprave koncept novega zakona visokega šolstva. Ali se v teh izhodiščih, v temu konceptu že opredeljuje delovna skupina, ki je pripravila ta izhodišča, tudi do tega vprašanja? Deloma: ja. Pravzaprav je v večini točk teh izhodišč tudi zapisano tisto, kar bo uveljavljeno na celotnem področju visokega šolstva, ne glede na to, ali gre za javne ali zasebne institucije, ne glede na to, ali je ustanoviteljica država, lokalne skupnosti ali druge fizične, pravne osebe.

Cilj teh izhodišč je neka večja kakovost visokega šolstva, cilj je internacionalizacija, cilj je evropsko primerljiv kakovostni sistem. Zato mislim, da so vprašanja, ki ste jih izpostavili, v tesni zvezi z razpravo, ki bo potekala.

Kakšne so načrtovane aktivnosti? Od 16. 2. so v javni razpravi oziroma javno na spletu ministrstva dosegljiva izhodišča za pripravo tega novega zakona o visokem šolstvu. 3. 3., to je jutri, bo prva širša seja koordinacije. V tej koordinaciji so seveda tudi predstavniki zasebnih organizacij, so predstavniki visokošolskih središč, ki so jih ustanovile lokalne skupnosti, in s tem jim bo podana možnost, da bodo svoje pripombe na ta izhodišča lahko neposredno posredovali.

Ko smo se prvič sestali na temo, kako na področju visokega šolstva doseči nek kakovosten premik, so bile ravno pobude, da se v večji meri vključijo tako študentje, ki študirajo na teh institucijah, ki imajo, pravilno ste ugotovili, delovnopravno status zasebnih institucij, in kako v zadostni meri vključiti tudi predstavnike izvajalcev, torej teh institucij. Sprejeta je bila pobuda, da je treba zagotoviti njihovo zastopstvo.

Pravzaprav vprašanje, kako so te kakovostne visokošolske institucije, javne ali zasebne, razporejene po Sloveniji in s tem regijsko razporejene, v teh izhodiščih še ni bilo umeščeno. Poznam problematiko, vem, da je mnogokrat vprašanje mreže visokošolskih institucij povezano tudi popolnoma z legitimnimi interesi lokalnih skupnosti, ki so, kot pravilno ugotavljate, v mnogih primerih tudi bile financerke ali vsaj sofinancerke. V poglavju izhodišč, ki ureja področje financiranja, je zaenkrat v teh izhodiščih seveda opredeljeno samo stališče do financiranja iz državnega proračuna. Prepričana pa sem, da bo v teku razprave prišlo tudi do stališč, kako se ta sredstva dopolnjujejo bodisi s sredstvi lokalnih skupnosti, predvsem pa s sredstvi zasebnikov. Tako bo prav gotovo v naslednjih tednih, mesecih mogoče najti tudi natančne odgovore na ta vaša vprašanja.

Bi pa povezala to vaše vprašanje še z enim delom, to pa je tistim delom, ki se nanaša bolj na strokovno usmerjene programe. Menim, da bo to ena od prioritet.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospod Zvonko Lah bo zastavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Pozdravljene ministrice, spoštovane kolegice in kolegi!

Vprašanje bom postavil ministrici za infrastrukturo in prostor v zvezi s prostorsko zakonodajo.

Namreč, v Sloveniji imamo nekaj 10 tisoč črnih gradenj, okrog 300 tisoč objektov, zgrajenih v neskladju s predpisi. Imamo več kot 100 občin, ki nimajo še sprejetih občinskih prostorskih načrtov, rok je bil 2009. Potem priprava teh OPN traja od 5 do 10 let, ogromno stanejo. Pri pripravi imamo čez 30 nosilcev urejanja prostora, ki morajo dati smernice, soglasja, pogoje in ne vem kaj še vse. Včeraj smo videli primer iz Strunjana, kjer je samo v eni dolini toliko črnih gradenj, kot imajo druge države po celi državi. Sklad kmetijskih zemljišč naj bi imel v občini Izola 3 tisoč črnih gradenj. In če to primerjamo s ceno teh prostorskih aktov in trajanjem oziroma dolgoletnimi pripravami, lahko ugotovimo, da imamo anarhijo v državi na področju prostora in prostorske ureditve. Prej je bil tukaj gospod minister za finance, odgovarjal je na vprašanja, mislim, da je zelo velik problem pri nas, kako ustvariti nova delovna mesta, dodano vrednost in večji priliv v proračun, tako državni kot v občinski proračun. Vsi ti objekti, ki niso legalno zgrajeni ali pa proti predpisom, niso plačali komunalnega prispevka niti nobenih drugih prispevkov, kar bi veliko prineslo v občinski proračun in državni proračun. Marsikdo bi, če bi lahko legaliziral objekt, pridobil gradbeno dovoljenje, tudi lahko pričel z neko dejavnostjo in ustvaril dodano vrednost, pa ne more.

Zato vas sprašujem, vem, da ima Vlada v normativnem programu za leto 2015 do marca 2016 sprejetje tako Zakona o prostorskem načrtovanju, kot Zakona o graditvi objektov. Vi ste povedali na odboru, da je daleč že ta zakonodaja, da jo preizkušate že na terenu. Apeliral bi na to, da to storite čim prej in to temeljito, pa bom še v nadaljevanju potem vam dodatno podal ...

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Odgovor bo podala ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJČEN: Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovani poslanec gospod Zvonko Lah!

Na Ministrstvu za okolje in prostor na podlagi zaključene prve faze potrditve sprejetih izhodišč za prenovo zakonodajo na delovnih skupinah in oblikovanja podrobnejših, tudi variantnih rešitev glede na sprejete odzive zainteresiranih deležnikov, pripravljamo obsežnejše gradivo, ki bo predstavljalo podlago za potrditev najustreznejših variant predlaganih rešitev in tudi za pripravo konkretnega besedila členov. Načrtujemo, da bodo vsebine, na katerih bo temeljila priprava besedila členov, v razpravah, ki bodo sledile v nadaljevanju, potrjene in usklajene do poletja, čemur bo sledila nomotehnična obdelava vsebin, pa tudi javna razprava in medresorsko usklajevanje besedila predlogov zakonov sprememb.

V programu dela Vlade, kot že sami navajate, je sprejetje predloga sprememb Zakona o graditvi objektov, Zakona o prostorskem načrtovanju in Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena na Vladi predvidoma oktobra 2015. Tako široka razprava za te spremembe zakonov je potrebna predvsem iz razlogov, ker se spremenjena zakonodaja dotika velikega števila ljudi ne samo občin, ampak tudi občanov, ne samo investitorjev v proizvodne kapacitete, ampak tudi njihovih sosedov, zato je ta široka razprava nujno potrebna. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Poslanec gospod Zvonko Lah zahteva dopolnitev odgovora.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala.

Poglejte, v Sloveniji so komunalno opremljena stavbna zemljišča nekajkrat dražja kot v sosednjih državah. Investitorji potrebujejo pet do šest let, da pridejo do gradbenega dovoljenja. Verjetno tudi zaradi tega je tujih vlaganj na Češkem petkrat več kot v Sloveniji – investitorji bežijo. Sistem imamo tak, da mora investitor najprej kupiti parcelo, izdelati projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja in potem čaka, če bo dobil sploh gradbeno dovoljenje, da bo lahko gradil. To je nezaslišano! Nobena država tega nima. Saj slišimo, da se tudi v Srbiji dobi v treh tednih gradbeno dovoljenje. Pri nas najmanj v treh letih. Imamo kup objektov, tudi

gospodarskih, kot je primer turizem v zidanicah, starejši objekti, legalizacija naj bi stala 5 tisoč evrov, objekt je vreden pa 100 tisoč evrov. Kdo bo šel v take postopke?

Zato me zanima:

Kakšna bo ta nova zakonodaja?

Koliko časa bomo rabili, potem ko bodo zakoni sprejeti, še za izdelavo občinskih prostorskih načrtov?

Kdaj bodo potem lahko tako investitorji sploh pričeli po tej novi zakonodaji pridobivati vse dovoljenja in kdaj se bo lahko začela ta legalizacija?

Mislim, da nas bo čas prehitel, da bomo prej bankrotirali, predno bomo te pogoje postavili, da se bo lahko to ustvarilo, ti pogoji, ki so v vseh evropskih državah normalni. Zato bi apeliral na vas, da mogoče poskušate bližnjico ubrati in čim prej rešiti vsaj tisto najnujnejše.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Besedo ima ministrica gospa Irena Majcen. Izvolite.

IRENA MAJČEN: Spoštovani poslanec, gospod Zvonko Lah, vaša trditev, da je za gradbeno dovoljenja potrebno 5 let, je verjetno za kakšen primer celo resnična, ne pa za vse. Po statistiki je na upravnih enotah čas 21 dni po izpolnjeni vlogi. Da se lahko gradbeno dovoljenja izdaja tudi s krajšim časovnim intervalom, je seveda jasno vsem tistim, ki so si takšna gradbeno dovoljenja pridobili. Se pa strinjam z vami s to ugotovitvijo, da je čas različen na različnih območjih, in se strinjam, da je temu treba narediti konec. Saj zato pa je ta široka razprava, da bo segla čim bolj v vse tiste deležnike, ki pri sami izdaji gradbenega dovoljenja oziroma načrtovanja nastopajo.

Prav tako bi povedala, da je načrtovanje izredno pomembno. Zadnja takšna velika izvedba prostorskih aktov je bila tam davnega leta 1985 in seveda se je od takrat spremenilo mnogo dejstev, ki so danes v prisotnosti pri sprejemanju prostorske zakonodaje, da ne govorimo samo ali pa da ne omenim samo tega, da smo po vstopu v Evropsko unijo seveda sprejeli veliko zavez in v postopkih sprejemanja prostorske zakonodaje sodeluje veliko soglasodajalcev. Se pa strinjam, in to sem že tudi na odboru povedala, da je treba pri občinah, ki imajo sprejete OPN, ta soglasja upoštevati tudi pri izdaji gradbenih dovoljenj in ne ponovno za te investitorje zahtevati gradbenih dovoljenj. To bo prav gotovo zajeto v to zakonodajo.

Za ostale občine si pa upam trditi, da je odvisno od tega, koliko so aktivne na tem področju. Namreč, so občine, kjer je prostora za gradnjo, torej nezazidanih stavbnih zemljišč, več. Tiste s sprejemom OPN ne hitijo, medtem ko v občinah, kjer pa je bilo v resnici teh zemljišč malo, je bil interes po sprejemu občinskih podrobnih načrtov zelo velik in so se od sprejema pa mogoče do sprejema OPN na

občinskih svetih – 4, 5 let pa je občina to nalogo tudi rešila. Sama imam v sosednji občini Makole tak primer.

Res bo treba z vseh strani več delati, sem pa prepričana, da tudi sprejeta zakonodaja vseh teh odprtih vprašanj, ki ste jih sami postavili, ne bo rešila. Omogočala bo le nekemu priti do rešitve, če bo za to izkazal interes. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Poslanec gospod Zvonko Lah, postopkovno.

ZVONKO LAH (PS SDS): Glede na pomembnost problematike predlagam, da na osnovi poslovnikov opravimo razpravo v Državnem zboru, če bo seveda to izglasovano.

Ne razumeti, gospa ministrica, da je to neka kritika vam. To je tematika, ki se vleče že več kot 10 let, 20 let, vendar sedaj smo prišli v situacijo, ko res nima kaj več čakati. Mi moramo vključiti vse potenciale, ki so v naših ljudeh, omogočiti čim bolj enostaven način, da ljudje ustvarijo dodano vrednost, da se preživijo, da plačujejo prispevke in davke, da bo ta država splavala iz situacije, v kakršni je. Bojim pa se, da boste imeli ogromno ovir na tej poti, ker je nosilec urejanja prostora ogromno, ki se bodo z vsemi štirimi upirali. Tako je tudi poskus ministra Černača bil, da poenostavi določene stvari, takoj so se vsi tisti projektanti, izdelovalci prostorskih aktov uprli in so očitno močnejši, kot je vlada oziroma ministrstvo. Bojim se, da bo tudi sedaj tako, zato mislim, da je treba, da vsi složno, skupaj z občinami poiščemo rešitev, ki bo hitra, učinkovita. S tem bomo tudi pridobili podatke tako za davke na nepremičnine, za pobiranje NUSZ, REN je katastrofalen. S tem, ko bi se legaliziralo, geodetski posnetki naredili, pa bi ogromno tudi teh informacij dobili, statistiko uredili in bi bilo potem lažje.

Ljudem pa je treba dati neko upanje, treba jih je nekako podpreti v njihovi ustvarjalnosti. Sedaj pa na vse načine to samo zatiramo, oviramo in ne vem, na terenu so ljudje obupani. Ugotavljamo, da je manj dohodnine, da je manj DDV, država seveda pa rabi čedalje več. Tukaj ni treba finančnih sredstev iz proračuna, treba je močne volje. Kjer je volja, je tudi pot. Najdimo jo in na enostaven način to zakonodajo tako sprejeti, v taki obliki, kot jo imajo v sosednjih državah. Sicer tako in tako bo morala biti ta zakonodaja slej ko prej kompatibilna z drugimi državami in drugi imajo zelo enostavno, zelo hitra pot je in če bi to imeli pri nas, mislim, da bi tudi gospodarstvo drugače zadihalo, sploh tisti samozaposleni. Sedaj pa je to obupno. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanja.

Sedaj ima besedo gospa Jelka Godec, ki bo zastavila vprašanje ministrici za

izobraževanje, znanost in šport dr. Stanki Setnikar Cankar.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala, predsedujoča. Lep pozdrav ministricam in seveda tudi ministru!

Vsaka sprememba zakonodaje seveda naleti na odobravanje in tudi na kritike. Tako ste vi pred časom zagriznili v Zakon o visokem šolstvu, danes ste večkrat poudarili, da gre za koncept in ne za končno verzijo in da dopuščate seveda še vse pripombe, ideje in tako naprej. Sama bi pa vseeno rada vedela:

Kateri so tisti osnovni poudarki tega koncepta predloga novega zakona?

Kdo je sodeloval pri tem konceptu oziroma oblikovanju?

Če se dotaknem posebej določenih točk, me pa zanima sledeče, in sicer gre za 64 novih predlogov. V drugem predlogu govorite o tem, da so visokošolski zavodi lahko javni in zasebni. Zanima me:

Kam se bo po vašem uvrščala morebitna mednarodna univerza, ki se napoveduje, in kako se bo po vašem potem financirala?

Naslednja stvar; ukinja se izredni študij:

Kakšne oblike študijev se potem predvidevajo, če se ukinja izredni študij?

Kam se bodo potem ti izredni študenti, ki jih danes poznamo, uvrstili oziroma umestili?

Kaj je tu dobrega oziroma kakšno izboljšanje se tukaj predvideva?

Naslednja stvar pa je seveda financiranje visokošolskih javnih zavodov. Govorite o treh stebrih: temeljnem stebru, potem znanstvenoraziskovalnem in inovativnem stebru ter razvojnem stebru. Gre za to, da boste nekako 85 % financiranja namenili temeljnemu stebru, 10 % znanstvenoraziskovalni dejavnosti in razvojnemu 5 %. Mene zanima:

Kaj to pomeni za raziskovalno dejavnost na splošno v Sloveniji?

Ali sedaj prihaja do združitve?

Oziroma kar ste že napovedali, da boste združili Zakon o visokem šolstvu in Zakon za raziskovalno dejavnost:

Ali je to mogoče kakšen nastavek ali je to to?

Seveda pa je najbolj pereče vprašanje vračanja šolnin. Mene zanima:

Na kakšen način ste si to predstavljali oziroma kaj za vas je tukaj izboljšanje?

Kaj to prinese študentom oziroma ne prinese?

Zanima me:

Zakaj povečujete število članov v svet NAKVIS, s tem da ta dva nova člana nista s strani, recimo, študentskih organizacij, ampak jih bo določala Vlada?

Zakaj takšna sprememba?

Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Odgovor bo podala ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanka Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke, poslanci, zahvaljujem se gospe Jelki Godec za vprašanje.

Res je, Zakon o visokem šolstvu je kompleksen zakon, kajti ureja področje, ki je raznoliko tako po izvajalcih kot tudi po področjih.

Zastavili ste vprašanje, kdo je sodeloval pri pripravi zakona. Naj torej kar v začetku jasno povem, da nismo posredovali predloga zakona, ampak da je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pripravilo izhodišča. Naše stališče je bilo, da se želimo s predstavniki različnih deležnikov uskladiti glede izhodišč, potem pa verjetno ne bo treba veliko dela vložiti, da ob usklajenih izhodiščih napišemo tudi predlog Zakona o visokem šolstvu. Torej govorimo zaenkrat še o predlogih izhodišč, pri čemer je bila imenovana delovna skupina, in to ožja delovna skupina. Na prvem sestanku koordinacije predstavnikov širših deležnikov je bilo nekako ugotovljeno, da potrebujemo neko operativno skupino, ki bo pripravila ta izhodišča in jih posredovala v razpravo. To delovno skupino je vodil državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Peter Maček. Poleg tega so pa v njej bili še s strani samega ministrstva direktor Direktorata za visoko šolstvo mag. Mirko Stopar, nadalje dr. Alenka Braček Lalič, ki je članica kabineta, ima pa izkušnje, ker je delovala na področju akreditacije, vodja pravne službe Slaviča Čebular Musar. S strani drugih deležnikov pa je bila vključena dr. Lučka Lorber, ki je prorektorica Univerze v Mariboru, dr. Blaž Zupan, ki je bivši prodekan in profesor ene od fakultet Univerze v Ljubljani, dr. Jadran Lenarčič, direktor Instituta Jožef Štefan in dr. Pavel Zgaga. Slednji se je udeležil ene izhodiščne seje, kasneje pa zaradi bivanja v tujini ni sodeloval.

Torej, ta delovna skupina je pripravila predlog izhodišč za pripravo Zakona o visokem šolstvu in si postavila za izhodišča nekatere že sprejete dokumente. V prvi vrsti seveda Nacionalni program visokega šolstva – obdobje 2011–2020, pa tudi nacionalni program raziskovalnih in inovacijskih strategij Slovenije. Torej šele v prihajajočih dneh, konkretno jutri, bi širša koordinacija, sestavljena tako iz predstavnikov izvajalcev javnih univerz kot tudi predstavnikov izvajalcev zasebnih visokošolskih institucij, študentov, javnih, zasebnih univerz, sindikata in institucij, ki so neposredno vključena v to področje, konkretno NAKVIS, se opredelila do teh stališč. Res pa je, da smo 16. 2., kot je bilo že danes večkrat omenjeno, javno na spletu objavili ta predlog izhodišč in zaprosili vse, da posredujejo pisne pripombe do 26. 2., smo jih pa sprejemali pravzaprav do današnjega dne, tako da bomo jutri na tem prvem sestanku koordinacije lahko govorili o tem.

Katere so konkretne nove rešitve predlaganega zakona? Rekla bi, da izhodišča. Temeljila so predvsem na naslednjih ciljih, da

naj se poveča avtonomija in odgovornost visokošolskih zavodov, da naj se okrepi znanstvenoraziskovalna dejavnost, da naj se sistemsko uredi financiranje, ki je bilo spoznano kot eno temeljnih vprašanj, da naj se poveča raznolikost slovenskega visokošolskega prostora, zagotovi kakovosten razvoj, poveča stopnja internacionalizacije, ker ugotavljamo, da je premajhna, in predvsem poveča dostopnost do visokošolskega izobraževanja.

Predvidevamo, da bomo v sodelovanju z deležniki, ki sem jih omenila, prišli do predlogov, ki bodo omogočali usoglasitev pri izhodiščih in nadaljevanju dela na tem področju.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Poslanica gospa Godec želi dopolnitev odgovora. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Dopolnitev je v bistvu, da ponovim še enkrat vprašanje in prosim za konkretne odgovore. To ste mi odgovorili, kdo je sodeloval. Mislim in upam, da tudi vi verjamete, če bi vključili tudi koristnike, torej študente, bi že ta izhodišča bila mogoče malo manj problematična in bi lahko že v tej fazi marsikaj naredili, tako pa je veliko prahu dvignilo to, kar sem že prej vprašala, vračanje šolnin. Zanima me:

Kako ste si to zamislili?

Zakaj je to nekaj boljšega oziroma bi pripomoglo k boljšemu javnemu visokemu šolstvu?

Hkrati me pa še enkrat zanima:

Kaj pomeni za raziskovalno dejavnost to financiranje, ki je vključeno v te tri stebre financiranja?

Ta zadeva. In pa:

Kam boste uvrstili mednarodno univerzo, ki se napoveduje?

Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima ministrica gospa Stanka Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Hvala lepa.

Res je, bili ste konkretni. Moram reči, da zdaj lahko govorim samo o nekih stališčih, ki vsa niti še niso bila prediskutirana, ker smo govorili o izhodiščih. Naj izpostavim tiste, ki ste jih seveda tudi vi.

Kar se tiče vračanja šolnin, menimo, da bi na ta način bilo mogoče s tem institutom doseči večjo učinkovitost študija. Zavedamo se, da to sproža vrsto vprašanj, ampak poudarjam, to ni uvajanje šolnin, to ni uvajanje vavčerskega sistema. To je neka ponujena rešitev, o kateri se bomo pogovarjali, ki bi pod dogovorjenimi pogoji zahtevala, da bi tisti, ki ne dokončajo študija, recimo, na prvi stopnji, ne dosežejo niti 10 % od skupnih kreditnih točk, morali vrniti šolnino.

Glede raziskovalne dejavnosti; res je, že v delovni skupini se je odprla razprava, ali ne bi v ta krovni Zakon o visokem šolstvu bilo smiselno

vkjučiti tudi področja, ki se nanašajo na raziskovalno-inovativno dejavnost in ta delovna skupina se je pozitivno opredelila do tega stališča. Vendar, kot sem rekla, sedaj prihajamo do odločilne razprave na koordinaciji in ne morem prejudicirati, kakšna bo odločitev.

Glede NAKVIS; to področje je po našem mnenju eno temeljnih področij, ker je bilo glede akreditacije in ustanavljanja institucij vrsto vprašanj. Ponujene rešitve so zopet v razmislek, prejeli smo pripombe tudi s strani NAKVIS, ravno povezane z organi upravljanja. Temeljito jih bomo proučili in poskušali najti predlog, ki bo bližje stališčem te same nacionalne agencije. Ukinjanje izrednega študija – morda kot izraz, vendar je ponujena alternativa v polnem in delnem študiju. Ta delni študij bo ponujen vsem tistim, ki so zaposleni, tukaj bi lahko našli vzporednice s prejšnjim izrednim študijem, pa tudi tistim, "rednim študentom," ki bi si izbrali ta študij iz kakšnih drugih razlogov.

Glede umestitve mednarodne univerze sem pa prepričana, da bo med rešitvami, ki jih bo ponudila ta koordinacija, tudi opredeljeno stališče, kako pa v primeru, da kakšna od univerz postane mednarodna univerza.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Gospa Vojka Šergan bo zastavila vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo, gospa predsedujoča. Spoštovani ministrici in minister, kolegice in kolegi!

Glede na to, da se je name obrnilo Društvo za razvoj slovenskega podeželja, ki združuje triintrideset slovenskih lokalnih akcijskih skupin, ki se ukvarjajo s podeželjem in z LEADER programom, bi na gospoda ministra, gospoda Dejana Židana, naslovila sicer naslednje vprašanje.

Kontrola zahtevkov s strani Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja za ukrepe LEADER je, odkar je to kontrolo prevzela Agencija za kmetijske trge, v velikem časovnem zaostanku, popolnoma zbirokratizirana in povzroča velike probleme lokalnim akcijskim skupinam in nosilcem projektov. Po ocenah te agencije, ki jih je slišati v javnosti, so razlog za to slabo pripravljene zahtevki za sofinanciranje projektov in delovanja teh lokalnih akcijskih skupin, nihče pa ne kaže na problem nepripravljenosti in nepoznavanja programa LEADER s strani kontrolorjev agencije. Način kontrole na agenciji in tovrstne ocene so nekako po mnenju društva nedopustne in terjajo odgovore, saj so bili zahtevki pripravljene skladno, z veljavnimi navodili, ki jih je izdala najprej samo ministrstvo, oktobra 2014 pa agencija, s tem da je bilo do takrat večina zahtevkov že oddanih v kontrolo. LAS, kot skrajšano pravimo tem lokalnim akcijskim skupinam, ugotavlja, da je osnovni problem v nepoznavanju pravil pristopa LEADER pri

odgovornih na agenciji. Zato je treba zadeve nemudoma urediti. Združenje LAS v okviru Društva za razvoj slovenskega podeželja se je z vami, gospod minister Židan, enkrat že sestalo in predstavilo to problematiko. Ustanovljena je bila ekspertna komisija, ki naj bi našla rešitev, vendar je bil rezultat te komisije le to, da se ne da nič storiti. Slovenski LAS s tem niso zadovoljni, saj se problemi, nastali s prenosom kontrole na agencijo, niso rešili; nasprotno, postali so še večji, tudi zaradi reakcije same agencije.

Zdaj bi pa v zvezi s tem postavila vprašanje:

Zakaj se ne da v sodelovanju ministrstva in agencije teh problemov rešiti?

In pa še drugo vprašanje. Agencija za kmetijske trge je pri kontroli projektov oziroma zahtevkov za projekte LEADER s svojimi odločitvami posegla v odločbe o potrditvi projektov LAS, tako da se nekateri upravičenci soočajo z vrnitvijo sofinanciranja teh projektov – zdaj bom tukaj malo skrajšala.

V zvezi z navedenim pa me zanima:

Kako je dopustno, da agencija posega na tak način v odločitve ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Odgovor bo podal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala, podpredsednica, za besedo. Spoštovana poslanka, še enkrat lep pozdrav poslankam in poslancem in ostalim prisotnim!

Dejstvo je, kakor pravilno ugotavljate, da se sistem kontrol pri LEADER programu spremenil. LEADER program, ki je sicer regionalni, je v neki meri temeljni tudi na zaupanju in na regionalni iniciativi in na vodenju stvari na regionalni ravni. Je pa bil sam LEADER program leta 2013 pregledan s strani certifikacijskega organa, to je Urada za nadzor proračuna, ki je ugotovili tudi pomanjkljivosti, naložil je, da se te pomanjkljivosti odpravijo. Del sanacijskega programa je bilo povečano število ljudi na LEADER, ki izvajajo kontrole, priprava spremembe Zakona o kmetijstvu in prenos kontrol na certificirano plačilno agencijo, to je na agencijo Republike Slovenije, ki vodi nadzor nad področju kmetijstva.

Moram reči, da s stališča certifikacijskega programa je potem pregled leta 2011 pokazal, da so ukrepi, ki jih je ministrstvo izvedli, bili učinkoviti, saj ni bilo več ugotovljenih nepravilnosti in jih je tudi potem sam organ označil kot primerne in učinkovite. Res pa je, da so se nekatere stvari pa spremenile za same LEADER oziroma LAS, ki vloge pripravljajo. Več je kontrole, nekatere kontrole so tudi vnaprej, vendar je to vse v skladu s certifikacijskimi navodili, ki jih Agencija za kmetijske trge ima.

Rad bi povedal, da smo po prenosu kontrol tudi ministrstvo in agencija organizirali

izobraževanje za LAS. Poznano mi je, da tudi v tem trenutku je želja, da se ponovno srečamo, ugotovimo, ali je mogoče še kaj tako narediti, da bo življenje LAS bolj enostavno in to srečanje je že dogovorjeno za naslednji teden.

Mogoče še dva ali tri podatke, ki vam bodo zanimivi. V tem trenutku je na agenciji 147 zahtevkov, kar se tiče lokalnih akcijskih skupin, 21 je že izplačanih, 16 jih bo izplačanih vsak čas, čakajo na izplačilo, 13 zahtevkov čaka na dopolnitev in 14 jih je v obravnavi pred ali po dopolnitvi, 82 prispevkov pa je prišlo na pregled v drugi polovici oktobra ali kasneje in bodo zdaj komaj prišli na vrsto za kontrolo, en zahtevek pa je bil zavržen. Na sami agenciji pričakujemo v naslednjem obdobju še 100 zahtevkov za izplačilo, kar pomeni tudi 100 kontrol. Zaradi tega se tudi v marcu povečuje število ljudi na agenciji, ki opravljajo to delo, tako da bo bolj pospešeno.

Bi pa rad, spoštovana poslanka, kljub vsemu nekaj povedal. Pri kontrolah se ugotovljajo, da posamezni zahtevki so v skladu z zakonodajo, posamezni zahtevki pa tudi niso v skladu z zakonodajo. Pogosto manjkajo, kar je pogosto razlog, ki zahteva dopolnitev, pogosto manjkajo materialna dokazila. V nekaterih primerih pa, recimo, bo zahtevek nemogoče izplačati. Primer je, recimo, zahtevek, ki je najnovejši iz enega od LAS, da zahtevajo povračilo za izvršeno gradnjo, ki niti ni imela gradbenega dovoljenja.

Na samem ministrstvu se bomo trudili, da v naslednjih tednih pogledamo, ali je še mogoče kje karkoli pomagati LAS, da izpeljejo svoje projekte do konca, vendar moram na tem mestu povedati, da mi skrbimo za javna sredstva, to so tako evropska kakor tudi slovenska, in javna sredstva morajo biti izkoriščena na način, da so v skladu s samo odločbo in v skladu s slovenskim pravnim redom, ki pač zahteva neke uporabne dovoljenja, neke zahteva gradbena dovoljenja. Večje število potreb po dopolnitvi se je izkazalo ravno s stališča, da tisti, ki vlagajo, niso upoštevali slovenskega pravnega reda in potem imajo pač ti upravičenci možnost, da tudi dopolnijo.

Dovolite pa še nekaj, da povem, ker mi čas to omogoča. Če ne bi uredili sistema izplačevanja in kontrole, kakor je certifikacijski organ nalagal, in bi pustili stvari, kakor so bile pred kontrolo, bi potem tvegali izplačila projektov iz programa razvoja podeželja kot celote. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Poslanka gospa Vojka Šergan zahteva dopolnitev odgovora.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Tukaj bi mogoče samo dopolnila, da so bili ti projekti, ki jih navajajo LAS, v skladu z odločbami, ki jih je izdalo ministrstvo, vendar da agencija ni odločb nekako spoštovala. Iz tega me to zanima.

Pa tudi:

Ali bo zaradi tega slabše črpanje evropskih sredstev iz tega naslova?

Če samo še to lahko pojasnite, prosim.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala za dodatno vprašanje.

Kar se tiče Programa razvoja podeželja, milijarda 200, od tega je približno 31 milijonov za lokalne akcijske skupine. V letošnjem letu še izplačujemo nekatere stvari iz starega programa razvoja podeželja, pri nekaterih pa že prehajamo iz novega. Ker imamo varnostno rezervo, ki se imenuje možnost plačil iz stare ali nove perspektive pri OMD, bomo ta denar v vsakem primeru izkoristili. Pač takšno bo razmerje med OMD.

Tudi sam se zavedam, da v bistvu bi država ravnala korektno, če bi že leta 2007, ko so se lokalni akcijski načrti pripravljali, jasno povedala, da bodo kontrole v skladu z navodili certifikacijskih organov, vendar je to povedala nekoliko kasneje, ker je pač certifikacijski program to od nas zahteval.

Verjamem, da bomo te nerodnosti, ki so bile značilne za zadnje obdobje, tudi odpravili. Med drugim je pomembno tudi zato, ker če je bilo do zdaj na lokalnih akcijskih skupinah na razpolago 31 milijonov evrov, je po novem na lokalnih programih na razpolago 95,7 milijona evrov, in to je v bistvu en redkih možnih virov, da lokalne skupnosti izvedejo nujno potrebne investicije. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Gospa Anja Bah Žibert bo zastavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani vsi, ministrica za zdravje!

Duševno zdravje zadeva vse; tako posameznika kot družbo v celoti. Ob hudi vsesplošni krizi v državi se krepijo različni dejavniki tveganja za duševno zdravje. Osebe s težavami v duševnem zdravju pa na žalost in predvsem v nečast družbi, še vedno sodijo med najbolj izključene, ranljive skupine prebivalstva ne samo na področju dela in zaposlovanja, ampak tudi z ekonomskega, socialnega in kulturnega vidika.

Zakon o duševnem zdravju je bil sprejet leta 2008. Ta v 111. členu določa, da bo vlada v letu dni od uveljavitve zakona pripravila nacionalni program, ki ga bo predložila državnemu zboru. Torej s tem strateškim dokumentom zamujamo praktično 6 let, osnutek pa že nekaj časa leži v predalih ministrstva. Naj poudarim, da gre za izjemno pomemben strateški dokument, ki zajema tako področje zdravstva, sociale, pravosodja in šolstva. Zakaj država potrebuje ta dokument, verjetno ni potrebno posebej poudarjati. Velja pa pri tem izpostaviti, da je po ocenah breme države na

račun duševnih motenj okoli 3 do 4 % bruto družbenega proizvoda.

Načrtno vlaganje v duševno zdravje bi torej pomenilo zmanjšanje bremena države, kar bi moral biti dodatni razlog za sprejem dokumenta. Naj ob tem morda povem, da je britanski premier Blair v svojem času, ko je ugotovil, da daje država več za duševno zdravje kot za celotno vojsko, takoj sprejel ukrepe in za to najel še posebne svetovalce.

Skratka, ministrica:

Kdaj torej lahko Državni zbor pričakuje ta pomemben dokument?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik! Cenjena poslanka, gospa Anja Bah Žibert, spoštovane poslanke in poslanci!

Res je, lahko se strinjam z vami, da ima Resolucija o Nacionalnem programu duševnega zdravja že zelo dolgo brado. Pravilno ste ugotovili, da je bil Zakon o duševnem zdravju, ki je dal pravno podlago za pripravo tega krovnega dokumenta, sprejet že v letu 2008, zaradi tega mi dovolite, da mogoče vseeno kratko opišem vam in temu zboru, kaj se je med tem časom dogajalo, in mojo zavezo, kdaj bo ta resolucija pripravljena in predstavljena v tretji obravnavi. V tem, že omenjenem zakonu je zakonodajalec upošteval naj sodobnejše mednarodne dokumente na področju varovanja človekovih pravic in vzpostavil pravno podlago za pripravo posebnega nacionalnega programa za duševno zdravje.

Področje varovanja zdravja je eno zelo pomembno, zelo kompleksno in zelo zahtevno področje, tako z vsebinskega vidika, ker lahko rečemo, da ni zdravja brez duševnega zdravja, kot tudi z izvedbenega vidika, kajti nujno je potrebno sodelovanje zelo različnih sektorjev in strokovnjakov različnih strok. Predvsem gre za preplet zdravstvenega in socialnega področja, njegov domet pa je tako velik, da lahko končni cilj varovanja duševnega zdravja opredelimo v bistvu kot dvig kakovosti življenja vseh prebivalcev Republike Slovenije.

Določitev javne mreže izvajalcev programov in storitev za duševno zdravje, v katerega se bodo lahko z nekaterimi programi, ki bodo zadostili zahtevnim pogojem, vključile tako nevladne organizacije, lahko ugotovimo, da je to izredno zahteven projekt, kajti ureja načrtno in strukturirano področje, ki je na žalost dolga desetletja zaradi različnih razlogov bilo v Sloveniji neurejeno.

Tako kot ste že ugotovili, je takoj po sprejetju zakona v januarju 2009 takratni minister za zdravje imenoval medresorsko delovno skupino, ki je bila sestavljena multidisciplinarno iz predstavnikov različnih

strok, zavodov, tudi iz predstavnikov nevladnih organizacij oziroma civilne družbe. Ta delovna skupina je pripravila Predlog nacionalnega programa za duševno zdravje za prvo obravnavo, ki pa je zaradi zelo velikega interesa in zahteve po podaljšani javni razpravi, ki je potekala od 7. septembra pa vse do 15. novembra leta 2009. Po tej prvi obravnavi je ministrstvo prejelo številne pripombe in pobude, ki jih je potem v okviru delovne skupine vključilo in bila je pripravljena resolucija za drugo javno obravnavo in ta je bila dana v medresorsko usklajevanja od 6. aprila do 3. maja leta 2011. Po zaključku druge javne razprave je 13. julija 2011 bila imenovana nova medresorska skupina, ki je potem predala predlog oktobra 2013, Resolucijo o Nacionalnem programu duševnega zdravja, čemur je sledila tretja obravnavo in medresorsko usklajevanje te resolucije od 30. januarja pa do 14. februarja leta 2014.

Na žalost ta resolucija v tej tretji obravnavi ni dobila soglasja Ministrstva za finance, ki je zahtevalo dopolnitev predloga iz določenih finančnih posledic. Prav zaradi tega se je predlog resolucije pripravil in dopolnil z akcijskim načrtom in sedaj so zadeve v taki fazi, kjer se opravljajo usklajevanja še z resornimi ministri, vključno z Ministrstvom za finance. Po planu je predvidoma, da bi šla v tretjo obravnavo do konca meseca aprila letošnjega leta. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert zahteva dopolnitev.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, ministrica, za izčrpen odgovor.

Kar se je dogajalo s tem zakonom oziroma ne zakonom osnutkom resolucije, kakorkoli že, v preteklosti, je nekako poznano, ampak pomembno je sledeče. Govorimo o tako pomembnem dokumentu, ki je v končni fazi, tako kot ste sami ugotovili, tudi naložba družbe za prihodnost.

Naj vas spomnim na zaskrbljujoč podatek, da otroci z duševnimi motnjami niso deležni ustrezne pomoči. Tudi s tega vidika je sprejem tega dokumenta nujen. Poudarjam, da Slovenija zaradi tega, ker nima posebnega varovanega oddelka za otroke in mladostnike, ti so sedaj dobesedno nameščeni skupaj z odraslimi osebami, ne krši zgolj Konvencije o otrokovih pravicah, ampak tudi številne druge mednarodne dokumente. Ta greh pa končno potem res plačujejo otroci in mladostniki.

Veseli me na nek način, da ste priznali javno, da je ta zakon v predalih, zato ker je na nekakšni dieti. Kajti, gre za to, da naj bi bilo v državi premalo denarja. Vendar pa menim, da je ravno vaša odgovornost v tem, da se zavzamete za to, da se tako pomemben dokument, kot je ta, čim prej sprejme v svoji popolni obliki in pripomore k družbi kot celoti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Izvolite, dopolnitev.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Bom samo ponovila, tako kot sem že v uvodnem pojasnilu rekla, da bo predvidoma poslana ta resolucija v tretje branje do konca meseca aprila letos.

Mogoče samo še odgovor, ki sem ga že dajala glede na otroke, mladostnike z duševnimi motnjami. Zdravstveni svet bo, tako kot sem že večkrat povedala, prioriteto obravnaval predloge. Komisija je ta predlog za ustanovitev posebnega oddelka za te otroke že obravnavala, zahtevala od stroke še neke dodatne analize in predsednik Zdravstvenega sveta mi je obljubil, da bo ta zadeva v letošnjem letu rešena in potem seveda tudi zagotovljen denar za ta program in bo šla zadeva v realizacijo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite. Predlog za razpravo?
Izvolite, Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Želela sem na nek način, da bi opravili razpravo v Državnemu zboru, vendar ker vem, da zadeva zagotovo ne bo šla skozi glede na koalicijski stroj, sem vesela tega vašega odgovora, da boste v bližnji prihodnosti čim prej poskrbeli za naše najmlajše, če lahko temu rečem.

Predvsem pa, veste, naj vas pri tem vodi tudi naslednji podatek, spoštovana ministrica. Namreč, v Sloveniji imamo kar nekaj specializantov na področju psihopediatrije, če lahko temu rečem, in ti bodo v nasprotnem primeru, če ne bo čim prej prišlo do ureditve tega vprašanja, to državo zapustili in iskali priložnosti drugje. To pa je za našo družbo slabo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

To sicer ni bil predlog, ampak v redu.

Gospod Ivan Hršak bo zastavil vprašanje ministru za javno upravo, gospodu Borisu Koprivnikarju.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane ministrice, spoštovani kolegice in kolegi!

Zakon o političnih strankah določa financiranje političnih strank, ne izpostavlja pa financiranja samostojnih neodvisnih list, ki so vpete predvsem na lokalnem področju. Ta del, torej del, ki se nanaša na lokalne volitve, določa druga zakonodaja in dejstvo je, da v zadnjih letih na lokalnih volitvah sodeluje čedalje več samostojnih neodvisnih list, skoraj lahko rečemo, da rastejo kot gobe po dežju. Zato vam zastavljam vprašanje, ki se ob tem porajajo tudi mnogim drugim:

Na kateri pravni podlagi se smejo financirati te samostojne neodvisne liste, če kandidirajo na lokalnem nivoju?

Ali so le-te upravičene do finančnega izplačila glede na volilni izid, torej glede na doseženo število glasov na zadnjih lokalnih volitvah?

Če bo ta vaš odgovor pritrdilen, me zanima tudi: Na kakšen način in na kateri pravni podlagi ter v kolikšnem obsegu se smejo financirati svetniške skupine oziroma samostojni neodvisni svetniki pri delu v občinskem oziroma mestnem svetu?

Že vnaprej se vam najlepše zahvaljujem za odgovor, bi vas pa prosil, da mi poleg ustnega odgovora podate potem tudi pisni odgovor. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo gospod minister Boris Koprivnikar, minister za javno upravo.
Izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Spoštovani poslanci! Spoštovani poslanec Hršak, hvala za to vprašanje.

Pravna podlaga ... Ločiti moramo dve financiranji; eno je financiranje stroškov volilne kampanje, drugo je pa stroškov delovanja svetniške skupine. Za prvo, za povračilo stroškov volilne kampanje, to določa Zakon o volilni in referendumski zakonodaji, kjer nalaga izvajalcu same kampanje, da vse stroške volilne kampanje poravnava in jih vodi na ločenem transakcijskem računu. Lokalna skupnost lahko pred začetkom volilne kampanje določi višino delnega povračila stroškov organizatorjev volilne kampanje, torej lahko v skladu s prvim odstavkom 28. člena ZVRK določi, da pripada delno povračilo stroškov samo organizatorjem volilne kampanje, ki so jim pripadli mandati v predstavniškem organu lokalne skupnosti, in samo organizatorjem volilne kampanje za individualni organ lokalne skupnosti, katerih kandidati so dosegli določen odstotek od skupnega števila volilnih upravičencev, ki so glasovali, pri čemer odstotek, ki ga določa lokalna skupnost, ne sme presegati 10 %. Torej, lokalna skupnost lahko določi, da se organizatorju del teh stroškov povrne. Delno povračilo stroškov se navezuje na organizatorja, ne glede na to, ali je organizirana volilna kampanja za politično stranko ali pa za svetniško skupno. Se pravi, to ni neposredno povezano. Pri povračilu stroškov je pa pomembno, da skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči dejansko dokazanega zneska, porabljenega točno za ta namen.

Medtem ko je pa drugi del, financiranje političnih strank oziroma svetniških skupin v občinskem svetu, določen v Zakonu o političnih strankah. Tukaj sev letošnjem letu pojavlja vse več vprašanj, ali lahko del sredstev, namenjenih za financiranje političnih strank v občinskem svetu, namenimo tudi delovanju svetniških skupin. Na tej pravni podlagi to ni mogoče in o

tem je odločalo tudi že Ustavno sodišče. Se pravi, ne za delovanje svetniške skupine, lahko pa se nameni za delovanje političnih strank.

Iz sodbe Ustavnega sodišča je tudi razvidno, da funkcije posameznega člana občinskega sveta ali skupine članov občinskega sveta ni mogoče primerjati z vlogo, ki jo imajo politične stranke v političnem življenju. Svetniška skupina je tretirana drugače in financiranje takih skupin na isti pravni podlagi je objektivno nemogoče in neupravičljivo, ker svetniška skupina ni politična stranka. Mogoče pa je, da občina vsem občinskim svetnikom nameni določena sredstva za njihovo delovanje, ne samo tistim, ki so kandidirali na lokalnih volitvah s pomočjo podpisov volivcev, in po našem mnenju je tudi nedopustno, da se med svetniki opravi razlikovanje, potem ko so že izvoljeni v občinski svet. Vendar pa, kot že rečeno, po zaključenih volitvah in potrditvi mandatov so pozicije svetnikov enake, niso pa enake pozicije svetniških skupin in političnih strank.

O tem je Ustavno sodišče odločalo; torej, delovanje svetniških skupin ni izenačeno z delovanjem političnih strank in jih na tak način tudi ni mogoče na isti osnovi financirati.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič bo zastavil vprašanje ministrici za zdravje Mariji Milojki Kolar Celarc.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik! Gospa ministrica, spoštovane kolegice in kolegi!

Moram reči, da bom v svojem vprašanju zelo konkreten, in sicer na moj volilni okraj, kljub temu da verjamem, da bo v prihodnosti sploh v luči zmanjševanja primanjkljaja proračuna ta problem postal širši, nacionalen. In sicer, verjetno ste v medijih zasledili, da se v občinah Žiri, Gorenja vas-Poljane in Železniki ukinjajo pediatrične ambulante. Ta zgodba ima že neko kar dolgo zgodovino. Tako sta bila, recimo, žirovski in pa gorenjevaški župan s strani uporabnikov preventivnih pediatričnih ambulant že pred dvema do tremi leti obveščena, da načrtujejo ukinitve, kmalu po obvestilu, da ukinejo tudi ginekološko ambulanto. Skupaj sta potem takrat po pogovorih uspela to zadevo ustaviti, junija lani pa so jih predstavniki osnovnega zdravstva Gorenjske pa Zdravstveni dom Škofja Loka obvestili o načrtih ukinitve, načrtovana je bila že v začetku šolskega leta, s 1. septembrom, ampak so potem zadevo nekaj prestavili.

Tukaj imam tudi zapisnik, ko so se župani o teh zadevah pogovarjali, in sicer da so bili 18. junija lani obveščeni o nameri po ukinitvi oddelka pediatrije v občini Žiri, in sicer z dnem 1. september. Kot razlog navajajo zaostrene zahteve pri prenosu cepiva na dislocirane enote, neustreznost ambulantnih prostorov in zagotovitev ustreznih računalniških povezav.

Potem je gospod župan občine Gorenja vas-Poljane Milan Čadež povedal, da je bil tudi on obveščen o tem, in je takrat pozval, da se obvestijo občine, kako naj svoje prostore sedaj uredijo, da bodo primerni za te pediatrične ambulante. Prav tako so imeli skupni sestanek z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, ki so predpisovali strokovne smernice, kje in kaj je treba storiti. Ta pravilnik zdaj naj bi se nanašal na novi pravilnik glede cepiv. Od septembra naprej so že opozarjali, naj jih opozorijo, kaj bo se spremenilo, dobili so šele 25. februarja, do takrat ni bilo nič, kljub temu da so dajali in so čakali, da to zadevo dobijo. Zato vas, ministrica, sprašujem:

Ali ste na ministrstvu naredili vse, kar je bilo v vaši moči, da do omenjene situacije ne bi prišlo? Se pravi:

Ali so finančna sredstva zagotovljena?

Drugič:

Zakaj Nacionalni inštitut za javno zdravje ni posredoval strokovnih smernic, na podlagi katerih bi občine primerno uredile prostore za pediatrične ambulante?

Tretjič:

Kaj je s tem pravilnikom o cepljenju, po katerem prostori pediatričnih ambulant v Žireh, Gorenji vasi in Železniki niso več ustrezni?

Kdaj boste ta pravilnik o cepivih zaradi teh dejstev ustrezno popravili oziroma kdaj bo sploh stopil v veljavo?

In še četrtič:

Kaj boste storili, verjetno v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, da do takih primerov, to se pravi umanjkanje pediatrov in družinskih zdravnikov na podeželju, v prihodnosti ne bo prihajalo?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc.
Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Spoštovani poslanec Mahnič!

Najprej naj povem zelo jasno in glasno, da Ministrstvo za zdravje ne zapira pediatrične ambulante. Vi verjetno sami dobro veste, da organizacija dela na področju pediatrije sodi na primarno raven, in tudi, da je primarna raven v pristojnosti lokalne skupnosti, zato bi poleg mojega odgovora prosila oziroma predlagala, da ta vaša vprašanja naslovite tudi na župana oziroma na župane občin, ker jih je več, ki so ustanoviteljice tega zdravstvenega doma na območjih, ki jih omenjate. Tako bom odgovorila na tisti del, ki je v naši pristojnosti; in še enkrat, torej ministrstvo za zdravje nima niti pravice, niti pooblastila ali kakršnekoli vloge pri tem, da bi zapiralo pediatrično ali katerokoli drugo ambulanto na primarnem nivoju.

Je pa res, da je pomanjkanje pediatrov v Sloveniji v celoti. To pomanjkanje se izkazuje že

nekaj let, vendar so bili sprejeti tudi določeni ukrepi. Naj pa povem razloge, zakaj je prišlo do tega pomanjkanja. Prvič, zaradi zelo neugodne starostne strukture sedanjih pediatrov na primarni ravni, kajti med njimi je, med pediatri in specialisti šolske medicine, je kar sto specialistov starejših od 56 let, od tega je 34 pediatrov starejših od 61 let. To se pravi, da je dejansko večina zdravnikov v tej starostni skupini že upokojena in da prav zaradi hudih kadrovskih primanjkljajev so se ti pediatri reaktivirali. Po naših podatkih je na primarni ravni redno in za polni delovni čas zaposlenih 170 specialistov pediatrije. Drugi razlog je v pomanjkanju pediatrov tudi to, da v zadnjih letih organizacija pediatrične službe ni sledila družbeno-ekonomskim razmeram, predvsem tiste, ki so imele za posledico oziroma so povzročile selitev mladih družin iz večjih mest na podeželje, kar vsekakor sta Poljanska in Selška dolina. In seveda povečano zaposlovanje pediatrov v bolnišnice, čeprav so specializirali glede na potrebe primarne ravni, in tudi glede na to, da ni bilo pravilno razpisano število pediatrov specialistov.

Ministrstvo za zdravje je že ukrepalo. Tako je v letu 2013 sprejelo primarno mrežo, kjer je povečalo število razpisanih mest za specializacijo iz pediatrije. Rezultat tega povečanega razpisa specializacij bo kmalu viden. Aktivnih bo 194 specializantov pediatrije. V letošnjem razpisu bo dodatno predlagano še 34 novih specializacij pediatrov. To pomeni, da bo do leta 2018 v mrežo postopoma vstopilo 140 novih pediatrov.

Torej glede vašega vprašanja glede NIJZ, moram reči, da to meni ni poznano. Ljudje iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje v svoji pristojnosti predpisujejo pravila, kje in na kakšen način se morajo ohraniti in varovati cepiva. Če niso bili izpolnjeni tehnični pogoji za varovanje teh cepiv, po mojih informacijah iz medijev naj bi šlo menda za neprimerne hladilnike. Zato vam konkretno na to vprašanje, zakaj ni bilo mogoče odpraviti pomanjkljivosti, ne morem odgovoriti, je pa verjetno na zdravstvenem domu, da odpravi te tehnične pomanjkljivosti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Žan Mahnič, zahteva za dopolnitev.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik. Hvala za odgovor, gospa ministrica. Moram reči, da sem pričakoval tak odgovor, sploh tisto, ko ste rekli – jaz vem, da to spada sicer na primarno raven, ampak kot sem že dejal, do problema prihaja zaradi Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki pa ni v domeni občin, ampak je v domeni Ministrstva za zdravje. To se pravi, je v domeni vašega resorja. Poglejte, gospa ministrica, tukaj imam tisoč podpisov Žirovk in Žirovcev, to se pravi občanov Občine Žiri – tisoč podpisov je več, kot jih je

dobil tudi kakšen od poslancev na volitvah –, ki so proti ukinjanju pediatrične ambulante v Žireh. Verjamem, da so enakega mnenja tudi vse občanke in občani drugih občin.

Še enkrat; vem, da je OZG pod občinami, ampak govorim o delu, ki se nanaša na Nacionalni inštitut za javno zdravje. Glejte, kar se tiče hranjenja serumov in ostalih stvari za cepljenje, je dovolj od tam plus 4 do plus 8 stopinj Celzija. To zadevo zdrži že ena hladilna torba. Ne vem, zakaj so kar naenkrat potrebne take spremembe. Vemo tudi, kakšne so temperature, in naše ambulante so ustrezno pripravljene za hranjenje serumov. Naj povem tudi, kakšne stroške bo to prineslo, recimo, za osnovne šole; recimo Poljane, Žiri, Gorenja vas: 11 prevozov v Gorenji vasi, 10 prevozov avtobusnih v Žireh, 10 prevozov v Poljanah. Gre približno za 600 otrok – samo v teh dveh občinah! Nastali bodo dodatni stroški in tako naprej.

Govorili ste o povečanju razpisa in o letu 2018. Moram reči, da je to pozitiven ukrep, ga pozdravljam, ampak mi trenutno potrebujemo kakšen ukrep, ki bo prinesel tudi kratkoročen rezultat. Če ima kakšna mamica bolnega otroka danes, verjetno ne more čakati do leta 2018, ko se bodo kazali, verjamem, da pozitivni ukrepi, ki jih, gospa ministrica, sedaj pripravljate.

Zato me še enkrat zanima, predvsem glede tega:

Ali bodo kakšni kratkoročni ukrepi glede pediatrov?

Kaj je zdaj s tem Nacionalnim inštitutom za javno zdravje – če se boste pozanimali oziroma ali boste ukrepali na tem področju?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Bom še enkrat ponovila. Povedala sem, da je že rezultat povečanega razpisa specializacij za zdravnike pediatre: že konec leta 2014 je aktivnih dodatnih 194 specializantov pediatrije in konec 2018 skupaj še 140. Tako so rezultati že vidni.

In še enkrat, če je Nacionalni inštitut za javno zdravje pri pregledu ugotovil, kakšni morajo biti tehnični pogoji izpolnjeni, da so cepiva in serumi varno shranjeni, potem mislim, da je odgovorno v smislu varnosti pacientov ali pa, če hočete, teh otrok in mladostnikov, ki bodo prejeli ta cepiva, da ustrezne službe na lokalni ravni in predvsem v zdravstvenih domovih zagotovijo te tehnične pogoje.

Bom pa dodatno preverila, da vidim dejansko, ali je ta pregled NIJZ kakorkoli odstopal od ustaljenih tehničnih pogojev. Ampak kot rečeno, to je naloga in odgovornost lokalne skupnosti in direktorjev zdravstvenih domov. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospa ministrica.

Gospod Žan Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, gospod podpredsednik.

Na podlagi Poslovnika Državnega zbora predlagam, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru ministrice. Glejte, mi se moramo pogovoriti, kaj bo s to zadevo za naprej, ker močno dvomim, tukaj očitno prihaja do nekih drugih komplikacij, ker ne serumi se niso spremenili z včeraj na danes, ne cepiva se niso spremenila z včeraj na danes, še manj so se pa spremenili prostori v zdravstvenih domovih v Železnikih, Gorenji vasi in Žireh z včeraj na danes. Te stvari se niso spremenile in očitno je tukaj zadaj ena druga zadeva.

Prebral vam bom tudi, tukaj sem dobil Združenje malega gospodarstva Žiri, ki opozarjajo na hude posledice, če se te zadeve takoj ne odpravi. Tukaj pišejo, da ta ukinitve ne bo prizadela le družin z otroki, temveč tudi žirovska in druga podjetja. Verjetno ste slišali v medijih, to bom posebej že izpostavil, za kaj gre. Verjamem, da boste oziroma upam, glede na številke, ki jih je povedala ministrica, da drugi poslanci ne boste v svojih okrajih soočeni s temi problemi, pa vendarle. Ob predpostavki, da otrok do začetka šole petkrat obišče pediatra in da je v Žireh vsako leto rojenih 50 otrok, je to 500 pregledov letno. Če morajo otroci na pregled v Škofjo Loko, je to 20 tisoč kilometrov, 2 tisoč litrov goriva, 2 tisoč 600 evrov stroška za gorivo, 500 odstotnih delovnih dni, 4 tisoč izgubljenih delovnih ur, 80 tisoč evrov izgube za podjetja, vštete so plače in izguba pri zaslužku, in zaradi izgube na dobičku podjetij 20 tisoč evrov izgube za proračun.

Ker verjamem, da je vsem nam v interesu, da do tega ne prihaja, predlagam, da glede te zadeve opravimo razpravo. Verjamem, da se bodo naši župani, gospod Čadež, gospod Luznar in pa gospod Žakelj, še naprej borili. Vam, gospa ministrica, pa, da boste imela boljše izhodiščne pogoje in argumente v pogovorih z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, sedaj tudi izročam to peticijo podpisano s strani občank in občanov Občine Žiri. Hvala, podpredsednik.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod poslanec. O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 3. marca, v okviru glasovanj.

Gospod Marjan Dolinšek bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav, spoštovani ministrski zbor, spoštovani kolegice in kolegi!

Pred leti je bila podeljena koncesija Holdingu slovenske elektrarne za hidroelektrarne na srednji Savi. Koncesijska pogodba še ni bila sklenjena. 5. februarja 2015 je bil poslan dopis generalnega direktorja HSE gospoda Košoroka

na Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za okolje in prostor. V tem dopisu je podan predlog za prenos koncesije iz HSE na SRESO, to so Srednjesavske elektrarne, d. o. o. Izgradnja verige hidroelektrarn na reki Savi je eden ključnih projektov celotne slovenske energetike, saj sta v financiranje in izgradnjo vključena oba obstoječa energetska stebra in je tudi, kot veste, ključen projekt potreben za realizacijo akcijskega načrta izgradnje obnovljivih virov, ki je po evropski direktivi obveza Slovenije. Hidroelektrarne na srednji Savi so dejansko manjkajoči člen v planirani verigi, ki bi jo bilo smiselno čim prej dokončati, zlasti še sedaj, ko poskušamo rešiti tudi problematiko razvoja in obstoja energetike v Zasavju. Izgradnja hidroelektrarn na srednji Savi bi gotovo lahko deloma ublažila kadrovska problematika, saj bi se kader lahko deloma preusmeril v nov energetske projekt. Ključen je torej dogovor in odločitev med koncedentom in koncesionarjem glede delitve investicije na energetske in infrastrukturne del, kar je predpogoj za sklenitev koncesijske pogodbe, seveda prej pa še prenos koncesije iz HSE na družbo SRESA.

V zvezi z navedenim me zanima:

Kako bo država sledila temu?

Kako bo s financiranjem prvega dela projekta izgradnje hidroelektrarn na srednji Savi?

Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa ministrica Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanec gospod Marjan Dolinšek. Za območje srednje Save je že od leta 2005 podeljena HSE koncesija za rabo vode, zaradi izrabe njenega energetskega potenciala. Koncesija je bila podeljena z odločbo brez javnega razpisa obstoječemu imetniku koncesije na delu vodnega telesa zgornje Save in spodnje Save. To je bil takrat HSE. Na podlagi njegove pobude za povečanje obsega proizvodnje električne energije na reki Savi. Uredba je bila izdana leta 2004, odločba pa 2005. Koncesijska pogodba še do danes ni bila sklenjena, zaradi česar koncesijsko razmerje še ni v celoti sklenjeno. Koncesijska pogodba, ki jo skleneta koncedent, to je Vlada Republike Slovenije, in koncesionar je bila v medsebojnih usklajevanjih konec leta 2013 s koncesionarjem že v celoti načelno usklajena. Ministrstvo za okolje in prostor je besedilo koncesijske pogodbe že tudi medresorsko uskladilo z vsemi resorji, razen z Ministrstvom za finance. Usklajevanje se je ustavilo januarja 2014, ker je bilo ugotovljeno, da ni dovolj finančnih sredstev za izgradnjo potrebne cestne infrastrukture. Gre za cesto Zidani most–Hrastnik, s kater pogojujejo tudi lokalne skupnosti podpis posebnega dogovora o sodelovanju ter medsebojnih pravicah in obveznostih v zvezi z izgradnjo hidroelektrarne Suhadol, Trbovlje in Renke, ki je spremljajoči

dokument koncesijski pogodbi, ki ga zahtevajo lokalne skupnosti. Sklepajo ga Vlada Republike Slovenije, koncesionar in lokalne skupnosti na območju prvih petih hidroelektrarn, ki se bodo gradile. Nastal pa je zaradi zadostitve zahtevam lokalnih skupnosti, da jim pripada enak položaj, kot ga imajo lokalne skupnosti pri gradnji hidroelektrarn na spodnji Savi, ki poteka na podlagi posebnega zakona, z namenom, da se bodo z umeščanjem gradnje in delovanjem hidroelektrarn povezane vsebine urejale s posebnim dogovorom.

Po drugi strani pa se sklepanje koncesijske pogodbe ni nadaljevalo tudi zaradi tega, ker je koncesionar izjavil, da glede na sedanjo situacijo, ko so določena območja Natura 2000 na srednji Savi do Kresnic, kjer je prisotnost sulca, zaradi česar država ne more garantirati koncesionarju, da bo lahko zaradi verigo desetih pretočnih hidroelektrarn, ampak je velika verjetnost, da bo treba uporabiti druge tehnologije in ne bo mogoče zgraditi vseh deset hidroelektrarn, zato je koncesionar izjavil, da ne želi več skleniti koncesijske pogodbe. Na zadevnih razgovorih tudi ni bila izražena pripravljenost koncesionarja in drugega lastnika, podjetja SRESO, da bi se lahko koncesija prenesla na to podjetje. Zaradi tega so vse s tem povezane aktivnosti zastale.

V delu, ko se vprašanje nanaša na prenos koncesije, je pri tem nujno sodelovanje obstoječega koncesionarja. Po določbah Zakona o vodah mora zahtevo za prenos koncesije podati dosedanji imetnik vodne pravice, če se vodna pravica prenaša pred izgradnjo objektov ali naprav. Oseba, na katero se prenaša vodna pravica mora izpolnjevati pogoje in merila, predpisana za njeno pridobitev. Koncesija se prenese z izdajo nove odločbe in ne s pogodbo.

Pobuda za prenos koncesije še ni bila podana, družba HSE je MOP in Ministrstvu za infrastrukturo posredovala dopis, v katerem predlagajo prenos koncesije in vnovično razdelitev pravic in obveznosti koncedenta, to je Republike Slovenije, in koncesionarja, to je HSE. V marcu bo organiziran skupni sestanek koncesionarja in obeh naslovnikov dopisa, kjer nam bo družba HSE predstavila nov model, kot navaja v svojem dopisu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dobro. Besedo ima gospod Matjaž Nemeč, ki bo zastavil vprašanje ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrska ekipa, gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, ministrica za kulturo!

Leto 2015 bo zaznamovalo eno pomembno obdobje, in sicer premalokrat omenjena 1. svetovna vojna, to je ena od najgrozovitejših bitk, ki je potekala na teritoriju

Republike Slovenije, obeleževanja bodo potekala od leta 2015 pa tam nekje z zaključkom leta 2017. V prejšnji državi je bilo temu zgodovinskemu dogodku le malo posvečene pozornosti, z ustanovitvijo svoje države in že od leta 1990 z ustanovitvijo Kobariškega muzeja, deset let kasneje je Vlada sprejela program Pot miru in sprejetje Fundacije Poti miru v Posočju, danes pa deluje Nacionalni odbor za obeleževanje stote obletnice 1. svetovne vojne z začetkom slavnostne otvoritve, in sicer čez nekaj tednov, 21. 3. v Novi Gorici, se bo začel tudi ta proces, bom rekel, obeleževanja zgodovinskih dejstev in naše kulturne dediščine. Kulturni spomeniki državnega pomena so najpomembnejši spomeniki v Sloveniji in imajo nacionalni pomen z aktom o razglasitvi, ki ga na strokovnih podlagah Zavoda za kulturno dediščino sprejme Vlada, pa dobijo status spomenikov državnega pomena. Status predstavlja velik simbolni pomen, a se sam po sebi ne odraža v pričakovanih pozornosti države, zlasti v smislu javno finančne podpore, ampak predvsem to ostane nek pomnik za nas in za naše zanamce, da se le spomnimo grozovitih dejstev naše zgodovine. V temu smislu je leta 2002 takratni predsednik Milan Kučan na Cerju na goriškem Krasu položil temeljni kamen in začela se je gradnja pomnika braniteljev slovenske zemlje na Cerju, danes ga poznamo kot Cerje. To je spomenik, pri katerem vsako leto obeležujemo, vsi boste dobro poznali, mednarodni dan miru v septembru mesecu, ki se ga vsako leto udeleži tudi vrh slovenske politike. Kot že rečeno, leta 2002 je bil postavljen temeljni kamen tega spomenika. Moje vprašanje pa je naslednje, ki se nanaša na ta spomenik pa tudi na druge spomenike takšne vrednosti predvsem iz tega teritorija.

Zanima me:

Ali ministrstvo izvaja oziroma načrtuje kakšne posebne ukrepe, ki bi spomenikom državnega pomena zagotavljali večjo dostopnost do virov oziroma obnovo ali pa razvoj?

Eno izmed možnosti sam sicer vidim v tako imenovanem kulturnem evru.

Kot drugo, bom čisto hiter:

Ali veste, koliko predlogov aktov za razglasitev spomenikov državnega pomena je v postopku na Vladi?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica mag. Julijana Bizjak Mlakar. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Spoštovana ministrica, minister, spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanci, spoštovani poslanec Matjaž Nemeč, pa seveda poslanke tudi, jih ne smem pozabiti.

Najlepše se vam zahvaljujem za to vprašanje. Povsem se strinjam z vami. Gre za izjemno pomembno obeleževanje stote obletnice prve

svetovne vojne, ki že poteka in ti dogodki, slavnostni, so še pred nami. Sprašujete o spomenikih državnega pomena, lokalnega pomena. Tukaj poteka kar precej aktivnosti na Ministrstvu za kulturo, torej različni ukrepi so, s katerimi spomenike varujemo: od rednega monitoringa do spremljanja stanja posameznega spomenika s strani rednih služb, regionalnih zavodov za varovanje kulturne dediščine in spomeniško varstvenih posegov, v okviru seveda finančnih zmožnosti. Hkrati poskušamo ozaveščati občane lokalne skupnosti o pomenu teh spomenikov tudi preko zavodske oziroma muzejske službe. Za tiste kulturne spomenike, ki so državnega pomena, ki so v lasti in upravljanju Ministrstva za kulturo, ministrstvo v okviru možnosti proračuna zagotavlja sredstva za obratovalne stroške, vzdrževalne in investicijska dela. Za kulturne spomenike, ki so državnega pomena, ki so v upravljanju ali uporabi državnih javnih zavodov s področja kulture, pa Ministrstvo za kulturo zagotavlja sredstva za investicije, medtem ko obratovanje in vzdrževanje teh objektov zagotavlja upravljavec.

Skratka, sprašujete tudi o evropskih sredstvih. Lahko vam povem, da po izgubi pač tistih sredstev, o katerih je že kar veliko govora iz obdobja prejšnje vlade, se mi zelo trudimo dobiti druga sredstva, tako iz programov evropskega teritorialnega sodelovanja za ta namen za varovanje kulturnih spomenikov, hkrati pa smo tudi prijavi projekta, ki zadevajo javnokulturno infrastrukturo med projekte iz tako imenovanega Junckerjevega paketa. Tako da smo verjetno edina država, ki ima kulturne projekte tudi v Junckerjevem paketu, in upam, da nam bo tukaj uspelo tudi pridobiti sredstva.

Sprašujete o vladni proceduri za razglasitev spomenikov državnega pomena, torej kateri so. Trenutno so v tej vladni proceduri trije primeri, in sicer Ruska kapela na Vršiču, spomenik v Črni in Narodni dom v Novem mestu. Je pa tako, da lahko za razglasitev posamezne enote dediščine za spomenik lokalnega ali državnega pomena kdorkoli predlaga posamezno enoto dediščine, in sicer je to v skladu z 12. in 13. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine. Glede pomnika na Cerju pa je treba povedati, da ta pomnik ni spomenik niti državnega niti lokalnega pomena in da tudi še ni povsem dokončan. Zamisel postavitve pomnika nekako ni bila nikoli dogovorjena na republiški ravni, pa tudi ne v sodelovanju s spomeniškovarstveno stroko. Vendar se je Ministrstvo za kulturo tudi v preteklosti zavedalo pomena braniteljev slovenske zemlje, zato je sofinanciralo njegovo izgradnjo izven rednih razpisov, iz posebne proračunske postavke, in sicer v znesku 753 tisoč 246,53 evra za prvo fazo, to je bilo 64 % investicije, in v višini 350 tisoč evrov za drugo fazo.

To, ali se ta spomenik lahko šteje kot spomenik lokalnega ali državnega pomena, ta trenutek ne vemo, zaradi tega, ker je potrebna vloga, ki jo je treba dati na ustrezne organe, da

se potem to ugotovi. Je pa res, da v vseh teh letih s strani Ministrstva za kulturo ni bil podpisan nikakršen dokument, ki bi Republiko Slovenijo obvezoval za vzdrževanje objekta in tudi ne za prihodnje financiranje delovanja te nove muzejske enote. In trenutno v proračunu v ta namen tudi ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec bo zastavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču. Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister, ministrici, predsedujoči!

Gospod minister, tu vprašanje ste verjetno oziroma podobno vprašanje ste že prejeli na prejšnjih rednih sejah, pa tudi mislim, da je bilo eno pisno poslansko vprašanje, ampak moje bo malce drugačno. Namreč, Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, ki je podlaga za izvajanje postopkov odvzema nezakonito pridobljenega premoženja, je začel veljati 29. 11. 2011, uporabljati pa se je, namenoma, začel 29. 5. 2012. Torej, ta šestmesečni rok od uveljavitve zakona do začetka njegove uporabe je bil namenjen izključno temu, da se je pristojno Specializirano državno tožilstvo kot pristojen organ za začetek postopka odvzema premoženja lahko pripravilo, pripravilo na pričetek uporabe zakona, se pravi na izobraževanje tožilcev, na morebitne potrebne dodatne zaposlitve oziroma prerazporeditve tožilcev in podobno. Ljudje bi seveda pričakovali, da bi se takoj prvi dan, ko je začel ta zakon veljati, da bi seveda moralo pristojno državno tožilstvo takoj ta zakon tudi začeti izvajati, pa temu žal ni bilo tako. In tudi iz poročila Specializiranega državnega tožilstva iz leta 2013 je razvidno, da so bile do dne 31. 12. 2013 – tukaj naj opomnim, da za leto 2014 še ni tega poročila – vložene le tri tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora, do 30. novembra 2014 pa le domnevno pet tožb. Torej od uveljavitve zakona so minila že tri leta oziroma dve leti in pol od začetka same uporabe zakona. Te številke nam jasno povedo, da se torej Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora dejansko ne izvaja. Zatorej imam za vas eno vprašanje, in sicer glede same preiskave. Eno izmed temeljnih načel tega zakona je tudi načelo hitrosti postopka in 17. člen tega zakona zapoveduje, da so dolžni organi v finančni preiskavi postopati posebej hitro in še da finančna preiskava lahko traja največ eno leto, ta rok pa se lahko podaljša.

Zanima me:

Kaj menite, kako bi skrajšali sam postopek, da bi bila finančna preiskava po tem zakonu začeta že prej?

Sprašujem vas tudi:

Kakšni ukrepi so bili oziroma še bodo sprejeti zoper državne tožilce oziroma njihove vodje, ki niso zagotovili dokončanje finančnih preiskav v zakonskem roku?

Kakšne bodo sankcije?

Kakšni bodo nenazadnje tudi vaši ukrepi?

Kajti denarja je šlo veliko ven, veliko ga je odšlo, nič pa ga ne pridobimo nazaj, kljub zakonodaji. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje. Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala za besedo, predsedujoči. Poslanke in poslanci, kolegica, poslanec Vrtovec!

Najprej nekaj podatkov, ki smo jih pridobili tik po vprašanju s strani Specializiranega državnega tožilstva. Vaša navedba, da je bilo skupno do danes vloženih 5 tožb, drži. Tožbe so bile vložene zoper 11 fizičnih oseb in zoper 4 pravne osebe, skupna vrednost tožbenega zahtevka je približno 12 milijonov in pol. Ena zadeva je že zaključena s sodbo. Prva zadeva je zaključena s sodbo. V Sloveniji je bilo do danes skupno odrejenih 20 finančnih preiskav, in sicer zoper 85 fizičnih in 56 pravnih oseb. Od tega je bilo na Specializiranem državnem tožilstvu odrejenih 14 finančnih preiskav, in sicer zoper 66 fizičnih oseb in 55 pravnih oseb, na drugih okrožnih državnih tožilstvih pa preostale.

Čas vložitve finančne preiskave, rok za vložitev finančne preiskave oziroma rok, v katerem se mora finančna preiskava končati, je vezana zgolj na tiste primere, v katerih je odrejeno začasno zavarovanje ali odrejen začasen odvzem, in to je leto in pol, za ostale ne velja. Na Vrhovnem državnem tožilstvu so nam zatrdili, da v času poročanja nobena finančna preiskava ni bila ustavljena zaradi formalnega razloga niti ni prekoračila svojega roka.

Zdaj pa, načeloma se z vašimi pomisleki strinjam, vendar ne v tem primeru delovanja državnega tožilstva. Dve leti in pol zakon velja, mislim, da je bil v tem delu celo vložen, bomo rekli, kar nesorazmeren trud, da bi zakon vendarle zaživel. Ker je problematično ... Morate vedeti tudi, da je Specializirano državno tožilstvo šele ne prav dolgo nazaj, pred dvema letoma in pol dobilo kadrovsko strukturo, ki to omogoča. Čeprav vem, da se z marsičem, kar bomo ta teden še govorili, ne strinjate, bi vendarle rad rekel, da v noveli Zakona o državnem tožilstvu 1, ki bo ta teden tudi v razpravi v tem zboru, predlagamo oblikovanje posebnega oddelka znotraj Specializiranega državnega tožilstva za delovanje po ZOPNI, predlagamo rešitev lažjega pridobivanja zunanjih strokovnjakov, ki bi delali ravno na tem področju, in bolj učinkovito zastopanje v pritožbenih postopkih. Verjamem, da se vsaj s

tem delom strinjate, da vaši pomisleki glede ostalih zakonov in ostalih zadev so seveda legitimni.

Zdaj pa na kratko. V Sloveniji je problem v tem, da smo bili ena zadnjih držav, ki je dobila tovrstno zakonodajo. Vam bom povedal osebni primer. Leta 2000, ko sem bil zaposlen na Svetu Evrope, sem bil del tima, ki je vse ostale balkanske države, ne mislim zdaj ... saj me razumete, razen Slovenije izobraževal v spremembi zakonodaje za odvzem protipravne premoženjske koristi. Samo Slovenci smo bili tako pametni takrat, da te pomoči nismo rabili, in zato so vsi ti zakoni bili prej sprejeti v naših drugih republikah, v Romuniji, Bolgariji in tako naprej, celo v Albaniji. Zakaj je tako, jaz lahko samo ugibam. Ko se je zakon sprejemal, sem sam v neki drugi funkciji rekel, da če nam danes zakonodaja omogoča 40 % učinkovitost, vendar smo jo sposobni izrabiti samo 5 %, s tem, da bomo spremenili zakonodajo, ki nam bo omogočala 80 % učinkovitost, ne bomo iz 5 skočili na 80, ker imamo problem organizacijske narave, ker imamo probleme sodelovanja med organi in tako naprej. Finančne preiskave so se k nam uvedle zelo pozno, pomenijo čisto drugačen pristop k preiskovanju kaznivih dejanj, zahtevajo ne tožilce, ampak civilne pravnike, ki delajo, ki vlagajo te tožbe, kar jim zdaj tudi omogočamo. Jaz verjamem, da se bo tudi s pozornostjo, ki jo navsezadnje poslanci posvečate temu in vsekakor jaz, ki si to smatram pod prioriteto, stanje izboljšalo. Je pa vse prej, kot zadovoljivo, vendar v tem primeru pa res ne bi krivil samo Vrhovnega državnega tožilstva. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Jernej Vrtovec, dopolnilo.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Ja, najlepša hvala za odgovor, gospod minister. Saj jaz tudi ne krivim v celoti tožilstva, saj nenazadnje smo to, mislim da enkrat na Odboru za pravosodje, takrat, ko je bilo poročilo, obravnavali, ampak govorim na splošno o tej neučinkovitosti. Mislim, da smo imeli prejšnji teden sejo Odbora za notranje zadeve in Odbora za pravosodje in je en tožilec rekel, veste mi ne bomo dobili nazaj tega denarja, težko ga bomo dobili nazaj, ker ga praktično ni več ali pa je fino poskrit, verjetno v delnicah, večinoma. Ker, če govorimo o gospodarskem kriminalu, ki se je začel s prevzemom podjetij, ampak kljub temu, če pogledamo, recimo, tuje države Evropske unije ali pa tudi ne, Srbija. Recimo, Srbija je bila v letu 2013 zelo učinkovita kar se tiče pridobitve tega premoženja nazaj, pa ni Republika Srbija nek zgled urejene pravne države, ampak denarja nezakonito pridobljenega izvora so pridobili pa več kot pa Republika Slovenija od tako imenovanih lumpov. Jaz seveda ne krivim tožilstva, ampak človek dobi občutek, da se

nekako ta postopek kar zaustavi. In lahko naštevamo ogromno primerov, kjer je bilo oškodovanje, ampak stvari se pa ne premaknejo naprej. Jaz ne bom postopkovno zahteval, da o tem razpravljamo, ker v Novi Sloveniji se zavedamo tega problema in bomo konstruktivno tudi morda v bodoče pripravili kakšna priporočila za delo Državnega tožilstva na področju nezakonito pridobljenega premoženja oziroma odvzema tega premoženja. Kar se pa tiče naših stališč pri ostalih zakonih, v tako imenovani mini reformi, ki bo ta teden na dnevnem redu, pa vse v skladu z napovedmi, podprli bomo to, kar je v redu, in zavrnili tisto, kar je slabo, korektno. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Minister Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa. Se strinjam. Korektno. Čeprav ste opozicija, se pač lahko samo strinjam s tem, kar ste rekli oziroma ne čeprav ste opozicija. No saj, poglejte, ena stvar, sedaj to kar sem se že, ker imam še dve minuti. Treba je vedeti, da seveda neke številke obstajajo in tudi verjamem, da bodo prej ali slej postale javne, ker je Vlada ustanovila tudi eno posebno skupino, medresorsko, ki jo slučajno vodim, o odtekanju denarja v davčne oaze. Dejstvo je, da tam ni nujno ... mislim, da vsega tega denarja seveda ni več mogoče dobiti nazaj tudi zato, kar ste rekli, ker je v delnicah in te delnice danes so bistveno manj vredne po gospodarskem kolapsu, kot so bile pred časom. To je ena stvar.

Druga stvar je, veste, iskreno je treba reči, da na tem področju imajo tudi druge države precej težav z implementacijo. Srbija je bila v enem delu učinkovita. Problem je, ker so potem tudi stvari padale kasneje na sodiščih, ker tudi naš ZOPNI bo enkrat pod presojo Ustavnega sodišča. Tako je bilo tudi na Irskem in v Angliji. Ampak tam so danes naprej zato, ker so s tem začeli pred 15, 20 leti. Mi pa moramo to pot še prehoditi in bo boleče. In kar je, mislim da je s korektnim opozarjanjem na to, da mora biti to fokus Follow the money, da s tem lahko damo največjo podporo organom pregona in odkrivanja, pri čemer pa ne smemo pozabiti, v tej igri finančnih preiskav je tožilstvo izjemno pomembno, tudi policija. Vendar finančna institucija, Urad za preprečevanje pranja denarja, FURS, so v bistvu v marsičem še pomembnejši. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Branko Zorman bo postavil vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovana ministrica, spoštovani minister, kolegi, kolegice!

Ministrico za zdravje, gospo Milojko Kolar Celarc sprašujem. V zadnjem času so zaposleni v zdravstvu glasno opozarjali, da naj bi bilo slovensko zdravstvo tik pred zlomom zaradi močne kadrovske podhranjenosti. Kaplja čez rob je bil izbruh gripe, zaradi katere so v januarju in začetku februarja predvsem v UKC Ljubljana beležili izjemno povečan priliv pacientov. Primanjkovali naj bi jim opreme in kadrov. Po televiziji smo gledali zaskrbljujoče posnetke bolnikov, ki ležijo kar na hodnikih, medicinske sestre pa ne dobijo niti izplačanih nadur za naporno delo, ki ga opravijo. Prihajala so opozorila o preobremenjenosti, številčni podhranjenosti in podcenjenosti medicinskih sester, ki naj bi delale vedno več. Svoje naj bi dodala ZUJF in ZIPRS, ki onemogočata zaposlovanje, torej Zakon o uravnoteženju javnih financ in Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije. Sindikat zdravstvene in babiške nege je bil ogorčen, da se kot ministrica z njimi niste sestali in spomnili na stavkovne zahteve iz leta 2013, torej še pred vašim mandatom, glede določitve standardov in normativov. Takšne zaskrbljujoče novice nas vznemirjajo, saj smo pogostokrat tudi slišali, da naj bi pomanjkanje kadrov ogrožalo paciente in njihovo zdravje. V oddaji Tarča ste dejali, da je izplačilo nadur v pristojnosti direktorjev bolnišnic in da je treba najprej ugotoviti, koliko sester je zaposlenih zdaj in ali je to sploh optimalno število. Dejali ste tudi, da se boste sestali z medicinskimi sestrami.

Zanima me:

Kaj ste storili na tem področju?

Ali lahko zagotovite, da so medicinske sestre prejele izplačilo za svoje težko opravljeno delo, kot je bilo pozvano na seji Odbora za zdravstvo? Zanima me tudi:

Ali ste se že sestali z medicinskimi sestrami in začeli reševati več let nakopičene probleme na področju babiške nege?

In za konec:

Kakšni so načrti ministrstva za rešitev kadrovske težave zdravstvene nege?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanec, cenjene poslanke in poslanci!

To vprašanje, res je to, kar ste gospod poslanec Branko Zorman navedli, da se je v primerih, ko je bila obolenost gripe v najvišji stopnji pojavil problem v UKC Ljubljana, predvsem zaradi sprejema večjega števila bolnikov. Vendar pa se to dogaja vsako leto in ni bil letos to izjemen primer. Še vedno vztrajam oziroma povem, da je dejansko odgovornost in prva naloga vodstva oziroma predstojnika vsake klinike, da ima in ustrezno organizira svojo inštitucijo tudi v takih primerih. Treba pa je dodati, da je problem

zaposlovanja v zdravstvu, ki ga je omejil Zakon o uravnoteženju javnih financ, ki, žal, omejuje zaposlovanje, na kar na Ministrstvu za zdravje opozarjamo in argumentiramo, da omejitev zaposlovanja v zdravstveni dejavnosti pač ne moremo enačiti s področjem javnih uslužbencev in zmanjševanju kadrov ob neugodnih demografskih spremembah slovenskega prebivalstva in čedalje večjih potrebah po hospitalizaciji. Zdravstveni zavod, ki opravlja program in ima zagotovljeno financiranje, mora za izvajanje programa dejansko zagotoviti tudi ustrezno število zaposlenih, seveda ob dobri organiziranosti in učinkoviti izrabi časa kot tudi kadrov.

V nastali situaciji, ki jo opisujete, je bila zaradi povečanja obolevnosti prebivalstva, hkrati pa tudi več odsotnosti med zaposlenimi, medicinskimi sestrami, naj omenim, da je absentizem med sestrami glede na to, da je pretežno ženska delovna sila, relativno velik, odsotnosti zaradi porodniških dopustov in pa tudi dolgotrajne bolniške odsotnosti. Zato se odraža pomanjkanje tega kadra še bolj izrazito. Stanje, ki je posledica takih razmer ob večji obolevnosti za gripo, se zaradi specifik del kaže tudi v preveliki obremenjenosti zdravstvenega kadra kot posledica zagotavljanja 24-urnega dela in zagotavljanje nenehne prisotnosti. Z realizacijo, tako kot ste omenili, izplačila nadur smo se dogovorili, naj na tem mestu povem, da bomo to realizacijo izplačevanja nadur medicinskim sestram preverjali preko svojih članov v svetih zavodov, to se pravi tistih članov, ki so predstavniki ustanovitelja, to je države Republike Slovenije. Naj na tem mestu povem, da je naša največja ustanova, to je UKC, v bistvu že sprejel sklep in bo izplačal v plači, mislim, da ta teden, za 34 tisoč 855 nadur samo za medicinske sestre. Naj povem, da je to v bistvu skoraj 20 tisoč nadur več, kot je v povprečju mesečno izplačilo. Nadalje tudi imam podatek, da tudi Urgentni center Maribor v bistvu tekoče izplačuje nadure. Za ves ostale bolnišnice pa bomo nadzirali oziroma zahtevali od svetov zavodov in od svojih predstavnikov, ali je ta sklep realiziran ali ne, zlasti zaradi tega, ker so bolnišnice za realizacijo svojih programov za leto 2014 od zavodov dobile dodatnih 13,7 milijona evrov.

In še glede sester, naj pojasnim, da smo se dobili s Sindikati zdravstvene in babiške nege 20. februarja. Skupaj smo se soglasno dogovorili za pripravo podlag tako imenovanih priporočil oziroma kadrovskih normativov, ki bodo pripravljene skupaj s člani Strateškega sveta za področje zdravstvene in babiške nege, da bo pripravljena celovita mreža tako intenzivnih enot kot posteljnih zmogljivosti in pa potrebe po teh kadrih za 10 do 15 let ter njihovo izobraževanje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Simon Zajc bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku. Izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani vsi prisotni!

V Sloveniji se vse bolj zavedamo pomena socialnega podjetništva, pa ne samo zato, ker se lepo sliši, ampak zato, ker ljudje v tej obliki podjetništva prepoznajo neko obliko, v kateri lahko vplivajo na družbo, v kateri živijo, saj se ta podjetja ukvarjajo s področji, s katerimi bi se morda morala ukvarjati država pa se ne, ker se ne zna ali pa se morda celo noče.

Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, zadružništva in ekonomske demokracije se je preneslo na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in me zanima: Ali že imate kakšno strategijo?

Kakšne ukrepe ste sprejeli za podporo socialnim podjetjem?

Če ste jih, koliko finančnih sredstev imate za te ukrepe namenjenih?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci, spoštovani gospod poslanec.

Socialno podjetništvo je pomembna gospodarska panoga, čeprav moram odkrito povedati, da smatram, da je to ime "socialno" na nek način v temu asociacijskem smislu napačna. Gre za podjetništvo kot vsako drugo, ki mora temeljiti na ekonomskih temeljih. To tudi v resnici je. Verjamem pa, da se bo to v praksi zdaj zelo hitro pokazalo, ker je kar nekaj pozitivnih primerov v Sloveniji na temu področju, ki so dosegli tudi odmevne rezultate.

No, ampak, da gremo po vrsti, v koalicijski pogodbi je socialno podjetništvo navedeno kot strateški projekt, in sicer: "Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, zadružništva in ekonomske demokracije." Tudi zadružništvo se mi zdi, da je malo bližje tistemu pravemu izrazu, čeprav ima tudi neke korenine z negativnimi asociacijami, vsaj za nas starejše.

Drugo področje. Socialno podjetništvo se je 1. 1. 2015 preneslo na naše ministrstvo, kjer bomo poleg prenove zakonodaje in strategije za socialno podjetništvo pokrili tematiko vsega tega področja.

Spodbujanje socialnega podjetništva oziroma socialnih podjetij – v okviru tega je predvidena podpora celovitega pristopa k nastanku razvoja in rasti socialnih podjetij ter krejitvi podpornega okolja za njihovo delovanje, vključno z mreženjem in tako imenovanimi coworking prostori. Za ta namen je namenjeno 10

milijonov evrov sredstev, od tega 40 % za subvencije, 60 % pa za povratno pomoč.

Zadružništvo. Utemeljitev tega celovitega pristopa k nastanku razvoja in rasti zadrug ter krepitvi podpornega okolja za njihovo delovanje. Zadruga kot upravičenci sicer niso neposredno navedene v tem operativnem programu, vendar pa lahko dostopajo do sredstev pri vseh tistih ukrepih, ki so namenjena podpornemu okolju za podjetja.

In tretjič, ukrepi ekonomske demokracije, partnerstva in participativnega modela za čim širšo uporabo načel ekonomske demokracije. V tem delu bodo aktivnosti usmerjene tudi na postopke privatizacije, možnost delavskih odkupov zdravih jeder v podjetjih, ki jih je država določila za privatizacijo, zagotavljanje dostopa do virov financiranja za odkup lastniških deležev podjetij, predvsem tistih, katerih terjatve so prenesene na DUTB. Mi imamo zdaj iz preteklega tedna, 14 dni vsaj eno pozitivno zgodbo povezano tudi z DUTB, ko gre za odkup TOM s strani delavcev. Kljub vsemu pa je treba povedati, da imamo kar nekaj pomembnih rezultatov doseženih na tem področju brez vseh teh spodbud s strani Vlade na mariborskem področju ali pa, če hočete, kar se mene tiče izstopa podjetje Domel Železniki kot združno organizirano, vrhunsko podjetje, ki dosega strahovite rezultate in je lahko v posmeh tem našim prizadevanjem za takšno in drugačno privatizacijo, ker je dokaz, da se lahko tudi v odgovornem delavskem lastništvu naredijo zelo zelo pozitivne zgodbe.

Način izvajanja. S svojim delom nadaljuje tudi Svet Vlade Republike Slovenija za socialno podjetništvo v spremenjeni sestavi. V tem tednu bomo na vse relevantne deležnike naslovili dopis o imenovanju članov Sveta Vlade Republike Slovenije za socialno podjetništvo. Vodenje Sveta za socialno podjetništvo je v pristojnosti ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo, ker smo nosilci tega projekta. Na ravni kabineta predsednika Vlade pa deluje operativna projektna skupina, kjer potekajo razprave o teh strateških vprašanjih. Na MGRT imamo tudi koordinativno skupino. Gre pač za različne resorje, zato je treba pač pri tem delu imeti kar dosti koordinacije tudi z ostalimi ministrstvi, predvsem z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve. Področja, kjer vidimo možnosti, da se podjetja na tem socialnem podjetništvu, zadružništvu uveljavijo, so pa: razvoj podeželja – tukaj gre za Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, zadeve na področju kmetijskega zadružništva so že v zgodovinskem smislu na nek način opredeljene; energetska učinkovitost – to je Ministrstvo za infrastrukturo; kreativne industrije – to je Ministrstvo za kulturo in pa ukrepi ekonomske demokracije v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Maruša Škopac bo postavila vprašanje ministru za gospodarski razvoj, tehnologijo, gospodu Zdravku Počivalšku. Izvolite.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo predsedujoči.

Ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška sprašujem. Vemo, da ima turistična panoga enega izmed višjih multiplikatorjev v gospodarstvu in da prispeva 12 % k celotnemu bruto družbenemu proizvodu, pa vendar so v letu 2013 izmed vseh podjetij v slovenskem turizmu samo tri delovala pozitivno. Naši hoteli dosegajo v povprečju samo 40 % zasedenost svojih kapacitet. Medtem ko turizem v Evropi raste, le-ta v Sloveniji upada. Število nočitev je v zadnjem letu upadlo za 10 %. Vemo, da prihajate iz turizma in da panogo odlično poznate.

V zvezi z navedenim me zanima. Pripravili ste spremembo treh zakonov, ki bodo omogočili izločitev STO iz SPIRIT:

Kakšno dodano vrednost bo to imelo za slovenski turizem?

Kakšna bo vaša strategija razvoja STO v naprej, da se bodo kazalci panoge obrnili v pravo smer in da bodo vse turistične kapacitete, zgrajene v zadnjih nekaj letih, tudi dobičkonosno poslovale?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Predsedujoči, poslanke in poslanci! Gospa poslanka, hvala za vprašanje.

Moram povedati, da je turizem na nek način neka neizživeta priložnost. Imamo narejeno strategijo, imamo 13, 12 % GDP v turizmu, tako kot ste povedali, imamo solidne fizične rezultate in pa v glavnem v zadnjih letih negativne finančne rezultate. Treba je povedati, da stagniramo v zadnjem obdobju, da od strategije, ki smo si jo pred tremi leti zastavili, nismo naredili pomembnih korakov naprej, še posebej, če gledamo samo finance, še vedno capljamo pri začetnih 2 milijardah evrov priliva od ptujskega turizma. Razlogov za to je več, dejstvo pa je, da s prehodom v krizo nismo sledili v tem promocijskem smislu potrebam gospodarstva. Na drugi strani je pa treba tudi to povedati, da je turistično gospodarstvo v večji meri v negativnih rezultatih zaradi privatizacijskih procesov kot pa zaradi samih tekočih poslovnih rezultatov. Ampak kljub vsemu, potencial za rast in razvoj je le v tem, da bomo v večji meri naše kapacitete in storitve prodali na tujem trgu, če hočemo narediti, je osnova boljša promocija Slovenije v tujini. Temelj za to je samostojna slovenska turistična organizacija, ki verjamem, da jo bomo jutri v Državnem zboru s sprejemom zakona tudi

na novo ustanovili. Seveda pa je to samo prvi korak. V turizmu je treba kar nekaj zadev narediti, če hočemo realizirati načrtovane 3 milijarde evrov priliva od ptujskega turizma, če hočemo povečati število zaposlenih za 10 tisoč in če hočemo spraviti naša podjetja v pozitivno zgodbo.

Gre za to, da bomo morali vsaj v treh smereh delovati, in to je prvič, da bomo morali delovanje slovenske turistične organizacije v smislu stabilnega financiranja organizirati na način, da ne bo odvisno samo od državnega budgeta, drugič, da bomo naredili nekaj na boljši povezanosti in prometni dostopnosti Slovenije in tretjič, da se bo naredil en korak naprej v internacionalizaciji slovenskega turističnega gospodarstva na dveh področjih. Na prvem, da bomo pač več naših storitev prodali zunaj, in da bomo, tukaj pa verjmite mi, da je potrebno internacionalizirati tudi lastniško strukturo slovenskih turističnih podjetij zaradi dostopa do tujih trgov, zaradi dostopa do novega znanja in če hočete do kapitala za rast in razvoj.

Verjamem, da je ustanovitev slovenske turistične organizacije prvi korak k temu, da bomo turizmu dali pomen, ki mu gre s svojo multiplikativnost, in da bomo prišli do tega, da bo upravičil zaupanje, da je izbran med pet pomembnih gospodarskih panog v Sloveniji, ki imajo svojo prioriteto. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Andreja Katič bo postavila vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanki Setnikar Cankar. Izvolite.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica!

Slovenska javna šola je utemeljena na predpostavkah strokovne avtonomnosti in ideološke nevtralnosti. Kot taka v javnosti uživa ustrezno visoko stopnjo zaupanja. V zadnjem obdobju pa se zdi, da se pritiski na avtonomno javno šolstvo krepijo tudi zaradi krhke stabilnosti javnih financ na tem področju. Socialni demokrati menimo, da se je treba tovrstnim pritiskom najodločneje upreti ter sprejeti ukrepe za zaščito kakovosti in dostopnosti javne avtonomne šole.

V nadaljevanju se bom dotaknila dveh primerov, ki smo jih poleg zahteve za 100 % javno financiranje zasebnega, zaznali v preteklih mesecih. Prvi primer je razpis za likovni natečaj, ki ga je na ravnateljice in ravnatelje slovenskih osnovnih šol naslovila politična skupina Evropska ljudska stranka v sodelovanju z Združenjem za vrednote slovenske osamosvojitve. Dopis je podpisala kar funkcionarka Slovenske demokratske stranke v Svetu Mestne občine Ljubljana. Nagrada za zmagovalce, mentorje in starše, pa je izlet v Bruselj k podpredsedniku Slovenske demokratske stranke. Drugi primer pa je

zakrivila kar Vlada sama, ko je Državnemu zboru posredovala Predlog sprememb Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani. Ta predvideva, da naj bi Teološka fakulteta pridobila novo študijsko področje, in sicer izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev. Gre sicer za na videz majhen korak, a ta je še eden v nizu mnogih, ko skuša določena verska organizacija stopiti v laični, svetovnonazorsko nevtralen prostor in s tem spodkopati načelo ločenosti cerkve in države, zapisano v 7. členu Ustave Republike Slovenije.

Spoštovana ministrica, ne le, da smo priča postavljanju sistema zasebnega izobraževanja, ki naj se financira iz javnih sredstev, sočasno potekajo tudi poskusi, da se javno šolstvo bremeni politično in ideološko.

Zato vas, spoštovana ministrica, sprašujem:

Kakšno je stališče Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport o vključevanju posamezne politične skupine v delo in program osnovne šole?

Kateri razlogi so vodili Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pri pripravi Predloga sprememb Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani na način, da se v obstoječem sistemu izobraževanje učiteljev omogoči tudi Teološki fakulteti?

Najlepša hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica dr. Stanka Setnikar Cankar, izvolite.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci, kolegici ministrici in minister!

Zahvaljujem se poslanki Andreji Katič za zastavljeno vprašanje. Naj v bistvu odgovorim po vrsti. Postavili ste dve vprašanji.

Pri prvem vprašanju bi rekla, da je v zvezi s posegi političnih skupin v delo in kurikulum osnovne šole – podobno vprašanje mi je zastavil že gospod poslanec Danilo Anton Ranc – situacija popolnoma jasna. Vedno se poskuša ugotoviti, ali bi tovrstne pobude, primer ste navedli, lahko posegale v delo osnovne šole, pri čemer zakon povezan z avtonomijo šolskega prostora popolnoma jasno opredeljuje, kdaj in v katerih primerih so ti posegi mogoči, predvsem pa kdaj niso mogoči zaradi tega, ker bi jih lahko opredelili kot politično dejanje.

V odgovoru na vaše drugo vprašanje, kateri razlogi so vodili ministrstvo pri pripravi Predloga sprememb Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani na način, da so v obstoječem sistemu izobraževanja učiteljev le-to omogoči tudi Teološki fakulteti, pa moram poseči malo nazaj. Namreč iz dokumentacije izhaja, da je študijsko področje izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev na Teološki fakulteti Univerza v Ljubljani dodala v svoj statut na seji senata 24. 5. 2011 in na seji upravnega odbora 12. 5. 2011, k čemur je pridobila soglasje Vlade 29. 3. 2012.

Vse daleč pred nastopom mandata te vlade. Univerza v Ljubljani je na Teološki fakulteti v letu 2012 pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu akreditirala in pri ministrstvu v razvid visokošolskih zavodov vpisala dvopredmeti pedagoški študijski program druge stopnje Teologija. Univerza v Ljubljani je v ta študijski program, za katerega ste spraševali, že razpisala v študijskem letu 2012/2013, enako tudi 2013/2014, 2014/2015 in tudi 2015/2016. V tem študijskem letu 2014/2015 je en študent ponovno vpisan v prvi letnik, pet študentov je vpisanih v drugi letnik, skupaj šest študentov. Drugi del tega študija ti študentje opravljajo na Filozofski fakulteti pri določenih predmetih. Torej s tem Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani, ki ga je izvedla ta vlada, se poleg tega, kar ste vi navedli, spreminjajo še nekateri sedeži fakultet, spreminjajo še imena ulic in tako dalje. V tem konkretnem primeru pa samo dodajajo študijska področja, ki so bila, kot sem poudarila, že dodana, in sicer na osnovi sklepa senata Univerze, upravnega odbora Univerze v letu 2011 in sklepa Vlade v letu 2012. Torej gre sedaj za dokončno administrativno ureditev nečesa, kar so organi univerze in predhodne vlade, daleč pred to vlado, že potrdile.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite gospa Andreja Katič, dopolnitev vprašanja.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Hvala za ta del odgovora.

Menim, da se je treba na omenjene primere vseeno odločno odzvati, če resnično zagovarjamo kakovostno, dostopno, predvsem pa avtonomno javno šolstvo.

Zanima me pa še vseeno:

S katerimi ukrepi bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport okrepilo svetovnonazorsko in politično nevtravno šolstvo v Sloveniji, se pravi zdaj za v prihodnje?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica dr. Stanka Setnikar Cankar, izvolite.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Hvala lepa.

Gre za vprašanja študijskih programov, kar seveda sodi v avtonomijo visokošolskih organizacij oziroma Univerze.

Ministrstvo v tem konkretnem primeru, ko Univerza na svojih organih sprejme neke določene programe, ko jih Nacionalna agencija akreditira, nima pristojnosti, da bi posegala v izvedbo teh programov. Lahko seveda poda sugestijo Vladi, da sprejme neko določeno stališče do tovrstnih predlogov visokošolskih institucij, ampak kot ugotavljam iz podatkov, ki

so mi bili posredovani, je Vlada v letu 2012, tedanja vlada, to tudi potrdila.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

S tem smo končali tako imenovani prvi krog in prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in poslancev. Mag. Mirjam Bon Klanjšček bo postavila vprašanje ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar. Izvolite.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa.

Spoštovana gospa ministrica, na predvečer kulturnega praznika ste v pogovoru za nacionalno televizijo povedali, citiram: "V okviru tega bomo naredili tudi spremembe na področju samozaposlenih, ki so zdaj izkoriščeni tako s strani nevladnih organizacij kot včasih javnih zavodov." Kako je mogoče, da vidite nekakšno nasprotje med samozaposlenimi in nevladnimi organizacijami, če v nevladnih organizacijah deluje večina samozaposlenih na področju umetnosti? Preko 2 tisoč 300 samozaposlenih v kulturi na eni strani, na drugi strani komaj kakšnih 100 zaposlenih v nevladnih organizacijah s področja kulture, kajti večina kulturnikov, ki delujejo v nevladnih organizacijah, ima status samozaposlenega v kulturi, ker je ta status davčno ugodnejši. Kot jaz razumem, nas želite prepričati, da samozaposleni v kulturi izkoriščajo samozaposlene v kulturi. To ne gre skupaj. Na absurdnost vaše trditve je opozoril tudi Andrej Srakar iz Društva Asociacija, ki je med drugim dejal, da dobrohotno upa, da ste se zmotili.

Spoštovana gospa ministrica, zanima me:

Katere nevladne organizacije in javni zavodi izkoriščajo samozaposlene?

Na kakšen način?

Kaj bo glede tega konkretno storilo ministrstvo?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministrica za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani ministra, ministrici, spoštovani poslanke, poslanci!

Spoštovana gospa poslanka mag. Mirjam Bon Klanjšček, za vaše vprašanje se vam zahvaljujem.

Citirali ste del iz več minutnega pogovora na Odmevih o kulturi pred Prešernovim dnevom, slovenskim kulturnim praznikom. Med drugim je bilo govora o samozaposlenih, kjer sem voditeljici Odmevom med drugim razložila, kaj je vzrok za težave zaposlovanja mladih v javnih zavodih. Kot morda veste, gre za dogovor med socialnimi partnerji, ki se nadaljuje v čas sedanje vlade, po katerem se vsako leto krči število

zaposlenih v javnih zavodih za 1 %. Jasno, da novih zaposlitev praktično ni. Mladi ostajajo brez služb in se selijo med prekarne delavce. Nekateri tudi na področju kulture. Večjemu številu samozaposlenih na področju kulture se glede na podatke in razgovore z njimi ne godi bistveno drugače kot drugim tovrstnim zaposlenim, ki jih imenujemo prekarne delavci. Na Ministrstvu za kulturo smo za namen reševanja problemov samozaposlenih oblikovali dialoško skupino, ki naj bi nam pomagala zaznavati težave samozaposlenih. S tem bomo lahko skupaj s samozaposlenimi v dialogu poiskali rešitve, najboljše rešitve v okviru razpoložljivih možnosti. Iz dokumentacije o razpisih in pozivih iz zadnjih let je razvidno, da imajo producenti v Sloveniji do odnosa umetnik-galerija zelo različne prakse ne glede na to, ali gre za javne zavode ali nevladne organizacije. Nekateri so že pred uvedbo razstavnin kot obveznega pogoja na javnih razpisih to vrsto honorarja razumeli kot samoumevno in jo vsa leta tudi upoštevali. Številni, tudi nevladne organizacije, javni zavodi in zasebniki tega stroška še danes ne priznavajo. Mnogi celo menijo, da je lahko umetnik srečen, če mu ponudijo razstavišče, stiskajo katalog, povabijo kustusa, da ima uvodni govor, morda celo oblikovalca, da oblikuje katalog, nastopajoče, ki pripravijo program, naročijo pogostitev. Na koncu so vsi plačani, le avtor ostane praznih rok. Imamo veliko podatkov o tem, da so se umetniki prijavljali na razpise Ministrstva za kulturo s potrdilom soorganizatorja muzeja, galerije, tudi zasebne ali nevladne organizacije, ki jim je zagotovil edino prostor, vse drugo so morali financirati sami. Na Ministrstvu za kulturo, kjer ustvarjalcem skušamo pomagati po naših najboljših močeh, tudi s postopno rastjo finančnih sredstev, smo velikokrat priče žalostnim zgodbam umetnikov, ki so bili povabljeni, da razstavljajo, potem pa so morali vse storiti in financirati sami, včasih celo pustiti kakšno umetniško delo. Razen redkih izjem o tem nihče ni upal govoriti javno, saj se je bal, da bi se v okolju, kjer se vsi poznamo in smo zelo zanemarljivi, povsem onemogočil. Imamo pa tudi veliko primerov zelo dobrih praks.

O prekarnem delu je v javnosti veliko govora, tudi po raznih forumih. Kdor želi spoznati izkoriščanja, ki jih vsakodnevno doživljajo prekarne delavci, in s tem tudi del samozaposlenih v kulturi, naj se udeleži katerega izmed forumov, sestanka, recimo, naše dialoške skupine. Lahko se pozanima tudi pri sindikatih ali kar pri tistih, ki delajo prekarne. Gre preprosto za izkoriščevalski sistem, ki se je uveljavil po osamosvojitvi Slovenije in še najbolj v času gospodarske krize tudi pri nas, po katerem želijo delodajalci s čim manjšimi stroški dobiti čim več od tistih, s katerimi se sklepajo pogodbe o delu. Pri tem se na ljudi ne gleda kot na osebe, ki potrebujejo za svoje preživetje in za preživetje svojih družin delo, za delo pa dostojno plačilo. Razlika med plačili in pravicami redno

zaposlenih in prekarne delavcev je velika. To povzroča neupravičene konflikte med zaposlenimi in tistimi, ki to niso, težave zaradi dumpinga in podobno. Žal gre trenutno trend v državah Evropske unije in v svetu v napačno smer. Še večje izkoriščanje zaposlenih ter večanje števila bolj izkoriščanih prekarne delavcev. V kulturi ni nič drugače kot drugje in iluzorno je pričakovati, da lahko z neko spremembo zakonov, ki jo od Ministrstva za kulturo pričakujejo tudi nekateri samozaposleni, brez bistvenih sprememb položaj pravic delavcev na splošno in brez znatnih finančnih vložkov v celoti rešimo problem prekariatov v kulturi, čeprav se bomo trudili narediti tisto ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa, spoštovana gospa ministrica!

Nisem prav zadovoljna z odgovorom, zato bi želela neko dopolnilo. Primer, ki ste ga navedli glede vizualnih umetnikov že v Odmevih, je pravzaprav absurden. Poskrbeli ste, pravite, da so samozaposleni sami dobili denar, ne pa, da ga dobijo izkoriščevalske nevladne organizacije, tako pa bodo, citiram: "Umetniki sami svoj gospodar in da bodo sami s temi sredstvi lahko odpri razstavo", kot ste povedali v omenjenem intervjuju. Po mojem sklepanju ne razumete poti od ustvarjalca do oblikovalca. Očitno vam je povsem mar za kakovost ustvarjalnosti, saj se vam zdi, da umetnik pač lahko sam odpre razstavo. To je približno tako, kot če bi pisatelj izdal knjigo brez urednika. Se zavedate odgovornosti za materializacijo umetnosti, ki jo s tem sprožate? Očitno ne. In še bolj očitno je, da takšne vaše poteze ne temeljijo na prav nobeni analizi, ki jih prav tako vneto obljubljate. Če se kateri od izvajalcev izogiba plačevanju razstavnin, potem mora Ministrstvo ukrepati in terjati vračilo javnih sredstev. In ko pravite, da je treba samozaposlene zaščititi, se z vami popolnoma strinjam. Zaščititi jih je treba pred natanko takšnimi rokohitrskimi potezami, kot ste jih sami zagrešili.

Zanima me:

Kaj boste storili, da se bo položaj samozaposlenih izboljšal?

Koliko izvajalcev ni spoštovalo pogodbenih zavez glede izplačevanja razstavnin?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, ministrica za kulturo.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa.

En del teh, torej tiste izkoriščevalske, jaz ne bi govorila na ta način, je pa res, da prihaja do izkoriščanja, tako kot prihaja povsod do

izkoriščanja prekarne delavcev. Tu se nima smisla sprenevedati. Ministrstvo za kulturo bo naredilo vse, da to prepreči, seveda v skladu s svojimi možnostmi, v skladu z zakonodajo. Letos se je tudi odločilo varovati zaposlene tudi z obliko razpisa tako imenovanih odprtih ateljejev. S to potezo ministrstvo ni nikogar onemogočilo, le dostopnost do javnih sredstev se širi, s tem da smo na Ministrstvu za kulturo dali več možnosti prav najranjivejši skupini samozaposlenih. Moram povedati, da smo prav zaradi tega bili deležni tudi številnih pohval prav s teh strani. Je pa problemov resnično veliko in vseh se lotevamo. Tisto, kar je pomembno in kar želimo narediti, je sprememba statusa samozaposlenih. Čeprav je treba povedati, da so tudi tukaj razlike med željami samozaposlenih. Prihajamo namreč do tega, da lahko po eni strani zaščita na drugi strani odvrne delodajalce k sklenitvi pogodbe. Vse skupaj je nekako dvorezen meč. Vendar želimo zaščito omogočiti, seveda je odločitev potem samozaposlenih, tako da bi imeli možnost sklenitve kolektivne pogodbe in se bolj zaščititi. V skladu s tem smo se že uskladili z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, ker smo najprej želeli, da bi kolektivno pogodbo oni odprli, vendar tega ne želijo; zaradi tega pač pripravljamo spremembo v okviru naše zakonodaje. Hkrati bi rada povedala še za določene druge probleme, ki jih zaznavamo, pa se moramo tudi pogovoriti z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. Zaznavamo problem – vsaj zaznali smo ga, da naj bi bil problem, moramo ugotoviti, če je to res –, in sicer naj bi se prispevki šteli v osnovo, zaradi katerih potem samozaposleni ne bi bili upravičeni do denarne socialne pomoči. Dejansko gre za revščino, ki jo doživljajo mladi umetniki, tudi nekateri starejši, za veliko problemov, ki jih je treba rešiti. In verjamem, da bomo z dobro voljo marsikaj rešili. Se pa pojavijo tudi različne želje v okviru samozaposlenih. Meni se zdi krasna ideja o uvedbi temeljnega univerzalnega dohodka. Vendar pa je iluzorno pričakovati, da bi se to rešilo samo na področju kulture, ne pa na področju celotne države, če prihaja do takšnih predlogov. Skratka, tu so tudi potrebe, ki zahtevajo ... / izlop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Izvolite, mag. Mirjam Bon Klanjšček, predlog za razpravo.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Spoštovana gospa ministrica, z vašimi odgovori nisem ravno povsem zadovoljna. Še več, potrdili ste moje domneve, da se ukrepov lotevate brez analiz in dialoga s stroko. Menim, da tudi ne razumete, da položaja samozaposlenih ne bo izboljšal noben zakon, temveč morajo samozaposleni imeti možnost, da živijo in preživijo od svojega dela. Najnižji proračun za kulturo v zadnjih letih pa tu zagotovo ne bo v pomoč.

Zato skladno z drugim odstavkom 264. člena Poslovnika predlagam splošno razpravo na to temo in tudi razpravo na Odboru za kulturo, saj je ta tematika zelo resna. Nastaja velika škoda na strani samozaposlenih, ki so nepogrešljivi del slovenske kulture.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa poslanka, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal 3. marca v okviru glasovanj.

Gospod Žan Mahnič bo postavil vprašanje ministru za obrambo gospodu Janku Vebru. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Kljub temu, da sem opozicijski poslanec in bi bilo verjetno bolj všečno, če bi govoril drugače; sem verjetno eden izmed redkih poslancev, ki se ne glede na to, kakšna je situacija, zagovarjam dejstvo, da je treba začeti zviševati proračun Republike Slovenije, ki je namenjen za obrambo. Zagotovo sem tudi eden izmed redkih poslancev, ki se v tem državnemu zboru zaveda, kakšne zaveze je Republika Slovenija dala zvezi Nato na Summitu v Walesu konec preteklega leta. V Walesu je bil na nek način prelomni dogodek za zvezo Nato, kjer se je glede na vse grožnje in na spremenjeno geopolitično situacijo zveza Nato zopet poenotila. Sprejeli so točno konkretne in določene zaveze, da je treba izboljšati obrambne sposobnosti v prihodnje, ki bodo omogočale odziv na nove grožnje, ki se pojavljajo v svetu. Največji poudarek je bil dan na nevarnost, ki zvezi Nato preti iz vzhoda, to je seveda Ukrajina, vojna v Ukrajini; in seveda na jugu, Islamska država na področju Sirije, Iraka in Libije ter Boko Haram v Nigeriji. Zaveze seveda veljajo za vse, tudi Slovenija je, takratna premierka Alenka Bratušek, dala zavezo, da bo do leta 2020 Slovenija dosegala 2 % BDP izdatkov za obrambo in bo v okviru teh 2 % šlo 20 % za investicije. Trenutno gre za investicije okoli 3 %, še daleč pa smo od teh 2 % BDP. Lansko leto 0,97 %, letos 0,96 %. Kljub temu, da smo dali zaveze zvezi Nato lansko leto; smo letos še nižali obrambni proračun. Res je, da smo z rebalansom, da ste uspeli zagotoviti pet milijonov več, ampak v primerjavi z lanskim letom gre za šest milijonov evrov manj.

Zato vas sprašujem, gospod minister: Kako napredujemo pri uresničevanju zavez do zveze Nato, sprejetih v Walesu? Ali bo po vaše te zaveze mogoče doseči do leta 2020?

Kako je trenutno z Natovim načrtom Readiness Action Plan? Ali je Slovenija kaj vključena tukaj? Kdaj menite, da bo ta zadeva sprejeta?

Ali razmišljate, kaj bi v prihodnosti v smislu oboroževanja in investicij lahko nadomestilo propadel projekt nakupa osemkolesnikov Patrie, ki ga Slovenska vojska krvavo potrebuje?

Zadnjič sem se pogovarjal s kolegi, ne dolgo nazaj sta Nizozemska in Nemčija ustanovili skupno vojno skupno bataljon, ki se dopolnjujeta v tistih vrzelih, ki jih imajo ene države; tako kot mi recimo z Italijo oziroma potem z Madžarsko. Ali kaj takšnega načrtujete tudi v prihodnje?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister za obrambo gospod Janko Veber. Izvolite.

JANKO VEBER: Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav poslankam in poslancem ter seveda kolegicam in kolegom.

Glede zavez, ki so jih dajali voditelji držav in vlad v Walesu, je možno povedati dvoje ali pa jih opredeliti na dve področji. Eno se nanaša na obrambne izdatke; drugo pa na zavezo o ohranjanju prispevka zavez / nerazumljivo/ z ukrepom varnostnih zagotovil in seveda nadaljnje najave prispevkov za popolnitev sil zelo visoke stopnje pripravljenosti. Če se najprej dotaknem zavez glede obrambnih izdatkov, je realnost v Sloveniji naslednja. Od leta 2010 do letošnjega leta smo zmanjšali obrambne izdatke za okoli 40 %, kar pomeni, tako kot ste tudi v vprašanju navedli, da namenimo ta hip za investicije nekje okoli 3 % proračuna, ki je namenjen za razvoj obrambe. V tem obdobju je izjemno pomembno, da smo v letošnjem proračunu dosegli maastrichtski kriterij in pravzaprav zmanjšali proračunski primanjkljaj pod 3 %. Vmes se je zgodilo tudi zelo pomembno dejstvo, da so drastično padle obrestne mere na kredite, ki so bili najeti v tujini. Vemo, da so včasih, ali pa so nekateri najeti celo s 7-odstotno obrestno mero, ta hip se giblje nekje okoli 1,5 %. To je zelo pomemben podatek, ko se pogovarjamo o tem, kako reševati problem naprej. Nemogoče je zagotavljati tako visoke obresti in hkrati seveda zagotavljati tudi razvoj, ne samo Ministrstva za obrambo, ampak tudi vseh ostalih resorjev. Če bodo šli trendi pri zmanjševanju obrestnih mer še naprej v to smer, bomo razbremenjevali svoj proračun, kar pomeni, da bomo v vladi in državnem zboru pozneje lahko sprejemali bistveno bolj razvojne proračune, kot smo jih mogoče v tem obdobju od 2008–2010 pa do tega obdobja. Res pa je, da se zavedamo tega stanja v našem ministrstvu in v okviru tega smo tudi ob dnevu civilne zaščite predstavili javnosti skupno modularno zmogljivost Slovenske vojske, civilne zaščite, s katerim želimo dati poudarek, da je večnamenska oprema tista, ki jo lahko nabavimo zaradi potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter seveda tudi zaradi potrebe obrambe. In v tem smislu ta hip tudi načrtujemo vlaganja v naš sistem tako, da je večnamenskost ena od tistih rešitev, ki je obvladljiva, ker imamo zelo malo sredstev na razpolago za razvoj obrambnih zmogljivosti.

Tudi v prihodnje bo treba stremeti k temu, da se ti obrambni izdatki ne zmanjšujejo

več, kajti prišli smo resnično do kritične točke; in ob dejstvu, da smo več kot 200 milijonov evrov prispevali k temu, da smo premagali, upam si reči, v največji meri gospodarsko in finančno krizo, torej teh 200 milijonov evrov in nekaj čez smo zagotovili iz našega ministrstva. Seveda je za pričakovati, da bomo v prihodnje ohranili vsaj nominalno raven obrambnih izdatkov, kot jih imamo v letošnjem letu predvidene. Gre za 367 milijonov evrov. S tem bi dosegli tisti cilj, ki je bil tudi v Walesu zadan, da se ustavi trend zmanjševanja obrambnih izdatkov. V obdobju 10 let pa je treba, takšna zaveza je bila dana, slediti temu, da bi morebiti v obdobju po 10 letih dosegli celo 2 % BDP za obrambne izdatke.

To je cilj; to ni zaveza, za katero bi recimo Slovenija plačevala kazen ali kaj podobnega v zvezo Nato. To je cilj, ki je bil zadan. Verjamem, da ga bo težko doseči, ker ga Slovenija tudi nikoli ni v svoji zgodovini dosegla. Je pa res, da bo treba iz tega trenda zaustavitev zmanjševanja izdatkov postopoma vendarle dvigovati in vlagati v razvoj.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, zahteva za dopolnitev.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik. Hvala za odgovore, minister.

Moram reči, da je gospod Veber eden izmed tistih ministrov, ki zbuja mešane občutke. Če sem bil po eni strani kritičen takrat, ko ste menjali načelnika generalštaba in direktorja vojaške obveščevalne, vam moram čestitati za dogodek v soboto, ko ste izpolnili svojo obljubo iz hearinga in ustanovili to vojaško enoto za posredovanje ob naravnih nesrečah. Hkrati ste tudi izpolnili predvolilno obljubo Slovenske demokratske stranke, tudi mi smo imeli to zavezo v programu.

Slišal sem, da smo pač dosegli dno in da se boste zavzemali, da se ne zmanjšuje več. Kar se tega tiče, sem z odgovorom zadovoljen. Prav tako sem slišal, da se boste zavzemali, da naj bi vsaj nekje v 10 letih poskušali na 2 % iti s tem, tudi lahko na nek način sprejemem. Je pa tukaj problem – tukaj imamo poročilo Stoltenberga ta leto 2014. Slovenija, kar se tiče BDP, je še 6 držav pod nami, ki dajo manj, ampak kar se pa tiče investicij, pogledajte, smo pa tukaj, smo čisto zadnji. In takrat ste se vi in gospod Cerar pri Stoltenbergu zavezali, da se bo ta procent popravil.

In zanima me:

Ali lahko vsaj pričakujemo, da bo iz 3 procentov šlo vsaj za investicije nekaj naprej?

In kot sem že prej vprašal, ali nameravate v prihodnosti, seveda je ta večnamenska oprema dobrodošla, ampak zanima me pa zdaj tista postavka, ki gre za Generalštab, ki gre za Slovensko vojsko, na kakršenkoli način nadomestiti projekt Patria, ki je propadel. Vemo, da glede na trenutne potrebe v Slovenski vojski

in na moderno bojevanje ti oklepniki služijo predvsem temu, da se vojak hitro pripelje na bojišče ali odpelje, iz ene točke na drugo, in to zadevo zaradi tega potrebujemo.

Ali lahko pričakujemo, da se bo potem, ko bodo neka sredstva tudi za razvoj, ta projekt nadomestil s kakšnim drugim projektom? Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister za obrambo gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER: Hvala, še enkrat, za besedo.

V ta namen lahko povem, da je v teku priprava srednjeročnega obrambnega programa, katerega nameravamo posredovati Vladi v letošnjem poletju, in v tem srednjeročnem obrambnem programu bomo poskušali opredeliti tiste cilje, ki bodo dosegljivi. Namreč, eden od smislov nadaljnjega razvoja obrambnega sistema je v tem, da ne načrtujemo nekaj, kar potem ne moremo doseči, ker je potem tudi znotraj sistema zveze Nato težko odigrati tisto vlogo, ki jo imaš; ne samo zaradi varnosti doma, ampak tudi zaradi varnosti v regiji, kajti če napoveš bistveno večjo opremo, pa je potem ne realiziraš, posežeš pravzaprav v slabo organiziranost in delovanje celotnega sistema. Srednjeročni obrambni program bo tisti, ki bo boljše dal odgovor na vaše vprašanje. Dejstvo pa je, da so vozila tipa Patria tista, ki ostajajo še vedno v našem sistemu kot vozila, ki so najučinkovitejša, najprimernejša za nadaljnji razvoj našega pehotnega obrambnega sistema. Res je, da imamo ta hip tudi težave z zagotavljanjem novih vozil, ampak imamo ta hip težave tudi zaradi tega, ker se ukvarjamo z vprašanjem ničnosti obstoječe pogodbe. Če bi prišli v situacijo, da bi v celoti uveljavili ničnost pogodbe nabave Patrij, potem bi morali tudi ta vozila vrniti dobavitelju. Seveda bi dobavitelj nam poplačal, ker so ta vozila rabljena, tisto odškodnino, ki bi jo bilo treba izračunati. Ampak mislim, da če realno ocenjujemo to situacijo, bi bil izplen zelo majhen, tako da je naša usmeritev, tudi pravobranilstvu, v tem smislu, da se ničnost izvede na način, da ohranimo ta vozila, da pa zaradi visokih stroškov, ki bi nastali za državo, če bi ta vozila morali vrniti, se to ne zgodi, kar kaže v to smer, da želimo razvijati ta sistem še naprej tako, da bomo lahko učinkovito upravljali obrambo domovine in zagotavljali tudi vse tiste naloge, ki jih od nas pričakujejo ljudje, državljanke in državljani, takrat, ko smo soočeni z izjemno hudimi naravnimi nesrečami, ki so bile res zelo obsežne. Kajti 2 % BDP so znašale naravne nesreče v zadnjem obdobju v Sloveniji, tako da se tega zavedamo in zato tudi želimo ohranjati ta nivo opreme in čim prej zamenjati to opremo, ki je dotrajana, ravno zaradi tega, da smo v dobri kondiciji s tem, s čimer ta hip razpolagamo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Franc Trček bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Pozdravljam ministrico in še preostale v dvorani!

Po velikih in katastrofalnih poplavah, o katerih je ravnokar govoril minister za obrambo, v lanskem letu je za vladni akcijski načrt obvladovanja poplavne ogroženosti rezerviranih 37,5 milijona evrov. Za prvi nujni sklop, ki se mora izvesti v pol leta, 12 milijonov. Po ukinitvi vodnih skupnosti Slovenije gre za neko področje, ki se izvaja kot obvezna državna služba, urejanje voda na način koncesionarjev. Večino vodarskih podjetij s koncesijo je v lasti privatizacijsko-gradbenih mogotcev, če se tako izrazim. Koncesije so se nezakonito podaljševale. To je bilo spoznano že leta 2007. Novembra 2013 je bila objava javnega naročila, oktobra lanskega leta pa je ministrstvo sprejelo odločitev. Z izjemo enega novega koncesionarja na Soči gre za same stare znance. Na Državno revizijsko komisijo je bil vložen zahtevek za revizijo. Kaj se dogaja v praksi? V praksi koncesionarji sklicujoč se na akcijski načrt zlorablajo 10. člen ZON, čeprav v njem jasno piše, da je izjeme treba izvajati tako, citiram, "da najmanj poškodujejo naravo". Če navedem primer le enega koncesionarja – Hidrotehnik. Ta je januarja zasul največje drstišče soške postvi ter na lščici uničil 5 kilometrov spodnjega toka v krajinskem parku Ljubljansko barje. V obeh primerih se je dobesedno požvižgal na mnenje Zavoda za varstvo narave. Arso pa je potem za nazaj potrjeval to nasilje koncesionarjev nad okoljem. To poškodovanje narave, ki je v nasprotju z že prej omenjenim členom. Tako nekako koncesionarji določajo kaj, kako in v kakšnem obsegu bodo delali.

Ker gre tako za okoljsko kot tudi finančno pomembno področje, kjer se dogajajo "kaj pa nam morete", na šerifovski način posegi, vas, ministrica, sprašujem:

Kako boste preprečili tovrstne zlorabe zakonodaje ter uredili področje urejanja voda na način, da bo Arso začel ustrezno nadzorovati koncesionarje?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen.

IRENA MAJČEN: Hvala, predsedujoči, za besedo. Spoštovani poslanec dr. Franc Trček!

Pri izvajanju akcijskega načrta protipoplavne varnosti je vlada, ko je sprejela ta načrt, sledila močnemu cilju – in to je, kako zavarovati ljudi in premoženje pred poplavami. Sam akcijski načrt ne vsebuje samo del, ki se sedaj izvajajo na terenu, to so interventna dela. Za interventna dela se je smatralo, da so nujna

dela in da jih je treba izvesti v roku pol leta, kajti v primeru ponovnih večjih padavin, ponovnih poplav bi bili ljudje in njihovo imetje zelo močno prizadeti. Drugi del ali drugi sklop teh načrtov je redno vzdrževalno delo in dodatna vzdrževalna dela. Akcijski načrt ima tudi ukrepe, kot je reorganizacija služb, ki skrbijo za vodo v Sloveniji. Voda pa seveda ni samo tista voda, ki nas ogroža pri poplavah, torej ni samo padavinska voda; je tudi pitna voda, je podzemna voda, torej je voda kot vir življenja. Voda kot vir življenja je nujno potrebna za naše življenje. 10. člen Zakona o varovanju narave pa govori, da se določbe zakona glede ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ne uporabljajo pri ukrepih za odvrnitev neposredne nevarnosti za življenje ali zdravje ljudi ali premoženja. Priznam, da sem že večkrat uporabila ta tîrmin, da nikoli ne bodo vsi zakoni vsega zapisali tako, da ne bi kake stvari ostale odprte. To je nemogoče, ne glede na to, da si pač nekateri predstavljajo, da v zakonih vse piše. Ko govorimo o neposredni ogroženosti življenja ali zdravja ljudi in njihovega premoženja, se sama zavedam dejstva, da ko se poplava zgodi, potem ni moč ničesar narediti, da bi to odvrnili. Lahko pa to naredimo sedaj v času pol leta. V tem delu Interventna sredstva je prav gotovo že vlada ob sprejemanju upoštevala ta člen. Res pa je, da predvsem naravovarstveniki nikakor ne dovolijo, da bi vodotoki postali prostor za pretok vode v celoti. Namreč, struge rek, potokov ali vodotokov so že v marsikaterem delu Slovenije tako zmanjšani, tako ogrožajo to pretočnost, da ne več poplavni vali, ampak malo večja količina padavin povzroči, da potok, struga ne dovoljuje zadostne pretočnosti vode – in se seveda zgodijo poplave.

Kar se tiče koncesionarjev, je res. V lanskem letu so bile podpisane pogodbe in sedaj se zadeva rešuje na komisiji, ki bo ugotovila, ali so bili postopki izvedeni pravilno ali ne. To pa seveda ne pomeni, da se dela sedaj ne delajo, prav sedaj, ko je ta pretočnost še toliko bolj ogrožena. Če se mogoče osredotočim na Sočo, bi povedala, da je izvajalec del opravil ali naročil interventni izlov rib, in sicer prvič 6. januarja in drugič 22. januarja; torej pred začetkom izvajanja del. Bil je tudi dogovor z ribiško družino in sama teh podatkov, kot jih navajate, nimam. Je pa res, da se ta postopek vrši tudi na ministrstvu oziroma v inšpekcijah za lovsko in ribiško, to je na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo. Izsledke bodo potem posredovali na tem ministrstvu. Je pa res, da zaradi te poškodbe brežine Soče v dolžini približno 300 metrov je ... / znak za konec razprave/ lokalna cesta Kobarid–Ladra–Tolmin in še vedno je v neposredni nevarnosti, da prvi vodostaj reke Soče to brežino spodnese in da ta cesta ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Žal z odgovorom nisem zadovoljen. Lahko rečem, da gre še za eno področje znotraj vašega resorja, ki je bilo zanemarjeno. Ob poplavah se je o tem nekako veliko pisalo, seveda se nekako strinjamo, da se infrastruktura obnovi, ampak ne na račun lomastenja, ki si ga koncesionarji privoščijo – in to je nekako problem. Seveda je potrebno neko medresorsko usklajevanje, nekaj na kmetijskem ministrstvu, nekaj pod vašim resorjem, imamo v osnovi nek trikotnik koncesionarja, Zavoda za varstvo narave, Arso. Očitno te zadeve ne štimajo, ne morem drugega reči. Danes sem dobil odgovor na pisno vprašanje, ki sem vam ga postavil v zvezi s Sočo. Tukaj nekako piše, pred začetkom izvajanja del je bil opravljen ogled mesta posega, pri katerem drstne jame niso bile opažene, kar me blago rečeno čudi, če gre za ene od največjih. In potem gre naprej, na podlagi zgoraj navedenih dejstev lahko domnevamo, da zaradi predmetnega interventnega posega ni nastala nikakršna škoda na vodnem življu oziroma je ta omejena na minimum. Verjamem, da vam je to nekdo napisal; ne vem, to je norčevanje. Ribiči bodo znoreli, ko bodo to slišali. In če si nekako ogledamo ta 10. člen, v njem zelo jasno piše, v drugi alineji, določba prejšnjega odstavka velja le za čas trajanja neposredne nevarnosti, ki je ni več. In v četrti alineji, izbere se tisti ukrep iz prvega odstavka tega člena, ki ob doseganju enakih učinkov najmanj poškoduje naravo. In to je dejansko problem. Ker mi čas nekako teče, sem šel pogledati Hidrotehnik na Supervizor, v 12 letih je dobil 125 milijonov evrov. Gre za neko področje, kjer je relativno ogromno denarja, ki se je zanemarjalo; in nekako koncesionarji narekujejo zgodbo in ne obratno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za dopolnitev odgovora ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala, predsednik. Moram reči, gospod dr. Trček, če bi vi sodelovali na tem razgovoru, ki smo ga imeli z zvezo ribiških družin, bil pa je tudi predstavnik Ribiške družine Tolmin, potem bi vedeli, da je to, kar govorim, preverjeno z njimi. Jaz priznam, da ne rabimo vsi vsega razumeti. To se mi zdi povsem logično. O drstnih jamah nekaj malega vem, vsega pa tudi ne. Ampak če so ribiči opravili dva izlova, torej 6. in 22. 1., to pomeni, da so bili s koncesionarjem v stiku in so se pogovarjali. Vaša trditev, da so bile uničene drstne jame, je vaša trditev, mogoče jo bo potrdila tudi inšpekcija za lov in ribolov. Sama sem govorila z ljudmi in nimam takih informacij. Kar se tiče pa neposredne nevarnosti, sem pa tudi povedala. Tisti, ki ne živi ob vodi, ne doživlja tega, kaj voda prinese, potem lahko reče, da je neposredna nevarnost tisti dan, ko dežuje, ko je poplava že, ko je vse zunaj. Tisti dan, ko je poplava, se v

reševanju te zadeve ne da postoriti skoraj nič, / nerazumljivo/ moli, da se gre v strugo in zagotovi normalna pretočnost. To je možno samo v domišljijem svetu.

Zato so sprejeti ukrepi šest mesecev po zadnjih poplavih, ki bi dejansko morali biti izvršeni že mnogo prej. V tem pa se strinjava. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovni predlog za razpravo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, moram malo osebne zgodovine, potem pa postopkovni predlog.

Moja starša sta se dobesedno spoznala na Kolpi. JNA sem služil v inženirskih enotah, pontonskih. Večino svojega življenja živim blizu rek, tako da so mi te zadeve zelo dobro znane. V skladu z drugo alinejo 246. člena predlagam, da se o tej temi izvede razprava na naslednji seji. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanj.

Prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču zastavil dr. Franc Križanič. Prosim.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Predsednik, predstavniki Vlade, spoštovani visoki zbor!

Ideja o slovenskem avtocestnem križu je nastala najprej kot ideja o premici od Gorice do Šentilja oziroma Nove Gorice do Šentilja, in sicer leta 1969 so bili prvi resni analitični posegi. Leta 1972 smo zgradili prvi odsek avtoceste na tej premici, potem se je to postopoma dopolnjevalo, se spominjate, še z različnim polovičnimi avtocestami in podobno, varčevalno nastavljeno. Nato se je zadeva ponovno premislila. Postavili so se čvrsti finančni temelji s tako imenovanim bencinskim tolarjem. Ideja zanj je nastala na našem inštitutu. In tako smo leta 1995 na osnovi cele vrste analiz in izkušenj sprejeli tako imenovani Nacionalni program izgradnje avtocest na Slovenskem. Dopolnjen je bil še leta 1998 in 2004. Ta program predvideva dvojne vrste učinkov. Eden in najpomembnejši je v tem primeru razvojni učinek, je povezava krajev mednarodno in znotraj države. Drugi pa je multiplikativen oziroma učinek na gospodarsko rast, ko se pač te ceste gradijo. Zlasti ta razvojni učinek se je izkazal in se ga da celo empirično potrditi, saj kraji, ki ležijo ob avtocesti, dosegajo boljše gospodarske rezultate, tja se investira, tam se lahko podjetja razvijajo, ljudje so tudi bolj gibljivi, si lahko najdejo zaposlitev drugod in ustvarjajo življenjski standard. Od tod ideje potem za nove razvojne osi tako proti Koroški, Beli krajini, hitra cesta do Kočevja, pa potem ta cesta od Škofje Loke oziroma povezava Škofja Loka do Tolmina in Kobarida. Mene zanima, kako je s končanjem avtocestnega križa. V osnovi, se pravi v temelju je bil sicer zgrajen

proti koncu Pahorjeve vlade. Mi smo pač bili takrat tam, ko so se ti projekti končali. Precej truda je bilo na Dolenjskem, da smo našli dovoljenja. Vendar nekaj malih koncev pa ni bilo končanih. Trije, bi jaz rekel po mojem spominu. Eden je Ptuj–Gruškovje, ki se sedaj gradi, druga dva sta pa Izola–Lucija in Ptuj–Ormož. In zdaj me zanima in vprašanje je kar dolgo, verjetno ste ga prebrali:

Kako je zdaj v strategiji s tem dokončanjem originalnega avtocestnega križa? Zlasti me zanima odsek Ptuj–Ormož in Izola–Lucija, zlasti ker obstajajo oziroma se širijo govornice, da ljudje hodijo okoli in razlagajo, da tega odseka Ptuj–Ormož, kamor je bilo že deset milijonov vložnih, ne bomo zgradili.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani poslanec dr. Franc Križanič, hvala za postavljeno vprašanje!

Najprej bi povedal nekaj splošnih dejstev o pripravi strategije, potem bom pa še o konkretnem vprašanju, vezano na cestni odsek Ptuj–Ormož. Skratka, že v samem vprašanju ste omenili, da je javna obravnava Strategije razvoja prometa in spremljajoča obravnava okoljskega poročila za celovito presojo vpliva na okolje za Strategijo razvoja prometa potekala do 31. januarja 2015, začela se je 15. decembra 2014. Trenutno na ministrstvu izvajamo analizo vseh prispelih pripomb, ki jih, moram reči, ni bilo malo. S temi pripombami bomo oba dokumenta dopolnili ali pa jih z ustrežno utemeljitvijo zavrnili. To analizo pripomb, ki bo pripravljena neke do prve polovice marca 2015, bomo seveda tudi objavili na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo. Sam sprejem strategije pa pričakujemo na vladi neke do junija 2015. V strategiji je bila kot ena izmed pomembnejših izhodišč upoštevana tudi Resolucija o nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji, katero ste omenjali. Kljub temu je pa treba vedeti, da je sama resolucija pravzaprav prenehala formalno veljati na podlagi prehodnih določb Zakona o cestah, in sicer 1. aprila 2011. No, vendar pa smo njena določila v strategiji razvoja prometa upoštevali in nismo izpustili nobene cestne povezave, ki so bile obravnavane v strategiji. Skratka, vse te povezave so bile tudi obravnavane in upoštewane pri pripravi Strategije razvoja prometa. Vse te povezave, ki so bile že v prvotnem avtocestnem programu, poenostavljeno rečeno, pa tudi dopolnilnem programu, so upoštewane. Je pa treba tukaj opozoriti, da strategija kot strateški dokument ne obravnava konkretnih projektov, ne gre prav na projektno raven, se pravi kako bomo kakšen prometni problem rešili, s konkretno rešitvijo; ampak nakazuje rešitve. To je bila tudi ena od zahtev Evropske komisije oziroma Jaspersa, ki

je tudi sodeloval pri pripravi strategije, kjer je bilo kot eno od izhodišč rečeno, da naj bo strategija strateški dokument. Na podlagi te bomo potem tudi pripravili operativne načrte, ki pa bodo potem tudi podlaga, v katerih se bodo potem definirali konkretno ukrepi in način reševanja posameznih prometnih problemov. Še to bi rekel, da Strategija razvoja prometa ne obravnava samo cestnega prometa, ampak celovito vsa področja prometa, se pravi tudi železnice, letalski, pomorski promet, tudi javni potniški promet. Skratka, vsa področja prometa skušamo nasloviti in kot takšen dokument potem tudi predstavlja ustrezno podlago tudi za utemeljevanje, ko se neki projekti prijavljajo za črpanje evropskih sredstev. Skratka, če so utemeljeni s strategijo, je potem to črpanje tudi ustrezno na ta način podprto.

Kar se tiče projekta Koper–Lucija, tukaj se nadaljujejo aktivnosti na dokončevanju te povezave. Na primorskem kraku imamo potem zdaj dilemo, ali tudi razvijati povezavo od Kopra proti Dragonji, tako da v tem smislu bomo še morali proučiti, ali bomo delali dvoje tovrstnih kvalitetnih povezav proti hrvaški meji, ali se bomo odločili, da se usmerimo samo na eno. Bolj se nagibamo v to smer. Glede Ptuj–Ormož pa lahko rečem, da imamo tam velike težave z umeščanjem v prostor, zlasti mimo Ptujskega jezera, kjer vemo, da imamo na eni strani težave s civilnimi zahtevami krajanov; na drugi strani pa imamo omejitve glede samega varovanja, razglašeno območje Natura. Tako, da bomo tam morali razmišljati tudi ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Naslednja zastavlja vprašanje Violeta Tomić, in to ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovani predsednik, spoštovani ministri in kolegi!

Tega vprašanja smo se sicer danes že rahlo dotaknili, pa vendar. Ta teden je bila slovenska javnost znova seznanjena s tem, da v tej državi ni primerno poskrbljeno za zdravljenje, vzgojo in izobraževanje otrok ter mladostnikov s hudimi vedenjskimi in čustvenimi težavami. Gre za otroke in mladoletnike, ki so bili v otroštvu žrtve družinskega nasilja. Ti otroci in mladoletniki so pogosto nevarni zase in okolico. V poročilu Inštituta za socialno varstvo iz leta 2010 je navedeno, da je bilo leta 2009 obravnavanih 288 takih otrok, zadnja leta pa naj bi jih bilo tudi po 300 letno. V našem sistemu zdravstvenega in socialnega varstva zanje ni primerne namestitve. Če citiram ugotovitve Inštituta za socialno varstvo: "Prepogosto se dogaja, da varstveni zavodi ali mladinski domovi kljub izdani odločbi o namestitvi zavračajo sprejem takšnih otrok, posledično lahko takšne otroke in mladostnike v skrajnih primerih obravnavajo celo na varovanih oddelkih psihiatričnih bolnišnic, skupaj z odraslimi bolniki,

kar je nesprejemljivo. Namestitev otrok na varovanih oddelkih psihiatričnih klinik ni samo nesprejemljivo, ampak je v nasprotju z Zakonom o duševnem zdravju in s Konvencijo o otrokovih pravicah. Sodišča praviloma te namestitve razveljavijo. Najhuje pa je to, da otroci ostanejo brez primerne pomoči." Ne razumem, kako je to mogoče, kajti že pred nekaj leti je bil zgrajen otroški oddelek na Psihiatrični kliniki v Ljubljani. Ta je bil ustanovljen ravno zaradi potreb po zagotovitvi primerne oskrbe za otroke, ki imajo tovrstne težave. Vendar pa ta oddelek ostaja prazen, ker do danes še ni bil sprejet ustrezen program, na podlagi katerega bi lahko oddelek pričel delovati. Prav tako je treba poudariti, da je pedopsihiatrična in psihiatrična pomoč potrebna tudi takrat, ko so otroci nameščeni v varstvenih zavodih.

Zakaj se otroški oddelek Psihiatrične klinike v Ljubljani še danes ne uporablja za ta namen?

Kdaj bo ministrstvo izpeljalo vse postopke za začetek delovanja tega oddelka in kaj boste na ministrstvu naredili za otroke in mladostnike, ki zaradi tragičnega otroštva potrebujejo celovito in primerno oskrbo?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana poslanka, poslanci, kolega minister!

Dovolite mi, da na začetku povem, da dejansko Ministrstvo za zdravje zelo dejavno podpira vzpostavitev varovanega psihiatričnega oddelka za otroke in mladostnike, zato je Ministrstvo za zdravje že 6. julija 2009 pozvalo razširjeni strokovni kolegij za psihiatrijo k pripravi predloga programa za varovani psihiatrični oddelek za otroke in mladostnike. Razširjeni strokovni kolegij za psihiatrijo je na podlagi poziva ministrstva za to nalogo imenoval posebno strokovno delovno skupino, ki je pripravila program in ga kot takega predložila. Naj povem, da so razširjeni strokovni kolegiji najvišje strokovne inštitucije za posamezna področja v Sloveniji, ki podajajo posamezne predloge za dodatne programe zdravstvenemu svetu, ki ga imenuje minister za zdravje; nato pa zdravstveni svet predlaga tako program prioritete kot tudi način financiranja. Ker se je dejansko postopek začel že leta 2009, kot pa veste, da so v vmesnem obdobju bila tudi daljša obdobja zaradi menjave ministrstev, ko zdravstveni svet ni bil vzpostavljen in ni deloval. Pred mojim prihodom je bilo več kot 14 mesecev tako imenovanega praznega hoda, ko zdravstveni svet ni deloval, in zaradi tega tudi ni moglo priti do odločanja tega programa. Naj povem, da smo zdaj zadeve zelo intenzivirali, po zagotovilih predsednika zdravstvenega sveta bodo te zadeve obravnavane v najkrajšem

možnem času. Po mojem védenju je strokovna komisija pridobila že dodatne analize, primerjavo s podobnimi varovanimi oddelki v Evropski uniji, tako da lahko s tega mesta zagotovim, da bodo ministrstvo skupaj z zdravstvenim svetom in javnim zavodom Psihiatrično kliniko in Zavodom za zdravstveno zavarovanje, ki mora za program zagotoviti denar, rešili v najkrajšem možnem času, predvidoma jeseni letos. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora, Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Spoštovana gospa ministrical! Pred časom ste sodelovali v oddaji na javni televiziji na temo pomanjkanja medicinskih sester na intenzivnih oddelkih. Takrat ste dali štiri zelo konkretne obljube, tri kratkoročne in eno dolgoročno. Upam, da jih boste izpolnili, vsekakor pa bomo vaše delo pozorno spremljali. Takšne konkretne obljube bi si želela tudi v tem primeru. Še več, želela bi tudi zagotovilo, da bodo te obljube tudi izpolnjene. Kot rečeno, ta problem ni od včeraj. Že pred šestimi leti je varstveni zavod Planina dal pobudo varuhinji človekovih pravic za ureditev tega področja. Varuhinja v poročilu ugotavlja: S predlogom združenja smo v juniju 2009 seznanili Ministrstvo za zdravje in opozorili, da Ustava Republike Slovenije zavezuje, da otrokom nudimo posebno varstvo in skrb. Zato je predstavljena problematika še toliko bolj skrb zbujujoča, saj je država, ki mora po potrebi ukrepati in zagotoviti takšno varstvo in skrb, kakršna je potrebna za njihovo blaginjo, na tem področju odpovedala. Ministrstvo je v odgovoru julija 2009 ugotovilo, da so naše trditve glede odsotnosti varovanih oddelkov za intenzivno zdravljenje otrok točne, zato želijo problematiko rešiti v najkrajšem možnem času. Ministrstvo za zdravje se v predpisanem roku do pobude varuha ni opredelilo. Varuh meni, da neurejeni pogoji za bolnišnično pedopsihiatrično zdravljenje otrok pomenijo kršitev otrokovih pravic. Ministrstvo za zdravje pa se na pobudo Varuha ni ustrezno odzvalo. Minilo je že skoraj šest let od te ugotovitve, ministrstvo se je zavedalo problema, vendar je pobudo varuhinje gladko ignoriralo. V šestih letih, medtem ko so vsi na ministrstvu redno dobivali plače za svoje delo, niso odpravili te stalne kršitve otrokovih pravic.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za dopolnitev odgovora ima ministrca za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Zavedam se tega problema in vam lahko zagotovim s tega mesta zelo odgovorno, da bom kot ministrca za zdravje naredila vse, da do kršitve konvencije otrokovih pravic ne bo več prihajalo. Mislim pa, da sem tudi že v tem kratkem obdobju ministirovanja dokazala s tem, da sem se potrudila in imenovala zdravstveni

svet prej, preden je zakonsko določeno; in da smo dejansko pospešili zelo intenzivno delo strokovnih komisij zdravstvenega sveta in delo tega sveta, ki bo in je določilo prioritete obravnave.

Vam lahko s tega mesta zagotovim, tudi po razgovoru s predsednikom zdravstvenega sveta prof. dr. Strletom, da bodo to obravnavali takoj jeseni, ko dobijo predlog; in bo ta problem rešen.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovni predlog za razpravo ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala lepa za besedo.

Gospa ministrca, veseli me, da boste prekinili to prakso kršitve otrokovih pravic, kajti pri obravnavi otrok s hudimi vedenjskimi motnjami se vsaj že 10 let ohranja to stanje, ki povzroča te kršitve. In ko ti otroci in mladostniki dopolnijo 18 let, uradno niso več problem, ker so polnoletni; toda posledica zanemarjanja tega problema je nepopisno trpljenje, ki se velikokrat konča celo s samomorom. Številni med njimi ogrožajo tudi svojo okolico, med njimi so žal tudi mladoletni morilci in polnoletni storilci najhujših kaznivih dejanj. Veliko tega trpljenja bi se dalo preprečiti, in to brez velikih denarnih zneskov. Zato ponavljam besede varuhinje človekovih pravic izpred šestih let. "Država, ki mora po potrebi ukrepati in zagotoviti takšno varstvo in skrb, kakršna je potrebna za njihovo blaginjo, je na tem področju odpovedala."

Zato za razliko od kolegice Žibert ostajam optimistka in v skladu s Poslovnikom zahtevam, da o odgovoru ministrice opravimo razpravo in jo s tem obvežemo k temu, da nemudoma pristopi k reševanju tega nevzdržnega stanja. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanj.

Naslednji Miha Kordiš sprašuje ministra za obrambo gospoda Janka Vebra.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo.

Iz novice, ki jo je STA objavila 5. februarja 2015, nameravate Vladi predlagati izločitev zagotavljanja sredstev za obrambne izdatke iz maastrichtskih meril. Po podatkih, s katerimi razpolagam, je vaše stališče in stališče celotne vlade, da boste do leta 2020 izdatke za obrambo povečali na 2 % bruto družbenega proizvoda. To zavezo je sicer nekdo v imenu Slovenije menda podal na vrhu zveze Nato v Walesu, ko vi še niste bili minister, se pravi predhodi že to vlado. Koalicijske stranke, med njimi tudi vaši Socialni demokrati, so podprle Predlog zakona o fiskalnem pravilu. Predlog tega zakona močno omejuje dovoljen proračunski primanjkljaj. Kolikor je meni znano, Vlada ne načrtuje ukrepov za povečanje proračunskih prihodkov. Evropska komisija bo menda omogočila izjeme za javne izdatke za

investicije, ampak kolikor vem, Evropska komisija misli na investicije v infrastrukturo in razvoj, ne pa v orožje in vojne operacije zveze Nato.

To pa pomeni, da je vsako povečanje izdatkov za obrambo mogoče samo, če se ta denar najde na nekaterih drugih področjih. Letos je v proračunu Ministrstva za obrambo 338 milijonov evrov oziroma 0,97 % bruto družbenega proizvoda. To pomeni, da morate v nekaj letih najti še približno 400 milijonov evrov, če hočete izpolniti cilj zveze Nato, ki je očitno tudi vaš osebni cilj. Pač ste minister za obrambno področje, se borite zanj. Mimogrede, največ izdatkov v Sloveniji trenutno namenjamo plačam javnih uslužbencev in izdatkom za pokojnine ter socialne pomoči.

Zato me zanima:

Katerim področjem nameravate odvzeti sredstva, da boste ta cilj Nata dosegli?

Ali pa ga v resnici morda sploh ne nameravate doseči, pa gre pač za bolj neobvezujoče izjave. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za obrambo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Predsednik, hvala za besedo.

Moj predlog, da se obrambni izdatki izločijo iz maastrichtskih kriterijev, izhaja iz tega, da ostane več sredstev potem znotraj maastrichtskih kriterijev za področje sociale in investicij. Namreč, to je tisti ključni cilj, ki ga moramo dosegati, da država normalno funkcionira. Dejstvo pa je, da varnost države ne more biti odvisna od tega, ali bo nek kriterij izpolnjen ali ne. Varnost države mora biti v vsakem primeru zagotovljena. Še posebej v razmerah, v katerih smo danes, ko se srečujemo z izjemnimi naravnimi nesrečami, je Slovenija pravzaprav izjemno ogrožena zaradi naravnih nesreč. Že prej sem povedal, 2 % bruto domačega proizvoda znašajo škode zaradi naravnih nesreč, pomeni, da imamo okrog 700 milijonov evrov škode, ki je nismo povrnili gospodarstvu, nismo povrnili infrastrukturi, nismo povrnili gospodinjstvom. Skratka, to je ena zadeva, ki je ostala nedorečena. 45 milijonov od tega je izdatkov samo zaradi stroškov intervencije. In če je varnost države ukalupljena v maastrichtske kriterije, potem ne moremo odreagirati, ko nastopijo tako zahtevne razmere, kot so bile v Sloveniji zaradi naravnih nesreč. Slovenija se mora uspešno vključevati in posodabljeni tudi svoj varnostni sistem iz razloga, ker danes praktično ena država ne more več zagotavljati varnosti, ki lahko preti zaradi agresije drugih držav. Samo s skupnim nastopom, zavezništvom lahko to zagotoviš. Zato je bila ta zaveza dana tudi v Walesu, da se vse države poskušajo organizirati na način, da bodo izpolnile te kriterije. Jaz si ne delam nobenih utvar, da bomo v Sloveniji zagotovili čez 10 let 2 % BDP za obrambne izdatke. Vendar opozarjam na to, da mora biti varnostni sistem,

obrambni sistem grajen skozi desetletja, če hočete, tudi skozi stoletja. Varnosti države se ne da zagotoviti v tistem trenutku, ko nastopi agresija ali naravna nesreča. Takrat ni čas za javni razpis, da bomo šli nabavit neko opremo, da bomo šli usposabljalat ljudi. Vse to mora biti pripravljeno takrat, ko je mir, ko je čas za to; in za to potrebuješ tudi denar. In če je varnost države izvzeta iz maastrichtskih kriterijev, lahko to ves čas počnemo. In poglejte, nikakor ni dopustno, da pridemo v situacijo, da se danes v Sloveniji pogovarjamo, da nimamo denarja za policijo. To je nedopustno! S tem smo ogrozili varnost države. Nedopustno je, da nimamo denarja, ko sem prej povedal, za odpravo posledic naravnih nesreč. 700 milijonov evrov je znašala ta škoda. Nedopustno je, da nimamo sodobno opremljene slovenske vojske. Če pridemo v takšno situacijo, potem smo seveda ranljiva država. Pravzaprav se lahko potem postavi zelo veliko vprašanje, ali bomo sploh v stanju – zaradi ogroženosti varnosti države – zagotavljati socialno varnost, gospodarsko rast, uspešen izobraževalni sistem. Varnost državljanov in državljanek je tista, ki omogoča uspešno gospodarsko rast in tudi socialno varnost. Vse to so razlogi, zaradi katerih sem šel v to smer razmišljanja, da poskušam opozoriti takrat, ko je še čas na to, da se varnost države ne sme ukalupiti v maastrichtske kriterije.

In tudi fiskalno pravilo, tu moram povedati, da smo Socialni demokrati nasprotovali vpisu fiskalnega pravila v Ustavo. Sam izvedbeni zakon, ki se bo sprejemal z dvotretjinsko večino, pa je bil podprt v prvi obravnavi. Seveda bo treba ta zakon pripeljati do zaključka. In naš cilj je zagotovo ta, da skozi fiskalno pravilo ostane čim več sredstev za socialno državo, ker je to tudi ustavna kategorija. Da pa ne posegamo z obrambnim sistemom v socialno državo, pa seveda opozarjam na drugo ustavno določilo, ki pa tudi govori o tem, da je treba varnost države zagotavljati na način, da ne ogrožamo ostalih resorjev.

Moj predlog gre v to smer, da damo več sredstev za socialo, za infrastrukturo, za razvoj skozi maastrichtske kriterije; obramba in varnost države pa naj bo izvzeta.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Nato izdatki 2 % BDP – tega načeloma ne asociiramo z naravnimi katastrofami, ampak z razno raznimi imperialističnimi ekspedicijami v tujini in drugimi hegemonskimi operacijami zahodnih metropol, tako da tudi sam obravnavam te zadeve nekoliko ločeno. Nihče nima absolutno ničesar proti temu, da se okrepijo naše kapacitete preventivne in kurative v primeru naravnih katastrof. Seveda pa govorimo o nečem popolnoma drugem, ko govorimo o

intervencijah na tujem, o zvezi Nato itn. Zlato pravilo, izvedbeni zakon o zlategem pravilu, to je ločeno od maastrichtskih kriterijev. Želel sem izpostaviti ravno to dvoje, da po eni strani bi izvzeli področje obrambe iz maastrichtskih kriterijev; po drugi strani pa ste član koalicijske stranke Socialnih demokratov, ki pa je podprla izvedbeni Zakon o fiskalnem pravilu. To pa pomeni, da se znajdemo med kladivom in nakovalom. Država ne dela, ne namerava tudi ta vlada očitno nič narediti na prihodkovni strani proračuna. Po drugi strani pa imamo tukaj zlato pravilo, fiskalno pravilo, ki omejuje odhodke. To pa pomeni, da lahko proračun za obrambo krepimo, dvignemo samo tako, da ta denar vzamemo nekje drugje, konkretno potrebujemo 400 dodatnih milijonov evrov. In to je bila v resnici srčika mojega vprašanja. Zelo lepo ste kontekstualizirali to, kar sem povedal, ampak ta srčika pa je ostala neobglodana.

Kje nameravate vzeti teh 400 dodatnih milijonov evrov?

Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za dopolnitev odgovora ima minister za obrambo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala.

Nikakor ne nameravamo vzeti 400 milijonov evrov, dejstvo pa je, če bi obrambni sistem imel na razpolago toliko sredstev, kot jih je imel v letu 2010, bi zagotovo vstopali tudi v ta sistem fiskalnega pravila bistveno bolj pomirjeni, ker bi lahko zagotavljali varnost brez težav. Že prej sem povedal, da je bil ta proračun zmanjšan za več kot 200 milijonov leta 2010 do danes in zaradi tega zagotavljanje varnosti države bistveno zahtevnejše, kot pa če bi imeli 200 milijonov sredstev več. Ni realno za pričakovati, da bomo kadarkoli v Sloveniji dosegli 2 % bruto domačega proizvoda za obrambne izdatke. To lahko mirno povem že v tem hipu. Fiskalno pravilo pa dejansko omogoča, če nastanejo hude gospodarske težave ali če nastanejo tudi hude varnostne težave ali težave, ki nastanejo zaradi naravnih ujem, da se lahko oblikujejo izjeme. Jaz opozarjam na to, da ta hip zakon o fiskalnem pravilu ni sprejet, je v fazi razprave – in to je čas, v katerem moramo razpravljati o tem, da se ustrezno pripravimo na trenutek, ko bo pač treba razdeliti sredstva, kot ste pravilno ugotovil, med vse resorje. In ponovno opozarjam, moj namen, da se izloči obrambni sistem in sistem varnost države – tukaj imam v mislih tako varstvo pred naravnimi nesrečami kot tudi Ministrstvo za notranje zadeve, potem ta sistem seveda ne bo posegal v socialno varnost, ne bo posegal v socialno varnost, ne bo posegal v investicije, ne bo posegal v druge resorje. Danes se pač moramo o tem pogovarjati in poskušati oblikovati stališča, ki bi to omogočala. Mislim, da se moramo zavedati, da je varnost države izjemno pomembna. In če oblikujemo tudi fiskalni zakon, izvedbeni zakon fiskalnega

pravila na način, da bo varnost zagotovljena v vseh razmerah, potem lahko zagotavljamo socialno državo tudi v prihodnje. Nikakor pa ne želimo posegati v socialne transfere, ne želimo posegati v druge izdatke, želimo pa zagotavljati varnost države.

To bo pomemben dogovor znotraj države, koliko bomo lahko prispevali za varnost, koliko za socialo, koliko za ceste, koliko za gospodarstvo in tako naprej. Ta dogovor bo treba doseči, moj predlog je bil pa, da to izvzamemo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovni predlog za razpravo ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo.

Predlagam, da se na eni izmed prihajajočih sej opravi razprava o ministrovem odgovoru, ker se mi zdi, da je še vedno razvidno, da imamo opravka z nekim protislovjem, z nekim temeljnim protislovjem, ki ga je ne nazadnje, pa ne vem zdaj, lahko rečem tudi intuitivno zaznal sam minister, in sicer, da so naši deklarirani cilji na obrambnem, na varnostnem področju v težavah, v protislovju s siceršnjimi politikami Evropske unije, začeni s maastrichtskimi kriteriji; zato ste predlagali tudi izvzetost iz teh kriterijev, pa tudi z našimi lastnimi internimi, v kratkem že izvedbeno ustavnimi fiskalnimi zavezami.

V Združeni levici sicer predlagamo in mislimo, da se da to protislovje zelo hitro odpraviti s tem, da izstopimo iz zveze Nato. Če gledamo malo številke, primerjave, zelo hitro ugotovimo, da je sosednja Avstrija nevtralna država, ki je leta 2012, proporcionalno vzeto, za obrambo porabila 40 % manj kot Slovenija. Prav tako je težko razumeti, zakaj mora imeti neka Slovenija popolnoma profesionalno vojsko, če ima lahko Avstrija naborniško vojsko. Del odgovora interesov tu zadaj se nemara skriva tudi v podatku, da je imel Generalštab Slovenske vojske 30. junija 2002 198 pripadnikov, 9. decembra lani pa 417, torej dvakrat več.

Skratka, imamo neko težavo, temeljno težavo, temeljno protislovje. Mislim, da se o njem moramo pogovoriti. Začeti se moramo pogovarjati o tem, tudi o vlogi, ki jo pri tem protislovju igra zveza Nato, ne nazadnje tudi Evropska unija; in začeti premišljati o drugi, drugačni smeri naše politike, pa se za neko iztočnico nemara ozreti po sosednji Avstriji. Na eni izmed naslednjih sej predlagam razpravo o ministrovem odgovoru. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 3. marca 2015, v okviru glasovanja.

S tem smo izčrpali listo poslanskih vprašanj. Predsedniku Vlade, ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore. S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, 3. marca 2015, ko bo

Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih.
Prekinjam tudi 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 2. MARCA 2015 OB 20.42 IN SE JE NADALJEVALA 3. MARCA 2015 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 5. seje Državnega zbora.

Obveščam sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Marjana Kotnik Poropat, mag. Alenka Bratušek, gospa Suzana Lep Šimenko do 14. ure, mag. Tanja Cink, gospa Klavdija Markež, gospod Marijan Pobjbič, dr. Vinko Gorenak, mag. Anže Logar, gospod Jožef Horvat med 10. in 14. uro, mag. Branko Grims in gospod Jože Tanko.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **3., 4. IN 5. TOČKO DNEVNEGA REDA**. Po dogovoru na 19. seji Kolegija predsednika Državnega zbora bomo v okviru 3., 4. in 5. točke dnevnega reda opravili skupne uvodne predstavitve o **PREDLOGU ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU RAZVOJA TURIZMA, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU; PREDLOGU ZAKONA O SPREMENBI ZAKONA O SPODBUJANJU TUJIH NEPOSREDNIH INVESTICIJ IN INTERNACIONALIZACIJE PODJETIJ, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU; in PREDLOGU ZAKONA O SPREMENBAH ZAKONA O POKORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU**.

Predloge zakonov je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina štirih poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Janijem Möderndorferjem.

Za dopolnilno obrazložitev predlogov zakonov dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Janiju Möderndorferju.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Dober dan, nekaterim dobro jutro, pa vendar vseeno lep dan!

Danes bomo obravnavali zelo pomemben zakon, ki v resnici predstavlja en majhen korak za slovenski turizem, predvsem naprej; glede na to, da smo v preteklosti šli bolj nazaj s to odločitvijo. Pomembno je tudi zato, kajti danes, ko bomo govorili o samem področju turizma, se je treba zavedati, tukaj bi rad posebej poudaril, da je res samo en drobec, upam pa, da svetel začetek; predvsem zato, kajti na ta način bomo lahko marsikatero stvar olajšali, predvsem z vidika prepoznavnosti v prvi vrsti same države ter tudi tistega dela področja, s katerim pravzaprav turizem največ trži, pričakuje in tudi ustvarja. Zakaj takšna odločitev,

zakaj je prišlo do poslanskega zakona, kajti po vseh normalnih pogojih bi pravzaprav pričakovali takšno dejanje od same vlade? In istočasno, zakaj prav zdaj in ne zakaj kdaj prej? Treba je vedeti, da s takšno odločitvijo se je že v prejšnjem mandatu v resnici pripravljala odločitev, da se povrne nazaj nacionalno Slovensko turistično organizacijo iz preprostega razloga. Odločitev, ki je bila sprejeta v letu 2012 – da se STO združi v SPIRIT s preostalima dvema področjema, to je JAPTI, se pravi podjetništvo, tuje investicije; in istočasno še TIA, se pravi Javna agencija za tehnološki razvoj –, je bila narejena vsaj iz dveh korakov. Eden korak je bil zagotovo varčevalni, kajti bilo je obdobje, ko se je varčevalo na vseh področjih. Drugi razlog pa je, ker se je pričakovalo neverjetne sinergijske učinke, če bi se vsa tri področja združila; in bi na podlagi združenih vsebin imeli večje rezultate. Dejstvo je, da v vsem tem času od 2012 pa vse do danes v resnici lahko ugotovimo samo naslednje. Razen to, da se je nominalno gledano res porabilo manj za turizem, za promocijo turizma; nekih učinkov na drugi strani s to združitvijo v resnico nismo imeli. Imeli pa smo rezultat, da se je Slovenska turistična organizacija v resnici utopila v samem SPIRIT. V resnici smo ena redkih držav, ki ni več imela nacionalne turistične organizacije, ki bi v resnici imela eno prvenstveno nalogo zraven vseh ostalih področnih, kot jih imajo običajno nacionalne turistične organizacije, to pa je promocija slovenskega turizma. Že takrat so nekateri nasprotovali tej odločitvi, vendar stroka ni bila uslišana in zato se je zgodil ta korak. Verjamem in upam, da danes s tem dejanjem v resnici popravljamo samo to dejanje s to samo razdružitvijo. Treba je povedati, da je to veliko premalo, kar se bo naredilo za turizem, je pa lahko dober začetek. Tukaj bo imel veliko nalog minister oziroma ministrstvo, ki bo z vsemi ostalimi koraki, ki so še nujni in potrebni – in verjamem, da bodo tudi uresničeni –, lahko zagotovilo tiste pogoje, ki so potrebni za to, da damo pravo veljavo; predvsem pa, da dobimo izplen iz tistega, kar imamo iz naravne danosti na področju slovenskega turizma.

Naj povem, da odločitev, da smo se v združenju odločili za ta korak, je predvsem to, da privarčujemo čas. Zakaj čas? Veste, da se je septembra vlada šele oblikovala in je bilo praktično težko pričakovati, da bo slovenska vlada že takoj naslednji dan, glede na to, da je ta organizacija pomembna predvsem zato, ker so pomembni še ostali koraki, da bi lahko v začetku novega leta začela delovati Slovenska turistična organizacija. Verjamem, da smo s tem korakom privarčevali nekaj časa. Časa predvsem zato, da se lahko minister z drugimi odločitvami in drugimi politikami, ki jih bo določal na tem področju; kajti prav je, da jih resorni minister tudi določa, zato nismo posegali v ne vem kakšne posege znotraj samega zakona, in na ta način v resnici začne ustvarjati pogoje.

Tri stvari so nujno potrebne, da se zgodijo pri tem samem zakonu, zato smo menili in predlagali določene rešitve znotraj tega zakona. Eno je zagotovo turistična taksa, o kateri je bilo veliko diskusije tudi na samem odboru. Odločitev je padla, da se turistična taksa ne bo popravljala znotraj tega zakona. Vendar v razmislek tudi ministrstvu in nam poslancem, ko se vedno bojimo in poskušamo vsako spremembo turistične takse spremeniti v nek novi davek. Namreč ne gre za nov davek, gre za obstoječo takso, ki se v resnici že tako ali tako po zakonu vedno vrača nazaj v turizem, kar pomeni, da so to strogo namenska sredstva za isto področje, katerega danes obravnavamo. Treba je opozoriti, da gre za minimalno zvišanje, še posebej zato, ker se je nazadnje turistična taksa spreminjala leta 2003. Popravek iz lanskega leta je bil tako minoren, da bi s temi dodatnimi sredstvi, ki bi jih dobili in bi bili namenjeni področju turizma, lahko marsikatero zagato in rešitev iz vidika sredstev rešili prav s temi sredstvi. Dobro, če ne danes; pa verjetno še letos, v prihodnosti z odločitvijo ministrstva. Treba je povedati, če že ustanovljamo samostojno Slovensko turistično organizacijo, je treba podati tudi osnovna sredstva, s katerimi bo delovala. Premalo je, da rečemo, da STO potrebujemo, potem pa jim na drugi strani ne damo dovolj sredstev. Minister je v sami obrazložitvi in v razpravi na odboru povedal, da eden večjih korakov, ki jih bodo letos za nalogo imeli v STO, je tudi obisk Expo, kar pomeni, da samo za ta del potrebujemo 2 milijona evrov. Mi pa smo že v rebalansu določili bistveno nižja sredstva in na nek način nismo omogočili ministru in ministrstvu MGRT, da si lahko na ta način zagotovi ta sredstva. Tako se bo moral na takšen ali drugačen način boriti za dodatna sredstva, kajti ta sredstva danes v višini malce več kot 5 milijonov je premalo, da bi STO lahko pričel delati še ostale obveznosti.

Druga stvar, ki se mi zdi pomembna, je, da imamo znotraj tega zakona opredeljene tudi regionalne destinacijske organizacije. Kot vemo, so le-te nastale v času prejšnje finančne perspektive, ko je bilo zagotovljenih nekaj sredstev za delovanje teh tako imenovanih RDO. Ker je konec financiranja teh RDO, ti RDO pa so imeli določene učinke, jih je na nek način nesmiselno preprosto potopiti in ukiniti. Zato pričakujem, ker je z amandmajem ta del izločen, ker so besede ministra, da bo na nek način poskušal zagotoviti delovanje teh RDO v prihodnosti; upam, da ga bomo lahko držali za besedo in da bomo na ta način ohranili to dejavnost, ki je dala na določenih področjih tudi rezultate. Na ta način bomo presegli marsikatero župansko logiko, ki funkcionira samo do ene meje, še posebej zaradi tega, ker so RDO praviloma organizirani na področju večjega števila občin. Vi pa veste, da vsak župan gleda do svoje meje in samo v okviru tistih meja ureja, za vse ostalo ga več v resnici ne zanima. Vi veste, da so učinki, še posebej na področju, se

preprosto ne da razmejiti z neko črto, da velja samo do Ljubljane, Save ali Drave. Tisto, kar je za nas pomembno, je, da bomo danes z odločitvijo, upam, da tudi s plodno razpravo, na koncu dobili sam STO, ki nam bo prinesel v prvi vrsti končno tudi nazaj turistično osamosvojitve. Naj povem naslednje. Ker gre za panogo, ki je ena od petih panog v tej državi, ki prinaša resna sredstva v okviru BDP – 12 %, da gre za področje, kjer je zaposlenih več kot 45 tisoč ljudi, in ker gre tudi za področje, kjer je vloženega ogromno zasebnega kapitala z enim samim ciljem, prvič, proizvajati nova delovna sredstva ter dobiti sredstva in tudi ponujati naše naravno bogastvo, ki ga imamo, si ta trenutek upam trditi, če ne bomo posegli po večjih, bolj pogumnih krakih na področju turizma; v resnici vse tisto, kar danes ustvarjamo, da nam je nekako podarjeno in narejeno po nesreči.

Žal še vedno lahko ugotovljamo, da je na področju turizma, tudi v preteklosti, premalo posluha in nekega načina mrežnega sistema delovanja. Ko se pogovarjamo o turizmu, bi se radi pogovarjali samo o turizmu; ne razumemo pa, da je turizem lahko na vseh področjih: na gospodarskem, športnem, kulturnem področju, na različnih področjih. Dokler ne bomo presegli tega okvira razmišljanja, ne bomo ponudili možnosti razvoja samemu turizmu. Kaj več v razpravi in verjamem, da bo plodna. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predloge zakonov je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Marku Ferlugu.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru in vsem ostalim v dvorani!

Naj najprej povem, da si štejem v izjemno čast, da lahko kot nekdanji delavec v turizmu govorim o teh treh zakonih, ki so zelo pomembni za to panogo. Naj ob tem tudi še dodam, da je po mojem mnenju turizem težka industrija 21. stoletja in da si to velja zapomniti in zato tudi delati v tej smeri.

Kar se tiče poročila Odbora za gospodarstvo, ki je na 4. seji 5. 2. 2015 obravnaval vse tri predloge zakonov – se pravi zakona o spodbujanju razvoja turizma, zakona o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizacije podjetij ter zakona o podpornem okolju za podjetništvo –, lahko povem naslednje. Kar se tiče zakona o spodbujanju razvoja turizma, je bilo s strani Zakonodajno-pravne službe podano mnenje, da je relativno kratko časovno obdobje namenjeno za uresničevanje sprememb. Zakonodajno-pravna služba je poudarila potrebo po boljši obrazložitvi in podkrepitvi s konkretnimi podatki in analizo. Služba je podala tudi konkretne pripombe k posameznemu členu zakona in dala v obravnavo.

Odboru je bilo posredovano gradivo Združenja turističnih vodnikov, mnenje in amandmaji Vlade ter mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo. Prav tako so bili v skladu z 29. členom Poslovnika Državnega zbora podani amandmaji Poslanske skupine SDS in Vlade. Naj povem, da so bili na tej seji Odbora za gospodarstvo prisotni predstavniki Ministrstva za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo, predstavniki Državnega sveta, Gospodarske zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, Skupnosti občin Slovenije in Zakonodajno-pravne službe. Vsi predstavniki so povedali, da je pomembno, da je turistična dejavnost ena izmed osnovnih in pomembnejših dejavnosti. Ob tem je bilo opozorjeno na pomen sistematičnega in večjega vlaganja v turizem in da je pomembno za promocijo gospodarstva in kulture. Pozdravljeno je bilo tudi strinjanje z nekaterimi predlaganimi rešitvami v smeri izboljšanja systemske korekcije tega področja. Kar se tiče Zakonodajno-pravne službe, so bile izpostavljene opombe, podane v pisnem mnenju, glede skope argumentacije in s tem povezano potrebo po boljši obrazložitvi in podkrepitvi s konkretnimi podatki in analizo. Opozorili so tudi na določene konkretne pripombe k posameznim členom predloga zakona. Predstavniki Državnega sveta so predstavili svoje mnenje, kjer so načeloma podpirali predlog zakona. Predstavnik Skupnosti občin Slovenije so prav tako izrazili podporo predlogu zakona. Predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije so izrazili podporo predlogu in opozorili na potrebo po systemski korekciji turistične strategije 2012–2016.

V razpravi, ki je sledila, so člani odbora izrazili načelno podporo predlogu zakona in amandmajem, predlaganim s strani Vlade, in izpostavili naslednje: problematiko neizkoriščanja potenciala in pomanjkanja finančnih sredstev, potrebo po boljšem izkoristku naravnih danosti in tranzita čez Slovenijo, potrebo po boljšem povezovanju gospodarstva v turizmu, potrebo po boljši turistični ponudbi, se pravi večje aktivnosti, zgodbe in boljši kader; nadalje pomanjkanje tujih investicij v turizmu in seveda potrebo po boljši prometni strategiji ter povezovanju s sosednjimi državami, predvsem z letališči. Predlagatelj je v razpravi izpostavil še potrebo po temeljiti ureditvi kadrov, ki se ukvarjajo s turizmom, ter potrebo po iskanju novih trgov in jasnejši opredelitvi razvojnih funkcij Slovenske turistične organizacije.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandmaje Vlade k 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 7. členu ter jih sprejel. Amandma Poslanske skupine SDS k 3. členu je bil potem brezpredmeten, žal. V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora je odbor glasoval še o vseh členih predloga in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega

predloga, v katerem so vključeni vsi sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.

Kar se tiče Predloga zakona o spremembi Zakona o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizacije podjetij, pa je bilo na odboru prav tako na isti seji glede na posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je proučila z vidika skladnosti z Ustavo in s pravnim sistemom, ugotovljeno, da ta zakon ne sme biti sprejet pred novelo Zakona o spodbujanju turizma. Prav tako je bilo odboru posredovano mnenje Vlade in mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt in turizem. Na seji odbora so prisostvovali predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Državni svet, Gospodarska zbornica Slovenije, predstavniki Trgovinske zbornice Slovenije, predstavniki Skupnosti občin Slovenije in Zakonodajno-pravna služba. Dopolnilo k obrazložitvi predloga zakona je predlagatelj podal na isti seji ob obravnavi vsebinsko povezanega Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma. V tem je navedel, da predlog zakona sledi prizadevanju za prenos izvajanja nalog s področja turizma, ki jih sedaj izvaja SPIRIT, na novoustanovljeno javno agencijo Slovensko turistično organizacijo. Članice in člani odbora o posameznih členih predloga zakona niso razpravljali. K predlogu zakona ni bil vložen noben amandma. V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora je odbor glasoval o vseh členih predloga zakona in ju sprejel. Ker Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo k predlogu zakona ni sprejel nobenega amandmaja, odbor predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona sprejme v predloženem besedilu.

In naj končam še zadnje. Na Predlog zakona o spremembah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo, ki je bil prav tako obravnavan na 4. seji Odbora za gospodarstvo, je Zakonodajno-pravna služba podala svoje mnenje, in sicer da je potreba po usklajenosti sprejetega predloga zakona s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma potrebna istočasno. Odboru so bili posredovani: mnenje Vlade in amandmaji Vlade ter mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora je amandmaje k predlogu zakona vložila Vlada, in sicer k 1., 4. in 6. členu ter za novi 7. člen predloga zakona. Na seji so prisostvovali vsi predstavniki skupnosti in Zakonodajno-pravne službe, Gospodarske zbornice, Trgovinske zbornice, Državnega sveta in seveda predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Dopolnilno obrazložitev k predlogu zakona je podal minister za gospodarski razvoj in tehnologijo na isti seji ob obravnavi vsebinsko povezanega Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma. V nadaljevanju je

predstavnica Zakonodajno-pravne službe glede na pripombe službe pojasnila, da sta ti dve pripombi, vloženi k amandmajem Vlade, ustrezno upoštevani. Glede na amandma Vlade k 6. členu je bilo opozorjeno, da prvi odstavek ponavlja, kar je že določeno v 4. členu Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma. In glede drugega odstavka istega člena, ki je oblikovan kot izjema 49. člena Zakona o javnih agencijah, pa je opozorila, da ne gre za položaj iz omenjenega zakona. Članice in člani odbora o posameznih členih predloga niso razpravljali. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnavane amandmaje Vlade, in sicer k 1., 4. in 6. členu ter za nov 7. člen predloga zakona, razumel in sprejel. V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora je odbor glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih prav tako sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni sprejeti amandmaji, dopolnjen predlog pa je sestavni del tega poročila. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade. Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, poslanke in poslanci! Spoštovani gospod poslanec – predlagatelj trojčka zakonov!

Pred vami je predlog treh zakonov, in sicer za spremembo Zakona o spodbujanju razvoja turizma, Zakona o podpornem okolju za podjetništvo in Predlog zakona o spremembi Zakona o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizacije podjetij. Z novelami vseh teh treh zakonov se ustvarja pravna podlaga za izločitev in prenos nalog s področja turizma, ki jih sedaj upravlja agencija SPIRIT, na novoustanovljeno javno agencijo, pristojno za trženje in promocijo turizma. Za izločitev in prenos nalog s področja turizma, ki jih sedaj opravlja javna agencija SPIRIT Slovenija, na novoustanovljeno javno agencijo, pristojno za trženje in promocijo turizma, se zavzema tudi naša vlada oziroma ministrstvo, ki je ta predlog predlagatelja podprla. Zakaj? Zato, ker je turizem ena od petih panog, na katerih mislimo graditi razvoj slovenskega gospodarstva; ker turizem danes predstavlja 13 % bruto družbenega proizvoda, zaposluje 45 tisoč ljudi in ustvari 2 milijardi evrov priliva od tujskega turizma. Iz tega naslova ima državni buĎet vsako leto tudi 250 milijonov pobranega DDV, ker tuji turisti trošijo v Sloveniji. Imamo to srečo, da smo pomen turizma prepoznali že pred časom, vendar nesrečo, da temu prepoznanju nismo sledili z dejanji. Potem, ko

smo sprejeli pred nekaj leti v tem parlamentu Strategijo razvoja slovenskega turizma, ki je predvidevala in še vedno predvideva rast prilivov tujskega turizma iz 2 na 3 milijarde evrov na čisto realnih osnovah, so se zadeve začele odvijati v negativni smeri. Mi smo preplopolovili sredstva za promocijo, sledili so tudi ostali razlogi. Namesto na 3 milijardah ali pa vsaj na tričetrt tega, kolikor bi morali doseči v letošnjem letu, smo še vedno na istem mestu, bolj ali manj se oklepamo teh 2 milijard. Tu je eden, ne edini, vendar pa pomemben razlog v tem, da smo v tem vmesnem času ukinili Slovensko turistično organizacijo, jo utopili v SPIRIT, da tako rečem, in na nek način nismo dosegli nobenih predvidenih sinergijskih učinkov, ki so bili takrat zagotavljeni pri izvedbi tega dejanja. Skratka, 3 milijarde evrov priliva od tujskega turizma pomeni tudi dodatnih 10 tisoč ljudi, vendar je potencial za rast in razvoj slovenskega turizma predvsem na tujem trgu. Zato smo dolžni narediti več za promocijo naše države, ki bo koristila ne samo turizmu kot eni od teh petih omenjenih pomembnih panog za našo državo, ampak tudi vsemu ostalemu gospodarstvu. To, kar konec koncev počnejo tudi vse države v svetu, pa če hočete v Evropi, ima od 28 članic v tem trenutku svojo samostojno turistično organizacijo 26. Verjamem, da bomo mi na koncu današnjega dneva 27. država, ki bo spet na novo ustanovila svojo samostojno Slovensko turistično organizacijo. Seveda pa je treba povedati to, da sama ustanovitev Slovenske turistične organizacije ni dovolj. Če bomo hoteli zagnati in izkoristiti vse potenciale slovenskega turizma, bomo morali narediti kar nekaj korakov še naprej. Ta, ki ni povezan s tem, ampak ga bom kljub vsemu omenil, je internacionalizacija slovenskega turizma, ki jo moramo izvajati na dveh področjih. Internacionalizacija v smislu večjega števila gostov. Mi smo danes na 63 % tujih gostov, razliko prometa naredimo na domačem trgu. Kot sem že rekel, rast in razvoj je možen na tujih trgih. Imamo neizmeren potencial v naši neposredni bližini in to se vse nanaša nazaj na STO. Drugi korak internacionalizacije pa pomeni tudi internacionalizacija, kakorkoli se bo to slišalo težko, v lastniškem smislu. Tukaj pa res ni nobene nevarnosti, da pridemo do tudi ne samo tujih lastnikov na področju turizma, s katerimi bomo prišli do še večjega stika do tujega trga, novih znanj, tehnologij, s katerim bomo poskušali nivo našega turizma dvigniti na višji nivo.

Pri samem prehodu oziroma ustanovitvi nove Slovenske turistične organizacije pa je treba povedati, da je to prvi korak, da nas čakajo zadeve, ki sta jih moja predhodnika omenila. Na prvem mestu moramo v nadaljevanju stabilizirati prihodke Slovenske turistične organizacije, ki bodo temeljili ne samo na buĎzetu, ampak moramo to zadevo vključiti. Ena od pomembnih zadev, ki jo moramo temeljito premisliti, je že omenjena turistična taksa. Gre tudi za

sodelovanje turističnih podjetij. Skratka, moramo priti do sistema, ki bo deloval in ki bo v nekem dolgoročnem obdobju, če prenašam zadeve iz današnjega razmerja, v nekem obsegu 20 milijonov letno omogočal, da se bo država – in znotraj nje tudi turizem – v maksimalno dobri meri predstavila. Slovenska turistična organizacija bo skrbela za dve zadevi, za razvoj na področju slovenskega turizma ter – predvsem in edino – za promocijo na tujih trgih. Znotraj tega bomo v nadaljevanju morali zagristi v reševanje problema tudi že prej omenjenih regijskih destinacijskih organizacij in vzpostaviti sistem, ki nam sedaj na lokalni ravni deluje. Imamo relativno dobre bolj ali manj po celi državi razporejene lokalne turistične organizacije. Imamo nekaj regijskih destinacijskih organizacij, ki so izkoristile svojo priložnost skozi financiranje in evropska sredstva. Imamo jih še več, kjer se te zadeve niso zgodile. Imamo tudi ta naš konglomerat SPIRIT, ki vključuje tudi Slovensko turistično organizacijo. Verjamem, da bomo s tem novim zakonom vzpostavili piramido, ki bo delovala. Prvi dve – lokalna turistična in regijska destinacijska organizacija na domačem trgu ter Slovenska turistična organizacija predvsem v tujini.

Verjamem, da je to, ko bomo prišli do ustanovitve in skozi sprejetje vseh treh zakonov, prvi korak k temu, da bo turizem naredil pomemben korak naprej, da se bomo približali tem 3 milijardam prometa od tujkega turizma in da bomo upravičili svojo vlogo pomembne panoge znotraj petih v slovenskem gospodarstvu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani minister s sodelavci, spoštovani kolegice in kolegi!

Obravnavamo paket zakonov, katerih predlagane rešitve pomenijo izločitev in prenos nalog s področja turizma, ki jih sedaj opravlja javna agencija SPIRIT na novoustanovljeno javno agencijo, pristojno za trženje in promocijo turizma STO in s tem povezanih nujnih sprememb. Socialni demokrati bomo zato podali skupno stališče do vseh predlaganih zakonov.

V naši poslanski skupini predlagane rešitve podpiramo, saj smo bili ob sprejemanju sprememb zakonodaje, ki je pomenila vključitev STO v agencijo SPIRIT, zadržani in smo imeli določene pomisleke. Ti so se izkazali kot utemeljeni, saj kljub pričakovanim učinkom ni prišlo do zelenih rezultatov. Kot navajajo predlagatelji, se je kmalu izkazalo, da so bile spremembe sprejete in uveljavljene brez resne analize, s čimer pa je bila povzročena precejšnja škoda, predvsem v smislu prepoznavnosti Slovenije kot turistične destinacije. V eni agenciji

so bile združene preveč raznolike vsebine in pričakovanih sinergij ni bilo. Turizem v slovensko gospodarstvo prispeva blizu 13 % slovenskega BDP, generira okoli 45 tisoč delovnih mest ter letno v državni proračun prispeva 250 milijonov evrov davka na dobiček. Turizem je gospodarska panoga, ki pa je multidisciplinarna in se vključuje praktično v vse sektorje naše države. Zato je toliko bolj pomembno, da se s tem celostno ukvarja samostojni organ, katerega ena izmed najpomembnejših nalog bo povezovanje in koordiniranje vseh deležnikov. Za krepitev doprinosa turizma gospodarski rasti je potreben kvaliteten premik in ciljno usmerjeno delovanje, nadgrajeno s potrebnimi resursi. Nujen je nov sistemski vir financiranja, saj turistična panoga ne sme biti odvisna zgolj od proračunskega financiranja, ki je pod konstantnim pritiskom varčevalne politike. Delovanje samostojne javne agencije za načrtovanje in izvajanje politike trženja in promocije celovite turistične ponudbe Slovenije na domačem in tujih trgih bo po navedbah predlagateljev prispevalo k učinkovitemu izvajanju trženja in promocije slovenskega turizma ter oblikovanju učinkovitih instrumentov podpore tem aktivnostim. Socialni demokrati temu pritrjujemo. Slovenija je zelena turistična destinacija, ki privablja goste s pestrostjo svoje neokrnjene narave, z bogastvom svoje zgodovinske, kulturne in kulinarčne dediščine; marsikje z vrhunsko ravnjo usluge ter z enkratnimi možnostmi doživetij. Turizem je dejavnost, ki ne samo zagotavlja doseganje gospodarskih ciljev, temveč tudi omogoča plasiranje domačih prehranskih proizvodov, omogoča tudi ohranjanje enakomerne poselitve in zaposlitev prebivalstva ter predstavlja sestavni del promocije naše države. S tega vidika je pomemben tudi razvoj kmetijstva, ne le kot gospodarske panoge, temveč tudi kot dejavnosti, ki prav tako soustvarja pogoje za turizem, ki lahko zagotavlja turistom preskrbo s kvalitetno lokalno in nam značilno hrano. Upoštevajoč izkušnje iz Evropske unije se torej zavest napredne, tehnološko razvite družbe spet vrača nazaj k naravi. Ekološka pridelava se je razširila tudi na ekološko kmetijstvo, ki je eden najbolj dinamičnih sektorjev Evropske unije. S tem se je odprla tržna niša tudi za kmetije v slovenskem prostoru, saj ima Slovenija s svojimi naravnimi danostmi izvrstno priložnost za dobro izkoriščenje pozitivnih usmeritev. V Strategiji turizma smo zapisali, da bo turizem v Sloveniji temeljil na trajnostnem razvoju in bo kot zelo uspešen gospodarski sektor ključno prispeval k družbeni blaginji in ugledu naše države v svetu. Dobro ohranjena narava in naravne danosti so ključne konkurenčne prednosti Slovenije, iz katere izhaja krovna zgodba Slovenije in temeljno področje turistične ponudbe Slovenije, ki utrjuje znamko Slovenije in slovenskega turizma I feel Slovenia. Socialni demokrati smo prepričani, da je gospodarski razvoj povezan predvsem s ljudmi

in njihovo aktivno participacijo pri ustvarjanju blaginje. Uspešna gospodarstva so po našem tista, ki so sposobna vključiti čim več ljudi v svoje procese in pri tem zaposliti vse njihove ustvarjalne potenciale. Socialni demokrati bomo predloge vseh treh novel zakona seveda podpri. Tudi zato, ker predlagana rešitev sledi zavezam iz koalicijske pogodbe, kjer smo se zavezali k izločitvi STO iz javne agencije SPIRIT ter opredelili STO kot osrednjo nacionalno turistično promocijsko ustanovo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Pozdravljam gospoda ministra, kolegice in kolege!

Vsaka trojka, vsak trojček ni slab. Trojček teh zakonov v samem izhodišču ni slab predlog, rešuje neko, moram reči, šlamastiko, za neko pomembno področje – nazaj osamosvajamo STO, ker pač sinergije ni bilo, ker je bilo preveč šuma. Ta pripojitev STO v SPIRIT kaže na nekako nepremišljeno varčevanje in zategovanje pasu. Kjer se zateguje, kjer se ne zateguje, STO se je utopil v SPIRIT, kadri so se nekako prepolovili. Predhodniki in prehodnica pred mano so že orisali historiat, nanizali so neke statistične podatke, ki se malo razlikujejo za kak odstotek gor in dol; zato bom mogoče imel malo več vsebinske svobode. In čeprav predstavljam stališče koalicije Združene levice, ki podpira paket teh zakonov, Podobno kot kolega Ferluga sem tudi sam kar nekaj let, sicer volontersko, deloval v turizmu. Turizem je res, lahko rečemo, težka industrija 21. stoletja, ampak če delate v turizmu, veste, da je to dejansko garanje. In tu pridemo na prvo problematiko – situacijo zaposlenih v turizmu. Delavci v turizmu so, primerjalno gledano, slabo plačani, delajo dolge delovnike, nadure, v Beli krajini bi rekli, da delajo svetek in petek; in tega se je treba zavedati. Sam minister je bil tudi relativno upravičeno kritičen do stanja. Že na odboru sem govoril o tem. Naš turizem je razdrobljen. V določenih regijah so si določeni veliki igralci zasedli prostor, namesto, da bi povezovali, namesto, da bi mrežili, so nekako izrinjali manjše akterje. Lahko bi na dolgo in široko govoril o multiplikativnih efektih turizma, lahko bi govoril o tem, kaj vse je turizem v širšem smislu, tu imam na mizi knjigo Food and the City. Ne samo samooskrba na kmetijah, ampak tudi neka urbana samooskrba ali dodana vrednost. Poslanec Zavezništva je govoril o RDO, ki so neka zgodba, ki je nekoliko ponesrečeno zaživela; podobno kot se okoljska problematika, ki je tudi sestavni del turizma, ne konča na občinski meji, kot se vodotoki ne končajo na občinski meji, se tudi turizem ne konča na občinski meji. In dobro, veseli me ta teritorialna naveza, ki jo je omenjal minister. Skratka LTO, RDO, STO. STO skrbi za promocijo v tujini,

ampak če govorimo o dveh ključnih nalogah, ki jih bo imel STO, zdi se mi, da je pomembno izpostaviti tudi, da se razvoj turizma, skratka neka znanja, ki nam manjkajo, kapilarno pronicajo nazaj do LTO. Neke lokalne turistične organizacije sicer imajo ta znanja, neke druge ne. Zdi se mi, da bi bil tudi tu potreben prenos teh skritih znanj med temi lokacijami, kar je nek pomemben dejavnik. To seveda ne bo možno brez dodatne kadrovske okrepitve STO, to ne bo možno brez nekih višjih sredstev. Sam nekako živim med tremi državami in poznam ljudi, ki delajo na promociji turizma na Hrvaškem in v Avstriji; poznam gospo, ki je v Hrvaški to celo promocijo zasnovala. Na odborih smo že večkrat govorili – tu ni odkrivanja tople vode. Mi moramo tako zategovati pas, če hočete, oziroma ga raztegovati, za kar se zavzema Združena levica, da najdemo teh 30, 40 milijonov za promocijo, ki jih potrebujemo, če se hočemo resno iti turizem in če hočemo preseči to drobnjakarstvo; in tudi turizem misliti, kot jaz to zelo pogosto rečem, kot neko čezsektorsko prešitje polja – spet ta meni ljub lacanovski izraz. Poglejte en lep primer, včeraj berem v osrednjem slovenskem časniku o Expu, ki bo v Milanu, dobesedno na našem dvorišču, pol leta bo trajal, treba ga bo zapolniti z vsebinami, in preberem, da je do sedaj pokazalo interes približno 15 slovenskih podjetij. Bom še enkrat ponovil – 15 slovenskih podjetij, da bi se predstavili v Milanu. Tukaj nekaj šepa, se opravičujem, minister se je vrnil, jaz bi bil zaskrbljen, če bi tam pisala številka samo 150 podjetij. Seveda bo turizem treba regionalno destinacijsko povezovati, kot to počnejo vse turistično pametne države, in iti onkraj teh, kot jih jaz imenujem, "narcizmov" premajhnih razlik. In pri tem povezovanju ne pozabljati, da so poleg bližnjih trgov zanimivi tudi nekoliko oddaljeni trgi, zlasti bogati azijski trg, kjer je dejansko Slovenija premajhna, ker smo iz razgovorov z veleposlaniki že večkrat slišali. Ob tej internacionalizaciji slovenskega turizma je tudi treba razmišljati o meddržavnem, če hočete, regionalnem povezovanju in oblikovanju paketov, ki bodo privlačni za zanimiv, hitro rastoči azijski trg, kjer bomo potem lahko dosegli še večje multiplikatorje v turizmu. Če se malo obrnem še na tako imenovane turistične takse – vsi strižemo z ušesi. Pri turistični taksi je pomembno, kam se ta taksa vrača. Gre za neko namensko takso, ki se vrača v turizem, ampak tukaj je vprašanje, na kakšen način se vrača v turizem – na nek drobnjakarski način ali na nek premišljen način. Tukaj hitro pridemo do teh infrastrukturnih vprašanj, ki so zelo podobna kot v ožjem resorju, z infrastrukturo – ali bo vsaka občina imela tri krožna križišča ali bomo nekoliko malo bolj razmislili. Na drugem odboru sem razlagal, kako mi je znanec, ki se ukvarja z kolesarstvom, govoril, kako se načrtuje dravska kolesarska mreža; pa ima ena občina malo po eni strani reke Drave, druga po drugi, tretja spet tukaj itd., kar kaže na neke zelo "lepe", žal, pod navednicami "lepe" primere nesodelovanja.

Ko smo žegnali vlado, sem zelo izpostavljajal – da ne bom provociral SMC –, da morajo družbe pozne moderne tudi na ravni oblikovanja in poimenovanj ministrstev razmišljati, kaj je pomembnost bodočega razvoja. Nekako takrat nisem bil uslišan. Če je turizem ena, jaz bi rekel, od treh najbolj pomembnih panog, je za mene nesprejemljivo, da je ni v pojmovanju vašega ministrstva, gospod Počivalšek. Prednost slovenskega turizma je naša raznolikost in tudi dostopnost. Kolegi iz Koroške manjkajo in tukaj ne morem, da ne bi spet omenjal tretjo in četrto os, ki sta zelo pomembni. A, tukaj si, kolega, se opravičujem. Pomembno je tudi to, da gremo v turizmu okraj nekega turizma, ki mu jaz pravim turizem betonske mafije. Mi imamo ležišč relativno dovolj, ta ležišča so, kot je minister že večkrat rekel, slabo zasedena. To je en velik problem slovenskega turizma. Mi imamo 38-odstotno zasedenost, če imam pravičen podatek, na kateri je treba nekako delati. Izzivov je več kot dovolj, strategije so, da se jih premisliti, dopolniti in tudi skrajšati, postaviti v neko časovnico.

Ta trojček zakonov je droben premik, da se ta resor osamosvoji v obliki STO, ki se mora predvsem kadrovskega pojačati na obeh ravneh in skati neke nove oblike komuniciranja z lokalno in regionalno ravno. Mi bomo podprli ta paket zakonov in upam, da bo ta multiplikator turizma, ko bo Združena levica to prevzemala, vsaj 17 %. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu mag. Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani minister, lepo pozdravljeni!

Turizem smo ljudje – slogan, ki ga že pregovorno uporabljamo v vseh dogodkih, povezanih s promocijo turizma v Sloveniji. Temu seveda ne moremo oporekati, saj področje turizma predstavlja neločljivo vez med naravnimi danostmi, gostoljubjem in vsemi gospodarskimi panogami, ki se v Sloveniji razvijajo. Pravzaprav lahko rečemo, da je turizem ogledalo razvoja vsake države, saj pomeni enega ključnih kazalnikov gospodarskega razvoja. Trojček zakonov, ki je danes pred nami, dokazuje, da turistična dejavnost ne more in ne sme biti prepuščena sama sebi. Potrebuje namreč veliko podporo države, ki mora zagotavljati finančne in kadrovske pogoje za njen razvoj. Slovenija zadnja leta, žal, nazaduje tudi na področju turizma. In zdi se, da ne znamo unovčiti naših turističnih biserov in znanja, da bi bili bolj prepoznavni za tuje turiste in bolj vabljeni za domače goste. Večletni poskusi strategije na tem področju doslej niso prinesli bleščečih rezultatov, žal. Zato smo v Novi Sloveniji prepričani, da ravno dejavnost trženja in

promocije turistične ponudbe predstavlja prvi korak h krepitvi boljše turistične ponudbe v Sloveniji. Zato pa je seveda nujna dobra organizacija in bolj prepoznavni standardi in učinkovitejše turistično delovanje. Ponovna vzpostavitev Slovenske turistične organizacije kot močne nacionalne promocijske organizacije – da ali ne – naš odgovor je "da". Če "da" pomeni več poudarka promoviranju Slovenije in če "da" pomeni samostojno organizacijo, ki bo res predstavljala možgane slovenskega turizma, kot se je izrazil minister za gospodarstvo. Najpomembneje v tem trenutku je, da se zavedamo, da je področje turizma na nek način naša rešilna bilka v sedanji gospodarski situaciji in da lahko prav s pomočjo turizma ustvarimo več. Ni zanemarljiv podatek, da je turistično gospodarstvo v zadnjih treh letih v nezavidljivih številkah, da so hoteli podzasedeni, neke tudi pod 40 %, in da se dogaja celo to, da nam število prihodov turistov sicer raste, zmanjšuje pa se število nočitev. Prilivi od tujkega turizma še vedno znašajo 2 milijardi, čeprav smo že nekaj časa nazaj načrtovali 3 milijarde. Prav zato je prepoznavnost Slovenije kot turistične destinacije ključna; predvsem za tujski turizem, ki je eden od ključnih dejavnikov večjega doprinosa v državni proračun. Žal tudi letošnji rebalans proračuna za promocijo slovenskega turizma ni bil najbolj spodbuden, saj za ta namen zagotavlja zgolj nekaj več kot 6 milijonov evrov; ugotovitve tistih, ki se na turizem dobro spoznajo, pa pravijo, da bi morali za učinkovito promocijo turizma in turistične dejavnosti zagotoviti vsaj 20 milijonov evrov. Včasih se človek sprašuje, zakaj je težko zagotoviti teh dodatnih 15 milijonov evrov za turizem, ki bi imeli lahko številne multiplikativne učinke in doprinos v državni proračun, medtem ko se za druge stvari mnogo lažje zagotovi 15 milijonov evrov, kljub temu da nima takšnih učinkov kot turizem. In to je na nas vseh, ki sedimo v tej hiši, da se pri sprejemanju proračuna sprašujemo prav o takšnih stvareh – ali naš denar namenjamo v prave stvari, ali naš denar namenjamo za potrebe, ki dolgoročno lahko ustvarijo več delovnih mest in s tem tudi več priliva v državni proračun. Zato je finančna in tudi kadrovska okrepitev te nove, nastajajoče agencije ponovno pomembna zadeva. Brez dodane vrednosti novi samostojni Slovenski turistični organizaciji in brez jasno postavljene strategije razvoja turizma zagotovo ne bo napredka.

Krščanski demokrati smo prepričani, da zgolj formalna, pravna ponovna vzpostavitev samostojne javne agencije STO sama po sebi še ne pomeni boljših pogojev in posledično boljših rezultatov na področju turističnega gospodarstva. Lahko pa predstavlja začetek, da se bo vse to zgodilo. Zaradi vsega povedanega bomo v Novi Sloveniji predloge novel vseh treh zakonov podprli. Pričakujemo pa, da bo vlada v nadaljevanju podala tudi naslednje korake, s

katerimi bo zagotovila pogoje za boljše delovanje slovenskega turizma.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, v njenem imenu gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): V Zavezništvu nas veseli, da v resnici zakon uživa veliko podporo v Državnem zboru in da kaže, da bo sprejet. Pa vendar je to ena lepa priložnost, da spregovorimo o turizmu, predvsem v tistem delu, v katerem je minister nakazal, kaj je treba še storiti. Strinjam se z vsemi predhodniki, ki govorijo, da je ustanovitev STO kot takšnega seveda absolutno premalo. Pri nas smo razdelili to vsaj na tri ključne cilje, na tri ključna vprašanja, katera bo v resnici kljub temu v slovenskem prostoru treba razrešiti. Minister je zelo jasno povedal, da Slovenija strategijo slovenskega turizma ima, vendar ne pozabimo, da ta strategija velja do leta 2016. In če želimo to strategijo res uresničiti, če bi jo šli pogledat zelo natančno, bi videli, da več kot polovico stvari znotraj te strategije sploh nismo uresničili. Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna, je predvsem to, da je treba znotraj te strategije zelo jasno tudi novelirati akcijski program – do kdaj, kje, na kakšen način. To pomeni tudi neke določene obveznosti, obveznosti iz vidika, koliko sredstev bomo namenili s strani države – vsaj z vidika za promocijo in same internacionalizacije, da se ne bomo vsakič znova pri vsakem proračunu in rebalansu pogovarjali, kaj je prav in kaj ne. In tudi z neko odločitvijo parlamenta, z nekim strateškim dokumentom zelo jasno omogočili posameznikom, da jasno povemo, katera področja pa so tista, kjer bomo dajali prednost ter tudi neko primarno in pomembno vlogo. Ne pa, da vse skupaj posplošujemo in delamo proračun za vse; pa za nikogar.

Druga pomembna stvar je tudi to, da kadarkoli delamo strategijo, imamo veliko idej, veliko podpore s strani stroke, veliko predlogov. Vedno, kadar se delajo strategije, imam občutek, da se vedno vse sprejme, kar se le da, če le ne odstopa od nekih nestrokovnih stališč. Potem pa se ta strategija preprosto pospravi in se jo omeni samo še takrat, kadar je to nujno potrebno zato, da se pove, da imaš strateški dokument. Vsebina pa pravzaprav ni več nikoli pomembna. Ker je pri zadnji strategiji, ki je veljavna in velja do leta 2016, s svojimi predlogi aktivno sodeloval tudi sedanji minister – še tudi v vlogi funkcije predsednika zbornice, mislim da, za gostinstvo ali turizem, nekaj takšnega, pri Gospodarski zbornici –, zelo dobro pozna to strategijo in tudi prekleto dobro ve, kaj bi v resnici bilo treba spremeniti. Druga stvar, ki se mi zdi pomembna, je predvsem to, da ves čas govorimo o naravnih, lepih dobrotah, ki jih ponuja Slovenija. Zelo veliko govora je o tujskem turizmu, o katerem smo danes že kar nekajkrat slišali, in kako je pomembno, da povečamo število iz 2 milijard na 3 milijarde. V

resnici pa pozabljam na drug segment, to pa je, da če želimo uvrstiti turizem na svetovni zemljevid turizma, se pravi Slovenijo, v tistem trenutku je treba poskrbeti najprej, da lahko samo z enim odločilnim korakom res prispevamo, da bomo prišli na ta zemljevid. To pa je, da se zavedamo, da moramo imeti vsaj dve komponenti, ki sta nujno pomembni za to, da lahko turizem uspeva. To sta: mednarodne povezave z letalskimi prevozi in urejen železniški prevoz. Ne eno ne drugo pri nas ne funkcionira. Imamo sicer letališče, vendar nam to letališče nič kaj ne pomaga, če mora turist prepotovati preko ne vem katerih vseh letališč in vmesnih lokalnih prevozov, da pride do te naše lepe Slovenije. Drugo letališče pa v resnici niti ne funkcionira – in to je največji problem. Potem, če pa že pride z letalom na letališče, pa ne more z železnico priti v središče mesta, kjer ima potem vse možnosti transporta po celi Sloveniji, na vse konce tako rado imenovane "naše lepe turistične destinacije". MGRT, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za infrastrukturo so tri ključna ministrstva, tudi Ministrstvo za zunanje zadeve, ki morajo največ prispevati, da se bo na tem področju kaj premaknilo.

Tretja zadeva pa so končno že enkrat v tej naši ljubi državi kompatibilne in kompetentne odločitve, ki jih sprejema država, kadar govori in vključuje turizem. Po eni strani danes slišimo veliko lepih besed o turizmu; po drugi strani pa, ko govorimo o SDH in DUTB, pa se ne zavedamo, sedaj pa banalno povem, da imate za isti hotel dve različni organizaciji vsaka svojo strategijo, kaj z njim početi. Dam primer – DUTB je delni lastnik enega hotela in delni lastnik, oziroma država, s katerim upravlja SDH. Če eden upravlja in ima željo, da bi naredil dobiček, drugi svoj delež prodaja in mogoče celo naredi, da SDH več ne bo imel vpliva na upravljanje tega enega hotela. Namenoma ne omenjam imena in namenoma ne govorim o specifični hotelski destinaciji. Vendar je takih hotelov kar nekaj. Samo pogledajmo, kako se prodajajo hoteli, ki jih po propadu družbe – od hotela Uniona in naprej –, se jih prodaja neki drugi verigi, ki v resnici sploh nima niti podlage za to, da bi upravljala s samim turizmom. Na nek podoben način se je hotelov lotil Istrabenz, ki v preteklosti sploh ni imel nobene vizije za te iste hotele. Kje danes končujejo ti hoteli – vsi vemo. In to je tista odločitev, o kateri je nujno treba spregovoriti, in zato rabimo resno strategijo. In če boste pogledali strategijo, ki velja do leta 2016, o teh vprašanjih ne govori; govori samo o tem, kako naj raste BDP, kako naj se poveča tujski turizem, kako je treba še dodatno investirati v turistično infrastrukturo. Govori o tem, kako je treba zagotavljati delovna mesta, skratka kako praviljično se bomo vsi lepo in prav imeli v tem slovenskem turizmu in kako bomo vsi želi samo neke rezultate. Če pa realno pogledate, boste videli, da samo v zadnjem letu in pol je ogromno turističnih destinacij pred tem, da se ugasne in zapre.

In zato je še kako pomembno, da takoj po sprejetju tega zakona MGRT kot ključni nosilec in STO naredita naslednje korake. To je priprava nove strategije, za katero bo potrebovala vsaj eno leto, da jo resno obdela z vsemi deležniki in da jo pripelje v Državni zbor. In ne šele konec 2016, ampak na začetku leta 2016, ker je vedno treba opozoriti, da vedno pozabimo na implementacijo določenih rešitev, katere vedno z enakimi strateškimi dokumenti sprejemamo, potem pa se preprosto ne uresničijo, ker gre vse prepočasi. Naj na koncu povem – tisto, kar je pomembno, če ne bomo dvignili turistične takse, pa bom povedal zelo plastično in enostavno, kajti edino na tak način se razume, ne z nekim umetelnim jezikom, kjer pol Slovencev sploh ne ve, za kaj gre. Če se frizer odloči, da bo postrigel, in če k njemu pride slovenski državljani, je to sicer dobro in krasno; vendar takrat denar kroži znotraj slovenskega prostora. Ko pa tujec pride k temu istemu frizerju, pa je to dodana vrednost, vendar ne samo za frizerja, ampak za bistveno več. In s tem plastičnim, če se tako izrazim, načinom je treba razmišljati tudi vnaprej. Ideja o tem, Slovenija smo ljudje, se mora pretvoriti v nekaj drugega – Slovenija je dobrodošla in prijazna do turizma. Kako in na kakšen način – pa je odvisno samo od nas in od rezultatov.

Zato jaz pričakujem v naslednjih mesecih velike učinke, predvsem pa premike v konkretnih korakih, ne samo o tem, kaj bi, kaj lahko; ampak kaj bomo, kje in kdaj bomo želi te rezultate. Zakon bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, v njenem imenu mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani vsi prisotni!

Danes je pred nami tako imenovani trojček novel zakonov, v katerih je s spremembo predvidena izločitev področja turizma iz javne agencije SPIRIT Slovenija. Naloga se torej prenesejo na novo javno agencijo za trženje in promocijo turizma oziroma samostojno Slovensko turistično organizacijo. Tudi jaz bom predstavila stališče v okviru vseh treh zakonov. Veliko smo slišali o tem, kako ima turizem prav poseben pomen za slovensko gospodarstvo; in strinjamo se s tem. Leta 2012 je vlada sprejela predloge treh novel zakonov, s katerimi je, kot vemo, omogočila preoblikovanje institucij za spodbujanje konkurenčnosti in razvoja, podjetništva, turizma ter internacionalizacije. V SPIRIT so se tako združile TIA, JAPTI in STO. Verjamemo, da je bil sicer korak narejen v dobri nameri varčevanja. Naknaden odvzem sredstev za promocijo turizma pa je STO dokončno vsebinsko, kadrovsko in finančno degradiral. Tudi na tem primeru se lahko naučimo, kot na primerih številnih podjetij, kaj se zgodi, ko promociji odvezamo denar v času, ko je kriza.

V času izhoda iz krize se nam to vrne kot bumerang. Dosežemo to, da vzpostavimo neznosno stanje in porabimo ogromno sredstev, da ponovno vzpostavimo prepoznavnost blagovne znamke nazaj. Danes smo na podobni poti in tega se moramo zavedati.

Predvsem pa se je izkazalo, da pričakovanih sinergij združitve sploh ni bilo; nasprotno, prišlo je do negativnih fizičnih in v zadnjem času tudi nekih finančnih kazalcev. Šlo je torej za združitve različnih organizacij v platformo ene organizacijske strukture. V razpravi se je velikokrat pojavilo vprašanje, kaj pa sploh pridobimo, če STO izdvojimo. Ali sama organizacijska sprememba v resnici lahko sploh kaj pomeni v vsebinskem in strateškem smislu organizacije? In odgovarjamo s teorije organizacije – da. Kajti verjamemo, da je to ključno. Ravno organizacijska struktura je namreč tista, ki velikokrat opredeljuje samo delovanje organizacije; in organizacijska struktura je v resnici tista, ki se mora prilagajati vsebini; in ne obratno, kar se je zgodilo v primeru združitve STO. V primeru STO, ki je izrazita trženjska organizacija, ki mora ohraniti visok nivo fleksibilnosti, kreativnosti v razmišljanju in komunikaciji ter izrazito ekstravertiranost do svojih zunanjih in notranjih deležnikov, je organizacijska struktura prvi pomemben temelj dobrega delovanja. Potrebuje tudi jasno odgovornost in strokovnost vodenja organizacije, kadrov in delovanja; kot tudi strateško usmerjenost iste organizacije in vseh oseb znotraj nje s samostojno vizijo. Ravno organiziranost namreč določa, kakšni so odnosi in razmerje do ključnih deležnikov na različnih ravneh poslovanja. Če ne vemo, kam plujemo in kdo je kapitan, je vsaka pot po morju zaman.

Vlada je torej sprejela mnenje do vseh treh novel in jih podprla; pa tudi amandmaje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki so ga predlagali v Poslanski skupini ZaAB. Da bi strokovne in razvojne naloge na področju turizma čim prej izločili s področja dela agencije SPIRIT, bomo seveda v Poslanski skupini SMC vse tri zakonske predloge podprli, vključno z vladnimi predlogi amandmajev. Namreč, ne strinjamo se s predlagano zakonsko ureditvijo regionalnih destinacijskih organizacij ali RDO in s tem tudi z dvigom vrednosti točke turistične takse. Poslanska skupina SMC podpira vse amandmaje, saj se nam zdi ureditev samostojnih RDO in spreminjanje ureditve turistične takse v tem trenutku preuranjeno in nestrateško. RDO so sicer nastali na osnovi triletnega financiranja promocije regij iz kohezijskih sredstev in so imeli veliko pozitivnih znakov. Predvsem so določeni RDO poslovali izredno dobro oziroma delovali, na primer RDO osrednje slovenske regije. Deležniki so se povezovali med seboj in nastajali so novi aktivni turistični produkti, vendar pa je projekt imel tudi negativne učinke oziroma poglede; na primer ti RDO niso bili turistične destinacije in tudi oblikovalo se je mnogo novih

blagovnih znamk. Na drugi strani pa, kot smo slišali, imamo finančne težave že s podporo osnovne nacionalne blagovne znamke. Tak predlog v resnici odpira tudi vrata nadaljnjemu povečevanju števila RDO, kar je v popolnem nasprotju s tem, za kar se zavezala Vlada Republike Slovenije – to se pravi, zmanjševanje javnih zavodov. Glede na omejenost virov je torej smiselno najprej krepiti nacionalno blagovno znamko, takšno je tudi mnenje samega turističnega gospodarstva. Sistemsko zagotavljanje sredstev in delovanje RDO bi zmanjšalo tako že omejena sredstva za izvajanje aktivnosti turizma oziroma na področju razvoja slovenskega turizma. Tudi mi opozarjamo, da je osamosvojitvev STO šele začetek, to je prvi korak, kateremu morata nujno, čim prej slediti še organizacijska in vsebinska konsolidacija ter ne nazadnje zagotovitev sistemskih virov. Menimo pa, da je močna nacionalna promocijska organizacija ključna za kakovostni razvoj turizma, in soglašamo z ocenami, da je poznavanje slovenske turistične ponudbe v tujini trenutno slabo. Izgubili smo strateško nit, zato moramo čim prej izpostaviti nove, inovativne tržne poti, ki pa jih lahko vzpostavimo samo znotraj samostojne STO. Med priložnostmi nove STO se v analizi pokažejo tudi naslednja področja: specializacija vodstvene strukture, organizacija delovnih procesov, bolj prilagodljivo sodelovanje z vsemi deležniki, priprava samostojne dolgoročne vizije, lažje preoblikovanje dodatnih virov in vzpostavitev programskega sveta ter aktivnejše politike; predvsem pa večja odzivnost organizacijskih enot na aktualne dogodke. Ustanovite nove agencije z vidika stroškov, povezanih z ustanovitvijo, ne pomeni trenutno dodatnih finančnih obremenitev za proračun. V Poslanski skupini SMC verjamemo, da bo STO kot samostojna nacionalna turistična organizacija učinkoviteje opravljala svoje poslanstvo, kot je dobro načrtovanje, kakovostno trženje ter promocija celovite turistične ponudbe Slovenije na domačem in tujih trgih. Pomembno je, da bosta šli strategija Slovenije in vizija razvoja Slovenije ter delovanje in vizija STO z roko v roki. Menimo, da bo ta cilj lažje uresničen na samostojni poti STO in da bo slovenski turizem postal ena izmed temeljnih razvojnih panog gospodarskega razvoja Slovenije v 21. stoletju. Na ta način se bo STO lahko bolj aktivno ukvarjala s samo vsebino in na ta način podprla vse deležnike v gospodarstvu. Naj svet skupaj z nami končno "začuti" Slovenijo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Zakon o spremembi Zakona o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizacije podjetij in Zakon o spremembah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo sta povezana z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma in določata, da se izvajanje nalog na področju načrtovanja in izvajanje politike trženja ter promocije celovite turistične ponudbe Slovenije na domačem in tujih trgih, ki jih sedaj izvaja SPIRIT, prenese na novoustanovljeno javno agencijo Slovenska turistična organizacija. Kot je bilo mogoče že iz razprave na matičnem Odboru za gospodarstvo razbrati, smo si enotni, da imamo v Sloveniji na področju turizma še ogromno neizkoriščenih priložnosti in potencialov. Vsi se strinjamo, da je področju turizma treba dati večjo težo, da potrebujemo boljšo in bolj učinkovito promocijo turizma. Predlagatelj kot argument spremembe organizacije navaja, da pada število gostov in nočitev v Sloveniji, čeprav je resnica povsem drugačna, kar kaže tudi uradna statistika. Ob tem pa tudi dodaja, da turisti, ki obiščejo Slovenijo, pridejo k nam bolj po naključju. To je zelo podcenjevalno do vseh zaposlenih v slovenskem turizmu, kar kažejo tudi uradne statistike. Primerjavo imamo med Evropo in svetovnimi prihodi gostov; plavi graf pomeni Slovenijo v zadnjih letih do leta 2014. Drug argument, da je število zaposlenih v času samostojne STO 31, sedaj pa samo še 18 – to je popolna laž, saj je trenutno tam zaposlenih 26; ob tem, da so bile ravno v času vlade Alenke Bratušek zavrjene prošnje za nadomestne zaposlitve zaradi upokojevanj, odhodov ter tudi ene smrti. Laž temelji na tem, da je v prvem primeru računal vse zaposlene, oddelke in skupne službe. V drugem primeru pa le zaposlene v oddelkih. Tudi navedba, da se je STO utopila v Spritu in da so bila zmanjšana sredstva za promocijo, ne drži. Z združitvijo se je zasedovalo dva temeljna cilja, in sicer racionalizacijo in sinergijske učinke. Racionalizacija je uspela, saj so se stroški za delovanje zmanjšali iz 4,4 milijona na 4 milijone evrov letno; ob tem, da je Slovenijo v zadnjih dveh letih obiskalo rekordno število tujih turistov, kar je primarni cilj delovanja STO. Predlagatelj je kot velik strokovnjak zamolčal ključno razvojno težavo, in sicer da je turizem v času vlade Alenke Bratušek pod pretvezo zahtev Evropske komisije kljub številnim poskusom slovenskega turističnega gospodarstva ter Direktorata za turizem povsem izpadel iz ukrepov v novi finančni perspektivi 2014–2020.

V Poslanski skupini SDS sicer menimo, da bi se spodbujanje turizma moralo začeti drugje; in ne pri razdelitvi javne agencije SPIRIT. Argumenti za samostojno agencijo se nam ne zdijo zadostni. Med argumenti se navaja boljša optimizacija delovnih procesov, resistematizacija, priprava vizije razvoja turizma, boljše aktivnosti turizma in podobno. Vse navedeno bi lahko dosegli tudi pod okriljem

SPIRIT, mogoče celo z lažjo enotno promocijo gospodarstva in turizma ter promocijo Slovenije kot celote. Seveda se vse začne in konča pri ljudeh, kar pove tudi turistični slogan Turizem smo ljudje. Ne glede na zgoraj izpostavljena dejstva se nam v Poslanski skupini SDS zdi prav, da se področja turizma lotimo sistemsko in celovito. Verjamemo, da se bomo v bližnji prihodnosti dotaknili tudi drugih problematičnih področjih, ki omejujejo naš razvoj turizma. Če pa obstoječa koalicija meni, da se bo strategija razvoja turizma lahko bolje izvajala v okviru in s pomočjo samostojne agencije, pri ustanovitvi le-te ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojevce Slovenije, v njenem imenu gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus do Predloga zakona o spodbujanju razvoja turizma, Predlogu zakona o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizacije podjetij ter zakona o podpornem okolju za podjetništvo.

V zakonodajni postopek so bili hkrati vloženi trije predlogi zakonov, ki sem jih navedel in s katerimi se želi vsebinsko in organizacijsko preoblikovati izvajska institucija na področju spodbujanja konkurenčnosti, podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma. Cilj je seveda povrniti na nek način predhodno ureditev, saj se je obstoječa sedanja ureditev izkazala za ne dovolj učinkovito, zlasti in predvsem v vlogi promocije slovenskega turizma. Po mnenju predlagateljev bo samostojna turistična organizacija med drugim bolj osredotočena na promocijo, učinkoviteje bo izvajala programske usmeritve ministrstva, lažje bodo stekli pogovori na mednarodni ravni. Ob tem pa bo prav gotovo v samostojni turistični organizaciji bolj razvidna poraba sredstev, jasnejša pa bo tudi odgovornost. Spomnimo se, za enake cilje so se moji kolegi v Poslanski skupini Desus opredelili že v prejšnjem mandatu, ko so podprli odločitev o združevanju Javne agencije Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije, javne agencije za tehnologijo in Slovenske turistične organizacije v novo, veliko tako imenovano Agencijo SPIRIT. V Poslanski skupini Desus smo takšno ureditev podprli iz več razlogov, kot so racionalizacija, optimizacija dela, potencialno nižanje stroškov delovanja, ugodnejši javnofinančni učinki. Seveda še vedno trdno podpiramo takšno stališče, kot takrat, in to je, da moramo slediti poslanstvu Slovenske turistične organizacije, saj le-to omogoča učinkovito in transparentno izvajanje ukrepov razvojne politike, stalen razvoj kakovostnih storitev za uporabnike ter odlično promocijo Slovenije. Od takratne združitve se je v praksi izkazalo, da se nekateri učinki v

zastavljenih teorijah teh zamisli, ki jih ubesedimo z zakoni, niso izkazali kot pozitivni v celoti. Včasih je za to potreben čas, včasih se enostavno zadeve realizirajo tako, kot bi se morale, do konca. To seveda ne kaže na nepremišljeno delovanje takratne vlade, ker moramo priznati, da je posamezne zadeve zelo težko natančno vnaprej napovedati oziroma vnaprej vedeti njihov rezultat delovanja, še posebej v hitro spreminjajočih se okoliščinah. Tudi danes smo v Poslanski skupini Desus še vedno trdno na stališču, vztrajamo na enakih temeljih – konkurenčnost in učinkovitost na področju razvoja turizma. Slovenija mora nadaljevati svojo prepoznavnost doma in v tujini. Čeprav se nemalokrat zdi, da je trenutno stanje takšno, da nas edino vrhunsko športniki najboljše predstavljajo v tujini, moramo pokazati, da ima Slovenija poleg izjemnega ponosa na te vrhunske športnike, ne nazadnje tudi kulturnike, še veliko več za ponuditi, kot na primer izvirno lokalno hrano in inovativne izdelke. Za uresničitev zastavljenih ciljev bo potreben prenos finančnih virov in tudi kadrov. In če smo takrat pri združevanju v SPIRIT govorili o znižanju stroškov zaradi sinergičnih učinkov združitve, danes ne rabimo napovedovati višanja stroškov ravno zaradi te ponovne razdružitve in ponovne ustanovitve Slovenske turistične organizacije. Kar je najbolj pomembno, je dejstvo, da bodo sredstva zagotovljena znotraj finančnega načrta SPIRIT Slovenija, zato ne bo dodatnih stroškov in posledično tudi ne dodatnih skrbi. Na splošno pa nas v Poslanski skupini Desus skrbi, da se je doslej zelo malo finančnih sredstev namenilo promociji Slovenije kot turistične destinacije. Po teoriji marketinga in promocije vemo, da je polovica finančnih sredstev v ta namen vržena stran, ne vemo pa seveda, katera polovica je ta. Vsi tudi zelo dobro vemo, da nam potencialov nikakor ne manjka. Treba se je bolj osredotočiti na ideje, na načrte, kako na čim bolj učinkovit način promovirati Slovenijo; od njenih naravnih lepote, ki jih tako radi poudarjamo, kulturne dediščine, pa vse do načina življenja naših prebivalcev. Dejstvo je, da je turizem ena od panog, ki bo zagnala naše gospodarstvo, saj se podjetništvo in investicije lahko povezujejo in komplementirajo z razvojem turizma. Slednje omogoča ustvarjanje novih delovnih mest ter izrazito pozitivno vpliva na uravnotežen regionalni razvoj, ki ga tudi zelo radi ponavljamo. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da bo treba narediti celovito strategijo turizma. Govorimo o treh prioritarnih razvojnih področjih, kamor sodijo povečanje konkurenčnosti, ugodno poslovno okolje ter učinkovito in inovativno trženje. Samo zavedanje, da imamo potenciala, z njimi pa ne naredimo nič ali pa zelo malo, seveda ni dovolj. Turistična ponudba, priznajmo si, je bolj slaba; trenutno bolj slaba. Temu v prid govori tudi dejstvo, da se večina turistov v naši državi zadrži zelo kratek čas, mnogokrat samo en dan. Treba bo dodatno obogatiti sedanjo ponudbo na način,

da bo Slovenija privlačna destinacija tudi za večdnevne ali večtedenske aranžmaje. Strategija je potrebna tudi zaradi dejstva, da že sedaj slabo upravljamo z nekaterimi dejavniki, kot so denimo prezadolžena turistična podjetja, torej naši hoteli, problemi žičničarjev, Kanin, mariborsko Pohorje, da samo spomnim, slabe letalske povezave, o katerih je bilo že nekaj govora; ne nazadnje mariborsko letališče bolj vegetira, kot pa karkoli drugega itn. Naj spomnim na še vedno aktualno tematiko slabega gospodarjenja države kot lastnika nad Kobilarno Lipica ter posledično na vprašanje javnega ali zasebnega partnerstva. Vse to so vzroki, zakaj je treba pristopiti sistemskim rešitvam.

V Poslanski skupini Desus smo mnenja, da bo podpora današnjemu paketu zakonov le kanček tistega, kar je treba še narediti na tako strateško panogi, kot je turizem. Slovenski turistični organizaciji želimo neprimerno več uspeha na novi samostojni poti. Podporo s strani Poslanske skupine Desus nedvoumno ima. Do vsakega zakona posebej se ne bomo več opredeljevali; samo to, podprli bomo tudi amandma k 6. členu novele Zakona o podpornem okolju za podjetništvo, ki smo ga predlagali skupaj z ostalimi koalicijskimi strankami in ga seveda podpiramo. Ker gre za spremenjene rešitve, ki učinkujejo po načinu, kakor ga narekuje praksa in ne le teorija, predvsem v luči večje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in odprtosti v promociji države, bomo paket zakonov, še enkrat poudarjam, podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo poslanskih skupin. Prekinjam 3. in 4. točko dnevnega reda, o katerih bomo glasovali danes v okviru glasovanj.

Nadaljujemo z razpravo k 5. točki dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnemu amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 2. 3. 2015. V razpravo dajem 6. člen ter amandma Poslanskih skupin Desus, SD in SMC.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstva, spoštovani kolegice in kolegi!

Mogoče bom razpravljajal malo bolj na drugi sferi, ampak v celoti podpiram amandma in tudi predloge vlade v zvezi s spremembami zakonodaje. Mislim, da s to novo vsebino Ministrstvo za gospodarstvo dobiva nov veter, nov zagon pri svojih aktivnostih. Ne pozabimo namreč, da smo par mesecev nazaj slišali, ko smo iskali novega ministra, naj to ministrstvo po možnosti kar ukinemo ali pa nekam priklopimo.

Mislim, da je prevladal zdrav razum in da je to ministrstvo dobilo ministra, ki je pravilno zastavil aktivnosti s sektorskim pristopom k reševanju posameznih strateških panog v Sloveniji, kot je turizem; in mislim, da bodo temu sledile tudi druge strateško pomembne panoge in priložnosti, kot so lesna industrija itd. Še enkrat poudarjam, da so se v SPIRIT, kot v prejšnji organizacijski formi, aktivnosti na področju turizma, potem na področju podpornega okolja podjetništva in spodbujanja tujih investicij nekako zmešala jabolka in hruške; v bistvu ni bilo sinergijskih učinkov na tem področju. Tudi iz teh razlogov razumem ta amandma, ki smo ga predložili, v tem smislu, da ustvarimo nek pravni red na tem področju in omogočimo normalno funkcioniranje nove agencije, z vsemi možnostmi podpore turizmu in dejavnosti v zvezi s tem. Seveda mislim, da bo tudi ta amandma na nek način omogočil aktivnosti na ostalih področjih, ki jih je SPIRIT pokrival. V tem kontekstu vidim, da smo na pravi poti in da je ta sprememba zakonodaje prava smer za razvoj tako imenovanega realnega sektorja. Tu me bo dr. Trček verjetno popravil, v celoti pa mislim, da bo tudi s tem novim pristopom Ministrstvo za gospodarstvo dobilo mesto v Vladi, ki mu tudi gre; in da bomo v bodoče tudi v Državnem zboru več razpravljali o gospodarstvu, s katerim bomo ustvarili nove priložnosti za razvoj Slovenije.

Ta amandma podpiram, v celoti tudi vso spremembo zakonodaje v tej smeri. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predlagatelj zakona gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Seveda se s predlogom tega amandmaja strinjamo in ga bomo tudi podprli glede na samo opozorilo Zakonodajno-pravne službe, ki je zelo jasno opredelila, da nima smisla, da se podvaja nekaj, kar je samo po sebi jasno. Vendar smo sledili zgolj principu pri pripravi tega zakona, da se tako, kot se je takrat ustanavljalo, po istem načinu tudi razdružuje. Vendar nam je to pojasnilo dovolj. Treba je vedeti, zakaj je do vsega tega tudi prišlo. In zato bom tudi izkoristil to priložnost, ker je potekala razprava tudi na odboru v tem delu. Če se spomnite, je sam problem SPIRIT nastal predvsem zaradi tega, ker je takratni minister Žerjav želel na vsak način imeti tako imenovano neko svojo zunanjo diplomacijo, ki jo je po takratni organizaciji Zakona o Vladi imelo, dokler ni prišlo do zmanjšanja ministrstev. In veste, da je Ministrstvo za zunanje zadeve prevzelo tudi ta gospodarski del mednarodne diplomacije in ga uvrstilo v svoj del. In eden od razlogov, zakaj je praktično v petih minutah takrat nastala ta združitev, je bila predvsem ta želja gospoda Žerjava, da si to nekako zagotovi. Je bila pa ena majhna podrobnost na Odboru za gospodarstvo, kjer je bila ta tema tudi obravnavana. Takrat je

bil prisoten tudi dolgoletni državni sekretar gospod Hribar – direktor Direktorata, skratka, v vseh možnih oblikah je bil –, ki me je v enem delčku razprave malce zavedel s svojo razpravo, ko je govoril o Azerbajdžanu, kjer je v resnici razpravljajal, kako je s takratno ministrico gospo Radićevo odšel; in ga je takrat opozorila, kako je premalo vzpostavljena ta internacionalizacija na področju slovenskega turizma. Vendar te ideje po tej spremembi nikoli ni uspela izpeljati, ker se je vlada rekonstruirala oziroma je bil izstop iz vlade. Po nemarnem in malomarnosti sem jo takrat na odboru obdolžil, da je ona začela ta postopek za SPIRIT, v resnici pa to ni res. V resnici je to naredil gospod Žerjav in se ji na tem mestu za to izjavo opravičujem. Opravičujem predvsem zato, ker vse, kar gre v zapisnik, gre tudi v zgodovino; in da ne bo kdaj mišljeno, da je res ona začela s postopkom za SPIRIT.

Na očitke in razprave, ki jih je imel moj predpredhodnik kolega Krivic, pa je treba povedati naslednje, Krivec, se opravičujem. Tisto, kar je zelo pomembno, SDS je bil 5 let na vladi; 4 leta v enem mandatu in še eno leto dodatno. Imeli ste neizmerno mnogo časa, da bi lahko veliko naredili, in imeli ste celo iste ljudi, ki so sledili znotraj tega resorja. Ti očitki na prejšnjo vlado, vam bom pomagal – sam sem bil zelo jezen tudi na Alenko Bratušek v enem delu, ko sem rabil ogromno energije, da sem jo prepričal, da je treba začeti postopek izločitve iz STO. Ena razlika je med nama, jaz to priznam, vi pa nikoli tega ne boste priznali. Če smo v enem letu naredili tako veliko škodo, kot se je naredila v zadnjih petih letih, kjer je tudi vaša vlada naredila, dajte se enkrat posuti s pepelom pa priznati. Je pa res nekaj, mene – za razliko od vas – preteklost ne zanima več. Me pa zanima, kaj bo za naprej. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je postopkovno ali prijava? Prijava, okej.

Najprej ima besedo gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči. Kogice, kolegi! Na začetku bi rada samo obrazložila amandma koalicije. Amandma koalicijskih partnerjev črta besedilo prvega in drugega odstavka 6. člena Predloga zakona o spremembah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo; in sicer se pač prvi odstavek 6. člena ponavlja, ker je že določeno v 4. členu Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma. Drugi odstavek istega člena pa je oblikovan kot izjema 49. člena Zakona o javnih agencijah, vendar ne gre za položaj iz 49. člena omenjenega zakona, zato se s predmetno določbo v zakon vnaša nejasnost. Iz omenjenega razloga smo v koaliciji predlagali amandma, ki ga podpiram.

Pomembno se mi zdi, da podpremo tudi celoten paket zakonodaje, ki izloča Slovensko turistično agencijo iz SPIRIT. Zakaj? Kot je bilo že

omenjeno v prejšnjih razpravah, ima turizem potencial v dodatnih desetih tisočih delovnih mest v roku 4 let, ker strokovnjaki ocenjujejo, da lahko pridemo do dodatne milijarde evrov prihodkov iz tujega turizma na leto, kar pomeni 50 % več kot zdaj. Strinjam pa se tudi z dejstvom, da izključitev STO iz SPIRIT ni edini mehanizem za izboljšanje položaja turizma; je pa en ključnih in prvih. Ker minister prihaja iz turizma, tudi državni sekretar, ki je tukaj prisoten, verjamem, da bo tukaj ogromno narejenega, ker je ogromno znanja, ima lastne izkušnje. Verjamem, da je to tisti prvi korak, ki bo naredil veliko več za naš turizem. Turizem je panoga, ki je visoko multiplikativna, ne nazadnje predstavlja 13 % BDP, zaposluje 45 tisoč ljudi. Največ ustvarjamo v odnosu s tujino, in sicer na letnem nivoju ustvarimo približno 2 milijardi evrov. Kot že omenjeno, je tukaj še velik potencial. Drži pa dejstvo, da bo poleg te potrebne osamosvojitve nacionalne turistične organizacije, o čemer danes razpravljamo, treba rešiti še problem slabe letalske dostopnosti Slovenije, kot je že omenil gospod Jani Möderndorfer. Treba bo naprej urediti tudi potovanja po sami Sloveniji, ko turisti pristanejo na Brniku, bolje bo treba urediti tudi vizni turistični režim in organizacijo izdaje turističnih viz za tuje turiste. Treba pa bo tudi razmisliti, kako hitreje in učinkoviteje napolniti nastanitvene zmogljivosti z gosti, ki radi zapravljajo svoj denar. Skratka, izzivov nam ne bo zmanjkalo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim za prijavo za naslednji krog.

Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Govoriti o teh členih Zakona o podpornem okolju za podjetništvo je samo eno, dejansko pogledamo samo na finese. Jaz pa bi se rad malo obrnil tudi na vsebino, in sicer v navezavi z vsemi temi tremi zakoni, ki govorijo o tem, da je treba skladno z neko vizijo začeti delati korak po korak v tej smeri, da se da turizmu tisto pravo veljavo. Glede tega je bilo že dosti povedano, vendar menim, da je treba z vsakimi zakonskimi osnovami, ki smo jih tukaj postavili, narediti nek začetek. Začetek je ta, da je STO samostojen, in od tukaj naprej graditi svoje. To smo že ugotovili s Francijem in Danijelom, ko smo razpravljali okoli tega turizma. Večina nas vidi v tem okviru neko osnovo, s katero je možno začeti graditi zdravi temelj. Zakaj govorim zdravi temelj? Kakor je bilo meni do sedaj videno, je bil turizem ena panoga, ki se je na veliko zanemarjala. Ne glede na to, kdo je bil v vladi, so vsi pozabljali na to, da je ta panoga ena res potencialno najmočnejših panog. In ne samo to, pomemben je tisti naslednji korak, to je ta multiplikativen učinek, ki potem pomaga še ostalim, sekundarni in terciarni dejavnosti, da se potem ob tem razvija.

Zakaj govorim to? Danijel prihaja iz Bovškega, tam se srečuje s tistimi nesrečnimi problemi s Kaninom, kjer je nekemu normalnemu človeku, ki izhaja iz podjetništva, nejasno, da je možno to, da se eden tak biser pusti propadati. Ne glede na to, da je bila povezava z italijansko Sello Neveo že vzpostavljena in da je bilo tam že videno, da je gospodarstvo začelo živeti in se začelo razvijati. Druga zadeva je, ki je za mene totalno nepojmljiva, je to dejstvo, da je Lipica velik biser, ki se promovira in vse skupaj dela. Potem pa se izgublja v tem, da se ne ve, kdo ga upravlja, kako se upravlja in zakaj. Žalostno je to in dejansko vsi pozabljamo, da je turizem veliko več, kot je to. Tudi naši športniki dejansko s svojim delom in uspehi Slovenijo postavljajo v neko ospredje, postavljajo ji neko geografsko situacijo. Potem se izgubi, ker ne znamo iz tega ne tržiti, ne povedati, ne izkoristiti teh priložnosti. Neverjetne priložnosti so tudi v vseh ostalih segmentih, ki jih pozabljamo, recimo v kulturi, da ne govorimo o verskemu turizmu, o tem nihče ne govori, ampak mi imamo Brezje, ki je izjemno, pa Strunjan, imamo toliko samostanov. Imamo neizmerne možnosti, ki jih ne znamo izkoriščati ali nočemo izkoriščati.

Kakšna je strategija, kakšna bo strategija? To je veliko vprašanje in velika naloga za novo nastajajoči STO, ki mora narediti to strategijo. Ta strategija mora biti izredno koncizna in mora imeti rešitve. Že Jani je omenil, da se moramo tudi fokusirati, kako pripeljati te goste k nam. Ni dovolj Letališče Brnik ali Maribor, ki je totalno neizkoriščeno, da ne govorim o vseh okoliških letališčih, ki so okoli nas – Zagreb, Celovec, Gradec, Trst in Benetke. Vse to so potenciali, ki jih mi ne znamo izkoriščati. Žalostno je to, da se iz teh zgodb ne moremo naučiti. 500 kilometrski krog okoli Slovenije je nekje optimalen krog, s katere strani sprejemamo goste. Tukaj je velik potencialni bazen, iz katerega bi lahko normalno tržili in pridobivali stranke. Dejansko je to zelo blizu, ker je infrastruktura in cestnoprometne povezave okej. Železnica je taka, kot je, glede na to, da nas je prizadel žled, ampak mislim, da se tudi na tem področju da popraviti zadeve.

V teh segmentih imamo možnost razvoja in tudi povečano število zaposlenih, dobiti dodatno vrednost in da bo tudi država imela nekaj od tega. Toliko z moje strani. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo gospodu Danijelu Krivcu, ugotavljam dejstvo, da vloženi amandma omogoča potem splošno razpravo. Ker je to postala delno tradicija tega parlamenta, zaradi tega ne bomo na teh točkah intervenirali. Sedaj pa ima besedo gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Tudi sam bom ta amandma podprl, ker gre za stališče Zakonodajno-pravne službe, ki odpravlja dvoumnost v tem členu. Jasno je, da

je treba ta amandma podpreti, zato o tem niti ni velike dileme; videl sem, da tudi ostali kolegi glede tega nimajo težav. Vidim pa, da se večinoma govori o vsebini. Vsebinska bo šele prišla na vrsto bistveno kasneje. Očitno imamo v Sloveniji problem, da kadarkoli nekaj ne funkcionira, je pa treba formo spremeniti. Če imamo nefunkcioniranje nekega ministrstva, naredimo ven dve ministrstvi ali pa obratno. Nikoli pa se ne vprašamo, zakaj nekaj ne funkcionira. Vsi predhodniki ste govorili o tem, kako je treba STO dati kisika, da bo živel, da bo funkcioniral in se razvijal in bo to neka dodana vrednost. Ampak treba se je vprašati, kaj to pomeni. Vsi vemo, da to pomeni samo, da moramo zagotoviti sredstva, da bo lahko funkcioniral. Kdor misli, da je kaj drugega povezanega s tem, mislim, da slabo pozna stvari. Veliko je bilo govora o nekih vsebinskih razlogih, vendar me veseli, da moj predhodnik, ki je prej razpravljal, ni demantiral nobene moje trditve glede potrebnosti spremembe SPIRIT. Spustil se je pač na neko načelno trditev, da vse vlade do sedaj niso podpirale turizma, s čimer se lahko do neke mere tudi strinjam. Ni bilo nekega pravega posluha, bilo je sicer veliko vlaganj v nekem obdobju, ko je bila finančna perspektiva 2007–2014, takrat je bil vir, evropska sredstva, namenjen tudi za razvoj turizma. Dejstvo je, česar tudi moj kolega ni demantiral, da v naslednji finančni perspektivi dejansko ni bilo posluha, da bi se podpora turizmu umestila tudi v ta segment, ki lahko koristi evropska sredstva. To so dejstva in zastoj je govoriti, če bomo STO formirali kot neko samostojno agencijo, bo to samo po sebi pomenilo večji razvoj turizma. Treba je še veliko drugih ukrepov narediti, predvsem pa to, kar sem povedal, kar je slogan v turizmu. "Turizem smo ljudje" velja tudi pri vseh ostalih zadevah. In če ljudje ne bodo razumeli, zakaj sedijo v določeni funkciji, ne bo nič pomagalo, da bomo mi formo v državnem zboru spreminjali. Tudi zdaj so imeli možnosti, da bi se nekatere stvari izboljšalo, pa so se ukvarjali večinoma – vsaj nekateri – s svojimi vrtički in s tem, kdo ima večjo pristojnost; ali po slovensko, kdo ima večjega. Na žalost. In tega s tem zakonom avtomatsko sigurno ne bomo rešili, potrebno bo še kar veliko drugih ukrepov in dobre volje tudi v Državnem zboru, če bomo hoteli turizmu dati tisto priložnost in možnost, da se razvije, tako kot ste vsi predhodniki tudi razpravljali.

Amandma bomo tudi mi podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Bom na koncu tudi prišel do amandmaja, če se pač že razpravlja o turizmu. Vidim, da nas je v dvorani relativno malo, kar me malo žalosti; upam, da tisti kolegi, ki se pripravljajo na naslednje točke, tudi podpirajo razvoj turizma.

Podobno kot o lesnopredelovalni verigi radi govorimo tudi o turizmu, jaz se strinjam s predhodniki, tudi s tem, kar je poslanec SDS Krivec rekel. Nek zakon sam po sebi, avtomatsko nič ne spreminja. Tudi v podajanju stališča koalicije Združene levice sem zelo jasno povedal, po domače povedano, koliko penez je približno potrebnih za neko normalno promocijo. To, da se turizma pri nas ne razume zlasti v "emonocentričnem" okviru, je lahko en primer Kanin, drug primer je pa tudi Pohorje kot zelo pomembni infrastrukturni element. Pustimo zdaj, kaj je nazaj naredila – nekaj, kar jaz imenujem – mariborska smučarska mafija. Ampak mi se rajši ukvarjamo, bom rekel, kot kokoši brez glave z velikimi razpravami, kaj je bilo za nazaj, čeprav imamo neko tretjo vejo oblasti, pa še koga drugega, da bi se s tem ukvarjal; namesto da bi poskušali razumeti, kaj so neke danosti, ki jih imamo. Pa ne mislim tukaj na primeru Pohorja zgolj na zimski turizem. Nisem se mislil oglašati, nisem mislil biti predolg. Tu berem The Guardian, seveda levičarski dnevnik. Na Dunaju bodo naredili najvišjo zgradbo iz lesa, visoko 84 metrov. Tudi to je lahko turizem. Z bivšim županom in poslancem SDS smo se pogovarjali po prvih potresih v Posočju, ko enostavno niste dobili dovoljenja, da bi gradili lesene bajte. Tudi to je nekako povezano s turizmom. Upam seveda, da bomo neko strategijo dobili, ki ne rabi biti 300 strani debela, ampak v katero bomo vključeni deležniki, ki o panogi kaj vemo. Ni nujno, da se o številnih zadevah strinjamo, ampak da se začne tudi na tej birokratski strani garati v turizmu, ker tisti ljudje, ki delajo v turizmu v ožjem smislu, to že desetletja počnejo. Glede samega amandmaja me pa malo žalosti, pa ne bi rad na tapeto spet koalicijo metal, da se prepogosto dogaja, da imamo neke amandmaje–popravke v neki koaliciji, v kateri je toliko pravnikov. To pa spominja malo na "babica in kilavo dete". Upam, da se to ne bo več dogajalo. Ta trojček bomo podprli, kot smo že rekli. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik Vlade, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospod Aleš Cantarutti.

ALEŠ CANTARUTTI: Hvala, predsedujoči. Spoštovani poslanke in poslanci!

Kar se tiče amandmaja, ga seveda podpiramo. Kot je bilo rečeno, odpravlja nekatere nejasnosti zdaj zapisanega zakona. Bi pa to priložnost izkoristil in se v imenu ministra, ministrstva zahvalil za vašo res tvorno razpravo ob prejšnji točki; za vse predloge, ideje, tudi pomisleke ali opozorila, ki ste jih izpostavili glede oblikovanja nove turistične organizacije in tudi same strategije slovenskega turizma.

Na tem mestu vam zagotavljam, da ne bo minila še na turistična sezona, ne da bi se nekaj spremenilo na tem področju. Spremenilo na boljše! Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O EKSPLOZIVIH IN PIROTEHNIČNIH IZDELKIH, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članu mag. Dušanu Verbiču.

Sejo prekinjam za 15 minut. Nadaljujemo ob 11.10.

(Seja je bila prekinjena ob 10.54 in se je nadaljevala ob 11.10.)

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ:

Spoštovani, nadaljujemo s prekinjeno sejo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članu mag. Dušanu Verbiču, izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, predsedujoča, in opravičilo za prestavitev.

Poročilo k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih – Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 6. redni seji 12. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. K predlogu zakona so amandmaje vložili Poslanska skupina SDS in Poslanske skupine SMC, Desus in SD, ki so 12. 2. 2015 vložile še spremembe amandmajev k 2., 6. in 16. členu predloga zakona. Predstavnik predlagatelja – državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve je v dopolnilni obrazložitvi predstavil poglobitve rešitve predloga zakona, katerega temeljni cilj je prenos dveh evropskih direktiv v slovenski pravni red. Glede vloženi amandmajev koalicijskih poslanskih skupin je povedal, da jih predlagatelj podpira, saj sledijo pripombam Zakonodajno-pravne službe in so v pretežni meri nomotehnične narave. Glede amandmajev Poslanske skupine SDS, ki povelj prodaje, posesti in uporabe ognjemetnih izdelkov razširja tudi na ognjemetne izdelke kategorije 1, je povedal, da bi bila taka določba v nasprotju z direktivo.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v predstavitvi mnenja povedala, da so pripombe njihove službe z vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin v pretežni meri upoštevane. Glede amandmajev Poslanske skupine SDS je opozorila, da bi bili v primeru njenega sprejetja potrebni nekateri nomotehnični popravki, kot na primer preštevilčenje odstavkov in popravki sklicevanj v zakonu. Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev je predstavil predsednik njihove komisije, ki je povedal, da je komisija izpostavila nekatera vprašanja, predlagatelja prosila za pojasnila, in sicer glede predlaganega določila, po katerem lahko proizvajalec pirotehničnih izdelkov za lastne potrebe izdelava in uporabi pirotehnične izdelke, pri čemur mu ni treba opraviti postopka opravljanja skladnosti in pridobiti oznake CE; mora pa pridobiti dovoljenje Ministrstva za notranje zadeve ter glede razširitev pristojnosti Inšpektorata za notranje zadeve. Komisija je pohvalila aktivnosti predlagateljev v postopku usklajevanja predloga zakona, saj je bil usklajen s strokovno javnostjo in lokalnimi skupnostmi; in predlog zakona podprla.

V razpravi o posameznih členih so članice in člani odbora pozdravili uvedbo večje odgovornosti gospodarskih subjektov v celotni dobavni verigi s ciljem varstva javnega interesa. V zvezi z razširitvijo pooblastil in ukrepov inšpektorjev je bilo postavljeno vprašanje kadrovske kapacitete inšpektorata in njegove pripravljenosti na izvrševanje novih nalog. Izpostavljeni so bili tudi primeri uporabe pirotehničnih izdelkov, ki kažejo na njihovo nevarnost in ogrožanje ljudi, živali in okolja. Zato je bilo izraženo stališče, da je nujen razmislek o popolni prepovedi ognjemetnih izdelkov, to je kategorija 1, 2 in 3; katerih glavnih učinek je pok. Poslanska skupina SDS je vložila amandma z omenjeno vsebino. Glede na pojasnila predlagatelja, da je bila prepoved prodaje in uporabe ognjemetnih izdelkov kategorije 1, katerih glavni učinek je pok, v nasprotju z direktivo, pa je bil predlagan razmislek o ustrezni prilagoditvi starostne meje oziroma dvigu starostne meje 14 in 16 let, določene v veljavnem zakonu, v zvezi s prodajo in uporabo pirotehničnih izdelkov. Predstavniki predlagatelja je bil naprošen za jasen odgovor, v katero kategorijo sodijo petarde ter ali je njihova prodaja in uporaba pri nas dovoljena. Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 2., 3., 6., 8., 10., 16., 17., 19. ter vključno 22. do 29. členu. Odbor ni sprejel amandmaja Poslanske skupine SDS k 15. členu, amandma Poslanske skupine SDS k 25. členu pa je postal brezpredmeten.

Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni sprejeti amandmaji, in je sestavni del tega poročila.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovani poslanke, poslanci, ostali navzoči.

Predlog, ki je danes pred nami, bi bil veliko bolj aktualen, verjetno za nekoga tudi zanimiv, če bi ga obravnavali tik po novoletnih praznikih, ko bi bili bolj živi posnetki, fotografije poškodb zaradi uporabe pirotehničnih sredstev, ki jih čez celotno praznično obdobje običajno predvajajo mediji. Ko minejo prazniki, se s tovrstno problematiko večinoma nehamo ukvarjati. Najbolj problematično na področju pirotehnik je še vedno to, da največkrat do poškodb pride pri uporabi tistih pirotehničnih sredstev, ki so že kar nekaj časa prepovedani, torej pri uporabi – kot jih imenujemo – petard. Ker kljub prepovedi še vedno poka v strnjених naseljih, je nujno potrebno, da se na tem področju okrepi nadzor. In tu mislim tako nadzor nad tistimi, ki prepovedane petarde prodajajo pod pultom, kot tudi nad tistimi, ki jih kljub prepovedi uporabljajo. Jasno je, da je golo pokanje nevarno in nesprejemljivo za ljudi, živali in tudi okolje nasploh. V Združeni levici načeloma nismo naklonjeni pretirano rigorozni zakonodaji, vendar vseeno menimo, da bi v tem primeru, ko gre za uporabo pirotehničnih izdelkov, ki nimajo nobenega drugega učinka kot pok, lahko bili strožji od drugih držav, sploh kar se tiče nadzora. Skladno s tem torej podpiramo rešitve, ki se med drugim nanašajo tudi na dodatna pooblastila in ukrepe inšpektorjev Inšpektorata za notranje zadeve, vendar vseeno menimo, da bi se lahko na tem področju naredilo še več.

Predlog bomo v Združeni levici podprli. Od pristojnega ministrstva pričakujemo, da se bo nadzor izboljšal tudi v praksi, sploh ko gre za preprodajo in uporabo prepovedanih petard ter prodajo pirotehničnih izdelkov premladim osebam na črnem trgu. Vemo, da je sicer ta vlada zavezana nenehnemu varčevanju na vseh področjih, vendar ko gre za zaščito ljudi, živali, narave, če hočete, bi bilo treba vseeno nameniti več sredstev za okrepitev inšpektorata ter več sredstev za preventivo na področju preprečevanja poškodb pri uporabi pirotehničnih sredstev. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavil gospod Jernej Vrtovec, izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana predsedujoča! Namen Zakona o eksplozivnih in pirotehničnih izdelkih je urediti postopke proizvodnje, prometa in uporabe teh izdelkov, s ciljem zagotavljanja varnosti poklicnih uporabnikov in potrošnikov

eksplozivov in pirotehničnih izdelkov. To področje je tudi predmet urejanja evropske zakonodaje. Dve sprejeti direktivi Evropske unije sta že implementirani v zdaj veljavni zakon. Sprejeti pa sta bili še dve direktivi, in sicer iz leta 2013 in 2014, ki sta predmet zdaj obravnavanih sprememb in dopolnitev tega zakona. Obe direktivi povečujeta odgovornost gospodarskih subjektov, proizvajalcev ter vseh subjektov v dobavni oziroma prodajni verigi eksplozivov in pirotehničnih sredstev. Veča se odgovornost proizvajalca samih eksplozivov. Proizvajalec je namreč tisti, ki najbolj pozna postopek zasnove in proizvodnje izdelkov, zato mora on zagotoviti, da so proizvedeni v skladu z varnostnimi zahtevami. Dolžan je izdelati ustrezno dokumentacijo in zagotoviti, da je izdelek skladen z zakonodajo Evropske unije. Izdelek torej v takem primeru nosi oznako CE. Vzpostavlja se nacionalna kontaktna točka za področje eksplozivov in pirotehničnih sredstev, preko katere potekajo vsa mednarodna obveščanja, in sicer je ta točka MNZ. Predlog zakona prinaša tudi širša pooblastila in možnosti ukrepanja inšpekcije na področju eksplozivov in pirotehničnih sredstev. Tako ima inšpektor dolžnost ponovnega preverjanja skladnosti eksploziva ali pirotehničnega izdelka, ki je na razpolago le na našem notranjem trgu, če oceni, da pomeni tveganje za življenje, zdravje in varnost ljudi, premoženja in tudi okolja. Če se ob ponovnem preverjanju izdelka ugotovi, da izdelek ne ustreza varnostnim zahtevam, lahko inšpektor naloži pravni osebi odpravo pomanjkljivosti in za to določi ustrezen rok. V skrajnem primeru, če se torej pomanjkljivosti ne odpravijo v določenem roku, ali če se ugotovi, da se jih niti ne da odpraviti, lahko inšpektor odredi omejitve ali prepoved dostopnosti eksploziva ali pirotehničnega izdelka. Inšpekcija pridobiva tudi širša pooblastila pri nadzoru izdelkov, ki so na voljo v drugih državah članicah Evropske unije. Če se ugotovi, da izdelek ne ustreza varnostnim zahtevam, je dolžan sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotovitev varnosti ljudi in premoženja v naši državi; hkrati pa o izvedenih ukrepih obvestiti Evropsko komisijo in druge države članice EU.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati bomo Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o eksplozivnih in pirotehničnih sredstvih podprli, kajti prinaša rešitve, ki zagotavljajo višji nivo zdravja, varnosti ljudi in javne varnosti, hkrati pa zagotavlja tudi pravično konkurenco na trgu Evropske unije. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavil mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednica. Spoštovani poslanke in poslanci, lep pozdrav!

S predlogom zakona, ki ga obravnavamo danes, se v slovenski pravni red prenašata dve direktivi Evropskega parlamenta in Sveta, in sicer, kot že rečeno, o harmonizaciji zakonodaj članic v zvezi z dostopnostjo pirotehničnih izdelkov na trgu, prenovitev, in o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti eksplozivov za civilno uporabo na trgu in njihovim nadzorom. Bistvena sprememba zakona je povečanje odgovornosti gospodarskih subjektov za skladnost eksplozivov in pirotehničnih izdelkov za zagotovitev visokega nivoja varstva javnega interesa. S predlagano novelo se namreč uvajajo obveznosti proizvajalcev, da so izdelki načrtovani in proizvedeni v skladu z najvišjimi varnostnimi zahtevami, da izdelajo tehnično dokumentacijo in priložijo izdelku navodilo za uporabo ter varnostne informacije v slovenskem jeziku. Zakon obravnava uvoznike in distributerje enako kot proizvajalca ter jim nalaga tudi enake obveznosti, kar se tiče sprejemanja ustreznih ukrepov o umiku, odpoklicu in prepovedi prodaje. Zakon uvaja nove obveznosti in pooblastila inšpektorjem Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve glede postopkov za ravnanje z eksplozivnimi in pirotehničnimi izdelki, ki pomenijo tveganje za življenje, zdravje in varnost ljudi.

Naslednja zadeva, za katero menimo, da je zelo pomembna, je, da se s to spremembo zakona poseže tudi v tako imenovano označevanje eksplozivov. Kar pa se tiče pirotehničnih izdelkov, pa sistem sledljivosti. Mislim, da je prav, da to tudi na glas povemo zaradi pomembnosti, kajti namen takšnega načina označevanja je predvsem preprečevanje zlorabe in kraj, kar je v veliko pomoč organom pregona pri sledenju zaradi zlorab, izgube in kraje eksplozivnih ter pirotehničnih izdelkov. Tisto, kar je pomembno izpostaviti, je tako imenovani varnostni vidik, ki se mora s tem zakonom zagotoviti – vsaj s strani države, da se izdelki, ki predstavljajo določen rizik, varno uporabljajo. V Poslansko skupino SMC smo pred obravnavo tega zakona prejeli dopis glede uporabe petard in drugih ognjemernih izdelkov, ki so zelo moteče za večino državljanov ter tudi za hišne ljubljence. Prav tako je bilo na odboru izpostavljeno, kakšne poškodbe so lahko posledica nepremišljene uporabe teh sredstev; vendar moramo poudariti, da je prodaja in uporaba petard že zdaj prepovedana, nakup le-teh se dogaja na ilegalnem trgu. Nas pa zelo veseli in pozdravljamo odločitev, da je bila v okviru Uprave uniformirane policije, Ministrstva za šolstvo in šport ter Inštitutom za varovanje zdravja ponovno izvedena v decembru 2014 preventivna akcija Bodi zvezda, ne meči petard! In kot navajajo v analizi, se navade uporabnikov pirotehničnih sredstev spreminjajo v zeleno smer, v dobrobit vseh ljudi. Predlog zakona bomo v Poslanski skupini SMC podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Kolegice in kolegi, predsedujoča!

Spremembe oziroma dopolnitve Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih po našem mnenju ne prinašajo ključnih sprememb, ki bi bile potrebne za zagotovitev večje varnosti oziroma uporabe pirotehničnih izdelkov predvsem pri mladoletnih osebah, ki bi si jo želela javnost in ki dejansko predstavlja velik problem. Pri spremembah omenjenega zakona gre za prenos dveh evropskih direktiv. Direktive Evropskega parlamenta in Sveta iz 12. junija 2013 in direktive Evropskega parlamenta in Sveta iz 26. februarja 2014. Za uvedbo se tako na novo določa označevanje eksplozivov, pri pirotehničnih izdelkih pa se uvaja sistem sledljivosti z edinstveno registrsko številko. Prenos obeh direktiv v slovenski pravni red predvideva pozitivne učinke glede odgovornosti gospodarskih subjektov v celotni verigi, se pravi ko govorimo o proizvodnji, skladiščenju in prodaji. Sprememba zakona predvideva precejšnje razširitve pristojnosti Inšpektorata za notranje zadeve. Med drugim bo moral uvesti tudi dodatni preizkus spornega eksploziva ali pirotehničnega izdelka v sodelovanju z enim od priglasih laboratorijev v Evropski uniji. Naj bi jih bilo 17. Tu pa se še pojavlja prva dilema. Ob vseh znanih dejstvih stanja na področju Ministrstva za notranje zadeve, naj spomnim na polemično razpravo ob sprejemanju rebalansa proračuna za leto 2015, se upravičeno sprašujemo, kako bo Inšpektorat sposoben to dejansko izvajati in da ne bo končno iz tega nastala le mrtva črka na papirju. Žal ugotavljamo, da se predlagatelj zakona – Vlada ni želela lotiti sprememb zakona v tistih delih, ki so najbolj pereči. Tako meni tudi širša javnost, ki se v času tako imenovanih decembrskih praznovanj sooča s številnimi nevšečnostmi in nesrečami, ki so posledica rabe pirotehničnih izdelkov. To, da predlagane spremembe zasledujejo cilj učinkovitejšega nadzora oziroma ukrepanja organov nadzora v primerih, ko se ugotovi, da določen izdelek, ki sicer ima potrdilo o priglasitvi, ni skladen z varnostnimi zahtevami, enostavno ne zadostuje, da bi dejansko zmanjšali hude nesreče, ki se dogajajo pri uporabi pirotehničnih izdelkov. Nekateri ljudje so zaznamovani za vse življenje, čeprav pirotehničnih izdelkov niso nikoli uporabljali; zgolj zaradi objestnosti posameznikov. Tako v predlaganem zakonu še vedno ostaja, da se posamezni pirotehnični izdelki lahko prodajajo otrokom, ki so starejši od 14 let, brez nadzora starejše osebe. Gre za osnovnošolce, ki lahko kupujejo in sami uporabljajo pirotehnične izdelke kategorije 1, katerih glavni učinek je prav tako samo pok. Otroci, starejši od 16 let, pa lahko

kupujejo in uporabljajo še močnejše pirotehnične izdelke iz tako imenovane kategorije 2. Skratka, tudi po tej spremembi zakona si bomo morali še naprej zaradi pirotehničnih izdelkov zatiskati ušesa v času novoletnih praznovanj, gledati preplašene živali ter spremljati nove in nove novice o nesrečah.

Naj zaključim, da so v enem od okrožij v Sloveniji v hišni preiskavi našli pri mladoletni osebi več kot 7 tisoč pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok. Spoštovana koalicija, ali res želite živeti v takšni državi?

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Demokratske stranke upokojencev Slovenije bo predstavil gospod Benedikt Kopmajer. Izvolite.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica, kolegice in kolegi!

Pred nami je predlog novele Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Po besedah predlagatelja novela povečuje odgovornost gospodarskih subjektov pri dobavi omenjenih izdelkov, in sicer tako, da bodo morali zagotoviti, da izdelki izpolnjujejo vse varnostne zahteve. Izdelki bodo morali imeti tudi identifikacijsko oziroma registrsko številko, gospodarski subjekti pa bodo morali v prometu z njimi voditi evidenco. V Poslanski skupini Desus predlog novele zakona podpiramo, saj nas veseli, da novela prinaša sistem sledljivosti prometa z eksplozivi in pirotehničnimi izdelki, saj bo to po naši oceni prineslo lažje odkrivanje zlorab. Na obravnavi na matičnem delovnem telesu ni bilo sprejeto dopolnilo, s katerim bi prepovedali prodajo, posedovanje in uporabo izdelkov prve kategorije, katerih glavni učinek je pok, tako imenovane pasje bombice in podobno. Kajti žalost bi šlo za kršenje ene od evropskih direktiv iz leta 2007 o dajanju pirotehničnih izdelkov v promet. Obenem pa petarde, ki so najbolj moteče, spadajo v drugo in tretjo kategorijo eksploziv, katerih prodaja, posest in uporaba je že tako ali tako prepovedana. Kljub temu pa so še vedno kar precej prisotne, saj jih uporabniki očitno pridobijo na črnem trgu. Dejstvo je namreč, da petarde še vedno povzročajo veliko poškodb, saj z njimi rokujejo predvsem mladi, ki pa s temi sredstvi pogosto ne znajo primerno ravnati. Zato v Poslanski skupini Desus pozdravljamo preventivne akcije, ki potekajo pod okriljem Ministrstva za notranje zadeve ob novoletnih praznikih, ko je pokanje najbolj pogosto. Opaziti je, da takšne akcije sežejo ljudem v podzavest, saj je pokanja vedno manj. Kot že rečeno, bomo v Poslanski skupini Desus predlog novele Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Bojana Muršič. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Spoštovana podpredsednica, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da že v uvodu napovem podporo Socialnih demokratov k predlagani noveli Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Ne le zato, ker v slovenski pravni red vnašamo dve prenovljeni direktivi v zvezi z dostopnostjo pirotehničnih izdelkov na trgu in omogočanjem dostopnosti eksplozivov za civilno uporabo na trgu in njihovim nadzorom; ampak tudi zato, ker se uvaja povečana odgovornost gospodarskih subjektov; od proizvajalcev, uvoznikov in distributerjev eksplozivnih ali pirotehničnih izdelkov. Gospodarske subjekte v tej verigi se torej zavezuje, da morajo zagotavljati varnostne in druge predpisane zahteve pri proizvodnji eksplozivnih in pirotehničnih izdelkov. Še posebej v primeru ugotovljenih neskladnosti morajo sami izpeljati ustrezne ukrepe, tudi odpoklic ali umik eksplozivnih ali pirotehničnih izdelkov s trga. Predlagan zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih prinaša še nekaj pomembnih sprememb in dopolnitev, ki se nanašajo na uvedbo dodatnih pooblastil in ukrepov inšpektorjev z eksplozivi ali pirotehničnimi izdelki, ki pomenijo tveganje na nacionalni ravni ali na ravni Evropske unije – zagotavljanje sledljivosti eksplozivnih sredstev z nameščeno identifikacijsko številko; sledljivost pirotehničnih izdelkov z registrsko številko in možnost preklica že izdanega potrdila o priglasitvi za eksplozive ali pirotehnične izdelke, ki so bili dani v promet, če se s ponovnim vrednotenjem ugotovi njihova neskladnost z bistvenimi varnostnimi zahtevami, ki jih ni bilo mogoče odpraviti.

Ne gre spregledati, da so bili že leta 2008 z novim zakonom doseženi pomembni cilji. Prepovedala se je prodaja, posest in uporaba ognjemetnih izdelkov kategorije 2 in 3, katerih glavni učinek je pok. V kategorijo so uvrščene petarde, ki jih vsi bolj ali manj poznamo. Prodaja ognjemetnih izdelkov kategorije 1, katere glavni učinek je pok, pa je dovoljena le od 19. do 21. decembra, uporablja pa se lahko le od 26. decembra do 2. januarja. Sem štejemo pasje bombice, pokajoče konfete in še nekaj izdelkov. Ti izdelki predstavljajo zelo majhno nevarnost in povzročajo zanemarljivo raven hrupa. Pirotehnični izdelki se ne smejo uporabljati v strnjanih stanovanjskih naseljih, v zgradbah, v vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih potniškega prometa, na javnih shodih in javnih prireditvah. Zakonsko je bilo na področju uporabe prodaje že precej narejenega, vendar Socialni demokrati menimo, da nobena še tako restriktivna prepoved uporabe pirotehničnih sredstev tega ne bo izkoreninila. Vprašajmo se, zakaj? Predvsem pa, kdo uživa že ob samem nakupovanju petard in raket, kaj šele uporabi le-teh? Mislimo, da to niso naši otroci. Na nas starejših, predvsem pa na odgovornosti staršev je, da naše otroke in mladostnike podučimo, da je uporaba teh

izdelkov zelo nevarna; da se z nepremišljeno, neprevidno in objestno uporabo pirotehničnih izdelkov prevečkrat povzročijo hude telesne poškodbe, kot so na primer opekline obraza, poškodbe oči, poškodbe sluha, raztrganine – praviloma rok. Mladostnikom je treba razložiti, da nas vse te poškodbe zaznamujejo za celo življenje. Podatki o številu poškodovanih, o kršitvah pri uporabi pirotehničnih izdelkov in drugi relevantni podatki s tega področja so zbrani v poročilih na spletnih straneh Policije.

Dovolila pa si bom, da iz narejene analize o problematiki uporabe pirotehničnih izdelkov med božično-novoletnimi prazniki 2013–2014, novejša analiza še ni, citiram naslednje: "Tudi v letu 2013 smo nadaljevali z akcijo Bodi zvezda, ne meči petard! Pokazalo se je, da se navade uporabnikov pri uporabi pirotehničnih izdelkov spreminjajo v zeleni smeri. Zelo dobro lahko ocenimo izvedene naloge in aktivnosti policijskih uprav in policijskih postaj, ki so vodile ali se vključevale v različne projekte na regionalnem in lokalnem nivoju. Še vedno pa ostaja problematična uporaba v nasprotju z navodili proizvajalca, lastna izdelava ali predelava, uporaba pirotehničnih izdelkov v drugih predmetih ter uporaba izdelkov, kupljenih na črnem trgu."

Ukrepi in preventivne akcije, ki jih izvajajo državni organi in država na dolgi rok, bodo prinesle pozitivne rezultate. Socialni demokrati pa menimo, da lahko k temu veliko prispevamo sami tudi tako, da se odpovemo uporabi pirotehničnih sredstev. Če pa le brez njih ne gre, jih uporabljamo skrajno previdno in premišljeno, da ne bomo poškodovali sebe in drugih. Uporabljamo tam, kjer ne bomo vznemirjali ljudi, še posebej ne otrok, starejših in bolnih. Ne smemo pa pozabiti tudi na naše živali. Socialni demokrati bomo novelo zakona, kot sem že napovedala v uvodu, podprli.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih k 26. in 28. členu, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 2. 3. 2015. V razpravo dajem 26. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Najprej se je k razpravi prijavil predstavnik Vlade, državni sekretar gospod Andrej Špenga. Izvolite.

ANDREJ ŠPENGA: Spoštovana predsedujoča, spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da se na kratko opredelim do vloženi amandmajev in novele Zakona o eksplozivih in pirotehničnih sredstvih. Kot ugotavljate, temeljni cilj predlaganega zakona je prenos določb, direktiv EU v pravni red Republike Slovenije. Gre za direktivi iz leta 2013 in 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti eksplozivov ene direktive in pirotehničnih izdelkov druge

direktive na trg ter njihov nadzor. Obe direktivi in predlog zakona temeljijo na uvajanju povečane odgovornosti vseh gospodarskih subjektov v celotni dobavni verigi – proizvajalcev, uvoznikov ter distributerjev pirotehničnih izdelkov in eksplozivov; s tem, da morajo zagotoviti, da so eksplozivi in pirotehnični izdelki, ki jih dajejo v promet, v skladu z bistvenimi varnostnimi zahtevami in da se v primeru njihove neskladnosti sprejmejo tudi vsi potrebni ukrepi, če je treba tudi njihov umik ali odpoklic s trga. Predlog zakona določa tudi dodatna pooblastila in ukrepe inšpektorjev v zvezi z eksplozivi in pirotehničnimi izdelki, ki pomenijo tveganje bodisi na nacionalni ravni bodisi na ravni Evropske unije. In lahko rečem, da se bo v ta namen tudi Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve okrepil, tudi z notranjimi prerazporeditvami. Ministrstvu za notranje zadeve torej daje možnost, da prekliče tudi že izdana potrdila o priglasitvi za eksplozive in pirotehnične izdelke, ki so dani v promet, če se s spoznavnim vrednotenjem ugotovi, da je prišlo do njihove skladnosti z bistvenimi varnostnimi zahtevami, ki jih pač v tistem trenutku ne bi bilo mogoče odpraviti.

Zaradi zagotavljanja sledljivosti, kot ugotavljate, je tudi določeno, da morajo po novem imeti vsi eksplozivi, ki so jih proizvajalci dali na trg, nameščeno edinstveno identifikacijsko številko, medtem ko morajo biti pirotehnični izdelki označeni z registrsko številko. Določena pa je tudi dolžnost proizvajalcev in trgovcev z eksplozivi na debelo, da vodijo evidence o vrsti in količini proizvedenih eksplozivov, prodanih ter uničenih eksplozivov v elektronski obliki; ter vseh uporabnikov eksplozivov, da evidence vodijo v elektronski obliki ali v obliki knjig. Vsi so dolžni voditi navedene evidence. Morajo pa tudi organom nadzora omogočiti vpogled v evidence tudi izven običajnega rednega delovnega časa. Zato predlagatelj meni, da so predstavljene rešitve ustrezne, in predlaga, da se predlog zakona sprejme na seji Državnega zbora. Hkrati pa predlagamo, da se v skladu s Poslovnikom druga in tretja obravnava zakona opravi na isti seji.

Glede amandmaja, ki ga je vložila Poslanska skupina SDS k 26. členu predloga zakona, s katerim Poslanska skupina SDS predlaga, da bi Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve v okviru inšpekcijskih nadzorov pri trgovcih s pirotehniko posebno pozornost namenil spoštovanju 35. člena zakona. Ugotovitve in predlogi za izboljšanje stanja na področju prodaje ognjemetnih izdelkov in zagotavljanju varnosti pa bi bili tudi sestavni del letnega poročila Ministrstva za notranje zadeve. Vlada omenjenega amandmaja ne podpira, saj že veljavni Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih v 36. členu določa, da inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za notranje

zadeve. To pomeni, da Inšpektorat že sedaj izvaja tudi inšpekcijski nadzor nad 35. členom zakona. Zato še dodatna, posebna pozornost ni potrebna. Inšpektorji morajo pri svojem delu spoštovati tudi načelo javnosti. Slednje je opredeljeno v 6. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ki tudi določa, da inšpektorji na podlagi in v mejah pooblastila predstojnika obveščajo javnost o svojih ugotovitvah ter ukrepih, če je to potrebno; da se zavarujejo pravice pravnih in fizičnih oseb; ter v primeru, kadar je to potrebno, za zagotovitev spoštovanja pravnega reda oziroma njihovih določb. Poleg tega lahko povem, da Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve tudi vsako leto poroča o delovanju in izvedenih inšpekcijskih nadzorih, pri čemer izpostavi tudi bistvene ugotovitve inšpekcijskih nadzorov v vseh področjih svojega dela, tudi s področja nadzora nad pirotehničnimi izdelki. Vsa poročila so vsakomur dostopna in so objavljena tudi na spletni strani Inšpektorata, kjer se jih lahko pogleda. Poleg Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve pa nadzor nad določbo 35. člena Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih opravlja tudi policija. Policija zaradi preventivnega namena že od leta 2000 dalje v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za izobraževanje, ter Inštitutom za varovanje zdravja sodeluje, kot veste, tudi v akciji Bodi zvezda, ne meči petard! Prav tako opravlja analizo uporabe pirotehničnih izdelkov in jo tudi objavi na svetovnem spletu. Torej lahko rečem, kot omenja kolegica poslanka, da se je v eni izmed hišnih preiskav pri mladoletni osebi našlo 7 tisoč kosov pirotehničnih izdelkov, da nadzor deluje dobro.

Opredelitev do amandmaja koalicijskih skupin k 28. členu predloga zakona, ta predlog pa sledi mnenju Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, torej gre za nomotehnični popravek pri sklicu na materialno določbo, zato slednji amandma tudi Vlada podpira. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Dušan Verbič.

Izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednica. Lep pozdrav, poslanke in poslanci!

Moja razprava bo usmerjena predvsem v večje in boljše ozaveščanje glede tako imenovane obveznosti, vezanih na eksplozivne in pirotehnične izdelke. Glede na že marsikaj povedanega menim, da ne sme biti odveč večkratno opozarjanje na nevarnosti, ki izvirajo iz teh tako imenovanih eksplozivnih in pirotehničnih predmetov. Kot je bilo že v uvodnih predstavitvah velikokrat omenjeno, sta glavni razlog spremembe tega zakona obe direktivi. Tukaj bi se preprosto moral dotakniti še enkrat same vsebine, kar se tiče teh direktiv in kaj to pomeni za našo spremembo zakona. Direktivi

zaradi zaščite potrošnikov v ospredje postavljata upoštevanje številnih varnostnih zahtev. Kot je bilo že omenjeno, proizvajalci morajo za eksplozivne in pirotehnične izdelke, preden jih posredujejo na trg, izvesti vrsto poizkusov, s katerimi se dokažejo njihove kemijsko-fizikalne in minersko-tehnične ter varnostne karakteristike. Istočasno morajo proizvajalci tudi dokazati, da imajo v proizvodnji uveden sistem trajnega zagotavljanja kakovosti oziroma da so sposobni zagotavljati konstantno kvaliteto svojih proizvodov. Vsak nov izdelek je treba poslati na testiranje v neodvisni laboratorij, ki mora izpolnjevati zahteve direktive in tudi Sveta. Prav tako mora pristojni organ države, v kateri je ta laboratorij, v sodelovanju z drugimi državnimi organi periodično preverjati sistem zagotavljanja kvalitete v sami proizvodnji po enem od modulov, določenih s samim sklepom Evropske komisije. To je postopek ugotavljanja skladnosti, o čemer proizvajalec dobi tako imenovani certifikat skladnosti za svoj proizvod; in edino on ga lahko označi s tako imenovano oznako CE. To pomeni, da oznaka CE je proizvod konstantne kvalitete in ustreza vsem tehničnim zahtevam, ki so za celotno področje Evropske unije enake. Vsak eksploziv in pirotehnični izdelek, ki ima ta certifikat o skladnosti, se lahko pojavi kjerkoli na evropskem tržišču in države s svojo zakonodajo ne smejo postavljati nobenih dodatnih pogojev, s katerimi bi zavirale njihovo posredovanje na trg. Menim, da je to pomembno, kljub temu da je skoraj splošno znano, da se o tem še enkrat ozavestimo.

Dotaknil bi se še enega področja, ki je bilo izpostavljeno tudi na matičnem odboru; in sicer samo na grobo. Razvrstitev pirotehničnih izdelkov po kategorijah. Po naši regulativi imamo tri skupine. V prvi skupini so ognjemetni izdelki, ki so razvrščeni v štiri kategorije: prva, druga, tretja in četrta. Izpostavil bi zgolj prvo, ki je bila tudi največkrat omenjena v razpravi. In prva kategorija pomeni ognjemetni izdelek, ki predstavlja zelo majhno nevarnost, povzroča zanemarljivo raven hrupa in je namenjen uporabi v strnjjenih naseljih, vključno z ognjemetnimi izdelki, ki so namenjeni uporabi v stanovanjskih zgradbah in drugih zaprtih prostorih. O drugi skupini pirotehničnih izdelkov je zgolj omenjeno, da gre zgolj za odrska prizorišča. Tukaj sta dve skupini in v tretji kategoriji so ostali pirotehnični izdelki, kateri prav gotovo predstavljajo tudi določeno nevarnost, to pomeni veliko pazljivost z njihovim rokovanjem. Tisto, kar je pomembno za vse nas uporabnike, posebno pa še starše, pa je določeno v 35. členu – Omejitve za prodajo in uporabo pirotehničnih izdelkov. Pirotehničnih izdelkov posamezne kategorije ni dovoljeno prodajati fizičnim osebam, ki so mlajše; in sicer 14 let za kategorijo 1; 16 let za kategorijo 2; 18 let za kategorijo P1 in T1. Kaj to pomeni? Ne glede na ravnokar omenjeno je uporaba ognjemetnih izdelkov kategorija 1 dovoljena tudi fizičnim osebam, mlajšim od 14 oziroma 16 let, če

dodajam še kategorijo 2; vendar tisto, kar je pomembno, če so pod nadzorom staršev ali skrbnikov. Ob tej priliki bi rad omenil še nekaj. Prodajalec sme od fizične osebe, za katero domneva, da ne izpolnjuje starostnih pogojev, ki so bili ravnokar omenjeni, zahtevati, da predhodno izkaže svojo starost z javno listino, s katero se dokazuje istovetnost osebe. Ponovno bi izpostavil še eno kategorijo, in sicer glede prodaje, posesti in uporabe ognjemetnih izdelkov kategorije 2 in 3, ki jih poznamo pod oznako petarde. Treba je še enkrat poudariti, da je to v Republiki Sloveniji prepovedano. Prodaja ognjemetnih izdelkov kategorije 1, se ponovno vračam na njih, katerih glavni učinek je pok, je dovoljena od 19. do 31. decembra, njihova uporaba pa je dovoljena zgolj od 26. decembra do 2. januarja. Zaključim ta del z naslednjo opredelitvijo, za katero je prav, da se tudi ponovno seznanimo. Fizičnim osebam je prepovedano naslednje: predelava pirotehničnih izdelkov zaradi povečanja učinka, uporaba pirotehničnih izdelkov v druge namene, lastna izdelava pirotehničnih izdelkov ali zmesi ter preprodaja pirotehničnih izdelkov.

Rad bi se dotaknil še ene zadeve, kar je bilo prej izpostavljeno. Uporaba različnih pirotehničnih izdelkov, ki marsikoga motijo, nekaterim vsako leto pokvarijo vzdušje veselega decembra, drugim pa predstavlja obvezno popestritev decembrskih dni. In če lahko posredujem samo podatek, lani je v tem prednjačila Ljubljana. Policisti so zabeležili 99 kršitev, na drugem mestu je bil Slovenj Gradec z 39 in tretji Kranj s 34 kršitvami. Ker si predvsem mladi in celo otroci decembrske dni zelo radi popestrijo s pokanjem, v osnovnih in srednjih šolah v tem času zaokroži mnogo pirotehničnih izdelkov. Zaradi mladostne razizgranosti in nezavedanja posledic se otroci ob igranju s pirotehniko nemalokrat tudi poškodujejo. Najpogosteje se po podatkih iz zdravniških krogov to pojavlja na telesu, in sicer dlani ter oči. Največjo nevarnost predstavljajo petarde s črnega trga, saj so slabe kakovosti ali pa imajo celo serijske napake. Zato ni odveč večja pazljivost, da se nedovoljena pirotehnika slučajno ne znajde v rokah naših otrok. In to je treba izpostaviti, da moramo starši odigrati svojo starševsko vlogo. V oči bode tudi prodajanje pirotehniko po spletu, saj se na tak način težje preveri starost osebe, kateri se prodaja. V spletnih prodajalnah pa se praktično da kupiti vse, od nedolžnih prskalic do tako imenovanih signalnih pištol. Prodajalci smejo zahtevati od kupca, da svojo starost dokaže z osebnim dokumentom, kot sem ravnokar prej omenil, pri prodaji po spletu pa bi to moral storiti dostavljavec. Ker imajo spletne trgovine pogodbe z različnimi kurirskimi službami, o katerih so sicer precej skrivnostni, je zanimivo, da tudi uslužbenci kurirskih služb ali pošte lahko pirotehniko dostavljajo le pod pogojem, da so strokovno usposobljeni za delo s pirotehniko in imajo pridobljen tako imenovan certifikat.

Prepričan sem, da bodo s spremembo tega zakona in vseh aktivnosti, ki se bodo izvajale s strani pristojnih na Ministrstvu za notranje zadeve, imeli policisti in inšpektorji v prihajajočem času kar precej dela, da odkrijejo vse kršitelje zakona zaradi varnosti uporabnikov in naključnih mimoidočih, ki se znajdejo med pirotehničnim ognjem. Upajmo, da jim bo uspelo doseči dosledno upoštevanje zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS) Še enkrat hvala lepa, predsedujoča, za besedo.

Če se ne motim, govorimo o amandmajih, pa nič zato, če je bila razprava nekoliko širša, zato si jo bom dovolila tudi sama. Naj se najprej usmerim oziroma osredotočim na amandma. Poglejte, amandma govori ravno tisto, kar ste tisti, ki sicer ta zakon podpirate, v svojih izvajanjih poudarjali, da je potrebno več preventive, da je potreben večji nadzor – in to govori naš amandma. Še enkrat upam, da ga ne boste zavrnili zgolj zato, ker ga je pripravila Slovenska demokratska stranka. Naj poudarim, v čem je glavni poudarek tega amandmaja. Pri nakupu pirotehničnih izdelkov mlajših oseb, se pravi 14 za kategorijo 1 in 16 za kategorijo 2, se pravi od te starosti, je možen nakup otrok. In ko pride nekdo v prodajalno, mi, prosim, povejte, ali prodajalec zahteva identifikacijo. Kako ve, da nek najstnik, ki je morda nekoliko večji za svojo starost, ni star 10 let. O tem govori amandma, da je treba ta nadzor gotovo okrepiti. Prav tako na nek način zavračam izjave predstavnika Vlade. Veste, če bi ti ukrepi in nadzori bili tako zelo uspešni, potem takšnih slik praktično ne bi bilo več. Če bi bil ta nadzor res tako učinkovit, potem samo na področju Maribora konec tega leta ne bi v bolnišnici obravnavali skoraj, mislim da, 89 poškodb. Torej nekaj ne funkcionira. Seveda ne moremo nikoli absolutno prepričati vsega, ampak dejstvo je, da je amandma, ki govori o tem, da je treba ravno večjo pozornost nameniti nadzoru, koristen.

In dovolite še odgovor poslancu, ki je govoril o kategorijah in rabi. Ni res, da štirinajstletnik lahko kupi pirotehnični izdelek ob nadzoru polnoletne osebe. To ni res! Štirinajstletnik izdelek kategorije 1 lahko kupi sam in ga uporablja. Šestnajstletnik lahko kupi sam in uporablja ta izdelek brez nadzora staršev. Govorim o kategoriji 2. Res pa je, da zakon nekako uvaja nadzor nad tistimi, ki so mlajši od 14 in 16 let. Ti pa naj bi seveda vse to uporabljali pod nadzorom staršev. Tukaj ne drži to, kar je povedal poslanec SMC.

Spoštovani, upam, da vas bo k podpori tega amandmaja pritegnila vsaj naslednja zgodba. Govorim o nekdanji miss Universe Sari Savnik. Čeprav je zelo glasna razprava v dvorani, upam, da ji boste prisluhnili vsaj tisti, ki

sledite temi. Sara Savnik si bo 14. november 2015 zapomnila za vse življenje. Takrat je namreč zaradi objestnosti in nespametnega dejanja za vse življenja ostala brez sluha. In kakšna je bila ta zgodba? Zgodilo se je na vlaku proti Mariboru. "Med vožnjo sem se učila, ko je v Celju na vlak vstopila večja skupina dijakov." Za dijake po navadi predvidevamo, da gre za mladoletne osebe. "Eden izmed njih je še posebej izstopal. In ta fant je proti meni na tla vrgel pirotehnični izdelek, ga brnil, da je poletel proti moji glavi, in stekel iz vlaka. Ker sem se ustrašila, da me bo brnil v obraz, sem se z glavo obrnila v desno, pirotehnični izdelek pa je počil neposredno v bližini mojega levega ušesa." To se spominja Sara, ki je takrat življenje na nek način, takšnega, kot ga je imela prej, izgubila. Naslišala je pok, nato pa ji je iz ušesa začelo nekaj teči. "Čutila sem neznosne bolečine. Ob prihodu v dijaški dom me je vzgojiteljica odpeljala v Splošno bolnišnico Maribor. Bila sem šokirana," nadaljuje. "Predstavljajte si, da si najstnik s polno glavo sanj in želja, a se ti v sekundi vse skupaj podre. Sprva sem se celo tolažila, da bo kmalu bolje, a ni bilo. Moj sluh od takrat ni več enak. Težko sem se vrnila v šolo, trpela sem neznosne bolečine, težko sem se učila in težko dohajala učno snov. Imela sem težave s koncentracijo. Nekatere sošolke so me v razredu celo izločile ali pa se niso želele pogovarjati z menoj, ker so morale govoriti bolj na glas. To je bilo zame težko obdobje. Kar naprej sem se spraševala, zakaj ravno jaz."

Spoštovani kolegice in kolegi, tudi jaz se sprašujem, kdo je tisti jaz, ki bo na vrsti jutri. Naj povem še enkrat, da se je nesreča zgodila novembra, torej ne v času tako imenovane dopustne rabe pirotehničnih izdelkov. In dejstvo je, da na področju rabe pirotehničnih izdelkov še vedno nismo naredili zadosti. Nismo. In naš amandma gre ravno v smer, da bi zadevo prepovedali vsaj mladoletnim osebam. Če imamo nekatere druge meje 18-letnikov, kot je izpit za avto in vse ostalo, zakaj dovoljen nakup in raba pirotehničnih izdelkov? Tisti, ki nekako želijo pokati in jim je zvok poka prijeten, naj gredo v tiste predele, kjer zadnje čase poka zelo močno. Natančno veste, kaj vse počnejo skrajneži. Slovenija si gotovo pokov ne želi. Omenjate pasje bombice, ja, še pravo ime imajo te pasje bombice, pa vam bom povedala, zakaj. Ker objestni posamezniki namenjajo te pasje bombice za drugačno zabavo, kot je samo pok. Mečejo jih neposredno v bližino živali, da so te preplašene in klavrno končajo. To je tudi dejstvo o rabi pirotehničnih izdelkov. Zato, spoštovani, še enkrat pozivam, da podprete amandma, ki v ničemer drugem ne govori, kot samo to, da v tej državi nadzor še okrepimo in, končno, da predlagatelj razmisli o tem, da pirotehnične izdelke, kar se tiče nakupa in rabe, prepove mladoletnim osebam. To je vse. Mar je to res tako veliko v primerjavi s tem, da bomo morda pa le zmanjšali uporabo, da bomo morda le zmanjšali statistiko. Veste, statistika je statistika

– prej sem povedala, 89 oseb v bolnišnici Maribor, ampak kakšne posledice imajo ti ljudje?! Ne samo, da so zaznamovani za vse življenje, nekateri so invalidi, niso več to, kar so bili. In to samo zato, ker z zakonom dopuščamo, da se to dogaja; in niso samo petarde. Nekateri hočete vse spraviti na nivo petard. Ni res! Tudi drugi izdelki lahko povzročajo tovrstne nesreče. In zato naj končam. Mislim, da bi bilo prav, da še enkrat povem, da je ta amandma koristen in da v ničemer ne spreminja nekaj bistvenega o tem, kar ste si zamislili. Gotovo bo pa pripomogel k temu, da se bo na tem področju v Sloveniji tudi kaj spremenilo.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima državni sekretar gospod Andrej Špenga, izvolite.

ANDREJ ŠPENGA: Predsedujoča, hvala za besedo.

Kot omenja poslanka, bi rad naslednje odgovoril. Vložen amandma ne opredeljuje prodaje osebam, mlajšim od štirinajstega leta, temveč je vsebina amandmaja glede nadzora nad izvajanjem zakona. V 35. členu zakona je zapisano, da ni dovoljena prodaja fizičnim osebam, ki so mlajše od 14 let, tudi za pirotehnične izdelke prve kategorije. Kot pa omenjate, je odgovornost prodaje na strani prodajalca, ki je opredeljena v četrtem odstavku omenjenega člena. Prodajalec sme od fizične osebe, za katero domneva, da ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka, zahtevati tudi istovetnost. Lahko povem, da je tako striktna zakonodaja, kot jo sprejemamo v Republiki Sloveniji, v veljavi še samo v štirih državah, in to v Veliki Britaniji, Švedski, Romuniji in Irski. Prodaja tudi petard, katero prepoveduje in so uvrščene v drugo kategorijo, pa je dovoljena tudi v vseh sosednjih državah: Avstriji, Italiji, Hrvaški. V Sloveniji s tem zakonom ni več dovoljena. Osebe, ki so mlajše od 14 let, pa lahko uporabljajo pirotehnične izdelke prve kategorije le ob nadzoru staršev, piše. Slednje pomeni – oseba, mlajša od 14 let, lahko kupi pirotehnični izdelek prve kategorije. Kot ugotavljamo, da v njo spadajo izdelki, kot so pokajoče vžigalice, božične pokalice, božično-novoletne iskrice, konfeti ali ognjemet za torto. Lahko si torej otrok, mlajši od štirinajstega leta, v trgovini, v prosti prodajalni kupi tudi ognjemet za svojo torto; vendar je uporaba tega ognjemeta dovoljena le ob nadzoru staršev. To so izdelki, ki imajo zelo majhno nevarnost in povzročajo zanemarljivo raven hrupa. Moram pa tudi poudariti, če bi omenjeno uveljavili v našem zakonu, bi kršili direktive Evropske unije, ker tega slednja ne prepoveduje. Prav je, da se tudi takšne zgodbe, ki jih je omenila poslanka, slišijo in da se starši in otroci zavedajo, da se tudi kaj takšnega, kot ste omenili, lahko zgodi. Odgovornost je vsekakor na nas vseh, zato moramo dajati še naprej še več poudarka preventivi in vzgoji.

Moram pa še enkrat poudariti, da nad izvajanjem zakona glede na predlagan amandma je slednje – nadzor že opredeljen v 36. členu Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve. Kot sem že prej omenil, nadzor nad določbo 35. člena zakona izvaja tudi policija.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Poslanka je želela repliko. Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Spoštovani sekretar, mislim, da se nisva razumela, ali pa niste želeli vsega razumeti, kar sem povedala. Ali ste že bili v trgovini s pirotehničnimi izdelki? Ste kdaj opazili, da je kdo zahteval istovetnost? Dajte no. Vam bom povedala, da je ogromno tega, da temu ni tako. Kajti v končni fazi – prodajalec želi izdelek prodati. Morda so vas prepoznali v tej trgovini, mene niso, zato sem lahko to videla. Amandma, o katerem govorimo, želi samo naslednje – večje spoštovanje 35. člena; nadzor ali prodaja poteka v skladu s 35. členom. In zdaj vam bom še enkrat povedala, v čem je problem. V trgovino stopi dvanajstletnik, ki po svojem izgledu kaže 14 let. Ker prodajalec meni, da je star 14 let, in nima razloga, da bi pomislil, da je kako drugače, mu pirotehnični izdelek proda. Enako gre potem pri 16 letih. O tem govori naš amandma, da je treba 35. člen okrepiti v smislu nadzora. In še nekaj glede omenjenega, res je, da smo glede držav nekako v vrhu glede omejevanja. Zakaj pa ne bi bili na samem vrhu? Kaj nam to preprečuje? Ali so nam vse zgodbe, ki smo jih danes odpirali in ki jih je še ogromno, ovira pri temu, da smo na samem vrhu? In ravno o tem govorimo, da bi morda zakonodajalec v prihodnje, ker danes to seveda ni mogoče, razmislil o tem, da se tako imenovani člen, ki govori o kategorijah in rabi, spremeni in omeji nakup izdelkov mladoletnim osebam. Kajti prej ste na nek način po moje želeli malo zbanalizirati kategorijo 1 na razne ognjemetke na torticah; izpustili pa ste pasje bombice, o katerih sem vam povedala. Izgledajo povsem nedolžna reč, ampak kot sem povedala, kaj pa se počne z okoljem in živalmi, je pa to že nekaj drugega.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ:

Opozorila bi, da so se iztekle 3 minute in da imamo še čas za razpravo.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Bom nadaljevala, če bo potrebno. Skratka, bodimo fer, če ne drugega, ko govorimo o tej težki temi.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec, izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsedujoča. Spoštovani predstavniki ministrstva!

Namen Poslanske skupine SDS, ko smo predlagali amandmaje na seji odbora, je bil zelo enostaven – prepoved prodaje, posesti in uporabe petard. Kajti po našem mnenju, dokler nam niso predstavniki ministrstva zatrdili, da petarde spadajo v drugo kategorijo, so imeli probleme, kam petarde spadajo. In če imaš probleme, v katero kategorijo petarde spadajo, imaš potem problem tudi s prodajo, posestjo in uporabo. Čeprav je prej že gospod Verbič govoril o kategoriji 1 in kategoriji 2, pa dovolite da, gre za tako majhne spremembe, da imamo potem vedno mi Slovenci problem, kaj je teorija, kaj je praksa. In nenazadnje, vedno je tisti hudič v podrobnostih.

Kategorija 1. Na odboru smo izvedeli, da to niso petarde, ampak so ognjemetni izdelki, ki predstavljajo zelo majhno nevarnost, povzročajo zanemarljivo raven hrupa. Kategorija 2. Ognjemetni izdelki, ki predstavljajo majhno nevarnost. Prej smo imeli zelo majhno nevarnost, sedaj imamo majhno nevarnost. Pri kategoriji 1 imamo zanemarljivo raven hrupa, tukaj imamo nizko raven hrupa. In, smo imeli problem. Na odboru smo ga rešili, bilo je povedano, da petarde spadajo v kategorijo 2, ki sicer še vedno predstavljajo majhno nevarnost, čeprav na žalost vemo, da v praksi ni tako. Prej je kolegica Anja povedala eno zgodbo, pokazala eno sliko. Na nas se je obrnilo nekaj oziroma vsaj sam sem dobil nekaj elektronskih sporočil raznih društev za zaščito živali, ki imajo probleme z uporabo petard. Sam sicer nimam domače živali, sem pa starš dveh majhnih nadobudnikov in v času od 26. decembra do 1. januarja imamo problem. Kajti, kategorija 1 pravi: "Ognjemetni izdelki so namenjeni uporabi v strnjenih naseljih vključno z ognjemetnimi izdelki, ki so namenjeni v uporabi stanovanjskih zgradbah in drugih zaprtih prostorih." Kategorija 2, torej petarde, so namenjene uporabi na omejenih območjih na prostem. Tukaj je tisto, kar smo želeli pobudniki tudi v amandmaju na matičnem delovnem telesu – ampak na žalost so tisti glavni člani, ki o tem govorijo, zaprti –, poskušali vsaj deloma tudi opozoriti z našim amandmajem, ki je v 26. členu, problem nadzora. Če bi striktno brali zakon, kaj je kategorija 2, da so to petarde, komu je dovoljena uporaba, prodaja in posest in glede na to, kaj govorijo 36., 38. in 39. člen glede pooblastil, ukrepov inšpektorjev pa tudi delovanja policije, če bi vse v Sloveniji v praksi delovalo, ne bi imeli zgodb, kot jih imamo. Da se društva za zaščito živali borijo, da bi se petarde prepovedale, da imamo starši problem, ko imamo namesto mirnih božično-novoletnih praznikov ognjemet kot smo ga imeli včasih oziroma tisti, ki smo malo blizu meje, ko smo ga poslušali, kako je na Hrvaškem pokalo in da imajo tudi verjetno starejši prebivalci probleme, če nekje na omejenih območjih na prostem, ki je pa spet diskutabilno,

kje je to, da mu počí petarda in starejši gospod, starejša gospa se seveda zdrzne, saj tudi mi, ki smo neke srednje starosti imamo probleme, ko ti neka petarda ... pa naj si bo pasja bombica ali kakšna druga petarda, ker kot vemo so zelene, modre, rdeče pa različno moč imajo. Ti otroci, mladoletniki oziroma od 16. let naprej, ki jih uporabljajo, njim je zabava. Marsikomu pa to ni zabava. Zato smo resnično želeli, glede na to, kot sem že rekel, da je veliko členov na žalost zaprtih, čeprav sam pozdravljam razpravo predvsem, ki smo jo imeli na odboru pa tudi danes, da je treba osveščati, ampak jaz še vedno mislim, da naš amandma nikakor ne ruši koncepta zakona, nikakor ne škodi. Čeprav, kot sem že rekel, imamo v 36. in 38. členu pooblastila, ampak če še enkrat napišemo, da inšpektorat ima posebno težo pri trgovcih glede prodaje pirotehničnih izdelkov in da skušamo ta nadzor še okrepiti in da tudi policija naredi letno poročilo pristojnega ministrstva, da ne bi smeli imeti nobenega problema, da ta amandma podpremo. Če s tem amandmajem oziroma morda tudi z današnjo razpravo vsaj osvestimo, da petarde spadajo v kategorijo 2, in torej, da bi morali inšpektorji in policija delovati tako, da predstavljajo le majhno nevarnost in nizko raven hrupa in ne smejo biti uporabljeni na tistih prostorih, o katerih govori 35. člen zakona, kjer piše, uporaba ognjemetnih izdelkov kategorija 1, torej ena kategorija nižje, katerih glavni učinek je pok, je prepovedana v strnjenih stanovanjskih naseljih, zgradbah in vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih, na površinah, na katerih potekajo javni shodi in javne prireditve. Potem pa prideš na neko prednovoletno srečanje, ki ga občine oziroma društva organizirajo in potem niti ne bi smeli uporabljati izdelkov kategorije 1, ki imajo zelo majhno nevarnost, povzročajo zanemarljivo raven hrupa, ampak njihov glavni učinek je pok. Ampak vsi vemo, kako je v praksi. 31. decembra marsikdo od starejši, marsikatera družina, predvsem pa tisti, ki morda bi šli s štirinožcem na kakšno prireditev, ne gredo, ker vedo, kakšno je stanje v praksi. Ravno zato še enkrat in na koncu ponavljam, amandma nikakor ne škodi, da še povečamo nadzor nad uporabo oziroma v tem smislu nad prodajo pirotehničnih sredstev. Mi bi z veseljem predlagali tudi amandma glede uporabe petard, ampak člani niso odprti. Resnično predlagamo, ker gre za tako majhne spremembe, da s 26. členom morda pa komu vsaj dopovemo, da petarde v času od 26. decembra do 1. januarja so prepovedane, tako njihova prodaja, posest in uporaba. Ampak praksa v Sloveniji je na žalost drugačna od zakonskih normativov. In ker je vedno hudič v podrobnosti, verjamem, da tudi z najboljšim zakonom ne bomo rešili te problematike, lahko pa jo preko zelo omejenega nadzora vsaj deloma tudi omejimo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. V razpravo dajem 28. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanja. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Matejem T. Vatovcem. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja dr. Mateju T. Vatovcu. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Poslanska skupina Združene levice je novelo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih vložila z enim samim in preprostim razlogom, da odpravi protiustavno stanje in sistematično diskriminacijo istospolnih partnerjev. Diskriminacijo, ki jo omogoča trenutni pravni red Republike Slovenije. S tem predlogom torej zagotavljamo enakost pred zakonom. 14. člen Ustave Republike Slovenije jasno določa, da so, citiram, "v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino". 14. člen Ustave torej prepoveduje diskriminacijo pri zagotavljanju, uresničevanju oziroma varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin glede na posameznikove osebne okoliščine, med katere nedvomno spada tudi spolna usmerjenost. O diskriminaciji lahko torej govorimo takrat, ko država različno obravnava posameznike v enakih situacijah. Pri istospolnih in raznospolnih partnerjih gre, kot to ugotavlja tudi Ustavno sodišče za v bistvu enake dejanske in pravne podlage življenjskih skupnosti. Vsako razlikovanje v pravni ureditvi obeh skupnosti, vključno s pravnimi posledicami teh skupnosti ne temelji na neki stvarni neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti. V primerih istospolnih in raznospolnih partnerjev je bistvena značilnost zveze stabilna povezanost dveh oseb, ki sta si blizu, si medsebojno pomagata in se podpirata. Glede na to, da gre torej za enako situacijo, je treba vsakršno razlikovanje glede na osebno okoliščino obravnavati kot diskriminacijo. Trenutno stanje je torej v nasprotju z ustavo in postavlja istospolne

pare v neenakopraven položaj in jih diskriminira. Že samo iz dejstva, da imamo za eno skupino posameznikov en zakon, za drugo skupino posameznikov drug zakon, je razvidno, da nikakor ne gre za enakopravno obravnavo.

Predlog zakona, ki smo ga vložili v Poslanski skupini Združena levica ima tako en sam cilj in načelo: odpraviti določbe, ki zakonsko in zunajzakonsko zvezo protiustavno in diskriminatorno določajo kot skupnost dveh oseb nasprotnega spola, s tem pa spol in spolno usmerjenost razumejo kot tisto osebno okoliščino, od katere je odvisna pridobitev posameznih pravic. Predlog zakona tako uvaja nov koncept zakonske in zunajzakonske zveze, ki lahko nastane ali obstaja ne glede na spol obeh partnerjev. Izhajajoč iz ugotovitev ustavnega sodišča, da gre pri življenjskih skupnosti dveh oseb istega spola za enake pravne in dejanske podlage skupnosti, kot to velja za zakonsko zvezo dveh oseb različnega spola, ter nanašajoč se na zahtevo po pravni državi in po polni enakosti predlog novele zakonsko skupnost določa kot življenjsko skupnost dveh oseb. Posledično predlog priznava pravne posledice tudi življenjski skupnosti dveh oseb istega spola, ki nista sklenili zakonske zveze, vendar ni razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna.

V Poslanski skupini Združena levica menimo, da je ta predlog, ki je med drugim usklajen s strokovno javnostjo in pristojnimi ministrstvi ter ga v popolnosti podpira tudi poenotena LGBT skupnost, edina sistematična rešitev protiustavnega in diskriminatornega stanja v Republiki Sloveniji.

Drage poslanke, dragi poslanci, zavedati se moramo, da biti svoboden, ni zgolj pravica, temveč zahteva še nekaj več. Živeti na način, ki spoštuje in spodbuja svobod drugih. Vsi, ki ste poročeni ali imate v zunajzakonski skupnosti enake pravice kot poročeni, se vprašajte, zakaj bi vi imeli to pravico, drugim pa jo odrekli. Veseli me, da bomo danes pravice, ki jih imava midva z ženo, priznali tudi številnim istospolnim parom, ki jim jih danes neupravičeno odrekamo. S tem bomo storili korak naprej k zares strpni in vključujoči družbi. S tem korakom Slovenija danes vstopa v 21. stoletje. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila Odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Priklu. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Podpredsednica, najlepša hvala za besedo. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in

dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim našim kolegom dr. Matejem T. Vatovcem, s predlogom za obravnavo in sprejetje predloga zakona po skrajšanem postopku. Kolegij predsednika Državnega zbora je postopek tudi potrdil.

Pri delu odbora so sodelovali predstavniki predlagatelja, predstavniki resornega ministrstva, predstavnica Zakonodajno-pravne službe, predstavnica Državnega sveta ter veliko število predstavnikov strokovne in zainteresirane javnosti. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravni službi, ki je predlog zakona proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika in dala konkretne pripombe k 5. členu. Med drugim je opozorila, da je treba s predhodnimi in končnimi določbami natančno urediti vsa vprašanja, ki se nanašajo na uveljavitev sprememb, ki jih določa materialni del te novele. Odbor je prejel tudi mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki ga je na seji odbora predstavila mag. Darja Kuzmanič Korva, in predlog zakona podpira. Po mnenju komisije je treba čim prej omogočiti nediskriminacijo in ustavno nesporno pridobitev in uveljavljanje pravic istospolnim partnerjem, kot je predlagano z novelo tega zakona.

Odbor je prejel tudi mnogo pripomb zainteresirane javnosti. Pretežni del teh pripomb in predvsem odklonilnih stališč se nanaša na novo definicijo zakonske zveze, s čimer predlagatelj povsem izenačuje življenjsko skupnost moškega in ženske z istospolno partnersko skupnostjo.

Vloženi so bili amandmaji Poslanske skupine Združene levice in Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Predstavniki predlagateljev je na kratko predstavil predlog zakona, predstavnica pravne službe pa je na kratko predstavila njihovo mnenje in povedala, da so z amandmaji Združene levice njihove pripombe tudi upoštevane. Vlada v svojem mnenju predlaganim rešitvam zakona ne nasprotuje.

V razpravi, ki je potekala predvsem o 1. členu predlog zakona, je bilo s strani nekaterih razpravljavcev izpostavljeno stališče, da je obravnavo po skrajšanem postopku nesprejemljiva, saj tematika zahteva širšo javno razpravo pred obravnavo na matičnem odboru. Predlagano je bilo, da odbor sprejme sklep o javni predstavitvi mnenj, kar pa je bilo s strani večine članov odbora zavrnjeno. Nasprotniki predloga zakona so opozarjali na izraženo voljo na referendumu o družinskem zakoniku, kjer so ljudje povedali svoje mnenje in se ga sedaj ne upošteva. Menili so tudi, da gre za grob poseg ukinitve vrednot zakonske zveze in za redefinicijo družine. Po njihovem mnenju bo tako odvzeta vloga družini kot temeljni celici družbe

ter velik poseg v pravice otrok, po njihovem mnenju očetovstva in materinstva, in gre za družbeni in socialni eksperiment. Zagovorniki predloga zakona pa so poudarili, da je predlog skladen z ustavo, da je treba odpraviti diskriminacijo na tem področju, da so človekove pravice univerzalne in da je zgodovina demokracije vezana na uveljavljanje pravic manjšin in zaščito tistih, ki nimajo politične moči. Z novelo zakona se definicija družine, kot jo poznamo danes, le širi. Nekateri razpravljavci so poudarili, da bomo s sprejetjem te novele dali jasno sporočilo državljanom, da postajamo tolerantna in zrela družba, ki sprejema tudi sebi drugačne.

Odbor je sprejel amandmaje Poslanske skupine Združene levice, ni pa sprejel amandmajev Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Odbor je na koncu glasoval o vseh členih predloga zakona ter jih sprejel.

Pripravljen je dopolnjeni predlog, kot ste ga prejeli z gradivom. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade. Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovana podpredsednica, dragi poslanke in poslanci!

Po desetih letih ali celo več je nujno, da pravice istospolnih oseb uredimo tako, kot si ta skupnost zasluži. Predlog zakona nikomur ničesar ne jemlje, ampak le širi pravice. Torej, definicija zakonske zveze se širi tudi na skupnost dveh oseb istega spola. Z zakonom urejamo, da se dvema osebama istega spola, ki skleneta zakonsko zvezo, omogoči medsebojne pravice in dolžnosti. S tem sledimo ugotovitvam Ustavnega sodišča, da pravne posledice skupnosti dveh ne smejo temeljiti na spolni usmerjenosti posameznika. Skupnost je določena kot zakonska zveza in ne več kot istospolna partnerska zveza. Po predlogu, o katerem boste danes odločali, bodo vse določbe, ki urejajo razmere med zakoncema, veljale tudi za zakonske zveze med dvema osebama istega spola. Nova definirana zakonska zveza določa, da lahko otroka skupaj posvojita tudi istospolno usmerjena zakonca, še vedno pa ne zunajzakonska partnerja. Registracija istospolnih skupnosti se bo v zakonsko zvezo predvidoma preoblikovala v šestih mesecih po sprejetju zakona, če bodo izpolnjeni pogoji za veljavnost zakonske zveze po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

Tudi Vlada je pripravljala predlog zakona o partnerski skupnosti, ki, tako kot je predlagala novela, ureja izenačitev partnerskih skupnosti in zakonske zveze, saj verjamemo, da ljudje ne smejo biti neenako obravnavani na podlagi spolne usmerjenosti in naša skupna dolžnost je

odpraviti neustavno stanje, ki je bilo ugotovljeno v dveh odločbah Ustavnega sodišča, po kateri je rok za odpravo neskladja potekel, po prvi, leta 2010 in glede druge odločbe konec leta 2013. Ker pa je bil Predlog zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v proceduro poslan pred zakonom o partnerski skupnosti in ker ureja enake pravice kot zakon o partnerski skupnosti, smo se odločili, da kot Vlada predlaganim spremembah ne nasprotujemo.

Predlagana novela širi pravice tudi na posvojitve, zato je potrebno morda uvodoma nekaj pojasnil. Na ministrstvu razumemo željo po starševstvu, vendar mora država z ustrezno pravno ureditvijo omogočiti vzpostavitev in varstvo družinskega življenja vsem svojim državljanom, zato moramo urediti družinska razmerja, socialno varstvo, vzgojo in izobraževanje. Odločitev za starševstvo je osebna odločitev, zato se s sistemskimi ukrepi ne more in ne sme regulirati. Pravica do otroka namreč ne obstaja, ne pravica do biološkega in ne pravica do posvojenega otroka. S predlagano novelo ne dajemo istospolnim parom pravice do posvojitve, ampak zgolj možnost, da se med trenutno 572. vlogami za posvojitve postavijo v vrsto. Istospolni partnerji čakajo na svoje pravice že 11 let. Mislim, da je družba že tako zrela, upam, da smo tako zreli, da presežemo predsodke in da kot družba, da smo sposobni sprejeti vsakega posameznika, takšen kot je. Pravice istospolnih so uredile že skoraj vse države Evropske unije in prav je, da se Slovenija priključi le tem. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Sledi predstavitev stališ poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospa Iva Dimic.

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo. Spoštovani!

Krščanski demokrati smo, milo rečeno, osupli nad vsebino in načinom obravnavane novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki ga predlaga Združena levica s tiho, ampak toliko bolj trdno podporo koalicijskih strank oziroma kar vse slovenske politične leve. Vse to dogajanje kaže, koliko je vsem tem omenjenim mar za dejstvo, da ima po ustavi v Sloveniji oblast ljudstvo. Na predlog novele smo poslanci, člani pristojnega odbora, prejeli preko 500 pripomb državljanov. Krščanski demokrati glede novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih vseskozi javno opozarjamo, da ne nasprotujemo ureditvi pravic istospolnih oseb, vendar je za nas nesprijemljivo, da novela po skrajšanem postopku uvaja popolno izenačitev istospolnih partnerskih skupnosti z zakonsko zvezo moškega in ženske. Za nas je sporna predvsem možnost skupne posvojitve otrok s strani obeh istospolnih partnerjev in ji tudi odločno

nasprotujemo. Pri tem se opiram na številna strokovna mnenja, predvsem pa je pomenljivo mnenje Komisije Republike Slovenije za medicinsko etiko, ki je leta 2012 ob obravnavi na referendumu zavrženega predloga družinskega zakonika med drugim zapisal, citiram: "Menimo pa, da že nova raba pojma "družina" lahko pomeni daljnosežne posledice za pravni, socialni in zasebni položaj posameznikov, odraslih in otrok. Mislimo, da bodo te posledice segle na številna področja, da niso v celoti predvidljive in da ni verjetno, da bodo vse otrokom v prid. Nimamo dokazov, da so vse raznovrstne skupnosti odraslih in otrok enako uspešne, enako varne in za otrokov razvoj enako ugodne. V istospolni skupnosti otrok ne bo imel obeh staršev, torej mame in očeta. Seveda tak položaj obstaja že od nekdaj kot posledica razvez, smrti ali opustitve starševske vloge zaradi raznih vzrokov. Prav je, da se stori vse, da se otrokom olajša prikrajšanje, ki so ga utrpeli ob izgubi ali odhodu enega ali celo obeh roditeljev. Narobe pa je, če tega otrokovega položaja ne razumemo kot prikrajšanje, ampak kot povsem sprejemljivo okoliščino za že rojene otroke in za rodove prihodnjih otrok."

Krščanski demokrati predlagatelje in vse, ki nameravate novelo podpreti, ponovno opozarjamo, da Ustavno sodišče Republike Slovenije z odločbo št. 425/06 z dne 2. julija 2009 ni razveljavilo Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti, ampak je odločilo, da je v neskladju z Ustavo le člen 22 Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti. V 12. točki izreka pa je izredno napisalo, citiram: "Registrirana partnerska skupnost je razmerje, ki je po vsebini podobno zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti. Ustavno sodišče je razmerje določilo kot podobno, nikakor pa ne enako in ni zahtevalo nobene izenačitve. Novela zakona v zakonski zvezi bistveno preseže v odločbi naloženo obvezo Državnega zbora Republike Slovenije, da odpravi zakonsko neskladje ter uvaja rešitve, ki jih Ustavno sodišče ni naložilo.

Ob obravnavi zakonskih predlogov s področja istospolnih partnerskih skupnosti, pa se našemu opažanju venomer izpostavlja zahteve po pravicah oseb s homoseksualnimi nagnjenji, pozablja pa se na dolžnosti. Ali se tisti, ki zahtevajo popolno izenačitev, sploh zavedajo vseh odgovornosti, ki jim bi to prineslo. Posledice so oziroma bodo tudi na številnih drugih področjih, za katere vidimo, da niti predlagatelji in podporniki novele ne veste, katera so in koliko jih je, saj bi se drugače odločili za spremembo posamezne področne zakonodaje oziroma bi pravice istospolnih uredili v posebnem zakonu.

Krščanski demokrati smo prepričani, da je predlog novele tudi v nasprotju s 53. členom Ustave Republike Slovenije. Ustava kot človekovo pravico in temeljno svoboščino določa tudi zakonsko zvezo in družino in v tretjem odstavku 53. člena določa, citiram: "Država

varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere." Žalostni smo, da smo napadeni tisti, ki se borimo za dobrobit otrok. Deležni smo sovražnega govora, prav tako nikjer ni urejena možnost ugovora vesti za vse tiste, ki se z zakonom ne strinjajo. Naj še enkrat povemo, da smo za ureditev pravic istospolnih, vendar ne moremo pristati na takšno urejanje, ki bi bilo v škodo otrok. Krščanski demokrati skupaj s Komisijo za medicinsko etiko pozivamo k zmernim, kulturnim in strpnim nastopom. Razpravljamo o stvareh, ki zadevajo občutljivo manjšino, v kateri so še najbolj občutljivejši otroci. Slabo bo, če se bodo ob tem ustvarile nove delitve in novi predsodki, ki bodo predvsem v škodo otrok za daljši čas obremenili ozračje v družbi.

Poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov bomo glasovali proti predlogu novele.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek bo predstavil gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan!

Danes je v resnici lep dan, ker obravnavamo dva poslanska zakona, in upam, da seveda tudi uspešno. Verjamem, ne samo upam. Za to gre v prvi vrsti ta trenutek zahvala Združeni levici, da se je v nekem pravem trenutku preprosto odločila in naredila tisti korak, ki bi, če ga ne bi naredila ona, verjetno naredil nekdo drug. Pa vendar, šteje tudi za zgodovino, kdo je to naredil, in prav je tako.

Vendar o čem v resnici danes razpravljamo in o čem v resnici bomo danes odločali? Ves čas se pogovarjamo o istospolnih pari in zakonski zveza in najbolj goreče vprašanje, ki ga poslušam še od včeraj oziroma od danes do enih zjutraj, je ta nesrečna posvojitvev, ki sploh ni predmet tega zakona. Se pravi, bojimo se že vnaprej nečesa, kar sploh še ni niti določeno, niti prvi preizkus ni bil narejen niti postavili jih nismo enakovredno v isto vrsto. Vendar, skozi zgodovino gledano, je bilo vedno tako, vsaka diskriminacija, vsaka pravica se je dobivala z muko, z bolečino, ogromnokrat s krvjo, danes v modernem času pa z ogromno potrpežljivostjo in veliko diskusije skozi mnogo let. Očitki so, da ni bilo dovolj razprave, to bomo danes celo popolne poslušali. Očitki so, da ni naravno. Tudi to bomo danes slišali. Očitki so, da preprosto, kar je grozljivo slišati, pa vendar boste slišali, da smo se odločili za zavesten in načrtni propad slovenskega naroda v izumrtje in še in še boste danes slišali. Vendar naj vas to ne sprovcira iz enega preprostega razloga, ker delamo prav. Za prav nam gre. Zmanjšati je treba in vsak dan bom vesel, ko bomo odključali, da bo ena diskriminacija manj. V tem primeru gre za več diskriminacij, zato se mi zdi

pomembno, da vemo vsaj naslednje stvari preden bomo šli v razpravo. 13 držav v Evropi je že uredilo to vprašanje, s katerim se mi še bodemo. 13 zveznih držav v ZDA je to vprašanje dalo z dnevnega reda. 4 še ostale države v svetu so to vprašanje dale z dnevnega reda. In v 13 državah tečejo podobni postopki, z isto vsebino, istim ciljem in je samo vprašanje časa, kdaj bodo sprejeti. Sedaj seveda, danes bomo slišali še marsikaj, pa referendum, pa Ustavno sodišče – oprostite, mene ne zanima kaj Ustavno sodišče mislim, kaj je prav in kaj ni prav – ja, absolutno, so organi, ga imamo zato v državi, da bo presojal, kadar je poklican za to, ampak ali kot narod lahko rečemo, kaj si želimo, kaj hočemo in kaj je že skrajni čas, da uredimo. Jaz mislim, da ja. Danes je napočil ta dan. Jaz ne vem, zakaj imamo take probleme vedno takrat, kadar se imajo ljudje radi in kadar se hočejo spoštovati, drug drugega, kadar se hočejo negovati, kadar hočejo dedovati, kadar hočejo imeti svojo skupnost, ki se ji reče družina. Jaz proti temu preprosto ne morem biti, še posebej, če to na mene nič ne vpliva. Meni se ne bo spremenilo nič. Jaz bom še vedno imel zakon in moja žena bo še vedno moja žena, za razliko od tistih, ki mislijo, da se bo spremenilo vse. Po sprejetju tega zakona, kot je že nekaj ljudi povedalo, bo nov dan, potem bomo ugotovili, da je vse tako, kot je bilo včeraj, samo malo bolj mirno bomo spali.

Ta zakon bom z veseljem in tudi v našem Zavezništvu seveda tudi podprli. Se vidimo v razpravi.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavila dr. Simona Kustec Lipicer. Izvolite.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa. Predsedujoča, kolegica, kolegi!

Tekom civilizacijskega razvoja so napredne družbe izhajale iz pojmovanja človeka kot unikuma skupnosti. Z drugimi besedami, akt rojstva naj bi bil odraz slavošpeva življenju in raznolikosti in potencialov, ki jih nosimo posamezniki zato, da bi bogatili družbo in okolja, ki jim pripadamo. Drugačnost bi zato v tem prvinskem smislu morala biti razumljena kot dar, kot temeljni sestavni del enakosti in ne kot prva kal razdora družbe. Za odprto in v prihodnost usmerjeno družbo ima biti ženska enako toliko prednosti kot biti moški, biti mlad ima enako toliko slabosti kot biti star, biti velik ima enako toliko pomanjkljivosti kot biti majhen, biti Slovenec ima enako toliko omejitev kot biti tujec, biti kristjan ima enako tolikšno vrednost kot na primer biti pravoslavac, musliman ali ateist, biti konzervativni volivec ima enako pomembnost kot biti socialnodemokrati ali liberalni volivec. Torej, boste rekli, jasna teorija, pred vrati manj jasne prakse. Prakse, po kateri se je še manj kot stoletjem posplošeno verjelo, da je biti svetel, visok, modrooki moški ideal, ki naj mu služijo vsi

ne taisto karakteristični. Pa spet druge prakse, ki so se bile pred več stoletji zaradi pravkar omenjenih prvih praks prisiljene boriti za svoje ob rojstvu podarjene pravice enakosti in svobode skozi pravno regulativno zaščito, saj jim svobodna volja drugih posameznikov te naravno dane enakosti ni priznavala. Še več, ni jim je dovoljevala, v nekaterih primerih jim je tudi prepovedovala. Naj navedem nekaj takšnih mednarodnih normativnih praks, ki so se morale vzpostaviti kot odgovor na poskuse poseganja v temeljne pravice in svoboščine ljudi, povezane z nerazumevanjem enakosti skozi prakso: Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, leto 1968, Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije, 1965, Mednarodna konvencija o varstvu pravic vseh delavcev migrantov, 1975, bodite pozorni sedaj, Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije proti ženskam, 1979, Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah, 1989, Konvencija o pravicah ljudi z invalidnostjo, 2006. Še vedno je v pripravi konvencija o pravicah starostnikov. Enako kot obstaja ničelna tolerance do poseganja kogarkoli ali česarkoli v osebne okoliščine posameznikovega življenja, ko in če ima ta dogovorne odnose z drugimi, je stvar osebne odločitve in presoje tudi posameznikova ljubezen do drugega, ko je ta seveda vzajemno soglasna. Tako kot ne zapovedujemo kdo, kdaj, pod kakšnimi pogoji sme imeti rad kratkolase, dolgonoge, verne, neverne, svetlo ali manj svetlopolte, tako v primeru soglasnega odnosa tudi nimamo nikakršne pravice drugim zapovedovati, omejevati ali celo prepovedovati, koga naj ljubijo – ženske ali moške. V hipu, ko se odločimo razmišljati v to smer, stopamo na pot temeljnega posega v osebno svobodo drugega, v nedotakljivost njegovega, njegovega ali njenega življenja. S kakšno pravico in kakšnim pravom?

Obravnavana novela ZZDR po mnenju poslancev SMC ustrezno ureja položaj skupnosti dveh oseb raznorodnega ali istega spola, ki to skupnost konstituirata s sklenitvijo zakonske zveze ali izvenzakonske skupnosti. Na ta način jima omogoča pravno priznanje, nastanek medsebojnih pravic in obveznosti. Novela zakona tako na enak način ureja zakonski odnos dveh oseb in njunih medsebojnih pravnih, socialnih in ekonomskih pravic in obveznosti, neodvisno od spolne usmerjenosti teh dveh oseb. Nikakor pa ne daje nikomur nikakršnih posebnih pravic, ki bi izhajale iz spolne usmerjenosti in tudi v ničemer sama po sebi ne pomeni poseganja v pravice tretjih oseb. Govorim seveda o tem, da se poskuša manipulirati v obravnavi tega zakona s pravico do posvojitve otrok. Pri posvojitvah je v ospredju otrok in njegovi interesi in nikakor ne pravice odrasle osebe do posvojitve otroka. Zato še enkrat, vprašanje pojmovanja družine in družinskih razmerij ni predmet urejanja novele, ki jo sprejemamo danes. Osrednjo vsebinsko

vprašanje današnje novele je izenačitev pravic in obveznosti, ki izhajajo iz zakonske zveze ...

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ:
Prosim, če počasi zaključite.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): ... in jih sporazumno skleneta dve odrasli osebi. Tisto, kar je temeljno vodilo obeh, novelirane državne norme in tudi kakšne druge ...

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ:
Prosim, če zaključite.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): ... je podpora, je opora posameznikom, da se složno, harmonično in medsebojno predano dve osebi ljubita, sta ljubljeni in pri tem odprto in neomejeno izpolnjeni ter srečni v ljubezni, ki jo delita med seboj in z drugimi ...

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ:
Prosim, če zaključite.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): ... in pod to navedeno se moralno in programsko podpišemo tudi v modernocentri Poslanske skupini SMC. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ:
Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Jelka Godec.
Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Spoštovani!
V obravnavi je po skrajšanem postopku vložen Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih z vsebino, ki je bila v kompromisni obliki že zavrnjena na referendumu leta 2012. V času, ko se država bori z največjo socialno krizo, se je koalicija odločila, da bo povozila voljo volivk, volivcev, izraženo na referendumu, in sprejela zakon, ki družinam ničesar ne prinaša. Edini namen zakon je redefinicija zakonske zveze po postopku, ki v največji možni meri izključuje sodelovanje javnosti in stroke, ter po postopku, pri katerem se ni mogoče znebiti vtisa, da gre za revanšizem zoper izraženo voljo volivk in volivcev na referendumu. Predlagatelji zakona zavajajo s tem, da naj bi bil zakon nujen kot posledica odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije z dne 2. 7. 2009. Obravnava neskladnosti glede dedovanja, ki je v praksi tako ali tako odpravljena, ne more biti razlog za redefinicijo celotne zakonske zveze. To tudi ne izhaja iz obrazložitve Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ravno obratno, Ustavno sodišče je zavzelo stališče, da je istospolna partnerska skupnost razmerje, ki je po svoji vsebini zgolj podobna zakonski zvezi. Gre torej za skupnosti, ki sta po naravi stvari ločeni. Ustavno sodišče Republike Slovenije ni nikoli razveljavilo celotnega zakona o registraciji

istospolnih skupnosti, kar pa bi naredilo, če bi menilo, da zakon krši 14. člen Ustave Republike Slovenije glede prepovedi diskriminacije.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih posega v institut zakonske zveze na način, da so predlagane rešitve v očitnem nasprotju z najmanj s 53. členom Ustave Republike Slovenije in Resolucijo o temeljih oblikovanja družinske politike v Republiki Sloveniji. Edina rešitev zakona je, da se iz zakonske ureditve briše pojem moža in žene in se jo nadomesti oziroma označi za dve osebi. Če bi bil namen predlagateljev urediti pravice istospolnih partnerskih zvez, zakaj se potem predlaga redefinicija zakonske zveze? Izenačevanje zakonske zveze z istospolno skupnostjo pomeni tudi izenačevanje v vseh pravicah, ki sicer izhajajo iz upravičenja do zasnovanja družine. To pomeni, da zakon predlaga, da dve osebi istega spola posvojita otroka ali pa sta upravičeni do umetne oploditve, kljub temu, da sta obe osebi plodni. S tem bi država sistemsko in ne zaradi objektivnih okoliščin omogočala odraščanje otrok brez očeta ali brez matere, s čimer se zasleduje ravno nasprotni cilj, kot je določen v 53. členu Ustave Republike Slovenije, da država varuje družino, materinstvo in očetovstvo ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere. Tudi Splošna deklaracija o človekovih pravicah in svoboščinah OZN nalaga dolžnost zaščite družine, ki jo označuje kot temeljno celico, in sta jo tako država kot družba dolžni zaščititi. S predlogom tega zakona se ukinja edina definicija oziroma zakonska opredelitev moža in žene. Od sprejema tega zakona mož ne bo več mož in žena ne bo več žena, temveč bosta to dve osebi, posledično se za moža in ženo ne bodo uporabljale ostale zakonske določbe, med katere spada tudi domneva, da je mož oče otroka, rojenega v zakonski zvezi. Zakon bo dovolil posvojitvev otroka dvema osebama istega spola, ne bo pa dovolil posvojitve otroka starim staršem v primeru, da otrok izgubi starše.

Menimo, da gre za zakon, ki je zelo slabo pripravljen. Sprejema se po skrajšanem postopku na podlagi zlorabe poslovnika. Preden smo ga dobili poslanke in poslanci na mizo, ni bilo o njem nobene javne razprave.

V SDS podpiramo pravice istospolnih parov, ko gre za družbene in naravne pravice med odraslima. Posvojitvev otroka ni človekova pravica odraslega, odrasli tega ne more zahtevati od države. Ravno otrok je tisti, ki je nosilec človekove pravice, da je posvojen v skupnost moškega in ženske, torej v okolje, ki je čim bolj podobno okolju, v katerem je živel, ko je izgubil starše. Naloga družbe, države je, da podpira otrokovo primarno potrebo po tem, da živi z mamo in z očetom. Zdi se, da imamo v naši državi ravno problem s tem, da bi poskrbeli za družine, da bi omogočili otrokom dostojno življenje z materjo in očetom. Ne trdimo, da na primer dva možka ne moreta biti dobra očeta,

trdimo pa, da nihče izmed njiju ne more biti dobra mati.

Pred slabim letom dni je predsednik Vlade Republike Slovenije v intervjuju za časopis dejal: Jaz nisem nasprotnik pravic istospolnih, verjamem pa, da jih v družbi ni smiselno uveljavljati na silo. Smo demokratična družba in za to potrebujemo demokratični konsenz. In pred dnevi je premier že napovedal referendum. Če včasih družba še ni pripravljena sprejeti novosti, jih bo pač zavrnila, morda na referendumu. Torej, se sam zaveda, da zadevo uvajamo na silo, brez družbenega konsenza, po hitrem postopku, brez javnih razprav in soočenj mnenj. Sprejetje tega zakona bo popolna ignoranca nad demokratičnim konsenzom.

Zato in zaradi zgoraj navedenega v SDS Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Jana Jenko bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev. Izvolite.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Vsem skupaj lep pozdrav, predvsem ministrici Anji Kopač Mrak! Na materinski dan 25. marca 2012 smo Slovenke in Slovenci na referendumu odločali o družinskem zakoniku. Glasovala ni niti tretjina volilnih upravičencev, rezultat pa je bil padec zakonika. Razlika med zavrnitvijo in podporo zakonu je bila nekaj manj kot 10 % glasov. Ali sta se slovenska politika in družba od leta 2012 toliko spremenili, da bi se spremembe Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ji jo predlagajo v Združeni levici in ki v prav vseh pravicah in obveznostih izenačujejo vse oblike partnerskih zvez, lahko končno udeležile? Za tiste, ki so že leta 2012 nasprotovali priznanju izenačitve istospolne v vseh pravicah in obveznostih, razen v tako imenovanih zunanjih posvojitvah otrok istospolnih usmerjenih partnerjev, s tradicionalno zakonsko zvezo, kar je bil takrat kompromisen predlog za dosego čim večjega družbenega soglasja in podpore, pomeni ta novela še večji odmik od njihovega prepričanja in mišljenja. Tistim pa, ki so na tem področju bolj svobodomiselnih in gledajo na človekove pravice in svoboščine iz drugega zornega kota, pa je ta predlog še precej boljši in bližji.

V času sprejemanja družinskega zakonika so poslanci takratnega mandata Desusa glasovali po svoji vesti, in sicer je večina glasovala za zakonik. Tudi tokrat Poslanska skupina Desus ni enotna v stališču do te teme. Poslanke in poslanci se bomo odločali po svoji lastni vesti in prepričanju.

V tokratni predstavitvi stališča Poslanske skupine Desus ne bo veliko govora o sami

vsebinski zakona in polemiziranja z naše strani o tem, kako in zakaj je zakon nesprejemljiv za podporo oziroma na drugi strani o tem, kako je pomembno in prav, da v duhu spoštovanja človekovih pravic in svoboščin, ki so deklarirane z mednarodnimi akti in jih priznava tudi Slovenija, saj so zapisane v naši ustavi in jih kot najvišja sodna instanca varuje Ustavno sodišče, ter ob realnosti vsakdanjega življenja izenačimo drugačne partnerske zveze s klasičnimi zvezami, ki jo sestavljata moški in ženska. Točka, na kateri se v naši poslanski skupini ne moremo poenotiti in jo dojemajo kot delček čisto osebnega intimnega prepričanja, je v tako imenovanih zunanjih posvojitvah otrok istospolno usmerjenih partnerjev, to je otroka, katerega noben do staršev ni njegov biološki oče ali mati. V Poslanski skupini Desus se zavedamo dejstva, da v našem prostoru že obstajajo družine, kjer ima otrok dve mami ali dva očeta. Zelo pomembno pa je, da se zavedamo tudi tega, da je vloga družine več kot samo biološka. Bistvena za otrokovo korist je socialna vloga, ki jo daje zdrav in kvaliteten družinski odnos med osebami, ki živijo skupaj. Tisto, česar se v naši poslanski skupini bojimo, je dejstvo ali bolje rečeno vprašanje, ali je slovenska družina že dovolj pripravljena, da bi brez kakršnihkoli zadržkov sprejela popolnoma liberalen pristop za enako ureditev vprašanj v različnih tipih partnerskih skupnosti. Del naše poslanske skupine je veliko bolj naklonjen Predlogu zakona o partnerski skupnosti, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ker je pomenil postopen prehod na popolno izenačenje istospolnih zvez s heterospolnimi. Kot že rečeno v Poslanski skupini Desus se bomo pri glasovanju o predlogu zakona odločali po svojem prepričanju. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana ministrica Anja Kopač Mrak!

Socialni demokrati pozdravljamo novelo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki jo bomo soglasno podprli.

Potrditev tega zakona bo pomenila neposredno izvrševanje odločb Ustavnega sodišča. S sprejemom se bodo pravice raznospolnih in istospolnih parov izenačili. Prav je tako in bil je že čas. Predolgo že traja ta gonja proti drugačnosti, to zanikanje enakopravnosti, odrekanje neodtujljive svobode posameznika in kršenje v ustavi zapisanih pravic. Človekove pravice so temelj družbe, družbe, ki ji je mar za svoje članice in člane, so temelj skupnosti, ki ve, da bo najbolj uspešna takrat, ko bodo vsi njeni člani lahko uresničili svoje potencialne.

Socialni demokrati želimo na vključujoč način in za okrepljeno družbeno komunikacijo razvijati napreden, odprt in svobodomiseln značaj družbe. Strpnost, sprejemanje različnosti, enake pravice za vse so minimalni pogoji, preko katerih lahko družba polno uresničuje vse svoje možnosti. Skupnosti, ki sijejo v vseh odtenkih mavrice, se namreč ni bati še tako velikih pretresov. Zmogla bo preskočiti vsako oviro. Verjamemo v vrednote, na katerih lahko gradimo družbo, utemeljeno na človekovem dostojanstvu.

Socialni demokrati uveljavljamo koncept sprejemanja in spoštovanja drugačnosti, ki ne le dopušča, temveč krepi pozitivne razlike v človekovem značaju, kulturi, nacionalnosti, spolnih in drugih opredelitvah. Strpnost razumemo kot sprejemanje in spoštovanje človekove edinstvenosti, hkrati pa primarno načelo solidarnosti in partnerstva. Strpnost je predvsem odgovornost tistih, ki razpolagajo z večjo družbeno in politično močjo. Socialni demokrati si zavzemamo za spoštovanje razlik, sprejemanje posebnosti vsakogar od nas. Podpiramo tiste skupine, ki jih nepravilnost vodi v politični in družbeni boj za širitev in uveljavljanje temeljnih vrednot, ki naj bodo last vsakega posameznika. Odločno pa nasprotujemo tistim, ki s terjanjem lažne pravičnosti kličejo po mračnjaštvu. Ko njihovo razlog očistimo vseh okraskov o pravicah in pravičnosti, dobimo nedvoumno sporočilo: istospolno usmerjeni so drugorazredni državljani. To ne smemo, ne bomo in na to ne pristajamo. Različnost mora postati naša prednost! Istospolna usmerjenost je družbena realnost. To ni izbira, je dejstvo in je osebna okoliščina, na podlagi katere ustava prepoveduje diskriminacijo. Tam, kjer je pravica skleniti zakonsko zvezo tudi istospolnim partnerjem, s tem vloga ženskam ni pocenjena, moški niso nič manj moški, zakonska zveza pa ni nič manj veljavna. To se ne dogaja nekje daleč, to so spoznale tudi države iz naše soseščine, okrog nas. Nikomur ni bilo nič odvzeto, razen da je bilo istospolno usmerjenim končno dano priznanje. Priznanje, da se enakopravni člani družbe. Točno to si želimo tudi za naše državljanke in državljanke, se pravi enakopravnost. Nenazadnje, kdo lahko komu narekuje, koga imeti rad, zaljubimo se pač v osebo, ne v njen spol.

Socialni demokrati ne bomo podprli amandmajev opozicijske stranke.

Predlagano novelo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih pa pozdravljamo in jo bomo v njeni prvotni vsebini soglasno podprli. Slovenija naj postane država, ki spoštuje raznoličnost, enakopravnost in človekove pravice. Danes naj bo ta dan. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Združena levica.

Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovani podpredsednik, spoštovani kolegi!

V Poslanski skupini Združena levica menimo, da je po več kot 20 letih boja za izenačitev pravic istospolnih in raznospolnih partnerjev, 18 let po vložitvi podobnega predloga iz leta 1997 ter po številnih javnih razpravah in medijskih kampanjah, ki so že razgrnile vsa stališča in argumente, zdaj končno že čas, da brez sprenevedanja prevzamemo odgovornost in vsem prebivalkam in prebivalcem Slovenije zagotovimo enakost pred zakonom. Novelo ZZDR smo tako vložili iz preprostega razloga, da z redefinicijo zakonske skupnosti na enostaven, a sistemski in celovit način odpravimo protiustavno stanje in diskriminacijo istospolnih partnerjev, ki jo omogoča trenutni pravni red Republike Slovenije. Predlog, ki je danes na mizi, bo tako istospolnim parom dal pravice in obveznosti, ki jih drugi pari že imajo. V tem smislu gre preprosto za zagotavljanje enakopravnosti v skladu s slovensko ustavo, predvsem z njenim 14. členom, ki določa, da smo vsi pred zakonom enaki ter da je vsako razlikovanje na podlagi osebnih okoliščin protiustavno in diskriminatorno. V trenutnem pravnem redu Republike Slovenije je že iz načina urejanja, torej iz dejstva, da imamo za eno skupino posameznikov en zakon, za drugo skupino posameznikov pa drugega, razvidno, da ne gre za enakopravno obravnavo. Ključno pa je, da so istospolnim partnerjem v Sloveniji kršene nekatere temeljne socialne, ekonomske in pravne pravice, kot so pravica do odsotnosti iz dela zaradi bolezni partnerja ali partnerke, pravica do nadomestila dohodka za nego družinskega člana, pravica do zdravstvenega zavarovanja po partnerju, pravica do zahteve po materialni kompenzaciji za duševne bolečine ob smrti ali hudi invalidnosti partnerja in številne druge. Kot pravi, take diskriminacije in k sprejetju zakonodaje, ki je danes na mizi, nas zavezuje tudi dve sodbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije iz leta 2009 in 2013, ki ugotavljata, da sta istospolna in raznospolna partnerska skupnost v bistvu enaki. To pomeni, da ne obstaja noben upravičen in dejanski ali pravni razlog za neenako obravnavo pred zakonom. Tudi v širšem evropskem kontekstu je pravni trend na tem področju jasen. Vsak mesec smo namreč priča novim sodbam ustavnih in mednarodnih sodišč, ki priznavajo enake pravice istospolnim parom na številnih življenjskih področjih. Trend je povsem jasen in gre v smeri popolne izenačitve, ki je le še vprašanje časa. Že pred 25 leti je Danska kot prva država v Evropi sprejela zakonodajo o registrirani partnerski skupnosti. Pred 15 leti je Nizozemska popolnoma izenačila pravice istospolnih in raznospolnih parov, danes pa že 11 evropskih držav pozna zakonodajo, ki jo predlagamo. In prav v nobeni od teh držav se niso uresničili črni scenariji, ki se jih bojijo nasprotniki novele

ZZDR. V Sloveniji se o izenačitvi pravic pogovarjamo že od leta 1989, sistematične rešitve pa do sedaj še ni bilo. Če je bila Slovenija že pred 10 leti prva med sosednjimi državami, ki je to področje začela urejati, čeprav slabo, nas je sedaj večina držav že prehitela. Madžarska, Avstrija in celo Hrvaška imajo bolj napredno zakonodajo kot Slovenija. Danes imamo možnost, da se na tem področju ponovno vzpostavimo kot napredna, demokratična in strpna družba in se priključimo državam, ki so že v celoti vzpostavile enakopravnost med raznospolnimi in istospolnimi pari. Danes je torej priložnost, da Slovenija stopi v 21. stoletje.

V Poslanski skupini Združene levece torej menimo, da je naš predlog, ki je usklajen s strokovno javnostjo in pristojnimi ministrstvi ter ga v popolnosti podpira tudi poenotena LGBT skupnost, edina in nujna sistematična rešitev protiustavnega in diskriminatornega stanja v Republiki Sloveniji. S predlogom namreč ne uvajamo ničesar radikalnega, temveč zgolj sledimo temeljnemu načelu demokratične družbe, rezultatom več kot desetletnega civilnega dialoga in javne razprave. Socialisti tako v prizadevanju za demokratizacijo vseh sfer družbenega življenja poudarjamo, da sedaj ni čas za nove razprave, temveč za dejanske spremembe, ki jih prinaša predlagani zakon. Spremembe, s katerimi nihče ničesar ne izgublja, mnogi pa bodo pridobili veliko. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 2. marca 2015. V razpravo dajem 5. člen tega amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Prvi se je prijavil predlagatelj dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Uvodoma bi rad samo dejal, da po predstavitvi stališč poslanskih skupin je jasno eno, kar me zelo veseli, da bo predlog novele zakona pravzaprav dobil dovoljšnjo podporo oziroma podporo večine poslanskih skupin. S tem bo Slovenija končno odpravila diskriminacijo istospolnih parov. Danes se bomo torej na tem področju ponovno vzpostavili kot napredna, demokratična in strpna družba in se priključili državam, ki so že v celoti vzpostavile enakopravnost med raznospolnimi in istospolnimi pari. S tem Slovenija vstopa v 21. stoletje. To je dokaz tega. Veseli nas, da se večina v tej dvorani strinja s tem, da je možno enaka razmerja urediti le na enak način, in to je ravno to, kar prinašamo s tem predlogom. Po drugi strani pa nas seveda žalosti to, da se nasprotniki oziroma nekateri posamezniki tega po svoje bojijo in širijo nekatera prepričanja, da bo jutri vse drugače. Jutri sveta ne bo konec. Vsi

tisti, ki že živimo v zakonski zvezi ali pa v zunajzakonski zvezi, bomo tudi jutri živeli v popolnoma enakih razmerjih. Z našim predlogom ničesar ne odvezemamo, ničesar ne jemljemo tistim, ki danes pravice že imajo, samo širimo bazen teh pravic, samo podeljujemo oziroma priznavamo pravice tistim, ki jim jih danes kratimo. Tako, da mislim, da je to treba poudariti. Te pravice so bile dolgo časa neopravičeno odrekane, na nekatere očitke, ki so do sedaj bili povedani v stališčih, se bom odzval kasneje.

Kar se tiče amandmaja pa mislim, da je dovolj dodati to, da je edina možna širitev človekovih pravic taka, ki je totalna, ki je popolno vključujoča, ne pa, da bi pristajali na to, da se samo del pravic določa z nekimi posebnimi uredbami, ne pa celostno. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vem, da je želja za prijavo. Prosim, da se prijavite za razpravo.

Izvolite gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Nova Slovenija zagotovo želi urediti status istospolnih skupnosti. Nova Slovenija je bila tudi tista, kajti naš minister je leta 2005 predlagal Zakon o registraciji istospolnih skupnosti. Desna konservativna stranka in smo si to upali predlagati, potem ko dolgo časa predhodno leve koalicije tega niso uspele narediti. Mi smo tudi tisti, ki si želimo, da bi bil odnos do istospolno usmerjenih pozitiven, prijazen, ampak da bi tudi poslušali, s kakšnimi težavami se spoprijemajo. In kdor misli, da bo s tem zakonom odpravil vse njihove težave, mislim, da se hudo moti. In prav to, da ni možna širša razprava o spremembah tega zakona, nas bo privedla do tega, da bo v Sloveniji nastal po novem razdor glede tega, da zaradi tega istospolno usmerjeni ne bodo nič bolj spoštovani in lepše sprejeti v družbi, ampak se bo govorilo marsikaj, o čemer jim bo zelo neprijetno, težko in še marsikaj drugega lahko rečemo. Jaz si zelo želim, da bi bil odnos med tako ali drugače usmerjenimi čim bolj prijazen v državi in da ni diskriminatoren, vendar ta zakon tega ne bo rešil. In že velikokrat smo poudarili, če nekaj manjka glede socialnih pravic v Zakonu o registraciji istospolnih skupnosti, dajmo to urediti. In to je naložila tudi odločba Ustavnega sodišča, to, da odpravimo te socialne neenakosti – in s tem se mi popolnoma strinjamo in si želimo, da bi se to uredilo. Zakaj pa moramo zato spreminjati zakon o Zakonski zvezi in družinskih razmerjih? Zame je ta zakon bil pisan za moža, za moškega in žensko. In to ne more biti enako kot zveza med moškim in moškim ali žensko in žensko, ker pač te enakosti ni, ker smo bili ustvarjeni kot moški in ženske. In jaz pravim, da bog že ve, zakaj je tako naredil, zato,

da se dopolnjujemo. In tudi ni nič narobe in nihče noče nikomur zapovedovati, koga mora ljubiti ali koga ne sme ljubiti. Hvala bogu, če se ljudje imajo radi in se ljubijo in si želijo živeti skupaj in to tudi zakonsko urediti. Ampak zakonska zveza je do sedaj bila zveza med možem in ženo. Če hočemo vse stvari jasno definirati in poimenovati, zakaj moramo potem zvezi med dvema moškima ali dvema ženskama enako poimenovati kot nekaj, kar je že zasedeno. To ime ali pa ta zveza je zasedena z neko drugo skupnostjo. In mislim, da zaradi tega nikomur ne delamo krivico, če rečemo, da je pa partnerska skupnost ali pa neka druga skupnost. Zakonska zveza je zveza med možem in ženo in to je veljalo stoletja. Mi pa pod pretvezo enakih pravic hočemo to spremeniti čez noč. In to celo tako, da damo zakon v skrajšani postopek, da ni možna razprava, če ne bi vložili amandmajev. Zakaj je tako? In predsednik Vlade je zelo poudarjal, kako je proti delitvam, kako si bo prizadeval za sodelovanje, za dobre odnose v družbi. Ta zakon jih znova ruši.

Zato predlagam, da zavrnemo ta zakon, in spodbujam ministrico, da pripravlja še naprej predlog novele Zakona o partnerski skupnosti, ki ga je že dala lansko leto v javno obravnavo. En mesec je bil v javni obravnavi, dajali smo predloge, pripombe, imela je vso možnost, da gre s tem zakonom naprej, pa je pristala na to, da ga umakne iz procedure in da podpre ta zakon, ki pa spreminja definicijo zakonske zveze. Zakaj? Ali je to potrebno? Jaz sem za to, da nadaljujemo s tistim zakonom, da zakonska zveza ostaja zakonska zveza med možem in ženo, da istospolni partnerji dobijo vse pravice, razen pravice do posvojitve otrok, ker otrok ni pravica nikogar. In če sem prvi trenutek sama pri sebi mislila, briga me, kako se kdo poroča, ali kdo je, pa ob tem vprašanju ne morem reči, da me nič ne briga. Briga me, ker sem kot zakonodajalka, tako kot mi vsi, odgovorna za to, kako bodo v prihodnosti živeli tudi ti otroci in v kakšni skupnosti. In mi se slepimo, koliko drugih držav je že to naredilo, ampak veste, zato ker so takšni pritiski, prav s strani nekih dobro plačanih aktivistov, ne zato, ker je to tako zelo humano ali tako zelo pametno. Kar se tiče otrok vem, poznam raziskave, da takšna skupnost zagotovo ni tisto najboljše okolje za otroka, v katerem se bo najbolje počutil. Ne trdim, da je tudi v drugih družinah, da je vse v redu, ne trdim, ampak že v izhodišču to ni najboljše okolje. To vedo vsi strokovnjaki. In to kažejo raziskave, mi se pa slepimo, kot da to ni res. Poglejte, kaj govorijo ljudje, ki so odrasli, o svojih težavah. Zakaj jih imajo? Ker so iz družine prinesli takšne ali drugačne travme ali ne vem kaj vse. Pa gre za veliko manjše stvari. Tukaj pa gre za zelo velik poseg in mi pravimo, da to ni nič. To ni res in se že dogaja, da odrasli posvojeni otroci tožijo državo, če so jih dali v takšne skupnosti ali tudi zaradi nekih drugih razlogov, sem slišala na

Švedskem, če so bili druge rase posvojeni v neko okolje, kjer čutijo potem diskriminacijo. Predlagam, da zakon zavrnamo, da ministrica gre naprej z Zakonom o partnerskih skupnostih, da uredimo vse socialne pravice in da se več pogovarjamo o tem, kako bi bolje med seboj komunicirali, se spoštovali, s kakšnimi težavami se takšne osebe srečujejo, kaj lahko mi naredimo. Hkrati pa potrebujemo še kako močno razpravo o tem, kaj je zakon, kako bi spodbujali takšne družine. Ker – zakaj je tudi toliko revščine? Prav zaradi razbitih družin. Zaradi tega, ker tudi materialno v takšnih družinah, popolnih družinah, se lažje preživi, vsaki izmed nas, ne samo otroci. To nam manjka, kako bi to spodbujali, kaj bi tukaj več pozitivnega naredili. In ni glavni problem naše družbe zdaj popolnoma izenačiti obe skupnosti. Ni to glavni problem. In če že govorimo, da bomo sedaj v 21. stoletju, žal moram reči, da ko se trudim pri pripravi zakona o dostojnem pokopu, ugotavljam, da tam pa še v 20. stoletju nismo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec, izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Prej je kolega rekel, da je danes lep pomladni dan. Res je in takšen pomladni dan lahko rodi tudi novo življenje, iz ljubezni seveda, ampak le v enem primeru, in to je v primeru, kadar se združita moški in ženska. V nasprotnih oziroma v drugih primerih, kjer se združita dva moška ali dve ženski ne bo nič. In takrat je potrebno poseči v ustavo in reči, kratijo se mi človekove pravice, ne morem imeti otrok, zahtevam otroka. Strinjam se, v ustavi piše, da se nikomur ne sme krati človekovih pravice ne glede na to, kaj je in kakšnega spola je, vendar, pogledajte, zahtevati otroka, je to popolnoma nekaj drugega.

Mi bomo danes po vsej verjetnosti, tako je tudi predlagatelj dejal, da ga veseli, da je že po uvodnih nagovorih videl, da bo zakon sprejet, torej uzakonjamo zakonsko zvezo dveh oseb, zdaj bomo lahko imeli torej zakonsko zvezo moškega in ženske, ženske in ženske, moškega in moškega in tako naprej, ne vem kaj se še lahko vse iz tega izcimi. In tukaj se tudi konča. In niti mediji niti predlagatelj ne govorijo o nadaljnjem, bom rekla o posledicah tega, da zdaj zakonska zveza ne bo več zveza moškega in ženske, ampak dveh oseb, in da se črta iz zakona tudi definicija družine.

Kadar dva mlada oznanita doma, da se bosta poročila, potem starši seveda takoj pregledajo, ali je to kompatibilno, ali je ženin dober, nevesta dobra, in seveda se potem vpraša, ali veš, kakšne so posledice poroke. Ali smo se mi vprašali, kakšne so posledice novega zakona? Mislim, da veliko veliko premalo, saj nekateri, ki kar tako z roko zamahnejo in rečejo, kar naj se poročita. Strinjam sem. Ampak kaj so

posledice poroke? Kaj so posledice sprejetja novega zakona? Mislim, da pri vsakem zakonu se vprašamo, kaj so posledice in tudi predlagatelj vedno napiše, posledice so takšne in takšne. In tukaj piše, da posledic ni, da ni vpliva na druge stvari. S tem se enostavno ne morem strinjati, ker smo slišali danes, slišali smo na odboru in tudi včeraj na Komisiji za človekove pravice, kjer je seveda koalicija pokazala, kaj so za njih človekove pravice in se opravičila v popolnosti, ker je bila že pozna ura. Mislim da se moramo torej tudi mi zavedati o tem, kaj prinaša zakon, o tem govoriti in bi bilo prav, da bi bila seveda tudi javna razprava. Seveda bodo kolegi rekli, javnih razprav je bilo že ne vem koliko. Seveda, bile so in jasno je bilo tudi izraženo, takrat leta 2012, čeprav pravite, da ni bilo to nič, takrat referendum. Mislim, da je kar nekaj povedal in dve leti razlike je zelo minimalno.

Posvojitve otrok bodo ena izmed posledic. Posvojitve otrok istospolnim partnerjem, ne bodo pa mogli posvajati recimo starši, to vam piše v 136. členu zakona, katerega spreminjate, vam lepo piše: "Posvojiti ni mogoče sorodnika v ravni vrst in tudi ne brata ali sestre." Torej to pomeni, da če moji trije otroci sedaj izgubijo očeta in mater, jih lahko posvojita istospolna, ne moreta pa stara starša. Neumnost, meni se zdi to neumnost! Ne vem, ali se vam zdi to normalno? To je eden izmed, mislim, da je bolj naravno, da sta pri starih starših, kot pa da jih posvojijo tuji starši. Pa ne govorim samo o istospolnih, da ne bi potem kdo očital.

Potem, zanima me, kako boste rešili 86. člen tega zakona, kjer piše takole: "Za očeta otroka, rojenega v zakonski zvezi ali v dobi tristo dni po prenehanju zakonske zveze, velja mož otrokove matere." Vi ste črtali "mož in žena" besedico ven. Torej, ko ženska rodi, več ne vprašajo, tako kot je bilo včasih, kdo je oče, ampak je avtomatsko oče zakonski partner, torej mož. Ko bo rodila ženska iz istospolne zveze, kdo bo oče? Mož? Kdo? Oseba. Katera oseba? Ste si prebrali to? Tu ostaja besedica mož notri.

Naslednje je 96. člen istega zakona. Samo malo, da ga najdem, kjer vam piše takole: "Mož lahko izpodbija očetovstvo otroka, ki ga je rodila njegova žena v zakonski zvezi ..." Kaj bomo s tem? Tudi verjetno nihče ne zna odgovoriti, ker mislim, da si predlagatelji, ne vem za ostale, glede na to, kako me gledate, niti ne veste, da to piše v tem zakonu.

Naslednja stvar, ki me najbolj bega – pa nisem brala toliko raziskav, ampak ker imam majhne otroke, se s tem srečujem vsak dan, ki pride domov z vprašanji, ne vem, zakaj Miha nima atija, ali zakaj on živi sam z mamico. Ti otroci iz enostarševskih družin so nekako označeni oziroma imajo probleme. Čisto tako.

Gremo na materinski dan. Nekdo je brez mame. Mislim, da mu je kar hudo in tudi drugi otroci ga ... pogledajte pri šestih letih, seveda mu razložiš, ampak otrok dojema stvari drugače. In ti so že diskriminirani oziroma so nekako

označeni in jim je hudo. Ne govorim o starejših, govorim o otrocih. In otroci, ki bodo živeli v istospolnih skupnostih – kako bodo obravnavani? Jaz vedno gledam s tega stališča otroka, ki bo seveda normalno povedal, da ima dve mami. Ampak kako ga bodo otroci obravnavali? Mogoče bomo tako deleč v teh letih, enem letu prišli, da bodo tudi ti otroci razumeli. Ampak, težko verjamem temu.

16. člen. Splošna deklaracija človekovih pravic, ki jo je razglasila Generalna skupščina Združenih narodov leta 1948. V 16. členu, v tretji točki piše: "Državna je naravna in temeljna celica družbe in ima pravico do družbenega in državnega varstva." V 53. členu v tretjem odstavku naše ustave: "Država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere." Torej obe zadevi, ki sem ju prebrala, ščitita družino, ščitita očetovstvo in materinstvo. Mi pa v državi, družbi, kjer vlada popolni kaos, kjer več ne vemo, kaj je prav in kar je narobe, kjer se mi zdi, da se rušijo vse etične vrednote, bomo rušili še eno, in to je vrednota družine, materinstva in očetovstva.

In sedaj se zdi, da bomo naredili seveda še večjo zmedo. In to z močjo argumenta, ker je koalicija ugotovila, da ima dovolj glasov in da je treba zdaj to narediti. Nikoli ni bilo dobro, ko se je v družbi sprejemalo nekaj z močjo argumenta. Nikoli. Zadeve, ki so bile s konsenzom, ki so bile dogovorjene, so šle popolnoma drugače skozi. Jaz mislim, da tukaj se morate strinjati, pa tudi če se ne strinjate z vsemi ostalimi zadevami.

Istospolna partnerja ne moreta svobodno odločati o rojstvu otrok, ker potrebujeta tretjo osebo. Dve ženski potrebujeta tretjo osebo, dva moška potrebujeta tretjo osebo, da dobita otroka. In ja, se ukvarjam tudi s tem, seveda, gospod Möderndorfer, mislim, da se je potrebno s tem ukvarjati, ne samo reči, želimo, da se poročita dva istospolna in rešimo zadevo. Ne. Jaz sem govorila prej – ste manjkali – kaj so posledice tega. In to so posledice tega. Sama zagovarjam pomen družine očetovstva in materinstva. Še tako dober oče, po moje, ne more nadomesti mame in obratno. Ker naravno otrok v mlajših letih išče mamo, išče očeta. In vam bom povedala osebni primer. Petletni otrok, ki je pogledal na televiziji dva moška, ki sta se poljubljala – ne skrivamo pri nas tega doma, da ne bi kdo mislil, da ugasnem televizijo in rečem, to se ne sme gledati –, in otrok pogleda in reče, to pa ne gre. Pa ga nisem učila o tem. In mi bomo v bistvu vzeli nekaterim otrokom to pravico do matere in očeta.

Seveda pa redefinicija družine prinese tudi spremembe v izobraževalnem sistemu, kar na odboru so nekateri želeli dobesedno zanikati, ampak ko smo jim dokazali, da se bo sedaj v izobraževalnih programih drugače učilo o družini, je nastala mučna tišina in rdeča lica so bila kar prisotna. Zanima me tudi, kako bodo o tem predavali, razlagali tisti učitelji, ki se s tem ne strinjajo. Mislim, da zelo težko, ampak se

bodo že znašli. S tem se ne bi ukvarjala, ker vem, da se bodo znašli.

Zanima me, ali s tem zakonom res delamo vse v dobro otrok. Ali ne bomo kršili 56. člena Ustave ali ga že ne kršimo? / oglašanje iz dvorane/ O, ja ... Kršimo ga zato, ker država ne dela maksimalno za to, da bi zaščitila otroke. Ne dela maksimalno na tem, da bi zaščitila družino. In ne delamo maksimalno na tem, da bi zaščitili materinstvo in očetovstvo. Že zdaj se kršijo otrokove pravice. In zdaj se bodo še bolj kršile. Zato, ker mi še vedno dovoljujemo, da država deložira družine z majhnimi otroki. Mi še vedno dovoljujemo, da se revščina med otroki povečuje. Mi še vedno / oglašanje iz dvorane/ Ne, govorim o tem, da že zdaj ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Oprostite. Gospod Jani Möderndorfer, lepo prosim.

JELKA GODEC (PS SDS): ... kršimo človekove pravice oziroma otrokove pravice. Da že zdaj dovoljujemo nasilje v družinah. In naj še enkrat povem, ne ščitimo otrok.

Torej o tako pomembni temi, kot je danes ta zakon, mislim da, ko gre redefinicijo družine, da je obravnava po skrajšanem postopku neprimerna obravnava, in da rezultat, saj vemo, kakšen bo. Meni je zelo žal in apeliram na vse tiste, ki še mogoče vedno omahujejo in še niso odločeni, da ne glasujejo politično, ampak glasujejo tako, kot čutijo. In da ne bi kdo rekel, da pač v Slovenski demokratiški stranki ne podpiramo istospolnih skupnosti, pa se ne bi hvalila, tako kot je rekla gospa Novakova, v času naše vlade je bil sprejet Zakon o registraciji istospolnih skupnosti. Leta 2009 smo predlagali dve noveli na ta zakon, ravno zaradi te ustavne odločbe. Pa ni bila sprejeta. Žalostno je, da nekdo za govornico reče, vseeno mi je, saj ne gre za mene, saj se mene ne tiče, meni se ne bo vzelo nič. Saj tudi meni se ne bo vzelo nič in bi mi bilo lahko vseeno, ampak mi ni. In meni je vseeno, kaj piše v ustavi, samo da rešimo istospolne. Mislim, da ni prav, da govorimo, da nam je vseeno, kaj piše v ustavi, ker v ustavi piše, da ne smemo diskriminirati. Ja, ampak potem naj ne govorimo, da nam je vseeno, kaj piše v ustavi.

Sama seveda, je že jasno, ne bom podprla zakona. Podprla bom amandmaja. Mislim, da je to tudi moje današnje zadnje izvajanje glede na to, da že nekaj dni poslušam vse argumente mirno, brez nekih velikih grimas in pripomb, medtem ko nasprotno ne bi mogla trditi. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Jurša, proceduralno.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik.

Glede nato, da danes obravnavamo, jaz mislim, zelo pomemben zakon, bi rekel, sveti zakon o

zakonski zvezi in družinskih razmerjih, je prav in zato bi proceduralno predlagal, da opozorite tiste, ki vmesno razpravljajo, govorijo in motijo razpravljalca. Namreč, vemo točno, da sta tu dva pola, levi in desni, močno razdeljena in seveda zelo težko eden drugega poslušata. Zato bi predlagal, da v primeru osebnih izpadov znotraj poslanskih klopi hitro in odgovorno odreagirate.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Jaz mislim, da sem to enkrat že naredil. Gospod Jani Möderndorfer je bil vljuden in je takoj končal. Hvala.

Za besedo je prosila ministrica dr. Anja Kopač Mrak. Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Danes imam na nek način déjà vu, ker namreč razprava in argumenti niso bistveno drugačni, kot so bili ob družinskem zakoniku. Imeli smo splošno razpravo. Mislim, da je 8 ur trajala. Imeli smo, mislim, 86 ur razprave na matičnem odboru Državnega zbora. 16 ur smo govorili o 3. členu Družinskega zakonika, ki je spreminjal definicijo družine. Zdaj poslušam podobno, pa gre samo za 2. člen zakona, o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, kjer govori samo o spremembi določbe zakonske zveze. Pa smo slišali, da posegamo v definicijo družine. 16 ur smo razpravljali o definiciji družine, 3. členu Družinskega zakonika. Skoraj smo uničili družino. Zdaj zopet o tem govorite, pa sploh ni to predmet razprave. Zakonska zveza ni definicija družine. Zakonska zveza je razmerje med dvema, družina ne prinaša nikakršnih pravnih posledic, ker nikjer ni opredeljena tako. To smo 16 ur govorili in še ne vem, koliko ur še bomo. In družina danes že dolgo časa ni predavana v šoli, nikjer, ne sociologi, nihče, sociologija družine ne govori samo o eni družini – pojma nepopolna družina in popolna družina jaz nisem slišala že mnogo let – , govorimo o nuklearni družini, razširjeni družini, enostarševski družini in tudi istospolni družini. Torej družina ni več samo kot včasih rečete, stol, ja, tudi stol je lahko oblažen, stol je lahko kavč, ima različno ... Tudi družina se je v zgodovini razvoja človeštva spreminjala. In zato ni človeštvo nič propadlo. V 70. letih so našim vrstnikom govorili pankrti. Zakaj? Ker niso imeli očeta. Kdo je to delal? Mi smo delali. Družba to vedno znova dela. In super, da smo vsi pripravljeni biti prijazni do istospolnih parov. Super je, da bomo to kot družba naredili. Zaradi tega, ker otroci, ko se rodijo, če mislite, da je njim čudno, če se dva poljubljata, moška ali ženska, ne, to mi naredimo, odrasli, v procesu primarne socializacije, ki je ključen. In se odvija, normalno, da se. Torej se moramo predvsem starši vprašati o tem, kako mi gledamo na te stvari. V šoli slišim, imam 8 letnika, moj otrok nikoli ne bo nikomur grdo rekel, istospolno usmerjenemu, ali imel takega mnenja, ne, zaradi

tega, ker doma pač tega ne sliši, zaradi tega, ker se doma o tem odkrito pogovarjamo. Tako da mi kot družba smo pred preizkušnjo, kako bomo to zmogli, kako bomo to naredili. Ne postavljati zdaj, da zaradi tega, da bomo mi diskriminirali naprej in naprej zato, ker pač tako je. Vem, potem bi lahko ostali tako, kot je brala gospa Kustec Lipicer, kako so šle človekove pravice, bi še vedno lahko stale in ženske ne bi smele sedeti. Ali pa črnci. Na koncu gre tako. Vem, da se vam zdi banalno, vem, sem poslušala vse tiste razprave 100 ur o tem. Zaradi tega, ker vem, da gre za različno pojmovanje in vem, da ni nasprotovanje zaradi tega, ker mislite, da nasprotujete, vem, da verjamete v to, vem da je družina za vas samo moški, ženska in otrok. Jaz to razumem. Vzamem. Morda smo z argumenti v preteklosti želeli – predvsem z različnimi raziskavami, ki smo jih pojasnjevali, z različnimi mnenji – ta strah, ta pogled zmanjšati, ampak nismo bili uspešni. Tudi morate vedeti, da družinski zakonik, prvotna verzija, ki je šla v Državni zbor, je bila ravno taka. Zakonska zveza je bila določena kot zveza dveh odraslih oseb. Mi smo takrat poslušali argumente, mi smo želeli spraviti zakon, da vseeno ne bo toliko nasprotovanja, smo pristali, da rečemo, v redu, zakonska zveza – pustimo to poimenovanje, ker simbolno veliko pomeni. In smo spremenili in smo poimenovali to skupnost kot partnersko skupnost, izenačili pa z medsebojnimi pravicami. Razen pri eni. Tudi tam smo poslušali argumente, strahove in da bi lahko zagotovili neko širšo družbeno sprejetost, smo tudi pri posvojitvah izvezeli pravico, da se postavi istospolna partnerja v vrsto, da zaprosita za otroka, za posvojitev. Ampak ne, v razpravi, če danes kateregakoli državljana in državljanko, večino vprašate, bodo rekli, da je družinski zakonik padel zaradi tega, ker je omogočal posvojitve. To ni res. To je laž. Je bila takrat in je danes. Še pred družinskim zakonikom je Vrhovno sodišče s sodbo jasno povedlo, da morajo imeti pravice biološki starši, da posvoji drugega otroka, zato je bila odločba izdana in danes so otroci že posvojeni v istospolne partnerske skupnosti, že danes in so bili že pred sprejetjem družinskega zakonika. Torej vse, to kar govorite, ni res.

In drugo. Gremo po vrsti. Zavračate zaradi tega, ker pravite, da predlagane rešitve so v nasprotju s 53. členom Ustave. Ta ne določa, da je zakonska zveza zveza med moškim in žensko, pač pa, da ta temelji na enakopravnosti zakoncev, da se sklene pred pristojnim organom in da pravna razmerja o njej ureja zakon. In še eno zelo podtalno je pa: Ustavno sodišče sodbo ... vi ves čas govorite, da je Ustavno sodišče reklo, da gre za podobno zvezo. Ne, ni res. Ustavno sodišče je reklo, da gre za "v bistvenem enake, dejanske in pravne podlage življenjskih skupnosti". Ustavno sodišče ni reklo podobnih. To ste navedli v razlagi amandmaja. To enostavno ni res. In tudi Evropsko sodišče za človekove pravice je že

sprejelo stališče, da spada v koncept družinskega življenja, 8. člen, ki ga ustvarjajo tesne osebne vezi med partnerjema, enako kot raznospolna partnerska skupnost v istem položaju tudi stabilna de facto istospolna partnerska skupnost. Mi se lahko še veliko pogovarjamo, kaj je kdo rekel, kaj ni. Poglejte, tudi ko smo pripravljali Zakon o partnerski skupnosti, ker me pozivate, da naj nadaljujemo s tem, ne boste verjeli, kljub temu, da smo jasno zapisali, da ne velja za posvojitve, da smo jasno zapisali, da ne velja za oploditve z biomedicinsko pomočjo, zadnji dan, ko je bil zakon v javni razpravi, smo na ministrstvo dobili več kot 150 mailov z identično vsebino, kot je ta, da se ne poznajo posledice zakona, torej da ne vemo, na katera vsa področja, da bo posegel v kurikulum in da se skratka po jutrišnjem dnevu ne bomo več zbudili. Jaz res ne vem še kaj. Poskušali smo družbo združiti, poenotiti v tem, zato smo tudi šli v Predlog zakona o partnerski skupnosti, ker vem, da je lažje, ampak tudi tam nam ne bi bilo lahko. In enostavno ne moremo ... kako, na kakšen način razložiti, da ko imaš, daš pravico, da se nekdo poroči, ima pravico, da se poroči. To je stvar med njima. Prav je, da ima to pravico predvsem zaradi razmerij, ker če mu to ne dovoliš in mu ne izenačiš teh pravic, ga dejansko enako obravnavaš samo zaradi njegove spolne usmeritve. Torej to je v nasprotju z Ustavo, s tem kar smo, s 14. členom Ustave. Dejstvo pa je in tukaj se strinjam z vami, da ni pravica nobenega, da posvoji otroka. Nobenega. Ne mene, ne vas, nobenega, ne istospolnega partnerja, nikogar ni to pravica. Pravica je vedno otroka, da je posvojen v skupnost, ki je za njega najboljša. Torej se bo lahko ta zakonec, če se bosta dva istospolno usmerjena poročila, če bosta želela posvojiti otroka, se bosta lahko samo v vrsto postavila, ampak to ne pomeni, torej vse te okoliščine se bodo analizirale, nobenemu ne bo otrok dan zaradi tega, ker ne vem kaj, ker se je pač postavil v vrsto. Vedno se te stvari upoštevajo. In v družinskem zakoniku, na primer, smo potem zaradi teh strahov tudi na razpravi dali možnost ugovora, potem smo dali možnost, da stari starši participirajo in vse to. Ampak veste kaj? Tudi to ni bilo zadosti. Smo še vedno šli na referendum. Jaz mislim, da ni možen kompromis. Jaz osebno kot ministrica ne vem, kaj bi lahko, da bi vi na desnici sprejeli to, ker tudi ZPS ni bil. Če pa govorimo o Zakonu o registraciji istospolne partnerske skupnosti, je pa treba povedati, ja, res je, sprejela ga je, takrat je bil minister Janez Drobnič, sprejet je bil zakon, ki govori o tem, da se registriraš kot avto na upravni enoti, kateri je jasno odmeril, katere pravice večina želi dati milostno manjšini. In ta zakon je bil na Ustavnem sodišču dvakrat oporekan. In dejstvo je, Ustavno sodišče je presojalo o vprašanih, ki so bila izpostavljena, nikoli pa ni presojalo o celoti. In mi se lahko kot družba odločimo, da bomo pustili, da se manjšina za vsako posamezno pravico spravi na Ustavno sodišče. Ali je to vloga pravne države?

Ja, ne vem, moje mnenje je, da ni, da moraš za vsako pravico moraš iti na Ustavno sodišče, da ti potem Ustavno sodišče pove, da so ti kršene tvoje ustavne pravice. Jaz bi želela, da kot družba to zmoremo. In me žalosti, jaz bi veliko rajši, če bi imeli danes strinjanje in bi rekli, pogledajte, opozorila so takšna in takšna, bodite pozorni, bomo spremljali to, ampak da bi kot družba to zmožli. V Španiji so bile velike razprave, Francija, smo vsi spremljali te razprave, dan po tem – nič takšnega se ni zgodilo. Danes v Španiji tudi desna vlada ni šla v spremembo zakona, zaradi tega ker so ugotovili, da teh posvojitvev ni veliko. Celotno jaz sem se takrat, ko smo pripravljali družinski zakonik, pogovarjala z državno sekretarko v Veliki Britaniji, kjer to področje pokriva Ministrstvo za zdravje, in sem vprašala, kako je to pri vas. In je rekla, ni nobenih težav, ker večinoma dejansko posvojijo istospolni partnerji otroke, ki jih drugi ne želijo, okužene z aidsom in druge problematične otroke. Dejansko s tem nimamo problema kot država, ker bi drugače morali za te otroke poskrbeti. Torej, v vseh državah, ki so to uvedle, ne vidijo problema. Dejstvo pa je, da tudi ne glede na to, ali sprejmemo ta zakon ali ne, se to dogaja, med nami živijo istospolne družine, ali mi to želimo ali ne želimo, kako dojemamo družino, kaj bi želeli, da je družina, kaj menimo. To je. Ampak verjetno se nihče, ki ni istospolni, ne bo na podlagi tega zakona zdaj odločil, da bom pa zdaj jaz gej ali pa lezbijka in bomo pač ne vem kaj počeli. Mislim, to gre res samo za eno čisto osnovno civilizacijsko dognanje.

In tudi glede OBMP še, to je bilo tudi veliko razprave. OBMP določa svoj zakon v 3. in 5. členu, tam govori o upravičencih, kdo so, in tam zelo jasno govori, da gre za moža in ženo in da gre v primeru, ko gre za medicinske indikacije. Ne izključujem, morda bo kdaj drugič razprava v Državnem zboru o spremembah tega zakona, samo ni pa treba danes na tej točki vse to odpirati, ker nima nobene veze s tem, kar danes govorimo in je predmet razprave. Bo pa Ustavno sodišče tudi presodilo, ker ima presojo o tem, ali je to, da samske ženske nimajo pravice do oploditve z biomedicinsko pomočjo, protiustavno ali ne. Torej pač bodo opravili svoj posel.

Jaz bi si želela za nas vse kot družba, predvsem pa za naše otroke, ker ko otroke vprašate, je zelo zelo zanimivo, da večinoma, tam so neki rezultati raziskave, da v šolah v približno v 89 % mladi pravijo, da o homoseksualnosti ali o tem ne govorijo. Potem, mislim, 29 % jih je pa reklo, da so včasih učitelji omenili tako by the way. Tudi to, da bi se kurikulum spreminjal, verjetno se bo tako, kot je danes v Dnevniku zelo dobro napisano, ko sta Ranka Ivelja in Blaž Petkovič povprašala strokovnjake iz teh področij, je pač dekan Pedagoške fakulteta jasno rekel, da ni nobene potrebe po spremembi česar koli, zakonska zveza bo drugače definirana, tam, kjer navajajo

zakon, navedeš ta člen in to je to. Definicija družine ostaja enako, materinstvo enako, starševstvo enako.

Me je pa še nekaj zelo zmotilo, pa bi morda to z vami delila. Ko se je problematiziralo, da bo pisalo starš 1, starš 2. Tu gre namreč za centralni register prebivalstva, in potem kot da se bo s tem razvrednotilo materinstvo in očetovstvo. Glejte, ali sem jaz tam napisana, da sem starš 1 ali starš 2, je popolnoma irelevantno, jaz bom mama ne glede na to, kaj se zgodi, kaj piše v nekem registru. In ni zakon tisti, ki te osnovne naše človeške vrednote usmerja. In to je generiranje strahu, ki nima prav nobene veze. Jaz res upam, da končajmo to 2009, toliko ur razprave, dajmo danes, dajte prosim potrditi ta zakon, da lahko gremo naprej in da lahko vidimo, da se bomo jutri zbudili v dan, ki bo popolnoma identičen temu dnevu danes. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralni predlog ima gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Sicer drugi del razprave smo lahko poslušali, vendar pa prvi del razprave pa je ministrica izkoristila dobesedno za žuganje in vas prosim predsedujoči, da v prihodnje tudi na to opozorite, ne le poslance v dvorani. Tudi mi nismo žugali ministrici, ko smo morali spreminjati Zakon o tujcih samo zato, ker njeno ministrstvo ni sprejelo zakona pravočasno. Zato res prosim, da kljub težki materiji, ki jo danes obravnavamo, pa le pokažemo neko dostojnost, se pravi, brez žuganja drug drugemu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marija Bačič. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Danes je pred nami novela Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s katerimi urejamo tudi izenačen status istospolnih partnerjev. Ker je bilo v zadnjem času veliko nestrpnosti, sem prebrala veliko razprav in želela bi opozoriti na spremenbe, ki so se dogajale v preteklosti, kako so bile tudi sprejete. Spomnimo, kako je bilo v začetku prejšnjega stoletja z volilno pravico žensk. Tudi takrat so nasprotniki rekli, da je to v nasprotju z naravo in božjim redom. Si danes predstavljamo, da ženske ne bi imele volilne pravice? Smo si morda lahko predstavljali, da bo leta 2013 od 21 tisoč rojenih otrok, kar polovica rojenih neporočenim mamam? Nekateri od vas se prav gotovo spomnite in veste, kako je bil stigmatiziran in zasmehovan nezakonski otrok?

Danes je stanje popolnoma drugače. Naj sta starša poročena ali ne, naj živita skupaj ali ne, danes je jasen konsenz, da se otrok ne razlikuje. Ali lahko danes verjame, da je bilo kdaj drugače? Mislim, da ne. Tudi upam, da danes ob današnji podpori novele zakona, čez čas temu ne bomo več polagali pozornosti. Torej življenje gre naprej. Družba se spreminja in mi ji moramo slediti. Istospolne skupnosti so bile, so in bodo. Pa, če mi to hočemo ali ne. Med nami živijo lezbični in gejevski pari, registrirani ali neregistrirani, brez otrok, z biološkim potomcem enega od partnerjev, s posvojenci. In bodo še naprej. In tega ne bomo preprečili. Življenje pač najde svojo pot. S tem zakonom samo želimo ljudem priznati enakopravnost. Mož in žena ne bosta nič manj mož in žena in tudi družina ne bo nič manj družina.

Dosedanje znanstvene raziskave ne podpirajo prepričanja, da otroci za skladen razvoj potrebujejo starša obeh spolov. Večina analiziranih raziskav namreč kaže, da družine z dvema predanima in ljubečima staršema, ne glede na njun spol, otrokom nudi ugodno okolje za njihov razvoj, tudi v primerjavi z eno ali več starševskimi družinami. Torej, za zdrav razvoj otroka v družini je potrebna ljubezen, toplina doma, občutek varnosti in razumevanje med partnerji. Res, da socialno okolje, v katerem odrasčajo otroci v družinah z istospolnimi partnerji, sicer ni povsem istovetno socialnemu okolju, v katerem odrasčajo otroci v družinah s parterji različnega spola, vendar znanstvena spoznanja kažejo, da se njihov razvoj v nobenem ključnem vidiku ne razlikuje od razvoja otrok, odrasčajočih v družinah staršev različnega spola. Raziskave tudi kažejo, da se otroci staršev različnega in istega spola z vidika razvojnih primanjkljajev, kot na primer anksioznost, depresivnost, samopodoba, socialna prilagojenost in podobnih vidikov, ne razlikujejo. Strokovnjaki tudi ugotavljajo, da biološka oziroma krvna povezava ni nujni pogoj za vzpostavitev močne vizi med starši in otroki in tudi za njihovo čustveno blagostanje. Prav tako na otrokov ustrezen razvoj pozitivno vpliva tudi finančno blagostanje.

V mojem okolju bi rada spomnila na skupnost sicer dveh registriranih gospa, ki sta zelo dobro situirani in ki bi želeli posvojiti otroka. Morda otroka, ki danes živi v revščini, pa ni nujno, da je iz Slovenije, lahko je od kod drugod. In morda bi ga ti dve gospe vzgajali po vseh doktrinah in ta otrok bi imel, verjemite, vse, ljubeče starše in, ne bomo rekli, da ne bi imel v svoji okolici drugega spola, saj vendar imata ti dve ženski tudi svoje starše, očeta, mamo, tete, strice, širše okolje, kjer bi prav tako se lahko istovetil z drugim spolom. Empirične študije dosledno kažejo, da imajo istospolno usmerjeni starši enake starševske spretnosti in kompetence kot starši različnih spolov. Gledano strogo metodološko po nekaterih kriterijih vlaganje v starševstvo in starševske veščine dve ženski materi v povprečju opravljata enako

dobro starševsko vlogo kot moški in ženska v tradicionalni delitvi starševskih vlog. Empirične raziskave tudi kažejo, da je v korist otrok, če so njihovi starši, tudi istospolni, poročeni, saj to predstavlja bolj stabilno okolje in manjšo stigmatizacijo otrok. Res pa je, da se takšne družine pogosto soočajo s problemi pravne in diskriminatorne narave, ki jih povzročata nerazumevajoče širše okolje. Glede odnosa okolja do istospolnih družin zato predlagani zakonik prinaša velik izziv pred slovensko družbo.

V Sloveniji vsi zaposleni plačujemo davke. Ti davki vključujejo tudi nadomestilo za starševsko varstvo. To pomeni, da vsi homoseksualni plačujejo prispevke, medtem ko pravice do koriščenja le-tega nimajo. Prav tako homoseksualni par ne more koristiti pravice do porodniškega dopusta in očetovski dopust, vsak izmed partnerjev nekaj, ker določene pravice niso prenosljive. Zakon pa predvideva mamo in očeta ter ne dveh partnerjev. Homoseksualci obveznosti torej imajo, pravic pa ne.

Kot smo že slišali, zakon iz leta 2005 ureja registrirane istospolne partnerske skupnosti. Partnerjem namreč zagotavlja omejeno število pravic in obveznosti, ki se večinoma vežejo na njihova medsebojna razmerja: pravica do preživljanja in preživnine, pravica do pridobivanja skupnega premoženja, pravica do stanovanjskega varstva, pravica do dedovanja in pravica do pridobivanja informacij o zdravstvenem stanju obolega partnerja ter do obiskov v zdravstvenih domovih. Predstavljajte si, da živita skupaj dve ženski oziroma dva moška, ki imata posvojenega otroka, biološko posvojenega otroka od svojega partnerja, otrok zbolí in on nima pravice iti v bolnico vprašati, kako je s tem otrokom.

Slišali smo, da je največ vprašanji sedaj okoli posvojitve otrok. Napačno razumljeno je, da se bodo sedaj kar po tekočem traku dogajale posvojitve otrok v homoseksualne skupnosti. To ne bo, ker je inštitut posvojitve namenjen še naprej otrok. Odrasli nimajo in ne bodo imeli pravice do posvojitve otroka, lahko le kandidirajo v postopku za pridobitev statusa kandidata za posvojitev. To pa pomeni upravni postopek pri centru za socialno delo, v katerem se preverjajo zakonski pogoji in drugi pogoji, torej socialni delavci ocenijo primernost posvojiteljev, možnosti motiva, pričakovanja in osebnostne lastnosti. Lani je center sprejel okoli 580 vlog posvojiteljev in bilo jih je posvojenih le okoli 40. In, če bodo istospolni partnerji posvojili otroka iz revščine, kot sem že povedala, ali iz Bližnjega ali Daljnega vzhoda, ki je danes lačen, bodo veliko naredili.

Spoštovani, Socialni demokrati bomo vsekakor podprli ta zakon, ker menimo, da je na dobri poti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Margareta Guček Zakošek.
Izvolite.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani kolegi!

Naj začnem zelo preprosto, brez argumentov, z zgodbo. Ta zgodba je zgodba moje drage prijateljice, ki mi je danes dovolila, da jo tukaj sporočim; to je ženska, ki jo zelo spoštujem tako po strokovni plati kot tudi zato, ker ima veliko srce. Pred nekaj časa je na svojem praznovanju rojstnega dneva nenadoma v nekem trenutku vstala in rekla: "Dragi prijatelji, sodelavci, rada bi vam sporočila, da je moj sin homoseksualec." Ne vem, kako dolgo je skrivala to v sebi, verjamem pa da kar dolgo, zato ker, veste, mame vemo, hitro vemo. In takrat sem se vprašala, kaj če se to zgodi meni, danes se lahko vprašamo, kaj če se to zgodi kateremu od nas. Kajti rekla je, da si zanj želi, da bi lahko živel v svobodnem svetu, kjer bo spoštovan on sam in vse njegove pravice enako. Zadnje dni in ure smo poslanci pričali, kako zelo večina pritiska na manjšino, medtem ko resnična manjšina nemo čaka, stoji in trepeti, mogoče, kaj se bo zgodilo danes pa tudi jutri, večina pritiska na drugo manjšino, to je na poslance. Eni dostojno drugi tud nedostojno.

To me samo utrjuje v prepričanju, da bom resnično glasovala po svoji vesti, kajti danes bom zastopala stališče in pravice manjšine. Pisalo se je leto 1976, ko je bil sprejet trenutno veljaven Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Ugotavljam, da zakonodaja resnično teh slabih 40 let ni sledila družbi, še manj njenemu razvoju. Verjetno se nekateri poslanci samo bežno spomnimo, kaj je bilo leta 1976. Drugi, ki tukaj sedite, se ne spomnite ničesar. Ja, ne bom razlagala, kaj vse se je spremenilo od leta 1976, teh 40 let, med drugim tudi to, da se je, kot je bilo že rečeno, le desetina novorojenčkov rodila v zakonski zvezi, danes pa je takšnih kot polovica. Ja, torej danes že gre za upad socialnega pojma poroke kot obreda in življenje ni več utemeljeno na hierarhiji med spoloma. Tukaj lahko povem, da se je tudi eden izmed mojih otrok rodil tako, torej v izvenzakonski zvezi in hvala bogu, zakon je že po 2. svetovni vojni izenačil zakonsko in izvenzakonsko skupnost, ki je stoletja stoletja veljala za prepovedano, za nedopustno. Zaradi tega so ženske celo izobčili tako iz družbe, iz družine. Ali se res moramo danes še vedno naslanjati na tradicijo stoletij? Ja, kolikor pa se spomnim svojih mladih let iz teh 70. let, torej še 40 let po sprejetju tega zakona o izenačitvi zakonske in izvenzakonske zveze, ne verjamem, da je družba tudi takrat resnično sprejela ta zakon, kajti zakon je eno, družba je drugo. Takrat in še kasneje je bilo veliko pripomb. Enkrat pa je treba narediti ta korak in družba slej kot prej mora stopiti korak s časom. Dejstvo je, da se danes mladim mamam ni treba več

sramovati tega, kako in kdaj in kje so rodile svojega otroka v smislu zveze, še manj pa tega, da ene smo živele in še vedno živijo v enostarševski družini, kar je bil tabu še v 70. letih, leta 1976, ko je bil sprejet ta zakon. To vam lahko zagotovim, ker se spomnim tistih zgodb mamic, ki so imele nezakonske otroke in so živele v enostarševski družini. Takrat smo otroci vehementno recitali "Kaj pa je tebe treba bilo, dete ljubo, dete lepo". Pa se sprašujem, ali smo se zavedali takrat globine ter verzov Prešerna, kaj je on doživljal, ko jih je pisal. Ali smo se zavedali globine knjige, povesti Voranca, ja, iz Samorastnikov, iz slike, ne boste verjeli, iz knjige in filma, ki sem jih takrat gledala kot mlada deklica, so se mi zdaj o teh časih, ko spremljam to razpravo, vrnilo. Mlada Meta, njenih devet otrok, prepovedana zveza, vsega, kar je pretrpela zaradi ljubezni. Tega si verjetno tudi zgolj zaradi tradicije stoletij ne želimo nikoli več. Torej 40 let po tem zakonu, po stoletju, po pripovedki Voranca, ne vem, ali še vedno govorimo o drugačnem tradicionalnem življenju kot nepravem. Ali se zavedamo, kaj so nam pisatelji takrat želeli povedati? Nisem prepričana. Pomislimo torej danes na reorganizirane družine, nuklearne družine, enostarševske družine, razširjene družine, rejniške družine, družine posvojiteljev, tudi istospolne družine, ki tukaj so, so bile in bodo. Tukaj in zdaj. Ne danes, ne jutri v ničemer ne ogrožajo srečnih tradicionalnih družin, ki pa jim niso bile dane. Imajo pa neurejen praven status, ki ga je ustrezno urejal družinski zakonik, ki je danes bil že nekajkrat omenjen v rešitvah, ki so bile predlagane, a na žalost zavrnjen na referendumu.

Danes se zopet dejstva kažejo v realnosti in nečesa kar obstaja, mogoče res prihaja kot bumerang, veste, ampak tisto, pred čemer si zatiskaš oči, se po navadi vrne kot bumerang, še huje, kot si pričakoval. Ja, Slovenija ima eksplicitno družinsko politiko, katere podlaga je resolucija o temeljih oblikovanja družinske politike. Tudi ta je že več kot polnoletna in tudi ta je že zastarela, pa še ta se ne uresničuje. Po eni strani pa lahko razumem to dogajanje danes in ves ta čas zato, ker vendarle govorimo o vrednotah. Vrednote pa so skupek prepričanj, prepričanj o sebi, o drugih in o svetu okoli nas. Na žalost vrednote in naše prepričanje niso vedno tudi realnost. Francoska pisateljica Katherine Pancol pravi: "Potrebno je biti odprt, brez predsodkov. Predsodki blokirajo. Samo odprtost je pot naprej, k spremembam." In sama dodajam, samo odprtost je pot do sprejemanja vseh, je pot do enakosti in je pot do svobode.

In spoštovani! Tako kot je rekla že ministrica, veste, otroci se rodijo brez predsodkov. So čisti v razmišljanju, čutenju in odprtosti za svet in različnost. Starši jim povemo, da je stol za sedeti in žlica za jesti, kaj je naravno in kaj ni. otrok pa hitro čuti. In otrokom je pomembno samo eno, da so ljubljene. Tudi partnerjem je pomembno samo eno, da so

ljubljeni, spoštovani in sprejeti. Kaj je družina kot forma, otroci v resnici ne vedo, vedo pa, kaj je družina kot vsebina.

In sedaj še druga zgodba, ki se je pa dogajala pred kratkim, nekaj hiš stran od mene, v tradicionalni družini med moškim in žensko s tremi otroci, ki so v končni reprizi te zgodbe ostali sami. Ali je to družina? Ali se kdo vpraša, kakšne travme pa so oni doživljali ves ta čas v tej družini? Ljubezen ni pravo in ljubezen ni matematika. Lahko jo množimo, delimo, seštevamo, nikoli pa je ne moremo odvzeti, zato je pomembno, da danes to novelo podpremo za vse katerih glas je sicer šibak a si zasluži enake pravice kot glas večine. Torej podelimo pravico tudi parom, ki je nimajo, kot drugi enake. S tem nihče od nas ne izgubi nič. Mnogi pa veliko pridobijo. Zato apeliram na poslance, da danes razmislite o tem. Danes je takšna razprava, ko verjamem, da bo vsak glasoval po svoji vesti. Želela bi si, da bi tudi vseh 90 poslancev glasovalo, da se zamislimo, kaj v resnici danes damo in kaj izgubimo, ker je že čas. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAIN: Hvala lepa. Besedo ima gospod Luka Mesec. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

Danes zjutraj, ko sem prišel v službo, me je v poštnem predalu podobno, kot verjetno tudi vas, čakalo nekaj 486 mailov, ki so nas pozivali, naj rešimo družino, naj rešimo slovenski narod pred propadom in opozarjali, da sta stara Grčija in rimsko cesarstvo bojda propadla zaradi zakona, ki ga sprejemamo danes. To je tudi meni nekako spodbudilo razmišljanje, podobno kot ministrici prej, da je v javni razpravi o tem, kaj se pravzaprav danes sprejema, prišlo do velikega nesporazuma ali pa nesoglasja, če so možne take panične reakcije, in zato bom prvi uvodni govor porabil za to, da še enkrat jasno razložim, kaj točno je to, kar danes sprejemamo.

Danes ne spreminjamo nič drugega kot 3. člen Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerij, v katerem se formulacija: "zakonska zveza je skupnost moža in žene" nadomesti s formulacijo "zakonska zveza je skupnost dveh oseb". Torej beseda mož in žena se nadomesti z besedama dve osebi. To je vse. Ničemur ničesar ne jemljemo, samo razmišljamo pravice tistim, ki jih še nimajo. S tem se na eleganten način in preprosto rešuje problem diskriminacije istospolnih parov, ki se je v Sloveniji vlekel skozi več desetletij. S to preprosto spremembo istospolni pari končno pridobijo ekonomske, pravne in socialne pravice, ki pripadajo zakonski zvezi, med drugim pravico do zdravstvenega zavarovanja po partnerju, pravico do nadomestila dohodka za nego družinskega člana, pravico do odsotnosti z dela, če partner zboli, in pa seveda možnost kandidirati za posvojitev otroka. Poleg tega se s to spremembo odpravlja neustavno stanje v

Sloveniji. 14. člen naše ustave namreč določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice ne glede na njegovo narodnost, raso, spol, jezik, vero ali kakršnokoli drugo osebno okoliščino. Ena od teh okoliščin je tudi spolna usmerjenost. In dosedanja ureditev v Sloveniji je več kot jasno diskriminirala ljudi zaradi spolne usmerjenosti.

Z današnjim sprejetjem popravkov zakona, ki je bil napisan leta 1976, kot smo slišali že prej, to neustavno stanje končno odpravljamo in Slovenijo približujemo standardom, ki veljajo v 21. stoletju. Podobne rešitve so namreč v veljavi v enajstih evropskih državah in pa v 37 zveznih državah Združenih držav Amerike. In učinki so povsod izrazito pozitivni. Nikjer se ni zgodil konec sveta, pred katerim nas nekateri svarijo. V tej luči me res preseneča moralna panika, ki jo zganjajo nekatere verske skupnosti in politične iniciative. Včeraj smo, recimo, v radijski oddaji Studio bo sedemnajstih na radiu Slovenija 1 poslušali katastrofične scenarije, po katerih naj bi ta zakon peljal v odpuščanje kristjanov iz javnega sektorja, ustanavljanje etičnih skupin komisij, ki bodo preganjale drugače misleče in sem nekako dobil občutek, kot da nas želijo prepričati, da tlakujemo pot neke vrste orwellovskemu totalitarizmu, v kakršnem smo lahko brali v njegovi knjigi 1984.

V imenu predlagatelja, torej Združene levice, zato na tem mestu še enkrat poudarjam in zagotavljam, da v predlagani spremembi zakona ne gre za čisto nič drugega kot to, da se formulacija "zakonska zveza je skupnost moža in žene" nadomesti s formulacija "zakonska zveza je skupnost dveh oseb". Gre enostavno za to, da se odpravi diskriminacija na tem področju, in to je tudi edini namen novele. Veseli me, da je v parlamentu danes velika večina sestavljena tako iz koalicije kot iz opozicije, ki se zaveda teh krivic in jih je pripravljena odpraviti. Desno tretjino parlamenta, ki še vedno brani obstoječo zakonodajo in z njo diskriminacijo, pa pozivam, da ne podlega moralni paniki, ampak naj se raje ravna po zgledu konzervativnega premierja Britanije Davida Camerona, torijca, ki je rekel: "Enakopravnost istospolnih parov podpiram, pa ne kljub temu, ker sem konzervativec, ampak ravno zaradi tega, ker sem konzervativec." Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala.

Besedo ima gospa Iva Dimic.
Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovana ministrica in kolegice in kolegi!

Jaz se bom najprej dotaknila tega, kar je ministrica navajala. Gospa ministrica, vi ste prebrali 53. člen Ustave zakonska zveza in družina, vendar niste obrnili, če imate to našo ustavo, naslednjo stran, kjer se nadaljuje in kjer je tretji odstavek 53. člena pravi, da "država

varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino, ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere". Vi ste prebrala samo prva dva. Jaz pa pravim, da je treba list obrniti in treba je pogledati tudi z druge strani in da še piše o tem. V Ustavi piše, da "država varuje družino, materinstvo, očetovstvo in otroke". Jaz se moram odzvati na to, nič se ne lažemo. Gospa ministrica, pričakovala bi korektnost z vaše strani, vendar saj ste ministrica, in da lažemo, ko navajamo, da je Ustavno sodišče Republike Slovenije z odločbo, zdaj pa sem gledala, koliko vas jih ima, kar nekaj mojih kolegov poslancev ima računalnike, pojdite na spletno stran Ustavnega sodišča, ker bom zdaj ponovila odločbo številka 425/06, niti ni treba odtipkati, da je to z dne 2. julija 2009, kjer je napisano, ni razveljavilo ZRIPS, ampak je odločilo, da je v neskladju z ustavo le člen 22. Poglejte člen, v 12. Členu, odstavek, v tej točki izreka in je izrecno napisano, "registrirana partnerska skupnost je razmerje, ki je po vsebini podobno zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti. Tudi to je za skupnost bistvena značilnost, stabilna povezanost dveh oseb, ki sta si blizu, si medsebojno pomagata in se podpirata". In še ostalo. Ampak, mislim, jaz bi rada dokazala, nič ne lažemo. Tukaj imam odprto "registrirana partnerska skupnost je razmerje, ki je po vsebini podobno zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti", nič nismo lagali. Da besede "lažeš", pridejo iz ust ministrice, mislim, da je to zelo ... ne bom niti komentirala naprej.

Posvojitve, ste rekli, ni res, da bo prihajalo do posvojitve. V isti sapi pa govorite, da ne bo prišlo do posvojitve, ampak imeli pa bodo možnost se postaviti v vrsto. Jaz zdaj ne vem, nekaj je možnost, da dobiš, ampak ne pomeni, da dobiš. Joj. Ne vem.

Naprej me zanima, gospa ministrica, kaj bo pisalo na rojstnem listu, pod zdaj, kjer piše mati, oče, kaj bo zdaj, oseba 2, oseba 1? Ali bomo ugotavljali očetovstvo? Ali bo to prihajalo posledično do večje ugotovljenosti o očetovstvu? Razmišljam. Pravite, da imam fobije. Lepo vas prosim, kakšne fobije. Včeraj sem sedela s fantom, ki je psiholog, ki deluje znotraj Legebitre, nobene fobije nisem imela, skupaj sva kavo popila in se pogovarjala o diskriminaciji. Rekel je, da bo ta zakon, če bo sprejet, odpravil diskriminacijo. Veste, kako srčno si želim, da se bo potem enako počutil, kakor vsi ostali. Ne vem, jaz ga ne čutim, da je drugačen. Ljudje imajo težave sami s seboj. Z lastnim sprejemanjem, s sprejemanjem z okolico odnosa do družbe, ker mislijo, da ga vsi ocenjujejo. Veste, kako, včasih – joj, no, lepo vas prosim, no! Na kakšne zadeve? Če bo ta zakon odpravil diskriminacijo, da se bodo ti ljudje normalno počutili? Jaz sem ga vprašala, je rekel: "Ja, ta zakon bo to odpravil." Sem rekla: "A res?" "Ja, ker boste že otroke v šoli učili lahko o tem, da ne bodo drugače gledala sošolca, če bo imel dva očeta." Sem rekla: "Ali imate otroke? Ali imate majhne otroke, tam stare 5 do 7 do 10

let? Kako gledajo? Otroci so zelo iskreni, zelo čustveni, hkrati zelo grobi. Zelo grobi." Veste, kaj prihaja, kaj prinaša čas, če nekdo nima superg Nike in ne vem kaj vse že smo tukaj imeli? Znajo biti zelo grobi in znajo zelo izključiti. Že zato, da nekdo nosi očala, znajo otroci v razredu sošolca ali sošolko izključiti. Vi pa pravite, da bo ta zakon prinesel, da se to ne bo dogajalo. Razumete, kakšna družba smo, kljub takšnemu zakonu? Kje, kdo bo ali bomo potem starši klicani na prevzgojo in dodatne ure prevzgoje, da mogoče narobe vzgajamo otroke? Ne, ne, ne, jaz mislim, da so naši pomisleki čisto konkretni, upravičeni in realni za ta čas v tej naši družbi.

Jaz bi samo še to dodala, Društvo psihologov Slovenije oziroma gospod Janek Musek – kje ste bili koalicija včeraj zvečer?! Nikjer nobenega. Vseeno vam je. Če bi želeli čisto razpravo bi včeraj bili in razpravljali na Odboru za enake možnosti. Samo to bi rada povedala, kaj je poudarjeno. Marine Rupp: "Otroci iz istospolnih skupnosti se bolj čutijo diskriminirani kot otroci iz heteroseksualne skupnosti." To sem želela povedati, to so mednarodne raziskave pokazale in z vsemi čustvi dajte, lepo prosim, sprejemljivo do vseh. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Okoli nekaterih dejstev se bo opredelila dr. Anja Kopač Mrak, ministrica. Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani!

Jaz imam odločbo pred seboj in tako kot smo 2010 oziroma od 2010 dalje, ko smo obravnavali, na nek način gre tu za to, katero točko izreka se bere. 12. točka in 13. 12. točka, ki je najbolj relevantna, reče v prvem stavku: "O diskriminacijski obravnavi govorimo takrat, kadar država (na podlagi osebnih okoliščin) različno obravnava posameznike v enakih situacijah". Tukaj je Ustavno sodišče zelo jasno povedalo, da torej jih je obravnavalo neenako. In potem reče: "Če položaja, ki ju primerjamo, v bistvenem nista enak, ne moremo govoriti o neustavni diskriminaciji". Torej, če nekaj ni enako, ne moramo govoriti o diskriminaciji. Torej, iz razlage izhaja, če so ugotovili diskriminacijo, da sta položaja enaka. Reče pa v točki, da je podobno, v tretjem, četrtem stavku 12. točke. Ampak, ključna je pa 13. točka, ki povzame 12. točko, kjer govori o diskriminaciji in tem, kako Ustavno sodišče razume diskriminacijo. Glede na vse to v bistvenem enake dejanske in pravne podlage življenjskih skupnosti tako registrirane istospolne partnerske skupnosti kot skupnosti med žensko in moškim se pokaže, da razlikovanje v ureditvi dedovanja ne temelji na neki stvarni neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti. Zelo jasno pove, da je življenjska skupnost med dvema enaka. In na podlagi tega je Ustavno sodišče ... jasno pa, da ne moreš reči, da so

ista. To sta pojma, saj smo vam poslali odgovor glede enakovrednosti in enakosti, to smo vam tudi obrazložitev vsem poslali, ko govorimo o enakosti spolov. Istost ni enakost. In tudi v tem primeru ne gre za istost, gre pa enakost z vidika pravic in dolžnosti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel. Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Jaz bi se tudi zelo rada zahvalila vsem tistim, ki so mi pošiljali elektronsko pošto, bilo je več 100 elektronskih sporočil, ki so me pozivali, da glasujem proti temu zakonu. Spoštujem mnenje volivcev, lahko ga imajo, ampak jaz imam tudi svoje mnenje, ne morem ga sprejeti, ker je pač različno od njihovega. Zdaj bom razložila zakaj. Veliko govorimo o pojmu diskriminacije in bi morda bilo dobro, da sploh rečemo, kaj pa to je diskriminacija. O tem se je učil moj sin v petem razredu osnovne šole, o tem sem na fakulteti poučevala študente mednarodnega prava; torej lahko si pomagamo z definicijo iz enega od mednarodnih dokumentov, ki se nanaša na diskriminacijo z definicijo iz Konvencije o prepovedi vseh oblik rasne diskriminacije, ampak definicija je enaka, okoliščine so samo drugačne. Torej izraz diskriminacija po tej konvenciji, katere pogodbenica je tudi Slovenija, pomeni "kakršnokoli razlikovanje, izključevanje, omejevanje ali dajanje prednosti na temelju kakršnekoli osebne okoliščine, ki ima namen ali dejanski učinek onemogočiti komurkoli ali ga prikrajšati za enakopravno priznavanje, uživanje ali uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem in vsakem drugem področju javnega življenja." To je torej diskriminacija. Prepoved diskriminacije je ena od temeljnih norm mednarodnega prava, ki se je uveljavila v dolgem procesu po 2. svetovni vojni. Zakaj? Predvsem zato, ker so v 2. svetovni vojni bile masovno kršene človekove pravice, poznamo, kaj se je dogajalo, ko je ena skupna mislila, da je več vredna od druge, in kaj se je dogajalo v 2. svetovni vojni. Torej, po 2. svetovni vojni je nastal korpus mednarodnega prava o varstvu človekovih pravic. In v okviru tega mednarodnega prava se vedno bolj širi obseg posebnih okoliščin, na podlagi katerih je prepovedana diskriminacija. Prepoved diskriminacije je zapisana torej v mednarodnih instrumentih, našteji smo jih že prej, dokumenti Združenih narodov, Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Mednarodni pakt o političnih in državljanjskih pravicah, o ekonomskih in socialnih pravicah, Evropska konvencija o človekovih pravicah. Prepoved diskriminacije smo seveda mi tudi prenesli v svojo ustavo, v 14. Člen, o katerem veliko

govorimo, ki je prvi člen v poglavju naše ustave, s katerim se začne poglavje o osnovnih človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Na podlagi slovenske ustave, to smo tudi danes velikokrat rekli, je prepovedana diskriminacija na podlagi katerekoli osebne okoliščine. In ena izmed teh okoliščin je spolna usmerjenost. Ugotovljeno je bilo, v veliko raziskavah, da v obstoječem pravnem sistemu niso istospolnim partnerskim skupnostim zagotovljene enake možnosti v slovenskem pravnem redu. Ja, obstaja Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti, vendar ta ni popolnoma izenačil možnosti istospolnih skupnosti, kar velja toliko bolj za neregistrirane partnerske skupnosti. Vse, kar se želi doseči s to spremembo zakona, je to, da se te možnosti izenačijo. Že sama definicija tega zakona o registraciji istospolne pravne skupnosti je po mojem že diskriminacija, ker kot je bilo že omenjeno in upam, da bo večkrat še omenjeno, ne moreš registrirati partnerske skupnosti, kot da registriraš avto. Že sama ta registracija pomeni drugačno obravnavo in diskriminacijo.

Večkrat smo že omenili tudi, da torej dejanske enakosti istospolne skupnosti v Sloveniji ni, da so številni zakoni, v katerih partnerji istospolnih skupnosti ne morejo uveljavljati svojih pravic enako kot mož in žena v zakonski skupnosti, kot je definirana v Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Recimo, Obligacijski zakonik – pravico do odškodnine v primeru smrti ali težke invalidnosti družinskega člana imajo samo zakonci, zunajzakonski partnerji, otroci ali starši umrlega ne pa tudi istospolni partner. Stanovanjski zakonik – v definiciji ožjih družinskih članov za potrebe tega zakona se omenjajo le zakonski in zunajzakonski partner ne pa registrirani ali neregistrirani spolni partner. Zakon o zdravstvenem varstvu – zaposleni in neregistrirani istospolni partner nima pravice do odsotnosti iz dela zaradi bolezni partnerja in pravice do nadomestila dohodka za nego družinskega člana. Veliko je teh zakonov, veliko zakonov, ki pač večinoma govorijo o zakonskem partnerju, zunajzakonskem partnerju, eventualno o registriranem ali pa vse te pojme mešajo in so zaradi tega partnerji v istospolnih partnerskih skupnosti v neenakem izhodiščnem osnovnem položaju in zaradi tega so diskriminirani.

Naj še enkrat ponovim to, kar sem na odboru ponovila, ker se večkrat ponavlja, ja, sedaj pa je večina diskriminirana. Večina ne more po sami naravi diskriminirana. Smisel prepovedi diskriminacije je ravno v tem, da se zagotovi varstvo pravic skupine ljudi, ki je v manjšini in je zaradi neke svoje osebne okoliščine, recimo, invalidnosti, starosti, spola, česar koli, spolne usmerjenosti, lahko predmet diskriminacije, zato ker pač nima tistega orodja, ni večina, ki odloča o tem, kakšne pravice bodo neki skupnosti priznane. Večina pač ima moč, da preko parlamenta preko organov, ki

zastopajo oblast, ki odločajo, lahko sprejmejo odločitve, ki so njej v prid. Zato je potrebno varstvo pravic oseb, ki so v deprivilegiranem položaju, ne pa varstvo večine. Dajmo že enkrat razumeti ta pojem, kaj pomeni varstvo pravic. In varstvo človekovih pravic je varstvo pravic v odnosu do države, posameznika in skupin v odnosu do države.

Spoštovane kolegice in kolegi! Mislim, da je vprašanje o katerem danes razpravljamo in o katerem bomo odločali, zelo pomembno, saj pomeni premik v neki miselnosti in v samem izhodišču urejanja varstva pred diskriminacijo. Danes in kot prej na Odboru za delo, socialo in družinske zadeve se bomo odločali o tem, ali bomo res demokratična država in bomo tudi partnerskim istospolnim skupnostim zagotovili enake možnosti ali pa se bodo še naprej morali registrirati in imeli še vedno manj pravic kot partnerji iz zakonske skupnosti, kot je zdaj definirano v veljavnem zakonu. Če izberemo prvo možnost, se pridružimo naprednim demokratičnim državam. Če izberemo to možnost pa je še pomembno, da nekaj poudarim. Če izberemo prvo možnost, torej glasujemo za zakon in proti amandmajema, izberemo, v bistvu izpolnimo obveznost, pravno obveznost države Republike Slovenije, ki je pogodbenica mednarodnih instrumentov, mednarodnih pogodb, ki določajo obveznosti s področja varstva človekovih pravic. Omenila sem že Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah in enak člen je v Mednarodnem paktu o ekonomskih in socialnih pravicah, ta v drugem odstavku 2. člena določa, da je vsaka država pogodbenica pakta dolžna sprejeti nujne ukrepe v skladu s svojimi ustavnimi postopki in določbami tega pakta za sprejetje takih zakonskih ali drugih ukrepov, ki bi lahko bili potrebni za uresničevanje pravic priznanih v tem paktu. Ta pakt določa prepoved diskriminacije. Naša obveznost tudi po mednarodnem pravu, ne samo po naši Ustavi, in mednarodno pravo je del našega notranjega prava, preberite 8. člen Ustave, mi imamo obveznost, da zagotovimo ustrezno izvajanje prepovedi diskriminacije. Po tretjem odstavku istega člena morajo pogodbenice zagotoviti, da bodo med drugim pristojne osebe med drugim zakonodajna oblast in katerikoli drugi organi odločali o pravicah osebe, ki vložijo pritožbo, in tudi morajo razviti možnosti za sodno varstvo. Skratka, v polnem obsegu na vseh družbenih nivojih je država tista, ki je dolžna zagotoviti varstvo pred diskriminacijo, zagotoviti tistim, ki so lahko predmet diskriminacije, zagotoviti enake izhodiščne možnosti. In ničesar drugega ne zagotavljamo, ne želimo podpreti, če podpremo ta zakon.

Strinjam se s predlagatelji zakona, da se bomo, če bomo ta zakon sprejeli, da bomo takrat stopili v 21. Stoletje, in zato mislim, da je treba amandmaje zavrniti.

Kar se pa tiče čisto ene osebne note, kako je s tem sprejemanjem različnosti. Mislim,

da je to dejansko ena učna lekcija, ali smo dejansko sposobni sprejemati različnost. Veste, jaz imam dvojčka. Hčerka je zelo hudo prizadeta in hodi v posebno šolo, sin pa hodi v redno šolo. Njega tudi zafrkavajo: "Ja, tvoja sestra hodi na Gustava Šiliha – gustek je!" Otrok pride domov in joka. In bi potem jaz rekla, ja, to pa je taka grozna družba. Ampak jaz sem starš, ki se zaveda, da je to proces, da je tudi sprejemanje drugačnosti, invalidov in otrok s posebnimi potrebami, proces, v katerem sodelujemo vsi, da neke moramo začeti, in da moram svojega otroka naučiti, da ima takšno sestro in da sprejema tudi to, da mogoče njegovi sošolci tega ne sprejemajo, ampak da jim lahko razloži, da je pač drugačen in da poskušajo na nek način razumeti drug drugega in sprejeti drug drugega. Tako to ni edini razlog za diskriminacijo. Mislim, da je to prvi korak v procesu sprejemanja različnosti, ene izmed različnosti, in da se moramo kot družba potruditi, da začnemo to različnost sprejemati, ne pa da samo iščemo, kaj hudega nam to lahko prinese. Hvala lepa. / aplavz/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala kolegici Jasni za odlično iztočnico. Namreč, tudi sama imam dva šoloobvezna otroka, pa moram reči, da nobenemu izmed njiju na pamet ne bi padlo, da bi se zafrkaval iz njenih otrok in da bi se zafrkaval iz tega, ali ima sosedov otrok najkice ali jih nima. Zakaj? Zato, ker sem ju tako vzgojila. Ker je na starših, da svoje otroke vzgojimo tako, da takšnih stvari ne počnejo, da so tolerantni, da so odprti, da sprejemajo vse oblike drugačnosti. Na starših je. Otroci s tem nimajo težav. Toliko za začetek.

Zdaj bom pa prebrala poglavje koalicijskega sporazuma, ki se mu reče "Politika enakih možnosti za vse" in vsebuje naslednjo navedbo, s katero se po svojem globokem prepričanju resnično strinjam: "Odprava vseh vrst diskriminacij in vzpostavitev ničelne stopnje tolerance do homofobije in vseh oblik nestrpnosti. Na podlagi odločb Ustavnega sodišča bomo pristopili k odpravi sistemske diskriminacije istospolnih partnerjev in istospolno usmerjenih ljudi." Hvala Združeni levici, da nam bo k temu pomagala.

Kar se tiče skrajšanega postopka, ki se vseskozi pojavlja kot očitek, bi rekla naslednje. Ustavno sodišče je že dvakrat naložilo zakonodajalcu odpravo neustavnosti in zaradi tega je dovoljen tudi skrajšani postopek.

Z novelo zakona se urejajo socialne in ekonomske pravice in javna razprava na to temo poteka že vse od konca 80. let. Slišali smo ministrico, v preteklosti je bilo opravljenih preko 100 ur razprave o vseh argumentih za in proti, ki se pa v tem času niso spremenili in so še vedno popolnoma enaki. Predlog te novele je skladen z

ustavo in odpravlja diskriminacijo na tem področju. Poleg tega nas zgodovina uči, da so človekove pravice univerzalne in vedno vezane na to, da jih poskuša uveljavljati neka manjšina. Torej, vedno v zgodovini človeštva se je manjšina borila za uveljavitev nekih pravic, ki jih do tedaj ni imela. In čas je, da krivice tej manjšini, ki v Sloveniji šteje po nekaterih ocenah okrog 100 tisoč naših sodržavljanek in sodržavljanov, pričnemo odpravljati. Smisel te spremembe torej ni jemanje pravic, temveč njihovo dajanje, širjenje. Večini se pravice v ničemer ne bodo spremenile, v ničemer ne bodo prikrajšani, hkrati pa se manjšini ne bo dalo nič več pravic, kot jih imajo vsi ostali, kot bi rekel kolega Möderndorfer, postavili jih bomo na nično točko, tako kot smo vsi ostali. Gre namreč za pravice, ki so pomembne v vsakdanjem življenju ljudi in ki se nam večini zdijo same po sebi umevne. Mogoče se jih niti ne zavedamo. Manjšina pa je zanje prikrajšana. Veseli me, da smo v teku te razprave tu skupaj ugotovile vse poslanske skupine tega Državnega zbora, kljub različnemu izhodiščnemu položaju, ko je bilo zatrevano, da te diskriminacije ni.

Dovolite, da na kratko naštejemo nekatere socialne pravice, ki jih istospolni pari danes še nimajo, kljub temu, kot je rekla kolegica, da obveznosti in dolžnosti imajo. Torej nimajo pravice do odsotnosti z dela zaradi boleznih partnerja ali partnerke, nimajo pravice do nadomestila dohodka za nego družinskega člana, nimajo pravice do zdravstvenega zavarovanja po partnerju, nimajo pravice do sklenitve najemne pogodbe s preživelim zakoncem najemnika ali najemnice, v primeru smrti ali hude invalidnosti partnerja ali partnerice nimajo možnosti zahtevati materialne kompenzacije za duševne bolečine, ki jih v takšnih primerih občuti, kakor to lahko zahteva zakonec ali heterospolni partner ali partnerica v zunajzakonski zvezi, in še in še bi lahko v resnici naštevali.

Glede očitkov o razvrednotenju pomena zakonske zveze in družine bi rekla tako, kot so navedli že kolegi iz Združene levice, novela spreminja zgolj prvi odstavek 3. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki pravi, da se odslej življenjsko skupnost pojmuje kot življenjsko skupnost dveh oseb. 2. člen zakona, ki določa, da je "družina življenjska skupnost staršev in otrok, ki zaradi koristi otrok uživa posebno varstvo", se ne spreminja. Družina bo ostala enaka in tudi še naprej bo uživala to posebno varstvo.

Če se ponovno navežem na naše otroke in očitke o učnih načrtih in tako dalje. Po učnih načrtih odloča strokovni svet in ne zakonodajalec, tako da neke neposredne povezave med tem, kar bomo danes tukaj, jaz upam, sprejeli in učnimi načrti ni. Naloga javne šole je vsekakor objektivnost, kritičnost in pluralnost. Objektivnost pomeni, da posredovanje spoznanj, do katerih se je dokopala znanost, predočimo tudi našim

otrokom. Pluralnost pa predstavitev različnih mnenj, kjer v družbi ni soglasja. Kritičnost pa res pomeni tudi kritičnost do homofobije in diskriminacije. Kolegica Novakova je v svoji razpravi navedla, da naj se ne slepimo, da z zakonom ne bomo odpravili vseh njihovih težav. Se pravi, težav te manjšine, o kateri se danes pogovarjamo. Tukaj se moram strinjati, seveda vseh njihovih težav ne bomo odpravili, bomo jih pa odpravili veliko, tistih najbolj pomembnih in tistih, ki so osnova potem za nadaljnje njihove težave.

Kar pa zadeva zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti tukaj se moram strinjati z navajanjem ministric in navajanjem kolegice Murgel. Tudi meni se ta zakon zdi diskriminatoren, celo ponižujoč. Namreč iz njega je po mojem mnenju mogoče razbrati namen zakonodajalca, ravno ta, da se postopke uredi drugače kot pa postopke sklenitve zakonske zveze. Če naštejemo samo nekaj primerov. Partnerja, ki želita registrirati istospolno skupnost, morata najmanj 30 dni pred nameravano registracijo svoj namen prijaviti matičarju upravne enote. Zahteve za pretek takšnega 30-dnevnega roka pri zakonski zvezi ni. Le zakaj? Postopek registracije se opravi v času, ki ga določi načelnik upravne enote v okviru uradnih ur in glede na možnosti posamezne upravne enote. Ne vem, zakaj ne bi partnerja imela možnosti registrirati skupnosti ob istih in na iste dneve, kot to lahko velja za sklenitev zakonske zveze, na primer ob sobotah. In ne bi se niti spuščala, tukaj so še označene različnosti in diskriminatorne določbe tega zakona, jih je kar nekaj, če bi si jih kdo želel prebrati, jih dobi pri meni.

Nekaj smo tudi že danes rekli o tem – pravica posvojitve. Pravica posvojitve je termin, ki dejansko ne obstaja, pravica do posvojitve ne obstaja s strani staršev. In tudi ena kolegica je tukaj že navedla, da bodo zdaj imeli pravico zahtevati otroka. Seveda ne. Ti pari bodo zgolj dobili možnost, kot je že bilo danes rečeno, da se skupaj s 572, od tega 410 že ocenjena njihova primernost, postavijo v vrsto in center za socialno delo je tisti, ki bo v vsakem primeru posvojitve odločal individualno in zgolj z vidika koristi in interesov in primernosti para za posvojitev. In nič drugega.

In mogoče še ena opazka, veste tudi učitelji v naši šolah se z marsičem ne strinjajo, o čemer učijo. In tudi jaz moram reči, ko poslušam, o čem so se v šoli pogovarjali, z marsičem se ne strinjam, pa se vseeno o tem učijo in prav je, da se. Prav je, da se učijo o vsem in o vsakomur in o vseh enakostih in o vseh različnostih, ki so na svetu.

Kar pa zadeva sprejetje te novele, bi se zahvalila ministrici za eno lepo misel, ko je rekla, da jutrišnji dan ne bo identični, lahko ga pa polepšamo eni skupini, 100 tisoč naših sodržavljank in sodržavljanov. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Je še želja za razpravo? Prosim za prijavo. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani! Hvala lepa za besedo.

Kar nekaj je bilo že povedanega, morda se bomo na nek način tudi podvajali, pa vendar se mi zdi današnja tema še kako pomembna in prav je, da o njej razpravljamo čim več časa v smislu, da pridemo do tistega, kar si vsi skupaj želimo. Na nek način bi si želeli kompromisa.

Pred nami je še eden od nizov zakonov, ki jih sprejemamo po skrajšanem postopku. Razlika od mnogih drugih je, da gre pri tem za uveljavljanje izredno občutljivega področja, ki pravzaprav deli slovensko javnost. V njem praktično ni sledu kompromisa, kljub temu, da so državljani podoben zakon, ki je bil v nekaterih delih še celo milejši, na referendumu zavrnili. Ob tako občutljivi materiji ste javnost oziroma javno razpravo dobesedno izključili. Mnogi pri tem opozarjajo, da gre za radikalizacijo brez primere, nobenega dialoga s civilno družbo. Govorite o 21. Stoletju. Vaš postopek, spoštovani, brez javne razprave, brez soočenja mnenj pa je samo dokaz, da nas potiskate nekam nazaj v preteklost, kjer razprav pravzaprav sploh ni bilo. Sprašujem se, ali je napredek o katerem govorite, ki naj bi pomenil po mnenju predlagateljev vstop v 21. Stoletje, to, da jemljete izvorno vlogo mame in očeta. Zakon nenazadnje ne omogoča posvojitve starim staršem, dopušča pa možnost, da otroke posvojijo istospolni partnerji, čeprav so ti otroci od prej živeli v povsem drugačnem okolju. Zato tukaj še posebej apeliram na poslansko skupino kolegice in kolege iz Desusa, kajti zagotovo ste vi prvi, ki lahko poveste, kako močna čustva so med starimi starši in vnuki. Se vam zdi ta diskriminacija primerna za 21. stoletje? Ali vaše 21. stoletje pomeni to, da brišete spol? In, če sem ironična, ne bom naslednjič več pozdravljala s kolegicami in kolegi, poslanci in poslanke, ampak osebe ena in osebe dva. Je mar to prehod v 21. stoletje? Čeprav se na nek način v vseh razpravah skušate osredotočiti na pravice, svobodo, diskriminacije, ne morete pa spremeniti matere narave. Tega ni mogoče spremeniti. Mama je mama tudi, če je otrok zaradi različnih okoliščin potem primoran živeti drugače. In oče je oče, tudi če je potem primoran otrok živeti v drugačni družini. Da ne bo nobene dileme, dva moška sta lahko odlična očeta, tudi dve mami, ne more pa biti oče mama in mama ne oče. Tega ne morete spremeniti z nobenim zakonom.

Naj spomnim, da je ravno Slovenska demokratska stranka poskrbela, da je prišlo do pomembnih sprememb na področju pravic istospolnih in možnosti registracije teh zvez. Prav tako smo predlagali zakonske spremembe,

kjer bi se uredil socialni status istospolne zveze, a je bilo zavrnjeno. Očitno tistim, ki se borijo, da pride do teh uveljavitev, pravzaprav ta socialni status ni bil primarna potreba. Očitno je končni cilj posvojitve otrok.

Na nek način po svoje razumem predlagatelje, da so pripravili ta zakon, nenazadnje morda gre tudi za nek dolg, glede na to, da so njihovi ideologi iz preteklosti istospolne preganjali in zapirali. Vendar ne očitajte danes diskriminacije Slovenski demokrati stranki, kot rečeno, bili smo prvi, ki smo naredili konkretne premike v to smer in omogočili izenačitev.

Zato spoštovani, nekako zavračam razpravo, da smo mi tisti, ki stresamo z nekimi strahovi, oziroma še bolje, da dobesedno strašimo, kaj ta zakon prinaša, in da z njim želimo kratiti pravice istospolnim. Lahko pa vam zagotovo povem in to, tako kot ste omenjali nekateri, da prihaja v vaše poštno nabiralnike, po elektronski pošti, drugi imamo telefonske klice, razprave so po socialnih omrežjih, lahko vam povem, da pa je dejansko preplašena tista javnost oziroma tisti, ki so nekako spremljali te razprave, kakor je bilo mogoče preko malih zaslonov, da se bojijo zaradi sprejetja tega zakona. Bojijo se brisanja spola. Veste, na nek način izkoriščanje te razprave, v kateri želite prikazati probleme in bolečine posamezne oblike družine skozi čas, je nekako glede na ta predlog zakona v današnji razpravi nekorektno. Oprostite, če bom v naslednjih besedah nekoliko groba, ampak enako se počutim oziroma enako bi bilo, če bi sedaj jaz začela nekorektno tako, da bo vaš naslednji korak pri uresničitvah pravic, pravica pedofilom, kajti veste, če boste poslušali njih, se tudi oni počutijo diskriminirani, počutijo se nesvobodni, ker se počutijo drugačni, ker so drugačni, ker jih družba ne sprejema. Vendar takšna razprava bi bila nekorektna in ne želim biti nekorektna in s to razpravo želim tudi pozvati vse tiste, ki ste nekorektni v tem, ko govorite, da ni tako, kot bi moralo biti, in da je diskriminacija kar vse, kar se nekateri drugi ne strinjajo. Ne zanikam, da v posameznih tako imenovanih tradicionalnih družinah ne prihaja do stvari, ki se ne bi smele dogajati. Seveda se. Enako tudi v enostarševskih družinah. Absolutno. Ampak pogledajte, tega ta zakon ne odpravlja. Zakaj danes govorite o tem, kakšne strahote se dogajajo v tradicionalnih družinah, pri tem pa ste moj predlog, da v Državnem zboru opravimo širšo razpravo o nasilju v družinah kratko malo povozili. Tako kot povozite vse tisto, kar vam v danes trenutku ne paše. Žal mi je, veste, kolegice in kolegi, da danes ne govorimo o tem, kako pomagati tem družinam, kako pomagati staršem, da bodo imeli pogoje, da bodo lahko vzgajali svoje otroke, da ne bodo primorani sprejemati odločitev, da se starševstvu odpovedujejo zato, ker jim socialni status tega ne omogoča. Tisti pa, ki imajo otroke, ne vedo, dobesedno, kaj bi jim dali v usta. Ampak veste, tudi to ni danes razprava za ta zakon.

Sprejeli boste nekaj, kar verjetno sploh ne veste, kaj sprejemate. Kako se bo ta zakon izvajal v praksi, vas sprašujem. Namreč, če so moji podatki točni, naj bi bilo pri nas okoli 40 otrok za posvojitve. Prosilcev za posvojitve, ki čakajo na posvojitve, pa je okoli 600. Ali morda to posledično pomeni, da boste uvedli kvote? Zakaj to govorim? Namreč kaj boste storili, če bo nek istospolni par izpodbijal odločitev, da je diskriminiran, da mu je kršen zakon in kaj vse vi pravite še, ker v postopku ne bo izbran. Na kakšen način se boste lotili tega? Nenazadnje, ko sem spremljala na televiziji ene od tistih, ki ostro nasprotujejo zakonu, ker zadeve nekoliko bolj poznajo, me veseli, ker imamo danes v Državnem zboru ogromno strokovnjakov s tega področja, jaz seveda nisem in sem zato veliko poslušala in brala, je govoril o študiji, ki je bila narejena v tujini. Šlo je za študijo na odraslih osebah, ki so živele v različnih oblikah družine. Danes so te osebe odrasle. In rezultati so pokazali, hočete nočete verjeti, da je še vedno tradicionalna oblika družine, se pravi družina, kjer otrok živi z očetom in materjo, najbolj primerna. To je raziskava, ki dejansko pove marsikaj.

Če zaključim nekoliko ironično. Od zdaj naprej si bomo verjetno spol izbirali, kajti ne bo več moža in žene, bo oseba 1 in oseba 2. Dovolite mi, čeprav je zakon, ki ga predlagate izjemno zaskrbljivo, pa vendar, kako se boste lotili naslednjih volitev, če bomo oseba 1 in oseba 2. Ali torej pomeni, da boste kvote delili tako, kot si bo posameznik zamislil? Nenazadnje sem lahko oseba 1 ali oseba 2. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani prisotni, vsi ostali prisotni, tudi gostje na balkonu!

Danes so v Državnem zboru polna usta človekovih pravic. Na dan, ko obeležujemo 6. obletnico odkritja hudih zločinov, odkritja zločinov v hudi jami in to besedo človekove pravice slišim iz ust tistih, ki mnogokrat teh zločinov, ki so bili storjeni, ne obsojate ali pa o njih govorite z določeno mero kritike ali pa še več, da bi podprli en predlog, ki bo v bodoče pred vami, ki predvideva, da se vsaj mrtve pokoplje, te iste mrtve. A veste, o človekovih pravicah govoriti samo takrat, ko nam paše, je zelo krivično. Zelo krivično. Še bolj pa je krivično zavajanje. In osebno se popolnoma strinjam. Istospolnim osebam, vsem, je treba zagotoviti enake pravice. Enake pravice. Nimam nobenih težav pri tem.

Imam pa eno hudo težavo, in sicer pravica, da lahko istospolne osebe posvojijo otroka. In če govorite, da to v tem predlogu novele zakona, govorite, da tega ni, to je. To piše.

Kar se tiče ostalih krivic, ki ste jih navajali, kolegice, ministrica – seveda zagotoviti je treba, saj nam je Ustavno sodišče to naložil. Ustavno

sodišče nam je to naložilo. Ampak zagovarjate pa popolnoma nekaj drugače. In, če jaz zdaj grem navajati Ustavo, kar je ministrica pozabila povedati iz 53. člena Ustave, namreč, predlog zakona črta moža in ženo. Črta. In govori o dveh odraslih osebah. Torej jaz ne bom več imel žene, ne. Gospod Möderndorfer, vi tudi ne boste imeli žene, kot ste prej govoril, da jo boste še vedno imeli. Ne, uradno ne več. Ampak 53. člen Ustave pravi, "država varuje družino, materinstvo, očetovstvo". Materinstvo, očetovstvo. Spoštovani pravniki iz največje stranke, da ne boste spet padli na preizkusu, v Ustavi Republike Slovenije pred Ustavnim sodiščem.

In še to. Preden zaključim, da pustim še ostali kolegom dovolj časa. Zahvaljevati se, največja koalicijska stranka se zahvaljuje opozicijski stranki, hvala vam za zakon. Saj ste smešni! Res ste smešni, ob tem, da imate ministrico, ki pripravlja svoj zakon, o katerem bi se jaz upal o njem razpravljati, še več, podprl bi ga, ker ne predvideva posvojitve otrok s strani istospolnih. Samo tukaj imam to težavo pri vsem tem, težavo imam pri posvojitvah. Kajti si ne predstavljam, pa bom tukaj končal, si ne predstavljam. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

V Državnem zboru smo se že nekajkrat naučili, da imajo nekateri pač težave. Zdaj, na nas je, da se odločimo, ali bomo sprejeli, da jih imajo, ali jih bomo razumeli, da jih imajo, ali bomo pa tudi sprejeli, da pač enostavno s težavami včasih morajo živeti. Upam, da ste se kolega Vatovec vprašali, kakšne težave imajo pa istospolni partnerji. Saj veste, vsak ima težave. Samo ena razlika je: oni niso še v tisti vrsti izenačeni z vami, ki imate v resnici na razpolago vse tiste pravice, ki jih oni nimajo. In o tem govorimo. Ali smo mi danes tako zrela družba, da lahko naredimo še en korak naprej od vseh korakov v zgodovini, ki so že bili storjeni? 1976. leta, ne vem, kje ste bil takrat vi, ampak 1976. leta smo dekriminalizirali v državi Republiki Sloveniji gejevstvo, se pravi istospolnost. Grozljivo! Ko danes to svoji hčeri razlagam, sploh ne more razumeti, da je to res bilo. Ona ne razume tega. Še manj bodo pa njeni otroci razumeli, da se je tudi prepovedovalo oziroma onemogočalo, da se poročajo enakovredno kot vsi ostali. Je pa danes to odprta tema in je boleče, ker verjamem, da takrat to več ne bo problem.

Vse stvari v preteklosti so bile boleče. O tem sem govoril na začetku. Ampak tisto, kar je za mene bolj pomembno, je pa seveda vprašanje, kako sprejemamo določena vprašanja, ki jih odpiramo v Državnem zboru. Žal verjamem, da smo prišli do tiste točke, ko se mi lahko prepričujemo tu od jutra do večera, pa se pogovarjamo, kateri zakon bi bil boljši, po kateri

poti bi šel. V resnici namen je en sam: z vaše strani, da se to ne sprejme, kar več ali manj tudi potrjujete v svojih razpravah, naš pa je, da jim to omogočimo. Torej, prišel je trenutek, ko je preprosto treba narediti carski rez in stopiti en korak naprej. Verjamem, da boste danes mogoče zvečer slabe volje, jutri boste imel že nove naloge, nove obveznosti in se boste ukvarjali z drugo materijo in se ne boste več s tem ukvarjali, razen če vas ne bo gonila sila, da še kaj več delate na tej temi. Verjeli ali ne, ampak danes so v Nebraski na zveznem sodišču tudi potrdili – še ena država več –, da se lahko poročajo istospolni pari.

Včeraj sem poslušal na komisiji za človekove pravice različne poglede z ene in druge strani – oziroma bolj samo z ene – o tem, kaj vse prinaša ta zakon, kakšne nevarnosti in posledice se bodo zgodile. Moram reči, da sem bil zgrožen predvsem zaradi tega, ker sem celo slišal od zelo pomembnih intelektualcev naslednje stavke, kot so: "Slovenski narod bo izumrl. To je propad naroda." Kot da so istospolni pari v večini v Sloveniji. "Dva, ki nista zmožna reprodukcije, ne moreta biti v zakonski zvezi." Torej, po tej logiki ženska in moški, ki ne moreta imeti otroka, ne moreta biti v zakonski skupnosti. Seveda to ni res. To je noro. Ampak, samo pripovedujem primere, do kakšne skrajnosti so nekateri posamezniki pripravljani pripeljati samo zato, da razložijo in prepričajo slovensko javnost, da se dogaja s sprejetjem nekaj grozljivega, jaz pa sem prepričan, da se dogaja v resnici nekaj lepega. Končno bomo lahko z dnevnega reda pospravili še eno diskriminacijo, ki jo imamo v slovenski družbi in si je nečemo priznati in je težko. Predstavnik Cerkve je razlagal o tem, da če to dovolimo, potem ne bo novih kristjanov, davkoplačevalcev in kaj jaz vem kaj še vse. Predvsem se je vpletlo do tiste točke, definicija družine, ki je za mene zelo zanimiva, še posebej – in bom ponovil, glede na to, da mi je bilo očitano, da se spravljam zgodovinsko nazaj, kako je družina nastala. Družina, odkar nastaja človek, je bila v bistvu družina z več definicijami. Res pa je, da od 5. stoletja naprej je Cerkev prevzela primat nad tem, da je postavljala normative, kako naj izgleda družina. Od takrat naprej se je ta družina zopet spreminjala v različne oblike. Največje spremembe so se dogajale po 2. svetovni vojni, še več pa po šestdesetem, sedemdesetem letu. Pa ne samo to, kako družina zgleda, ampak tudi vloge znotraj te družine. In če smo vse te, bom rekel, bolečine in travme skozi zgodovino preživeli, govorim o človeštvu, verjamem, da bomo tudi ta majhen korak.

Zato se mi zdi zelo pomembno, da v državnem zboru gledamo zelo optimistično, kajti ne nazadnje, tisti ki nas spremljajo in poslušajo to diskusijo, morajo razumeti, da to ne počnemo iz nekih zlonamernih in nekih obcestnih zgodb, ampak preprosto zaradi tega, ker to Slovenijo bogati. Slovenija je država in država, ki priznava pravice manjšin, je lahko kvečjemu samo

bogatejša in ne siromašnejša. Država, ki zapira oči pred pravicami manjšin, pa si ustvarja dodatne in dodatne probleme, kjer nastajajo konflikti in nerazumevanja, in vedno težje je to seveda tudi pojasniti svojim potomcem, zakaj se dogajajo krivice. Seveda tisto, kar je za nas vse skupaj pomembno, je pomembno lahko samo to, da nesrečni ali pa tisti, ki niso zadovoljni s tem zakonom, seveda poskušajo v zakon ali okoli zakona pripeljati vse nemogoče in mogoče zadeve.

Poglejte, s tem bom tudi zaključil, ta zakon ne bo sproduciral vedno več homoseksualcev in lezbijk; ne bo jih, ker jih ne more, ker zakon še nikoli nič ni produciral. Se bo pa zgodilo nekaj drugega: tisti, ki se danes nočejo razkriti, ker se bojijo šikaniranja, etiketiranja, ker vedo, da nimajo pravic, si bodo zdaj upali stopiti na dan. In ne nazadnje tudi okolica, ki jih bo spoznala, bo videla, da so to čisto preprosti ljudje, običajni in da živijo preprosto življenje in da zaradi tega niso noben babbav. Odrasli, ki imajo največkrat s tem probleme, otroci bistveno manj, kajti otroci tako samo prevzemajo vzorce starejših, bodo to enako sprejeli. Čez pet let, verjamem, da bo vse drugače. Je pa tudi res, da istospolni partnerji s tem zakonom ne bodo rešili vseh težav, kajti borbe za njihove pravice se bodo šele začele z uresničevanjem in udejanjanjem teh pravic. Ti problemi bodo nastajali tudi v glavah uradnikov, v glavah posameznikov, ki določenih stvari preprosto še ne bodo hoteli sprejeti, in za to bo potreben čas. In čas bo pokazal, da se je – in ko se bo danes zvečer – Državni zbor pravilno odločil in podelil to pravico. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Jana Jenko.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala za besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav!

S podporo noveli zakona nimam problemov. To neskladje je potrebno odpraviti. Gospa Anja Bah Žibert je pozvala Desus, naj močno premislimo, kako bomo glasovali, da med vnuki in starimi starši obstaja močna vez. Res je, sama sem že stara mama in upam, da bom oziroma prepričana sem, da bom strpna. Nikoli ne veš. V vseh svojih petdesetih letih življenja sem se pač že nekaj naučila, da nikoli ne reci nikoli, to pa se meni ne more zgoditi, v naši družini pa tega ne more biti ... Prav lahko! In v primeru, da bo kateri od mojih vnukov istospolno usmerjen, ga bom imela še vedno tako rada, še vedno mu bom stala ob strani, ne vem pa, kako bodo to delali tisti starši, tisti stari starši, ki danes oziroma že štirinajst dni pošiljajo ogromno količino e-pošte. Sprašujem se, kako bodo reagirali takrat, ko se bo ta istospolna usmerjenost pojavila v njihovem domu. Bodo tega otroka, to odraslo osebo preprosto zanikali? To se je dolgo časa dogajalo. Vem pa, da verjetno obstaja istospolna usmerjenost, odkar obstaja človeštvo, tega pač ne moremo

zanikati. Ne vem, res me zanima, kako bodo takrat ti starši oziroma stari starši reagirali. Sama vem, da bom odreagirala pravilno. Naučiti se moramo strpnosti. Nekateri smo po naravi mogoče bolj strpni, nekateri manj; učiti se moramo in to strpnost prenašati na svoje potomce. Če bo otrok doma slišal negativne misli, izjave svojih staršev do drugače mislečih, do drugače živečih, bo to nestrpnost prenašal tudi na svoje otroke in na svoje prijatelje, znance. Mislim, da si tega nihče ne želi, naj bo kakršnakoli oblika nestrpnosti, tega je pri nas veliko preveč.

Sama poznam fanta, za katerega starši nikoli niso mislili, da bo istospolno usmerjen. Ko se je razkril – dolgo časa je potreboval, da se je razkril –, ko se je razkril, so ga doma lepo sprejeli in mu še vedno stojijo ob strani. Ta fant je zelo izobražen, zelo čuteč, in ne vem, zakaj bi bil zaradi tega okarakteriziran. Jaz človeka presojam po njegovem značaju, ne po njegovi usmerjenosti, veri ali ne vem čem še. Če je nekdo pripravljen, če me nekdo zna poslušati in mi dati prave nasvete, ne vem, zakaj bi ga zaradi tega zavračala. V naši družbi je tega še veliko. Slovenija je že kar dolgo časa razdeljena na leve in desne. Avstrija je pred časom sprejela ta zakon, ki omogoča zakonsko zvezo istospolnih, pa je okarakterizirana kot zelo konservativna država. Pa nisem slišala, da bi bile take hude debate, kot se dogajajo zdaj v Sloveniji. Ne vem.

Zmeraj bom rekla tako: Živi in pusti živeti. Ali po domače povedano: Najprej pometi pred svojim pragom. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, kaj želite?

Replika gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Spoštovana kolegica Jenko! Ne vem, ali sva sedeli v isti dvorani ali pa bi bilo mogoče dobro, da ob vsej diskriminaciji, ki jo poudarjate, najprej poslušate, tudi to je pomembna vrlina. Ko sem pozvala Desus, sem povedala, zakaj pozivam Desus – zato, ker predlagani zakon ne omogoča posvojitve starim staršem. Ne omogoča! Torej, bom povedala čim bolj plastično, nazorno, da boste razumeli. Če jutri moj otrok ostane brez mene, sem mati, in brez očeta, je oče, moji starši ali starši mojega moža nimajo pravice do posvojitve, pa čeravno med njimi obstaja zelo močna vez. Ali ni to diskriminacija, vas sprašujem. Ali ni to huda diskriminacija otrok, ki poznajo stare starše, pa jim bo to onemogočeno?! Lahko pa jih bo posvojil istospolni par, katere oblike družine, na primer, otrok niti pozna ne. O tem sem govorila! In še enkrat, to kar ste vi povedali o pravicah istospolnih, to pravzaprav na nek način že obstaja, spoštovani. Slovenska demokratska stranka je bila tista, ki je predlagala zakon. Prvi smo bili, tudi vi v Desusu niste predlagali

takšnega zakona, pa bi ga lahko in danes očitata diskriminacijo in neenak položaj Slovenski demokratični stranki! Ni korektno. Ni korektno! 2005 je bil zakon sprejet, spoštovana kolegica.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Vesna Vervega.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Rada bi se odzvala na trditev v današnjem Dnevniku. Navajam: "Novela omejuje in krši pravice staršev do vzgoje v skladu z lastnimi etičnimi in verskim prepričanjem, saj bodo na osnovi tega zakona spremenjeni učni načrti, ki bodo zanikali pomen materinstva in očetovstva." Jaz odločno zavračam to trditev.

Namreč, z učnim načrtom, ki ga pripravi predmetna skupina, potrdi pa Strokovni svet, se določi vsebina, standard znanja, cilji pouka, predmeta, le-ti pa so opredeljeni v različnih zakonskih in podzakonskih aktih. Naj navedem nekaj učnih ciljev v vsebinskem sklopu Ljudje in družba v prenovljenem učnem načrtu družbe za 5. razred osnovne šole, ki obravnava to tematiko. Učenci spoznavajo, da so ljudje v skupnosti različni, na primer po starosti, veri, spolni usmerjenosti, etnični pripadnosti, družbenoekonomskem statusu. Nadalje, spoznajo družbene, kulturne razlike in prepoznajo stereotipe v povezavi z njim. In še, spoznajo različne oblike združevanja med ljudmi v skupnosti.

Torej, šolski kurikulum že sedaj na različnih stopnjah predvideva obravnavo o razlikah med ljudmi, kjer je učni cilj strpnost ter spoštovanje drugačnosti. Posebno pozornost v učnem načrtu pa se namenja didaktičnim priporočilom, torej izbiri metod in oblik poučevanja, razvijanju različnih sociokognitivnih in socialnih spretnosti. Starši imajo tudi zagotovljeno sodelovanje s šolo z vključitvijo v različne organe šole, kot so svet šole, svet staršev, in na ta način lahko vplivajo na vzgojno-izobraževalno delo šole. Novela zakona kvečjemu v celoti opredeljuje že določene učne cilje in kompetence.

Strinjam se z navedbo dekana pedagoške fakultete v Ljubljani, da je problematiko družine in družinskih razmerij v šolah, ne glede na zakon oziroma novelo, treba obravnavati kritično; torej tako, da se upoštevajo načela objektivnosti in kritičnosti. Šola mora posredovati vednost in učencu omogočiti kritičnost. Malo prej je kolegica omenjala ali tako se spraševala, kako naj učitelji bodo objektivni pri obravnavi tako občutljive tematike in problematike, če sami imajo drugačno prepričanje. Lepo vas prosim, učitelji opravljajo svoje delo profesionalno in etično, to je njihovo poslanstvo in ta pripomba je lahko za učitelje tudi žalitev.

Spoštovani kolegi, naj tudi jaz na koncu poudarim, Slovenija je podpisnica Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in koncept človekovih pravic in dolžnosti je sprejet kot naša temeljna etična in pravna norma. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Teče že 26. leto od prvih pobud organizacije MAGNUS in ŠKUC-LL, ko so januarja leta 1989 Zvezi socialistične mladine Slovenije poslali zahtevo po spremembi zakonodaje, ki bi omogočila enakopravno obravnavo homoseksualcev in heteroseksualcev v zakonih o družinskih razmerjih. Torej, 26 let, poudarjam 26 let, si predstavnice in predstavniki civilne družbe skupaj s predstavniki in predstavnicami stroke in države na različne načine prizadevajo, da bi ukinili sistemsko diskriminacijo istospolnih parov in družin iz slovenske zakonodaje. Menim, da je po vseh teh letih javne razprave parcialnih in postopnih rešitev že skrajni čas za dokončno uresničitev 14. člena Ustave, ki diskriminacijo prepoveduje. Torej, napočil je čas, da na desetisoče istospolno usmerjenih državljank in državljanov začne polnopravno uživati polno mero človekovih pravic kot večina ostalih državljank in državljanov, da zaključimo s stiskami ljudmi, ki so se ravno v času ekonomske krize morali soočiti s pomanjkanjem temeljnih socialnih pravic in so pač morali preživeti po svoje, da matere in očetje, dedki in babice istospolno usmerjenih prenehajo poslušati, kakšen nebodigatreba so njihovi otroci in vnuki, da starše v istospolnih družinah opremijo z vsemi pooblastili in pravicami, da bodo lahko kar najbolje poskrbeli za dobrobit in korist svojih otrok, in da končno dodelimo dostojanstvo ljudem, ki so bili do sedaj poniževani in so se morali sami soočiti s stiskami in težavami, ki jih je prinesla sistemska diskriminacija.

Spoštovane kolegice in kolegi, čas je, da naredimo konec tej temeljni družbeni krivičnosti, ko je del državljank in državljanov obravnavanih kot manj vrednih samo zato, ker so nekaj, na kar sami niso mogli vplivati. Ker pa univerzalnost človekovih pravic preprečuje njihovo delitev na katerokoli od okoliščin, imamo prav danes možnost, da istospolnim omogočimo uživanje istih človekovih pravic, ki so nam kar povsem samoumevne, zato bom zakon z veseljem podprla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Kot smo slišali, ni le 18 let, ampak že 26 let od prve pobude, ki sta jo pred osamosvojitvijo dala MAGNUS in ŠKUC-LL. Naše poslanske kolege bi lahko napotil na

našega kolega Janeza Janša, ki je bil takrat v socialistični mladini zelo aktiven in bo zelo natančno povedal – vem, ker sva bila oba tam –, kako se je že takrat začelo z zahtevami po enakosti različnih ljudi. Mnogo stvari so moji kolegi povedali, zato ne bi ponovno razlagal, kaj je dobro, predvsem kaj je dobro, če sprejmemo ta zakon.

Šel bi malo v zgodovino te bitke za enakopravnost, bitke, ki se zelo intenzivno že ves čas vleče. Mimogrede bi vseeno malo pohvalil Državni zbor, med leti 2001 in 2006 sem bil priča popolnoma drugačnemu sovražnemu govoru v Državnem zboru ob isti temi. Imam, ne samo teh tisoč, ki sem jih dobil sedaj na e-mail, pa se bom tri dni moral ukvarjati s čiščenjem e-mailov, ampak doma imam nekaj tisoč grozilnih, sovražnih in ostalih pisem iz časa, ko smo se ukvarjali s tem.

Rad bi spomnil na tiste osnovne zahteve državljanov Slovenije iz časa 80. let, ki so pripeljale do osamosvojitve. Vemo, da je bila to ena izmed najpomembnejših zahtev – enakopravnost vseh, ne glede na spolno usmeritev. Se pravi leta 1989. Ta zahteva, zahteva po enakopravnosti lezbijk, gejev in transseksualcev je bila v tistem času ena največjih skal, kaj skal, planin, ki je ločila slovensko civilno družbo od večine jugoslovanske civilne družbe. Nasprotovanja tem zahtevam so izhajala iz globoke usidranosti v tradicionalne in verske predsodke; agresivnost nasprotnikov v želji, da bi preprečili pravice neki njim nerazumljivi manjšini iz podrejenosti avtoritarni miselnosti, argumentacije pa so temeljile na neresnicah, manipulaciji, širjenju strahu in celo grožnjah, da ne naštevam dalje. Enake vzorce, malo manj močne, nasprotovanja ponovno vidim skoraj tri desetletja pozneje. Potem ko smo uspešno prestali referendum, ki je zame pomenil ne le podporo neki suverenosti, ki se spreminja v ugrabljeno državo, ampak vladavino prava in predvsem človekovih pravic, poslušam enake stavke, enake izmišljene obtožbe, enake grožnje in enako globoko zakoreninjene stereotipe in enako vneto prepričani neki manjšini dosego pravic, ki ji pripadajo po Ustavi, Evropski konvenciji o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah ter mnogih drugih mednarodnih dokumentov.

Zanimivo, če ne žalostno, morda pa celo humorno pri tem je, da nasprotovanja prihajajo iz istih političnih skupin, ki so nasprotovale tudi gradnji džamije, ki so nasprotovale ureditvi statusa izbrisanih – pa čeprav je Ustavno sodišče kar dvakrat presodilo drugače –, ki so pomagale pri finančni katastrofi NLB in še in še marsikaj. Predvsem pa tistih političnih skupin, ki nas skoraj dnevno opozarjajo na temeljne vrednote slovenske osamosvojitve, a pri tem pozabljajo, da je bila eno osnovnih izhodišč zaščita človekovih pravic in nediskriminatorna družba. Nediskriminatorna predvsem do manjšin, pa naj so vsakemu od nas nerazumljive, nesprejemljive, morda celo

odbijajoče. Ker sem bil aktiven že v časih osamosvajanja, vem, kakšne so bile te temeljne vrednote, in zagotavljam vam, da med njimi ni bilo varčevanja na račun revnih, reševanja neodgovornih bankirjev, kriminalnih menedžerjev in koruptivnih politikov, povečevanje revščine na eni in bogastva na drugi strani, niti vsesplošne kraje družbenega premoženja, ustvarjenega v desetletjih samoupravnega socializma, niti ilegalne prodaje orožja, ampak pravna in socialna država ter varovanje in širitev človekovih pravic in nediskriminatornosti.

Na to vas danes predvsem opozarjam, dežurne zagovornike temeljnih vrednot slovenske osamosvojitve, danes, ko bomo s sprejetjem zakona odpravili diskriminacijo in uveljavili spremembe, s katerimi nihče nič ne izgublja, mnogi pa dobijo veliko. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik. Drage kolegice, dragi kolegi!

Moj apel, čeprav vem, da ne bo uslišan, je naslednji. Če bi imeli resnično iskren in srčen namen, bi v nekem materinskem, očetovskem duhu ob upoštevanju in razumevanju istospolnih danes ta zakon zavrnil in ustvarili in sprejeli tukaj v tej hiši boljšo rešitev. Mi smo že pred 10 leti v koaliciji s SDS, Ljudsko stranko in Desusom razumeli, da je treba urediti istospolne partnerske skupnosti. Ne rečem, da je bil zakon idealen – nobeden ni, še ustava ni. Tudi Ustavno sodišče ni reklo, da je zakon neustaven. Na brutalen način je vlada šla in povzela Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. S tem amandmajem želimo ta zakon sicer ohraniti, ampak po 10 letih ga boste izbrisali z obličja. Mi smo takrat bili po dolgih letih levičarskih levih koalicij tista koalicija, ki je z zakonom rešila istospolne partnerske skupnosti. In danes nam vi to očitete? Mi govorimo danes o otrocih.

V istospolni skupnosti otrok ne bo imel obeh staršev, torej matere in očeta. Seveda takšen položaj obstaja že od nekdaj kot posledica razvez, smrti ali opustitve starševske vloge zaradi raznih vzrokov. Prav je, da se stori vse, da Državni zbor stori vse, da se tem otrokom olajša prikrajšanje, ki so ga utrpeli in ga trpijo ob izgubi ali odhodu enega ali celo obeh roditeljev. Narobe pa je, če tega otrokovega položaja ne razumemo kot prikrajšanje, ampak kot povsem sprejemljivo okoliščino za že rojene otroke in za rodove prihodnjih otrok. Ali naj se osebam brez partnerja nasprotnega spola prizna pravica, da se jim pomaga k rojstvu otrok, čeprav bodo ti vnaprej prikrajšani za enega od roditeljev? Usmerjevalni odbor za bioetiko Sveta Evrope je prepričan, da pravica otroka kot splošna človekova pravica ne obstaja. To je podpisal zdaj že pokojni dr. Jože Trontelj. Morda

se boste tudi njemu smejali, drage kolegice in kolegi?

V zakonu, ki sem ga nekako pričakoval, sem tudi pričakoval, da bo rešen ugovora vesti. Imam pogodbo, sem pooblaščen oseba za sklepanje zakonske zveze. Ministrice ni, ker je rajši pred televizijo, da bi jo vprašal, kdaj bo spremenjen Pravilnik o zakonski zvezi, kakšen bo obrazec. Ko sem jo v poslanski pobudi prosil, da bi se mladi lahko poročali tudi letos 2. maja, je rekla, da "ne može, ne može", ker je pravilnik takšen. Ali ni še vedno maj mesec ljubezni? Očitno za nekatere pa ni. No, podpredsednik Vlade mi je potem na ustnem vprašanju obljubil, da bo; da se bodo letos 2. maja – to je sobota, državni praznik, dela prost dan – mladi tudi lahko poročali. Približno 400 parov je takšnih.

Želel bi si, da v nekem drugem zakonu, ki ga ni in ga ne bo, rešili tudi posvojitev otrok, da bi stari starši lahko otroke posvojili – vi ste proti temu, to vas ne briga. Hvala za takšno demokracijo, ko lahko o tako pomembnih družbenih vprašanjih govorim smo tri minute!

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospa Martina Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik, poslanke in poslanci! Dovolite, da vas pozdravim tudi v svojem imenu in se relativno kratko odzovem na dozdašnje razprave.

Veliko sem slišala govora, ko se govori o družinah, ko se govori, kaj se bo spremenilo, v prihodnjiku; mi pa vsi skupaj pozabljamo ali pa se delamo, da pozabljamo, da takšne družine med nami že živijo. Družine, kjer sta dva starša istega spola in je zraven otrok, že obstajajo, živijo med nami, so v slovenski družbi. Tako tiste, kjer je eden od staršev posvojil biološkega otroka svojega partnerja, ali pa takšna, kjer sta dva partnerja posvojila tretjega otroka; torej otroka, ki ni biološki otrok nobenega od staršev. Vse te oblike družin že živijo med nami. Samo, da ta posvojitev tretjega otroka ni mogoča v Sloveniji, ampak je bila izvedena v tujini, kar pomeni, da se to dogaja, to je naša realnost. Zato se je vseeno treba zamisliti in se soočiti s tem, ko mi govorimo, da takšni otroci bodo imeli težave, takšni otroci ne bodo sprejeti, takšni otroci bodo zasmehovani ... Ti otroci so že danes ... Kaj delamo na tem vsi mi kot družba, da se to ne bi dogajalo, da tega zasmehovanja ne bi bilo? Kaj delamo? To se je treba vprašati! Otroci so ogledalo svojih staršev in okolja, v katerem živijo. Mlajši kot so, bolj so ogledalo svojih staršev, starejši kot so, bolj se navzemajo tudi vpliva okolice. In mi, starši, in mi, okolica, smo tisti, ki moramo poskrbeti za to, mi, kot družba, kot skupnost, da ne bo zasmehovanja. Da ne bo zasmehovanja med otroci, da ne bo zasmehovanja s strani starejših, da se bodo vsi otroci počutili vključene v družbo, v kateri živijo,

v vrtec, v katerega hodijo, v šolo, ki jo obiskujejo, v svoje okolje, kjer živijo. Samo za to gre.

Torej, s temi spremembami se ureja drugačna definicija zakonske zveze, kdo bosta poslej zakonca. Vključenost družin, obstoj družin pa ni stvar tega zakona. Ja, mogoče se bo postaviti v vrsto za posvojitev otroka, mogoče se bo postaviti v vrsto. To bo možnost, ampak vsi ste omenjali, koliko imamo čakajočih in kakšne so realne številke, število vseh izvedenih posvojitvev, torej tistih posvojitvev, ki so vpisane v matični register; to so tako posvojitve v tujini kot v Sloveniji. Razmerje je več kot 1 : 10, 1 : 12 ali še več, od tistih, ki so ocenjeni kot primerni. Namreč to, da se postaviš v vrsto, še ne pomeni, da boš lahko kadarkoli prišel na vrsto za to, da boš posvojil otroka. Tudi če boš ocenjen kot primeren, še ne pomeni niti slučajno, da boš prišel na vrsto za to, da boš posvojil otroka, zato ker je otrok tisti, o katerem se odloča, za katerega se skrbi in pri katerem se gleda njegovo največjo korist. Otrok je tisti; vedno bil in vedno bo! In samo to je tisto, kar centri za socialno delo delajo, to pomeni, da ni vrstnega reda – jaz sem pa prva v vrsti –, ampak se gleda, kaj je najbolj primerno, katero bo najboljše okolje, kdo bodo najboljši starši za posameznega otroka.

Vloga starih staršev, vseeno moram tudi o tem govoriti. Vloga starih staršev se s to novelo zakona v ničemer ne spreminja. To ni od danes, da bi mi zdaj spreminjali tako, da bomo rekli, da vi zanikate vlogo starih staršev. Stari starši absolutno imajo vlogo, so pomembni, stari starši mojih otrok so nekaj najboljšega, kar jaz imam, ker jih nujno potrebujem, ampak to se v ničemer ne spreminja. Tudi zakon opredeljuje vlogo starih staršev. In ja, zakon ne omogoča posvojitve s strani starih staršev, ampak je tudi ni omogočal včeraj. Tega ne spreminja ta novela v ničemer, zaradi tega ker ta novela ne spreminja dela, ki se tiče vzgoje, varstva, skrbi do otrok! Ne posega v to, ne odpira teh členov, zato se ne spreminja. Kar pa se tiče primerov, ko – saj je bilo že lepo naštetu, v katerih primerih sploh pride do posvojitve: ali ob soglasju staršev, ali če so starši neznanji, ali če jim je odvzeta roditeljska pravica, ali pa če živih staršev ni. Torej, v tem zadnjem primeru, ko ne gre za nobene druge razloge, da bi bilo kakorkoli slabo poskrbljeno za otroka, da ne bi užival vse te ustrezne skrbi, ki jo mora dobiti, ampak je zaradi neke nesreče, zaradi neke tragične zadeve se zgodilo, da otrok ostane brez živih staršev, v tem primeru je vedno prvi korak, da se pogleda tiste osebe, na katere je otrok najbolj navezan. In to so v veliki večini primerov tudi stari starši, ali pa tete in strici, ali pa neke res bližnje osebe, ki so družinsko bile v zelo pogostih, kvalitetnih stikih, da otrok ohrani te svoje navezave. V takšnih primerih je otrok zaupan v skrb tem osebam, je zaupan v skrb. Ga pa te osebe ne posvojijo, zato ker velja še danes pravzaprav prepričanje, da ta otrok ima starše, nima živih staršev, ima pa starše.

Moramo vedeti, da ko je otrok posvojen, vstopi v to novo družino v vseh razmerjih. On dobi nove starše, nove stare starše, nove tete in strice. On dobi novo sorodstvo. V primeru, ko pa gre za tragičen primer, pa jaz za svoje otroke, pa verjetno še marsikdo med nami noče, da zgubijo spomin name, da sem jaz bila mama, ampak želimo, da ohranijo to, da pa jim zagotovimo najboljšo mogočo skrb. To pa so tudi stari starši. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Domnevam, da replika.
Replika gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa. Predstavnica Vlade, sedaj ste bili res kontradiktorni. Pokazali ste, da v končni fazi sploh ne gre za pravice otrok. Na eni strani govorite, da so otroci danes v družbi diskriminirani, ker živijo v istospolni družini – poslušajte, ali ta zakon to morda sedaj odpravlja? Potrebni bodo drugi ukrepi, da ne bodo diskriminirani. Po drugi strani, pa ker se tako zavzimate za pravice otrok, v zakon niste bili sposobni vnesti člena, ki bi omogočal starim staršem, da posvojijo otroke svoje krvi! Pa komu vi sedaj tukaj, oprostite, ne vem, govorite o pravicah pa o diskriminaciji pa o vsem ostalim? Vaše razprave se dobesedno bojim. Govorite o tem, kako želite, da bo posameznik imel odnos do matere in očeta, ki ga je izgubil, da bo ta vez ostala. Ja, ali ne bo to najbolj bližje k temu, če bo lahko živel in bil posvojen v družino oziroma od svojih starih staršev in bo na nek način lahko to življenje nadaljeval? Seveda ne! Seveda se s tem ne strinjate, saj v tem je problem. In tukaj je naša razlika!

Kar se tiče ostalega, kar ste govorili v veliki meri, to danes že obstaja. Danes že obstaja. So otroci, so istospolne zveze in tukaj ni nobene diskriminacije. Ampak, problem je drugje. Vaš edini cilj je prioriteta posvajanja istospolnih partnerjev. To je razlika med vami in nami.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tega ne bom štel za repliko, ampak za razpravo, ker ne izpolnjuje osnov replike, to je, da ste bili v napačno razumljeni.

Tako odpiram zopet listo. Prosim za prijavo – za tiste, ki želite še razpravljati. Začenjamo s prijavo.
Besedo ima mag. Branislav Rajič.

MAG. BRANISLAV RAJIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Danes smo vsi dobili veliko pošte in večina te pošte je enake vsebine, tudi podobne sintakse in zelo sorodna, tako da predvidevam, da prihaja iz istega štaba.

V enem se celo grozi, nam poslancem, da nas bo Bog kaznoval, na koncu pa nas lepo pozdravlja. Kakšna hipokrizija! Argument nasprotnikov, da je predlog zakona škodljiv za

otroke, ker bodo v istospolni skupnosti kot posvojenci živeli brez mame ali brez očeta, enostavno ne drži, ker sledeč tej logiki nasprotnikov sklepam, da bi poskušali vsem ločencem odvzeti otroke. Čeprav zakon eksplicitno ne obravnava posvojitve otrok, se tega posredno dotika. Na tej točki se mi zdi pomembno poudariti, da pri posvojitvah ne gre za ugrabitev otrok iz ljubečih družin in vročitev le-teh istospolnim osebam namesto psa ali mačke. Menim, da ne gre za posvojitve otrok iz kataloga, ki sicer živijo v kataloških idealnih življenjskih pogojih, gre pa za možnost, da otrok, ki od rojstva živi v kletki ali skoraj v kletki nekje, recimo na vzhodu Evrope, da takšen otrok dobi dom, ljubezen, šolanje, prihodnost; z eno besedo življenje, pa čeprav nekateri od njih ne bodo imeli komu prinesiti darila za materinski ali očetovski dan. Lahko da bodo nekateri od teh otrok stigmatizirani med vrstniki, ampak zahvaljujoč odprtosti naše družbe takšnih primerov, se mi zdi, ne bo veliko. In to zasmehovanje, če se sploh zgodi, ni primerljivo z gorjem, ki bi ga otrok preživel, če ne bi bil posvojen.

Zelo dvomim v navedbe, da so nasprotniki zakona zaskrbljeni le za otroke. Bolj v tem vidim sprenevedanje, s katerim izpostavljajo principe svoje ideologije in izpeljujejo ključno nasprotovanje sklenitvi zakona med istospolnima partnerjema.

Torej, če se vrnem k zadevi, ki jo obravnavamo, se danes odločamo samo o tem, ali lahko zakonsko zvezo skleneta dva človeka, dve osebi brez števil. S tem bosta vsak zase ustvarila pogoje, da dostojno živita in ljubita tistega, ki sta si ga izbrala, da ob njej ali ob njem boleha, umre in ga samega in brez pravic ne pusti na cesti. Nič več in nič manj. Civilizacijska ura je peščena ura in ko se izteka čas, tudi zmanjkuje peska, v katerega potiskamo glave. Očistiti si je treba oči, ušesa, odpraviti še eno diskriminacijo in potem živeti naprej. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik. Lep pozdrav vam, predstavnicama ministrstva in vsem kolegicam in kolegom!

Predlog zakona, ki ga danes sprejemamo, bo sprejet po hitrem oziroma skrajšanem postopku. Ne vem, zakaj je to potrebno. Kolegi me niso prepričali s tem, da je to področje neurejeno že 26 let, kot nekateri pravijo, nekateri pa 18 let. Mislim, da če bi šel ta zakon v redni postopek, bi ga lahko še v marsičem izboljšali. Danes ta zakon prinaša samo možnost sklenitve zakonske zveze gejem in lezbijkam in s tem možnost, da bodo oni lahko posvojili otroke. Stari starši te možnosti nimamo. In mislim, če bi šel ta zakon v normalno proceduro, bi mi bili, vsaj kar se tiče Desusa, sem prepričana, ker nas je mnogo dedkov in

babic, pozorni na to in bi predlagali, da imajo tudi stari starši možnost posvojitve otrok. Ne vem, ali so zdaj ti gejevski pari bolj primerni za posvojitve otrok, kot smo mi, stari starši. Ministrica je rekla, da se bodo postavili v vrsto, ker je pač otrok za posvojitev manj, kot je parov, ki bi otroke želeli posvojiti. Mi, stari starši, se niti v vrsto ne moremo postaviti, ker kaj bomo stali v vrsti, če vemo, da ne bomo ničesar dobili. Tisti, ki se bodo postavili v vrsto, pričakujejo, da bodo dobili otroka, enkrat ga bodo že dobili, če bodo vztrajni v tistih vrstah. Pa tudi vemo, kako se vrste lahko preskakujejo, in verjamem, da se bo tudi tu kaj takega dogajalo, čeprav tega ne moremo vnaprej predvideti, ampak vse je mogoče.

Zato tega zakona ne bom podprla, ker stari starši nimajo možnost posvojitve svojih vnukov. Sprašujem predstavnico Ministrstva za delo, ki se tako zavzema za sprejetje tega zakona po skrajšanem postopku in je poudarjala, kako veliko skrb in odgovornost imajo stari starši, kako veliko prispevajo za svoje vnuke, zakaj jim pa potem ne dajo v zakonu te možnosti, da bi lahko tudi posvojili otroke, kadar starši umrejo ali pa kadar so izjemne razmere v družinah, kjer živijo njihovi vnuki. Ne morem sprejeti obtožb, ki ste jih nekateri dajali, da tisti, ki smo proti temu zakonu oziroma spremembam tega zakona, smo nestrpni. Jaz nisem prav nič nestrpna do gejev, do lezbijk, spoštujem jih, z njimi normalno komuniciram, jih poznam in so res vredni spoštovanja, tako kot vsi ostali državljani. Vsi smo lahko dobri in slabi ljudje in smo taki; v nekaterih segmentnih dobri, v nekaterih manj dobri, ampak jaz se ne čutim nestrpna in ne želim, da me zaradi tega, če ne bom podprla tega zakona, smatrate kot osebo, ki je nestrpna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve, enake možnosti gospa Martina Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospod predsednik.

Saj me veseli pravzaprav ta širša razprava, pa ta velika skrb za otroke, ampak ne vem, če se spomnimo še vsi, da smo imeli v obravnavi celo sprejetje, bil je Družinski zakonik, ki je zelo natančno urejal razmerja, ki se dotikajo otrok z vseh strani; tako kar se tiče posvojitve, skrbništva, rejništva, zelo natančno, bistveno bolje, kot je o zdaj veljavnem zakonu to urejeno. Bistveno bolje je bilo to urejeno. Mene veseli pravzaprav, da zdaj slišimo, da tako posredno, nekateri pa celo neposredno rečejo, zdaj bi pa to vsebino, ki je bila v Družinskem zakoniku podprli. Zdaj bi pa podprli zakon o partnerski skupnosti, zakaj ga le niste vložili. Zakaj le smo pa potem dobivali take burne odzive, ko je bila samo javna razprava o zakonu o partnerski skupnosti? Zakaj so bili tako negativni? Pa tam nismo šli ne na posvojitve, ne širše. Kar se tiče Družinskega zakonika, omenila sem ga z

razlogom, zato ker Družinski zakonik pa je imel člen, ki bi od takrat naprej, ko bi začel Družinski zakonik veljati, omogočal posvojitve starim staršem. Bil je tak člen notri.

Zdaj pa malo pozabljamo eno zadevo. Novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ni predlagala Vlada; ni predlagala Vlada! Torej tudi ni mogla oblikovati svojih členov in ni oblikovala členov iz poglavja posvojitve, iz poglavja rejništva in iz drugih poglavij. Ni, ker ti členi niso bili vloženi kot tisti, ki se jih spreminja, ker to ni nov družinski zakonik. Ker je razmerja glede otrok še vedno potrebno urediti, še vedno. Pa bi zdaj veljala že – koliko, dve leti! Bi to že vse veljalo. Pa ne velja.

Zato se mi zdi malo hecno, če lahko rečem to, kar mislim in čutim, da se zdaj na ta način pogovarjamo. Da širimo stvari tja, kjer niti slučajno niso odprte, kjer niti slučajno ni predmet te novele zakona. Ampak v redu. Se pravi, še enkrat: Družinski zakonik je omogočal tudi posvojitve s strani starih staršev, svojih vnukov seveda, zato ne moremo reči, da se bodo danes stari starši postavili v vrsto ali ne, ker pride taka situacija, upam, da v veliki veliki večini nikoli. Ampak včasih se zgodi in šele takrat lahko pridemo do te situacije, ko bi si želeli pač posvojiti svojega vnuka.

Drugo pa, kar mogoče prej nisem bila razumljena, ko oba starša umreta. Torej, ko otrok nima živih staršev, takrat ta otrok ne gre avtomatično v posvojitev k neki tretji osebi ali tretjemu paru, ampak se najprej pogleda tiste razmere, tisto okolico, kjer je ta otrok živel. Stari starši ga po zdaj veljavnem zakonu res ne morejo posvojiti, lahko pa so skrbniki tega otroka do polnoletnosti, lahko pri njih živi. Brez težav! To se tudi dogaja, zato ker takrat ni razlogov, da bi se otroka iztrgalo iz družine in ga dalo pač nekam v popolnoma novo družino, v novo okolje. Ni nobenega razloga! Tak razlog je takrat, ko je otrok v svojem okolju zanemarjen, zlorabljen, takrat pa se pogleda, ali so tudi ti stiki s širšo družino še primerni ali ne, ali je treba otroka dati v popolnoma novo okolje in družino. Ne pa, ko gre za nek nesrečen slučaj in pač otrok ostane brez staršev.

Vseeno bi želela še enkrat poudariti, da pravzaprav ne razumem, ne razumem tega strahu. Sedaj ne vem, če sem res bila jaz toliko kontradiktorna. Ta zakon ne bo ne prinesel ne odnesel zasmehovanja. O tem sem govorila. To ni stvar zakonov, da bi prepovedovali ali pa zapovedovali odnos, ki ga mi kot družba imamo. To je na nas. O tem sem govorila. Tega se z zakonom ne da predpisati ali napisati in zato je na nas, zato je ta strah – ki je votel, okrog ga pa nič ni, so rekli že pametnejši in zapisali od mene – točno tak. Ustvarjamo razmere, da se ljudje bojijo nečesa, česar si sploh ne predstavljajo, za kar sploh ne vedo in govorimo, kot da bo jutri velika večina družin v tej državi istospolnih, kot da se bo velika večina ljudi jutri deklarirala za istospolno usmerjene. Skušajmo biti res v tem času in prostoru in skušajmo biti realni in

nehajmo strašiti ljudi, zato ker zato ni nobenih potreb. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Repliko ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Gospa predstavnica Vlade, res ste tak goreč zagovornik, da bi človek mislil, da ste šele prišli in da niste že tako dolgo tudi na ministrstvu in bi lahko to vse tudi vi predlagali, kar sedaj govorite in očitajte nam. Že v prejšnji svoji razpravi pa sem rekla, da se ne bom več oglasila, zdaj vam moram še enkrat povedati, očitno vas ni bilo. Mi smo vložili dve noveli zakona na to ustavno odločbo, pa ste ju vi zavrnili. In zdaj nam očitajte, zakaj tega ne naredimo, zakaj ne naredimo tega! Zakaj pa ne naredi Vlada? Saj Vlada je tista, ki vlada v Sloveniji. Potem pa vi dajte v zakon, da se lahko stari starši postavijo v vrsto. In nič ne ustvarjamo strahu, ker je leta 2013 bilo samo 22 registriranih istospolnih skupnosti, in vemo, da to ne bo sedaj kar tisoč oziroma 6 tisoč 200, kolikor je ostalih. Vendar ne govorite nečesa, kar ni res. Družinski zakonik ste v bistvu sami tudi zminirali. Družinski zakonik je padel na referendumu, pa ne samo zato, ker je desnica ali SDS glasovala za to, tudi z vaših strani so glasovali proti temu Družinskemu zakoniku. Se pa strinjam, da je bil Družinski zakonik kompromis in da je bil veliko boljši od tega zakona, kar smo že tudi danes povedali. In vi sami v svojih izjavah sedaj govorite, da je ta zakon slab, da imate očitno vi boljšega! Kompromis, ki ste ga že imeli z Družinskim zakonikom. Ali ni res? Ja, ne vem. Potem pa govori ministrica narobe in vi govorite narobe. Ne očitati nečesa, da ni res, da se zdaj nekako borimo za pravice otrok. Sama sem prej rekla, da se premalo borimo tudi za pravice tistih otrok, ki živijo v slabih družinskih razmerah. Premalo! Sedaj bomo še nekaj dodali zraven. Še vedno dovoljujemo revščino otrok. Kaj je naredilo ministrstvo na tem, da bi otroci živeli v normalnih družinah? Kaj je naredila Vlada na tem področju, da ne bi prišlo do takšnih situacij, kot se dogajajo danes, ko oče umori mamo itn. in potem otroci ostanejo sami in se stari starši borijo za tega otroka? Pričakujem potem, tako kot je rekla gospa Novak, da bo Vlada dala svoj zakon, za katerega pravite, da je boljši od tega. Da boste vi tisti, ki boste državljanom, babicam, dedkom, če govorimo samo o tem, omogočali posvojitve. In ne govoriti, zakaj niste vi. Dalí smo dve noveli zakona 2009 in ju niste sprejeli. 2006 je bil sprejet zakon o registrirani istospolnih skupnostih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovana državna sekretarka!

Ne morem verjeti, da pri tako pomembni materiji, ki dobesedno danes razburja

javnost, kakorkoli že, ene tako, druge tako, vi zavestno zavajate. Zavestno zavajate javnost ali pa ne veste, kaj govorite.

V Družinski zakonik je predlog, da stari starši lahko posvajajo otroke prišel zgolj zato, ker je ta amandma predlagala Slovenska demokratska stranka. Vaše ministrstvo je bilo proti, takrat je bilo vaše ministrstvo proti temu amandmaju. Res pa je, da je poslanka – mislim, da Černač Megličeva – potem zadevo obrnila in povedala, da bodo ta amandma podprli. Ne zavajajte! V vaši osnovi tega ni bilo in tudi danes tega ni. In ne govorite mi, prosim, da imajo stari starši enake možnosti, kot bi jih imeli, če bi lahko posvajali. Ni res, bo neka služba, ki bo ugotovila, da otrok v nekem okolju ni primeren in morda bo ugotovila, da stari starši, ne vem, mojih otrok, vaših otrok ne nazadnje, otrok kogar koli drugega, niso primerni za nadaljnjo vzgojo svojih otrok. O tem govorimo! Ne zavajajte!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dejstvo je, da ne morem dopustiti repliko na repliko, ampak lepo bi prosil vse, ki imate razpravo, da se v bistvu prijavite k razpravi, lahko pridete k besedi, čas isto teče pri repliki kot pri vseh ostalih zadevah, medtem ko replika je namenjena zgolj temu, če je nekdo vas narobe navajal, ne pa razpravi z nasprotnikom, s tistim, s katerim se polemizira.

Zdaj pa ima besedo predlagatelj dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Kaj se nam zdaj dogaja? Razpravo smo obrnili v popolnoma drug kurz, ki nima neposredne zveze s predlogo novele Zakona o zakonski zvezi in s tem, kaj so predlagani amandmaji. Govorimo ves čas o posvojitvah in zdaj zadnje trenutke še o tem, da zakaj nimajo stari starši pravice do posvajanja ... Naša novela se ne dotika v nobenem od členov posvajanja in zato tudi ni predmet te obravnave. Za kaj gre?

Gre za to, da razširimo oziroma izenačimo pravice določene skupine državljanov in druge skupine državljanov. Gre za to, da se zdaj v tem trenutku pogovarjamo oziroma vsaj bi morali razpravljati o tem, zakaj nimajo istospolni pari pravice do odsotnosti z dela zaradi bolezni partnerja ali partnerke; zakaj nimajo pravice do nadomestila dohodka za nego družinskega člana; zakaj nimajo pravice do zdravstvenega zavarovanja po partnerju; zakaj nimajo pravice do sklenitve najemne pogodbe s preživelim zakoncem ali zakonko. Govorimo o več pravicah in sploh pa ne o tem, da bi govorili o pravici za posvojitve, zato ker te pravice ni. Govorim o pravici za to, da imajo vsi enake možnosti za kandidiranje na listo za posvajanje. Ampak to je spet druga stvar. Zakaj nimajo stari starši te možnosti, je stvar drugega zakona, verjetno celovite reforme družinske zakonodaje in je popolnoma ločeno od tega, o čemer bi morali danes tukaj razpravljati.

Kaj je ključni namen te poteze, da se zdaj pogovarjamo o posvojitvah in o starih starših? To, da skrenemo s poti, ki smo jo zastavili v startu, in da govorimo o tem, kako je treba dodeliti enake pravice vsem, ne glede na tiste osebne okoliščine, o katerih sem govoril na začetku. Na nek način bi pozval k temu, da se v razpravi skušamo argumentirano pogovarjati o tem, kaj predlagamo, in ostale predloge na nek način zadržimo za reševanje teh problemov, ki jih je seveda treba nasloviti; in to čim prej.

Kar se tiče teh argumentov, pa bi predvsem dejal to, da gre jasno za neko skrb oziroma bolj za nek strah pred tem, da se bo jutri svet podrl. Ampak vemo, da ne bo nič drugače, in mislim, da lahko tudi zakon, čeprav tega ne more narediti in ne bo neposredno vplival, lahko tudi pripomogel k temu, da se družba na nek način tudi malo bolj pozitivno obrne do teh stvari. Hvala.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Erika Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo.

Glede na razprave in na vsa sporočila, ki smo jih prejeli na naš mail, nekako zaključujem, da te novele zakona niso prav dobro vsi prebrali oziroma je nekako vse skupaj zmanipulirano. Res je, ne govorimo o tistem, kar zakon želi storiti.

Res sem dobila veliko teh mailov, žal mi je, da ne morem vsakemu posebej odgovoriti, bom pa skozi razpravo sedaj poskusila vsem skupaj.

Glavni pozivi se nekako nanašajo na ohranitev vrednote družine. Povedala sem že, da ljudje imamo različne vrednote in pri vsakem posamezniku so seveda različno rangirane. V tem zakonu pa v 2. členu piše, "družina je življenjska skupnost staršev in otrok, ki zaradi koristi otroka uživa posebno varstvo". Mislim, da je vsa vrednota družine ohranjena, da se v ničemer in nikakor ne spreminja. Res pa je tudi, da imamo ljudje vrednote v sebi in noben zakon nam vrednot ne da, zato nam noben zakon tudi vrednot ne more vzeti.

Za pravico otrok do mame in očeta se zavzemajo oziroma nas pozivajo, naj se zavzemajo, ker se samo v skupnosti matere in očeta lahko razvijejo do popolnosti otroci oziroma osebe. Veste, osebno se s tem ne strinjam. Mislim, da take razprave tudi ponižujejo vse tiste družine, samohranilce, kjer matere ali očetje sami vzgajajo, in to zelo dobro in zelo kvalitetno, svoje otroke. Ne nazadnje sem jaz sama živela z mamo, brez očeta, pa sem se izšolala, pa sem zamenjala kar nekaj služb, dobila veliko delovnih izkušenj in danes sem v parlamentu. Mislim, da je svoje delo moja mama dobro opravila; sama, brez očeta.

Pozivi se nanašajo tudi na svobodno in neideološko vzgojo otrok. Glejte, vsi skupaj lahko že danes svobodno vzgajamo naše otroke; smo jih včeraj, jih lahko danes in mislim,

da zaradi tega zakona jih bomo lahko tudi jutri. Zdaj ne vem, ali jih bomo lahko tudi neideološko, predvsem pa je vzgoja otrok stvar staršev in ne zakona.

Večina piše o redefiniciji zakonske zaveze, ki naj bi omogočila odraščanje otrok brez očeta in brez matere. Sama nisem uspela najti nobenega člana, ki bi samo zaradi tega, ker bo zakon dovolil poroko istospolnim, to omogočilo odraščanje otrok brez očeta in brez matere; kot že rečeno, taki otroci že odraščajo brez matere in očeta. Vsak, ko se rodi, ima mater in očeta, potem pa zaradi različnih razlogov kakšnega od njih ali pa oba izgubijo. No, zaradi napredka medicine danes tudi ni rečeno, da ima že na začetku vsak otrok mater in očeta.

Prebrala sem mail, ki mi ga je pisala mama, ki je zaključila s stavkom, da je mati petih otrok in je srečno poročena. Super! Krasno! Jaz sem vesela, da bi bilo takih čim več, me pa malo žalosti, ker ni vesela in ne privoščiči, da bi bili tako veseli tudi tisti, ki bi se želeli poročiti in imeti tak srečen zakon, kot ga ima ona, čeprav so istospolni. Dejstvo je, da je družina življenjska skupnost staršev in otrok, le oblike te družinske skupnosti so različne. Vse mogoče so danes in dejstvo je, da so, in zaradi nekega zakona jih ne bo nič več, nič manj, take so in skrajni čas je, da jih priznamo.

Piše mi tudi gospa, ki pravi, da nima nič proti – takih mailov je dosti in tudi razprav – ljudje načeloma nimajo nič proti istospolnim usmerjenim, jih spoštujejo, pravijo, da lahko mirne duše živijo po svoje ... Potem se zgodi pa: ampak, naj ne zahtevajo nekih pravic, ki jim niso naravne. Veste, ti ljudje se samo želijo poročiti, zato ker se podpirajo, ker se imajo radi, ker skrbijo en za drugega in to je še kako naravno. Mislim, da če se istospolni ljudje rodijo v Sloveniji, se šolajo, delajo, plačujejo davke in prispevke, potem je še kako prav, da poleg vseh dolžnosti imajo tudi vse pravice. Ustava pravi, da so vsi pred zakonom enaki. Pa so res? Mislim, da niso in da so pravice partnerjev v istospolnih skupnostih, kot smo tudi danes v številnih razpravah že večkrat slišali, urejene pomanjkljivo, nepregledno in na neustaven način in to le zaradi ene osebne okoliščine; le zaradi spolne usmerjenosti, ki je zelo osebna stvar, kot je rasa, politična ali pa tudi verska pripadnost. Meni se zdi to nedopustno. Kar nekaj ljudi nas je pozivalo, da naj premislimo, ali bi v primeru, če se nam zgodi kaj hudega in naši otroci izgubijo vse bližnje, dovolili, da naše otroke vzgaja homoseksualni partner. Ne vem, zakaj me nihče ni vprašal, ali bi dovolila, da moja hčer vzgaja globoko veren par. Recimo, osebno bi imela s tem težave. Pa vendar bi dovolila in enim in drugim, ker ko razmišljam, kaj želim kot mama svojemu otroku, potem pridem do preprostega dogovora: želim, da je zdrav, želim, da ga ima nekdo rad in da zanj skrbi. In to je to. Pa najsibodi kdorkoli. Osebno ocenjujem, da so prav nekatere razprave danes, še bolj včeraj, naredile pravzaprav največjo mogočo reklamo

temu zakonu. To menim zato, ker verjamem, da večina ljudi razume in razlikuje na eni strani med manipulacijo, med zavajanjem in predvsem med zastraševanjem in na drugi strani za preprosto in iskreno željo, da se sledi ustavi in se sprejme drugačnost, kot je to storila že večina evropskih držav.

Prav je, da zakonodaja sledi spremembam, ki so se v družbi že zgodile. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, najlepša hvala za besedo.

Družine so različne. To je dejstvo, je bilo že večkrat izpostavljeno na tej seji in spremembe v Zakonu o zakonskih zvezi, ki jih v Združeni levici predlagamo, niso nič več in nič manj kot le priznanje te že obstoječe različnosti. Naš predlog priznanja je v resnici samo in zgolj formalnost, ampak ta formalnost potegne za seboj nekatere pomembne posledice. Konkretno odpravlja neustavno stanje in prenaša enakost in enakopravnost za določene skupine naših sodržavljank in sodržavljanov in jim priznava stvari, ki bi jim bi morale biti priznane že zdavnaj.

Razgibanost družinske krajine je nekaj popolnoma običajnega. Če se razgledamo okoli sebe, zelo hitro najdemo poleg prevladujoče raznospolne oblike družine tudi enostarševske družine, teh je kar 20 % med nami, pa seveda tudi družine z istospolnima partnerjema. Tudi to je bilo že danes večkrat omenjeno, da tudi taki primeri že obstajajo. Kar želim izpostaviti, kar želim reči v resnici, je to, da je družina družben pojav. Družina je globoko družben pojav – ne naravni, družbeni pojav. Ko govorimo o družbenih pojavih, govorimo o družbenih odnosih in strukturnih pozicijah, ki jih ti družbeni odnosi formirajo. To ni hipoteza, to ni politično stališče, to ni ideologija, to je dejstvo. Potem pa kakorkoli se že do tega dejstva opredelujemo, lahko nam je všeč, lahko nam ni, ampak to je dejstvo.

Nasprotniki sprememb Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki jih predlagamo v Združeni levici, imajo – tukaj bi se zataknil v te famozne e-maile, ki so nam zasuli inboxe, kot se je že marsikdo drug pred mano. Skratka, nasprotniki našega predloga imajo polna usta naravne tradicionalne družine. Ampak ti nasprotniki preprosto jemljejo neko točno določeno obliko družine, ki se je pojavila na neki točno določeni točki družbenega razvoja in potem to naturalizirajo, "ponaravljajo", namerno pa ignorirajo korenine njenega izvora in jo prodajajo kot nekaj, kar je tu od vekomaj, pa to sploh ni res. Samo zato počnejo to, da zadostijo svojim predstavam, kaj naj bi po njihovo družina bila. Držijo se načela, da če je njihova ideologija ali pa, recimo raje, svetovni nazor, če vam bo to bolj všeč, v nasprotju z dejstvi, – toliko slabše za dejstva! Na nesrečno poimenovani tradicionalni

družini, ki jo tako povzdigujejo kot večni temelj človeštva, v resnici ni prav nič tradicionalnega, v najboljšem primeru je ta stara tam kakšnih 200 let.

Spol in spolna usmerjenost bi morala biti pri pridobivanju pravic nepomembna, zato pri trenutnem stanju Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ne moremo govoriti o razlikovanju, ampak smo soočeni z diskriminacijo, s kršenjem pravic in to v Združeni levici končno odpravljamo s tem, da družino opredeljujemo kot skupnost dveh oseb. Slovenska ustava je na srečo dovolj razsvetljenska, da nam v resnici ni treba storiti kaj prida drugega, kot zgolj slediti njeni črki in njenemu duhu. Kako zelo absurdna je predstava o naravni obliki družine, lahko najlepše pokažemo, če se spustimo malo v zgodovino, gremo pogledat na empiričen teren, konkretno na zgodovinsko ustrezno naravne tradicionalne družine v času rimske republike. Takrat je bil na čelu institucije družine brezprizivni vladar, bi mu lahko rekli pater familias, ga poznamo pod tem nazivom, tudi v šolah se tega učijo, no, in ta človek je imel družino, ki so jo med drugim sestavljali tudi sužnji, imel je celo pooblastila, da je v suženjstvo lahko prodal svoje lastne otroke, nad vsemi družinskimi člani pa je imel moč izvajati pravico do življenja in do smrti. Govorimo o družbeni formi družine, naravne družine, tradicionalne družine, kot jo je poznala neka družba dobrih 200 let nazaj.

Ampak, od takrat se je spremenilo veliko. Sužnje so zamenjali svobodni posamezniki, tiranijo vladarjev je zamenjala liberalna demokracija, ženske in moški pa so/smo pridobili volilno pravico. Danes imamo možnost in kot kaže, jo bomo tudi plodno izkoristili, da naredimo korak naprej v 21. stoletje in sprejmemo zakonodajo, ki bo izenačila pravice ljudi, ne glede na njihovo spolno usmerjenost. To so spremembe, s katerimi prav nihče ničesar ne izgublja, mnogi pa lahko zelo veliko pridobijo. In ne nazadnje, naša naloga kot socialistov je natančno to, da smo nosilec progresivne družbene spremembe, ki brani in uvaja pravice manjšin, pravice delovnih ljudi in vztraja z njimi z ramo ob rami v boju za pravice in za svobodo. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Zakon, ki ga je predlagala Združena levica, je enkratni. Poišče politično bojišče, da drug drugemu dokazujemo, v katere vrednote verjamemo. Zato da boste morda v koaliciji pokazali, da verjamete v neke vrednote, ki jih zagovarja zavezništvo ALDE, boste sprejeli zakon, ki je slab in ki bo povzročil veliko težav in veliko problemov. Zaradi tega bi vas prosil, da se po stari koalicijski navadi držite reka, da

boste opozicijski predlog zavrnil in prišli z boljšim sistemskim zakonom. Tisti sistemski zakon, ki ga je pripravila ministrica in katerega smo že lahko videli in vanj vpogledali, je nedvomno mnogo boljši kot pa ta, ki ga je predlagala Združena levica. Zakon, ki ga je predlagala Združena levica, uvaja popolno izenačitev heteroseksualnih in homoseksualnih parov. Torej, če imajo možnost do posvojitve otrok heteroseksualci, imajo, bodo imeli po tem zakonu možnost tudi homoseksualci. Toliko o tem, da v tej debati ne bi smeli upoštevati vprašanje posvojitve. Vprašanje posvojitve je še kako relevantno vprašanje pri tej temi. Za nas v Novi Sloveniji je to nesprejemljiva možnost; torej mi nasprotujemo, da bi lahko istospolni posvajali otroke. To je točka, s katero se ne strinjamo in kateri nasprotujemo in zaradi katerega tudi ne podpiramo tega zakona.

Seveda pa smo za to, da se istospolni pa zagotovijo vse pravne in socialne pravice. Prav nek zakon, ki ga je sprejel takrat naš minister, leta 2005, je te pravice na nek način urejal. Čeprav je Ustavno sodišče ugotovilo, da je treba določene stvari še boljše urediti, ni pa reklo, da ga je treba odpraviti. Če upoštevate raziskavo Mirovnega inštituta, potem lahko ugotovite, da si teh 73 % istospolnih parov želi poroke prav zaradi teh pravnih in socialnih pravic. In preko popravka tega zakona, ki ga je tudi ministrica na nek način predlagala, bi lahko te stvari mnogo boljše uredili, kot pa na način, kot ga predlaga Združena levica. Zato upam, da bo tukaj prevladala tudi politična modrost in da se bo šlo z nekim zakonom, ki bo te stvari ... /izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati o 5. členu ter amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije? Prosim za prijavo.

Najprej dajem besedo ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Saj večino stvari je bilo že povedanih, samo vseeno, ker razprava dolgo časa traja, morda, da še enkrat osvetlimo določena dejstva. Mene bi res veselilo, da bi lahko prišli z nekim zakonom, ki bi se imenoval, ne vem, zakon o partnerski skupnosti in bi ga soglasno podprli v Državnem zboru.

Glede na današnjo razpravo se mi zdi celo, da bi bilo to mogoče. Ampak, ko se spomnim razprave o Družinskem zakoniku, pa se bom ponovila – tistim, ki ste bili prej, se opravičujem. Takrat je bila v prvotni verziji Družinskega zakonika možnost, da zakonsko skupnost skleneta dve osebi istega spola ali različnega. Pa smo imeli potem veliko razprav pa smo rekli, da razumemo, smo poslušali, ali želite, da je ta simbolna vrednost zakonske zveze samo zveza med moškim in žensko. Pa smo rekli v redu,

bomo predlagali kompromis. In smo predlagali kompromis in je bilo v Družinskem zakoniku zapisano, da smo ločili, zakonska zveza je ostala zveza med moškim in žensko in smo poimenovali partnersko skupnost, ki je bila zveza med dvema osebama istega spola. Potem ko smo govorili o posvojitvah, smo rekli v redu, ker so ti strahovi tako veliki, ker kot družba ne zmoremo, bomo predlagali kompromis in smo rekli, ker se je v tistem mesnem obdobju zgodila sodba sodišča, ki je zelo jasno povedala, da ne moremo obravnavati istospolnih partnerjev drugače, ko gre za biološke otroke in posvojitve v teh skupnostih, so tudi v tistem času bile izdane prve odločbe in so se dejansko posvojitve v istospolni partnerski skupnosti, enostranske, ko gre za biološkega otroka enega od staršev, biološkega starša, in ta otrok seveda nima drugega starša, da se dovoli ta posvojitve, seveda v skladu s postopki, ki veljajo. In smo rekli, dobro, s tem kompromisom ne bomo naredili nič novega, samo to dajmo v ta Družinski zakonik. In smo točno to naredili. Takrat je Državni zbor sprejel Družinski zakonik, ki ni omogočal posvojitve dvema istospolnima partnerjema.

Torej, vse to, kar vi danes govorite, je bilo v Družinskem zakoniku. Pa vseeno danes kogarkoli v širši javnosti vprašamo, večinoma bodo rekli ljudje, da smo Družinski zakonik – tisti, ki šli glasovati proti – ali če vprašamo trdno prepričanje Rimskokatoliška cerkev v naši državi, je Družinski zakonik omogočal posvojitve, pa temu ni tako. Sedaj pa sem že lahko predolgo v tem političnem prostoru, da lahko to verjamem popolnoma. Zakaj? Ko smo imeli predlog zakona o partnerski skupnosti, ki je zelo jasno govoril, ker smo rekli, da o človekovih pravicah vseeno ne bomo diskutirali, morajo biti pravice med njima izenačene, gremo s tem, ne bomo odprli razmerja do tretjih oseb. To bomo urejali, ko bomo odprli Družinski zakonik. Tako je bilo dogovorjeno tudi v koaliciji. Mi damo v javno razpravo zakon o partnerski skupnosti in seveda pričakovanje bi bilo, da bomo širše dosegli soglasje, ampak tudi vaša poslanska skupina je poslala pripombo na zakon v smislu, da moramo matičarjem dovoliti pravico do ugovora, da ne bi sprejemali in sklepali takih zvez.

Po drugi strani pa se je začelo postavljati vprašanje, ki ga danes velikokrat izrečete, da se ne ve, na katere zakone in kakšne posledice bi imel tisti zakon. Torej, tudi zakon o partnerski skupnosti, ki je zelo omejil in dal samo pravico istospolnima partnerjema, je postavil vprašanja, ki jih danes enako naslavljamo in odgovarjamo na njih v Državnem zboru. Tu znotraj verjamem, da smo prešli to in da se vsi strinjamo, da bi imeli pravice, ampak ta svetovnoznorski ... – je ta še vedno tako različen, da težko to ... To je v vseh evropskih ali povsod po svetu zelo podobno. In tako je. Sedaj pa tudi vidimo, da s v državah, ki so to že sprejele, se nič takega naslednji dan ni zgodilo. Tudi v Franciji, ko so bili

številni protesti, se spomnite, po televiziji je bilo, spremljali smo to, tudi v Španiji; in zanimivo, da konservativna španska vlada, ko je prišla, ni šla spreminjati njihove določbe, ki omogoča posvojitve in je zelo podobna naši. Torej, dejansko se po dnevu, ko se to zgodi, ugotovi, da se nič bistveno ne zgodi. In res, posvojitve, tudi v tem primeru, ko gre za biološkega otroka, torej, ko so posvojitve biološkega otroka, gre center za socialno delo tja večkrat, analizira, pogleda, in res kaj otrok ...

Ko sem brala to odločbo, to ni nekaj, da oni kar tja pridejo in enostavno rečejo, da sedaj pa to tako bo. Ni! Ti postopki, tudi v primeru, ko otrok že živi tam, absolutno niso enostavni. Prav je tako in mora biti tako, ker posvojitev je pravica otroka, da se mu zagotovi najboljše mogoče okolje za njegov razvoj. Ne vem, ne bom špekulirala, ampak morda bi otrok, ki je živel, ki živi v taki istospolni partnerski skupnosti, se staršem, bog ne daj, nekaj zgodi in bi temu otroku morali iskati nadomestne starše. In je utemeljeno, kaj bi bilo za njega najboljše, ampak pustimo to stroki, da o tem odloča. Ni to na nas, da tam ni primeren življenjski prostor za njega samo zaradi tega, ker je tako, ker bo diskriminiran, ker bo ne vem kaj. Tako ali tako diskriminiramo ga zmeraj ljudje, ki to počnemo. Mi vzgajamo svoje otroke. Otroci, ki se rodijo, sigurno nimajo pogleda na to, kaj si mislijo o tem, ko se dva moška poljubljata, dve ženski, kakšno ima mnenje o tem, kaj je naravno ... Vsaj ne vem, moji otroci pač nimajo verjetno podobnega mnenja kot vaši, zaradi tega ker je potek primarne socializacije pač različen pri vas in pri nas; in tako je. Tako je prav. Ni da bi mi ustvarjali neko enoumje v družbi. Ampak družba se mora zavedati, da smo različni in da moramo dopuščati to toleranco v družbi. Tako kot jaz, kljub temu da seveda ne hodim v cerkev, nikakor nikoli ne bom nekemu to preprečevala ali kakršnokoli mnenje o tem imela, ker je to pravica vsakega. In družba je lahko v tej različnosti samo močnejša, če prepoznamo in spoštujemo to različnost. Poskusimo ta zakon sprejeti, sprejmimo ga danes, upam, da ga boste sprejeli, da bomo videli, da bo jutri vse enako in da bodo ta pričakovanja, ta strah, ki se ustvarja, da se bo izkazal kot neutemeljen, ker je to. Vse evropske družbe ... Potem bi Francija morala že drveti proti propadu zaradi tega, ker so to omogočili, Španija kot katoliška država bi morala biti že na robu propada samo zaradi tega, ker so to dovolili; pa se nič od tega ni zgodilo.

Celica družine se spreminja skozi čas, to so dejstva, kot je kolega zelo dobro rekel, družina je družbeno dejstvo, ni naravno, nič se ne spreminja skozi čas, tako kot se je v zgodovini. Tradicionalna družina ne bo s tem nič drugačna, nič ji ne bo odvzeto. Že danes učitelji v šolah govorijo o različnih tipih družin in nekateri omenjajo tudi že, vedno več je takšnih, ki omenjajo istospolno družino, pa zaradi tega tradicionalen ali pa nuklearna, kar je pravilen izraz, ni nič manj in otroci, mislim ... Ne vem, res

sem tukaj poslušala že pred leti, ko smo razpravljali o Družinskem zakoniku in bi želela razumeti te strahove, pa jih res ne morem. Ta zakon ne bo nič nobenemu odvzel, vzel. Mi imamo 572 ljudi, ki bi želeli imeti in posvojiti otroka, v Sloveniji imamo tam okoli 40 posvojitvev. V tem postopku, poglejte, to bi bil čudež, če bi se kaj takšnega zgodilo. Dejstvo pa je, da že danes v tujini posvojijo in potem imamo pa tudi že odločbe sodišča, veste, se spomnite takrat v razpravi Družinskega zakonika, da ima na primer par, kjer je eden izmed partnerjev Slovenec, ki ima z ameriško odločbo priznано očetovstvo, in potem pride v Slovenijo in sodišče pozove priznanje te tuje sodne odločbe. In naše sodišče je priznalo to tujo sodno odločbo. Torej, to se že dogaja in s to spremembo danes ne bo nič bistveno drugače.

Pa samo to, dajmo morda možnost, pa da bomo videli, da jutri res ne bo več drugače. Razumem pa vaše pomisleke, razumem tudi te strahove, ki jih imate, res v tistem obdobju 2009–2012 je bilo veliko razprav na to in ne morem reči, da vas nisem slišala, da nisem slišala teh pomislekov, ki jih imate. Od začetka jih nisem razumela ali pa mi sploh niso bili jasni, ker ljudje smo različni, različno razmišljamo, ampak zdaj vas razumem, ampak vas na nek način prosim, če smo lahko toliko odprti kot družba, da poskušamo, da pogledamo, ali so samo naši predsodki ali nas predsodki ne vodijo v tej smeri, da sploh ne dopuščamo drugačne možnosti. Vedno je pač človeško vse to, tako da – hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

Kolega Tonin je v resnici odprl zanimivo temo za razpravo, ko pravi, da ta milje tukaj na tej strani v resnici je odvisen od ALDE. Vendar kot poznavalec, kako v resnici so organizirane v Evropi politične stranke oziroma grupacije, ve eno stvar zelo jasno: ALDE sploh ni obstajal, ko je tukaj bilo že to vprašanje odprto, že nazaj, bil je ELDR, pred tem pa še kaj drugega. Seveda je ALDE zagovornik teh vprašanj, sploh ni sporno, ampak v Sloveniji so bila še pred ALDE ta vprašanja odprta in so vedno obstajali zagovorniki. Ampak srž problema ni to, to je v bistvu stvar, bom rekel, nekega političnega diskurza, ki ga nekdo zavrže in reče, veste, saj mi vas razumemo, vi drugače ne bi, če ne bi imeli zadaj programa ALDE. Ne, kolega Tonin! Tukaj gre iskreno in čisto zares za to, da je treba določena vprašanja, ki so diskriminatorna, preprosto urediti.

Včeraj sem dobil eno vprašanje oziroma en predlog na Komisiji za človekove pravice od neke gospe – mislim, da je prišla iz združenja, da ne bom kaj narobe rekel, krščanski intelektualci, nekaj v temu smislu –, ki mi je rekla, niti ne, da je proti ureditvi tega vprašanja, sploh ne, ampak je rekla preprosto:

"Veste kaj, predlagamo čez deset let, ne zdaj. Čez deset let." Vprašal sem: "In kaj se bo spremenilo čez deset let? Ali pristajamo na ta diskurz, da bomo deset let še gledali diskriminacijo?" Sedaj bi lahko bil politično nekorekten, pa bi rekel: "Kolega Tonin, saj vas razumem, da to pač zagovarjate, zato ker imate tak program, ki ga zagovarjajo v Vatikanu." Pa bi bilo to nekorektno. To sedaj samo vračam nazaj, da boste videli z ogledalom, kako to izgleda, ko mi omenjate ALDE. Pa to ni namen, daleč od tega! Verjamem, da vsi, ki sedimo v krogu, bi danes, če bi vprašal, kdo je za to, da se ukinejo vse diskriminacije v Republiki Sloveniji – vsi bi dvignili roko. Problem je nekje drugje. Vi tega vprašanja sploh ne vidite kot diskriminacijo. V tem je problem. Zato je potem ta dialog malce težji, zaradi tega, ker verjamete, da je tisto, kar počneta mož in žena, da je to edino zveličavno naravno in sveto, nedotakljivo in preprosto naj ostane kar tako še naprej, ker do danes je bilo vse O. K. In tudi bo ostalo tako, kajti vaš zakon, kolega Tonin, pa moj zakon, ni odvisen od zakona in nikoli ne bo odvisen od zakona, ampak bo predvsem odvisen od odnosa, ki ga imava s svojim partnerjem. That's it! Druge zgodbe ni. Pa midva lahko tukaj razpredava od jutra do večera pa govoriva, kaj je naravno, pa kaj ni naravno pa kako bo to izgledalo pa ali bomo izumrli ali ne bomo izumrli – kaj se bo zgodilo? Nič se ne bo zgodilo! Samo tisti manjšini bomo dali možnost, da se počutijo ljudje enakovredni, kolega Tonin, vam in meni. Samo to. In to je namen.

Ko bomo to vprašanje uredili, verjemite mi, ko bomo obrnili list papirja, bodo prišli novi problemi. Upam, da se ne bomo takrat spet in še enkrat pogovarjali spet o tem, kdo zagovarja kakšen program in kako on vidi svojo sliko urejanja tega problema v slovenskem prostoru. Verjamem, pa, da so stvari boleče. Ne bi rad dal primerjave, veste, svojo mamo sem prepričeval deset let, da naj kupi pomivalni stroj, da si bo olajšala težave, pa je rekla, da na roke se vedno boljše umije kot na stroj. Potem sem ji pa to naredil na silo, ker sem videl, da je konec zgodbe. Čez dve leti se je stroj nekaj pokvaril. Sem imel probleme tri tedne, ker nisem uredil popravila tega stroja, ker je prišel nov standard, nova pravila. Primerjava ni najboljša, je pa namenoma ekstremno drugačna, zato da vas odpeljem stran od teh zgodb, ker so vsi obremenjeni.

Sploh ne razumem tega problema, ki ga imamo Slovenci kar naprej, da se ukvarjamo s tem, ali je to, kar delajo v sosednji spalnici, v sosednjem stanovanju, primerno, ali je to naravno, ali je to enakovredno. Spustimo te spone. Dajmo ljudem živeti! Samo to je. In kakšne stvari morajo postati pa res nedotakljive. Vprašanja dveh ne sme biti vprašanje naju dveh, kako bova midva odločala, kako bosta druga dva ali drugi dve ali kdorkoli pač že skupaj živel. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Danes že kar nekaj časa govorimo o zelo pomembnem zakonu. Ta zakon je po mojem prepričanju tako pomemben, da bi moralo danes biti prisotnih vseh 90 poslank in poslancev in zvečer, ko bi za ta zakon glasovali, bi morali biti vsi enotni, vseh 90 bi moralo biti "za". Ko takole pogledam po dvorani, še kako je pomembno pri tem zakonu, ko vidimo mlade poslance, ki seveda še bodo prišli do tega, da bodo imeli družine in otroke. Mnogo je v tem državnem zboru poslank in poslancev, ki že imajo svoje družine in otroke. Celó veselí me, da je mnogo tudi tistih, ki so že babice ali dedki. Ker smo tako raznoliki, sem iskreno prepričan, da bi lahko sestavili najboljši zakon, ki bi šel v dobrobit slovenske družine. Ko smo danes poslušali razpravo, prav gotovo je vsak povedal svoje mnenje, veliko jih je tudi govorilo o stališču stranke. Naj sam povem, da nikoli nisem imel pomislekov o istospolnih. Celó imam priložnost se kdaj pa kraj z njimi srečevati in moram povedati, da so moje izkušnje, ko se s temi ljudmi srečujem, zelo pozitivne. Nikoli, ko sem imel priliko se z nekom srečati, ni obremenjeval okolja in vseh tistih, s katerimi se je srečeval.

Danes tudi mnogo govorimo o družini. Prav gotovo si vsak moški oziroma ženska in moški želita idealne družine, idealnih otrok. Velikokrat to ni mogoče. Ko pride na tej poti veliko preprek, ki ne omogočajo, da je idealna družina. Mnogim, hvala bogu, to uspe. Sam sem imel v prejšnji službi mnogokrat srečevati zakonca ali otroke, ki živijo v zelo težkem položaju. Srečevati očeta in mater, ki imata veliko otrok; 1, 2, 3, 4, 5, celo sem srečal družino, ki ima 6 otrok. Ampak, ko sem – pa da bom prav razumljen –, opazoval ta dva starša in ko sem opazoval otroke, v kakšnem okolju živijo in kako so vzgajani, sem imel občutek, da ti starši niso bili sposobni, da vzgajajo enega otroka.

Seveda, ko govorimo o tem zakonu, še enkrat ponavljam, da nimam pomislekov, kar se tiče istospolnih, imam pa pomisleke pri posvojitvi otrok. Tu moram povedati iskreno, da se s tem zakonom ne morem strinjati. Če bi se vrnil na svoj začetek, če bi se tega odgovorno lotili, predvsem Vlada, ne bi bilo tega predlagati eni od strank, ampak bi to predlagala Vlada, vsi mi bi pa pri tem kvalitetno sodelovali. Ker to predlaga, pa ni moteče, Združena levica, je skrajšan postopek, se hiti, pa ne vem, zakaj se nekomu mudi.

Danes smo velikokrat slišali tudi veliko o starih starših. Sam imam hčerko in sina, že odrasla. Velikokrat se spomnim, ko sem bilo kje, predvsem med počitnicami, smo starši zelo ponosni, če lahko damo svoje otroke na počitnice svojim starim staršem. To sem mnogokrat v svojem življenju doživel, nisem pa

še doživel, pa še enkrat ponavljam, da nimam pomislekov do istospolnih, da bi dva starša dala za en teden ali počitnice na primer dvema moškima, ki živita v skupnosti. Tega še nisem dočakal. Hočem to povedati, to se mi ne zdi prav in da to ne gre v dobrobit slovenske družine. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala lepa za besedo.

Marsikaj smo slišali danes na to temo in moram reči, da dokler nismo vložili tega zakona in dokler nisem bila zasuta s temi maili, nisem vedela, da je toliko nestrpnosti v naši domovini. Jaz pa moram, kolega Podkrajšek, reči, da pa sem dala svojo hčerko v varstvo istospolnemu paru, dva moška sta, pa ni bilo nič narobe. Nasprotno! Imam prijateljico, ki je zbolela za rakom in ko jo je vprašala mama –v primeru smrti –, h komu bi šla, bi šla k starim staršem, je rekla, da ne; šla bi h stricu temu in temu. Skratka, poznamo tudi drugačen svet. Poznamo drugačne družine in poznamo drugačno sprejemanje. Veste, strah ima velike oči, strah pa izvira iz nepoznavanja, iz neznanja. In ljudi strašiti z nečem, da jim bo nekaj vzeto, če bo kdo drugi dobil kakršnokoli pravico, je, blago rečeno, nepošteno. Mogoče pa vi verjamete v te stvari, ne vem. Jaz lahko rečem, da ne razumem. Ne razumem zato, ker celo življenj živim v svetu svobode, ne zapovedi, prepovedi tako kot mogoče vi. Jaz kot umetnik sem obkrožena z istospolnimi. Pri nas so geji in lezbijke doma v umetnosti. Zakaj? Ne zato, ker bi mi to propagirali, ampak preprosto zato, ker si umetnik dovoli biti to, kar je, ker drugače ne bi mogel ustvarjati. Veste, tam, kje je ljubezen prepovedana, zapovedana, pa prihaja do deviacij; grozljivih deviacij pedofilije, do tega da ljudje doma igrajo nekaj, vprašanje, kaj je drugje. Ko vi odidete domov iz te dvorane, jaz ne vem, kdo vas čaka doma, in me tudi ne zanima. Moj človeški odnos do vas je isti. Moj kolegijski odnos, moj prijateljski odnos, moj sodelavski odnos je popolnoma isti, ne glede na to, s kom kdo od vas spi. Tudi prstan na vaši levici ne pomeni, da ste popoln straight. Nikoli. Zato verjamem, da bo današnje sprejetje tega zakona osvobajajoče. Za mnoge. Celo pri vas, tam, kjer najbolj nasprotujete sprejetju tega zakona, zato ker tam ljudje ne upajo povedati, kdo so.

Naprej. Naj nadaljujem. Veste, govorimo o posvojitvi otrok. Verjemite mi, večina istospolnih parov si ne želi posvojiti otroka. To so izobraženi, čuječi ljudje, ki dobro vedo, da bodo njihovi posvojeni otroci v tem primeru šli v šolo skupaj z otroci staršev, ki jih vzgajajo v obsojanju. Moja hči je sprejemala te stvari normalno in nikoli ne obsoja niti depriviliranih, niti tistih, ki niso popolnoma slovenske narodnosti, ne nekoga z motnjami v duševnem

ali telesnem razvoju, niti ne bi otroka, ki bi prišel iz hiše, kjer živita dva moška ali dve ženski. Sprašujem vas, kako bi reagirali, če vam reče hči ali pa sin, da so geji. Veste, poznam primere, kjer ti ljudje zelo trpijo, ker si ne upajo povedati, ker si ne upajo priznati, kdo so, ki skrivajo svojo identiteto. To so hude hude bolečine. Kar mi želimo, želimo vzpostaviti partnerstvo dveh odraslih oseb. Ne govorimo o ničemer drugem. Veste, starševstvo je nekaj drugega. Tudi jaz sem starš in ne bom nič manj mama, če bo ob meni istospolni par. Ravno tako oče mojega otroka ne bo nikoli manj kot oče. Govorili ste o posvojitvi. Kako žalostno, da kolegica iz Desusa, ki si je želela, da bi – je nič več tukaj, škoda – posvojila lahko kot stari starš svojega vnuka. Veste, tukaj mešamo klobase in peteršilj. Tukaj je popolnoma drug zakon in gre za popolnoma druge zadeve. Ne vem, če se zavedate, kako zelo bi s tem oškodovali gmotno svoje vnuke, kajti skrbništvo je ena stvar, posvojitve je druga in zakonsko pri potem pri dedovanju je otrok zelo oškodovan. Enkrat odprite zakon, naredite ga, mi vas bomo z veseljem podprli, če bo v prid otroku.

Tukaj vidim balon Hvaležen za očeta in mamo. Verjemite, tudi mi smo hvaležni za očeta in mamo, vendar mislim, da so človekove pravice stvar demokratične, odprte, evropsko usmerjene družbe in Slovenija in njeni državljani moramo ponovno postati odraz odprte, poštene, solidarne, pravične, napredne in samozavestne družbe. Ne pristanemo na kakršnokoli diskriminacijo; kakršnokoli: rasno, versko, proti gejem hendikepiranim, Romom, izbrisanim, brezposelnim. Verjemite, to se v današnji družbi razrašča in to je tisto, kar nas mora zelo skrbeti.

Naj nadaljujem. Neke stvari moramo razčistiti. V Združeni levici ne uvajamo nobene radikalne spremembe, ampak sledimo samo naprednim evropskim zakonodajnim trendom in 11 evropskim državam, ki so podobno zakonodajo že sprejele.

Drugič, ne uvajamo partikularnih političnih in ideoloških stališč z zakonodajo, samo odpravljamo protiustavno stanje in sledimo odločitvam Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Ne uvajamo novosti, ampak samo urejamo pravni status in iz tega izhajajoče socialne in ekonomske pravice že obstoječim skupnostim. Ne uničujemo družbe niti družine, samo redefiniramo zakonsko skupnost in s tem omogočamo družinsko življenje istospolnim parom. Ne uničujemo naroda, zgolj vsem prebivalkam in prebivalcem Slovenije zagotavljamo enake pravice in enako obravnavo pred zakonom. Novele tudi ne sprejemamo mimo javne razprave in na hitro, kot ste nam nekateri očitali, temveč gre za predlog, ki je usklajen s strokovno javnostjo in pristojnimi ministrstvi, v celoti pa ga podpira tudi poenotena LGTB skupnost. Torej gre za predlog, ki je rezultat več kot desetletnega civilnega dialoga in javne razprave. Vse, kar počnemo, je to, da celovito in sistematično rešujemo problem

diskriminacije in neenakopravne obravnave istospolnih partnerjev. Ko bo zakon sprejet, nihče ne bo nič izgubil, vse mame bomo ostale mame, vsi očetje bodo ostali očetje, vsi zakonci boste ostali možje in žene, mnogi pa bodo pridobili ogromno. Verjemite mi, nikomur ničesar ne jemljemo, mnogi tudi pri vas, v vaši bližini bodo dobili ogromno. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima, gospod Simon Zajc. Izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani!

Današnja razprava ima vsaj dve pozitivni točki. Prva je, kot je že kolega Hanžek ugotovil, da je današnja razprava v bistvu zelo umirjena, spoštljiva, kulturna. Po mojem mnenju je to tudi odsev tega, da smo se kot celotna družba, ne samo kot parlament, spremenili, da se razvijamo, da na določene stvari gledamo drugače, bolj strpno, kar je dobra stvar.

Druga točka je, da sem se spomnil, da moram ta teden podaljšati registracijo za avto, ki je stvar, predmet. Upam samo, da pred mano ne bo preveč istospolnih parov, ker ne maram v vrsti čakati. To se zdaj namenoma karikiram, ker bi rad pokazal, kako krivično je to, da se morajo istospolni pari registrirati kot stvari. S tem zakonom oziroma to spremembo zakona – to ni nov zakon, samo sprememba enih členov je –, pač to spreminjamo.

Danes se je velikokrat omenjalo odločbo Ustavnega sodišča in očitalo se je, da v bistvu se odločba Ustavnega sodišča ne nanaša na ta zakon in da zato ni upravičeno, da se spreminja ta zakon. Ampak Državni zbor lahko oziroma mora, kadarkoli ugotoviti, da zakonodaja ni v skladu z ustavo, to zakonodajo spreminjati. Točno to danes tudi počnemo; spreminjamo zakonodajo tako, da bo v skladu z našo ustavo. Pojavili so se neki strahovi in v medijih in v teh naših mailih, da se bo od zdaj naprej pretirano proizvajalo homoseksualne ljudi. Ampak verjemite mi, noben ne bo na novo postal gej. Morda si bo kdo več upal na novo priznati, da je gej, ampak to je že zdaj pa se boji pač povedati, da je gej, ampak to je že zdaj pa se boji povedati zaradi stanja v družbi, kakršno je trenutno. Ampak noben pa ne bo na novo postal gej. Ne obstaja zakon niti izobraževanje, ki bi, recimo, mene lahko tako preobrazil, da mi ženske krivine ne bi bile več privlačne; in obratno isto velja, vsi bomo, tako kot smo se rodili, zakon ne bo nobenega spremenil v tej smeri.

Omenjeno je bilo, da s tem zakonom oziroma spremembo nekaj členov v tem zakonu kršimo 53. člen Ustave, vendar to ni res. Nikjer nisem opazil, da bi s to spremembo zakona državi pa zdaj nalagali, da ne sme več varovati družine, materinstva, očetovstva, otrok in tako naprej. Nikjer te spremembe ni.

Za zaključek – to, kar je bilo danes že velikokrat povedano –: danes nikomur ne jemljemo pravic, dajemo jih samo eni skupini

ljudi, ki jih do sedaj ni imela. Mislim, da smo zaradi takšnih stvari vsi tukaj v parlamentu, da dajemo pravice tistim, ki jih še nimajo, da delamo to družbo še bolj pravično. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik, izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Danes smo slišali že marsikaj, med drugim tudi, da je današnja razprava boljše. Jaz pravim, danes je to revolucija; revolucija, ki skuša prinesiti še boljše, še večjo enakopravnost. Če bi v preteklosti razmišljali, tako kot danes razmišljajo nekateri kolegi na moji levi, danes ženske ne bi bile v Državnem zboru, danes ženske ne bi imele volilne pravice, imele bi sužnjelastniški odnos. Vendar napredne odločitve v preteklosti so prinesle, da danes živimo v bolj demokratični državi, vendar se danes ne smemo ustaviti. V Državnem zboru smo zopet pred ključno odločitvijo, da dokažemo in pokažemo, da nismo izključujoči in da nismo diskriminatorni. Pravite, "in narave ne moremo spremeniti, mama je mama, oče je oče". To popolnoma drži, vendar napredna medicina že danes omogoča, da ženska daruje svoje jajčece, moški svoje semenčice nadomestni materi, to so dejstva in tega se ne da zanikati.

Slišati je bilo tudi, "si ne predstavljam, da bodo istospolni parni posvojili otroke". Zakonodaja že danes dopušča in to je zopet dejstvo, da posameznik, ki živi v istospolni skupnosti, lahko posvoji biološkega otroka svojega partnerja. Tovrstnih posvojitvev je cirka petnajst. Z uvedeno spremembo zakona bodo to možnost imele tudi osebe istega spola, ki bosta v zakonski zvezi. Naj poudarim, da je v postopkih posvojitve v prvi vrsti odločanje poleg formalnih pogojev vedno potrebno ugotoviti korist otroka. To pomeni, da morajo biti odločitve na podlagi Družinskega zakonika motivirane zlasti s koristnostjo otroka, se pravi, da centri za socialno delo vedno izbirajo najprimernejši par, ki presoja v korist otroka.

Dejstvo je, da istospolne zveze obstajajo, dejstvo je, da istospolni parterji že danes vzgajajo otroke. Na nas je, ali smo dovolj zreli kot družba, da to stanje uredimo, da zagotovimo enakost pred zakonom za vse. Ali smo pripravljeni slediti družbenim spremembam, ki so del vsakdana, tudi zakonsko ali bomo še vedno tiščali glavo v pesek in se delali, da ta problem ne obstaja? Ali otroci, ki že živijo v istospolni skupnosti, ne smejo imeti enakih pravic, kot jih imajo otroci, ki živijo v skupnosti heteroseksualnih parov, so oni manj vredni?

Dovolite mi, da navedem en konkretni primer otroka, ki živi v istospolni skupnosti dveh žensk; ta otrok nima enakih pravic kot njegov sovrstnik iz zakonske ali zunajzakonske zvez moža in žene. Država danes ne ščiti teh otrok, ta otrok ne more dedovati, ne more biti zavarovan,

ne more dobiti starševske pokojnine, če bi druga partnerica umrla. Te družine država ne priznava. Ta otrok ni upravičen do preživnine, če bi se s partnerico razšla. Drugo vprašanje je tudi, ali bo država ob morebitni smrti biološke matere izbrala istospolno partnerko za skrbnico otroka, s katero ima globoko čustveno vest in za katerega ves čas skrbi, vendar je zanj uradno samo tujka. Potem imamo tukaj še davčne olajšave, starševski, bolniški dopust; po drugi strani pa takšnim parom ne moremo zaračunati poštene cene za vrtec, saj v resnici obstajata dva prihodka, saj država dejansko obravnava ta primer le kot otroka matere samohranilke. Verjamem, da je za nekatere omenjena sprememba zelo napredna, nesporemljiva, vendar je skladna z ustavo, verjamem, pa tudi, da bo to v družbi kmalu sprejeto bolje, tako kot je danes normalno, da imamo ženske volilno pravico. To se je včasih smatralo za nedopustno. Naj na koncu uporabim še besede moje prijateljice: Živi in pusti živeti tudi drugim. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima Suzana Lep Šimenko, izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani predstavnici ministrstva, Vlade!

Glede na razpravo, ki jo zdaj že vse popoldne tukaj poslušam, bi mogoče kdo dobil celo občutek, da ima kdo v tej dvorani kaj proti istospolno usmerjenim. Ampak, naj vas spomnim, da smo si glede tega pa tukaj zelo enotni; in sicer, da si vsi želimo, da se problematika istospolno usmerjenim partnerjem uredi, ampak ne na način, ki ga imamo danes tukaj pred sabo, ne v Zakonu o zakonski zvezi. Zakaj? Zato ker definicija zakonske zveze mora ostati takšna, kot je, ne more se enostavno črtati moža in žene. Naj vas spomnim, da smo – to, kar je že bilo poudarjeno, pa bom poudarila še enkrat –, v času naše vlade, 2004–2008, da smo takrat sprejeli Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Ustavno sodišče je naložilo odpravo neustavnosti, vendar ne za Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, tako da to zagotovo ni razlog, da moramo ta zakon danes tukaj obravnavati po skrajšanem postopku. Zakonodajni postopek po skrajšanem postopku je za takšne spremembe zelo neprimeren, gre za občutljiva vprašanja, ki zahtevajo svoj čas za razpravo. V tem primeru ga je bilo izjemno malo. Kar se mi zdi osebno zelo pomembno, je, da se tukaj oglasijo strokovnjaki, saj je bilo to že poudarjeno; ampak – ali ste jih slišali? Včeraj, ko smo imeli Komisijo za peticije – koliko vas s strani koalicije je prišlo poslušati strokovnjake? Niti eden!

Odločba Ustavnega sodišča se nanaša na neskladje z Ustavo 22. člena Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti in opredeljuje problem dedovanja med partnerji,

kar dejansko ni urejeno. To pomanjkljivost smo v Slovenski demokrati stranki skušali urediti dvakrat, vendar je takratna vlada s Socialdemokrati na čelu ta prizadevanja zavrgla. In kako danes rešujemo to težavo? Tako, da zakonsko zvezo, ki je z zakonom urejena kot življenjska skupnost moža in žene, želite preoblikovati v skupnost dveh oseb. Skupnost dveh oseb, no! Meni pa še marsikomu izven Državnega zbora, tudi mogoče kateremu od vaših volivcev – jaz nisem čisto prepričana, da vi dejansko zastopate vaše volivce. Ampak, črtali bomo "skupnost moža in žene". Enostavno, tega ne morem sprejeti. Gre torej za totalno razvrednotenje zakonske zveze kot skupnosti moža in žene, ki dejansko predstavlja edino civilizacijsko celico družbe in edino skupnost, ki lahko po naravni poti ustvari družino. Odkrito rečeno, sem vsaj o Stranki Mira Cerarja verjela, da spoštujete ta zakon narave.

Hkrati to, kar je že bilo poudarjeno, pomeni tudi to, da bodo istospolni pari lahko posvajali otroke. Prav zaradi tega je v letu 2012 Družinski zakonik padel na referendumu, ki je sicer, tudi jaz se strinjam, imel številne dobre rešitve. Sedanji predlog pa je še bolj radikalen in ureja izključno le potrebe istospolnih partnerjev in odvzema zakonsko priznan namen zasnovanja družine. To je v tem zakonu sporno! In to, kar je povedala kolegica, da se bodo tudi istospolni partnerji morali postaviti v vrsto za posvojitve – ja, se strinjam. Kaj zdaj to pomeni? Da bomo mi to breme prenesli na center za socialno delo. Ena socialna delavka bo morala odločiti, ali je ena skupnost med istospolnima partnerjema primerna za posvojitvev otroka. Kaj bo v primeru, ko bo rekla, da ocenjuje, da ta skupnost ni primerna? Bo to takrat diskriminatorno?

Drugo, kar me še bolj moti, je pa to – kje je pa tukaj pravica otroka? Kaj pa, če si otrok ne želi starša 1 in starša 2? Kaj pa, če si otrok želi mamo in očeta? Kolikor mi je poznano, se pri posvojitvah izključno upošteva koristi otroka. Kaj je sedaj v koristi otroka? To, da ima starša 1 in starša 2? Naj ponovno poudarim, tu se posega v definicijo zakonske zveze. Poročili se bosta dve osebi in ne moški in ženska; pojmov mož in žena tako rekoč več ne bo. Če si čisto tako plastično poskušam to predstavljati. Običajno, ko svojemu možu predstavim novo osebo, prijateljico, rečem tej prijateljici: "To je moj mož." Kako naj po novem rečem? To je oseba 1 ali oseba 2? Žal, ne znam si predstavljati.

Zakon jemljem zelo osebno. Nimam nobene težave s tem, da se istospolnim uredijo pravice in resnično prav se mi zdi, da se jim uredijo pravice tako glede poroke kot glede pravic, ki jih imajo po partnerju, tako glede dedovanja. Ampak kar se tiče otrok, tukaj pa imam resnično veliko težavo. Na to pa ne morem pristati, ker dejansko ocenjujem, da to ne pomeni razvoja družbe, ampak ravno nasprotno. Pač narava je tista, ki je poskrbela, da lahko

imata otroke po naravni poti samo moški in ženski spol in nič drugače.

Resnično, morda samo še to, da obžalujem, da smo se reševanja te problematike lotili na tak način. Tudi ne morem pristati, da počakamo, pa saj bomo videli, da jutri ne bo nič drugače. Ja, bo drugače. Jutri več ne bomo imeli žene in ne bomo imeli moža. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Po predlogu zakona, hvala za besedo, predsedujoča oseba, lep pozdrav osebi, ki opravlja funkcijo državnega sekretarja na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, in lep pozdrav osebam, izvoljenim s strani oseb z volilno pravico! To prinaša ta zakon! Ni več moža, ni več žene. Če se bom kdaj poročil, verjetno ne bom slišal po sprejemu tega zakona: razglašam vaju za moža in ženo – razglašam vaju za osebo in osebo. Sedaj ne vem, verjetno se bova še zmenila, kdo bo 1, kdo bo 2. To bom še videl.

Veliko je bilo tu govora danes, kako razprava poteka, da nekateri nasprotujemo, da smo homofobi, ne vem kaj še vse, da nasprotujemo pravicam. Nihče ne nasprotuje pravicam istospolnih parov. Nihče ni nestrpen do njih. Če kdo, je Slovenska demokratska stranka skupaj z Novo Slovenijo, Ljudsko stranko in Desusom to dokazala leta 2005 v prvi Janševi vladi, ko smo sprejeli zakon o registraciji. Mi smo bili prva vlada, ki se je lotila urejanja tega področja. Prej v 14 letih samostojne Slovenije se nobena vlada ni lotila urejanja tega področja. Zato nekih floskul o tem, da smo nestrpni, enostavno ne morem sprejeti.

Znan je primer, kaj se je zgodilo v Massachusettsu po izenačitvi zakonske zveze istospolne skupnosti. Šlo je za podoben primer. Zadeve gredo v praksi bistveno dlje od same poroke. S poroko seveda takoj nastopijo posvojitve. Kaj se je tam zgodilo? Po uvedbi homoseksualnih porok se v šolah začne indoktrinacija učencev in dijakov za homoseksualnost. Ko so istospolne poroke izenačene, dobi šola nalogo, da jih predstavi enakovredno in promovira kot nekaj normalnega. V literaturi dijaki in učenci dobivajo navodila, kako izvajati spolne odnose z osebami istega spola. Starši izgubijo pravico do vzgoje otrok po svoji vesti. Kratena je svoboda govora in celo svoboda mišljenja. Kdor se ne strinja z LGBT ideologijo, ostane brez službe. Ukinjen je ugovor vesti za vse javne uslužbenke, ki ne želijo poučevati LGBT ideologije. Ker postane istospolna poroka zakonita, nasprotovanje le-tej oziroma na splošno početjem LGBT lobija postane protizakonito in kaznivo. Kršena je pravica do svobode izbire poslovnih partnerjev za vse delavce v poročni industriji. Če zavrnejo sodelovanje pri istospolni poroki, so obtoženi diskriminacije. Zadeve gredo še naprej v zahteve po poligamiji in normalizaciji

transseksualnih početij. Spremembe spola se krijejo iz zdravstvene blagajne. Zdravstveni delavci so prisiljeni sodelovati z LGBT ideologijo. Napadene so celo verske skupnosti, ki se ne strinjajo s takim načinom življenja. Premislite, ali je res še mogoče podpirati izenačevanje istospolne skupnosti z naravno družino.

Pravite, da se zavzimate za pravice manjšin. O. K. Kaj pa muslimani? Kaj pa njihova manjšina? Vemo, da so v Sloveniji. Zakaj potem ne uvedete poligamije? Ne vem. Saj smo za pravice manjšin ali kako?!

Nekaj točk, kaj prinaša Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih nam, v Sloveniji po tem predlogu s strani Združene levice. Legalizacijo posvojitve otrok v homoseksualne skupnosti; šest brezplačnih oploditev z biomedicinsko pomočjo za lezbične pare na državne stroške – cirka 20 tisoč evrov; s pomočjo nadaljnjih ustavnih presoj in zakonodajnih trikov in pravnega aktivizma zanesljiva legalizacija nadomestnega materinstva, kjer bodo istospolni pari na državne stroške najemali revne ženske za rojevanje otrok po naročilu; uvedba sporne državne ideologije v vrtnice, osnovne in srednje šole ter univerze, v kateri bodo promovirane lezbične, homoseksualne, biseksualne in transseksualne družine, prepovedana pa bo opredelitev družine kot skupnost matere, očeta in otrok.

Sami ste rekli, da je to, kako otroci gledajo ostale, ki prihajajo iz drugih družin oziroma ki prihajajo iz ostalih okolij, ki niso enake tistim, iz katere prihajajo sami, da je veliko odvisno od tega, kako jih vzgajajo starši. Ali bo naslednji zakon, ki ga boste predlagali, zakon o prevzgoji staršev, da bodo vsi starši svoje otroke poučevali v zvezi s predlogom tega zakona? Pričakujem odgovor na to vprašanje.

Starši v javnih in zasebnih šolah ne bodo mogli več vzgajati svojih otrok v skladu s svojim prepričanjem; zasebne šole morajo izvajati javno veljaven program, če hočejo biti financirani. Združena levica je na seji odbora v Državnem zboru 10. februarja 2015 javno napovedala, da bodo morale zasebne šole učiti teorijo spola, sicer bodo izgubile financiranje. Sprejem takšne redefinicije bo neplodnim parom onemogočil posvojitve iz Rusije, Ukrajine in Makedonije. Vse te države bodo v primeru sprejema novele uvrstile Slovenijo na črno listo držav, kamor je prepovedano dajati otroke v posvojitve iz razloga, ker razumejo posvojitve otrok v homoseksualne skupnosti kot grob poseg v pravice otrok – vem, da z Rusijo še ni sporazuma, ampak je v fazi usklajevanja. In pa uveljavitev ZZZDR še naprej omejuje pravice starih staršev. Novi zakon ne predvideva možnosti, da bi stari starši lahko posvojili svoje vnuke, lahko pa jih bodo v primeru smrti staršev socialni centri dali v posvojitve homoseksualnim in lezbičnim parom. Ne vem no, če bi bil jaz član Desusa, bi se ob tem zgrozil. Avtomatsko bi glasoval proti, razen če zastopamo enkrat interese upokojencev tako, drugič drugače –

glede volilne zakonodaje smo že videli, kako ste jih zastopali.

Za konec. Mogoče imamo še nekaj časa. V Slovenski demokratični mladini, se pravi v podmladku Slovenske demokratske stranke, so mladi tudi napisali mnenje in mislim, da je prav, da je slišano.

V Slovenski demokratični mladini verjamemo, da se je treba vprašanju skupnosti istospolnih partnerjev posvetiti, vendar to ne more biti prioriteta na področju družinske politike v Republiki Sloveniji, ker bi morali prioriteto sprejemati ukrepe za družinsko politiko poročenih parov in tistih parov, ki živijo skupaj z namenom, da si ustvarijo družino. V Sloveniji je bilo namreč v letu 2013 sklenjenih 6 tisoč 254 zakonskih zvez in samo 22 registriranih istospolnih partnerskih skupnosti. Za istospolne partnerje je bil po tehtnem diskurzu prvi korak v smeri priznanja in urejanja njihovih pravic narejen leta 2005 z Zakonom o registraciji istospolne partnerske skupnosti, sprejet za časa vlade, ki jo je vodila Slovenska demokratična stranka. To je bil prvi korak v Republiki Sloveniji v smeri zakonskega urejanja položaja in pravic istospolnih partnerjev.

V podmladku SDS menimo, da je treba na tem področju postoriti še marsikaj, od pridobitve priimka partnerja, do vprašanja dedovanja in tako naprej, nikakor pa se te spremembe ne smejo uporabljati za razvrednotenje zakonske zveze ali zunajzakonske skupnosti. Zato se nikakor ne moremo strinjati s populizmom Združene levice in aktualne koalicije – oziroma po današnji razpravi, da ne bom vse dajal v isti koš in po tem, kar tudi slišim – nekaterih poslancev vladajoče koalicije o družinskih razmerjih.

Po študiju zakonskega predloga smo mnenja, da gre za ponovni poskus za pridobivanje volilnih glasov, saj predlog zakona ne ureja bistvenih sestavin problematike istospolnih partnerjev, ampak v bistvu spreminja načelo, da je zakonska zveza zveza moža in žene. Vaš predlog vsebuje samo ideološko objektivizacijo poročnih parov na osebo 1 in osebo 2 v stilu marksistične dehumanizacije družbe, v prehodnih in končnih določbah pa ureja prevzem priimka partnerja in istospolno poroko. Ob tem, da bo treba pri njihovi definiciji spremeniti še skoraj vse predpise obstoječega zakona in okoli 30 drugih aktov, se ne ustavljajo, saj to po sprejemu tega zakona ne bo več njihov problem, ampak problem koalicije, ki bo dolžna besedila drugih zakonov, ki urejajo to področje, revidirati.

V Slovenski demokratični mladini smo odločno proti spremembi definicije zakonske skupnosti in tudi posvojitvam otrok s strani istospolnih partnerjev, saj menimo, da je družina kot osnovna celica družbe zveza med moškim in žensko in družino, ki jo ta dva ustvarita po biološki poti. Takšna zveza mora imeti v družbi poseben status. Menimo tudi, da je skrajšani postopek skrajno neprimeren za tako

pomembno temo, sploh pa za predlog Združene levice, ki v bistvu spreminja osnovno definicijo zakonske zveze.

Trenutni predlog zakona pomeni socialno redefinicijo zakonske zveze in s tem posega tudi v priznani položaj zakonske zveze in zunajzakonske skupnosti moškega in ženske, poleg tega pa zvezi moškega in ženske odvzema zakonsko priznan pomen zasnovanja družine, ki ga lahko zakonca svobodno izvršujeta. Po spremembi zakona pa država niti eni obliki življenjske skupnosti ne bo z zakonom priznavala pomena zasnovanja družine. V SDM smo mnenja, da take ad hoc rešitve niso pravilne in ne uvajajo ničesar, razen popolne zmede na zakonsko področje urejanja pravic istospolnih partnerjev. Menimo, da je treba slediti dobri praksi Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti in jo po javnem diskurzu in široki debati tudi izboljšati z jasnimi zakonskimi predlogi, ki urejajo vsa vprašanja od poroke, dedovanja po partnerju, do skupnega premoženja, kar pa se lahko uredi s posebnim zakonom in brez ideološkega pridiha in nujnega konflikta, ki ga v slovensko javnost lansira tovrstni zakon.

Na podlagi tega bom sam glasoval proti. Tega predloga ne morem podpreti. Strinjam se, da je še veliko treba storiti na področju pravic istospolnih. Treba je, da to naredimo. Tudi oni si zaslužijo te pravice, vendar pa, ko pa pride do otrok, se pa stvar konča. Rekli ste, da ne bo takoj posvojitve, da ne gre za spreminjanje ne vem kakšnih pravic, ampak tudi če se postaviš v vrsto, kot je bilo tudi že v današnji razpravi govora, se bo še vedno lahko pojavljajo vprašanja. Lahko bo šlo za pritožbo, pač, istospolnega para, da gre za diskriminacijo, kljub temu da smo si zdaj po zakonu enaki, ker ste podelili heteroseksualnemu paru in ne nama. To se bo verjetno začelo dogajati in jaz vas še enkrat pozivam, da premislite. Hkrati pa mogoče, tudi če bo gospa predsedujoča oseba – malo provokativno –, da v obrazložitvi glasu vsaj tisti, ki imate doma mladoletne otroke, poveste, da ste po tem zakonu svoje mladoletne otroke takoj pripravljeni dati v posvojitve istospolnemu paru. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Zdaj bi vprašala. Gospod Prikl, ste vi želeli proceduralno? Ker čas za razpravo še bo. Če ne, potem najprej dajem besedo predlagatelju dr. Mateju T. Vatovcu, potem pa predstavnici Vlade, državni sekretarki. Izvolite, gospod T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Počasi se bom začel spraševati, ali smo zadnje uro na posvetu o slovenskem jeziku na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ali obravnavamo novelo Zakona o zakonski zvezi. Definicija moža in žene ni nekaj, kar se določa v tem zakonu, ta zakon je do zdaj definiral zakonsko zvezo kot neko združbo moža in žene,

mi samo to redefiniramo in to smo jasno povedali, pri tem zakonu gre za redefinicijo zakonske zveze ravno z namenom, da se pravice dodeli vsem. Tako da govoriti o tem, da bomo zdaj vsi osebe pa ne bo več moža in žena, je popoln absurd. Mislim, da je treba s to stvarjo nehati.

Glede vseh tistih očitkov, kaj vse prinaša zakon, od odpuščenja do zastoj oploditve z biomedicinsko pomočjo osebam, ki si tega ne bi zaslužile in tako naprej, imamo danes odličen članek v Dnevniku, ki ga je že ministrica na začetku omenila, in tam si lahko kolega Mahnič tudi prebere odgovore na to.

Kar se tiče tega, da vse lepo in prav, podelimo vse pravice, ki se dodeljujejo z Zakonom o zakonski zvezi, razen tistih, ki se tikajo pravice do kandidiranja na listo za posvojitve – ta argument ne more obstati. Oprostite. Mislim, če govorimo o človekovih pravicah, naj bodo enake za vse, ne moremo reči, da seveda smo za pravice, ampak ... Pri človekovih pravicah ni "ampak", enake morajo biti za vse. In v tem primeru imamo dve skupini ljudi, ki sta si po bistvu enaki, in tudi pravice, ki izhajajo iz tega razmerja, morajo biti enake.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima državna sekretarka Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospa Martina Vuk. Izvolite.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Veste, če nekdo mirno govori, če ne povzdiguje glasu, če ne kaže s prstom na druge, še ne pomeni, da je strpna oseba. Pomembno je, kaj poveš, tako kot dejanja opredeljujejo to, ali se nekdo obnaša diskriminatorsko ali ne; ne kaj jaz sama ali pa kdorkoli drug misli, da jaz počnem ali česa ne počnem. To je vseeno pomembno na začetku povedati.

Naslednje, kar bi želela izpostaviti, je to. Jaz nimam sklenjene zakonske zveze, zato nimam moža, imam pa partnerja in nimam nobene težave reči, to je moj partner ali pa to je moj Andrej. Nobene osebe 1, osebe 2. Popolnoma nobenih težav! Pa v zunajzakonski skupnosti nimamo ne moža ne žene, pa ni nobenih težav, ko se predstavljamo, ko naše družine funkcionirajo, če imamo otroke in tako dalje. In tudi poročeni – pa sem zdaj uporabila to besedo poročeni. Kar naprej slišimo besedo poročeni – poroke ni nikjer. Kje v zakonu najdete besedo poroka? Zakon govori o sklenitvi zakonske zveze, zato že, ko mi govorimo, da smo ali pa nismo poročeni, je to pač ljudsko poimenovanje. Zato, kot pravim, s poimenovanjem ne bo nobenih težav.

S temi apokaliptičnimi zgodbami, ki so bile predstavljene, pa jaz potem ne vem, ali res slabo slišim ali v čem je problem, ko sem prej rekla, da se širi strah, pa je bilo rečeno, da zavajam, da jaz narobe slišim, da kakšen strah. Potem pa slišimo, da se bo družba sesula v prah

pravzaprav, da bo vse drugače, da od jutri naprej ali pa čez 15 dni, 6 mesecev, ko se bo zakon začel uporabljati, da od takrat naprej pa bo vse drugače. Naše otroke bomo mi kar dajali v posvojitve homoseksualnim parom in lezbičnim parom! V šolah bodo stali s palicami in govorili, če ti tega ne priznavaš – ne vem kaj. Javni uslužbenci bodo leteli na cesto, ker bo – ne vem kaj. Mislim. Res, zadihajmo, pa recimo, da res, kje mi živimo.

Že prej smo govorili, da istospolni že obstajajo, živijo med nami. Otroci v istospolnih partnerstvih že živijo, v istospolnih družinah že živijo. Torej, kaj bo sedaj tako zelo drugače, razen tega, da bo partnerka ali partner za svojega partnerja koristila dopust za nego, ki ga sedaj ne more, ali pa če bosta te dve osebi sklenili zakonsko zvezo, bo enako za svojega zakonca lahko oseba koristila dopust za nego. Lahko ne bo pričala proti tej osebi ali pričal proti tej osebi itn. Res, svet se ne bo sesul, ne se bati. To vam garantiram, pa še marsikdo drug. Ne se bati. Svet bo ostal popolnoma enak. Včasih bi bilo pa dobro, da bi se tudi na tem svetu nekaj spremenilo. Naša družba bo mogoče korak po koraku začela razumeti, da vključenost vseh, ki živijo med nami, da sprejemanje vseh, ki živijo med nami, nam lahko samo vsem prinese koristi, ne pa, da se bo naš svet sesul.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Želite še razpravljati? Potem prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Janja Sluga. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala Lepa.

V bistvu bi se želela samo osredotočiti na to, da otroci niso vedno dar narave, žal. So čudoviti in krasni, ampak vemo, da ima v Evropi od 12 do 15 odstotkov parov težave s neplodnostjo, v Sloveniji vsak šesti do sedmi par, s čimer sledimo zgornji meji evropskih statistik. Tako se veliko parov poslužuje številnih reproduktivnih metod, vse z željo po otroku. Ampak žal, potem ta otrok ni dar narave. Tudi dejstvo, da ogromno otrok po spletu nekaterih nesrečnih okoliščin, ki so danes brez staršev in s pomočjo posvojitve dobi starše, pa tudi v tem primeru niso dar narave. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Primož Hainz. Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica.

Moram reči, da tisti, ki včeraj nismo bili na nočni seji, seveda ni res, da popolnoma nič ne vemo, kar je bilo lahko zaslediti iz današnje razprave. Zato se bom jaz, ki nisem bil na nočni seji, vendar oglasil, čeprav nisem imel pravega namena.

Prvo, kar moram reči, je to okoli tega, ali lahko stari starši posvojijo ali ne. Tu moram priznati, da mogoče nam je ušlo. Mi bomo na vsak način v stranki to pogledali, kaj to pomeni,

kakšen je sedaj ta status otrok, ki so samo v starševski oziroma neki oskrbi, kakšna je razlika, in bomo pogledali, eventualno spremenili, ampak mislim, da to ni del tega zakona, ki ga danes obravnavamo, je nekega drugega zakona, ampak vendar, ker se navezuje, bomo to v bližnji prihodnosti gotovo naredili. V tem delu lahko tudi nase prevzamem nek del odgovornosti.

Sicer pa moram reči, da če majčkeno v zgodovino pogledamo, smo Slovani na tem delu živeli nekako v neki praslovanski skupnosti, potem je prišlo pokristjanjevanje – vi veste, Krst pri Savici, Prešerna poznate –, z ognjem in mečem, postali smo del nekega krščanskega sveta. To je sedaj naša civilizacija, naša kultura od takrat naprej, ampak kdor ni bil kristjan, seveda ni bil del družbe. To moramo vedeti, ta je bil izrazito izločen iz družbe. Zato v 16. stoletju, če ne prej, se začne humanizem in renesansa, torej osvobajanje človeka, in potem so začele te srednjeveške spone počasi pokati. In spone pač pokajo. Danes smo prišli do neke točke, če lahko rečem, ko je to osvobajanje človeka prišlo v fazo, da moramo priznati resnično neko manjšino, s katero se do sedaj, recimo, pred 30, 40 leti nismo ukvarjali, danes je do tega prišlo. Dobro, pred 25 ali koliko leti je ta manjšina prišla, prvič upala povedati, kaj misli in seveda so pri mladincih, mlajši ljudje so revolucionarni, sprožili to vprašanje okrog priznanja tudi homoseksualnosti, danes smo pa na stopnji, ko vidimo, da je za otroka, če lahko tako rečem, veliko bolje, da živi v urejenih razmerah kot pa, da je brez vsakega dohodka in možnosti preživljanja, kar mu omogoča neka takšna zveza, ki bi, recimo, prišla do te posvojitve. To je, zelo kratek rezime vsega, o čemer se danes pogovarjamo. Gre za to, tudi sam mislim, da je treba tej manjšini preprosto privoščiti, tistim nekaj primerom, ki se lahko na leto zgodijo, privoščiti tudi to pravico.

Seveda je treba reči, socialdemokratska stranka, ko je bila na oblasti, je priznala registracijo, ampak to je seveda stopnja pod tem, o čemer se danes pogovarjamo. Priznanje, vsaka čast, ampak danes smo šli preko te stopnje in zato mislim, da smo na tej točki in bom seveda podprl ta predlog zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima dr. Franc Trček. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Bom kratek, ker vodja poslanske skupine želi še nekaj povedati. Priznam, da sem nestrpen do neumnosti, dandanes je bilo veliko pametnega povedano, veliko pa tudi zavajajočega, malo sem tudi hud na predsedujoče, da dovoljujete, da ta debata, veste, govori o vsem živem ... To je skoraj tako, kot bi jaz rekel, da je to, ali Janez Janša v zaporu ali ne, povezano s tem, kako bodo obrodile banane v Panami.

Zdaj, če se malo dotaknem, da ni bilo debate. Ta debata, ki jo poskuša elegantno urejati ta novela, se je že začela tam nekje, ko sem imel petnajst, šestnajst let. Ta debata traja že trideset let in če bi bila ta država malo bolj moderna, če se tako izrazim, bi bilo to že urejeno dvajset let, toliko o neki debati.

Današnja debata, zlasti s strani nasprotnikov tega, je tudi zelo žaljiva do številnih enostarševskih družin, ki naraščajo. Zelo me pa žalosti še nekaj, SDS je stranka, ki ima med vidnimi člani največ ljudi, ki so končali FSPN, FDV, čeprav največ pljuvate po njem, in ste poslušali kulturno antropologijo – eni pri Južničju, drugi pri Godini, tretji pri Karmen Šterk – in če ne bili tako evropocentrični, bi se lahko spomnili iz svojih študentskih let, na primer kolega Lisec, in bi vedeli, da obstajajo zelo različne oblike organizacije družine po svetu že stoletja.

Žalosti me še nekaj, ker sem vam že citiral vašega ljubega Pučnika, ki je rekel, "kultura je pred sistemom". V tem ga imam zelo rad kot sociologa. Toliko o zakonu narave, človek je neotenično bitje, človek nima naravne niše, naša narava je kultura, naš biološki spol je tudi kulturno determiniran. Če bi imel več časa, bi govoril tudi o tako imenovanih cisspolnih osebah, ki se nočejo opredeljevati znotraj tega pola moške in žene.

Bom ta svoj kratki ekspozice zaključil s tem, kaj je šest brezplačnih oploditev proti TEŠ 6? Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima Eva Irgl.

Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Včeraj smo na seji Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti govorili ravno o teh vprašanjih, o katerih govorimo danes. Kot predsednica komisije sem se seveda trudila, da bi na tej seji bili zastopani posamezniki, ki bi povedali svoja stališča za zakon, ki je pred nami, in proti. Vendar pa moram reči, da so na sejo komisije prišli samo tisti, ki so nekako bolj nasprotovali sprejetju tega zakona.

Moram reči, da sem zelo pogrešala predlagatelja tega zakona, Združeno levico, da bi se udeležili sejo Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, kajti zdi se mi prav, da tisti, ki vložijo takšen zakon ali pa kakršenkoli drug zakon, zlasti pa zakon, ki zelo močno posega v neka ključna družbena vprašanja, da pridejo na razpravo in argumentirano pojasnijo in zastopajo svoja stališča. Vendar pa jih na sejo ni bilo.

Naj opomnim, ker je bilo že večkrat rečeno, tudi s strani kolega Möderdorferja, ki se je včeraj edini s strani podpornikov zakona v parlamentu udeležil te seje komisije, večkrat je dejal, da kot predsednica komisije nisem vabila

tudi tistih, ki so za ta zakon. Kategorično moram to zanikati, ker to ne drži. To ne drži. Kot predsednica komisije sem storila vse, da smo povabili na to sejo tudi nevladne organizacije. Ampak, tukaj bom povedala eno zgodbo. Vse nevladne organizacije, vključno z Mirovnim inštitutom, vključno z Legebitro in tako naprej, so se opravičile. Potem so me klicali in povpraševali iz organizacije Amnesty International, ali bi se lahko udeležili te seje, glede na to, da jih na to sejo nismo vabili. Glede na to, da kot predsednica komisije moram reči, da zelo dobro sodelujem z Amnesty International pri različnih vprašanjih, sem seveda bila takoj za, da se pridružijo tej razpravi in sem jih uradno tudi povabila, da na razpravo pridejo. Ampak, potem očitno po pogovorih, ki so se odvijali seveda na levi, na levici, ko se je ugotovilo, da vsi poslanci koalicije in tudi sam predlagatelj, ki prihaja iz Združene levice, ne bodo sodelovali pri razpravi, so se potem umaknili tudi tisti, ki prihajajo s strani nevladnih organizacij. To vidim kot ključni problem, kajti o tako pomembnih vprašanjih se moramo odprto pogovarjati.

Če se imamo res za neko demokratično družbo, kjer je razvita pluralnost, kjer je pomembno, da se izmenjujejo mnenja, zlasti o takšnih vprašanjih, ki delijo, potem bi pričakovala, da bodo tisti, ki v javnost dajejo takšne razprave s takšnimi zakoni, potem to suvereno zastopali. Vendar od te suverenosti ni bilo nič. Nič ni bilo od te suverenosti. Moram reči tudi to, da se mi zdi skrajno neodgovorno s strani poslancev koalicije, neodgovorno do Državnega zbora in neodgovorno do delovnih teles, da svojega dela ne jemljejo resno, da ne prihajajo na seje. Zdaj pa si predstavljajte, da bi v Slovenski demokratični stranki vsakič, ko, recimo, Združena levica predlaga neko sejo, ker v tem primeru je zahteva za sklic nujne seje prišla s strani Slovenske demokratične stranke, preprosto se vedno opravičili, ker je to pač neka strančica Združena levica, da bi se vedno opravičili. To ni odnos in to ni parlamentarna demokracija. Parlamentarna demokracija pomeni, da se izmenja mnenja, da se argumentira svoja stališča. Ampak jaz sem samo 5 minut prej dobila opravičila s strani koalicijskih poslancev, čeprav sem že v petek vedela, da bodo 5 minut prej opravičila na mizi, in nič drugega, nihče pa se ni upal postaviti za svoj zakon, razen, tukaj pa moram biti poštena, gospod Möderndorfer, ki je zastopal svoja stališča in jih pojasnjeval. Vesela sem, da je kolega Möderndorfer prišel na to sejo, da je povedal stališča, zakaj podpira ta zakon.

Vendar pa moram reči, da danes sem zelo pozorno poslušala razpravo poslank in poslancev in zdi se mi, da nekateri zelo radi mešajo jabolka in hruške, mešajo vse v isti koš, še posebej pa so problemi s tem, kaj nekdo je kdaj povedal oziroma kakšna je percepcija nekoga do nekoga, ki nekaj izreče. Če želimo biti natančni pri teh vprašanjih, moramo poznati

neke vrste historiat sprejemanja te zakonodaje s področja istospolne partnerske zveze. Leta 2005 je bila Janševa vlada tista, ki je v proceduro vložila zakon o istospolni partnerski zvezi. Osem let prej oziroma če sem bolj natančna več kot osem let prej, so se o tem pogovarjale leve vlade, pa niso prišle niti do črke z od zakona. Nič ni bilo storjenega na tem področju več kot osem let! Pa so te vlade zelo dobro sodelovale z nevladnimi organizacijami, imele z njimi dobre odnose, imele so tudi večino v parlamentu. Nič ni bilo sprejetega! Potem je pa prišla Janševa vlada leta 2004 in v letu dni je bil sprejet zakon o istospolni partnerski zvezi. Slovenska demokratična stranka – oziroma bom rekla desnica, tako veje iz razprav kolegic in kolegov, ki jih poslušamo tu že kar nekaj časa – naj bi bila homofobna, slišimo, naj bi bila homofobna do teh vprašanj, naj bi odrekala pravice istospolnim in da naj bi bila preveč konservativna za ta moderni svet. To slišimo s strani tistih, ki danes podpirate ta zakon. Vendar pa moram reči, da si ne dovolim, da mi kdo očita, da kogarkoli ne spoštujem, ker to ne drži. Spoštujem vsakega posameznika, v skladu tudi, če že hočete, s 14. členom Ustave. Tisto načelo, ki se ga osebno držim in se mi zdi, da bi se ga moral vsak izmed nas, je to, da nikoli ne posežemo v ustavno pravico, ki je definirana v 21. členu Ustave, to je pravica do dostojanstva, ne glede na to, koga imamo kot posameznika pred seboj. Nikoli ne smemo poseči v pravico do dostojanstva.

Takrat, ko smo sprejeli Zakon o istospolni partnerski zvezi, je ta zakon uredil skupno premoženje, uredil je stanovanjsko varstvo, pravico do preživljanja, pravice v primeru bolezni. V nekem delu je bilo urejeno tudi področje dedovanja. Se pravi, že takrat smo se v Slovenski demokratični stranki zelo zavedali, da je treba to področje urediti, čeprav prej se je, kot sem rekla, osem let ali še več trudilo, da bi se nekaj naredilo iz tega. Kajti, v Slovenski demokratični stranki se zavedamo, da so pravice istospolnih enako pomembne kot pravice vsakega izmed nas. Še enkrat, ne dovolim si, da nam kdo govori, da smo nestrpni, ker smo to pravzaprav mi prvi uredili. Prej se je pa pač na nek način trudilo. Tukaj naj spomnim samo to, da je tudi Legebitra takrat pozdravila ta zakon, da se je končno začela neka stvar premikati in tudi na Društvu za integracijo homoseksualnosti so pozdravili ta zakon kot napredek, kot velik korak naprej. In še enkrat, to je sprejela Janševa vlada.

Seveda se zavedamo, da je treba istospolnim partnerjem olajšati družbeni položaj, da jim je treba zagotoviti pravice, in za vse to smo se pravzaprav tudi borili. Me pa čudi, in to sem omenila tudi včeraj na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, da te pravice, o katerih danes govorimo, nekateri seveda, niso bile v zakonodaji urejene že prej. Govorim o področnih zakonih, ne pa o Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Zakaj se

te stvari niso že prej uredile? Imam pa občutek, da glede na to, da ste zavrnila tako koalicija kot stranka ZaAB in Združena levica razpravo o teh vprašanjih, zavrnili ste namreč oziroma glasovali ste proti temu, da se opravi javna predstavitev mnenje glede teh vprašanj, imam občutek, da ste to storili zato, da se čim bolj na tih način in po skrajšanem postopku sprejme nekaj, kar očitno še vedno je problem v slovenski družbi oziroma predstavlja problem za marsikoga. In niste želeli soočiti mnenj širše. Vi natančno veste, da javna predstavitev mnenj pomaga k temu, da lahko čim več posameznikov izrazi določena mnenja do nekega vprašanja in to ste gladko zavrnili. Vam je to nepomembno, ker imate pač večino v Državnem zboru in ker imate seveda še asistenco dveh opozicijskih strank, brez problema lahko sprejmete praktično, kar želite. Me pa čudi, da Stranka modernega centra ali bo v kratkem takšna, bojda, ni sama vložila tega zakona, ampak je v bojne linije – seveda, ker je to lažje, ker se je lažje tudi oprati na nek način – poslala Združeno levico. To so pač neki politični dil. Ampak pričakovala bi, da pri tako pomembnih vprašanjih, ki jih je treba urediti, še enkrat poudarjam, jih je treba urediti, bi z vso svojo polno močjo, ki jo imajo, pač najbolj sodelovala največja stranka v tem parlamentu. Ampak so to področje, ker so ugotovili, da je vendarle tudi spolzko za njih, preložili na stranko Združena levica.

Mogoče samo še to. Večkrat se sklicujemo na druge države, vedno znova dajemo zlasti za vzorec na primer Nizozemsko, ampak prav Nizozemska se ne samo zaradi teh vprašanj, ampak tudi kakšnih drugih glede evtanazije itn. že zelo dolgo ukvarja z različnimi dilemami zaradi morda preuranjenih odločitev, ki ste jih storili kot družba. O tem, o čemer govorimo danes, se je nedvomno treba pogovarjati, vendar pa moramo kot družba in tudi kot posamezniki skrbno pretehtati posledice takšnih odločitev.

Naj za konec rečem samo še to. Po mojem mnenju tukaj ne gre za vprašanje liberalnosti, se pravi, kdo je bolj liberalen in kdo je manj liberalen, ne gre tudi za sposobnost vzgoje, ali zna, recimo, nekdo na pravilen način vzgajati ali ne zna, ampak gre zlasti za vprašanje odgovornosti. Odgovornosti do odločitev, ki jih bomo sprejeli danes v Državnem zboru. Vsekakor po mojem mnenju mora biti družba, še zlasti pa ta parlament, dovolj moder, da zna oceniti, katere so tiste odločitve, ki ščitijo otroka. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Prijavljene imam dve zahtevi po repliki. Najprej ima repliko gospod Jani Möderndorfer. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednica.

Ker me je kolegica, ne enkrat, večkrat omenila. Saj je tudi pohvalila itn., pa vendar.

Omenila je seveda zelo spretno v prvem delu, ko je uporabila moje vprašanje, zakaj ni prisotnih. Sedaj bom povedal zelo jasno, kaj sem vprašal. Da, prvič, za poslanske skupine ne moremo odgovarjati, imajo že svoje razloge, zakaj niso prišli, da me pa seveda čudi, zakaj ni bila vabljen Vlada. Odgovor je bil zelo preprost; češ da je to parlamentarni zakon in da ni potrebno, da je Vlada zraven. Poglejte, to je naravnost smešno. Po tej logiki danes Vlada tukaj ne bi smela biti zraven oziroma je ne potrebujemo. Mi pa vsi vemo, da je Vlada tista, ki ima vse instrumente moči, da bo tudi naprej izvajala vse tisto potrebno in zato je še kako pomembno za poslance, ne glede na pozicijo ali opozicijo, da se Vlada vedno izjasni in daje določene stališča. Ostalo bom v razpravi še tudi v samem nadaljevanju.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Repliko ima predlagatelj dr. Matej T. Vatovec. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Glede tega, zakaj se nismo v Združeni levici včeraj udeležili tiste seje. Za sejo se nismo opravičili, ampak smo sejo obstruirali in smo tudi napisali, zakaj. Pa naj ponovim.

Že iz imena komisije je namreč jasno, da je ena njenih ključnih nalog zavzemanje in spoštovanje človekovih pravic. Iz samega sklica te seje, katere točka dnevnega reda je bila poseg v zakonsko zvezo in družino s sprejetem Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, je jasno, da ni bil cilj sklicatelja oziroma te komisije neka argumentirana razprava o tem, ali zakon ja ali ne, na katerih točkah ja, na katerih ne, ampak na nek način vztrajanje pri odpiranju te moralne panike, ki jo danes poslušamo tudi tukaj in ki jo poslušamo že 18, 26 let, kakorkoli že dolgo, in rekel bi tudi, da predolgo. Sejo smo obstruirali zaradi tega – in mislim, da je bila to edina prava poteza –, ker o človekovih pravicah se na tak način ne moremo pogovarjati. Iz priloženega gradiva je bilo jasno, kam napeljuje ta seja in smo zato to tudi storili.

Kar se pa tiče te javne razprave, ki jo tako zelo močno pogrešamo. Še enkrat poudarjam, o tem se razpravlja tudi na tak način, kot tu danes poslušamo danes in prejšnji teden oziroma od same vložitve naše novele, se je razpravljalo pred tremi leti, pred desetimi leti, na začetku drugega tisočletja in tako naprej. Se pravi, mislim, da smo izčrpali vse mogoče vidike, ki se pojavljajo, zato ker se ponavljajo. Tudi danes poslušamo vedno ene in iste argumente, zato smo tisto sejo obstruirali in zato smo na tak način šli v sprejemanje tega zakona. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

To so bila bolj pojasnila, ne toliko replika. Ampak časa za razpravo je še, zato

sprašujem, če želi še kdo razpravljati. (Da.)
Potem prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.
Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Glejte, tisto, kar se mi zdi zelo pomembno: danes smo že najmanj trikrat slišali, če ne še večkrat, kako je Janševa vlada zaslužna, da je pravzaprav edina tista zveličavna, ki je naredila zakon, takšen, kakršen pač je, in kako jih je LGBT še celo pohvalil in kaj vem, kako bi se temu še kaj reklo.

Glejte, zelo pomembno je, da seveda za liberalce in levičarje je zelo jasno, da dolgo časa mečkajo in se hočejo z vsakim kar naprej nekaj pogovarjati in usklajevati, pa se iti široko družbo in ne vem kaj še vse. Konservativne vlade tudi v Evropi so večkrat zelo hitro ta vprašanja uredile. Ampak zakaj? Zato ker so ga hotele urediti po svoje in se ga je potem vedno popravljalo. Veste, mimogrede, včeraj je bil očitek, da je ta zakon šel prehitro skozi, da ni bilo razprave in tako naprej, ampak v resnici, ko ste sprejemali ta zakon o registraciji malodane kot da bomo registrirali avtomobil na okenčku pri uradniku, ste v resnici to naredili brez civilne družbe takrat, razprave. Takole se je sprejelo / tlesk s prsti/, tako da ne govoriti o tem, kako ste bili demokratični in kako ste šli na široko celo pot. Rezultat: ker je slabo, se danes to popravlja. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Matjaž Nemeč,
izvolite.

MATJAŽ NEMEČ (PS SD): Hvala,
predsedujoča, za besedo.

Moram reči, da kar z živahnostjo spremljam današnjo debato pa sem, moram reči čisto iskreno, tudi delno zadovoljen glede na razpravo, ki poteka. Moram ljudi na nek način potolažiti, da tovrstne razprave niso v Sloveniji nobena izjema, deležni so je bili že parlamenti širom po svetu. To je tipična ideološka tema, ki je vredna širše razprave, in zato je tudi prav, da se o njej pogovarjamo. Sicer sam sem prepričan, da tisti, ki živi in ki je živ, to debato spremlja že celotno življenje. Se pravi, mi nekako odraščamo, še posebej mi mlajša generacija, ni tematika istospolnosti nobena tabu tema. Nekateri sicer smo bolj tolerantni, nekateri manj in vsak od nas si lahko zbere dva koncepta: eden je, da miži in da pogleda stran, drugi pa, da se z realnostjo, ki je del našega vsakdana, sooči, pogovarja, mogoče jo celo razume. Se opravičujem.

Ampak summa summarum današnja razprava bo v tekom zgodovine ostala še ena izmed mnogih, pomemben je pa epilog, pomembno je, kaj se bomo odločili in kako bomo kot družba šli naprej. Sam, bom rekel, sem na nek način to zatiskanje oči v preteklosti vselej videl kot nezrelost družbe. Nezrelost, ki ni pripravljena iti

naprej, ki ni pripravljena na dialog, ki ni pripravljena se soočiti se s tem, da okrog nas živijo tudi nam neenaki ljudje. Vedno vselej sodimo po sebi in smo zelo kritični do drugih, pa ne glede na to, si ne vzamemo časa, da bi skušali to razumeti.

Danes poteka razprava o istospolno usmerjenih. Ampak mislim, da ta razprava je za našo družbo, za našo slovensko družbo pomembnejša, širša, se ne dotika samo teh družb, ker kajti kasneje, mogoče v neki drugi razpravi, bomo govorili o drugih skupinah – govorim o Romih, govorim o izbrisanih, o priseljencih, govorim o beguncih, o predstavnikov drugih ver, drugih kultur, pa tudi o naši sami preteklosti. To so naše frustracije, o njih se moramo pogovarjati. Jaz to skupaj mečem vse v en koš, kajti to so rane naše družbe, čez katere ne moremo iti, ampak bomo morali iti čez, zato da se bomo lahko na nek način znali spogledati s prihodnostjo ne samo s preteklostjo. Sam si v prihodnosti predstavljam našo deželo, da bo vsaj toliko prijazna do mojih otrok, kot je bila do moje generacije in do generacij pred menoj. Želel bi si, da moji otroci živijo v državi, ki je tolerantna, ki je brez predsodkov, ki je progresivna, ki je samozavestna, ki je družba enakih možnosti, ki je družba s socialnim čutom. Družba, v kateri je pomembno ne kje pa kdaj pa pri komu se rodiš, ampak da so v tej družbi ustvarjeni pogoji, da vsak lahko napreduje zaradi lastnih sposobnosti. To se mi zdi ključno. Ampak za to, da napredujemo, moramo spremeniti stanje duha in zato se mi zdi pomembno, da o tem razpravljamo, o tem smo razpravljali že na matičnem odboru, da ne bo pomote – matičen odbor je Odbor za delo, družine, socialne zadeve in invalide – in tam mislim, da je potekala zelo korektna, konstruktivna, vsebinsko zelo široka razprava o tem. In da ne pozabim, v letu 2012, ko smo Socialni demokrati vodili ta dialog, tudi razprave ni bilo dovolj, ampak to je normalno. Glejte, kot družba se razvijamo nenehno; to, da je današnje stanje duha drugačno in da je toleranca do istospolnih večja, je povsem odraz neke družbe, ki želi napredka. Mi kot Slovenci moramo iz tega krča nenapredovanja in mogoče nam bo tokrat le uspelo in mislim, da to sporočilo ne bo namenjeno samo istospolnim in borcem istospolnih, ampak družbi kot celoti. Tudi v Sloveniji lahko napredujemo in si damo ob bok, niti ne pred, ampak ob bok tistim državam, ki so to že naredile pred nami. In teh je veliko, tudi okrog nas so. Tako to niti ni tako daleč. Veste, bolje je razumeti družbene dogodke, kot si zapirati oči in obračati glavo.

Bom pa izkoristil, ker bi si rad pustil še nekaj časa za kasneje, samo eno misel vsem tistim skeptikom in vsem podpornikom: "Nisem resnično svoboden, če kratim svobodo nekemu drugemu. Prav tako nisem svoboden, kadar sem prikrajšan za lastno svobodo." Nelson Mandela. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima, gospa Anja Bah Žibert.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča. Saj ste še predsedujoča, niste oseba, da ne bom kaj narobe rekla.

Resno sprašujem, ker ne želim kogarkoli žaliti. Poglejte, danes smo res veliko govorili o tako imenovanih pravicah istospolnih, češ da so te kršene in strinjam se z enim od predhodnikov s strani Desusa, ki je povedal, da verjetno zakon, ki je bil sprejet na predlog Slovenske demokratske stranke, vsega v popolnost ne ureja. Tudi zato je takrat Slovenska demokratska stranka predlagala spremembe, da se uredi področje dedovanja, da se ne nazadnje uredi tudi področje takrat, ko eden od partnerjev ostane vdovec.

Ampak, naj vas spomnim na nekaj. Ko je bila razprava o tej temi, se pravi vdovskih pokojninah, so to zagovarjali tisti, ki jim danes očitajte, da so nestrpni do istospolnih, namreč oni so na to razpravo prišli, tisti, ki pa se jih je to tikalo in bi dejansko dobili tako imenovano socialno korist, pa jih ta razprava ni zanimala, ni se jim zdela potrebna, takrat jih ni bilo. Torej, če je dejansko cilj predlagatelja, da uredi to področje – zakaj ne spremenite tega? Zakaj posegate v zakon, in bom citirala, ker ste govorili, mislim, da je nekdo citiral celo slovenski pravopis in da danes ni tema Toporišičeva slovnica ... Seveda ni, ampak pogledajte, v zakonu jasno piše, črtajo se besede "moški in ženska" uvajajo se "skupnost dveh oseb". Oprostite, ampak osebno ne morem pristati na razpravo, da sem nazadnjaška zato, ker želim, da v zakonu ostanem ženska in da nisem le oseba. Sem ženska. In predvidevam, da tudi tisti, ki je moški si nekako želi, da v zakonu ostaja moški.

Danes smo veliko govorili o demokratičnih pogledih, o kršenju pravic in to s strani stranke, ki svojo ideologijo črpa v sistemu, ki ni bil ne eno ne drugo. Še več, preganjal je istospolne, zapiral jih je, pa tudi še kaj drugega. To je resnica. In danes očitati nam, da nekaj nasprotujemo, je dejansko nekorektno. Kot smo že povedali, naj se uredijo problemi, ki bodo na nek način pomenili večje pravice v nekih pogledih izenačitve. Vendar pa, veste, zakonska zveza med možem in ženo in na drugi strani zakonska ali pa kakršna koli zveza istospolnih enostavno nista enaki. Ampak, to ni diskriminantno, to je samo dejstvo, nista enaki, ne moreta biti enaki, ker to nista; in tega ne more spremeniti noben zakon.

Slišala sem tudi prej s strani kolegice SMC, ki je govorila o čudežih in napredku medicine; res je, medicina je marsikaj naredila in lahko pozdravljamo, pomaga marsikom, da se rodi otrok, vendar ostaja čudež narave, kajti izhodišče je enako. Za ta čudež narave sta potrebna moški in ženska. Drugače ne gre. V osnovi ne gre.

Ko se sklicujete na tako imenovano medicino in kaj vse prinaša ... Veste, prinaša veliko, ampak žal lahko tudi odnaša. Tudi ta se lahko izkorišča za potrebe posameznikov. Verjetno poznate primere, ko govorijo o tem, da si nekateri že izbirajo, kakšne otroke želijo: barva las, barva oči, IQ in tak naprej. Dobesedno gre že za naročanje otrok. Ja, govorim o tem, mogoče se komu zdi, da ni to vezano na omenjeni zakon, pa je, kajti govorim o tem, da sklicevanje na to, kaj vse prinaša medicina in komu vse danes omogoča rojstvo, da je ta dimenzija zelo široka in je včasih ta led zelo tanek.

Ta balon, ki ga imam na roki, seveda ni slučaj. Mislim, da je kolegica Violeta Tomić prej omenjala, kaj gor piše. Ne piše tisto, kar ste rekli, piše pa Za otroke gre. Ja, v končni fazi, glede na to da ne spreminjate v zakonu tistega, kar naj bi najbolj bolelo istospolne, če potegnem črto, gre samo za otroke. Kajti če bi bilo res tisto drugo, potem bi spreminjali tisto, kar sem prej povedala. In tega ni. In zunaj nas pozdravlja res večtisočglava množica, ki nas opozarja na to, da zaščitimo tradicionalno družino moža in žene, da zaščitimo otroke, ampak nikjer ne govorijo o tem, da naj se kratijo pravice istospolnih. Nihče ne govori o tem. In to, kar očitajte Slovenski demokratski stranki, enostavno ne samo da ni res, je laž. To dokazuje tudi preteklost, kjer smo se še kako na nek način zavzemali za te pravice. Naj bo morda v razmislek vsem tistim, ki dejansko oklevate, kako in kaj, tudi glede posvojitve starih staršev. Ja, v kateri zakon pa naj to gre?! Ja, kateri zakon pa naj ureja posvojitve, če ne bomo tega zapisali tudi v zakon o zakonskih razmerjih?

Sporočila danes zunaj zbranih so različna, ampak nobeno od njih ni nestrpno, kot želite nekateri govoriti, da nekako zavzemamo pol nestrpnih. Prav strpno je zunaj, nobene granitne kocke, pa mnogo balonov, pa mnogo pozitivnih sporočil za dobro družbe, države Slovenije in nas vseh. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Nisem vam odgovorila na vprašanje, ker menim, da ni skladno s poslovníkom, da oseba, ki predseduje, odgovarja na vprašanja razpravljalcev.

Zdaj ima besedo gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Tudi jaz se zadnjič oglašam. Pred 14 dnevi sem se udeležil okrogle mize, na kateri so bili nizozemski, britanski in francoski ambasadorji, ki so predstavljali izkušnje iz tamkajšnjih držav glede legalizacije homoseksualnih porok oziroma izenačitve pravic teh parov. In na koncu je en od udeležencev vprašal: "Zdaj ko ste to naredili, ali je pri vas v teh državah vse v redu, so razpadle, so družinske vrednote izginile, karkoli?" In seveda je v dvorani po hipu tišine sledil glasen smeh, predvsem s strani tistih, na katere je bilo to vprašanje naslovljeno. Seveda,

nič se ni spremenilo, svet se ni podrl, vse je bilo še naprej tako, kot je bilo, moški so bili še vedno moški, ženske še vedno ženske, družina ni razpadla, država ni razpadla, samo nabor pravic se je razširil na manjšino, ki je bila prej dolga leta zatirana, zdaj pa je pač dobila nekaj pravic, ki so bile prej drugim na voljo, njim pa ne. In to je edina razlika, in to je vse kar moramo o tem zakonu razumeti. Ne gre za nikakršno, kot pravite, da bo šlo za promocijo homoseksualnosti v šolah. Če ste brali današnji Dnevnik, je bil Marjan Šimenc, docent za sociologijo vzgoje, zelo jasen. O učnih načrtih odloča strokovni svet, zakonodajalec pa tukaj nima nobene vloge. Naloga šole je objektivnost, kritičnost in pluralnost, ne pa posredovanje določenega svetovnega nazora. In tako bo tudi še ostalo. V tem zakonu ne spreminjamo nič takšnega, kar bi posegalo v to pristojnost. In drugič. Trdite, da vas zanima, kako bodo živeli ti otroci. Ker mi zmanjkuje časa, bi samo še enkrat ponovil, da točno tako, kot boste vi s svojim zgledom, se pravi tisti nasprotniki, pač otrokom pokazali. Če boste pač prikazovali homoseksualnost kot nekaj nenormalnega, nenaravnega, bodo tudi otroci tako to razumeli. Če boste pač prikazovali otroke, ki bodo mogoče prihajali iz takih družin kot normalne otroke, njihove vrstnike, kot ljudi, ki jih je treba sprejeti kot enake, jih bodo otroci sprejeli kot enake. In če še enkrat postavim za zgled konservativnega politika, ki sem ga danes že enkrat, Davida Camerona, če boste tudi konservativci, sedaj smo tukaj liberalci in levičarji tisti oziroma liberalci in socialisti tisti, ki smo naredili ta korak k odprtosti in pluralnosti, če boste tudi konservativci rekli tako, kot je rekel David Cameron, da se zavzimate za enakost istospolno usmerjenih ne kljub temu, ker ste konservativci, ampak prav zaradi tega, ker ste konservativci, potem bo naš jutri boljši za vse skupaj. Če se slučajno poruši kozmični red, da razpade država, se pojavi neka črna luknja, ki nas bo vse posrkala, potem pa ne Združena levica, ampak jaz osebno prevzemam vso odgovornost za to. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Sprašujem, če želi še kdo razpravljati? Gospod Primož Hainz, replika.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa. Jaz sem prej roko dvignil, pa me niste videli. Bojim se, da sem lahko prizadet, sedaj malo zlorabljam. Gospo Anjo Bah bi rad vprašal, ali je hotela reči s temi demonstracijami zunaj, ki so res kulturne, mirne, da je to spontano. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Ocenjujem, da to ni bila replika. Sedaj dajem možnost še za razpravo. Želi še kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite. Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Ker imam samo 10 sekund, mogoče bom imel potem še nekaj. Rad bi rekel, da to danes ta ideološka debata potrjuje Freudovo tezo o nelagodju ... / znak za konec razprave/

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Prej je bilo s strani enega od razpravljavcev, mislim da s strani predstavnika SD gospoda Nemca, rečeno, če se ne motim, pa me popravite, da gre o ideološki temi. Jaz se s tem ne strinjam in to zavračam. Ko govorimo o otrocih, o pravicah otrok, pustite, prosim, ideologijo.

Bila sem tudi izzvana glede zunaj zbrane množice. Mislim, da oba dobro veva, da jo je organizirala civilna iniciativa. To so tudi jasno povedali. So pa v njihovih srcih gotovo prišli spontano. Gotovo spontano. In ne glede na to, kakorkoli hočete povedati, lahko tudi ignorirate ljudi, lahko jih zaničujete, da so se zbrali, to je vaša stvar, to je vaš pogled. Morda boste celo govorili, da so plačanci, kar je bilo že včasih slišano pri posameznih ... / oglašanje iz dvorane/ Razpravljaj, spoštovani! Tudi jaz vam nisem skakala v besedo. Lahko boste govorili, da so plačanci. Ampak ti ljudje zunaj sporočajo samo nekaj: da želijo, da v zakonu ostaneta besedi mož in žena. To je vse. In da ne želijo biti oseba 1 in oseba 2.

Prej je bilo v razpravi veliko govora o tem, kako zelo boleča je beseda "registracija", da ne gre za avtomobile. Spremenite ime. A to, da pa mene danes postavljate in tudi tiste, ki so se zbrali, pa verjetno jih je še mnogo več, da bomo postali samo oseba 1 in oseba 2, pa ni problem, pa ni boleče? Tudi to je boleče. Jaz nikoli o istospolnih ne govorim oseba 1 in oseba 2. Zame sta istospolni par. In pustimo tiste demagoške ali pa bolj pragmatične izjave o tem, kako prijateljujemo. Poglejte, vsi imamo prijatelje med istospolnimi osebami, ampak to v ničemer ne spremeni tega dejstva, da danes iz zakona jemljete spol. Jaz upam, če sem malo ironična, da se ne bo oglasil nekdo, ki bo rekel, da se počuti diskriminatorno po novem zakonu, kajti oseba je tista oseba in je ženskega spola in bo tista moška oseba začutila, da se tukaj notri ne najde. Ja, tudi tako deleč lahko gremo. Ampak naj zaključim še enkrat z izvornim sporočilom teh, ki so se zbrali zunaj. Za otroke gre in v ničemer ne želimo kratiti pravic istospolnih. Že danes jih imajo, poslušali smo s strani ministrstva, poslušali smo tudi s strani drugih, nekateri imajo celo otroke, drugi živijo na drug način, po svoje. Edino, kar je bil problem, je bilo dedovanje, bil je problem, ko je šlo za ovdovelost enega od partnerjev. Nič drugega. Razen, če je tukaj zadaj tisto, česar se pa jaz najbolj bojim – da bo nekdo imel večjo pravico do otrok, ne glede na to, da bo po krvi njihov družinski član, ne bo imel, nekdo drug pa jo bo dobil prej, in to samo zato, ker bodo sledili

pritiske. In ko boste govorili še enkrat o tem, na kakšen način boste sedaj pošiljali otroke v posvojitev, se bojim, da nas kmalu čaka naslednji korak. Kvote. Kajti hitro se bodo počutili istospolni diskriminirani, če bo nekdo ocenil, da ni primeren za vzgojo otrok. Bo pač povedal, da je diskriminiran, se bo na to pritožil, pa potem meljite, tako kot želite mleti. Vendar vi lahko spremeniti še tisoč zakonov, ampak narava je narava. In jaz ostajam ženska in moj kolega Žan ostaja moški. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima predstavnica Vlade, državna sekretarka gospa Martina Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa.

Tudi jaz sem ženska, pa nisem žena, in moj partner je moški, pa ni mož. Tako da poimenovanj v ničemer ne spreminjamo. Kot sem že prej rekla, uporablja se, da so ljudje poročeni ali pa niso poročeni, pa zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v ničemer nikjer niti z eno besedo ne govori o poroki, ampak govori o zakonski zvezi.

To, da bi se bali, da smo razvrednotili moške in ženske ali pa da jih bomo, če bo sprejet ta zakon, mislim, da je zelo neutemeljeno. Tudi beseda človek je moškega spola, tako kot je beseda oseba ženskega spola, pa ustava govori tako o človeku kot o osebi. Kje je torej težava? Pa misli s tem tako moške kot ženske, pa nismo delali s tem nikakršnih težav do sedaj. Ustava kot vrhovni akt te države. Tako kot ta ista ustava določa, da so človekove pravice tisti temelj, na katerem ta država deluje. Temelj, ki smo si ga zapisali v ustavo za delovanje države, vprašanje pa je, ali smo si ta temelj in te človekove pravice tudi posvojili, smo jih kot družba tudi sprejeli in ravnamo v skladu z njimi. In vsak tak korak naprej v razvoju družbe je korak naproti temu temelju – človekovim pravicam. In tukaj ne gre ne za ideologijo, ne za, kako se že reče, izgubila sem besedo, ampak gre preprosto za to, da naša družba, naša skupnost deluje na ta način, da vzamemo človekove pravice kot izhodišče. In moja človekova pravica se konča natanko tam, kjer se začne človekova pravica drugega, druge osebe ali drugega človeka. Točno tam se konča. In če bi vsi v tej družbi ravnali v skladu s tem, potem marsikaterega zakona ne bi potrebovali, ker potem bi to bilo naravno pravo. Ampak naravno pravo pri nas v marsičem ne deluje. V naravi nekdanj tudi ni bilo elektrike, pa danes ne govorimo o tem, da se moramo vrniti nazaj v iste čase, ker je šel čas naprej, ker se družba razvija. Družba je pa umetna tvorba, družba smo ljudje. In ko bo ta družba nehala govoriti o strpnosti, ki že sama beseda govori, da nekaj trpimo in v resnici živimo drug mimo drugega, ampak bo začela govoriti o sprejemanju, o vključevanju, potem bomo res živeli drug z drugim kot ljudje. Pavček je rekel, "biti človek ljudem". To je pravzaprav to, kar bi moral biti cilj vsake družbe.

In ko bomo vsi skupaj človek vsem ljudem, takrat bomo lahko delovali kot skupnost. S tem zakonom ne bomo dosegli te vrhovne instance, da bomo vsi kar na enkrat začeli v celoti sprejemati, spoštovati in ravnati v skladu s človekovimi pravicami. Pa vendar so istospolno usmerjeni del naše družbe, tako kot vsi ostali, in njihova partnerstva, to je ugotovilo tudi Ustavno sodišče, temeljijo na popolnoma enakih temeljih kot partnerstva raznospolnih oseb. Popolnoma na enakih temeljih. Zakaj jim torej ne bi priznali tudi enakega instituta, ki ga lahko sklenejo? In to je to, kar prinaša ta zakon. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovana državna sekretarka! Neverjetni ste! Skoraj vsaka druga vaša beseda je bila človekove pravice. Človekove pravice. Kaj pa človekove pravice dedkov in babic, spoštovana? Te pa boste pohodili oziroma ste jih vedno do sedaj pohodili. In tudi sedaj to ni urejeno. Tudi takrat, ko ste vi predlagali zakon, ni bilo urejeno. Če govorimo o človekovih pravicah, bodimo pravični do vseh, do vseh v družbi. Kot rečeno, smo povedali, če je zakon, in to smo tudi takrat s spremembo želeli urediti, pomanjkljiv, ga popravimo v tistih delih, ki bo seveda sledil tudi odločbi Ustavnega sodišča in ne bo nobenega dvoma, da bi se kdorkoli počutil manjvrednega ali, kot vi rečete, da bi mu bila kršena človekova pravica. Vendar pa ob vseh človekovih pravicah bodimo vendarle pozorno do otrokovih pravic. In danes ste vsi neverjetno slikoviti v izvajanju. Ne vem, kaj smo poslušali, Prešerna, Pavčka, mislim da tuje predsednike vlad in vse ostalo. Dovolite, da tudi sama zaključim potem v tem duhu. Torej po novem bomo spremenili legendarni film Cvetje v jeseni, ko Meta reče mož in žena. Mož in žena. Od sedaj naprej bomo verjetno ta del spremenili in rekli, oseba ena, oseba dva. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Predlagatelj je želel besedo? Ne. Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa. Gospa Anja Bah Žibert, se opravičujem, ker vas motim, ni moja navada, da bi odgovarjal sicer, ampak tokrat pa moram. Vi ste dejali, da danes to ni vprašanje oziroma je ideološko vprašanje, jaz moram tukaj absolutno odgovoriti, to je ideološko vprašanje prvega reda, ker so različni svetovni nazori glede tega oziroma poznamo različne nazore pogleda. Bom hitro končal, glede tega sem vam hotel samo odgovoriti, zunaj so resnično ljudje, šel sem med njih, moram poudariti, da so resnično kulturni, dejali pa so, da so prišli z

avtobusi, ker je bilo o tem govora. Kot pa rečemo mi v Gorici, ker vedno govorite o tem, katera vlada je kaj naredila ali pa ne, dobra roba se hvali po sebi. Tako rečemo pri nas. Ne si dovoliti, da sami sebe hvalite, ampak ko bodo istospolno usmerjeni rekli, vi ste se pa za nas potrudili, takrat bomo resnično zavihke naredili. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert ima repliko, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani kolega Nemeč, me veseli, da takole zaključujeva. Veste, nobeni protesti niso spontani. Ne mečite glave v pesek, če to sploh verjamete. Veste, tisti spontani shodi so imeli elektriko, veste. Pa elektriko moraš dobiti. So imeli oder, veste, pa oder moraš postaviti. Pa so imeli nastopajoče, ki jih mora nekdo povabiti. Noben shod ni spontan, tako kot vi želite sedaj obrniti. In ta shod zunaj, sem povedala v razpravi, je organizirala civilna družba. To je povedala tudi javno, tam kjer je bila tudi povabljen. In, ne vem, verjetno niso vsi iz Ljubljane, spoštovani, tudi vi niste. Vi prihajate mogoče z beemvejem ali z audijem, nekateri pa pridejo z avtobusi. Pa vendar, ja, jim ne boste sedaj še tega očitali!? Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala lepa.

Porabljen je ves čas. Replike na repliko ni, tako da ima sedaj besedo predlagatelj dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Za zaključek bi na nek način rad zaokrožil to razpravo in osvetlil nekaj protiargumentov, ki so bili večkrat danes ponovljeni. Šest sem jih napisal v nekaj skloпов. Prvi je očitek o postopku, ki je po svoje tudi povezan z vprašanjem tega, kako se sklicujemo na Ustavno sodišče. Slišali smo, da so osupli nad načinom in vsebino, s katerim smo se lotili, na pomanjkanje širše razprave, na izključevanje javnosti in da pravzaprav, to je bil potem nek zaključek, Ustavno sodišče nikoli ni razveljavilo ZRIPS.

Pojdimo od začetka. Zakaj skrajšani postopek? To sem enkrat danes že povedal. To vprašanje je povezano tudi s tem očitkom o pomanjkanju javne razprave, o pomanjkanju širše razprave in tako naprej. Mislim, da dvajset let v samostojni Sloveniji javne razprave o tem je dovolj, zato je skrajšani postopek upravičen. Še več. Je več kot upravičen, je pravzaprav nujen, ta zakon bi morali sprejemati davno nazaj ali pa, kot smo tudi to že danes slišali, vsaj sprejeti družinski zakonik. Oziroma saj družinski zakonik je bil sprejet v svojih polnih formulacijah.

Ustavno sodišče res da ni razveljavilo ZRIPS, je samo problematiziralo določene točke,

mislim pa, da to ni razlog za to, da ne bi sprejemali določenih zakonodajnih sprememb – ne nazadnje smo izvoljeni za to, ne nazadnje smo zato tukaj – ki odpravljajo diskriminacijo. In ZRIPS, oprostite, je zakon, ki je po svojem bistvu diskriminatoren, ker je zakon, ki pravi, podelimo določene pravice nekaterim, ampak ostalim jih raje ta trenutek še ne dajmo, dajmo še malo počakati. In to poslušamo danes znova in znova, dajmo še malo počakati. V redu, nihče v tej dvorani ni proti porokam istospolnih, ampak dajmo jih drugače poimenovati. Otroci – joj, to pa ne. Mislim, da ko govorimo o človekovih pravicah, ne moremo na noben način izključevati te pravice, ne glede na to, kakšne so.

Zakaj je ZRIPS pravzaprav problematičen bom povedal malo kasneje, toliko o postopku in o odločbi Ustavnega sodišča. Če bi čakali na to, da bi se vložilo toliko in toliko pobud v ustavno presojo, potem ne bi reševali perečih problemov, ki so ustavne narave, nikoli.

Drugi sklop očitkov, ki je potem nekoliko zamrl, je pa to eden od glavnih očitkov civilne iniciative, kot se ji pravi, je referendum. Prvi je ta, da je pravzaprav družinski zakonik padel na referendumu in da danes na nek način skušamo podobne stvari ponovno uveljavljati v nasprotju z voljo ljudstva. Na tistem referendumu ni bila izražena volja ljudstva, če to jemljemo široko v neki totaliteti, ampak zgolj volja 15 % volilnih upravičencev. Nihče ne omalčuje njihovih glasov, ampak ne moremo se sklicevati na tisti rezultat kot na voljo vseh Slovencev. Poleg tega danes, leta 2015 veljajo drugačne razmere, drugačne okoliščine. Ustava je bila spremenjena in med drugim v 90. členu določa, da ni možno več razpisovati referendumov glede zakonodaje, ki odpravlja neustavnost na področju človekovih pravic. Naša novela zakona o zakonski zvezi je točno to. Ne strašiti javnosti, referendumov v takšni situaciji ne more biti.

Tretji očitek, zakaj novelirati obstoječi zakon, zakaj ne ostati pri ZRIPS-u oziroma zakaj ne podpreti predloga, ki ga je imelo ministrstvo na mizah se pravi zakon o partnerski skupnosti. ZRIPS je zakon, ki je v svojem bistvu, kot sem že omenil, diskriminatoren pravzaprav uvaja neko pozitivno diskriminacijo. Določene pravice ja, določene pravice ne. Kot tak je problematičen in tudi del manjšine, ki jo zadeva ta zakon, je zelo nasprotoval temu zakonu, in še vedno pravzaprav nekateri pravijo, boljše bi bilo, da ne bi imeli takega zakona, kot da ga imamo, ker nas pravno postavlja v neenakopraven položaj. Slišali smo tudi, da je ZRIPS pravzaprav že nek dosežek civilizacije in da smo s tem rešili vse težave, ki jih imajo istospolni pari v Sloveniji. Daleč od tega. ZRIPS je seveda določene pravice dal, kot je na primer pravica do preživnine, pravica do pridobivanja skupnega premoženja, pravica do stanovanjskega varstva, pravica do dedovanja in pravica do pridobivanja informacij o zdravstvenem stanju obolelega. Ni

pa na primer omogočal pravice do zdravstvene zavarovanja po partnerju, pravice do odsotnosti z dela zaradi bolezni partnerja ali partnerke, pravice do nadomestila dohodka za nego družinskega člana, pravica do sklenitve najemne pogodbe po preživelem zakoncu, pravico, da se v kazenskem postopku ne priča v primeru, ko je partner v postopku, in še vrsto drugih stvari. Med drugim tudi na nek način postavlja istospolno partnersko skupnost v nek zelo neenak položaj s tem, ko raznospolnim parom omogoča, da svoje razmerje obeležijo v neki slovesnosti v zakonski zvezi ali pa vsaj imajo enake pravice v zunajzakonski zvezi, medtem ko istospolni se morajo iti na urad registrirat od ponedeljka do petka, v času uradnih ur, v neki zakotni sobici na upravnih enotah. Tudi ta simbolni moment je pomemben. Seveda je pomemben, daleč od tega. In mislim, da tukaj ne moremo imeti nikakršnega zadržka, da ne bi vse te vidike naslovili in dodelili istospolnim parom. Iz tega izhaja na nek način neustreznost zakona o partnerski skupnosti, ki je bil v javnem usklajevanju. Zakon o partnerski skupnosti je bistven korak naprej. Edini problem, ki ga ima, je, da nima lastne vsebine. Zakon o partnerski skupnosti se na 11 točkah referira na zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Se pravi, zakon o partnerski skupnosti dodeljuje pravice istospolnim parom, kot so določene v zakonu o zakonski zvezi – z omejitvijo pri posvojitvah in oploditvi z biomedicinsko pomočjo. V Združeni levici smo seveda kritični do tega, ker ne moremo tega "razen" postaviti. Pravice za vse enake, brez kompromisov.

Četrta točka, najbolj pereča najbrž in najbolj obravnavana v tej javni razpravi, so posvojitve. Poslušali smo, da je treba paziti na dobrobit otrok, da zakon predlaga, da pravzaprav dve osebi istega posvojita otroka, da posvojitev otroka ni pravica in tako naprej. Seveda imamo v mislih dobrobit otroka in se zavedamo, da posvojitve otroka ni pravica. In tega seveda nikoli ni nihče izrekel. Vsaj ne s strani predlagatelja. Zavedamo se tudi, da zakon pravzaprav ne prinaša te pravice, kot jo tako radi imenujejo nasprotniki zakona, ampak prinaša enako možnost za kandidiranje za status posvojitelja. Se pravi, tu ne bo nobene neposredne direktne pravice do tega, da nekdo dobi otroka, to zdaj v zakonu o zakonski zvezi ni določeno, ampak govorimo vedno o enaki možnosti, da nekdo kandidira za status posvojitelja.

Kaj je dobrobit otrok? Mislim, da smo v tej razpravi tudi pozabili na ta vidik. Dobrobit otrok je to, da otrok odrasča v družini, za katero se smatra, da je najbolj primerna za njegov razvoj. Jaz mislim, da je to osnovni zastavek, ki ga moramo imeti v mislih, in to je po svoje tudi določeno v pravicah, ki jih daje zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, in je stvar presoje strokovnih služb, centrov za socialno delo, v kakšno novo družino bodo posvojenca poslali. To pomeni, da ni tukaj nobena osebna

okolščina, spol, rasa, narodnost, karkoli, odvisna od tega, katera družina je primerna za posvojitev. Odloča se po nekih konkretnih kriterijih, ki jih moramo prepustiti stroki, ne pa nekim ad hoc spontanim razlagam tega, kaj je najboljše za otroke.

Ena od glavnih dilem, ki se je postavlja, je ta, da na nek način sta napačno razumljena dva koncepta. Na eni strani imamo zakonsko zvezo, na drugi strani imamo družino. Kakšna je bistvena razlika? Zakonska zveza je pravzaprav civilna pogodba med dvema odraslima osebama. Ne dajati tej zvezi nobenih drugih nadnaravnih ali onstranskih pomenov. Gre za pogodbo, ki jasno ureja razmerja med dvema polnoletnima osebama. Družina po drugi strani je pa spet nekaj, kar je povezano z dolgim in pretresljivim razvojem družbe. Danes smo že slišali, družina nek monoliten pojem, ni nek fiksen pojem, ki je nastal z nastankom zemlje, ki ni nastal z velikim pokom, ampak je nekaj, kar se spreminja, razvija in tako naprej. Se pravi, tudi skrbi, da bi družina s sprejetjem zakona o zakonski zvezi razpadla, so popolnoma neutemeljene. Sklicevali so se nekateri tudi na 53. člen Ustave Republike Slovenije, ki seveda ščiti družino. Seveda ščiti družino, in še vedno jo bo. Tudi zakon, drugi odstavek 3. člena določa, da je pravzaprav namen zakonske zveze zasnovanje družine. Družina ostaja, družine nihče ne jemlje. Družina je tako, kot si jo definiramo. Že zdaj imamo družine brez otrok. Tako da definicija družine ne more biti na nek način ustaljena definicija, ki jo tako vsi radi imenujejo za naravno, ampak gre za nekaj gibljivega, nekaj, kar prehaja trdne meje. Družina je torej tista skupnost dveh oseb, kot jo določa zakon po novi definiciji, in mislim da mora to postati nekaj, kar je pravzaprav samoumevno. Glede izničenja spola smo tudi že govorili, sem tudi že omenil svoj vidik od tega. Zakon v svojem bistvu ne določa, kaj je mož, ne določa, kaj je žena. To sta samo dva samostalnika, ki sta uporabljena v trenutni dikciji zakona. Kaj je mož, kaj je žena, to je stvar SSKJ, pravopisa in, kot sem prej dejal, pristojnih institutov, ki se ukvarjajo s takšnimi težavami. Jaz sem poročen, lahko svoji ženi rečem žena in jo bom še vedno imenoval žena. Tega ne bo nič spremenilo, razen če se bodo odločili, da bodo spremenili definicijo v SSKJ ali pa se bodo odločili, da uporaba te besede ni več primerna. Ampak to ni stvar zakona o zakonski zvezi, to je stvar čisto nekih drugih debat. Na vprašanje, kako zakon o zakonski zvezi pravzaprav ogroža družino, slišali smo, da ustava varuje družino, bi jaz postavil nasprotnikom neko bolj kot ne retorično vprašanje – s čim naš predlog pravzaprav družino ogroža? Nikjer ni namreč ta določena, tako kot se rado prikazuje.

Na koncu ostaja še tisto najbolj drugačno ali pa splošno vprašanje, to je vprašanje družbe. Tudi tukaj se pojavlja pomislek o dobrobiti otrok, da ti otroci ne bodo odrasčali brez težav, da jih bodo ostali vrstniki,

po domače rečeno, zafrkavali ali pa zaničevali. Da pravzaprav ostaja ta skrb, in tukaj se zdaj nasprotniki zakona postavljajo kot nek moralni branik, da razmislimo o tem, kako se bodo počutili ti otroci, kako se bodo lahko normalno vključili v družbo. Kaj pa je normalno? Še pred petsto leti je bilo normalno, da se je trdilo, da je zemlja ploščata. Nekaj časa je minilo, nekaj znanstvenih raziskav, nekaj zelo spontanih opazovanj ali pa zdravega razuma je pokazalo, da temu ni tako. Gre za neke premike, eni so večji eni so manjši. Seveda je to stvar vsake posamične presoje, ampak stvari se spreminjajo in mislim, da jih je treba kot takšne tudi razumeti.

Drugo vprašanje je to, da že zdaj so otroci zaničevani, pa ne zaradi tega, ker živijo v istospolnih partnerskih skupnostih. Zaničevani so, ker njihovi starši niso dovolj premožni, da bi jim na primer kupili oblačila, ki nosijo določene blagovne znamke, ki so v temu trenutku popularne ali pa niso. Zaničevani so zato, ker na primer nimajo denarja za malico, ko je premor temu namenjen. Zaničevani so, in videli smo zelo hud in resen problem, ker prihajajo preprosto iz neke druge države, zato ker je nekdo Bosanec ali pa kaj drugega. Še več. Niso zaničevani, izvaja se fizično nasilje nad njimi. To so vse problemi, ki jih moramo pravilno nasloviti, so problemi ki obstajajo. In obstaja tudi problem otrok, ki živijo v istospolnih partnerskih skupnosti, ki imajo drugačne pravice, kot jih imajo ostali otroci. Že ves dan poslušamo in smo že večkrat slišali – ti otroci so in nič se ne bo spremenilo, tudi če zakon ne bo sprejet. Ti otroci še vedno bodo in jih bo tudi več verjetno nekoč. Lahko se gre v tujino, se posvoji otroka in tisti istospolni pari, ki imajo to željo, jo lahko uresničijo. Problem je v tem, da bodo imeli ti otroci bistveno manj pravic, kot jih imajo njihovi vrstniki. Pa ne zaradi tega, ker jih ne more posvojiti dedek ali babica ali pa zato, ker jih ne more posvojiti raznospolni par. Probleme imajo in bodo imeli zato, ker v slovenskem pravnem redu ni predvideno, da takšni otroci sploh obstajajo, in ni predvideno, da imajo iz tega izhajajoče pravice. Ko nasprotniki naše novele govorijo o tem, da moramo imeti na vidiku pravice otrok, njihovo dobrobit, naj sami sebe vprašajo in naj se postavijo v položaj teh otrok, ki že imajo dva starša istega spola, kako oni trenutno trpijo in so jim kratene določene pravice, osnovne človekove pravice.

Seveda se družba vedno na nek način v določeni meri oziroma določen segment se odzove s strahom. Mislim, da smo temu tudi zdaj priča. Ljudje so se ustrašili, gre za neko spremembo, ki je pomembna, in to poudarjam, je pomembna, ker bo pokazala na to, da smo neka zrela, sodobna demokratična družba, družba, ki je pripravljena na 21. Stoletje, in to lahko naredimo samo tako, da podelimo pravice tistim, ki jih nimajo. Se pravi, nikomur nič ne jemljemo, možem, ženam, izvenzakonskim partnerjem, ampak samo dodajamo. Tistim, ki pa pravic nimajo, pa bi jih morali imeti po ustavi, jim

jih dodeljujemo. In mislim da ne moremo biti arbitri, koliko, v kakšni meri jim jih podeljujemo. Pravice se podeljujejo v celoti. To je tudi pomen sprejetja zakona. Seveda sam po sebi zakon ne bo nikogar prisilil v to, da bo bolj strpen, nikogar ne bo prisilil v to, da postane bolj razumevajoč, da postane bolj senzibilen. Bo pa postopoma in počasi ustvarjal klimo vsaj pri tistih, ki so sedaj zagriženi nasprotniki takih ureditev oziroma takega stanja v družbi, da se počasi omeščajo.

Kolega Möderdorfer je popoldan povedal, kako je danes nerazumljivo, kako smo lahko še sredi sedemdesetih imeli v zakonu določeno, da je istospolnost na nek način zločin. V Združenih državah Amerike so na primer šele v 60. letih vsaj načelno odpravili rasno diskriminacijo. V 40. letih so še vedno problematični vidiki tega, ampak je stvar bistveno boljša. In čez 40 let, upam, da bistveno prej, bo tudi istospolni par, ki bo poročen ali pa bo živel v zunajzakonski zvezi in bo užival vse pravice, kot jih uživa raznospolni par, nekaj popolnoma samoumevnega. In naš predlog in današnje glasovanje je zgolj to, in nič drugega kot to. S tem, ko redefiniramo zakonsko zvezo iz zveze med moškim in žensko v zvezo dveh oseb, delamo samo ta preprost, enostaven korak, ki pa pomeni pravzaprav velik skok, če nekoliko ponesrečeno citiram astronavta. Gre za velik premik v družbi, ki bo prinesel bistveno boljše delovanje te družbe. Zato po svoje na nek način želim izraziti upanje, da ne bo ta zakon prinesel samo neke odprave pravnih zavor, ki jih poznamo trenutno v Sloveniji, ampak bo prispeval k temu, da postane naša družba, slovenska družba na nek način zgled, ne samo zato, da se v bistvu vsi državljani Republike Slovenije začnejo miselno naravnati na to, da postanejo bolj strpni, ampak da kot ena od naprednih držav, 12. država v EU, skušamo vplivati tudi na ostale države članice, da naredijo ta isti korak. In tu imamo končno možnost, da se tudi kot ena od teh držav članic postavimo na nek način na vrh, kjer so tiste polnopravne članice, ki pravzaprav s svojimi praksami, tudi zakonodajnimi, kažejo na to, da so spremembe možne. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo dajem še državni sekretarki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti gospe Martini Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa.

Za konec je prav, da pravzaprav pogledamo, kaj je vsebina te predlagane novele zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerij, da se spomnimo, kaj se v resnici spreminja. Spreminja se to, da če bo ta zakon uveljavljen, potem bosta zakonsko zvezo lahko poleg dveh oseb različnega spola sklenili tudi dve osebi istega spola. Enako velja tudi za zunajzakonsko skupnost. Torej za nesklenjeno skupnost bo veljalo, da se lahko šteje tako skupnost moškega in ženske kot skupnost dveh oseb

istega spola. Potem pa zakon nadalje še ureja prehodno obdobje, kdaj se uveljavi in kaj se zgodi s tistimi registriranimi partnerskimi skupnostmi, ki danes že obstajajo in so registrirane po tako imenovanem ZRIPS, torej Zakonu o registraciji istospolne partnerske skupnosti, da lahko dve osebi, ki imata sklenjeno to registracijo, izjavita, da želita preoblikovanje v zakonsko zvezo ali da ne želita preoblikovanja, potem se pač to ne preoblikuje, da se lahko tudi odločita o morebitnih spremembah priimkov. To je vsebina te novele.

V razpravi smo šli seveda bistveno dlje, ampak prav je, da se na zaključku v resnici umirjeno spomnimo, v čem je vsa ta stvar. Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti je določal točno to, kar pravi že samo ime zakona. Registriral. Dve osebi istega spola sta se registrirali na upravni enoti in potem ko sta to registracijo imeli sklenjeno, jim je pripadel omejen taksativno naštet obseg pravic, ki sta jih imeli. Dvakrat je bilo na Ustavnem sodišči odločeno, da ta obseg pravic ni zadosten. Verjetno, če bi bilo vloženih več pobud, bi bilo tudi večkrat odločeno, da ta obseg pravic ni zadosten. Ker je samo Ustavno sodišče v svoji razlagi svoje odločbe zapisalo, da v resnici pri istospolnem partnerstvu, torej zvezi dveh oseb istega spola, kot tudi pri zvezi dveh oseb različnega spola gre za enake temelje, na katerih obe zvezi temeljita, zato je prav, da se tudi enako uredita za naprej.

Simbolnega pomena je enako poimenovanje, ampak pravzaprav pa tudi ne zgolj in samo simbolnega. Slišali ste danes že ministrico, tudi mnogi drugi ste govorili o celi zgodovini urejanja pravic istospolno usmerjenih, pravic istospolnih partnerstev, kako je potekalo to urejanje, kako dolga časovno je ta prehojena pot. Kar se tiče pa spremembe o razmišljanju, kar se tiče spremembe v obsegu priznanih pravic, pa pravzaprav ta pot ni tako zelo dolga. In po vseh možnih sklenjenih kompromisih, po zelo različnih oblikah predlaganih zakonov, po takih in drugačnih spremembah na koncu v razpravah pridemo vedno do enakih tem, enakih zaključkov, enakih pa bom rekla "argumentov", ker gre samo za zelo površna mnenja v resnici. Do enakih pridemo, zato ni problem v tem, kako dolgo se je še treba pogovarjati, kako dolgo je treba še iskati kompromise, ker, in zdaj bom spet uporabilo to besedno zvezo, ko gre za človekove pravice, pa vendarle ne more biti kompromisarstvo v nedogled. Ne more biti, ker ni prav. In ko gre za pravice manjšin, je večinska družba tista, ki odloča o teh manjšinah. In ta večinska družba, vsaj kar se tiče vas, poslank in poslancev, jaz močno upam, in kot kaže, bo tako, bo danes odločila, da so istospolna partnerstva izenačena z raznospolnimi partnerstvi v vseh oblikah. To bo danes odločeno. In to v resnici ni tako zelo velik potres za to našo državo, za to našo družbo in za ta naš svet. Kot prvo zato, ker imamo primere držav, kjer je bilo to že narejeno. V nekaterih že

leta nazaj, v nekaterih pred kratkim. Pa se niso zgodili ne potresi, ne pretresi. Tudi po nekaj letih niso šli spreminjat teh zakonov, ker bi ugotovili, uu, naša družba še ni zrela za teke spremembe. Niso. Tudi s spremembami vlad se to ni zgodilo. Veste, v resnici pravo vedno ureja neka družbena razmerja, ki že obstajajo. Ureja jih, kar pomeni, da postavlja pravile igre, po katerih se je treba obnašati v teh družbenih razmerjih. In pravila igre postanejo jasna. In zdaj bodo pravila igre jasna tudi za istospolne pare. Ali je to res tako preveč? Ali je to res tako zelo strašljivo? Ker istospolni pari živijo danes med nami. Nekateri so registrirani, drugi niso. Tisti, ki niso registrirani, lahko živijo leta in desetletja skupaj, popolnoma enako kot tisti partnerji različnega spola. Pa ti istega spola nimajo popolnoma nobenih medsebojnih pravic, eden za drugega, nikakršnih pravic nimajo danes priznanih. Tisti, ki so registrirani, imajo omejen taksativno naštet obseg pravic plus s tistimi, ki so jim pripadle z odločbami Ustavnega sodišča. To je to, kar je danes. Ali je res tako strašljivo, da bi se pa zdaj ta razmerja izenačila in pravice izenačile? In če gremo naprej, ni odveč ponoviti, ni odveč ponoviti, ker sem jaz prepričana, da ljudje ne vedo, ne vedo, da družine, kjer sta dva starša istega spola in otrok zraven, že živijo med nami. Istospolne družine že živijo med nami in se ni nič zgodilo v tej naši državi s tem, da bi razpadli mi kot družba, država, naše vrednote, da bi se porušile, da bi se spremenil šolski sistem, da bi se podrla nebo na nas. Nič se ni zgodilo! Ampak tem družinam pa ni enako, kot je tistim družinam, kjer sta partnerja različnega spola ali kjer so enostarševske družine. Vseeno se je treba spomniti. Ne tako daleč nazaj, nekaj desetletij nazaj so bile enostarševske družine tiste, za katere se je govorilo, da niso naravne, da so spočete v grehu, da je treba izločiti tiste ženske, ki so rodile takega otroka, ti otroci, da so pankrti. Ni tako zelo dolgo nazaj. Generacija mojih staršev se tega zelo dobro spomni. Mnogi med vami se tega zelo dobro spomnite, ker ste živeli v tistih časih. Ampak družba je šla naprej. Danes se nam to ne zdi nič čudnega. Danes se nam to ne zdi nenaravno. Danes se vsi, ampak res vsi, vsaj upam, strinjamo s tem, da je take družine treba še posebej zaščititi, ker so bolj ranljive, ker so po navadi v slabšem tudi materialnem položaju, ker je samo en starš, itn., skratka še posebej skrbimo za te družine. Zato je sedaj verjetno res že končno napočil ta čas, da še druge oblike družin sprejmemo medse. Tudi druge oblike družin. Mimogrede, na srednji šoli, pa na fakulteti, to se zelo dobro spomnim, smo se mi tudi učili o različnih oblikah družin, o nuklearni, o razširjeni, o enostarševski in o istospolni. To ni revolucija, ampak je stopicanje korak za korakom za tem, da se uredijo tista razmerja v naši skupnosti, ki že obstajajo.

Ko govorimo o tem velikem strahu, v resnici pa pridemo do tega, pa bom sedaj spet uporabila en citat, ker nisem jaz najbolj pametna na tem svetu, Einstein je rekel: "Kako žalostni so

časi, ko je lažje razbiti atom kot predsodek." In velikokrat gre za to. Za predsodke.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo pa dajem še 7. člen in amandma Poslanske skupine NSi. Želi še kdo o tem razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 19.45.

(Seja je bila prekinjena ob 19.14 in se je nadaljevala ob 19.45.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, nadaljujemo s prekinjeno sejo zborna!

Prehajamo na glasovanje zborna o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Prehajamo na nadaljevanje 32. točke dnevnega reda, to so Mandatno volilne zadeve.

Prehajamo na obravnavo **Določitve kandidata, ki je v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postane poslanec za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat.**

Ker je gospodu Srečku Blažiču z včerajšnjim dnem prenehal mandat poslanca, je Državna volilna komisija zbornu posredovala ugotovitev, da mandat poslanca preide na mag. Bojana Kranjca. Ugotovitev Državne volilne komisije je obravnavala mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zbornu pisno poročala. Poročilo ste prejeli in je objavljeno na e-klopi.

Želi poročevalec komisije besedo? Ne. Želi besedo komisija? Ne. Hvala. Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? Tudi ne. Želi kdorkoli besedo? Ne. V redu. V tem primeru zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na podlagi 7. člena Zakona o poslancih, 17. člena Zakona o volitvah v Državni zbor in 112. člena Poslovnika Državnega zbora glasujemo o naslednjem predlogu sklepa: Potrdi se poslanski mandat mag. Bojanu Kranjcu, rojenemu 25. avgusta 1971, stanujočemu Ulica borcev 45, Maribor.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 82, proti pa ni bil noben.

(Za je glasovalo 82.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Poslanskega kolega mag. Bojana Kranjca vabim, da se nam pridruži in zasede svoje poslansko mesto.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnika članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj.**

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija, ki je Državnemu zboru pisno poročala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Zanj gospod Danijel Krivec. Ne.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanj Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa. Spoštovani!

Zaključno geslo oziroma slogan pripravljavcev nekaterih reklamnih brošur ob nastajanju Termoelektrarne Šoštanj, blok 6, pove vse: Za energične meje ne obstajajo. Kaj Vlada, kaj Državni zbor, kaj davkoplačevalci, kaj lastniki, kaj država, kaj nam pa morejo, saj za energične ni meja. Z nekaj besedami zgoščeno opisano vodilo načela ugrabiteljev države, pa naj bo to v energetiki, zdravstvu, gradbeništvu, slabi banki ali med prodajalci državne srebrnine. Za energične ni meja. Zato je parlamentarna preiskava ugotavljanja politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj namenjena tudi in predvsem ugotavljanju načela delovanja ugrabiteljev države, ki zasebne interese uveljavljajo pod plaščem javnih interesov, in to ne samo na področju energetike. Najpomembnejše pri vsej stvari je čim bolj enoznačna opredelitev političnega dogajanja, ki je v svetu poznano pod pojmom "capture state" oziroma "ugrabljena država". To je po enciklopedičnem opisu vrst politične korupcije, za katero je značilen opredeljujoč vpliv zasebnih interesov, ki odločilno vplivajo na državne postopke sprejemanja odločitev po kriterijih po prikritih in nelegalnih povezavah.

Zakaj sodimo, da je parlamentarna preiskava javnega pomena oziroma v javnem interesu in da ga mora izvesti Državni zbor? Zelo na kratko. Investicija v blok 6 poleg bančne luknje predstavlja največjo grožnjo za stabilnost finančnega sistema. Od začetkov v letu 2003 se pojavljajo jasni indici, da projekt nastaja in je voden v sumljivih okoliščinah. Dejstvo je, da je bil prvotno projekt ocenjen na skupno vrednost 602 milijona evrov, do leta 2013 pa je njegova vrednost narasla na vrtoglavih milijardo 428 milijonov evrov. Drugič. Na nepravilnosti, ki so se ob izvedbi projekta dogajale, so opozarjale tako Komisija za preprečevanje korupcije, strokovna javnost, zainteresirana javnost ter različne civilne iniciative, vendar vseskozi

neuspešno. Prvim kriminalističnim in sodnim preiskavam smo bili namreč priča šele pred kratkim. Na nepravilnosti so v preteklosti večkrat opozarjali tudi ugledni javni funkcionarji. Prav tako so se pojavljale pobude, da je treba izvedbo projekta izgradnje bloka 6 temeljito preiskati, vendar pa projekt do zdaj ni bil nikoli raziskan, vsaj ne s strani političnega vmešavanja. Poleg tega je treba navesti, da navedene kriminalistične preiskave ne morejo in ne bodo odkrile politične odgovornosti za ogromno škodo, ki je bila z neprestanim višanjem končne cene projekta povzročena državi. V letu 2012 je bil v Državni zbor vložen Predlog zakona o poroštvu za blok TEŠ 6, pod pogojem znižane investicijske cene projekta ter z omejitvijo cene lignita. Alstom pa je začel zaradi zamud pri poroštvu groziti z ustavitvijo del na projektu. V juniju je nato Državni zbor sprejel navedeni zakon o poroštvu države za posojilo v višini 440 milijonov evrov, med pogoji za sklenitev poroštva pa sta bila tudi pogoja, da se projekt ne sme podražiti z obstoječih milijarde 303 milijone ter da cena lignita ne sme preseči 2,25 evra na gigajoule. Kmalu za tem se je povečala cena na sedanjih, kot smo rekli, milijardo 400 in še nekaj milijonov, cena lignita se je povečala, postavile so se zahteve za dodatne kotle za predgrevanje. Spremenili so se pogoji kurjenja le domačega lignita v mešanico 10 % uvoženega lignita, postavljena je zahteva za dodatne železniške tire.

In to vse očitno še ni končano. Ljudje iz okolice termoelektrarne sporočajo, da skoraj vsak vikend TEŠ 6 stoji in da so tudi problemi z rudnikom, ki so nastali prav zaradi servisiranja TEŠ 6. Zato sem prepričan, da bomo vsi glasovali za preiskovalno komisijo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Obenem ugotavljam, da ni razprave poslancev, zato zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa o sestavi, imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 82, proti nihče.

(Za je glasovali 82.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o razrešitvi namestnika člana Državne volilne komisije**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se dolžnosti namestnika člana v Državni volilni komisiji razreši gospod Igor Bordon.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 83, proti nihče.

(Za je glasovali 83.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujemo to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerji po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 2. 3. 2015. Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 5. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati, ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovane kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Nove Slovenije smo vložili amandma k 5. členu in s tem želimo tudi, da se ne črta člen, da preneha veljati Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Ampak vas še enkrat pozivamo, da v bistvu podprete naš amandma in s tem tudi da glasujete proti zakonu, ker dejansko, tukaj imam odločbo Ustavnega sodišča in tudi kaj je odločilo. Jaz sem prepričana, da ste jo prebrali, kaj je odločilo, ko govorite, da obstajajo neenakosti. V 3. točki piše, "do odprave ugotovljenega neskladja za dedovanje med partnerjema registrirane istospolne partnerske skupnosti veljajo enaka pravila, kot veljajo za dedovanje med zakoncema po zakonu o dedovanju". Skratka, trenutno velja, dokler se ne popravi. In še enkrat povem, da govori, da je treba popraviti člene, ki so bili neustavni. Ampak za vse istospolne, ki so v skupnosti, obstaja zakon, in ravno ta odločba jim daje enaka pravila, kot veljajo za dedovanje med zakoncema. Zato pričakujem, da boste naš amandma seveda podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

V Združeni levici tega amandmaja ne bomo podprli. Predvsem zaradi tega, ker po svoje ta amandma opravičuje zakon o registrirani istospolni partnerski skupnosti, ki je po svoje tudi še eden od diskriminatornih zakonov in pravzaprav omejuje pravice, ne pa jih podeljuje. Istočasno kar se tiče amandmaja, v dveh odločbah in v eni sodbi je Ustavno sodišče na nek način definiralo sličnost med istospolno in raznospolno partnersko skupnostjo, za katero pravi, da gre v obeh primerih za bistveno značilno stabilno povezanost dveh oseb, ki sta si blizu, si medsebojno pomagata in se podpirata. Zaradi tega na nek način zavračamo očitke o amandmaju in ga, ponavljam, ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev Poslanske skupine Zavezništvo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Tega amandmaja seveda ne bomo podprli iz več razlogov. V resnici je amandma s strani Nove Slovenije svojevrstno začudenje. Vaš minister je v resnici naredil prvi korak in ga zato cenim. Cenim ga zato, ker je v resnici naredil tisto, kar nismo mogli v enem koraku narediti. Danes pa je v resnici s tem narejen drugi korak. Minister, danes so se vsi hvalili z njim, še SDS se je hvalil z njim. Žal so ga potem nagnali iz vlade. Pa vendar, naredil je en dober korak, danes delamo drugega. V Zavezništvu tega amandmaja ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo komu drugemu, bi lepo prosil, da danes ostanemo pri obrazložitvah glasu znotraj obrazložitve glasu brez polemik z drugimi.

Še kakšna obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? Ne. V lastnem imenu? Potem prosim za prijavo.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Glasoval bom seveda za amandma, ker želim da ostane Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Mi smo v koaliciji SDS plus Nova Slovenija plus Slovenska ljudska stranka plus Desus pred desetimi leti vedeli in konkretno rešili vprašanje istospolne partnerske skupnosti. Da zakon ni idealen? Seveda, se strinjam. Čigava in katera ustava je idealna? Nobena. Zato je treba zakone spreminjati, zato je treba tudi v skladu z odločbami Ustavnega sodišča neustavnost odpraviti. Dedovanje. V 8. razredu sem se učil, da obstaja testament oziroma oporoka. Vsakdo lahko deduje, vsakdo. Treba je le napisati oporoko, podpiše še kakšna priča, še boljše notar in zadeva je rešena za vse. Intenca te novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je tudi ta, da pravzaprav želi radikalno izbrisati to, kar smo naredili pred 10 leti. Zanimivo, da smo bili takrat več ali manj desnosredinska politična koalicija, ki pa je po dolgih letih levih koalicij imela edina toliko korajže, da je rešila vprašanje istospolne partnerske skupnosti.

Glasujem torej za ta amandma.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali obrazložitve glasu in lahko glasujemo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 5. členu.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 25, proti 54.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 7. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije –krščanskih demokratov ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Zakon o registraciji istospolne skupnosti je še vedno v veljavi. Imamo sodbo Ustavnega sodišča, odločbo, da ga je treba v nekem delu popraviti, in ni potrebe, da ta zakon na ta način ukinjamo, da ga enostavno izbrišemo in ga nadomestimo z zakonom o zakonski zvezi. Za mene je zakonska zveza zakon med moškim in žensko, in ni potrebe, da sedaj istospolne partnerje tlačimo v ta zakon.

Zato sem proti in bom podprla naš amandma, s katerim predlagamo, da se ta zakon ne ukine, ampak se dopolni. Lahko ga tudi preimenujemo, če je moteča beseda registracija, lahko najdemo drug izraz, ni pa nobene potrebe, da ta zakon nadomestimo s spremembo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

Zato bom seveda podprla naš amandma.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Za mene je zakonska zveza civilna pogodba med dvema osebama. Z našo novelo to predlagamo, zato iz istega razloga kot za prejšnji amandma v Združeni levici tega amandmaja ne bomo podprli, ker ponavljam, ZRIPS pravzaprav uzakonja neko pozitivno diskriminacijo, s tem ko ne podeljuje vseh pravic vsem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej lahko preidemo na glasovanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 7. členu. Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 24, proti pa jih je bilo 54.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije –krščanskih demokratov ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Nova Slovenija – krščanski demokrati bomo predlaganemu zakonu nasprotovali.

Nasprotovali bomo iz razloga, ker mislimo, da je zakon nedodelan in bo povzročil celotni skupnosti ogromno škode. Vsi tisti, ki bomo danes nasprotovali temu zakonu, bomo najverjetneje etiketirani z vsemi mogočimi nalepkami homofobi, nestrpnosti, da nismo za enake pravice in še kaj bi lahko našteval. Jaz mislim, da v današnji razpravi nisem slišal niti enega ali pa nisem slišal nestrpnih nastopov proti istospolnim. Smo pa slišali ogromno razprav v smislu, da konservativci, če hočete tako, nasprotujemo eni točki, to pa je možnosti posvojitve otrok s strani istospolnih partnerjev. To je točka, kjer se razlikujemo. Zato mi ocenjujemo, da je ta zakon, ki je zdaj na dnevnem redu, neprimeren. Ocenjujemo tudi, da je zakon, ki ga je ministrstvo pripravilo in je že šel v obravnavo, tudi mi smo ga videli in do njega podali svoje mnenje, mnogo primernejši, ker na celosten način rešujejo vse probleme in upoštevajo tudi voljo ljudi, ki so jo izrazili na referendumu. In jaz upam, kot sem že v svoji razpravi rekel, ko mnogokrat uporabljamo tisto slano krilatico, ko koalicija zavrne opozicijski zakon zaradi tega, da reče, da bo potem pripeljala svoj sistemski zakon, tokrat in danes imate enkratno priložnost, draga koalicija, da to upravičeno in realno uveljavite, da zavrneta opozicijski zakon, ki je nedodelan in ni dober in pripeljete svojega, ki ga je ministrica že naredila, ki je mnogo boljši, kot je ta. In to bo v korist istospolnih kot tudi vseh ostalih. In še enkrat, ne želimo nikomur kratiti nobenih pravic. Večkrat smo povedali, smo za to, da se istospolnim uredijo vse socialne in pravne pravice. Kje pa je točka razlike, pa sem vam povedal. In tudi ko berete raziskave Mirovnega inštituta, istospolni ne govorijo veliko o posvojitvah otrok. Govorijo predvsem o pravnih in socialnih pravicah. In vas ne razumem, zakaj za vsako ceno silite v to smer, za katero vas praktično nihče ne prosi. So pa mnoge druge stvari, ki jih je treba urediti, pa jih ne urejate.

Zaradi tega si iskreno želimo, da bi ta zakon današnji padel in da bi dobili novo priložnost, da bi gradili nov in boljši zakon.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zdržena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): V Poslanski skupini Zdržene levice bomo seveda zakon podprli, če ne ga ne bi predlagali. Bi pa rad poudaril zaradi česa.

Prvič, ta zakon odpravlja protiustavno stanje in sistematično diskriminacijo istospolnih partnerjev, ki trenutno vlada v slovenskem pravnem redu.

Drugič, skladno s 14. členom Ustave, ki določa enakost pred zakonom in enake možnosti za vse, pravzaprav podeljuje pravice vsem, ne glede na tiste osebne okoliščine.

Tretjič, že samo dejstvo, da imamo trenutno en zakon, ki ureja pravice ene skupine

ljudi, in drug zakon, ki ureja pravice druge skupine ljudi, ki sta si v svojem bistvu enaki, je jasen znak tega, da je nekaj v slovenski zakonodaji močno narobe. To ta zakon predlaga na nek zelo prefinjen in preprost način, zato mislim, da ne moremo govoriti o tem, da ne bi bil dodelan. To stori preprosto tako, da zakonsko zvezo redefinira. In tega nismo nikoli zanimali. Bistvo tega zakona je redefinicija zakonske zveze. Redefinicija na način, da zakonske zveze ne določa več kot skupnosti moškega in ženske, ampak dveh oseb, preprosto.

Še vedno vztrajam pri tem in sem na stališču, da se človekove pravice ne da podeljevati z nekim kompromisom, nekaj ja, nekaj ne. Mislim, da je edini način, da se te pravice enakopravno in enako porazdelijo, ta, da se izenači zakonska zveza. Vsak drug predlog, kot je ZRIPS ali pa kot je ZPS v nastajanju, je preprosto neka vmesna pot, nekaj, kar je v svojem bistvu pohabljen. Če hočemo enakopravno družbo, če hočemo enakost vseh, in to mislim, da smo danes slišali pravzaprav iz ust vseh poslancev, vsi smo za to, da imajo istospolni enake pravice kot raznospolni, potem ni druge, kot da pritisnemo za danes. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih posega v institut zakonske zveze na način, da se najmanj krši 53. člen Ustave Republike Slovenije in Resolucijo o temeljih oblikovanja družinske politike v Republiki Sloveniji. Edina rešitev zakona je, da se iz zakonske ureditve črta "mož" in "žena" in se nadomesti oziroma označi za dve osebi. Namen zakona ni izenačitev pravic partnerjev istospolne skupnosti s pravicami zakoncev, temveč predstavlja redefinicijo zakonske zveze kot civilizacijskega instituta moža in žene, ki jima država priznava poseben pomen in namen zasnovanja družine. Ne glede na različne oblike zakonske zveze v svetovni zgodovini, se nikoli ni zgodilo, da bi družba kot zakonsko zvezo priznala skupnost dveh ali več oseb istega spola. Zakon bo dovolil posvojitve otrok dvema osebama istega spola, ne bo pa dovolil posvojitve otrok starim staršem v primeru, da otrok izgubi starše.

Menimo, da gre za zakon, ki je zelo slabo pripravljen. Sprejema se po skrajšanem postopku in z argumentom moči, ki jo ima koalicija. Tudi od ministrstva smo danes slišali, da zakon ni najboljši, ampak je pa le korak naprej. V Slovenski demokratični stranki podpiramo pravice istospolnih parov, ko gre za družbene in naravne pravice med odraslimi. Posvojiti otroka pa ni človekova pravica oziroma ni pravica odraslega.

Že zaradi vsega danes povedanega večkrat v SDS te spremembe zakona ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC ima dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC):
Hvala lepa.

V okviru sprejemanja omenjene novele se ureja predvsem odprava neenakosti po spolu in se izenačujejo medsebojne pravice in obveznosti dveh zakoncev. Nikakor pa v tej noveli ne posegamo v družinska razmerja. Zakonci namreč nimajo pravice do posvojitve otrok, ampak imajo samo možnost posvojitve v okviru zakonsko določenih pogojev, od katerih se osrednji nanaša na primernost okoliščin za otroka. Pristojni organi in zanje uradne osebe tako od primera do primera ocenjujejo, kateri zakonski par je v posameznem primeru najbolj primeren za posvojitve določenega otroka in kakšna skupnost je v njegovo največjo korist. Zato o posvojitvah v zvezi s sprejemanjem predmetnih sprememb zakona ni mogoče govoriti. Pri posvojitvah je v ospredju otrok in njegovi interesi in nikakor ne pravica odrasle osebe do posvojitve otroka. Zato, še enkrat, vprašanje pojmovanja družine in družinskih razmerij ni predmet urejanja te novele, ki jo sprejemamo danes. Osrednje vsebinsko vprašanje današnje novele je izenačitev pravic in obveznosti, ki izhajajo iz zakonske zveze, ki jo med seboj sporazumno skleneta dve odrasli osebi. In ta del v Poslanski skupini SMC podpiramo.

Pa še nekaj zgodovinskih dejstev za konec, ker imam še čas. Obstoj istospolnih partnerstev razvita civilizirana družba z bolj ali manj jasno podporo prepoznava že od samih začetkov visoke civilizacije dalje – preko antične Grčije, Indije, antične Perzije, Konga, fevdalne Japonske, Papue Nove Gvineje do današnjih dni. Danes, ko smo po veliki večini razvitega sveta priča sprejemanju nacionalnih zakonodaj, ki izenačujejo istospolne zveze z raznospolnimi, v tem procesu v Republiki Sloveniji tako niti ne prednjačimo niti ne zaostajamo. V Poslanski skupini SMC ga prepoznavamo in ta proces tudi podpiramo. Tako kot tudi spoštujemo ureditev zakonske zveze po cerkvenem zakoniku, kjer je ta za vse tiste, ki priznavajo tovrstno zakonsko zvezo, kjer ta ostaja urejena z jasno delitvijo na moža in ženo in na njune medsebojne zakonske dolžnosti ter obliko, vlogo in vsebino družine. Tisto, kar je temeljno vodilo obeh, novelirane državne in cerkvene norme, je zunanja opora posameznikoma, da se složno, harmonično in medsebojno predano ljubita, sta ljubljena in pri tem odprto in neomejeno izpolnjena ter srečna v ljubezni, ki jo delita med seboj in z drugimi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu je bila popolna, ker je bilo razloženo, kako bo Poslanska skupina SMC glasovala. Še kakšna obrazložitev glasu s stališča poslanske skupine?
Besedo ima gospod Matjaž Nemec, SD.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala za besedo.
Socialni demokrati želimo živeti v državi, ki je tolerantna, brez predsodkov, progresivna, samozavestna, da bo družba v njej imela socialni čut, da bo to družba enakih možnosti, kjer ne bo pomembno kje, kdaj, komu se je nekdo rodil, temveč bodo najpomembnejše njegove sposobnosti. Zato pa moramo imeti vsi državljani enake možnosti, enake pravice in enake odgovornosti.
Glasovali bomo za. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Na začetku današnje seje sem bil zadovoljen, da bomo danes prišli do te točke, kjer bomo lahko glasovali in končno odprli to pot tudi tisti skupini, ki je bila do zdaj diskriminirana in v bistvu odrinjena na rob družbe, kjer so se skrivali oziroma samo sanjali o tem, da bi lahko bili enaki in podobni ostalim. Z današnjim aktom dejansko v resnici dajemo legitimiteto tudi naši državi v tistem, ko govorimo o človekovih pravicah. Človekovih pravic nismo še dali vsem, marsikje je treba to še narediti. Vendar za to skupino je danes dan, ko se bodo začele, če so prej imeli krivice, v katerih so samo sanjali in jih objokovali, se jih bodo zdaj pa še na terenu, v naravi, v stvarnosti dejansko tudi v resnici morali izboriti. Ne bo jim enostavno. Zagotovo pa jih bomo mi danes z današnjim dnem in z današnjo odločitvijo podprli. In vesel sem, ker bo danes kar veliko veselih ljudi.
Glasovali bomo za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo z obrazložitvijo glasu poslanskih skupin. Torej bodo še obrazložitve v lastnem imenu, zato prosim za prijavo.
Obrazložitev glasu ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Glasoval bom proti noveli Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki je zaradi neke mikroustavne neskladnosti Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti prišel v Državni zbor skozi zadnja vrata in se moram zahvaliti za takšno demokracijo, ki sem jo kot udeleženec vojne za Slovenijo pričakoval, da bo čisto drugačna, da bom imel vsaj nekaj več časa o tovrstnih vprašanjih za razpravo tukaj v tem hramu demokracije. Povprečno je vsak poslanec lahko govoril 3 minute in nič več. Hvala, za takšno demokracijo. Gre za družbeni

eksperiment, izredno nevaren družbeni eksperiment, morda celo financiran z judeževim denarjem. Kako je končal Judež, o tem pišejo knjige. Usmerjalni odbor za bioetiko Sveta Evrope je prepričan, da pravica imeti otroka kot splošna človekova pravica ne obstaja. V istospolni skupnosti otrok ne bo imel obeh staršev, torej matere in očeta. Ta zakon je tudi protiušten, tudi zato bom glasoval proti. Čudijo me prioritete Cerarjeve koalicije ob 112 in več tisoč brezposelnih, registrirano brezposelnih, ko nam narašča brezposelnost mladih, se dejansko ukvarja praktično z manj pomembnimi, sicer pomembnimi a manj pomembnimi zadevami. Imam dolžnost, da prinesem sporočilo nekaj tisoč ljudi, ki so me ustavljali, govorili z mano in me prosili, da sporočim predvsem Cerarjevi koaliciji, da je to začetek konca Cerarjeve koalicije. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Želim opozoriti na sovražni govor, ki smo ga slišali v izvajanju gospoda Horvata, in vas pozivam, predsednik, da mu izrečete opomin.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ni bil sovražni govor. Tisto, kar je bilo, je bila delno že polemika, delno pozivanje, vendar smo na tisti točki, kjer bi opozarjanja na vsako od teh zadev samo še podaljševalo proceduro. Imate pa zdaj kot prijavljeni besedo za obrazložitev lastnega glasu.

Postopkovno, gospod Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Spoštovani predsedujoči!

Jaz sem zgrožen, vi ste zdaj dobesečno rekli, zato da ne bomo podaljševali postopka, se bomo lahko žalili. Mislim, če bo šlo tako naprej, bom zahteval vašo interpelacijo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Na to se lahko odzovem samo na en način.

Ugotovil sem namreč elemente tistega, kar ni bilo pravilno, ni šlo pa za sovražni govor in pri tem vztrajam.

Še kakšno postopkovno? Ne.
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Pred seboj imamo rešitev, ki je sistemska, ki je celovita in je enostavna. Z enostavno formulacijo v predlagani noveli zakona odpravljamo neustavno stanje v Sloveniji, odpravljamo diskriminacijo, ki je več let pestila istospolne pare, več desetletij celo v Sloveniji, in odpravljamo neenakost, ki so jo bili deležni.

Zato bomo v Združeni levici oziroma zdaj govorim v svojem imenu, zato bom seveda to

rešitev podprl, ker mislim, da je enostavno najboljša od možnih rešitev. Če se zares zavzemamo za svobodo in enakost, potem mislim, da na današnjem glasovanju ne moremo drugače glasovati kot za.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Zame je zakonska zveza zveza med moškim in žensko, med moškim in žensko in med moškim in žensko. Zakaj sem to trikrat ponovila? Zato ker danes javno to lahko še povem. Ko bo pa zakon uveljavljen, bom pa zato obtožena nestrpnosti, diskriminacije, homofobije itn. Zato še enkrat povem, zame je zakonska zveza zakonska zveza med moškim in žensko. S tem ne odrekam pravice istospolno usmerjenim, da živijo v partnerski skupnostih. In še enkrat ponavljam, ni nobene potrebe, da kar tako rokohitrsko in čez noč spreminjamo Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, namesto da bi dopolnili zakon o partnerski skupnosti, za kar imamo vse možnosti. Ministrica ga je pripravljala, ne vem, samo pro forma ali za metanje peska v oči, ker je potem tako hitro pristala na takšno spremembo, ki spreminja nekaj, kar je večstoletna tradicija in kar je naravni zakon. Glasovala bom proti temu zakonu in proti nedemokratskemu postopku v Državnem zboru, ki to, kar je nekemu svetega, dragocenega, spreminjamo, vi spreminjate, na hitro, na lahek način, brez velike razprave. Zunaj ste videli množico ljudi, ki protestira, ki prosi, da ne podpremo tega zakona. Vi se na to požvižgate. Požvižgate se na vso tradicijo, zato ker govorite o neki enakosti, kjer ne more biti enakosti. Moški in ženske pač nismo enaki. Sem pa za strpen odnos, za sodelovanje, da se spoštujemo, vendar ne tako, da rušimo civilizacijske norme kar na hitro in vse počez.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz bom glasoval proti noveli zakona. Prvi razlog. Sama sprememba prinaša možnost, da lahko otroke posvajajo tudi istospolne osebe. Iz tega sledi moje trdno prepričanje, da otrok ni pravica. Otrok ni le želja. Iz tega tudi sledi, iz same predlagane novele zakona, čemur seveda nasprotujem, črtanje mož in žena, kar je po mojem mnenju v neskladju s 53. členom Ustave, ki pravi, da država varuje družino, materinstvo, očetovstvo. Kako varuje očetovstvo in materinstvo, če ni več očeta in matere v predlaganem zakonu? Če ni več moža in žene.

Za konec. Govorite o pravicah. Polna usta človekovih pravic v tej dvorani. Še enkrat ponavljam, danes obeležujemo eno obletnico, 6.

obletnico odkritja zločinov v Hudi jami. Pred vami bo kmalu ena druga novela zakona – ali boste podprli pravice mrtvih do svojega groba ali bodo ostale zgolj in samo pravice? Usta. Nič drugega.

Sam bom nasprotoval temu zakonu, ker je prišel skozi zadnja vrata v Državni zbor, ker bo skozi zadnja vrata tudi podprt. Tako vse kaže. Ni bilo neke resne razprave, resne razprave znotraj parlamenta, resne debate, na podlagi katere bi se lahko potem tudi poslanci temeljito odločali. Moj glas je torej proti. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo.

Sama bom glasovala, kot sem že do zdaj vedno povedala na vseh odborih, proti temu zakonu, ker spreminja razumevanje slovenske družine, spreminja razumevanje družine, da je družina oče, mama in seveda tudi otrok – tam, kjer je dan. Kjer ni pravica, kjer je dar in ker nekako moža in ženo zamenjata dve osebi. Sama ne bom podprla zakona, danes je bilo veliko razprave o posvojitvah, da ne bodo imeli pravice, ampak imeli bodo možnost, da se postavijo v vrsto za posvojitve, zame je to skoraj eno in isto, imeti možnost ali se postaviti v vrsto. Ali takoj dobiš ali pa čakaš – namen je isti. In najbolj, kar me skrbi, pa je diskriminacija na podlagi ugovora vesti. Se mi zdi, da smo o tej možnosti ugovora vesti za vse, ki delajo v javnem sektorju, danes na današnji seji in tudi na sejah odbora premalo govorili. Bojim se, da se niti ne zavedamo, kaj pomeni ko bodo vse zadeve šle v smer, da se nekako iz družbe vzame moža in ženo, in da nekdo, ki bo delal po svoji vesti, ki spoštuje žensko kot žensko in moškega kot moškega, v javnem sektorju ne bo dobil zaposlitve.

Zato, še enkrat, tega zakona ne morem podpreti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala.

V primeru, da bo moj otrok gej ali lezbijka, bi želel, da ima enake pravice, kot jih imam tudi sam.

Zato bom glasoval za.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim še enkrat za prijavo.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Zarečenega kruha se največ poje, gospod Nemeč. In tako govoriti, da ste tako prepričani, jaz ne bi, no, ampak moj glas bo šel proti, ker nismo vsi enaki in nikoli ne bomo vsi

enaki. Ali boste tudi spisali zakone za slepe in gluhe, da bodo videli in slišali, ker so tudi v bistvu diskriminirani, glede na nas, ki vidimo in slišimo. Mislim, da ne boste, ker tudi če jih pišete ne vem koliko, vam to ne bo uspelo. In tudi s tem zakonom, ki je spisan in bo po vsej verjetnosti sprejet, me zanima, koliko tistih bomo odkrili ali rešili spon, ki molčijo, da so homoseksualci. Ali bomo res to dosegli? In tudi glede na to, da je skrajšani postopek, da smo skozi zadnja vrata prinesli ta zakon in ga na hitro sprejeli, moram biti proti. Hkrati pa seveda upam, da nas ne boste še naprej označevali s homofobi in se nam nasmihali, češ, uboge reve konservativne. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Violet Tomič.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Po več kot 20 letih boja za izenačitev istospolnih in raznospolnih partnerjev je končno čas, da brez sprenevedanja prevzemamo odgovornost in vsem prebivalkam in prebivalcem Slovenije zagotovimo enakost pred zakonom. Gre preprosto za zagotavljanje enakopravnosti v skladu s slovensko ustavo, predvsem z njenim 14. členom, ki določa, da smo vsi pred zakonom enaki ter da je vsako razlikovanje na podlagi osebnih okoliščin protiuslavno in diskriminatorno. K odpravi take diskriminacije in sprejetju zakonodaje, ki je danes na mizi, nas zavezuje tudi dve sodbi Ustavnega sodišča, ki ugotavljata, da sta istospolna in raznospolna partnerska skupnost v bistvu enaki. To pomeni, da ne obstaja noben upravičen dejanski ali pravni razlog za neenako obravnavo pred zakonom. Zato bom danes z veseljem glasovala za. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Nobeden od nas ni enak, vsi smo različni. Mi v Državnem zboru moramo pa poskrbeti za to, da bodo enakopravni. In s tem zakonom to dosegamo vsaj na nekaterih točkah. Do sedaj je veljalo, da je zakon samo med moškim in žensko, ne ukinja tega dosedanjega, ampak uvaja, da je lahko med moškim in moškim, žensko in žensko in žensko in moškim. Torej pravice se širijo, zato bom podprl ta zakon.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Vsebine novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v svoji obrazložitvi glasu ne bom izpostavljajal. Bom pa rekel, da ne

nasprotujem rešitvi vseh vprašanj za istospolne pare. Bi pa seveda opozoril na koalicijsko pogodbo, kjer smo si koalicijski partnerji z leve in desne nekatere zadeve zapisali. To še posebej velja za gospo ministrico. Razprava o družinski politiki. Zagotovili bomo široko strokovno debato o novi resoluciji o družinski politiki, ki bo podlaga za zaščito pravic otrok in vseh raznolikih oblik modernih partnerstev in družin. Kje je ta razprava? Zakaj je niste predložili?

Zaradi tega novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih na žalost ne morem podpreti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še očitno en krog. Prosim, da se prijavite. Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Podprl bom ta zakon. Predvsem pa potrjujejo te razprave in obrazložitve, ko vidim, kako ene skupine primerjate z drugimi skupinami. Ne boste verjeli, ampak kolegica, ki je pred menoj rekla, da se ne da primerjati gluhih in slepih. 30 let približno nazaj so svetovali zdravniki gluhim, da se naj ne poročajo, ker drugače bodo rojevali gluhe otroke. Genocid, če razumete, o čem govorim. Vaš zamah z roko je pač povedal, da vas bodo generacije prerasle. Moja hčerka je za, upam, da je tudi vaša, ker druga generacija že drugače razmišlja, zato je treba gledati naprej. Ne bi preveč ploskal tam, kjer ni treba, ker sem že enkrat povedal, da bodo imeli še težave, in to zelo velike težave, predvsem s tistimi, ki jim v življenju še ne bodo te pravice priznali, čeprav jo bodo zakonsko imeli. Vzorec in ogledalo slovenskega prostora imamo pa tu v tem parlamentu. Približno takšen procent bo v slovenskem prostoru še vedno nasprotoval. Ampak me veseli, da je večina za in da podpira in verjamem, da čez nekaj časa se bo ta prostor vedno bolj in bolj manjšal in enostavno bo izpuhtelo, postali bomo enakopravni.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Jaz bom seveda ta zakon, ki smo ga predložili oziroma te spremembe, ki smo jih predložili v Združeni levici, podprl. Kar počnemo, je, da redefiniramo zakonsko zvezo. Ne gre več za razmerje med moškim in žensko, ampak za razmerje med dvema osebama. Zakaj? Zakaj to na vsak način želimo doseči? Preprosto zato, ker je družina družbeno in ne naravno dejstvo. In ker gre za družbeno dejstvo, biološki spol pri definiciji družine nima nikakršnega mesta, sploh pa ni izgovor za omejevanje pravic določene skupine naših sodržavljanek in sodržavljanov, kot je to primer sedaj. In kar počnemo v Združeni levici, je zgolj in samo to, da to diskriminacijo, ki

temelji na ideologiji, da je družina naravno, ne pa družbeno dejstvo, odpravljamo. Tisti pa, ki vztrajajo pri nasprotovanju enakopravnosti na izrecni ali tihi podlagi, da je družina stvar biološkega spola in ne družbe, pa trdijo nekaj podobnega, kot da je zemlja ploščata.

Skratka, mislim, da je čas, da stopimo iz obdobja, v katerem smo hodili po ploščati zemlji in stopimo na okroglo zemljo, popravimo to diskriminacijo, popravimo to neustavno stanje. Sam se že podpišem pod to in bom podprl. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

SDS je bila tista, ki je predlagala spremembe zakona, da se uredijo tudi tiste določbe, ki nekako sledijo Ustavnemu sodišču, vendar pa to ne pomeni, da se iz zakona črtata besedi mož in ženska. Prav tako ne, da se uveljavi oseba. To, da sem mama, pomeni, da enostavno ne morem biti oče. Toda oče mojih otrok nikakor ne more postati mama. Sem mama in ne starš 1 ali oseba 1. In če je to, spoštovani, prehod v 21. stoletje, potem hvala lepa. Jaz ostajam mama in ne oseba 1.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno bo še en krog obrazložitve v lastnem imenu, zato prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Erika Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo.

Jaz ne bom glasovala politično. Jaz bom glasovala po svoji vesti, glasovala bom za. Zakaj bom tako naredila? Tako kot je rekla kolegica Anja Bah Žibert, ona je ženska in kolega Žan je moški, tako je bilo rečeno prej v razpravi. In to bosta tudi ostala. Družina je življenjska skupnost staršev in otrok. Tako bo tudi ostalo. Zakon namreč ne spreminja družine v nobenem pogledu. Zakonska zveza bo sedaj življenjska skupnost dveh oseb. To je sprememba. In prav je, da je taka. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Janez Janša.

JANEZ JANŠA (PS SDS): Zakona ne bom podprl najprej zaradi samega postopka. Zgodil se je nekakšen blitzkrieg, Slovenije je edina država, ki ukinja spol po skrajšanem postopku brez kakršnekoli razprave. Enostavno se briše iz zakona. Pravica do posvojitve se tako potihoma jemlje starim staršem, hkrati se jo daje istospolnim parom. Posvojitve otrok ni človekova pravica. O tem ni nobene dileme več. Vsi merodajni organi so to potrdili na vseh ravneh. Otroci imajo sami človekove pravice, ker so ljudje. In te pravice je treba najprej zaščititi. Pred pravicami manjšin.

Obstaja univerzalni akt sodobne civilizacije, najpomembnejši akt, ki je bil sprejet v mednarodni skupnosti, to je splošna deklaracija o človekovih pravicah. Ta v 16. členu pravi "polnoletni moški in ženske imajo brez kakršnikoli omejitve glede na raso, državljanstvo ali vero pravico skleniti zakonsko zvezo in ustanoviti družino". In nadalje piše, "družina je naravna", gospodje iz Združene liste, naravna, "in temeljna celica družbe in ima pravico do družbenega in državnega varstva". To je človekova pravica. Posvojitev otrok pa ni človekova pravica. Ta zakon je v bistvu zavržen, bile so dobronamerne razprave tudi med podporniki, vendar se ne zavedajo, kakšne bodo posledice, s katerimi se bomo soočali. Mislim pa, da se tudi razširjena vladna koalicija ne zaveda, kaj dela. Vse, kar ga bo pa jutri verjetno pisalo, ključni protikrizni in razvojni ukrep razširjene vladne koalicije je pod streho, ni sicer odpravila brezposelnosti, je pa odpravila spol.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kot vidim, smo izčrpali obrazložitve glasu. Tako da lahko preidemo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 51, proti pa jih je bilo 28.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 25.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju razvoja turizma po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker drugi obravnavani amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 65, nobeden pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizaciji podjetij po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbornice ni bilo možno vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 66, nobeden pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 2. 3. 2015. Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin Desus, SD in SMC k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 59, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka. Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 6. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje? Očitno ne.

Zato prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vložnih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovali 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih po rednem postopku.

Prehajamo na odločanje o vložnih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnih amandmajev z dne 2. 3. 2015.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 26. členu.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 52.

(Za je glasovali 27.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 28. členu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovali 76.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona in je predlagatelj predloga zakona že v razpravi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona, prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovali 65.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v ponedeljek, 9. 3. 2015, po končanem glasovanju. Službe zboru bodo pripravile pregled, v katerem bo vključen sprejeti amandma in člen, h kateremu je bil amandma sprejet. Amandmaje k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zboru.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SEDEŽU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN CENTROM ZA RAZVOJ FINANC.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je v obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 72, proti pa jih je bilo 6.

(Za je glasovalo 72.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI TER KRALJEVINO NORVEŠKO NA PODROČJU SATELITSKE NAVIGACIJE.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge

obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 80, nobeden pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 80.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PRILAGODITVE POGODBE O USTANOVITVI EVROPSKEGA MEHANIZMA ZA STABILNOST MED KRALJEVINO BELGIJO, ZVEZNO REPUBLIKO NEMČIJO, REPUBLIKO ESTONIJO, IRSKO, HELENSKO REPUBLIKO, KRALJEVINO ŠPANIJO, FRANCOSKO REPUBLIKO, ITALIJANSKO REPUBLIKO, REPUBLIKO CIPER, REPUBLIKO LATVIJO, VELIKIM VOJVODSTVOM LUKSEMBURG, MALTO, KRALJEVINO NIZOZEMSKO, REPUBLIKO AVSTRIJO, PORTUGALSKO REPUBLIKO, REPUBLIKO SLOVENIJO, SLOVAŠKO REPUBLIKO IN REPUBLIKO FINSKO KOT NEPOSREDNE POSLEDICE PRISTOPA REPUBLIKE LITVE.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 78, nobeden pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA TO JE PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPREMEMBE IZ DOHE KJOTSKEGA PROTOKOLA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi žal ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 80, nobeden pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 80.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER SOCIALISTIČNO REPUBLIKO VIETNAM NA DRUGI STRANI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 72, proti nihče. (Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI OKVIRNEGA SPORAZUMA O PARTNERSTVU IN SODELOVANJA MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO FILIPINI NA DRUGI STRANI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev, na seji zborni ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 73, proti nihče. (Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministrice in ministrov je objavljen na e- klopi.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožeta Tanka bo zbor določal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje gospoda Jožeta Tanka v zvezi z integriteto javnih funkcionarjev.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

V zadnjem času je predsednik Vlade večkrat na nek čuden način interpretiral

integriteto. Za enega izmed funkcionarjev je Računsko sodišče ugotovilo, da je pri svojem delu kršil osem zakonov, to je enormno količino zakonov, praktično vsak zakon, ki ga je prejel ta funkcionar v roke, je doživel njegovo kršitev. Gre za nekdanjega predsednika senata KPK Gorana Klemenčiča, ki je tudi minister v tej vladi. Predsednik Vlade je odgovoril, da še vedno izpolnjuje kriterije integritete, jih je pred imenovanjem in jih še vedno sedaj, ko opravlja to funkcijo. Nedavno je Vrhovno sodišče ugotovilo, da je isti funkcionar, ki je bil na čelu KPK, se pravi Goran Klemenčič, s svojo odločitvijo kršil tudi varovane človekove pravice iz 22. člena Ustave. Vrhovno sodišče je to njegovo odločitev, odločitev tega senata odpravilo, se pravi, da je ta zmazek zbrisalo, ampak kljub temu predsednik Vlade pravi, da ima Goran Klemenčič še vedno zadostno integriteto za opravljanje pomembne javne funkcije, to je ministra za pravosodje.

Jutri naj bi Vlada odločala o DUTB. Tudi tam se govori o tem, da bo pomembno vlogo pri odločitvi vlade igralo poročilo Računskega sodišča o nadzoru pri DUTB. Zanima me, če bo tisto poročilo imelo enako težo, kot je imelo poročilo Računskega sodišča v primeru ugotovitve kršitev senata KPK. Če predsednik Vlade govori o integriteti, potem mora v podobnih primerih, na osnovi podobnih dokumentov in istih institucij ravnati enako.

Ker se pojavljajo te velike razlike med tem, kar je zapisano, kako ravna predsednik Vlade, in o tem, kako je zapisano v Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije, kjer je zapisano, da je integriteta pričakovano delovanje in odgovornost posameznikov in organizacij pri preprečevanju in odpravljanju tveganj, da bi bila oblast, funkcija, pooblastilo ali druga pristojnost za odločanje uporabljena v nasprotju z zakonom, pravno dopustnimi cilji in etičnimi kodeksi, mislim, da je treba opraviti razpravo, da vidimo, ali držijo določbe zakona ali pa držijo interpretacije tistih, ki živijo in upravljajo to državo iz Murgel.

Mislim, da je to pomembna razprava, in predlagam, da predlog podprete.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 48.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Franca Trčka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen, ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška ter ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s hidravličnim drobljenjem v Petišovcih.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zdržena levica dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Cel popoldan smo bili tu priča nehomofobni ljubezni, tudi tisti, ki so glasovali proti zakonu. Upam, da je nekaj te ljubezni tudi ostalo v ljubezni do narave ali če hočete do okolja in prostora. Naslavljaj sem tri ministrstva. Opazna je bila neka diskrepanca med ministrom za kmetijstvo in za gospodarstvo, ki se zavzemata za ohranjanje prvovrstnih kmetijskih zemljišč ter razvoj nekega gospodarstva, zlasti geotermalnega turizma v Prekmurju, ter na drugi strani gospe ministrice, ki, moram reči, je bila nekoliko pod vplivom verjetno energetskega lobija.

Ker gre za zelo pomembno tematico, ki pri nas niti ni preiščena, niti ni zakonsko urejena, smo se seveda v koaliciji Zdržene levice, ki ima tudi svoj pomemben ekološki del, odločili, da to tematico odpremo in mislim, da bomo iz te ljubezni in okolja in prostora tudi glasovali za to, ne le mi, da se v bistvu neka temeljita razprava o tem zgodi. Hvala za besedo.

1.1.1. PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine narodnosti ima dr. dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Tudi sam sem postavil podobno vprašanje kot gospod Trček ministrici za okolje. Ampak že pred tem sem postavil kar štiri poslanska vprašanja v zvezi s to tematico. Žal nedvoumnih odgovor na to ni bilo. Dvomov je pa vedno več v zvezi s to problematiko. Ampak ne glede na to, predvsem zaradi dejanske zakonske vrzeli, ki se na tem področju pojavlja, in tudi zato, ker je strokovna interpretacija zelo raznolika in kot je že danes bilo rečeno tudi marsikdaj protislovna, in ker je sedaj situacija v Prekmurju dokaj razburkana zaradi najnovejših zadev, ki jih sedaj ne mislim tukaj omenjati, menim, da bi bila tovrstna razprava vsekakor dobrodošla, ker bi se lotili neke vsebine, ki bo vedno pogostejše burila duhove te družbe. Pravega odgovora in tudi pravih zakonskih rešitev nimamo.

Torej tudi midva bova ta predlog podprla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 45. (Za je glasovalo 30.) (Proti 45.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Violete Tomić bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Violete Tomić v

zvezi z ustanovitvijo državnega gozdarskega podjetja.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zdržena levica Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Spoštovane kolegice in kolegi, pred kratkim je v javnosti znova odjeknila novica, da minister za kmetijstvo želi ustanoviti državno podjetje Slovenski gozdovi, d. o. o. Tak poskus je že padel pri prejšnji vladi. Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje je ta predlog že predlagal na svoji nujni seji 4. 4. 2012, zdaj pa se je v tej sestavi ta ideja znova pojavila. Takrat so bile sicer razlog gozdarske koncesije oziroma takrat naj bi bil žled, zdaj pa so koncesije, ki se iztečejo v letu 2016.

Ker ima ta projekt lahko res usodne posledice za Slovenijo in njene prebivalce, predlagam, da se zelo resno lotimo tega problema. Govorimo namreč o premoženju vrednem več kot en milijon do 5 milijard evrov in najmanj 13 % površine Republike Slovenije. Nekateri ta projekt primerjajo celo z novim TEŠ 6. Predvideva namreč ustanovitev nove gospodarske družbe, ki naj bi bila zadolžena za trgovanje z lesom. V ta namen naj bi se na to novo državo podjetje prenesli vsi državni gozdovi, ki jih je okoli 235 tisoč hektarjev in z njimi od leta 1993 gospodari Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, lastnica pa je Republika Slovenija.

Ker si želimo, da tako tudi ostane, prosimo za razpravo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 43. (Za je glasovalo 29.) (Proti 43.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Ljudmile Novak bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Ljudmile Novak v zvezi z odpravo neskladja z odločbo Ustavnega sodišča, U-I-425/06.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 54. (Za je glasovalo 22.) (Proti 54.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Ljuba Žnidarja bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje gospoda Ljuba Žnidarja v zvezi s financiranjem izvajanja komasacij kmetijskih zemljišč.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Posestna struktura kmetijskih zemljišč v Sloveniji je izjemno slaba, ker je izjemno razdrobljena, je pa pri strategiji za čim večjo samooskrbo v Sloveniji še kako pomembna. Razvojni program podeželja 2014–2020 ne predvideva finančne podpore komasacijam kot samostojnemu ukrepu. V obdobju 2007–2013, to se pravi, ta, ki je potekel, so bile komasacije financirane z ukrepom s 100-odstotno finančno podporo. Program 2014–2020 pa bo ta ukrep z ostalimi investicijami subvencioniral le v višini 50 %.

Ker je program Razvoj podeželja 2014–2020 za kmetijsko prihodnost v Sloveniji zelo pomembno, predlagam, da se opravi javna razprava v katero je treba vključiti vse kmetijske deležnike, da se te pomanjkljivosti odpravijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 22, proti pa 48.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca, gospoda Danijela Krivca bo zbor odločal v naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje gospoda Danijela Krivca v zvezi z uresničevanjem operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Lep pozdrav kolegicam in kolegom!

V poslanskem vprašanju sem ministrico opozoril na eno zelo pomembno uredbo in obveznost operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki se za določena območja v Sloveniji izteka leta 2015, za ostala območja pa v letu 2017. Ministrica je v odgovorih bila, vsaj kar se tiče trenutnega stanja, zelo eksaktna. Za večje aglomeracije v Sloveniji je ta pokritost nekje 70 %. Se pravi za populacijske enote nad 2 tisoč, pod 2 tisoč populacijskih enot pa je ta program izpolnjen v višini kvečjemu okrog 20 %. To pomeni, da bodo morali tako lokalne skupnosti kot posamezniki na tistih območjih, ki so opredeljena kot posebna, do konca letošnjega leta po tej uredbi, ki sedaj velja, zgraditi male čistilne naprave. In to na vkljub temu, da imajo v lasti ali pa z gradbenim dovoljenjem že zgrajeno ustrezno triprekatno greznico, ki je vse druge uredbe v Evropski uniji priznavajo kot malo čistilno napravo. S takšnim načinom povzročamo našim državljanom neprimerno visoke stroške, in to brez potrebe.

Odgovora ministrice v tem delu, ko sem jo vprašal, ali je po njenem mnenju smiselno

vlaganje tako velikih zneskov zasebnikov in lokalnih skupnosti v to, da dosežemo kvečjemu 10-odstotno boljšo čiščenje odpadnih voda, ni bilo. Ravno tako ni bilo odgovora o tem, ali načrtuje kakršnokoli spremembo, ki bi vsaj podaljšala ta rok za uveljavitev teh uredb do leta 2017 ali mogoče celo dlje. Če dam za primerjavo, je v Nemčiji ta rok leto 2020. Se pravi, da smo si mi v Sloveniji v teh predpristopnih pogajanjih nakopali nekatere obveznosti, ki zdaj tepejo najbolj tiste, ki živijo na območjih, ki imajo razpršeno gradnjo. Glede na to, da določene območja zapadejo v zvezi s to uredbo v izvajanje že konec tega leta in da tudi lokalne skupnosti teh sredstev nimajo predvidenih, še manj pa posamezniki, mislim, da je treba o tej problematiki opraviti resno razpravo.

V tej smeri je bila tudi ministrica naklonjena temu, zato predlagam, da podprete, da se o tem opravi razprava in da ta problem rešimo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo.

Navzočih je 79 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 28, proti pa jih je bilo 48.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo zbor odločal v naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislave Setnikar Cankar na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi s sofinanciranjem doktorskega študija.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Zakaj se mi zdi oziroma se nam v Združeni levici zdi, da moramo o odgovoru ministrice na naše vprašanje o sofinanciranju doktorskega študija opraviti razpravo. V resnici zelo preprosto, samo sam odgovor ministrice moramo v resnici pogledati. Namreč sofinanciranja doktorskega študija za generacije, ki so s tem študijem začele v letu 2013, 2014, in kot kaže, bo tako naprej tudi v letu 2015, mogoče še dlje, ne bo. Ministrica je v svojem odgovoru mogoče ne popolnoma naravnost, vsekakor pa dovolj zgovorno povedala, da se lahko generacije teh študentov obrišejo pod nosom za neka sredstva. In taka politika dejansko ukinja družbeno mobilnost, ukinja perspektivo meritokracije. Kaj to pomeni za neko razvojno politiko, za neko politiko na področju znanosti in znanja, mi verjetno ni treba posebej poudarjati. Hkrati pa imamo opravka, danes smo mnogo govorili o diskriminaciji na področju sofinanciranega doktorskega študija, kar se mene tiče izgleda tudi kot diskriminacija, konkretno diskriminacija na podlagi

materialnega stanja. Preprosto si v tem trenutku doktorski študij lahko privoščijo samo tisti, ki so zanj zmožni plačati iz svojega lastnega žepa. Taka politika in taki odgovori ministrice so zlasti v kontekstu vsega, kar se dogaja s področjem visokega šolstva, nesprejemljivi, so vredni razprave. Dodatno kažejo dogodki, razvoj dogodkov, materiali, ki prihajajo v javnost s strani ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, na področju visokega šolstva to, da če bo v takem slogu šlo naprej, lahko v nekaj mesecih pričakujemo ulico s strani študentov in s strani univerzitetnih delavcev.

Mogoče pa neka razprava, ki je v Združeni levici predlagamo na temo ministričinega odgovora o sofinanciranju doktorskega študija, lahko pripomore k razreševanju te situacije, brez da se prej zgrne nekaj tisoč, mogoče celo deset tisoč nezadovoljnih študentov in univerzitetnih delavcev na ulice. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 48.

(Za je glasovali 28.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožefa Horvat bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje gospoda Jožefa Horvata v zvezi z vgraditvijo dviga praga za obvezen vstop v sistem obračunavanja davka na dodano vrednost.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo gospod predsednik Državnega zbora, drage kolegice, dragi kolegi!

Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati bomo predlog sklepa seveda podprli. Za kaj gre? V lanskem letu, ko je že takratna koalicija razpadala, je Državni zbor sprejel davčni zakonodajni dvojček, in sicer novelo Zakona o davku od dohodka pravnih oseb in novelo Zakona o dohodnini ter dvignil prag za tako imenovane pavšaliste, gre seveda za malo gospodarstvo, s 50 tisoč letnega prometa na 100 tisoč letnega prometa. Ti dve noveli sta začeli veljati s 1. 1. 2015, vendar so učinki teh dveh zakonov na nek način lahko rečemo paralizirani. Zakaj? Zaradi tega, ker tisti, ki so zavezanci za davek na dodano vrednost in morajo obvezno vstopiti v sistem DDV pri 50 tisoč prometa, jim pravzaprav odprava administrativnih ovir ne koristi. Mi smo že dvakrat pisali vladi, prejšnji in tudi sedanja dr. Mira Cerarja, in predlagali, da vendarle spremeni 94. člen Zakona o davku na dodano vrednost in naj dvigne prag za obvezni vstop v sistem DDV s 50 tisoč na 100 tisoč. S tem bi se na nek način

približali nam primerljivim državam in gotovo bi to zadevo dobro pozdravilo predvsem slovensko malo gospodarstvo, ki predstavlja pravzaprav 99 % celotnega slovenskega gospodarstva. Široko razpravo v Državnem zboru na nek način pravzaprav nakazuje sam gospod minister za finance dr. Mramor, in sicer že v prvem stavku svojega odbora, ki pravi, citiram: "Moram reči, da je tudi cilj Ministrstva za finance, da se administrativno breme, ki ga ima predvsem gospodarstvo pa tudi negospodarstvo, čim bolj zmanjša na davčnem področju in v zvezi s tem smo se lotili posebnega akcijskega načrta kako zmanjšati te administrativne obremenitve." Gospe in gospodje, mislim, da tukaj Ministrstvu za finance Državni zbor ima kaj povedati. Mi vsi smo na terenu. Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati opravljamo redne mesečne terenske obiske in poslušamo, kaj nam govori predvsem gospodarstvo. Ne izmišljujemo si rešitev na pamet, ampak poslušamo, kaj gospodarstvo potrebuje, da bi se dejansko lahko bolje posvetilo svojemu jedrnemu core businessu, da bi lahko bolje razvijalo nove produkte, odpiralo nove trge in tako naprej, ne pa da se ukvarja s papirologijo. To je dobronameren naš predlog in, kot rečeno, Poslanska skupina Nove Slovenije bo ta sklep podprla.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 22, proti 49.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Zvonka Laha bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje gospoda Zvonka Laha v zvezi s pripravo sprememb prostorske in gradbene zakonodaje.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Z odgovorom ministrice nisem bil zadovoljen. Na področju urejanja s prostorom v Sloveniji je prava anarhija. Več kot 100 občin nima sprejetih občinskih prostorskih načrtov, ki bi morali biti sprejeti do leta 2009. Umeščanje projektov državnega pomena v prostor traja tudi več let, tudi 10, 15 let, kot je drugi tir, kot je avtocesta, dolenjski krak. Potem imamo več deset tisoč črnograditeljev, okrog 300 tisoč objektov, zgrajenih v neskladju s predpisi, imamo dolgotrajne postopke za pridobitev gradbenih dovoljenj, kar odganja predvsem tuje vlagatelje, saj ima Češka republika petkrat več tujih vlaganj kot Slovenija. Imamo konkretne primere, ko so ravno zaradi tega tuji investitorji

šli drugam. Vlada sicer ima v normativnem programu dela za leto 2015 tudi Zakon o prostorskem načrtovanju in Zakon o graditvi objektov, vendar nič se na tem še ne dela, kolikor vemo. Priprava takih zakonov pa je dolgotrajna, če želimo, da bodo dobri, da bomo lahko popravili vse zamujeno, da bodo predpisi taki, kot jih imajo zahodne države, da bomo omogočali hitrejše pridobivanje gradbenih dovoljenj, umeščanje v prostor in tudi pravočasno pripravili vse potrebno tujim investitorjem, ki so in se zanimajo za vlaganje v Slovenijo. Vendar pri nas, kot da jih nalašč ne želimo, kot da ne rabimo novih delovnih mest, ne rabimo denarja v proračunu. Tukaj pri pripravi te zakonodaje in sprejemanju ne rabimo denarja, ker vemo da ga nimamo, ampak rabimo strokovno znanje in voljo, zato apeliram, da opravimo razpravo v Državnem zboru o tej problematiki, ki je bistvena za ureditev razmer, ki jih imamo neurejene v naši državi. Če se tega ne bomo lotili, težko pričakujemo nove investicije tako našega gospodarstva kot tujcev, čeprav je predsednik Vlade izjavil, da bomo naredili vse, da bodo prišli tuji vlagatelji. Zato prosim, če potrdite, da opravimo razpravo o tem in pospešimo to.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 47.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Žana Mahniča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje gospe Marije Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje gospoda Žana Mahniča v zvezi z zapiranjem pediatričnih ambulant.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratični stranki bomo zahtevo za razpravo podprli. Verjetno ste lahko zasledili v medijih, da se v občinah Gorenja vas - Poljane, Žiri in Železniki zapirajo pediatrične ambulate. Rekli boste ja, to po zakonu sodi na primarno raven, to se pravi, da je v domeni občin. Res je, drži. Vendar pa je glavni razlog, da se te ambulate zapirajo, ker naj ne bi bili več prostori ustrezni zaradi spremembe zakona oziroma pravilnika o cepljenju, ki pa sploh še ni v veljavi. Ta pravilnik bo sprejet šele spomladi, zato menim, da je pač to v domeni Ministrstva za zdravje. Ministrica je rekla, da o tej spremembi ni seznanjena in da mi trenutno ne more odgovoriti, da se bo pa pozanimala in zato menim, da je prav, da opravimo to razpravo in da se jo potem na razpravo tudi povabi. Verjamem, da bo do takrat odgovore že imela.

To bo predstavljalo dodatne stroške za starše, za podjetja. Do sedaj je bil tam enkrat na teden pediater, sedaj ga več ne bo. Serume hrani do plus 4, do plus 8 stopinj, to zdrži že hladilna torba, tako da ni res, da prostori niso ustrezni. Serumi in pa cepiva se niso spremenili z včeraj na danes, prav tako se niso spremenili prostori oziroma ambulate z včeraj na danes. Še vedno so ti ustrezni in zato ni nikakršnega razloga, da bi se te pediatrične klinike ukinjale. Pomembno je tudi to, kjer se to ukinja. To se ukinja v Poljanski in v Sevški dolini, v dveh dolinah, ki imata najvišjo rodnost v tej državi, in v dveh dolinah, ki imata najnižjo brezposelnost v tej državi, kar logično pomeni, da največ prispevamo in da najmanj dobimo nazaj. Prosim za podporo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 46.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke mag. Mirjam Bon Klanjšček bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za kulturo mag. Julijane Bizjak Mlakar na poslansko vprašanje mag. Mirjam Bon Klanjšček v zvezi z izkoriščanjem samozaposlenih v kulturi.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 44.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Franca Trčka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z nadzorom koncesionarjev pri urejanju voda.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Franc Trček.

DR. FRANCO TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Ko sem se v Mariboru s kolegom Gönczom pogovarjal o kulturi, je rekel, saj v bistvu 90 % imate prav, katerokoli področje odpremo, nam butne ven 8 sistemskih problemov. To je eno takšno področje, nimamo vodnih skupnosti, imamo koncesionarje, ki delajo zelo po svoje, navsezadnje gre tudi za kar lepe denarje. Če gremo malo gledat v Supervizor, to so gospodje, ki jih je kar nekaj v sodnih postopkih in zlasti v zadnjem času šarijo, kakor jim paše, ob in po vodotokih. Na nek predhodni moj predlog o Prekmurju se je očitno izkazalo, da večino poslank in poslancev Prekmurje ne zanima, verjetno jih v tej naši ljubi kokoški ne zanimajo niti zadnjica, niti kremplji, te bolj periferne zadeve, ampak ker smo večinoma iz vode sestavljeni, upam, da vas vsaj ta

tematika zanima in da boste to podprli, čeprav moram reči, da sem malo skeptičen, ker ta instrument v Državnem zboru ne funkcionira, koalicija glasuje proti in verjetno bomo zlasti ljudje iz opozicije morali te vsebine čez odbore peljati naprej.

Upam, da me zdaj s tem glasovanjem demantirate. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 44.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Violeta Tomić bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje gospe Marije Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi z mladostniki s hudimi vedenjskimi in čustvenimi motnjami.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Čeprav imam zelo majhno upanje, da bo izglasovan ta predlog, pa vendarle poskusimo.

Bili smo seznanjeni s tem, da v tej državi ni primerno poskrbljeno za zdravljenje, vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s hudimi vedenjskimi in čustvenimi težavami. Gre za otroke in mladostnike, ki so bili v otroštvu žrtve družinskega nasilja. V našem sistemu zdravstvenega in socialnega varstva zanje ni primerne namestitve. Prepogosto se dogaja, da varstveni zavodi ali mladinski domovi kljub izdani odločbi o namestitvi zavračajo sprejem takšnih otrok, posledično lahko takšne otroke in mladostnike v skrajnih primerih obravnavajo celo na varovanih oddelkih psihiatričnih bolnišnic, skupaj z odraslimi bolniki, kar pa je nesporeljivo. Pri obravnavi otrok s hudimi vedenjskimi motnjami se že vsaj 10 let ohranja stanje, ki pomeni hudo kršitev otrokovih pravic. Ko ti otroci in mladostniki dopolnijo 18 let, uradno niso več problem, ker so polnoletni. Toda posledica zanemarjanja tega problema je nepopisno trpljenje, ki se nemalokrat konča s samomorom. Številni med njimi ogrožajo tudi svojo okolico, med njimi so žal tudi mladoletni morilci in polnoletni storilci hujših kaznivih dejanj. Veliko tega trpljenja bi se dalo preprečiti, in to brez velikih denarnih zneskov.

Zato, čeprav je ministrica obljubila, da bo rešila ta problem, bi vendarle prosila za resnejšo obravnavo, saj je že varuhinja človekovih pravic pred 6 leti rekla, da država, ki bi morala ukrepati, je v tem primeru na tem področju odgovodala. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in

poslancev, za jih je glasovalo 24, proti pa jih je bilo 44.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo odgovoru ministra za obrambo gospoda Janka Vebra na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi z obravnavo obrambnih izdatkov.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Kar se tiče izdatkov za obrambni proračun, smo v tem trenutku v stanju nekega protislovja. Po drugi strani sta se tako minister za obrambo kot premier Miro Cerar že večkrat postavila za pozicijo, da je treba procent bruto družbenega proizvoda, ki ga namenimo izdatkom za področje obrambe, dvigniti, po drugi strani pa na primer minister za obrambo gospod Janko Veber pripada politični opciji, Social demokratom, ki zagovarja fiskalno pravilo. Hkrati pa se je Vlada, da ne rečem naravnost zaklela, da ne bo naredila prav nič na prihodkovni strani proračuna. Se pravi edini način, ki jim ostaja, da dvignejo porabo Ministrstva za obrambo oziroma konkretno vojske, je, da ta denar vzamejo na nekem drugem področju – pri pokojninah, štipendijah, kjerkoli že, samo nekje ga preprosto morajo vzeti, če hočejo svoje besede uresničiti. Moje poslansko vprašanje se je glasilo, kje natanko mislijo ta sredstva najti. Nekega konkretnega odgovora na to pa nismo dobili.

Naj dodam še, da je minister sam tudi že večkrat izpostavil, da trenutno vzdržujejo stroške na področju obrambe predvsem na nivoju kadra. Se pravi, reže se v opremo, reže se v investicije, ampak poskušajo se ohraniti plače in vse ostalo približno na enakem nivoju. Glede na to, da je sestava slovenske vojske približno po planu popolnjena, pomeni, da gredo dodatna sredstva lahko samo za investicije v hardver, se pravi v opremo, za nove patrije in za neke take podobne igrače.

V Združeni levici predlagamo, da se o odgovoru, ki ga je podal, mogoče bolje rečeno ni podal, minister Veber v tem državnem zboru, opravi razprava. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, predsednik.

Jaz bom kolega Kordiša pri zahtevi za razpravo podprl, kljub temu da imam pa diametralno nasprotna stališča. Jaz zagovarjam, da je treba dvigniti obrambni proračun, zaradi tega menim, da je prav, da se opravi razprava. Quo vadis, lahko rečemo za slovensko

obrambno politiko. Jaz sem mnenja, da že dolgo več ne sledimo naši obrambni doktrini. Slovenija kmalu ne bo več zmožna niti zagotavljati tistih zavez in zahtev, nalog, ki so v zakonu v obrambi. Vemo, da se je Slovenija preteklo leto konec leta na Summitu zveze Nato v Welsu zavezala, da bomo do leta 2020 dali 2 % BDP za obrambo in znotraj teh dveh odstotkov, da bomo dali 20 % za investicije. Trenutno gre za investicije samo 3 % in pri teh investicijah smo na samem repu držav zveze Nato. Sam menim, da je oprema, ki jo ima slovenska vojska, neustrezna, da bi bilo treba opremo posodobiti. Ne nazadnje naše vojake pošiljamo na misijo v tujine, kar je prav, saj samo pod pogojem, da so naše sosednje države stabilne, to pomeni, da smo mi varni. Zaradi tega podpiram te misije, in menim, da je prav, da smo tam prisotni. Treba pa je ne nazadnje opraviti razpravo, kam bo šla ta naša obrambna politika, kako bo z našimi zavezami do zveze Nato, koliko bomo dajali za obrambo, koliko bomo dajali za investicije, predvsem pa, ali bomo našim kolegom v zvezi Nato še naprej lagali, kako bomo izpolnjevali te in one zahteve ali pa jim bomo pač v obraz povedali, "glejte, fantje, punce, mi se tega več ne gremo. Bomo dali za obrambo, kolikor pač bomo".

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 46. (Za je glasovalo 18.) (Proti 46.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Obenem bi se rad posebej zahvalil vsem bolnim poslancem, ki ste se navkljub bolezni udeležili današnjega glasovanja. Želim vam, da čim prej ozdravite.

Prekinjam 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 3. MARCA 2015 OB 21.46 IN SE JE NADALJEVALA 4. MARCA 2015 OB 9.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 5. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Jana Jenko, mag. Tanja Cink, gospa Klavdija Markež, gospa Jelka Godec, gospod Marijan Pojbič, gospod Benedikt Kopmajer, mag. Anže Logar, gospod Marko Pogačnik, gospod Jožef Horvat, mag. Branko Grims, gospod Franc Breznik, mag. Matej Tonin od 15. do 19. ure, gospod Marjan Dolinšek, gospod Uroš Prikl in gospod Janez Janša. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **30. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO**

PREDLOGA SKLEPA O SOGLASJU K PROGRAMU DELA IN FINANČNEMU NAČRTU AGENCIJE ZA ENERGIJO ZA LETO 2015.

Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015 je na podlagi petega odstavka 399. člena Energetskega zakona v soglasje Državnemu zboru predložila Agencija za energijo. Za dopolnilno obrazložitev programa dajem besedo predstavnici predlagatelja direktorici Agenciji za energijo mag. Irena Praček.

MAG. IRENA PRAČEK: Spoštovane poslanke in poslanci!

Evropska unija v vseh teh letih še ni uspela popolnoma razviti notranjih trgov z energijo, ki bi bili v celoti konkurenčni. Ko bodo takšni trgi v resnici obstajali, bodo državljani in podjetja Evropske unije uživali vse koristi varnosti oskrbe in tudi nižjih cen. Da bi lahko dosegli ta cilj, je znotraj EU nujno razviti medsebojne povezave, vzpostaviti učinkovite zakonodaje in ureditvene okvire, jih v celoti uporabljati v praksi in dosledno izvajati pravila skupnosti o konkurenci. Da se bomo lahko uspešno odzvali na številne izzive, s katerimi se soočamo, mora biti energetski sektor tržno urejen. Predvidljiva, učinkovita in delujoča notranja trga z električno energijo in zemeljskim plinom sta bistvenega pomena za omogočanje potrebnih dolgoročnih naložb v energetiki, konkurenčnosti cen za potrošnike in doseganje okoljskih ciljev Evropske unije.

Pred skoraj letom dni, marca 2014 je bil sprejet nov Energetski zakon, ki je končno implementiral tretji sveženj energetskih direktiv EU iz leta 2009. Z implementacijo tretjega energetskega svežnja v nacionalno zakonodajo je Agencija na trgu postala bistven povezovalni element. Agencija mora odigrati pomembno vlogo pri prihodnosti energetskega trga in njegovega razvoja, predvsem na področju preoblikovanja trga v trajnostno konkurenčnost, na tržnem delu in še bolj učinkovito regulativo na reguliranem delu ter predvsem učinkovit nadzor nad energetskim sektorjem. V energetiki so za dejavnosti, kot sta proizvodnja in trženje, vzpostavljeni tržni mehanizmi, nad katerimi bo treba sedaj izvajati učinkovit nadzor, medtem ko je treba pri dejavnostih distribucije in prenosa električne energije, zemeljskega plina ter daljinske toplote kot obveznih gospodarskih ali zbirnih javnih služb način poslovanja še naprej definirati s pomočjo regulativnih postopkov. Regulacija naravnih monopolov je iskanje učinkovitega ravnovesja med onemogočanjem neupravičenih stroškov in spodbujanjem večje učinkovitosti, vse z namenom zaščite potrošnika in doseganja čim nižjih cen storitve na monopolnem trgu. Vloga agencije je pri tem zelo zapletena. Pri naših odločitvah moramo ves čas tehtati med željami, na eni strani potrošnikov, odjemalcev, ki si želijo sprejemljive cene in kakovostne storitve, podjetij, ki si želijo ustrezne

cene, ki jim bodo omogočale prihodek, skladen z obsegom naložb, ter državo, ki si želi zmogljive cene za gospodarstvo in seveda zanesljivo oskrbo. Ob vsem tem se pred Agencijo postavlja čas novih pomembnih in velikih priložnosti, saj se njena vloga v prihodnje širi na popolnoma nova področja, kot so, na primer, odgovornost za zanesljivo oskrbo z zemeljskim plinom v Republiki Sloveniji, nadzor nad delovanjem trga, regulacija toplote in tako dalje, kar je vse detajlno predstavljeno tudi v programu dela, ki ga danes sprejemate.

Pot, ki je pred Agencijo v naslednjem obdobju, zagotovo ne bo lahka. Potrebna bo veliko truda, nenehno iskanje novih, boljših rešitev in dosledno izkoriščanje vseh notranjih rezerv za doseg ambicioznih ciljev, ki jih je zastavil Agenciji Energetski zakon. Minulo skoraj 15-letno obdobje je odločilno zaznamovalo intenzivnost razvoja in rast agencije na področju regulative. Liberalizacija notranjih energetskih trgov je tesno povezana z globalnimi gibanji. Nestabilnost finančnih trgov, ki jih je v zadnjem času povzročila globalna kriza, je zamajala tla dolgoročne predvidljivosti, na podlagi katere se je do sedaj gradila regulativna praksa. V Agenciji bo zato treba stremeti k še boljši regulativni praksi pri vseh njenih aktivnostih ter budno spremljati in analizirati dogajanja na tujih trgih in mednarodni regulativi. Izziv Agencije bo še naprej zagotavljati slovenskim odjemalcem na trgu z električno energijo, zemeljskim plinom ter daljinsko toploto zaščito pred učinki vedno večjega globalnega vpliva na slovenski trg. Zavedati se je treba, da želijo imeti odjemalci občutek zaupanja v delovanje energetskega trga, zato bo nadzor nad njegovim delovanjem predstavljal še večji pomen in zahtevo.

Agencija je vstopila v 15. leto delovanja, kar kaže, da v slovenskem energetskem prostoru nismo neznanka. Res pa je, da je novi energetski zakon prenesel pristojnosti odločanja v zvezi s programom dela in finančnim načrtom Agencije z Vlade Republike Slovenije na Državni zbor Republike Slovenije, kar je po vseh teh letih pomembna nova stopnja razvoja.

V imenu Agencije za energijo se vam zahvaljujem za vašo konstruktivnost in razumevanje ter ponovno obravnavo programa dela in finančnega načrta za leto 2015. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Program dela in finančni načrt je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo, ki Državnemu zboru predlaga, da sprejme Predlog sklepa o soglasju k programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 5. seji dne 4. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015, ki ga je dne 5. 12. 2014 državnemu zboru na podlagi petega odstavka 399. člena Energetskega zakona posredovala Agencija za energijo.

Odbor je na seji dne 4. 2. 2015 program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015 obravnaval že drugič. Prvič je bil namreč zavrnjen, kot je izhajalo iz razprave poslancev, zaradi prevelikega števila predvidenih novih zaposlitev, pomanjkljivega prikaza sistematizacije novih delovnih mest in pomanjkljive primerjave bilanc poslovanja preteklih let. Iz razprave poslancev je bilo tudi zaznati, da se izraža neka želja po poslovanju Agencije v smislu delovanja celotne javne uprave, to je na nekako bolj racionalen način.

Agencija je dne 5. 12. 2014 Državnemu zboru predložila spremenjen program dela in finančni načrt Agencije za energijo, za katera je večina članov odbora ocenila, da je primeren za sprejetje v državnem zboru. Iz poročila izhaja, da se znižuje potreben dvig stroškov za približno 160 tisoč evrov, da se zmanjšuje predvideno število novega kadra za tri zaposlitve, prav tako da se zmanjšujejo stroški zunanjih storitev. Posledica takih ukrepov bo manjši dvig prispevka za povprečnega odjemalca zemeljskega plina, in sicer namesto prvotno predlaganih 70 centov na 50 centov na letni ravni.

Kot je že navedeno, je razprava večine poslank in poslancev izrazila mnenje, da je Agencija pri dopolnitvi programa v pretežni meri upoštevala pripombe, ki so bile podane v obravnavi prvotno predloženega dokumenta, in s tem dosegla določen napredek v smislu racionalizacije stroškov, hkrati pa je ohranila pogoje za učinkovito opravljanje nalog Agencije. Nekateri od razpravljavcev so ponovno opozorili na po njihovem mnenju neobičajno določbo v Energetskem zakonu, ki pristojnost potrjevanja programa dela in finančnega načrta Agencije nalaga Državnemu zboru in izpostavili, da vsem primerljivim institucijam soglasje k takim dokumentom daje sicer Vlada. Po njihovem mnenju je takšen način bolj smiseln, saj resorna ministrstva razpolagajo s strokovnim kadrom, ki konstantno spremlja delo posamezne agencije in je bolj sposoben in kompetenten opredeliti se do njenega finančnega in kadrovskega načrta.

Nekateri razpravljavci so bili kritični v smislu tudi popravljenega finančnega načrta in programa dela, in sicer v tem, da ne daje drugačne napovedi poslovanja Agencije, da ni jasne slike, kakšna razbremenitev naj bi se dosegla z novimi zaposlitvami, da Agencija ni racionalna pri naročanju programske opreme, glede na ostale evropske regulatorje, da želi zaposliti nove kadre, hkrati pa je enega od svojih posodila evropski instituciji ACER in da je neracionalna glede voznega parka.

Gospa Duška Godina, ki je na odboru zastopala Agencijo, je na pomisleka odgovorila, člani odbora pa so po razpravi sprejeli sklep z vsebino: Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor predlaga Državnemu zboru, da sprejme sklep o soglasju k programu dela in finančnem načrtu Agencije za energijo za leto 2015 z dne 4. 12. 2014.

Odbor je predlog sklepa sprejel z 10 glasovi za in nobenim proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo, še enkrat.

Kot že navedeno, Državni zbor že drugič obravnava program dela in finančni načrt Agencije za energijo. V Poslanski skupini SMC smo pri obravnavi prvega poročila opozorili, da mora tudi Agencija svoje poslovanje prilagoditi splošnemu slabemu javnofinančnemu položaju države in da nekatere postavke iz programa dela in finančnega načrta Agencije za energijo za leto 2015 izkazujejo nekoliko preveč potratno poslovanje Agencije. Priznati je treba, da je obseg dela Agencije za energijo po sprejetju energetskega zakona širši in je povsem razumljivo, da se je pojavila potreba ob povečanju števila zaposlenih, vendar pa so nekateri podatki programa dela in finančnega načrta za poslance vendarle nekoliko nenavadni. Na primer izpostavljen je bil nakup avtomobilov, v letu 2009 je bilo porabljenih 14 tisoč 900 evrov, v letu 2010 46 tisoč, 2012 39 tisoč, nakup strojne računalniške opreme leta 2009, porabljenih 10 tisoč evrov, v letu 2010 31 tisoč evrov, v letu 2012 skupaj z nakupom strežnikov 50 tisoč evrov, v letu 2013 skupaj z nakupom strežnikov in diskovnih sistemov 32 tisoč evrov. Izstopajoči pa so bili tudi podatki o porabljenih stroških za nakup licenčne in nelicenčne programske opreme, ki so v letu 2009 znašali preko 100 tisoč evrov, v letu 2010 57 tisoč, 2012 55 tisoč, 2013 160 tisoč. Program dela in finančni načrt Agencije za energijo je prvi tovrstni dokument agencije, ki ga je obravnaval Državni zbor po spremenjenem energetskega zakonu in na mestu je bila tudi debata o tem, ali so poslanci kompetentni, da presojujejo in odločajo o dokumentu, kot je finančni načrt. Ti pomisleki se bodo zagotovo porajali tudi v prihodnje, vendar pa po drugi strani Državni zbor ni Računsko sodišče, in se tudi glede teh pomislekov ni opredeljeval, tudi poslanci ne, pa tudi sam odbor ne glede tega, ali je bilo poslovanje smotno ali ne. Za to so pristojni drugi organi.

Vsekakor pa smo tudi v Poslanski skupni SMC zavzeli stališče, da finančni načrt in program dela, takšen kot je, upoštevajoč dosedanje, je primeren za sprejetje. Torej nismo imeli nobenih pomislekov glede na obstoječe pristojnosti

Državnega zbora, da ga potem, ko je bil racionaliziran, sprejmemo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala predsedujoči. Kologice in kolegi!

Najprej naj se vrnem k Energetskemu zakonu, ki je bil sprejet v lanskem letu. Ta nalaga, da poslanci oziroma državni zbor potrjuje in sprejema poslovni program dela in finančni načrt Agencije za vsako naslednje leto. To je v Sloveniji unikum in gre za edinstveni primer. Poleg tega pa ta energetski zakon daje Agenciji izjemno veliko neodvisno pristojnost, ki jo bo izjemno težko nadzirati. Niti resorno ministrstvo nima nad agencijo kakršnegakoli nadzora ali kakršnekoli druge pristojnosti. Program dela v prvem poskusu koalicija ni podprla in ni bil sprejet. Na mizi je sedaj dopolnjen program. Če na kratko povzamem, bistvena sprememba je, da se zmanjšuje število novih predvidenih zaposlitev s 15 na 12. Zdaj pa, kot da je s to spremembo nov program dober, primeren tudi glede na pripombe koalicije, in tak je dobil podporo tudi na Odboru za infrastrukturo in prostor.

Sam pa z gotovostjo trdim, da niti eden poslanec v tej dvorani ne ve, koliko novih zaposlitev bodo terjale nove naloge, ki jih Agenciji nalaga nov energetski zakon. Niti eden. Ravno tako nihče v tej dvorani od poslancev ne ve, koliko teh nalog pa bo lahko Agencija upravljala z zmanjšanim predvidenim številom zaposlenih. Nobeden tega ne ve. Toliko o vedenju in strokovnosti poslancev, ki ste to vnesli v Energetski zakon, da sedaj smo pa poslanci tisti, ki odločamo o poslovnem načrtu Agencije. Toliko o tej strokovnosti. V Slovenski demokratski stranki ne odločamo na pamet in zato opozarjamo na nujnost spremembe Energetskega zakona. Ni Državni zbor in nismo poslanci tisti, ki odločamo o poslovnosti, strokovnosti Agencije za energijo.

Glede na zgoraj navedena dejstva in ker v Slovenski demokratski stranki odločamo na strokovnih osnovah in ker se zavedamo poslovne in gospodarske odgovornosti Agencije, temu programu Agencije ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovana direktorica Agencije, spoštovane kologice in kolegi!

Agencija za energijo je že drugič predložila program za leto 2015. V okviru obravnave na matičnem delovnem telesu in kasneje na plenarnem zasedanju Državnega zbora smo namreč prvo verzijo dokumenta

zavrnili, zaradi predvidenega povečanja števila novih zaposlitev in premalo jasno definiranega kadrovskega načrta. Tokratni program pa po oceni Poslanske skupine DeSUS vsebuje rešitve, ki v največji možni meri upoštevajo naše podane pripombe in zahteve ob obravnavi nove verzije programa.

Novi predlog tako znižuje potreben dvig stroškov za približno 160 tisoč evrov, kar je bilo doseženo z zmanjšanjem potrebnega kadra za tri zaposlitve in z zmanjšanjem zunanjih storitev. Posledica tega bo tudi nekoliko manjši dvig prispevka za povprečnega odjemalca zemeljskega plina, in sicer namesto predlaganih 70 centov na 50 centov na letni ravni. V programu je natančneje utemeljena potreba po dodatnih zaposlitvah ter prikazani okvirni plačni razredi, dodatno pa so obrazložena tudi predvidena sredstva za programsko opremo, obseg potrebnih zunanjih storitev ter bilanca prihodkov in odhodkov Agencije v preteklih štirih letih. Podrobneje so prikazani tudi vplivi delovanja Agencije na energetskem trgu in posledični vpliv njihovega delovanja na uporabnike. V Poslanski skupini Desus ocenjujemo, da je Agencija kljub načrtovanega števila zaposlitev ohranila pogoje za učinkovito upravljanje nalog Agencije.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo podprli sklep o soglasju k programu dela in finančnem načrtu Agencije za energijo za leto 2015 z dne 4. 12. 2014. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Spoštovani minister, kolegi in kolegice!

Energetski zakon je prinesel bistveno povečano vlogo nacionalnega regulativnega organa, ki usmerja in nadzira izvajalce energetskih dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter upravlja z zakonom določene naloge reguliranja izvajalcev energetskih dejavnosti na področju toplote in drugih energentov. Javna agencija Republike Slovenije za energijo kot regulativni organ ima okrepljeno neodvisno vlogo zlasti v odnosu do Vlade, saj po novem nadzor nad njenim delom opravlja Državni zbor, ki daje tudi soglasje k programu dela ter finančnemu načrtu agencije.

Javna agencija Republike Slovenije za energijo je že jeseni lanskega leta vložila predlog programa dela ter finančni načrt za leto 2015, ki pa ga pristojni Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor ni sprejel. Poslanke in poslanci smo podali kar nekaj pripomb na seji matičnega delovnega telesa na omenjeni dokument. Zlasti smo želeli, da se natančneje opredelijo cilji in učinki, ki jih Agencija zasleduje s svojim delovanjem, ter da se jasneje postavijo prioritete njenega dela v letu 2015. To bo omogočilo Državnemu zboru, da bo čez leto dni lažje presojal o tem, kako uspešno je Agencija delovala v letošnjem letu.

Socialni demokrati smo v dosedanji razpravi izpostavili svoja pričakovanja, da je najpomembnejše, da bo Agencija izvajala naloge in pooblastila regulatorja, ki bodo pomembno prispevali k podpiranju konkurence na trgu ponudnikov kakovostne električne energije, toplote, plina in goriv končnim uporabnikom, tako da bodo ti zanje plačali čim nižjo ceno. Poleg izdaje splošnih aktov ter soglasij k aktom izvajalcev GJS je ključnega pomena vzpostavitev nadzora nad delovanjem trga in nadzora nad zakonitostjo. Predpisi EU širijo naloge regulativnega organa tudi na tržno področje energetike. Med ključnimi cilji Agencije je tako zapisano: stroškovno učinkovito spodbujanje varnih, zanesljivih in učinkovitih prenosnih in distribucijskih sistemov za električno energijo in zemeljski plin ter doseganje največjih koristi za odjemalce z zagotavljanjem učinkovitega delovanja trga in konkurenčnosti pogojev na tem trgu.

Dodatno so v poročilu predstavljeni ekonomski učinki delovanja Agencije. Naj izpostavim samo nekatere. Z nadzorom poslovanja operaterjev je Agencija v obdobju 2010–2013 zagotovila, da se je 120 milijonov evrov prihodkov, ki jih je Eles pridobil iz naslova dražb za dodeljevanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti, uporabilo za znižanje omrežnih tarif. Agencija je na podlagi vzpostavljenega reguliranja s kakovostjo oskrbe v regulativnem obdobju 2011–2012 zaradi neizpolnjevanja minimalnih standardov neprekinjenosti napajanja v teh letih na področju distribucijskega omrežja znižala upravičene stroške sistemskega operaterja za okoli 0,5 milijona evrov. Agencija je v začetku leta 2012 pristojno ministrstvo opozarjala na neustreznost opredeljenih referenčnih stroškov proizvodnje električne energije, ki vplivajo na višino podpore za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov predvsem na sončnih elektrarnah in bioplinarnah. Agencija je pripravila okvirni izračun stroškov proizvodnje električne energije v sončnih elektrarnah na podlagi dejanskih investicijskih vrednosti proizvodnih naprav, ki je pokazal dodatno zahtevo po znižanju referenčnih stroškov proizvodnje te energije, ki je osnova za določitev podpor. Tako je ministrstvo na predlog Agencije dodatno znižalo podpore za električno energijo, proizvedeno v sončnih elektrarnah. Izračunan prihranek tako pomeni 1,4 milijona evrov prihranka pri plačilih na letnem nivoju oziroma okoli 20 milijonov evrov v celotnem obdobju vključenosti v podporno shemo. In če se je v ponovljeni razpravi na matičnem delovnem telesu razprava odvijala predvsem glede načrtovanih novih zaposlitev, Socialni demokrati menimo, da so načrtovane, sedaj tudi racionalizirane, zaposlitve upravičene zaradi novih nalog. Glede na to, da se je v okviru podporne sheme prejemnikom podpor letno dodeli med 140 do 150 milijonov evrov, torej do izteka sheme okoli 1,8 milijarde evrov, in da Agencija pri posameznih

prejemnikih opaža odstopanja, načrtuje v letu 2015 na tem področju poostren nadzor. Spomnimo se, v poročilu o stanju na področju energetike za leto 2013 je navedeno, da so prispevki, potrebni za podpore za proizvodnjo električne energije na naravi prijazen način, s približno 300-odstotnim povečanjem tako rekoč poleteli v nebo. To je seveda povečalo končno ceno električne energije. Agencija je že ugotovila nepravilnosti. Agencija ocenjuje, da bi z intenzivnimi nadzori in izrečenimi ukrepi v primerih ugotovljenih odstopanj od predpisanih pogojev za dodelitev deklaracij oziroma podpor lahko prihranili med 0,3 do 2 % sredstev, to je med 0,5 do 2,8 milijona evrov. Agencija meni, da bi bilo to možno zagotoviti z intenzivnim nadzorom nad prejemniki.

Socialni demokrati bomo dali soglasje k programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015. Pričakujemo, da bo Agencija, kot je bilo poudarjeno na začetku, izvajala pooblastila regulatorja in nadzornika tako, da bodo končni uporabniki za zanesljivo oskrbo plačali čim nižjo ceno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Dobro jutro! Dober dan, za nekatere.

Včerajšnja strpna nehomofobna debata nam je očitno pobrala ogromno energije, zato smo v sestavi samo 49 poslank in poslancev, kar pa seveda ni izgovor za razpravo o tej pomembni temi. To, da nimam pred seboj pildka še ne pomeni, da v Združeni levici ne delamo na strokovnih osnovah. Trčki imamo veliko glavo, dober CPU in si kar dosti zapomnimo. Upam, da tudi druge stranke, ne samo koalicija, Združena levica in SDS delujejo na nekih strokovnih podlagah. Seveda pa Državni zbor ni nek strokovni organ. Državni zbor je prerez državljanov in državljanov, ki imajo volilno pravico. Upam, tudi z empatijo do tistih, ki je še nimajo, do tistih, ki jih zaradi drugačnih razlogov ne morejo imeti, vključno z izbrisanimi. Če gremo na samo tematiko 1. točke dnevnega reda, historiat je bil lepo podan kot tudi, recimo, zlasti gospa poslanka Katič pred menoj, ki je iz enega drugega energetskega lobija zbrifana, je zelo na plastičen način tudi pokazala, zakaj potrebujemo ta regulator. Obnovljivi viri energije so neka taka problematika, ki se ji moramo tudi posvetiti. Tu se nekako strinjam z njo.

Energetski zakon je eden debelejših zakonov, eden večjih špehov, sem ga detajlno preučil, ki Agenciji nalaga neko celo vrsto nalog, razširitev tudi na področje toplotne energije. Ljudje – včeraj smo ogromno govorili o naravnih zakonih – ne, mi smo živalska vrsta, ki sama za sebe pravi, da je dvakrat umna. Smo zelo neotenična in entropična bitja. Zelo slabo samoupravljamo z energijo. Tudi zaradi tega je

zelo pomemben ta regulativni organ in me tudi veseli, da je v Mariboru, ne pa v Ljubljani, zlasti tudi zaradi izčrpanja Dravskih elektram.

Če grem na neko samo poročilo, zelo jasno je bilo povedano, s prvim načrtom nismo bili zadovoljni, je bil dopolnjen. Kot predstavnik Združene levice sem bil takrat na odboru zelo skeptičen, kako bo Agencija ob tej razširitvi nalog z zmanjšanjem kadrovskega razvoja kos tem zadevam. Mi vemo, da je energetskega sektor v celoti kombinacija oligopolno monopolnih položajev tudi na ravni ogrevanja. Jaz tam v Mariboru nimam neke blazne izbire, kdo bo mene v našem kvartu ogreval, ali pa novi poslanec, ki je danes v modrem outfitu. In tudi zaradi tega je to zelo pomembno. Seveda bi vsi radi plačevali čim manj za energijo. Jaz bi pa seveda rad in Združena levica, da smo energetske dosti bolj učinkovite, kot smo. In tu nekako Slovenija zelo zaostaja od nekih evropskih parametrov, povprečij in tako naprej. Tudi zaradi tega se grem naslednji teden malo v Avstrijo učit, kako so recimo manjše občine tam samooskrbne. Mi v Združeni levici bomo v bistvu do tega sklepa vzdržani. Zakaj? Sedaj se nekako pozablja, če bi šli gledat magnetogram, se je na tej drugi obravnavi zgodil napad, neko miniranje gospe Praček s strani enega od poslancev SMC, ker smo kar dobili, da agencija deluje slabo. Delno je bilo to razvidno iz poročila poslanca Zorčiča. Ampak, veste, nekaj tu obračati v desetinah tisoč evrov, da mi v bistvu sploh ne vemo, zakaj se, če hočete, ti avtomobili rabijo, zakaj se potrebuje ta programska oprema in tako naprej, je blago rečeno neodgovorno. Če misli SMC na ta način rušiti neke akterje v določenih agencijah in nastavljeni svoje – O. K. Vodja poslanske skupine malo zmiguje. Lahko bi šli pogledat magnetogram. Ne bom omenjal poslanca, ki je nekako to izrekel. Verjetno mu je bilo to naročeno. Jaz take stare-nove politike ne bom podpiral in tudi Združena levica ne. Upam pa, da bodo bodoča tovrstna poročila in te agencije in te analize bolj podkrepjeni, tako v vertikalni časa kot tudi vsebinsko, zakaj dejansko so neke postavke. Upam pa, da bo Agencija s to direktorico ali s kakim drugim izvrševala svojo nalogo uspešno v korist vseh državljanov in državljanek, ki pogosto gledamo tiste položnice in se nam tiste postavke zdijo bolj kot poezija v prozi kot nek resni razrez. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Običajno ne posegam v stališča poslanskih skupin, želim pa, da so stališča poslanskih skupin res stališča poslanskih skupin in ne toliko obračunavanje z drugim, ampak da se nanašajo na tisto, kar imamo na dnevnem redu, ne pa na tiste zadeve, ki jih tisti trenutek pravzaprav zaradi postopkovnika ni možno braniti.

Naslednja ima besedo Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Napisano imam, kolega Trček. Agencija za energijo kot nacionalni energetske regulativni organ na področju trga z energijo predstavlja pomemben člen v verigi izvrševalcev nalog energetske zakonodaje. Gre za pravno osebo, ki na svojem področju samostojno, neodvisno od tržnih interesov opravlja naloge, ki jih prinaša nov energetske zakon. Dejstvo pa je, da Energetski zakon na novo določa pristojnost Državnega zbora Republike Slovenije, da poda soglasje k programu dela in finančnemu načrtu Agencije, s čimer poslanci namesto Vlade oziroma pristojnega ministrstva prevzamemo velik del odgovornosti za delo te agencije. In prav to je razlog, da ta dokument poslanci na seji Državnega zbora ponovno obravnavamo. Predlog, ki nam ga je Agencija predložila v decembru preteklo leto, ni odražal njenih dejanskih potreb, tako finančnih kot tudi ne kadrovske. Pred nami je torej dopolnjeni predlog programa dela s finančnim načrtom za leto 2015, ki v primerjavi s prejšnjim predlogom znižuje dvig stroškov za približno 160 tisoč evrov, in sicer z zmanjšanjem predvidenih novih zaposlitev s 15 na 12 in tudi z zmanjšanjem zunanjih storitev. To pa je za gospodinjstva odjemalce zemeljskega plina zelo pomembno, kajti to pomeni namesto prej predlaganih 70 centov na leto, 50 centov po novem. Leto 2015 bo torej za Agencijo za energijo res težko. Popolnoma nove naloge zahtevajo zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom, reguliranje toplote in drugih energetskih plinov, potrjevanje naložbenih načrtov operaterjev sistema ter nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetskih dejavnosti in skrb za odjemalce energije. Tudi mednarodnih obveznosti na ravni Evropske unije je vse več, pa vendar se v Poslanski skupini Nove Slovenije sprašujemo, ali je res za opravljanje teh nalog potrebno zaposliti kar 12 novih delavcev. Poleg sedanjih 46 zaposlenih, da ne bo pomote. Agencija to zdaj veliko lažje stori, ker ni več vključena v vladni kadrovske načrt, ki ne dovoljuje dodatnih zaposlitev. Kljub temu da gre za organ, ki mora biti kot regulator politično in finančno neodvisen in se zato ne financira iz državnega proračuna, pa ne moremo mimo dejstva, da bomo ravno poslanci tisti, ki moramo k programu dela in finančnemu načrtu podati soglasje in s tem prevzeti tudi odgovornost za delo Agencije. Krščanski demokrati ob tem še vedno izpostavljamo smiselnost petega odstavka 399. člena energetskega zakona, ki nalaga Državnemu zboru, da poda soglasje k programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo. To je popoln nesmisel, saj vsem primerljivim institucijam soglasje k takšnim dokumentom daje Vlada. Zakaj torej ta izjema? Zakaj soglasja ne podaja več Vlada, tako kot je to bila njena pristojnost pred sprejetjem novega energetskega zakona? Dejstvo namreč je, da je ravno ta sprememba povzročila, da šele danes,

4. marca, govorim 4. marca, poslanci dajemo soglasje k programu dela in finančnemu načrtu te agencije za leto 2015. Tri mesece oziroma dva polna meseca sta že minila, ko je ta agencija že poslovala. Torej Agencija za energijo skoraj dva meseca in pol svoje delo opravlja brez ustrezne pravne podlage. Morda pa je tudi to dobro, saj bo Agencija na ta račun znižala načrtovani dvig stroškov delovanja in zaposlila manj delavcev.

Glede na navedeno v Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov Predloga sklepa o soglasju k programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015 ne bomo podprli, prav tako pa mu ne bomo nasprotovali. Kolega Trček, včasih je lepo imeti napisano, da se ne govori kar na pamet neumnosti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tudi ta pripomba ni del poročila, ampak je del razprave. Ampak kakorkoli, končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. O Predlogu sklepa o soglasju k programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015 bomo v skladu z časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanja. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODIŠČIH PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goran Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je prvi v sklopu zakonov s področja pravosodja, ki jih bomo obravnavali danes in jutri, ki jih je Vlada sprejela na svoji 13. redni seji. Takoj na začetku naj poudarim, to ni mini pravosodna reforma, to ni hitra pravosodna reforma. Tega nisem jaz kot minister za pravosodje niti Vlada nikoli izrekli, to je nekaj, kar se je prijelo v medijih. Trdimo pa, da gre za prvi korak v smeri zagotavljanja bolj preglednega, odgovornega in učinkovitega pravosodja. Gremo po vrsti.

Gre za spremembo zakona, ki ima preko 100 členov, spreminjamo 9 členov. Najprej glede krepitve odgovornosti slovenskih sodnic in sodnikov. Zakon prinaša implementacijo priporočil GRECA, po katerem bo sodstvo za vse sodnike sprejelo etični kodeks in politiko odpravljanja korupcijskih tveganj, znotraj Sodnega sveta pa se bo moral vzpostaviti mehanizem za transparentno odločanje o morebitnih kršitvah. Ne dvomim, da bomo danes tako kot smo na odborih slišali veliko besed o

GRECU – obveznostih ali neobveznostih njihovih priporočil. Zato zelo na kratko.

Leta 2012 je GRECO, ki je pomembna in spoštovana institucija v okviru Sveta Evrope in h kateremu se je Slovenija zavezala s podpisom mednarodnih konvencij, opravil evalvacijo Republike Slovenije, njenega sodnega sistema, tožilskega sistema na področju korupcijskih tveganj. Ni šlo za evalvacijo s strani fantomskih birokratov iz Strasbourga ali Bruslja. To evalvacijo so opravili kolegi sodniki, sodnice, tožilci iz drugih evropskih držav. Pri tem so govorili z vsemi deležniki v Republiki Sloveniji in sprejeli priporočila, ki jih je Republika Slovenija, žal, za dve leti in pol dala v predal oziroma ignorirala. Decembra 2014, lansko leto je GRECO sprejel poročilo o napredku oziroma nenapredku Slovenije na tem področju in zapisal, da je napredek Slovenije na tem področju povsem nezadovoljiv. Zato smo se odločili, da po skrajšanem postopku to zadevo damo v parlament. Mimogrede, podobna priporočila so dobile druge države in so jih tudi že udeležile: Nizozemska, Danska, Slovaška, Poljska in Hrvaška.

Pojdimo na učinkovitost, sedaj sem govoril o odgovornosti. Sodna mreža v Republiki Sloveniji je neoptimalna. Stvarna in krajevna razmejitev med okrajno in okrožno sodišče prinaša anomalije, zaradi katerih so posamezna sodišča različno obremenjena. Splošno znano je, kar seveda poudarja tudi sodna veja oblasti, da so nekatera sodišča izjemno obremenjena, medtem ko se druga tako rekoč skrbijo za spise. Mobilnost sodnikov je bila v preteklosti omogočena samo od zgoraj navzdol pod zelo restriktivnimi pogoji v že obstoječem zakonu tudi od spodaj navzgor, iz okrajnih na okrožna. Že sedanji zakon je to omogočal, vendar na predvsem nepraktičen in neizvedljiv način v praksi, predvsem glede sodišča, kot je okrajno, okrožno in Okrajno sodišče v Ljubljani. Zato uvajamo možnost, v sodelovanju s predsedniki okrožnih sodišč, začasnega prehoda z okrajnih na okrožna sodišča. S tem dajemo predsednikom sodnih okrožij orodje in s tem tudi odgovornost, da v svojem okrožju zagotovijo bolj učinkovito in enakomerno porazdeljeno delo. S tem pa tudi hitrejše reševanje zadev. Naslednji korak bo verjetno vzpostavitev enotnega prvostopenjskega sodišča, vendar to zahteva dolgo razpravo, reden postopek in velik strokovni konsenz.

Nazadnje. Preglednost, delovanje sodnih tolmačev, cenilcev in izvedencev, ki se je v zadnjih letih na eni strani liberaliziralo in prineslo vrsto anomalij. Število izvedencev je izjemno narastlo, nadzor nad njimi pa ni bil ustrezen.

V interesu časa, ker bo možnost za razpravo, ker se bom lahko oglašal v sami razpravi, še nekaj na koncu. Ne dvomim, da bo ta in naslednji korak, o katerih bomo govorili danes in jutri, da so ti zakoni kontroverzni, kot sem te dni kontroverzen minister za pravosodje in kot je kontroveržno samo pravosodje. Legitimno je

trditi, da to niso zadostne in popolne rešitve problemov. Dragi moji, sprejeli smo jih na Vladi novembra, ko smo bili manj kot 3 mesece v Vladi. Lahko je kontroverzen minister, ki je to prinesel na vaše klopi, lahko je kontroveržno pravosodje, a danes ne glasujete o prvem in drugem. Glasujete o tem, ali bi podprli te tri spremembe, ki niso revolucionarne, so pa po mnenju Vlade in po mnenju spoštljivih in spoštovanih mednarodnih institucij pogoj za korake v pravo smer. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani minister, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na 6. seji 11. 2. 2015 in na prvem nadaljevanju 12. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada, ki ga je potrdil tudi skrajšani postopek Državni zbor.

V uvodni obrazložitvi členov je minister za pravosodje pojasnil, da so ključne rešitve predlaganega zakona krepitev etike in integritete ter odpravljanje in obvladovanje korupcijskih tveganj v sodstvu na podlagi izrecnih priporočil GRECA, možnost razporejanja okrajnih sodnikov na okrožno sodišče z letnim razporedom sodnikov, urejanje področja delovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, prenos pristojnosti za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev na Vrhovno sodišče.

Odboru je bilo predstavljeno mnenje Zakonodajno-pravne službe, kjer je predstavnica podala obrazložitev pisnega mnenja službe in poudarila naslednje. Opozorila je, da je temeljno ustavno pravilo, da so sodniki pri opravljanju sodniške funkcije vezani na ustavo in zakon, da kodeks sodniške etike, ki ga je sprejelo slovensko sodniško društvo, že obstaja, zato predlagane rešitve vodijo do obstoja dveh etičnih kodeksov, na nesistematičnost, pravno nepreglednost, neurejenost razmerja med Komisijo za etiko in integriteto in Vrhovnim sodiščem na eni strani ter Komisijo za preprečevanje korupcije in Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije na drugi strani, da se z določbami 3. in 5. člena močno posega v splošni sistem organizacije in pristojnosti sodišč ter položaj sodnika. V nadaljevanju je glede urejanja položaja sodnih izvedencev in cenilcev ter tolmačev pojasnila, da predlog zakona določa omejitve uporabe tega statusa v vseh drugih postopkih, ki niso sodni oziroma upravno sodni.

Predstavnica Državnega sveta je predstavila pisno mnenje, v katerem komisija Državnega sveta za državno ureditev predlagani zakon podpira, vendar ob upoštevanju vseh pripomb Zakonodajno-pravne službe, Sodnega sveta ter ostalih deležnikov. Predsednik Sodnega sveta je poudaril, da se Sodni svet strinja z mnenjem Zakonodajno-pravne službe ter poudaril, da omenjeni kodeks že obstaja ter da je tudi problem omejenega učinkovanja glede članstva v društvu ustrezno rešen. Sodni svet podpira tudi idejo o rešitvi oziroma širitvi možnosti razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča. V razpravi je sodeloval tudi predstavnik Vrhovnega sodišča, ki je poudaril, da se Vrhovno sodišče večinoma strinja s pripombami ter prav tako izpostavil problematiko uvajanja novih pristojnosti in nalog Vrhovnemu sodišču brez zagotovitve ustreznih virov.

Glede amandmaja koalicijskih poslanskih skupin k 7. členu, ki predvideva, da bi sodni tolmači lahko dajali prevode stranki zaradi uveljavljanja njenih pravic, je predstavnik Združenja sodnih izvedencev in cenilcev za gradbeno stroko povedal, da določba amandmaja problematike ne odpravlja, temveč neustavno razlikuje sodne izvedence in sodne cenilce v razmerju do sodnih tolmačev. Nasprotno pa so predstavnice Društva prevajalcev in sodnih tolmačev Slovenije izrazile podporo amandmaju ter ločeni obravnavi prevajalcev in sodnih tolmačev od ostalih deležnikov.

Na seji je sodeloval tudi predstavnik Odbora 2014, ki je pozdravil predlog ministrstva kot majhen korak za zagotavljanje večje javnosti in odgovornosti ter preglednosti v pravosodju, pri tem pa opozoril na nekaj pomanjkljivosti.

V razpravi so članice in člani odbora izrazili nezadovoljstvo nad obravnavo predloga po skrajšanem postopku. Opozorili so na številčnost in težo pripomb Zakonodajno-pravne službe ter ostalih deležnikov in izrazili nasprotovanje predlaganim rešitvam. Nasprotno pa so članice in člani odbora tudi menili, da je predlagana sprememba potrebna in dobrodošla ter da pomeni prvi pravi korak k večji transparentnosti in učinkovitosti pravosodnega sistema ter k večji pravni varnosti. Po njihovem mnenju bo k temu pripomoglo tudi sprejetje kodeksa sodniške etike, urejanje področja delovanja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev ter ostale rešitve predlaganega zakona.

Po opravljeni razpravi je odbor obravnavo nadaljeval na 1. nadaljevanju 6. seje 12. 2. 2015. Po opravljeni razpravi je odbor v skladu s 131. členom Poslovnika Državnega zbora sprejel amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1. členu in 2. členu. Nato pa je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1., 4., 5., 6., 7., 10. in 12. členu ter jih sprejel. Odbor pa ni sprejel amandmajev

Poslanske skupine ZaAB k 7., Poslanske skupine SDS k 1., 5., 7. in 10. členu ter Poslanske skupine SMC, Desus in SD k ... / znak za konec razprave/... členu. Brezpredmetni so postali amandmaji Poslanske skupine SDS k 2., 4., 6., 8. in 11. členu.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga in jih podprl.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Spremembe in dopolnitve Zakona o sodiščih po skrajšanem postopku sprejemamo zato, ker naj bi sledile priporočilom GRECA. Krepila naj bi se etika in integriteta z oblikovanjem kodeksa sodniške etike. V ta namen naj bi se sprejela podrobnejša merila za izbiro in ocenjevanje sodnikov s strani Sodnega sveta ter ustanovila komisija za etiko in integriteto. Spoštovani! Nesporno so reforme na področju pravosodja potrebne, vendar pa takšne, ki bodo pravosodje v Sloveniji postavile končno na mesto, kamor sodi. To pomeni, na evropske norme, na evropska izhodišča, na evropske etične standarde, na evropsko strokovnost, na povprečno evropsko porabo sredstev, na povprečno število evropskih sodnikov. To je tisto bistveno, kar v tej državi potrebujemo. Potrebujemo takšne spremembe, ki bodo sledile oceni Evropske komisije, ki opozarja, da je dostop do učinkovitega in pravičnega pravosodnega sistema ena od pravic v jedru evropskih demokracij. Slovenija ima eno najnižjih stopenj zaznane neodvisnosti pravosodja. Prav tako velja tudi poudariti, da je stopnja zaupanja v sodstvo na najnižji ravni. Dejstvo je, da je treba vzpostaviti odgovornost v sodstvu. Prav tako tudi ukrepe, ki bodo vzpostavili dejansko nepristranskost in videz nepristranskosti v sodstvu. Predlagane spremembe, ki jih minister zahteva po skrajšanem postopku, tudi ne bodo odpravile zlorabe položaja v sodstvu. Žal gredo vladni predlogi v napačno smer oziroma se z njimi le na novo ovija v celofan obstoječe stanje v pravosodju. Predloga ne bomo podprli tudi zaradi samega postopka. Predlog namreč obravnavamo po skrajšanem postopku. To je v svojem mnenju izpostavil tudi Sodni svet in druga zainteresirana strokovna združenja. Pri tem pa moramo tudi poudariti, da je na predlagane spremembe zakona podala številne vsebinske pripombe Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, ki se v večini niso upoštevale.

Glede na vse navedeno in kar sem prej tudi že povedala, predloga novele Zakona o sodiščih v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli. Bomo pa

vsekakor skrbno spremljali izvajanje Zakona o sodiščih, še posebej z vidika zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih. Ne nazadnje, spoštovani, tudi zato, ker pravosodni resor vodi minister mag. Goran Klemenčič, ki je pri svojem dosedanjem delu večkrat kršil zakone in celo Ustavo Republike Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovane in spoštovani!

Predlog zakona zasleduje štiri poglavitne cilje. Opredelila se bom le do nekaterih. Zelo pomembno je po naši oceni dejstvo, na katero želim še posebej opozoriti, in to je, da s to novelo Zakona o sodiščih se krepí odgovornost sodnic in sodnikov. Eden izmed razlogov, zakaj danes obravnavamo novelo Zakona o sodiščih, je tako kot pri nekaterih drugih zakonih iz tega sklopa, ki jih bomo obravnavali v teh dneh, implementacija priporočil skupine držav proti korupciji – GRECO. Slovenija je v to skupino vstopila leta 1999 in v okviru četrtega ocenjevanja držav, med katere je bila zajeta tudi Slovenija, so bili pregledani trije sektorji z vidika standardov integritete. Med njimi je bila ocenjena tudi skupina sodnikov. Tako priporočila, ki se nanašajo na Zakon o sodiščih, predlagajo predvsem vzpostavitev jasnih standardov oziroma oblikovanje kodeksa poslovnega obnašanja, ki bi se uporabljal za vse sodnike. Mi sicer že imamo kodeks sodniške etike, ki ga je izdalo slovensko sodniško društvo, vendar je težava v tem, da ta kodeks zavezuje samo sodnike, ki so člani tega društva. Zato bo naloga Sodnega sveta, da sprejme kodeks sodniške etike, ki bo veljal za vse sodnike. Prav tako se z novelo Sodnemu svetu nalaga, da sprejme merila za izbiro kandidatov za sodnike in merila za kakovost njihovega dela. Za svetovanje glede vprašanja sodniške etike in integritete pa je predvidena tudi ustanovitev komisije za to področje. Naslednji cilj, ki ga zasleduje novela Zakona o sodiščih, je ureditev področja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev. V zvezi s spremembo določbe, ki se nanaša na osebe, ki opravljajo tovrstne naloge, so prispela številna mnenja, pripombe in kritike. Gre namreč za to, da je novela prvotno predvidela, da se oseba na svoj status lahko sklicuje samo z okviru sodnih ali upravnih postopkov, kar seveda močno oži področje delovanja teh skupin glede na veljavno določbo 85. člena Zakona o sodiščih. Predlagatelj je to spremembo utemeljil s sklicevanjem na revizijsko poročilo Računskega sodišča z marca preteklega leta. V njem se ugotavlja neučinkovito poslovanje Ministrstva za pravosodje in javno upravo pri izvajanju nadzora

nad delom sodnih cenilcev, ki opravljajo cenitev na področju ocenjevanja vrednosti nepremičnin izvensodnih postopkov. Na podlagi tega je Računsko sodišče od ministrstva med drugim zahtevalo, naj prouči ustreznost Zakona o sodiščih glede te ureditve. Tako je ministrstvo ugotovilo, da je najustreznejša rešitev omejitev dela teh kategorij le na postopke pred sodišči in upravnimi organi, saj ministrstvo ni sposobno zagotoviti zadostnega in ustreznega nadzora nad njihovim delom, ki je opravljeno na trgu oziroma na podlagi drugih predpisov. Namen predlagatelja je bil tako omejiti nadzor in s tem tudi odgovornost ministrstva na upravne in sodne postopke.

Na podlagi vseh pripomb smo poslanci poslanskih skupin koalicije ocenili, da je treba to določbo spremeniti, zato smo vložili amandma, ki je bil na odboru izglasovan in s katerim smo dosegli kompromis. Tako se bodo po novem sodni cenilci in izvedenci na svoj status lahko sklicevali tudi v primerih, ko drugi zakon in uredba določa njihovo delovanje, medtem ko se bodo sodni tolmači poleg tega lahko sklicevali na svoj status tudi v primerih, ko bodo dajali tolmačenja in prevode na zahtevo stranke zaradi uveljavljanja njihovih pravic.

V Poslanski skupini Desus se s tako ureditvijo strinjamo in menimo, da je glede na naravo dela omenjenih kategorij in tudi glede na določbe drugih zakonov ta ureditev najbolj primerna. V Poslanski skupini Desus bomo novelo zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Lepo pozdravljeni!

Danes nadaljujemo 5. redno sejo Državnega zbora s točko, kateri smo na matičnem delovnem telesu posvetili kar precej ur. Nekaj na račun vsebine in nekaj na račun zamer iz preteklosti. Iz same najave časa sklepamo, da bo tudi ta razprava na plenarnem zasedanju več kot zanimiva. Obravnavamo namreč Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih in ga obravnavamo po skrajšanem postopku. Izraženega nezadovoljstva ob samem postopku obravnave je bilo že na odboru marsikaj povedanega. Tudi Socialni demokrati smo bili zelo zadržani do obravnave vseh predlaganih zakonov s strani Ministrstva za pravosodje po skrajšanem postopku. Socialni demokrati tudi ugotavljamo, da z obravnavo predloga po skrajšanem postopku bistvenega časa za sprejetje zakona nismo pridobili. Dobili pa smo veliko negativnih odzivov različnih strokovnih združenj ne le na vrsto postopka, ampak tudi na vsebino predlaganih sprememb in dopolnitev zakona kakor tudi na vključenost pri pripravi letih. Iz gradiva, v katerem so navedeni zasledovalni cilji, razberemo, da se poleg

implementacije priporočil GRECA v zvezi z oblikovanjem poslovnih in etičnih kodeksov prenašajo pristojnosti za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev Vrhovnega sodišča še širijo možnosti razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča z letnim razporedom sodnikov, ureja pa se tudi področje sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev. Izvedenci, tolmači in cenilci so bili tisti, ki so opozarjali na pomanjkanje vključenosti pri urejanju tega področja.

Menimo, da je strokovno znanje sodnih izvedencev in cenilcev pomembno ne le pri sodnih postopkih, upravnih postopkih, ampak tudi pri sklepanju poravnav, pri mediacijah in drugih postopkih izven sodišč. Kot je bilo na odboru poudarjeno, lahko izvedenci in cenilci s strokovnim znanjem uspešno pripomorejo k zaključevanju postopkov tudi tako, da do posameznih sodnih sporov sploh ne pride, kar pa je za delo in razbremenjevanje sodnikov in strokovnih sodelavcev zelo pomembno. Ne gre zanemariti tudi pripomb s strani Sodnega sveta in Vrhovnega sodišča, iz katerih zaznavamo, da s predlagano novelo zakona nekatere pomanjklivosti še vedno obstajajo.

Socialni demokrati bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih kljub vsemu podprli. Posamezne pripombe in pomanjklivosti so bile s sprejetimi amandmaji na matičnem delovnem telesu le odpravljene. Podprli bomo tudi amandma koalicije k 2. členu. Ob zaključku pa bi predlagatelja le opozorili na naslednje. Napovedani so še novi posegi v Zakon o sodiščih. V samo pripravo zakonskih rešitev naj se vključijo vsi tisti, ki bi lahko pripomogli k boljši kvaliteti predpisov, obenem pa se na ta način tudi omejijo vnosi parcialnih interesov v zakonodajo, s tem pa bi tudi pripomogli k odpravljanju korupcijskih tveganj. Socialni demokrati se zavedamo, da stoprocentnega soglasja vseh deležnikov nikoli ne bo. Vendar naj bodo spremembe premišljene, dokaj usklajene in naj se obravnavajo po rednem postopku. Z nenehnimi spremembami in dopolnitvami motimo osnovne procese dela sodnikov in strokovnega osebja. Ne nazadnje tudi sodišč v celoti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Predsednik, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

"Kakor koli, tukaj je moja zaveza, da se bodo zakoni bistveno bolj transparentno pripravljali v smislu strokovne javnosti in da se bo vse, kar se tiče sodstva in tožilstva, kar se mene tiče, tukaj pa bom imel vpliv, prosili tudi za mnenja ljudi iz proizvodnje, se reče, po domače povedano." To so besede ministra ob njegovi predstavitvi pred Odborom za pravosodje, preden je postal minister za pravosodje. Te svoje zaveze minister

ni uspel uresničiti niti enkrat do sedaj. Odkar je nastopil funkcijo ministra, je v zakonodajni postopek vložil skupno s predlogi, ki jih bomo obravnavali danes in jutri, šest predlogov zakonov. Enega po nujnem postopku in pet po skrajšanem. Na vseh sejah odborov, kjer so bili omenjeni zakoni obravnavani, se je dogajalo isto. Predstavnikov strokovne zainteresirani javnosti je bilo na seji prisotnih skoraj toliko kot poslancev in ob obravnavi predlogov so ponavljali iste besede: Predlog ni bil usklajen s strokovno javnostjo in strokovna javnost ni imela možnosti sodelovati pri njegovi pripravi. Ob vseh predlogih je imelo mnenje Zakonodajno-pravne službe vsaj toliko strani kot besedilo zakona. Amandmajeve k posameznim predlogom pa je bilo toliko, da je še koalicija, ki jih je vložila, komajda sledila.

Koliko da Vlada na spoštovanje resolucije o normativni dejavnosti in transparentno strokovno usklajeno pripravo zakonodaje, je najlepše razvidno iz števila kršitev te resolucije, ki jih redno objavlja Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij. Od 18. septembra 2014 pa do danes je namreč Vlada resolucijo prekršila kar 158-krat od skupno 234 predlogov, ki jih je pripravila. Kakšen je odstotek kršitev pri Ministrstvu za pravosodje? Neverjetnih 93 %. Ministrstvo se torej na strokovno in zainteresirano javnost gladko malo požvižga. Minister je torej svojo zavezo zelo hitro pozabil, rezultat takšnega delovanja pa je naslednji. Besedilo zakona obsega 13 členov, spisanih na dobrih štirih straneh. Mnenje Zakonodajno-pravne službe obsega sedem strani. Prejeli smo 11 dokumentov s pripombami strokovne javnosti in skupno obravnavali kar 20 vloženi amandmajeve. In katero rešitev je treba tako zelo nujno in čim prej sprejeti, da ni časa za sodelovanje strokovne javnosti? Treba je implementirati priporočila GRECA iz leta 2012. Torej tri leta stara priporočila, glede katerih bi morale slovenske oblasti tako ali tako predložiti poročilo o ukrepih že do davnega 30. aprila 2014. In kaj je pri tem najbolj ironično? V teh istih priporočilih nas GRECO opozarja zaradi prepogoste uporabe hitrih postopkov, ki onemogočajo ravno sodelovanje strokovne zainteresirane javnosti ter menijo, da bi organi lahko nadzirali uporabo hitrega postopka za zagotovitev njegove nezlorabe. Pa naj razume, kdor more.

V Združeni levici zakona, ki se sprejema na takšen način, seveda ne moremo podpreti. Podpiramo rešitve, ki se nanašajo na uvajanje kodeksa sodniške etike, na določitev natančnejših meril za izbiro kandidatov za sodnike, prav tako podpiramo ustanovitev komisije za etiko in integriteto. Ne moremo pa podpreti rešitev, ki se nanaša na področju sodnih izvedencev in cenilcev, za katere celo Zakonodajno-pravna služba opozarja, da so ustavno sporne, prejeli pa smo celo pravno mnenje Inštituta za ustavno pravo, iz katerega

prav tako izhaja, da je predlagana rešitev neprimerna.

Pri tem je treba izpostaviti tudi to, da se sporna rešitev predlaga zaradi tega, ker bi bilo opravljanje nadzora nad delom sodnih cenilcev in izvedencev pogojeno z izrabo določenih finančnih in človeških virov, s katerimi ministrstvo trenutno ne razpolaga. Vrtiljak varčevanja se torej nadaljuje. Skrajni čas bi bil, da minister ugotovi, da njegova aroganca ne bo povrnila državljanom in državljanom zaupanja v pravno državo ter da tudi ne bo rešila težav, s katerimi se sodstvo sooča. Vse, kar je dobrega v pol leta naredil, ima namreč ravno obratni učinek in v Združeni levici rokohitrsko pripravljenih in nepremišljenih rešitev, katerih glavni razlog je po večini varčevanje, žal ne moremo podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani predsednik, spoštovani gospod minister!

Naj že uvodoma povem, da smo v Novi Sloveniji na področju pravosodja pričakovali reformne ukrepe. Ministrstvo oziroma Vlada pa je v Državni zbor prinesla samo manjše popravke obstoječe zakonodaje. Reforme so na našem pravosodju nujno potrebne, saj na to glasno opozarjajo vsi deležniki, zlasti gospodarstvo in strokovna ter laična javnost. Vsaka vlada, če se za reforme resnično tudi odloči, te ukrepe izvaja v prvem letu nastopa mandata, ko je pripravljena za spremembe največja. V tem pogledu pomenijo predlagane spremembe zakonodaje za nas v Novi Sloveniji veliko razočaranje. Kritični smo do kadrovanja na sodniška mesta v zadnjih letih. Sodniške funkcije zasedajo kandidati, ki nimajo ustreznih strokovnih in življenjskih izkušenj za opravljanje te funkcije. Sodni svet doslej pri kadrovanju ni določil vnaprej znanih kriterijev za izbiro kandidatov. Sedanji noveli zakonov, Zakon o sodiščih in Zakon o sodniških službi, to pomanjkljivost odpravljata. Vendar pa se sprašujemo, ali bo Sodni svet zakonsko določene kriterije za izbiro kandidatov za sodnike tudi dejansko upošteval pri izbiri kandidatov. Bojimo se, da bodo ta zakonska določila spet ena v vrsti zakonskih določb, ki ostajajo mrtva črka na papirju. Sodnemu svetu smo podelili pomembne pristojnosti, nismo pa hkrati vzpostavili mehanizmov odgovornosti, poudarjam, odgovornosti. Torej odgovornosti za njihovo odločanje. Vsaka podeljena pravica mora prinesiti s seboj tudi odgovornost, sicer samo dodatno odpiramo vrata za nova korupcijska tveganja. Vzpostavili smo sistem odgovornosti za delo na najnižjih nivojih dela, nismo pa uspeli vzpostaviti niti normativnih okvirjev za odgovornost za delo in glas na najvišjih

funkcijah, med katere sodijo tudi funkcije v vseh pravosodnih organih. Odločanje Sodnega sveta mora biti transparentno in dostopne javnosti. Njihove odločitve morajo biti jasne in podrobno obrazložene. Vsak član Sodnega sveta mora nositi polno odgovornost za vsak glas v vsaki konkretni zadevi. Odgovornost je treba vzpostaviti tudi za delo sodnih cenilcev in izvedencev, kjer sedaj nadzora nad njihovim delom praktično ni. To področje potrebuje sistemske spremembe, od postopka imenovanja, izobraževanja, preverjanja znanja in tudi samih razrešitev. Odprta in nerazrešena ostaja pa problematika porazdeljevanja dela oziroma sodnih spisov na prvostopenjskih sodiščih. Spisi krožijo od enega sodišča do drugega v nasprotju z materialnimi določili o krajevni pristojnosti, ne da bi bile stranke vsaj obveščene o tem, da je njihov spis predodeljen nekemu tretjemu sodišču.

Sprašujemo se, kako take zadeve prestanejo presojo o spoštovanju določil krajevne pristojnosti. Take rešitve ne pomenijo le kršitve zakonodaje, pač pa zmanjšujejo tudi preglednost in sledljivost dela sodnikov. Namesto kroženja spisov bi morali na prvostopenjskih sodiščih vzpostaviti sistem kroženja sodnikov. Vsekakor pa je nujno treba urediti tudi ustrezen status enotnega prvostopenjskega sodišča ter vzpostaviti spremenjeno mrežo sodišč.

V Novi Sloveniji – krščanskih demokratih predloga sprememb in dopolnitev Zakona o sodiščih ne bomo podprli, ker spremembe, ki jih predlog zakona prinaša, sicer pomenijo določene manjše izboljšave, ne prinašajo pa tistih potrebnih in pričakovanih rešitev, ki bi dejansko pomenile podlago za učinkovito delovanje sodišč. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništva, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Lep pozdrav vsem skupaj!

Danes je dan, ko bo minister za pravosodje predstavil svoj paket sprememb na področju zakonodaje, ki se opira predvsem na sodišča, pravosodje in še nekaj drugih. Pred nami je prvi zakon, ki je v šopku teh hitrih sprememb, za katere se je odločil minister, verjetno predvsem zaradi svoje obrazložitve, da gre za manj zahtevne spremembe. Če pa bomo pozorno pogledali, že pri prvem zakonu vidimo, da gre v resnici za določene spremembe, za katere je dobro in pametno, da so usklajene v prvi vrsti s stroko, ki se jo v resnici to najbolj tiče. Še posebej je nenavadno, da je minister za pravosodje tisti, ki bi na nek način utemeljil in si želel, da ima dobre odnose, ne pa da takoj že na začetku zarezhe in da jasno vedeti, kakšen bo njegov način dela v tem mandatu z ljudmi oziroma s stroko, za katero je tudi zadolžen. Dobro, je pač tako, da se vsak odloči za svoj

način dela in njemu se moramo prilagoditi in pripraviti.

Zakon, ki ga obravnavamo, ima štiri bistvene elemente sprememb. Gre za implementacijo priporočil GRECO, ureditev področja sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, prenos pristojnosti za določitev podrobnejše oblike in vsebine posameznih sodnih vpisnikov in imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev na Vrhovno sodišče, širitev možnosti razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča z letnim razporedom sodnikov. Niti enega stroka ni pohvalila. Še več, v fazi skrajšanega postopka smo doživeli že spremembe oziroma amandma na področju ureditve glede sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, kjer je bilo več kot jasno, da se je spravilo v paket dva različna pojma, ki se ju na enak način tudi obravnava. Razočaran sem predvsem zato, ker se je ministrstvo odločilo – imelo je namreč dve možnosti, to je, da na nek način poostri nadzor – kar je bila tudi usmeritev in priporočilo Računskega sodišča. Ministrstvo za pravosodje se je odločilo za enostavnejšo pot, to pa je, da se preprosto s tem ne ukvarja več, in naredi zelo jasno distinkcijo med tistimi, ki imajo možnost imenovati se pravosodni oziroma sodni izvedenci in cenilci, glede na to, da bo amandma, predvidevam, sprejet, so tolmači izločeni, in tisti, ki bodo to opravljali komercialno in potem kasneje tega ne bodo mogli opravljati na sodišču. Sam menim, da je to narobe. Narobe je predvsem zato, ker je to v resnici odmik in priznanje, da si nezmožen opravljati neko delo. Sam sem prepričan, da je ustaljen postopek kazal določene rezultate. Ne nazadnje je že razprava na odboru pokazala, da je bila odločitev preuranjena, prehitra, lahko bi se našla tudi drugačna rešitev. Sam sem prepričan, da to niso tako veliki stroški, je pa stvar pomembna z vidika organiziranosti, kako pristopiš k sami stvari. Verjetno je minister mislil, da bo z enim zamahom rešil problem in se bo potem lotil resnejših tem, s tem, da je dal jasno sporočilo, kakšen odnos ima do te materije. Pa vendar. Ostala je pa tema, ki je bila več kot jasno tako na odboru kot v javnih medijih sporočena, da ni usklajena s stroko. Zato seveda tudi predlagamo ministru, da se v prihodnje resneje in bolj temeljito loti teh vprašanj. V Zavezništvu pa teh predlogov sprememb ne bomo podprli, ker ne želimo sodelovati pri takšnem načinu dela. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani ministri, minister!

Stranke koalicije so se zaradi udejanjanja načela pravne države med drugim zavezale sprejeti nabor ukrepov za omejevanje korupcijskih tveganj v pravosodju in za

povečanje učinkovitosti delovanja pravosodja. Na tej seji Državnega zbora je pred nami prvi paket sprememb zakonov, ki so namenjeni tem koalicijskim zavezam. Danes konkretno Zakon o sodiščih. Sprememba Zakona o sodiščih je torej prvi korak v smeri krepitve etike in integritete ter omejevanja korupcijskih tveganj v sodstvu, saj predvideva oblikovanje kodeksa sodniške etike, sprejetje podrobnejših meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov s strani Sodnega sveta ter ustanovitev komisije za etiko in integriteto. V SMC ocenjujemo, da so rešitve, ki jih predlaga Vlada, in ki so dopolnjene z amandmaji koalicije, potrebne, in da se bodo v prihodnjih letih tudi ustrezno manifestirale v obliki povečanja zaupanja v sodno vejo oblasti. Vlada se je pri predlaganih rešitvah v tem delu oprla na priporočila GRECA oziroma jih implementirala, kar v stranki SMC pozdravljamo. Predvidena ureditev je sprožila določene pomisleke o razmerju etičnega kodeksa do disciplinskih kršitev po Zakonu o sodniški službi, zaradi česar je, kot je že navedeno, bil s strani koalicijskih strank sprejet amandma oziroma predlagan amandma, ki bo ta razmerja v amandmiranem členu posebej definiral, tako da so s tem po oceni SMC tudi odpravljeni ti pomisleki.

Zakon o sodiščih nadalje ureja možnost razporejanja okrajnih sodnikov z okrajnih sodišč na okrožna zaradi izboljšanja amortizacije problematike neenakomerne obremenitve sodišč. V SMC predlagano ureditev tudi v tem delu podpiramo, saj se s tem uvaja nov instrument za večjo fleksibilnost pri organizaciji dela sodišč na način, da se sodnike z letnim razporedom razporeja v okviru okrožnega sodišča, kadar to predsednik sodišča oceni za potrebno. Stranka podpira tudi predlagane rešitve glede dela in statusa sodnih izvedencev. Te rešitve so v dosedanjem zakonodajnem postopku naletele na velik odziv društev izvedencev in sodnih tolmačev. Stranke koalicije so posledično tudi te rešitve, ki so bile predlagane s strani Vlade, amandmirale in ocenjujemo, da so takšne skupaj z amandmaji ustrezne in zasledujejo tisto, kar je pravzaprav srž revizijskega poročila Računskega sodišča, ki opozarja na delo sodnih izvedencev v delu, kjer se urejajo izvensodna pravna razmerja. Delo izvedencev je namreč pomembno ne samo za delo sodišč, ampak tudi za urejanje drugih izvensodnih pravnih razmerij. In prav v tem delu je revizijsko sodišče ugotovilo nekako črno liso, kjer je kontrola oziroma nadzor ministrstva premajhen in predlagane rešitve v noveli zakona pravzaprav predstavljajo odziv na takšno situacijo. V SMC ocenjujemo, da je takšna rešitev primerna.

Glede očitkov skrajšanega postopka pa v SMC sledimo stališču Vlade, da gre dejansko za manjše število členov, ki se spreminjajo. Res je, da so pomembni, seveda pa so verjetno pomembne tudi druge rešitve, ki jih v okviru zakona sprejemamo v Državnem zboru. Druga opcija, se pravi neki redni postopki pa seveda po

parlamentarni praksi prinašajo očitke o tem, da so rešitve prepočasne, da se ne gre v reforme, skratka, po domače povedano, karkoli se naredi, je vedno nekaj narobe.

Kot že rečeno, gre za spreminjanje manjšega števila členov. Zainteresirane javnosti so se do njih opredelile in v SMC bomo novelo zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 3. 3. 2015. V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

V Poslanski skupini Desus tega amandmaja ne podpiramo in bom obrazložila naše stališče z naslednjim.

Letna poročila o delovanju sodišč 60.a in 60.b člen že zajemata analizo učinkovitosti in uspešnosti dela sodnikov, v sklopu katere je lahko posredno izpostavljeno tudi ugotavljanje kršitev človekovih pravic v sodnih postopkih. Letno poročilo pošlje Vrhovno sodišče Republike Slovenije Sodnemu svetu, ki ga tudi obravnava na svoji seji pa tudi Državnemu zboru Republike Slovenije. Tako je na sistemski in splošni ravni v zadostni meri urejeno spremljanje, ugotavljanje in analiziranje kršitve človekovih pravic.

Ne glede na obstoječi sistem poročanja o delovanju sodišč pa obstajajo tudi drugi instituti, ki na individualni in konkretni ravni zagotavljajo spoštovanje človekovih pravic v sodnih postopkih oziroma uveljavljanje sodniške odgovornosti: ocena sodniške službe, disciplinski postopek, razrešitev sodnika, posebna kazniva dejanja protizakonitega pristranskega in krivičnega sojenja itd. Tudi v centralni kadrovski evidenci sodnikov se vodijo podatki, ki zajemajo morebitne kršitve človekovih pravic in svoboščin. Posebej lahko izpostavimo podatke o zadevah, ki jih je reševal oziroma jih rešuje sodnik in v katerih je Evropsko sodišče za človekove pravice dokončno odločilo, da je bila pravica ali svoboščina stranke kršena zaradi ravnanje sodnika ali je bila zaradi te kršitve sklenjena poravnava v postopku pred navedenim sodiščem, navedba sodnika zadeve, pravne podlage, ki je bila kršena, navedba točke ali točk sodbe, o katerih je bilo ugotovljeno, da je sodišče Republike Slovenije kršilo pravno podlago.

Področje ugotavljanja kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih je že v zadostni meri pokrito z veljavno zakonodajo, tako da ne vidimo razlogov, ki bi narekovali še dodatne aktivnosti Sodnega sveta. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Seveda bo moja razprava usmerjena na amandma, ki ga predlaga Slovenska demokratska stranka. Pa vendar, če želim pojasniti ta amandma, je gotovo potrebno izpostaviti še nekaj drugega.

Že prej smo v stališčih poslanskih skupin, vsaj nekaterih, ugotavljali, da se v bistvu ta zakon spreminja na priporočilo GRECA. Ampak resno, minister, sprašujem – kako to, da najprej GRECO? Zakaj ne usmeritev Evropske komisije, zakaj ne pozivi strokovne javnosti po spremembah, ki so številni? Vsaj naredite razpravo s pozivi civilne družbe. GRECO postavljate na nek nivo pred vsemi ostalimi. Dejansko ja, kajti te spremembe sledijo, tako ste tudi sami povedali, usmeritvam GRECA, drugo niste izpostavili. Veste, to, kar se je dogajalo na matičnem odboru, in to je treba poudariti, je bilo nezaslišano. Ne bom rekla lapsus, kajti pri tem ni bila kriva nič predsedujoča v tem odboru, ampak kriv je bil postopek. Veste, tam notri je vladal na nek način kaos. In če nekoliko povzamem včeraj sprejeti zakon, bili smo nekako v dvorani razporejeni kot osebe 1 in osebe 2. Namreč prostora v dvorani ni bilo. Ni ga bilo. Ampak zakaj ga ni bilo? Ne zato, ker nismo uredili primerne prostora, ampak zato, ker je tam potekala javna polemika. Vse tisto, kar bi moralo biti s strokovno in zainteresirano javnostjo opravljeno prej. Številni predstavniki so bili tam. In vsi od prvega do zadnjega so pravzaprav klicali k temu, kaj se dogaja. Minister je dal na voljo, mislim, da tri do štiri dni, da se odzovejo na njegov predlog. Mislim, da se tukaj absolutno strinjamo. Torej če spreminjamo nek zakon, in s tem amandmajem SDS želimo vsaj dodatno urediti stvari, ki se nam zdijo ključne, bi bilo prav, da glede na vaša pretekla mnenja, spoštovani minister, omogočite javno razpravo. Jaz vas moram spet spomniti na to, da ste s tem načinom kršili določbo resolucije o normativni dejavnosti. To verjetno vi veste, ampak kršitve za vas niso takšen problem. Ampak zame pa so, pa za številno javnost tudi.

Naj vas spomnim na vaše mnenje iz leta 2012, ko je bila ena druga vlada in se je spreminjal en drug zakon, kjer ste javnost z dopisom obveščali, da se krši transparentnost, gospodarnost, pomanjkanje načela javnosti, pravne varnosti, neobvladovanje korupcijskih tveganj. Vsega tega danes seveda ni več. Minister, kako naj vam sploh še zaupam? V enem letu spreminjate stališče iz ene skrajnosti v drugo. In dejansko jaz upam, da boste amandma Slovenske demokratske stranke sprejeli zato, ker opozarja na tisto, kar opozarja javnost – da je z našim sodnim sistemom nekaj zelo narobe. In priporočila GRECA, ki jih sprejemamo danes, seveda tega ne bodo rešila. Ne nazadnje naj spomnim, koliko nas stane na prebivalca sodniško delo. Povprečno je, mislim

da, 48 evrov, v Evropski uniji nas pa stane, mislim da, tam okrog 70 evrov. Zakaj, spoštovani minister? Po drugi strani, mislim da Vrhovno sodišče in Sodni svet, ko jim nekaj nalagate, poudarjajo, to je v tem zakonu, da rabijo dodatna sredstva. A bomo še dodatno dražili sistem? Rešitve, ki jih predlagate, pa vsekakor ne pomenijo tistega bistva.

Pri nas na sodiščih, ko potekajo razprave, če govorimo samo na Vrhovnem sodišču, nekako sedi v senatu pet sodnikov. Ti sprejmejo neko odločitev, za katero potem tisti, ki to odločbo dobi, ne ve, kako je posamezni sodnik odločal. Se vam zdi to prav? Se vam zdi to prav, da ko potem takšna odločitev pade na Ustavnem sodišču, da se ne ve, kako je kakšen sodnik glasoval. In če pade, se govori o problemu senata. Tudi to bi veljalo izpostaviti. In kar je tisto najbolj pomembno, kar se mi zdi bolj pomembno kot to, da se je Sodni svet nekako obregnil ob vaš predlog zakona – ker to, da se je Sodni svet obregnil, je morda celo vam v prid – ampak kakorkoli že, je to, da bi dejansko državljani bili seznanjeni s poročilom o kršenju človekovih pravic v postopkih, o tem, kaj se dogaja. Ne vem, česa se tukaj bojimo. Pa saj niso sodniki svete krave. Poglejte, sosednja Hrvaška ima prenos sej iz dvorane in sodnik vstane, ko izreka ukrep oziroma sodbo, zato ker ima toliko spoštovanja do javnosti, kajti ve, da ga takrat spremljajo. Ker to nekaj pomeni v državi. Pri nas pa so ti ljudje skriti. Ampak s tem delamo krivico tistim, ki so dobri sodniki, kajti slaba luč potem pade na vse. Ne nazadnje bi bilo tudi prav, kajti nekateri poudarjajo, da imamo, mislim da, čez 300 odločb Evropskega sodišča, da je bila v Sloveniji kršena ustava oziroma so bile kršitve človekovih pravic. 300 odločb. Zakaj se ne bi vedelo javno, kdo so bili ti? Kaj tukaj skrivamo? Mar ne bi to pomagalo, če bi bile te zadeve objavljene, tako kot je predlagan amandma, da ne bo kdo mislil, da ne govorim o amandmaju, točno o tem govorim. Če bi to veljalo in bi te zadeve začeli končno objavljati, jaz verjamem, da bi bilo morda tudi tega na nek način manj. Ne nazadnje bi bilo prav, da ti ljudje prevzamejo tudi odgovornost in da se to enkrat za vselej v tej državi uredi. Tudi vi, minister, ste vsak dan na tapeti, pravite. To ste v uvodu povedali. In da ste v zadnjem času še bolj. Ampak tako je tudi prav. Tudi jaz sem. Sodniki pa ne. In to ni prav. Vsak mora odgovarjati za svoje delo. Ne glede na to, če boste rekli, da se pač zgodi in pride do kršitev. Zato pa imamo potem višje nivoje. Je res. Ampak, veste, tudi zdravnik ne naredi strokovne napake, ker jo je želel narediti – pa se mu potem očita. Ampak se zgodi. In vsi dobro vemo, kaj se potem zgodi. Pri sodnikih pa ni tako. In spoštovani, amandma Slovenske demokratske stranke je vsaj korak bližje k temu, kar dejansko javnost želi. Transparentno sodstvo, sodstvo, ki bo temelji na vrednotah, ki jim naj bi bilo zavezano, in sodstvo v katerega bo lahko slovenski narod zaupal. Danes temu ni tako.

Danes enostavno temu ni tako. In na nas je. Jaz vem, da se spoštovana Jasna velikokrat ne strinja z menoj, tudi danes ne, ampak ona je bila sodnica. Jaz bi bila vesela, da bi videla njene odločitve. Gotovo je naredila veliko dobrega, pa tega ne vem. Hvala lepa. Nisem strokovnjakinja, absolutno ne, hvala. Ampak gotovo pa ni treba v dvorani nikogar poniževati. Na različnih fakultetah smo študirali, res, eni v Sloveniji eni kje drugje.

Tako da jaz bi dejansko pozvala k temu, da razmislite o amandmaju Slovenske demokratske stranke in da naredimo korak naprej k temu, kar si želimo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči za besedo. Drage kolegice, dragi kolegi, spoštovani minister!

Veseli me ta razprava moje predhodnice kolegice Anje, ker vidim, da smo na marsikateri točki skupaj, takrat ko govorimo o tem, da želimo transparentnost, da želimo preglednost, da želimo, ne samo da želimo, da že spoštujemo človekove pravice in da želimo to ne samo zagotoviti danes, ampak tudi zagotoviti prihodnje. In prav zaradi tega, ker kot sem v razpravi slišala, ker sodniki niso svete krave in ker morajo odgovarjati za svoje delo tako kot vsi ostali, menim, da že sedaj, vezano na ta amandma, o katerem mi danes govorimo, v obstoječi zakonodaji obstajajo instituti, ki zagotavljajo odgovornost sodnika in spoštovanje človekovih pravic. Naj jih samo nekaj naštejem, ki izhajajo seveda iz zakonodaje, o kateri se danes pogovarjamo, torej o predlogu tega zakona. Ocena sodniške službe, institut razrešitve sodnika, torej kazenska odgovornost v primeru pristranskega in krivičnega sojenja in pa tudi disciplinski postopek so vsi mehanizmi, ki prav to zagotavljajo – spoštovanje človekovih pravic in pa seveda tudi kažejo in zahtevajo odgovornost tistega, ki sodi, torej sodnika. Prav zato menim, da ni nobene potrebe po tem, da dodatno nalagamo delo in dodatno urejamo področje spoštovanja, ugotavljanja morebitnih kršitev človekovih pravic, ker je v obstoječi zakonodaji ta vidik zadostno pokrit. Kot je tudi moja sogovornica predhodno povedala, tudi v kadrovski evidenci obstajajo podatki, ki kažejo na to, v kakšnem stanju je kršitev oziroma spremljajo stanje spoštovanja človekovih pravic. Pa da še navežem na razpravo predhodnih razpravljavcev. Danes ravno zato, ker želimo zagotoviti spoštovanje človekovih pravic in ker želimo zagotoviti transparentnost dela, imamo pred seboj ta predlog zakona. Vsi ste se nekako spotaknili ob kamen skrajšanega postopka. Pa naj vsa samo spomnim, zakaj je skrajšani postopek. Že leta 2012 smo imeli pregled in na mizi poročilo GRECA, v katerem je bilo jasno

povedano, kakšna so ta priporočila in v kateri smeri naj torej delamo in delujemo. Pa so nekako ostala nekje, ker danes je leto 2015. In tudi danes imamo pred seboj ponovno oceno, ki je bila podana decembra 2014, ki ni tako daleč nazaj. Če se samo navežem na to temo, o kateri danes govorimo, torej o sodnikih, sodniški službi, državnih tožilcih, ki se jih dotika to področje urejanja s kodeksom, da sledimo neki integriteti, protikoruptivnosti, da imamo ničelno toleranco do korupcije, pravi, da je splošno stanje v zvezi s sodniki in tožilci nezadovoljivo. Pravi, da smo v večini teh priporočil ostali na začetni fazi, da nismo naredili, po domače rečeno, skoraj ničesar. Po mnenju GRECA, žal res to obžalujem, da nekaterim pač ta inštitucija ne pomeni ne vem koliko, ampak pravim žal, ker bi morala, ker to ni kar neka inštitucija, ampak je inštitucija strokovnjakov, ki delujejo na področju stroke in vedo, o čem govorijo in v kateri smeri je treba delovati na evropskem nivoju, ne samo na nivoju posameznih držav. In pravijo, da je bilo v slovenskem okviru na tem področju premalo narejenega. Napredek je sicer dosežen pri pripravi različnih instrumentov mehkega prava, kakor zahtevajo priporočila, torej na ravni kodeksov, etičnih pravil, ampak žal moramo te implementirati, torej moramo narediti prav to, kar imamo danes pred seboj. Moramo jih torej vnesti v zakonodajo. In današnji predlog je korak k temu. Prav tako je GRECO v svojem poročilu izrecno zapisal, da smo sedaj na zelo nizki ravni skladnosti s temi priporočili in nam daje novo priložnost, ki jo lahko dokažemo in se izkažemo, da resnično mislimo na tem področju v pravi smeri in da smo pripravljene tudi nekaj narediti, prav zato, kot ste vsi ugotovili, transparentnost dela in transparentnost na področju pravosodja, ki bo dajala varnost tako nam državljanom kot tudi tistim, ki na področju pravosodja delujejo. Ta naslednja priložnost bo 30. junija 2015. Mislim, da je danes ravno to, kar je pred nami, tisto, kar dejansko moramo narediti, da bomo naredili prvi korak k temu, da pokažemo to ničelno toleranco in da pokažemo na to, da dejansko delamo v smeri transparentnosti. Pa še morda vezano na kodeks in na tolmače, potem v nadaljevanju, pa bom s tem zaključila. Etična pravila v bistvu ne pomenijo posega v samostojnost ali v strokovnost, ampak so v bistvu namenjena ravno preprečevanju zlorab, torej vsemu tistemu, zoper česar smo vsi. In mislim, da smo si tukaj glede tega enotni.

Kar pa zadeva tolmače in sodne izvedence, prav je, da na tej točki govorimo o tem, da je treba to področje urediti. In prav je, da omejimo odgovornost in da dosežemo nadzor, kar je glavni namen tega predloga in urejanja, o katerem mi danes govorimo. Prav nadzor nad izvajanjem in nad delom določenega segmenta. Ne gre za omejevanje dela, kot je bilo na nekaterih točkah povedano, ali omejevanje pravice do dela, ki je ustavno zagotovljena. Ne, ne gre, ker še vedno lahko delujejo kot strokovnjaki na tem področju. Vprašanje pa je,

ali imamo ni na področju, na katerem delujejo kot strokovnjaki, sploh pravico in možnost nadzora. Nimajo je. In ker je po svojem namenu sodno izvedenstvo institut, ki naj služi v pomoč sodniku pri odločanju v tistih primerih, kjer ne razpolaga s specifičnim strokovnim znanjem, je treba, da ta nadzor omejimo in da ta nadzor dejansko izvaja Ministrstvo za pravosodje. In edino na tak način, kot je sedaj predlagano, lahko to zagotovimo. In zato je prav, da temu sledimo. Še vedno pa mi dopuščamo, da sodni izvedenec ali sodni tolmač v strokovnem delu, torej ko dela na trgu, dela kot strokovnjak, in v takšnem primeru je prav, da je izenačen z vsemi ostalimi strokovnjaki, ki prav tako delujejo na trgu. Res pa je, tukaj pa tudi se moram strinjati, da je to področje urejanja dela teh posameznikov na trgu zelo razdrobljeno in zahteva ustrezno urejanje. Ustrezno urejanje na tak način, ki bo omogočilo delo stroke na tem področju, s spoštovanjem posebnih kriterijev, standardov, ki seveda veljajo. Ampak to je druga zgodba. Ko govorimo o poenotenju, torej pod kakšnimi vstopnimi pogoji lahko nekdo opravlja določeno delo, vezano seveda na stroko. Mislim, da tu ne gre za to, kar bi morda nekdo želel nekako namigovati, da kršimo ustavne pravice. Daleč od tega. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospo Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi! V zvezi z amandmajem, ki ga predlaga Poslanska skupina SDS, bi rad opozoril predvsem naslednje. K 1. členu je predlagan amandma, se bom skliceval na obrazložitev. Menimo, da je na področju sodstva potrebno dosledno zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih, zato predlagamo tri dodatne alineje. S predlogom se nalaga Sodnemu svetu, da spremlja, ugotavlja in analizira kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih. V zvezi s tem bi rad opozoril na nekaj, kar opažam zadnje čase, mislim, da je to bilo sproducirano z eno analizo dr. Lovra Šturma. To je operiranje s pojmom "kršitev ustave". Ugotavljam namreč, da predvsem del politike, največ iz vrst SDS, kršitev ustave opredeljuje kot neko namerno kaznivo dejanje določenih udeležencev, ki so odločali o določenih pravicah. Skratka, kriminalizira ta pojem, kar je pa golo zavajanje. Sodnih postopek je urejen s procesnimi zakoni in ker je že sam proces urejen z zakonom, je povsem običajno, da prihaja do napak. In da je to običajno, je vgrajeno v sam sodni sistem, v instančno sojenje. Če je bila napaka, recimo, ugotovljena v sojenju na nižji stopnji, sodišče višje stopnje tako sodbo razveljavi. Ampak to, da je prišlo do te napake, ne pomeni, da je sodnik naredil namerno kršitev ustave, da je kršil, ne vem, da je hotel komurkoli kršiti njegove človekove pravice. Del

politike, ki se konstantno sklicuje na to, zagovarja prav to tezo, da gre za namerne kršitve. Mi imamo tudi očitke ministru, pa ne bi zdaj rad bil tukaj njegov zagovornik, kršili ste ustavo, češ, namerno je bila kršena. Dejansko pa je šlo za samo en postopek v odločanju v nekem procesu izdaje poročila KPK. In takšne zadeve so sanirane v sodnih postopkih, zdaj ne nazadnje na Vrhovnem sodišču. Pa to ne iz prve, ampak je šlo najprej na višje sodišče, pa se je vračalo, da ne govorim, kakšna kolobocija je bila, sicer pa ste dobro seznanjeni s tem.

Tudi tista analiza, ki sem si jo jaz prebral, dr. Šturma, ki pravi, da je bilo toliko in toliko kršitev ustavnih pravic, je zelo pomanjkljiva. Prvič ni jasno, komu so bile te kršitve potem odpravljene in na kakšen način, pa poznam primere, ki so noter zajeti, pa vem, da so bile. In kar je druga stvar, ko se konstantno očita nekemu kršitev pravic, bodisi sodnikom, bodisi določenim politikom, komurkoli, pozabljate na to, da je tudi Ustavno sodišče razveljavilo cel kup zakonov, ki so bili sprejeti v Državnem zboru. Naj spomnim, ZUJF, del ZUJF je bil razveljavljen, ker so rekli, da je neustaven. Se pravi, da so tisti poslanci, ki so glasovali za ZUJF, kršili ustavo po tej logiki. In kdo bo zdaj tu odgovarjal, bi se vprašal nekdo iz druge politične stranke. Tu je treba opozoriti na to, da se s s tem pojmom kršitve ustave preveč operira, očitno iz nekih politikantskih namenom, niti najmanj ne iz vzgibov varstva človekovih pravic. In v tej luči je videti tudi ta ureditev v tem amandmaju, zaradi česar je ne moremo podpreti.

Kot sem že omenil prej, če je sodišče ugotovilo, da je prišlo do kršitve procesnih, da je prišlo do kršitve ustave, je to prišlo zaradi napake. Mogoče se nekateri sodniki preveč motijo, je treba tudi to sankcionirati, mogoče se nekateri tudi namerno, ampak to je treba ugotoviti in sprocesirati pred zakonom. Ni pa vse za metati v isti koš, češ, vsi ste se namerno zmotili, in to prav na škodo nas. Ni res, ni res. To, da se je nekdo naklepno zmotil, je povsem druga kategorija. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Ne mi zameriti, predsednik, jaz bi samo eno stvar rad vprašal.

Saj jaz upam, da smo pri točki Zakon o sodiščih, ker če nismo, potem mi povejte, grem jaz ven in bom prišel, ko bo ta točka šla naprej. Zdaj slišim, da se pogovarjamo o materijah izven tega zakona, in bi predlagal, da se držimo. Običajna praksa je, da pri 1. členu sicer naredimo tudi nekako splošno razpravo kar o celem zakonu, potem pa se držimo točk, amandmajev oziroma amandmaja po vrstnem redu. Ampak to zdaj, KPK in pa to, mislim, da to je treba kje drugje, kdaj drugič, na kakšnem drugem mestu. Drugače bomo spremenili bistvo.

Jaz bi rad razpravljajl o zakonu. Če se da, predsednik.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sodim, da je bila razprava predhodno o zakonu, ker se je dotikala razlage amandmaja številka 1, ki je vložen in o katerem ta trenutek razpravljamo. Presoja, kaj sodi v to oziroma kaj ne sodi, pa je odvisna pravzaprav od mene, in sodim, da ta trenutek smo še znotraj te razprave, tako da vas prosim, da kar ostanete v tem zboru. In ker boste potem dobili besedo, boste lahko razpravljali.

Zdaj pa ima besedo gospa dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Zakon o sodniški službi, predlagana sprememba se mi zdi v redu predvsem z dveh vidikov, in sicer kar zadeva dejstvo, da bo po novem, če bo ta sprememba sprejeta, kodeks sodniške etike sprejel Sodni svet. Kodeks sodniške etike je Sodniško društvo že samo sprejelo in Sodni svet je nekako pozval sodnike in jih obvestil, da bo upošteval ta kodeks sodniške etike tudi za tiste sodnike, ki niso člani sodnega društva, vendar je GRECO podal mnenje, da to ni dovolj in je treba kodeks sodniške etike sprejeti tako, da bo dejansko formalno tudi veljal za vse sodnike, tudi tiste, ki niso člani sodniškega društva. Če si je kdo pogledal tisti kodeks sodniške etike, ki obstaja na sodniškem društvu, obsega nekaj členov, ampak ga je sodniško društvo že razlagalo, obstaja v okviru sodniškega društva komisija za sodniško etiko, kjer so si zelo stroga načela postavili sodniki sami. Mislim, da s tem sodniki ne bodo imeli težav in bodo tudi v okviru tega, ko bo sprejet ta kodeks, ko ga bo sprejel Sodni svet, spoštovana načela sodniške etike. Tako se mi zdi ta stvar zelo dobrodošla.

Druga pomembna stvar, ki je predmet spremembe Zakona o sodniški službi, pa je možnost, da se okrajnega sodnika razporedi na mesto okrožnega sodnika. Nekatera okrožna sodišča imajo zelo veliko dela in do zdaj obstaja le možnost, da se okrožnega sodnika razporedi na delo na okrajnem sodišču, kar sem počela tudi sama. Zelo dobrodošla pa je možnost, da se okrajnega sodnika, ki je že usposobljen za delo na okrožnem sodišču, razporedi tja in se tako prispeva k hitrejšemu obravnavanju zadev, ker se ne predstavljajo zadeve na neko drugo sodišče, ki je, recimo, tudi na drugi lokaciji, ampak se prestavi samo sodnika, s čimer se ne povečujejo stroški postopka, ker bi morale na drugo sodišče prihajati stranke, priče, izvedenci in ne vem kdo vse. / oglašanje v dvorani/ Vem, da gre za Zakon o sodiščih, hvala.

Glede amandmaja Poslanske skupine SDS menim, da je nepotreben, ker se tudi sicer sodnike ocenjuje že dovolj. Kot smo že velikokrat na Odboru za pravosodje povedali – na to so opozorili tudi predstavniki Vrhovnega sodišča in Sodnega sveta – sodniška funkcija je

ena od funkcij, ki so med najbolj nadzorovanimi v državi. V prvem letu, ko je sodnik na novo izvoljen v sodniško funkcijo, se ga ocenjuje prva tri leta vsako leto, potem pa na tri leta. Potem so tu lahko izredni nadzori, nadzorstvene pritožbe, ocena sodniške funkcije. In govoriti, da se zdaj sodnika ne ocenjuje in da je njegov sodniški mandat zacementiran in da mu nihče nič ne more, je enostavno deplasirano in ni res. Če samo pogledamo, recimo, okrožnega sodnika na pravdi, ki ima normo 14 sodb na mesec, ki jih seveda piše sam, morda ima pol strokovnega sodelavca za pomoč, če sreča celega strokovnega sodelavca, pri tem da je njegov plačni razred 50 in se začne okrajni sodnik s 47, pa si malo primerjajte – kje je pa poslanec? Sodnik ima zelo zahtevno sodniško funkcijo, ki je ustrezno nadzorovana. Obstaja tudi tisti člen Kazenskega zakonika, ki se nanaša na sodnike. Seveda boste očitali, da še ni bil uporabljen, ampak tam je in se lahko eventualno tudi uporabi.

Kar se tiče strokovnega ocenjevanja posameznih sodnih odločb. Mislila sem samo na to, da lahko strokovno ocenjuje odločbo sodišča nekdo, ki je za to strokovno usposobljen. In to je usposobljen pravnik, sodnik, ki je pač na višji instanci. Parlament ima pristojnost, da se seznanj z delom sodišča v okviru poročila Vrhovnega sodišča in Sodnega sveta. In to je to. Izpostavljanje konkretnih sodnih zadev in njihovo tolmačenje v politične namene se mi zdi nesprejemljivo. Ja, lahko jih pač tolmačite, ni prepovedano, ampak moramo imeti neko potrebno pravniško znanje, da to stvar komentiramo.

Pravna sredstva so tu, da se uporabijo, so predvidena v sodnem sistemu. Predvidena so zato, da se napake odpravijo. In če je napaka ugotovljena, je potem že samo s tem, če je nekdo dosegel, da je določena sodba razveljavljena na Vrhovnem sodišču, Višjem sodišču, Ustavnem sodišču, doseženo pravno varstvo. Ja, v oceni sodniške službe se ugotavlja, mesečno se vodijo podatki o potrjenih zadevah, o razveljavljenih zadevah, o relativnih kršitvah, o absolutnih kršitvah. O vsakem sodniku se mesečno vodijo in se to ocenjuje v okviru ocene sodniške funkcije vsake tri leta in je tudi lahko razlog, če se ugotovi, da obstaja razlog za prenehanje sodniške funkcije, za prenehanje sodniške funkcije. Da bo na podlagi ene sodbe, ki je pač izpostavljena v javnosti in ki nikakor ne pomeni celotnega obsega sodnikovega dela, pa njegov mandat takoj prenehal, potem pa res ne bi niti enega sodnika bilo v državi.

Zaradi navedenega se s tem predlaganim amandmajem ne moremo strinjati, kajti predstavlja poizkus nepotrebne dodatnega pritiska na sodnike, pritiska, ki ni potreben, kajti vsi mehanizmi za nadzor nad izvajanjem sodniškega dela so že vključeni v Zakon o sodniški službi in v Zakon o sodiščih, tako da je amandma nepotreben in ga ni

potrebno vključevati v to spremembo zakona, ki jo danes obravnavamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa predsednik za besedo.

Tudi sama moram povedati, da se malce zmedena že s strani predlagatelja amandmaja k 1. členu, moram reči, da je obrazložitev bila zelo obširna in mislim, da smo tudi malce odplavali od same tematike sodišča. Tudi v razpravi ostalih poslancev ugotavljam, da govorimo o širši tematiki, ampak jaz se bom konkretno opredelila do prvega amandmaja, ne glede na to, da bi se najraje opredelila do vseh, ampak ker je predsedujoči omenil, da se opredeljujemo do prvega amandmaja, se bom opredelila glede tega.

Menim, da obstoječi sistem poročanja o delovanju sodišč je urejen. Letna poročila o delovanju sodišč že zajemajo analize, kjer se izpostavlja ugotavljanje kršitev človekovih pravic v sodnih postopkih. Ob tem ne gre spregledati tudi dejstva, da obstajajo tudi drugi instituti, ki zagotavljajo spoštovanje človekovih pravic v sodnih postopkih oziroma pri uveljavljanju sodniške odgovornosti. Prav tako se v centralni kadrovske evidenci sodnikov vodijo podatki, ki zajemajo morebitne kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Obstaja tudi sistem poročanja o delovanju sodišč in drugi instituti na individualni in konkretni ravni, ki zagotavljajo spoštovanje človekovih pravic v sodnih postopkih, ugotavljanje sodniške odgovornosti s konkretnimi primeri, kot je ocena sodniške službe, disciplinski postopki, razrešitev sodnika, posebna kazniva dejanja, pristranskost in krivično sojenje.

Predlagani amandma Poslanske skupine SDS, ki nalaga dodatna dela in dodatne evidence, menimo Socialni demokrati, da je nepotreben. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, podpredsednik.

Predsednik je v proceduralni obrazložitvi razložil, da se v resnici lahko pogovarjamo o čemer hočemo, samo da se imenuje sodišče. Beseda sodišče se mora uporabiti, pa lahko gremo, kar hočemo. To je sedaj parlamentarna praksa, to si bom zapomnil za vse točke, za vse predmete itd., in bom to večno uporabljal. Imamo pa na zapisniku, da je to v okviru možnega. Toliko samo v razlago. Sicer meni se zdi to trapasto, skregano z logiko, zato tega ne bom počel. Hotel sem samo opozoriti, da je kje drugje mesto za druge razprave. Legalizirali smo tisto, kar smo do sedaj poslanci izkoriščali. O. K. Spet nova stvar.

Tisto, na kar sem opozarjal na samem začetku pri Zakonu o sodiščih in kar je bilo več ali manj zelo jasno s strani ministra in njegovih sodelavcev jasno povedano in kar mi ni simpatično, kar vidim, da nekateri poslanci iz SMC razlagajo, to pa je, da mešajo dva pojma. Malo členov namreč še ne pomeni, nepomembne spremembe. To sta dve različni stvari, ki ne gresta skupaj. Se pravi, sedaj bomo šteli člene, koliko jih je, in če jih je malo, to pomeni v resnici nepomembne spremembe. Pa temu ni tako. Pa bom poskušal iti na prvo stvar, ki se meni zdi zelo pomembna. Pojem kodeks ni zato, da ga bomo spreminjali v normativno obliko v smislu zakona, in to je zgrešeno od samega začetka, pa ne glede na to, kaj si GRECO misli in kaj želi. GRECO je seveda imel priporočila v smislu nekih močnejših zvez, vendar smisel etike in neke morale se ne da, preprosto se ne da pridobiti s tem, da zapišeš nekaj v zakon. Ne da se dobiti. Če tega nisi sam ponotranjil, če tega nisi vzel v zakup, če tega nisi sprejel kot neko normalno delovanje, glede na delo, ki ga opravljaš. Seveda obstajajo stanovske organizacije, ki potem tudi imajo neke vrste samoregulacijo znotraj svojih vrst, kadar seveda kršijo ta osnovna pravila in imajo lahko zelo veliko težo, včasih še celo večjo težo kot nekaj, kar zakonsko predpišemo. Ampak pri nas seveda velja bolj tisto, kar se zapiše v zakon, in mislimo, da smo s tem problem rešili, pa vemo iz prakse, da smo že ničkolikokrat ne vem kaj vse zapisali v zakon, pa ne samo, da se ne spoštuje, še sankcionira se ne oziroma niti izvaja. Ste sami videli, recimo, pri tej isti točki, ko vidimo, da v resnici niti ni nadzora v določenem delu, in ga, ker ugotoviš, da ga nimaš ali pa ga ne moreš izvajati ali pa ne želiš narediti reorganizacije ali pa celo oceniš, jaz namreč na pamet govorim, ker nobene ocene nismo dobili o tem, kaj vse bi bilo potrebno, če bi se odločili za drugačen korak, govorim pri sodnih izvedencih in tolmačih, ko je bil predlog, da se naredi ta druga pot, ne pa tista, o kateri je govorilo Računsko sodišče.

No, in če se vrnem nazaj h kodeksu. Glejte, posvetovalni svet evropskih sodnikov je izpostavil dve bistveni načeli. Gre za posvetovalni svet, ki svetuje odboru ministrov Sveta Evrope, in je postavil tudi minimalne standarde v mnenju številka 3 in številka 10. Povedal pa je dve stvari. Kodekse morajo sprejeti sodniki sami, poleg tega pa mora imeti drugačno rabo, kot jo imajo zakonska ali disciplinska pravila. Ne. Mi ne gremo to pot, mi gremo v drugo pot in govorimo, da je to boljše in bolj učinkovito in ne vem kaj še vse in seveda potem še lahko pripravimo poročila GRECO in smo tam. In to se meni zdi narobe. Še posebej na to, ko potem seveda tudi sodniki na to opozorijo. Stroka. Veste, to nima učinka samo na sodnike. Daleč od tega. To bo imelo učinek na vse. Namreč, štela bodo samo tista merila, ki bodo zakonsko predpisana, kajti vse ostale stanovske organizacije v naši družbi imajo kodekse pa nimajo nobene zakonske podlage.

Ampak ne bodo več nič vredni zaradi tega, ker mi smo postavili kategorijo sodnikov na nekaj več. Jaz sicer še vedno trdim, da vsi javni funkcionarji bi morali biti v istem rangu kot sodniki, pa ne v smislu po nalogah, ampak po integriteti in morali. Pa sem tudi tukaj ta odgovor dobil, da so sodniki nekaj več. Tudi to sem dobil na odboru jasno sporočilo, da je treba narediti distinkcijo. Politikom se malce več dovoli kot sodnikom.

Druga stvar, ki se mi zdi skregana z vso logiko, je seveda tudi to, če boste zelo natančno prebrali in pogledali Zakonodajno-pravno službo, kakšne pripombe je imela pri sodnih izvedencih, kjer dejansko seveda opozarja na naslednje stvari. Opozarja predvsem na to, da gre za splošno prepoved opravljanja sodnega izvedenstva izven sodnih postopkov, tako lahko v bistvu v resnici negativno vpliva na izvajanje strokovne javnosti v sodnih postopkih. Potem opozarja, da gre za poseben status, ki ga imajo sodni izvedenci, cenilci in tolmači. Seveda v ZPS jih še vedno obravnava kot celoto, ker še ni upoštevalo pri tem mnenju amandmaja, ki sledi v nadaljevanju. Hkrati pa tudi za posebno kvalifikacijo ter ustaljeno vrednotenje ter kvalifikacije. "Zato menimo, da lahko omejitev uporabe te kvalifikacije predstavlja tudi omejitev svobode dela." Zelo jasno je sporočilo ZPS. Potem, da gre za ustavno pravico do svobode dela, da je dopustno omejiti le v skladu z načelom sorazmernosti, tretji odstavek 15. člena Ustave, po katerem mora biti poseg primeren za dosego ustavno dopustnega cilja, ki mora biti nujen. Ker cilja ni mogoče doseči z nobenim drugim sredstvom in mora biti sorazmeren v ožjem smislu. Tega ne bomo spoštovali. Gremo naprej. Poseg je seveda tudi nesorazmeren, ker gre za dosego cilja, kvaliteta dela v tem primeru, in uporabljeno neprimerno sredstvo, to pa je omejitev oziroma prepoved dela. Namreč, meni se zdi zelo pomembno, da vemo nekaj. Če smo v sami praksi do sedaj imeli sodne cenilce in izvedence za tiste, ki imajo v prvi vrsti najprej kontakt s prakso, ker tudi s prakso bodo dejansko v resnici lahko pridobivali visoka strokovna merila pri ocenjevanju določenih mnenj izvedenskih, takšnih in drugačnih, kot samo to, da imajo naziv in opravljajo samo cenitve in izdajajo mnenja na podlagi posameznih zahtev sodišča v postopku in podobno. Mi smo sedaj to ločili, ker se bojimo komercialne, namesto da bi uvedli resen nadzor in tam v bistvu naredili to distinkcijo, kdo lahko in kdo ne more tega opravljati. Tukaj ne gre za a priori tisto, kar se v zadnjem času poskuša delati, češ – minister, jaz nimam nič proti vam niti proti vašim predlogom, daleč od tega –, ampak iskreno to mislim, da je to narobe. Sam sem tolmač in sam sem na sodišču delal kot sodni tolmač in vem, o čem govorim, in to je narobe. Če bi to še pri tolmačih izvedli v moji branži, v moji stroki jih je samo 40 v Sloveniji. Potem bi šele naredili "kažin". Sploh ne bi bilo

več nobenega na sodišče, ker bi vsak rekel, rajši grem delat, da bom lahko sploh živel, ker stroški in sredstva, ki jih dobiš od sodišča za izvedeniška mnenja, so v primerjavi s komercialnim delom drastično različna, seveda nižja. Dobro, pri tolmačih je sedaj ta amandma predlagan, da se vsaj v enem delu ta del popravi.

Amandmaja, ne tega ne nobenega ne bomo podprli, zato ker se nam zdi korektno, da če ne podpremo zakona, ne mislimo niti sodelovati v celotnem postopku. Vedno mi je bilo hecno, da podpiram en amandma, potem pa na koncu ne podprem zakona. To nima nobenega smisla, gre za čisto načelno, da enostavno ne podpiramo tovrstnega postopka in pri ostalih amandmajih več ne bom komentiral, ker se zajel tukaj vse. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Je še želja po razpravi? Prosim za prijavo. Prijavite se prosim. Besedo ima gospa Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa.

Morda pojasnilo ali pa tudi kot del moje razprave, govorili smo o potrebi stroke po kodeksu etike in integritete, morale in etičnih vprašanjih. Naj spomnim na eno zelo pomembno zadevo. Verjamem, da so vsi moji kolegi, predvsem pa tisti, ki so sedeli na Odboru za pravosodje, to vedeli pa so nekako sedaj izgubili iz spomina, kajti sami sodniki, torej stroka, tisti, ki se jih bodo ta kodeks in pa pravila najbolj dotika, in ki bodo v posledici najbolj občutili urejanje tega kodeksa, so ravno na podlagi ankete, ki je bila izvedena med njimi, sami izrecno navedli, kar seveda kažejo rezultati te ankete, ki so bili predstavljeni tudi na posebni konferenci oziroma okrogli mizi, organizirani na pravi fakulteti, in sicer so izrecno izpostavili, da je potrebno to področje urejati v obliki kodeksa, torej v obliki moralno etičnih določil, ki bodo dopolnjevala delo in pa na nek način tudi vplivala na tisti del, ki se dotika njihovega dela s tega vidika. In sicer, v anketi je sodelovalo 300 sodnikov in tudi ti so izrecno dovolili, da se rezultati te ankete predstavijo. Bistveno pri tem pa je, da je stroka sama ugotovila, da potrebuje tovrsten način urejanja in da potrebujemo tak kodeks. To je bistveno. Še enkrat, ta kodeks ne pomeni nikakršnega posega v strokovnost ali samostojnost, pač pa ga uvajamo zato, da bo veljal za vse, zato tovrsten predlog in tovrstno urejanje, ne samo za tiste, ki so člani društva, ker vemo, lahko sem član društva ali pa tudi nisem, torej, to je v moji diskreciji. Sedaj pa bo s tem predlogom takšen kodeks veljal za vse. In še enkrat poudarjam, namenjen je preprečevanju zlorab. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa gospe Kseniji Korenjak Kramar.

Izvolite, gospa Iva Dimic, imate besedo.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Dejstvo je, da naše pravosodje potrebuje korenite reforme, korenite spremembe, in v Novi Sloveniji smo te spremembe pričakovali hitro, v prvem letu. Boste rekli, da še ni prvo leto delovanja te Vlade, ampak je pa pol leta, kar sem tudi na seji odbora ponavljala. Spremembe, ki jih potrebuje pravosodje in na katere opozarjajo tako strokovna javnost kot laična javnost in gospodarstvo - mislim, da ne gre samo za to spremembo, ki smo jo dobili na mizo, Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih, ampak je reforma pravosodja želja in zahteva vseh teh javnosti, da so to korenite spremembe, da je treba globlje zarezati, da se stvari uredijo.

V Novi Sloveniji smo ves čas kritični do kadrovanj na sodniških mestih v zadnjih letih. Vesela sem – in to tudi podpiramo, čeprav celotnega zakona ne, pač pa da se določi vnaprej znane kriterije za izbiro kandidatov. Toda, kje smo bili pa do zdaj? Že 20, 25 let je samostojna Slovenija, pa nismo imeli teh vnaprej določenih, znanih kriterijev. Res se sprašujem, saj smo v 21. stoletju, pa šele s to novelo uvajamo neke javne kriterije. Me pa nekaj drugega skrbi. Gospod Vljaj oziroma predsednik Sodnega sveta je bil tudi na seji odbora, pa ni bil ravno najbolj navdušen nad temi novimi kriteriji. Tu se sprašujem, ali bodo ti novi kriteriji, ki jih ministrstvo uvaja, in določila za izbiro sodnikov upoštevana ali bo to ostalo samo mrtva črka na papirju. Vse premalo se zavedamo, tudi na področju imenovanja sodnikov, da vsaka podeljena pravica mora s sabo prinesiti tudi odgovornost, drugače odpiramo vrata za nova korupcijska tveganja, dejanja. In če ni nekoga, ki bi to sledil – gospa Murgel, kolegica, je prej govorila o tem, ampak bom prišla na koncu do teh zadev, do teh kriterijev, ker bom prej povedala izkušnjo ali poznavanje določenih primerov, kako zadeve potekajo. Kar me najbolj moti in nas v Novi Sloveniji, je to kroženje spisov na prvostopenjskih sodiščih, zakaj se ne prerazporeja sodnikov. Gospa je rekla, nekatera sodišča so obremenjena. Res je, ampak kje pa je tisti, ki bi moral nadzirati, kdo pa je odgovoren, da bo nadziral sodišča, kako posamezno sodišče dela in ali prihaja nekje do preveč spisov, da pošlje tja sodnika, ki mogoče nima toliko obremenjenega delavnika. Ja, lahko rečem, da je to delovanje v nasprotju z materialnimi določili o krajevnih pristojnostih. Najhujše pa je to, da stranke niso obveščene, kam je bil njihov spis prenesen. Tako dobijo narok, ko mislijo, da bodo šli na sodišče, ki je v njihovem okraju, za neko kazensko zadevo, in se morajo peljati v 50 kilometrov oddaljen drug kraj. Mislim, da je to ... hkrati pa to sodišče ne dosega kriterijev in je bilo že v preteklosti v

postopku, da se ga bo uknilo. Mislim, kje je tukaj odgovornost tistih, ki vodijo sodišča ali ki nadzirajo vse to. Na koncu se sprašujemo, kdo presoja in kako lahko presojajo o spoštovanju določil take krajevne pristojnosti, taka sodišča. To je dejansko kršitev zakonodaje. Ali pa je to zato, da se zmanjša preglednost in sledljivost sodnikov, da se ti sodni spisi raztepejo, če rečem po domače, po celi Sloveniji in potem nihče ne ve, kje je kakšen spis. Zato bi jaz tukaj vprašala predstavnike ministrstva, ki je bilo rečeno, sodnike se spremlja na tri leta oziroma vsako leto prve tri leta, potem pa na tri leta, je bilo tako rečeno. Jaz poznam primer, ko je iz takega sodišča, kjer so bili spisi razdeljeni – lahko povem, Litija, Trbovlje, Vrhnika, pa še sem morda kakšnega spustila – in je bila sodnica prerazporejena iz okrajne v okrožno sodnico, ampak iz takega primera, zato se mi zdi, da sta potrebna nadzor in pa seveda odgovornost. Bi vprašala, koliko razrešitev sodnikov je bilo doslej zaradi neizpolnjevanja oziroma doseganja rezultatov delovne učinkovitosti. To me zanima: Koliko jih je bilo? Ker kaj nekaj takih sodišč poznamo in tudi, ko smo imeli prvo obravnavo na odboru, smo dobili kar nekaj mailov, kaj in kako je bilo.

Bi pa samo še izpostavila. Ja, odgovornost je treba vzpostaviti tudi za delo sodnih cenilcev in izvedencev, ker očitno glede tudi na razpravo na odboru, do sedaj tega nadzora ni bilo praktično nad njihovim delom. Tudi samo področje izbire je bilo dokaj, se mi zdi, neurejeno. Mislim, da je tudi to področje imenovanja sodnih cenilcev in izvedencev treba sistemsko urediti in postopke imenovanja, izobraževanja, preverjanje znanja, pa spet ne smemo pozabiti tudi na razrešitve. Tako da, se mi zdi, da je na vse te pripombe in te razprave, ki jih poslušam in ki smo jih na odboru, kjer se mi zdi, da je bila zelo kvalitetna razprava, treba to slišati, tudi ministrstvo kot predlagatelj sprememb, in da končno le vidimo tiste reforme, ki bi šle v smer, ki jih je v Sloveniji treba narediti. Te dni sem brala na nekem spletnem mediju, zakaj je Slovenija nezanimiva za prihod nekih tujih znanj, tujih vlagateljev in je bilo na prvem mestu ravno področje pravosodja, da se toliko razlikujemo od drugih evropskih držav, da enostavno nimajo nobene želje. Za enkrat toliko. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospe Anji Bah Žibert.
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Naj začnem tam, kjer je končala spoštovana kolegica Iva Dimic. Res je, Evropska unija vidi ravno sodstvo kot bistven segment, da lahko pripomore k odpravi krize. Zagotovo to pomeni krize na vseh področjih. In ravno zato je današnja materija, ki jo obravnavamo, toliko bolj

pomembna zaradi vidika, ker odpiramo dejansko tudi zadeve, ki morda niso neposredno povezane z amandmajem, so pa posredno povezane. Mislim, da ne bi bilo prav, da je takšna razprava glede na določen čas v Državnem zboru onemogočena.

Vesela sem v bistvu razprave gospe kolegice Korenjak Kramarjeve, ki je načela nekatere zadeve, ki na nek način tudi mene begajo. Res je, da pravite, da je v zakonu že zdaj zagotovljeno vse, da ne prihaja do kršitev, da so te, če prihaja, odpravljene. Ampak to je nekako tako, kot da bi jaz sedaj rekla, pa saj, kodeks imamo, kodeks obstaja, kodeks govori o etičnih merilih. Ali to pomeni, da imamo vse sodnike, ki ne spoštujejo etičnih meril? Ampak tega ne bom rekla, kajti če je mnenje, da je to treba okrepiti, dodelati, potem prav. Ampak vsekakor pa to ne bo spremenilo dejstva, ki v Sloveniji obstaja, to, da imamo številne kršitve človekovih pravic v postopku, in ustave, tega etični kodeks ne bo odpravil.

Prej je bilo s strani poslanskega kolega SMC, in tukaj žal moram odgovoriti, izrečeno, da so pač neke kršitve, ki jih je pripravil v neki analizi gospod dr. Šturm. Res je, ampak teh podatkov je več. Naj najprej povem, da seveda jaz za razliko od nekaterih drugih, to raziskavo jemljem še kako resno. Nenazadnje gre za tvorca komentarja Ustave Republike Slovenije in verjetno materijo pozna bistveno bolje kot marsikdo drug, ampak kakorkoli že. Mnenja so različna. Vendar pa dovolite, da vam citiram Ustavo Republike Slovenije, saj to je seveda povezano z našim amandmajem. 132. člen Ustave govori: "Če sodnik pri opravljanju sodniške funkcije krši Ustavo ali huje krši zakon, lahko državni zbor na predlog sodnega sveta sodnika razreši." Zdaj vas pa sprašujem, koliko teh razrešitev je bilo? Jih je bilo. Zdaj bom pa povedala en drug podatek. V zadnjih 15. letih je bilo po mnenju dr. Šturma, s katerim se nekateri strokovnjaki tu v tem prostoru ne strinjate, najmanj 600 primerov oziroma celo več kot 600 primerov kršitev človekovih pravic, ugotovljenih s strani Ustavnega sodišča. In to je potekalo v celotni vertikalni sodnih procesov. In če temu podatku ne verjamete, potem jaz upam, da verjamete ugotovitvam Evropskega sodišča za človekove pravice. Morda vam tudi tukaj ne bo kaj ustrezalo, ampak teh je preko 300. Koliko sodnikov, spoštovani, je bilo razrešenih? Zadnjič, mislim da, je bil nekje podatek, dal mi ga je eden od predstavnikov Vrhovnega sodišča, če se ne motim, 5, 7 razrešitev v celem obdobju. Dajete no! Ko naredi zdravnik strokovno napako, se takoj uvede strokovni nadzor. Jaz pač v ta nadzor ne verjamem. Tudi se nekako ne morem strinjati s tistim delom razprave gospo Jasne Murgel, ko pravi, da naj bi zdaj nestrokovnjaki ugotavljali, ali so bile kršene človekove pravice ali ne. Ne, to ne govori ta amandma. Dovolite, da preberem, kaj amandma želi, namreč, govorimo o Sodnem svetu, "spremlja, ugotavlja in analizira kršitve človekovih pravic in temeljnih

svoboščin v sodnih postopkih, o čemer sprejema polletno poročilo o zlorabah v sodstvu, s katerim najkasneje do 30. junija tekočega leta in 31. decembra seznanijo Državni zbor". Gre za seznanitev Državnega zbora. Sodni svet pa menda je strokovni organ – ali ne? Boste vprašali svojega predsednika. Naslednje, "vodi javno evidenco kršitev Ustave Republike Slovenije, ugotovljenih s strani Ustavnega sodišča Republike Slovenije in Evropskega sodišča za človekove pravice. Izvaja postopke ugotavljanja zlorab sodne funkcije v ugotovljenih primerih kršitev Ustave Republike Slovenije". Kaj je tukaj tako moteče? Čemu tako nasprotovanje temu amandmaju? Mar vi dejansko ne želite vedeti, komu in zakaj so kršene človekove pravice? Saj nenazadnje v Državnem zboru sedimo tudi zato. Ne govorimo o tem, da jih bomo ugotavljali, ampak prav je, da o njih govorimo. Ugotovijo pa jih naj tisti, ki so zato poklicani in seveda strokovno usposobljeni. S tem pa se absolutno strinjam.

Prej je bilo s strani predsednice odbora nekako rečeno, da je zmedena glede na širino razprave. Veste, res je, saj tudi jaz sem zmedena. Namreč na odbor – mislim, da se spreminja 13 členov – je Zakonodajno-pravna služba menila, da je neustreznih 7. Tudi potem s predlaganimi amandmaji niso bile odpravljene vse nepravilnosti. Tako Zakonodajno-pravna služba. Najbolj zanimivo pa je, da danes, ko bomo obravnavali ostale amandmaje, zopet vidim člena, ki ste ga vi, spoštovana koalicija, na odboru zavrnila. Danes se spet tukaj notri ponavlja, zdaj pa ne vem, ali ste bili takrat nezadovoljni s komisijo, ki naj bi bila oblikovana, niste vedeli, kaj delate, ali je imel minister premalo časa, da bi vas našel po hodnikih, ampak to je dejstvo, veste, to je zmeda. To je zmeda. Najprej koalicija nekaj vrže, potem pa skozi zadnja vrata pripelje v Državni zbor zgolj zato, ker je bil člen sprejet in ste podprli končno en amandma Slovenske demokratske stranke, ampak da bo javnost vedela zakaj. Zato, da ste lahko zopet pripeljali svojega, ki ste ga seveda takrat zavrgli. Ampak to je zmeda. To je zmeda.

To, da pa govorimo o sodnih zaostankih, ki so problem našega sodstva, to, da govorimo o večji transparentnosti in pravičnejšemu sodstvu, pa res ne more biti zmeda in ne sme biti zmeda. Za takšno razpravo ne bi smelo biti nikoli premalo časa. Vedno bi ga moralo biti zadosti. In jaz upam, da bo ta razprava šla predvsem v to smer, da bomo končno potem tudi s strani ministra dejansko dobili ukrepe na tako imenovanih pravosodnih zakonih, ki bodo te zadeve urejali. Ti zakoni, ki jih bomo obravnavali danes in še nekaj jutri, zagotovo tega ne prinašajo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Je še želja za razpravo? Prosim za prijavo. Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Želela bi tudi tukaj morda še eno svoje razmišljanje glede tistega, zakaj tuji vlagatelji ne prihajajo v Slovenijo, in da je glavni krivec pravosodje in edini in glavni in zelo priročen. Mislim ravno malenkost drugače. Delno se z vami sicer strinjam, ampak mislim pa takole, da to nezaupanje je razlog različnih dejavnikov, in sicer ne, nikakor ne samo pravosodja. Res pa je, da k temu, da je naše okolje privlačno tujcem kot vlagateljem, vpliva tudi preglednost, stabilnost, trajnost naše zakonodaje, ampak to je le en kamenček v celem mozaiku vseh ostalih, ki tvorijo to poslovno okolje. Je pa res, da pravosodje s tem lahko tudi prispeva in ga tudi gradi. Nikakor pa ne, da je to izključni krivec in izključni gradnik privlačnosti našega poslovnega okolja za tuje vlagatelje.

Ja, razlika je, seveda, pri človekovih pravicah in pa potem če govorimo pri kodeksu, zato ker če pogledamo določila, ki so, take vrste spremljanja in ti podatki, ki so, veljajo za vse. Vežejo se na vse. Takšno je zakonsko določilo, ki velja za vse. Kodeks pa, torej če gremo mimo današnjega predloga, je kodeks, ki ga ima društvo. In že prej sem izpostavila to, da v društvo se prostovoljno včlani ali pa se tudi ne. In ravno zato moramo narediti korak naprej, da bomo prišli do tega, da bodo tudi pravila in določila v kodeksu, da kodeks kot celota veljal za vse. Zato mislim, da je tako pomembno, da ga na tak način urejamo in na tak način določimo te nastavke, da bo Sodni svet potem vsebinsko področje obvladoval.

In še etična pravila ravnanja so sodnikova pomoč pri odločanju, in sicer ne zato, da bi posegala v njegovo neodvisnost ali pa strokovnost, ampak da bi odvrčala od morebitnih groženj, kršitev zakona in ustave, torej so v nekem smislu moralno etična varovalka. In še enkrat, kot sem že povedala, ne gre za poseg, gre za dopolnitev. In mislim, da je to v redu, torej, da vemo in da nekako temu tudi sledimo v smislu tega našega predloga danes. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel.
Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Kar zadeva etični kodeks. V zakonu bo določeno samo to, da bo etični kodeks sprejel Sodni svet, ne bo etični kodeks zapisan v zakonu. In torej, glede na to, da imajo sodniki v Sodnem svetu večino, bodo pri sprejemanju etičnega kodeksa tudi sami aktivno in večinsko sodelovali. Sodniki nimajo ničesar proti etičnemu kodeksu, sami so ga sprejeli, sami se ga držijo, sami ga spoštujejo, upoštevajo njegovo naravo, tako da tukaj ni bilo nobenega nekega velikega

nasprotovanja temu, da bi zdaj pa za njih veljala pravila etičnega kodeksa. Zavedajo se ga, ga spoštujejo, kot sem rekla, in tu ni nobenega problema.

Nadalje bi opozorila še na reformo pravosodja – pa kolegice ni –, reforme pravosodja se ne more delati hitro hitro hitro, ker se delajo pri tem potem napake napake napake, ki potem obremenjujejo ta isti sodni sistem, če ga na hitro na hitro spreminjamo, zato ker damo neke določbe, damo nekaj v sodni sistem, ki pa mora po teh pravilih potem delovati. In če mu na hitro navržemo nek kup nekih norm, kar se je že zgodilo velikokrat, sama sem recimo imela problem z Zakonom o sodnih taksah, ki je, hop, tako zelo enostaven zakon in je potem cel sodni sistem zaradi tistega zakona zastal, ker nismo delamo, ob tem pa še trije zakoni spremenjeni, pa ti zdaj delaj in si kriv, ker pač ne moreš delati, ker moraš ustvariti eno leto sodne prakse, da lahko sploh veš, kako naj za nekoga oprostiš plačilo sodne takse, ker je zakon napisan tako, kot je bil napisan, na hitro na hitro na hitro, čim prej, da bo to pravosodje že enkrat delalo hitro, da bodo vsi problemi v državi odpravljeni. In tudi sicer na koncu koncev se vedno vse težave in vsi problemi končajo na pravosodju, ki mora potem reševati vse tisto in je zadnji odločilni forum, ki odloča o vseh ... ne bom uporabila besede, ki se v državi dogajajo. Saj pravosodje ni krivec, da obstajajo kršitve prava, o katerih mora potem pravosodje odločati. Toliko torej o teh reformah na hitro.

Ministrstvo za pravosodje pripravlja, jaz ne bi zdaj niti govorila o reformi, pač o nekaterih spremembah, ki bo – in to je pomembno – v sodelovanju s tistimi glavnimi akterji, gradniki pravosodja: Vrhovnim sodiščem, Sodnim svetom, Sodniškim društvom in še kdo se bo priglasil k razpravi, premišljeno odločilo o tem, kaj je treba narediti na področju sodstva. In dalje. Nadzor nad sodišči. Ja, vrši ga predsednik okrožnega sodišča, predsednik višjega sodišča, predsednik Vrhovnega sodišča, tudi poroča ministrstvu, mesečno poroča sodnik o doseganju norme. A razumete?! Mesečno, kot da štancamo v proizvodnji! Koliko si naredil sodb? Ali si naredil 14 sodb? Ali si prodal 12 hiš? Ali si ne vem kaj ... In če tri mesece nimaš norme, moraš poročati še Sodnemu svetu in ne vem komu in te nadzira Vrhovno sodišče, dnevno te lahko nadzira. Torej, Vrhovno sodišče je že velikokrat reklo, da je treba nekatere spremembe narediti, da je sodni sistem primerljiv z drugimi sistemi EU in da spremembe so potrebne, ampak, kot sem rekla, počasi in premišljeno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Mogoče še kakšna želja? Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Gospa Murglova je dala kar dobro iztočnico, očitno res reforme potrebujemo, žal, čim prej, čeprav vem, da je treba biti pri tem previden. Absolutno. Ampak ravno to, kar poudarjate, da so z ene strani sodniki preobremenjeni, da dobesečno odločbe štancajo, potem poslušajmo naslednji podatek. Po ugotovitvah Evropske komisije Slovenija za pravosodni sistem nameni 86,9 evra na prebivalca, medtem ko je povprečje v Evropski uniji 41,7 evra. Drugič, po ugotovitvah Evropske komisije ima Slovenija 71,2 sodnika na 100 tisoč prebivalcev, pri čemer se štejejo tako polno zaposleni sodniki kot začasno zaposleni, povprečje v državi EU pa je 45,6. Zdaj pa poglejte to razliko. Gospa, kolegica poslanka, je izpostavila problematiko preobremenjenosti, jaz govorim pa o povprečju v Evropski uniji. Potem nekaj ne funkcionira v tej državi ali nekaj močno ne funkcionira v tej državi. Če je to res, da se odločbe kar štancajo, potem nas mora biti še bolj strah. Potem ta amandma z obema rokama podprite, pa ne zato, ampak zato ker je dejansko treba nekaj storiti in amandma bi bil prvi korak k temu.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna želja mogoče? Če ne, se zahvaljujem in v razpravo dajem 2. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati?

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Sem že prej povedala, zdaj bi res rada slišala od spoštovane kolegice, od koalicije, ali to podpirajo ali ne podpirajo, glede na odločitev na odboru. Tam je bilo mnenje koalicije drugačno pa me zanima, ali ste ga spremenili, dopolnili, ste na sami seji odbora ugotovili, da predlagani člen v zakonu ni zadosten, ampak meni se zdi skoraj identični. Bila bi zelo vesela, če bi lahko s strani predlagateljev dobila pojasnilo, glede na to, da je predlagan s strani koalicije in se ne morem obrniti samo na eno od strank.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Še kdo bi razpravljal? Ne. Hvala lepa. V razpravo dajem 5. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Ne.

V razpravo dajem 6. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa. Prej me je malo prehitelo, bom izkoristila čas za ta člen. Tukaj predlagamo v bistvu samo informatizacijo vpisovanja. Mislim, da je to za pozdraviti. Danes bomo sprejemali tudi tako imenovane spremembe v sodnem registru, tam lahko ugotovimo, kako pomembno je, da so zadeve vodene tudi elektronsko in da se te

zadeve, kar se tiče informatizacije, čim bolj urejene. Jaz mislim, da taka zadeva bi v končni fazi gotovo pripomogla k preglednejšemu delu pa tudi na neki način lažjemu delu. V teh časih je gotovo več kot dobrodošla.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo. Prehajam na 7. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Črtanje predlagamo zato, ker je bilo tako mnenje številnih tistih, ki so se nekako v tistem kratkem času lahko udeležili razprave. Verjemite mi, da je teh mnenj še več, ampak veste, v dveh do treh dneh tega enostavno ne moreš predstaviti. In vsi enostavno ne čakajo pred zasloni, kdaj bodo lahko prišli na vrsto. Tako da dejansko razmislite o tem, da se zadeva črta, in potem po neki normalni proceduri, če tako lahko rečem, vložite zadevo takšno, ki bo čim širše usklajena.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kdo želi razpravljati? Izvolite, gospa Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa.

7. člen govori o sodnih izvedencih, sodnih tolmačih in seveda mi menimo, da člen dovolj dobro ureja to področje in da predlog SDS ni primeren, zato ga tudi ne podpiramo. Menim, da delovanje sodnih tolmačev ostaja enako in neomejeno, izvedenci in cenilci pa bodo še naprej lahko opravljali svoje delo na podlagi drugih zakonov, ki urejajo to področje. Seveda bomo glasovali proti temu amandmaju. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna želja za razpravo? Gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Slišali smo, da pač ne podpirate amandmaja Slovenske demokratske stranke. Potem vas pozivam, da sledite mnenju združenj. Združenje stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije v svojih pripombah poudarja, da spremembe niso skladne z direktivo Evropske unije o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih, prav tako niso v skladu s 6. členom Evropske konvencije o človekovih pravicah, z Evropskim standardom za ponudnike prevajalskih storitev in z mnogimi določbami, kot na primer s četrtem odstavkom 444. člena oziroma s tretjim odstavkom 677. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki določa, da morajo biti listine predložene v izvorniku in v overjenem

prevodu. Spoštovani, stroka vam to sporoča. Pustite, da je to predlagala Slovenska demokratska stranka, dajte malo politiko nazaj v drugo vrsto. Stroka govori o tem, da je v neskladju. Zdaj bomo pa vsi kar počez vse direktive kršili. Enkrat se nanje obešate, ko gre za pirotehniko, pa o tem, da poka po Sloveniji, govorite, kaj vse določajo direktive, ko govorimo o pravosodju, kjer bi morali biti najbolj natančni, pa je to nepomembno, bog se usmili.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Je še želja za razpravo? Ni, potem zaključujem razpravo k 7. Členu in prehajamo na 10. člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Če nam je res toliko do etike, do zmanjšanja tveganja korupcije in vsega ostalega, kar nenehno poslušamo: etika, morala, protikorupcijska ureditev in tako naprej, potem boste ta amandma zagotovo podprli. Gre namreč za to, da je zamuda pri sprejemanju politike, zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov razlog za njegovo razrešitev. Mislim, da s tem amandmajem po vsem tem, kar poslušamo v vaših razpravah, kar je govoril nenazadnje tudi vaš minister, pa ne glede na to, da je to zakonodajo kršil sam, pa boste ta amandma zagotovo podprli, ker drugače res ne more biti.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kdo želi razpravljati? Ne. Hvala lepa. Potem zaključujem razpravo o tem členu. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj. S tem prekinjam 10. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNIŠKI SLUŽBI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, gospodu Darku Staretu, državnemu sekretarju.

Izvolite.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci Državnega zbora!

Pred nami je obravnava novele Zakona o sodniški službi, ki jo je v zakonodajni postopek predložila Vlada Republike Slovenije.

Ker se predlagajo manjše spremembe in dopolnitve zakona, je predlagana obravnava zakona po skrajšanem postopku. Predlagane spremembe sledijo priporočilom GRECO, sprejetim na 57. Plenarnem zasedanju v

Strasbourg v času med 15. in 19. oktobrom 2012, torej pred tremi leti. Skupni imenovalec teh priporočil je bil, da je treba postopek za izvolitev v sodniško funkcijo ter postopek ocene sodniške službe določiti pregledneje, da se sledi načelu transparentnosti, da je treba merila za izbiro sodnikov podrobneje opredeliti z namenom, da se poveča njihova enotnost, predvidljivost in preglednost. V teh postopkih je treba okrepiti tudi vlogo Sodnega sveta. Cilji, ki jih zasleduje predlagana novela, so tako določitev objektivnega in transparentnega postopka zbiranja kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo. Predlaga se sprememba glede izvedbe postopka izbire kandidata za razpisano sodniško mesto, po katerem pa se bo izbira opravila v postopku, ki bo lahko imel več faz tako, da se bodo kandidati postopno izločali. Prav tako se na zakonski ravni določa možnost izvedbe postopka ne le na podlagi pisne dokumentacije, temveč tudi opravljanje ustreznih preizkusov, med katere sodijo tako preizkusi strokovnega znanja kot tudi opravljeni oziroma možnost psihološkega testiranja.

Drugi cilj je natančnejša opredelitev enega od pogojev za izvolitev v sodniško funkcijo, in sicer osebnostna primernost kandidata. Po veljavni zakonodajni ureditvi je osebnostna primernost sodnika za opravljanje sodniške funkcije določena med splošnimi formalnimi pogoji za izvolitev v sodniško funkcijo, drugi odstavek 8. člena pa opredeljuje, kaj izključuje osebnostno primernost kandidata. Osebnostno primerno za opravljanje sodniške funkcije je poleg znanja, sposobnosti, veščin in osebnostnih lastnosti nujna, da nekdo lahko opravlja sodniško funkcijo, in seveda, da jo opravlja pošteno, vestno, skrbno in odgovorno. Njeno ocenjevanje in presojanje sodi med vsebinsko presojo tako v postopkih izvolitev sodnikov kot tudi v postopkih ocenjevanja in razrešitev sodnikov. Zato se predlaga izločitev presojanja osebnostne primernosti izven okvira določb formalnega preizkusa v izbirnem postopku in predlaga umestitev med splošne določbe. Z umestitvijo med splošne določbe se določa podlaga za njeno vsebinsko presojo tako pri kandidatih za sodniško funkcijo kot tudi pri sodnikih.

Tretji cilj pa je povečanje enotnosti, predvidljivosti in preglednosti meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov. Natančnejši kriterij za izbor kandidatov so določeni v aktu organa, ki opravlja izbiro. Objektivni in transparentni izbor kandidatov bo po novi ureditvi dosežen z natančnejšim normiranjem postopka izbire in določitvijo podrobnejših vsebinskih meril za izbor, ki jih bo sprejel Sodni svet. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je v obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči. Ponovno lep pozdrav!

Odbor za pravosodje je na prvem nadaljevanju 6. redne seje, 12. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada, skrajšani postopek je potrdil tudi Državni zbor Republike Slovenije.

Predstavniki predlagatelja, ministri za pravosodje, je v uvodni dopolnilni obrazložitvi povedal, da se s predlaganim zakonom sledi priporočilom skupine držav Sveta Evrope proti korupciji, in sicer potrebi po preglednejših postopkih, povečanju transparentnosti ter podrobnejši enotnejši, predvidljivejši in preglednejši opredelitvi meril za izbiro in napredovanju sodnikov. Pri tem je navedel določitev objektivnega in transparentnega postopka izbire za izvolitev v sodniško funkcijo in izboljšanje trenutnega sistema kot ključnega cilja predlaganih sprememb. V nadaljevanju je izrazil in utemeljil tudi nestrinjanje z mnenjem Zakonodajno-pravne službe v delu, ki obravnava vloženo pravnomočno obtožnico in na podlagi obtožnega predloga razpisano glavno obravnavo zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se obravnava po uradni dolžnosti kot izločitveni pogoj, ki nesorazmerno posega v pravico svobode dela in domnevo nedolžnosti. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v predstavitvi pisnega pravnega mnenja ponovno opozorila zlasti na verjetnost spornosti predlagane ureditve z vidika sorazmernosti posega v ustavno pravico svobode dela ter neenotnost meril za izvolitev oziroma imenovanje v različne funkcije na področju pravosodja. Državna svetnica je ob predstavitvi pisnega mnenja Komisije Državnega sveta za državno ureditev pozvala k upoštevanju pripomb vseh deležnikov ter prihodnje k predhodnemu preverjanju stališč strokovne in zainteresirane javnosti ter k sprejemanju predlogov zakona po rednem postopku. Predstavniki Vrhovnega državnega tožilstva, vrhovni državni tožilec, je pozval k razmisleku o prenosu končnega odločanja o izvolitvi imenovanja oziroma imenovanja sodnikov in državnih tožilcev na manj političen organ od Državnega zbora ali Vlade. Generalni sekretar Vrhovnega sodišča je izpostavil zlasti potrebo po zaščiti sodnikove neodvisnosti in nepristranskosti pri odločanju.

V razpravi se je večina članic in članov zavzemala za uvajanje strožjih meril za izvolitev v sodniško funkcijo. Opozicijski poslanci so opozorili zlasti na nedodelanost predlaganih rešitev ter potrebo po še strožjih merilih od predlaganih z učinkovitim sistemom kontrol, izpostavljena pa naj bo tudi problematika smiselnosti razlikovanja meril za imenovanje oziroma izvolitev v sodniško, poslansko ali katero drugo funkcijo.

Koalicijski poslanci so izrazili podporo predlogu zakona ter poudarili, da so potrebne spremembe, ker narava sodniške funkcije zahteva najvišji standard integritete in osebne primernosti oseb, ki jo izvršujejo.

V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 3., 5., 6., 7., 8., 12. 15. in 17. členu ter ni sprejel amandmajev Poslanske skupine SDS k 1. in 7. členu.

Odbor je nato glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih tudi podprl. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane in spoštovani!

Naj na začetku povem, da v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije podpiramo ministra za pravosodje v prizadevanjih, da se izboljša izvajanje sodniške službe, in ocenjujemo, da so potrebne spremembe, zato podpiramo novelo zakona. Ocenjujemo, da je pomembno, da se s predlaganimi rešitvami uveljavljajo oziroma še dodatno povečujejo načela, kot so načelo transparentnosti postopka izbire kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo, načelo večje preglednosti meril za ocenjevanje sodnikov ter načelo integritete. Vsi si namreč želimo, da v naši državi tako pomembno funkcijo, kot je funkcija sodnika, opravljajo posamezniki, ki so zanj osebno najbolj primerni, torej sodniki, ki bodo svoje delo opravljali strokovno, pošteno in vestno.

Naj v nadaljevanju na kratko spomnim na pglavitne rešitve predloga zakona. Ena izmed njih je določitev objektivnega in transparentnega postopka izbire kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo. V skladu z ugotovitvami in predlogi, zapisanimi v poročilo GRECO, se zato predlaga sprememba glede izvedbe postopka izbire kandidata. Tako se bo lahko izbira opravila v večfaznem postopku in se bodo neustrezni kandidati postopno izločali. Poleg tega je zelo pomembno, da se na zakonski ravni določa možnost izvedbe postopka ne le na podlagi pisne dokumentacije, temveč tudi opravljanja ustreznih preizkusov, med katere sodijo tako preizkusi strokovnega znanja kot tudi drugih lastnosti, sposobnosti in veščin, ki so potrebne za uspešno opravljanje sodniške službe. Od kandidatov se tako lahko zahteva, da opravijo tudi psihološke preizkuse, ki omogočajo presojo, ali in v kakšni meri se sposobnosti kandidata ujemajo z zahtevami sodniškega mesta. Nadalje je predvidena tudi možnost ustnega razgovora s kandidati, ki

najbolje izpolnjujejo pogoje in kriterije za razpisano sodniško mesto. V okviru vsebinske presoje pa se bo preverjala tudi osebna primernost kandidata, ki je poleg ostalih znanj nujna za dobro in učinkovito opravljanje sodniške funkcije.

Nazadnje naj omenim še omejitve, ki jo prinaša ta novela, in sicer, da za sodnika ne more biti izvoljen nekdo, ki je bil obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja ali je zoper njega vložena pravnomočna obtožnica oziroma je na podlagi obtožnega predloga razpisana glavna obravnava zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Glede te spremembe je bilo sicer največ polemik, vendar v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije menimo, da nekdo, ki ga bremeni taka obtožba, pač ne more biti primeren, da odloča o obtožnicah proti drugim.

Kot sem že uvodoma povedala, bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije predlog zakona podprli, saj verjamemo, da se bodo z njegovo uveljavitvijo izboljšali pogoji za učinkovito delo naših sodišč. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči.

Dovolite mi, da predstavim še stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi obravnavamo po skrajšanem postopku, saj predlagatelj ocenjuje, da gre za manj zahtevne spremembe. Poleg tega, da spremembe sledijo priporočilom GRECO, predlagatelj navaja, da se te spremembe navezujejo tudi na dva druga dokumenta, sprejeta leta 2013. Ta dva dokumenta sta: Zaveze za izboljšanje stanja v sodstvu in Nacionalni reformni program. Med načrtovanimi reformnimi ukrepi je naveden tretji steber, izboljšanje konkurenčnosti za dolgoročno vzdržno rast, ki obsega širok nabor ukrepov, med katerimi je tudi ukrep učinkovita pravna država. V sklopu tega ukrepa smo pred nekaj urami obravnavali predlog novele Zakona o sodiščih in sedaj še predlog novele Zakona o sodniški službi. Torej, cilj tega zakona, enega izmed malih reform pravosodne reforme, kot so jo poimenovali tudi mediji, je torej izboljšati pogoje za učinkovito delo sodišč, prinaša pa nekatere organizacijske, statusne in vsebinske spremembe. Predlagatelj navaja, da spremembe in dopolnitve sledijo, prvič, predlogu sodišč in Sodnega sveta in drugič, priporočilu GRECO, v katerem je zapisano, da imamo v Sloveniji nepredvidljive postopke za izbiro sodnikov. Zato

se v zakon vgrajujejo določbe, namenjene krepitvi integritete in standardov etike v sodstvu.

Socialni demokrati smo že večkrat opozorili, da morajo sodniki sami poskrbeti za svoj ugled. Prav tako od njih pričakujemo, da svoje delo opravljajo vestno, odgovorno in kvalitetno. Zato menimo, da je zahteva po krepitvi integritete in zahteva po višjih etičnih standardih v izbirnih postopkih kandidatov in kandidatov za opravljanje sodniške funkcije povsem na mestu, in jih lahko le pozdravimo. Po predlogu zakona bo izveden postopek izbire urejen v aktu organa, to je Sodnega sveta, zato je pomembno, da so pogoji izbire za izvolitev v sodniško funkcijo povsem jasni in transparentni. Zagotovo je to tudi ukrep, ki bo marsikaterega odvrnil od misli, da bi vstopil v sodniško funkcijo, in tudi da bodo bodoči pravniki in pravnice vnaprej vedeli, kakšne osebnostne lastnosti in večine morajo imeti oziroma morajo pridobiti, da bodo lahko prišli čez sito izbirnega postopka.

Nič novega pa Socialni demokrati ne bomo povedali ko rečem, da smo vsi funkcionarji, trajni ali mandatni, vzgled ne le volivkam in volivcem, ampak vsem. Integriteta in etičnost nam vsekakor ne smeta biti tuji. Tudi brez kodeksov bi morali vedeti, kako in kaj se sme.

Socialni demokrati smo na matičnem delovnem telesu z amandmaji koaliciji dopolnjen predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi podprli, kar bomo ponovili tudi na tej plenarni seji.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združene levice.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem ponovno!

Pred nami je še en izmed zakonov iz mini pravosodne reforme, ki jo bom tako poimenoval jaz. Tudi ta se sprejema po skrajšanem postopku in tudi ta ni bil deležen javne razprave, ni usklajen s strokovno zainteresirano javnostjo. To bom moral na žalost povedati pri vsakem izmed teh zakonov. Ta predlog sicer ni bil deležen tako zelo ostrega nasprotovanja strokovne javnosti kot Zakon o sodiščih, je pa tudi pri tem zakonu Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora izpostavila več pomislekov in tudi v tem primeru je mnenje dolgo skoraj toliko kot besedilo členov.

Minister Klemenčič je krepitev pravne države in povrnitev zaupanja državljanom in državljanov v sodstvo napovedal že ob predstavitvi na matičnem odboru, še preden je torej postal minister. Zaradi tega smo še toliko bolj začudeni nad njegovim početjem. Pričakovali smo namreč, da se bo z deležniki začel pogovarjati o potrebnih spremembah in pripravil reformo, ki bo skladna z obljubami, ki jih je dal ob predstavitvi. Namesto premišljenih in usklajenih rešitev pa smo v Državni zbor dobili

paket zakonov, ki teh bistvenih težav sodstva ne rešujejo. Sicer podpiramo cilje, ki jih zasleduje predlog in se nanašajo na bolj objektivni in transparenten postopek izbire kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo ter povečanje enotnosti, predvidljivosti in preglednosti meril za izbiro in ocenjevanja sodnikov. Menimo pa, da to niso tiste spremembe, ki bodo rešile vse težave, ki se kažejo na tem področju.

Minister je na hearingu izpostavil tudi problem prepogostega spreminjanja zakonov. Ker je najbolj ironično, je to, da je za primer navedel ravno Zakon o sodniški službi, in dejal, da danes zmanjkuje besed, črk v slovenski abecedi za vse novele ter dodal, da po njegovem mnenju pravosodni politiki v Republiki Sloveniji manjka in, zdaj citiram, "naj se sliši še tako poenostavljeno, točno to, jasna in notranje konsistentna vizija razvoja. Vizija razvoja, ki bo temeljila ne na nekaterih zunanjih pritiskih bodisi politike, bodisi ulice, bodisi mednarodnih inštitucij, ampak ki bo temeljila na nekaterih, recimo temu hardcore data, resnih strokovno utemeljenih analizah, ki ne bodo pomenile zgolj nekega prestavljanja stolov po Titaniku, ampak bodo dejansko te gradnike pravosodnega sistema skušale postaviti v neko koherentno celoto." Če pogledamo normativni program dela Vlade, vidimo, da bo Ministrstvo za pravosodje v letošnjem letu pripravilo še 21 predlogov zakonov, med katerimi so tudi vsi ti, ki jih obravnavamo na tej seji. Upamo torej, da ne bo ravno v tem primeru najprej zmanjkalo črk v abecedi.

Ne glede na vse povedano se v Združeni levici sicer strinjamo z implementacijo priporočil GRECO, je pa treba opozoriti, da nas GRECO v teh istih priporočilih opozarja ravno zaradi prepogoste uporabe hitrih postopkov, ki onemogočajo sodelovanje strokovne in zainteresirane javnosti. Imamo velike težave z dejstvom, da ima Zakonodajno-pravna služba v zvezi s posameznimi rešitvami pomisleke ustavnopravne in sistemskopravne narave, da je predlog neusklajen s strokovno javnostjo ter da najbolj sporne rešitve z amandmaji niso bile odpravljene, in zaradi tega takšnih rešitev seveda ne moremo podpreti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nova Slovenija – krščanski demokrati.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Naj najprej poudarimo, da v Novi Sloveniji pozdravljamo, da se kriteriji za izbiro kandidatov za imenovanje v sodniško funkcijo določa v samem zakonu. Predlog zakona namreč predpisuje sledeče kriterije: delovne sposobnosti, strokovno znanje, osebne lastnosti, kot so odgovornost, zanesljivost, in preudarnost, socialne veščine in tudi vodstvene sposobnosti,

če se zahtevajo za posamezno mesto, ki ga bo sodnik zasedel. Pomanjkljivost, ki pa jo danes obravnavani predlog zakona ne ureja, pa je, da ni predpisal načina, kako se ti kriteriji preverjajo in spet pušča odprta vrata Sodnemu svetu, da se od primera do primera odloča, na kakšen način bo preverjal izpolnjevanje teh kriterijev. Pričakovali bi, da bi v sam zakon povzeli rešitve, ki jih na tem področju poznajo zakonodajci primerljivih evropskih držav, in obsegajo obvezne pisne preizkuse znanj, psihološke teste, skupinske razgovore in podobno.

Nadalje zakon pušča nerazrešeno vprašanje glede statusa sodnikov, ki so že imenovani v trajni mandat, pa se je tekom spremljanja njihovega dela v skladu s sprejetimi merili izkazalo, da niso primerni za opravljanje sodniške funkcije, že samo z vidika predpisane sodniške norme. Več let zapovrstjo ne dosegajo meril glede količine in večinoma tudi kakovosti opravljenega dela. Številni od teh sodnikov celo napredujejo, saj personalni sveti oziroma Sodni svet predpisanih meril pri napredovanju sodnikov ne upoštevajo oziroma ne upoštevajo dosledno. Pričakovali bi, da bi predlog zakona uredil neke konkretne sankcije za take sodnike. Sedaj veljavni zakon sicer ureja možnost znižanja plače, vendar le, če sodnik po oceni personalnega sveta dvakrat zaporedoma ne izpolnjuje možnosti za napredovanje, kar pomeni, da sodnik šele po šestih letih neizpolnjevanja pogojev za napredovanje pride do nekih sankcij. Pa še te sankcije se praktično ne izvajajo. Torej sankcij praktično ni. Radi bi izpostavili dejstvo, da so zaradi poklicne solidarnosti v najslabšem položaju tisti vestni, uspešni, predvsem pa pošteni sodniki. Ti so deležni kritik, ki padejo na sodstvo vsepovprek, sami pa k izboljšanju splošne slike sodstva, razen svojega prispevka v obliki vestnega in poštenega dela, ne morejo podati. Ostajajo nemi opazovalci dogajanja v sodstvu, tako kot tudi vsa laična in strokovna javnost. Zaradi zaščite ter uspešnih sodnikov je nujno uvesti javnost podatka o količini in kakovosti opravljenega dela posameznega sodnika in podatka o tem, kolikokrat je napredoval v naziv in tudi v plačni razred. Ta oblika nadzora bi v javnosti po našem prepričanju vnesla tudi mnogo več reda v sodstvo.

V Novi Sloveniji – krščanskih demokratih Predloga sprememb in dopolnitev zakona o sodniški službi ne bomo podprli, ker so spremembe, ki jih predlog zakona prinaša, nezadostne. Lahko bi rekli, da so nekatere predlagane rešitve zgolj deklarativne. Namreč predlog zakona predpisuje na primer Sodnemu svetu obveznost upoštevanja kriterijev, ne predpisuje pa sankcij, če Sodni svet teh obveznosti ne bo upošteval. Kot smo poudarili v stališču k noveli Zakona o sodiščih, pogrešamo zakonske podlage za odgovornost Sodnega sveta kot organa in odgovornost vsakega člana Sodnega sveta za vsako odločitev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jani Möderndorfer bo predstavil stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenka Bratušek. Ne? Hvala. Dobro. Potem prosim dr. Jasno Murgel, da predstavi stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Kolegice in kolegi!

Bistvo novele Zakona o sodniški službi je ureditev natančnejšega postopka izbire in podrobnejša vsebinska merila za izbiro kandidatov za sodniško funkcijo. Ta zakon je v bistvu vsebinsko povezan z Zakonom o sodiščih, s katerim predstavljata celoto, ki zadeva organizacijo sodišč, izbiro sodnikov in tako naprej. Zakaj so ta merila pomembna? Postajajo vedno bolj pomembna zato, ker je razpisov za sodniška mesta vedno manj. Zelo dobrih in odličnih kandidatov za sodniško funkcijo pa je vedno več. Po sodiščih čaka veliko število strokovnih sodelavcev, da bi bili morda na kakšnem razpisu za sodnika uspešni, ampak razpisov ni oziroma jih je zelo malo. Je zelo pomembno, kakšni so pogoji za vstop v sodniško funkcijo za tiste, ki še niso bili izvoljeni v sodniško funkcijo, in tudi za tiste, ki morda kandidirajo za neko drugo sodniško mesto, za recimo višje, okrožno ali pa Vrhovno sodišče.

Cilji in rešitve predlaganega zakona so že bili tukaj omenjeni, in to so transparentni in objektivni postopki izbire kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo, natančnejša opredelitev pogoja v izvolitev v sodniško funkcijo, torej osebna primernost sodnika, kar se mi zdi zelo dobrodošlo, ker je to nek raztegljiv pojem – osebna primernost pa je potem treba vedno znova ta standard zapolniti, zato je dobrodošlo, da se ga opredeli v zakonu. Med formalnimi pogoji za izvolitev sodnika se po novem dodajata v 8. členu dve pogoja, ki sta primerljiva z dokazili iz javnih evidenc, in sicer da kandidat ni bil obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja na zaporno kazen in da zoper njena ni vložena pravnomočno obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Tukaj se poudarja, da je bila ta druga zahteva, da ni bila zoper kandidata vložena pravnomočna obtožnica, ta zahteva je bila vstavljena izrecno na željo Vrhovnega sodišča. To je tudi eno merilo, s katerim tisti, ki želi iskreno in resno kandidirati za sodniško funkcijo, nima nobene težave, ne pade nobenemu na pamet, zoper katerega je vložena obtožnica, vsaj kolikor poznam kolege sodnike, da bi pa kandidiral za sodnika, če je zoper njega vložena takšna obtožnica.

Naslednji kriterij je povečanje enotnosti, predvidljivosti in preglednosti meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov. Uvaja se večfazni postopek izbire kandidatov s postopnim sistemom izločanja. Sodni svet lahko izbira na podlagi pisne dokumentacije, lahko pa preizkusi znanje, sposobnosti, večšine, lahko izvede

psihološki test in ustne razgovore s kandidati, ki najbolj izpolnjuje pogoje. Seveda tisti, ki opravi strokovno izbiro, je še vedno Sodni svet. Ta je edini po zakonu pristojen za to, da opravi strokovno presojo, ali nekdo izpolnjuje pogoje za imenovanje v sodniško funkcijo, in potem tukaj v Državnem zboru odločimo o tem, ali se to zgodi ali ne.

Nadalje zakon določa podrobnejša vsebinska merila za izbor kandidatov, in sicer so to delovne sposobnosti, strokovno znanje, osebnostne lastnosti in socialne veščine, vodstvene sposobnosti. Ta merila je že Sodni svet upošteval, ampak je zelo dobrodošlo, da so določena v samem zakonu, in jih bo potem Sodni svet sprejel in razdelal. Ker gre za zakon, ki podrobneje razdela kriterije za izvolitev sodnika v sodniško funkcijo, ga Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja podpira. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Pozdravljeni, ponovno!

Tudi spremembe in dopolnitve Zakona o sodniški službi obravnavano v tako imenovanem skrajšanem postopku. Spremembe naj bi sledile priporočilom GRECA po preglednejših postopkih, po večanju transparentnosti, podrobnejši in enotnejše ter predvidljivejši in preglednejši opredelitvi meril za izbiro in napredovanje sodnikov. V ta namen naj bi se določil objektivnejši in transparentnejši postopek izbire kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo in izboljšanje trenutnega sistema.

Kot smo danes že nekajkrat izpostavili, so reforme na področju pravosodja nujne. Poudarjam, nujne so reforme in ne lepotni popravki. Končno bi bilo treba vzpostaviti elemente odgovornosti v sodstvu. To nenehno govorimo, po tem kličemo in upamo, da bomo enkrat to tudi dočakali. Prav tako tudi ukrepe, ki bodo vzpostavili dejansko nepristranskost in videz nepristranskosti v sodstvu. S predlaganimi spremembami se zloraba položaja v sodstvu ne bo spremenila oziroma ne bo odpravila.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo z amandmajem predlagali, da se dopolnijo kriteriji za imenovanje s kriterijem strokovne usposobljenosti, in sicer tako, da se pri izbiri kandidatov za sodniško mesto in odločanju o napredovanju doda, da pri opravljanju svoje funkcije varuje nepristranskost oziroma videz nepristranskosti in neodvisnosti sojenja ter ne krši človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri sojenju. Predlagan poseben kriterij strokovne usposobljenosti je po naši oceni utemeljen, saj gre za pomemben element nepristranskosti in neodvisnosti sojenja.

Tako kot ne bomo podprli predloga novele Zakona o sodiščih zaradi samega postopka, ne moremo podpreti tudi te novele Zakona o sodniški službi. Predlog namreč obravnavamo po skrajšanem postopku. Pri tem pa velja poudariti, da je k zakonu podala številne vsebinske pripombe Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Tudi Sodni svet je v svojem mnenju poudaril, da je zakonske spremembe in dopolnitve sodniške zakonodaje treba sprejemati celovito, po rednem in ne po skrajšanem postopku ter tudi predhodno strokovno uskladiti celotne vsebine.

Glede na vse navedeno bomo predlogu novele Zakona o sodniški službi v Poslanski skupini SDS nasprotovali. Bomo pa vsekakor skrbno spremljali izvajanje Zakona o sodiščih, še posebej z vidika zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih, še posebej nepristranskosti sojenja. Veste, lepotni popravki in sklicevanje na tako imenovani veliki GRECO, enostavno ne bo dovolj, da se spremenijo bistvene stvari v našem pravosodnem sistemu. Še naprej se bo krepilo nezaupanje v sistem, kar bo gotovo slabo vplivalo na delovanje celotne države.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 3. 3. 2015.

V razpravo dajem 6. člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati o amandmaju? Prosim za prijavo. Besedo dajem mag. Goranu Klemenčiču, ministru ... / oglašanje iz dvorane/ Se opravičujem, sem narobe razumel. Besedo dajem gospodu Janiju Möderndorferju.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa. Se mi je zdelo, da gre za pomoto. Minister bo verjetno kasneje razpravljal, ko nas bo slišal, ne pa pred tem.

Že na seji odbora nisem hotel razpravljati o stališčih, ker se mi zdi trapasto dvakrat ponavljati, zato bom raje danes oziroma zdajle iz klopi povedal vse, kar je potrebno.

Pri tem zakonu moram reči, da sem na seji odbora izpostavil eno ključno vprašanje, ki je za mene, bom rekel, lahko neka točka, kjer bi lahko naredili korak naprej. Pa vidim, da preprosto še ni tako močno razvite volje ali želje, da bi tudi v glavi spremenili pojem, kaj je to v resnici funkcionar. Enostavno ne morem sprejeti, da v tej državi sprejemamo funkcionarje na funkcionarje A, funkcionarje B in funkcionarje C in tako naprej. Govorim predvsem o tem razlikovanju, ker na samem odboru sem želel tudi, bom rekel, na neki simbolni ravni zelo jasno povedati, ko me je sicer minister zelo očitno zavrnil, češ, da tukaj pa res nimam pojma o

katerih funkcionarjih v resnici govorim in da to ni bil namen. Namreč, Zakon o preprečevanju integritete korupcije je v resnici edini zakon, ki v enem samem členu našteje vse funkcionarje, ki so dolžni prijaviti svoje premoženje in tako naprej, da ne nalagam, in na nek način seveda tudi za te potrebe tega zakona, kar je nujno, zato tudi to poudarjam, seveda našteje, kdo vse je dolžan prijaviti svoje premoženje. Je pa res, nikjer v nobeni drugi zakonodaji ne opredelimo, kdo vse so funkcionarji v tej državi. In ker govorimo ta hip o tem predlogu, da za sodnike velja pravnomočna obtožnica in da je dovolj tista meja in stopnja, kjer v resnici sodnik ne more več opravljati sodniške službe, moram seveda samo spomniti na nek podoben predlog, ki je bil v Državnem zboru že v prejšnjem mandatu tudi za funkcionarje, pa je tako Zakonodajno-pravna služba kot vsi takrat so dejansko zavrnilo to tezo, češ, da se funkcionarju pač ... da se gre predaleč, kakšne bodo nepopravljive posledice v primeru, če se ugotovi, da ne in funkcionar bo moral odstopiti, da vas ne morim, skratka, saj poznate vsi to materijo. Moj namen pa je bil preprost in zelo enostaven. Če nekaj velja za sodnike in če gre tu za tako visoko moralno integriteto in bla bla bla, to velja tudi za funkcionarje. V čem je v resnici razlika? Kolega iz opozicije je sicer na odboru govoril: ne ne ne za funkckonarje, oni imajo eno drugo logiko. Oni gredo na volitve vsake štiri leta in to je najboljši indikator, ali so še dobri funkcionarji ali ne. Sodniki pa imajo trajni mandat, in to je nekaj drugega. In seveda moj korak naprej, razmišljanje v smeri je, ali sedaj ločujemo že funkcionarje na trajanje dolžine funkcije in je od dolžine funkcije trajanja odvisno od tega, koliko imaš ti seveda lahko neke integritete, morale in tako naprej.

Bom kratek. Izgleda, da smo v tej družbi še zelo nezreli in še zelo veliko časa rabimo, da bomo razmišljali, kaj več kot to, ker tisto, česar so se nekateri bali, da se jaz borim za to, da bi sodnikom dali šele pravnomočno obtožnico oziroma ne, sodbo, in da bi bil to mejnik. Ravno nasprotno. Jaz bi rad dosegel, da bi pri funkcionarjih veljalo enako kot za sodnike, pač izgleda da to ni všeč ne koaliciji, ne ministru, ne vsem ostalim ali pa nimajo te moči, da bi prepričali ostale, da je temu tako oziroma da je čas, da se to zgodi. Prav, v kakšnem drugem življenju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Najprej bi se še nekoliko obregnila v sam postopek. Namreč, veliko se je v preteklosti govorilo, kako pomembno je, da se zakoni ne sprejemajo po tako imenovanem skrajšanem postopku, pa ne glede na to za kakšne spremembe gre. Če prihaja do sprememb, je

pomembno, da o tem opravimo čim širšo razpravo, kajti na ta način bomo zagotovili tudi gotovo večjo zadovoljstvo. Poglejte, o škodljivosti in nedopustnosti skrajšanih postopkov je bilo v času Janševe vlade, ko smo sprejemali posamezne zadeve, ogromno povedanega. Naj spomnim, da se je takrat oglasil celo Igor Šoltes, ki je takrat bil v vlogi predsednika Računskega sodišča, neodvisne institucije, danes pa je poslanec v evropskem parlamentu. Naj povem kaj je takrat izjavil: "Rokohitsko sprejemanje zakonov ustvarja pravno negotovost in zmedo." S tem se lahko strinjamo, ampak ne samo takrat, ko je na oblasti ena vlada, in ko pride druga, temu več ni tako.

Spoštovani minister Klemenčič, kaj ste o tem povedali vi sami. Javno strokovne razprave o posameznih zakonodajnih rešitvah ne smejo biti nikoli razumljene kot zavlačevanje in nasprotovanje potrebnim spremembam. Usklajevanje iskanja dobrih rešitev in odprtost za mnenje civilne družbe, strokovne javnosti in tudi neodvisnih državnih organov sta garant transparentnosti, omejevanja parcialnih teles, boljše kvalitete predpisov in odpravljanje korupcijskih tveganj.

Spoštovani minister, glede na vaše takratno mnenje, vas dejansko sprašujem, ali to pomeni, da te spremembe danes pomenijo korupcijsko tveganje, slabšo kvaliteto predpisa, netransparentnost predpisa, parcialne interese in tako naprej. Namreč dejstvo je, da to ste govorili, ko je šlo za en drug zakon, danes pa imamo pred vami že drug zakon po tako imenovanem skrajšanem postopku, sledi jih pa še kar nekaj. Tega enostavno ne morem sprejeti.

In ko govorimo že o dveh materijah, eno je bila prej o sodiščih, zdaj govorimo o drugi. Bi vas vprašala nekaj. Ko ste pripravljali spremembe, kako to, da nismo dobili nobene analize stanja, da sploh vidimo, kje smo? Kaj se dogaja s tako imenovano zavezo državljanom, poudarjam, podpisana je bila zaveza državljanom med takratno vlado Alenke Bratušek in Vrhovnim sodiščem? Zanima me, kje v tej zavezi smo, kako daleč smo prišli. To so informacije in stvari, ki so potrebne za to, da bomo lahko govorili, kaj je treba v zakonih spreminjati.

In kar se tiče amandmaja Slovenske demokratske stranke. Poglejte, če prej gledate, kakšna so nekako merila za izbiro osebnostne lastnosti, veščine, prav, so pomembne, ampak govorimo o sodniški funkciji, nikjer pa ni opredeljeno, da naj bi oseba, ki bi opravljala to funkcija, ne bila tista, ki je v preteklosti kršila človekove pravice in temeljne svoboščine ali celo zlorabljala svoj položaj. Tega ni. Zato želimo z amandmajem Slovenske demokratske stranke te kriterije dejansko konkretno opredeliti in ne nekaj na splošno. Veste, meni se že tako beseda "osebne lastnosti" zdi nekoliko problematična pri strokovni izbiri. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje. Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsedujoči.

Najprej bom kar direktno odgovoril na vaše konkretno vprašanje in se s tem navezal tudi ponavljajoči se očitek, ki je – ponavljajoči se očitek ne samo vas, tudi Združene levice – glede vrste postopka. Saj to je parlament, pa bi bilo, naj bi bilo dopustno reči vse, kar je dostojno, resnično in primerno. Jaz priznam, da sem se iz te zgodbe nekaj naučil. Odslej naprej boste zelo redko dobili od mene kaj po skrajšanem postopku, preprosto zato, ker ni vredno se izpostaviti tem kritikom, tudi v primeru, ko so podani pogoji za skrajšani postopek, in tukaj verjamem, da so bili.

Zelo rad bi povedal naslednje oziroma saj to smo na dolgo in široko razpravljali na odboru. Kot je prej vaša kolegica poslanka Iva Dimić rekla, in s tem se strinjam, razprava na odboru je bila kvalitetna, bila je vsebinska, ogromno strokovnih organizacij je bilo tam. Jaz sem v svoji naivnosti mislil, da je temu namenjen odbor, ne da pride vlada tja pa reče, to je vse usklajeno z ostalimi, sedaj pa še roke dvignite, v tem smislu. Resnično, no, se sliši spet mogoče naivno, ampak tako je in zato vseh teh amandmajev nisem negativno jemal. Morate vedeti, da pa zdaj to, kar bom povedal, zakaj skrajšan postopek in zakaj nimamo slabe vesti in zakaj menimo, da gre za, da izpolnjuje kriterij in da stvari niso bile tako nepremišljene. Kot rečeno, prvič, to zdaj govorim kolegu iz Združene levice, ki ga seveda ni tukaj, ampak me je citiral, ko sem rekel, da bomo vprašali ljudi iz proizvodnje. Točno to smo naredili. Za temi spremembami stoji anketa med stotinami sodnic in sodnikov, ki so tovrstne rešitve podprli, ni jih pa podrla v celoti, bomo rekli, uprava – Vrhovno sodišče pa Sodni svet, je pa tako zdaj, proizvodnja pa menedžment, po domače povedano.

Druga stvar. 90 % rešitev v tem zakonu, govorimo zdaj o Zakonu o sodniški službi, je verbatim – ne vem, če je prava beseda, ampak dobesedno prepis predlogov Sodnega sveta kot odziv na priporočila GRECO. Dve leti oziroma leto pa pol je delala delovna skupina, ki je bila sestavljena iz predstavnikov Sodnega sveta, Sodniškega društva, Vrhovnega sodišča, KPK, Ministrstva za pravosodje takratnega. Pripravili so te stvari, zelo podobne, ne pa povsem take, kot so tukaj, potem je pa šlo v predal. Mi smo to iz predala vzeli iz razlogov, kot smo rekli, zato ker gre za GRECO. Ker mimogrede, če smem reči še to, kar smo prej imeli na razpravi, veste, zakaj GRECO, zakaj ne Evropska unija. Evropska unija in Evropska komisija redno citirata poročila GRECO. Tudi v zadnjem in prvem protikorupcijskem poročilo

Evropske komisije, ki je zajelo vse države, so GRECO priporočila tudi glede Slovenije izrecno zapisana kot nekaj, kar je treba spoštovati.

Gospod Möderndorfer, vaša prejšnja vlada, ki je sprejela sklop ukrepov za boj proti korupciji, je v 20. točki izrecno zapisala, da je treba ta določila, te predloge GRECO udejanjiti in se celo v tem zapisu sklicevala, da deluje na Ministrstvu za pravosodje ob deležnikih delovna skupina. Zdaj, v enem trenutku je bilo jasno, da do soglasja ne bo možno priti. In tukaj sem kot minister prevzel odgovornost za to, da naredimo tisto, kar menimo, da je najboljše, da damo stvari v razpravo, ne razpravo, ki je tekla prej in se ni nikamor premaknila, ampak v postopek. In jaz verjamem in mimogrede, ko govorimo o skrajšanem postopku, novembra smo to dali od sebe, danes je marec, v tem času so bili intenzivni postopki, intenzivno se je v medijih o tem pisalo zato, ker so se vsi možni lobiji zbudili, ker so videli, da zdaj gre pa zares. In jaz verjamem, da je zato zakon boljši danes. Ker dokler se srečujemo po delovnih skupinah pa usklajujemo, je super. In na odboru, v katerem ste bili prisotni, je predstavnik enega od gradnikov pravosodja rekel, mi smo pa s prejšnjim pa predprejšnjim ministrom dobro sodelovali, skupaj smo pripravili en kup rešitev, potem je pa dodal, nam je pa žal, ker pač nikoli niso šle v zakonodajni postopek. To je eden od ključnih problemov. Tečemo kroge, zadovoljni smo, da se pogovarjamo, ampak končne rešitve ni. In tukaj smo pač naredili ta naslednji korak, ki je minimalen, ki ne posega v nobene človekove pravice, ki ne predstavlja korupcijskega tveganja, zato ker te določbe ga ne morejo same po sebi, in ki v ničemer ne ruši razmerij med temi posameznimi gradniki. Vse to, o čemer pa govorite, tako v koaliciji kot v opoziciji, nas pa še čaka in o tem se pogovarjamo. Imamo klavzuro z Vrhovnim sodiščem, s Sodnim svetom in zato je v normativnem programu do konca leta še enkrat ta sprememba, ampak ne glede tega, ampak glede tistih stvari, kje bo pa dejansko treba to dati na povsem odprto sceno. Še enkrat, zadeva glede skrajšanih postopkov. Direkten odgovor na vaše vprašanje. Jaz še vedno stojim za tistim, kar sem zapisal in kar ste citirali kot dopis Komisije za preprečevanje korupcije, glede opozarjanja na nevarnosti skrajšanih postopkih. Vendar, ni bilo to, tudi mislim, da tudi od Šoltesa ... dobro, kaj bom njega jemal v bran, ni bil splošen očitek, ampak je bil na konkretne zakone in vi veste, na kaj se je to nanašalo. Nanašalo se je na spreminjanje prostorske zakonodaje, ker ste po skrajšanem postopku določili nove pogoje za črne gradnje pa legalizacije črtnih gradenj. Veste, da je prostor, da ne bom zdaj to ponavljal, to se je dotikalo vsakega posameznika in tako naprej. Druga stvar, kjer smo opozorili, je Zakon o razpolaganju s stvarnim premoženjem države, kako lahko nekaj prodajate in kako ne morete nekaj prodati. Pri tem pa ni bilo dve leti in pol strokovnih usklajevanj pa delovnih skupin.

Navsezadnje v enem letu vašega vladanja takrat, februar 2012 do marec 2013, ste imeli 19 rednih postopkov, 45 skrajšanih postopkov in 40 nujnih postopkov. Vlada Alenke Bratušek je bila malo boljša, pa ne veliko, je imela 35 rednih postopkov, 43 skrajšanih pa 39 nujnih. Saj vem, zdaj mi lahko rečete, tako kot si ti začel, nas boste pri tem še prehiteli, pri tem obljubljam, saj pravim, da sem se nekaj naučil iz tega, čeprav verjamem, da so zakoni tudi zato, ker smo jih dali v ta postopek in ker so doživeli po tem tak odziv javnosti, danes boljši, in da vendarle ne gre in zato sem rekel, ne gre za mini pravosodno reformo, tega izraza in nisem jaz nadel.

Še odgovor glede integrirate, ker je gospod poslanec Möderndorfer rekel, da očitno tudi ministru ni všeč, da bi vse funkcionarje obravnavali enako, mislim, niste rekel očitno, rekel ste, da mogoče tudi meni ni všeč. Mi je, jaz bi podprl tudi tisti zakon, o katerem ste vi govorili, glede pravnomočnih obtožnic in obtožb glede drugih funkcionarjev. V moji pristojnosti, žalibog, so pravosodni funkcionarji, ki verjamem jaz in za tem stojim, da so drugačni kot ostali funkcionarji in da sploh ne bi smeli biti funkcionarji in so funkcionarji, ker jih nekdo hotel vreči v isti koš glede plačnega sistema, ampak to so stare in zgodbe, ki jih poznamo. Če vi rečete angleškemu sodniku ali pa ameriškemu, da je funkcionar, ne bo najlepše odreagiraj, ampak v Sloveniji so to pač pravosodni funkcionarji. Glede tega smo storili korak naprej, zato ker za vsakega javnega uslužbenca veste, da Zakon o javni upravi določa, da ne moreš biti imenovan niti na uradniško mesto, če si v kazenskem postopku, ne moreš postati odvetnik, če si v kazenskem postopku, lahko pa postaneš sodnik, lahko postaneš državni tožilec, lahko postaneš poslanec, minister, državni sekretar. In to je narobe. Jaz predlagam skupaj z vlado in koalicijo, da uredimo tisto, kar imamo sedaj na mizi, in to je glede sodnikov in državnih tožilcev. In to je zadnja stvar, ki jo hočem povedati, ta zakon se seveda, zato ker so pogoji za sodnike in tožilce pri imenovanju, se uporablja ene kriterije za druge, se seveda nanaša tudi na državno tožilstvo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Besedo ima Ksenija Korenjak Kramar.
Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Današnji Predlog Zakona o sodniški službi po mojem mnenju uveljavlja in dodatno povečuje transparentnost v postopkih. Zagotavlja tudi enotnost in predvidljivost in pa preglednost samih postopkov, ne samo transparentnost, ampak tudi objektivnost teh postopkov. Kajti, določba merila in določa tudi še vedno pristojnost Sodnega sveta, kar je edino prav, da vsebinsko odloča po postopku, ki je transparenten, še enkrat, in predvidljiv in

pregleden. To vnaša varnost, stabilnost o tem, kar smo že v predhodnih razpravah tudi govorili. To, da to ostaja v pristojnosti Sodnega sveta, je edino prav in edino normalno, da presoja vsebinsko, to, da izvaja po teh postopkih. Res pa je, da morajo biti ti predvidljivi, po jasnih kriterijih, čim bolj objektivizirani.

In tudi sama se želim navezati na to razpravo ministra, ker se mi to zdi zelo bistveno in mislim, da se v tej točki tudi mi vsi strinjamo. In sicer ko govorimo o tem, pa tudi v vaših razpravah sem razbrala, ko ste se sklicevali na mnenje Zakonodajno-pravne službe o morebitni ustavni spornosti ali pa vprašljivosti vezano na določeno presojo in pa predvsem na to, da se zdaj zahteva tudi kot kriterij, da zoper nekoga, ki kandidira, ni vložena pravnomočna obtožnica. Ta ustavna spornost, na katero se tukaj sklicuje Zakonodajno-pravna služba, se nanaša torej na sodbo Ustavnega sodišča, ki je seveda ena izmed teh odločitev, pa še ta ni vezana na sodnike, ampak je vezana na notarje, kar je bistveno. In so sodniki v tem kontekstu nekaj povsem drugega. In še pomemben vidik te ustavne odločbe je ta, da tukaj v svojem vsebinsko ločenem mnenju posebej izpostavlja to, da kandidirati na neko javno funkcijo ni nobena pravica, ampak je to privilegij. In pri privilegijih moramo biti še posebej previdni v smislu raznih potencialnih koruptivnih tveganj. Zaradi tega ti privilegiji zahtevajo tovrstno urejanje in omejitve. In danes je prvi korak k temu, da to dosežemo. Privilegij pa zato, ker za seboj potegne ne samo ugled, ampak tudi še marsikaj drugega. In v primerjavi z drugimi, kolega Jani je izpostavljaj nekako povezavo s funkcionarji in z uslužbenci, ja, tudi jaz se tukaj strinjam, da tudi v tem pogledu je treba reči, da z današnjim korakom izenačujemo to pozicijo. Za marsikaterega javnega uslužbenca ni vstopen kriterij. Torej sploh se ne mora prijaviti v primeru, kadar je zoper njega vložena pravnomočna obtožnica zoper kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Katerokoli. In mislim, da je prav, da takšno stališče zavzamemo tudi takrat, kadar govorimo o sodnikih. In zato verjamem, da bomo danes ta predlog, ki je pred nami, podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kdo želi razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima dr. Jasna Murgel.
Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Gospod minister je omenil, da je bila debata zelo tvorna na Odboru za pravosodje. Moram reči, da prav pogrešam kolega Gorenaka, ki sodeluje aktivno v debatah na Odboru za pravosodje.

Zdaj pa k temu, kar zadeva merila za izbiro sodnikov. Ja, jaz menim, prepričana sem,

da so pa sodniki drugačna kategorija od javnih funkcionarjev. Se spomnim, ko so jih pač želeli stlačiti notri zaradi plačnega sistema, v sistem javnih funkcionarjev, že tako je pri tistih plačnih razredih bil problem, ker so pač sodniki nekako tam pri 47. plačnem, ki sem ga že enkrat omenjala, stlačeni, ampak sodniška funkcija je funkcija, ki predstavlja pač eno izmed vej oblasti, ločeno vejo, sodno vejo oblasti. In kar je še pomembnejše, so za vstop v sodniško funkcijo pač drugačna merila kot za druge veje oblasti, kot za druge funkcionarje. In sicer prvo je pač, da morajo izpolniti zelo visoke pravne strokovne standarde. In zdaj bodo ti standardi še bolj natančno opredeljeni v Zakonu o sodniški službi. Ampak eden izmed teh standardov je tudi pravniški državni izpit in seveda je zelo visoka strokovna usposobljenost teh kandidatov. Zato pač ne moremo sodnika primerjati s poslancem ali z drugim javnim funkcionarjem izvršne oblasti, ker so pač pogoji za vstop v to funkcijo bistveno drugačni. In gre tudi za drugačen namen javnega funkcionarja. Sodnik namreč odloča o tem, ali je prišlo v določenem konkretnem primeru do pravilne uporabe prava ali ne. Jaz se pa strinjam s tem, da bi bilo treba morda za druge funkcionarje tudi opredeliti podobne kriterije, ker se mi zdi, da bi tudi, recimo, poslansko funkcijo lahko opravljal nekdo, proti kateremu ni vložena pravnomočna obtožnica, ker gre za zaupanje vrednega človeka, naj bi šlo, in bi tudi ta kriterij bil sprejemljiv. Ampak danes govorimo o drugem zakonu, in sicer o Zakonu o sodniški službi. Rekla sem že tudi pri predstavitvi stališča poslanske skupine, da je bil to izrecni predlog Vrhovnega sodišča, da se da takšno merilo, ker si ne morem predstavljati nekoga – če sem v kazenskem postopku, da kandidiram za sodnika. Ne gre! Ne moreš odločati o pravilni uporabi prava, postaviti se tam na sodniško mesto in sploh kandidirati, pa reči, zdaj pa jaz kandidiram za to funkcijo, a proti meni teče nek kazenski postopek. To dvojje ne gre skupaj. In ponavljam, na misel ne pade nobenemu, da bi kandidiral, pa tudi če to ne bi bilo zapisano. Ampak prav je, da je zapisano in da postavimo tako visoka merila tudi za sodniško funkcijo, sploh pa, ker za druge, ki so del pravosodja, to merilo že obstaja. In prepričana sem, da tudi sodniki nimajo čisto nič proti temu in se s tem kriterijem strinjajo.

Kar pa zadeva kriterij, da bi morali ugotavljati, ali je nekdo, ki kandidira za sodniško funkcijo, kršil človekove pravice. Ja, pa če je na novo izvoljen, jih ni mogel kršiti, če pa ni bil sodnik, kajne, ob vstopu v sodniško funkcijo. Ni bil sodnik in ni mogel soditi in ni mogel kršiti človekovih pravic. Ali bo kar, ne vem, nekdo ugotavljal, ker je narobe pogledal nekoga, da je kršil človekove pravice. Ampak ta kriterij je že tako ali tako vsebovan v vseh teh merilih za sodniško funkcijo, ki so že in se uvajajo s tem zakonom, zato ni potrebe, da bi se uvajal s tem predlaganim amandmajem ta poseben kriterij

kršenja človekovih pravic, zato ga ni treba vnašati. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

No, ja, se vsaj pogovarjamo o tem, kakšen bi moral biti politik. Pa ne bom več o tem govoril, ker sem svoje že povedal. Bom pa razpravljal na tisti točki, kjer je govoril minister o postopku. Pa nisem želel govoriti, ampak zato, ker vidim, da prihaja do nerazumevanja ali pa zmede, o čem se pravzaprav pogovarjamo, ko govorimo o postopku.

Minister, prvič, očitano vam je, in to s strani poslancev, da ste šli v skrajšani postopek, predvsem zaradi tega, ker če kdo, potem poslanci prekleto dobro vedo, kaj je skrajšani postopek. To ne pomeni, da vi ne veste, kaj je skrajšani postopek, ampak niste pa povedali, da je vaš osnovni predlog bil, da bi šli celo po nujnem postopku, kar je še bolj grozno. In so vas potem v koaliciji vsaj toliko zaustavili, da ste šli po skrajšanem postopku. Vi ves čas pravite, "smo dali že novembra," se pravi, časa je bilo dovolj. Zdaj pa za laično javnost, ker ne vejo, kaj je nujni postopek, kaj je skrajšani postopek pa kaj je redni postopek. Jaz vam garantiram, da izpeljem po rednem postopku v dveh mesecih zakonsko skozi – če ste razumeli, kaj sem vam hotel povedati. Vendar pristojnosti in koraki, ki jih ti lahko počneš v skrajšanem postopku ali v rednem postopku, so pa drugi. In to je ta razlika, kar vam želimo povedati, da če je bil namen hitrost, potem bi šli lahko vseeno po rednem postopku. Je pa res, da bi morali vzvode narediti znotraj koalicije. In prvi človek koalicije, se pravi, vodja največje poslanske skupine, bi moral imeti bič, kar se tiče postopkov. Ampak šli bi po rednem postopku, imeli bi splošno razpravo, amandmaje bi se vlagalo tako, kot je treba, ne bi bilo potrebnih nočnih sej., skratka, vse bi šlo lepo elegantno. In toliko za nasvet, minister, če hočete kaj hitro sprejeti, dajte po rednem postopku, samo se pozanimajte, kako se ga spelje v dveh mesecih. Toliko samo, da ne bo toliko zavajanja okoli tega, zakaj je skrajšani postopek in zakaj je redni postopek.

Kar se pa tiče kategorije, da se ne bomo narobe razumeli, res je, imamo tri veje izvršne oblasti. Tri veje oblasti, se opravičujem. Imamo izvršno, zakonodajo in sodno in seveda za vsakega veljajo svoje pristojnosti. Ampak, če kdo, potem vodje ali pa predstavniki vseh treh vej oblasti, bi morali imeti enako stopnjo integritete, se mora vedeti, kdaj lahko kakšno stvar opravlja in kdaj ne. Če želite, vam to večkrat ponovim, ampak upam, da ste razumeli, kaj vam hočem povedati, nič drugega. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala lepa za besedo.

Minister, prav vesela sem, da ste se oglasil, sem imela najprej občutek, da mogoče nismo primerni sogovorniki za vas, ker pač bi že prej želela slišati kakšen odgovor. Pa naj začnem tam, kjer sem prej končala, ker odgovora nisem dobila. Namreč zanima me, kaj je s tako imenovano zavezo državljanom tudi glede sprememb teh zakonov, ki jih danes obravnavamo. Poglejte, spreminjamo zakone na področju pravosodja. Odgovarjam na to, kar ste prej govorili o tako imenovanem okoljskem zakonu in razliki v postopkih, zakaj bi bil en primeren za sprejemanje po skrajšanem postopku, tako imenovan okoljski pa ne. Glejte, več kot pol leta se na ulici zbirajo ljudje. Zato, ker opozarjajo, da je v našem pravosodnem sistemu nekaj zelo narobe. Spoštovani minister, ampak jaz se ne spomnim, ko je bila tema okoljski zakon, da bi bili ljudje na ulicah, zato me boste težko prepričali, da poseg, pa kakršenkoli že je, v pravosodni sistem, v zakone ni pomemben ali pa, da ni enako pomemben za državljanke. Nenazadnje me čudi, da se potem niste oglašali ravno skoraj za vsak poseg v zakon po skrajšanem postopku. Veste, skoraj vsak zakon vpliva na življenje ljudi. Skoraj vsak. Na nekatere bolj, na nekatere manj, ampak saj zakoni so namenjeni državljanom in državljanom, torej posegajo v njihova življenja, pravice, nenazadnje tudi obveznosti. Tako da me veseli, da ste ugotovili, da ni bilo razloga za to, da ste šli v skrajšani postopek.

Pa še nekaj. Omenjali ste, da je zelo pomembna, ker je bilo na odboru veliko različne javnosti, predvsem strokovne, in da ste šli do kot nekaj pozitivnega. Z vami se lahko seveda strinjam, da je bila razprava na odboru široka, kar se tiče kvantitete. Veste, kar se tiče pa sprejetega oziroma, kako plodna je bila, pa kažejo amandmaji, ki jih vlagate danes, predvsem pa to, da se mnenja oziroma pomisleki tam zbrane strokovne javnosti sploh niso upoštevali. Sploh niso upoštevali. V veliki meri se ni upoštevalo tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe. Torej ne glede na to, kako lahko govorimo, kako dobro smo razpravljali, ostanemo tam, kar ste govorili vi – veliko govorimo, govorimo, govorimo, ne naredimo pa nič. Nekako tako je izzvenela tudi tista razprava. Še nekaj bi morda tukaj izpostavila, kar se mi je zdelo v tej razpravi kot taki nenazadnje tudi zelo pomembno. Govorili ste, kaj bi moralo biti v teh kriterijih. Mislim, da ste zopet odpirali te obsodbe, obsojeni posamezniki, ne vem, kakšne dobe, šest mesecev, 12 mesecev. Se strinjam, absolutno, dajmo notri še, da tudi ne sme biti nihče na nekih funkcijah, ki krši Ustavo Republike Slovenije, mater vseh zakonov. Dajmo biti eksaktni in zapišimo tudi take stvari notri. Bomo videli, kaj bo potem. Jaz pač menim,

da ne smemo imeti dvojnih meril takrat, ko gre za nas, ali takrat, ko ne gre za nas. Še enkrat, minister, upam, da bom dobila konkretne odgovore na konkretno vprašanje. Samo še nekaj za intermezzo. Kako plodna je bila naša razprava, govori tudi to, spoštovani minister, da vaša koalicija ni niti vedela, kakšna pogajanja so bila pred tem. Govorilo se je o tem, da smo bili vsi povabljeni na neka usklajevanja, predstavnica največje stranke sploh ni vedela, za kaj je šlo. Skratka, na nek način smo bili tam dobesedno presenečeni, ker naj bi bili vabljeni na nekatera usklajevanja, ki jih seveda sploh ni bilo. Vse to pomeni ta hitrost. Ta hitrost gotovo ni dobra, še posebej, ko govorimo o pravosodju.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima minister mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Se opravičujem, ker sem vam prej pozabil odgovoriti na konkretno vprašanje glede zaveze. Vsebinsko vam ne bom sedajle odgovoril, zato ker je preobširen odgovor, in tudi zato, ker ste ta odgovor – ne vem, če čisto vi, ampak vsekakor pa iz vaše poslanske skupine – že dobili. Večkrat je bilo že razpravljano skozi poslanska vprašanja, pisna tudi, kakšna so posredovali, smo iz ministrstva, statistiko, po pravici povedno, sedajle ne vem za vse tiste točke, je pač tako, da je en velik del, ne pa vse, mogoče tudi nezadostno bilo. Del zaveze je pomenil napredek naprej, del zaveze ni izvršila prejšnja vlada, deloma tudi sedanja ne, zato ker ni bilo financ, del zaveze, del kriterijev niso uspela izvršiti sodišča, ker je šlo za precej ambiciozne stvari. Mislim pa, da je bil korak naprej kar pomemben, kar se tudi vidi iz statističnih poročil ob nastopu novega sodnega leta, kar se je zgodilo pred 14 leti, in je sodišče predstavilo te rezultate. Tako da vam lahko to kasneje še enkrat pošljemo.

Kar se tiče, bodimo vseeno natančni, da se nekako ne bi z vami hotel pogovarjati, to pa res ni treba govoriti, ker temu ni tako. Pa tudi nisem rekel, da se veselite, da sem ugotovil, da ni bilo razlogov za skrajšan postopek. Jaz sem rekel, da sem se iz tega nekaj naučil. To je razlika. In tudi ne drži, po moje, pogledi so pa lahko različni, da vsa ta razprava in vsa ta združenja, da niso pripomogli k ničemur, prav nasprotno. Po vložitvi in v vsem tem času v vseh teh treh mesecih – in meni je žal, da nimamo teh sposobnosti, kot jih ima gospod Möderdorfer, organizacijskih in poslovnih – pa se učimo, po moje, da bi lahko po rednem postopku tudi hitreje zakon skozi spravili, ampak v vsem tem času smo se vendarle tudi na ministrstvu ponovno dobili z vsemi temi združenji, kar so mimogrede tudi vsi povedali. Tudi tisti, ki so bili izrecno nam nenaklonjeni, so povedali, da se zahvaljujejo ministrstvu, ker jim je bila dana možnost in tako naprej, in marsikaj je bilo potem še tudi spremenjeno, ne pa vse, zato ker vsem nikoli ne moreš ugoditi. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Ne vidim več izražene zahteve, zato zaključujem razpravo k 6. členu. In prehajamo na razpravo k 7. členu ter amandmaju Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Morda sem malo jasnovidna, sem vedela, da bom na vrsti. Malo za šalo, se opravičujem, ker sem se prehitro prijavila. Poglejte, tudi ta amandma nekako želi samo konkretizirati določbe. Mislim, da to, kar želi konkretizirati, je dobrodošlo za naš pravosodni sistem. Tukaj na balkonu nas danes spremlja mlajša generacija. Kako jim bomo govorili, da v tej državi zagotavljamo človekove pravice v pravosodnih postopkih, če tega, ali sodnik nekaj počne ali ne oziroma ali je v pri svojem delu kršil človekove pravice, v merilih ni. V merilih preprosto ni. To so pomembne stvari. Tudi z vidika tega, kar sem prej izpostavila, 600 kršitev, kar je bilo ugotovljeno po tej analizi – nekateri se strinjate z njo, nekateri ne –, na Evropskem sodišču 300 kršitev Ustave Republike Slovenije, kršitve človekovih pravic. Mislim, da takšen dodatek kriterijem pa res ne more biti ovira, da to sprejmemo. Zakaj ne bi pokazali, da dejansko želimo na tem področju spremembe? Nič ne bo zato proračun trpel. Tukaj pa res ne. Sklicevanje, da ni zadosti sredstev itn., tukaj enostavno tega ni. Tukaj je samo volja: ali želimo na tem področju kaj spremeniti ali pa bomo imeli še vedno pravosodni sistem tako nekako na eni rezervi, da ko bo treba, bo poskrbel za kakšno reč, komu onemogočil na nek način enako kandidiranje, če lahko temu rečem, na volitvah, ga strpa v zapor, potem pa, ko bo vsa zadeva padla – bog se usmili, kje je že to. Pač tako je. Ampak to so slaba sporočila, kolegice in kolegi. Danes jaz, jutri vi. Tako to gre.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo skladno s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNEM REGISTRU, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Gre za spremembo zakona, ki posega v sodni register, ki ni bil deležen sprememb že 20 let. Ima nekaj tehničnih popravkov, nekaj prilagoditev današnjemu času in eno precej pomembno prilagoditev današnjemu času. Sodni register namreč skupaj z Zakonom o poslovnem registru, sedaj če bo ta novela sprejeta, bo omogočal, da vsakdo preko spleta pogleda v poslovni register, pogleda, kdo je lastnik kakšne družbe, katere, kako se mogoče podjetja verižijo, kje je nadzornik v tej družbi in tako naprej.

Okrog te spremembe, ki smo jo predlagali, je bilo ogromno prahu, resne, tudi argumentirane razprave. Oglasila se je informacijska pooblaščenka, ki ji na Ministrstvu za pravosodje splošno, če je le mogoče, sledimo, kdaj pač tudi ne, ker gre za različne poglede. Zelo ostro je temu predlogu nasprotovala Zakonodajno-pravna služba, češ da gre za morebitno protiustavno rešitev, ker gre za poseg v osebne podatke. Na Ministrstvu za pravosodje, ne iz neke arbitrarnosti ali arogance, ampak po tehtnem premisleku in po zelo natančnem soočenju argumentov, smo drugačnega mnenja. Tako rešitev pozna večina baltskih držav, poznajo jo mnoge skandinavske države, poznajo tudi nekatere države v naši sosesčini, oddaljeni sosesčini, mogoče malce bolj Slovaška, Poljska, navsezadnje tudi Velika Britanija. Gre za vprašanje konceptualne narave med zasebnostjo in transparentnostjo.

Ko ste se prej, kolegica Bah, sklicevali na mladino tamle zgoraj, jo bom pa tudi jaz poklical – gre v bistvu za one zgoraj. Gre za one zgoraj. Ali mislite, da vedo, kaj je Ajpes, pa kam greš po sodni register in tako naprej? Gre za to, da bodo lahko preko interneta, tako kot lahko danes na Google pogledate, kdo ima firmo, kje, pa to Google dela, ne morejo pa pogledati, koliko firm ima nekdo, pri katerem se bodo mogoče hoteli zaposliti. Tisti, ki ga bodo poklicali, da jim bo prebelil prvo stanovanje, ko ga bodo imeli, ali je vreden zaupanja ali ni in tako naprej. Zato. Kar bo gospod Möderndorfer najbrž poudaril, ker me je trikrat držal za besedo, ko sem rekel na seji odbora, če ne bo to danes, bo pa čez deset let. Upam, da bo danes, zaradi njih, če ne, bo pa čez deset let – ja, ko bodo oni prišli. Vendar gre za vprašanje transparentnosti.

Danes vas kot državljana slečejo do golega. Če greste na center za socialno delo, vse podatke od vas dobi država. Danes za vsakega od vas, kdor ima nepremičnino ali za vsakega od nas lahko vidijo, ali ima klimo v hiši, pa koliko oken ima, pa kdaj je streho obnovil, ker je to na GURS javno dostopno. Ne moreš pa, ne moreš pa pogledati, koliko firm ima nekdo. Lahko pogledaš, tudi to je res, pa ni protiustavno, samo če dva jurja in pol plačaš, ker so ti podatki danes že dostopni, vendar je treba zanje plačati. In samo za to v končni fazi gre. Ne dvomim, da bo

razprava okrog tega zanimiva. Po zelo temeljitem premisleku smo se odločili, da damo to noter, ker menimo, da bo pripomoglo k večji pravni varnosti, k večji transparentnosti poslovnega okolja. Seveda ne bo rešilo veriženja podjetij, ga bo pa omejilo. Seveda ne bo pomenilo, da bodo državljani namesto policije opravljali to delo, ker to nima zveze. Omogočilo bo pa potrošnikom večjo varnost, večjo varnost in zaupanje v medsebojnih poslovnih odnosih in v končni fazi – no, zaenkrat je to to. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Kseniji Korenjak Kramar. Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovana podpredsednica, spoštovani minister, drage kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na 2. nadaljevanju 6. seje 17. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada. Poleg zakonskega predloga je bilo odboru posredovano tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, dodatno pojasnilo Ministrstva za pravosodje k mnenju Zakonodajno-pravne službe z dne 9. 2. 2015 in dopolnitev Odvetniške zbornice Slovenije z dne 16. 2. 2015.

Amandmaje k predlogu zakona so vložile opozicijske in koalicijske poslanske skupine, predlagan pa je bil tudi amandma odbora k 9. členu predloga zakona.

Po mnenju Ministrstva za pravosodje kot predlagatelja je cilj predlagane novele zagotoviti večjo preglednost in transparentnost podatkov, vpisanih v sodni register, na način, da se poleg pridobitve osnovnih podatkov o subjektih vpisa vsakomur omogoči tudi spletni dostop preko spletnega portala Ajpes do podatkov, v katerih subjektih vpisa je določena oseba kot član organov vodenja, ali nadzora, ali prokurist, ter podatkov o lastniških povezavah. S tem se krepi temeljno načelo sodnega registra, načelo javnosti, ki je v funkciji varstva pravnega prometa ter udeležencev, ki z gospodarskim subjektom sklepajo poslovnopravno razmerje. Z objavo in javnim dostopom do teh podatkov se preprečuje možnost nastopa konflikta interesov in omogoča lažje uveljavljanje odgovornosti v primeru nastanka škode. Pravna varnost in delovanje gospodarskega pravnega prometa zahteva tudi zagotavljanje jasne in pregledne strukture gospodarskih družb in povezav med njimi. Po oceni je s tem izkazan javni interes za objavo teh podatkov, razširitev javnosti podatkov preko omogočanja iskanja in prikaza vloge posameznikov v različnih subjektih vpisa je v

skladu z 38. členom Ustave in 8. členom Zakona o varstvu osebnih podatkov. Pred tem je bilo že poudarjeno, da so vsi ti podatki že zdaj javno objavljeni, a po posameznem subjektu vpisa, s predlagano novelo se dodaja le možnost iskanja po posamezniku.

Predstavnica ZPS je imela vsebinske zadržke ustavno- in sistemskopravne narave, zato je opozorila, da predlagane spremembe zakona segajo na vse subjekte vpisa v sodni register, ne glede na njihovo statusno obliko in ne glede na lastništvo, torej bi prost dostop vsakega zainteresiranega pomenil dostop tudi do podatkov o subjektih zasebnega prava in ne le do javnih družb, pa tudi do subjektov fizičnih oseb, ki niso predmet javne sfere.

Po mnenju ZPS predlagani zakon, skupaj z uvodom in obrazložitvijo, ne odpravlja dvoma v ustavno skladnost predlaganih rešitev. Do zdaj zaščiteni podatki bodo preko spletnih strani splošno dostopni vsakomur, kar je gotovo pretiran poseg v zasebnost in varstvo osebnih podatkov.

Tudi državna svetnica je v svoji predstavitvi predstavila pisno mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev in predlog zakona načeloma podpira, opozarja pa, da predlagane spremembe pomenijo velik poseg v varstvo osebnih podatkov, zato pričakuje spoštovanje ustavnosti na način, ki bo omogočal transparentnost podatkov gospodarskih družb in drugih pravnih oseb, ki se vpisujejo v sodni register in delujejo v pravnem prometu ob hkratni zagotovitvi varstva osebnih podatkov in omejitvi dostopa do njih. Informacijska pooblaščenka je izpostavila vsebinske zadržke do predloga zakona in poudarila, da je treba upoštevati temeljni načeli nujnosti in sorazmernosti, po katerih naj se razkrije le tiste podatke in na tak način, da bo dosežen cilj, to je varnost pravnega prometa, pri čemer bo upoštevana tudi človekova pravica do zasebnosti.

V razpravi so opozicijski poslanci nasprotovali skrajšanemu postopku sprejemanja predlagane novele in predlaganim spremembam, ki ne sledijo usmeritvam ZPS in informacijske pooblaščenke. Prav tako pa po njihovem mnenju pretirano odpiranje osebnih podatkov odvrča tuje vlagatelje, zato bi predlagatelj moral zaupanje in poštenost v poslovnem svetu krepiti na drugačen način. Koalicijski poslanci so predlog zakona podprli, saj prinaša transparentnost in varnost pravnega prometa. V prid predlaganim spremembam govori dejstvo, da so obravnavani podatki že danes javno dostopni, prav tako pa se za vstop v poslovni svet vsakdo odloča prostovoljno.

Po koncu razprave je odbor v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval in sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin in amandma odbora k 9. členu. Nato je glasoval tudi o vseh členih zakona skupaj in jih sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoča.

Ponovno sem za tem odrom, da vam predstavim mnenje oziroma stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Na današnji parlamentarni razpravni dan zaključujemo s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru. Gre sicer za kratek zakon z devetimi členi, vendar Socialni demokrati ocenjujemo, da gre za pomembne spremembe, kajti vsakomur bo omogočen dostop do različnih podatkov, ki se zbirajo na enem mestu. Do vsakih takšnih poskusov smo Socialni demokrati zadržani, težko sprejemamo dejstvo, da vsak podjetnik, udeleženec v pravnih poslih že vnaprej na enak način je ocenjen kot potencialno, milo rečeno, prevarant; in to zaradi medijsko odmevnih primerov poslovnih zlorab.

Izhajajoč iz osnovnega cilja, ki stremi k večji preglednosti in transparentnosti podatkov o gospodarskih družbah in tudi drugih pravnih osebah, ki se vpisujejo v sodni register in delujejo v pravnem prometu, se s temi rešitvami vsakomur preko spletnega portala Ajpes omogoča dostop do podatkov. Do teh podatkov naj bi torej imeli dostop vsi udeleženci na trgu ob vstopu v poslovni svet in v poslovna razmerja. S tem bi se udeleženci, ki sklepajo pravne posle z osebami, ki so subjekti sodnega registra, oborožili s podatki tako o ustanoviteljih, njihovih zakonitih zastopnikih, nadzornikih, skratka vseh fizičnih osebah, ki izražajo voljo pravnih oseb, in vemo, da so abstraktne tvorbe z relevantnim premoženjem in lahko v bistvu na nek način to svojo funkcijo izvajajo samo preko fizičnih oseb, ki imajo določen status v teh poslovnih subjektih. Predlagatelj tudi ocenjuje, da se bo s sprejetimi rešitvami delo sodišč olajšalo ali jih tudi razbremenilo. Morda je v tem trenutku ta rešitev za marsikoga sprejemljiva, ker se pogostokrat omenja zlorabe v poslovanju in pa tudi na izigravanje vseh udeležencev, pa tudi države. Socialni demokrati menimo, da je pri kopičenju osebnih podatkov na enem mestu in vstopanje v te baze vsakomur po enostavnih ključih, recimo po imenu in priimku, vendarle treba biti previden. Ne gre spregledati tudi opozoril informacijske pooblaščenke. Informacijska pooblaščenka je namreč na matičnem delovnem telesu v razpravi opozorila, da bo Slovenija s temi rešitvami unikum v Evropi. Prav tako je opozorila na vrsto pravnih praks in celo opozorila na posamezne rešitve v drugih državah članicah EU. Kakorkoli se prekomerno posega v osebne podatke, moramo biti občutljivi, treba je tehtati, kdaj je podatke smotrno izbirati in jih kopičiti ter dajati v vpogled vsakomur.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavil dr. Matej T. Vatovec. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospa podpredsednica. Spoštovani!

Glavni cilj novele Zakona o sodnem registru je povečanje transparentnosti. V Združeni levici smo zadovoljni, da ima minister glede te teme podobno stališče, kot ga imamo mi. Že vseskozi se namreč zavzemamo za povečanje transparentnosti na vseh ravneh, kar je del demokratizacije vseh ravni družbe, za kar se kot socialisti seveda zavzemamo. Podpiramo vse rešitve, ki gredo v to smer. Hkrati pa je treba opozoriti še na en vidik, postopek priprave in sprejemanja predloga zakona, ki zasleduje dobrodošel cilj, ima nek grenak priokus.

V Združeni levici se ne strinjamo z načinom delovanja ministra, saj smo prepričani, da dobrih rešitev ni mogoče pripraviti na hitro, tako rekoč čez noč, brez strokovne in zainteresirane javnosti – netransparentno torej. Predlogi zakonov, ki so pripravljani nepremišljeno in na hitro, končajo v rokah ustavnih sodnikov, ki pozitivne in nujno potrebne spremembe razveljavijo. To se da preprečiti ravno tako, da se predlogi pišejo premišljeno, v sodelovanju s strokovno zainteresirano javnostjo, rešitve pa so pripravljene tako, da zdržijo tudi ustavno presojo. Pa tudi, če so ankete bile opravljene, je dobro, da so te ankete potem predložene, da jih uprava, če jo le tako imenujemo, preštudira.

Zakonska sprememba glede poslovnega in sodnega registra ne bo rešila ključnih problemov. Njeni nameni so sicer dobri, a gre za kapljico v morju reševanja problemov zlorab z veriženjem podjetij, slamnatimi podjetji in prodajani podjetji, kar omogoča goljufanje in nelegalno izkoriščanje delavcev. Delavske pravice bodo kršene, dokler ne bodo imeli zaposleni besede pri odločanju v podjetjih, dokler ne začnemo s spremembami v smeri delavskega upravljanja oziroma ekonomske demokracije, dokler ne gremo v smer sistemskih rešitev. Ne nazadnje že zdaj je mogoče preko različnih plačljivih baz pridobiti podatke o kršiteljih. Se je kljub temu položaj glede kršenja najbolj osnovnih delavskih pravic v zadnjih letih kaj izboljšal? Rešitve je treba pripraviti sistemsko, da bodo odpravljale vzroke in preprečevale škodljive prakse, ki pomeni erozijo delavskih pravic. To, da ima javnost omogočen vpogled v podatke o veriženju podjetji in vse z njimi povezane podatke, je seveda dobrodošlo. Ampak to ni dovolj. Ta ista država, ki bo sedaj javnosti omogočila vpogled v poslovni sodni register, je namreč vsem malin in velikim tajkunom omogočila ali pa dopustila, da ustanavljajo podjetja praktično na dnevni ravni.

Zgolj in samo dvig transparentnosti tudi v preteklosti ni prinesel zelenih učinkov. Objava davčnih dolžnikov, ki je ni spremljala sistemska rešitev za preprečitev tovrstnih praks, ni imela

želenih učinkov. Prav tako ni imel želenih učinkov vpogled v plačane prispevke delavcem, saj lastniki kapitala še danes ekstremno izkoriščajo najranljivejše in jim ne zagotavljajo niti dostojnega plačila niti jim redno ne plačujejo prispevkov. Če bi spremembe pripravili premišljeno, z vključitvijo javnosti, bi vam sindikalni predstavniki nanizali kar nekaj predlogov, ki bi bolj učinkovito preprečevali te ekstremne izkoriščevalske prakse – če je na strani Vlade za to sploh resen interes, seveda.

V Združeni levici torej podpiramo vsak korak v smeri večje transparentnosti in demokratičnosti, vendar pa se znajdemo v izjemno hudi dilemi, ko se rešitve za krepitev transparentnosti izvajajo na netransparenten način. Čeprav gre za korak v pravo smer, se upravičeno bojimo, da izkoriščevalskih praks ne bo zmanjšal. Pričakujemo pa, da bo v naslednjih korakih Vlada nadaljevala z ukrepi proti veriženju podjetij in ustanavljanju slamnatih podjetij. Zgled, kako z zakonodajo urediti ta problem, lahko najdemo že v sosednji Avstriji. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov bo predstavila gospa Iva Dimic. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Načelo vestnosti in poštenja v civilnopravnih razmerjih je osnovno načelo, na katerem mora temeljiti tudi poslovanje v gospodarstvu. Poslovanje gospodarskih subjektov mora temeljiti na medsebojnem zaupanju poslovnih partnerjev, država pa je dolžna vzpostaviti in zagotavljati ustrezne mehanizme, ki onemogočajo in tudi sankcionirajo zlorabe. Pa je temu tako? V zadnjih letih smo priča številnim primerom, ko podjetniki odprejo podjetje in preko njega izpeljejo nekaj poslov. Ko se na transakcijskem računu podjetja naberejo dolgovi, odprejo novo podjetje in poslujejo dalje preko novega podjetja, v prejšnjem podjetju pa za seboj puščajo dolgove, nepoplačane delavce, nepoplačane davke in prispevke državi ter številne upnike, ki zaradi tega veriženja podjetij ostanejo sami brez denarja in brez upanja, da bodo kdajkoli poplačani. Pogosto se zaradi tega tudi sami znajdejo v stečaju. Tovrstne zlorabe praviloma ostajajo nekažnovane, z obrazložitvijo, da je izbira poslovnega partnerja in sklepanja poslov poslovni riziko, ki bremeni vsak posamezen subjekt, fizično ali pravno osebo.

Kaj lahko v danem primeru storimo, da se take zlorabe vsaj omeji, če se jih že ne da preprečiti? Vsekakor je ena od možnosti, da se vsakomur in neomejeno zagotovi dostop do podatkov, ki so vpisani v sodni register, ki je javna knjiga in v katero se vpisujejo podatki o gospodarskih družbah ter pravno pomembni podatki o teh družbah. Prav načelo javnosti je eno izmed

osnovnih temeljnih načel Zakona o sodnem registru in predlog danes obravnavanega zakona udejanja to načelo. Taka rešitev je potrebna z vidika javnega interesa, ki je v večji varnosti pravnega prometa. Pomembna je tudi z vidika zagotavljanja ustreznega poslovnega okolja za gospodarstvo. Vsak poslovni subjekt bo torej lahko, preden vstopi v poslovno razmerje z drugim subjektom, na enostaven način preveril, kdo je ustanovitelj in v koliko gospodarskih družbah nastopa v teh vlogah. Prav podatke poslovnega registra bo lahko tudi preveril tudi sam, ali so posamične družbe insolventne. Tudi na ta način bo prišlo do izločanja nepoštenih ustanoviteljev in njihovih gospodarskih družb s trga.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru podprli, saj menimo, da gre za ukrep, ki bo prinesel več reda in pravne varnosti v naše poslovne okolje. Hkrati pa pojasnjujemo, da ne soglašamo z opozorili informacijske pooblaščenke, da bo predlog navedenega zakona nedopustno in prekomerno posegal v osebne podatke posameznika. Z vstopom v poslovni svet, kamor vsak posameznik vstopa prostovoljno, se nivo zasebnosti vsakega posameznika zmanjša oziroma postanejo nekateri njegovi podatki širše dostopni. Po našem prepričanju poštenim posameznikom tako širše dostopanje do njihovih podatkov ne bo v škodo.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek bo predstavil gospod Jani Möderndorfer. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Pri tem zakonu imam več povedati kot pri prejšnjih in moram reči, da za razliko, če smo se prej pogovarjali o zakonih, ki se je dotikala ozkega kroga stroke, sodnije in ostalih, gre tukaj za zakon, ki se praktično dotika vsakega človeka v tej državi, ki samo pomisli, da bo odprl eno podjetje.

Veste, zdaj bom zelo preprosto rekel. Ampak kadarkoli govorimo o transparentnosti, kadarkoli govorimo o tem, da lovimo tajkune in barabe, moram reči, da se bomo zelo hitro vsi poenotili in rekli, da je treba zelo hitro uvesti ne vem kaj še vse, samo zato, da se polovi ene in druge in da bomo vsi pošteni itn. Vendar pozabljate na eno stvar, v času interneta in ko so enkrat objavljeni osebni podatki na internetu, tudi kasneje, ko se zmotiš oziroma ugotoviš, da pa mogoče ta poteza ni dala teh učinkov in tistih rezultatov, seveda težko potegneš nekaj nazaj, ko so si že vsi vse skopirali in vsi vse vedo o tebi in si slečen, tako kot je rekel minister, do nagega, do golega, pardon – jaz rečem do nagega.

Kje je v resnici problem? Problem je, da ministrstvo pri tem zakonu do danes ni izkazalo

nobenega javnega interesa. Nobenega javnega interesa, da je treba uvesti tak sistem. Več odločb Ustavnega sodišča je več kot jasno povedalo, da vstop v osebne podatke, razkrivanje osebnih podatkov lahko naredimo samo, če izkažemo javni interes. Do danes ga minister ni dokazal. Do danes. Zakaj odpirati nekaj, do česar že itak lahko dostopamo? Res je, plačati je treba, ampak se opravičujem – koliko smo dosegli? Informacijska pooblaščenka je zelo jasno opozorila, koliko smo dosegli s tem, da smo objavili neplačnike davkov. Koliko več priliva je bilo zaradi tega narejenega v proračun? Ne dosti; ampak kaj se je zgodilo. Na spletni strani imamo objavljene vse osebne podatke ne vem koliko državljanov in se zdaj naslanjajo vsi nad temi osebnimi podatki, vsi so kar naenkrat barabe, zato ker niso mogli zaradi gospodarske krize ali katerih drugih korakov tudi plačati teh davkov. Da ne govorim, da so gor podatki firm, ki jih sploh ni več, davkov, ki jih nikoli ne bomo mogli izterjati, ki jih bi morala vsaka normalna vlada že zdavnaj odpisati, in priti do enega realnega dolga, ki ga je mogoče izterjati ali pa na nek način pridobiti nazaj. Tisto, kar je seveda pomembno pri tem zakonu, je, da se pa dela res neposredna škoda. Danes povem, ker vsi bomo danes poslušali razprave, kako je treba enkrat presekat, kako je treba javni interes vzpostaviti oziroma ga ni, ampak kako je treba transparentno delovati in podobno. Povem samo to, ta zakon je prešel tisto mejo dobrega okusa in osebno kot državljan in tudi kot poslanec tega ne bom mogel sprejeti. To sem napovedal že na odboru. Ta zakon in zakon, ki je povezan s tem, zakon o poslovnem registru – bom šel do konca. To se reče, bom zahteval za njega tudi ustavno presojo. Namreč, preprosto ne moremo dopustiti, da se igramo z osebnimi podatki. Verjamem, da minister hoče doseči tukaj nek svojevrsten preboj, spremembo ali kot moje poslanske kolegice rečejo, da nekje in enkrat je treba začeti. Lepo vas prosim, ne pri osebnih podatkih, na takšen način! Tudi neko sorazmernost je treba narediti.

Veste, vsi se sklicujemo na skandinavske države, kako imajo tam to urejeno, ampak tam imajo to uravnoteženo. Tam preprosto na eni strani sicer resda lahko prideš do nekih določenih podatkov, ampak skrbno tudi varujejo in tehtajo z osebnimi podatki. In drugo, kar je še bolj pomembno od tega, pa je, s tem se bo naredila nepopravljiva škoda in ničelni rezultati od tistega, kar hočemo doseči. Da se spremembe delati, da se loviti tajkune in tiste, ki množijo svoje firme, ampak vsak, ki ima več firm, še ni baraba v tej državi.

Hvala lepa. Ne bomo podprli tega zakona.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavila gospa Ksenija Korenjak Kramar. Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Sodni register je javna knjiga, namenjena vpisu in objavi podatkov o pravno pomembnih dejstvih glede družb in drugih subjektov vpisa v sodni register. Namen javne objave pravno pomembnih dejstev o subjektih vpisa je varstvo pravnega prometa in zagotavljanja nabora informacij, potrebnih za pravno učinkovito in varno pravno poslovno poslovanje vsem deležnikom, ki poslujejo z gospodarskimi družbami in drugimi subjekti, ki se vpisujejo v sodni register. Temeljna funkcija sodnega registra je javna objava podatkov o subjektih vpisa, ki so pomembni za pravni promet. Prav to pa je tudi dopustni namen vodenja in obdelave identifikacijskih podatkov v sodnem registru. Varovana kategorija, ki se jo z javno objavo podatkov v sodnem registru varuje in zasleduje, je torej varnost pravnega prometa. Načelo javnosti, ki je neločljivo povezano tudi z načelom zaupanja v sodni register, se razteza na vse podatke, vpisane v sodni register, in na vse listine v zbirki listin, zato ima vsakdo pravico zahtevati dostop do podatkov, vpisanih v register, ne da bi moral izkazati pravni interes. Javna objava relevantnih podatkov o gospodarskih subjektih ob hkratnem zagotovitvi, da so ti pravi, je nujna za nemoteno delovanje gospodarskega poslovnega prometa. Kot relevanten podatek pa vsekakor po našem mnenju šteje podatek o vlogi družbenika v drugih družbah in podatek o članih organov vodenja in nadzora ter prokuristih. Navedeni podatki se že vodijo in objavljajo v sodnem registru in se s predlogom zakona omogoča njihova pridobitev na zbirnem izpisu. Posebej je izpostavljeno, da so vsi podatki iz poslovnega registra, in s tem tudi sodnega kot del poslovnega, že v celoti javno dostopni ter tudi po določbah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja. Ajpes tako lahko celotno vsebino poslovnega registra trži in prodaja v strojno berljivi obliki.

Novela predlaganega zakona omogoča dostop do osebnih podatkov o tistih subjektih, ki oblikujejo voljo gospodarske družbe in sprejemajo najpomembnejšo odločitev v zvezi z delovanjem le-te. Gre za subjekte, ki so civilno in kazensko odgovorne za zakonito delovanje gospodarskih družb, za podatke o osebah, ki so se prostovoljno in samostojno odločile za vstop v poslovno sfero, za nastopanje v pravnem prometu in katerih osebni podatki so že javni, javno objavljeni, in v sodnem registru in katerih vloga v družbah je bistvena za delovanje poslovnega subjekta. Za učinkovito in transparentno delovanje gospodarskega pravnega prometa je nujna zagotovitev jasne in pregledne strukture gospodarske družbe in preglednost obstoja drugih povezav med različnimi gospodarskimi subjekti. Le na tak način se v pravnem prometu posameznikom lahko zagotovi zadostna transparentnost in

stabilnost ter varnost pravnega prometa in poslovnega okolja.
Zaradi navedenega bomo v Poslanski skupini SMC predlog zakona o sodnem registru podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Anja Bah Žibert.
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Lepo pozdravljeni, spoštovani mladi predstavniki! Spremembe in dopolnitve Zakona o sodnem registru obravnavamo po skrajšanem postopku. Naj bi šlo za manj zahtevne spremembe in dopolnitve, in sicer se s predlogom novele zasleduje eno izmed temeljnih načel sodnega registra, to je načelo javnosti, ki je v funkciji varstva pravnega prometa. Danes smo že dvakrat poudarili nujnost in potrebnost reform na področju pravosodja. Ampak dejanskih, takšnih, ki bodo odpravile zlorabe v pravosodju, takšnih, ki bodo slovensko pravosodje postavile na evropska izhodišča, na evropske etične standarde, na evropsko strokovnost, na povprečno evropsko porabo sredstev, na povprečno število evropskih sodnikov.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se načeloma strinjamo s predlogi, ki zasleduje cilj večje preglednosti, javnosti in transparentnosti podatkov, ki so vpisani v sodni register. Ne moremo in ne morete pa trditi, da so predlagane rešitve, ki jih predlaga Vlada, takšne, ki bodo odpravile mogoče zlorabe glede javnosti podatkov in mogoče nedopustne ponovne uporabe teh podatkov. nikakor pa v Poslanski skupini SDS ne moremo soglašati s postopkom sprejemanja. Predlagane spremembe namreč niso usklajene z zainteresirano strokovno javnostjo, niso usklajene na primer z informacijsko pooblaščenko. Naj tu izpostavim, takrat, ko vam informacijska pooblaščenka pride prav, je njeno mnenje sveto. Takrat, ko to ni koristno, ga seveda ignorirate. Tudi Zakonodajno-pravna služba je v svojem mnenju opozorila na neustavnost posameznih določb. Dejstvo je, da so podatki iz sodnega registra že danes javno dostopni. Treba je tudi poudariti, da se tudi v ustanovitev pravnih oseb oziroma poslovnih subjektov vsakdo odloči prostovoljno. Je pa treba tudi poudariti, da morajo biti vnaprej znani pogoji ustanovitve pravnih oseb in pričakovanja, ki jih takšen subjekt lahko pričakuje ob vstopu v poslovne odnose.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo za obravnavo na seji Državnega zbora predlagali amandma, s katerim predlagamo dopolnitev dostopa do podatkov in listin, ki se nanašajo na obdobje od 1. 2. 2008 dalje, tako da se omogoči njihovo pretvorbo v elektronsko obliko. S tem bi se pa v posameznem zahtevku tudi zanje omogočil

neposreden elektronski dostop do teh podatkov. Seveda zakona kot takšnega ne bomo podprli, kajti povedala sem, da je sporen njegov postopek sprejemanja.

Prej je minister povedal, da mlado generacijo gotovo zanima to, kaj lahko najdejo na internetu in da jim bo to tudi omogočeno. Prav pa je, da bi povedal tudi to, da tako mlado generacijo kot vse ostale generacije skrbi to: Ali ti subjekti upoštevajo zakon, ali delujejo službe pregona, ali zakoni dejansko živijo, ali so tisti, ki si neupravičeno prisvajajo premoženje, dejansko za zapahi, ali se sprehajajo po naših ulicah? To je tisto, kar bremeni našo družbo. Našo družbo zanima kapital, ki je naložen v različnih oazah. Ne se čuditi, spoštovana kolegica, ampak to je problem te države in s tem, č bomo dejansko naredili več na sistemu, kjer bodo zločinci dejansko tam, kjer morajo biti, potem bomo lahko govorili o doprinosu sprememb zakona.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Naj ob tem pripomnim samo to, da se skladno z običajno prakso ne pozdravlja gledalcev, ne tukaj v dvorani kot tudi ne pred televizijskimi ekrani.

Sedaj pa ima besedo Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Gospa Marjana Kotnik Poropat, izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovana podpredsednica, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani minister, sodelavec!

Predlagatelj kot glavni cilj novele navaja doseganje večje transparentnosti podatkov o gospodarski družbi in drugih pravnih oseb, ki se vpisujejo v sodni register in nastopajo v pravnem prometu. Tako se z novelo preko spletnega portala vsakomur omogoča javni dostop do podatkov o tem, ali in v katerih pravnih subjektih je določena oseba član organa vodenja ali nadzora oziroma prokurist ter ustanovitelj oziroma družbenik. Dostop in iskanje podatkov bosta omogočena z uporabo kombinacije identifikacijskih znakov osebe, enako kot se predlaga tudi pri noveli Zakona o poslovnem registru, ki ga bomo obravnavali v prihodnjem tednu.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije te spremembe podpiramo. Seveda pa smo prisluhnili tudi vsem pripombam glede predlagane ureditve, predvsem s strani informacijske pooblaščenke in Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Dejstvo je, da se s tem posega v ustavno varovano pravico do varstva osebnih podatkov, vendar pa v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije menimo, da je ta poseg potreben zaradi preprečitve zlorab v pravnem prometu, ki smo jim žal prepogosto priča. Naše stališče je, da ima javnost pravico dostopati do podatkov, ki so pomembni za varnost pravnega prometa. Menimo namreč, da

morajo biti udeleženci, ki z določenim gospodarskim subjektom vstopajo v poslovno-pravna razmerja, obveščeni o stanju tega subjekta in tako kar v največji mogoči meri zaščiteni pred zlorabami.

Poleg navedenega pa nov način pridobivanja omenjenih podatkov pomeni, da veljavna ureditev, ki ureja dostop do tako imenovanih zaščitanih podatkov, ni več potrebna. S tem se bodo razbremenila tudi sodišča, ki po veljavni ureditvi za pridobitev podatkov iz sodnega registra izdaj več tisoč sklepov letno.

V Poslanski skupini Desus verjamemo, da bo zagotovitev javnega dostopa do omenjenih podatkov pripomogla tudi k učinkovitemu zagotavljanju cilja preprečevanja konflikta interesov, lažje pa bo tudi uveljavljanje morebitne odškodninske odgovornosti. Na tem mestu želim poudariti tudi, da so ti podatki že sedaj javno dostopni. Zavedati se moramo tudi dejstva, da nosilci človekove pravice do varstva osebnih podatkov po naravi stvari niso pravne osebe in tudi ne fizične osebe, ki opravljajo poslovno dejavnost, če gre za podatke v zvezi z opravljanjem te dejavnosti, kar je v eni izmed svojih odločb navedlo tudi Ustavno sodišče.

V Poslanski skupini Desus podpiramo prizadevanje predlagatelja za vzpostavitev jasnih in preglednih struktur gospodarskih družb in povezav med različnimi gospodarskimi družbami. V zadnjih letih smo bili namreč prevečkrat priča spornim poslovnim praksam tako imenovanega veriženja gospodarskih družb in postavljanja slamnatih direktorjev, kar posledično pripelje predvsem do oškodovanja upnikov in delavcev posamezne gospodarske družbe.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 3. 3. 2015.

V razpravo dajem 6. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani, po spremembi tega zakona bo seveda mogoč vpogled v vse tiste, ki nekako so uvedeni v evidenci od 1. 2. 2008. Za vse tiste pred tem to ne bo mogoče, kajti ta način bo še vedno tisti stari postopek, ko bo treba oddati prošnjo in potem se bodo ti podatki dobili. Ampak podatkov ne bo na internetu. Se pravi, delamo velike razlike. Delamo velike razlike. Zato želimo s tem amandmajem vsaj toliko omiliti ta problem, kajti gre le za enakost pred zakonom v tem smislu, da bi s tem amandmajem omogočili, da takrat,

ko prosilec zaprosi za podatke o posameznem poslovnem subjektu in ti niso objavljeni, da takrat služba ustrezno te podatke pretvori v elektronsko obliko in potem omogoči neposreden dostop. To seveda ne bo pomenilo pretežno veliko dela naenkrat, ampak postopoma. Ampak če želimo enkrat imeti tudi celoten register v tako imenovani elektronski obliki, gotovo temu predlogu ne morete nasprotovati. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.
Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsedujoča.

Skušal bom biti kratek. Najprej, kar se tiče amandmaja. Iskreno povedano, jaz ga bi podprl, če bi ga bilo mogoče izvesti. Problem je v tem – kot sami veste, verjamem, da veste –, je, da v Ajpesu in v sodnem registru niso informatizirani ti podatki. Recimo, podobne primere smo imeli včasih glede Supervizorja. Želel bi si, da bi bilo od leta 1990 ali pa celo kakšno leto prej vse javno. Tukaj je to stvar sorazmernosti, čeprav načeloma je pa predlog dober.

Rad bi povedal še eno stvar, ki mislim, da je vendarle bistvena tudi glede na to, da smo v nagovorih slišali ne samo od opozicijskih, ampak tudi od koalicijskih poslancev veliko govora o osebnih podatkih in tako naprej. Spet bo mogoče zvenelo malo preveč osebno, ampak saj sem tukaj kot funkcionar pa tudi pač tak kot sem, ampak jaz sem se velik del življenja ukvarjal z varstvom osebnih podatkov in komunikacijske zasebnosti. Samo če greste v COBISS, pa vpišete moje ime, boste videli, da sem napisal na tem področju skoraj največ člankov, kar sem jih sploh napisal, pa soavtor večjih knjig sem, pa celo s profesorjem Šturmom sem soavtor sokomentarja ustave v delu varstva zasebnosti. Tega mnenja nisem spremenil v tem smislu, da osebni podatki niso neka svetinja, ki jo je sploh v digitalizirani družbi treba zelo varovati, samo po mojem globokem prepričanju in deloma tudi po prepričanju Ustavnega sodišča, to bom kasneje citiral, smo pa izgubili kompas. Na eni strani / nerazumljivo/ osebne podatke tam, kjer nekaj pomenijo, ker pomenijo varovanje samoaktualizacije osebe v svojem tistem bistvu, od koder osebni podatki izhajajo: družina, zdravje, medsebojni odnosi, šolanje – in tako naprej. Na drugi strani pa povečujemo varstvo osebnih podatkov in zdaj se bo slišalo smešno – kapitalistom.

Večkrat sem rekel v preteklosti, zdaj se je že malo spremenilo v zadnjih letih, je bilo vrsto let tudi v kazenskem postopku lažje dobiti odredbo za prisluh telefona nekemu osumljenemu preprodajalcu mamil za 6 mesecev kot pa dobiti informacijo, kdo je lastnik kakšnega računa v

Lihtenštajnu. Lastnina je postala bog in se laže, da ima svoje osebne podatke. V mednarodni praksi, tudi ustanovopravni, se šteje, da je največjo škodo pravni državi na splošno na nek način naredila odločitev Vrhovnega sodišča Amerike izpred 100 let, kjer so napisali, da korporacija ima pravice. Iz tega izhaja vse ostalo – money talks, iz tega izhaja, da je financiranje volilnih kampanj kar naenkrat izenačeno s svobodo govora, na primer, in tako naprej. Kaj hočem v končni fazi reči? Vrnimo se h koreninam, v tej digitalizirani družbi je treba do zadnjih barikad varovati človeka v svoji zasebnosti takrat, ko počne nekaj, čemur je zasebnost namenjena! Če ti nag hodiš po svoji kopalnici, imaš drugačno pričakovanje zasebnosti kot pa, če nag hodiš po ulici. Danes, če stopiš v politiko, če vstopiš na fakulteto, če vstopiš v katerikoli drug odnos navzven, se odpoveš velikemu delu zasebnosti in isto mora veljati, če vstopiš v biznis! Tega se moraš zavedati in to ni kar tako, da se količine osebnih podatkov o tem, o tebi zbirajo. Samo to, katero firmo imaš in kje si nadzornik.

Tukaj imamo legitimno različne poglede, ostal sem samo zato, ker ne pristanem na tezo, da, prvič, s tem uničujemo tiste osebne podatke v žlahtnem smislu besede, in drugič zato, ker ta zakon ne pomeni tega z – dolžnim spoštovanjem, gospod poslanec Möderndorfer – , da vsak, ki ustanovi firmo, je pa tajkun ali baraba. Seveda ni! Saj tudi vsak, ko odpre bančni račun, absolutno ni baraba in tako naprej; pa je bila včasih bančna tajnost nekaj svetega, zdaj, hvala bogu, že nekaj let ni. Toliko. Hvala lepa.

PODPREDESNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

Veste, kje je problem – problem je takrat, ko se je sprejemala ustava. Dostikrat pravim, ponavljam kar naprej, da smo osebno lastnino postavili pred javni interes zaradi nekih osebnih travm iz preteklosti, ko zasebno ni bilo varovano, pa se je zdaj postavilo praktično na prvo mesto. Dejansko, karkoli danes delaš v javnem interesu, trčiš ob problem zasebnega in vedno ima zasebnik prej skoraj pravico, kot karkoli javnega narediti. In trajajo postopki in kaj vem kaj še vse, preden karkoli narediš. Toliko o tem, ko je že minister rekel, da je zasebno tako zaščiteno.

Kar se pa tiče tega zakona, je pa dejstvo, da trčijo tri različne stvari. Eno je koncept, ki ga nekdo zastopa, drugo je osebni pogled, ki ga ima tisti, ki se ukvarja s to materijo, če imaš pa še moč in vpliv, da lahko to spremeniš, pa je še toliko bolj to pomembno. Tretji je pa seveda cilj, kaj hočemo s tem doseči. Ravno zato, ker gre za digitalno sfero, kjer vemo, kako se dela s temi

podatki – in sam sem na odboru nekajkrat razpravljal v tej smeri, da tisti, ki so zdaj služili na podlagi teh osebnih podatkov, bodo zdaj še bolj služili, ker jim dajemo v roke dobesedno darilo, ker tisto, kar so zdaj plačevali dva jurja in pol oziroma ne dva jurja in pol, malo manj so dali, da so kupili cele baze, jih potegnili dol, plačali enkrat na leto kazen informacijski pooblaščenki, naprej pa prodajali upgradene pakete in ponudbe, zato da so lahko prihajali do nekih poslovno koristnih podatkov, zato da so lahko velike firme delale z malimi firmami in podobno. Ampak ne morem se znebiti občutka, da gre tu tudi za voajerizem. Odpiramo na neki strani vrata tudi vsem tistim, ki do zdaj do tega niso mogli dostopati, bodo pa zdaj za šalo dostopali do tega. Jutri bomo imeli kar naenkrat narisane same hobotnice, kdo je s kom, kdo ni, kdo ima kje podjetja. Mislim, to bo postalo nezaslišano in se bomo utapljali v nekih zgodbah, vsaka stota bo mogoče resnična ali pa delno resnična, vse ostalo bo pa nek namišljen produkt, ki se bo prodajal kot informacijsko blago, zato da ga bomo dnevno okuževali in osvinjali po celi Sloveniji, zato ker je to neka top news in ne vem kaj še vse. To je ena stvar.

Druga stvar je pa tisto, kar je za mene pomembno, da smo še vedno edina država, ki prihajamo s tolikimi podatki, ki so dostopni. Informacijska pooblaščenka je dala lepo primerjavo. Priti do naslova danes res ni več problem. Vsi vemo, kdo približno kje živi, se sprehodiš do tja, pogledaš, vidiš ulico, vtipkaš, pa je stvar rešena. Priti do EMŠO številke je pa že malo večji problem, ne več tako kot naslov. Tudi kdo lahko prej pride do te številke, zato da lahko pregleduje in vstopa in pride do teh podatkov. V končni v fazi je tudi neenakopravnost, če že rečemo, če ste vi prej omenili, da nekdo danes rabi 2 tisoč 500 evrov za to, da dostopa do podatkov, bo pa danes del skupine privilegiranih, ki bodo lahko dostopali do EMŠO podatkov. Bojim se. Veste, sicer načeloma zaupam javnim službam in uradnikom, načeloma. Ampak vedno se najdejo gelibterji, ki izkoriščajo svojo pozicijo in dostopnost do podatkov, med drugim tudi EMŠO, kjer lahko prihajaš do določenih podatkov kar tako.

Zraven tega je pa treba opozoriti še na eno stvar – zakon ne prepoveduje in tudi ni v tej državi kaznivo ustanoviti več podjetij. To ni kaznivo dejanje. Mi pa danes govorimo o množanju podjetja in tisti, ki bo naredil tri firme, je to argument, kajne, zato tudi zdaj to omenjam, in je to zdaj že problem. Zato je treba odpreti in narediti transparentno, zato da bodo vsi lahko dostopali in preverjali, koliko ima on firm. Pa kaj ima to zveze? Poznam poslovneže, ki imajo deset podjetij, niso naredili nobenega kaznivega dejanja, vse davke plačujejo, veliko ljudi je zaposlenih in vse je okej. Seveda se pa najde vedno določen odstotek brez tako obogatene sodnega registra oziroma predvsem dostopa do njega ali z njim, ki bodo vedno barabe. Ampak jaz trdim, da za to morajo biti drugi instrumenti,

kako jih loviti in preprečevati, zato da lahko se to zgodi.

To ne more biti argument, da zato odpiramo sodni register na široko, vsem, povprek in praktično, seveda s to formulo, ki je zelo uspešna, zdaj pa bo brezplačno vsem dostopna. Oprostite, saj to je, veste, populistično gledano, zelo fino. Saj imajo vsi radi vse brezplačno. Poskusite eno supergo brezplačno nekemu dati. Vsak jo bo vzel, zato ker je brezplačna. Noro! Saj nima kaj z njo sicer početi, ampak približno tako je, metaforično gledano, s temi podatki. Vsi se bodo zaganjali pa vtipkali vse svoje sosede, vse živo, tiste ki jih poznajo in bodo gledali. Spomnite se, ko je GURS dal prvič podatke ven. Ja saj je strežnik dol padel od samega veselja in veselice, ko so vsi gledali vse podatke vsepovprek, ker je vsak hotel vedeti, kdo ima koliko kaj v bistvu premoženja – ne koliko je kaj vredno. Potem so šele začeli delati primerjave, koliko je vreden itn. No, na tretji zgodbi so pa potem še ugotovili, da tisto, kar je njihovo, sploh več ni vpisano pod njihovo, ampak je kar pri sosedu, in podobne neumnosti. Tako približno je s tem sodnim registrom.

Zato pravim, da je ta stvar nedomišljena. Koncept, ideja, cilj je lahko dobrodošel in celo zelo iskren; tisto, kar se želi doseči s tem. Samo oprostite, je preveč odprta in preveč izpostavljena vsem "okužbam", ki prihajajo v tej smeri. Mi res delamo tukaj voajerizem na prvi točki. Za mene je to zaskrbljivo. Zraven tega naj še omenim nekaj. Ali je bila kakšna analiza narejena do sedaj, kaj se je pa zdaj zgodilo, ker ta sodni register ni bil odprt? Oprostite, podatek, ki sem ga slišal v predstavitev, mislim, da od ene od predstavnikov poslanskih skupin koalicije, da zdaj bodo pa hitrejši postopki, ker sodišča ne bodo rabila več toliko sklepov izdajati in ne vem kakšne neumnosti. Lepo vas prosim! Danes to ni več problem. Minister pravilno ugotavlja, ja včasih je to bil problem, danes to ni več noben problem. Ti sklepi so vsi obrazci – pogledajte, to se naredi, ne bom rekel v kolikšnem času. Tako / tlesk s prsti/, v enem trenutku se to naredi, sklep je zunaj in postopek je jasen in do teh podatkov prideš. Bivša sodnica mi prikimava, minister odkimava – ne vem, kdo ima prav. To tako je.

Zato pravim, da je ta stvar preveč resna, zato sem opozarjal na začetku, da se ne more takole nedomišljeno s skrajšanim postopkom iti skozi in zato bi morala biti redna obravnava. To pa ni več manjša sprememba. To ni manjša sprememba. To je ogromna sprememba. Drugo, kar je še bolj pomembno od tega, pa je, veste, enkrat sem slišal pred desetimi leti, če ne še dvanajst let nazaj – danes je pred tem, da bo šel v zapor –, ko je rekel, da to je pa zato, ker imamo ta zakon o varovanju osebnih podatkov in zdaj pa že vse ščitimo in vse je zaprto in nič se več ne sme vedeti itn. To je čisto narobe! Moram vam reči, ko sem to slišal od njega, sem rekel, da mogoče je pa res, porkamadona, zakaj imamo sedaj te osebne podatke. Odvisno je,

kakšen je tvoj interes. Ne nazadnje, spoštovanje do zasebnosti, strinjam se z ministrom, ko reče – on sicer z drugega spektra to razlaga in reče –, seveda mora biti prvi na vrsti človek in je zelo pomembno varovanje zasebnosti, tako družine in potem našteje vse pomembna področja, ki se dotikajo človeka. Ampak oprostite, tudi gospodarsko področje. Ni res to, kar reče nekdo, vstopil si v gospodarstvo, zdaj si del javnosti. Se ve, kaj je javno, in se ve, kaj je še vedno ne zasebno, ampak tudi v končni fazi poslovna skrivnost. Razumel bi, če bi mi sodni register odprli tako, da bi bilo več kot jasno, da dostopaš do podatkov iz javnega področja; se pravi, javnih podjetij, in da vidiš in verižiš, ko vidiš, kdo je v javnem podjetju, kdo ima pa še zasebno podjetje. To bi še razumel, to logiko odpiranja. Ne razumem pa logike, da bomo dostopali do zasebnikov, ker je zasebni kapital, ker je zasebna pobuda. Tega ne razumem. Upam, da se zavedate, kaj s tem počnemo.

V resnici smo edina država na svetu, ki to tako počnemo, na takšen način, s tovrstnimi podatki, s takšnim možnim enostavnim vpogledom. Ja, nekaj podobnega imajo v skandinavskih državah, ampak to niti približno ne tako, kot je tukaj predlagano. Zato je to res sporno in za razmisliti je, ali takšno rešitev sprejeti. Vem, da bo minister zopet odgovarjal, da ne; da ... To je njegovega naloga, saj v končni fazi ima svoj cilj in bo dosegel to. Ne vem, če je to res pametna odločitev, in boste – vsi skupaj bomo prestopili rubikon. Minister je znan po tem, da je v resnici v svojem obdobju, vsaj v zadnjem delu obdobja, se ukvarjal s temi stvarmi in ga je to res zelo motilo, ko je v resnici imel težave pri svojem delu, ko je dostopal do določenih podatkov, ... bla bla ..., in tako naprej. Mogoče je zraven videl še ta zunanji pogled, s katerim so se drugi ukvarjali. Danes je dobil pa izredno priložnost, da je še minister in zdaj je dobil pa orodje in moč, da to celo naredi. Ampak, to je njegov aspekt, to je njegov pogled.

On pravi tako, prav je ugotovil na začetku in moram ponoviti to, "če ne danes, pa čez deset let". Ja, za božjo voljo, od kdaj je pa Slovenija tista prva, ki je to naredila na celemu svetu? Prvi smo to pogruntali, da moramo to narediti. To nas bo pripeljalo do točke, boste videli, ko bo imelo hujše posledice. Veste, ker nekaj je, tako kot je rekel minister, saj je fantastično omenil, da nekoč so bili bančni podatki zelo zaprti, zdaj zadnja leta, hvala bogu, so že odprti ... Saj ni res! Bančni podatki so še vedno zaprti, samo ve se, kdo pa lahko dostopa in pod kakšnimi pogoji in na kakšen način do njih. Razen, kar smo prenesli na DUTB. In že takrat je potekala v prejšnjem mandatu tudi zelo resna diskusija in debata. Ne nazadnje imamo ob diskusiji izračuna dokapitalizacije naših bank zdaj diskusijo. Saj vidite ta manever medijev, ko rečejo, zakaj ne odpremo in pokažemo ... Ja, kdo pa je tisti meritor, da bo določal, kaj se bo odprlo in česa ne pri teh podatkih? Ta korak je bil seveda narejen, pa je bilo takrat opozorilo

ECB pa je bilo opozorilo Banke Slovenije, da ne tega početi, in ne nazadnje vse banke. In smo spet eni in edini, ki odpiramo vse te podatke. Nekaj podobnega, ne na ta način, podobnega počnemo tukaj.

Samo opozarjam, da ko enkrat nekaj odpreš, težko razložiš, zakaj boš zaprl; in kar je še hujše, ko zapreš, zakaj je za tiste, ki so pa bili v tistem vmesnem času, pa vse veljalo, da je vse odprto. Zato, ko enkrat vrata odpreš, jih nikoli več ne zapreš za te stvari. To se mi zdi res, res ... Ne, s strani ministra je bila premišljena poteza, ampak s strani Državnega zbora, da bo to potrdil, pa res nepremišljena poteza. Zraven tega ne pozabiti, Zakonodajno-pravna služba je imela tukaj zelo jasne pomisleke, tudi z ustavnega vidika, kršenje ustave. Imela je ogromno pripomb, nekaj jih je bilo popravljeno z vidika nomotehnik in tako naprej, ampak bistvene, tiste ključne pa ne. In ne se sprenevedati in ne se skrivati z besednimi zvezami: Enkrat je treba začeti, zaupajmo ministru ... Malo razuma pa mora biti tudi v naših glavah!

Druga stvar, informacijska pooblaščenka. To je zanimivo, da sta se dva različna organa oglasila in zelo jasno opozorila, da tukaj smo šli čez rob. Tukaj ni problem Möderndorfer pa opozicija pa ne vem kaj še vse, to je brez zveze. Institucije, katere imamo ustanovljene, zato da povedo svoje mnenje, da greš čez rob; ker tu stoji zadaj stroka, ne politika. Stroka! Na katero se vsi tako radi sklicujemo. Ne! In še po skrajšanem postopku!

Minister že drži mikrofona, hoče mi odgovoriti. Saj bom še pet minut si pustil, da bom imel še kaj rezerve. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Gospa Marjana Kotnik Poropat, ste želeli proceduralno? Potem pa se boste lahko prijavi. Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič. Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsedujoča.

Ne bom šel tako: tak tak tak. Mislim, da smo to že dali skozi. Odgovarjam vam zato, ker verjamem, da verjamete, kar govorite, in verjamem, da vi verjamete, da jaz verjamem, kar govorim.

Edino stvar, ki bi jo rad zelo jasno, ker ste imeli tak nagovor, povedal. Nismo prvi, ki to počnemo, celo gospod Möderndorfer je povedal, da imajo v skandinavskih državah tako, ampak ne čisto na isti način ... Seveda nimajo čisto na isti način, ker imajo drugače državo postavljeno. V skandinavskih državah bi lahko vaše dohodninsko napoved poiskal na internetu, večina skandinavskih držav ima dohodninske odločbe vsakega državljanca na internetu. Veliko držav ima tako rešitev, čisto take nobena ne, zato ker države nimajo čisto takega sodnega

registra, kot ga imamo mi. Zadeva je že odprta, se pa strinjam, ko bo pa čisto odprta, bo pa čisto odprta; ampak zadeva je že zdaj odprta, firme kupujejo to in tako naprej. V bistvu sem hotel samo to še enkrat povedati, ker zdaj je bil narejen en apokaliptičen scenarij; zdaj bo pa nekaj privrelo na plan, kar ne bo več mogoče v steklenico spraviti, ko se enkrat odpre. Zadeva je že odprta, samo vsakemu ni dostopna! Ne gre samo za to, da ni vsakemu dostopna, dostopna ni raziskovalnim ustanovam, ki danes ne morejo delati analiz in tako naprej, ki bi pa lahko bile pomembne. Poznam ljudi. Stroka, tudi drugi del stroke, resni ljudje, ki se tudi ukvarjajo z varstvom osebnih podatkov, so se oglasili okrog tega, objavljali članke. Tako da, bi bilo lahko ... V končni fazi, ko črto potegnemo, je tako, gre za konceptualno spremembo. Glede skrajšanega postopka sem že rekel, da sem se marsikaj naučil, glede tega, da bo pa s tem zasebnost propadla, pa nikakor ne.

Še nekaj je treba vedeti; vse to, kar je bilo rečeno tudi s strani poslanca gospoda Möderndorferja, da ne bo pomote, ti danes, že danes, ko stopiš v poslovno sfero, nisi kar skrit in tako naprej. Vsak lahko pogleda in če si espe, tudi za tvoj EMŠO zve pa za tvojo davčno številko, ker jo imaš enako, če pogledaš na Ajpes. Ne moreš pa vedeti – se pravi, vedo, da si v poslovnem okolju, imajo tvoj naslov, imajo običajno celo tvojo davčno številko, če si espe, to je že vse zunaj, ne moreš pa vedeti, ker imaš na drugi strani tega človeka bodisi kot poslovni subjekt, bodisi kot mogoče iskalec zaposlitve, bodisi kot potrošnik, koliko ima tisti Jože s. p. ali pa Jože, d. o. o., potem še naprej firm. To lahko v mnogih državah zveš. Pri nas ne. Če boste podprli ta zakon, se bo tudi pri nas to lahko izvedelo.

Ne dvomim pa, da bo zakon doživel ustavno presojo, imamo močne argumente, da ga branimo. Kakšna bo odločitev – in ne me, prosim, zdaj napasti, ne more minister za pravosodje reči, da ne ve. Saj noben ne ve, saj ga ni poslanca tukaj, ki ne bi že vsaj en mandat bil poslanec, da ne bi Ustavno sodišče česa razveljavilo. Saj to je pa smisel delitve oblasti! Pomembno pa je, da so argumenti soočeni in tukaj, samo če bomo šli pogledati magnetograme tistega odbora, bomo videli ogromno ogromno argumentov. Okej. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar. Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa.

V svoji razpravi bi hotela narediti to distinkcijo med tem poimenovanjem zasebnosti osebnih podatkov v tem res ožjem pomenu, ki se veže na nas, torej naša osebna stanja, in pa tem, ko dejansko za svojo zavestno odločitvijo stopimo v eno drugo sfero; v sfero poslovnega, v

sfero javnega na nek način. Tu vsekakor razlika obstaja in tukaj na vsak način obstaja javni interes za tem, da zagotovi transparentno in varno to poslovno okolje. Tako mislim, da teh dveh delov ne moremo enačiti. Jih je pa treba obravnavati z vso skrbnostjo. Mislim, da smo tukaj s tem, kar že imamo v obstoječi zakonodaji, to pokazali, po drugi strani pa tudi omogočili vsem tistim, ki se zavestno odločajo, da vstopijo v poslovno okolje, da imajo možnost na podlagi podatkov, ki jih lahko vidijo in preverijo, sprejemati ustrezne poslovne odločitve. Po drugi strani, da so tudi lahko seznanjeni s temi podatki, ki jim omogočajo presojanje tveganj, v katere se spuščajo na tem parketu. Mislim, da je to nujno potrebno, če želimo imeti neko varnost, stabilnost, predvidljivost in v končni fazi tudi varnost pravnega prometa.

Želela bi se navezati na svojega razpravljavca predhodno, ko pravi, da bomo tukaj razširjali razne zgodbe in hobotnice. Mi že danes imamo dosti zgodb in hobotnic in mislim, da s tem ne bomo naredili toliko več teh zgodb. Morda bodo te zgodbe različne, ampak imamo jih. S tem tudi ne želimo in ne bomo rešili problema raznih veriženj tega. To ni namen teh današnjih predlogov sprememb.

Namen pa je, da naredimo ali pa omogočimo neko transparentnost, damo možnost vpogleda, da vidimo, da je mogoče na zbirnem izpisu to dobiti, da to lahko dobi vsak. To je namen, ne namen veriženja. In tudi nič narobe ni, zakaj pa ne, če nekdo presodi, da je lahko v treh, štirih družbah, da je družbenik, zakaj pa ne, saj naša gospodarska pobuda in udejstvovanje je svobodno. Tako da smo lahko – ampak, zakaj pa se tega ne bi smelo v končni fazi videti? Zakaj se ne sme vedeti, da sem jaz udeležena v toliko in toliko družbah? Zakaj pa ne? Pomembno je to, da omogočimo ta vpogled, da omogočimo to, da je to vidno in da lahko omogočimo vsakomur, da se na podlagi podatka, ki ga pridobi, lahko odloči, ali bo šel v neko poslovno igro ali ne. Mislim, da s tem ni nič narobe in ne gre za odkrivanje kakršnihkoli poslovnih skrivnosti v nadaljevanju.

Mislim, da je to čisto druga tema – poslovna skrivnost. Ne gre za takšne podatke! Že zdaj so podatki, o katerih se danes tukaj pogovarjamo, vpisani v sodnem registru. To niso poslovne skrivnosti, poslovna skrivnost je nekaj drugega. Ne mešajmo poslovne skrivnosti in tega, kaj je opredeljeno kot poslovna skrivnost, s tem, kar je vpisano v sodni register. To sta dve različni stvari in ne bomo posegali na ta področja. Tudi se strinjam, da je prav, da se varuje poslovna skrivnost, ampak na drugačne načine, za to imamo drugačne instrumente in druge podlage. Danes tukaj torej želimo, da omogočimo vpogled, torej omogočimo pridobitev teh podatkov, in da jasno razmejimo med tem, kaj je poseg v neko osebnost, osebno sfero, in tistim, kje je zdaj ta prehod. Je pa res, da je ta prehod zelo tanek. Je res, da tukaj ni velike rdeče črte,

ki nas na to opozarja, ampak je zelo majhna, na katero moramo biti pozorni. In tudi mi, še enkrat, se zavestno odločimo, da bomo prestopili to črto, in s tem prevzemamo tudi vso tveganje in vso odgovornost zaradi tega, da smo prestopili v to sfero. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa. Minister je prej povedal, da bi se z amandmajem strinjal, če bi bili za to ustrezni pogoji. Dejstvo je, da zakon tudi sedaj omogoča in bo tudi naprej omogočal, da vse listine in podatki pred 2008. letom bo mogoče zagotoviti na podlagi pisne zahteve. Torej nek odgovor je in ti podatki neke morajo biti. In, če je volja, potem bi se pač ti podatki združili, ustrezno pripravili, ki se potem posredujejo naprej tistemu, ki jih zahteva, in hkrati spremenili v elektronsko obliko, kjer bi potem lahko prišlo do dostopa, o katerem vi govorite. Danes govorite o transparentnosti in vsem ostalim, ampak glejte, razlike delate. Tisti, ki je bil v različnih podjetjih in je imel številna podjetja, je bil v ne vem kakšnih svetih – tega ne boste vedeli za vse tiste pred 2008, za vse ostale pa boste.

Če je minister prej povedal, da so ti podatki na različnih koncih in tako naprej, ali ste prepričani – zdaj ga ni notri, pa verjamem, da sliši –, da so podatki, ki so trenutno v sodnem registru, celoviti? So natančni? Predstavljajte si, da bo jutri na spletu kup nekaj informacij in potem se bo izkazalo, da te niso natančne, so napačne celo. Tukaj je treba govoriti o človeku, kajti veste, to pa bo lahko velik problem. Zakaj se ne lotite sprememb po nekem rednem postopku, pogledate najprej, kaj sploh je omogočeno, kaj ni omogočeno, kakšne so te evidence in ne, da nekaj na vrat na nos sprejemate, zato da se dobro sliši, na drugi strani pa boste lahko naredili ogromno krivic. Upam, da bo tega čim manj. Ampak žal mi je pa že danes vseh tistih, ki jim bo s tem narejena ne samo osebna, ampak lahko tudi zelo velika poslovna krivica. To pa je problem.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

K besedi se je prijavila še gospa Marjana Kotnik Poropat. Ker vidim, da je več želja, potem prosim za prijavo.

Najprej ima besedo gospod Igor Zorčič. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospa podpredsednica, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Danes slišimo neke očitke, da sprejemamo zakonodajo, ki je v nasprotju s človekovimi pravicami. Iz prakse poznam vrsto primerov, ko so se ljudje zatekali na sodišča, ker na primer niso dobili plačanih svojih poslov, pa jim je bilo marsikdaj rečeno, saj država pa

vendarle ne more za tebe skrbeti na vsakem koraku. Daj se pozanimaj o tem, s kom greš poslovat. Veste, in ko se želiš pozanimati, s kom greš poslovat, rabiš za to nekakšno ugodno okolje. Ta zakon oziroma Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru omogoča to okolje, da nekdo, preden bo šel v poslovni odnos z nekom, da pogleda, sploh s kom lahko gre. Pa ne za neke velike denarje, sploh če gre za nekega samostojnega podjetnika, ki se šele spravlja na nek trg, ampak preprosto gre na internet in pogleda, s kom ima opravka. Takemu podjetniku potem res ne bo izgovora, da se ni mogel pozanimati, s kom gre v posel, in da država ni dovolj naredila zanj.

Drži. Tudi ti osebni podatki so človekove pravice, pa vendarle situacija v Sloveniji kaže na to, da jih je mogoče postaviti na tehnicu z nekim zaupanjem v gospodarstvu in to zaupanje je glede na izkušnje gospodarstvenikov, ki ne dobivajo svojih plačil, ki jih marsikdo prepelje žejne čez vodo na način, da ustanovi novo firmo in potem spet novo pa prenese poslovanje na novo ali pa, recimo, slabe posle pusti na neki z dolgovi obremenjeni firmi. Se pravi, ta praksa kaže na to, da je treba, če gre res tu za neke človekove pravice, da jih je treba malce omejiti in dati prednost tistim, ki se želijo, zato da se bodo v prihodnosti izognili sodišču, pozanimati o tem, s kom gredo v posel. Tako nimam pomislekov o tem, da bi takšen zakon podprl. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič.
Izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Torej, dodala bi tako, da v tej temi, ki jo danes obravnavamo, moramo brati celoten zakon, ne samo posameznih določb, ker se mi zdi, da je bilo veliko veliko stvari danes izrečenih kar nekako na pamet.

Kot prvo, kar se tiče javnega interesa, je jasno opredeljeno k 2. členu zakona o sodnem registru, ki pravi, da se podatki v sodni register vpisujejo zaradi varnosti pravnega prometa. Torej, to, kar je bilo rečeno s strani Poslanske skupine NSi, v celoti drži.

Če potem pogledamo, 7. člen zakona govori, da je sodni register javna knjiga. Predmet vpisa, subjekt, so pravne osebe. Nikjer ne govori o fizičnih osebah, ampak samo o pravnih osebah. Tisti, ki je vstopil v pravno osebo, je del pravne osebe, ni več del fizične osebe. Vedno, ko imajo javno knjigo, če želimo neke podatke zamejiti v njej, mora biti izrecno navedeno, kateri podatki so zamejeni. Samo kot primerjavo, če pogledamo Zakon o društvih je v njem izrecno navedeno, kateri podatki niso javni. V tem primeru, ko pogledamo sodni register, te omejitve ni niti v eni določbi. To pomeni, da so ti podatki že sedaj javni. Gre pa samo za

vprašanje, na kakšen način so dostopni. To, kar danes urejamo, je samo oblika dostopa. Do sedaj smo te javne podatke dobili tako, da smo šli fizično in smo te podatke dobili. Sedaj bomo te podatke dobili preko spleta. Drugo pa je tisto, kar govorimo danes tukaj, o zlorabah teh podatkov; o tem, da bomo videli hobotnice in podobno. To je pa spet drugi pojem, ki ga obdeluje Zakon o varstvu osebnih podatkov in govori o obdelavi osebnih podatkov. Tisti, ki to počne, mora za to imeti dovoljenje. Torej, tisti, ki bo pogledal te osebne podatke in jih bo uporabil zase, tukaj ne bo šlo za zlorabo. Če bo pa nekdo verižil te podatke, zato da jih bo zlorabljal v neke druge namene, je pa to zloraba osebnih podatkov.

Zato menim, da je bil velik del razprave danes usmerjen pravzaprav v napačno smer in da tukaj pravzaprav ne gre za konflikt človekovih pravic z javnim interesom, ampak da gre preprosto samo za drugačno obliko pridobivanja podatkov, ki so že tako javni. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Od kolega sem slišal, da smo govorili o človekovih pravicah. Jaz nisem govoril o človekovih pravicah, govoril sem o ustavnih določbah. Ampak mogoče je pa mislil na kakšnega drugega razpravljavca. Tudi mogoče.

Zakaj sploh omenjam to? Namreč, sedaj spet poslušam, ko vstopiš v firmo, se pravi, ko jo ustanoviš, si se sam odločil, da postanejo tvoji osebni podatki javni podatki. To ne drži. To res, upam, da veste, da to ne drži. In ta zgodba, češ, sodni register je javen in vse, kar je tam objavljeno, je javno. Ja, ampak zakaj že danes niso ti podatki v sodnem registru? Za božjo voljo, sedaj zakon spreminjamo, zato da bo tisto, kar do sedaj ni bilo javno, postalo javno. V tem je razlika! Na to vas opozarjam, zato imamo danes čas, da nehamo s tem.

In drugo, naj omenim to, kar je informacijska pooblaščenka zelo jasno omenila, pa tega nisem hotel sploh omenjati, sedaj pa bom ravno zato, ker se nekateri sklicujete na to, kako pri vstopu v poslovanje podjetij postanejo tvoji podatki javni, še posebej če zasledujemo cilj, da bo zadeva transparentna. Poglejte, jaz več nič ne dam na te besede, če so izrečene samo zato, da dosežemo cilj, da bo nekaj sprejeto. Mene zanimajo učinki. Trdim, da ko bomo imeli takšen sodni register, na koncu tistih zelenih ciljev, s katerimi hočemo doseči, ne bomo dobili. Oprostite, kaj pa je to za ena garancija, kaj bo – recimo, ta primer bom vzel, ki ga sedaj že trije ponavljali –, da bo človek, ki se hoče zaposliti v podjetju, vedel, v katero podjetje je prišel, in lahko videl, ali ima to podjetje še tri podjetja? Kaj ima pa to veze? Ali je to nezakonito ali kaj? Tukaj moramo pa malo razčistiti, ali je to javni interes. Če bi bil to javni interes, da razkrijemo nekaj, kar je

prepovedano, potem razumem, ampak to ne more biti javni interes. Zato vas kar najprej pozivam in kličem, dokažite mi, da je to javni interes in v javnem interesu to počnemo. To ni noben argument. Ker če bi bilo to res, bi to že pred 50 leti naredili ali pa vsaj pred 10 leti, ko smo šli v drug sistem, pa smo se potem po 10 letih nekaj naučili, pa temu ni tako.

No, pa pojdemo naprej. Ena od odločb sodišča leta 2007, 2008, to sta bili znameniti sodbi Satamedia in Bavarian Lager, so lepo napisali sodniki naslednji stavek – in zdaj pa pozor in dobro poslušajte tisti, ki ste to ponavljali zdaj kot pokvarjene plošče: "Posamezniki, ki vstopajo v sfero poslovnega delovanja, se ne odpovedo pravici do zasebnosti in varstvu osebnih podatkov." Skratka, govorimo o zasebnosti in ne javnih podatkih. Zato vam govorim, da to ni javni podatek. Nas pa nekdo danes tukaj prepričuje, da je treba odpreti in narediti vse javno. Te odločbe že obstajajo.

Druga stvar, spomnite se primera iz sodbe leta 2009, ko je sodišče odločalo o proaktivni objavi prejemnikov kmetijskih subvencij. Gre za porabo javnega denarja in je takrat sodišče zelo jasno reklo, da se ne sme takšnih podatkov javno objavljati. Lahko jih dobiš, če zahtevaš po sklepu, vendar ne javno in ne na internetu. Mi pa ne! Javno, transparentno, vse! O tem vam govorim. Nimam jaz težav s preganjanjem lumpov, daleč od tega, da koga branimo, ampak težave imam, da vem, da ko enkrat nekaj objaviš na internetu, pozabite – forget it for all time; tega ne boste več dol spravili, vsi imajo dostop do tega.

Spomnite se primera, sodba, ki je bila Google Spain, tam je sodišče jasno zapisalo, da samo ekonomski interes ni dovolj za poseg v zasebnost in da transparentnost nima samodejne prednosti pred varstvom osebnih podatkov. Če že govorimo o tem, in tukaj se moramo zamisliti in se nehati sprenevedati, zato sem vam na začetku zelo jasno povedal – ne se igrati z besedami, ker vsi padajo na te štose. Ste za transparentnost? Seveda smo za transparentnost! Ste za to, da lovimo barabe? Smo za to, da ulovimo barabe! Ste za poštenost? Seveda smo za poštenost! Ampak, kaj pa se zadaj skriva za tem?! To je pa problem. Zato vas prosim, kolegi poslanci in poslanke, ne padajte na štose transparentnosti, ker ni vse lepo, kar je lepo zavito v škatli. Vi se boste odprli. Ne vi, vam, poslanci in poslanke, vi ste že pregledani tako, kot je treba. Govorim o tistih, ki ne vstopajo v to javnost.

Hvala lepa. Zaključil sem za danes.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

K besedi se je prijavil minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič. Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala.

Niste zaključili. Ne, šalim se.

Samo to, ker ste nekajkrat ... Še enkrat, glejte, da ne bomo preveč dramatični. Ti podatki so že danes javni in so dostopni vsem, so na spletnem portalu. Problem je, ker je samo prva linija, samo to, da veš, da ima nekdo firmo, ne veš pa, v kakšnih nadaljnjih povezavah je on. Mislim, da so drugi poslanci tudi povedali, zakaj in kako je to pomembno.

Kar pa se tiče, ker je bilo več citiranj odločb Ustavnega sodišča, Evropskega sodišča. Ustavno sodišče je med drugim tudi reklo, "da je dolžnost zakonodajalca skrb za integriteto poslovnega okolja, kar zadeva takšno ureditev, da se iz poslovnega okolja izločijo posamezniki, ki niso vredni ali sposobni, da sodelujejo v gospodarskem podjetju. To dolžnost država izpolnjuje tako kurativno, torej s preganjanjem in izločitvijo tistih subjektov" – bla bla bla –, "... z omejevanjem glede ustanavljanja gospodarskih družb. Po drugi strani pa to dolžnost lahko država izpolnjuje, zagotavlja tudi preventivno, in sicer tako, da z namenom varovanja pravnega prometa, ki posledično prinese tudi učinkovitejše delovanje trga in omogoči poslovnim subjektom in osebam, ki s poslovnimi subjekti sodelujejo – potrošniki, delavci in druge osebe –, pridobitev vseh relevantnih podatkov o tem poslovnem subjektu." Temu sledi. Potem je Ustavno sodišče večkrat reklo, da skrajno liberalistično pojmovanje podjetništva ni v skladu s slovensko ustavo. To je Ustavno sodišče reklo, pa se malokrat ... In tukaj, "to je še vedno najboljša ustava, izvod ustave ...", "zakon določa način pridobivanja in uživanja lastnine tako, da se zagotavlja njena gospodarska, socialna in ekološka funkcija", potem imamo podjetništvo, "gospodarska pobuda je sicer svobodna, vendar zakon določa pogoje" in tako naprej, in "gospodarska dejavnost se ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo" in tako naprej.

Saj vsi ti argumenti, sem prepričan, res, da bodo neke enkrat predstavljeni tudi pred Ustavnim sodiščem. Oglasil sem se izključno zato, ker je gospod Möderndorfer, kar sem mu tudi že večkrat rekel, z zelo dobro retoriko uspel mogoče vzpostaviti nek strah, zdaj pa vi spuščate na internet nekaj, kar ne bo več mogoče notri potegniti in svet se bo sesul. Še enkrat: mnoge države to že imajo, čas je, da mi to dobimo, zaradi zaupanja v pravnem prometu, ne zaradi nekega mojega fetiša na transparentnost. Mislim, da vse, kar bo iz tega prišlo, je lahko samo dobro. Razen tistega – to sem pa prej pozabil povedati. Ja, to je pa dejstvo, vsaka transparentnost na začetku pomeni voajerizem. Res je. Ko je GURS dal – ali je baza GURS na splošno dobra? Mislim, da je, čeprav mislim, da ima preveč podatkov. Dobra je za vsakega državljana. Na začetku je pa seveda server dol padel, ker je vsak hotel sosede gledati in tako naprej. Enako se je zgodilo s Supervizorjem. Supervizor je, mimogrede, neprimerno večji poseg v načelo sorazmernosti. Informacijska pooblaščenka ga je takrat podprla. Kaj se je zgodilo, ko smo ga dali gor – ni nam

server padel, dva milijona in pol klikov je bilo in v glavnem so bili ful zasebni kliki. Ljudje so iskali, kaj, kdo – saj veste, vse tisto.

Danes ga skoraj ni človeka, ki bi rekel, da je to produkt, ki je škodljiv, ne glede na politično barvo. Verjamem, da bomo s tem dosegli enako. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

Za mojo razpravo me je – čeprav sem se prej pripravila za nekaj drugega – spodbudil gospod Möderndorfer. Ker se ne morem strinjati z vsemi njegovimi ugotovitvami, bi rada povedala naslednje.

Gospa Kozlovič je lepo povedala, čemu je namenjen Zakon o sodnem registru, da se tu vpisujejo podatki o gospodarskih družbah, se pravi, o družbenikih, in kaj vpisujemo v Zakon o varstvu osebnih podatkov. Kot naslednje bi rada rekla, da zelo spoštujem prizadevanja, da zaščitimo osebne podatke državljanov, da je to zelo pomembno. Ko pa gre za neke javne interese, interese naših državljanov z druge strani – pa bom potem razložila, kaj sem pri tem mislila –, pa seveda ne morem podpreti tega oziroma sem se tudi na odboru potem odločila in sem podprla določilo v tem zakonu, da se podatki o gospodarskih družbah in družbenikih, o članih nadzornih svetov in tako naprej posredujejo državljanom kot javni podatki.

Podpiram tudi stališče ministra, ki je govoril o zaščiti zasebnosti človeka, ki ima prednost pred zaščito korporacij, lastnine in tako naprej. Tudi sama menim, da je v naši družbi, v naši Sloveniji, oseba oziroma človek premalo zaščiten. Pa bom povedala, zakaj. Glejte, v preteklosti smo imeli številne probleme. Lahko smo gledali na televiziji grozljive podatke, kako so nekateri podjetniki – predvsem je bilo to, kolikor se zdaj spomnim, v gradbeništvu, v podjetjih, kot je Vegrad, na primer, potem zasebni podjetniki v gradbeništvu –, kako so izkoriščali te delavce. To je izgledalo, kot da smo v suženjskem razmerju. Ljudje so bili brezpravni, niso dobili plač, niso dobili primerne bivališča – to govorim za tiste, ki so bili iz Bosne in iz drugih krajev, ko so prihajali v Slovenijo. Potem bi opozorila tudi na druge naše delavce, ki so v številnih podjetjih pošteno delali, podjetniki pa jih niso plačali, niso jim osebni dohodkov plačali, niso jim odvedli prispevkov, niso odvedli teh administrativnih obveznosti za kredite, ki so jih odtegnili in tako naprej.

Skratka, šlo je za izkoriščanje delavcev, za ponižanje, razumete, človeka, ki je delal za nekoga in potem ni dobil niti za kruh. Po drugi strani tudi ti podjetniki niso plačevali drugim podjetjem in tako naprej ... Skratka, prišlo je do velikih goljufij in okoriščanja posameznikov. Mislim, da je rak rana v tem, ker smo mi dovolili,

da se je uknil SDK, in tukaj se je vse začelo. To je malo zdaj o zgodovini, ker bi rada obrazložila in utemeljila, zakaj o tem govorim. Tudi danes, pogledajte, še vedno nismo sprejeli Zakona o preprečevanju dela na črno, pa še vedno se to dela, imamo še danes premalo inšpektorjev, ki bi skrbeli za to, da se ljudi ne bi več izkoriščalo. Torej, ta zaščita človeka pred kapitalom, hočem to opravičiti, zakaj to trdim.

Ta novela, o kateri razpravljamo, je pripravljena s ciljem, da dosežemo večjo transparentnost podatkov gospodarskih družb in drugih pravnih oseb, ki se vpisujejo v sodni register in delujejo v pravnem prometu. To je ta cilj, ki ga tudi jaz podpiram, in zato menim, da vse drugo je manj pomembno. Pomembno je to, da bomo naredili red v našem gospodarstvu, v naših družbah. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Opažam, da ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo skladno s časovnim potekom seje zboru odločili čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, prekinjam pa tudi 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 15.15. Hvala.

(Seja je bila prekinjena ob 14.43 in se je nadaljevala ob 15.15.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslance in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo prekinjeno sejo zboru. Prehajamo na glasovanje zboru o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 30. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga sklepa o soglasju k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, ki se glasi: Državni zbor daje soglasje k Programu dela in finančnemu načrtu Agencije za energijo za leto 2015 z dne 4. 12. 2014.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za jih je glasovalo 46, proti pa nihče. (Za je glasovalo 46.) (Proti nihče.) Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 3. 3. 2015.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu. Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za jih je glasovalo 13, proti pa 48. (Za je glasovalo 13.) (Proti 48.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 2. členu. Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev. Za jih je glasovalo 45, proti pa 13. (Za je glasovalo 45.) (Proti 13.) Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 5. členu. Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 43. (Za je glasovalo 17.) (Proti 43.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 6. členu. Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti 43. (Za je glasovalo 14.) (Proti 43.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 7. členu. Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 43. (Za je glasovalo 17.) (Proti 43.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 10. členu. Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti 49. (Za je glasovalo 13.) (Proti 49.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo glasovanje o amandmajih in drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 2. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje? (Ne.)

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 13.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo prekinjeno 11. točko dnevnega reda – Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi, skrajšani postopek.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 3. 3. 2015.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti 43.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 7. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti 43.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagana amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 13.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 3. 3. 2015.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 43.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo glasovanje o amandmaju in drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani

amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Pred nami je zakon, za katerega se je koalicija odločila, da ga bo pač odprla, se opravičujem, podprla, pod geslom: omogočimo ljudem vpogled, koliko imajo ljudje podjetij, naj bo to javno dostopno, brezplačno, transparentno, saj se bodo lažje zaposlovali, ker bodo vnaprej vedeli, h komu gredo in kakšen je.

Mi smo prepričani, da je to škodljiv zakon; škodljiv zato, ker počnemo nerazumen korak iz enega preprostega razloga, ki ne bo imel nobenih učinkov; drugič, ni izkazanega bilo javnega interesa, in ne pozabimo, ko gledamo v sodni register, se moramo zavedati, če imamo pred seboj preprostega človeka, ta človek nikoli ne bo vedel, ali bo to podjetje, kjer se želi domnevno zaposliti – takšna je bila ves čas ta obrazložitev – in v kakšno firmo vstopa, ne bo iz registra vedel, ali bo to podjetje poravnavalo obveznosti, plačevalo po zakonu vse prispevke in davke. Iz tega sodnega registra se tega ne da izvedeti.

Zato vse primerjave in opravičevanja, da bo to sedaj pa transparentno in dobro, so seveda prazne marnje in zato zatrjujem, da je to škodljiv zakon na dolgi rok, kajti enostavno koraka nazaj se kasneje več ne bo dalo delati. Zato bomo v Zavezništvu glasovali proti, ne bomo podprli tega zakona, bo pa vse narejeno, da pridemo do ustavne presoje tega istega zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC):

Hvala lepa.

V Poslanski skupini SMC menimo, da gre za subjekte in tudi za podatke o osebah, ki so prostovoljno in samostojno sprejele odločitve o tem, da vstopijo v poslovno sfero za nastopanje v pravnem prometu, in katerih osebni podatki so že tako objavljeni v sodnem registru in katerih vloga v družbah je bistveno za delovanje poslovnega sistema in pravno varnost. Za učinkovito in transparentno delovanje gospodarskega pravnega prometa je nujna zagotovitev jasne in pregledne strukture gospodarske družbe in tudi preglednost obstoja različnih povezav med različnimi gospodarskimi subjekti.

Menimo, da gre za temeljno in potrebno razlikovanje med sfero ozkega osebnega varovanja, torej osebnih podatkov, in pa prestopa v sfero, kjer vstopamo na področje javnega interesa in javnega ...

Tako menimo, da bo takšen predlog in predlagana sprememba zadostila in privedla k transparentnosti, varstvu pravnega prometa in gospodarskopravnih razmerij v celoti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): V Združeni levici bomo ta zakon podprli predvsem zaradi tega, ker prinaša neko večjo stopnjo transparentnosti, kar se tiče poslovanja v okviru sodnega registra.

Z ministrom se strinjamo, da so ti koraki potrebni, in nas veseli, da smo pravzaprav tukaj na nekem podobnem oziroma enakem stališču. Gre za to, da se socialisti borimo za to, da pride do demokratizacije na vseh ravneh družbe in ta zakon na nek način vsaj deloma pristaja na to.

Seveda pa je istočasno treba razumeti, da stvari, kot jih določa ta zakon, po svoje že obstajajo, vpogled v te podatke je mogoč na takšen ali drugačen način. Kar želim pa s tem povedati, je pa to, da sam zakon s tem ukrepom ne bo prinesel tega, da bi vse te nepravilnosti, ki se dogajajo z veriženjem podjetij in tako naprej ter nespoštovanjem delavskih pravic, plačevanjem prispevkov in tako naprej, ne bo odpravil. Je pa en korak bližje k temu cilju, ki se ga očitno – oziroma vsaj upamo – ta vlada in pravosodni minister zadali. Zato ponavljam, da bomo v Združeni levici glasovali za ta zakon, ampak istočasno pričakujemo oziroma po svoje tudi zahtevamo od Ministrstva za pravosodje, da bo še temeljiteje v tej svoji reformi, ki bo ponovno še enkrat obravnavala tudi ta zakon, skupaj z ostalimi štirimi, o katerih govorimo na tej seji, upoštevalo vse te ukrepe, o katerih je treba razmisliti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Izčrpali smo obrazložitve glasu ... Obrazložitev glasu v imenu Nove Slovenije – krščanskih demokratov gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsednik!

Še enkrat bi rada poudarila, da poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru podprli, ker menimo in smo prepričani, da gre za ukrep, ki bo prinesel več reda in pravne varnosti v naše poslovno okolje.

Še enkrat bi rada poudarila, vsak ki vstopa v poslovno okolje, v poslovni svet, kamor vsak posameznik vstopa prostovoljno, mislim, da se nivo zasebnosti vsakega posameznika zmanjša oziroma postajajo nekateri njegovi podatki širše dostopni. Še enkrat poudarjam: vsak vstopa v ta sistem prostovoljno, nihče ne gre pod prisilo, in mislim da tisti, ki so poštene, ki vstopajo v to in imajo poštene namene, s tem

nimajo nikakršnih težav. Je pa res, da v državi je treba vzpostaviti in zagotavljati ustrezne mehanizem, ki ne omogočajo in tudi ki sankcionirajo zlorabe.

Mislím, da je to prvi korak k temu. Zato v Poslanski skupini Nove Slovenije to podpiramo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Izčrpali smo ... Še v lastnem imenu? Potem pa prosim za prijavo.

Obrazložitev glasu gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ta zakon bom podprl, kot sem že prej pojasnil.

Ko pride do situacije, ko nekdo ne dobi plačanega svojega posla, marsikdo, ki je na strani države, reče, saj država pa ne more zate poskrbeti. Nekaj pa moraš sam se pozanimati, s kom hodiš, s kom greš v poslovno razmerje. Ta zakon ureja prav te situacije, ko bo nekdo, ki se bo odločil, da bo šel v poslovno razmerje z drugo osebo, lahko preveril njene podatke. Ne rečem, da so v nekaterih sistemih te pravice nekako omejene, ampak pri nas smo seznanjeni s situacijo, zlahka je ustanovljati nova in nova podjetja, dobre posle prenašati na nove, slabe posle pustiti na starih in prav v izogib takšnim situacijam in preslepitvam, kjer se lahko nekdo skriva za neko novo firmo, bo ta zakon omogočil dobrovernim poslovnežem, da se bodo pozanimali o tem, s kom gredo v posel.

Zato ta zakon podpiram. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Zakona ne bom podprl točno zaradi tega, ker ne bo omogočal vsega tega, kar ste zdaj naštevali. Ne bo omogočal, da bi jaz lahko vedel, ali bom imel poravnani posel, zato ker bom videl iz sodnega registra – kaj? Tega ne bom videl! In ne bom mogel videti iz tega sodnega registra, zato ker ima on 3, 4 podjetja, da je zdaj, ne vem, bodisi baraba ali pošten. Tega se iz sodnega registra ne da videti. Se pa da videti množstvo nekkih podatkov, ki jih ta trenutek nihče ne rabi videti.

In tretje, ne mi ponavljati, da so stvari na prostovoljni bazi. Normalno, da ko ustanovljaš podjetje, da si se ti odločil, ampak ti se nisi odločil, da so podatki javni. O tem odloča zakon in to ni nič prostovoljnega! Zato ne zavajati ljudi, da se nekaj prostovoljno odločaš. Vse, kar predpisuje zakon, ni nič prostovoljnega, kadar narekuje, kaj se vse mora zgoditi.

To, da pa ubijamo s tem prihod še kakšnega, ki bi se šel lastno samostojno poslovno iniciativo – glejte, to pa zagotovo delamo tudi s tem zakonom. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na odločanje o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru po skrajšanem postopku.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 4.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 4. MARCA 2015 OB 15.38 IN SE JE NADALJEVALA 5. MARCA 2015 OB 9.03.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 5. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Jana Jenko, mag. Tanja Cink, mag. Klavdija Markež, gospa Jelka Godec, gospa Vesna Vervega do 11. ure, gospa Vojka Šergan do 11. ure, gospa Andreja Potočnik od 15. ure dalje, gospod Marijan Pojbič, gospod Benedikt Kopmajer, mag. Anže Logar, mag. Marko Pogačnik, gospod Jožef Horvat, gospod Franc Breznik, gospod Marjan Dolinšek, gospod Jože Tanko, gospod Primož Hainz do 15. ure, gospod Uroš Prikl, dr. Vinko Gorenak, mag. Branko Grims, sam od 12.30 do 14. ure, gospod Žan Mahnič od 15. ure dalje, gospod Igor Zorčič do 11. ure in gospod Kamal Izidor Shaker od 16. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O GRADITVI OBJEKTOV PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor, gospe Lidiji Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora. Poslanke in poslanci!

Konec leta 2013 je bila uveljavljena novela Zakona o graditvi objektov, ki je na podlagi tedaj uzakonjenega 156.a člena v nekaterih posebnih primerih nedovoljenih gradenj omogočila odlok izvršbe inšpekcijskih odločb, in sicer enoletni odlog, če gre za stanovanje inšpekcijskega zavezanca ali drugih oseb, ki nimajo drugega primerne stanovanja po določbah Stanovanjskega zakona, ali če gre za objekt, v katerem se izvaja gospodarska dejavnost in bi z izvršitvijo odločbe lahko nastala

hujša gospodarska škoda; največ triletni odlog, če je za legalizacijo nedovoljene gradnje zavezanec pri občini vložil pobudo za spremembo prostorskega akta in jo je občina sprejela, kar bi omogočilo pridobitev gradbenega dovoljenja, in do odločitve o zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja, če je bila vložena popolna zahteva za izdajo dovoljenja. Odlog pa v nobenem od navedenih primerov ni bil možen pri navadnih gradnjah, ki neposredno ogrožajo življenje in zdravje ljudi, promet, okolico in premoženje. Opisana rešitev je bila sprejeta na podlagi sklepa Vlade konec leta 2013, da se pristopi k pripravi in postopku sprejemanja posebnega zakona, ki bo uredil pogoje za legalizacijo objektov. Na podlagi omenjenega sklepa Vlade je bil v letu 2014 pripravljen in v enomesečno javno razpravo posredovan Osnutek zakona o ravnanju z nedovoljenimi gradnjami. Zaradi odstopa Vlade spomladi 2014 Vlada ni imela več pooblastil za usklajevanje, sprejemanje predlogov zakonov, zato se je jeseni 2014 na podlagi številnih pobud zainteresirane strokovne javnosti v javni razpravi odločila, da upošteva pobudo glede sočasnosti priprave in sprejemanja celovite prostorske zakonodaje in pravnih podlag za legalizacijo objektov. Spremembe prostorske in gradbene zakonodaje so v programu dela Vlade za leto 2015 in so predvidene za sprejetje na Vladi konec leta 2015.

Kljub navedenemu je treba poudariti, da je opisana rešitev hkrati sistemska rešitev, ki neodvisno od sprejetja zakona o legalizaciji predstavlja pravno podlago za upoštevanje načela sorazmernosti pri izvajanju inšpekcijskih ukrepov, upoštevajoč socialno in ekonomsko komponento oziroma upoštevajoč verjetnost, da bi bilo nedovoljeno gradnjo možno legalizirati na podlagi strokovno upravičene spremembe prostorskega akta oziroma vložene zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja. V primerih, ko se pokaže, da konkretne nedovoljene gradnje ne bodo mogle biti legalizirane, pa predpisani rok odloga omogoča ustrezen čas, ki je potreben, da se zagotovi nadomestna nepremičnina za preselitev. S predlagano spremembo 156.a člena, ki je predmet današnje obravnave, se predlaga podaljšanje in poenotenje rokov za odlog izvršbe, in sicer na 5 let, s tem da se bodo roki odlogov v že izdanih inšpekcijskih sklepih o dovolitvi odloga podaljšali po uradni dolžnosti. Podaljšanje tega roka ni potrebno samo zaradi poteka enoletnih odlogov izvršb, temveč tudi na podlagi ocene izvajanja te določbe v praksi, ki kaže, da enoletni oziroma triletni rok odloga pogosto ni dovolj dolg rok za ureditev vsega potrebnega, bodisi v zvezi z legalizacijo bodisi v zvezi z zagotovitvijo nadomestnega objekta in preselitvijo. Ne nazadnje je v zvezi s kriterijem ustreznega prebivališča na to opozorilo tudi Upravno sodišče v konkretni zadevi, v kateri je ob podobni argumentaciji prekinilo postopek odločanja in v zvezi določbami o ukrepanju pri

nelegalnih gradnjah sprožilo postopek ustavne presoje, ki pa še ni zaključen. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Danilu Antonu Rancu.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci ter predstavnica Vlade!

Poročilo odbora k Predlogu zakona o spremembi Zakona o graditvi objektov. Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 9. nujni seji dne 24. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o graditvi objektov, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada. V imenu predlagatelja je ministrica za okolje in prostor Irena Majcen pojasnila zgodovino in namen predlagane ureditve. Konec leta 2013 je bila uveljavljena novela zakona o gradnji objektov, ki je na podlagi tedaj uzakonjenega 156.a člena v nekaterih posebnih primerih nedovoljenih gradenj omogočila odlog izvršbe inšpekcijskih odločb. Z novelo je bil uzakonjen enoletni odlog inšpekcijskih odločb, če gre za stanovanje inšpekcijskega zavezanca ali drugih oseb, ki nimajo primerne stanovanja po določbah Stanovanjskega zakona, in če gre za objekt, v katerem se izvaja gospodarska dejavnost, ko bi z izvršitvijo odločbe lahko nastala hujša gospodarska škoda, to je največ 3-letni odlog, če je za legalizacijo nedovoljene gradnje zavezanec pri občini vložil pobudo za spremembo prostorskega akta in jo je občina sprejela, kar bi omogočilo pridobitev gradbenega dovoljenja. Odlog je bil uzakonjen tudi za primere, ko je inšpekcijski zavezanec vložil popolno zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja ali uporabnega dovoljenja. V nobenem od navedenih primerov pa odlog ni bil možen pri nevarnih gradnjah, ki neposredno ogrožajo življenje in zdravje ljudi, promet, okolico in premoženje. S predlagano spremembo 156.a člena se podaljšuje odlog izvršbe na 5 let, s tem da se bodo roki odlogov v že izdanih inšpekcijskih sklepih o dovolitvi odloga podaljšali po uradni dolžnosti.

Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj gospod Jernej Verbič je v predstavitvi mnenja Državnega sveta poudaril, da podpirajo rešitev v predlogu zakona o podaljšanju odloga izvršb v primeru nedovoljene gradnje iz enega oziroma treh let na največ pet let. Poleg načelna podpore pa je o predlogu zakona opozoril na nekatere pomisleke komisije v zvezi z obravnavano problematiko.

V razpravi so poslanci v pretežni meri izrazili podporo predlogu zakona, so se pa mnenja razlikovala glede dolžine moratorija, izraženi pa so bili tudi pomisleki o tem, ali bo v

moratorijskem roku ustrezno spremenjena zakonodaja oziroma da ne bo potrebno ponovno podaljševanje moratorija, glede na to da je bila sprememba te zakonodaje napovedana tudi v prejšnjih mandatih. Izpostavljena je bila bojazen, da bi rešitev lahko dala negativni signal in povzročila nadaljevanje gradenj brez pridobitve ustreznih dovoljenj, saj bo določba poleg lastnikov že zgrajenih črnih gradenj ščitila tudi tiste, ki bodo objekte brez ustreznih dovoljenj zgradili v naslednjem 5-letnem obdobju. Vendar je bilo s strani predstavnic predlagatelja pojasnjeno, da je bil z zadnjo novelo zakona odlog izvršbe uzakonjen samo za primere gradenj, ki so bile začete do uveljavitve omenjene novele. Predlagano podaljšanje roka za odlog izvršbe tega ne spreminja, kar pomeni, da se določba ne bo uporabljala za primere nedovoljenih gradenj, ki se bodo začele po uveljavitvi prejšnje novele, to je po 28. 12. 2013. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Ker k predlogu zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor Državnemu zboru predlaga, da predlog zakona o spremembi zakona o graditvi objektov sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Pozdravljene predstavnice Vlade, kolegice in kolegi.

Immanuel Kant nam je povedal, da sta čas in prostor apriorni kategoriji duha. Od takrat vsaj to vemo. In ta zakonska novela se ukvarja z neurejanjem ali, če hočete, urejanjem prostora v nekem prolongiranem časovnem elementu. Torej gremo po vrsti.

Predstavnica Vlade je zelo lepo povedala, da so bile predvidene sistemske rešitve, ki jih še nimamo na krožniku v parlamentu, kaj šele uzakonjene. Gre za neko problematiko, ki ima zelo dolgo brado, in ker še ni rešitev, se predlaga ta prolongacija za pet let, vključno, kot je rekla gospa, zaradi izkušenj v praksi, da ne gre tako hitro. Črne gradnje so v Sloveniji žal skoraj folklor. To zelo dobro vem kot prostorski sociolog. Kakšna stranka v državnem zboru bi rekla, da je to usedlina prejšnjega sistema, kakšen zgodovinar bi mogoče razloge za to našel celo v srednjem Noriku. To je dejstvo. Imamo novo sestavo parlamenta, veliko smo govorili o novih politikah. Kdo so krivci za tako stanje? Ne toliko mali človek, ki so poskušali reševati štalco, kravco itd., glavni krivci so vse tri veje oblasti, vključno s kakšnimi inšpekcijskimi službami, in to ljudje s prostorske stroke ne slišimo radi, stroka in strokovnjaki. Na odboru, ko je tekla debata,

moram reči dobesedno, z izjemo dveh poslancev iz SDS, ki sta bila župana, in mene, sem imel občutek, da nekako ostali mislijo, da zakonodaja sploh ne obstaja. Zakonodaja glede te tematike obstaja, ampak se v praksi ne izvaja. Če se že kaj malega črno zgrajenega poruši, se običajno gre podret nekemu malemu človeku, nekemu revežu, ki po domače nima nekih ustreznih zvez. V medijih, v rumenem tisku se ogromno piše o kakšnih črnih gradnjah bivših direktorjev Elesa, o kakšnem bivšem direktorju, ki ni več na begu, ki na distanco nekaj legalizira. Seveda ti najdejo neke pravne vrzeli, da to uredijo, ampak velika večina teh črnih gradenj, bližje 99 % kot 95 %, so črne gradnje nekih malih ljudi, tako kot včasih grdo rečemo, navadnih državljanov in državljanek, ki hočejo reševati svojo stanovanjsko situacijo, hočejo nekaj ustvarjati v gospodarstvu in gredo prepogosto v to, ker jim država ne določa tistih robnih pogojev, ki so tudi zapisani v ustavi. Kaj je potrebno? Potrebne so sistemske rešitve, potrebna je bolj življenjska zakonodaja zlasti glede enostavnih objektov, kolega Laha tukaj ni, da bi govoril o zidanicah, pomožni objekti, preprosti objekti. Potrebno je končno po 25 letih uvajanje urbanizma in arhitekture tudi v izobraževanje, potrebna so brezplačna svetovanja, kvalitetni tipski projekti. Namesto da o lesu samo nakladamo, je potreben tudi razmislek, kaj bomo gradili, koliko bomo gradili iz lesa. Mi smo proti taki novelaciji v Združeni levici, ker enostavno ne pristajamo na tovrstna predolga prolongiranja stanja. Seveda tu del krivde leži tudi na občinah, na vsej šlamastiki okoli sprejemanja -jev in OPPN-jev, ampak prej je ta razlog v nerodni pripravljeni zakonodaji, kako naj se to sprejema. Včasih je treba iti pogledat zgolj v bližnjo okoliščino, čez planke. O legalizaciji se bi lahko odbor usedel na vlak, pa se šel podučit na Hrvaško. O bolj življenjski zakonodaji bi se lahko usedli na vlak, pa bi se šli podučit v Avstrijo.

V Združeni levici smo proti tem predlogu. Upam, da bomo dobili ta zakon do konca leta 2015, ker kolega Zorčič, ki vodi odbor je rekel, da se bo to v petih letih uredilo. In tu je že neka diskrepanca v izjavljanju. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci! Spet imamo pred seboj novelo Zakona o graditvi objektov. In spet se pogovarjamo o odložitvi izvršb inšpekcijskih odločb. Tokrat tistih, ki so bile enkrat že odložene in predstavljajo izjemo od zakonskega pravila, da je možno izvršbo odložiti le enkrat. S tem pa Vlada jasno kaže svojo nesposobnost in nemoč na področju, ki že dolgo kliče po sistemskih spremembah tako glede črnih gradenj kot tudi glede izboljšanja

poslovnega okolja in posledično dviga konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Le takšne spremembe in dopolnitve Zakona o graditvi objektov, ki bi našo državo postavile ob bok državam, ki s svojim prostorom ravnavo gospodarno, lahko pripomorejo k celoviti ureditvi in odpravi pomanjkljivosti, s katerimi se srečujemo na vsakem koraku.

V Poslanski skupini Nove Slovenije podpiramo prizadevanja za pravično ureditev, ki bo na podlagi jasne prostorske strategije vsem graditeljem omogočala enakopraven položaj. Prepričani smo, da zgolj parcialno reševanje te problematike ni ključ do spoštovanja ustavnega načela enakosti pred zakonom, prav tako ne do načela pravne države. Dejstvo je, da predlagana novela zakona ne prinaša drugega kot le delne in ponovnočasne rešitve problematike legalizacije nedovoljenih gradenj. Gre namreč zgolj za ponovno podaljševanje roka za izvršbo, torej za odlog obveznosti, ki bi morala biti že izvršena. Kljub temu da bodo s tem odložene le tiste izvršbe nedovoljenih gradenj, ki predstavljajo stanovanjsko stavbe, v katerih bivajo osebe, ki nimajo drugega primernege stanovanja, ali gradnje, v katerih se opravlja gospodarska dejavnost in bi izvršitev inšpekcijskega ukrepa predstavljala hujšo gospodarsko škodo, ter nedovoljene gradnje, za katere je bila na občini vložena pobuda za spremembo prostorskega akta, smo poslanci krščanskih demokratov prepričani, da novela zakona ne odpravlja neenakosti vseh inšpekcijskih zavezancev. Postavlja se nam torej veliko odprtih vprašanj. Gre za enako obravnavanje dovoljenih in nedovoljenih gradenj. Kaj se bo zgodilo po izteku dvakrat podaljšane roka za izvršitev inšpekcijskih odločb, če bo razlog za odlog še obstajal? In ne nazadnje se pod vprašaj postavlja tudi dejstvo, da nekatere nelegalne gradnje, ki ne predstavljajo nedovoljenih gradenj, na katere se nanaša predlog te novele, še vedno nimajo izvršenih pravnomočnih inšpekcijskih odločb oziroma se postopki potihoma zavlačujejo. Krščanski demokrati smo torej prepričani, da bi že bil skrajni čas, da vzpostavimo pravno ureditev, ki bi preprečevala nadaljnje nedovoljene gradnje, saj zgolj z odlaganjem enakih problemov ne rešujemo osnovnega problema. Ker se vse več oziroma skoraj več kot polovica odloženih izvršb nanaša na vložene pobude inšpekcijskih zavezancev za spremembo prostorskega akta, v postopku sprejemanja pa je še vedno okoli 100 občinskih prostorskih aktov, obstaja velika verjetnost, da le-ti tudi v ponovno podaljšanjem roka petih let ne bodo sprejeti. In kaj bo takrat sledilo? Takrat bomo priča spet podaljšanju tega roka.

Spoštovane kolegice in kolegi! V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo kljub številnim pomislekom novelo Zakona o graditvi objektov podprli. Pri tem nas vodi predvsem dejstvo, da gre za odložitev rušenja nedovoljenih gradenj, ki bi njihovim lastnikom povzročila

nepopravljivo škodo, glede na dejstvo, da jim je zakonodaja, kljub temu da so gradili brez dovoljenj, dopustila pridobitev hišne številke in prijave stalnega prebivališča ali opravljanje dejavnosti. S tem pa je po tihem tudi dovoljevala obstoj takšnih gradenj. v Poslanski skupini Nove Slovenije bomo kljub vsem pomislekom, ki sem jih navedel skozi stališče, omenjeno novelo zakona podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanj mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa.

Spoštovani! V letu 2013 je bila sprejeta novela Zakona o graditvi objektov, ki je za nedovoljene gradnje, za katere je že bila izdana odločba o odstranitvi objekta, predvidela zakonsko možnost enkratnega odloga izvršbe. Nedovoljene gradnje so bile glede na to novelo razvrščene v dve skupini. Prva skupina je predvidela enoletno podaljšanje odloga izvršbe za nedovoljene gradnje, ki so stanovanjske stavbe, osebe, ki v njih prebivajo, pa nimajo drugega ustreznega stanovanja, ter za nedovoljene gradnje, v katerih se opravlja gospodarska dejavnost, izvršba pa bi povzročila hujšo gospodarsko škodo. V drugi skupini, za katero je novela predvidela triletno podaljšanje, pa so nedovoljene gradnje, za katere je vložena pobuda za spremembo prostorskega akta na občini. Takrat se je želelo s tako ureditvijo zagotoviti dovolj časa, da zakonodajalec pripravi zakonsko podlago, ki bi končno rešila problematiko nedovoljenih gradenj in določila, katere so tiste gradnje, ki jih bo moč legalizirati. Čeprav se je za nekatere zavezanca že iztekel enoletni rok, drugim pa se bo, zakonskih podlag še ni in se še vedno pričakuje, da bo to področje končno urejeno. Ministrstvo tako v prehodnem času, to je do priprave ustrezne zakonodaje, predlaga, da se za vse zavezance iz obeh skupin roki podaljšajo na 5 let, to pomeni, za obe skupini enako.

Menimo, da je rušitev nedovoljenih gradenj dejanje, ki lahko povzroči težko popravljive posledice za zavezance, zato se s cilji predloga zakona načeloma strinjamo. A postavlja se vprašanje, ki sem ga izpostavila tudi na pristojnem delovnem telesu, ali ni petletni rok za prvo skupino objektov, torej za tiste, za katere je bil predviden enoletni rok, le nekoliko predolg. Prav zaradi te dileme smo v Zavezništvu za obravnavo zakona na delovnem telesu vložili amandma, s katerim smo predlagali, da se rok za prvo skupino podaljša na skupno 3 leta, za drugo skupino pa na skupno 5 let, enako kot je tu predvideno. V Zavezništvu smo namreč prepričani, da sta dodatni 2 leti zadostni, ali za pripravo zakonskih podlag, ki bodo nedovoljene gradnje legalizirale, ali pa za rešitev stanovanjskega problema. Tu želim posebej izpostaviti, da rešitve stanovanjskega problema

nikakor ne gre razumeti le kot rešitev z nadomestno gradnjo, saj je na voljo več možnosti, tudi takih, ki vključujejo najem stanovanja. Amandma ni dobil zadostne podpore. Še več, zavrnen je bil z argumentom, da je rešitev, kot je predlagana, bolj socialno čuteča.

V Zavezništvu smo se po temeljitem razmisleku odločili, da novega amandmaja ne bomo vlagali. Prav tako zakonu ne bomo nasprotovali, saj se z namenom in cilji načeloma strinjamo, a prav zaradi dilem, ki sem jih izpostavila, ga tudi ne bomo podprli. Z zanimanjem bomo v prihodnosti spremljali dogajanje in še posebej rešitve, ki jih boste ponudili za gradnje, ki ne bodo nikoli legalizirane, a jim z današnjo novelo omogočate nadaljnjih 5 let odloga za odstranitev objekta. Takrat bo socialna stiska zavezancev, ki ne bodo imeli ustreznega stanovanjskega objekta, enaka, kot bi bila s krajšim rokom, le upanje in na koncu razočaranje bosta večja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane kolegice in kolegi!

Namen predloga spremembe zakona, ki je danes pred nami, je spremeniti rok za odlog izvršbe z enega oziroma treh let na skupno pet let. Gre za cca tisoč 200 primerov inšpekcijskih zavezancev, ki jim v začetku leta 2015 roki potečejo, od teh je bilo v cca tisoč primerih vloženih predlogov za odlog. Rok pa se podaljša le toliko, kolikor znaša razlika med novim zakonskim rokom in časom, ki je potekel od prvotne določene. V Poslanski skupini SMC podpiramo predlagano spremembo Zakona o graditvi objektov, saj se z instrumentom odloga izvršitve v primeru nedovoljenim gradenj izognemo morebitni odškodninski odgovornosti države, do katere bi prišlo, če bi kasneje sprejeta zakonodaja inšpektorskim zavezancem omogočila pogoje legalizacije. Preprečuje nastanek večje premoženjske škode tako za državo kot za državljane. Izognemo se tudi socialnim stiskam v katerih bi se znašli inšpekcijski zavezanci, ki že v zdajšnjem stanju nimajo drugega primerne stanovanja oziroma bi jim zaradi izvršitve inšpekcijskega ukrepa grozila hujša gospodarska škoda.

Podaljšanje tega roka, kot smo že slišali, ni potrebno samo zaradi poteka rokov enoletnih odlogov izvršb, temveč tudi na podlagi ocene izvajanja te določbe v praksi, ki kaže, da enoletni oziroma triletni rok odloga pogosto ni dovolj dolg rok za ureditev vsega potrebnega v zvezi z legalizacijo. Ker je v programu dela Vlade predviden sprejem predlogov zakonodaje, v katerega bodo vključene tudi vsebine, vezane na legalizacijo nedovoljenih gradenj, je smiselno da se ta odlog dejansko podaljša. Pri tem pa

poudarjamo in tudi razumemo, da podaljšanje tega roka ne pomeni, da bo prenova zakonodaje in pravna podlaga za legalizacijo sprejeta šele čez pet let, ker je v programu dela Vlade predvidena ta sprememba konec leta 2015. Podaljšanje tega roka tudi ne pomeni, da dajemo signal danes novim črnograditeljem, da še vedno lahko na novo nadaljujejo, saj že sedaj veljavna novela zakona govori o tem, da to velja samo za zavezance, ki so zgradili črne gradnje pred 28. 12. 2013. Seveda odlog ne odpravlja vzrokov za črnograditeljstvo in tudi ni rešitev za tiste zavezance, ki so sicer vložili pobudo za spremembo prostorske zakonodaje, a do tega niso upravičeni oziroma je evidentno, da ta pobuda ni upravičena. Zato je dejstvo, da še vedno obstajajo pomisleki. In naglašamo, da je treba odpraviti vzroke in preprečevati črnograditeljstvo že v temelju, jasno določiti strategijo prostorskega načrtovanja z novo zakonodajo in pa tudi ustrezno okrepiti Inšpektorat za okolje in prostor, ki je trenutno očitno podhranjen. Delo inšpekcijskih služb na terenu je izredno pomembno, saj jim že obstoječa zakonodaja daje jasna določila, kako in kaj, in to prakso je treba prekiniti. Ker je bila v razpravi izpostavljena dolžina pridobivanja gradbenih dovoljenj v Republiki Sloveniji, naj omenimo, da je celoten proces sestavljen iz treh korakov. Se pravi, sprejetje prostorskih aktov, OPN, DPN, potem v bistvu presoja vplivov na okolje oziroma okoljevarstveno dovoljenje, okoljevarstveno soglasje, kar je v zvezi z Zakonom o varstvu okolja, tretje, ožji postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja. Kadar primerjamo te postopke med seboj, moramo upoštevati vse tri korake, kajti v vsakem od njih lahko pride do zastoja. Zadnja dva postopka pa sta v našem pravnem redu popolnoma ločena postopka, kar je že velikokrat povedalo tudi Ustavno sodišče.

V Poslanski skupini SMC predlagani zakon, ki podaljšuje moratorij za rušenje nedovoljenih gradenj, podpiramo. Hkrati se pa, kot že rečeno, zavedamo, da so odlogi izvršb smiselni predvsem zato, ker je nadaljnja predvidena sprememba zakonodaje, ki bo eksaktno urejala problematiko, vezano na nedovoljene gradnje, določala kriterije in sam postopek legalizacije ter postavila temelje celovitega urejanja prostora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik, predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Ta sprememba Zakona o graditvi objektov, ki jo imamo pred seboj po nujnem postopku, spreminja samo en člen, in to v tem delu, da podaljšuje neke odločbe za nadaljnji dve leti. S tem dajemo na nek način samo potuho določenim resorjem, ki svojega dela v

preteklosti niso opravili. Tako inšpekcijskim službam kot tudi ministrstvu. Kot poslanec, ki že dlje časa sedi v teh klopeh, poslušam o sistemskem zakonu na področju urejanja prostora že najmanj zadnjih 6 ali pa 7 let. Tudi da bo urejen zakon, ki bo reševal problematiko črnih gradenj, obljubljeno je bilo, da bo pripravljen do konca 2014. Na odboru smo slišali, da bo ta zakon, s strani ministrice je bilo rečeno, v proceduri do poletja in da bo sprejet do konca 2015. Če bi to držalo, verjetno sedaj ne bi imeli na mizi po nujnem postopku predloga, da to podaljšujemo za naslednjih pet let. In težko se je slepiti, da je to samo nek manevar v smislu, da rešujemo neko zatečeno problematiko. Treba se je zavedati, da s takim zakonom dajemo signal tudi novim črnograditeljem in s tako novelo te problematike absolutno ne rešujemo. In govoriti o tem, da če tega ne podaljšamo, bomo nekemu porušili objekt in bo s tem nastala neka škoda. Pa ne se slepiti, saj zakon tudi zdaj velja, pa nobenemu nismo porušili. Ali bo on podaljšal to odločbo ali je ne bo, noben inšpektor ne bo porušil. Saj to vsi vemo. In pišemo neke papirje zato, da sami sebi farbamo oči, v resnici se pa nič ne dogaja. Zato je zelo težko podpreti tak zakon. Predvsem zato ker nekdo govori, da bo to rešeno do konca letošnjega leta, istočasno pa govori o petletnem prehodnem obdobju. Mislim, da tu neke stvari ne stojijo. Vsi se zavedamo, da je večina teh črnih gradenj vezana na nesprejetje prostorskih načrtov. Večina lokalnih skupnosti je to pripravila v veliki meri, pa se zaustavlja predvsem na ministrstvih. Predvsem na Ministrstvu za kmetijstvo v preteklosti, pa še na kakšnih drugih odločevalcih v prostoru, ki ZUP razumejo po svoje, takrat ko oni odločajo, ko pa nekdo vlaga te zadeve, pa mora to eksaktno spoštovati. In dokler teh problemov ne razrešimo, bodo črne gradnje še vedno nastajale, kajti ne morete si predstavljati, da bo nekdo, ne vem, pet ali pa deset let čakal na neko dovoljenje, da si naredi prizidek k neki hiši, ker se mu je vmes nekdo rodil oziroma se mu je nekdo poročil, in podobno. In teh problemov s tem zakonom in s to novelo, ki samo podaljšuje nek rok, ne razrešujemo.

Rečeno je bilo, da bo na nek način omogočil to, da ne bo prišlo do nekaterih tožb s strani posameznikov do države, vendar si jaz res ne znam predstavljati, na kakšen način bi se lahko to zgodilo. Na drugi strani pa država stran meče denar, ki bi ga lahko od teh črnograditeljev pobrala in s tem popolnila proračun, predvsem pa bi lahko izboljšali proračun lokalnih skupnosti, ki od črnih gradenj, jasno, ne morejo pobirati tistih pristojbin, ki jih lahko od drugih legalno zgrajenih objektov. Tako da s takimi prehodnimi obdobji kvečjemu delamo gospodarsko škodo lokalnim skupnostim in državljanom ter državi. V Poslanski skupini temu zakonu ne bomo nasprotovali, vso odgovornost pa prevzema koalicijska oziroma ministrstvo, ki je to predlagalo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Desus bomo podprli predlog novele zakona o graditvi objektov, s katero se bo odlog izvršbe inšpekcijske odločbe o rušenju nedovoljene gradnje podaljšal na pet let. Naj spomnim, da gre za nedovoljene gradnje, ki predstavljajo stanovanjsko stavbo, v kateri bivajo osebe, ki nimajo drugega primerne stanovanja, ali za nedovoljene gradnje, v katerih se opravlja gospodarska dejavnost in bi zaradi izvršitve inšpekcijskega ukrepa grozila hujša gospodarska škoda. Zanje se bo torej predlog izvršitve podaljšal z enega na pet let. Veljavni zakon, ki ga danes spreminjamo, je začel veljati 28. decembra 2013, tako da se nekaterim zavezancem pravne podlage za odlog izteka. Kot nas je seznanilo ministrstvo, je bilo v začetku letošnjega leta za omenjena dva tipa gradenj odloženih 157 izvršb. Nedovoljenih gradenj, za katere je vložena pobuda za spremembo prostorskega akta na občini, pa je bilo v začetku tega leta 274 odloženih izvršb. Za te gradnje je po do sedaj veljavnem zakonu možna odložitve rušenja za tri leta, z novelo pa se bo rušenje lahko odložilo za pet let. 68 pa je bilo v začetku tega leta takih nedovoljenih gradenj, za katere je vložena zahteva za izdajo gradbenega ali uporabnega dovoljenja. Za te bo ostalo v veljavi, da je odlog možen do dokončnosti odločbe o zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja. V primeru, da roka za izvršbo ne podaljšamo, bi lahko zaradi izvršitve inšpekcijskih odločb nastala večja premoženjska škoda za državo, kajti v teh primerih bi po sprejetju zakonske podlage, ki bi omogočila legalizacijo, lahko prišlo do vlaganja odškodninskih tožb. Tudi Evropsko sodišče za človekove pravice je o več zadevah s tega področja oblikovalo stališče, da bi morala zakonodaja pri uzakonjanju inšpekcijskih ukrepov pri nelegalnih graditvah upoštevati pravico vsakogar do spoštovanja njegovega doma in v tem okviru tudi upoštevati načelo sorazmernosti pri normiranju področja izvajanja inšpekcijskih ukrepov. Zato je podaljšanje roka za primere nedovoljenih gradenj, ki predstavljajo stanovanjske stavbe in v katerih bivajo osebe, ki nimajo drugega primerne bivališča, tudi upoštevaje prakse Evropskega sodišča. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije menimo, da je prav, da v primerih, ko bi povzročili še večjo stisko nekomu, ki je socialno ogrožen, ali v primerih, ko vse kaže na to, da bo legalizacija dejansko izpeljana, z zakonodajo ne ustvarjamo dodatnih težav, ampak jih pomagamo reševati.

Kot rečeno, bomo v poslanski skupini Desus predlog novele zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo podprli predlagano novelo Zakona o graditvi objektov, s katero se podaljšuje rok odloga izvršbe inšpekcijskih ukrepov pri nelegalnih gradnjah, neskladnih gradnjah in objektih, ki se uporabljajo brez predpisanega uporabnega dovoljenja. Po sprejeti noveli zakona konec leta 2013 je bil uzakonjen enoletni odlog inšpekcijskih odločb, če gre za stanovanje inšpekcijskega zavezanca ali drugih oseb, ki nimajo drugega primerne stanovanja po določbah Stanovanjskega zakona, ali če gre za objekt, v katerem se izvaja gospodarska dejavnost in bi z izvršitvijo odločbe lahko nastala hujša gospodarska škoda, in največ triletni odlog, če je za legalizacijo nedovoljene gradnje zavezanec pri občini vložil pobudo za spremembo prostorskega akta in jo je občina sprejela, kar bo omogočilo pridobitev gradbenega dovoljenja. Odlog je bil uzakonjen tudi za primere, ko je inšpekcijski zavezanec vložil popolno zahtevo za izdajo gradbenega ali uporabnega dovoljenja. V nobenem primeru pa odlog ni bil možen pri nevarnih gradnjah, ki neposredno ogrožajo življenje in zdravje ljudi, okolico in premoženje. Prav tako pa odlog ne zajema in ne bo zajemal nedovoljenih gradenj, ki so se začele po uveljavitvi prejšnje novele, pomeni po 28. 12. 2013. Oba omenjena roka odlogov izvršb inšpekcijskih ukrepov z danes obravnavano novelo zakona podaljšujemo na pet let. Ključni razlog za podaljšanje rokov je v tem, da se na pristojnem ministrstvu pripravlja poseben zakon o ravnanju z nedovoljenimi gradnjami, ki bo uredil pogoje za legalizacijo objektov, ki so bili zgrajeni v nasprotju z veljavnimi predpisi. Zaradi navedenega ne bi ravnali prav, če ne bi sprejeli tega zakona in posledično dovolili izvršitev inšpekcijskih ukrepov rušenja objekta, po uveljavitvi omenjenega zakona pa bi se ugotovilo, da bi lastniki lahko porušene objekte legalizirali. Na ta način bi lahko nastali visoki odškodninski zahtevki zoper državo, zato je prav, da se uzakoni odlog izvršbe inšpekcijskih ukrepov. Morda se komu zdi, da je petletni rok odloga predolg, vendar pa v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne delimo tega mnenja. Treba je namreč vedeti, da je pot do sprejetja in uveljavitve zakona o ravnanju z nedovoljenimi gradnjami še relativno dolga, saj gre za pravno zelo zapleteno tematiko, kjer bo še kako treba paziti, da ne bomo prišli navzkriž z ustavnimi določili in da ne bomo pri odločanju, kaj je prav legalizirati in česa ne, ustvariti novih krivic. Po

drugi strani pa se je potrebno zavedati, da tudi sami postopki legalizacije ne bodo izvedeni čez noč in da si bodo morali nekateri lastniki objektov, ki v postopku legalizacije ne bodo uspešni, pravočasno zagotoviti nadomestni objekt, kamor se bodo lahko preselili.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov zato pričakujemo, da bo Ministrstvo za okolje in prostor v doglednem času pripravilo predlog zakona o ravnanju z nedovoljenimi gradnjami, ki bo užival čim širšo podporo pravne, okoljske, gradbene in druge stroke ter bo predstavljal dober temelj za obravnavo in odločanje v Državnem zboru. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati. Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM TOŽILSTVU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Pred nami je nadaljevanje tistega paketa prvih korakov, o katerem smo govorili včeraj, in sicer zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu. Tri ključne stvari je smiselno v zvezi s tem zakonom povedati. V enem delu zakon odpravlja določene redakcijske pomanjkljivosti. Gre za zakon, ki je bil sprejet pred nekaj leti in večkrat se je poskušal spremeniti, pa vendarle so stvari potem ostale v predalu.

Druga stvar, ki je pomembna in o kateri smo govorili že včeraj na podoben način, kot glede sodnikov in sodnic. Tudi ta zakon glede tožilcev in tožilcev v Republiki Sloveniji implementira priporočila GRECO, uvaja mehanizem in instrumentarij odločanja in zaznavanja korupcijskih tveganj in etičnih kodeksov znotraj tožilske organizacije, v katerem bo igral ključno vlogo Državnotožilski svet. Tega zdaj ne bi podrobneje razlagal, ker gre tako rekoč za zelo podobne, če ne celo enake rešitve kot v primeru Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi včeraj.

Naslednja stvar, ki je prav tako pomembna, pa je, da se vse ostale rešitve zakona nanašajo na

organizacijsko in institucionalno krepitev Specializiranega državnega tožilstva, predvsem v povezavi z delom na področju odvzema protipravne premoženjske koristi. Tako recimo zakon odpravlja kadrovske omejitve za imenovanje novih državnih tožilcev na Specializirano državno tožilstvo s specifičnimi znanji. V praksi to pomeni, da bo Specializirano državno tožilstvo lahko recimo v konkretnem primeru za tako imenovani civilni finančni oddelek, se pravi oddelek, ki se ukvarja z odvzemom premoženja nezakonitega izvora in ki poteka pred civilnimi sodišči, ne pred kazenskimi sodišči, neposredno rekrutiralo, po domače, strokovnjake s tega področja, recimo sodnike s tega področja, državne pravobranilce in tako naprej, in ne bodo morali iti preko, bomo rekli, klasičnih državnotožilskih postopkov.

Ukinja se omejitve trajanja začasne dodelitve državnega tožilstva na Specializirano državno tožilstvo ter se sprejemajo poenostavitve glede dodelitve zadev iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva državnim tožilstvom iz krajevno pristojnega okrožnega državnega tožilstva. Tako se določena birokracija v smislu prerazdeljevanja in dodeljevanja zadev tukaj odpravlja.

Pri Specializiranem državnem tožilstvu se oblikuje posebna notranja organizacijska enota, to je enota oziroma oddelek za postopke v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora, t. i. civilnofinančni oddelek, katerega tako rekoč izključna pristojnost bo vlaganje tožb za zavarovanje in odvzem protipravno pridobljenega premoženja pred civilnimi sodišči. Nato se omogoča, da lahko na pritožbeni seji oziroma obravnavi skupaj z državnim tožilcem, ki ima naziv višjega državnega tožilca, nastopa tudi okrožni oziroma okrajni tožilec, ki zastopa kazensko obtožbo na prvi stopnji. Zelo poenostavljeno to pomeni, da zaradi stopnjevanja in instančnosti tudi dela državnih tožilcev imate danes predvsem pri Specializiranem državnem tožilstvu, ko posameznik od začetka usmerja preiskavo, zagovarja obtožbo na prvi stopnji, potem pa ko pride do pritožbe, pa v bistvu to njegovo vlogo prevzame višji tožilec, pri čemer je v bistvu zaradi poznavanja spisa in tako naprej zelo smiselno, učinkovito in potrebno, da lahko to pritožbo zagovarja tisti, ki je s postopkom tudi začel.

Potem pa še zadnja stvar. Kot smo že včeraj govorili, zakon o sodniški službi, ki je uvedel določene nove pogoje za zasedbo delovnega mesta, po domače povedano, sodnika. To se uvaja seveda tudi za državne tožilce, ker se zakon o državnem tožilstvu sklicuje na zakon o sodniški službi. V tem zakonu pa samo dajemo Državnotožilskemu svetu pristojnost, da v postopku imenovanja državnih tožilcev opravi tudi razgovore. Verjeli ali ne, te možnosti prej ni imel. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, predsednik. Minister, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na prvem nadaljevanju 6. seje 12. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada. Skrajšani postopek je potrdil tudi Državni zbor.

Predstavnik predlagatelja minister za pravosodje je v dopolnjeni obrazložitvi povedal, da se s predlaganim zakonom sledi priporočilom skupine držav Sveta Evrope proti korupciji GRECO. Državnotožilski svet bo tako pristojen za sprejetje kodeksa državnotožilske etike, ki bo zavezujoč za vse državne tožilce, ter za imenovanje komisije za etiko in integriteto, generalni državni tožilec pa za sprejetje politike zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnih tožilcev v soglasju z Državnotožilskim svetom.

Predlagani zakon prinaša tudi spremembe na področju Specializiranega državnega tožilstva, in sicer se omogoča kandidiranje strokovnjakov s specifičnimi znanji za državnotožilsko funkcijo na Specializiranem državnem tožilstvu. Ukinja se omejitve trajanja začasne dodelitve državnega tožilca na Specializirano državno tožilstvo ter poenostavlja postopek dodelitve. Pri Specializiranem državnem tožilstvu se na novo ustanavlja poseben oddelek za postopke v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora – civilnofinančni oddelek, ter določa dodelitev državnih pravobranilcev za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na Specializiranem državnem tožilstvu.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v predstavitvi pisnega pravnega mnenja povedala, da je večina njihovih pripomb ustrezno upoštevanih v vloženi amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Ponovila pa je pripombo k 3., 7. in 8. členu, ki se nanaša na kodeks državnotožilske etike, politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter komisijo za etiko in integriteto. Glede na avtonomno naravo etičnih kodeksov je vprašljivo obvezno določanje kodeksa državnotožilske etike, pri čemer se lahko vanj vnaša tudi vsebina, ki mora biti določena z zakonom, zato je po mnenju Zakonodajno-pravne službe nejasen tudi njihov vpliv na veljavna pravna pravila v zvezi z vedenjem in ravnanje državnih tožilcev, s katerimi se lahko ogrozi samostojnost, nepristranskost in poštenost državnih tožilcev ter ugled državnotožilske službe.

Državna svetnica je predstavila pisno mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki predlog zakona podpira ob upoštevanju vseh

možnih pripomb. Predstavniki Vrhovnega državnega tožilstva je povedal, da predlagani zakon vsebuje le del sprememb, o katerih se že vrsto let usklajujejo z vsakokratnim pristojnim ministrom. Med drugim obstajajo tudi druga odprta vprašanja samostojnosti državnega tožilstva, državnotožilskega reda, izvajanje pravosodnega nadzora ter povezovanje vpisnikov z javnimi evidencami. Zato je izrazil pričakovanje celovitejših prenov veljavne ureditve. V nadaljevanju je opozoril, da predlagani zakon prinaša več novih pristojnosti državnih tožilcev ter da se v hitrem postopku njihove priprave niso uspeli uskladiti o vseh rešitvah, predvsem glede zastopanja na pritožbenem sodišču ter prenosa priporočil GRECO. Poudaril pa je, da naj bi bil etični kodeks avtonomni zapis pravil stanovske organizacije, glede na predlagane spremembe pa naj bi ga za državne tožilce sprejemal Državnotožilski svet, ki ni sestavljen le iz državnih tožilcev. Državni tožilci se svojih dolžnosti in odgovornost na področju tožilske etike in integritete zavedajo, zato v skladu s tem tudi delujejo. Obstaja pa tudi kodeks društva državnih tožilcev, ki velja le za njegove člane.

V razpravi so opozicijski poslanci nasprotovali skrajšanemu postopku sprejemanja predlagane novele in predlaganim spremembam, ki niso premišljene in usklajene z državnimi tožilci, hkrati pa zaradi neopravljanja analize razmer v državnem tožilstvu ne zajemajo vseh potrebnih rešitev. Menili so, da je kodeks etike kot najvišji moralni akt učinkovit le, če je sprejet in poenoten s strani vseh tistih, ki se jih tiče, ne pa da je prepisan oziroma vsiljen.

Koalijski poslanci so menili, da obravnava po rednem postopku ne bi spremenila ničesar in opozorili, da človekove pravice ne morejo obstajati brez obveznosti in odgovornosti. V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD k 1., 2., 5., 7., 8., 9., 16., 18. in 22. členu ter ni sprejel amandmaje Poslanske skupine SDS k 7. in 24. členu.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih tudi sprejel. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani minister, državna sekretarka, kolegice in kolegi! Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o državnem tožilstvu spada v paket tako imenovane mini pravosodne reforme, ki je taka le po imenu, ne pa tudi po vsebini. Tako kot smo predstavili naše stališče pri novelah Zakona o sodiščih in zakona o sodniški službi, tudi pri noveli Zakona o državnem tožilstvu opozarjamo

na odsotnost kriterijev pri dosedanjem kadrovanju na državnotožilske funkcije, ki se bo očitno nadaljevala tudi naprej, saj predlog novele tega zakona ne predpisuje kriterijev za izbiro kandidatov na imenovanje v državnotožilske funkcije. Ti še vedno ostajajo v pristojnosti oziroma, bolje rečeno, v diskreciji Državnotožilskega sveta. Da člani Državnotožilskega sveta ne prevzamejo nobene odgovornosti za svoje odločitve v funkciji člana Državnotožilskega sveta, v tem smislu velja paralela s Sodnim svetom. Tako resorno ministrstvo v obrazložitvi zakona samo ugotavlja, da je treba pri kadrovanju v državnotožilske funkcije dati prednost kandidatom, ki imajo znanja s področja računovodstva in ekonomije, ki je pomembno pri pregonu gospodarskega kriminala. To je dejstvo, ki ga je ministrstvo zaznalo žal mnogo prepozno. Pri pregonu gospodarskega kriminala zelo zamujamo. Zelo počasni smo pri preiskavah in pregonu bančnega kriminala, katerega razsežnosti smo se dobro zavedli ob potrebnih dokapitalizacijah državnih bank. Na tem mestu ne moremo mimo kritike prepočasnega dela Specializiranega državnega tožilstva, ki je dalo obljubo, da bodo kazniva dejanja s področja bančne kriminalitete z vidika pristojnosti državnega tožilstva dokončana do konca leta 2014, torej bodo vložene zahteve za preiskave ali neposredne obtožnice. Na zadnji skupni seji Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo in Odbora za pravosodje pa smo slišali napoved, da bodo zadeve bančnega kriminala dočakale končni epilog po desetih ali petnajstih letih. Upamo, da to ni bilo resno mišljeno, saj sicer lahko pridemo do zaključka, da bo večina zadev končana z ustavitvijo postopka zaradi zastaranja in upamo, da tak način dokončanja postopkov ni že sedaj v načrtu Specializiranega državnega tožilstva. Kritični smo tudi do izvajanja Specializiranega državnega tožilstva na področju odvzema premoženja nezakonitega izvora. Zakon se praktično ne izvaja. Za neizvajanje pa ne prevzema odgovornosti nihče, pa čeprav je jasno, kateri državni tožilci so dodeljeni ali imenovani na Specializiranem državnem tožilstvu, komu je dodeljena posamezna zadeva in ne nazadnje kdo vodi Specializirano državno tožilstvo. Sprašujemo se, kje so njihove odgovornosti. Poslušamo kup izgovorov. Od tega, da gre za nov institut, da ni sodne prakse, da ni kadrovskega potenciala in še in še. Zanimivo pa je, da se s problemom neizvajanja zakonodaje srečujemo samo pri nas. V drugih državah so institut odvzema premoženja nezakonitega izvora uvedli v njihov sistem hitro in učinkovito in v prvem letu uveljavitve zakona pobrali milijonske zneske premoženja nezakonitega izvora. Edini razlog, da to v naši državi ne uspe, je po našem prepričanju pomanjkanje odgovornosti državnotožilskih funkcionarjev za njihovo delo.

Poslanci Nove Slovenije – krščanski demokrati predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o državnem tožilstvu ne bomo podprli, kajti popravki, po našem mnenju premajhni popravki, ki jih novela zakona prinaša, ne bodo pomenili potrebnega premika v smer hitrejšega in učinkovitejšega dela državnega tožilstva.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Lep pozdrav želim!

Danes bomo imeli nadaljevanko, tisto, ki smo jo videli že včeraj. Ta zakon, ki v resnici ureja kar nekaj dobrih določil s področja tožilstva, ima seveda eno veliko pomanjkljivost. To pa je, da zopet na osnovi priporočil GRECA tlačimo kodeks v normativno dejavnost in ga predpisujemo. Predpisujemo celo da mora imeti komisijo. In eno od glavnih opozoril, na katere smo opozorili že na odboru, je, da tisti trenutek, ko država začne predpisovati norme, etike in tako naprej, izgubi osnovni namen kodeksa, nekih etičnih načel, ki ga ponotranji bodisi stanovska skupina s posameznih področji in enako velja tudi za tožilce. Tožilci imajo že svoja pravila oziroma neke norme. Danes je seveda več ali manj vedno en in isti izgovor, češ, niso ga vsi ponotranjili, niso ga vsi sprejeli, ne velja za vse in tako naprej. Vendar pravilo je jasno. Tisti trenutek, ko ga predpisuje nekdo, ki ni tožilec, postane to zakonska obveza, ne pa več kodeks, in ne doseže tistega osnovnega cilja. To pa je, da bi tožilci to dejansko znotraj svojega stanu tudi ponotranjili.

Temu seveda nasprotujemo. Vendar glede na to, kako poteka sprejemanje zakonov s tega paketa Ministrstva za pravosodje, bo izgleda tudi to sprejeto. Srečno pot napačnim odločitvam! Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog Zakona o državnem tožilstvu se obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne uskladitve zakona z Zakonom o odvzemu premoženja nezakonitega izvora ter z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi. Poleg tega gre tudi za uskladitve s pravom Evropske unije v delu, ki se nanaša na vzpostavitev kontaktne točke za sodelovanje z uradi za odvzem premoženjske koristi drugih držav članic EU ter za izpolnitev mednarodnih obveznosti in priporočil GRECA. Vse navedene spremembe in dopolnitve pa ne posegajo v sistem ureditve državnega tožilstva. Predlagane rešitve temeljijo na predlogih nujnih

ukrepov, ki jih je predlagalo Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije za hitrejšo in kvalitetnejšo obravnavo zadev, ki so kot prioritete določene v sprejeti politiki pregona gospodarskega kriminala in pa korupcije. Za pregon večina zadev gospodarskega kriminala in korupcije pa je pristojno Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije, zato bodo predlagane zakonske spremembe in pa dopolnitve omogočile njegovo učinkovitejšo poslovanje ter primerno in stabilno delovanje. Namen predlaganih sprememb je tudi odpraviti kadrovske omejitve za imenovanje novih državnih tožilcev s specifičnimi znanji, zagotoviti večjo prožnost pri dodelitvi državnih tožilcev ter odpraviti redakcijske pomanjkljivosti zaradi prenosa pristojnosti za področje državnega tožilstva ponovno na Ministrstvo za pravosodje. V luči izpolnitve priporočil GRECA in delu, ki določa, da naj se vzpostavijo jasni standardi ravnanja in vedenja pri opravljanju državnotožilske službe ter oblikuje kodeks poslovnega vedenja, je namen novele zagotoviti tudi ustrezno pravno podlago za sprejetje kodeksa poslovnega vedenja, ki bo zavezoval vse državne tožilce. Državnotožilskemu svetu se daje nova pristojnost za sprejetje kodeksa državnotožilske etike. Pri tem omogoča Državnotožilskemu svetu največjo možno mero avtonomije glede ureditve in načina dela komisije za etiko in integriteto pri Državnotožilskem svetu, določen je zgolj formalni okvir in dana zakonska podlaga za izvedbo ukrepov, namenjenih krepitvi državnotožilske etike in pa integritete. Etična poklicna pravila ne pomenijo posega v samostojnost državnega tožilca niti v ureditev državnih tožilcev, temveč so namenjena preprečevanju zlorab in pa institucionalizacije državnega tožilca v različne družbenopolitične namene.

Poslanska skupina SMC bo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Spremembe in dopolnitve Zakona o državnem tožilstvu obravnavamo po skrajšanem postopku. Šlo naj bi za uskladitve z drugimi zakoni, med drugimi tudi z Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Prav tako naj bi šlo za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki povzemajo priporočilo GRECA. Menimo, da bi bilo pomembnejše in učinkovitejše, če bi rešitve sledile priporočilom in ocenam stanja, ki jih je podala Evropska komisija. Slovensko pravosodje potrebuje reforme. O tem smo že veliko govorili in veliko je bilo tudi predlaganega, a od teh ukrepov praktično ni bilo nič. Tudi na področju tožilstva predlagane rešitve zgolj ovijajo obstoječe stanje

v nov ovojni papir, ki bo imel namesto mašne napis GRECO. Rešitve bi morale biti takšne, ki bodo slovensko tožilstvo postavile na evropske etične standarde in na evropsko primerljivo strokovnost ter odgovornost in, kar je za državljanke in državljane še kako pomembno, na dejansko spoštovanje zakonov in ustave Republike Slovenije s strani vrha državnega tožilstva. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se strinjamo s predlaganimi načeli, žal pa v predlogih ni ničesar glede vzpostavitve odgovornosti tožilcev, manjkajo tudi rešitve glede nepristranskosti pri opravljanju funkcije. Prav tako v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke tudi pri tem zakonu ne moremo soglašati s skrajšanim postopkom sprejemanja. Predlagane spremembe namreč niso usklajene z zainteresirano strokovno javnostjo, pa tudi s civilno družbo ne. Naj spomnim, da se civilna družba zaradi perečega stanja v pravosodju zbira pred Vrhovnim sodiščem in zahteva korenite spremembe pravosodnega sistema, ki bodo naš sistem postavile na evropske standarde. Tega žal ta zakon ne prinaša. Na problematičnost predlaganih rešitev je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba. V Poslanski skupini SDS smo za vzpostavitev dejanske odgovornosti predlagali na primer tudi amandma, ki bi vzpostavil odgovornost generalnega državnega tožilca, če zamudi na primer s sprejemom politike zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnih tožilcev. Na odboru tako kot vsi ostali amandmaji SDS tudi ta ni bil podprt s strani Cerarjeve koalicije. Tukaj velja opozoriti, da je generalni državni tožilec za pol leta zamudil s sprejemom politike pregona, ki predstavlja temeljni postulat dela državnih tožilcev. Prav tako velja poudariti, da se zamuja z letnimi poročili o delu državnih tožilcev. Odgovornosti pa ne prevzame nihče, da o kakršnihkoli sankcijah sploh ne govorimo. Kakšen videz daje to javnosti, vas sprašujem, ko kršijo zakone tisti, ki bi jih morali najprej in najbolj spoštovati.

Predlogu novele Zakona o državnem tožilstvu bomo glede na navedeno v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani minister, državna sekretarka. Spoštovane poslanke in poslanci!

Tudi novela Zakona o državnem tožilstvu kot nekatere predhodno obravnavane novele zakonov sledi priporočilom skupine za boj proti korupciji Sveta Evrope GRECO glede krepitve etike in integritete ter odpravljanja korupcijskih

tveganj v državnem tožilstvu. Ta priporočila so bila namreč za državno tožilstvo skoraj identična kot za sodišča. Predlog zakona tako med pristojnostmi Državnotožilskega sveta določa tudi sprejetje kodeksa državnotožilske etike. V naši ureditvi pravila za poslovno in osebno ravnanje in vedenje tožilcev sicer že ureja kodeks etike za državne tožilce, ki ga je sprejelo Društvo državnih tožilcev Slovenije leta 2009. Pomankljivost slednjega je seveda ta, da velja le za člane omenjenega društva in ne za vse državne tožilce. Prav zato se s to novelo splošna načela poklicnega ravnanja dvigajo na zakonsko raven.

Kodeks državnotožilske etike bo tako veljal za vse državne tožilce v Republiki Sloveniji, ki se bodo z njegovo vsebino seznanili že ob nastopu državnotožilske službe. Prav tako novela nalaga oblikovanje komisije za etiko in integriteto, ki bo sprejemala načelna mnenja glede spoštovanja omenjenega kodeksa, izdajala priporočila za izpolnjevanje standardov državnotožilske etike in integritete ter sprejemala smernice glede nasprotja interesov pri opravljanju državnotožilske službe ali zunaj nje. V luči izpolnitve priporočil GRECO bo pripravljena tudi politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnih tožilcev, kar v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije seveda podpiramo.

Drugi del sprememb, ki jih prinaša obravnavana novela zakona, pa se nanaša na vprašanja v povezavi s specializiranim državnim tožilstvom in s krepitvijo le-tega. Omenila bi le nekatere. Odpravljajo se kadrovske omejitve za imenovanje novih državnih tožilcev na Specializirano državno tožilstvo s specifičnimi znanji. Predlagatelj namreč meni, da mora biti Specializiranemu državnemu tožilstvu, ki obravnava najzahtevnejša kazniva dejanja, dana možnost, da se mu pridružijo tudi zunanji kandidati, to so strokovnjaki s specifičnimi znanji, ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje v funkcijo državnega tožilca. Tudi to intenco predlagatelja v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije podpiramo.

Nadalje se ukinja omejitev trajanja začasne dodelitve državnega tožilca na Specializirano državno tožilstvo, saj se je v praksi pokazalo, da čas dodelitve državnega tožilca za sodelovanje pri obravnavanju posamezne zadeve v Specializirano državno tožilstvo, ki lahko traja največ 6 mesecev, ni ustrezen. V skladu z izkušnjami iz prakse se sedaj tudi omogoča, da lahko na pritožbeni seji oziroma obravnava skupaj z državnim tožilcem, ki ima naziv višjega državnega tožilca, nastopa tudi državni tožilec, ki je zastopal kazensko obtožbo na prvi stopnji, kar bo privedlo do kakovostnejšega zastopanja v pritožbenem postopku.

Pomembna novost je tudi ustanavljanje novega civilno finančnega oddelka za postopke v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega

izvora. Tako bo v skladu z določbami zakona, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora, civilnofinančni oddelek lahko sodeloval s krajevno in stvarno pristojnimi državnimi tožilstvi, ki vodijo predkazenske ali kazenske postopke, povezane s sumom premoženja nezakonitega izvora, oziroma finančne preiskave po zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora. V Poslanski skupini Desus verjamemo, da bo to sodelovanje pripomoglo k še učinkovitejšemu boju zoper organiziran kriminal.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije se zavzemamo za učinkovito in etično delovanje državnih tožilcev, zato bomo predlog zakona podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik.

Dovolite mi, da predstavim še stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov k predlaganemu zakonu. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu je po navedbah predlagatelja, Vlade, posledica uskladitve z Zakonom o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, z novelo Zakona o državni upravi ter uskladitve s pravnim redom Evropske unije, ki se nanaša na vzpostavitev kontaktne točke za sodelovanje z uradi za odvzem premoženjske koristi iz drugih držav članic Evropske unije. Ne gre pa prezreti tudi tega, da se v zakon vnašajo priporočila GRECA. Spremembe in dopolnitve predlaganega zakona so pripravljene tudi na podlagi predlogov Vrhovnega državnega tožilstva, saj si želijo, da bi jim zakonodaja omogočila hitrejšo in kvalitetnejšo obravnavo tistih zadev, ki so kot prioriteta določene v sprejeti politiki pregona. Vendar ne gre spregledati tudi opozorila, ki ga je na matičnem delovnem telesu izrekel predstavnik Vrhovnega državnega tožilstva, da kljub predlagani noveli ostajajo odprta vprašanja, na primer, samostojnosti državnega tožilstva, državnotožilskega reda, izvajanje pravosodnega nadzora ter povezovanje vpisnikov z javnimi evidencami. Neusklajenost je ostala tudi v delu, ki se nanaša na zastopanje na pritožbenem sodišču, ter prenosa priporočil GRECO. Prav v zvezi s priporočilom GRECA se dodaja nekaj členov, in sicer: nov 38.a in 38.b člen, ki urejata kodeks državnotožilske etike, nov 108.a člen, na podlagi katerega se bo imenovala komisija za etiko in integriteto. V zvezi s kodeksom je treba reči, da kodeks Društva državnih tožilcev že obstaja, vendar velja le za njegove člane. Socialni demokrati smo prepričani, da se državni tožilci svojih dolžnosti in odgovornosti na področju tožilske etike in integritete zavedajo in da v skladu s tem tudi delujejo. Če pa kdo od njih izstopa od teh etičnih načel, pač morajo takšne v skladu z že veljavnimi normami iz

svojih vrst izločiti. Izpostaviti je treba tudi novo, tretje A poglavje, ki se glasi: Oddelek za postopke v zvezi z odvzgom premoženja nezakonitega izvora na podlagi nove določbe 203.a člena se pri Specializiranem državnem tožilstvu ustanovi poseben oddelek za postopke v zvezi s odvzgom premoženja nezakonitega izvora, civilnofinančni oddelek. Ta novost je po mnenju Socialnih demokratov odgovor na opozorila iz tožilskih vrst na kadrovske podhranjenost državnih tožilcev, kot tudi pomanjkanje strokovnjakov s specifičnimi znanji, kot so finančno pravo in civilno pravo in izpolnjujejo pogoje za imenovanje v funkcijo državnega tožilca. Iz poročil in statističnih podatkov je razviden porast primera najzahtevnejših kaznivih dejanj. Prav tako se tožilci spopadajo z vse bolj zahtevnimi primeri na področju gospodarske kriminalitete ter medsebojno povezanimi posli. Število njih, tožilcev, pa ostaja približno enako.

Socialni demokrati menimo, da se morajo tožilske vrste dopolniti tudi s strokovnjaki s specifičnimi znanji, ki bodo znali, zmogli hitro in kvalitetno pripraviti obtožne predloge in jih podkrepiti z dokazi in takšne predati sodiščem. Socialni demokrati bomo predlog zakona podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

Pravosodni organi se že dlje časa soočajo s hudimi pritiski, lahko bi celo rekli gonjo zoper njih. Ob predvolilnih obljubah po krepitvi pravne države in povrnitvi ugleda pravosodju smo pričakovali, da se bo minister za pravosodje prvi dan po nastopu funkcije začel pogovarjati z vsemi deležniki in začel delati na realizaciji danih obljub. Na žalost se je zgodilo nekaj povsem drugega. Minister se je lotil mini pravosodne reforme. In kako se je je lotil? Skupaj z uradniki z ministrstva se je zaprl v prostore in brez kakršnegakoli sodelovanja deležnikov čez noč poiskal nekaj rešitev, ki pa z dejanskimi problemi, s katerimi se pravosodje sooča, nimajo veliko skupnega. Po dodatnih dveh dneh opozarjanja upamo, da je minister že ugotovil, da smo vztrajni in da mu ne bomo gledali skozi prste. Upamo, da bo naslednjič pred nami predlog, ki bo usklajen, premišljen in bo prinašal sistemske rešitve za odpravo vseh pomanjkljivosti, ki jih pri uporabi zakonodaje opažajo državni tožilci. Predvsem pa upamo, da ob naslednjem predlogu, ki ga bo v zakonodajni postopek poslalo Ministrstvo za pravosodje, iz mnenja Zakonodajno-pravne službe ne bo zeval stavek: Takšen predlog vzbuja ustavnopravne in sistemskopravne pomisleke. Ali pa: Predlagana ureditev zbuja več vprašanj, kot jih želi urediti. Razprava o tem, da so vsi predlogi iz te mini reforme neusklajeni s strokovno javnostjo, je bila

že na seji matičnega odbora dokaj burna, reakcije in odgovori ministra pa dokaj arogantni. Takšnega načina delovanja ministra ne morem odobravati. Vemo, da bo sicer koalicijski glasovalni aparat vse predloge podprl, saj so nujni, koristni in vse več kot potrebni.

Strinjamo se, da je treba priporočila Greco implementirati. Da pa so po dveh letih stara priporočila, o realizaciji le-teh pa bi morali poročati že pred enim letom, tako zelo nujna prioriteta, da niti 14 dni ne moremo počakati – toliko časa bi namreč minister izgubil, če bi ga zakone dal v redni postopek –, temu pač ne moremo verjeti.

Z novelo Zakona o državnem tožilstvu se, kot že rečeno, implementirajo priporočila Greco, v katerih nas, kot sem že večkrat povedal včeraj, Greco opozarja tudi zaradi pretirane uporabe skrajšanega postopka. Ta skrajšani postopek je problematičen ravno zaradi tega, ker onemogoča sodelovanje strokovne javnosti.

V Združeni levici sicer podpiramo določbe, ki se nanašajo na politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj, na vzpostavitev standardov in sprejetje etičnega kodeksa, ne moremo pa se strinjati s takšnimi rešitvami, ki niso del priporočil Greco, pač pa se nanašajo na prerazporejanje državnih tožilcev in večjo prožnost pri dodeljevanju le-teh. Gre namreč za spremembe, ki bi morale biti usklajene z ljudmi iz proizvodnje, kot jih imenuje minister. Če želimo ljudem povrniti zaupanje v pravno državo, tega nikakor ne bomo mogli doseči z rokohitskimi, nepremišljenimi in neuskaljenimi rešitvami. Ministru torej predlagamo, da se začne pogovarjati s pravosodjem, z vsemi deležniki in strokovno javnostjo ter se loti pravosodne reforme, ki je že nakazana v normativnem programu dela Vlade. To naj stori odgovorno in skladno s stališči, ki jih je izražal tako ob opravljanju prejšnje funkcije kot ob hearingu na matičnem odboru.

V tem trenutku se nam na žalost zdi, da minister še nima neke jasne vizije, kako bi se lotil svojega dela in kako bi pravosodju povrnil ugled. Upamo vsaj, da je ugotovil, da način, na katerega se je lotil prvih sprememb, vsekakor ni sprejemljiv. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 4. 3. 2015. V razpravo dajem 7. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Pri tem amandmaju bi se dotaknila ugotavljanja kršitev človekovih pravic, ki jih ponovno izpostavljamo, in menim, da Zakon o državnem tožilstvu v 77. členu vsebuje določilo,

da se v osebni evidenci državnih tožilcev že zdaj zbirajo podatki o zadevah, ki jih je reševal državni tožilec in za katere je potem Evropsko sodišče v postopku pred tem sodiščem ugotovilo, torej za dokončno sodbo seveda, da so bile nekomu kršene človekove pravice in da je do te kršitve prišlo prav zaradi ravnanja tega konkretnega državnega tožilca.

Takšne podatke državno tožilstvo že zdaj po sedanjem zakonu posreduje ministrstvu in če upoštevamo vse to, kar sem navedla, lahko zaključim, da je vodenje evidence o kršitvah človekovih pravic s strani državnih tožilcev v Zakonu o državnem tožilstvu primerno urejena in da torej ni treba sprejemati še dodatnih določil, ki bi jih vnašali v zakon, kot jih predlaga ta amandma k 7. členu, zato seveda v Poslanski skupini Desus tega amandmaja tudi ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim spet za prijavo.

Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Zdaj vidim, da se je minister za pravosodje ponovno vrnil v dvorano in tukaj moram reči, da sem včeraj slišala, da ga je zelo skrbelo, skupaj z gospodom Bobovnikom, na Odmevih, da v Slovenski demokratiški stranki nismo včeraj dovolj razpravljali glede njegovih zakonov s področja pravosodja. Tukaj naj rečem, spoštovani gospod minister, da naj vas nič ne skrbi, ko boste v Državni zbor pripeljali paket zakonov, ki bodo predstavljali sistemske rešitve s področja pravosodja, ki bodo res prava vsebinska reforma pravosodja, potem verjemite, da bomo na dolgo in široko razpravljali v Državnem zboru o vaših vsebinskih predlogih. Glede na to, da gre pa tukaj pri tem paketu petih zakonov, prav tako tudi na področju zakona o tožilstvu zgolj za kozmetične popravke, pa mislim, da je kolegica Anja Bah Žibert včeraj opravila zelo korektno svoje delo in da je bila njena razprava čisto dovolj za to, kar nam ministrstvo v tem trenutku ponuja. Poleg tega, da je večina poslancev Slovenske demokratske stranke, ki pokrivajo to področje, pač zbolela in to je narava in proti temu se ne moremo upirati.

Zelo natančno torej spremljamo delovanje pravosodne veje oblasti. Že večkrat smo na tem področju odpirali razprave in prav zaradi nas v Slovenski demokratiški stranki menim, da so se odprla ključna vprašanja, ki predstavljajo neke vrste neučinkovitost in anomalije na področju pravosodja, seveda znotraj tega sistema na področju tudi tožilstva. Vse te razprave do sedaj so nedvomno doprinesle k temu, da se danes tudi znotraj tožilskih in sodniških vrst sami zavedajo, hvala bogu, da imamo resnično probleme in da je nekaj narobe s tem sistemom, v katerem delujejo.

Vendar pa tisto, kar mene najbolj skrbi, in potem bom tudi v nadaljevanju razložila, zakaj amandma k 7. členu Slovenske demokratske stranke, je to, da se znotraj te zakonodaje, znotraj tega paketa petih, bom rekla kar, kozmetičnih popravkov pač ne rešuje, to je to, da sodniki in tožilci praktično za svoje napake, ki jih storijo v postopkih, ne odgovarjajo. Celo kljub kršenju človekovih pravic – že večkrat je bilo povedano, kolikokrat so bile kršitve človekovih pravic povzročene s strani različnih sodnih senatov – ni nobene sankcije. Še več; tisti, ki so dokazano kršili človekove pravice, zelo hitro napredujejo po pravosodni hierarhični lestvici, kar zadeva kadrovanje. Tukaj ne morem mimo generalnega državnega tožilca gospoda Zvonka Fišerja, ki je v prejšnjem sistemu grobo kršil človekove pravice, pa je danes tisti, ki na nek način presoja oziroma opravlja funkcijo nadzora oziroma presoja, ali je bilo neko kaznivo dejanje storjeno ali ne, tudi v luči varovanja in spoštovanja človekovih pravic.

Poglejte, v Evropski uniji – zelo radi s sklicujemo na članice Evropske unije –, ampak osebno, pa ne samo Evropski uniji, še kje drugje, ne poznam primera, kjer bi v tožilskih vrstah na tako visokem položaju, kot je generalni državni tožilec, sedel nekdo, ki je v prejšnjem sistemu grobo kršil človekove pravice. Tega primera ne poznam. Če ga gospod minister poznate, potem bi prosila, da ga tudi navedete. Jaz ga ne poznam. Tu bi pričakovala večjo proaktivnost z vaše strani, kajti to je tisto, kar bo uredilo tudi tožilske vrste znotraj. Če bomo najprej uredili na najvišjih položajih, da takšnih položajev pač ne bodo zasedali posamezniki, ki na takšnih položajih pač ne bi smeli biti zaradi svojih ravnanj v preteklosti. Ampak razumem, da vi kot gospod minister težko danes o tem presojate, ker ste sami v preteklosti večkrat kršili zakone in uredbe, kot je povedalo Računsko sodišče, pred kratkim pa tudi Ustavo Republike Slovenije. Se pravi, tukaj sta dve vprašanji, ki sta ključni; na eni strani integriteta ministra, na drugi strani integriteta generalnega državnega tožilca. Razumem, težko je potem s take pozicije o nekom drugem – pač zahtevati integriteto in transparentnost delovanja.

Ampak, da se vrnem k Zakonu o državnem tožilstvu, ki je danes pred nami. Zakon med drugim, kot smo že večkrat slišali, uveljavlja tudi priporočila Greca glede korupcijskih tveganj. Ampak tukaj moram reči, spoštovane kolegice in kolegi, da nam to prav nič ne pomaga. Zakaj mi sploh priporočila Greca dajemo v to zakonodajo? Razumem, da so ta priporočila Greca pomembna. Ampak pri nas se na tej ravni, ki jim pravimo dejanja, pač nič ne zgodi, zato ta priporočila ne bodo pomagala. Prav na tožilstvu so na primer nezakonito imenovali gospoda Boštjana Škrleca, ampak se ni nič zgodilo, pa čeprav sta Komisija za preprečevanje korupcije in tudi Upravno sodišče jasno povedala, da je bilo to imenovanje nezakonito in da je tukaj prišlo do suma

korupcije in nasprotja interesov. Torej, če bomo sedaj zapisali v ta zakon korupcijska tveganja, kot pravijo priporočila Greca – ali bomo potem odpravili tudi to nezakonito imenovanje? Če bomo, potem se mi zdi prav, da taka priporočila vnesemo v zakonodajo. Če pa ne, potem delamo to samo zato, da javnost misli, da se je nekaj na tem področju naredilo. Treba je to pokazati z dejanji, ne pa tako, da zapišemo v zakon, pritisnemo potem na gumb, ker imate pač večino v Državnem zboru, v resni se pa nič ne zgodi.

Druga stvar, ki se mi zdi pomembna, je to, da poleg priporočil Greca v zakon želite zapisati oziroma imenovati komisijo za etiko in integriteto. Prav. Nič ni narobe s tem, ampak prav bi bilo, da ko zahtevate oziroma ko zapisujete v zakonodajo to komisijo za etiko in integriteto, da bi vzpostavili tudi sankcije za kršitve in ne samo kodeks državnotožilske etike. Se pravi, mi smo sedaj tukaj, ko spet nekaj uveljavljamo, zato da se lepo sliši, da se izključno lepo sliši, ampak sankcij, če pride do kršitev s tega področja, pa spet ni. Tukaj vas, spoštovani minister, sprašujem, to je pravzaprav tudi naš amandma in upam, da ga boste podpri, med drugim vsebuje to, da se vzpostavi tudi sankcija za kršitve in ne samo državnotožilski etični kodeks. Zato vas tukaj, spoštovani minister sprašujem: Ali boste pozvali koalicijske poslance, da znotraj tega zakona, se pravi, sprejmejo ta amandma, naš amandma, ki to tudi vpeljuje? Zdi se mi brezpredmetno, da potem o nekih stvareh razpravljamo, če ne naredimo temeljito stvari do konca. Če nekdo krši nek etični kodeks, potem mora tudi vedeti, kakšne so sankcije za tako kršitev. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Predsednik, hvala lepa za besedo.

Spoštovana poslanka, pogršel sem vas včeraj. Vi ne predlagate s tem amandmajem sankcije za kršitev etičnega kodeksa, vi predlagate sankcijo za generalnega državnega tožilca v primeru, da ... Ali govorimo, se opravičujem ... – amandma k 24. členu. Se bom oglasil, samo pogledati moram, sem prepozno prišel. Pa ste me dobili. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim spet za prijavo. Najprej ima besedo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik!

Rada bi dodala s svojo razpravo še nekaj oziroma prispevala o kršitvah kodeksa državnotožilske etike. V primeru, ko bo ugotovljena kršitev kodeksa državnotožilske etike, bo državno tožilstvo, ki bo storilca in tako

kršitev obravnavalo na komisiji za etiko in integriteto pri Državnotožilskem svetu, seveda temeljito proučilo to kršitev in menim, da tudi upoštevalo zagovor in potem sprejelo načelno mnenje o ravnanju državnega tožilca, ki pomeni kršitev kodeksa državnotožilske etike in na koncu bo izdalo tudi priporočilo za spoštovanje pravil državnotožilske etike. To priporočilo bo objavljeno znotraj državnega tožilstva v biltenu in pa seveda tudi na spletnih straneh Vrhovnega državnega tožilstva,

Tako se bomo lahko tudi državljani seznanili s poročilom te komisije. Zato menim, da je to področje tudi primerno urejeno v zakonu. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala lepa za besedo.

No, res smo teh dneh večkrat govorili o problematiki tako imenovanega skrajšanega postopka. Poglejte, spoštovani minister, nekaj mesecev nazaj smo obravnavali poročilo o delu državnega tožilstva. Naj spomnim, da je bilo že takrat navedenih kar veliko stvari, ki so se izkazale ali pa izkazujejo, da imamo na tem področju velik problem. Takrat je Slovenska demokratska stranka zahtevala oziroma predlagala, da se v Državnem zboru opravi razprava o omenjenem poročilu. Zakaj? Zato, da bi govorili o temi, ki bi lahko danes prinesla marsikatero dodatno rešitev. Ampak to je bilo s strani koalicije zavrnjeno, po drugi strani pa od nas zahtevate, da razpravljamo še več. Želeli smo razpravljati tudi o tem, pa nam je bilo to onemogočeno. Prav tako smo takrat predlagali, da se opravi nadzor nad delom državnega tožilstva, ki bi nekako bil tudi sporočilo javnosti, da pa vendarle menimo, da kršitve ne morejo biti na tistih mestih, kjer se nikoli ne bi smele dogajati. Tudi to ste zavrnil. Ne vem, ali gre za to, da vrana vrani ne izkljuje oči, ker pač nekdo ve, da sam krši, pa potem težko govori v Državnem zboru, ko krši zakone nekdo drug.

Naj se osredotočim na amandma, o katerem je kolegica poslanka iz Desusa tudi nekaj govorila. Poglejte, mi želimo, da bi se nekako spremljalo, analiziralo in ugotavljalo, zakaj prihaja do kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Torej pomeni, da na ta način želimo tudi odpraviti tisto vsegluharsko mnenje, da so vsi enaki. Dejstvo je, da lahko prihaja do kršitev tudi zaradi strokovne napake, zaradi neznanja, lahko pa prihaja do kršitev namenoma. Veste, kadar pa prihaja do kršitev namenoma, je pa to zločin. Ravno amandmaji Slovenske demokratske stranke so tisti, ki nekako želijo poudariti, da tudi v tej veji imamo tako poštene kot tiste, ki na tem področju ne bi smeli več delovati.

Prav tako je tu govora o kodeksu državnotožilske etike, ki ne vsebuje nobenih sankcij za kršitev, kar je kolegica Eva Irgl, mislim

da, zelo natančno povzela in predstavila. Tu želimo tudi z amandmajem poseči v to, da tu ne gre spet za, ne vem, nek kodeks, da veliko govorimo o etiki in morali, gre pa seveda za brezzobega tigra, neka načela, neke usmeritve, bodimo etični, delujmo etično. Pa vas sprašujem, ali po sprejetju tega kodeksa ne bomo več celo na ulici, se pravi, v javnosti, gledali, kako tožilec prijateljuje s stranko v postopku. Morda ta kodeks odpravlja to? Ali bo zato, ker bo sprejet ta kodeks, generalni vrhovni tožilec prišel na sejo in se ne bo opravičil zato, ker se sejo skliče na predlog Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke? Spoštovani, zgolj politično delovanje. To je politično delovanje odgovorne osebe, ki bi morala tja priti po strokovni plati, pa ga ni bilo. Takšno je bilo njegovo opravičilo.

Ali dejansko to pomeni, da bodo tudi tožilci, ki želijo delati dobro, lahko delali lažje? Poglejte, imamo primere, sami o njih govorijo tožilci, ko so dejansko naredili vse, da bi prišlo do pregona, pa so policisti odgovorili, da pri tem ne bodo sodelovali, ker gre za eno od znanih oseb. Šlo je pa za hude kršitve kriminala na področju, mislim da, mamil. Na drugi strani prav tako imamo primere, kjer je tožilec želel delovati, pa je policija dnevno obveščala njenega nadrejenega, da tega ne bodo počeli, čeprav za to nimajo nobenih pristojnosti. Ali morda te spremembe zakona prinašajo večje in transparentnejše in kakovostno sodelovanje med organi? Ne. Ampak, glejte na to opozarja nekdo, ki je bil sodnik in je danes v vlogi tožilca. Seveda potem pa je vse tisto: gremo se gliharstvo, vse je slabo. Ampak s takim delamo veliko krivico. Ne nazadnje vas sprašujem, ali kodeks po priporočilu Greca pomeni to, da ne bo skoraj 50 % zadev, ki naj bi šle v obravnavo, zavrjenih. Takšno je poročilo iz 2013, 50 %. Ogromno. Veste, dokler ne bomo naredili dejansko spremembe – pogledajte, res ta paket petih zakonov. Samo če bi dodali noter en zakon, da bi državljani dobili občutek, da bo eden od teh, ki sodeluje v teh organih – bodisi sodnik bodisi tožilec – dejansko odgovarjal za svoja dejanja, v skladu z ustavo, bi naredili mnogo več, kot s tem, ko ste šli v neke lepotne popravke, pa na ta način v bistvu naredili po mojem še večjo zmedo in pa še večjo spako. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsednik. Spoštovana poslanka! Na kratko. Postavili ste mi vrsto vprašanj, ali bo to ali bo ono, tožilec z osumljencem in tako naprej. Gledalci mogoče vsi ne vedo, o čem ste govorili, midva veva, o čem ste govorili. Ne bom se dotikal konkretnih primerov, sploh zato ne, ker ni tako preprosto, kot ste vi govorili. Nisem tudi zagovornik ali odvetnik generalnega

državnega tožilca, ne po funkciji ne po čem drugem. Tako kot včeraj ste izpostavili vrsto problemov, nekateri so tudi resnični problemi in ste rekli in ste se pogovarjali o tem, kaj vsega ta zakon ne ureja. Sem večkrat povedal, seveda, ta zakon ne rešuje tudi kakšnega od legitimnih problemov, ki ste ga vi izpostavili. Ta zakon tudi ne rešuje, ne vem, revščine v Republiki Sloveniji, pa še marsikaj drugega ne, ker ni temu namenjen v tem trenutku. Pogovarjamo se o tem, kaj ta zakon rešuje in o tistih rešitvah, ali so res tako zelo slabe, kot smo rekli tudi na odboru. Da je krepitev Specializiranega državnega tožilstva z izrazitim poudarkom na zasegu protipravne premoženjske koristi sajenja rožic oziroma celofan ali povzročanje še večje zmede, kot ste se izrazili, s tem se pač ne morem strinjati. Lahko pa je to vaše mnenje. Tako kot včeraj sem tudi povedal, da je šlo za zakon, ki je bil dan v proceduro konec novembra. Kot sami veste, je v normativnem programu Ministrstva za pravosodje proti koncu leta predvidena obširnejša novela Zakona o državnem tožilstvu, ki bo mogoče odgovorila na nekatera od teh vprašanj, pa jih ne bi rad metal vse v skupen koš, na skupen kup, ker nekatera so bila, kot rečeno, legitimna. Vprašanje zavrženih ovadb itn. so lahko – mislim, ne so lahko, so dejanski problem, mnogo ostalih stvari pa je seveda dejansko spolitizirano. Stvari imajo običajno dvojno medaljo. Včeraj, ko je bil shod pred Vrhovnim sodiščem, se ga je udeležila tudi neka suspendirana državna tožilka, ki ima še vedno status državne tožilke, kar je tudi zelo verjetno neprimerno. Ampak to so stvari, ki bodo morale v smislu kriterijev ravnanj in odgovornosti znotraj tožilstva, znotraj sodišč, znotraj v končni fazi državnega pravobranilstva, kjer bomo morali vsi skupaj narediti več. In etični kodeks oziroma code of conduct kot mu pravi Greco, verjamem, da bo k temu prispeval. Ali se bodo stvari izboljšale v pol leta – ne, ne bodo se. Verjamem, da se ne bodo. Bo pa vzpostavljen instrumentarij in mehanizem, da gremo po pravi poti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno je še razprava, zato prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo še enkrat.

Poglejte, spoštovani gospod minister, vi boste vzpostavili z zakonom kodeks državnotožilske etike, ne boste pa vzpostavili sankcij za te kršitve. To pa mi zahtevamo tudi z amandmajem. Sicer menimo v Slovenski demokratični stranki, da je zadeva, ki jo vi vpeljujete znotraj zakona, popolnoma nesmiselna, tudi če je na nek način mišljena dobronamerno. Zato sem vas že prej vprašala, ali boste pozvali koalicijske poslance, torej tiste, ki imajo večino v Državnem zboru, da bodo podprli naš amandma k 7. členu, ki pravi, da je poleg kodeksa državnotožilske etike treba vzpostaviti tudi sankcije za kršitve, ko pride do

kršitev tega etičnega kodeksa. In tudi mimogrede, spoštovani gospod minister, glede priporočil Greca o korupcijskih tveganjih. Če dobro preberete poročilo Greca, potem boste lahko opazili, da znotraj priporočil se ne zahteva, da se ta priporočila zapišejo v zakon. Tega se ne zahteva. Lahko pa se to uredi v določenih pravilnikih, se pravi, da se zapiše nek jasen sklop nekih standardov. Zakaj ste se odločili, da to zapišete v zakonodajo? To me zanima. Glede na to, da sva prej s kolegom Möderdorferjem, ker sam nima več časa razpravljati, malo poklepetala zunaj, pa sva se strinjala s tem, da včasih bolj izgleda, kot da ste še vedno predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, ne pa pravosodni minister. Želela bi odgovore na ta konkretna vprašanja: Ali boste pozvali kolege iz vaše koalicije, da podprejo naš amandma? Nam se zdi absolutno smiselno, drugače sploh ne vemo, zakaj se vzpostavlja nek kodeks državnotožilske etike. In zakaj ste se sploh odločili, da vse skupaj daste v zakonodajo, ko bi to lahko reševali tudi na kakšen drug način? Glede na to, da tako priporoča tudi Greco. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Najprej glede oblike. Prvič poudarjamo, v zakon se ne vpisuje sam kodeks. Zakon daje pravno podlago za kodeks. Priporočila Greca govorijo o tem, da je treba sprejeti praven predpis, ki bo dajal podlago za to. Zato ker priporočila Greca v tem smislu niso šla ... V enem primeru je to mogoče urediti s pravilnikom, druge je to mogoče urediti z zakonom, kar se tiče podlage. Razmere v državah so različne. Večina držav, ki je implementirala podobna priporočila Greca, jih je implementirala skozi zakon. Odgovor na vaše vprašanje in deloma na vprašanje oziroma na opombo poslanca Möderdorferja je, pogledajte, na Nizozemskem ima vsako sodišče, vsako okrožno državno tožilstvo svojo komisijo za etiko in integriteto. In zelo dobro delujejo. Postavljajo standarde, krepijo notranje koherentnost, stanovsko higieno znotraj posameznega oddelka. Podobno imajo take podlage v zakonih tudi druge države: Danska, Hrvaška, Makedonija, Slovaška, Poljska. To je prva stvar, ko ste rekli, zakaj smo to zapisali v zakon.

V zakon smo to zapisali še iz enega razloga. Zato, ker Državnotožilski svet bi načeloma lahko tak kodeks sprejel direktno na podlagi priporočil Greca tudi sam. Vprašanje je, ali bi bil zavezujoč. Dejstvo je, da tožilstvo v dveh letih od sprejema priporočil Greca ni storilo nič, da bi jih implementiralo. Sodni svet je vendarle nekaj storil. Sodni svet je sprejel odločitev, da se kodeks sodniške etike, ki ga je sprejelo društvo, uporablja za vse sodnike. To je Greco ponovno preveril in decembra lansko leto izdal vmesno

poročilo, o katerem smo govorili tudi včeraj. In povedal, da to ne zadostuje iz preprostega razloga, ker ni stvar samo v nekem papirju, v nekem kodeksu, ki ga ima nekdo v predalu, ampak je stvar v tem, da je vzpostavljen instrumentarij, v katerem ta kodeks lahko živi v življenju. Za to rabiš nek organ, ki o tem odloča, ki sprejema neka mnenja, kjer se krepi podobno, kot imate komisijo za zdravniško etiko, kot imate komisijo za odvetniško etiko in tako naprej, ki imajo vsi zakonske podlage. Ne zato, kaj piše notri, ampak zato, da je instrumentarij postavljen, ker edino tako lahko zaživi. To je, mislim da, prvi del vprašanja.

Drug del vprašanja, konkretno glede tega, kako je s sankcijami. Sankcije same so predpisane skozi disciplinske postopke, kršitve zakona, delovnopravne postopke in kazensko, recimo, zakonodajo. Zakaj se to dela? Zato, ker ... / oglašanje iz klopi/ Se opravičujem, ne smem odgovarjati na ... Zato, ker ima običajno vsako sporno ravnanje bodisi državnega tožilca bodisi sodnika več razsežnosti. Včasih gre za disciplinsko kršitev, včasih gre za etično kršitev, včasih lahko gre celo za kaznivo dejanje. Če vzpostavite centralni mehanizem, ki je v tem primeru pri Državnotožilskem svetu, v primeru sodnikov pri Sodnem svetu, kar je dobra rešitev in jo je Greco tudi izrecno podprl iz dveh razlogov. Prvič, zato ker še zmeraj gre za organ, ki ima večino stanovskih pripadnikov, kljub temu pa ima tudi nek zunanji vpliv, zato ker tako v Državnotožilskem svetu kot v Sodnem svetu niso samo sodniki v enem in državnih tožilci v drugem. In če imate ta centralni mehanizem, se začnejo vzpostavljati na enem mestu skupni standardi; mladi, ki vstopajo v ta sistem, imajo organ, na katerega se lahko obrnejo po pojasnila, pomoč in tako naprej. To ne bo preprečilo in ni namenjeno temu, da bi preprečilo kazenske zlorabe, ki jih mogoče tožilci, da bi preprečilo korupcijo v primeru ... Ne vem, imeli smo tožilca, ki je bil ujet z roko v vreči, po domače povedano in tudi obsojen. Imeli smo tudi sodnika na tem področju. Tako da če bo komisija zaznala, da določena kršitev spada v disciplinski postopek, bo to odstopila naprej v disciplinski postopek. Lahko se bo pa zgodilo, in to se žal pri tožilstvu večkrat zgodi, da disciplinski postopki prehitro zastarajo, zato ker so disciplinske kršitve pač jasno omejene in tako naprej, bo pa še vedno lahko izdala mnenje glede etične kršitve. Gre preprosto za postavljanje standardov, kakšno je pravilno ravnanje znotraj tožilske ali pa sodnih institucije. V tem delu nimam težav, da mi rečete, da se obnašam, kot da sem še vedno na KPK, zato ker so to standardi, ki jih je sprejela večina drugih tožilskih združenj po Evropi, stanovskih organizacij, sodnih prav tako, pri nas se pa tega otepamo, kot da je to napačno sporočilo, da s tem mečemo slabo luč na vse tožilce, vse sodnike. Ne vem, zakaj tega manjvrednostnega kompleksa nimajo njihovi kolegi na

Nizozemskem, v Nemčiji, na Danskem, Hrvaškem, kjer s tem nimajo težav.

Še enkrat povem. Fakt, da imajo državni tožilci že 50 let, zaradi mene, svoj kodeks ali pa da ima sodniško društvo svoj kodeks, ne pove nič, ker je to papir – mislim, da imam še 35 minut –, nič ne pomeni, zato ker na podlagi tega kodeksa ni nikogar, ki bi kadarkoli izdal kakšno mnenje. Za sodnike je drugače, pri tožilcih pa to velja. Enega ni. Danes se ta zahteva vpeljuje. Ne zato, ker je minister za pravosodje bivši šef KPK, ampak zato ker je to Sloveniji predlagala resna mednarodna institucija s strani strokovnjakov, v kateri so bili tuji tožilci, tuji sodniki in potem ko je en teden – mimogrede – tudi preživela v Sloveniji, se srečala z ljudmi iz proizvodnje in iz menedžmenta, s tožilci, okrožnimi tožilci, tožilci specializiranega oddelka, Državnotožilskim svetom in Vrhovnim državnim tožilstvom. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala.

Spoštovani gospod minister, rekli ste, resna mednarodna institucija. Strinjam se z vami in jo je treba upoštevati, ampak upoštevati jo je potem treba v celoti, ne samo v tistih delih, ko se nekomu zdi, da je to dobro, v nekaterih delih pa ne, ker se nekomu zdi mogoče manj dobro. Zdaj vam bom prebrala naslednje. Eno izmed priporočil Greca. Greco priporoča, da Državnotožilski svet v sodelovanju z ustreznimi institucijami, tudi Komisijo za preprečevanje korupcije, razvije smernice glede nasprotja interesov za tožilce v zvezi z ravnanjem, ki se od njih pričakuje zunaj tožilstva, in da te smernice spremljajo jasna pravila izvajanja in sankcionirana, ki morajo biti javno objavljena.

Se pravi, vi ste v tem delu upoštevali, v tem priporočilu, samo prvi del priporočila, na drugega se pa gladko poživigate. Zato še enkrat sprašujem, če boste že vpeljali vsa ta pravila in vse te smernice, kar je seveda pravilno in se strinjam z vami in je tudi potrebno upoštevati takšna dobra priporočila, zlasti za naš pravosodni sistem, ki ima kar precej anomalij in morajo biti odpravljene. Me pa vendarle zanima, zakaj potem, glede na to, da gre za resno mednarodno institucijo, kot sami pravite, ne upoštevate še drugega njihovega priporočila in to je, da se uvede tudi jasno sankcije za tiste, ki kršijo določena pravila znotraj bodisi sodniške ali pa tožilske funkcije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Ker je pričakovati. Kodeks ne mora predpisovati sankcij. Sankcije so predpisane v 80. in, mislim da, 81. členu Zakona o državnem tožilstvu in pričakovati je, da

bodo, ko se bo kodeks pripravljala in sprejemala, to povezavo naredili. Če je ne bodo, potem bomo morali storiti korak naprej. To je to. Če se ne izvajajo, pravite? V tem trenutku pa ... Bova šla potem na kavo, pa se bomo zmenili. V tem trenutku vzpostavljamo mehanizem, ki bo dolžan skrbeti za implementacijo kodeksa, ki bo imel neposredno povezavo tudi z disciplinskimi in drugimi postopki in ti so zelo obsežni. Uf, še sam nisem vedel, da je toliko točk. To je to. Je bil še nekoliko ostreje zapisan člen, bom iskren, pa je bilo še večje nasprotovanje tistih, s katerimi ste rekli, da se nismo dosti pogovarjali.

Treba je povedati, da kljub enakim priporočilom, ki jih je dal Greco za sodstvo in tožilstvo, kljub delovnim skupinam, ki so eno leto in pol to pripravljale, je na koncu glede tožilstva ostalo neprimerno manj kot glede sodstva. Kar ni prav, to smo vrnili, zato smo bili tudi kregani, da nismo usklajeni s strokovno javnostjo itd. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Želela bi se navezati najprej na to, kar je bilo že prej povedano glede 7. člena in tudi potem v nadaljevanju do 8. člena.

Menim, da danes s temi predlogi postavljamo dejansko pravno podlago oziroma temelj temu kodeksu, vsebina pa bo na Državnotožilskem svetu. Potrebujemo podlago, da bomo lahko komisijo kot tako tudi vzpostavili in omogočili njeno delo.

Da se vrnem na to spoštovanje človekovih pravic. Naj vas spomnim na 77. člen Zakona o državnem tožilstvu, ki v četrtem odstavku določa, da se v osebnih evidencah državnih tožilcev med drugim obdelujejo tudi podatki o zadevah, ki jih je reševal oziroma jih rešuje državni tožilec, v katerih je Evropsko sodišče človekove pravice dokončno odločilo, da je do kršitve pravila svoboščine stranke prišlo zaradi postopanja državnega tožilca ali je zaradi take kršitve bila sklenjena poravnava v postopku pred navedenim sodiščem. Ta člen se dejansko navezuje na to in kaže, da to področje imamo ustrezno urejeno. Naj spomnim tudi na 126. člen, ki pa tudi izrecno določa, da se vodijo državnega tožilstva razreši funkcije, če ne opravlja svojih nalog v skladu s predpisi. Mislim, da sta ta dva člena z vsemi svojimi alinejami zadostna pravna podlaga in pomenita zadostno urejanje tega področja in mislim, da ni treba tega posebej dodatno urejati.

Vezano na kodeks in pa na same sankcije – to, kar poslušam –, pa takole. Menim, da je navezava kodeksa na disciplinski postopek in pa objava čisto zadostna sankcija, in mislim, da dodatnega sankcioniranja v tem primeru ni treba vpeljevati. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Prej je minister lepo povedal, da te spremembe ne prinašajo vsega in da ne bodo rešile državo iz krize. Se z vami strinjam, ampak to je problem, ker Evropska komisija poudarja, da je ravno urejen pravosodni sistem bistven element, ki lahko pripomore tudi v boju proti krizi. Ti ukrepi, ki jih danes sprejemamo, gotovo res ne pripomorejo k ničemur, pripomorejo pa očitno k temu, da bodo bolj zadovoljni tisti, ki z nami sodelujejo v Grecu.

Ko govorimo o kodeksu državnotožilske etike, saj ni nobeden problem! Naj se sprejme! Samo ne mečite peska v oči javnosti, da bo to uredilo tisto, kar je za njih dejansko problem. Prej ste govorili, da so glede tožilskega dela že nekako določene z zakonom sankcije. Potem mi pa povejte, kako to, da imamo generalnega tožilca, ki krši zakon. Ali je bil deležen kakšne sankcije? Kako je lahko sploh pristal na tem mestu, če je kršil človekove pravice? Povejte mi, kako lahko imamo tožilca, ki se sprehaja po ulicah s stranko v postopku brez sankcij. Ne govoriti neumnosti! Kodeks bo rešil vse, vse ostalo pa ni pomembno.

Spoštovani minister, nisem želela omenjati tega, da bi se vi opredelili do kakršnegakoli primera. Želela sem povedati, da tožilci opozarjajo, da ne morejo opravljati svojega dela, in da bi veljalo čim prej razmisliti, kako spremeniti zakonodajo, da tu ne bo nobenih težav. Sami opozarjajo, da je problem neodvisnosti in da je problem tudi političnega delovanja v sistemu. Ali ni to zadosten alarm, da gremo res v neke konkretne spremembe? Mi se pa tu pogovarjamo o tem kodeksu, kot da bo rešil vse. In, spoštovani minister, veste, res je, vi ste se potem resno lotili tega, kar sem govorila bolj osebno, izpostavljali osebo in govorili o suspensu, kdo je lahko suspendiran. Midva veva, o čem govoriva, tudi vsebine so zelo različne, kajne. Ampak nekaj vam pa povem, ker ste zelo poudarjali Nizozemsko – na Nizozemskem danes vi ne bi sedeli na tem mestu. Zato primerjava s to državo vam ni prav nič v čast, bo treba poiskati primerjavo s kakšno drugo, eksotično državo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Deloma se z vami strinjam, da je še veliko ali pa še nekaj prostora za boljše delo, pa tudi boljšo zakonodajo, tudi na državnem tožilstvu. Nikakor ne v tej smeri, kot ste jo samo vi predlagali. In žal mi je, čeprav se to tako sliši, ampak žal mi je, da se danes moramo s tem ukvarjati, zato ker v času vaše vlade je bil edini način, na katerega ste se ukvarjali z državnim tožilstvom, ta, da ste ga prenesli kot edina država v Evropi z Ministrstva za pravosodje na Ministrstvo za notranje zadeve. In veste, zakaj tudi med drugim dve leti

in pol kasneje uveljavljamo priporočila Greca? Poročila Greca so prišla v začetku leta 2013. Na Ministrstvu za pravosodje je še zdaj pet ali šest mailov in pozivov, prošelj vladi, naj to vendarle da na sejo, da se objavi. Pa se ni dalo. Zakaj se ni dalo v času zadnje Janševe vlade? Zato ker v teh priporočilih Greca je na nekaj straneh tudi izrecna kritika tega, da ni prav, da se je tožilstvo preneslo na MNZ. V enem letu niste pripravili ene spremembe Zakona o državnem tožilstvu ali poslali skozi parlament; ene spremembe Zakona o kazenskem postopku in jo poslali v parlament. Potem pa meni težite tu, ker sem v treh mesecih vendarle prve korake naredil! To je pa tudi sprenevedanje, spoštovana gospa poslanka. Pripravila se je sprememba Zakona o policiji v vašem mandatu, ki je omejil samostojnost NPU. Ene spremembe nisem videl na tem področju, kjer si očitno delimo željo, da bi bilo bolje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim za prijavo, ker očitno je še želja po razpravi. Replika?

Replika, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

No, minister, zdaj vidim, ker niste imeli argumenta na tisto, kar sem povedala, ste šli v druge vode. Pa naj vam tudi v teh vodah odgovorim. Najprej, Janševa vlada je bila res na oblasti eno leto. Natančno veste, kakšna je bila sestava koalicije in kdo je pokrival resor na področju pravosodja. Seveda smo si želeli tukaj korenite spremembe, korenite spremembe, zato smo tudi naredili nekatere prenose. Žal nam je zmanjkalo časa za kaj več tudi zaradi vas, spoštovani gospod Klemenčič. Zaradi vas je padla ta vlada in to dobro veste. In še nekaj. Veste, pol leta nam očitno enoletno vlado vi, strokovnjak, ki imate takšno večino, da praktično lahko sprejemamo zakone po skrajšanem postopku samo zato, ker ste vi tako želeli, pa še vaša koalicija ni bila usklajena. Pojdite še enkrat gledat magnetograme odborov, sploh niso vedeli, kje so potekala usklajevanja, kdo je bil vabljen na kakšna usklajevanja. Vi, ki imate zdaj škarje in platno po tudi skoraj že dobrih pol leta, še malo več, prinašate v Državni zbor lepotne popravke in očitno drugim, česa niso spremenili. Ne bo šlo. Ne bo šlo.

Ampak, dejstva ostajajo dejstva. Na Nizozemskem se danes midva ne bi pogovarjala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej, da ugotovim, to je bila razprava, to ni bila replika, ker replika zahteva, da v bistvu popravite tisto, kjer ste bili napačno razumljeni. Tako drugič prosim, da se prijavite.

Ampak, itak imamo razpravo približno na istem nivoju, tako da prosim zdaj, ali želi še kdo razpravljati o 7. členu in amandmaju Poslanske

skupine SDS? Je še kakšna razprava o tem? Ne.

Prav. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 8. člen ter amandma Poslanke skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več ... A, želi, potem pa prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Tudi tukaj želimo nekako z dodatkom spremeniti to, da se sprejmejo načelna mnenja glede ravnanj, ki pomenijo kršitev kodeksa državnotožilske etike, ter se predlagajo sankcije za kršitve. Ampak o tem smo danes že veliko govorili, sankcij ne bo, bo bil brezzobi tiger, potem pa smo danes slišali, če pa se to ne bo upoštevalo, bomo pa šli naprej. Ko pa smo mi nekaj konkretnega predlagali, pa je bilo s strani poslanke koalicije rečeno, saj to vse notri je in je vse v najlepšem redu. Ja, saj potem pa tudi etični kodeks je, saj ali bomo rekli, da tožilci pa kar počez niso etični.

Še nekaj glede zavajanja gospoda Klemenčiča, glede na to, da prihaja iz strokovnih vod, se zagotovo zaveda, da je zavajal. Namreč, v vladi je ZKP bil vložen, ZRT pa sprejet, tako da ne bo tukaj kakršnihkoli težav ali pa zavajanja javnosti v tistem času. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, ponovno.

Tudi v amandmaju k 8. členu predlagamo, da se sprejmejo načelna mnenja glede ravnanj, ki pomenijo kršitev kodeksa državnotožilske etike ter da se predlagajo sankcije za te kršitve. Glede na razpravo, spoštovanega gospoda ministra, ki nas je zdaj zapustil, lahko rečem, da očitno teh sankcij ne bo, tako so se odločili, tako se je odločil minister, tako da glede na to, da sem že prej večino stvari pojasnila v zvezi s tem, zdaj ne nameravam več, bi pa se želela še nasloniti na razpravo, ki jo jepred kratkim imel gospod minister, ko je dejal, da v vladi Janeza Janše, torej v letu 2011, 2012, ni bilo praktično nič storjenega na področju pravosodja.

Tukaj bi se seveda delno strinjala z gospodom ministrom, ampak treba je vedeti, zakaj ni prišlo do nekaterih realizacij znotraj tega pravosodja. Zaradi tega, ker je to ministrstvo vodila stranka Državljanska lista, natančneje minister za pravosodje gospod Senko Pličanič, in glede na to, da sem bila jaz v tistem obdobju predsednica Odbora za pravosodje; zelo natančno sem spremljala, kaj se je dogajalo na tem področju, imela precej pogovorov in sestankov tudi z ministrom in vem, kdo je bil tisti, ki je namensko zaviral, če tako rečem, vso to zakonodajo, da ni šla v postopke. To je bil dr. Gregor Virant. On je

bil tisti, ki je zaviral vso zakonodajo, da ni prišla v Državni zbor s področja pravosodja. In to, spoštovane kolegice in kolegi, je bilo povezano tudi s stvarmi, ki jih je imel predsednik Janez Janša na sodiščih. In tudi potem z zadevo, ki se je zgodila na Komisiji za preprečevanje korupcije. To je bilo vse med seboj dogovorjeno. Ampak, pač teh ozadij ljudje ne poznajo in zato je prav, da se včasih na glas pove tudi to.

Potem pa je prišla Vlada Alenke Bratušek. In kaj se je zgodilo? Praktično nič, nič na področju pravosodja, ampak ostal je isti minister, ki je podpisal skupaj z gospodom Maslešo in s predsednico Vlade zavezo, kaj vse bodo naredili na področju pravosodja. Nič ni bilo storjenega! Zaradi tega danes v Slovenski demokratični stranki zahtevamo, da če se že gre sicer v bolj kozmetične popravke paketa pravosodja, da pa se vendarle, če se že neke stvari vzpostavljajo, ki so lahko celo dobre, da se izpeljejo do konca. Da ljudje, ki kršijo človekove pravice, za to odgovarjajo, da so sankcionirani, da če se vzpostavlja etični kodeks, da se vzpostavijo tudi sankcije. To so tudi priporočila Greca. To je vse, kar želimo! To je vse, kar želimo! Zakaj bi šli v neke spremembe samo zato, da nimamo nič od teh sprememb? To je nesmiselno. Nesmiselno je potem sedeti tukaj ure in ure in o tem razglabljati, če nimamo tiste končne pike na i. In v tem primeru je to vzpostavitev odgovornosti sodnikov in vzpostavitev odgovornosti tožilcev. Mi imamo nekaj členov v zakonodaji, ki tudi sankcionirajo, če pride do nekih napak v postopkih, ki jih povzročijo sodniki in tožilci, to drži, ampak se zelo redko izvajajo, to pa je problem. Mi imamo veliko zakonodaje na različnih področjih, ampak se ne izvaja. Potem naredimo nov zakon, zaradi tega ker pravimo, če tisti ni bil dober oziroma se ni upošteval, ta se bo pa zagotovo upošteval. Ne bo se upošteval. Tako kot se ne bo upošteval etični kodeks. Pa sem jaz prva za to, da se sprejmejo takšne stvari! Ampak se ne bo upoštevalo. Upoštevalo se ne bo zaradi tega, ker že sedaj znotraj zakonodaje se te stvari ne upošteva. Zato še enkrat, spoštovani gospod predsednik, predlagam, da koalicija vsaj amandma k 8. členu, ki je, bom rekla, naravna posledica tega prvega dela, ki ga predlaga minister, mi predlagamo samo drugi del, da se izvršijo tudi sankcije, če je nekdo nekaj storil narobe, da se to sprejme. To vas res prosim. Ker to ni nič slabega, ker kvečjemu bo to prineslo večjo odgovornost tudi na področju pravosodja in večjo transparentnost. To si pa vsi skupaj želimo, da bi pravosodje bolje in uspešneje funkcioniralo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker vidim, da bo še razprava, prosim za prijavo. Besedo ima gospod Aleksander Kavčič.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, najlepša hvala za

besedo. Spoštovane poslanke in poslanci! Lepo pozdravljeni tudi vsi tisti, ki spremljajo današnjo sejo.

Danes govorimo o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu, skrajšani postopek. Naj mogoče izpostavimo predvsem dejstva, zakaj skrajšani postopek. Predvsem zato, ker odpravljamo določene redakcijske pomanjkljivosti in implementira priporočila institucije Sveta Evrope na področju korupcijskih tveganj in pa etičnega kodeksa, o katerem se vrti razprava sedaj že skoraj eno uro. Tisto bistveno, katero je izpostavil tudi minister prej za govornico, to je o institucionalnosti dela Specializiranega državnega tožilstva na področju odvzema premoženja nezakonitega izvora. To je tista bistvena točka, o kateri se bomo danes še pogovarjali, in verjamem, da bo tekla beseda.

Naj pa se vrnem na samo razpravo glede amandmajev, ki so vloženi s strani Poslanske skupine SDS. Namreč, govori samo o tem etičnem kodeksu in sankcioniranju na podlagi le-tega. Naj povem samo to, da bistvo etike ni v sankcioniranju. Bistvo etike je, po mojem mnenju, življenje in pa bistvo etike je obnašanje.

Stranka Mira Cerarja tega amandmaja sigurno ne bo podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

Sedaj pa res moram odreagirati, ker imam občutek, da v Državnem zboru zmeraj neki tiskarski škrti spreminjajo besedila, ki naj bi bila enotna za vse. Že včeraj sem začel spremljati to dogajanje in do danes uspel pridobiti enega od izvodov – verjetno boste rekli, da ni pravi – na tak način, kot radi pokažemo, je naslovnica, tako da vemo, o katerem dokumentu govorim. Moram reči, da imajo pri branju priporočil vsi moji predgovorniki težave. Tudi gospa poslanka, ki je prej vzela v roke, je prebrala en del, ne pa celote ... /oglašanj iz klopi/ ... Celo priporočilo, ja. Namreč, sankcije, o katerih govorite, ne priporoča Greco v zvezi z etičnim kodeksom in njegovimi kršitvami.

Sankcije najdemo samo na enem mestu, in sicer na mestu, torej 199. odstavek poročila, kjer je priporočilo, "da Državnotožilski svet v sodelovanju z ustreznimi ustanovami, tudi Komisijo za preprečevanje korupcije, razvije smernice glede nasprotja interesov za tožilce v zvezi z ravnanjem, ki se od njih pričakuje zunaj tožilstva". To ni kodeks etike ravnanja državnih tožilcev, ampak smernice za ravnanje tožilcev izven – tako kot ste rekli prej, ali je primerno, da državni tožilec s stranko v postopku sedi v lokalu, prijateljuje in podobne stvari, če sem pravilno razumel. Če ne, me prosim popravite, ampak mislim, da je bilo na ta način.

Od tod naprej smernice spremljajo jasna pravila glede upoštevanja in sankcioniranja. Ta pravila, ne spoštovanje kodeksa etike državnih tožilcev ... / oglašanje iz dvorane/ ter svetovanje – pardon, se opravičujem, sem se malce izgubil –, "ki morajo biti javno objavljena". Torej, zelo daleč od tega, kar sem do sedaj slišal od ministra in seveda tudi od razpravljavcev. Torej, za ravnanja glede tožilcev izven tožilstva, ne pri izvajanju tožilske funkcije. Torej ob. Integriteta tožilca v njegovem siceršnjem življenju.

Da pogledam naprej, nikjer pravzaprav med priporočili ne najdem priporočila, da je treba sprejeti kodeks etike. Sam se ves čas, kar sem v Državnem zboru, kot veste, zavzemam tudi za to, da bi končno razumeli, kaj kodeks etike pravzaprav je, da gre tukaj za zbir uveljavljenih pravil ravnanja, ne pa nekih pravil, ki se jih dogovorimo in rečemo, od zdaj naprej bo pa etika takšna. Seveda si nikakor ne želim, da bi doslej uveljavljena pravila ravnanja postala celo v obliki sprejetega kodeksa pravila našega vedenja in naše etike v Državnem zboru. Zato smo ne nazadnje ustanovili stranko, kandidirali, prišli sem, da spremenimo način ravnanja in da so etična pravila in ravnanja povsem drugačna. To seveda ponujamo temu prostoru. Če se še nismo naučili, se bomo potrudili, se vedno zahvaljujem za vso kritiko, ki nas lahko samo izboljšuje in usmerja v pravilno smer.

To, kar je minister prej govoril, je bilo vprašanje prvega priporočila v zvezi s tožilci, da torej slovenske oblasti zagotovijo, da "Ministrstvo za notranje zadeve uresničuje svoje pristojnosti za tožilstvo tako, da ne slabi integritete tožilcev in ne povzroča tveganja neprimerne vpliva ..." – torej zadržanost pristojnih organov do tožilcev, da lahko opravljajo neodvisno in samostojno svojo pomembno funkcijo v pravosodnem, da ne rečem, širšem družbenem državnem sistemu – "..., da generalni državni tožilec še naprej razvija splošna navodila za politiko pregona, predvsem glede uporabe diskrecije, postopka v zvezi s sporazumom o priznanju krivde in opustitve zadev ter zagotovi njihovo javno objavo in spremlja njihovo izpolnjevanje...".

Priporočilo tri: "..., da se za vse tožilce pripravi sklop javnih standardov skozi kodeks poklicnega ravnanja ..." – ne etike. Torej jasni standardi, sklop jasnih standardov kodeks poklicnega ravnanja s pojasnili in skozi ali praktičnimi primeri, da tožilec ve, kako naj deluje. Da se postavijo primeri, in če imamo komisijo, seveda da komisija obravnava vprašanja, ne v smislu nadzora, discipliniranja in sankcioniranja, kot zahtevate. Jaz razumem, da je za vas sankcioniranje bistvenega pomena. Zame je bistvenega pomena končno dajanje nekih smernic, kako naj ravnamo, da bo sprejemljivo. Ali se to sprejema družbeno, ali se sprejema v Državnem zboru, ali se sprejema pri posebnih komisijah, ali se to sprejema pri Državnotožilškem svetu; navsezadnje je vseeno.

Medicinska etika je bila omenjena. Zagotovo ne gre tam za vprašanje sankcioniranja, ampak rešujejo najtežja etična vprašanja, kako naj ravnajo zdravniki. Nedolgo nazaj smo bili na skupni seji, ko smo govorili, namen smo imeli seveda govoriti o evtanaziji, govorili smo pa o paliativni oskrbi. To sta dve popolnoma različni zadevi. In tukaj ne moremo s kodeksom etike tega določiti, ampak je treba to etično vprašanje seveda v temelju premisliti, spregovoriti o njem v jasnem, odprtem dialogu in sprejeti določena stališča, ki najverjetneje niso enostavna, zato jih tudi ne moremo, ni pošteno, prepuščati vsakemu posamezniku, in če bo naredil napako, ga bomo procesirali, disciplinirali in sankcionirali, medtem ko je bil prej v dilemi, ni imel nobenega jasnega priporočila, smernice, kako naj ravna, ker tega nihče pred njim še ni sprejel.

Vzorčni primeri so vzorčni primeri in glede vzorčnih primerov sigurno ne bom nikoli stal na stališču, da je treba vzpostaviti vnaprejšnjo sankcijo in vse postaviti pod strah, če bodo slučajno naredili kakšno napako, ker to pomeni seveda neko drugi discipliniranje, tisto ki je v nasprotju z zgornjimi priporočili, ki smo jih imeli, da mora pristojni organ, pristojno ministrstvo skrbeti ravno za to, da se seveda "ne slabi integriteta tožilcev in ne povzroča tveganja neprimerne vpliva". Zame je neprimeren vpliv tudi postavljanje posameznika, funkcionarja, pod pritisk.

Gremo naprej. " ..., da Državnotožilški svet" – to kar sem že prej prebral – še enkrat "v sodelovanju z ustreznimi ustanovami, tudi Komisijo za preprečevanje korupcije, razvije smernice glede nasprotja interesov za tožilce v zvezi z ravnanjem" – sam imam podčrtano –, ki se od njih pričakuje zunaj tožilstva." Pod dvojko, da "te smernice spremljajo jasna pravila glede upoštevanja in sankcioniranja, ki morajo biti javno objavljena". Sankcioniranje za delovanje izven tožilstva ne pa pri opravljanju tožilske funkcije, ker bi to spet bilo v nasprotju s prvim priporočilom, kako je treba ravnati in kako je treba krepiti vlogo neodvisnega državnega tožilstva. Grem naprej. "..., da se zaradi izognitve nasprotja interesov uvedejo jasna pravila skozi smernice za primere, ko tožilci odidejo v zasebni sektor" – ne pa kodeks etike, ki naj to določa. Če grem naprej. " ..., da se pripravi in javno objavi politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti tožilcev ter da se generalnemu državnemu tožilcu in Državnotožilškemu svetu, ki morata pri nadzorovanju in uresničevanju te politike – ne pa etike – "sodelovati z drugimi ustreznimi institucijami, tudi s Komisijo za preprečevanje korupcije". Torej, sodelovanje s tistimi organi, v tem primeru neodvisno institucijo, ki je prva postavljena in seveda ker imamo Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, ki velja za vse funkcionarje. Tukaj bova seveda kakšno izven te razprave, da ne bom dobil opomina, rekla tudi z ministrom, ker gre za zelo pomembno vprašanje, da ta zakon

velja in mora veljati za vse funkcionarje, ne pa, da si vsi funkcionarji lahko v svojih zakonih skozi proceduro v Državnem zboru postavijo svoja pravila in rečejo, za nas pa ta zakon ne velja, ker bi to bilo v nasprotju z intencijami in, jasno, v nasprotju s poročilom in priporočili Greca.

" ..., da se vsem tožilcem zagotovi primerno izobraževanje in usposabljanje ter svetovanje o etiki in integriteti, ne pa discipliniranje in sankcioniranje". Lepo prosim, neiztrgano iz konteksta, berimo zadeve v celoti glede na to, da imamo zbir in čeprav je na dveh koncih, ko vzameš v roke zbir vseh priporočil, takrat dobiš pravo celoto. Ideja ni v tem, kar predlagate in zahtevate in tudi kar imamo v amandmaju, da je treba postaviti pravila za discipliniranje in sankcioniranje, procesiranje vsakogar, ki narediti napako v nasprotju z etičnimi kodeksom, ki ga dovolj splošno napišemo, da bo seveda vsakdo, kadar nam bo ustrezalo, spadal pod to kategorijo. Jaz sem študiral in lep čas živel v totalitarnem režimu in vem, kaj je moralno-politična primernost in procesi na tej podlagi. Tako nikakor ne morem sprejeti vaše logike. Predvsem se pa čudim vaši logiki, glede na to, da ves čas seveda kritizirate ali obdobje ali ostanke in nadaljevanje nekih praks iz totalitarnih režimov, da predlagate s svojim amandmajem, da se v zakon zapiše nekaj takega, da smo, hvala bogu, upam v našem prostoru že dolgo presegle – vsaj za to sem jaz hodil po ulicah in vzklikal in glasoval tudi za samostojno Republiko Slovenijo.

Končno, "da se sprejme strategija obveščanja javnosti in zagotovitev ustrezno izobraževanje in usposabljanje". Še enkrat in končno, ne pa discipliniranje in sankcioniranje, kadar in kolikor bi to nekemu ustrezalo. Dajmo ljudem, dajmo funkcionarjem jasna navodila, sodelujemo, pogovarjamo se, sprejmimo neka skupna stališča, smernice za delovanje, ne pa sprejemati določbe, ki so zelo splošne, potem pa na njihovi podlagi disciplinirajmo in sankcionirajmo posameznike, ki so seveda na tak ali drugačni način – vsaj z manipulacijo lahko to hitro dosežemo –, kršili enega od mogočih pomenov, ki ga lahko z interpretacijo takih splošnih pravil spravimo skupaj, tako kot to počnete že ves teden od mojih komisij do tega, kar se dogaja v Državnem zboru, tudi poslanci Slovenske demokratske stranke.

Se opravičujem za malo daljše, ampak ne vzdržim več, moral sem povedati. Velja pa seveda za vse zakone, čeprav si bom zdaj prisluzil opomin, ki urejajo in uvajajo etiko na tak način. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Razprava je bila dovolj tehtna, da si ne zasluži opomina.

Sprašujem, ali še želi kdo razpravljati. Prosim za prijavo.
Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Spoštovani poslanec Mitja Horvat, hvala, ker ste šli zelo izčrpno skozi tako imenovana priporočila. Ne vem, morda niste razumeli naše razprave, ampak v nobenem delu nismo govorili, da nasprotujemo sprejemu kodeksa. Govorimo pa o tem, da ničesar ne spreminja. Čudi me, da vi, ki ste zame strokovnjak tega področja, vas cenim, da je za vas veliko bolj pomembno, da imamo etični kodeks kot to, kar ste prej rekli, da ste vzklikali na ulicah, ampak da ne naredite nič, da imamo na vrhu državnega tožilstva človeka, ki je kršil človekove pravice. In da to počnejo tudi tožilci. Ja, moramo to zapisati, ker se nič ne spremeni. Ker ni sankcij! To je problem.

Res je, dejansko se z vami strinjam. Prinašate neka nova etična merila v Državni zbor. Enemu poslancu ste vzeli mandat po vaših etičnih merilih, ga onemogočili, da je opravil za določen čas svoje delo. Na drugi strani imate pa ministra, ki krši Ustavo Republike Slovenije, 7 zakonov. In če mi bo danes nekdo v Državnem zboru rekel, da ni odpravljen vsebinski del odločbe in da bo ta prihajal iz pravniških vrst, potem se moramo pa še toliko bolj ustrašiti. Kajti čudi me, da imate predsednika Vlade, ki pravi, da zadeva ni vsebinsko odmaknjena. Seveda je, izničena je! Vsebine ni! To je dejstvo! Ampak minister ostaja. Verjamem, da niste bili takrat na ulicah zato, da danes prinašate takšne etične standarde. Osebnostno dvomim, da takšno zadevo, tisto, mislim, da intimno podpirate. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

Napačno ste me razumeli in interpretirali. Nisem bil za to, posebej sem poudaril, da sem proti sprejetju etičnih kodeksov, da sem proti temu, da se v zakone zapiše, da je obvezno sprejeti etični kodeks zaradi tega, ker mislim, da ima čisto drugo naravo in ne narave obveznostnih norm, in ne verjamem, da se lahko etični kodeks sprejme samo, če v zakon to zapišemo.

Ste me pa seveda tudi narobe interpretirali, ker seveda nikakor in na noben način nisem želel reči, da s tem uvajamo nova etična merila in torej na tak način, da bi uvajali to s kodeksom etike. Tega nisem izrekel. Seveda pa uvajamo, v tem delu se pa strinjam in najlepša hvala za pravilen povzem, si pa prizadevamo za nov način ravnanja, etičnega ravnanja v naši družbi, v Državnem zboru in seveda tudi pri vseh drugih organih. Kot rečeno, vedno znova z veseljem in hvaležno sprejemam vso kritiko, ker to nas lahko samo usmerja k odpravljanju nepravilnosti v sistemu. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim za prijavo.
Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Saj bom kratka, ampak treba je nekaj reči, spoštovani gospod Horvat. Zelo cenim in spoštujem vašo razpravo; celo več, menim, da ste zelo argumentirano pojasnili nekatere zadeve, ki so vezane na priporočila Greca in na paket petih zakonov s področja pravosodja. Vendar pa, ko govorite o etičnih standardih, potem je treba tako tudi ravnati, ne samo govoriti. Se pravi, če smatrate, da je treba tudi v Državni zbor, ne nazadnje, vpeljati neke višje etične standarde, za kar ste se zavzemali tudi, ko ste kandidirali kot Stranka Mira Cerarja, potem se morate tudi jasno opredeliti do tega, kako je ravnal vaš minister za pravosodje. Minister za pravosodje Goran Klemenčič je kršil več zakonov, več uredb, to je povedalo Računsko sodišče, in na koncu je kršil tudi ustavo, kar je povedalo Vrhovno sodišče. Vi ministra Klemenčiča še vedno podpirate in pravite, da ima vso polno integriteto in da je etično neoporečen. Ravno tako bi pričakovala, da bi povedali svoje mnenje glede generalnega državnega tožilca zaradi kršenja človekovih pravic v preteklosti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika?
Replika, dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Tudi tokrat ste me povsem napačno interpretirali. Seveda, pozivate me k temu, da bi tudi sam, čeprav imate posebne milosti pri predsedniku Državnega zbora, ki vam ni dal opomina zaradi tega, ker se niste držali točke, torej, obravnave amandmaja k 8. členu. Ampak verjetno je najina razprava ali pa naša razprava postala tako živahna, da je tudi pri tem zamižal. Vendar nikakor ne gre pri tej točki zdaj za vprašanje, ali podpiram ali ne podpiram ministra, in ne bom odgovarjal na tovrstna vprašanja, ki se tičejo etike delovanja.

Govoril sem o tem, da je vaša zahteva po tem, da se v 8. člen zakona z vašim amandmajem vnese sankcioniranje, neprimerna. In nisem želel odpirati vseh vprašanj v zvezi z etiko, moralo in eventualnimi napakami kogarkoli, morda tudi predlagatelja v tem primeru. Tako mislim, da to ni predmet, in ste me povsem napačno razumeli, da sem karkoli o tem govoril. Govoril sem samo o vprašanju etike in sankcioniranja v zvezi z etiko v Zakonu o državnem tožilstvu; torej o tem, kar je tema in točka dnevnega reda. Najlepša hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ja, sprejemam implicitno kritiko. Najverjetneje bi si moral sam izreči opomin, zato ker nisem izrekel opomina.

Ampak zdaj sprašujem, ali je še kakšna intenca po razpravi? Vidim, da ste izčrpali čas za razpravo in da tisti, ki ga še imajo, ne želijo razpravljati. Torej, ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O BREZPLAČNI PRAVNI POMOČI, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za pravosodje gospe Tini Breclj.

TINA BRECELJ: Hvala, predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je novela Zakona o brezplačni pravni pomoči, ki je namenjena izboljšanju učinkovitosti in delovanja instituta brezplačne pravne pomoči kot celote. Treba je vedeti, da so se predlogi izboljšanja brezplačne pravne pomoči zbirali vse od zadnje novele tega zakona, torej vse od leta 2008. Največ predlogov so podala sodišča, veliko pa tudi Varuh človekovih pravic. Predlog novele, ki je pred vami, prinaša številne novosti in izboljšave, med drugim tudi take, ki bodo imele neposreden učinek na zmanjšanje administrativnih obveznosti prosilcev in strokovnih služb; posledično pa bo celoten postopek odločanja o pravici do brezplačne pravne pomoči stekel hitreje. Če omenim nekatere od glavnih rešitev, bi lahko rekla, da novela prinaša uskladitev kriterijev ugotavljanja materialnega položaja prosilca v postopku dodelitve brezplačne pravne pomoči s kriteriji ugotavljanja upravičenosti do denarne socialne pomoči. Naslednje, kar je treba izpostaviti, uvaja se neposredna elektronska povezava do centralne zbirke podatkov o prejemnikih denarne socialne pomoči, na prejetje katere je vezana upravičenost do izredne brezplačne pravne pomoči. Uvedba elektronske povezave do vseh zbirk podatkov iz Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je naslednja novost, ki bo omogočila strokovnim službam za BPP lažje in hitrejše ugotavljanje materialnega položaja prosilcev za brezplačno pravno pomoč. Zelo pomembno – poenostavljamo obrazec prošnje za brezplačno pravno pomoč. Prosilcem ne bo več treba navajati podatkov o dohodkih, drugih prejemkih ter premoženju, saj bodo v prihodnje službe na sodiščih same pridobivale vse navedene podatke. Spreminjamo tudi ureditev vračila finančnih sredstev, ki jih je Republika Slovenija izplačala iz proračuna za namen brezplačne pravne pomoči, in širimo razloge za dodelitev izjemne brezplačne pravne pomoči. Zelo pomembno in potrebno posebnega izpostavljanja – spreminja se koncept brezplačne pravne pomoči v obliki pravnega svetovanja. Na tem mestu želim ponovno poudariti, da se prvi pravni nasvet ne ukinja,

ampak bo zajet v pravnem svetovanju, ki se glede pogojev za pridobitev brezplačne pravne pomoči izenačuje z veljavnimi pogoji za pridobitev dosedanjega prvega pravnega nasveta. Glede večkrat omenjene pro bono pravne pomoči pa želim poudariti, da tovrstna prava pomoč nima neposredne povezave s sodiščem in sodnimi postopki, zato tudi ne sodi v Zakon o brezplačni pravni pomoči in jo bo treba, torej pro bono pravno pomoč, v širšem smislu sistemsko, celovito urediti v ločenem predpisu.

Če strnem, rešitve, ki so pred vami, po eni strani odpravljajo administrativne ovire. S tem omogočajo hitrejše odločanje o pravici do brezplačne pravne pomoči. Ne omejujejo dostopa do brezplačne pravne pomoči, ampak jo v okviru možnega celo širijo, s tem ko se pod enakimi pogoji nekajminutni prvi pravni nasvet spreminja v pravno svetovanje. Pomembno je tudi vedeti, da ima predlog novele izrecno podporo Varuha človekovih pravic. Novela, ki je pred vami, bo po našem prepričanju prosilcem omogočila hitrejši dostop do brezplačne pravne pomoči z dodatnimi oblikami izjemne brezplačne pravne pomoči, na primer. S spremembo koncepta pravnega svetovanja pa se BPP tudi vsebinsko pomembno širi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, predsednik. Kolegice in kolegi ter gostje na odru!

Odbor za pravosodje je na prvem nadaljevanju 6. seje, 12. 2. 2015, kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o brezplačni pravni pomoči. Predstavniki predlagatelja – minister za pravosodje je v uvodni dopolnilni obrazložitvi povedal, da se želi s predlagano novelo izboljšati nekatere pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju zakona v praksi; z namenom učinkovitejšega delovanja instituta brezplačne pravne pomoči kot celote. Predlagani zakon med drugim prinaša naslednje rešitve: uskladitev pogoja in načina ugotavljanja materialnega položaja prosilca v postopku dodelitve brezplačne pravne pomoči, s pogoji in načinom ugotavljanja upravičenosti do denarne socialne pomoči in drugih pravic iz javnih sredstev; uvedbo elektronske povezave do centralne zbirke podatkov o prejemnikih denarne socialne pomoči ter drugih zbirk podatkov, kar bo omogočalo lažje in hitrejše ugotavljanje materialnega položaja prosilcev; poenostavitev obrazca prošnje za brezplačno pravno pomoč; sprememba ureditve glede vračila finančnih sredstev, ki so namenjena brezplačni pravni pomoči, ki so izplačane iz državnega proračuna; sprememba instituta pravnega svetovanja, ki se

glede izpolnjevanja pogojev izenačuje s prvim pravnim nasvetom, medtem ko se slednji ukinja.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v predstavitvi pisnega pravnega mnenja povedala, da je večina njihovih pripomb ustrezno upoštevanih v vloženi amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Ponovila pa je pripombo k 5. členu, ki omejuje brezplačno pravno pomoč na največ tri nepravnomočno zaključene zadeve z določenimi izjemami. Državna svetnica je predstavila pisno mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki predlog zakona podpira ter poziva k predhodnemu usklajevanju z vsemi deležniki, predvsem s Sodnim svetom in Odvetniško zbornico Slovenije; ter k sprejemanju predlogov zakonov po rednem postopku. Komisija kot nesprejemljivo ocenjuje predlagano omejevanje števila odprtih zadev, za katero lahko posameznik pridobi brezplačno pravno pomoč, pa tudi predlagano podaljšanje roka za izdajo sklepa o stroških storitev brezplačne pravne pomoči s 15 na 30 dni, saj se s tem zmanjšuje zaupanje v državo. Generalni sekretar Vrhovnega sodišča je povedal, da se pridružujejo mnenju Sodnega sveta, da bi bilo za izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti sodišč treba prenesti pristojnosti za odločanje o zadevah, ki niso sojane, na druge organe, ki se ukvarjajo s podobnimi vprašanji, saj ti postopki postajajo skoraj pomembnejši od samih sodnih postopkov. Podpredsednik Odvetniške zbornice Slovenije je povedal, da večino storitev brezplačne pravne pomoči opravljajo odvetniki, a kljub temu niso bili povabljeni k pripravi obravnavanih sprememb. Opozoril je še na zadnjo novelo Zakona o odvetništvu, ki odvetniško tarifo za opravljanje storitev brezplačne pravne pomoči znižal za polovico. Z obravnavano novelo pa se rok za njihovo plačilo podaljšuje s 15 na 30 dni, s čimer se po njihovem mnenju le uzakonja dosedanje nespoštovanje predpisanih rokov. Predstavnica Pravno-informacijskega centra nevladnih organizacij pa je opozorila, da se koncept brezplačne pravne pomoči širi na svetovanje. Prvi pravni nasvet se ukinja, kar po mnenju PIC ni primerno, saj vsi upravičenci ne potrebujejo pravnega svetovanja v predlaganem obsegu; vsakokratno se namreč na PIC srečujejo predvsem s prošnjami za kratek pravni nasvet. V razpravi so opozicijski poslanci nasprotovali sicer skrajšanemu postopku sprejemanja predlagane novele in predlaganim spremembam, ki niso usklajene z izvajalci brezplačne pravne pomoči. Institut brezplačne pravne pomoči zagotavlja uresničevanje ustavne pravice do sodnega varstva tudi socialno in materialno najšibkejšim, zato so se zavzeli za ohranitev prvega pravnega nasveta ter poenostavitev dostopa do njega čim širšemu krogu upravičencev. Koalicijski poslanci so predlog zakona podpri, saj prinaša izboljšave in poenostavitve postopkov brezplačne pravne pomoči, tudi v smeri priporočil Varuha

človekovih pravic. Menili so, da bi bilo smiselno sicer pretehtati predlog Sodnega sveta o prenosu pristojnosti za odločanje upravičenosti do brezplačne pravne pomoči na drug organ.

V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD ter Poslanske skupine SDS k 5. členu. Odbor pa je predlagal tudi svoje amandmaje k 1. in 3. členu ter jih podprl. Odbor ni sprejel amandmajev Poslanske skupine Združene levice, Poslanske skupine SDS ter ni glasoval o amandmajih Poslanske skupine Združene levica k / nerazumljivo, znak za konec razprave/ 17., 23., 27., 28. in 33. členu. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, v njenem imenu gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan.

Vsakič znova, ko poslušam te uvodne predstavitve, zgleda tako, kot da smo vsi ena velika, lepa, fina družina in se vse tako fino zmenimo in vse je tako praviljično in vse je tako odlično. Seveda temu še zdaleč ni tako, kajti prav pri pravni pomoči smo doživeli svojevrsten, zanimiv sprehod, preden smo prišli do tega zakona. V mesecu decembru smo obravnavali tarifo. Še prej, v novembru se je vse skupaj začelo in takrat smo dobili zelo jasna zagotovila – čeprav smo jih pozivali, da, za božjo voljo, dajmo zakon in tarifo istočasno v obravnavo – ,zagotovila da se bodo v tem zakonu vse stvari, / nerazumljivo/ ne, praviljično uredila. Pa se niso. Niso se iz enega preprostega razloga, ker v resnici niti ni bilo neke posebne velike želje; ampak dejstva govorijo, da za brezplačno pravno pomoč v tej državi porabimo 6 milijonov, malo več kot 6 milijonov. Več kot polovico teh sredstev pa namenimo v resnici za stečaje pravnih in fizičnih oseb, oziroma največ za fizične osebe, kar pomeni, da je brezplačna pravna pomoč namenjena tistim, ki so se znašli v stečaju. Ali je to namen brezplačne pravne pomoči ali ne, to je seveda danes velika diskusija. In zato je bila to naša velika želja v mesecu novembru in decembru, da se to vprašanje razčisti; predvsem v prvi vrsti, kaj je sploh brezplačna pravna pomoč. Vendar te želje seveda v tem zakonu nismo doživeli; še več, doživeli smo svojevrstno redefinicijo. Definicijo predvsem o tem, kdo v resnici lahko nudi to brezplačno pravno pomoč. Naša želja je bila in smo zato podprli amandma, da bi to lahko opravljale tudi nevladne organizacije; ne pa, da se to pretvori v institut, da brezplačno pravno pomoč delijo odvetniki, ki bodo slej kot prej na koncu tudi le-ti lahko postali odvetniki na tem istem primeru, ki je na začetku nujen kot brezplačna pravna pomoč. Takšnega zakona,

kakršen je, ga v Zavezništvu ne mislimo podpreti, še posebej zato ne, ker ne ureja bistva samega vprašanja. Najprej smo obravnavali tarifo – želja ni bila uslišana. Potem smo šli na rebalans, določili sredstvo naprej in danes blagohotno, v miru, z vsemi žegni, češ, da je vse urejeno in zdaj smo pa rešili problem brezplačne pravne pomoči, damo zakon, ki v resnici ne bo rešil osnovnega problema – to pa je, kaj je brezplačna pravna pomoč, kdo jo lahko opravlja in za koliko denarja. In kar je še najbolj pomembno, nismo rešili nič. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavila mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, spoštovani kolegice in kolegi!

Pravica do brezplačne pravne pomoči je pravzaprav temeljna pravica. Njen namen je, da posamezniku, ki je v slabih materialnih pogojih, omogoči pravico do sojenja. Dana pravica, če jo želi nekdo izvrševati, pa mora biti seveda učinkovita. Učinkovita je takrat, kadar do nje naslovljenec lahko dostopa hitro in na relativno enostaven način. Dejansko življenje je pokazalo, da pravne norme, ki jih danes obravnavamo, govorijo ravno drugače oziroma živijo svoje življenje in so včasih prej ovira, kot pa da pomagajo pri hitrem uresničevanju te pravice. Postopki so namreč dolgotrajni in zapleteni ter pravne upravičence najprej ovirajo, da bi hitro prišli do svoje pravice; in še bolj pri tem, da bi jim bilo zagotovljeno učinkovito sodno varstvo. Naloženo jim je dokazovanje upravičenosti s predlaganjem številnih listin in čeprav je postopek po naravi akcesoren, je včasih bolj pomemben in daljši, kot je glavni postopek v sodnem postopku. Na te probleme je opozorila tudi varuhinja človekovih pravic. Spremembe, ki jih danes obravnavamo, so odziv na to, kar kaže življenje. Predlagane spremembe v prvi vrsti zagotavljajo hitro odzivnost organov odločanja, ki bodo s tem, ko bodo po uradni dolžnosti s pomočjo informatizacije pogledovali v baze centrov za socialno delo in prejemnikov denarne socialne pomoči, pripomogli k temu, da bodo hitreje pridobili podatke o materialnem položaju posameznika. Pravica do brezplačne pravne pomoči pa je po svoji naravi pravica iz javnih sredstev, zato predlagana sprememba tudi napotuje na enotno uporabo kriterijev zagotavljanja materialnega stanja prosilca, določenih v Zakonu o socialno varstvenih prejemkih. Druga sprememba pomeni tudi prav tako prispevek k učinkovitemu sodnemu varstvu s tem, ko upravičencev nudi obseg nudenega pravne pomoči. Ukinja se institut pravnega nasveta in uvaja enovito pravno svetovanje glede položaja prosilca. Tudi ta sprememba je odziv na dejanske potrebe v življenju. Analiza je

pokazala, da število tistih, ki prosijo za prvi pravni nasvet, drastično pada in je leta 2013 znašalo le še 213 prosilcev, medtem ko narašča število tistih, ki potrebuje celovito obravnavo. Poudariti pri tem je treba, da se tistim, ki to pomoč in storitev nudijo, položaj v ničemer ne poslabšuje. Širi se tudi nabor in število razlogov za pridobitev izredne pravne pomoči. Izenačitev pravice in uporaba Zakona o socialno varstvenih prejemkih pa mora slediti tudi načelu vračila danih sredstev. Do sedaj država na tem področju ni bila najbolj uspešna, predvsem zaradi pomanjkljivih zakonskih mehanizmov. S predlogom spremembe bo vgrajen eden izmed predvidenih mehanizmov za večjo izterljivost pri tistih, katerim se materialno stanje pozitivno spremeni. Sodišče bo namreč po uradni dolžnosti med stroške postopkov obračunavalo tudi strošek prejetih sredstev za BPP, ki ga stranke do sedaj niso priglašale. Ne pristajamo na razlago, da zakon ne bo ničesar uredil, da zmanjšuje obseg pravic ali da zmanjšuje število upravičencev – ravno nasprotno. Obseg pravic in kvalitete storitev se bistveno izboljšujejo. Prav tako se ne strinjamo, da zakon ni bil dostopen javnosti in ni usklajen z zunanjimi deležniki. Predlagane spremembe so bile pripravljene že pred tremi leti in javno objavljene. Podpredsednik Odvetniške zbornice je na seji matičnega delovnega telesa res dejal, da niso bili neposredno udeleženi, vendar ko je spoznal, da ne gre za sistemske spremembe, ampak le za ukrepe hitrega in učinkovitega odločanja ter širitve obsega pravic, je dejal, da podpira spremembo zakona; da pa je zakon premalo ambiciozen in pričakuje temeljite posege, pri katerih želijo aktivno sodelovati.

Poslanci Poslanske skupine SMC podpiramo napore ministra za pravosodje za izboljšanje stanja v pravosodju, zato podpiramo predlagane spremembe, ki kot celota predstavljajo učinkovitejše izvrševanje pravice do BPP, kar je najbolj v korist ranljivi skupini državljanov. Obenem pa pozdravljamo napovedane korenitejše spremembe celotnega instituta. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Spremembe in dopolnitve Zakona o brezplačni pravni pomoči obravnavamo kot celoten paket iz pravne zakonodaje – po skrajšanem postopku. Šlo naj bi za manj zahtevne uskladitve z drugimi zakoni ter za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Že sam pogled na pripombe, ki jih je podala zainteresirana javnost, pa izkazujejo ravno nasprotno. Pripombe je na primer podal Sodni svet, prav tako tudi Odvetniška zbornica. Odvetniki opravijo večino storitev brezplačne

pravne pomoči. Nekako lahko rečemo, da se pojavlja zgodba s konca lanskega leta, ko se je po nujnem postopku obravnavala novela Zakona o odvetništvu, s katero se je za polovico znižalo plačilo storitev odvetniku, ki izvaja storitve brezplačne pravne pomoči. Po našem mnenju je to slab signal za kakovost izvajanja brezplačne pravne pomoči oziroma videza kakovosti izvajanja brezplačne pravne pomoči. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se strinjamo na primer z rešitvijo, ki poenostavlja obrazec prošnje za brezplačno pravno pomoč. Ne strinjamo pa se z rešitvijo, ki koncept brezplačne pravne pomoči širi na svetovanje; prvi pravni nasvet pa ukinja. Dejstvo je, da vsi zainteresirani upravičenci ne potrebujejo pravnega svetovanja v predlaganem obsegu. Predstavnica Pravno-informacijskega centra je pojasnila, da se na Pravno-informacijskem centru vsakodnevno srečujejo predvsem s prošnjami za kratek pravni nasvet, kajti tako lahko marsikakšen problem rešijo že na tem nivoju. Ta prvi pravni nasvet namreč prinaša tudi znaten finančni prihranek. Prav tako pa se s tem pogosto tudi prepreči nadaljnji sodni postopek. V Poslanski skupini SDS smo predlagali amandmaje k noveli Zakona o brezplačni pravni pomoči, s katerimi bi koncept brezplačne pravne pomoči ohranili in približali socialno najbolj ogroženim posameznikom. Gre za ohranitev pravne varnosti in zagotavljanja enakega varstva pravic, kar zagotavlja Ustava Republike Slovenije.

Glede na navedeno v Poslanski skupini SDS tako neusklajenega predloga novele Zakona o brezplačni pravni pomoči ne moremo podpreti, vendar mu tudi ne bomo nasprotovali. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Desus bo predstavila gospa Marjana Kotnik Poropat. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka s sodelavko, spoštovani poslanke in poslanci!

Z institutom brezplačne pravne pomoči se osebam, ne glede na njihov materialni položaj, omogoča enakovredno oziroma enakopravno uveljavljanje pravice do sodnega varstva, zato je pomembno, da se s predlogom te novele odpravljajo administrativne ovire pri odobranju brezplačne pravne pomoči ter lajša dostop do nje. Predlog zakona prinaša poenostavitev obrazcev, s katerimi se zaprosi za brezplačno pravno pomoč. Pomembno je, da se kriterij in način ugotavljanja materialnega položaja prosilca za brezplačno pravno pomoč čim bolj poenoti s kriteriji za pridobitev drugih pravic iz javnih sredstev. Zato predlog zakona določa, da se za ugotavljanje materialnega položaja prosilca in njegove družine uporabljajo določbe zakona, ki ureja socialno varstvene

prejemke. Prav tako bodo elektronske povezave do vseh zbirk podatkov, navedenih v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, omogočile hitrejše ugotavljanje materialnega položaja prosilca za pridobitev brezplačne pravne pomoči. Predlog zakona širi tudi pravico za pridobitev izjemne brezplačne pravne pomoči. Za dodelitev tovrstne pomoči so v zakonu že sedaj taksativno naštetih pogoji, pod katerimi jo je mogoče dodeliti. S to novelo pa se dodajajo še dodatni kriteriji, in sicer prosilec je upravičen do izjemne brezplačne pravne pomoči tudi v primeru, da je pretežni del dohodka prosilca ali katerega od njegovih družinskih članov namenjen plačilu oskrbnine za institucionalno varstvo. Nadalje tudi, če gre za preživninskega upravičenca, ki želi izterjati preživnino; kakor tudi, če gre za osebo, ki ji je v zastopanju v sodnem postopku dodeljen skrbnik za posebne primere; ali za prosilca, ki mu je bila odvzeta poslovna sposobnost. Tako je torej še dodatno širjen krog upravičencev do izjemne brezplačne pravne pomoči tistim kategorijam oseb, ki so se znašli v položaju materialne ogroženosti, kar v naši poslanski skupini še posebej podpiramo. Zavedamo se namreč, da je na žalost v naši družbi vsak dan več takšnih primerov.

Naj se na koncu dotaknem še spremembe prvega pravnega nasveta, ki je sprožila največ vprašanj. Prvi pravni nasvet je oblika brezplačne pravne pomoči, za katero zanimanje glede na statistiko v zadnjih letih upada. To je seveda razumljivo, ker morajo prosilci tudi za prvi pravni nasvet izpolnjevati pogoje, ki jih zakon določa za brezplačno pravno pomoč. Tako je bilo v letu 2012 po podatkih sodne statistike odobrenih le 218 prvih pravnih nasvetov. Na podlagi tega lahko sklepamo, da se prosilci raje kot za prvi pravni nasvet odločijo za pomoč v obliki pravnega svetovanja. Ta namreč ne zajema le kratkega pojasnila o pravnem položaju, ampak tudi proučitev pravnega položaja in seznanitev upravičenca z vsemi vprašanji in okoliščinami, ki so pomembne za njegove pravice, obveznosti in pravna razmerja. Zato se nam tudi v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije zdi smiselno, da se sprememba tega koncepta uvede v smeri, da osrednjo vlogo prevzame pravno svetovanje. Prvi pravni nasvet se ne ukinja, ampak se nadomešča z institutom, ki upravičencu omogoča več.

V Demokratični stranki upokojencev Slovenije menimo, da bo zakon olajšal dostop do brezplačne pravne pomoči, prav tako ga je kot pozitivnega ocenila varuhinja človekovih pravic, saj je v predlogu zakona upošteevano nekaj predlogov iz njenega poročila. Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije predlog sprememb zakona podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovana podpredsednica, predstavnici Vlade, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o brezplačni pravni pomoči je po navedbah predlagatelja pripravljen na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti, izkazanih tekom izvajanja zakona v praksi. Temeljno vodilo pri pripravi spremembe je bolj učinkovito delovanje instituta brezplačne pravne pomoči in odprava pomanjkljivosti pri izvajanju zakona, sprejetega leta 2008. Socialni demokrati smo takrat ob obravnavi in sprejemanju Zakona o brezplačni pravni pomoči opozarjali, da rešitve ne bodo imele učinkov, kot so bili napovedani. Prav tako smo, kot tudi Varuh človekovih pravic, opozarjali na pomen varstva osebnih podatkov, ko je zakon o sodnem postopku dopuščal razkritje osebnih podatkov upravičenca do brezplačne pravne pomoči. Velika pomanjkljivost dosedanjega sistema brezplačne pravne pomoči je tudi vračilo sredstev, ki so bila izplačana iz tega naslova. Republika Slovenija iz proračuna vsako leto nameni več sredstev za namen brezplačne pravne pomoči, nazaj v proračun pa se ji v obliki vračila stroškov vrne izredno malo. Predlagatelj v predlogu sprememb in dopolnitev zakona določa poenotenje pogojev in način ugotavljanja materialnega položaja prosilcev za brezplačno pravno pomoč s tistimi, ki veljajo za dodeljevanje drugih pravic iz javnih sredstev. Prav tako predlog predvideva prijaznejši način vlaganja prošnje za brezplačno pravno pomoč ter vzpostavitev elektronske povezave do podatkovne baze prejemnikov denarne socialne pomoči kot pogoj za dodelitev nujne brezplačne pomoči. Pravno svetovanje bo dostopnejše; odpravlja se institut prvega pravnega nasveta in predvideva se učinkovitejša izterjava proračunskih sredstev, izplačanih iz naslova brezplačne pravne pomoči, ki jih je Republika Slovenija založila iz proračuna. Socialni demokrati bomo kljub nekaterim pripombam predlagano novelo Zakona o brezplačni pravni pomoči podprli. Upamo, da je predlagatelj resno in z vso odgovornostjo rešitve pretehtal in jih uredil tako, da ne bodo povzročale novih težav pri izvajanju zakona. Zavedamo se, da je brezplačna pravna pomoč mnogim edini dostop do pravnega nasveta. To je še kako pomembno takrat, ko se človek znajde v brezupnem ali brezizhodnem položaju. Predlog je dovolj širok, da se osebam s šibkim socialnim in materialnim položajem ne omejuje ustavna pravica do sodnega varstva, nekoliko pa se omeji možnost izrabljanja pravice do brezplačne pravne pomoči; še posebej ko gre za nerazumno pravdanje.

Socialni demokrati bomo novelo zakona podprli. Želimo pa si, da bi naša država delovala tako, da bi čim manj ljudi potrebovalo brezplačno pravno pomoč; predvsem pa, da bi bilo čim manj kršitev in zlorab zakonodaje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavil dr. Matej T. Vatovec. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Spoštovani!

Pred nami je zadnji izmed zakonov, ki smo jih v okviru te mini pravosodne reforme obravnavali po predlogu Ministrstva za pravosodje. Tudi ta predlog se obravnava po skrajšanem postopku, brez upoštevanja Resolucije o normativni dejavnosti in brez sodelovanja javnosti. In tokrat razlog za spremembo ni implementacija Greco, takšnih ali drugačnih priporočil; razlog je več kot očitno varčevanje.

Da je vlada v tem mandatu večino predlogov v zakonodajni postopek poslala zaradi varčevanja, nam je že vsem jasno; da vlada vidi v varčevanju rešitev za praktično vse težave, je tudi že jasno. Da pa se bo lotila najbolj deprivilegiranega sloja prebivalstva na tako zelo občutljivem področju, kot je zagotavljanje učinkovite pravice do sodnega varstva, pa resnično presega vse meje dobrega okusa. Ustava je v svojem 23. členu jasna – vsakdo ima pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebne odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. Torej, vsakdo – neodvisno od njegovega materialnega položaja. V tej državi ima javnost že nekaj časa občutek, da obstajata dve pravni državi. Ena za bogate, druga za revne. Minister želi očitno to mnenje spremeniti tako, da bo v Sloveniji obstajala le še ena pravna država, seveda tista za bogate.

V Združeni levici ostro nasprotujemo ukrepom, ki so namenjeni zoper najranjlivejše sloje, ki tako ali tako nosijo največji del bremena krize. In eden izmed teh varčevalnih ukrepov je tudi ukinitve prvega brezplačnega pravnega nasveta. Razlog za njegovo ukinitve pa naj bi bil v tem, da njegova uporaba tako ali tako iz leta v leto upada. Pri tem minister nerad pove, da se je njegova uporaba zmanjšala zaradi spremembe iz leta 2008, ki je inštitut naredila birokratsko zapleten in dolgotrajen. Minister ga bo zato raje kar ukinit. V Združeni levici smo predlagali amandma, ki bi odpravil pomanjkljivost instituta prvega pravnega nasveta, naredil bi ga lahko dostopnega in birokratsko nezapletenega. A minister pravi, da za ta deprivilegiran sloj prebivalstva ni denarja. Zato je na mestu vprašanje: Koliko je za ministra vredna pravica do učinkovitega pravnega sredstva? Strošek prvega pravnega nasveta je 18 evrov za izvajalca, strošek preverjanja upravičenosti do brezplačne pravne pomoči pa stane 60 evrov. In to ne glede na to, ali je prošnji odobreno. Minister to drugo, dražjo rešitev predstavlja kot nadomestilo za prvi pravni nasvet. Iz tega bi lahko zaključili, da resnični namen ministra ni v vsakem primeru neupravičeno varčevanje. Zdi se nam, da se bomo prekomernega pravdanja, s

katerim se soočamo v Sloveniji, rešili tako, da eni skupini prebivalstva to pač preprosto onemogočimo. Najlažje je to seveda narediti za tisto skupino, ki si predlaganih odvetniških storitev ne more privoščiti. Če vzamemo konkreten primer, ki kaže na to, koliko državo stane zagotavljanje ustavno določene in zagotovljene pravice, je podatek naslednji. V letu 2007, ko je bil prvi pravni nasvet zelo lahko dostopen, brez preverjanja kakršnekoli upravičenosti in je do njega dostopilo približno 10 tisoč ljudi, je to za državo predstavljalo strošek v višini 180 tisoč evrov. 180 tisoč evrov je v primerjavi s števkami, ki smo jih obravnavali ob rebalansu proračuna, praktično drobiž. A minister za finance je očitno tako dober pogajalec, da minister Klemenčič od njega ni uspel zagotoviti niti tega, ali pa se ni niti zares trudil. Argumenti ministra za ukinitve prvega pravnega nasveta nas niso niti malo prepričali. V bistvu prvega pravnega nasveta bi po našem mnenju moralo povzeti njegovo prvotno zamišljeno funkcijo, da se posameznik hitro, učinkovito in na kratko seznanji s svojim pravnim položajem in možnim postopanjem. In to tudi tisti posameznik, ki ne izpolnjuje pogojev za dodelitev brezplačne pravne pomoči.

V Združeni levici novele Zakona o brezplačni pravni pomoči ne bomo podprli. Ukinjanje instituta, ki je namenjen zagotavljanju ustavno določene pravice do sodnega varstva, pod pretvezo ideologije nujno potrebnega varčevanja se namreč zdi nedopustno, nedostojno in neutemeljeno. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavila gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Namen brezplačne pravne pomoči je zagotoviti pravico do sodnega varstva tistim osebam, ki je glede na svoj premoženjski položaj ne bi mogle izkoristiti. Obstoječi zakon je pri zasledovanju tega namena zakona postavil tako številne administrativne ovire, da se te oblike pomoči številni prosilci ne poslužijo, čeprav bi bili do nje upravičeni. Govorimo o zahtevnih obrazcih, ki jih prosilci sami niti ne znajo izpolniti, o številnih podatkih, o prihodkih družinskih članov, ki jih prosilci sami niti ne morejo pridobiti, o dolgotrajnosti postopka odobritve brezplačne pravne pomoči in tako dalje. Poleg administrativnih ovir se prosilci srečujejo tudi z drugimi problemi, kot je velika oddaljenost izvajalcev brezplačne pravne pomoči, kar je za starejše in bolne ljudi dodatna ovira. Prosilci pogosto niti nimajo možnosti javnega prevoza, kar je velik problem pri dostopanju do izvajalca brezplačne pravne pomoči na podeželju. Na te administrativne in

druge ovire, ki jih bom pojasnila v nadaljevanju, poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije glasno opozarjamo v svojih stališčih. Za brezplačno pravno pomoč je pomembno, da je zagotovljena hitro in da je upravičencu dejansko in ne le formalno dostopna. Dejstvo je, da prinaša predlog danes obravnavane novele Zakona o brezplačni pravni pomoči določene administrativne razbremenitve za prosilca, med katerimi izpostavljamo poenostavitev obrazca in pridobivanje podatkov o denarnih socialnih prejemkih po uradni dolžnosti. Prva stvar, ki bi jo morali urediti, je najširša dostopnost vsakogar za prvi pravni nasvet. Predlog današnje novele pa prvi brezplačni pravni nasvet celo ukinja. Prav na tem področju krščanski demokrati vidimo veliko težavo. Namreč, naši predpisi pa tudi izdane odločbe v sodnih postopkih in upravnih postopkih so tako zapleteni in nejasni, da jih pogosto težko razumejo celo strokovnjaki, kaj šele laiki – in ti potrebujejo pomoč že pri pravilnem razumevanju odločbe. Taka pomoč bi morala biti dostopna vsakomur, ne glede na njegov premoženjski status. Krščanski demokrati smo predlagali izvajanje brezplačne pravne pomoči po posamičnih občinah. Seveda bi bilo treba za ta namen občinam zagotoviti določena sredstva. Ob tem bi rada povedala, da so nekatere občine za svoje občane že same poskrbele na ta način, vendar zaenkrat sredstva za te namene zagotavljajo same. Nadalje bi bilo treba razširiti krog upravičencev do brezplačne pravne pomoči z vidika materialnega stanja prosilcev. Cenzus za pridobitev redne brezplačne pravne pomoči je okrog 530 evrov dohodka na družinskega člana. Na primer, oseba s 550 evri prihodkov, ki živi sama, ni upravičena do brezplačne pravne pomoči, pa čeprav so njeni prihodki pod pragom revščine. Taki prihodki komaj ali pa sploh ne zadoščajo niti za nujno preživetje. Poleg tega je taka oseba v sodnih in upravnih postopkih tudi taksni zavezanec. Sodne takse pa so pri nas visoke oziroma previsoke in primerljive s taksami v drugih razvitih državah Evropske unije. Oseba z minimalno plačo, to je okrog 590 evrov, tudi ne more dobiti kredita za plačilo odvetniških stroškov, saj banke odobrijo kredit samo, če ima oseba mesečne dohodke nad zneskom minimalne plače. Torej taka oseba dejansko nima možnosti dostopa do sodišča. Predlog novele zakona v to zares pomembno določilo glede cenzusa ne posega; pa bi moral, da bi zakon dejansko služil svojemu namenu.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije Predloga sprememb in dopolnitev Zakona o brezplačni pravni pomoči zaradi navedenih razlogov ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Končali smo s predstavitevijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 4. 3. 2015.

V razpravo dajem 23. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoča.

Če bi nekdo na hitro pogledal, bi dobil vtis, da se je ministrstvo v tem času, odkar imamo novo vlado, precej lotilo odvetnikov. Kar močno lotil odvetnikov, pa bom povedala, zakaj. Namreč, najprej smo mesec nazaj, kakorkoli že, sprejemali po nujnem postopku novelo Zakona o odvetništvu. Tam smo sredstva, ki jih odvetniki namenjajo za izvajanje brezplačne pravne pomoči, znižali za 50 %. Seveda jim tudi takrat nismo dali možnosti, da bi lahko sodelovali pri predhodni razpravi o obravnavani noveli zakona. Danes na nek podoben način zopet obravnavamo nekaj podobnega. Vendar zadeva ni tako zelo enaka kot morda na prvi trenutek izgleda. Rekli boste, da še vedno obstaja možnost do brezplačne pravne pomoči. Vendar ni tako. Predstavnica Pravno-informacijskega centra nam je na matičnem odboru lepo pojasnila tisto, s čimer se praktično dnevno srečuje. Gre za to, da se na njih obračajo stranke, ki potrebujejo nasvet, ki šele takrat, od tiste točke naprej lahko pomeni nek proces. Marsikdaj lahko ravno oni s tem nasvetom omogočijo to, da se postopek potem niti ne prične, ker dobijo koristne napotke. Danes s to novelo to ukinjamo. Na nek način ima človek občutek, da ste morda želeli s tem nekaj privarčevati. Ampak, lepo vas prosim, ne na osnovni pravici. Ta vlada ima res nekoliko zgrešene prioritete. Na eni strani, ko smo sprejemali rebalans proračuna, uvajate na področju javne uprave – Ministrstva za javno upravo ogromno sredstev za nek informacijski oblak. Čeprav so že takrat v isti sapi ravno predstavniki Ministrstva za pravosodje nekako z žalostjo ugotavljali, da nimajo niti računalnikov, kjer bi lahko izvajali osnovna dela. Mi bomo dali sredstva za informacijski oblak, ukinjamo pa tako imenovani prvi brezplačni nasvet. To je problem prioritet in jaz mislim, da ne bi bilo prav in ni modro, da ste se tega lotili na tak način.

Naj se osredotočim zdaj še na amandma. Podaljšujete tudi tako imenovane stroške – izplačilo stroškov za opravljanje teh storitev iz 15 na 30 dni. Še dodaten ukrep, ki bo zagotovo otežil tistim, ki to delo opravljajo. Zakaj? Pustite vsaj to. Zakaj podaljševanje rokov za izplačilo? Menim, da se nekako glede na vse, kar želite v vsem skupaj predstaviti, da gre za nek napredek v tem smislu, krepko motite. Ne gre. In to boste videli potem, ko bo ta sprememba zaživela. In prav bi bilo, da bi v to vključili strokovno javnost, tiste, ki dejansko to opravljajo. Ampak tudi tokrat tega niste želeli in ste vse to kratko malo ignorirali.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Vidim, da je še interes po razpravi. Prosim za prijavo.
Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa.

Navezala bi se na razpravo glede amandmaja in v povezavi s stroški. Če se prav spomnim, smo tudi na Odboru za pravosodje govorili o tej problematiki, vendar bi želela opozoriti na eno dejstvo. Mislim, da tu ne gre za problem roka kot takega, tu gre za vprašanje financiranja, za vprašanje denarja. Bolj je problem v tem, da ne gre za neko zavlračevanje, ker je rok takšen ali drugačen, ampak gre bolj za vprašanje financiranja, da ne bi tu bilo napačnega razumevanja. Ne gre za rok kot tak, ni roka; ampak finance. In če se prav spomnim, generalni sekretar Vrhovnega sodišča je posebej opozoril na to, da do zamud ne prihaja zaradi samega roka. Plačila so vezana na finance, ne pa na rok. Zgolj toliko. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo želi gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Ja, saj, ves čas sem govorila o financah. Ravno to je problem. Najprej smo odvetnikom vzeli 50 % za brezplačno pravno pomoč; zdaj pa še, bom rekla drugače, podaljšujemo obdobje s 15 na 30 dni. Lahko rečete, da to ni rok, saj v končni fazi lahko uporabimo drugo besedo. Ampak problem so finance, ja, o tem govorimo. In glede na to, kaj vse uvajate – prej sem omenila informacijski oblak, ki meni res ne da miru, glede na to, kakšne imamo sicer informacijske sisteme po raznih ministrstvih. Menim, da je to neutemeljeno in da pustite vsaj rok oziroma to obdobje tako, kot je bilo. Vsaj to omogočite in ne jemljite še tega. Samo to je bil namen tega amandmaja. Menim, da bi bilo veliko bolj modro, če bi opravili širšo razpravo, morda bi prišli še do veliko bolj kakovostnih rešitev, ki bi bile v interesu varovane osebe, se pravi tiste, ki potrebuje pomoč, državljanek in državljanov; in na drugi strani tistih, ki te storitve opravljajo. Sicer so prišli na odbor, povedali svoje, potem pa, žal, imeli samo še eno pot – da so nas po elektronski pošti dobesedno prosili Naredite vse, da do tega ne pride.

Žal smo mi v opoziciji in veliko več kot to, da povemo, verjetno ne bo učinkaj; glede na to, da amandmaje Slovenske demokratske stranke nikoli ne podprete.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Želi še kdo razpravljati?

Besedo dajem državni sekretarki Ministrstva za pravosodje gospe Tini Brecelj.

TINA BRECELJ: Hvala lepa.

Nekaj pojasnil bi podala. Bom začela kar z gospo Bah Žibert in njeno navedbo. Zdaj bom poenostavila – da smo se spravili na odvetnike ali pa smo odvetnikom neprijazno ministrstvo. V zvezi s tem bi rada povedala najprej glede možnosti sodelovanja ali pa morebitnega očitka, da odvetnikom pa še komu drugemu pri pripravi novele Zakona o brezplačni pravni pomoči ni bila dana možnost sodelovanja. Že v uvodni predstavitvi sem povedala, da so se predlogi, torej material, meso za to novelo, zbirali že od leta 2008; objavljena na spletu je bila že konec leta 2013. Tudi odvetniki so se na temo te novele kar precej oglašali. Mi smo njihove in tudi pripombe vseh ostalih deležnikov skrbno proučili in če so bile le upoštevne – torej da se z njimi zasledujejo cilji, ki jih novela prinaša –, smo te pripombe tudi upoštevali. To je glede možnosti sodelovanja. Glede navedbe, da smo odvetnikom prepolovili sredstva, ki jih prejemale za BPP, naj povem, da odvetnikom ne namenimo sredstev za BPP, ampak jih dobivajo iz proračuna. Ta del odvetniške dejavnosti država plačuje iz proračuna. Mi smo v tem prostoru že večkrat povedali, da je Ustavno sodišče že leta 2009 ugotovilo, da kadar odvetniki opravljajo dejavnost, ko jim storitev ni treba iskati na trgu; vendar so jim dane, tako bom rekla, po uradni dolžnosti oziroma na podlagi zakonov, je lahko tudi njihovo nagrajevanje nižje. Že ves čas so odvetniki, kadar so delali BPP zadeve ali zadeve tako imenovanega ex offo zastopanja v kazenskih postopkih, bili plačani polovico manj, torej po prej veljavnem Zakonu o odvetniški tarifi. In mi smo zadnjo novelo Zakona o odvetništvu samo vzpostavili oziroma obdržali tako stanje. Če te novele ne bi bilo, bi odvetniška tarifa, ki je bila sprejeta v lanskem letu in začela veljati v začetku letošnjega, odvetnikom omogočala enako nagrajevanje – neodvisno od tega, ali so plačani iz proračuna ali si iščejo delo na trgu. Torej še enkrat, nič jim nismo vzeli, z novelo smo samo dosegli, da je stanje tako, kot je vedno bilo. Pa to ni sedaj bistvo današnje razprave. V zvezi z današnjo temo, večkrat je bilo to izpostavljeno, več vas je to omenilo – ukinjanje prvega pravnega nasveta in teza ali ugotovitev, da sedaj nevladne organizacije tega ne bodo več mogle izvajati. Ne eno ne drugo ne drži. Prvega pravnega nasveta ga ne ukinjamo, nikomur nič ne jemljemo, ampak prvi pravni nasvet vključujemo v pravno svetovanje. Spreminjamo obliko, za isto dobiš vsebinsko več. Pod enakimi pogoji, kot je bil sedaj možen oziroma nujen prvi pravni nasvet, bo sedaj prosilec deležen pravnega svetovanja. Kot rečeno, kot do sedaj prvi pravni nasvet, po novem bodo pravno svetovanje lahko nudile tudi nevladne organizacije. Tukaj nekega problema ni. Pa še enkrat. Pravno svetovanje je bistveno širši nasvet, kot je bil prej le nekajminutni prvi pravni nasvet, ki je potem, kot ste tudi sami že ugotovili, prvič, z leti drastično padal, odkar je bilo že v letu 2008 ugotovljeno oziroma

določeno, da ni brezplačen, torej se je ta institut vedno redkeje uporabljal, to je eno. In praviloma je vselej rezultiral tudi v pravno svetovanje. Mi sedaj s to rešitvijo tudi poskušamo narediti korak k učinkovitosti.

Gospa poslanka iz Nove Slovenije je izrazila skrb, da se z novelo administrativne ovire ne odpravljajo, in je tudi v svojem uvodnem nagovoru pojasnjevala, kakšne težave imajo državljani z izpolnjevanjem obrazcev. Pa prav to delamo. To je eden osnovnih ciljev novele. Obrazce poenostavljamo, kot sem povedala, sodišča, ki o teh vlogah odločajo, bodo imela sedaj na razpolago elektronske dostope do baz podatkov, stvari se bodo pridobivale po uradni dolžnosti. Pri izpolnjevanju obrazcev ne bo več treba navajati podatkov o premoženjskem stanju prosilcev in njegove družine. Obrazci bodo bistveno prijaznejši. Mi štejem, da je ta novela bistven korak k odpravi administrativnih ovir oziroma k prijaznejšemu BPP poslovanju, če lahko tako rečem.

Aha, če sem že začela z odvetniki, pa ne da imam jaz z njimi karkoli, da so mi posebej pri srcu ali pa ne, ampak če hočem sedaj svojo razpravo vsebinsko približno v redu zaključiti, naj povem še to. Če sem na začetku rekla, da so ves čas imeli možnost sodelovanja, naj povem tudi to, da so v svojem mnenju z dne 6. decembra 2013 na prvi osnutek novele ZBPP tudi povedali, da glede podaljšanja roka, torej iz 15 na 30 dni, nimajo pripomb. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati?
Gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovana sekretarka, tudi vam hvala lepa za vse odgovore!

Veliko ste povedali, niste pa odgovorili na tisto, kar želimo mi za amandmajem doseči, in to je, zakaj iz 15 na 30 dni. Komu to koristi? Morda tistim, ki bodo to storitev opravljali. Jaz dvomim v to. Na drugi strani pravite, da so Odvetniška zbornica in odvetniki sodelovali, ampak je še druga strokovna javnost, ki se s tem ukvarja. Ti pa so jasno povedali na odboru, da niso slišani. Mi lahko rečemo, da damo nekaj v javno razpravo samo zato, da damo v javno razpravo, da rečemo, aha, danes je v javni razpravi, zadeva naj tri mesece poteka; sprejeli bomo pa tako, kot smo si zamislili. Kompromis je tisto, kar bi potrebovali. In tu ga ni bilo. To je bilo slišati iz mnenj. In tukaj se mi zdi pač pomembno, ker le govorimo o nekem varstvu, tudi o človekovih pravicah, da bi bilo prav, da bi poskušali doseči kompromis. Žal tega ni bilo in mislim, da z ukinitvijo tega oziroma spreminjanjem tega ne boste dosegli učinkov. Mislim, da to delate predvsem zaradi financ, ampak, kot rečeno, bi bilo bolj modro, če bi se ministrstvo v času, ko se pripravlja proračun ali rebalans, raje potegnilo za več sredstev za ta namen in jih poskušali strgati komu drugemu.

Prej ste tudi omenjali, da ne gre za to, da bi vi jemali, kajti odvetniki dobijo za brezplačno pravno pomoč 50 % iz proračuna. V končni fazi, kaj pa je proračun? Država. Saj njim je v končni fazi vseeno, ali gre to iz postavke Ministrstva za pravosodje ali pa iz katere druge postavke. Dejstvo je, da je teh sredstev za 50 % manj. In to je problem. Jih je, 50 % manj se zmanjšujejo sredstva.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem zaključujem razpravo o 23. členu.

Prehajamo na razpravo o 31. členu ter amandmaju Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati?

Gospa Iva Dimic, izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo, predsedujoča.

Jaz bi se sedaj odzvala, mogoče sem bila narobe razumljena, spoštovana državna sekretarka. Jaz sem imela ali Poslanska skupina Nove Slovenije je imela v stališču tudi, da pozdravljamo odpravo administrativnih ovir, ampak sem želela oziroma želimo opozarjati in opozoriti, da so odločbe nerazumljive. In stranke ravno pri odločbah potrebujejo pomoč pri razumevanju. Da so odločbe, ko jih dobijo, ... Bom dala primer, sklep o zemljiškoknjižnem vpisu ali izbrisu. Jaz sem prepričana, da marsikdo, pa sedaj ne bom šla direktno na vas, spoštovana državna sekretarka, vi znate prebrati, ker ste pravnica. Ampak v naši državi so tudi starejši ljudje, ki slabo vidijo, slabo slišijo, niso uki pravnega jezika, nimajo interneta, ne spoznajo se na računalnik. Takih ljudi je veliko in ravno taki ljudje rabijo brezplačno prvo pravno pomoč. Jaz sem bila prepričana, da bomo imeli vsi skupaj, ki smo v tem državnem zboru, pri sprejemanju zakonodaje tudi te ljudje v mislih; in da bomo sprejemali zakonodajo, ki bo tem ljudem blizu, da ne govorimo o oddaljenosti možnosti koriščenja brezplačne pravne pomoči. Jaz prihajam z podeželja, mi imamo veliko stvari – od Babnega Polja, od meje s Hrvaško – raztreščenih, kjer ljudje, ki so starejši, ne morejo priti niti do prve brezplačne pravne pomoči v svojem kraju ali pa v bližini svojega kraja. Zato smo tudi poudarili, kako se nam zdi pomembno, da bi bile te prve brezplačne pravne pomoči organizirane znotraj občine. Bom dala primer. Do Loške doline še lahko nekako pridejo te starejše osebe, ne morejo pa priti nikakor do Ljubljane oziroma zelo težko. Brezplačna pravna pomoč, ko gremo še na cenzus dohodka, je za tiste, ki so najbolj revni. Po statistikah pa vemo, kdo so najbolj revni v državi – starejši, samski, ki živijo na podeželju, ki imajo vse nekako dlje. In ravno zato opozarjam, da smo želeli, da bi bile te pravne pomoči tem ljudem blizu in da bi prišli, ko rabijo – poglej, dobil sem en papir, še v poslansko hodijo, dajte mi malo razložiti, zakaj gre ta odločba, jaz jo popolnoma nič ne razumem. Jaz sem prepričana, da imamo veliko

takih ljudi. Ne razumejo. Pravni jezik je za večino državljanov zelo težko razumljiv. Potem gre k odvetniku ali jaz ne vem kam in potem plačajo; pa vemo, da so to ljudje, ki imajo nizke penzije, ali kakorkoli, ali denarne socialne pomoči. Na to sem želela opozoriti.

Še enkrat poudarjam. Dajmo razmišljati tudi za v prihodnje, da bi se brezplačne prve pravne pomoči mogoče organizirale preko sedeža občin. Mislim, da je to za oddaljene kraje pomembno, in to je tisto, kar je blizu ljudem. Kot zatrjujete, vsi želimo biti blizu ljudem – in to bi bil en tak prvi korak.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Besedo ima državna sekretarka Ministrstva za pravosodje gospa Tina Breclj.

TINA BRECELJ: Tukaj se lahko strinjam z vami, gospa Dimic. Tudi meni so odločbe pogosto nerazumljive. V zvezi s tem bi rada povedala, da Ministrstvo za pravosodje podpira odločitve Vrhovnega sodišča, ki se je za prioritete letošnjega sodnega leta izbralo tudi povečanje kakovosti sodnih odločb, kar pomeni po eni strani, da naj bi bile odločbe bolj pregledno napisane, torej že oblikovno prijaznejše; hkrati pa naj bi se tudi sam jezik odločb približal državljanom. Ta problem je očitno zaznalo tudi sodstvo in v letošnjem letu se predvideva intenzivno delo na tem problemu. Se strinjam z vami. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa. Govorimo še o drugem amandmaju Slovenske demokratske stranke k 31. členu. Brezplačno pravno pomoč rabijo predvsem ljudje, ki so v stiski, v hudih stiskah. Včasih je za njih to, da morajo iti na nek urad, ki ni v bližini njihovega doma, velik problem, prav finančni. Ker imamo Zakon o upravnem postopku, ki v 139. členu določa, da si uradna oseba, ki vodi postopek, po uradni dolžnosti priskrbi podatke o dejstvih, o katerih vodi uradno evidenco organa, ki je pristojen za odločanje. Po drugi strani bi bilo zato prav, da organ sam priskrbi njihovo odločbo o tako imenovani upravičenosti do denarne socialne pomoči. Namreč, sedaj jo mora zagotoviti sam; da bo izkazal to kot obliko, da lahko pridobi to brezplačno pravno pomoč, bo moral sam na center, pridobiti to odločbo in jo potem dostaviti. Zakaj enostavno tega ne priskrbi organ sam? Če že ukinjamo tisti prvi nasvet, potem bi lahko naredili vsaj ta korak, da omogočimo tem ljudem enostavnejši postopek. Kajti najprej bodo morali tja, pa potem morda še ne bo osebe, ki jim bo to omogočila, pa bodo morali priti še enkrat in tako naprej. In potem že obupajo in vse skupaj pustijo. Če že govorimo o neki prijazni javni upravi, glejte, te evidence so na razpolago, ministrstva

med seboj tu res ne bi smela imeti problema, pa ne nazadnje o tem govori tudi določba zakona.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Ne vidim več izražene zahteve, zato zaključujem razpravo. O amandmajih bom skladno s časovnim potekom seje zbornice odločali v ponedeljek, 9. marca 2015, v okviru glasovanja. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ELEKTRONSKEM POSLOVANJU NA TRGU, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predstavnik Vlade ni prisoten. Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici Ireni Kotnik.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, spoštovani kolegice in kolegi!

Na podlagi 42., 126. in 142. člena Poslovnika Državnega zbora je Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo pripravil naslednje poročilo k Predlogu zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, skrajšani postopek. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 6. seji 11. 2. 2015 obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na svoji 14. seji 18. 12. 2014 sklenil, da se Predlog zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu obravnava po skrajšanem postopku. Zakonodajno-pravna služba je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika in k njemu ni imela pripomb. Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je v svojem mnenju predlog zakona podprla in nanj ni imela pripomb. Pri delu odbora je sodelovala ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanislava Setnikar Cankar. Odbor je bil že predhodno seznanjen s stališči Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije z dne 11. 2. 2015. K predlogu zakona ni bilo vloženih nobenih amandmajev. Ker k predlogu zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnemu zboru predlaga, da Predlog zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Proceduralno želi besedo gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoča.

Če se ne bi to na tej seji zgodilo že drugič, se mogoče niti ne bi ta trenutek oglasila, pa se moram. Pred dnevi smo prekinili sejo, ker v dvorani ni bilo predstavnika Vlade in tudi poslanca, ki bi moral predstaviti stališče odbora. Danes se zopet soočamo s tem, da pri točki, ki jo obravnavamo, ni predstavnika Vlade. Zdaj vas pa res prosim, da v imenu vodilnih v Državnem zboru poskrbite za nekoliko več resnosti pri izvršilni veji oblasti. Namreč, to pa ni več noben odnos do Državnega zbora.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Strinjam se z vami. Vendar prisotnost oziroma odsotnost s strani Vlade ni pogoj, da ne bi mogli nadaljevati s sejo. Zato vseeno predlagam, da gremo naprej. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin in besedo ima Poslanska skupina Stranke Mira Cerarja, v njenem imenu gospa Irena Kotnik, izvolite.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani kolegice in kolegi!

Predlog za spremembo Zakona o elektronskem poslovanju na trgu je bil podan s strani izvajalcev nadzora nad neposrednim trženjem oziroma pošiljanje komercialnih elektronskih sporočil. Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Informacijski pooblaščenec in Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije so dali usklajeno pobudo za spremembo zakona; in to že v prejšnjem sklicu Državnega zbora. Sprememba zakona, ki je danes pred nami, ni vsebinsko nič drugačna od tiste iz prejšnjega mandata oziroma je z izvajalci nadzora za to področje še vedno medsebojno usklajena. Predlagana novela glede na pobudo nadzornikov nad pošiljanjem komercialnih elektronskih sporočil vsebinsko spreminja le besedilo 6. člena veljavnega Zakona o elektronskem poslovanju na trgu. Ta namreč določa pogoje, ki jih mora izpolniti ponudnik storitev, če želi pošiljati komercialna sporočila, ki so del storitev informacijske družbe. Eden izmed trenutno veljavnih pogojev pošiljanja je ta, da prejemnik vnaprej soglašata s pošiljanjem, pri tem pa je prejemnik storitve lahko fizična ali pravna oseba. Predlagana novela zakona pa preureja zahtevo po soglasju nad pošiljanjem elektronskih komercialnih sporočil, in sicer v osnovi ukinja zahtevo po predhodnem soglasju pri pošiljanju komercialnih elektronskih sporočil za tiste prejemnike, ki so pravne osebe. Soglasje pri pošiljanju komercialnih elektronskih sporočil fizičnim osebam pa bo še vedno veljalo, vendar se z novelo tega zakona obveznost njihovega vnaprejšnjega soglasja napotuje na drugo področno zakonodajo, in sicer na Zakon o elektronskih komunikacijah. Slednji vprašanje

soglasja, kadar je prejemnik komercialnih elektronskih sporočil fizična oseba, ureja strožje. Še vedno bo potrebno predhodno soglasje. In blažje, če je prejemnik komercialnih elektronskih sporočil pravna oseba, v primeru katerega prehodno soglasje ni potrebno. V Zakonu o elektronskih komunikacijah manjše omejitve glede soglasja pravnih oseb sicer obstajajo, pri čemer se nanašajo na razmerje med kupcem in prodajalcem. S Predlogom zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu naj bi se olajšalo poslovanje podjetji oziroma pravnih oseb pri ponujanju blaga in storitev drugim podjetjem, ker jim bo posledično omogočalo večjo svobodo gospodarskega povezovanja. Trenutna ureditev to podjetjem omogoča, saj brez prehodnega pisnega soglasja komercialne elektronske pošte drugemu podjetju ali instituciji sploh ne morejo pošiljati. Trženje po elektronski pošti je na drugi strani eden najcenejših načinov trženja, ki pa je iz navedenih razlogov potrebnega predhodnega pisnega soglasja za podjetja velikokrat omejen.

Kot sledi iz predloga spremembe Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, se pričakuje, da bo predlagana rešitev olajšala poslovanje podjetjem pri ponujanju blaga in storitev drugim podjetjem oziroma pravnim osebam. Zato Poslanska skupina SMC novelo zakona v celoti podpira. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Predsedujoča, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem v dvorani! Predlog zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu prinaša spremembo, ki pomeni uskladitev s pravnim redom Evropske unije. Sprememba zakona predvideva večjo svobodo gospodarskega poslovanja za podjetje in se nanaša na neposredno trženje oziroma komercialna sporočila. V sedanjem zakonu so v 6. členu določeni pogoji, ki jih mora izpolniti ponudnik storitev, če želi pošiljati komercialna sporočila kot orodja informiranja. Pogoj je, da mora prejemnik storitve vnaprej soglašati s pošiljateljem. To velja tako za fizične kot pravne osebe. Direktiva 2000/31/ES državam članicam prepušča vprašanja dovolitve pošiljanja nepovabljenih sporočil po elektronski pošti. Minimalni pogoj, ki ga določa, je, da morajo fizične osebe o tem prej soglašati. Neurejena pa vprašanja soglasja po pošiljanju nepovabljenih komercialnih povabil, sporočil pravnim osebam ostajajo. Sprememba Zakona o elektronskem poslovanju tako določa, če so prejemniki storitev pravne osebe, predhodno soglasje pri pošiljatelju komercialnih elektronskih sporočil več ne bo potrebno. Soglasje pri fizičnih osebah pa še naprej ostaja. Predlog zakona naj bi tako olajšal poslovanje podjetij pri ponujanju blaga in

storitev drugim pravnim osebam. V SDS se s tem nekako strinjamo, opozarjamo pa na to, da se v praksi to že dogaja. Poslovne in tudi fizične osebe dobijo komercialna elektronska sporočila brez predhodnega dovoljenja. Tako se dnevno v kakšnem poštnem predalu lahko znajde tudi več kot 100 nezaželenih komercialnih sporočil. Zakonska sprememba na eni strani olajša težave storitev preko elektronskega medija, na drugi strani pa prinese poplavo elektronskih sporočil.

V SDS predloga zakona ne bomo podprli iz navedenega razloga in pomisleka; mu pa tudi ne bomo nasprotovali. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije bo predstavil gospod Primož Hainz. Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Gospa podpredsednica, kolegice in kolegi, predstavnik Vlade!

Dovolite, da vam posredujem stališče Poslanske skupine Desus glede Predloga zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu. Sprememba 6. člena veljavnega Zakona o elektronskem poslovanju na trgu se nanaša na pogoje, ki jih mora izpolnjevati ponudnik glede pošiljanja komercialnih sporočil. Spremenjena ureditev tega področja ne bo več zahtevala predhodnega soglasja prejemnika storitve pri pošiljanju komercialnih sporočil, ki so del informacijske družbe in jih pošilja ponudnik storitev. V primeru storitev za fizične osebe kot prejemnike bo obveznost njihovega vnaprejšnjega soglasja še vedno obstajala, saj to materijo ureja druga področna zakonodaja. Toda če bodo prejemniki storitev pravne osebe, predhodno soglasje pri pošiljanju komercialnih elektronskih sporočil ne bo več potrebno. Pričakujemo, da bo predlagana rešitev pravnim osebam precej v pomoč pri iskanju novih poslovnih priložnosti in s tem širjenju poslovanja.

Ker v Poslanski skupini Desus stremimo po čim večji gospodarski aktivnosti, ki pa je pogojena tudi s prijaznim, spodbudnim in enostavnim poslovnim okoljem, menimo, da bo predlagana sprememba olajšala poslovanje podjetij pri ponujanju blaga in storitev; s tem pa omogočila večjo svobodo in intenziteto gospodarskega poslovanja. Zato v Poslanski skupini Desus predlog zakona podpiramo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil dr. Franc Križanič. Izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovana predsedujoča, spoštovani visoki zbor!

Doba informacijske tehnologije spreminja odnose med ljudmi. Najbolj očiten dokaz sprememb je v uporabi širokih možnosti

komuniciranja. To danes poteka na bistveno hitrejši in – kar je tudi pomembno – precej cenejši način kot v preteklosti. Družbeno-informacijskim spremembam so se ustrezno prilagodila tudi podjetja. Celo več, v veliki meri jih sooblikujejo. Eden izmed pomembnih načinov, s katerimi podjetja dosegajo zelene učinke, je oglaševanje. Področje neposrednega trženja pri nas je striktno regulirano, saj ga podrobneje urejajo kar štirje zakoni. Ti skušajo ohraniti ravnovesje med različnimi načeli, kot so varstvo osebnih podatkov, pravica do obveščenosti, svoboda gospodarske pobude in podobno.

Predlagana sprememba Zakona o elektronskem poslovanju na trgu je korak v smeri olajšanja poti podjetjem, ki svoje proizvodne storitve ponujajo drugih podjetjem. Veljavna ureditev namreč otežuje trženjske aktivnosti po elektronski pošti kot najcenejšo obliko neposrednega trženja. Tega se lahko danes podjetje posluži le v primeru, ko naslovnik, torej drugo podjetje, s sprejemom elektronske pošte predhodno pisno soglaša. Predlagana novela v navedenih primerih komunikacije med podjetji predhodno soglasje odpravlja, kar bo posledično sprostilo oglaševalske možnosti. Po predvidevanjih Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije bo to vplivalo na prodajo in posledično javnofinančne prihodke. V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo imeli v zvezi s sproščanjem omejitev za pošiljanje oglaševalskih elektronskih sporočil sprva nekaj pomislekov. Glede na pojasnila, da bo obveznost predhodnega soglasja še vedno veljala za vso posredovano oglaševalsko pošto fizičnim osebam, pomislekov nimamo več. Zadovoljni smo tudi s podporo, ki jo je v predlogu izrekla Obrtno-podjetniška zbornica. Ta namreč zastopa tako tista podjetja, ki nastopajo kot pošiljatelj, kot tista, ki se bodo znašla v položaju prejemnika liberaliziranih oglasnih sporočil po elektronski pošti. Državni zbor je s strani, zlasti malih podjetij, deležen stalne kritike o pretirani prenormiranosti.

Sprememba Zakona o elektronskem poslovanju na trgu tokrat prinaša pomembno poenostavitev trženja po elektronski pošti, ki bo zlasti malim podjetjem omogočila, da bodo lahko pri svojih trženjskih aktivnosti v večji meri kot doslej uporabljala najcenejšo komunikacijsko pot – elektronsko pošto. Zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov predlog spremembe Zakona o elektronskem poslovanju na trgu tudi podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavil gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana gospa podpredsednica!

S to novelo odpravljamo pravno podlago, ki ponudnikom storitev informacijske družbe

preprečuje pošiljanje komercialnih sporočil pravnim osebam brez njihovega predhodnega soglasja. Hkrati pa pravila o soglasju prejemnika storitve določa zakon, ki ureja elektronske komunikacije. Le-ta skladno z evropsko sekundarno zakonodajo vprašanje soglasja pri pošiljanju komercialnih elektronskih sporočil, če je prejemnik fizična oseba, ureja strožje – še vedno se namreč zahteva predhodno soglasje – in blažje, če je prejemnik takšnih sporočil pravna oseba. Krščanski demokrati menimo, da bi lahko popravek uveljavili že v ZEKom, vendar so predlagatelji takrat zadevo spregledali. Ker sta ZEPT in ZEKom zaradi tega neuskkljena, zakonodaja pa zaradi tega tudi strožja od direktive, je treba spremembo podpreti, še posebej z vidika svobodne gospodarske pobude. Fizične osebe pred takim prejetjem oglasnih esemes sporočil varuje prav. Pri gospodarskih družbah je ta pošta res lahko nadležna, pa drugi strani pa je težko omejiti oglaševanje. Ena izmed možnosti, javni register pravnih oseb, ki takšnih esemesov ne želijo prejemati. Tukaj pa se spet pojavi temeljno vprašanje pristojnosti za vodenje takšnega registra in redno posodabljanje.

Krščanski demokrati pozivamo ministrstvo, da čim prej uredi vse vidike tega področja tako, da se odpravijo omejitve, ki hromijo prosto gospodarsko pobudo. Poslanci Nove Slovenije bomo spremembo Zakona o elektronskem poslovanju na trgu podpri. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbornice ni bilo možno vlagati.

Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice opravili v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TUJCIH, SKRAJŠANI POSTOPEK.** Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina štirih poslancev, s prvopodpisanim Petrom Vilfanom. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Petru Vilfanu.

PETER VILFAN (PS ZaAB): Hvala za besedo, predsedujoča; lep pozdrav, kolegice in kolegi ter ostali prisotni!

Naj torej začnem danes z arabskim pregovorom, ki pravi Kdor hoče kaj narediti, najde pot; kdor noče ničesar narediti, najde izgovor. Pregovor bi lahko prenesli v zgodbo somalijske deklice Faise, ki je kar dve leti v težkih razmerah čakala

na objem sestre, ki živi v Mariboru. Ta zgodba ima – in to seveda z veseljem povem – srečen konec. A zakaj je temu tako? Slovenska zakonodaja – enako kot vsepovsod po svetu – ne ponuja odgovorov in normativnih ureditev za vse situacije, ki jih prinese življenje. Če bi lahko pogledali širše od enega samega zakona, ki je Faisi onemogočil združitev s svojo družino in ki ga prav danes dopolnjujemo, bi bila njena pot v Slovenijo mnogo mnogo krajša. V Poslanski skupini Zavezništvo smo namreč prepričani, da je treba takrat, ko se soočiš s takšno situacijo, v konkretnem primeru gre celo za življenjsko ogroženost, reagirati takoj in poiskati rešitev. Zato smo premislili o tem, ali lahko kakorkoli prispevamo k temu, da bi dekletu in njej podobnim pomagali. Rešitev smo našli v novelaciji Zakona o tujcih. Naj na kratko povzamem, kaj predlagane spremembe prinašajo. Želja vseh nas je, da do takšnih in podobnih primerov, kot je somalijska deklica, ne bi več prihajalo. Zato smo v zakon zapisali, da ima pristojni organ diskrecijsko pravico pri odločanju o posameznih primerih. Veljavni zakon sicer dopušča združitev z družino določenim osebam z mednarodno zaščito, vendar pa je zakon tukaj jasen. Gre le za taksativno naštete skupine oseb. In kar je najvažnejše, zakon ne pozna izjem. Tako ne omogoča združitev z družino na primer sestram in bratom, ki so ostali sami, brez družinskih članov, v zanje nevarnih razmerah, med tem ko imajo njihovi družinski člani že status begunca ali status osebe s priznano subsidiarno zaščito v Republiki Sloveniji; ter tudi možnosti njihovega preživljanja. Vse to že velja za osebe s statusom tujca, ki prebivajo v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje; in tujca, ki v Republiki Sloveniji zadnje leto prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje in ima dovoljenje za začasno prebivanje, izdano z veljavnostjo najmanj enega leta. Torej nikakor ne govorimo o nečem popolnoma novem. Kot je bilo že povedano, s predlagano dopolnitvijo 47.a in b člena Zakona o tujcih omogočamo izjeme, saj ni razumnega razloga za razlikovanje med sorodniki tujcev, ki prebivajo v Republiki Sloveniji na drugih podlagah, in sorodniki oseb z mednarodno zaščito. Tukaj velja opozoriti, da je na slednje opozorilo tudi Ustavno sodišče, ki je ugotovilo, da so bile določbe Zakona o mednarodni zaščiti o tem, da ima begunec pravico do združevanja družine zgolj v okviru primarnega kroga družinskih članov, torej zakonca in otrok, ne pa tudi svojih staršev, bratov, sester in drugih, v neskladju z 8., 15., 53. in 153. členom Ustave, saj beguncem zaradi njihovega specifičnega položaja postavlja nepremostljive ovire, da bi lahko zaživel normalno družinsko življenje v državi, v katero so pribežali.

V Poslanski skupini Zavezništva smo z velikim veseljem sprejeli odločitev Ustavnega sodišča v zadevi somalijske deklice. Poleg tega je razveljavilo tudi odločbe državnih organov in

sodbe sodišč, ki so sestri somalijske deklice odrekli pravico, da v Slovenijo pripelje mladoletno sestro, ki je v Etiopiji, kamor je pribežala, ostala čisto sama. Odločitev Ustavnega sodišča nas torej zgolj utrjuje v prepričanju, da bodo rešitve, ki jih predlagamo v noveli, ki jo pravkar obravnavamo, ob spoštovanju naše ustave in številnih mednarodnih aktov ter ob upoštevanju razlogov humanosti preprečevale, da bi v prihodnje še prihajalo do takšnega birokratskega podajanja človeških življenj in nesorazmernega poseganja države v varstvo družine. Ker slovenska Ustava določa, da država varuje družino in ustvarja za to varstvo potrebne razmere, da pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja varuje evropska konvencija o človekovih pravicah in na tej podlagi tudi Evropsko sodišče za človekove pravice in da tudi pravo EU za begunce dopušča ugodnejše pogoje za združitev družine, je bila odločitev Ustavnega sodišča za nas pričakovana. Ker pa na odločitev Ustavnega sodišča zaradi življenjskih okoliščin, v katerih se je znašla somalijska deklica, nismo mogli čakati, smo v Zavezništvu že decembra lani vložili novelo Zakona o tujcih. Zakaj Zakona o tujcih? Zato, ker je – kot je ugotovilo tudi Ustavno sodišče – Zakon o mednarodni zaščiti v delu, ki ureja pravico do združitve družin, prenehal veljati oziroma ga je nasledil Zakon o tujcih. Določbe o pravici do združevanja družine za begunce od 1. 1. 2015 namreč vsebuje Zakon o tujcih. Glede na odločitev Ustavnega sodišča pa pričakujemo, da bo novela Zakona o tujcih v Državnem zboru sprejeta soglasno.

Prepričani smo namreč, da je treba pri izvrševanju pravice beguncev do združevanja družine vedno presojati dejanske razmere ter obstoj pristinih in tesnih osebnih stikov – in še posebej, če gre za nepremostljive razmere ter okoliščine, v katerih so ogrožena življenja, odločiti v korist družine. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlog zakona je v obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe mag. Lilijani Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ: Hvala, predsedujoča. Spoštovani poslanci in poslanke!

Odbor je na 6. seji 12. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev, s prvopodpisanim poslancem Petrom Vilfanom; s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku. K predlogu zakona sta bila vložena amandmaja skupine poslancev, s prvopodpisanim Petrom Vilfanom in poslanko mag. Bojano Muršič. Predstavniki predlagatelja je v dopolnilni obrazložitvi členov povedal, da je razlog za predlagane spremembe neustrezna veljavna zakonodaja, ki ne

predvideva odgovora na določeno življenjsko situacijo. Izpostavil je odločbo Ustavnega sodišča, s katero je bilo ugotovljeno, da je bil 16.b člen Zakona o mednarodni zaščiti, ki določa družinske člane, upravičene do združevanja družine, v neskladju z Ustavo. V predlogu zakona je tako predvidena diskrecijska pravica odločanja pristojnega organa v posameznih primerih podeljevanja dovoljenja za vstop in bivanje družinskih članov, sorodnikov oseb z mednarodno zaščito, kar zajema širši krog ljudi od sedanje ureditve. 47.a in 47.b člen omogočata izenačitev tujcev, ki prebivajo v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za stalno oziroma začasno prebivanje, s tujci, ki jim je priznan status beguncev oziroma je priznana subsidiarna zaščita v Republiki Sloveniji. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je opozorila na določene pomanjkljivosti, ki pa so bile z naknadnimi amandmaji odpravljene. Predstavniki Vlade je povedal, da Vlada ne nasprotuje namenu predloga zakona, ki smiselno sledi odločbi Ustavnega sodišča. Poudaril je tudi, da so osebe z mednarodno zaščito v primerjavi z drugimi državljani tretjih držav v ugodnejšem položaju. Glede na vsebino direktive 2003/86/ES jim v prvih treh mesecih od priznanja statusa mednarodne zaščite za svoje družinske člane ni treba izpolnjevati splošnih pogojev za izdajo dovoljenja za prebivanje, kot jih določa 33. člen Zakona o tujcih.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je prav tako podprla predlog zakona. Podpora predlogu sta izrazila tudi predstavniki Pravno-informacijskega centra nevladnih organizacij in namestnik varuhinje človekovih pravic. Članice in člani odbora o predlogu zakona niso razpravljali. Odbor je sprejel dva svoja amandmaja, s katerima zakonodajalec ureja zakonsko materijo v skladu z napolnilom Ustavnega sodišča, s katerim konkretizira kriterije za odločanje pristojnega organa. Odbor je predlagane amandmaje sprejel, nato je glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za notranje zadeve gospodu Andreju Špengi.

ANDREJ ŠPENGA: Hvala za besedo. Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci!

Dovolite mi, da vam na kratko predstavim spremembe in dopolnitve Zakona o tujcih, katerega cilj je uresničevanje pravice do spoštovanja družinskega življenja kot ene od temeljnih človekovih pravic. Predlagatelj z novim odstavkom dopolnjuje 47.a in 47.b člen Zakona o tujcih glede priznavanja pravice do združitve,

ohranitve in ponovne pridobitve celovitosti družine z družinskimi člani; in sicer tako, da lahko pristojni organ izjemoma za družinskega člana šteje tudi drugega sorodnika osebe z mednarodno zaščito, če posebne okoliščine govorijo v prid združitvi družine v Republiki Sloveniji. Vlada Republike Slovenije ne nasprotuje namenu poslanskega predloga, ki smiselno sledi tudi odločbi Ustavnega sodišča z dne 14. 1. 2015. Ob tem poudarja, da podpira tudi dopolnitev besedila predloga sprememb Zakona o tujcih, ki natančneje določa specifične dejanske okoliščine življenjske skupnosti med sorodniki, zaradi katerih je taka skupnost podobna primarni družini oziroma ima enako funkcijo, kot jo ima primarna družina; na kar je tudi v svoji odločbi opozorilo Ustavno sodišče in Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. S tem preprečuje arbitrarnost odločanja in neenakopravnost obravnavanja oseb z mednarodno zaščito glede uresničevanja njihove pravice do združevanja družine. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.
Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Spremembe in dopolnitve Zakona o tujcih obravnavamo po krajšanem postopku, ker gre za manj zahtevno dopolnitev zakona. S predlogom novele Zakona o tujcih se sledi uresničevanju pravic do spoštovanja družinskega življenja kot ene izmed temeljnih človekovih pravic. Ob tem je sicer zanimivo, da so med predlagatelji zakona, katerega namen je uresničevanje pravic do spoštovanja družinskega življenja, ravno poslanci, ki so nedavno s spremembo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih družino redefinirali. Zanimivo dejstvo, ki kaže nekoliko na neko dvoličnost – žal moram temu tako reči. Pa vendar. V Poslanski skupini SDS ne bomo nasprotovali noveli Zakona o tujcih, ki ureja pravico do združitve družine tudi za družine tujca s priznanim statusom begunca oziroma osebe s priznano subsidiarno zaščito v Republiki Sloveniji, saj spoštujemo pravico do spoštovanja družinskega življenja in družine kot tradicionalne vrednote, ki nudi zaščito in varnost. Po drugi strani pa menimo, da zakona niti ne bi bilo treba sprejemati oziroma spreminjati; ampak uporabiti veljavne določbe Zakona o tujcih. Ne glede na to, da se z novelo zakona ureja posamezen primer – ki je žal tragičen, a se je nedavno pozitivno rešil, kar pozdravljamo –, pa poudarjamo, da bo treba to izjemo posebnih okoliščin uporabljati zelo skrbno in preiščljeno, v izogib vsem možnim zlorabam. Zato bomo tudi podprli amandma Nove Slovenije, ki razumno omejuje tudi to pravico na največ 5 oseb letno.

Glede na vse navedeno bomo v Poslanski skupini SDS predlog novele Zakona o tujcih, s katero se sledi spoštovanju pravice do združitve družine ter spoštovanju družinskega življenja, podprli. Bomo pa spremljali izvajanje te zakonske določbe, da ne bi prihajalo do morebitnih zlorab, in sicer z namenom zagotavljanja varnosti.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Desus bo predstavil gospod Ivan Hršak. Izvolite.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoča. Predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Predlog novele Zakona o tujcih, katere sopolpisniki smo tudi poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus, daje možnost združitve družine poleg osebam, ki imajo status begunca, tudi tujcem, ki imajo v Sloveniji priznano subsidiarno zaščito. Predlagatelji namreč menimo, da ni razloga za razlikovanje med omenjenima statusoma. Novela tudi določa, da lahko pristojni organ pri združitvi družine izjemoma za družinskega člana šteje tudi drugega sorodnika begunca ali osebe s priznano subsidiarno zaščito, če posebne okoliščine govorijo v prid združitvi. Takšna ureditev po našem prepričanju preprečuje, da bi lahko v prihodnje prihajalo do takšnega primera, kot je bil primer somalijske najstnice. Predlog novele hkrati sledi nedavni odločbi Ustavnega sodišča. Tako je Ustavno sodišče 14. 1. 2015 na podlagi že omenjenega primera somalijske deklince odločilo, da je bil člen 16.b Zakona o mednarodni zaščiti neskladen z Ustavo. S tem je razveljavilo sodbi Vrhovnega in Upravnega sodišča, ki sta zavrnili pritožbo odrasle sestre somalijskega dekleta, ki že več kot štiri leta živi v Sloveniji kot begunca. Ta se je pritožila na odločitev notranjega ministrstva, ki je leta 2013 zavrnilo njeno prošnjo za združitve družine v Sloveniji, ker 16.b člen Zakona o mednarodni zaščiti sestre ne šteje med družinske člane osebe s priznano mednarodno zaščito. Ker sama ugotovitev neustavnosti omenjenega člena ne bi odpravila težav, je Ustavno sodišče v razsodbi določilo tudi način izvršitve odločitve. Odločilo je, da se v nepravnomočno končanih postopkih za družinske člane lahko izjemoma šteje tudi drugega sorodnika begunca, ne le staršev, če so posebne okoliščine v prid združitvi družine v Sloveniji. Vlada Republike Slovenije je sicer že sredi januarja odločila, da obstaja interes države iz humanitarnih razlogov, da begunca iz Somalije pride v Slovenijo in se pridruži svoji sestri v Mariboru. Sprejela je sklep, da dekletu izdajo dovoljenje za začasno prebivanje v Sloveniji za pet let. Deklica je zdaj že na varnem v Sloveniji. V Poslanski skupni Desus pa se kljub vsemu sprašujemo, kaj bi se zgodilo z dekletom, če primer ne bi postal medijsko razvpiit. Ali bomo našo zakonodajo res spreminjali in jo delali bolj prijazno zgolj v

primerih, ko bo osebna stiska posameznika dobila dovolj pozornosti v slovenskih medijih? Po naši oceni to ne bi bilo potrebno, saj se pogostokrat lahko najde primerna rešitev znotraj veljavne zakonodaje, brez tega, da bi se le-ta kršila. Težava je v tem, da se izvrševalci te zakonodaje pogosto dela lotijo po najmanjši liniji odpora; s preprosto razlago – ne da se.

V Poslanski skupni Desus nasprotno menimo, da se lahko naredi prav vse, če je le volja, le včasih je treba vložiti malo več navora. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoča; spoštovani kolegice, kolegi!

Socialni demokrati smo sopedlagatelj Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih. Razlog, da so kolegi in kolegice Zaveznštva pripravili ta zakon, je v nesebični zgodbi deklice, ki je zaradi vojnih razmer v Somaliji ter v vojni ubitem očetu in bratoma skupaj z mamo pobegnila v Etiopijo. Zaradi mamine bolezni je mladoletna deklica tako ostala sama v deželi, kjer so somalijski otroci mnogokrat obravnavani zgolj kot potrošno blago. Nastala situacija v Sloveniji niti ne bi bila tako medijsko in politično izpostavljena, če ne bi izvedeli, da ima deklica še živeče sorodnike. V Sloveniji že nekaj let živi njena odrasla sestra, ki je že pred leti sama pobegnila v Evropo in se preko Malte ustalila pri nas, kjer ima status begunke. Kljub priznavanju, da bi njena mladoletna sestra prišla k njej, je bila v postopih neuspešna. Zakonodaja namreč tega ne omogoča, da bi se ji na podlagi instituta združitve družine ta pridružila v Sloveniji. Socialni demokrati nismo mogli pristati na nastalo situacijo, ki je na podlagi zakonodaje in diskrecijske pravice organa onemogočala, da bi mladoletnica čim prej lahko prišla k svoji družini. Zgodba je sicer prejšnji mesec dobila končno – srečni konec. Po več posvetih na vladi se je v aktivno reševanje vključilo tudi Ministrstvo za notranje zadeve. Ministrstvo je predlagalo sklep, da ga je Vlada konec januarja sprejela; in sicer da obstaja iz humanitarnih razlogov interes države deklici omogočiti prihod v Slovenijo. Prav tako ne gre spregledati, da je Ustavno sodišče nekaj dni kasneje pritrdilo pritožnici, dekličini sestri, in ugotovilo neskladje člena Zakona o mednarodni zaščiti, po kateri je bil deklici onemogočen prihod v Slovenijo. Na podlagi tega primera se je pojavilo tudi vprašanje, ali lahko zakonodajalec dopusti, da ob morebitni vnovični posebni življenjski situaciji posegajo po izrednih sredstvih, ki terjajo dragocen čas in zapletene postopke. Socialni demokrati menimo, da ne in da je treba zakonodajo prilagoditi in jo izpopolniti tako, da ima odločevalec v izjemnih primerih orodje, na podlagi katerega lahko odloča v prid reševanja situacije v teh izrednih izjemnih

primerih. Predlog zakona o tujcih z dopolnitvijo 47.a in 47.b člena vpeljuje izjemo, po kateri lahko pristojni organ izjemoma za družinskega člana šteje tudi drugega sorodnika begunca ali osebo s priznano subsidiarno zaščito. Poskušajmo razumeti, da življenje ne teče po črki zakona. Zato moramo biti v izjemnih primerih, ko gre za vprašanje uresničevanja pravice do družinskega življenja, še posebej pazljivi. Velikokrat gre za osebe, ki so zaradi okoliščin že tako prizadete in postavljene v nemilost različnih postopkov in pretiranih birokratskih omejitev. Bojazen, da bo ta predlog zatresel koncept migracijske politike, ki jo imamo, je odveč. S predlogom le sledimo življenju in njegovi pestrosti, predvsem pa lahko ta diskrecijska pravica omogoči lažji in hitrejši odziv tam, kjer situacija narekuje odzivnost tudi v prid reševanja človekovega življenja.

Socialni demokrati bomo predlog zakona podprli, v upanju in pričakovanju, da se v prihodnje izognemo tovrstni agoniji, ki jo je vsled zakonske togosti in dolgotrajnih birokratskih postopkov morala na dolgi poti do Slovenije doživeti somalijska deklica. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Združene levice bo predstavil Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa. Spoštovani poslanci, drage poslanke, ostali navzoči!

Novela Zakona o tujcih je bila vložena zaradi reševanja problematike, ki se nanaša na pravico do združitve družine. V Sloveniji imamo izjemno restriktivno in rigidno zakonodajo s področja tujcev in mednarodne zaščite, zelo pogosto pa se pojavljajo praktični primeri, ki to dejstvo potrjujejo. V Združeni levici nas žalosti, da je zakon, na podlagi katerega bo rešen eden izmed teh primerov, morala vložiti skupina poslank in poslancev. Vlada bi namreč morala reagirati takoj, ko se je izkazalo, da je področna zakonodaja preprosto neživljenjska. Tega na žalost ni naredila. Zakon, ki ga bomo, vsaj upam, sprejeli čim prej, bo torej rešil le temu primeru podobne primere; nikakor pa se z njim ne bodo odpravile vse sistemske pomanjkljivosti, ki bi jih bilo treba zaradi zaščite človekovih pravic in temeljnih svoboščin nemudoma odpraviti. Težave se namreč kažejo na vseh možnih področjih, od izkoriščanja delavcev–migrantov pri nas, do izkoriščanja tistih delavcev, ki so iz Slovenije napoteni na delo dlje proti severu, pa do težav proslincev za azil in še bi lahko naštevali. Od vlade pričakujemo, da bo nemudoma pristopila k sistemskim rešitvam, ki bodo razrešile navedene in vse druge težave, s katerimi se ti ljudje srečujejo. Da je pomanjkljivosti zakonodaje treba odpraviti, dodatno potrjuje še odločitev Ustavnega sodišča, ki je razveljavilo 16.b člen Zakona o mednarodni zaščiti, v katerem je bila pravica do združitve družine opredeljena pred vnosom v

Zakon o tujcih. Ustavno sodišče je v odločbi zapisalo, citiram: "Zakonodajalec je možnost uveljavljanja združitve z družino omejil tako, da je naštel družinske člane, za katere lahko begunec uveljavlja združitev družine. Ker je s tako ureditvijo izključil morebitno drugo obliko življenjske skupnosti, ki bi jo glede na specifične dejanske okoliščine konkretnega primera bilo treba šteti za življenjsko skupnost, v bistvenem podobno primarni družini in s tem za življenjsko skupnost, varovano v okviru pravice do spoštovanja družinskega življenja, je po oceni Ustavnega sodišča nesorazmerno omejil pravico beguncev do spoštovanja družinskega življenja." Konec citata. Novela tako prinaša samo spremembo, ki se navezuje ravno na to problematiko. S predlogom se tudi v primeru, ko gre za združitev družine tujca s priznanim statusom begunca ter tujca, ki ima priznano subsidiarno zaščito, določa, da lahko izjemoma pristojni organ za družinskega člana šteje tudi drugega sorodnika, če posebne okoliščine govorijo v prid združitvi družine.

Kot že rečeno, se s to novelo rešuje le del problematike. V zadnjem času je bilo v medijih veliko govora tudi o primeru bosanskega dečka, ki se je prav tako soočil z rigidnostjo našega sistema na področju tujcev, vendar pa v tej noveli njegovega problema na žalost ne moremo rešiti, saj bi bilo treba spremeniti druge člene Zakona o tujcih, ki pa jih skladno z določbami Poslovnika v tej noveli ne moremo. Takšnih in podobnih primerov je še veliko, zato vladi predlagamo, da čim prej pristopi k pripravi sistemskih rešitev, ki bodo vse podobne primere rešile na tak način, da bo tudi posameznikom – ki se znajdejo v res hudih težavah, ki bežijo pred grozotami vojn in ki jim beg ponuja edino možnost za preživetje – zagotovljeno dostojno življenje ter spoštovanje človekovih pravic in svoboščin.

V Združeni levici bomo predlog zakona podprli, od vlade pa pričakujemo, da bo naša opozorila glede sistemskega reševanja problematike vzela resno. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavil gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, predstavnika Vlade, poslanke in poslanci!

Danes obravnavani Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o tujcih je bil pripravljen v zvezi z obravnavo konkretnega primera – to je primer somalijske deklice, ki je bil medijsko zelo odmeven. Si upam trditi, da če ne bi bil medijsko tako odmeven, somalijska deklica danes, dvomim, da bi bila na varnem pri svoji sestri v Sloveniji. Ampak če se spomnimo samega začetka. Ministrstvo za notranje zadeve je somalijski deklici zavrnilo vstop v Slovenijo, da bi

živela s svojo družino, iz enega razloga, ker ne spada v krog oseb, ki imajo po zakonu pravico do združitve družine. Takšna odločitev je bila potrjena na dveh instancah, na Upravnem in Vrhovnem sodišču. Ustavno sodišče pa je ugotovilo neskladje Zakona o mednarodni zaščiti z Ustavo in naložilo Ministrstvu za notranje zadeve ponovno odločanje v konkretni zadevi z navodilom, da mora somalijski deklici omogočiti bivanje v Sloveniji pri svoji sestri, ki si je prizadevala za združitev družine. Že pred samo izdajo sodbe Ustavnega sodišča je Vlada odločila, da obstaja interes države za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje somalijske deklice v naši državi iz humanitarnih razlogov in da mora notranje ministrstvo začeti postopek za izdajo dovoljenja, ko bo zunanje ministrstvo priskrbelo ustrezna dokazila; in sicer deklarirano izjavo, da želi prebivati v Sloveniji, in potrdilo, da je zagotovljen denar za njeno preživljanje. Odločitev Vlade je zdaj že realizirana in deklica že prebiva v Republiki Sloveniji. Z obravnavo novele Zakona o tujcih se ureja možnost združitve družine za izjemne primere, ko obstaja tesna družinska vez med osebo, ki ima priznan status begunca v Sloveniji, in drugim sorodnikom; torej tistim, ki ni izrecno določen kot oseba, ki ima že na podlagi zakona pravico do združitve družine. Krščanski demokrati ob tem opozarjamo, da naš veljavni Zakon o tujcih, ki je bil prav na področju pravic begunca do združevanja družine noveliran spomladi lani, priznava pravico do združitve družine zelo širokemu krogu oseb – poleg zakonca, izvenzakonskega partnerja in mladoletnega otroka to pravico priznava tudi neporočenim polnoletnim otrokom, mladoletnim pastorkom, staršem tujca, staršem zakonca. S sedanjo novelo zakona pa se krog oseb širi še na druge sorodnike, ki imajo med seboj tesne družinske vezi.

Direktiva Evropske unije 2003/86/ES, ki smo jo z zadnjo novelo Zakona o tujcih implementirali v naš pravni sistem, zahteva od držav članic, da se pravica do združitve družine priznava obvezno le zakoncu in mladoletnim otrokom tujca; za ostale osebe pa le, če se tako odloči posamezna država članica. Poudarjamo, da je naša zakonodaja na področju pravice do združitve družine mnogo bolj liberalna, na primer, od zakonodaj razvitejših držav članic, torej držav članic, ki imajo večji bruto domač proizvod, kot so na primer Nemčija, Finska, Nizozemska. Prav preko instituta pravice do združitve družine države namreč uravnavajo migracijske tokove. Krščanski demokrati torej zagovarjamo stališče, da je treba migracije iz tretjih držav razumno omejiti v skladu z našimi ekonomskimi in siceršnjimi zmoglostmi. Iz tega razloga smo vložili dva amandmaja, ki bi število izjemnih primerov pravice do združitve družine omejili na skupno 10 oseb letno; 5 za begunce in 5 za osebe s priznano mednarodno zaščito. Torej bo zakon omogočal združitev družine v primerih, ko bodo to narekovale konkretne

življenjske okoliščine posamičnega primera, bo pa hkrati preprečeval morebitne zlorabe tega instituta za neupravičen priliv tujcev iz tretjih držav v našo državo Slovenijo.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih bomo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije podprli, če bosta seveda sprejeta naša vložena amandmaja. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Zavezništva Alenke Bratušek bo predstavil gospod Peter Vilfan. Izvolite.

PETER VILFAN (PS ZaAB): Spoštovana podpredsednica, predstavnik Vlade, kolegice in kolegi!

Naj najprej povem, da nas v Zavezništvu veseli, da je vlada le našla rešitev v Zakonu o tujcih in Faisi omogočila prihod v Slovenijo. Sprašujemo pa se, zakaj je trnova pot deklice trajala kar 2 leti in zakaj pristojni organi niso že v samem štartu ugotovil naslednje. Če ne gre po enem členu zakona – ali bi šlo mogoče po drugem; kajti na koncu se je vendarle izkazalo, da je rešitev možna. Kot je slišati, pa deklici Faisi do danes pristojni organi še niso uredili ustreznega statusa. Prvi korak je bil sicer narejen. Na tem mestu se zahvaljujemo ministru za zunanje zadeve ter gospodu Andreju Šteru z Ministrstva za zunanje zadeve. A zapleta se menda pri drugem koraku – urejanju dekličinega statusa v Sloveniji. Naj spomnim, da je deklica lahko prišla v Slovenijo; da je lahko prišla, je bilo treba najti donatorja, ki ji bo omogočal finančno podporo. Zato je še toliko bolj nerazumljivo, zakaj je očitno prišlo do zapletov glede statusa. Lahko se vprašamo, ali gre tudi tokrat za počasno birokratsko delovanje. Na podlagi navedenega v Zavezništvu pozivamo Ministrstvo za notranje zadeve, naj čim prej uredi vse potrebno za dekličino normalno življenje, predvsem pa – pristojni, enkrat za vselej zaprite to zgodbo. Dejstvo je namreč, da je v Sloveniji vse preveč odprtih zgodb, ki se vlečejo v nedogled, medtem ko ljudje trpijo, ne po svoji krivdi, in tudi piarovskega dela te zgođe je že konec.

Naj se sedaj vrnem k predlogu zakona. Na matičnem delovnem telesu Državnega zbora je bil sprejet amandma, ki po našem mnenju dodatno omejuje pravice beguncev, medtem ko je bila predlagana zakonska diktacija po našem mnenju dovolj jasna. Takšno zopet taksativno naštevanje, kaj pomenijo posebne okoliščine, tokrat z željo izenačitve s primarno družino, bo po našem mnenju povzročilo mnoge patpozicije prav v primerih, ki jih prinaša življenje v tej ranljivi skupini ljudi. Doslej se je še vedno izkazalo, da prepodrobni predpisi prinašajo več škode kot koristi. Kaj so to posebne okoliščine, bi morali prepustiti praksi, saj je vendar vsem jasno, da v tako ranljivih skupinah, kot so begunci, nikoli ne bomo mogli predvideti prav

vseh posebnih okoliščin. Glede na navedeno amandmaja odbora v Zavezništvu nismo podprli. Kljub sprejetemu amandmaju pa smo prepričani, da je novela Zakona o tujcih velik korak naprej pri uresničevanju pravice do združitve beguncev z družino. A vendarle, amandma je bil sprejet, danes pa je pred nami že nov amandma, tokrat Poslanske skupine NSi, ki pravico do združitve družine priznava največ petim osebam letno. Kot argument za takšno, po našem mnenju drastično, omejitev je preprečevanje možnosti zlorab tega instituta za neupravičene prilive oseb iz tretjih držav. V Zavezništvu takšnega amandmaja ne bomo podprli, saj smo prepričani, da vnaprejšnje številčno omejevanje posega v pravico do združitve družine. Naj to ponazorim na primeru recimo družine s tremi otroki iz afriške države. Gre seveda za izmišljen primer, a v realnosti še kako možen in tudi resničen. In, recimo, ker je v Republiki Sloveniji v letu 2015 do septembra meseca že prišlo do združitve z družino treh oseb, je tako po amandmaju NSi mogoča združitve le še dvema osebama. A kako se bodo uradniki odločali med temi tremi otroki, si v Zavezništvu niti ne želimo niti nočemo predstavljati. Kateri bo ostal sam v zanj nevarnih življenjskih razmerah, medtem ko bodo njegovi bratci in sestrice živeli pri sorodnikih v Sloveniji. Nikakor ne moremo sprejeti odgovora, naj ta otrok počaka do naslednjega leta, ko se bo začelo ponovno štetje. Zato pustimo pristojnim organom, da v posameznih primerih odločajo, kot to določa ta predlog zakona. Usoda Faise žal ni osamljen primer, smo se pa iz njega veliko naučili. Predvsem pa smo stopili skupaj in verjamem, da si prav vsi, ki danes tu sedimo, želimo še kakšnega srečnega konca. Da do podobnih zapletov ne bi več prihajalo, je danes pred nami navedena novela. Glede na odločitev Ustavnega sodišča pa v Zavezništvu pričakujemo, kljub nekaterim pomislekom in vloženi amandmaju, da bo novela Zakona o tujcih v Državnem zboru sprejeta soglasno.

Za konec pa mi dovolite, naj preberem še citat dr. Aleša Bučarja Ručmana, sociologa in avtorja znanstvene monografije Pogled čez meje stereotipov in predsodkov. Pravi takole: "Trenutno zaostrovanje pri sprejemanju preseljencev – zlasti tistih, ki bežijo, da si rešujejo življenje in so eksistenčno ogroženi – bo v zgodovinskem pogledu eden večjih črnih madežev Evrope." Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavila mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Povod za Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o tujcih je bil konkreten življenjski primer. Zakon o mednarodni zaščiti ni dovoljeval združevanja sorodnikov izven kroga tako imenovane primarne družine, zaradi česar je bil podvržen ustavni presoji. Primer se ni začel

novembra 2014, ko smo se poslanci SMC seznanili z njim, temveč že eno leto in pol prej. Rešil pa se je s predlogom naše poslanske skupine Vladi, da uporabi veljavne določbe Zakona o tujcih in reši konkretni primer, kar je tudi storila. Izvedlo ga je Ministrstvo za zunanje zadeve. Veljavni Zakon o tujcih namreč že sedaj omogoča rešitev vseh konkretnih situacij, saj poleg taksativno naštetih razlogov za izdajo dovoljenja za prebivanje vsebuje tudi določbo, ki daje organu diskrecijsko pravico, da iz drugih upravičenih razlogov izda tako dovoljenje. Vsebuje pa tudi določbo – izdajo dovoljenja v interesu države in slednjo je iz humanitarnih razlogov uporabila aktualna vlada. Ustavno sodišče je razveljavilo napadeni člen Zakona o mednarodni zaščiti in pri tem poudarilo, da je imela Vlada ustavno dopusten cilj, ker je vsaka država samostojna pri oblikovanju lastne migracijske politike, s ciljem zagotavljanja varnosti na svojem ozemlju. Istočasno je ugotovila, da je definicija primarne družine v 53. členu Ustave preozka in ne dosega zahtevanih standardov spoštovanja pravice za združitev družine, opredeljene v 8. členu evropske konvencije o človekovih pravicah. Predlagatelj zakona je pred odločbo Ustavnega sodišča predlagal spremembo, s katero bi pristojni organ v okviru diskrecijske pravice odločal o dovoljenju za vstop in prebivanje družinskih članov oziroma sorodnikov, saj, kot navajajo, ni razumnega razloga za razlikovanje med otroci tujcev, ki prebivajo v Sloveniji, in na drugi strani podlagah in otrocih oziroma sorodnikih oseb s statusom beguncev ter oseb s priznano subsidiarno zaščito. Zadnja sprememba Zakona o tujcih iz začetka leta 2014, ki jo je sprejela vlada predlagatelja, je uvedla novi 47.a in 47.b člen; ni pa predvidela ureditve, da se v primeru združitve družine tujca za družinskega člana šteje tudi druge sorodnike, upošteva je posebne okoliščine; predvidevamo, da iz ustavno dopustnega razloga, ki ga je navedlo Ustavno sodišče pri presoji Zakona o mednarodni zaščiti. Vlada se je zavedala, da so osebe z mednarodno zaščito v primerjavi z drugimi državljani tretjih držav v ugodnejšem položaju. Glede na direktivo 2003/86/ES jim v prvih treh mesecih od priznanja statusa mednarodne zaščite za svoje družinske člane ni treba izpolnjevati splošnih pogojev za izdajo dovoljenja za prebivanje, kot to določa 33. člen Zakona o tujcih, kar pa tujci tretjih držav morajo. To pomeni, da te osebe ne potrebujejo dokazovati svoje identitete z osebnim dokumentom, ne potrebujejo dokazovati, da imajo zadostna sredstva za preživljanje za čas prebivanja in tudi ne obveznega zdravstvenega zavarovanja. Nepredvidljivo okoliščino namreč predstavlja izdaja dovoljenja osebi, glede katere ne moreš ugotoviti njene identitete, na kar je opozorila tudi vlada, ki predlogu sprememb ne nasprotuje. Zaradi spoštovanja odločitve Ustavnega sodišča smo v koaliciji pripravili in sprejeli amandma, ki natančneje opredeljuje

posebne okoliščine v skladu z omenjeno odločbo in zamejuje diskrecijsko pravico. Poslanci SMC sledimo pripombi Ministrstva za notranje zadeve, ki je opozorilo, da bo v prihodnje treba proučiti, kakšne učinke bo imela odločitev za ostale oblike združevanja družine po Zakonu o tujcih. Kljub pomislekom, ki se navezujejo na izdajo dovoljenja osebam, za katere ne bo ugotovljena identiteta, pa bomo zaradi odločbe Ustavnega sodišča, da v Zakonu o mednarodni zaščiti razširi krog upravičencev izven pojma primarne družine, poslanci SMC podpri predlagano spremembo tudi v Zakonu o tujcih. Žal pa ne moremo podpreti amandmajev Nove Slovenije, za katero verjamemo, da ima zelo dobre namene in verjetno iz podobnih razlogov, kot mi razmišljamo, imamo pomisleke. To pa zato – zakoni so namreč splošni in abstraktni ter se morajo vedno nanašati na nedoločeno število ljudi oziroma oseb in tudi primerov. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 4. 3. 2015. Ker je amandma Poslanske skupine NSi k 1. členu vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 2. členu, bomo o njiju razpravljali skupaj. V razpravo torej dajem 1. in 2. člen ter amandmaja Poslanske skupine NSi k tema členoma. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, predsedujoča!

Naša dva amandmaja sta zelo dobronamerna, pa naj to utemeljim. Najprej bi se sicer vrnil nazaj k somalijski deklici. Spomnim se, kako sem tudi sodeloval z novinarkami in novinarji, da se je ta primer rešil, čeprav ne z našo pomočjo, poslancev in poslank Državnega zbora, niti ne s pomočjo vlade. In upam si trditi – tega primera še danes ne bi rešili. Kakor sem se takrat uspel pozanimati, tudi poslanci koalicije v dotičnem primeru niste bili enotni. Ravno zaradi tega razloga, ker smo mi amandma vložili. Se pravi, to bi potem lahko odprlo, ste dejali, neformalno en velik krog novih, morda neupravičenih zlorab in tako naprej priseljevanj v Slovenijo. Ampak hvala bogu, Faisa je danes v Sloveniji na varnem, tako imenovana somalijska deklica je torej skupaj s svojo sestro. In še enkrat poudarjam, če ne bi bilo tako močnega medijskega pritiska, tudi na nas poslance, ta primer sploh ne bi prišel v javnost, se mi sploh ne bi z njim ukvarjali in danes ne bi imeli te razprave. Danes ne bi imeli te razprave, tako da hvala tudi novinarjem in novinarkam.

Glede samih amandmajev, da malce utemeljim. Glejte, bistven je seveda tukaj denar. In če ste videli, kakšno moč imajo mediji, to ste

lahko videli na primeru somalijske deklice – tokrat upravičeno – bomo lahko v bodoče priča, če ne bomo omejili, bomo lahko v bodoče priča, da bo prišlo do, ne vem 100, 200 tovrstnih združitve. Kajti ta krog se zelo širi. Dam primer: Nemčija, Nizozemska, Finska. Veste, te države priznavajo pravico do združitve družine samo zakoncu, izvenzakonskem partnerju, mladoletnim otrokom, beguncem in tako naprej. Vprašanje je, ali smo mi dovolj bogata država. Ne gre za to, da ne bi bili dobronamerni, da ne bi želeli, da otroci, ki so prizadeti, kakor na primer somalijska deklica, ki so prepuščeni zlorabam in tako naprej, ne bi bili združeni s svojo družino. Problem je, če mi lahko zagotovimo dovolj denarja za njih, da bodo tudi v Sloveniji kakovostno živeli. Ne vem, če nam naš proračun, naš bruto domač proizvod, naše finance to omogočajo. In prav zaradi tega smo mi podali to omejitev. Prav zaradi morebitnih zlorab, ki se nam lahko zgodijo. Tukaj so vključeni bratranci, strici, tete in tako naprej, zelo velik krog. Lahko pride do zlorab, da bo nekdo našo zakonodajo zlorabljal. Zaradi tega govorimo o dobronamernosti, ker ne želim, da bi naša zakonodaja sprejemala tudi zaradi tega, da jo bo lahko nekoč nekdo zlorabil. Tu lahko pride do velikih anomalij. Še enkrat pa poudarjam, ta omejitev je dobra. Glede somalijske deklice – pa smo bili mi v poslanski skupni tistih, ki smo se takoj začeli pogovarjati tudi s predlagatelji tega zakona, da se ta primer somalijske deklice reši. Medtem ko pa takrat posluha v koaliciji ni bilo najbolj, ni bilo naklonjenosti do rešitve tega problema na takšen način. Mediji so pa tudi naredili v tem primeru eno veliko človeško stvar, da je danes lahko somalijska deklica v Sloveniji.

V Novi Sloveniji bomo naše amandmaje podprli, še enkrat poudarjam, zaradi morebitnih preprečitev zlorab. In kar je gospod Vilfan dejal v stališču, če smem polemizirati, popolnoma dobronamerno. Jaz vas popolnoma razumem, ampak razumite tudi nas, da je lahko potem takšnih primerov 100 na leto. In da imamo v petih letih 500 primerov. Potem pa je lahko to že javnofinančni problem. Zaradi tega je ta omejitev. Morda smo bili v Novi Sloveniji s predlogom pet, ki je zapisan v amandmaju, preveč rigorozni, smo preveč zapeli; ampak sam koncept, upam, da pa ga sprejemate, to omejitev. Še enkrat poudarjam, bojim se zlorab. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Matjaž Hanžek, izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa za besedo.

Jaz moram pa tukaj odločno nasprotovati takšnemu amandmaju. Obtoževati neke ljudi, ki komaj preživijo razne vojne in rešujejo svoje življenje z begom v neko tujo državo, v neko tujo kulturo, v neko tujo družbo, ki je še obvladajo ne, že vnaprej obtoževati

možnosti zlorab. Oprostite, to je, kar se mene tiče, zelo nesprejemljivo. Zlorabe v Sloveniji dnevno vidimo, od slabe banke do firm, ki so propadle, do 70 milijard evrov zlorab, ki so jih v zadnjih letih speljali v davčne oaze, pa kar molčimo. Tukaj pa že vnaprej obtožujemo ljudi, ki niti našega jezika ne poznajo, kako bodo oni zlorabljali naš sistem. Drugo, jaz sem bil šest let varuh in v detajle poznam, kako v odnosu do drugih, drugačnih, predvsem do tujcev, deluje naša država, deluje naš sistem in delujejo naši uradniki. Če kdo zlorablja, so bile največkrat zlorabe v škodo ljudi, ki so prosili za zaščito, v škodo ljudi, ki nimajo moči – ne finančne, ne politične, ne družbene, nobenega ne poznajo. In tako delati grozljivi strah, strašiti ljudi v Sloveniji pred nekimi drobnimi otroci je zame, oprostite, že hudo. "Bistven je denar" – niti ne bom komentiral; ko govorim o življenju ljudi, postavljamo denar v prvi plan. Denar, ki ga nekateri kradejo na množine, pa je kar tiho.

In za konec, da bom hitro končal, pred dvema dnevoma sem ves čas poslušal vzklik Za otroke gre. Ali smo zdaj prišli, da gre samo še za pet otrok?! Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve gospod Andrej Špenga.

ANDREJ ŠPENGA: Predsedujoči, hvala za besedo.

Uvodoma bi želel povedati, da je Ministrstvo za notranje zadeve po uradni dolžnosti za deklico izdalo dovoljenje za začasno bivanje 6. 2. 2015 in takoj po tem, ko je Ministrstvo za zunanje zadeve poslalo vsa dokazila v skladu s sklepom Vlade, torej izjavo deklice, da želi bivati v Republiki Sloveniji, dokazilo, da so zagotovljena zadostna sredstva za preživljanje in ustrezno zdravstveno zavarovanje. Ker je bil njen status urejen, je lahko prišla v Slovenijo, kar se je zgodilo 14. 2. 2015.

Želel pa bi se opredeliti tudi do amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov, s katerim bi se za izdajo dovoljenja za prebivanje za družinske člane oseb z mednarodno zaščito uvedle nekakšne kvote. Vlada omenjenega amandmaja ne podpira, ker amandma Nove Slovenije k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih predlaga uvedbo kvot za izdajo dovoljenj za prebivanje družinskim članom oseb z mednarodno zaščito, s katerimi bi se po njihovem mnenju uvedli in omejili tudi migracijski tokovi. Ustavno sodišče, kot veste, je v odločbi z dne 14. 1. 2015 nedvoumno ugotovilo, da ima država sicer suvereno pravico, da nadzira in dovoljuje vstop tujcev na svoje ozemlje ter nadzira in dovoljuje njihovo bivanje na njem, pri čemer je treba pri presoji upoštevati, da pri beguncih obstajajo nepremostljive ovire, da bi družinsko življenje izvrševali v državi izvora ali katerikoli drugi državi. Nedvoumno in ob

upoštevanju razlogov humanitarnosti pa državi nalaga obveznost, da sprejme takšno ureditev, ki bo beguncem na podlagi presoje specifičnih okoliščin omogočila dejansko izvrševanje pravice do družinskega življenja na njenem ozemlju. Predlagani amandma Poslanske skupine NSi določa, da bi se za družinskega člana begunca in osebe s subsidiarno zaščito zaradi posebnih okoliščin, ki bi govorile v prid združitvi družine, lahko priznalo le petim osebam letno. S tem bi bila kršena tudi temeljna človekova pravica, to je enakost pred zakonom. Begunec, ki bi mu navkljub ugotovljenim specifičnim okoliščinam zavrnili pravico do združitve družine samo zato, ker je bila že izpolnjena kvota, bi se nahajal v neenakopravnem položaju z beguncem, katerega pravica je bila ugotovljena v tistem trenutku, ko so bile kvote še na voljo. V primerih izpolnjevanja kvot pa bi za begunca veljala zakonodaja, za katero je že bilo ugotovljeno, da je v neskladju z Ustavo. V neskladju z Ustavo je namreč, da država ne ugotavlja specifičnih okoliščin, ki govorijo v prid združitvi družine. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov tega amandmaja ne bomo sprejeli oziroma ga ne podpiramo. Kot je že predstavnik Vlade oziroma državni sekretar omenil, omejitev bi bila kršitev temeljne ustavne pravice. Postavlja se tudi vprašanje, če se, recimo, najde pet takšnih otrok in potem deliti med temi otroki, koga vzeti, koga ne. Mislim, da me to kot starša zelo skrbi, in zaradi tega nikakor ne morem tega amandmaja podpreti. Res je, da se zna zgoditi situacija, da bomo imeli več takšnih primerov, ampak jaz verjamem, glede na spremembe zakonodaje in na vse te zadeve, da do nekih ekscesov, takšnih in drugačnih, ne bo prišlo. Zato tega amandmaja v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Luka Mešec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Tudi v Združeni levici tega amandmaja seveda ne bomo podprli. Treba je vedeti, da ti ljudje niso tukaj, ker bi bili turisti ali ker bi tako sami želeli. Ti ljudje so tukaj, ker bežijo pred nečloveškimi razmerami, pred vojno, lahkoto, skrajno revščino, boleznimi itd. Zdaj smo v situaciji, ko smo imeli somalijsko deklico – z njeno družino tukaj, sama je bila pa ujeta v neki drugi državi v popolnoma nečloveških razmerah, neprimernimi za kakršenkoli razvoj otroka. Verjetno bi s tem, če bi zavlačevali s sprejetjem

zakona, ki ga danes, hvala bogu, sprejemamo, lahko tvegali tudi, da se ji kaj zgodi. In če sprejmemo amandma Nove Slovenije, bo ta zakon reševal največ pet problemov na leto, podobnih, kar je naravnost absurdno. Vsi ostali podobni primeri, podobni otroci pa bodo ostali prepuščeni sami sebi nekje v neki kalvariji sredi vojne, sredi lakote. Mislim, da je to treba imeti danes pred očmi, preden si umijemo roke in rečemo – smo s tem razbremenili, potencialno razbremenili javne finance. S tem smo potencialno prispevali k temu, da bo zaradi našega egoizma danes kakšen otrok čisto po nepotrebnem v takih razmerah umrl. In tukaj me posebej, kot je že Matjaž Hanžek prej povedal, preseneča, da prav tiste stranke, ki so dva dni nazaj govorile, kako gre za otroke ... Spoštovani in spoštovane, tudi tukaj gre za otroke! In če je kaj ljudi v vas, če ste kaj človeški, boste ta nečloveški amandma umaknili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Pozdravljeni, gospod predsednik. Spoštovani kolegi in kolegi!

Primer somalijske deklice je združil vse dobro misleče prebivalce Slovenije v skrbi za mladoletno osebo, ki pač zaradi naših zakonskih, lahko bi rekla birokratskih ovir ni mogla k družinskemu članu, torej k svoji sestri v naši državi. Takrat smo poslanci SMC napotili naši vladi zahtevo, da znotraj veljavnosti določb Zakona o tujcih ta človekoljubni primer reši, kajti diskrecijska pravica organa odločanja je že v tem zakonu, saj poleg taksativno naštetih razlogov za izdajo dovoljenja za prebivanje, vsebuje tudi določbo, ki daje organu pravico, da iz drugih upravičenih razlogov izda takšno dovoljenje. Vsebuje pa tudi določbo izdaje dovoljenja v interesu države; in slednje je iz humanitarnih razlogov uporabila aktualna vlada. Zato bi se lahko strinjali tudi z mnenjem, da teh sprememb niti ne bi potrebovali; seveda pa tudi s tistimi, ki pravijo, da je žalostno, da nekatere primere lahko rešujemo zgolj takrat, kadar so medijsko odmevni in bi za njih drugače ne vedeli. Zato je jasno, da bomo ta zakon podprli, vendar moram vseeno omeniti, da imamo določene pomisleke pri samem izvajanju zakona v praksi. Ti pomisleki so tudi zaradi pomislekov ali pa zaradi nekih težav, ki so nam jih pri tem posredovali člani ministrstva oziroma na Ministrstvu za notranje zadeve. Opozorili so nas pač, da je treba biti na to problematiko vseskozi zelo pozoren. To pa ne pomeni, da mi podpiramo amandma Nove Slovenije. Pravico do združitve družine po tem zakonu priznati zgolj določenemu številu oseb je nova neživljenjska birokratska ovira, ki pravzaprav negira namen spremembe tega zakona, torej uresničevanje pravice do spoštovanja družinskega življenja kot ene od temeljnih človekovih pravic. Po tem amandmaju bi torej

dovolili spoštovati to pravico samo določenemu številu ljudi, drugim osebam pa ne. Tako pač ne gre.

V smeri, da bomo v bodoče budno spremljali možnost gostoljubja osebam, ki so po slovenski zakonodaji upravičene do tega gostoljubja, bomo sprejeli ta zakon in seveda tudi opozarjali ali pa spremljali njegovo uresničitev; kajti skrb za tudi morebitne zlorabe, ne slepimo se, da te niso možne, je tudi naša skrb. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS Nsi): Najlepša hvala.

Jaz se zdaj zadnjič oglašam. Rad bi odgovoril na katere očitke; da sta ta dva amandmaja neživljenjska, pa bi rad ponovil eno stvar. Mislim, da smo bili v Poslanski skupini Nove Slovenije in v Poslanski skupini Zavezništva Alenke Bratušek prvi, ki smo javno šli pred kamere in rekli, somalijska deklica mora priti v Slovenijo. Neformalno sem takrat govoril z nekaterimi poslanci koalicije, tudi največje stranke. In ste rekli, bomo pa mi težko podprli predlog zakona, ki ga je prvotno ZaAB predlagal. Ravno zaradi tega, da ne bo prevelikega navala. In potem sem jaz omenil, da bi mi dali amandma, pa ste rekli: aha, aha, aha ... Tako da ne govoriti, da v Novi Sloveniji delamo neko krivico otrokom in tako naprej. In tudi nam gre seveda za te otroke, ki so dejansko reveži, kakor je bila somalijska deklica v državah / nerazumljivo/ Afriki, pa tudi po Evropi ali kjerkoli drugod. Ja, gre za otroke pravice. Rad bi odgovoril gospodu državnemu sekretarju, ki je govoril o kvotah. To ste si sami izmislili, da gre za kvote; uporabite točne termine. Mi smo govorili o omejitvah, ne o kvotah, kvote so nekaj popolnoma drugega. Rad bi vas malce opozoril, ko ste govorili, kaj vse bi lahko bilo ustavno sporno. Pozabili pa ste povedati to, da bi bilo ustavno problematično to, da ste vi že od samega začetka preprečili oziroma zavrnili somalijski deklici vstop v Slovenijo, da bi živela skupaj s svojo sestro, svojo družino. Saj začelo se je na Ministrstvu za notranje zadeve, nadaljevalo potem na Vrhovnem sodišču in tako naprej, pa vse do Ustavnega sodišča, ki je dovolilo somalijski deklici. Bodimo natančni, ko razlagamo, kaj je prav in kaj ni prav. Kajti ta problem se je začel na Ministrstvu za notranje zadeve. Vi takrat še niste bili državni sekretar, ampak govorim o instituciji.

Še enkrat povem, naši amandmaji so vloženi iz enakega razmišljanja, ki smo ga imeli takrat, ko je prvotni predlog, še preden je Ustavno sodišče odločilo o somalijski deklici, ki ste ga v Zavezništvu Alenke Bratušek predlagali, tisti predlog zakona prvotne oblike. In že takrat smo dejali, da bomo mi to omejili. Takrat ste se tudi nekateri v koaliciji s tem strinjali, ampak odločba Ustavnega sodišča je seveda spremenila vaše mnenje, vašo odločitev ali pa so prišli na plan takšni ali drugačni razlogi. To

bodi dovolj. Najlepša hvala za vašo pozornost in srečno!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve gospod Andrej Špenga.

ANDREJ ŠPENGA: Predsedujoči, hvala za besedo.

Želel bi na kratko odgovoriti. Zakon je Državni zbor sprejel leta 2010 in tudi v medijsko precej odmevnem primeru somalijske deklice smo morali odločati v skladu z veljavno zakonodajo; in smo tako tudi odločili. In odločbo Ministrstva za notranje zadeve je potrdilo Upravno in Vrhovno sodišče. In tukaj mislim, da ni dileme, da bi Ministrstvo za notranje zadeve delovalo v neskladju z zakonodajo. Vsekakor pa je možna rešitev primera bila na dlani tudi v skladu z 51. členom Zakona o tujcih, torej ko gre za interes Republike Slovenije. In takšnih primerov, lahko povem, je na leto nekje do deset. Torej so primeri, ko slednje zaradi tudi rehabilitacije, zaradi zdravstvenih primerov predlaga Ministrstvo za zdravje, za kulturnike, kot veste, Ministrstvo za kulturo in nekako tudi več primerov je iz humanitarnih razlogov predlagalo Ministrstvo za zunanje zadeve, tako kot ga je tudi sedaj predlagalo. In kot sem vam že prej povedal, Ministrstvo za notranje zadeve je takoj po prijettju vseh dokazil, v skladu s sklepom Vlade Republike Slovenije, katere je predložilo Ministrstvo za zunanje zadeve, 6. 2. izdalo dovoljenje. In v temu trenutku je status somalijske deklice urejen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbere odločali v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega.

Prekinjam tudi 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Upam, da bodo nekateri do takrat že ozdraveli.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 5. MARCA 2015 OB 14.22 IN SE JE NADALJEVALA 6. MARCA 2015 OB 10.04.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 5. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Jana Jenko, mag. Tanja Cink, mag. Klavdija Markež, gospa Jelka Godec, gospa Nada Brinovšek, gospa Irena Grošelj Košnik, gospa Vesna Vervega do 14. ure, gospod Marijan Pojbič, gospod Benedikt Kopmajer,

gospod Ivan Hršak od 15. ure dalje, mag. Anže Logar, mag. Marko Pogačnik, gospod Jožef Horvat, gospod Franc Breznik, gospod Marjan Dolinšek, gospod Jože Tanko, dr. Vinko Gorenak in mag. Branko Grims.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **27. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V MARIBORU.**

Predlog odloka je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, dr. Petru Mačku.

DR. PETER MAČEK: Spoštovani gospod predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

S Predlogom odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru se spreminja sedež Medicinske fakultete, ki se je preselila v novo stavbo na Taborsko ulico 8, Maribor, prej Slomškov trg 15. Nadalje se spreminja sedež Fakultete za turizem, ki je spremenila naslov sedeža na Cesto prvih borcev 36 v Brežicah, prej Trg izgnancev 12, Brežice. Nadalje se spreminja ime Fakultete za gradbeništvo v Fakulteto za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, ki natančneje opisuje področje študijske in raziskovalne dejavnosti fakultete na predlog Univerze v Mariboru. In zadnje, hkrati se v odloku s Statutom Univerze v Mariboru usklajujejo številna področja s področjema, ki sta bili v statut dodani na podlagi petega odstavka 6. člena Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog odloka je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovani!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 6. seji dne 11. februarja 2015 obravnaval Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru, ki ga je v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru predložila Vlada.

Mnenje je podala Zakonodajno-pravna služba, ki je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika ter dala pripombe k 2., 3. in 4. členu. V zvezi s tem je njihova predstavnica pojasnila, da bi bilo treba obravnavano določbo 3. člena novele, ki je

po vsebini prehodna, jasneje oblikovati, saj iz nje ni mogoče razbrati, s čim je pravzaprav treba uskladiti statut. Pri 4. členu novele pa je opozorila na 154. člen Ustave, ki določa, da predpis začne veljati 15. dan od objave, rok pa se lahko skrajša le iz utemeljenih razlogov, in sicer v primerih nenadnega nastanka okoliščin, ki terjajo takojšnje ukrepanje zaradi preprečitve možnih zlorab.

V okviru krajše razprave je gospa ministrica predstavila spremembo sedeža in spremembo imena treh fakultet v okviru Univerze v Mariboru.

V poslovniškem roku ni bilo vloženih amandmajev s strani kvalificiranih predlagateljev. Odbor je na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora oblikoval in sprejel amandmaja k 3. in 4. členu predloga odloka. V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora je glasoval o členih predloga odloka in jih sprejel. Glede na sprejeta amandmaja odbora je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga odloka, v katerega sta vključena sprejeta amandmaja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, gospod sekretar!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine Desus glede vseh treh odlokov, ki jih imamo pred sabo: Predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru, Predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem in Predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije v Novem mestu.

V Poslanski skupini Desus bomo vse tri odloke, ki se nanašajo na univerzi v Mariboru in na Primorskem ter na samostojni visokošolski zavod v Novem mestu, podprli. Gre namreč zgolj za več ali manj uskladitev pravnih aktov glede na dejansko stanje v zvezi s sedeži in naslovi fakultet, s spremembami njihovih imen ter dodajanjem študijskih področij. Pri teh zadnjih besedah "dodajanje študijskih področij", pa naj se za trenutek vendar ustavim. Dodajanje študijskih področij pomeni večanje števila enakih študijskih programov. Lepo in prav, da omogočamo študentom čim več študijskih opcij, ampak vendarle se je treba vprašati, ali je širjenje študijskih področij in s tem programom v kvantitativnem smislu glede na potrebno po racionalizaciji stroškov na vseh segmentih javne porabe upravičeno. Ali je smiselno in opravičljivo, da imamo posledično velikemu

število razmahov študijev po vseh fakultetah in zavodih v predavalnicah po nekaj študentov, na primer manj kot deset. Razmisliti oziroma vprašati se je treba tudi o tem, ali preštevilčnost študijev ne ogroža kvalitete študija. Glede na ta in še nekatera druga vprašanja, povezana s tem večjim številom novih oddelkov, enakih oddelkov različnih fakultet po vsej Sloveniji, in glede na to, da v tem trenutku poteka razprava o novem Zakonu o visokem šolstvu, pa pozivamo ministrstvo in vlado, da pristopita k prenovi tega področja zelo resno in premišljeno. Kot sem rekel že uvodoma, Poslanska skupina Desus sicer daje soglasje k vsem trem odlokom. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo dr. Franc Križanič.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani visoki zbor!

Glede na to, da gre pri tej in naslednji točki do spremembe odlokov v dveh javnih univerzah oziroma v zvezi z dvema javnima univerzama, v Mariboru in na Primorskem, v Poslanski skupini Socialnih demokratov podajamo združeno stališče k obema predlogoma. Poleg tehnične uskladitve s spremembami v poimenovanju posameznih članic in sedežev odloka vsebujeta pomembnejši vsebinski določbi oziroma spremembi ali širitvi študijskih področij posameznih članic obeh univerz. Tako se Odlok o preoblikovanju Univerze v Mariboru dopolnjuje s študijskim področjem umetnosti na Filozofski fakulteti in tehniko na Fakulteti za energetiko. Odlok o preoblikovanju Univerze na Primorskem pa se dopolnjuje z novim študijskim področjem na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije, in sicer z družbenimi vedami oziroma ožje psihologijo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predloga sprememb obeh odlokov podprli. Ob tem želimo poudariti, da naša podpora ne temelji zgolj na formalnih razlogih, ki jih sicer v obrazložitvi navaja predlagatelj v smislu, da gre zgolj za tehnično potrditev odločitev, ki sta jih predhodno sprejela senat univerze in Vlada. Kot opozarja Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, je namreč sistem določanja dodatnih študijskih področij pravno nedorečen. Nenavadno je namreč, da se hierarhično višji pravni akt, kar odlok v tem primeru je, naknadno usklajuje s statutom univerze. Iz omenjenega mnenja tudi izhaja, da Državni zbor ni le formalni opazovalec in potrjevalec že sprejete odločitve, ampak ima možnost tudi vsebinskega odločanja o predlogih sprememb zakona. Kakšne so posledice v primeru, da Državni zbor sprejme drugačno odločitev od tiste, ki ste jo predhodno sprejela senat univerze in Vlada, iz veljavne zakonske ureditve ni jasno razvidno. Zato od pristojnega ministrstva pričakujemo normativne spremembe, ki bodo pristojnosti vseh treh

deležnikov pri odločanju o študijskih področjih določile na nedvoumen način tako senata univerze in Vlade kot tudi Državnega zbora.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog sprememb obeh odlokov, kot rekoč, podprli, pri tem pa opozarjamo, da si glede na mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora pridružujemo pravico, da o spremembah posameznih odlokov ne odločamo zgolj formalno, ampak tudi vsebinsko. Zato te pravice ne bomo izkoristili le ob glasovanju o teh, pač pa tudi ob glasovanju o spremembah drugih odlokov, ki so še v postopku sprejemanja v Državnem zboru. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Predstavil bom stališče Poslanske skupine Združene levice ne samo za to točko, ampak še za dve sledeči točki, se pravi, za vse tri odloke.

Spremembe in dopolnitve odlokov o preoblikovanju Univerze v Mariboru, na Primorskem in novomeške Fakultete za informacijske študije se zdijo del formalnosti, ki pridejo na dnevni red Državnega zbora. Gre za vpeljavo novih programov ali tehnične spremembe, na primer prenos sedeža fakultete ali inštituta, a to potrjevanje je ilustrativno za nekatere problematične vidike, ki se dotikajo področja visokega šolstva. Znanost se lahko razvija le po svoji lastni notranji logiki, sama ureja odnose znotraj sebe, zato je ne nazadnje tudi vzniknila ideja o avtonomnosti univerze. Konkretni primeri pa kažejo, da je ureditev – in tukaj imam v mislih predvsem Zakon o visokem šolstvu – neurejena in nedorečena. Po eni strani Državni zbor potrjuje nekaj, kar se že izvaja, na drugi strani imamo ustavno zagotovljeno avtonomijo univerze in Državni zbor vanjo ne sme posegati.

Vse to omenjam zaradi odloka, ki ga bomo obravnavali v bližnji prihodnosti. Potrjevali bomo izvajanje programa izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev na Teološki fakulteti v Ljubljani. Jasno je, da to ni v skladu z načelom laične javne šole. Jasno je, da ni v skladu z načelom ločitve verskih skupnosti in države, ki je zapovedano v Ustavi, v njenem 7. členu. Izobraževanje učiteljev je in mora biti primarna naloga pedagoške in filozofske fakultete. Razumljivo je, da se v nekaterih strokah pridobijo dodatna pedagoška znanja – ampak, kakšna stroka pa je teologija, lepo vas prosim?! Za dodatni izbirni predmet verstva in etika je strokovno usposabljanje zagotovljeno, sicer so za ta predmet potrebna religiološka, ne teološka znanja. Gre za vdor zasebnega interesa v javno šolstvo; vdor določenega svetovnega nazora v javno šolstvo, ki mora biti nevtralnno in vsem dostopno. Vdor klera Katoliške cerkve v javno

šolstvo. Teološka fakulteta ne bi smela izobraževati učiteljev in učiteljic, a v določeni meri prav to že počne.

O programih sicer odloča univerza sama, zato program izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev na teološki fakulteti priča o tem, v kaj se je dandanes sprevrgla avtonomija univerze. Avtonomija, ki ne deluje v interesu znanosti, v interesu celotne družbe, v javnem interesu, ni avtonomija. Je le prikladen izgovor, krinka ambiciozne elite, ki se še dodatno napaja iz tržnih pritiskov. Univerzo se podreja komercialni logiki, s tem pa se ne služi kvaliteti in raznolikosti študija in ne služi se družbenemu razvoju. Uvajajo se vsebine, ki sledijo na tržni dinamiki ali pa so v ozkem interesu akademskih privilegirancev. Javnemu šolstvu se z varčevalnimi ukrepi režejo sredstva za preživetja, na drugi strani pa vanj vdirajo zasebne ambicije ekonomskih in verskih centrov moči. Da je teološka fakulteta tista, ki poučuje učiteljski kader, jasno kaže na interes desnice, da se polasti izobraževalnega sistema.

V Združeni levici tokratnih odlokov ne bomo podprli. Ne bomo jih podprli, ker kažejo na neurejenost zakonodaje na področju visokega šolstva. Kažejo, kakšen je položaj univerze, ki potrebuje celovito in temeljito reformo. A ne v stilu predloga koncepta novega zakona o visokem šolstvu, ki pomeni nadaljnje sesuvanje javnega visokošolskega sistema preko korporativnega menedžmenta, uvajanja šolnin in podrejanja univerze trgu. Le demokratizacija univerze lahko zagotovi njeno avtonomija, le tako bo služila javnemu interesu, družbenemu razvoju ne pa kapitalu, ozki akademski eliti ali političnim interesom desnice oziroma zasebnim interesom vrhov verskih skupnosti. Demokratizacija, ki bo povrnila avtonomijo in javni interes v visokošolski sistem, mora biti vodilo pri prenovi Zakona o visokem šolstvu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospa Irena Kotnik.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani generalni sekretar, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini SMC podpiramo Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru. Sprememba odloka je potrebna zaradi spremembe naslova sedeža Fakultete za turizem, spremembe naslova sedeža Medicinske fakultete, ki se je leta 2013 preselila v nove prostore, s čimer so študentje in profesorji dobili normalne pogoje dela, spremembe imena Fakultete za gradbeništvo v Fakulteto za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, ki natančno opisuje področje študijske in raziskovalne dejavnosti fakultete. Prav tako pa je sprememba odloka potrebna zaradi uvedbe dveh novih študijskih področij. V letu 2012 je namreč Vlada Republike Slovenije

Univerzi v Mariboru dala soglasje k študijskemu področju tehnika na Fakulteti za energetiko ter k študijskemu področju umetnost na Filozofski fakulteti, pri čemer so spremembe bile potrebne zaradi usklajevanja klasifikacij vrst izobraževalnih aktivnosti.

Spremembe in dopolnitve tega odloka sledijo načelu zakonitosti in preglednosti ter načelu avtonomije, pogloblitve rešitve pa se torej nanašajo na ureditev podatkov o sedežu dveh članic Univerze v Mariboru in usklajitev dveh novih študijskih področij. S popisom študijskih področij v ustanovitvenem aktu, katerega dopolnitve in spremembe danes sprejemamo in na katerih lahko Univerza v Mariboru izvaja študijske programe, se pravzaprav povečuje transparentnost izvajanja študijske dejavnosti visokošolskega zavoda. Na drugi strani pa so lahko nove študijske vsebine oziroma študijska področja pomemben element izboljšanja izobraževalnega procesa na tem področju, s čimer bodo študentje lahko znotraj dodanih študijskih področij pridobivali nova znanja in kompetence.

Kar se tiče spremembe naslova sedeža Medicinske fakultete, kar je pravzaprav povezano z izgradnjo nove medicinske fakultete v Mariboru v letu 2013, smo s tem dosegli pomembno pridobitev doseganja kakovosti v visokošolskem izobraževanju tako na pedagoškem kot tudi na raziskovalnem področju. V skladu s tem bomo vse spremembe in dopolnitve odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru tudi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi, predstavnik ministrstva!

Pred sabo imamo Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru. Gre v bistvu za manjšo formalnost, torej zakonsko obveznost Državnega zbora, in seveda temu napovedujemo podporo.

Gre v bistvu samo za spremembe naslova Fakultete za turizem, prav tako pa tudi za soglasje za spremembo naslova Medicinske fakultete v Mariboru. Gre za zelo pomembno pridobitev tako za državo kot tudi za študente, saj se bo v novi medicinski fakulteti moč tudi boljše izobraževati. Tudi pogoji za delo bodo veliko boljši.

Dovolite pa mi, ker smo na področju visokega šolstva, da se dotaknem seveda tudi predloga sprememb oziroma reforme Zakona o visokem šolstvu. V Državnem zboru smo obstoječi zakon spreminjali oziroma dopolnjevali kar 24-krat, kar seveda kaže na potrebo po koreniti in celoviti reformi visokošolske zakonodaje. A dovolite, da ob tem podam tudi komentar predloga, ki ga je pripravila vlada oziroma ministrstvo.

Predlog posega v ustavno določeno avtonomijo univerze, zlasti s ciljem vzpostaviti sistem notranje organiziranosti univerz, ki je v nasprotju z 58. členom Ustave, ki zagotavlja samostojnost univerze in določa, da je univerza avtonomna in kot takšna sama določa notranjo organiziranost. O resoluciji sami, ki naj bi bila sprejeta z visokim konsenzom vseh deležnikov, je glede na podatke ob sprejemanju resolucije moč reči, da je visok konsenz pretirana trditev. Z idejami o omogočanju večje interdisciplinarnosti in multidisciplinarnosti programov, z izboljšanjem sodelovanja z raziskovalnimi institucijami ter z gospodarstvom se sicer lahko strinjamo, nikakor pa se ne moremo strinjati z izhodiščem resolucije o poseganju financerja na področje habilitacij, ki je vsepovsod na svetu prepuščeno avtonomiji univerze, kakor tudi ne z zapisom o urejanju notranje organizacije univerz in se razumljivo ne moremo strinjati z morebitnim zapisom v bodočem zakonu, saj gre za poseg v Ustavo Republike Slovenije in kršenje avtonomije univerze. Gradivo, torej predlog zakona, sicer pravilno navaja ugotovitve NAKVIS o neprimerno starostni strukturi predavateljev, hkrati pa prav tem rednim profesorjem in znanstvenim svetnikom podeljuje privilegij nemotenega nadaljnjega poučevanja, mlade kandidate, to je docente in izredne profesorje, pa postavlja pred periodični mednarodni razpis, kar je svojevrstna delitev državljanov na prvorazredne in drugorazredne državljane. Ob tem pa je evidentno neskladje stališč pogodbenega delovnega prava zagotovljene enakosti obravnave in pričakovanja. Torej, mladim bomo otežili možnost napredovanja, redne profesorje pa bomo zaščitili kot kočevske medvede.

O brezplačnosti izobraževanja v Sloveniji je sicer moč veliko povedati, saj je brezplačno zgolj na papirju, pa naj bodo to velikokrat izsiljeni tabori v osnovnih šolah, sicer neobvezni delovni zvezki, za katere se morajo nepoznavalci in starši odločiti na podlagi zahtev učiteljev, na koncu pa plačati tudi učna gradiva, ki jih morajo študentje kupiti, ter soba, ki jo morajo plačati v študentskem domu, država pa jih podpre z minimalno subvencijo. Sumov o tem, da si univerze želijo zasebnih sredstev študentov, torej najemnin za študentske sobe, za izboljšanje svojega materialnega stanja, s tem da pripojijo k sebi študentske domove, se žal ni moč znebiti. Netransparenten način poseganja javnega zavoda, univerze, financiranje z davkoplačevalskim denarjem, zasebni denar staršev in študentov bo nujno prinesel osiromašenje bivalnega in delovno-študijskega standarda študentov. Tako so vsi posegi, povezani z notranjo organizacijo univerze, bodisi kršenja avtonomije univerze bodisi zaseg zasebnega denarja na netransparenten način, celo brez upoštevanja načel Zakona o javno-zasebnem partnerstvu. Toliko zaenkrat.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi. Glasovanje o predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanja.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI UNIVERZE NA PRIMORSKEM.**

Predlog odloka je b obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Petru Mačku.

DR. PETER MAČEK: Hvala, še enkrat.

S spremembo Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem se popravlja naslov sedeža Inštituta Andrej Marušič glede na dejansko stanje, torej na Koper, Muzejski trg 2. Zaradi preglednosti se v odlok dodajata tudi študijski področji – družbene vede, psihologija na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije in umetnost na Pedagoški fakulteti –, ki sta sicer že bili določeni v Statutu Univerze na Primorskem in sta pridobili soglasje Vlade Republike Slovenije, kar omogoča četrti odstavek 6. člena Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog odloka je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovani!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 6. seji dne 11. februarja 2015 obravnaval Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem, ki ga je v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru predložila Vlada.

Mnenje je podala tudi Zakonodajno-pravna služba, ki je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika ter dala pripombe k 2. in 3. členu. Menila je, da bi kazalo pojasniti, kako bi v primeru nasprotujočih si odločitev organov, ki sprejemajo spremembe statuta, to sta senat in upravni odbor, ter Državnega zbora, ki sprejema spremembe odloka, postopale članice univerze glede izvajanja dodatnih študijskih programov v praksi. Opozorila pa je tudi na določbo 154. člena Ustave.

V poslovniskem roku ni bilo vloženih amandmajev s strani kvalificiranih predlagateljev. Odbor je brez razprave in na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora oblikoval in sprejel amandma k 3. členu predloga zakona. V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora je glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejeti amandma odbora je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga odloka, v katerega je vključen sprejet amandma. Hvala lepa.

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospa Irena Kotnik.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani generalni sekretar, poslanke in poslanci!

S Predlogom odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem se urejata sedež Inštituta Andrej Marušič in študijski področji, ki sta bili že dodani v statut, in sicer družbene vede, psihologija na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije ter umetnost na Pedagoški fakulteti. S Predlogom odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru, ki ga danes sprejemamo, je treba zaradi transparentnosti dveh novih študijskih področij dodati tudi v ustanovitveni akt Univerze na Primorskem. Ti študijski področji sta sicer že bili dodani v Statutu Univerze na Primorskem in sta v letu 2014 tudi pridobili soglasje Vlade Republike Slovenije.

Cilj predloga odloka je tako ureditev podatkov o sedežu in študijski dejavnosti Univerze na Primorskem, spremembe in dopolnitve tega odloka pa sledijo načelu zakonitosti in preglednosti ter načelu avtonomije. Nova študijska področja oziroma nove študijske vsebine lahko pomenijo pozitiven premik k izboljšanju izobraževalnega procesa na tem področju in pridobivanju novih znanj ter kompetenc tistih študentov, ki se bodo odločili za študij znotraj novih študijskih področij tako psihologije kot tudi umetnosti. S samimi popisom študijskih področij v ustanovitvenem aktu, ki ga danes sprejemamo, pa se pravzaprav povečuje transparentnost izvajanja študijske dejavnosti visokošolskega zavoda. Iz teh razlogov bomo v Poslanski skupini Stranke Mira Cerarja Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem podprli. Hvala.

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS) : Še enkrat lep pozdrav.

Pred seboj imamo tudi Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem, tudi v tem primeru gre seveda za golo formalnost, nič vsebinskega oziroma takšnega, o čemer bi se veljalo pogovarjati oziroma opozoriti, zato pa bi vseeno v imenu Poslanske skupine SDS nadaljeval razpravo na temo visokega šolstva in urejanja te zakonodaje.

Namreč, kot sem že prej opozoril na nekaj res zelo kontroverznih in slabih rešitev v predlogu zakona o visokem šolstvu, ki je v javni obravnavi, bi pa rad povedal, da krono vsega slabega, kar predstavlja predlog, je tudi predlagani nov način imenovanja rektorja. To je unikum v demokratičnem akademskem svetu in najhujši politični poseg v avtonomijo univerze od normalizacije le-tega. Rektorja naj bi v skladu s predlogom volil zgolj senat namesto vseh habilitiranih učiteljev, s čimer se zoži število volivce s stotin na, recimo, desetino in se poveča možnost interesnega ali političnega vplivanja na izbiro rektorja. V predlaganih spremembah Zakona o visokem šolstvu, pa tudi vidimo namero po ukinjanju zasebnega visokega šolstva in onemogočanje javne konkurence. V predlogu, ki opredeljuje pogoje za ustanovitev in delovanje univerze, so rešitve, ki povsem brez tančice opredeljujejo take pogoje, da jih zasebne univerze oziroma fakultete ne bodo zmogle uresničiti. Treba je vedeti, da je Slovenijo povsem nemogoče primerjati s tistimi evropskimi državami, ki so imele v preteklosti normalen razvoj brez totalitarnih sistemov, brez ukinitve zasebne lastnine in razlastitve, kjer so lahko zasebniki akumulirali dovolj kapitala, da so danes ali v sedanosti razvili zasebno izobraževalno ustanovo. Povsem jasno je, da danes v Sloveniji skorajda ni dovolj zasebnega kapitala, da bi v polni meri zagotavljal merila ali pa pogoje za ustanovitev in delovanje zasebne fakultete s polno zaposlenimi predavatelji oziroma zagotavljal pogoj vsaj 75% kadra zaposlovati v oblikah rednega delovnega razmerja za več kot polovični delovni čas.

Predlog pa postavlja ovire tudi pred javne fakultete, saj nalaga vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem, da izkazujejo minimalne primerljive standarde za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, kar naj ne bi zadevalo rednih profesorjev. Ti imajo po izvolitvi v redno profesuro tajni mandat brez reelekcije in brez preverjanja, ali sploh izkazujejo kakršnekoli standarde, minimalne domače ali tuje, kajti slednjega se za redne profesorje ne preverja. Ostaja tudi neznano dejstvo, kaj sploh so mednarodni standardi, na katerih samoumevnost naj bi predlog referiral. Rešitev kaže na depriviligiranost mladega kadra, kar kaže na oviranje konkurence. Nejasno pa je tudi to, kdo naj bi preverjal in s kakšnimi kriteriji zmožnost fakultet za vzpostavitev znanstveno-

raziskovalnega oziroma umetniškega sodelovanja.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi. Glasovanje o predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna opravili v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **29. TOČKO DNEVNEGA REDA, NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI SAMOSTOJNEGA VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA FAKULTETE ZA INFORMACIJSKE ŠTUDIJE V NOVEM MESTU.**

Predlog odloka je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Petru Mačku.

DR. PETER MAČEK: Hvala lepa še enkrat.

Z odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije v Novem mestu se ureja sprememba sedeža Fakultete za informacijske študije v Novem mestu, dodaja ime fakultete v angleškem jeziku, dodaja novo študijsko področje računalništvo, h kateremu je Vlada Republike Slovenije že dala soglasje s sklepom iz leta 2013, in vnaša prevedbo študijskih področij iz sedanje klasifikacije ISCED v klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja KLASIUS. Hvala lepa.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog odloka je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa.

Spoštovani!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 6. seji dne 11. februarja 2015 obravnaval Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije v Novem mestu, ki ga je v obravnavo in sprejetje v Državnemu zboru predložila Vlada.

Mnenje je podala tudi Zakonodajno-pravna služba, ki je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika ter dala pripombe k 2. in 3. členu. V zvezi s tem je

njihova predstavnica pojasnila, da se s predloženim besedilom odloka le-ta zgolj spreminja, kar je treba upoštevati v naslovu predloga odloka. Pri obrazložitvi 2. člena predloga odloka pa je pojasnila, da ni razvidno razmerje med dosedanja klasifikacija in novim klasifikacijskim sistemom izobraževanja in usposabljanja KLASIUS, predvsem pa, ali je njun koncept identične. Kot pri ostalih dveh pripombah pa je ponovila pripombi o nasprotujočih si odločitvah organov, ki sprejemajo spremembe statuta, in Državnega zbora, ki sprejema spremembe odloka, ter glede določbe 154. člena Ustave.

V okviru krajše razprave je gospa ministrica pojasnila, da je Vlada dala soglasje k dodatnemu študijskemu področju Fakultete za informacijske študije v Novem mestu, in sicer računalništvo, že 23. maja 2013.

V poslovnem letu ni bilo vloženi amandmajev s strani kvalificiranih predlagateljev. Odbor je oblikoval in sprejel amandmaja k naslovu in 3. členu predloga zakona ter glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejeta amandmaja odbora je pripravljeno besedilo dopoljnega predloga odloka, v katerega sta vključena sprejeta amandmaja. Hvala lepa.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališče poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospa Irena Kotnik.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Lep pozdrav še enkrat.

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu je bila ustanovljena leta 2008 zaradi potreb gospodarstva in lokalnega okolja in eden izmed ciljev je bila tudi večja odprtost in konkurenčnost visokošolskega prostora. Spremembe in dopolnitve odloka, ki jih danes sprejemamo, so potrebne zaradi spremembe sedeža fakultete, dodanega imena fakultete v angleškem jeziku, uskladitve odloka s klasifikacijskim sistemom izobraževanja in usposabljanja ter dodatnega študijskega področja, in sicer področja računalništvo, h kateremu je Vlada RS dala soglasje že leta 2013. S popisom dodatne študijskega področja v ustanovitvenem aktu, na katerih lahko fakulteta izvaja študijske programe, se prav tako povečuje transparentnost izvajanja študijske dejavnosti visokošolskega zavoda. Spremembe in dopolnitve tega odloka sledijo načelu zakonitosti in preglednosti, poglobitve rešitve pa se torej nanašajo na ureditev podatkov o sedežu, poimenovanju in študijske dejavnosti fakultete.

V Poslanski skupini SMC verjamemo, da se tudi s temi spremembami odloka, ki jih danes sprejemamo, zasleduje prvotni namen ustanovitve Fakultete za informacijske študije v Novem mestu. Nove študijske vsebine oziroma študijsko področje, ki se v predlogu odloka dodaja, pa bo lahko na drugi strani prispevalo k

izboljšanju izobraževalnega procesa ter k oblikovanju kakovostnih kadrov na področju računalništva.

Iz navedenih razlogov bo Stranka SMC tako kot ostala dva predloga podprla tudi Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvah samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije v Novem mestu. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod kolega Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Še tretjič danes lep pozdrav vsem.

Pred seboj imamo tudi Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije v Novem mestu. Sam predlog odloka bomo podprli. Tudi tukaj gre samo za formalne zadeve, torej soglasje k temu in ne vidimo nobenih težav. Ob tem pa bi seveda v naši poslanski skupini opozorili, da gre za fakulteto, ki ima letnih prihodkov en milijon in pol evrov in kaj vse ta fakulteta naredi za lokalno okolje, študente, za povezovanje z gospodarstvom in naprej. Ob tem se moramo tudi vprašati, kaj je naredila ministrica za izobraževanje, ki je prejela v zadnjih letih 700 tisoč evrov avtorskih honorarjev in pripravila zelo slab predlog zakona o visokem šolstvu.

Kot povedano, predlog zakona o visokem šolstvu, ki je bil pripravljen na ministrstvu, posega v ustavno določeno avtonomijo univerze, onemogoča vstop mladih raziskovalcev in predavateljev, pri tem pa privilegira redne profesorje, dovoljuje poseganje javnega v zasebno, ukinja zasebno visoko šolstvo in onemogoča javno konkurenco, razbija javni sektor. Pri tem pa bi rad opozoril tudi na to, da predlog v 26. členu ukinja tudi izredni študij. Ob tem pa naj bi področje, zaradi katerega se sploh pogovarjamo o spremembah Zakona o visokem šolstvu, bilo povsem odsotno. Pogrešamo ureditev financiranja visokega šolstva. Sodba Ustavnega sodišča Republike Slovenije je Uredbo o financiranju visokega šolstva, na podlagi katere se le-to financira zadnjih nekaj let, vse od časa ministra Golobiča, spoznalo za protiustavno in pristojnemu ministrstvu naložilo tozadevno zakonsko ureditev problema. Slednje je bilo tudi domnevni povod za odpiranje Zakona o visokem šolstvu.

Temeljni problem je, da izhodišča novega zakona o visokem šolstvu ravno tega ključnega problema, to je, financiranja visokega šolstva, ne rešujejo, temveč se zakonodajalec pod pretvezo reševanja financiranja spušča v druga vprašanja, na primer posega v univerzitetno avtonomijo, zagotovljeno z 58. členom Ustave Republike Slovenije. Na področju financiranja pogrešamo sploh kakršnokoli navedbo ukrepov za financiranje, ki bi morali upoštevati načelo

pravičnosti, to je, da bi morale biti vse obstoječe javne univerze v sedanjem sistemu financiranja zaradi primerljivega statusa financirane v enakem odstotku – namreč, danes niso. Na primer, Univerza na Primorskem prejme znatno manj sredstev kot Univerza v Ljubljani, ki je tozadevno privilegirana, kar pa ne bi smela biti. V naši poslanski skupini bomo podprli spremembe odloka o Fakulteti za informacijske študije, vsekakor pa ne bomo podprli sprememb Zakona o visokem šolstvu. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo dr. Franc Križanič.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani visoki zbor!

Glede na to, da položaj Fakultete za informacijske študije v Novem mestu odstopa od ureditve, ki velja za prej obravnavani univerzi, stališče poslanske skupine o spremembah in dopolnitvah odloka o njeni ustanovitvi podajamo ločeno. Že uvodoma naj omenim, da bomo predlog sprememb podprli. Razlog za ločeno podajanje stališča je v težnji, da se v Novem mestu ustanovi nova univerza. Vsakršno širitev študijskih področij tamkajšnje fakultete je zato treba presojeti tudi z vidika, koliko le-ta prispeva h krepitvi argumentov zagovornikov za postavitev nove univerze.

Kot je znano, smo v naši poslanski skupini zadržani do pobud za nadaljnje drobljenje visokošolskega prostora v Sloveniji. Potek dosedanjega procesa namreč ni zadostil pričakovanjem o pomembnem prispevku h kakovosti. Še več, številni primeri kažejo, da je služil le promocijski aktivnosti političnih veljakov z določenih območij, kvalitativna presoja pa se je tako prevečkrat morala umakniti politični preračunljivosti. Visokošolski lokalpatriotizem, ki ga v ideji "univerza v vsako slovensko vas" nekateri še danes generirajo, je vodil v siromašenje zlasti obstoječih, že uveljavljenih zavodov, zaradi česar so največjo škodo utrpeli študenti. Ob tem velja znova poudariti, da se je regionalizacija visokošolskega prostora pretežno izvajala z družboslovnimi programi dvomljive kakovosti, kar danes dokazujejo številke na Zavodu za zaposlovanje. Zanimivo je, da odgovornost za to nosijo politični odločevalci, ki se deklarirajo kot veliki zagovorniki podjetniških praks in naravoslovja, o družboslovju pa izražajo celo negativna stališča.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo med postopkom Odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije zaznali ambicije po obsežni širitvi študijskih področij, a namer oziroma poskusov, da se v predlog odloka vključijo študijska področja, ki bistveno odstopajo od nameravane ustanovitve fakultete, nismo mogli podpreti. Naj za konec izrazimo še pričakovanje, da bo ministrstvo pri nadaljnjem delu ravnalo odgovorno in ne bo podlegalo

apetitom po širjenju študijskih področij tam, kjer so ta že v ustrezni meri zastopana. Kvantiteta namreč ne more postati merilo kvalitete.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog odloka podprli, saj menimo, da je umestitev računalništva med študijska področja Fakultete za informacijske študije smiselna. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi.

Glasovanje o predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje zborni opravili v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospodu Žanu Mahničju.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarja, gospod Stare in gospod Šefic, drage poslanke, dragi poslanci!

Kot že rečeno, v Slovenski demokratični stranki smo se odločili, da ponovno poskusimo s spremembo Kazenskega zakonika, in sicer v členih, ki se nanašajo na tako imenovani terorizem. Prvič smo to neuspešno storili že 19. decembra preteklo leto, ko je bila v Državnem zboru opravljena splošna razprava na podlagi našega predloga. Potem smo nekako pregledali nekako vaše argumente in vaše pomisleke, seveda so bili nekateri tudi na mestu, in zaradi tega smo se odločili, da ponovno pripravimo zadevo v tistih členih, za katere menimo, da je pomanjkljiva. Tako dodajamo v bistvu samo dva odstavka v dveh členih in ne novega člena oziroma kot smo takrat. Ne nanašamo se, kar je bil tudi glavni očitek, na resolucijo Združenih narodov številka 2178, ker ste nekateri rekli, da se pač resolucij Združenih narodov v zakonih ne citira, na drug način inkriminiramo tovrstna dejanja iz te resolucije. To resolucijo je Varnostni svet Združenih narodov brez glasu proti sprejel lansko leto, govori pa o tem oziroma državam nalaga, da naj storijo vse, kar je v njihovi moči, da preprečijo financiranje, rekrutacijo, oboroževanje in sam transport bojnikov, se pravi tujih terorističnih bojnikov, posameznikov, ki se nameravajo udeležiti

oboroženih spopadov v tujini z namenom, da zrušijo ustavni red neke domače države, tuje države ali pa mednarodne organizacije.

V 108. členu Kazenskega zakonika piše, da je akt terorizma na ta način tisti, ki ogroža oziroma da je teroristično dejanje tisto, s katerim namenom se hudo ogrozi ustavne temelje neke države. Predlagamo, da se črta beseda "hudo", ker hudo ogroziti ustavne temelje je težko definirati. Če pa definiramo samo, da se ogrozi ustavne temelje, je zadeva bistveno lažja. Prav tako predlagamo, da se za tretjim odstavkom 108. člena Kazenskega zakonika doda nov četrti odstavek, ki se glasi: "Kdor hoče doseči namen iz prvega odstavka s tem, da se namerava udeležiti ali se udeleži oboroženega spopada izven območja Republike Slovenije, se kaznuje s kaznijo zavora od petih do petnajst let." Se pravi, gre za tiste, ki so se tam borili in pridejo nazaj, in tudi za tiste, ki se nameravajo udeležiti. Gre torej za preventivo.

Prav tako pa potem predlagamo, da se za drugim odstavkom 111. člena doda nov tretji odstavek, ki se glasi: "Enako se kaznuje, kdor spodbuja k načrtovanju kaznivih dejanj iz 108. člena tega zakonika ali kdor pristane k sodelovanju pri teh kaznivih dejanjih izven območja Republike Slovenije." V prvem odstavku 111. člena pa se za besedo "ali skupno" doda besedilo "ali k udeležbi v oboroženem spopadu izven območja Republike Slovenije". Torej, nanaša se na tiste, ki rekrutirajo. Dajemo bolj specifičen predlog. To se pravi, nekdo, ki ščuva nekoga, da naj se udeleži oboroženih spopadov, recimo, bodisi v Islamski državi bodisi, kot sem že dejal na eni od preteklih sej, to velja tudi za nekoga, ki bi se šel eventualno boriti v Doneck ali Lugansk, recimo, na stran proruskih upornikov, za katere vemo, da tudi želijo zrušiti ustavni red neke države, Ukrajine, čeprav tam gre za "hudo" zrušiti ustavni red, če lahko tako rečem, ker vemo, kaj se tam dogaja.

Pretekli teden je bila tudi sklicana skupna seja odborov za pravosodje in za notranje zadeve. Veseli me, da smo tam dobili zagotovila ministrice za notranje zadeve in državnega sekretarja na Ministrstvu za pravosodje, da se pripravljajo tudi drugi predlogi oziroma kot nek paket teh protiterorističnih ukrepov, predvsem v smislu potnih listin, administrativnih zadev, sprememb Zakona o kazenskem postopku. Zagotovo so tudi te zadeve pomembne. Prav tako naj bi maja Evropski svet sprejel neko skupno zakonodajo, ki bi jo potem implementirale države članice Evropske unije v svojo zakonodajo. Kljub temu pa, kot sem že dejal, je Vlada na nek način mnenja, da / znak za konec razprave/ zakonika ne potrebujemo. V Slovenski demokratični stranki smo drugačnega mnenja, zaradi tega tudi predlagamo te spremembe, ki jih bomo podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo

predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za pravosodje gospodu Darku Staretu.

DARKO STARE: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke, poslanci!

Vlada Republike Slovenije je na 23. seji 18. februarja letos sprejela mnenje o Predlogu zakona o dopolnitvi Kazenskega zakonika, ki ga je Državnemu zboru vložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. Kot že pri prvem predlogu s podobno vsebino iz decembra 2014 se predlagatelji sklicujejo na resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov o grožnjah mednarodnemu miru in varnosti, ki jih povzročajo teroristična dejanja zaradi grozodejstev v Siriji in v Iraku. V predlogu zakona je predlagano, da se v Kazenskem zakoniku spremenita in dopolnita 108. člen in 111. člen in s tem inkriminira namen udeležbe v oboroženih spopadih ali vojaških operacijah v tujini.

Vlada je že sprejela odklonilno mnenje do podobnega predloga zakona v decembru, kot je bilo omenjeno, ker meni, da predlagane spremembe niso potrebne. Namreč, veljavni Kazenski zakonik v Republiki Sloveniji po prepričanju Vlade tovrstno inkriminacijo že vsebuje. Vlada meni, da dikcija predlaganega 1. člena, ki se nanaša na udeležbo, ni potrebna, ker je opisana kot oblika izvršitve v obliki udeležbe in je pokrita že z uveljavljenimi oblikami udeležbe pri izvršitvah kaznivih dejanj, ki so opredeljene v splošnem delu Kazenskega zakonika. Glede inkriminacije nameravane udeležbe gre pa po mnenju Vlade za prekomerne poseg v svobodo posameznika. Še toliko bolj je to vprašljivo oziroma izpostavljeno, upoštevajoč določbo Kazenskega zakonika o krivdi. Še dodatni pomisleki pa se nam pojavljajo glede te nameravane udeležbe v zvezi z zunanjo pojavnostjo te namere, s katero naj bi se želelo doseči namen iz prvega odstavka 108. člena, kot v bistvu tudi predlaga predlagatelj.

Glavna značilnost pripravljanih dejanj je, da z njimi storilec še ne uresničuje kakšnega znaka kaznivega dejanja, zato je popolnoma nepredstavljivo, da bi se polje kaznivosti premaknilo v območje golega naklepa. Namreč, znano je, da nastanek kaznivega dejanja, tako imenovani iter criminis ima štiri faze: goli naklep, pripravljanja dejanja, poskus in dokončano kaznivo dejanje. Nikjer v evropskem prostoru ni inkriminiran goli naklep, ker v bistvu bi to pomenilo, da posegamo v območje čustvovanja, misli, duševnega stanja posameznika, ki niti še ni artikulirano in bi to premaknili v cono kriminalnosti.

Kot izhaja iz predloga 1. člena Kazenskega zakonika se po mnenju Vlade predlagatelj nagiba prav v to smer. Ne nazadnje je treba še enkrat poudariti, da morajo vsi posegi v kazensko materialno pravo delovati v okviru pravnega sistema človekovih pravic in temeljnih

svoboščin. Morebitna dilema med svobodo in varnostjo, po kateri bi se morda dalo prednost varnosti, je po našem mnenju lažna dilema, saj to pomeni odpoved svobodi. Če bi bil predlog KZ-1C sprejet, čemur Vlada nasprotuje, bi nastala poleg navedenega še nova pravna situacija, ko bi se lahko trdilo, do sedaj delovanje v tujih terorističnih organizacijah ni bilo kaznivo dejanje. Zagotavljanje varnosti še posebej s kazenskopravnimi instrumenti mora biti področje, ki deluje z roko v roki z uveljavljanjem in spoštovanjem varstva človekovih pravic.

Ker po mnenju Vlade predlagane rešitve pretirano in neutemeljeno posegajo v svobodo posameznika, poleg tega pa, kot sem uvodoma povedal, so tovrstna dejanja v dopustni ustavno skladni meri že uresničena z veljavnim Kazenskim zakonikom, torej iz vseh teh razlogov Vlada predlaganega zakonika ne podpira. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo.

Iz razprave oziroma predstavitve stališča Vlade bi lahko rekli: Na zahodu nič novega. Glavo v pesek, v svetu ni nobenih težav, vse je dobro, važno, da smo moralni, etični in čisti.

Sam bi na začetku rad povedal, da tokrat že v drugo v poslanski skupini predlagamo spremembo Kazenskega zakonika, saj se zavedamo trendov, ki se dogajajo v svetu. V končni fazi pa proces globalizacije, ki je prisoten dandanes v svetu, kaže, da nekaj je danes 5 tisoč kilometrov stran, potem naslednji dan pa so že naši sosede. In seveda vsa Evropa, cel svet ukrepa, nazadnje Nemčija, pred nekaj tedni, se je aktivno lotila tega. Tudi Avstrija, kjer sprejemajo paket sprememb zakonodaje. Pri nas pa se nekako zavedamo ali pa se strinjate, da ni težav, da je vse dobro in da seveda važno, da smo etični in moralni. Ampak, veste, varnost je dobrina, ki jo pravzaprav imamo vsi za samoumevno. Ampak, žal, ko gledano to dogajanje, kaj se dogaja v svet, moram ugotoviti, da ni. Daleč od tega. Živimo v svetu, ki je zelo zelo daleč od tistega ideala, ki bi si ga najbrž vsi želeli: da bi živeli v miru, da bi živeli tako, da bi eden spoštoval drugega, da bi spoštovali pravice vsakogar in da bi seveda vsi ravnali tako, da nihče nikoli ne bi bil prizadet. Žal, tak svet si želimo, a tak svet ta trenutek res žal ne obstaja. Ravno nasprotno. Svet, kakršen je danes drsi v neko spiralo terorističnega nasilja, ki pravzaprav nima primerjave v zadnjih 50 letih.

Danes je bilo že izrečenih nekaj besed, veliko več pa jih bo. Osebnostno se sprašujem, ali ljudje pa stranke, ki ste jih izrekli, sploh veste, kaj se dogaja v Siriji in Iraku. Že na zadnji obravnavi

predloga zakona 19. decembra in tudi v zadnjih dneh v medijih je bilo izrečenih zelo veliko besed. Govora je bilo seveda tudi o Palestini, tudi tam se strinjamo, da je treba stvari urediti, tako da bo mir, da bo blaginja, da se bodo ljudje spoštovali in da bodo lahko mirno in dobro živeli. Ampak ali veste, da je število žrtev v Siriji 100-do 1000-krat večje, kot je število žrtev v Palestini? Ali veste, da je Islamska država v enem samem dnevu pobila več jezuitov, kot je bilo žrtev v Palestini v zadnjih letih skupaj? V enem samem dnevu! Ali veste, da je Islamska država z bagerji zakopala skupine živih otrok in mater, ker so odklonile, da bi prestopile v islam? Ali veste, kaj se dogaja?

Glede na stališče Vlade, se mi zdi, da ne veste. Tudi kako dela Vlada. Zdi se mi, da Vlada sploh ne dela. Koliko opozicijskih predlogov je bilo predlaganih v prvo obravnavo, tudi v drugo, in se jih je sprejelo in so v nadaljnjem zakonodajnem postopku! Veste, čas je, da začnete delati, ker če bomo glavo dali v pesek in pričakovali, da se bo vse samo od sebe rešilo – se ne bo. Ste gledali to, ko Islamska država same posnetke objavlja na Youtubeu? Ali ste gledali posnetke masovnih pomorov ljudi, med temi tudi otrok, majhnih otrok? Ali sploh veste, kaj se tam dogaja? Si lahko predstavljate, da pri teh zločinih sodeluje kdo iz Slovenije? Po uradnih ocenah Evrope je tam več kot 3 tisoč ljudi, državljanov Evropske unije – in kaj se bo zgodilo? Verjemite mi, da prej ali slej bo ta skupina vojaško zlomljena. Ves svet se je že praktično združil v boju proti njim in takrat se bodo ti ljudje vračali. Vračali se bodo v Evropo, tudi v Slovenijo. Že danes, že v preteklosti so se vračali. Seveda bodo ti standardi in življenjski slog, ki so se prevzeli in naučili v Siriji in Iraku, bodo za nas tukaj nesprejemljivi in ne vem, če bomo to tolerirali. Ali lahko toleriramo takšno obnašanje?! Klanje ljudi?! Kršenje človekovih pravic?! Treba bo biti pripravljen in tudi več uradnih organov je povedalo, da zakonodaja v Sloveniji ni na pravem nivoju, ni pripravljena na te grožnje. Veste, na koncu gre za življenje ljudi. Če bo ena smrtna žrtev, bo ena preveč. In takrat bodo vsi v državi povedali in pogledali, kaj je naredil parlament. Naredil ni nič. Važno, da je moralen in etičen. Gre za življenje ljudi, za varnost, za mir, za zdravje, v bistvu za vse.

Zaradi tega bi pričakovali, da se k temu pristopi na resen način. Kakšen pa je način, s katerim se spopada obstoječa oblast? Tak, da se mesece in mesece ne imenuje komisije za nadzor nad varnostnimi in obveščevalnimi službami, čeprav zadnjič je celo na novo imenovanje s strani te koalicije direktor varnostnoobveščevalne službe na komisiji sam povedal, da nič ne more nadomestiti parlamentarnega nadzora. Ampak, saj to so očitno ti novi standardi, za katere si je prizadevala Stranka Mira Cerarja. Obenem pa beremo, kako se sprehajajo po Sloveniji teroristi, celo tisti z mednarodnimi tiralicami, kako se je tukaj novačilo, kako so ljudje odhajali in še vedno odhajajo in kako v Sloveniji delujejo

posamezni centri za transport potencialnih bojnikov Islamske države nekam na vzhod. Po drugi strani, ko predlagamo, ker pač poskušamo prispevati, kolikor opozicija lahko, neko rešitev, ki je izraz volje, da se tukaj nekaj naredi, da je treba ustrezno ukrepati, da se je treba s to grožnjo ustrezno soočiti, se potem iščejo pike in vejice, nekaj, kar ni v nekem odstavku in je v drugem in tako naprej. To smo prej poslušali in tudi že na prejšnji obravnavi s strani predstavnikov Vlade. Strašen argument! Ob tem ko tam pobijajo stotine otrok, obglavijo naenkrat 150 ljudi, to je en izmed zadnjih posnetkov, ki si ga lahko vsi ogledamo na Youtube, je nam ali pa vam važno, ali nekaj piše v prvem ali piše v drugem odstavku.

Krasna Vlada, res skrbite za varnost ljudi, za preventivo, in imate izjemno sočutje do tistega, kar se tam dogaja! Tudi danes, že zadnjič je bilo, je to trenutek resnice.

Ko se bo kaj zgodilo, takrat bodo štela ne besede, ampak dejanja. In naredili, očitno, ne bomo nič. Zaradi tega se sprašujem, kako je sploh mogoče, da je takšna neobčutljivost prisotna, saj je Slovenija vendar vedno v zadnjih letih bila na tem, da je pokazala sočutje do vseh, ki trpijo. Sprašujem se, zakaj ni več poročil iz tistega konca, kajti ljudje se največ zavedajo vsi, ampak vi kot politiki bi se morali, kakšna je grožnja miru, varnosti in življenju ter zdravju ljudi. Tam se ljudje šolajo in šolajo se za čas, ko se bodo vrnili v Evropo. V Evropi ni meja, v Evropi je schengen. Tukaj ne gre več samo za vprašanje slovenskih državljanov, ampak vseh, ki se lahko tukaj nastanijo, dobijo stalno bivališče, državljanstvo, seveda pa v prvi vrsti danes, ko govorimo o sprejetju Kazenskega zakonika, ta zadeva tiste, ki so slovenski državljanji.

Ne razumem, kako lahko ljudje od tukaj gredo počet take zločine in mislim, da ima to v resnici zelo malo opravka z vero, pa zelo veliko s psihopatologijo. Ampak s tem naj se pač ukvarjajo tisti, ki so za to poklicani. Naša naloga kot zakonodajalcev je, da postavimo okvir, da povemo, kaj je prav in kaj ni prav. Ko govorimo o kazenskem pravu, je ultima ratio, kot se temu reče, zadnja izbira. Ampak oprostite, pri tem, kar se tam dogaja, je ta zadnja izbira nujna, kajti nekaj je treba storiti. Treba je postaviti vse mogoče pravne okvire za to, da se s to grožnjo ne samo našim državljanom in državljanom, ampak tudi svetovnemu miru soočimo na kar najbolj odločen način. Ne moremo reči, da se to nekje dogaja, to nas ne zanima, gledati pike pa vejice pa reči, da bomo pač mogoče kdaj kaj pogledali, ampak mislimo, da je že zdaj vse v redu urejeno – itak pa nismo nikoli nič naredili. Kako, če je že zdaj vse v redu, če je v zakonodaji vse urejeno? Potem bi morali ukrepati. Primeri v preteklosti so znani, bili so dokumentirani, javno objavljeni, nihče jih ni zanikal, še tisti, ki so se sami udeleževali spopadov, niso tega zanikali – ampak mi nismo storili nič. Druge države že ukrepajo. V Nemčiji

so bili udeleženci v terorizmu že obsojeni – tisti, ki so potovali pač tja in so se borili na strani Islamske države. Tudi v drugih državah se to pripravljajo in se dogaja kot po tekočem traku. V Sloveniji pa glavo v pesek in pač naj bo, kar bo. Na ta način se nikoli zadeve ne končajo dobro in še enkrat povem, res se sprašujem, če se sploh vsi tukaj zavedamo, kaj se dogaja v svetu, in globalizacija naredi seveda svoje.

To, kar se danes dogaja v Iraku in Siriji, je primerljivo samo s tistimi najbolj grozljivimi nacističnimi zločini, s holokavstom in s tem, kar se je dogajalo v Sloveniji po drugi svetovni vojni, ko se je, če se spomnite, dekleta žive zazidalo v Hudo jamo in podobno. Točno isto, kar se danes dogaja z Islamsko državo. Samo sprašujem se – pri tem ko nekateri, ki se razglašajo za politike leve opredelitve, imajo do našega predloga odklonilno mnenje –, ali je to zato, ker so kakšni drugi motivi za to. To je nerazumljivo. Nimajo pa ta dejanja nič s človečnostjo pa z vrednotami in s spoštovanjem temeljnih človekovih pravic in svoboščin. Tukaj je treba nekaj narediti. Treba je pač opozoriti ljudi na to, kaj se dejansko dogaja. Treba je postaviti pravni okvir, da tisti, ki teh poročil, teh opozoril ne bi upoštevali, doživijo to, kar si zaslužijo. V tem primeru pa je to zaslužena kazen, kajti pred takimi stvarmi si ne gre zapirati oči. Če ne, si na istem, kot je bila Evropa pred drugo svetovno vojno, ko so si vsi rekli: "Ah, nacisti! Pustimo jih malo, saj bo vse v redu, potem pa bomo vsi lepo fino živeli v miru in blaginji." Kaj se je zgodilo na koncu? Na desetine milijonov mrtvih in približno takšna je situacija z Islamsko državo; saj imamo, nismo nič ukrepali, ne bomo ukrepali, naj gredo stvari po svoje. Treba je pač nekaj narediti, gospe in gospodje! Sedaj se strinjati in potem glasovati za to, ker nekdo tako naroči, to ni ravno nekaj, kar bi morali delati.

Ko bo tukaj, kot je že pred nekaj časa predsednik Odbora za obrambo rekel, prva smrtna žrtev, bo prepozno. Sedaj je še čas, dokler se ne naredi učinkovita vojaška akcija na območju Islamske države. Ko pa se bo ta zgodila in verjemite mi, da se ta akcija bo zgodila, pa se bodo ljudje iz Islamske države vračali tja, od koder so prišli. In takrat, če ne bo v Sloveniji pripravljenost in usposobljenost ljudi ter tudi zakonodaje za boj s temi ljudmi, se bomo soočali z grožnjo, ki je preprosto ne bomo več mogli nadzirati, ji ne bomo dorasli. Mislim, da se moramo danes vsi, ki bomo razpravljali, zavedati, da je to resna in realna grožnja. Na tem svetu ni več: tam nekje, danes je globalizacija in vse nevarnosti in grožnje so globalne. In kar je najhuje, če te metode toleriraš, se razširijo tudi drugje. To se je sedaj na izjemno tragičen način videlo tudi v Pakistanu, kjer so bili prvič v zgodovini priče teroristični akciji takega ranga, kot so jo do zdaj izvajali samo s strani Islamske države. Da je par, oprostite izrazu, norcev vdrlo v šolo in pobilo čez 140 otrok in še nekaj drugih, to je nekaj, s čimer se je treba soočiti in na to je treba računati, da si

na to pripravljen. Ampak treba je biti pripravljen na tak način, da storiš vse, da s tem ne posegaš v pravice drugih. Zato bi lahko vzeli za osnovo naš predlog, ga izboljšali, če se meni, da je kaj v tekstu nejasnega. To bi Vlada igranje storila, če bi to le želela, in bi naredili vsaj en korak v pravi smeri. Če pa se to enostavno vrže pod mizo in se reče, da je sedaj že vse v redu – oprostite, ni v redu! Dejstvo je, da imamo v Sloveniji dokazano ljudi, ki so se tam borili, in to sami priznajo. Potem pa nekdo s policije reče, da ne morejo ukrepati, ker nimajo pravih orodij in zakonodajnega okvira ... Zdaj pa res ne vem; ljudje, katerih naloga je, da nas varujejo in ščitijo, pozivajo, da kaj naredimo – ampak ne, vse je v redu! Če mislimo še naprej držati glave v pesek in ne vem kaj vse početi, ne bo v Sloveniji pripravljenosti, da s to grožnjo obračunamo.

Zato smo v naši poslanski skupini vložili predlog v prvo obravnavo, ker menimo, da je zadnji čas, da se pridružimo skupini držav, ki so svojo zakonodajo posodobile, pripravile na vse grožnje, ki se dogajajo v svetu. Ampak očitno kaže, da je v naši državi vse v redu. Upam, seveda, da ne bo prišlo do hujših prekrškov ali teh dogodkov v Sloveniji. Vendar ste v zadnjih tednih lahko videli, da se ti dogodki dogajajo že na vseh celinah sveta. V državah, kjer je blaginja, kjer ni brezposelnih ljudi, kjer je vse v redu, prihaja do takšnih okrutnih zločinov. Prepričan sem, da mi na to nismo imuni, ker na to ni nihče imun. Zato pozivamo poslanske skupine, da podprejo naš predlog zakona, ki je vložen v prvo obravnavo, in ga skupaj ustrezno dopolnimo v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani državni sekretar, gospod Stare, spoštovane poslanke in poslanci!

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije se od decembrske seje Državnega zbora ni bistveno spremenilo. Ne želimo se ponavljati, pa vendar. Dejstvo je, da Islamska država in z njo povezane krizne situacije množičnega terorja, predvsem v Siriji in Iraku, terjajo ukrepanje, a ker gre za delikatno področje, mora biti zakonodaja smiselno pretehtana in ustavnopravno vzdržna. Sicer pozdravljamo dobro namero kolegov iz SDS, a žal imamo ponovno pred sabo predlog, ki je na prvi pogled všečen in morda celo potreben, ko pa ga podrobneje pogledamo, ugotovimo, da gre za še eno izmed rokohitrskih potez, ki smo jih že vajeni.

Predlagana novela ne ustreza načelu zakonitosti in posledično ne zagotavlja pravne varnosti v kazenskem postopku, saj so predlagane

določbe parcialne in nekonsistentne. Prav tako se prekrivajo z drugimi instituti kazensko materialnega prava. Če poenostavim. V predlogu ni jasne razmejitve med tistim, kar se smatra za kaznivo dejanje, in tistim, kar ni kaznivo. Novela zakona, recimo, inkriminira tudi nameravano udeležbo, ki se kaznuje s kaznijo zapora od 5 do 15 let. Tu gre za prekomeren poseg v svobodo posameznika, prav tako je samo namero zelo težko dokazovati. Konec koncev bi s tako določbo v Kazenskem zakoniku lahko imeli velike težave tudi novinarji, vojni dopisniki, turisti, poslovneži in vsi ostali, ki bi potovali v krizne države ali njihovo soseščino. In na tem mestu ne bi želela razpravljati o tem, da odnos predlagateljev do določenih novinarjev ni v redu oziroma da je v redu. Omenila bi le ime Erika Valenčiča, ki pove že čisto dovolj.

Prav tako se ne bom spuščala v posamezne dejavnosti določil predloga. Opozorila sem le na tisto, kar nas je v Poslanski skupini Desus najbolj zmotilo. Gre ponovno omeniti, da bi s sprejetjem novele prišlo do določenega podvajanja zakonodaje. Večina predlaganih sprememb namreč opredeljuje že veljavni zakonik. Kazenske zakonodaje pač ne gre spreminjati zaletavo, temveč v skladu z načelom ultima ratio – premišljeno in utemeljeno, na analizi veljavne pravne zakonodaje.

Naj izpostavim še eno dejstvo, ki izhaja iz podvajanja zakonodaje. S sprejetjem novele bi se odprlo vprašanje potencialnega omogočanja nekaznivosti. Nastala bi nova pravna situacija, ko bi se lahko trdilo, da delovanje tujih terorističnih borcev do sedaj sploh ni bilo kaznivo, kljub temu, da gre že po sedanji kazenski zakonodaji za kaznivo dejanje. Nadalje v primeru sprejetja Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika bi za tovrstna kazniva dejanja, ki so že v predkazenskem postopku, obveljalo tako imenovano načelo milejšega zakona, ki določa, da se v primeru, če se po storitvi kaznivega dejanja zakon spremeni, uporablja zakon, ki je milejši za storilca.

Pri predlagani noveli se odpira tudi vprašanje razmerja med svobodo in varnostjo. Do katere točke smo pripravljeni žrtvovati svojo svobodo na račun varnosti? Gre za težko dilemo, s katero se svet srečuje že vse od 11. septembra 2001. Tudi Evropa je po tragičnih dogodkih v Parizu soočena s tem vprašanjem in vaš predlog bi v praksi znal globoko poseči prav v temeljne svoboščine.

V Poslanski skupini Desus menimo, da morajo biti posegi v kazensko materialno pravo premišljeni ter v okviru varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zato predlaganih sprememb Kazenskega zakonika ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanje mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, predsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice, kolegi, lepo pozdravljeni!

Po zavrnitvi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika decembra 2014 je skupina poslank in poslancev iz opozicijske SDS ponovno pripravila novelo Kazenskega zakonika, ki po mnenju podpisnikov novele sledi resoluciji Varnostnega sveta Združenih narodov z dne 24. 9. 2014. Predlagana rešitev se tokrat nanaša na spremembo 108. in 111. člena Kazenskega zakonika, in sicer tako, da se v 108. členu doda nov odstavek, ki po njihovem mnenju inkriminira udeležbo v oboroženih spopadih izven Slovenije, v prvem odstavku pa črtajo besedo "hudo", v 111. členu pa se inkriminira udeležbo v oboroženih spopadih izven območja Republike Slovenije. Vlada je ponovno pripravila obsežno mnenje, na podlagi katerega predlog novele Kazenskega zakonika-1C ne podpira.

Spoštovani! Prejšnji teden smo na dveh matičnih telesih obravnavali točko Aktivnosti Republike Slovenije na področju boja proti terorizmu po pojavu teroristične organizacije Islamska država, katero so pripravili in zahtevali opozicijski člani Poslanske skupine SDS. Socialni demokrati ocenjujemo, da se današnja tema in razprava na delovnem telesu zelo pokriva. Zdi se nam prav, da na to razpravo opozorimo tudi na tem mestu, kajti sodelujoči in relevantni sogovorniki so na tej skupni seji predstavili aktivnosti, ki jih skupaj izvajajo. Pripravljajo se ustrezni ukrepi tudi na normativni ravni. Na skupni seji obeh odborov so nam bili predstavljeni okvirji, kam in na katerih področjih se bodo zakoni spreminjali in dopolnjevali. Prepričani smo, da bodo predstavniki Vlade tudi danes v okviru razprave ponovili vsa načrtovanja in to tudi predstavili. Razumeli pa smo, da so se tudi na ravni Evropske unije aktivirali instrumenti, ki bodo na širši ravni obravnavali in urejali to zaskrbljujoče dejstvo in širjenje terorističnih dejanj. V dokumentih smo prebrali, da se je začela dogajati politična in strokovna koncentracija na bodoči multilateralni kazenski ukrep v okviru Sveta Evrope. Pripravlja se tudi dodatni protokol o tujih terorističnih borcih k evropski konvenciji o preprečevanju terorizma. Ocenjujemo, da je bila razprava dobra in da smo s predstavljenim bili zadovoljni. A kljub vsemu Socialni demokrati ponovno izkažemo zaskrbljenost zaradi dogodkov mednarodnih razsežnosti, povezanih z delovanjem Islamske države in ravnanja njenih borcev. Prav tako redno spremljamo novice in zaskrbljeno gledamo ter poslušamo zgodbe staršev mladoletnih oseb, praviloma tudi deklet, ki zapuščajo domove in odhajajo na območje delovanja Islamske države.

Socialni demokrati sprejemamo podrobno obrazložitev Vlade, zakaj sprememba Kazenskega zakonika ni potrebna in je Vlada ne podpira, ter menimo, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Menimo, da

moramo biti do sprememb Kazenskega zakonika še posebej pazljivi, saj je vsako, še tako majhno spremembo treba temeljito pretehtati in se posvetovati s strokovnjaki oziroma deležniki. Socialni demokrati pa odpiramo prizadevanja mednarodne skupnosti o skupnem pristopu k boju proti terorizmu, proti spodbujanju in novačenju ljudi v teroristične organizacije. Zavedamo se, da gre za globalen in resen problem, katerega bomo rešili skupaj.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Prav lep pozdrav vsem!

O terorizmu v zadnjih več kot dveh mesecih razpravljamo pogosto v Državnem zboru in lahko bi rekli, da je tudi prav tako. Vendar se mi zdi, da po vseh razpravah, ki smo jih opravili, še vedno ne razumemo, v čem je bistvo te težave. Se pravi, še vedno ne razumemo, da gre pravzaprav za nek strukturen problem.

Predlog novele Kazenskega zakonika, ki ga obravnavamo danes, tega problema zagotovo ne rešuje na tak način, se pravi strukturno. Potem, da je temu res tako, smo razpravljali tudi na decembrski seji Državnega zbora in to so tudi predhodniki večkrat ponovili. Že ob obravnavi tistega prvega predloga je bilo ugotovljeno, da spremembe pravzaprav niso primerne in niso potrebne. Kazenski zakonik namreč že vsebuje določbe, na podlagi katerih je mogoče kazensko preganjati tovrstna kazniva dejanja. Kazenski zakonik opredeljuje tako udeležbo pri kaznivih dejanjih kot napeljevanje k njim ali pomoč pri izvršitvi. Opredeljuje tudi kaznivo dejanje sodelovanja v skupini, ki stori kaznivo dejanje. To področje je v slovenskem pravnem redu tako zaenkrat vsaj približno ustrezno urejeno in predlagane spremembe po mnenju Poslanske skupine Združene levice niso potrebne, zato tega predloga ne bomo podprli. Pa ne samo zaradi tega, ker je nepotreben in nejasen, ampak predvsem zaradi tega, ker se problema ne rešuje celostno in strukturno. Če želimo razumeti pojav terorizma, namreč moramo najprej govoriti o strukturnih razlogih zanj, za njegov nastanek in za njegov obstoj. Namesto da Kazenski zakonik tako, na hitro po nepotrebnem spreminjamo, moramo najprej ugotoviti, kje so razlog za to, da do tega sploh prihaja.

Glavni mehanizem, ki ga predlaga ta sprememba zakona in ki je tudi jasen iz argumentacije, ki jo predlagatelj podaja, je ravno kaznovanje oziroma represija. V Združeni levici pa smo mnenja, da samo z represijo oziroma s takimi ukrepi ne moremo rešiti tako kompleksnega vprašanja, kot je pojav tako skrajnih terorističnih organizacij.

Večkrat se ponavlja v tem, kako napredne zahodne evropske države sprejemajo

ukrepe glede tega. Predlagatelji pa pozabljajo na Veliko Britanijo, Francijo, Španijo, ki so med drugim po podatkih Europolu tudi evropske države, ki so najbolj podvržene terorizmu, predvsem tistim, ki temelji na verskih osnovah. Pravzaprav države, ki so se začele zavedati, da je politika do terorizma v zadnjih desetih letih napačna, da ne moramo samo z represijo in z vojaškimi agresijami te teroristične bojovnike zatirati, ampak je treba ugotoviti na nek bolj strpen način, zakaj do teh pojavov sploh prihaja. Eden od takih, in veliko je takih tudi teh skrajnih bojovnikov, je socialna izključenost. Veliko državljanov Francije, ki so druga ali pa tretja generacija potomcev iz arabskih držav itd., enostavno niso integrirani v družbo in zaradi tega, ker se v družbi ne morejo udeleževati enakopravno kot vsi ostali francoski državljani, preprosto iščejo dodatno rešitev in rešitev, ki jim ponuja identifikacijo. Podobno se dogaja tudi v Španiji, Veliki Britaniji; se pravi, te napredne evropske države začenjajo razumeti, da tudi samo s spremembami kazenske zakonodaje ne moremo tega vprašanja naslavljanje.

V Sloveniji se še nismo začeli ukvarjati z iskanjem teh težav in z iskanjem rešitev teh težav, so pa nujno potrebne. Potrebne so rešitve, ki bodo odpravile strukturne vzroke za konflikte na globalni ravni, revščino, ekonomsko izkoriščanje, opravičevanje vojaških posegov s preprostimi ideološkimi dihotomijami, kot so vzhod in zahod; terorizem proti demokraciji. Vsa ta opravičila politično-ekonomski kontekst izvajanja moralizirajo; moraliziranje pa terja odgovore, ki jih bomo morali iskati onkraj uveljavljenih političnih in gospodarskih okvirov.

Za Združeno levico torej predlog zakona, ki je pred nami, ne ponuja ne odgovora in ne rešitve za odpravo vzrokov in je vse preveč zveden na močno stigmatizacijo na podlagi neke drugačnosti. To, da v Kazenski zakonik vnašamo kazniva dejanja, ki so v njem že opredeljena, pa je preprosto nepotrebno.

Zaradi načrtnega in sistematičnega sovražnega diskurza predvsem do tujcev imamo še vedno družbo, ki goji vrsto predsodkov do vsakršne drugačnosti, in temu smo priča do teden – velikokrat tudi verske –, ta zakon pa to samo še pospešuje. Zaradi tega v Združeni levici sklepa, da je predlog primeren za nadaljnjo obravnavo, ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Zanj mag. Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Prepričan sem, da v Sloveniji terorizem podcenjujemo. Do sedaj smo imeli srečo, da se nam ni zgodilo še nič pretresljivega, ampak če bi bili v situaciji, v kakršni so se znašle druge države, sem prepričan, da bi na vse stvari gledali zelo drugače. Zaenkrat se nam zdi Slovenije še izjemno varen kotiček sveta, se pa

tudi v Sloveniji dogaja marsikaj nenavadnega. Nekaj let nazaj je neki posameznik poslušal izvesti bombni napad na takratnega predsednika vlade, nedavno se je poskušala organizirati neka družba, ki je želela cisterno, polno goriva, zapeljati v Državni zbor. Dogajalo se je že marsikaj, na srečo pa so vse te namene in naklepe zlonamernih družb naši varnostni organi preprečili. Kaj bi se zgodilo, če ne bi? Zgodila bi se katastrofa. Najverjetneje bi v taki situaciji bil Državni zbor in tudi poslanci mnogo bolj pripravljeni za sprejetje rigoroznih ukrepov, ki bi na nek način povečali varnost v državi. Verjetnost za spopad svetovnih velesil je danes v svetu zagotovo manjša. Je pa danes svet mnogo bolj nevaren in mnogo bolj nepredvidljiv. Zakaj je bolj nevaren? Zaradi terorizma.

Še ena posebna stvar je, teroristi in teroristične organizacije so v zadnjih letih drastično spremenili svojo taktiko. Če so v preteklosti, deset let nazaj, dvajset, trideset let nazaj, se posluževali predvsem aktivnosti in akciji, ki so zahtevale veliko logističnega navora, se v zadnjem času lotevajo nizkocenovnih logističnih akcij, kakršni smo bili priča nedavno v Franciji, ki sejejo strah in zoper katere države zelo težko ukrepajo in jih tudi preprečijo. Varnost in mir sta na nek način ideala, ki jih poskušamo doseči, h katerim stremimo, nikoli pa jih ne moremo v polnosti doseči. Ko govorimo o varnosti in miru, so tukaj pomembni ukrepi države. Pri ukrepih države v Novi Sloveniji vidimo predvsem tri točke, ki jih je mogoče izboljšati: eno so boljše informacije obveščevalnih služb, drugo je večja iniciativa naše zunanje politike in tretja je učinkovitejši pravni okvir. Danes imamo na dnevnem redu prav izboljšavo pravnega okvirja, s pomočjo katerega bi lahko učinkoviteje ukrepali zoper teroriste in druge hudodelske združbe. Ampak kot se zdi, bomo tudi tokrat zamahnili z roko in rekli, to se nase ne tiče, to niso naši problemi, to je pretiran poseg v svobodo posameznika in stvari bodo šle dalje, dokler se ne bo zgodilo kaj hudega.

Prav v teh dneh, preteklih mesecih širom Evrope tečejo diskusije, razprave, kaj storiti za učinkovito obrambo zoper terorizem, zlasti pa, kaj storiti za obrambo proti povratnikom iz bližnjevzhodnih bojišč, zlasti povratnikov iz Sirije in Iraka. V nekaterih državah so šli celo tako daleč, da že nagovarjanje na Facebooku in drugih socialnih omrežjih pomeni zadosten razlog, da vam odvzamejo potovalne dokumente in vam tako preprečijo nadaljnje potovanje oziroma vračanje na krizna žarišča. V Sloveniji pa še vedno Vlada in ministrstvo vztrajata, da je sedanja ureditev dobra, ampak če pogledamo prakso, potem ugotovimo, da ni dobra. Imeli smo primer dveh bojnikov iz Sirije, ki sta se vrnila nazaj v Slovenijo, celo v javnosti o teh stvareh govorila, razglašala, se celo morda hvalila, povedala tudi kakšne trpke izkušnje s tega bojišča, ampak država praktično ni imela vzvoda, ni imela pravnega okvirja, da bi ukrepala zoper njiju. Hišne preiskave, ki so bile

narejene, niso bile storjene zaradi tega –oziroma najverjetneje je bil namen prav ta, ker sta posameznika sodelovala v bojiščih v Siriji in Iraku, ampak hišne preiskave so bile narejene na podlagi posedovanja orožja in drugih prepovedanih stvari. Praktično naša vlada in policija sta se poslužili podobnih zgodb, kot so se v dvajsetih, tridesetih letih v Ameriki, da so zašili enega največjih kriminalcev, ki so ga končno ulovili na davkih ne pa na tistih stvareh, ki se jih je loteval in ki jih je počel. Celo sama policija je izrazila zaskrbljenost, da nima učinkovitih orodij, da bi ukrepala zoper teroriste. Ko imamo danes to možnost, da policiji povečamo pristojnosti, in tudi možnosti, da ukrepa zoper tovrstne bojavnike, bomo najverjetneje seveda samo zamahnili z rokami in rekli, da je vse v redu, gremo naprej.

V Novi Sloveniji bi si definitivno želeli, da bi se te teme lotili resneje, da bi se zavedali vseh nevarnosti in da bi kolebali, ko kolebamo med varnostjo in svobodo, da bi se včasih tudi zavedali, da je varnost še kako pomembna in da nam sama svoboda brez varnosti praktično ne pomaga nič. Zato v Poslanski skupini Nove Slovenije napovedujemo, da bomo predlagane spremembe podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanj gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PA ZaAB): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Kot veste, je Državni zbor lani decembra po opravljeni splošni razpravi sklenil, da predlog dopolnitev Kazenskega zakonika ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S predlogom se v SDS po sprejetju resolucije 2178 Združenih narodov, septembra lani želeli v zakonik vključiti kazniva dejanja tujih terorističnih bojnikov. V Poslanski skupini Zavezništva smo predlogu zakona takrat izrazili podporo, a za podporo se nismo odločili, zaradi strinjanja s predlaganimi rešitvami, predvsem smo Vlado želeli opozoriti, da mora Slovenija bolj vestno in angažirano slediti dogajanju v svetu in skrbeti za nacionalno varnost. Dotedanje ravnanje Vlade in posameznih ministrstev so namreč pokazala, da Vlada, ko pride do vprašanja varnosti v državi, ne deluje dovolj usklajeno in da k obrnavi problematike ne pristopa dovolj celostno.

V Zavezništvu nas veseli, da je Vlada tudi na podlagi takratne razprave in naših pozivov za obravnavo islamskega ekstremizma in terorizma Islamske države aktivirala Svet za nacionalno varnost kot organ, ki je pristojen za usklajevanje nacionalne varnostne politike. Svet se je resda sestal šele v sredini januarja, ko je prišlo do terorističnih napadov v Franciji, torej nekoliko pozno, a bolje kot nikoli. Takrat je skladno s svojimi nalogami podal tudi varnostno oceno, po kateri okoliščine ne narekujejo dviga stopnje ocene ogroženosti Slovenije z vidika delovanja

mednarodnega terorizma na našem ozemlju. S to oceno se je mogoče strinjati, saj slovenske obveščevalne službe in varnostni organi oziroma policija ves čas spremljajo dogajanje, izvajajo potrebne aktivnosti in sodelujejo, kolikor se da, tudi s sorodnimi službami in organi v Evropi in svetu. Njihovo delo je dobro in primerno okoliščinam ter pooblastilom, ki jih imajo.

Tudi zadnje aktivnosti Vlade na področju boja proti terorizmu nas nekoliko pomirjajo, člani odbora Državnega zbora za pravosodje in notranje zadeve so se z njimi seznanili na nujni seji prejšnji teden. Obetale naj bi se določene spremembe zakona o slovenski obveščevalni službi, o kazenskem postopku in zakona o potnih listinah, ki bi omogočale omejitve odhodkov tujih terorističnih borcev iz države oziroma iz schengenskega območja. Z odločitvijo Vlade, da med načrtovanimi spremembami zakonodaje ni Kazenskega zakonika, pa v Zavezništvu nismo zadovoljni. Z Vlado se lahko sicer strinjamo v delu, ko trdi, da je področje terorizma ustrezno urejeno od 108. do 111. člena. Tudi sami menimo, da je SDS ponovno zagrešila napako v tem, da si je za cilj predlaganih rešitev postavila sledenje omenjeni resoluciji Združenih narodov in da je udeležbo v oboroženih spopadih vezala zgolj na terorizem. Ne nazadnje tudi zaradi dejstva, da trenutno potekajo pogajanja o novi mednarodni pogodbi v okviru Sveta Evrope, dodatnem protokolu o tujih terorističnih borcih k evropski konvenciji o preprečevanju terorizma, ki bo zavezujoč tudi za Slovenijo. Ne razumemo pa Vlade oziroma pristojnega ministra, da se loteva vprašanja pregona in kaznovanje udeležbe v oboroženem spopadu izven območja Republike Slovenije, ki pa ni povezano s terorizmom, tako nonšalantno. Opozoriti namreč želimo na širše dimenzije kakršnegakoli sodelovanja slovenskih državljanov in prebivalcev v vojnah in oboroženih konfliktih. Kot predsednik Odbora za obrambo želim opozoriti, da smo doslej sledili temeljni vrednostni usmeritvi Republike Slovenije, ki zavrača vsako uporabo sile v mednarodnih odnosih in sodelovanje v vojnah. Tretji odstavek 123. člena Ustave določa, da pri zagotavljanju varnosti države izhaja iz mirovne politike ter kulture miru in nenasilja. Zato sem prepričan, da bi moral tej usmeritvi slediti tudi notranji pravni red. V okviru svobodne in demokratične družbe, ki temelji na varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ni sprejemljivo, da se neinkriminira uporaba oborožene oziroma vojaške sile zoper sočloveka, četudi v tujini. Ne zanima nas ali se posamezniki oboroženih konfliktov in vojn v tujini udeležujejo zaradi verskih, ideoloških ali zaradi katerih koli drugih razlogov. Res pa je, da ima vsak pravico, da se brani oziroma brani svojo družino, sorodnike, vero, etično pripadnost, raso, družbeno ureditev, ozemlje in podobno, ampak pravičnih vojn ni. Vsaka vojna je pekel v katerem umirajo predvsem nedolžni ljudje. Papež Frančišek je lansko leto v zvezi s konflikti

in vojnami, ki trenutno divjajo na Bližnjem vzhodu in vzhodni Evropi, opozoril, da vojna nikoli ni ustrezno sredstvo za odpravo krivic in dosego uravnoveženih rešitev za politična in družbena nesoglasja. Vojna ljudi sili v komaj obvladljivo spiralo nasilja in uničuje, kar so cele generacij s trudom zgradile. Vojna ustvarja kuliso za še večje krivice in spore. Postavlja se nam tudi vprašanje, ali so takšni posamezniki, in sicer tisti, ki imajo dvojna državljanstva ali pa kot tujci prebivajo pri nas, še upravičeni do tega, da so kot državljani ali prebivalci del naše družbene skupnosti. Kot veste, državljanstvo označuje posebna pravna vez med posameznikom in državo, na katerega je vezan sistem vrednot, pravic in dolžnosti, ki morajo biti spoštovane tako s strani države kot državljana. In v takih primerih se postavlja vprašanje, ali se ti posamezniki še identificirajo z našim ustavnim redom in ali Slovenija še predstavlja državo v kateri lahko uresničujemo svoje temeljne življenjske interese, saj na nek način odrekajo lojalnost in zvestobo državi. Še posebej nesprejemljivo pa se mi zdi, da se država s tem, ko ignorira to vprašanje, odpoveduje temeljnemu atributom državnosti, to je, da lahko zgolj država odloča o uporabi sile. V nasprotnem primeru, če lahko nekoliko karikiram, pridemo v naravno stanje, ki ga je znameniti angleški filozof Thomas Hobbes opisal kot *Bellum omnium contra omnes* ali vojna vseh proti vsem.

Rad bi opozoril, da se slovenski državljani in prebivalci Slovenije niso borili zgolj v vrstah Islamske države, ampak da sodelujejo oziroma so sodelovali tudi v drugih oboroženih konfliktih in vojnah v tujini. Naj omenim Bosno in Hercegovino kot del ozemlja naše nekdanje skupne države Jugoslavije, ki je preživelo krvavo obdobje vojne v 90. letih. Takrat so se razvijale tudi različne neformalne zaščitne obrambne sile, strukture posameznikov, ki so se združevali v boju proti nasprotnikom v tej vojni. Pojavili pa so se tudi številni tuji avanturisti, plačanci, kriminalci, ki so prišli v BiH, da bi se borili proti določeni strani v vojni. Pri tem so bodisi zagrešili kazniva dejanja, celo vojne zločine, ali pa so dobro zaslužili oziroma se okoristili. Med njimi so bili tudi slovenski državljani in prebivalci Slovenije. Kot je meni znano, pristojni organi zaradi sodelovanja v tej vojni zoper nikogar niso sprožili kazenskega pregona, čeprav danes minister za pravosodje trdi, da je tovrstna oblika izvršitve kaznivega dejanja zajeta že z instituti iz splošnega dela Kazenskega zakonika, ki jih je vseboval tudi kazenski zakonik, ki je veljal takrat. Edini razvpit primer, s katerim sem seznanjen, predstavlja obsodba slovenskega državljana Franca Kosa zaradi zločinov proti človečnosti, saj je kot pripadnik 10. diverzantskega odreda glavnega štaba vojske Republike Srbske leta 1995 sodeloval pri poboju 800 Bošnjakov iz Srebrenice. Sodbo pa je izreklo sodišče v Sarajevu.

V Zavezništvu bomo novelo podprli, saj želimo Vlado pripraviti do tega, da se obravnava

tega vprašanja loti resno in celostno. Kljub temu da se ureja znotraj kazenske zakonodaje, je namreč večplastno in interdisciplinarno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Dogodki, katerim smo priča v svetu, kažejo, da je treba nameniti posebno pozornost in skrb obravnavi tovrstnih terorističnih dejanj, ki se dogajajo tako v Evropi kot tudi izven nje. Varnostni svet Združenih narodov je sprejel resolucijo številka 2178, ki opredeljuje pojem "tuji bojevniki" in zahteva odziv držav, da preprečijo rekrutiranje, organiziranje, transport in opremljanje tujih terorističnih bojnikov na svojih tleh. Države članice EU so se na to odzvale z različnimi ukrepi, med drugim tudi z zakonskimi omejitvami, opredelitvami. Zaradi neenotnega pristopa je dokazovanje teh dejanj še bolj oteženo. Pred seboj imamo nov predlog sprememb Kazenskega zakonika, konkretno kaznivega dejanja terorizma ter novačenja in usposabljanja za terorizem. Predlagatelj v obrazložitvi navaja, da je cilj zakona uresničiti zahteve iz resolucije ter da je veljavna nacionalna pravna ureditev neustrezna. Predlog razumemo kot pozitivno skrb za varnost, vprašanje pa je, ali predlagana ureditev sledi načelom in aksiomom kazenskega materialnega prava, še posebej načelom ultima ratio. Res je zadnja izbira, vendar pa pomeni, da državi zapoveduje, da s svojo prisilo ne posega preko nujno potrebnega. Naj navedem le nekaj ključnih razlogov, ki govorijo o tem, da predlagatelj temu ni sledil in se s tem giblje izven okvira pravne države. Odločitev o inkriminaciji določenega dejanja je posledica pravnega vrednotenja, temelječega na stopnji njegove družbene nevarnosti. Temeljno kaznivo dejanje terorizma, opredeljeno v prvem odstavku 108. člena Kazenskega zakonika, je ovrednoteno z najvišjo stopnjo družbene nevarnosti, sorazmerno temu je predpisana tudi kazenska sankcija. Predlagatelj predlaga ukinitve hude stopnje družbene nevarnosti opredeljenih izvršitvenih dejanj, istočasno pa ohranja enako kazensko sankcijo, kar pomeni, da bi s tem spremenili temeljno opredelitev terorizma in istočasno tudi kršili načelo sorazmernosti pri predpisovanju kazenskih sankcij. Nadalje v istem temeljnem kaznivem dejanju dodaja novo kvalificirano obliko terorizma in sankcionira tistega, ki se namerava udeležiti ali se udeleži oboroženega spopada izven območja Republike Slovenije. Predlagatelj predlaga v inkriminacijo namero udeležbe ter zanjo predpisuje kazensko sankcijo zapora v razponu od 5 do 15 let. Z vidika kazenskopravne teorije in primerljivih mednarodnih standardov je nesprejemljivo, da bi se polje kaznivosti premaknilo že v predhodno

prvo fazo, to je v goli naklep. Ne moremo si zamisliti, da bi bil nekdo kazensko odgovoren že za to, kar misli, čustvuje ali sploh za to, kar se plete v njegovi duševnosti. Inkriminirana so šele pripravljalna dejanja. Sprejetje predlagane rešitve bi pomenilo neposredno kršenje človekovih pravic, zaradi katerih je ta evropski prostor tako drugačen. Kadar uporabljamo Kazenski zakonik, ga ne moremo brati parcialno, ampak ga moramo uporabljati kot celoto, torej njegov splošni in njegov posebni del. Če bi predlagatelj to storil, bi ugotovil, da se predlagana ureditev v 108. in 111. členu prekriva z obstoječimi instituti v splošnem in posebnem delu Kazenskega zakonika. Splošni del že opredeljuje kot kaznive posamezne izvršitvene oblike kaznivega dejanja, kot so udeležba v obliki napeljevanja, pomoči in sotorilstva. Te določbe predstavljajo zadostno pravno podlago za inkriminacijo udeležbe v terorističnih dejanjih, ki so jo predlagatelji s spremembo zasledovali. Posebni del pa kot posebno kaznivo dejanje ureja terorizem, financiranje terorizma, ščuvanje, javno poveličevanje terorističnih dejanj, novačenje in usposabljanje za terorizem, hudodelsko združevanje, javno spodbujanje sovraštva, nasilja in nestrpnosti. Poleg tega pa je samo sodelovanje posameznikov v skupini opredeljeno kot posebno kaznivo dejanje v 298. členu. Pristojni organi pregona pa povedo, da je dejanska težava v dokazovanju teh dejanj, ne v pravnem okviru. Storiteli uporabljajo sodobna sredstva, predvsem internet, in organi pregona nimajo trenutno še zadostnih pooblastil, da lahko vse to nadzirajo. Poleg tega je na teh območjih odsotnost njihovih obveščevalnih sil in služb, ki bi lahko posredovale ustrezne podatke. Varnostni organi na nacionalni ravni izvajajo številne aktivnosti na področju preprečevanja, odkrivanja in boja proti terorizmu, kar nam je bilo predstavljeno na prejšnji seji prav v ta namen, pa tudi številne projekte s področja boja proti terorizmu, o katerih morda kasneje v razpravi.

Na nivoju Sveta Evrope potekajo priprave nove mednarodne pogodbe v okviru Sveta Evrope, in sicer dodatnega protokola o tujih terorističnih borcih k Evropski konvenciji o preprečevanju terorizma, ki bodo predstavljene maja. Glede na enoten kazenskopravni okvir bo tudi jasno, ali bodo potrebne spremembe kazenskopravne zakonodaje tudi pri nas. Poslanska skupina SMC pozdravlja dejavnosti predlagateljev v smeri reševanja protiteroristične problematike, vendar meni, da le-te niso povsem ustrezne, saj trenutno obstoječa kazenskopravna zakonodaja že inkriminira večino predlaganih sprememb. Obenem podpiramo aktivnosti Vlade v smeri mednarodnopravnega delovanja na nivoju Sveta Evrope in obenem opozarjamo, da je treba tudi v teh ukrepih spoštovati načelo varovanja človekovih pravic in sorazmernosti ukrepanja. Kriminolog Cesare Beccaria je dejal, da ni zagotovila, da se zaradi inkriminacije določenih dejanj ne bodo več le-te izvrševale in se je

zavzemal za človekove pravice. Dejstvo je, da se je treba z radikalizacijo, kateri smo priča, spopasti ne le z represivnimi, temveč bolj s preventivnimi ukrepi v družbi.

Predlog sprememb zaradi navedenega Poslanska skupina SMC ne bo podprla. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se gospa Ksenija Korenjak Kramar.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Kolegice in kolegi!

Razprave o terorizmu so v številnih evropskih državah v tem trenutku na višku. To je ena izmed tem, s katero se parlamenti, vlade intenzivno ukvarjajo. Če grem nekoliko od zadaj proti bistvu, kar želim povedati. Po podatkih obveščevalnih služb na bojiščih v Siriji in Iraku sodeluje že več tisoč Evropejcev. Po znanih podatkih tudi posamezniki iz Sloveniji, iz nekaterih evropskih držav grede te številke ne samo v stotine, ampak tudi v tisočine. Problem, ki bo nastal, je, kaj se bo zgodilo, ko se bodo ti bojevniki začeli vračati nazaj v domovino, v državo, od koder so odšli na bojišče. Imamo tri možnosti, kaj se bo zgodilo. Ena možnost je, da enostavno razočarani nad vojno, v kateri so sodelovali, resignirano ne naredijo nič in praktično v nekih bolečinah, travmah živijo naprej. Druga možnost je, da jih vojna, kar je zelo velika verjetnost, v Siriji in Iraku še dodatno radikalizira, da vložijo še dodatne napore, da pridobijo dodatne borce, da promovirajo udeležbo v tej vojni in spodbujajo svoje somišljenike, naj tja odidejo. In tretja, najbolj nevarna opcija pa je, da se po povratku v domovino radikalizirajo do te mere, da začnejo izvajati teroristične akcije. Ne smemo pozabiti, da so visoki predstavniki t. i. Islamske države preko različnih metod obveščanja pozivali muslimane in simpatizerje njihove države, da naj vendarle v evropskih državah nekaj storijo, da kako lahko mirno gledajo, ko evropske države posredujejo zoper ISIL, da je treba nekaj storiti. Vprašajmo se, kaj se bo zgodilo, ko se bodo posamezniki temu klicu odzvali.

In kot sem prej dejal, občutek imam, da nas te stvari veliko ne zanimajo, da jih odmahnemo z levo roko, češ, saj to ni naša stvar, to je stvar svetovnih velesil. Ne pozabimo, Slovenija se je priključila tisti koaliciji zoper ISIL in smo na nek način na radarju tudi te teroristične organizacije. Če naši vojaki ne sodelujejo v operacijah zoper ISIL, to še ne pomeni, da se določene teroristične dejavnosti ne morejo zgoditi tudi na področju Slovenije. Ampak, kot sem dejal, zaradi sreče, ki smo jo imeli v vseh teh letih, praktično nimamo nekega pravega odnosa do teh varnostnih tveganj. Hvala bogu, smo edina evropska ali pa edina Nato država, ki v vseh dosedanjih operacijah ni imela niti ene smrtne žrtve, hvala bogu. Smo za

enkrat ena izmed redkih držav, v kateri še ni bilo storjeno večje teroristično dejanje. In to so najbrž razlogi, zakaj na vso to zgodbo, povezano s terorizmom, gledamo nekoliko bolj blago in ne tako odločno kot v številnih drugih državah. Če sledite zadnje razprave v Nemčiji, tam lahko ugotovite, da so razprave predvsem v smeri, kakšen poseg naj stori država v primeru tovrstnih borcev. Ali je zaseg potovalnih dokumentov pretiran poseg v svobodo posameznika? Države se odločajo za različne ukrepe, predvsem, kot sem prej dejal, kolebajo med svobodo in varnostjo. Za večjo varnost je potreben tudi večji poseg v svobodo. In tam kjer so s terorističnimi aktivnostmi bolj obremenjeni, tam so posegi v svobodo, varnost tudi večji.

Primeri, ki smo jih imeli v Sloveniji, govorijo v smeri, da naša zakonodaja zoper pripadnike terorističnih organizacij oziroma, da sem bolj eksakten, zoper pripadnike, ki so sodelovali v okvirih terorističnih organizacij, nima učinkovitega pravnega okvira. Številni ste prej v svojih stališčih poslanskih skupin sami poudarjali in priznavali, da sicer imamo v Kazenskem zakoniku celo vrsto členov, ki govorijo o terorizmu in boju proti terorizmu, ampak da glavna poanta in težava je v dokazovanju teh dejanj. Četudi piše, da je prepovedano financiranje terorizma, da je prepovedano spodbujanje in vse ostalo, kar še navaja Kazenski zakonik, ima država bistven problem, kako to dokazovati. In predlog, ki je danes pred nami, te stvari na nek način olajšuje, ker inkriminira že udeležbo posameznika v enotah določene teroristične organizacije. Državi ni potrebno dokazati, da je posameznik izvršil neko gnusobno dejanje na bojišču v Siriji, kar bi najverjetneje država izjemno težko dokazala in tudi praksa temu pritrjuje. Veliko lažje pa država dokazuje, da je nekdo sodeloval v organiziranih enotah terorističnih organizacij, organizacij, ki so na mednarodnem spisku terorističnih organizacij. Mislim, da je to korak naprej. Navadni državljani oziroma tisti državljani, ki niso radikalizirani, se takih ukrepov praktično nimajo česa bati. Ne gre za poseg v njihovo svobodo. Ali je to pretiran poseg v svobodo posameznika, je moje stališče, da tisti, ki živi v skladu z zakoni in v skladu z Ustavo Republike Slovenije, se praktično nima ničesar bati. Vsi tisti, ki pa imajo kakšne zle namene zoper Republiko Slovenijo in tudi druge posameznike, pa bi se lahko bali teh novih določb. In zato vsaj kar se mene tiče, sem na strani tistih, ki mislijo, da je treba zadeve zaostri.

Prej sem dejal, da je treba za varnost in mir storiti vse, da pa sta to ideala, h katerima stremimo. Država ima več orodij, da poskuša ta dva ideala zagotoviti, seveda nikoli jih ne more v popolnosti zagotoviti, lahko pa s svojimi dejanji in institucijami pomaga, da se temu čim bolj približamo. Dejal sem prej, da po naši oceni so tukaj pomembni trije elementi. Učinkovit pravni okvir, o katerem danes govorimo in za katerega je prav ta parlament najbolj odgovoren. Mi

parlamentarci smo tisti, ki smo odgovorni, da varnostnim in obveščevalnim službam zagotovimo učinkovit pravni okvir. Drugič, zdi se mi pomembno, da imamo učinkovite obveščevalne službe. In tretjič, dobro, odgovorno, proaktivno zunanjo politiko. O prvi točki, pravnem okviru, mislim da sem že dovolj povedal, ne rabim še naprej stvari razlagati. Upam, da se bo kdo izmed vas tudi premislili in vendarle podprl večjo varnost.

Druga stvar, ki se mi zdi, je pa večja učinkovitost obveščevalnih služb oziroma boljše njihovo delovanje. Veste, da je v današnjem svetu informacija ključna. Zaradi dobrih informacij se lahko določeno teroristično dejanje prepreči. Zaradi slabih se pa zgodi. Če se vrnemo še nekoliko v zgodovino, potem lahko ugotovimo, da zaradi dobrih obveščevalnih podatkov so se vojne dobivale ali izgubljale. Poglejte na primer Severno Ameriko, Severno Afriko v drugi svetovni vojni, kako ključne so bile takrat obveščevalne informacije in podatki in kako lahko določene informacije spremenijo tok zgodovine.

Po moji oceni naše obveščevalne službe niso najboljše in bi bile lahko mnogo boljše. Imamo SOVO, imamo vojaško obveščevalno službo in imamo policijo. Jaz sem prepričan, da bi naš obveščevalno-varnostni sektor potreboval neko resno reformo, iz katere bi morali iziti dve obveščevalni službi. Ena, ki bi se ukvarjala z zunanjimi grožnjami, in ena, ki bi se ukvarjala z notranjimi. Zakaj? Današnja Sova, ki je nastala na ogrodju nekdanje SDV, je praktično služba, ki ogromno časa posveča temu, da se ukvarja sama s sabo. Na SOVI se še vedno preštevajo, kdo je čigav, kdo dela za koga, in to tej službi jemlje potrebno energijo, da bi se ukvarjala s stvarnimi, za katere je poslana in katere bi morala delati. Vojaška obveščevalna služba je mala služba, od katere težko pričakujemo neko veliko učinkovitost in bi bilo že z vidika sinergijskih učinkov čisto drugače, če bi bili del neke večje službe.

Pri policiji je pa situacija taka, da veste, da je kadrovsko in finančno podhranjena. Da ima slabo opremo. Da naša tehnologijo, s katerimi nadzorujejo komunikacije in druge dejavnosti kriminalcev in teroristov, žal zaostaja. Posledica so finance. Jaz mislim, da bi bilo treba v tem smislu in v tem duhu vse te tri službe reorganizirati, jih na novo organizirati in jim zagotoviti potrebne resurse, da bi to lahko učinkovito delale.

Kot sem rekel, dokler se nič ne zgodi, je vse v redu, ko se enkrat nekaj zgodi, potem začnemo iskati krivce. Morda je tudi današnja razprava priložnost, da kakšno stvar že premislimo v naprej in ugotovimo, kaj bi bilo treba storiti.

Tretja točka, ki se mi zdi pomembna v boju zoper terorizem, je pa tudi zunanja politika. Poleg pravnega okvira dobrih obveščevalnih služb, ki nam zagotavljajo ključne informacije, je pa tudi naša zunanja politika. Čeprav majhna, je

pa lahko zlasti na Balkanu izjemno pomembna. Jaz mislim, da to, kar se v zadnjem času dogaja v Bosni, je zaskrbljujoče. Tam rastejo vasi, morda celo mesta, ki se radikalizirajo, ki imajo nenavadna poslanstva oziroma zelo radikalna poslanstva. Mislim, da je to tudi posledica neučinkovitega daytonskega sporazuma. Če kaj, potem se kaže, da Dayton v Bosni ne deluje več. Mislim, da je Slovenija s svojo zunanjo politiko poklicana, da bi na tej točki potegnila kakšno iniciativo. Poznamo okolje, medsebojna razmerja in če bi storili pomemben korak naprej za stabilnost v Bosni, za stabilnost na Balkanu, bi prav največ naredili za našo domačo varnost. Vedno, ko so se stvari zaostrovale na Balkanu, se je to najbolj intenzivno poznalo v Sloveniji.

Jaz tukaj predvsem pogrešam našo večjo iniciativo, zlasti večjo izgovorjalo naše zunanje politike. Marsikdo se bo izgovarjal, da mi smo premajhni, da je naša država in pa naša zunanjepolitična služba enostavno premajhna, da bi lahko naredila resna premike v svetu, kjer odločajo velesile. Ampak nedavno sem bral študijo OECD, ki je pokazala, kako velik vpliv imajo lahko posamezni zunanji ministri, tudi majhni zunanji ministri. Zaradi vseh institucij, ki so bile v 20. stoletju vzpostavljene v svetu, zaradi novih tehnologij in številnih komunikacij in srečevanj zunanjih ministrov je osebni pristop zunanjega ministra ključen. Če je na vseh teh srečanjih zunanji minister aktiven, pronicljiv, potem ga tudi velesile mnogokrat poslušajo. In mislim, da bi nas, kar zadeva Balkan, tudi velesile z veseljem poslušale, ker imamo znanje in imamo tudi druge resurse, s katerimi bi lahko prispevali k temu, da bi se zadeve začele odvijati v pravo smer. Tisti, ki ste govorili, da so prav neurejene svetovne razmere oziroma revščina je ena izmed tistih stvari, ki žene številne posameznike, da se radikalizirajo in da začnejo izvajati teroristične aktivnosti, jaz se s temi mislimi strinjam. Ampak naša naloga pa je, da se vprašamo, kaj bomo storili, da bomo te stvari vsaj ublažili, ker preprečili jih ne bomo nikoli. Zato sem naštel te tri točke, ki jih je treba storiti, da bi se grožnja terorizma in pa terorističnih aktivnosti v Sloveniji zmanjšala.

Mislim, da je pred nami predlog, s katerim bi lahko storili korak naprej. Pametno bi bilo, če bi ga parlamentarci podprli, ker bi s tem zagotovili boljše orodje našim varnostnim službam. Seveda pa se vedno zataknejo v strankarsko oziroma koalicijsko disciplino ali kako se temu moderno reče. Jaz mislim, da če pogledate druge države, potem lahko vidite, da je vsaj zunanja politika in pa varnost in obramba določene države sta dve vrsti politik, kjer sta po navadi koalicija in opozicija relativno enotni oziroma delujeta skupaj za interese države. In danes je recimo sprememba Kazenskega zakonika ena izmed tem, kjer bi lahko pokazali večjo mero enotnosti in prispevali naš delež, ki ga lahko storimo, da bo država bolj varna. Ko boste vi kot poslanci oziroma mi vsi skupaj kot poslanci hodili po razno raznih okroglih mizah in

bomo problematizirali, kaj bi lahko storili in kaj je še treba storiti, vse prevečkrat govorimo o tistih stvareh, ki bi jih moral storiti nekdo drug, premalo pa govorimo o stvareh, ki bi jih pa morali storiti sami. Današnja priložnost je enkratna prilika, da naredimo sami tisto, kar je nujno treba storiti.

Kot sem že napovedal, jaz bom te spremembe podprl in le upam lahko, da bo taka tudi večina v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, gospod Žan Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik.

Glede na razprave, pač zadeve so iste, kot so bile. Stališča so ista, kot so bila, kljub temu da se je pa kar precej stvari v tem času spremenilo. Če sem še decembra skupaj v poslanskimi kolegi opozarjal, kaj se bo začelo dogajati v imenu Islamske države, in če ste se takrat nekateri nasmihalo temu, vidim, da nekateri se še danes, se je zgodil Pariz, za katerega je odgovornost prevzela Islamska država. Potem se je zgodila tudi Danska, odgovornost je spet prevzela Islamska država. Še več. Po napadu na Pariz so predstavniki Islamske države dejali, da je to samo začetek vojne proti mednarodno koaliciji, ki se bori proti Islamski državi, da bodo prišle na vrsto tudi Francija oziroma Nemčija, Velika Britanija, Belgija, ZDA, Kanada in ostale evropske države. Moram pa reči, da vas ne razumem po eni strani. Decembra ste govorili, da je preveč, če damo nov člen s petimi, šestimi odstavki, da smo šli preveč splošno. Ko pa smo potem 23. januarja zadevo ponovno vložili, dali samo dva nova odstavka, zelo konkretna, pa zopet ni v redu, smo pa preveč konkretni. Poglejte, vi se boste morali odločiti, pogledati magnetograme za nazaj, da vsaj ne govorite kontradiktorno tistemu, kar ste govorili na prejšnji seji. Skupno tako Vladi, Desusu kot pa SMC je predvsem problem, če sem prav razumel, ta namera po udeležbi, "kdor hoče doseči namen iz prvega odstavka s tem, da se namerava udeležiti" – pa kaj je tu problem? Saj ne gre za misli, da jaz zdajle mislim, da se bom dol udeležil. A veste, kaj je nameravana udeležba oziroma preprečitev nameravane udeležbe? To je, da se nekoga aretira na letališču, kar druge države delajo. To je preprečitev namere. Ali imamo mi tak zakon? Nimamo! Če nam ljudje normalno dol hodijo. Nimamo! Ali pa nimamo sposobnih služb, ki bi to zadevo lahko preprečile. In tu se strinjam, veliko je treba narediti tudi še v spremembi Zakona o kazenskem postopku, ker vemo, da je tudi eden od problemov dokazni standard. To so dejanja, ki jih je problem dokazovati, za katera je problem dokazati. Tu se z Ministrstvom za pravosodje in Ministrstvom za zunanje zadeve strinjam. Ampak po drugi strani, kar je gospod Tonin

dejal, kako delujejo naše obveščevalne službe, imam jaz hud problem dati jim večja pooblastila. Kljub temu da sem takoj za, da se da Sovi večja pooblastila. Celo več, ne da Sova predloži dokaze in potem policija znova štarta, da bi ti dokazi, sploh v primeru terorizma, veljali že na sodiščih. Ampak dokler imamo takšno Sova, kot jo imamo, kjer se znotraj "razpucavajo", če rečem po domače, kjer vemo, kakšne piknike imajo, kjer vemo, da so prestreljeni z agenti bivše SDV, jaz taki obveščevalno-varnostni službi težko zaupam. Veste, težko se je boriti proti terorizmu s še več demokracije. Težko. Ampak človekove pravice so pomembne. Nihče noče, da tu delamo nek Guantanamo. Ampak z namero po udeležbi ne posegamo v nobene pravice. Če imamo dokaze, če bi imela obveščevalna služba dokaze, če je za kaj obveščevalna služba, verjamem in upam, no, da spremlja vsa ekstremistična gibanja, verjetno ve, če jih spremlja, kdo se tam giblje, kakšne so njihove namere. In potem verjetno tudi vedo, kdaj in kje se bo kdo odpravil na bojišče. Pa ne samo v ISIS, zaradi mene tudi če gre v Ukrajino, po tem zakonu bi tudi to bilo kaznivo. Potem se tega človeka ustavi. In to je preprečitev namere. Ne samo, če bo nekdo – verjamem, da boste ostro nasprotovali temu, ker vam je tako za svobodo in za človekove pravice, da bodo vaši ministri nasprotovali temu, kar trenutno hoče Evropska komisija glede podatkov o potnikih, glede podatkov o letu, da bi se vse to zbiralo. Jaz pričakujem velik angažma Slovenije na tem področju, da do te implementacije ne bo prišlo. Ne mislim tega, da če bom pa jaz zdajle šel na ne vem katero spletno stran in gledal letalske karte oziroma iskal pot tja nekje do Turčije, pa potem naprej v Sirijo. Ja, lahko bi bila že to namera po udeležbi. Lahko bi bilo tako, kot je rekla gospa Poropat, kaj pa novinarji, kaj pa turisti. Ampak nekdo, ki gre tja z jasnim namenom, kot smo imeli primer, da kupi letalsko karto do Irana in da si še en mesec prej kupi avtomatsko puško, ne vem, če bo šel dol "špilat" turista ali pa medicinskega delavca, ki pa potem nazaj pride z raketometom. Ne vem, ali imajo pri nas medicinske sestre tudi raketomete. Jaz mislim, da ne.

Kar se tiče kaznivo : nekaznivo. In ko ste rekli, da bi, če to sprejmemo, pomenilo, da nismo imeli do sedaj kaznovanih tujih terorističnih bojnikov. Gospa Poropat, tujih terorističnih bojnikov do zdaj ni bilo. Pojavili so se v Resoluciji Združenih narodov številka 2178. Spomladi, kot ste govorili, da naj bi Svet Evrope pripravljaj svoj paket ukrepov, jaz pričakujem, da bo Svet Evrope predlagal, da celotna Evropska unija sprejme Kazenski zakonik Republike Slovenije, ker je pri nas vse idealno. Jaz bom razočaran, če ne bo prišel drugačen predlog. Točno od 108. do 111. člena. Da EU predlaga, da vse države sprejmejo tak kazenski zakonik, ker je pri nas idealen, ker se morejo po našem kazenskem zakoniku zgledovati. In upam in verjamem, glede na besede, da bodo naši

ministri nasprotovali kakršnikoli drugi različici kazenskega zakonika oziroma predlogov protiterorističnega paketa, kar se tiče sprememb kazenske zakonodaje. Drugo je potne listine in ostali. V Nemčiji so šle stvari že celo tako daleč, da se Nemčija pogovarja o tem, da se njihovim državljanom, ki se borijo v Islamski državi, za katere je dokazano, da so tam, da se jim preklične potni list in da se nikoli več ne smejo vrniti nazaj. Ali pa Avstrija oziroma Belgija, kjer so uvedli, da mladoletniki, ker vemo, da je tudi problem z mladoletniki, da se veliko udeležujejo teh zadev, da se izrecno brez dovoljenja staršev sploh ne smerjo odpraviti izven schengenskega območja. Prav tako tudi odvzemajo potne listine. Ampak to je v drugih državah, lahko rečem, da do neke mere normalno, ker se zavedajo pomena varnosti, ker se zavedajo tega, da če ima nekdo resen namen tja iti, da se bo verjetno nazaj tudi vrnil. Kot je bilo že rečeno, tam prihaja do velikega moralnega propada, izgube zagretosti, ker Islamska država vojaško izgublja. In zaradi tega se bodo začeli ti ljudje nazaj vračati in vemo, kaj bo sledilo. Če mi že tukaj preprečimo odhod, sploh ne morejo tja iti, to je v 108. Členu, in pa tudi sankcioniramo tiste, ki pridejo potem nazaj.

Jaz sem danes pred sejo bral eno revijo, tu vam bom moral en članek prebrati, in sicer iz Pravne prakse. Jaz verjamem, da pravniki daste veliko na to revijo, sploh ker ima en članek pred tem, ki ga bom prebral, članek dr. Jasna Murgelj, vaša poslanka. Predvidevam, da je ta revija za vas relevantna. In tukaj je članek napisal Matjaž Šaloven, odvetnik v Odvetniški pisarni Šaloven. Naslov pa je Tudi Slovenija bo zaradi ISIL morala spremeniti kazensko zakonodajo. "ISIL iz dneva v dan povečuje svojo vojaško in finančno moč na Bližnjem vzhodu, saj je na številnih območjih premagala in pregnala iraško ter sirska vojsko ter ob tem zasedla dele Iraka in Sirije, med tem pa zajela tudi veliko orožja, ki sta ga za seboj pustili obe umikajoči se vojski. Po podatkih ameriške osrednje obveščevalne službe CIA naj bi ISIL imela v Siriji in Iraku od 20 tisoč do 31 tisoč 500 borcev in je postala največja in najmočnejša teroristična organizacija na svetu." Naj grem naprej: "Pri tem ne gre zanemariti, da se po nekaterih ocenah v Iraku in Siriji bojuje med 2 tisoč do 7 tisoč evropskih skrajnežev, pri čemer je skrb vzbujajoča predvsem taktika islamskih skrajnežev, ki za doseganje svojih ciljev urijo in uporabljajo samomorilske napadalce, med njimi tudi otroke. Da so evropski skrajneži realna grožnja, ki jo je treba obravnavati precej resno, kažejo tudi dogajanja v neposredni soseščini oziroma na Balkanu. Po nekaterih ocenah naj bi se v Siriji in Iraku v začetku lanskega leta bojevalo približno 300 islamskih skrajnežev z območja Kosova, Makedonije, Bosne in Črne gore, pri čemer je mogoče sklepati, da se je število teh oseb v preteklosti še povečalo, vzporedno z bliskovitim širjenjem in vojaškimi uspehi ISIL v preteklih

mesecih. Sicer drži, da so se nekateri Evropejci bojevali na obeh straneh, tudi recimo v Ukrajini, vendar pa ti borci niso tolikšna grožnja, saj gre večinoma za plačance, ki jih praviloma ne vodijo fanatični in skrajni verski motivi kot v primeru ISIL v Siriji in Iraku. Podobno tudi številne druge evropske in preostale države po svetu prepoznavajo precejšnjo nevarnost, ki jo pomenijo njihovi lastni skrajneži. Nizozemske oblasti tako na primer ugotavljajo, da se je približno 130 nizozemskih skrajnežev odpravilo bojevati v Sirijo in Irak, zaradi česar je nizozemski zunanji minister Ivo Opstelten napovedal, da Nizozemska načrtuje odvzem državljanstva skrajšanem, ki so se pridružili terorističnim skupinam celo pred izdajo sodne odločbe. Še strožje sankcije za svoje državljane, ki se bojujejo v tujini, pa so uvedli v Združenih arabskih emiratih, kjer je za pripadnost teroristični organizaciji oziroma bojevanju na tujem predvidena kazen zapora do 20 let. Pred nedavnim je specialno kazensko sodišče v Riadu v Savdski Arabiji zaradi udeležbe v bojevanju v Siriji na 5 let zapora obsodilo dva državljana Savdske Arabije ter jima hkrati za enako dobo izreklo še prepoved potovanja iz države. Savdska Arabija pa še ocenjuje, da se že več kot 2 tisoč Savdijcev bori za ISIL.

Iz pravnega in varnostnega vidika velja izpostaviti in opozoriti na dejstvo neobstoja pravnih mehanizmov glede preprečitve odhoda evropskih skrajnežev na bojišča v Iraku in Siriji. Tudi slovenska zakonodaja je glede tega neustrezna, saj samo udeleževanje bojevanja v tujini ni kaznivo, niti potencialnim evropskim islamskim skrajnežem ni mogoče omejiti gibanja oziroma jim odvzeti prostost, če take osebe niso nujno osumljene konkretnega kaznivega dejanja in če za to niso hkrati podani tudi priporni razlogi. Kot večina drugih držav bo tudi Slovenija morala sprejeti nekatere ukrepe bodisi z dopolnilom posameznih členov Kazenskega zakonika bodisi z uvedbo drugih pravnih mehanizmov ali celo obojega z namenom preprečevanja oziroma omejevanja odhoda privržencev ISIL na bojišča in usposabljanja v tujini."

Zdaj pa tisto, kar je najbolj pomembno: "Kazenski zakonik v poglavju o kaznivih dejanjih zoper človečnost sicer vsebuje precej podrobna določila o terorizmu, financiranju terorizma, ščunvanju in javnem poveličevanju terorističnih dejanj, novačenju in usposabljanju za terorizem ter novačenju za tujo vojsko. Kljub temu pa bi pri kaznivem dejanju novačenja za tujo vojsko bilo smiselno ta člen vsebinsko razširiti še z določbo, da je hkrati prepovedano tudi novačenje za bojevanje ali usposabljanje v terorističnih organizacijah, saj omenjeni člen določa zgolj prepoved novačenja za tujo vojsko, med katere Islamsko državo ni mogoče umestiti. Poleg tega tudi 111. člen Kazenskega zakonika ne zajema vseh pojavnih oblik, ki so se razvile z razvojem ISIL in udeležbo tujih borcev pri bojevanju ali urjenju na območjih pod nadzorom ISIL.

Določbe tega člena se namreč sklicujejo zgolj na novačenje k storitvi kaznivih dejanj po 108. členu Kazenskega zakonika ali k sodelovanju pri naročilu takega terorističnega dejanja, vendar pa v primerih novačenja za ISIL niti ni nujno, da tisti, ki novači, hkrati tudi spodbuja k izvedbi terorističnega dejanja ali terorističnih dejanj, kot jih določa 108. člen Kazenskega zakonika. Veliko privrženecv ISIL namreč dojema ISIL kot idealen islamski verski koncept, zato tudi ni nujno, da imajo vsi tisti, ki se zaradi različnih motivov pridružijo ISIL ali odidejo na bojišča pod njenim nadzorom, ob odhodu tudi dejanski namen izvajanja terorističnih dejanj bodisi na območjih pod nadzorom ISIL, bodisi ob vrnitvi v lastno državo." In tako naprej. To je bilo objavljeno v Pravni praski, kjer sem, kot sem dejal, objavljajo očitno tudi poslanci Stranke Mira Cerarja. Se pravi, točno te zadeve, zadeve, ki manjkajo v Kazenskem zakoniku, in zadeve, ki manjkajo tudi v ostalih zakonih, ki, kot ste rekli, jih spreminjate oziroma jih boste pripravili.

In kar se tiče tega, da smo rokohitrski. Gospa Poropat, koliko časa je za vas rokohitrsko? Veste, jaz tukaj poslušam kadarkoli spreminjate ustavo, da se te zadeve spreminjajo s tresočo roko, ampak nam se roka trese očitno že od leta 1991 naprej. Kadarkoli je potrebna kakšna taka sprememba, vedno poslušamo, da ne hiteti. Očitno se te varnostne situacije tukaj v tem parlamentu zavedamo samo v SDS, Novi Sloveniji in pa Zavezništvu. Ostale skupine glavo v pesek in kot da ni nič. Kot da smo nek izoliran otok, katerega se ne tiče, neka majhna Slovenija. Ampak ta majhna Slovenija je soseda od Italije. Islamsko državo imamo sedaj tudi v Libiji. In ta Islamska država v Libiji je napovedala, da bo v prihodnjih mesecih varnost Evrope zatresla na ta način, da bo iz Libije v Italijo poslala 500 tisoč beguncev. In med temi begunci bodo tudi islamski skrajneži. Italijani pripravljajo resne ukrepe na tem področju. Želijo si obnoviti nekatere bivše vojaške operacije, ki so v preteklosti že obstajale. Mi pa, ki smo sosednja država in okno na nek način potem za osrednjo Evropo in naprej na vzhod, pa kot da ni nič. Kot da se to nas ne tiče. Jaz menim, da je ta dva odstavka treba napisati, da je ta dva odstavka treba sprejeti in dodati v kazenski zakonik, predvsem pa menim, da je treba črtati besedo "hudo". Kdor z namenom, da bi uničil ali hudo ogrozil ustavne temelje. Naj mi nekdo pove – kakšna je razlika med ogroziti ustavne temelje ali pa hudo ogroziti ustavne temelje? Kakšna je razlika? V vsakem primeru so ogroženi ustavni temelji Republike Slovenije, druge države ali pa mednarodne organizacije. Zame tukaj ni razlike. Razlika je samo v posledicah, kakršne lahko nastanejo ob kakršni koli ogrožitvi ustavne ureditve. Zato ta beseda sem notri ne spada.

Trije konstitutivni elementi države so teritorij, ljudje in pa oblast. Glede oblasti ne bom izgubljal besed, ker že sama razprava danes in pa vaše zavedanje o teh zadevah pove o naši oblasti marsikaj. Glede teritorija vsi vemo, kako

je. Stranka, ki je danes ena izmed manjših tukaj, pa je bila takrat ob sprejetju največja, bo o teritoriju verjetno vedela veliko povedati, ko bo prišla sodba arbitražnega sodišča. Kar se pa tiče tretjega elementa, to je pa ljudstvo, to so ljudje, to je pa tisto, za kar se nam mora iti. To so tisti, v katere korist mi moramo delovati. In če ne naredimo nič za njihovo varnost, potem se je res smiselno vprašati še o dveh ostalih konstitutivnih elementih.

Kot sem dejal, ne gre za noben miselni delikt, nihče ne bo nadziral nikogar, nihče, ki bo gledal, guglal te države ali pa raznorazne poti ne bo kaznovan. Gre za to, da se prepreči tiste, ki se nameravajo udeležiti, ki so bodisi že pripravljeni na to, bodisi v tem trenutku odhajajo ali pa samo prehajajo ozemlje Slovenije z namenom, da se udeležijo bojev v drugih državah in da ogrozijo njihove temelje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospod Žan Mahnič, lepo prosim, gospa Poropat je prebrala stališče poslanske skupine in ni bilo korektno, ker veste, da se ne more braniti, ker še ni diskutirala. Prosim, če na poslansko skupino ne naslavljate poimensko posameznika. Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Bom se kar navezala na to razpravo svojega kolega, ki jo vsekakor razumem kot pozitivno skrb za varnost ljudi in teritorija Republike Slovenije. Bom pa se vrnila v svoji razpravi na to, o čemer je danes predmet razprave. Torej v vašem predlogu, da v kaznivem dejanju terorizma v prvem odstavku 108. člena določamo njegovo temeljno obliko in kot predlagatelj predlagate, kot sem razumela, ukinitve velike stopnje nevarnosti posledice izvršitvenih dejanj in predlagate inkriminacijo že vsakršne, tudi najnižje stopnje nevarnosti navedenih dejanj kot terorizem, kar pa je v nasprotju s temeljnimi opredelitvami terorizma in pa tudi brez spoštovanja načela sorazmernosti vezano na ohranjanje iste kazenske sankcije.

Nadalje prav tako k temeljnemu kaznivemu dejanju dodajate kvalificirano obliko, v kateri se inkriminira tudi gola namera udeležbe. To pa ne samo iz tega, kar sem povedala, ampak tudi z vidika kazenskopravne teorije, pa tudi po mednarodnih standardih nikakor ni sprejemljivo. In ne samo na tem zasedanju Državnega zbora, ampak tudi na marsikateri seji pred tem smo zelo veliko časa namenili razpravi o spoštovanju človekovih pravic. In mislim, da smo si tukaj v tej točki edini, da zagovarjamo to spoštovanje človekovih prav in prav zaradi tega ne smemo dopustiti, da bi do takih sprememb in predlogov prišlo. S samo golo namero bi kaznivo postalo ne pripravljalo dejanje, ampak tisto, kar je pred tem, kar je pa

grob poseg v človekove pravice. S tega vidika je to resnično nesprejemljivo.

Da se vrnem na ta primer, ki ste ga navajali in tako slikovito opisali z različnimi "priskrbeti si tako ali drugačno orožje", z aretacijami na letališčih, itd. Če bi ta primer zelo dobro analizirali, bi videli, da ste s tem bili že v pripravljalnih dejanjih, ne pa v goli nameri. Govorili ste tudi o dokazih. Dokaz je pa še toliko svetlobnih let naprej od zgolj golega namena, če že to analiziramo in dajemo take primere. Za vse to, tako za pripravljala kot pa tudi za dokaze imamo podlago v Kazenskem zakoniku in pa v obstoječih kaznivih dejanjih. Tako v splošnem delu, sami ste že navedli posamezna kazniva dejanja po členih, da ne bom sedaj ponavljala, torej imamo tudi v splošnem delu, ki se nanaša na udeležbo, in potem tudi v posebnem delu Kazenskega zakonika, zato to dodatno inkriminiranje ni potrebno.

Še na dva vidika naj spomnim. Eden je ta, da je v pripravi ukrep Sveta Evrope, to je sprejetje protokola o tujih terorističnih borcih k Evropski konvenciji o preprečevanju terorizma. Ukrep bo vsebinsko predstavljen v mesecu maju tega leta. Mislim, da je to seveda na mestu, da smiselno takrat vidimo, kako bo k reševanju te problematike in opredeljevanju posameznih znakov kaznivih dejanj pristopila širša evropska skupnost in šele na podlagi izkušenj in stališč, ki bodo tam predstavljena, izoblikujemo morda kakšen predlog in se opredelimo do tega v razmislek o morebitni spremembi. Še enkrat pa poudarjam na tem mestu, da ureditev, ki jo imamo, torej kazniva dejanja, ki so v Kazenskem zakoniku v splošnem in posebnem delu, že v zadostni meri inkriminirajo tovrstne situacije in tovrstna dejanja.

Še ena stvar. Mi se tukaj gibljemo na tanki črti tega, kaj je dokaz, namera, misel o tem. Gibljemo se na zelo ledenem področju in mislim, da je v takem primeru še toliko bolj pomembno, da jasno opredeljujemo posamezne pojme in institucije, da vemo, v kateri fazi smo. Dostikrat pride do tega, zakaj ne prihaja pri nas do takih in drugačnih sankcij, če se mogoče bolj poljudno izrazim – zato ker nimamo dovolj dokazov. Če jih nimamo, ne moremo nekoga zgolj zato, ker razmišlja o tem, bere o tem, če malo sedaj karikiram, kazensko preganjati. Tukaj moramo slediti temu, da takšen pregon mora biti zelo strikten in mora temeljiti na dokazih in ne na tem, da mislimo, da je nekdo nekaj mislil. To bi bilo napačno. Ne samo napačno, ampak grobo kršenje človekovih pravic.

Da zaključim s tem tretjem, kar sem želela posebej izpostaviti, to je, da v zadnjem času so v pripravi dokumenti in predlogi s področja boja proti terorizmu: evidenca letalskih potnikov, pripravljajo se spremembe ZKP-J in, sami ste potem tudi rekli, Zakona o potnih listinah. V tem okviru Slovenija na vsak način ni indiferentna, se odziva na to, kaj se v svetu dogaja. Ampak ravno zato ker moramo tukaj delovati premišljeno, v smislu spoštovanja

človekovih pravic, moramo upoštevati to, da ne posegamo v področje tam, kjer to ni potrebno, bodisi ker to imamo bodisi ker bi s tem storili hujšo kršitev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod sekretar Darko Stare.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsednik.

Gospod poslanec, glede na to, da smo o tem že kar temeljito in se mi zdi zelo konstruktivno razpravljali na skupni seji Odbora za pravosodje in Odbora za notranje zadeve in glede na današnjo razpravo in ponavljanje teh, v bistvu bi rekel, pravno nekorektnih argumentov, bom na primeru poskušal ozavestiti, o čem se danes pogovarjamo.

Vi predlagate, da bi v primeru, ko bi vi v eni družbi zvečer v gostilni povedali, da boste jutri odpotovali v Sirijo in bi to naslednji dan objavili slovenski časopisi, da se začne pregon in da se vas za to obsodi od 5 do 15 let. In če bi to ponovili trikrat, bi bilo upravičeno, da bi bilo 10 namesto 5 let. In glede na to, kako zavzeto to zagovarjate, bi pričakoval, da ko bi to prebrali v časopisu, da bi se še sami ovadili potem. Govorimo o človekovih pravicah, o svobodi, o uveljavljenih praksah, številna leta. Tudi Slovenija je že nekaj časa demokratična država, kjer je temelj svoboda posameznika, spoštovanje človekovih pravic. In kot je bilo že večkrat danes poudarjeno, govorimo o golem naklepu, v pravu se tudi reče nekaj podobnega, ni sicer isto, ampak *reservatio mentalis*, vsi vemo, da imamo mi inkriminirani umor, uboj, kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost. Ampak če nekdo izjavi, "te bom udaril, ti bom zlomil roko", to še ne pomeni, da se zoper tega človeka lahko izvede kazenski pregon in se ga obsodi, ker gre za naklepna kazniva dejanja, gre za krivdo. In bistvo krivde je to, da vi to, kar je prepovedano, želite, hočete storiti in hočete, da nastane prepovedana posledica. To pa je stvar dokaznega postopka. Sklicujete se tudi na prakso v evropskih državah. Jaz trdim, da ima slovenska kazenska zakonodaja področje terorizma urejeno relativno zgledno, v primerjavi z drugimi državami. Namen tega protokola, ki je zdaj v pripravi, je to, da se poenotijo znaki, tudi pojmovno, ne samo v izrazih. V pravu otrok v Angliji pomeni nekaj drugega, kot pomeni otrok v Sloveniji, ker so starostne meje drugačne. Skratka, treba je vedeti, da posamezni izrazi, ki so v bistvu uporabljeni kot znaki kaznivega dejanja, imajo za seboj nek pojem, neko vsebino. In namen je, da se pod nekim izrazom razumemo in govorimo o istem. Zdi se mi prav in primerno, ker verjamem, da imate dober namen, da se slišijo tudi nasprotni argumenti. Prebrali ste članek nekega strokovnjaka oziroma pravnika. Bistvo tega sporočila z mojega vidika je to, da vas opozorim, da v Kazenskem zakoniku ni samo 108. člen, ki je povezan s terorizmom, ampak jih je še pet,

šest drugih, in tudi večkrat že omenjeno hudodelsko združevanje oziroma sodelovanje v skupinah, ki povzročajo kazniva dejanja. Skratka, neko dejansko stanje, nek življenjski dogodek se pač subsumira pod tiste znake, ki obstajajo. In pod črto še enkrat želim poudariti, govorimo o posamezniku, o človeku in ne moremo si dovoliti, ne želim sam v takšni družbi živeti, da če bo nekdo nekaj izjavil, da bo za to dobil 15 let zapore. Razlikujmo o normiranju nečesa, kar je prepovedano, in o sposobnosti države in njenih organov, da to, kar je prepovedano, smo sposobni dokazati. Na pošten in korekten način. O tem se pogovarjamo. Absolutno pa se strinjam, kot ste tudi sami povedali, to je pač skrajni ukrep, ultima ratio, se reče bolj tako učeno. Terorizem pa se preprečuje s prevencijo, s preventivnimi ukrepi, z vključevanjem tistih, ki v bistvu so frustrirani iz takšnih ali drugačnih razlogov in potem posežejo po takšnih za druge nesprejemljivih ukrepih in metodah. Na tem področju Slovenija zelo aktivno, tvorno sodeluje z državami članicami Evropske unije in tudi širše, še posebej pa na tem področju zelo tvorno sodelujejo vsi organi in subjekti nacionalne varnosti. Imeli ste priložnost na odborih prejšnji teden o tem kar nekaj slišati. In mislim, da je prav, da je skrb permanentna, da se trudimo okrepiti vse ukrepe, predvsem preventivne, še posebej tiste, ki vključujejo ljudi in omejujejo pogoje, da bi nek posameznik sploh posegel po takih metodah in ukrepih zoper druge. Ampak vendarle se je treba zavedati, da ni sistem slab. Nasprotno, je relativno dober, učinkovit, nikoli pa ni tako dober, da ne bi mogel biti še boljši. To pa vsi vemo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod državni sekretar, hvala lepa.

Predlagatelj gospod Žan Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

Ne bi se oglasil, če ne bi poznal enega dejstva, in sicer tega, da je bil gospod Darko Stare namestnik direktorja Sove. In če meni namestnik direktorja Sove začne takoj v uvodnem govoru govoriti o gostilni, kako se poslušajo ljudi, da bo nekdo tam rekel, da je bil v Siriji, bom jaz začel počasi vedno bolj verjeti tistim medijem, ki pišejo, da je Sova oziroma neka para-Sova, sedaj ne vem, uradno ste bil v Sovi, ne vem, kako je s para-Sovo. Očitno res neka tolpa kavarniških agentov, ki hodijo od gostilne do gostilne, pa tam seveda naročajo, katere ljudi je treba poslušati. Jaz upam, da se vam je to z gostilno in pa s tem, kdo kaj govori, zareklo.

Ker ste bili namestnik direktorja Sove, verjetno veste, da tudi jaz nisem tega mislil, da bo nekdo rekel tamle v gostilni, jutri grem pa v Sirijo in da ga bodo aretirali, takoj ko bo iz gostilne stopil. Ne gre za to. Mi vemo, da obveščevalne službe, če so na mestu, zadeve

spremljajo, imajo podatke o nekom od samega naklepa, se pravi, ki lahko zaradi mene pride v gostilno ali pa kamorkoli drugje, pa do tega, ko išče poti, ko že ima letalsko vozovnico za določeno državo, ki je mimogrede soseda, ko kupi orožje in se odpravi, recimo temu, na letališče. Tukaj pa je razlika, ne? Od te poti do tja, kjer se ve in je točno določeno, seveda bo šel tja. Ali pa ko nekdo ali v hecu ali pa samo tako reče. Tako da jaz vas lepo prosim, gospod Stare, da mojih besed ne obračate, in da me ne interpretirate napačno.

Vključevanje tistih, ki so na robu družbe, se strinjam, ampak do sedaj se je očitno naredilo bore malo, ne samo pri nas, tudi v ostalih državah Evropske unije, da se potem ti ljudje poslužujejo takih dejanj in se odpravljajo v take države kot se.

In da samo za konec omenim človekove pravice. Mi močno podpiramo človekove pravice, ampak veste, imam pa hude hude težave s tem, ko neka manjšina, ki se sklicuje na svoje človekove pravice, hkrati krši človekove pravice drugih. S tem pa imam težave.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marija Antonija Kovačič. Ne želi. Potem dajem besedo gospodu Matjažu Nemcu.

Izvolite, gospod Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Predsedujoči, hvala lepa za besedo.

Jaz pa moram reči, da pozdravljam današnjo debato. Moram reči, da je to vseeno odraz zavedanja nekih dogajanj okrog nas, ki so dejstva. Kot je bilo že danes rečeno, naš kontinent, Evropska unija, Evropa, kakorkoli že, je v nekem primežu nasilja in nekih geopolitičnih sprememb, začeni z Ukrajino, če pogledamo na mejo med Sirijo in Turčijo, kaj se dogaja, kakšne informacije, kot je bilo že rečeno, prihajajo iz Libije. Naj tukaj omenim, da sem pred, mislim da, tremi tedni, štirinajstimi dnevi poslušal podobno razpravo v italijanskem parlamentu, takoj potem ko so prišli podatki obveščevalnih službah, da borci ISIS želijo prek humanitarnih organizacij na teritorij Republike Italije spraviti kar se da največ svojih borcev. Ampak to so dejstva, o katerih se moramo pogovarjati. Moje osebno mnenje sicer je takšno, da Slovenija mora spremljati zadeve, da pa ni med najbolj ogroženimi državami čisto, bom rekel, iz nekega pragmatičnega vidika, ker mislim, da če bi teroristi razmišljali o akcijah v Evropi, bi najprej verjetno izbrali kakšno drugo. Ampak dobro, to je predmet pogovarja strokovnjakov, ne pa nas v parlamentu. To je moje osebno mnenje.

Kar se tiče spremembe zakonika, je pa vselej, saj smo vajeni teh razprav najmanj od leta 2001, govorim v taki obliki, če govorim o zadnjem tisočletju. Vsi poznamo 11. september in vse ukrepe, ki so bili potem tako drastično na

vseh kontinentih sprejeti. In vselej je diskurz o tem, kje je svoboda, kje so človekove pravice na eni strani in po drugi strani varnost ali pa nacionalna varnost, kot temu radi rečemo, je tanka meja. Tudi ko govorimo o preventivi in kurativi, večkrat zamešamo pojme in ne vemo, kje se začne preventiva in kje kurativa. Ampak mislim, da v Sloveniji poteka dober diskurz, tako kot je bilo že na odboru. Bilo je povedano, da se dejansko sprejemajo ali so sprejeti tudi že nekateri ukrepi, ki bi zadovoljevali, da se mi formalnopravno lahko borimo proti nameram raznoraznih posameznikov, ki to so de facto posamezniki v naši državi. Imamo izkušnje, ki jih lahko naštejemo na prste ene roke. Medtem ko so druge evropske države v drugačnem položaju. Ponekod se govori o nekaj sto, največ pa o nekaj tisoč potencialnih ali pa že borcev, bom rekel, verskih fanatikov, če se smem tako izraziti. Vsaka država je per se, moramo jo obravnavati posebej. Vemo, da se Slovenija nahaja na precej transportnem območju, tudi obdanem s centri, kot je bilo že rečeno, z verskimi centri. Omenja se Dunaj, po drugi strani Zagreb, bližina Bosne in Hercegovine, kjer so bile tudi nekaj sto kilometrov stran zaznane zastave te neformalne vojske ISIS. Tako je prav, da imamo to razpravo. Sam sicer mislim, da je naša zakonodaja dovolj dobra, tako kot nam tudi strokovnjaki radi povedo, da dejansko zakonodaja vsebuje vse te zahteve, kar lahko post festum ali pa v smislu preprečitve naredimo. Danes je bila izpostavljena krepitev naših služb, varnostno-obveščevalnih, policije, s tem se absolutno strinjam. Mislim, da bi to morala biti naša prioriteta, bolj kot spreminjanje Kazenskega zakonika. Ampak, dobro, to je stvar lastne presoje. Kaj pa Slovenija lahko prispeva? Jaz upam, da sem dovolj jasen o tem, da umeščam Slovenijo med nevtralne države. Moram reči, da mi tudi po zaslugi zelo dobrih prijateljskih odnosov z Bosno – imamo slabo izkušnjo sicer z delavci in njihovimi pravicami v preteklosti, ampak na splošno so to dobri odnosi. Mi spoštujemo vse verske skupnosti, to nam vsi priznavajo. In tudi zaradi tega je bil odnos skrajnežev do Slovenije relativno toleranten do zdaj. Mislim, da moramo predvsem na tem delati, se pravi, na krepitevi dialoga, na krepitevi komunikacije. Sam sem tudi na Ministrstvu za zunanje zadeve v tem smislu predlagal neko dejstvo, nekako navdihnjen nad dogodki, ki so se zgodili v Oslu konec februarja. Naj spomnim, da so kot odgovor na nasilje predstavniki judovske skupnosti in muslimanske skupnosti sklenili človeški obroč okrog sinagoge v znamenju krepitev odnosov, in to je bil odgovor na dogodke na Danskem, v Parizu, v končni fazi vsakotedenske dogodke v Dresdnu. Zavedati se moramo, da se pač to tudi dogaja in vsaka država lahko na konflikt odgovori na tak ali drugačen način. Mislim, da Slovenija je v položaju, ko lahko krepi medkulturni dialog. Naj spomnim, o tem je bilo govora že tudi na odborih, mi imamo eno izjemno institucijo. Sicer,

saj pravim, lahko so nekateri kritični, nekateri ne, ampak govorim o potencialu, to je mednarodna univerza EMUNI, ki je v Portorožu. Sami smo govorili, kakšno vlogo to sploh ima. Ampak predvsem jaz vidim to univerzo, ki je prisotna, predvsem za krepitev medkulturnega dialoga na evrosredozemskem območju. Lahko je ta institucija v Sloveniji, ki krepi dialog, in damo navzven vedeti, da se pa Slovenci te stvari lotevamo drugače, z dialogom, ne pa z restrikcijo, z omejevanjem človekovih pravic in dostojanstva. Saj pravim, to je stvar filozofije, kako se država želi obvarovati pred zunanjimi vplivi. Glede na geopolitični položaj, glede na medkulturne, medverske odnose, ki jih Slovenija ima z vsemi dejavniki, mislim, da si Slovenci ta privilegij lahko privoščimo, da se lotevamo z dialogom reševanja težav, ne pa z restrikcijo. In to bi bil tudi moj predlog.

Jaz pozdravljam namero predvsem predlagatelja, da govorimo o tem, to je zelo pomembno, to je okoli nas, ampak da ne odgovarjamo na pojave z restrikcijo, ampak s krepitevijo dialoga. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ta tema je seveda aktualna zaradi dogajanj v svetu. Ampak ni samo sedaj, aktualna je že od napadov na dvojčka. Pojavljajo se sicer nove oblike terorističnih kaznivih dejanj, ampak temu primerno sledi tudi kazenska zakonodaja. Naša kazenska zakonodaja ni tako stara, da ne bi sledila tem dogodkom, ki so se zgodili in ki se dogajajo trenutno v Siriji in Iraku. Kar se tiče novele Kazenskega zakonika, moram reči, da ta ne rešuje ničesar. Predlagano je, da se v Kazenskem zakoniku v prvem odstavku črta beseda "hudo". V prvem odstavku Kazenskega zakonika je naprej problem v tem, ker imamo dve besedi "hudo". Če se to črta, mi razširimo domet tega Kazenskega zakonika na tako bizarne primere, da se zadeva povsem izpridi. Vam bom povedal konkretno. Dajmo se malo konkretno pogovarjati, kaj je narobe, kaj bi lahko bilo in kaj ne. Tako pravi naš obstoječi kazenski zakonik: "Kdor z namenom, da bi uničil ali hudo ogrozil ustavne, gospodarske, socialne ali politične temelje Republike Slovenije ali druge države, na primer Sirije ali Iraka, ali mednarodne organizacije, da bi hudo zastrašil prebivalstvo oziroma da bi prisilil vlado Republike Slovenije ali druge države ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali opusti, stori ali grozi, da bo storil eno od naslednjih kaznivih dejanj: napad na življenje, se pravi, umore poboje, ugrabitev, zajetje talcev, ugrabitev letala, vse je zajeto, še celo motnja ali prekinitvev oskrbe z vodo. Vse to je zajeto v sklopu teh ravnanj, ki jih kazenski zakonik opredeljuje kot teroristična. Če mi

sprejmemo ta predlog zakona in rečemo, da je kaznivo to, da bi nekdo samo zastrašil prebivalstvo, da bo storil motnjo ali prekinitev oskrbe z vodo – ali veste kaj to pomeni? Da nekdo v vasi reče, da bo vodo zaprl, zato da bo zastrašil ostale sovaščane zaradi nekega svojega razloga, pomeni to teroristično dejanje. Kazen zapora je od 3 do 15 let. Če sprejmemo to, sprejmemo ta domet kazenskega zakonika. Vse bo teroristično, vsaka grožnja. Na to ne moremo pristati. To bi bilo nedopustno. Se pravi, grožnja, da bo zaprl vodo.

Kar se tiče udeležbe v oboroženih spopadih izven območja Republike Slovenije. Tudi to je že inkriminirano. Tako pravi obstoječi kazenski zakonik, da ni samo inkriminiran in kaznovan tisti, ki stori poboje, ki ugrabi letala, zapre vodo z namenom hude zastrašitve prebivalstva, ampak tudi tisti, ki pripravlja ali pomaga pri izvrševanju kaznivih dejanj, tako da protipravno pridobi potrebna sredstva, na primer orožje, ne vem, morda tudi letalske karte za tako območje – to bi bilo verjetno že preširoko, da z izsiljevanjem pripravi drugega, da pri teh kaznivih dejanjih sodeluje. Potem, 111. člen pravi ... Pazite to, vi pravite, da ni kaznivo dejanje to, da gre nekdo v Sirijo, v Irak. Seveda je, če se gre borit za terorizem. Kdor novači za terorizem s tem, da spodbuja drugo osebo k storitvi kaznivih dejanj, to so ti uboji in podobno, kar se vse dogaja – 108. člen tega zakonika – ali k sodelovanju pri naročilu takšnega terorističnega dejanja ali k priključitvi k teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, ki jih stori ta hudodelska družba ali skupina, se kaznuje z zaporom od 1 do 10 let. Se pravi novačenje je prav tako pokrito kot udeležba, kar sem že prej omenil. Skratka, jaz ne vidim, da ta kazniva dejanja ne bi bila pokrita. In zdaj če mi rečemo in danes sprejmemo, če izključim tisti bizarni primer, da nekdo zagrozi, da bo vodo zaprl v vasi, če rečemo, da doslej to ni bilo inkriminirano in bo odslej naprej, potem se tudi vprašam, kaj je za tiste primere, ki so morebiti bili do zdaj na teh območjih. Njih bomo pa spustili? Bomo rekli: "Ja, do zdaj ni bilo to, od danes dalje bomo pa to inkriminirali." Ni res. To je kaznivo dejanje že sedaj, od kar velja ta kazenski zakonik. Tako da jaz se ne morem s tem strinjati, da to ni inkriminirano in da je to dopuščeno.

Tako da te novele žal ne morem podpreti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Najprej bi želela povedati spoštovanemu kolegu Žanu Mahničju, če ni razumel, da sem jaz prej prestavila stališče

Poslanske skupine Desus in da to napadanje mene osebno ni bilo primerno, da je bilo to napadanje nespodobno in nespoštljivo in da takih napadov nima nihče v tej dvorani pravice izražati do svojih poslanskih kolegov, ki imamo pravico povedati svoja stališča do zadev, ki jih obravnavamo. Poslanske kolege iz SDS bi opozorila na to, da vedno govorijo o spoštovanju človekovih pravic. Tudi to, spoštovani kolegi, je kršenje moje človekove pravice, da me stalno kritizirate, če nekaj povem. Ne se smejati, gospod Žan. Mislim, da je to res nespoštljivo in da kažete svojo kulturo oziroma nekulturo, ker kulture nimate, potem se ne bi smejali. Jaz pa nisem kriva, da imate v SDS problem s pravosodjem in da zato, ker jaz v tej dvorani predstavljam stališča Poslanske skupine Desus s področja pravosodja, da me zato stalno napadate. Toliko o tem.

Sedaj pa bi se želela še sama osebno dotakniti predloga zakona o spremembi Kazenskega zakonika, ki ga danes obravnavamo. Predlagatelji sprememb Kazenskega zakonika menijo, da bi naj bila posebna kriminalizacija udeležbe v oboroženih spopadih v tujini potrebna in bi naj to sprejeli kot spremembo Kazenskega zakonika. Pri tem bi rada opozorila, da bi predlagatelji morali analizirati besedilo splošnega dela Kazenskega zakonika, to je KZ-1, in sprememb tega zakona iz leta 2011. Pa očitno, jaz mislim, da tega niso storili ali pa so, pa so spregledali. S 1. členom sprememb Kazenskega zakonika želijo predlagatelji, da se kot izvršitveno kaznivo dejanje inkriminira ravnanje udeležbe. To dejanje je v veljavnem kazenskem zakoniku že urejeno, in sicer v splošnem delu tega kazenskega zakonika. Zato menim, da sprememba 108. člena Kazenskega zakonika, KZ-1, ni potrebna. Prav tako menim, da ni potrebno spreminjati 111. člena KZ-1, saj je področje terorizma v teh dveh členih, se pravi v 108. in 111. členu KZ-1, primerno urejeno. To si lahko preberete tudi v poročilu Ministrstva za pravosodje. Spomnila bi še na to, da je Slovenija s spremembami in dopolnitvami Kazenskega zakonika leta 2004 in tudi v letu 2008 v zakon vnesla potrebne vsebine iz Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov, številka 2178. Prav tako smo, in to leta 2008, v Kazenski zakonik vnesli spremembe. Gre za uskladitev s predpisi EU, to je bila reakcija na teroristični napad 11. septembra 2001 v New Yorku.

Gospod Čuš je v svojem stališču poslanske skupine ugotavljal, da koalicija očitno ... Rada bi samo povedala eno zadevo, da koalicija očitno meni, da je vse v redu in da zato ne sprejemamo oziroma odklanjamo sprejetje teh sprememb. Rada bi rekla, da to ni točno. Jaz menim, da to ni res, da se v koaliciji, še posebej pa se v Poslanski skupini Desus še kako zavedamo, da so razmere v Siriji in Iraku zelo hude, da trpijo ljudje, nedolžni ljudje, tudi ženske in otroci, in da je to nasilje treba preprečiti. Obžalujemo vse dogodke, vsa nečloveška in

zavržna ravnanja in dejanja in sočustvujejo s trpečimi. Vendar pa to ne pomeni, da moramo podpreti predlog sprememb Kazenskega zakonika. Preprosto smo ugotovili, da to v tem trenutku ni potrebno. Kot sem tudi rekla v stališču Poslanske skupine Desus, da res tako hitro spreminjanje Kazenskega zakonika ni primerno.

Naj na koncu ponovno opozorim na to, da naj bi v mesecu maju Evropski svet sprejel skupno evropsko zakonodajo s tega področja in da bodo potem države članice EU to zakonodajo implementirale v svoje zakone. In to bo storila tudi Slovenija, tako da bo vse, kot mora biti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat, tudi gospod Čuš je samo prebral stališče poslanske skupine.

Izvolite, predlagatelj, replika.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik. Gospa Poropat, jaz vas nisem čisto nič napadel. Sem šel pa pogledat kolikokrat sem vas omenil prej v svoji razpravi, direktno v magnetogram. Enkrat sem vas omenil, ko sem se z vami strinjal, ko ste rekli, kaj pa novinarji, turisti in ostali, ki bodo šli dol. Drugič sem vas pa omenil, dejal sem: "Gospa Poropat, tujih terorističnih bojnikov do sedaj ni bilo." Ker jih ni bilo, ker niso bili opredeljeni v resoluciji. Tako da jaz res ne vem, zakaj vi jemljete to kot napad na vas. Jaz sem vas samo vprašal, vas osebno, ker ste pač prebrali stališče, ker ste rekli, da bi ta zakonodaja, če to sprejmemo, da bi to pomenilo, da priznamo, da pa do sedaj ta dejanja niso bila inkriminirana, sem vam pač samo povedal, da na podlagi tega, kar ste rekli, dejansko niso bila, ker tujih terorističnih bojnikov ni bilo. Tako da ste vi nekorektno mene napadli, ker jaz vas nisem čisto nič napadel. Samo enkrat sem vas omenil, enkrat sem se pa celo z vami strinjal.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgelj.

JASNA MURGELJ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Če povzamem besede enega od kolegov iz stranke SDS, ja, lahko bi rekla: Na zahodu nič novega. SDS spet predlaga sprememb ZKP-1, ki pač ni potrebna. Za vsa kazniva dejanja, ki so povezana z mednarodnim terorizmom, za njihovo preganjanje že obstaja podlaga v Kazenskem zakoniku, obstoječem, ki ga imamo. In danes smo že razpravljali, zakaj ta sprememba ni potrebna. To potrjujejo tudi mnenja Ministrstva za notranje zadeve, mnenja Ministrstva za pravosodje, mnenje vrhovnih tožilcev, mnenje policije. V Poslanski skupini SMC smo se pozanimali pri vseh teh deležnikih, ali je vse v redu z zakonodajo in smo ugotovili,

da je Kazenski zakonik, takšen, kot je, dovolj, da za enkrat ni potrebe po njegovem spreminjanju.

Kar pa me zelo skrbi, je to, da se spet predlog, ponoven predlog, ker ponovno obravnavamo podobno stvar, skratka neutemeljen predlog za spremembo KZ-1, ta priložnost se na strani Poslanske skupine SDS izkorišča za to, da se ustrahuje ljudi. Navajate, spoštovani kolegi, grozote, ki so resnično grozne, in je zelo hudo, ko to gledamo po televiziji, govorite o tem, kaj vse hudega se nam bo zgodilo, ustvarjate, izkoriščate to priložnost, da ustrahujete ljudi, kaj vse hudega se nam bo zgodilo, ker domnevno Kazenski zakonik Republike Slovenije pa nima podlage, da bi se preganjala kazniva dejanja mednarodnega terorizma. Ja, in pravite da strašen argument je to, da ne želimo predstavljati pikice in vejice v členih Kazenskega zakonika. Oprostite, Kazenski zakonik, še enkrat bom ponovila, Kazenski zakonik je materija, predstavlja zelo hud poseg v človekove pravice. Tega spreminjamo samo, če je zares potrebno, ne pa vsakič, ko se nekdo spomni, da bo pa zdaj izkoristil tukaj položaj poslanca, da bo ljudem govoril, kaj se jim bo vse hudega zgodilo. Resnično ni treba, da na ta način ustvarjamo atmosfero strahu v Sloveniji, da se nam bo pa to vse hudo zgodilo, kar se dogaja zunaj. Ja, možnost obstaja, potencialna nevarnost mednarodnega terorizma obstaja, tega nihče ne zanika, ampak podlago za to, da kazniva dejanja mednarodnega terorizma preganjamo, že imamo v Kazenskem zakoniku, in imamo tudi podlago da preganjamo druge stvari, ki so pač urejene v drugih predpisih, ki pa niso kazniva dejanja. Ne, ne bomo pristali na to, da pa bo zdaj že namen izvršitve kaznivega dejanja kaznivo dejanje samo, to pomeni, da nekomu se nekaj v glavi utrne, pa ga že zaradi tega preganjamo. Ker poznamo sistem Kazenskega zakonika, ker poznamo, kaj to pomeni posegati v Kazenski zakonik sam, kako resen poseg je to v človekove pravice, se pač s Kazenskim zakonikom ne bomo igrali. Vlada se zaveda potrebe po tem, da se nadzoruje in spremlja dogajanje na mednarodni sceni v zvezi z mednarodnim terorizmom, zato je z vso skrbnostjo pregledala vso zakonodajo s tega področja in tudi načrtuje morebitne spremembe drugih predpisov, ki so pomembni za to področje. Zato trditi, da se to ne dogaja in da nam grozi ne vem kakšna huda dejavnost, ker vlada tega ne počne, je zelo neodgovorno in kratkovidno početje. Nesprejemljivo je, da strašimo ljudi in izzivamo pri njih nek občutek, da pa bo zdaj na enkrat prišel nekdo iz teh islamskih držav ali ne vem od kod in izvršil vsa ta grozna kazniva dejanja mednarodnega terorizma tudi pri nas.

Takšno početje se mi zdi zelo politično kratkovidno in bi si res želela, da bi morda malo manj ustrahovali ljudi tukaj s tega prizorišča Državnega zbora, ker podlage za to, da bi mislili, da bi ocenjevali, da ni ustrezno urejeno to

področje v našem pravu, enostavno ni. Zato tudi ni potrebna sprememba Kazenskega zakonika in zato tudi ne bom podprla predlaganih sprememb tega Kazenskega zakonika. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik.

V preteklem tednu smo se srečali z zelo podobno problematiko, o kateri smo zelo konstruktivno s predlagatelji tudi razpravljali, spoznali kar precej novih dejstev in mislim, da je bilo veliko dobrega povedanega. Zdaj bi se osredotočila zgolj na kazensko pravo, ki bi ga danes naj spreminjali. Moram reči, da je Kazenski zakonik izraz oblastne ravni, ki predpisuje določena ravnanja. Če posegamo v spremembo, bi morali biti zelo, zelo pazljivi, saj je še tako majhno spremembo treba pretehtati, ali je potrebna ali ne. Kot je že predhodnica omenjala, se Kazenski zakonik ne spreminja z danes na jutri, ampak je to en dolgotrajen proces, če je to resnično, resnično potrebno. Če bo to treba spreminjati, ker je Slovenija v Evropski uniji in Svetu Evrope, s tem dodatnim protokolom o tujih terorističnih borcih, ki bo predstavljen meseca maja v Bruslju, menim, da nas bo minister o tem tudi seznanil in pripravil ustrezno zakonodajo, ampak mislim, da podzakonski akti bodo še jasneje to nakazovali.

Jaz mislim, da se moramo osredotočiti zgolj na Slovenijo, kaj se dogaja pri nas, v sami Sloveniji. Osredotočiti se moramo na ljudi, zakaj se nekatere skupine ljudi odločajo za takšne posege, da odhajajo v tujino in se pridružujejo terorističnim organizacijam. Moramo se zavedati, da živimo v socialni krizi in ljudje enostavno več nimajo kaj izgubiti. Zato bi morebiti bilo bolj smiselno razmišljati, kaj narediti, da te ljudi rešimo iz te težke socialne stiske, v kateri so se znašli, kajti preventiva je ključna pri vseh teh stvareh. Če bomo ljudje zadovoljni, vsekakor ne bomo razmišljali o kakršnihkoli kaznivih dejanjih in zato bi tukaj morali dati temu večji pomen.

Nadalje pa bi se mogoče samo opredelila do te nameravane udeležbe, ki jo predlagatelj navaja, da bi se naj vključila v Kazenski zakonik. Jaz moram reči, da se s tem ne strinjam, kajti nameravati še ne more biti kaznivo dejanje. Jaz lahko danes marsikaj nameravam, pa v življenju tega nikoli ne bom storila, ampak sem se pač znašla v taki stiski, da pač v tem trenutku razmišljam tako, ampak tega nikoli ne bom naredila.

Jaz predlagam, da vsi skupaj najdemo skupni dialog, razmišljamo strpno in iščemo rešitve za naše ljudi, da jih rešimo socialnih stisk. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoči.

Ko sem poslušala gospoda Žana Mahnič, mi je povsem jasno, da ne razume, kaj je Kazensko pravo, da ga ne pozna, kajti če bi to razumel, bi vedel, kako pomembna je vsaka pika, vsaka vejica – ne samo v kazenskem, na splošno v pravu. Dejansko je kazensko pravo tako eksaktno kot matematika. V njem je ena in ena samo dva, nikoli ne more biti tri. In seveda mu tega ne zamerim, ker vidim, da ne pozna. Mu pa zamerim, ko mu zmanjka strokovnih argumentov, da se pravzaprav skuša z diskreditacijo državnega sekretarja pokazati v bistvu svoje znanje ali pa neznanje. To, da je nekdo delal v neki službi, mislim, da se tega ne rabi sramovati, ampak da se mu lahko, če bi kaj konkretnega storil takrat, to očita.

Ko poslušam razpravo gospoda Čuša na samem začetku oziroma bom rekla stališče Poslanske skupine SDS, in pa kasneje tudi gospoda Tonina, dobiš občutek, da smo ena najbolj ogroženih držav na tem svetu. Pa dejansko ni tako. Ocena ogroženosti za Slovenijo velja, da smo četrta najbolj varna država na svetu in druga najbolj varna v Evropi. Pa ne zato, ker so naši organi, kot je bilo rečeno prej, neka tolpa, ampak zato ker delajo izredno dobro. Prejšnji teden smo na seji poslušali in so bili vsi prisotni organi, in tudi gospod Žan je to poslušal, in zunanje ministrstvo in Sova in vojaška obveščevalna služba in Ministrstvo za notranje zadeve, ki je pristojno za terorizem, so povedali, katere vse ukrepe izvajajo. Zaradi tega je potem tudi ta občutek oziroma dejanska varnost v Sloveniji taka, kot je. Pa da ne bo ostalo v zraku, da je res Slovenija tako ogrožena, bom prebrala določene stvari, ki so bile predstavljene, in kar je pravzaprav predstavila samo policija, ostali so seveda povedali zelo malo, ker lahko povedo samo tisto, kar je dostopno javnosti, tistega, kar ne smejo povedati, pa ne povedo.

Policija izvaja številne operativne in strateške ukrepe na področju boja proti terorizmu. Eden od takšnih je akcija Oklep. Posebna oblika akcijskega dela, v katerem so kot strateške zadeve zajete vse usmeritve ter izdelani indikatorji za prepoznavanje aktivnosti, povezani s terorizmom, radikalizacijo, prepoznavanjem morebitnih tujih borcev tako na meji kot v notranjosti države. Zbiranje in analiziranje ter vrednotenje vseh informacij v povezavi s terorizmom, vzpostavitev posebnega sistema, analiziranje informacij, uporaba koristnih informacij v policijskem delu, na generalnem nivoju kot tudi na policijskih upravah so imenovane delovne skupine, člani so z vseh delovnih področij policije, katera skrbijo za dosledno izvajanje vseh ukrepov. Posebnega pomena je projekt RAN, ki ga v bistvu Komisija

Evropske unije šteje kot eno od prioritet in najučinkovitejše sredstvo proti boji proti terorizmu. Gre za vzpostavitev mreže platforme s ciljem zagotavljanja odkrivanja in preprečevanja radikalizacije, osveščanje in odpravljanje posledic te radikalizacija. V omrežju RAN sodeluje osem delovnih skupin z različnih delovnih in socialnih področij: policija, vojska, obveščevalna služba, zdravstvo, šolstvo, sociala, nevladne organizacije, lokalne in verske skupnosti. In to se mi zdi resnično eden najpomembnejših projektov proti tej trenutni situaciji.

Nadalje projekt PNR. Ustanovljena je medresorska projektna skupina, v kateri delujejo poleg policije in predstavnikov MNZ, še predstavniki Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za infrastrukturo in prostor ter kot zunanji strokovnjak še informatike, pooblaščenca Republike Slovenije, predstavnike nacionalnega letalskega prevoznika Adria Airways.

Nadalje projekt First Line. Na podlagi podpisane CTI se vzpostavlja projekt First Line za Zahodni Balkan, ki bo namenjen predvsem za prenos dobrih praks, vzpostavitve kontaktnih točk in prenos informacij med EU in nekaterimi državami Zahodnega Balkana.

Nadalje delovna skupina. Policija s svojimi predstavniki sodeluje v delovni skupini, katero pod okriljem Evropske komisije vodi Italija. Cilj delovne skupine je izmenjava dobrih praks na področju boja proti terorizmu, opredelitev indikatorjev in vzpostavitev sistema za odkrivanje potovanj tujih borcev, njihove priprave za odhode na krizna žarišča in preprečevanje odhodov ter nadzor nad temi osebami, vzpostavitev sistema sodelovanja s tretjimi državami nečlanicami EU, hitra in učinkovita izmenjava informacij, vzpostavitev kontaktnih točk. Medresorska delovna skupina za nadnacionalne grožnje itd. in seveda še vrsto drugih administrativnih ukrepov, kot je uvedba sistema evidence letalskih kart in pa tudi sprememba zakona o potnih listinah.

To je samo nekaj ukrepov, o katerih se lahko javno govori, ker pa verjetno je še veliko teh ukrepov. In prav zaradi tega verjamem, da smo varni v Sloveniji. Kar se pa tiče spremembe zakonodaje, se ta pripravlja na evropski ravni in takrat bo Slovenija maja meseca, ko bo v bistvu / znak za konec razprave/ predstavljena, tudi sodelovala. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič. Replika, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik. Moram se samo odzvati na besede gospe Kozlovič.

Sem zelo vesel, da jo imamo v Državnem zboru kot izjemno strokovnjakinjo za Kazenski zakonik. Verjetno ga sam res ne

poznam tako in ne vem, ali je to razlog, da o njem ne bi smel govoriti. Me pa veseli, da se gospa Kozlovič zelo zaveda pomena nacionalne varnosti, kar je pokazala s tem, ko je na predlog Združene levice onemogočila razpravo o varčevanju v policiji. S tem je pokazala kaj meni o varnosti in kaj meni o policiji.

Kar se Sove tiče in gospoda Stareta, sem bil zopet narobe razumljen. Povzel sem ga v besedah, ko je dejal, da se poslušaj, če bo kdo kaj v gostilni rekel o Siriji. Jaz nisem dejal, da je gospod Stare to počel. Jaz sem dejal, da je bil namestnik direktorja Sove, kar je tudi funkcija, ki je spoštovanja vredna, sploh če jo je opravljal tako, kot jo mora. Govoril sem pa o tisti para-Sovi, za katero vem in sem trdno prepričan, da obstaja. Ne o tisti Sovi, o tistem delu, ki dela vse tako, kot je treba, ampak o tistih, ki to institucijo izrabljajo. Veliko je še takih. Malo si pogledajte, kaj se je o Sovi pisalo, potem pa govorite na tak način, kot ste prej. Najprej je treba kakšno stvar prebrati.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa. Lep pozdrav, predsedujoči, kolegice in kolegi!

Moja razprava bo kratka, tako kot je običajno. Rada bi v glavnem poudarila to, da se v marsičem strinjam z razlogi oziroma utemeljitvami, ki jih je podala SDS za sprejetje tega zakona, zato sem tudi v prvem branju ta zakon podprla. Sedaj, ko imamo drugo branje, me je pa prepričalo dejstvo, da Svet Evrope pripravlja poseben protokol o tujih terorističnih borcih k Evropski konvenciji o preprečevanju terorizma. Vsebina tega protokola naj bi bila predstavljena že maja 2015. Takrat bomo lahko jasno videli, ali potrebujemo tudi spremembe Kazenskega zakonika in v kakšno smer naj gredo te spremembe. Tako bomo lahko takrat popravili svoj Kazenski zakonik, da bo v skladu s temi smernicami in ureditvami, ki jih bodo sprejele druge evropske države, članice Evropske unije.

Zato se strinjam s predlogom naše poslanske skupine, da sedanjega predloga sprememb Kazenskega zakonika, ki ga je predlagala SDS, ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za besedo.

Upam, da ne bom doživel kakšne replike, tako kot moja malo mlajša kolega, ko karkoli povesta, se jima žogica vrne – vidva, mlada gospoda, pa še ne vesta točno, kaj in kako se govori. Ne gre za isti zakon, kot je bil decembra. Tudi jaz sem decembra prvič po vsebinski plati rekel, ah, pa saj, terorizem, to se

nas ne tiče oziroma mene se ne tiče, pa verjetno tudi marsikdo od Slovencev si misli, to se dogaja tam dol nekje v Afriki, v Aziji, pri nas pa tega ni. Pa sem se spomnil, kako je cel svet reagiral desetletje nazaj, ko se je zgodilo, kar se je zgodilo, v Ameriki. Tri mesece je bil ves svet preplašen, zgrožen in marsikdo je marsikaj naredil, ali na zakonodajnem področju ali kako drugače. Institucije so se zganile, posamezniki so se zganili in nekaj se je premaknilo. Ampak ta začetna zgroženost in prepadenost je padala. In tudi decembra je bilo tako. Kot sem že rekel, sam sem rekel, ah, pa saj to za nas, Evropejce, posebej pa za nas, Slovence, kot neko majhno državo, ne igra nobene pomembne vloge. Pa vemo, kaj se je zgodilo v Franciji. Vemo, kaj se je nameravalo zgoditi v Belgiji, pa verjetno za marsikatero zadevo niti ne vemo. Pa sem rekel, evo, Slovenci smo člani Evropske unije, Nata, resda nimamo nekih posebnosti, ki bi bile posebej moteče za teroriste oziroma za islamske skrajneže, lahko se pa zgodi. In velikokrat rečemo, bolje preprečiti kot zdraviti. Zdaj pa imamo osnutek zakona, ki je tudi na podlagi prejšnje razprave pred nami. Pa spet ni potreben, čeprav se vsi strinjamo. Škodi Kazenskemu zakoniku, obstoječemu, predlog zakona? Ne škodi. Če ga za malenkost izboljšamo, smo že naredili svoje. In, ja, ko pravniki govorijo, gre za podobno stvar. Poznam kar nekaj pravnikov, živim z enim izmed njih, in vedno pravijo, hudič je v podrobnostih, v vejici, v piki, včasih, na žalost, skoraj v naglasu, kako kdo kaj izreče. In potem ti isti pravniki rečejo, gre za podobno stvar, ampak saj je vse isto. Jaz kot zakonodajalec se s tem ne morem strinjati. Jaz upam, da

vseh nas 90 ve, vsakič, ko se odločamo s tipko za, proti ali kvorum, kaj se odločamo. In ja, tisto, kar mi sprejemamo, tudi vejice igrajo pomembne vloge, kako je kakšen stavek v kakšnem zakonu napisan. In če koga kje moti kakšna vejica ali pika, spoštovani, prva obravnava je. Odprt imamo 108. člen, odprt imamo 111. člen Kazenskega zakonika, če koga res kakšna malenkost moti, jaz verjamem, če ima vlada kakšen pameten predlog, da se ti člani izboljšajo, jim bomo prisluhnili; če bodo imele koalicijske ali ostale opozicijske stranke kakšen pameten argument, da se to besedilo s kakšno vejico ali kakšno vsebinsko pripombo dopolni, imamo možnost v drugi in tretji obravnavi.

Naj se vrnem nazaj – preventiva in kurativa. Vedno imamo tako, dokler se nam nič ne zgodi, o tem niti ne razmišljamo. Ampak problem je potem, ko se nam nekaj zgodi, pa je prepozno. Vprašajte danes Američane, kaj si mislijo po tistem napadu, kako so prej razmišljali o varnosti in svobodi; kako pa sedaj razmišljajo o varnosti in svobodi. Ampak so na dokaj krut način izvedeli in izkusili potem, ko se je zgodilo, prej pa so seveda razmišljali popolnoma drugače. In ko s tem zakonom dajemo policiji pooblastila in pravno podlago, da lahko takoj na začetku

prepreči rekrutacijo in preganja tiste, ki rekrutirajo posameznike za borbo v Islamski državi, kaj je s tem narobe. Državi oziroma policiji dajemo večja pooblastila. Tudi sam sem poslušal predstavnike policije oziroma vseh teh organov in moram reči, da so njihova stališča malo dvoumna. Včasih pravijo, da je zakonsko vse okej, problem je v praksi. Potem se nekdo drug iz teh institucij oglasi in reče, morda pa je bilo treba razmisliti o kazenski zakonodaji. In danes poslušam, počakali bomo Evropo. Ko se bo Evropa zganila, ko bo Evropa nekaj naredila, pa bomo mi Slovenci tudi naredili. Na drugi strani pa se marsikdaj hvalimo, kako smo pa mi prvi nekaj naredili. Imamo pa tudi druge skrajne primere, ko Evropa nekaj predpiše, pa rečemo: Ah, Evropa nam predpisuje, tega pa ja ni treba spoštovati oziroma vnašati v pravni red. Ampak dejstvo je, da tudi ta koalicija, ki je nastala s tem, kako je etična in moralna, se malo po teh ovinkih vozi, predvsem na to, kar jim paše. Včasih Evropo lahko prehitimo, včasih pa je niti ne poslušamo. In isto je tudi glede človekovih pravic. Danes govorimo, kako bi potencialnim teroristom kršili človekove pravice. Človekove pravice in teroristi so skrajnosti. Danes pa se mi zdi, kot da imajo teroristi vse človekove pravice. In če nekdo reče, da bo nekaj naredil v eni državi, Slovenec, da bo nekaj naredil in da bo potem prišel nazaj, ubogi terorist, dajmo mu človekove pravice. Ob tem pa je taista vlada v tem mandatu že kar nekajkrat kršila človekove pravice. Vam naštevam? Večinoma se sicer gre za predstavnike Slovenske demokratske stranke in za predstavnike tudi medijev; ko nekaj naredijo, jih sodišče pošlje v zapor. Ampak danes, ko govorimo o teroristih, pa z isto vnamo govorimo tudi o njihovih človekovih pravicah. Resnično ne razumem. Kot sem že rekel, nisem pravnik, sem pa politolog. Moram reči, da mi vsi predavatelji, nekateri tudi tukaj sedijo, niso nikoli dali tega momenta, da bi lahko pri teroristih tudi obkljukali besedno zvezo človekove pravice.

Jaz sem zelo pozorno poslušal mnenja poslanskih skupin. Desus je rekel – nič novega. Ob tem pa smo povedali, da dajemo policiji večjo možnost delovanja; predvsem pa, da je novo tisto – vsi smo pisali po socialnih omrežjih Jaz sem Charlie. Ampak za Desus nič novega od decembra do danes. Nobenega novega strahu, nič novega – zanimivo. V SD podpirajo prizadevanje Evropske unije, ampak bodo počakali, tako kot vedno, pragmatično. Združena levica pravi, da imamo približno ustrezno urejeno, ampak bodo proti zakonu. Ne – imamo super, fino, fajn; "imamo približno ustrezno urejeno", ampak proti zakonu. Potem pa celo nekaj omenjajo o sovražtvu do tujcev. Govorimo o zakonu, ki slovenskim državljanom prepoveduje ali kaj onemogoča. Kje je kakšno sovražtvu do tujcev? Dobro, glede mnenja Nove Slovenije – so nam približna in se jim tudi zahvaljujemo. Stranka Mira Cerarja pa je rekla, "skrbi nas obravnava dogodkov, imamo pozitivno skrb, ampak zakon je nepotreben". Ko

sem se pripravljaj na to razpravo, sem rekel, da ne bom rekel, "ko se nam bo pa zgodilo, kaj bo pa potem?" Bog ne daj, da se nam kaj zgodi v Sloveniji. Da kdo pride nazaj in tukaj začne razmišljati o kakšni, bom rekel, neumnosti, da ne bom rekel besedo terorizem. Ampak seveda – preventiva, kurativa; pa vemo, kako je to pri nas.

Resolucija Združenih narodov je zelo jasna. Sprejeta je bila 24. 9. 2014, naš Kazenski zakonik pa je iz leta 1998. 16 let veljajo te določbe 108. in 111. člena in mi pravimo, vse je okej; oziroma razen, kot sem rekel, nekateri pravijo "približno ustrezno urejeno". V 16 letih se je ogromno zadev spremenilo, predvsem v praktičnem vidiku glede terorizma. Vsi smo bolj zaskrbljeni, ampak danes imamo občutek, kot da so že leta 1998 rekli – tole področje je pa tako dobro urejeno v našem Kazenskem zakoniku, da resnično ne potrebujemo nobenih terorističnih napadov, nobene Islamske skrajne države, ničesar drugega. Pri nas smo že leta 1998 vedeli – to pa je to. Če je to res to, izrekam vse pohvale tistim ljudem, ki so leta 1998 napisali te člene Kazenskega zakonika. Naj se vrnem nazaj v Slovenijo. Ne samo v resoluciji Združenih narodov – tam točno vemo, kaj piše. Na drugi strani pa imamo ministrico za notranje zadeve, ki niti ne ve, da je članica Sveta za nacionalno varnost. In sedaj mi je jasno, zakaj je tudi v tej vladi beseda terorizem malo tako, včasih oddaljen pojem, če pa njihova ministrica, ki je pristojna za to, ne ve, kam sodi oziroma kaj naj sploh počne. In očitno, kot sem že prej rekel, tudi policija ima včasih probleme, kaj lahko in sme, česa pa ne sme storiti.

Da ne bom predolg, spoštovani kolegi, prva obravnava je. Če vas karkoli moti glede 108. in 111. člena in ker govorimo o členih, ki so bili sprejeti 16 let nazaj, verjamem, da lahko preko nadaljnje obravnave najdemo ustrezno besedilo teh členov, ki bo tako pravilno govorilo o terorizmu; predvsem pa bo prikaz sedanjega stanja in ne stanja izpred 16 let, ko sta bili teorija in praksa popolnoma drugačni. Na žalost je bila praksa popolnoma drugačna. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil državni sekretar gospod Darko Stare. Izvolite.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsedujoči.

Gospoda poslanca bi rad samo popravil. Kazenski zakonik velja od leta 2008, je nov, ne 16 let. Bi pa rad poudaril nekaj preprosto zato, ker ni resnično to, kar ste povedali. Ministrica za notranje zadeve je aktivno sodelovala in bila prisotna na sejah SNAV. Ta trditev, da ne ve, da je članica, je absolutno paradoksalna in popolnoma nesmiselna. Tudi sam kot državni sekretar sem član sekretariata SNAV. V tej komunikaciji je očitno in nedvoumno, da vsi ministri, ki so po odloku člani, aktivno sodelujejo. To seveda pomeni tudi,

da se zavedajo svoje vloge, dolžnosti in da to opravljajo skrbno in vestno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha ... / oglašanje iz dvorane/

Replika, gospod Lisec, izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Spoštovani državni sekretar!

Glede tega, ali ministrica ve ali ne ve, v katerih organih je oziroma je ni; zanašal sem se na mnenje novinarka, ko je ministrico povabila v oddajo ene izmed komercialnih televizij, in je ministrica rekla, da ona pa že ni članica Sveta. Kaj dela in kaj govori ministrica, pa – na srečo, ne bom rekel na žalost – na srečo ni moja zadeva. Ampak jaz od ministrov pričakujem, da so njihove besede iste kot njihova dejanja. Jaz sem izhajal iz tega, kar sem pridobil iz medijev. Nisem pa nikjer dobil potem s strani ministrice, da tega ni izrekla. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Tomaž Lisec, hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Slišali smo lahko povzetek, da je stališče Združene levice na tem področju tako, da je to področje nekako približno urejeno. Na tej točki se niti ne bom zaustavljal. Izpostavil bi pa drugo širšo perspektivo, kako do problema ekstremizma sploh pride. Problem radikalizacije različnih skrajnežev in tako naprej ni od včeraj, niti ni vzniknil kar sam od sebe, mistično, da se je pač neki skupini ljudi v določenem trenutku kratko malo brez razloga "odpeljalo" in so zagrabili za orožje ter začeli pred seboj lomiti in lomastiti vse po spisku. Ne. Da je prišlo do tega, obstajajo neki zelo močni, zelo dobri in zelo tehtni razlogi. S tem jih nikakor ne opravičujem, samo slikam sistemski kontekst. Beda, ki jo politika imperializma kapitalističnih metropol povzroča po celotnem svetu, ima med drugimi tudi ta učinek, da zradikalizira tamkaj živeče ljudi. Ne samo, da jih pahne v revščino, brezperspektivnost in v medsebojno obračunavanje; kaj lahko se zgodi, da v nekem zgodovinskem trenutku, v nekem zgodovinskem kontekstu pride do tega, da se ti ljudje radikalizirajo in začno z zasledovanjem nekih skrajno problematičnih, skrajno reakcionarnih in antiemancipatornih ideologij. Lahko se s tem problemom soočamo na način, da pač preprosto okrepimo nadzor, da okrepimo pritisk, da okrepimo represijo; in na ta način suspendiramo določene demokratične svoboščine. Ampak tega problema nikoli ne bomo rešili in ga ne moremo rešiti, brez da bi odpravili same vzroke, zakaj je do problema verskega ekstremizma sploh prišlo. In ta problem je imperializem in imperialistično plenjenje resursov krog in krog po celotnem svetu. Dokler ne končamo z imperialističnimi

politikami – pa mogoče niti ne Slovenija, saj vemo, da bi zelo težko državi Sloveniji rekli neka imperialistična super sila, pa vendarle. Obstoječa politika zadnjih, recimo, 20 let je bila politika podpiranja kapitalskih centrov, centrov moči svetovnih metropol v njihovih imperialističnih projektih po tretjem svetu.

Mogoče, nič mogoče, ampak zagotovo sami na tem področju ne moremo storiti ničesar, ne moremo. Slovenija, kot sem že dejal, mala država, tega področja ne more rešiti sama, ne more ga rešiti z enim zamahom, lahko pa prične z njenim razreševanjem. Na področju ekonomije, na področju diplomacije, na področju medijskega izjavljanja. V naših rokah vendarle so vzvodi pritiska, so vzvodi izjavljanja, ki lahko začno s problematizacijo imperialističnih politik, s problematizacijo razlogov, ki so sploh pripeljali do vzpona, na primer Islamske države, ki se danes pogosto omenja. To bi bila prava smer za razreševanje problema varnosti, ki je pred nami. Še več, to je edina smer, ki lahko ta problem dokončno in stalno odpravi. Vse ostalo so v resnici opombe, je le neko ad hoc soočanje s posledicami. Ampak teh posledic bo s poglobljanjem imperialistične politike vsak dan več. In več in več in več. In kam bomo prišli, če se bomo s temi posledicami soočali na način poglobljanja represije, z nadaljevanjem suspendiranja demokratičnih svoboščin, s širjenjem nadzora v ne vem kakšne strašne globine in sledenje ljudem na vsakemu koraku. Prej ali slej se bomo znašli v družbi, ki bi ji predlagatelj teh sprememb Kazenskega zakonika rekel totalitarna družba.

To je moj prispevek k tej razpravi. Se mi zdi zelo pomemben ta sistemski kontekst, o njem se govori bore malo ali nič, dasiravno je točno to točka, na kateri bi morali začeti tako s pogovorom kot z ukrepi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Čuš, izvolite.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala lepa. Lep pozdrav še iz teh klopi!

V tej razpravi danes sem bil kar nekajkrat napaden, češ kaj se grem. Ampak naloga opozicije in tudi nas poslancev je, da spremljamo delo vlade in da po svojih najboljših močeh skušamo prispevati k izboljšanju zakonodaje. Mislim, da se kar trudimo, te napore prepozna tudi koalicija; mislim, da toliko predlogov, ki jih je kdaj podprla vlada od opozicije, še ni bilo. Predvsem pa je razlog za to v tem, ker vlada nič ne dela. In danes smo dobili tudi eno izmed poslank Stranke Mira Cerarja oziroma Stranke modernega Cerarja – upam, da moderno ne bo pomenilo, da se nič ne dela. Ampak bilo je povedano, da so priprave te zakonodaje, spremembe te zakonodaje v teku. Ampak pogledajte, 19. decembra lani smo imeli prvič o tem glasovanje, zakon se je zavrnilo, danes smo 6. marca 2015, torej tri mesece za

tem spet govorite, da so priprave, da so spremembe v teku, da se nekaj dogaja; ampak da ne smemo hiteti. Zdaj pa ne vem, tri mesece ne hiteti – je to nek rok, ko bi vsak človek pričakoval, da se bo kaj storilo, pa se ni storilo, zato smo ta zakon tudi vložili. In ne jaz, ampak ljudje imamo ali pa imajo počasi tega seznanjanja, analiziranja, proučevanja dovolj. Mislim, da je čas za delo, da se zaviha rokave in da se končno kaj premakne naprej. Danes sem tudi slišal večkrat s strani koalicijskih poslancev, da je Slovenija varna država, da nismo ogroženi. Ampak ko jaz tudi gledam to današnje dogajanje okoli vlade in odstopov, se pa mi zdi, da je Slovenija zelo ogrožena, predvsem zaradi vlade, ki jo ima. Morali bi precej več delati in ne samo govoriti. Na drugi strani pa sta morala in etika tudi padli. Imamo ministra, ki je naredil državni udar, pa je še danes kar naprej minister. Vsi glavo v pesek, saj za en teden bo to v medijih, potem pa bomo že nekako zalauafali naprej in delali. In to je vsa tragikomika morale in etike. Padli ste na izpitu. In ob tem se tudi sprašujem, če je človekova pravica, da ima učinkovito vlado. Verjetno je, ker je volilna pravica tudi človekova pravica, ampak 25 let že poslušamo, da je v tej državi vse v redu. Pa ne vem, je vse v redu? Vsak bo povedal en problem, če ga zdaj vprašamo takoj, nekateri več. Uradništva tretje lige in politikov, ki zagovarjajo uradništvo tretje lige, imam jaz osebno dovolj. Treba kaj narediti.

In rad bi se tukaj dotaknil tudi tega, ko smo bili označeni za neke radikalce, kakšne hude poteze in korake predvidevamo pri spremembi zakonodaje, pa vam bom samo prebral, kaj se dogaja v Avstriji. "V Avstriji pripravili najstnici, ki sta se v Siriji hoteli poročiti z dvema džihadistoma iz Islamske države. V Avstriji aretirali štirinajstletnega oboževalca Islamske države. V Avstriji prijeli 13 domnevnih islamskih skrajnežev." In še bi lahko našteval. Prav tako pred dnevi Avstrija po sto letih dobiva nov zakon o islamu. Ne vem, ali ste to vedeli. Ampak za nadgradnjo sto let starega zakona so se v sosednji državi odločili zaradi sprememb, ki bodo odsevale stvarnost sodobne Avstrije. Hkrati nov zakon vsebuje določila, ki muslimanski skupnosti verjetno tudi niso všeč, ampak tako navaja, da je nacionalna zakonodaja nad šeriatskim pravom. Tovrstnega določila zakoni, ki urejajo druge religije, ne vsebujejo. Prav tako določa, da islamska združenja in mošeje ne bodo smele biti financirane iz tujine in da bodo lahko imami iz tujine službo opravljali le še leto dni po uveljavitvi zakona. Avstrijski minister za zunanje zadeve in integracijo Sebastian Kurz je za Nemško tiskovno agencijo DPA povedal, da želijo z zakonom razvijati islam na avstrijski način. V Avstriji izšolani muslimanski kler pa se bo po njegovem mnenju lažje povezal z lokalno muslimansko mladino in se spopadel z radikalizacijo. "Potrebujemo zglede, predvsem za mlade ljudi," je poudaril avstrijski zunanji

minister. Torej, kot smo videli, so marsikatera druge države, po katerih se velikokrat radi zgledujemo, ne samo mi v opoziciji, tudi v koaliciji, precej bolj ostro, radikalno in sistemsko pristopile ter k spremembam zakonodaje. In lahko rečem, da so naš predlog samo malenkosti, ki bi morale biti sprejemljive za vse. Treba pa je ukrepati tudi zaradi svoje lege, ki jo kot Slovenija imamo, saj smo ogroženi že samo zaradi svoje lege. Smo, lahko rečemo, nekako v osrčju Evrope, preko nas poteka ogromno tranzitnih poti in zelo verjetno je, da te tranzitne poti, preko katerih se napotujejo borci na borišča, potekajo tudi preko Slovenije. In zato moramo imeti primeren odgovor na to. Bil pa sem tudi sam zaskrbljen nad izjavami, da Sova očitno posluša posameznike, kaj govorijo v gostilnah, ker mislim, da je precej dela za postoriti na kakšnih drugih lokacijah. Saj tudi lahko gredo zaradi mene na kavo, ampak treba je tudi kaj drugega storiti. Ob tem se moramo vprašati, kdo v Državnem zboru si je eno leto dni nazaj zamišljal, da bo v Ukrajini potekala vojna, da se bodo dogajali pokoli in teroristični napadi po Evropi in v Avstraliji. Avstralija je po mojem mnenju ena najvarnejših celin, če ne najvarnejša, država blaginje, tam morala in etika nista problem, pa se tudi tam dogajajo pokoli. Nihče ni imun na pojav terorizma, žal, tudi zaradi globalizacije, ki je imela pozitivne in negativne strani. Ravnati je treba preventivno in ne kurativno. Ko bo prvi teroristični dogodek ali pa recimo smrtna žrtev pri nas, bo za to prepozno. In kriv bo zakonodajalec in pristojni organi, ki bi morali to preprečevati. Veseli pa me, da vsi, ki nasprotujejo našemu predlogu, govorijo o človekovih pravicah. Tako izražam tudi prepričanje in upanje, da bodo poslanci Stranke Mira Cerarja obsodili preko 600 kršitev človekovih pravic s strani slovenskih sodišč. Takrat bomo lahko rekli, da imamo enake vatle za vse, ne pa da si prilagajamo tîrmin človekove pravice, ko nam to ustreza; ko ne, pa damo glavo v pesek in smo tihi.

Dovolite mi, da zaključim. Ministrica je danes odstopila, ker je dobila 636 tisoč evrov avtorskih honorarjev. Kaj bo pa zdaj storil Miro Cerar, ki jih je dobil preko 350 tisoč evrov? Pričakoval bi vsaj polovični odstop. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Na vrsti je predstavnik Vlade gospod Darko Stare, državni sekretar, če želi.

DARKO STARE: Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Potem pa predlagatelj gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik.

Še zadnjič danes. Če nekako strnem razpravo, ki smo ji bili danes priča, veseli me, da

se vsi kolikor toliko zavedamo vsaj tega problema terorizma. Veseli me predvsem seja, ki smo jo imeli pretekli teden, skupna seja odborov za notranje zadeve in za pravosodje, ki je bila res s strani opozicije in koalicije konstruktivna in kjer smo prvič dobili odgovore oziroma zagotovila, da vlada pripravlja protiteroristično zakonodajo. Če bo ta pripravljena in bo taka, kot mora biti, jo bomo seveda tudi mi podprli. Še vedno smo pa mi predlagali to, seveda smo predlagali tudi pred to sejo to spremembo Kazenskega zakonika, ker menimo, da je tudi na področju kazenskega zakonika treba nekaj spremeniti. Prej je gospod Zorčič dobro analiziral te naše člene, z marsikakšnim pomislekom bi se lahko strinjal, pa vendarle imam tukaj odgovor, ko je dejal, da je že sedaj inkriminirano, ko piše v 111. členu, da se kaznuje tisti, ki spodbuja drugo osebo k storitvi kaznivih dejanj. Mi predlagamo še dodaten odstavek, kjer piše, kdor spodbuja k načrtovanju kaznivih dejanj. Po našem mnenju sta to dve ločeni zadevi, ker lahko ista oseba najprej spodbuja k načrtovanju nekoga; potem pa, ko so te zadeve skozi, lahko nekoga spodbuja k storitvi kaznivih dejanj, ki so bila seveda že prej načrtovana.

Veste, govoriti o človekovih pravicah je delikatno, sploh če govoriš s figo v žepu oziroma če besedo človekove pravice prilagajaš svojim potrebam. Govoriti o človekovih pravicah, ki bi bile mogoče kršene, če bi implementirali to zakonodajo, kljub temu, da sem dejal, da ne gre za to, da bo šlo v tej smeri, da bomo nadzorovali vse povprek in vse. Po drugi strani vas ne moti kršitev človekove pravice aktualnega pravosodnega ministra, ki jo je naredil do bivšega premierja. Ko govorimo o človekovih pravicah, lahko povežem s tem, ko vas je motilo, da črtamo besedo "hudo" krši ustavne pravice. Kaj je kršiti človekove pravice oziroma nekdo, ki namerava storiti teroristično dejanje, povezano s tem, da hudo ogrozi ustavne temelje. Verjamem, da imate tukaj nekateri hude probleme, če bi to besedo "hudo" vzeli ven, ker – kaj pomeni hudo ogroziti ustavne temelje? Ali je to, da zapelješ cisterno, polno bencina, v Državni zbor ali je hudo ogroziti ustavni temelj – glasovati za odvzem mandata enemu od poslancev protizakonito, protiustavno in imaš potem to razveljavljeno. Tukaj verjamem, da imate tudi zaradi tega hude težave s tem, kaj je hudo ogroziti ustavni temelj neke države, druge države, domače ali pa mednarodne organizacije. Jaz verjamem, da bomo to zakonodajo, ki jo pripravljate, kmalu dobili. Verjamem, da Slovenija izvaja vse preventivne ukrepe na področju terorizma, ker drugega, kot da verjamem in upam, mi tako ali tako ne ostane. Vendar pa na splošno situacija, v kateri smo, ko varnost jemljemo kot nekaj samoumevnega, ko smo prepričani, da se nam nič ne bo zgodilo, ker citiramo takšne in drugačne, da smo varna država. Te ocene bi se krepko spremenile, če takrat Zagrajskemu ne bi preprečili terorističnega napada, ki ga je nameraval narediti na eno od

vladnih poslopij. Drugače bi verjetno govorili tudi, če ne bi takrat preprečili enemu od albanskih državljanov glede tiste cisterne, o kateri je že prej gospod Tonin govoril.

Treba bo določiti smer, v katero bo šla Slovenija. Ali se bomo te zadeve zavedali, ali bomo tudi kaj postorili na področju dviga obrambnega proračuna in seveda proračuna za policijo; ali pa naredimo verjetno najcenejšo varianto, kar jo lahko glede varnosti naredimo. To so ne nazadnje naredili tudi v Butalah, primerjava ni naključna. Kaj so tam naredili? Na meje države napišimo na tablo Sovražniku vstop prepovedan.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Čas za razpravo še ni potekel in nam Poslovnik omogoča še en krog. Želi kdo razpravljati? Prosim, da se prijavite.

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite, 5 minut.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Res je, najprej sem se od te razprave nekako celo odpovedala, misleč, da bo potekala res v nekem duhu, ki odraža čas, v katerem živimo. Pa vendar temu ni bilo tako, zato je prav, da povem tudi sama nekaj besed. Poglejte, banalizirati tako perečo problematiko, kot je teroristična vojna, ki je; to tematiko tako banalizirati s tem, da se to dogaja nekje daleč stran in da ni tako hudo in da naša država ni ogrožena – to je nesprejemljivo. Upam, da posledica – posledica je namreč, da bomo ostali neučinkoviti, ker pač tega ne boste podprli; vaši zakoni, ki jih pripravljate, pa tako in tako ne vem, če bodo sploh kdaj ugledali luč sveta, glede na dinamiko vašega dela. Se bojim, da vam ne bo enkrat žal, če se bo karkoli zgodilo v naši državi. Ampak takrat – jaz upam, da nas posluša javnost – da ne bo bilo izrečeno, Državni zbor ni sprejel ustreznih ukrepov. Ne, koalicija ni sprejela ustreznih ukrepov in to poudarjam, ker name ta odgovornost zagotovo ne bo padla in je tudi nočem imeti na duši. Zato vas nekako pozivam ... Veste, ko so vaši kolegi razpravljali, spoštovani predstavnik SMC, sem bila jaz tiho in nisem klepetala. Če se imate za pogovoriti, jaz bi res rada končala razpravo, čeprav sem mogoče moteča za koga. Ko boste pritiskali na gumb o tem, da dovolite, da gre ta zakon samo naprej v proceduro in da ga lahko še dodatno spremenite; in absolutno je prav, da se razpravlja tudi o stvareh, kjer mislite, da niso najbolj rešene, pa vendar pomenijo korak naprej. Da nekaj ni v redu, so nas opozorili organi pregona, saj se tega ni spomnila Slovenska demokratska stranka. Ko boste pritiskali na svoje gumb, imejte v mislih, da se je tudi Slovenija znašla na zemljevidu skrajnežev. Tudi mi smo tam vrisani in če jim je verjeti, kar glede na potek dogodkov ni dvoma, potem je samo še vprašanje časa. Glede na grozote, ki se dogajajo, tega ne bo manj, če ne bomo

naredili vsega, da bomo to preprečili; samo še stopnjevalo se bo. Tudi to imejte v mislih. Ta trenutek mogoče res ne gre za Slovenijo, ampak s tem pritiskom na gumb, na pravi gumb bomo pomagali tudi tistim državam, ki se že soočajo s temi grozotami. In upam, da bo tudi druga država slej ko prej pritisnila na te gumb, da se to ne bo dogajalo pri nas.

Ko govorimo o človekovih pravicah in strpnosti, to itak vsi dobro vemo, da vam to pride samo prav ob določenih trenutkih. Včeraj, na primer, je bil pomembnejši etični kodeks kot kršenje človekovih pravic, pa je šlo tudi za naše državljane – in predvsem za naše državljane. Ampak ko govorimo o človekovih pravicah, skrajnejših in terorizmu, potem se morate dobesedno zamisliti, o kakšnih pravicah govorite. Ni pravic za jemanje življenj, ni človekove pravice za to ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanja. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O SODELOVANJU MED DRŽAVNIM ZBOROM IN VLADO V ZADEVAH EVROPSKE UNIJE.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina enaindvajsetih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina enaindvajsetih poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospe Anji Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoča, hvala lepa za besedo. Kolegice in kolegi!

17. člen Pogodbe o Evropski uniji določa, da mora biti član Evropske komisije izbran izmed državljanov vsake članice na podlagi svoje usposobljenosti in zavzetosti za Evropo, izmed oseb, katerih neodvisnost je nedvomna. Enake kriterije, kot jih mora izpolnjevati član Evropske komisije, mora po analogiji izpolnjevati tudi kandidatka oziroma kandidat za člana Evropske komisije. Postopek imenovanja slovenskih kandidatov ali kandidatki oziroma kandidatov za člana Evropske komisije v slovenskem pravnem redu ni urejen. V skladu s četrtem odstavkom 153. člena Ustave Republike Slovenije mora vsak posamični akt in dejanje državnega organa temeljiti na zakonu ali zakonitem predpisu. V skladu z 22. členom Ustave Republike Slovenije mora biti vsakemu zagotovljeno enako varstvo pravic v postopkih

pred državnimi organi, kar pa tudi pomeni določitev vsaj minimalnih kriterijev za postopek, po katerem bo kandidat, ki izpolnjuje pogoje, tudi izbran. Vprašanje, ki se nam postavlja od 31. 7. 2014 naprej, pa je, ali smo zadovoljni z obstoječo ureditvijo, ali bolje rečeno neureditvijo. In odgovor, za katerega si upam trditi, da smo nekako v tej dvorani enotni, je seveda ne. Zato smo v Slovenski demokratični stranki pripravili Predlog zakona o dopolnitvah Zakona sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije, ki na ustrezen način določa minimalne kriterije ter definira postopek kandidiranja za funkcijo evropskega komisarja. Temeljni cilj našega predloga zakona je ureditev postopka imenovanja slovenskih kandidatov z namenom natančne opredelitve posameznih faz predlaganja in s tem zagotavljanje večje transparentnosti postopka. Za zmanjšanje demokratičnega deficita, ki se često očita v postopkih imenovanja funkcionarjev EU iz držav članic, želimo uporabo tega postopka razširiti tudi na druge postopke iz zbora predstavnikov Republike Slovenije v institucijah Evropske skupnosti, če drug zakon tega ne določa. Načela, ki jih predlog zasleduje, so transparentnost, zagotavljanje zakonitega postopka pri izbiri kandidata, aktivno sodelovanje zakonodajne veje oblasti in interes javnosti. Predstavljena novela zakona je pravzaprav nezahtevna. Vsebuje vsega 4 člene, v postopek imenovanja pa vnaša potrebno jasnost, red in zagotavlja transparentnost. Ker v Slovenski demokratični stranki želimo ob noveliranju zakona tudi čim širšo razpravo z namenom iskanja optimalnih rešitev, novelo zakona vlagamo po rednem postopku v treh branjih. Časa za vsebinsko razpravo in iskanje najboljših rešitev bo tako še dovolj. Danes pa je naša naloga zgolj to, da ob izraženem splošnem strinjanju zakon spravimo v proceduro in omogočimo, da skupaj zapremo neprijetno zgodbo, ki se je odprla v obdobju menjave zadnjih dveh vlad. V nadaljevanju razprave bom predstavila tudi nekaj konkretnih rešitev, ki jih spremembe zakona prinašajo, in tudi to, zakaj bi bilo prav, da predlog podpre tako koalicija kot opozicija.

Da zaključim, spoštovani. Gre za prvo razpravo. Gre za vprašanje, ki ga je treba urediti. Gre za smer rešitve, s katero se vsi strinjamo, in gre za trenutek in čas, ki je primeren za soglasje o večji transparentnosti imenovanja slovenskih predstavnikov v institucijah EU. Slovenci in Slovenki si ne želijo, da bi jih pred evropsko javnostjo morale skrbeti za usodo v zakulisnih vladnih sobanah imenovanih kandidati. Da bi trepetali, ali bodo tako postavljeni kandidati sploh razumeli vprašanja in odgovorili s primernimi vsebinskimi odgovori. Ne. Vsi skupaj želimo s samozavestjo prisluhniti kvalitetnemu odgovoru, ki jih bo na evropskem parketu javnosti sporočala slovenska kandidatka ali kandidat, in za čigar vsebino bomo stali tudi vsi Slovenki in Slovenci. V SDS bomo seveda

glasovali za drugo varianto. Državljanke in državljani pa od vas pričakujejo, da se nam pri tem tudi pridružite. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade gospe Dragoljubi Benčina, državni sekretarki Ministrstva za zunanje zadeve.

DRAGOLJUBA BENČINA: Spoštovana predsedujoča, hvala lepa za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije pozdravlja vsakršno namero o ureditvi imenovanja slovenskega kandidata za člana Komisije. Slednje je tudi jasno zapisala v svojem koalicijskem sporazumu. Naš cilj je dogovoriti transparenten postopek, upoštevajoč merila, kot jih določa 17. člen Pogodbe o Evropski uniji, in sicer da je kandidat državljan države predlagateljice ter da je izbran na podlagi svoje splošne usposobljenosti in zavezanosti za Evropo med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna. Nova Evropska komisija, kot veste, je nastopila 1. novembra lansko leto. Njen mandat traja 5 let, zato si je vlada v tem obdobju nameravala vzeti čas za ustrezno razpravo o spremembi zakona, ki je zelo pomemben in ki med drugim ureja tudi imenovanje slovenskega kandidata za člana komisije. V Sloveniji se je do sedaj v zvezi s postopkom imenovanja člana komisije uporabljala pravna praksa, skladno s katero je bilo imenovanje kandidata za člana komisije predmet politične presoje predsednika Vlade, upoštevajoč že prej omenjene določbe. Pri opredeljevanju tega postopka se je izhajalo iz narave funkcije komisije ter odnosa med njo in njenimi člani ter vladami držav članic, kot to opredeljuje Pogodba o Evropski uniji. Takšno prakso pozna večina drugih držav članic, res pa je, da imajo nekatere drugačno prakso. Ker pa se vlada želi izogniti zapletom pri imenovanju slovenskega kandidata v prihodnje, ocenjuje, da je to vprašanje smiselno urediti. Vlada je proučila predlog zakona skupine poslancev in meni, da so predlagane rešitve korak v pravo smer. Kljub temu, da je imenovanje članov komisije v večini držav članic še vedno v pristojnosti vlade ali celo predsednika Vlade samega, se strinjamo, da se pristojnemu odboru Državnega zbora da možnost opraviti zaslišanje kandidata za mesto komisarja, vendar v tem primeru vlada na poročilo in obrazloženo mnenje tega odbora ni vezana; podobno kot je to pri zaslišanju bodočih veleposlanikov. Hkrati se tudi strinjamo, da končno odločitev svoje izbire obrazloži. Takšno je tudi mnenje predlagateljev poslanske skupine.

Vlada ima sicer nekaj pomislekov glede nekaterih specifičnih predlogov, kot jih predlaga skupina poslancev in kot je razvidno iz besedila članov in obrazložitve predloga zakona. Predlagani postopek ne pomeni izvrševanje drugih predpisov EU, kot je navedeno v novem

predlogu prvega člana. Predlagano besedilo ureja notranje postopke vlade, kar ni predmet tega zakona, saj ta postopek določa Zakon o Vladi RS in Poslovnik Vlade Republike Slovenije. Predlog zakona bi se moral osredotočiti le na obveznosti vlade v omenjenem postopku v razmerju do državnega zbora.

Naj bi se predlagani postopek tudi smiselno uporabljal za predlaganje ali imenovanje predstavnikov Republike Slovenije s strani vlade, citiram, "v organe in organizacije, ustanovljene na podlagi predpisov Evropske skupnosti, v kolikor drug zakon ne določa drugače"; kar je zapisano dokaj nejasno in nepravno, verjetno netočno. Natančno obrazložitev mnenja lahko podamo tudi v nadaljevanju.

Spoštovani poslanke in poslanci! Zakon, katerega danes dopolnjujete, je politično, kot sem že na začetku rekla, izredno pomemben. Vlada zato podpira nov predlog zakona, ki bi upošteval prej omenjene pomisleke; hkrati pa je naveden zakon pravno zelo zahteven, zato je po naši oceni treba njegove spremembe temeljito preučiti, predvsem s pravnega vidika. Spoštovani, najlepša hvala za vašo pozornost. Lahko pa še kasneje podrobneje obrazložim naše pomisleke. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Desus bo predstavila gospa Marinka Levičar. Izvolite.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav gospe državni sekretarki in vam, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Desus se strinja s predlogom zakona, ki bo razširil sodelovanje med Državnim zborom in Vlado. K temu nas je prepričalo dogajanje ob lanskoletnem postopku imenovanja kandidatke za članico Evropske komisije. Zato smo se že ob sestavljanju koalicijskega sporazuma zavzemali za dopolnitev Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado. Prav zato se zavzemamo tudi za uresničitev sklepa, ki ga je sprejel Odbor za zadeve Evropske unije na 2. seji 17. 9. 2014, ki se glasi: Odbor predlaga, da se pripravi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije, ki bo v postopek imenovanja člana Evropske komisije iz Republike Slovenije vključeval Državni zbor Republike Slovenije kot neposredno izvoljen predstavniški organ vseh državljanek in državljanov. V Poslanski skupini Desus smo enotni prepričanju, da je treba Državni zbor vključiti v postopek izbire kandidatov za komisarja, kar smo na seji odbora tudi jasno izrazili. Zakon, ki ga obravnavamo, ureja postopek imenovanja, natančno opredeljuje posamezne faze predlaganja, zagotavlja transparentnost in večjo demokratičnost. Ta postopek naj bi se uporabljal

tudi za predlaganje ali imenovanje predstavnikov Republike Slovenije v organe ali organizacije, ustanovljene na podlagi predpisov Evropske unije, če drug zakon ne določa drugače. Po predlogu zakona, ki ga obravnavamo, bo vlada izbrala enega ali več kandidatov in predlog posredovala odboru Državnega zbora, pristojnemu za zadeve Evropske unije. Odbor bo kandidate zaslišal, sprejel poročilo, ki mora biti obrazloženo za vsakega izmed kandidatov, in ga posredoval Vladi. Vlada pa ni vezana, da tega kandidata oziroma to poročilo tudi sprejme. Končno predlaganje mora biti izrecno v pristojnosti Vlade. Tako se bo zagotovilo spoštovanje 16. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije, in sicer da Vlada sprejema sklepe in odloča z večino glasov vseh članov. Odločitev o izbiri pa mora Vlada obrazložiti.

Ker Poslanska skupina Desus zagovarja transparentnost in demokratičnost postopka pri izbiri kandidata ter sodelovanje zakonodajne veje oblasti, se strinjamo s predlogom večfaznega postopka. Trdno smo prepričani, da tako pomembno odločanje nikakor ne sme biti zgolj v domeni Vlade. Zato se nam poslancem Desusa predlog zakona, ki sledi sklepu Odbora za zadeve Evropske unije, zdi primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matjaž Nemeč. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala, predsedujoča. Spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice, dragi kolegi!

Socialni demokrati pozdravljamo razpravo o spremembah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado o zadevah Evropske unije. Prav v luči zadnjega leta smo bili ob postopku imenovanja komisarja priča razmeram, ki so nakazale potrebe po večji dovršenosti postopkov. Medla oziroma premalo dorečena vloga Državnega zbora pri izbiri in potrjevanju kandidat in kandidatov za komisarsko mesto pa se je izkazala kot tisti manjkajoči element, ki ga moramo pri novi ureditvi nadgraditi. Ob tem pa ne moremo mimo vprašanja, ki se sestavlja samo po sebi, ali namero predlagatelj vidite v luči vsebinskih premislekov, ki terjajo vzpostavitev večje vloge Državnega zbora pri teh postopkih; ali pa gre samo za političen odziv na pretekle dokaj ponesrečene poizkuse pri zadnjem imenovanju kandidatke oziroma kandidata Republike Slovenije za komisarsko mesto. Že dejstvo, da pobudniki teh sprememb – po drugi strani so predlogi ustavnih sprememb – želijo okrniti vlogo Državnega zbora pri postopkih imenovanja vlade, nam poraja tovrsten dvom. Te spremembe med drugim želijo zaslišanja kandidatov za ministre ob oblikovanju nove vlade oklestiti, ko jim nekako pripenja vlogo instrumenta, ki stoji na poti do hitrega

oblikovanja vlade. Ob tem časovnem aspektu se skriva velika past, ko se vsebinska razprava daje na raven potrate časa, ko se Državnemu zboru odreka vlogo vpogleda v vsebino in smernice posameznega resorja v oblikovanju nove vlade, kot tudi tistega, ki presodi primernost kandidata za ministrsko funkcijo; se mu odreka njegova primarna vloga pri oblikovanju vlade. To je po našem mnenju nevaren maneuver, ki lahko sproži elementarno reformulacijo že tako krhkega ravnotežja med Vlado in Državnim zborom. To neskladje v nameri predlagatelja, ki sicer pri dveh različnih postopkih svoje obrazložitve in argumente postavlja na popolnoma različni pol, ne vidimo kot dobro popotnico k nadaljnji razpravi ob tovrstnih vprašanjih. Pa vendar ne želimo in ni namen danes na tem mestu iskati vseh črnih lis, ki jih bomo morali v luči širnega konsenza v okrepitvi Državnega zbora odpraviti. Zato naj naša opozorila spremembam ne zvenijo kot nasprotovanje iz političnih razlogov, temveč kot dobronamerno iskanje skupnega soglasja, ki bo spremembam dal ne samo zakonsko, temveč širšo legitimiteto. Ko gre za predlagane spremembe, smo Socialni demokrati prepričani, da je pot izbire, kjer vlada prične postopek pri imenovanju tako, da izbere eno kandidatko oziroma kandidata in jo oziroma ga predlaga odboru, pristojnemu za Evropske zadeve, prava. V primeru, ko ni mogoče, lahko vlada izjemoma predlaga več kandidatki oziroma kandidatom, pri čemer mora dosledno upoštevati uravnoteženo zastopnost obeh spolov. Ob tem opozarjamo na predlog, da mora vlada predlagati kandidatke ali kandidate za člane Evropske komisije na redni seji, ki je verjetno plod preteklega postopka. Pa vendar ustaljene prakse, tudi Evropske unije, kažejo, da nas lahko kratek časovni rok, v katerem bi nas predsednik komisije v potrjevanju kandidatov, pri tem lahko omejeval. Tega opozorila ne gre jemati kot iskanje stranpoti, temveč premislek, da postopki nemalo kdaj terjajo hitro reakcijo. Če bomo imeli primeren varnostni ventil, tudi v večji vlogi Državnega zbora, se lahko slabim praksam tudi na račun fleksibilnosti izognemo. Če bi se odločili, da vseeno sprejmemo to spremembo, se jo moramo dobro zavedati in jo upoštevati pri imenovanju prihodnje komisije; tudi vsled dobre komunikacije z Evropsko komisijo, ki naj bo seznanjena s časovnico postopkov. Prav tako je na mestu premislek, kakšno dikcijo uporabiti pri predlaganju ali imenovanju predstavnikov Slovenije v organe ali organizacije, ustanovljene na podlagi predpisov Evropske skupnosti. Ne gre za neko stilsko kaprico, temveč za jasno pozicioniranje in dikcijo, ki določa ustaljene postopke, skladne s predpisi Evropske unije. Socialni demokrati načeloma predlog zakona podpiramo. Želim, da zakon ni samo političen odsev na podlagi preteklih izkušenj, temveč vsebinski akt, ki bo oblikovan na podlagi argumentirane razprave. Ta naj ne gre v smeri krpanja lukenj, temveč premisleka, ki bo vlogo Državnega zbora in njegovo legitimiteto krepil ne

samo v luči teh sprememb, temveč tudi pri drugih postopkih in vsebinah. Zato pričakujemo, da bomo na podlagi vsebinske razprave – in ne merjenja političnih moči – predlog dopolnili in ga spremenili v dobro popotnico pri tovrstnih postopkih za naprej. Hvala lepa.

PODPREDESNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavil Luka Mesec. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovana podpredsednica, spoštovani zbor, hvala za besedo!

V postopku imenovanja Evropske komisije se zelo jasno razkriva demokratični deficit Evropske unije. Pomanjkanje demokratičnosti se pokaže na vsaj dveh ravneh. Po eni strani na ravni države članice, kjer se kandidate predlaga; po drugi strani na ravni Evropske unije, kjer pride do sestave komisije. Mislim, da je za ocenjevanje zakonskega predloga treba vsaj na kratko pokomentirati evropsko raven problema. Čeprav ima zdaj pri imenovanju formalno vlogo tudi Evropski parlament, ki na koncu potrdi kandidate ali pa jih zavrne, je jasno, da gre tukaj za politično kuhinjo. Parlament namreč večinoma potrjuje le zakulisne dogovore. Dejstvo je, poleg tega, da je vloga Evropskega parlamenta, ne odpravlja tega deficita, ker v tem mehanizmu ni nobenih vmesnih členov. Gre za to, da 507 milijonov ljudi iz 28 držav, med katerimi so ogromne razvoje in kulturne razlike – pomislite recimo na razliko med Luksemburgom in Belgijo –, izvoli 751 poslancev po nacionalnih kvotah. Evropski parlament je na koncu popolnoma odtujen organ, ki je za povprečnega državljana Evrope praktično nedosegljiv. Posledica tega je ekstremno nizka volilna udeležba, ki zadnja leta celo pada. Zato je načeloma z vidika demokratičnosti praktično vseeno, ali Evropski parlament potrjuje te kandidate, ali pa jih ne. Dejstvo je tudi, da postaja vloga Evropske komisije vse bolj problematična. Evropska unija ima trenutno tripartitno delitev oblasti med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo. Parlament približno ustreza ameriškemu Kongresu, Svet pa ameriškemu Senatu. Primerjavo z ZDA omenjam zato, ker si Evropska komisija zadnje čase prisvaja vse večje funkcije in njen položaj v praksi postaja podoben položaju ameriškega predsednika z administracijo. Komisija tako ni več samo organ, ki predlaga in izvršuje uredbe in direktive, ki jih sprejemata Svet in Parlament, ampak v resnici postaja sama svoj zakonodajalec. Omeniti je treba dva zelo problematična primera, ki kažeta na to sporno dejstvo. Prvi je vseevropski, drugi pa je slovenski.

Če grem najprej na evropski primer. Evropska komisija je vodila pogovore o čezatlantskih investicijskih sporazumih v popolni tajnosti. Šele pod izjemnim pritiskom javnosti, ki

smo ga videli v zadnjih letih, je razkrila izhodišča za pogajanja z ZDA v okviru sporazuma TTIP in sporazuma TISA, ki pokriva storitve in je zato še bolj nevaren za javni sektor in socialne pravice državljanov Evrope in Slovenije. Zaradi takih procesov je pomembno, kdo je slovenski član komisije in kako ga imenujemo, kar je predmet tega predloga zakona. Dejstvo je, kar kaže raziskava Jožeta P. Damijana, da državam, kot je Slovenija, ta dva sporazuma ne prinašata nobenih prednosti; prinašata pa slabosti. Med drugim izgubo delovnih mest v dveh ključnih sektorjih – v kmetijstvu in farmaciji. Kmetijstvo je socialno in okoljsko že tako najbolj občutljiva panoga, farmacija pa je paradni konj Slovenije. Že sporazum s Kanado je izrazito neugoden za proizvajalce generičnih zdravil. In če pogledamo na to malo širše kot na Slovenijo, je to tudi svetovni razvojni in humanitarni problem. Z ohranjanjem in podaljševanjem monopola zahodnih korporacij nad zdravili se povečuje število ljudi, ki bi jih sicer lahko zdravili, a jih zaradi predragih zdravil ne moremo. To je samo ponazoritev tega, kako velike pristojnosti si jemlje Evropska komisija. Nobena tolažba za to ni, da bo sporazum nekoč prišel v ratifikacijo v Državni zbor. Rad bi videl tiste junake med vami, ki bi si upali zavrniti tak sporazum, ki ga bodo potrdile Evropska komisija, ZDA in najmočnejše države Evrope. Zato je nujno potreben vpliv na samo komisijo in ta hip nam na žalost ne ostaja veliko drugega kot vpliv na to, kdo iz Slovenije je komisar.

In če gremo še na slovenski primer. Zelo pomembno je, da je imenovanje demokratično in da je za člana komisije tudi obvezujoče. Zadnje tedne se veliko govori o izbrisu malih delničarjev NKBM in imetnikov obveznic decembra 2013. Kot vemo, sta se vlada in Banka Slovenije pri tem sklicevali na dokument, imenovan sporočilo oziroma smernice. Slovensko ustavno sodišče zdaj preverja status tega dokumenta pri EU, kar je popoln absurd. V Sloveniji se točno ve, kaj je ustava, kaj je zakon, kaj je podzakonski akt. Tukaj pa imamo Ustavno sodišče, ki ne more ugotoviti, kaj je uredba, kaj je direktiva in kaj je sporočilo. Dejstvo, da se kaj takega sploh zgodi v nekem sistemu, ki zase trdi, da je pravna država, je sramotno. Vendar je hkrati realnost, ki odraža dejanski položaj Evropske komisije in njen demokratični deficit. Slovenija je živ dokaz, da ima Evropska komisija moč, da državi vsili, da v svojo zakonodajo vgradi neko sporno rešitev, ki je nista sprejela niti Svet Evropske unije niti Evropski parlament. S tem si Evropska komisija postavlja svoje lastne zakone. In kar je še huje, namesto da bi drugi organi to preprečili ali bi vsaj naša vlada protestirala, ji uspe take predpise uresničevati tudi v praksi. Zato niti slučajno ni vseeno, kdo je član komisije iz Slovenije; in si moramo zagotoviti primeren način imenovanja, ki bo tega kandidata obvezoval, da bo deloval v dobro slovenskih državljanov in v dobro državljanov Evropske

unije nasploh; ne pa, da postane še eden od členov Leviatana, ki se imenuje Evropska komisija.

Zdaj prehajam na nacionalno raven imenovanja kandidatov za člane komisije in na očiten demokratični deficit. Če začnem z oceno predloga, predlagatelj je predlagatelj naslednji mehanizem. Vlada Republike Slovenije bi izbrala enega ali več kandidatov, sledilo bi zaslišanje na Odboru za zadeve Evropske unije, ki bi podal obrazloženo mnenje o kandidatih, ki pa bi bilo za vlado neobvezujoče. Kandidata ali kandidatko bi potem predlagala Vlada. Pogoj je, da se o tem odloči na redni seji, kar je napredek; ampak še vseeno se diskrecija tukaj prepušča Vladi, Državni zbor poda samo mnenje. Če prav razumem, je Vlada naklonjena tej rešitvi, se pa ne strinja s tem, da bi na ta način izbirali kandidate tudi za druge funkcije, na primer v Evropski investicijski banki in na Evropskem računskem sodišču. Torej imamo tri vprašanja. Prvič, ali je sedanja ureditev dobra? Drugič, ali bomo s tem, da Odbor za zadeve Evropske unije daje svoje mnenje, ki pa ga Vladi ni treba upoštevati, dejansko naredili napredek na področju demokratičnega primanjkljaja? In tretjič, ali bo nov način, kakršnegakoli bomo že uzakonili do konca obravnave, primeren tudi za izbiro kandidatov drugih funkcij, ne samo komisarjev? Prvo vprašanje, se pravi vprašanje, ali je sedanja ureditev dobra, je seveda retorično, kar se je pokazalo tudi v praksi. V Sloveniji smo videli vlado v odstopu – vlado v odstopu, ki je nenadzorovano imenovala za kandidatko kar svojo predsednico in svojega zunanjega ministra; in to na seji, kjer ni bilo treba glasovati z večino glasov vlade, kot da bi odločali o kakšnem pločniku v Stražišču pri Kranju. Ker v visoki evropski politiki izvajajo ritual, ki naj daje videz demokratičnosti, skoraj vedno kakšen komisar odleti. Tokrat smo bili iz očitnih razlogov šibki člen v Sloveniji. Zato nosita krivdo prejšnja in sedanja vlada, ampak to je nepomembno, kajti blamaža je bila vseslovenska. Sedanja ureditev torej ni dobra, vprašanje pa je, ali je predlagana rešitev kaj boljša. Naša ocena v Združeni levici je, da gre za kozmetični popravek. Seveda je bolje, da se kandidati predstavijo Odboru za zadeve Evropske unije in da Vlada o tem odloča z navadno večino, ampak Vlade tukaj še vedno popolnoma nič ne zavezuje. Dejstvo je, da mnenje Odbora za zadeve Evropske unije ni v pravnem smislu nič bolj obvezujoče kot javno mnenje. Vemo, da odbori Državnega zbora sprejmejo marsikaj, česar vlada potem ne uresniči. Državni zbor je torej v obstoječem predlogu predlagatelja samo formalno vključen. Resnično pa bo vključen, če bo dejansko odločal o kandidatih. V Združeni levici zato razmišljam o dveh alternativnih rešitvah, ki jima lahko rečemo začasna in trajna. Začasna rešitev bi bila, da vlada predlaga kandidate, ki se predstavijo matičnemu odboru, matični odbor nato predlaga določeno število kandidatov,

Državni zbor pa jih na koncu izbere. To je pravilno zaporedje. Od izvršilnega organa k neposredno izvoljenemu organu. Vlada je tista, ki predlaga; Državni zbor je tisti, ki odloči. Trajnejša rešitev oziroma radikalnejša rešitev pa bi lahko bil neke vrste referendum za izbiro kandidata za komisarja. Če so tukaj problem stroški, bi ga lahko izvedli na elektronski način, kar bi lahko bil v Sloveniji pilotni projekt elektronske demokracije.

Nazadnje pa bi se rad opredelil do dileme, ki se je postavila Vladi. Ali je to primeren način za imenovanje slovenskih članov v drugih institucijah Evropske unije – Evropske investicijske banke in Evropskega računskega sodišča? Začel bi z dvema primeroma. 1. januarja je začel delovati enotni reševalni odbor, ki je ena od glavnih institucij, ki bodo odločale o sanaciji bank v Evropi v okviru nove bančne unije. Države članice so svoje člane imenovale prejšnji teden, močno pa dvomim, da poslanci v tej dvorani vemo, kdo je bil imenovan in po kakšnih kriterijih. Morda to vedo tisti poslanci, ki so se udeležili Odbora za zadeve Evropske unije, ampak še vseeno; večina v tej dvorani ne ve, kdo je slovenski član enotnega reševalnega odbora, torej ene od glavnih institucij, ki bodo odločale o sanaciji bank v Evropi. Tu se kaže demokratični deficit na nacionalni ravni. Drug primer pa sta slovenska člana Evropske investicijske banke in Evropskega računskega sodišča. To sta trenutno dva zaslužna politika, gospod Rop – nekdanji premier, in gospod Cvikl – nekdanji minister. Zdaj se je treba odločiti, ali naj bodo ti položaji rezervirani za odslužene politike, ali pa jih bomo naredili dostopne tudi drugim kandidatom. V Združeni levici menimo, da morajo tudi zanje veljati določeni demokratični standardi. Res je sicer, da Evropsko računsko sodišče in investicijska banka nista politična organa, a vendarle nista nevtralna in sta zelo vplivna. In tudi na tem nivoju je zato pomembna demokratizacija, zato menimo, da bi morali demokratizirati tudi ta dva postopka.

Pod črto – v Združeni levici bomo predlog podprli, ker gre za prvo obravnavno. Strinjamo se z dvema rešitvama. Prvič, z dopolnitvijo 1. člena, ki ga predlaga predlagatelj, to je, da se obširneje opredelijo akti in predpisi, glede katerih mora Vlada obveščati in pridobivati mnenje Državnega zbora. Podpiramo to, da je Državni zbor bolj vključen v te zadeve. In drugič, strinjamo se z duhom, da je treba način, postopek imenovanja kandidata za komisarja demokratizirati. Mislimo, da je trenutna rešitev, ki jo vsebuje predlog, še na ravni kozmetične spremembe; ampak upamo, da bomo skozi debato prišli do kakšnega konkretnejšega zaključka. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavila gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog dopolnitev zakona, ki ga obravnavamo, to je Zakon o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije, ureja razmerje med zakonodajno in izvršno vejo oblasti pri zakonodajnih in političnih odločitvah, o katerih se odloča v Evropski uniji. Zakon je bil sprejet pred 11 leti in razumljivo je, da so se v tem času pokazale pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti. Zagotovo je ena večjih pravnih praznin na področju urejanja razmerij med Evropsko unijo in Slovenijo imenovanje slovenskega kandidata za člana Evropske komisije. Treba je namreč urediti sam postopek predlaganja kandidata po posameznih fazah, zato pozdravljamo pobudo za razpravo o tem vprašanju. Tudi Vlada v svojem mnenju k predlagani noveli zakona navaja, da je razprava o tem vprašanju potrebna in da je treba dati Državnemu zboru oziroma pristojnemu delovnemu telesu ustrezno vlogo pri imenovanju kandidata za evropskega komisarja. S takšnim stališčem soglašamo. Vsekakor je nujno, da vsakokratna vlada pri izbiri kandidatov v največji meri upošteva strokovno usposobljenost kandidatov za evropskega komisarja, znanje svetovnih jezikov in poznavanje institucij Evropske unije.

Za nas, krščanske demokrate pa je pomembno tudi vprašanje o kriterijih za izbiro kandidata, ki bi jih vlada v postopku predlaganja evropskega komisarja morala upoštevati. Namreč, razmerje političnih sil je v postopku izbire poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament bistveno drugačno od razmerja, kot ga politične stranke dosežejo na notranjih parlamentarnih volitvah. To se je pokazalo ob zadnjih volitvah v lanskem letu, ko so časovno sovpadle volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament z državnoborskimi volitvami. Znani so zapleti, ki so nastali v zvezi s predlaganjem kandidata oziroma kandidatke za evropskega komisarja. V Novi Sloveniji – krščanskih demokratih smo prepričani, da bi moral biti pri izbiri kandidatov pomemben kriterij uspeh posamične stranke na volitvah v Evropski parlament. Povedano drugače, kandidata za evropskega komisarja bi morala predlagati stranka, ki je zmagala na volitvah v Evropski parlament. Ta kriterij bi bilo treba zapisati v zakon, ki bi ga vsakokratna vlada morala upoštevati. V tej smeri krščanski demokrati napovedujemo tudi vložitev amandmaja v nadaljevanju parlamentarne procedure.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati bomo Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado o zadevah Evropske unije v prvi obravnavi podprli, saj menimo, da je dopolnitev zakona potrebna in da bo redni postopek obravnave omogočal dovolj

široko in argumentirano razpravo o nerazrešenih vprašanih na tem področju.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek bo predstavil gospod Jani Möderndorfer. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Že lansko leto, na Mandatno-volilni komisiji, ki je potekala 3. in 9. oktobra, je bilo več ali manj jasno pričakovati in samo še vprašanje časa, kdaj se bomo lotili tudi te teme. Najmanj, kar je, je prav, da se do nje opredelimo, kako in na kakšen način jo urediti. Še posebej ob tem, da v zadnjih treh imenovanjih, odkar smo stopili v Evropsko unijo, imenovali oziroma predlagali tudi svojega kandidata za komisarja, je več kot jasno, da smo kot država ravnali tako kot dve tretjini ostalih članic v Evropski uniji. In to je, da je to izključno v pristojnosti Vlade. Ne nazadnje to ni bilo nikoli in nikdar sporno niti za samo Evropsko unijo. Dejstvo pa je, da se vedno postavlja vprašanje, koliko in do katere meje vključiti tudi drugo vejo oblasti, v tem primeru parlament, da lahko sodeluje pri takšnem postopku, ker se je kopico vprašanj odprlo ob zadnjem postopku, ki je potekal v lanskem poletju. Omenil bom predvsem dva glavna pomisleka, ki se bosta verjetno razčlenjevala v nadaljevanju obravnave tega predloga zakona, ki ga je podala SDS. Z določenimi rešitvami je predvsem dvoje. Eno je tisto, ko si nekdo želi imeti kandidata za hearing v parlamentu zato, da preveri njegove sposobnosti v znanju jezikov in, kot je rekla moja predhodnica, v znanju in poznavanju organov Evropske unije ter tudi ostalih referenc, ki bi lahko bile dobrodošle pri opravljanju komisarske naloge, nastane zelo preprost problem. Prvič, bili bi edina država, ki bi opravili tako imenovani dvojni hearing v tem postopku, kajti tega ne pozna nobena evropska država. Še posebej pa se postavlja vprašanje, kaj bi ga v resnici zasliševali. Kajti v tisti fazi, kjer bi to opravljali, bi bil problem zaradi tega, ker takrat se niti ne ve, katero področje bi ta kandidat sploh zasedal, saj to področje ponudi šele šef komisije, ko so kandidati že znani in predlagani v izbor. Zato bi bilo lahko po naši oceni zgolj to, da ugotavljamo, ali je kandidat dovolj velik multipraktik, ki bi se spoznal na čim več in na čim širšo materijo, da bi bil lahko uporabljen za mogoče nekaj, česar niti ne vemo, kaj v resnici bi bil kandidat. Drug problem, ki se pojavlja pri takšnem postopku, pa je tudi problem, kaj v primeru, če bi se odločili v samem postopku, da se to izvede, in bi nekako pričakovali, da bi po tistem, ko bi že vedeli znano materijo, katero področje bi pokrival; če bi se odločili, da tak kandidat ni primeren ali ni prestal tovrstnega hearinga, lahko podrli cel sistem. Poznate, kako je to potekalo, vsaj v zadnji fazi, ko bi odločanje o tem, kdaj bi nastalo oziroma nova komisija lahko pričela z delovanjem, to premaknilo za tri, štiri mesece v

nek odmaknjen čas zaradi nekega nesoglasja ali odmika.

Ne smemo pozabiti tudi to, da imamo neka pravila, ki smo se jim zavezali že ob vstopu v Evropsko unijo, ko smo podpisali evropsko Pogodbo o delovanju Evropske unije, kjer so določene stvari več ali manj napisane, kdaj in kje ter pod kakšnimi pogoji posamezna članica vstopa in preko katerih organov. In več kot jasno je, da je vlada tista, ki komunicira z Evropsko komisijo, in ne parlament; sploh pa ne pri samem imenovanju in ne na ta način. Seveda nimamo nič proti temu, če se odgovorimo, da je v samem postopku parlament kot zakonodajna veja oblasti vključen kot neke vrste posvetovalni organ z Vlado, kjer Vlada predstavi svoje namere. Nikakor pa to ne more biti nek zavezujoč ali celo odločujoč argument, kaj bo v resnici Vlada naredila. Še zdaleč pa se mi zdi najmanj primeren kandidat stranke, ki zmaga na evropskih volitvah znotraj posamezne članice, kajti potem se pa sploh poruši argument, da je Vlada tista, ki Evropski komisiji predlaga člana, še posebej, če je razmerje moči v Vladi popolnoma drugačno. To smo videli tudi v zadnjem primeru, kako to zgloda, ko na evropskih volitvah volivci izrazijo voljo drugače od tistega, kar je dejansko v realnem stanju. Če se spomnite, je bila v zadnjem času ena redkost, ki je prej nismo poznali, to pa je, da je bila vlada praktično že v odstopu, ko so se zgodile evropske volitve. Pravzaprav sploh ni bilo nekega primerljivega vzorca, da bi se lahko pogovarjali o tem, kdo ima besedo in kdo ne. Vsi vemo, da tudi po naši obstoječi zakonodaji vlada, ki je v odstopu, mora opravljati vse obveznosti do zadnjega dneva, dokler ne nastopi nova vlada; z eno samo omejitvijo, da ne more predlagati novih zakonskih predlogov.

V nadaljevanju se bomo verjetno pogovarjali, upam, kako naj bi izgledalo; manj bi pa posvečal pozornosti, za katero si upam trditi, da smo jo izvedli predvsem slabo ob zadnjem imenovanju v škodo Republike Slovenije. Verjamem, da bodo razlogi, očitki in interpretacije takšne in drugačne. Mi bomo sodelovali v razpravi, kako reševati oziroma videti in izboljšati predlog, ki ga je podala SDS, zato da lahko pridemo do nekega skupnega konsenza, ki bo vzdržal v prvi vrsti tisto, kar smo se dogovorili z Evropo na podlagi evropske pogodbe in z našo obstoječo zakonodajo. Akt je primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Stranke Mira Cerarja bo predstavil gospod Kamal Izidor Shaker. Izvolite.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica, za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Področje evropskih zadev je bilo v zadnjih letih, saj v našem nacionalnem prostoru, precej odmaknjeno na stranski tir. To ne nazadnje dokazuje tudi predlog sprememb zakona, ki je danes pred nami in ga je predlagala naša opozicijska skupina SDS. Parcialne rešitve in ad hoc reakcije v zadevah Evropske unije so v marsikaterem pogledu v Republiki Sloveniji žal postale stalnica. V Poslanski skupini SMC smo zato mnenja, da se je treba začeti proaktivno posvečati zakonodajnim aktivnostim in političnemu dogajanju na evropski ravni tudi v okviru slovenskega parlamentarnega procesa. Evropski komisarji predstavljajo stebre izvršilne oblasti Evropske unije. Odgovorni so namreč za oblikovanje evropske zakonodaje ter tako predlagajo direktive, uredbe ter druge pravne akte. Poleg tega v sklopu dela komisije nadzirajo izvajanje evropske zakonodaje v državah članicah, zato je ključnega pomena, da mesta evropskih komisarjev zasedajo najboljši posamezniki in posameznice. Iz tega sledi, da je izbira oziroma postopek izbire komisarjev med najpomembnejšimi imenovanji funkcionarjev v instituciji Evropske unije. Ustrezna nominacija kandidata za komisarja v nacionalni državi je pomembna, saj se postopek izbire v državah članicah tudi začne. Postopek v zvezi s predlaganjem oziroma imenovanjem kandidatov in kandidatk za komisarje lahko avtonomno izvajajo države članice, iz katerih ti prihajajo. Pri teh postopkih sodelujejo različni akterji po različnih državah. Vlade imajo kot izvršni organi pri tem že v osnovi največ pristojnosti, določeno vlogo pa imajo tudi druge institucije, predvsem parlamenti in tudi predsedniki držav. Vpletenost zakonodajnega telesa v postopek imenovanja komisarskih kandidatov in kandidatk v državah članicah Evropske unije ni prevladujoč pristop. Parlamenti so v tovrstne postopke namreč vpleteni zgolj v osmih državah. Vendarle v Poslanski skupini SMC menimo, da mora z vidika transparentnosti in nadzorstvene vloge Državnega zbora v imenovanje slovenskega kandidata oziroma kandidatke biti vpleten tudi slednji. Ravno tako smo mnenja, da velja razmisliti o vpletenosti Državnega zbora v imenovanje nekaterih drugih predstavnikov Slovenije v institucije Evropske unije, vendar moramo k temu pristopiti premišljeno, natančno ter na podlagi ustreznih strokovnih analiz. Iz navedenega izhaja, da smo v Poslanski skupini SMC naklonjeni ureditvi področja, ki ga odpira predlog kolegov iz vrst SDS, čeprav menimo, da tokrat ponovno skušajo prehitovati tam, kjer to sploh ni urgentno; a konstruktivnih predlogov se poslanke in poslanci Stranke Mira Cerarja načeloma ne branimo, kot smo že nekajkrat tudi dokazali. Že ob začetku mandata smo poudarjali, da je obstoječi oziroma neobstoječi sistem imenovanja vprašljiv in pomanjkljiv. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije, ki ga obravnavamo

danes, do neke mere to področje ureja; pa vendar je treba opomniti, da se k tako imenovanim sivim področjem, ki bi morala biti že zdavnaj urejena v prejšnjih mandatih, ponovno pristopa parcialno. Ne glede na to bomo v tej fazi v Poslanski skupini SMC ta predlog sprememb zakona podprli, saj predstavlja korak v pravo smer. K ureditvi izrecnega področja, ki ga naslavlja obravnavani predlog, smo se v svojem sporazumu zavezali tudi koalicijski partnerji, kar smo dodatno potrdili tudi s sprejemom ustreznega sklepa, ki je bil že omenjen na 2. nujni seji Odbora za zadeve Evropske unije.

Kljub vsemu želimo v Poslanski skupini SMC poudariti, da z rokohitrskim predlogom nismo v celoti zadovoljni, kar bomo izpostavili tudi v nadaljnji razpravi. Na tej točki pa želim opozoriti zlasti na naše nestrinjanje z idejo, da bi vlada v državni izbor na predstavitev pošiljala več kot enega kandidata oziroma kandidatko; še manj pa s tem, da bi več kandidatov oziroma kandidatk predlagala novoizvoljenemu predsedniku ali predsednici Evropske komisije. Menimo, da je temeljna naloga vlade kot nosilca izvršne veje oblasti, da skladno z interesi Republike Slovenije in Evropske unije odgovorno izbere samo eno osebo. Ta izbor ni in ne sme postati domena niti Državnega zbora, niti predsednika ali predsednice Evropske komisije.

V Poslanski skupini SMC bomo predlog sprememb obravnavanega zakona podprli. Pred drugo obravnavo pa ga bomo še enkrat temeljito proučili ter podali predloge ustreznih vsebinskih sprememb in dopolnitev.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine SDS bo predstavil gospod Andrej Čuš. Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo.

Septembra lani smo na Odboru za zadeve Evropske unije s sklepom pozvali vlado k spremembi zakonodaje, ki bo vključila Državni zbor v proces imenovanja evropskega komisarja oziroma evropske komisarke iz Republike Slovenije. Do danes vlada ni storila ničesar, zato smo v Slovenski demokratični stranki proaktivno pristopili k uresničevanju sprejetih sklepov in zavez. Postopek imenovanja slovenskih kandidatov ali kandidata za člana Evropske komisije v slovenskem pravnem redu ni urejeno. V skladu s četrtem odstavkom 153. člena Ustave Republike Slovenije mora vsak posamični akt in dejanje državnega organa temeljiti na zakonu ali zakonitem predpisu. Cilj zakona je ureditev postopka imenovanja slovenskih kandidatov za člane Evropske komisije z namenom natančne opredelitve posameznih faz predlaganja in s tem večje transparentnosti ter določitve odgovornosti za imenovanje kandidatov. Prav tako je cilj določiti uporabo tega postopka za tiste predstavnike Republike Slovenije v institucijah Evropske skupnosti, če drugi zakon ne določa

drugače. Predlog zakona pomeni realizacijo sklepa, ki ga je sprejel Odbor za zadeve Evropske unije na svoji 2. nujni seji 17. septembra 2014 in se je glasil: Odbor za zadeve Evropske unije predlaga, da se pripravi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije, ki bo v postopek imenovanja članov Evropske komisije in Republike Slovenije vključeval Državni zbor Republike Slovenije kot neposredno voljen predstaviški organ vseh državljanov in državljanov. Načela, ki jih predlog zasleduje, so transparentnost, zagotavljanje zakonitega postopka pri izbiri kandidata, sodelovanje zakonodajne veje oblasti. Poglavitna rešitev Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije je opredelitev postopka imenovanja kandidatke ali kandidata za člana Evropske komisije v večfaznem postopku z vključitvijo matičnega delovnega telesa v Državnem zboru Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije začne postopek izbire kandidata za člana Evropske komisije. Nato Vlada Republike Slovenije izbere enega ali več kandidatov, ki jih predlaga v zaslišanje Odboru Državnega zbora Republike Slovenije, pristojnemu za zadeve Evropske unije. Odbor sprejme poročilo o zaslišanju in obrazloženo mnenje za vsako izmed kandidatki ali kandidatov. Vlada Republike Slovenije na mnenje odbora ni vezana. Po zaslišanju Vlada Republike Slovenije predlaga eno ali več kandidatki ali kandidatov za člana Evropske komisije. Odločitev o izbiri Vlade ali zavrnitvi posamezne kandidatke ali kandidata mora biti obrazložena. Končno predlaganje za kandidatko ali kandidata za člana Evropske komisije mora biti izvedeno na redni seji Vlade Republike Slovenije, da se zagotovi spoštovanje 16. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije, in sicer da Vlada sprejme sklepe in odloča z večino glasov vseh članov. Postopek se smiselno uporablja za predlaganje ali imenovanje predstavnikov Republike Slovenije s strani Vlade Republike Slovenije v organe ali organizacije, ustanovljene na podlagi predpisov Evropske skupnosti, recimo Evropska investicijska banka, Evropsko računsko sodišče; razen če je to urejeno v katerem od drugih zakonov. S to dopolnitvijo se odpravi morebitna pravna praznina in nejasnosti glede načina imenovanja drugih predstavnikov v institucije Evropske skupnosti.

Kot predlagatelji smo v zakonu tudi povzeli prakso nekaterih drugih držav. Na Poljskem v skladu z Zakonom o sodelovanju Sveta ministrov s parlamentom o zadevah glede članstva v Evropski uniji kandidata za člana Evropske komisije imenuje Svet ministrov. Predlog predložijo parlamentu. Odbor za zadeve Evropske unije nato v roku 21 dni od prejema predloga poda mnenje o kandidatu. Na seji odbora, ki je odprta za javnost, se kandidat predstavi ob podpori predstavnika Ministrstva za

zunanje zadeve. Kandidat predstavi tudi svoj pogled na bodoči položaj v Evropski komisiji. Zatem poteka razprava, v kateri člani odbora postavijo vprašanja. V nadaljevanju člani odbora glasujejo o kandidatu; mnenje je lahko pozitivno ali negativno. Svet ministrov mnenje Odbora za zadeve Evropske unije ne zavezuje in lahko imenuje kandidata, ki je prejel negativno mnenje. V temu primeru je Svet ministrov dolžan obvestiti Odbor za zadeve Evropske unije o imenovanju kandidata in obrazložiti odločitev, zakaj niso odločili v skladu z mnenjem.

Primer Hrvaške, kjer sodelovanje hrvaškega parlamenta v postopku kandidiranja za imenovanje kandidatov v institucije Evropske unije, to je Evropsko komisijo, Sodišče Evropske unije, Računsko sodišče in za direktorja Evropske investicijske banke, ureja Zakon o sodelovanju med parlamentom in vlado glede evropskih zadev, 15. člen. Postopek kandidature poteka v okviru vlade, ki predlaga kandidata. Vlada pa je nato dolžna poslati v parlament poročilo o kandidatu. O poročilu razpravlja Odbor za zadeve Evropske unije in sprejme mnenje ter ga posreduje predsedniku parlamenta; ta pa ga posreduje vladi. Mnenje odbora vlade pri izbiri ne obvezuje, a če vlada mnenja odbora ne upošteva, mora poslati v parlament pojasnilo, o katerem potem razpravljajo. Zaslišanje kandidatov niti v zakonu niti v poslovniku parlamenta ni predvideno, a bi v skladu s predpisi lahko potekalo. Na Češkem vlada pošlje Odboru za Evropske zadeve Poslanske zbornice imena kandidatov za funkcije v institucijah Evropske unije. Poslovnik Poslanske zbornice ureja postopek obravnavanja kandidatov v svojem 109.c členu. Navedeni člen določa, da vlada predloži Odboru za Evropske zadeve za razpravo imena kandidatov za člane Evropske komisije, sodnikov Sodišča Evropske unije ter članov upravnega odbora Evropske investicijske banke. Drugi odstavek navedenega člena poslovnika izredno določa, da mora navedeni odbor obravnavati vložene predloge za imenovanja, še preden vlada sprejme dokončno odločitev. Kandidati so zaslišani na seji omenjenega odbora, njegovi člani pa jim lahko zastavijo vprašanja. Odbor nima pravice potrditi kandidata. Vlada po zakonu ni vezana na mnenje odbora in ji torej ni treba upoštevati njegovega pozitivnega ali negativnega mnenja o kandidatu. Še zadnji primer, primer Bolgarije. Poslovnik bolgarskega parlamenta v svojem 119. členu določa, da pristojni parlamentarni Odbor za evropske zadeve in za nadzor evropskih sredstev zasliši kandidate za mesta oziroma funkcije v institucijah Evropske unije. Kandidati, ki jih predlaga vlada, se morajo udeležiti zaslišanja in odgovarjati na vprašanja, ki jim jih zastavijo člani omenjenega odbora. Ni pa predpisana obveznost vlade, da upošteva mnenje odbora o kandidatih.

Ker v Slovenski demokratični stranki s predlogom zakona želimo ob noveliranju zakona

tudi čim širšo razpravo z namenom iskanja optimalnih rešitev, novelo zakona vlagamo po rednem postopku, torej v treh branjih. Časa za vsebinsko razpravo in iskanje najboljših rešitev bo tako še dovolj. Danes je naša naloga zgolj to, da ob izraženem splošnem strinjanju zakon spravimo v proceduro in omogočimo, da skupaj zapremo neprijetno zgodbo, ki se je odprla v obdobju menjave zadnjih dveh vlad. Menimo, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo in zasluži podporo vlade in opozicije. Ob tem pa kljub temu, da smo opozicijska stranka, sledimo nekaterim ciljem iz koalicijske pogodbe, kjer koalicijska pogodba v 9. točki poglavja Zunanja politika navaja: Prizadevali si bomo za spremembe in dopolnitve zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado na področju Evropske unije. Zakon bomo dopolnili z dogovorom o tem, kako bo v prihodnje potekalo imenovanje evropskega komisarja iz Slovenije. Ker tako tudi predvideva sklep 2. nujne seje Odbora za zadeve Evropske unije, ki ga je 17. septembra 2014 predlagala in potrdila koalicijska večina, odbor predlaga, da se pripravi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije, ki bo v postopek imenovanja članov Evropske komisije in Republike Slovenije vključeval Državni zbor Republike Slovenije kot neposredno voljen predstavniški organ vseh državljanov in državljanov. Ker rešitev iz predloga Vladi Republike Slovenije še naprej prepušča primarno vlogo v postopku imenovanja in je v ničemer ne omejujemo, seveda računamo na podporo. Tudi mnenje Vlade Republike Slovenije kaže na to, da je predlogu naklonjena ter je pripravljena na sodelovanje v nadaljevanju postopka. Opozicija si mora prizadevati za doseg večje preglednosti delovanja vlade; ta zakon pa sledi prav temu. Prav tako je tudi opozicija podprla sklepe na Odboru za zadeve Evropske unije lanskega septembra. Predlog zakona zagotavlja ustrezno vlogo Državnega zbora v postopku imenovanja kandidatke oziroma kandidata za Evropsko komisijo, s tem pa omogoča izvajanje funkcije demokratičnega nadzora.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo podprli predlog novele Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije. Vabimo vas, da se nam pri tem pridružite. Ob tem pa želim ob koncu izraziti zadovoljstvo nad obilico vsebinskih in konkretnih predlogov za dopolnitev zakona s strani Stranke Mira Cerarja, Združene levice, Nove Slovenije. Vsi predlogi so bili na mestu in res se veselimo nadaljevanja obravnave zakona na matičnem delovnem telesu. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravi naj se gospa Vojka Sergan. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo.

Izrečeni so bili pomisleki s strani vladne stranke, ali je zdaj pravi čas za razpravo. Jaz mislim, da je ravno sedaj pravi čas. Zakaj? Ker ne vemo, kdo bo čez toliko časa spet zmagal na volitvah. Mi sedaj moramo postaviti kriterije za vse čase in za vse vlade. V Novi Sloveniji se zavzemamo za to, da bi bil vendarle upoštevan eden izmed kriterijev – tudi kriterij rezultata evropskih volitev. Zakaj je to pomembno? Volivci s tem izrazijo podporo tudi določeni stranki ali kandidatom, katerega ocenijo, da ima evropske kompetence, da je torej usposobljen za opravljanje neke take funkcije. In kaj, če se zgodi, da je ta poslanec iz opozicije in je na vladi v Sloveniji nekdo drug? Mislim, da je lahko to tudi prednost, seveda če je ta kandidat dovolj usposobljen in kompetenten. Torej ne gre samo za to, da je pripadnik član neke stranke, ampak da ga neka stranka predlaga in tudi ta stranka garantira za njegovo usposobljenost. Zakaj je v evropskih inštitucijah posameznik in njegove sposobnosti tako zelo pomemben? So države, ki so močnejše, ker imajo tudi močnejše število poslancev, večji vpliv in tako naprej; mi se s tem pač ne moremo ponašati, ker imamo manj poslancev, zato je posameznik še kako pomemben. Ker posameznik ima – vsaj v Evropskem parlamentu – vpliv, če je prodoren, če ima znanje, če zna navezovati stike, če ima določene kompetence. Je lahko zelo uspešen kljub temu, da je evropska birokracija zakomplicirana, da so vse te inštitucije komplicirano sestavljene, vendar zato je še kako pomembna kompetentnost posameznika. Mislim, da tudi kot država premalo izkoriščamo te možnosti, ki nam jih evropske inštitucije ponujajo. Zakaj? Izredno pomembno je sodelovanje vlade, evropskih poslancev, komisarja in tudi drugih ljudi, ki nas zastopajo v evropskih inštitucijah. Kot sem dejala, kompetentnost je izredno pomembna in evropske inštitucije ne smejo biti parkirišče odsluženih ali zasluženih političnih kadrov, ampak da so tam ljudje, ki nas znajo zastopati, ki znajo dati prave predloge, ki vedo, kam stvari gredo, in pravočasno tudi na to reagirajo.

Bilo je tudi govora o tem, kako oddaljene so evropske inštitucije. Deloma je to seveda res, deloma smo za to krivi tudi sami, ker se zanje premalo zanimamo, ker volitve v Evropski parlament jemljemo kot nekaj nepotrebne, ker ob tem govorimo o samih manj pomembnih stvareh ali pa o raznih aferah. Ne govorimo pa o tistih bistvenih stvareh, ki so potrebne, ki so značilne za neko inštitucijo in kakšni ljudje morajo delovati v teh inštitucijah. In to medsebojno delovanje ljudi iz različnih inštitucij z vlado je še kako pomembno.

Bi rekla, da Evropski parlament, kot sem slišala en komentar, je nedosegljiv; je dosegljiv. Vemo, da sprejme vsako leto, vsak

poslanec ima kvoto, koliko ljudi iz države lahko pripelje na ogled parlamenta, na poznavanje evropskih institucij. To moramo samo izkoristiti, spremljati dogajanje in potem bomo tudi bolj obveščeni, bolj ozaveščeni in se bomo zavedali, da smo pač del sistema, v katerega smo šli prostovoljno. Zaenkrat še nismo sprejeli odločitve, da bomo iz tega sistema izstopili, čeprav nam v tem sistemu tudi marsikaj ni všeč, marsikaj je zbirokratizirano, marsikaj je nepotrebno, marsikaj je treba izboljšati in tako naprej. Zato podpiram predlog teh sprememb, ker mislim, da je res zdaj pravi čas

da pogledamo, kaj je pomembno, kaj je potrebno za našega kandidata za komisarja in ne nazadnje imamo v parlamentu Odbor za zadeve Evropske unije. In, če kdo ali pa kje, je potem ravno tukaj prostor, da zaslišimo, preverimo našega kandidata. Zagotovo ne bo poznal vseh področij, ker jih je preveč, ampak neko splošno razgledanost, neko splošno znanje o institucijah, delovanju Evropske unije, pa na takem zaslišanju gotovo lahko pokaže, da potem ne bomo zardevali, ko bo moral še marsikaj več pokazati na zaslišanju v Evropskem parlamentu. Seveda, potem je odgovornost Vlade, ali ga bo predlagala ali ne, ali bo koga drugega. Ne predstavljam pa si, da bi Vlada tiščala z glavo skozi zid in predlagala kandidata, ki se pa že na zaslišanju v Državnem zboru, slovenskem matičnem odboru, ni izkazal ali pa celo se je izkazal napačno ali pa negativno.

Tako v Novi Sloveniji razpravo podpiramo, treba je sprejeti jasne kriterije za našega kandidat za komisarja, to upoštevati tudi v prihodnje in potem bomo imeli manj zadreg tako v Sloveniji kot tudi v evropskih institucijah.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo je želela predstavnica predlagatelja gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoča, hvala lepa za besedo. Sama bi se najprej zahvalila za načelno podporo v tem prvem postopku zakona. Bi pa odgovorila tudi na nekatere pomisleke, ki so se tokom razprave nekako dali izluščiti in morda bodo pripomogli k temu, da ta zakon podprete še nekoliko bolj optimistično.

Najprej, kar se tiče največje koalicijske stranke, namreč v stališču je bilo govora o rokohitrstvu. Mislim, da temu ni tako. Namreč, rokohitrstvo bi pomenilo, da bi ta predlog zakona predlagali po skrajšanem postopku, kjer bi bila onemogočena širša razprava. Nasprotno pa si želimo ravni mi. Želeli smo, da je ta razprava čim bolj široka, da je na voljo še ogromno časa, da lahko zakon spremenimo, dopolnimo in to sem tudi v imenu predlagatelja uvodoma povedala. Zato še enkrat hvala za vse dobronamerne konstruktivne predloge. Tudi o urgenci nismo nikjer govorili. Veste, ampak trenutek časa, da sprejmemo ta zakon, pa se nam zdi več kot primeren. Kajti

najslabše se nam zdi, da bi bilo, da bi se teh sprememb lotili takrat, ko bi bili tik pred imenovanjem, na primer evropskega komisarja. To se pa zdi, da bi bilo neumno in da takrat, ko je nekako politično prizorišče že tako razgreto, da bi takrat spreminjali takšen zakon.

Tako mislim, da je ta strah odveč in da ne gre za nobeno rokohitrstvo, tudi zato ne, ker pogledajte, kaj je sprejel in kdaj je sprejel matični odbor. 17. 9. 2014 je Odbor za zadeve EU sprejel naslednji sklep: Odbor predlaga, da se pripravi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije, ki bo v postopek imenovanja člana Evropske komisije in Republike Slovenije vključeval Državni zbor Republike Slovenije kot neposredno voljen predstavniški organ vseh državljanov in državljanov. Mislim, da je bil ta sklep jasan in je že po skoraj pol leta od tega, ko je bil sprejet, tako da res mislim, da je odveč govoriti o neki hitrosti. Ne nazadnje je prav, da citiram tudi člen koalicijske pogodbe: spremembe in dopolnitve zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije na področju Evropske unije. Zakon bomo dopolnili z dogovorom o tem, kako bo v prihodnje potekalo imenovanje evropskega komisarja iz Slovenije. In ravno to je cilj predlaganih sprememb. Tako mislim, da je tukaj mogoče čisto odveč, da bi se bali kakršnih prehitrih postopkih, še manj pa mislim, da je prav, da se bojijo predstavniki iz SD, ki se nekako videli nekatere črne oblake.

Poglejte, omenjali ste dva postopka; eden je, kakšen je postopek, ko imenujemo ministre Vlade Republike Slovenije, in sedaj, ko govorimo o imenovanju evropskega komisarja. Poglejte, gre za bistveno razliko. Namreč, ko govorimo o Vladi, je že samo obdobje drugačno, Vlado imenujemo za 4 leta, komisarje imenujemo za 5 let. Ne nazadnje gre za komisarja Republike Slovenije, ki bo opravljal to delo, torej gre za kandidata, ki mora biti nekako izven tistih – kako bi rekla – opozicijskih in pozicijskih razprav. Govorimo verjetno o strokovnjaku in tukaj je zelo pomembno, da je dosežen nek konsenz in zato bi bilo prav, da o tem spregovori tudi matični odbor. Torej mislim, da se ni treba tukaj bati česar koli drugega in da je predlagatelj, se pravi Slovenska demokratska stranka, o tem zgolj dobronameren in si želimo nekako te rešitve glede na to, da vsi vemo, kaj se je dogajalo.

Želela bi odgovoriti tudi na nekatere pomisleke Zavezništva. Poglejte, ni res, da bomo edina država. Mislim, da smo tudi v stališču Slovenske demokratske stranke predstavili nekatere druge države, ki imajo podoben postopek. Res pa je, res pa je, da smo bili edina država, ki smo praktično o isti zadevi, se pravi za istega kandidata, ne govorim kot osebi, govorim o kandidatih za funkcijo, v mesecu in pol odločali na Vladi na različne načine. Različna načina sta bila, medtem ko je bil poslovnik / nerazumljivo/ povsem enak. Tukaj

pa smo bili unikum in ravno to želi sedaj spremeniti ta sprememba zakona, da bodo način imenovanja, postopki jasni in nedvoumni. Ampak, kot rečeno, še vedno govorim o tem, da je mogoče še marsikaj dodati, zato tudi nekako moramo zavračati mnenje, da gre zgolj za lepotne popravke. Ne gre, kajti če bi veljale takrat te spremembe, se v mesecu in pol ne bi mogla zgoditi ta dva dogodka, kot sta se na način imenovanja. Gre za to, da se jasno določi, da bi se takšno imenovanje opravilo na redni sejo vlade in tam se natančno ve, kdaj je kakšen od predlogov sprejet. Toliko za sedaj, po potrebi se bom seveda tudi še oglasila. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima, gospa Vojka Šergan. Pripravi naj se, gospod Žan Mahnič. Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC) : Hvala za besedo, gospa predsedujoča. Spoštovana, gospa sekretarka, kolegice in kolegi!

Predstavila bi stališče tako svoje kot skupine SMC na Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije. Menimo, da Vlada Republike Slovenije na svoji seji predlaga le eno kandidatko ali kandidata za člana Evropske komisije. Potem, da Vlada Republike Slovenije kandidatko oziroma kandidata predloži v razpravo v Državni zbor, seveda na matični odbor za evropske zadeve. Potem, da se določi 21-dnevni rok, v katerem je odbor za evropske zadeve dolžan vložiti predlog za kandidatko oziroma kandidata tudi obravnavati. Potem v nadaljevanju, da na Odboru za zadeve Evropske unije poteka zaslišanje, kjer se predstavi kandidatka oziroma kandidat, predstavi svoj pogled na bodoči položaj v Evropski komisiji. Seveda, člani odbora postavljajo tudi vprašanja, sledi glasovanje o ustreznosti predstavitve in po zaslišanju odbor poda poročilo in obrazložitevno mnenje o ustreznosti kandidata oziroma kandidatke. Seveda Vlada Republike Slovenije ni vezana na podano mnenje Odbora za zadeve Evropske unije in to zaslišanje oziroma predstavitev naj bi bila opravljena pred dokončno odločitvijo Vlade o kandidatki, kandidatu. Vlada naj bi bila potem dolžna svojo končno odločitev o svoji izbiri pa predložiti Odboru za zadeve Evropske unije.

Glede postopka imenovanja predstavnikov Republike Slovenije v druge institucije bi bilo treba najprej temeljito preučiti, katera dodatna imenovanja bi uredili s spremembami navedenega zakona. Prav tako ni nujno, da je končno predlaganje za kandidata izvedeno na redni seji vlade, saj bi se predlog zakona moral osredotočiti le na obveznosti vlade v omenjenem postopku v razmerju do državnega zbora, ne more pa urejati notranjih postopkov vlade, kot je navedeno v predlogu zakona.

Skratka, mi bomo predlog zakona o dopolnitvah v prvi obravnavi podprli, seveda pa bomo v nadaljevanju dodali predloge za ustrezne spremembe omenjenega zakona. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Žan Mahnič. Pripravi naj se gospa Andreja Potočnik.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednica. Kolegice, kolegi!

Menim, da je vsak tak predlog, ki na nek način daje večjo težo samemu parlamentu oziroma Državnemu zboru, pohvale vreden in seveda je treba, da se ga sprejme, kakor je tudi gospa Šergan dejala. O ukrepih, ki jih je predstavila, bo tudi o marsikaterem od teh vedno razmisliti za podporo. Verjamem, da bodo prišli v obliki amandmajev potem kasneje. Skratka, to je bil tudi po eni strani naš namen, da pripravimo okviren zakon, na podlagi katerega, smo potem predvidevali, boste vložili še amandmaje.

Veseli me, da smo se vsaj toliko poenotili. Verjamem, da si nihče od nas tukaj ne želi, da bi se komisarska saga, kakršni smo bili priča po zadnjih evropskih volitvah, ponovila, in zato, če kdaj, potem je zdaj, ko se je Evropska komisija ustanovila in so se stvari konsolidirale, čas, da se pogovorimo, kako bomo potem izbirali svojega komisarja oziroma komisarko po naslednjih evropskih volitvah, da se bomo izogibali zapletom postopkov in načinom imenovanja, kakršnim smo bili priča v zadnjem primeru.

Rečeno je tudi že bilo, da imajo, recimo, tudi Poljska, Hrvaška, Češka, Romunija, Avstrija podobne ureditve, da je cilj predvsem ta, da se Državni zbor oziroma zainteresirano matično delovno telo seznaní s kandidatom, kandidatko ali celo morda več; da opravi zaslišanje tudi, če še ni – tako kot je tudi v začetku dejal gospod Möderndorfer – od začetka znano področje. Menim, da je vendarle prav, da je kandidat za evropskega komisarja nekdo, ki ima neko širše znanje ne samo na področju, za katerega bo potem kandidiral, ampak tudi na ostalih področjih.

Menim, da se Slovenija s tem predlogom približuje tudi ostalim državam Evropske unije, kot je dejala tudi Vlada. Te zadeve je pomembno, da obravnava tudi Državni zbor, ne nazadnje smo poslanke in poslanci tisti, ki smo izvoljeni s strani ljudi in ki potrjujemo vlado. Prav je, da tudi Državni zbor da mnenje, ki pa seveda po tem zakonu ni zavezujoče, kljub temu da pa se na nek način od Vlade vendarle pričakuje, da pa mnenje Državnega zbora upošteva, kljub temu da smo bili tudi že, recimo, v tem mandatu priča, da je bilo kdaj ravno obratno.

Ta predlog bom seveda podprl, v nadaljevanju pa bomo videli – odvisno kakšni amandmaji bodo prišli –, je pa vsakršen premik s trenutne mrtve točke vredno podpreti, kar ta predlog in

tudi že predlogi, ki jih je gospa Šergan prej omenila, nakazujejo.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospa Andreja Potočnik, pripravi naj se gospod mag. Matej Tonin. Izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SD): Predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovana gospa sekretarka, spoštovani poslanci, poslanke!

Kot je bilo že omenjeno, lahko iz preteklih izkušenj imenovanja slovenske kandidatke oziroma kandidata za člana Evropske komisije zaznamo, da je to področje res treba urediti. Mogoče v bran mojemu kolegu Shakerju, kar se tiče rokohitrstva, glede na to, da je pač komisarka imenovana, imamo še dobre štiri leta časa, da takšno stvar uredimo. Je pa res, da je od tistega sklepa minilo že pol leta, ampak to zdaj sploh ni bistveno.

To, da je treba to zadevo urediti, smo ugotovili tudi koalicijski partnerji in smo že v sami koalicijski pogodbi zapisali, da bomo to področje dogovorili oziroma uredili v samem Zakonu o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije – to, kar je danes v prvem branju.

Postopek predlaganja imenovanja kandidatov za evropske komisarje se med članicami Evropske unije razlikuje predvsem glede organov, ki sodelujejo v postopku izbire, načeloma imajo seveda glavno besedo vlade, določeno vlogo pa tudi drugi organi, kot sta parlament ali celo predsednik države. Strinjam se s tem, da bi dodatno težo pri imenovanju komisarke oziroma komisarja imel tudi slovenski parlament. Tako, recimo, bi na seji Odbora za zadeve Evropske unije potekalo zaslišanje in razprava, v kateri člani odbora postavljajo vprašanja. Strinjam se na tej točki tudi s kolegom gospodom Möderndorferjem, da bomo morali v nadaljevanju razprav oziroma branj doreči tudi, kakšna bodo konec koncev ta vprašanja, če še ne bomo vedeli, na katerem področju bo komisar oziroma komisarka, kandidat deloval.

S tem zaslišanjem, ki bo sigurno medijsko zelo odmevno, se bo na nek način dodala dodatna teža v smislu transparentnosti in same ustreznosti kandidata. Mogoče se bo lahko preverilo tudi znanje tujega jezika, na tem zaslišanju bi bila to možnost. Sam predlog zakona o dopolnitvah na tej osnovi podpiram, kot že rečeno pa bi predlagala nekatere popravke, ki jih bomo obravnavali še na samem delovnem telesu.

Glede na zadnjo izkušnjo, ki jo imamo pri imenovanju slovenske kandidatke oziroma kandidata, osebno smatram, da bi bilo bolj pomembno, da se vlada poenoti že na prvi instanci, se pravi, da sama predlaga samo enega kandidata in ne več, kot je bilo zapisano v predlogu. Pomembno se mi zdi namreč, da se poenotimo znotraj države in da ne pošiljamo v Evropo več kandidatov in da bi se na ta način

drugi odločali namesto Slovenije. S tem država izgublja na svoji kredibilnosti. Bi pa rada poudarila, da se zavedamo, da mora evropski komisar zastopati interese Evropske unije in ne posamezne države članice, iz katere prihaja. Komisar mora biti obče podkovan, evropsko mora biti zavzet in biti osebno neodvisen, kar moramo pa mi upoštevati že pri samem predlaganju komisarjev v Evropsko unijo. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se gospod Uroš Prikl. Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani kolegice in kolegi!

Mislim, da razpravljamo o pomembni stvari, in sicer na kakšen način bomo v prihodnje imenovali komisarja. Sam ocenjujem, da je komisarska funkcija ena izmed pomembnejših, če ne celo najpomembnejša funkcija v institucijah Evropske unije, kamor lahko imenujemo svoje ljudi. Imam občutek, da se v teh naših razpravah na nek način malo zrcali balkanska logika, pa bom razložil, zakaj. Nekateri razpravljate in rečete, ja, ampak komisar ni predstavnik Slovenije, ampak mora zastopati interese Evropske unije. Kaj potem lahko zrihta za Slovenijo, po domače? Očitno je to balkanska logika, da če nekoga nekam postavimo, mora vedno nekaj mimo pravil, po domače povedano, zrihtati oziroma urediti za državo. Ni nujno. Ta človek, ki je imenovan na neko funkcijo, lahko s svojim uglednim znanjem pomembno prispeva k temu, da so tudi direktive in uredbe Evropske unije boljše in drugačne in s tem na popolnoma legalen način tudi prispeva k boljšemu in dobremu življenju v Sloveniji. Se pravi, treba je gledati na kakšen zahodnoevropski način in ne toliko na kakšen drugačen način, zakaj je ta komisarska funkcija pomembna. To je en vidik, ki sem ga želel izpostaviti.

Drugi vidik – kako ga imenujemo? Danes je imenovanje evropskega komisarja praktično v rokah vlade. Mi v tej hiši se vedno junačimo, kako smo neodvisna in samostojna veja oblasti, ampak vse prevečkrat se kaže, da je pač parlament oziroma vladna koalicija glasovalni stroj vladne koalicije oziroma vlade. V tem parlamentu mislim – bom to zadevo tako zastavil –, da je ta parlament in da so poslanci vse prevečkrat preveč trdi in nepopustljivi do opozicijskih predlogov, preveč pa površni do koalicijskih. Govorim tudi zase, za vse, leve in desne, da ne bi kdo tega narobe razumel, da je to stvar sedanje koalicije ali samo sedanje opozicije. Ampak ko govorim o tem parlamentu, govorim v smislu, da ko se obravnavajo določeni zakoni, se vedno vladne zakone, če si del koalicije, nekritično podpira in zagovarja, medtem ko se pa opozicijske zakone navadno vedno zavrača. To logiko bi želel preseči, da bi vendarle, ko gledamo za zakone, gledali tudi v

smislu, kaj je dobro za državo, se morda tudi po kakšnih drugih državah, ki jih nimamo najbolj radi, zgledovali. Bom dal primer Amerike, kje tudi včasih demokrati glasujejo proti svojemu predsedniku, potegnejo z republikanci ali obratno.

Torej, če želimo vzpostaviti to našo hišo in zakonodajno vejo oblasti kot eno izmed pomembnih institucij pri oblikovanju tudi evropskih politik, potem je prav, da si sprejmemo več samostojnosti, da sprejmemo takšno ureditev, kjer bo naša beseda več štela. Torej, če sedaj zelo konkretno povem; če odločanje o evropskem komisarju prevzamemo tudi v svoje roke. Ne da je to samo stvar Vlade in koalicijskega in vladnega kupčkanja, ampak da je to stvar parlamenta. To se mi zdi pomembno.

Tretja stvar, ki jo še želim v tej razpravi izpostaviti, evropske volitve vse bolj postajajo neke volitve nebodigatreba. Volitve z nizko volilno udeležbo, češ, to je nekaj tam daleč, na kar ne moremo vplivati in nas niti ne zanima. Tudi če pogledate, z izjemo morda Nove Slovenije, ki smo bili prvi zmagovalci evropskih volitev in so nam evropske volitve vedno izjemno pomembne, stranke na teh evropskih volitvah ne kandidirajo vedno prvokategornikov oziroma najpomembnejših politikov posameznih strank, kar tudi sicer ni nič narobe, da ne bo slučajno kdo narobe razumel, ampak govorim o tem, da bi z enim ukrepom lahko naredili evropske volitve mnogo pomembnejše in ta ukrep je, da bi bilo od rezultata evropskih volitev odvisno tudi imenovanje komisarja. Torej, da bi rezultat evropskih volitev bil ključen za to, iz kje bo prihajal komisar.

Ta predlog, ki je danes pred nami, tega sicer še ne vključuje, vidim pa možnost, da se ta zadeva še nadgradi v naslednjih obravnavah in z amandmaji in naslednjimi možnostmi, ki jih imamo. Bi pa to zadevo jaz definitivno vključil, da bi bil rezultat na evropskih volitvah ključen za to, iz katerih vrst prihaja evropski komisar. Če bi to nam uspelo, potem bi dejansko največjo oblast praktično dali ljudem. Ker vse ostalo je stvar političnih računnic, tehtanja in trenutnega razmerja moči, kar zadeva evropskega komisarja, če pa ti rečeš, da od jutri dalje je za evropskega komisarja pomemben tudi rezultat evropskih volitev, je pa dimenzija popolnoma drugačna. Kar naenkrat evropske volitve postanejo mnogo bolj pomembne, mnogo bolj zanimive. Tiste, ki si želijo biti evropski komisarji, na nek način prisiliš, da tudi na teh evropskih volitvah kandidirajo, se dajo na razpolago, ne samo da pridejo takrat, ko je treba deliti funkcije, ampak da gredo tudi pred ljudi, jih nagovorijo, povejo, kaj zagovarjajo, s čim se strinjajo in proti čemu so.

Mislim, da če bi šli v takšen sistem, bi torej naredili vse skupaj mnogo bolj pregledno. Da ne bo še kakšne morda replike v smislu, ali zdaj to pomeni, na primer, če bo nekdo zmagal na evropskih volitvah, da mora biti točno tisti evropski poslanec tudi komisar. Ne. To pomeni,

da če gledamo celotno zgodbo v smislu evropskih političnih družin, kakršne so tudi v Bruslju, potem bi zgodba morala iti približno tako: če zmaga evropska družina socialistov, potem predlagajo oni svojega kandidata iz svojih vrst; če zmaga evropska družina konservativcev oziroma Evropske ljudske stranke, prihaja iz teh vrst.

Če počasi zaključujem, mislim, da je sedANJI postopek relativno nepregleden in je ljudi samo še bolj oddaljil, odtujil od teh funkcij in da bi z majhnimi popravki lahko vso zgodbo naredili bolj demokratično, bolj blizu ljudem in tudi za vse nas, pa za vse tiste, ki se bodo na te funkcije podajali, mnogo bolj zanimive. Ta zakon v tej prvi obravnavi seveda ima mojo podporo, kot pa sem se že izrazil, si želim, da bi se v nadaljnjih postopkih popravil tudi v tej smeri, da bi se pri končnem imenovanju komisarja upoštevali tudi rezultati evropskih politik.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravi naj se gospod Kamal Izidor Shaker.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednica, za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Mene izjemno veseli, da velika večina poslank in poslancev v Državnem zboru soglašajo, da je ta zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Mislim, da je prav, da je temu tako. Mi, v Desusu smo že pri pripravi koalicijskega sporazuma se zavzeli za to stališče oziroma za to idejo, da se omenjeni zakon dopolni in da se na nek način nadgradi sodelovanje med Vlado in Državnim zborom. Pomembno se nam zdi v tej točki, da se nikakor ne smejo ponoviti takšne ali podobne farse, kot je bila zadnja pri imenovanju predstavnice Slovenije za evropsko komisarko. Bistveno se nam zdi tukaj, da se daje večji pomen in vloga Državnemu zboru in prav s tem predlogom tukaj, da je v imenovanje našega predstavnika v Evropsko komisijo vključen tudi Državni zbor, mislim, da smo naredili korak naprej.

Moja želja oziroma naša želja v stranki Desus seveda je, da se doseže čim širše, čim večje soglasje oziroma konsenz pri tem, kdo bo naš predstavnik, kdo bo Slovenijo zastopal v Evropski komisiji in tudi v drugih institucijah. Nedvomno bo večfazni postopek, ki se s predlogom spremembe tega zakona uvaja, k temu, prepričan sem, tudi bistveno prispeval. Povedal sem uvodoma, da stojmo na stališču v Desusu, da je ta zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, seveda pa se nekatera odprta vprašanja, morda tudi nekatere nedoslednosti, nedorečenosti, ki jih je v naslednji fazi, v naslednjem branju seveda treba odpraviti. Zgolj osebno bom navrgel samo nekatere.

Prvič, še vedno se pojavlja dilema, ali bo iz Slovenije, ko bomo po nekaterih postopkih, po nekaterih fazah usklajevali ta imena, to eno ime enega predstavnika ali bo to seznam več imen.

Osebnostno se zavzemam, da bi dosegli čim večji konsenz in se poenotili na enem imenu. Drugič, veseli me, tudi to sem uvodoma povedal, da se Državni zbor vključuje v ta večfazni postopek in da pride na podlagi stališča Vlade ime ali nekaj imen v Državni zbor, na matično delovno telo, ki se potem odloči, katera imena so primerna oziroma katero ime je primerno in se potem to odločanje preusmeri nazaj na Vlado. Seveda bi si želel, ampak tukaj pa iskreno in 100 % želel, da vendarle se ne uporabi potem tista diskrecija Vlade, da upošteva ali ne upošteva mnenje matičnega delovnega telesa, ampak naj da eno zaupnico matičnemu delovnemu telesu in tisto ime, ki je tukaj na nek način bilo ali pa bo usklajeno, se tudi predlaga potem kot bodočega evropskega komisarja. Morda vidim tukaj dilemo, da razprava ne bo opravljena tudi v plenumu Državnega zbora, vendar ko pride na matično delovno telo, predpostavljam, da bi tudi Državni zbor v celem sestavu lahko kaj na to temo rekel in sprejel eno stališče in ga posredoval Vladi. Tukaj morda v razmislek, ali je to dobro ali pa vendarle postopek, takšen kot je, tudi podpremo.

Kot rečeno, bistveno se mi zdi, da ko feedback oziroma odziv iz Državnega zbora pride nazaj k izvršni veji oblasti, menim da, v končni fazi nič ni narobe, da izvršna veja oblasti odloči, kdo bo naš predstavnik, da pa vendarle je tukaj, še enkrat poudarjam, zaupnica, zaupanje parlamentu in da se ne upošteva tiste diskrecije, da lahko Vlada upošteva ali pa tudi ne upošteva to mnenje Državnega zbora.

In ob zaključku in za naprej. Prepričan sem, da je to, če že ne najpomembnejša, pa ena najpomembnejših funkcij, položajev v organih Evropske unije, torej komisarsko mesto. Ampak prepričan sem, da je treba analogijo vleči tudi za predlaganje oziroma imenovanje naših slovenskih predstavnikov tudi v druge organe in organizacije, seveda tam, kjer specialni zakon ne predvideva drugače. Torej, da se ta postopek smiselno upošteva tudi za naše predstavnike v organih, kot so na primer Evropska investicijska banka ter Evropsko računsko sodišče. Prepričan sem, da ob nekaterih pomislekih, ki so še ob nekaterih predlogih, izboljšavah, ki se bodo skozi to razpravo in skozi nadaljnji proces oblikovale, prepričan sem, da lahko oblikujemo takšen postopek, takšen zakon, ki bo vreden našega izbora kandidata za evropskega komisarja in drugih organov evropskih institucij.

Kot rečeno, ocenjujemo, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo in ima polno podporo v Poslanski skupini stranke Desus. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Kamal Izidor Shaker, pripravi naj se gospod Matjaž Nemeč. Izvolite.

KAMAL IZIDOR SHAKER: Hvala lepa, spoštovana podpredsednica.

Kot je bilo že povedano v stališču poslanske skupine, se je dotični obravnavani predlog v prvi vrsti nanašal na postopek imenovanja slovenskega kandidata za članstvo v Evropski komisiji. Če pustimo še ostale funkcije, za katere mislim, da bi jih bilo treba popolnoma naštetati in morda bolj definirati postopek, bi lahko na podlagi Pogodbe o delovanju Evropske unije, natančneje v tretjem odstavku 17. člena, so člani in članice Evropske komisije izbrani za mandatno obdobje pet let na podlagi svoje splošne usposobljenosti in zavzetosti za Evropo med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna. Njihov vrhunski strokovni karakter in predanost evropskemu projektu sta pomembna zlasti zaradi dejstva, ker zastopajo interese Evropske unije kot celote in ne parcialnih interesov držav članic, iz katerih izhajajo. Meni je žal, da je gospod Luka Mesec odšel, tudi morda kot odgovor gospodu Toninu, da pač – ja, evropski komisar mora biti neodvisen in ne sme zastopati interesov države članice, iz katere prihaja.

Če se morda vrnem malo v preteklost. Enajst let je od tega, odkar smo prvič imenovali svojega evropskega komisarja. Se pravi, imajo te zadeve kar dolgo brado in ne glede na to, da je bilo to že nekajkrat izpostavljeno, pa bom še enkrat, da smo bili s problemom imenovanja komisarja oziroma komisarke soočeni tudi v temu mandatu, in sicer slabih pol leta nazaj. Ampak, v bistvu smo imenovali tega predstavnika oziroma predstavnico, ki nas zdaj kvalitetno zastopa, vsaj zaenkrat.

Še enkrat povem, da se sicer nerad vračam v preteklost, ampak je pa na tej točki treba izpostaviti vseeno nekaj zgodovinskih dejstev, ki so pripeljali do tega, čemur bi naš kolega dr. Trček rekel šalamastike, ki se nam je dogajala ob zadnjem imenovanju. Če grem kar po vrsti. Po vstopu v Evropsko unijo je takratni predsednik vlade na to funkcijo leta 2004 imenoval ministra za evropske zadeve in dvakratnega evropskega komisarja dr. Janeza Potočnika. Predvsem je bila v tisti fazi prvič izpostavljena netransparentnost postopka in na tej točki tudi Državni zbor ni bil vključen. Drugo imenovanje se je zgodilo leta 2009 po podobnem vzorcu za časa vlade gospod Boruta Pahorja. Enako kot pet let prej, vendar z istim, že preverjenim kandidatom. Tudi v tem postopku Državni zbor ni bil vključen. Tretjemu imenovanju pa smo bili, kot omenjeno, priča pol leta nazaj, nadalje pa je po zavrnitvi izbrane kandidatke s strani predsednika Evropske komisije Vlada Republike Slovenije na predlog predsednika Vlade dr. Mira Cerarja za kandidatko za evropsko komisarko imenovala mag. Violeto Bulc.

Postopek imenovanja je sicer sledil praksi, zato so mnogi posamezniki, nekatere politične stranke, spet izpostavili dvome v transparentnost postopka imenovanja komisarskega kandidata oziroma kandidatke. Tu je treba izpostaviti, da je kratek rok in

neodločenost Slovenije v prvi fazi tega imenovanja terjala izjemno hitro odločitev predsednika Vlade glede na to, da so pač bila taka dejstva, saj je v bistvu predsednik Vlade takrat tako rešil že tako načet ugled Republike Slovenije v evropskem in mednarodnem prostoru. V tistem danem trenutku je predsednik moral odreagirati, ker lahko bi samo zavlekli postopek imenovanja celotne komisije in bi se še dodatno lahko blamirali.

Neodvisno od tega pa naj tu še omenim, kar je bilo sicer že izpostavljeno, pa bi rad še enkrat omenil, da tokrat pa je bil Državni zbor vključen v postopek, ne bom rekel imenovanja, ampak je bil seznanjen s postopkom in s tem imenovanjem, in sicer je bilo na odboru za evropske zadeve pojasnjeno in je o tem tudi razpravljali in smo tudi sprejeli že omenjene sklepe ter tudi naročili to mednarodno primerjalno študijo, na podlagi katere se danes tudi pogovarjamo.

Te predlagane spremembe zakona, še enkrat omenjam, da so parcialne rešitve, se strinjam, da bi se bilo treba uvesti in pogovoriti okoli teh zadev.

Kar se tiče ostalih zadev, bi se rad malo odzval. Moram reči, da me res veseli, da kolegi in kolegice iz stranke SDS tudi sledijo našim koalicijskim zavezam oziroma pozorno spremljajo izvajanje koalicijske pogodbe. Ampak resnično škoda, ker se koalicijsko ne uskladijo, preden vložijo kakšen tak rokohitrski zakon.

Morda še gospodu Toninu, ki ga tudi ni več med nami danes, imenovanje komisarja na evropskih volitvah, morda naj to ne bi bil trigger za udeležbo na evropskih volitvah. Glede ostalih volitev predstavnikov za funkcije v evropskih institucijah sem pa že povedal. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Matjaž Nemeč, pripravi nas se gospod Primož Hainz.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, predsedujoča. Spoštovane kolegice, dragi kolegi!

Zadovoljen sem, da ta razprava poteka v tem času. Naj obrazložim. Namreč, bilo je nekaj govora o tem, kdaj je najprimernejši čas, da se lotevamo te problematike. Mislim, da za to problematiko ni nikoli premalo časa oziroma ni nikoli nepravi čas. Tako pozdravljam to pobudo s strani SDS, prepričan sem, da če tega ne bi vi storili, bi najverjetneje katera druga opozicijska stranka ali pa koalicija kot takšna, ker smo se tudi skupaj zavezali v koalicijski pogodbi. To je dobro, ker se zavedamo, da je problem realen, ga je treba rešiti in ta problem se je pokazal predvsem v zadnjem obdobju. Govorimo o obdobju zadnje komisarke, ko so se v tem obdobju brezvladja pokazale vse slabosti tega načina, ki je bil v praksi praktično od vstopa v Evropsko unijo. To brezvladje nam je pokazalo, da nimamo nekega sistematičnega pristopa k reševanju tega, in čas je pravilen, ko smo

oddaljeni od katerih koli volitev, tistih evropskih še posebej, da lahko v nekem miru argumentirano najdemo nek, bom rekel, odnos do problematike, ki bi bil nekje v skladu z vsemi strankami oziroma z njihovimi pričakovanji.

Dotaknil se bom nekaterih že izrečenih pobud. Govora je bilo o tem, da bomo v takem primeru imeli dvojni hearing v primeru kandidatur. Mislim, da je to samo dobro, kdorkoli se bo želel potegovati za to funkcijo, mislim, da mu ne bo odveč stopiti pred parlamentarce. To tudi dokazuje neko stopnjo demokracije, ki jo moramo vpeljati, tako da se bo lahko vsaka ta oseba še dodatno izurila in preverila, ker vemo, vsaj na podlagi zadnjih, nesrečnih hearingov, tistih prvih, da so ta neizprosna v Bruslju in, če se malo ljudsko izrazim, bo to mala malica za prave kandidate.

Mi smo v času brezvladja ob predstavitvi prve kandidature prikazali vse slabosti naše politike; predvsem v razdvojenosti, pokazali smo svojo šibkost v času brezvladja in brez pravil smo se na nek način blamirali pred Evropo. Ampak saj ne mislim nič slabega, saj vsakič, kot ste že tudi vi ugotovili, je nekdo tisti dežurni, ampak to je nek poduk in nek nauk za v prihodnje, da se moramo kot politika zavedati, da moramo najprej delovati enotno, zato da nas navzven tudi enotno obravnavajo. Ko bomo to dosegli, bomo v tem tudi trši oreh za špekulacije in manipulante. Ampak dobro, mislim, da se demokracija na Slovenskem razvija, da smo na dobri poti, še česa se bomo morali naučiti, ampak v neki bližnji prihodnosti upam, da se bomo naučili, kako se ravna v takšnih primerih.

Omenjeno je bilo, ena od opcij, da bi lahko kandidat prihajal iz vrst zmagovalk evropskih volitev. Tukaj moram izraziti, bom rekel, neko nesoglasje k temu predlogu, pa bom tudi obrazložil, zakaj. Mi smo prvič v preteklih evropskih volitvah – tisti, ki ste dobro seznanjeni – vpeljali nek sistem, kjer so bili izpostavljeni predsedniki strank po nekem ameriškem modelu. Spomnimo se teh debat, ki smo jih vsi spremljali po televiziji, na nek način je vseeno v finalu prevladala ta Junckerjeva pa Schulzeva struja in predvsem so bili izpostavljeni predsedniki, ampak po zdajšnjem sistemu volitev, kot jih poznamo – in tukaj ne sme biti pomote in ne sme biti zavajanja – volivci volijo kandidate za evropske poslance, ne pa komisarja. Tako da če bi v to šli, mora biti to sistemska ureditev na ravni Evropske unije, in potem, da se ve, da poleg evropskih poslancev imamo pravico voliti tudi komisarja. Do zdaj je bilo namreč tako, da je bila vlada tista, ki je predlagala in ljudje so zaupali na parlamentarnih volitvah, kdo za tovrstno funkcije odloča. To je stvar pogleda, verjamem, da se predlagatelj z menoj ne bo strinjal, ampak ne vidim tukaj razloga, zakaj bi zmagovalec evropskih volitev imel pravico predlagati komisarja. Ampak dobro, o tem bomo se še pogovarjali. To je samo moj pogled na dane predloge.

Nekajkrat je bila omenjena tudi balkanska logika, ta izraz mi je bil všeč v tem kontekstu, to se mi zdi dobro, da se omenja, ker namreč Slovenci smo vselej v tem pogledu bolj papeški od papeža. Res je, in tako je tudi prav, da formalno vsi radi rečemo, da zastopa interese Evropske unije, ampak če ne poveste nobenemu in ostane to med nami, dvomim, da države v njihovi intimi tako razmišljajo, vsak nekako pogleda, kje bo lahko v sklopu družine Evropske unije in njene integritete kot samostojna država na nek način privilegirana v tem smislu in to pač je skoraj nemogoče zanikati. Ampak tako pač je, to je narava človeka. Prav je, da se držimo okvirov, ampak tudi pred določenimi stvarmi verjamem, da si je težko zatiskati oči. Toliko zaenkrat. Verjamem, da bodo kakšna nestrinjanja z mojim izvajanjem in mogoče o tem kasneje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Primož Hainz, pripravi naj se gospod Simon Zajc.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Gospa podpredsednica, hvala lepa za besedo!

Sam bom zelo na kratko omenil to oziroma se lotil tega problema, kajti imenovanje evropskega sekretarja je ... Jaz ga ne obravnavam zaradi tega ali pa mislim, da ni problem v tem, da smo imeli nazadnje to zgodbo okrog sekretarke, take ali drugačne, ampak mislim, da bi mi morali tudi sicer nekatere stvari v hiši, doma, v državi korigirati. Namreč, sem prepričan, da če prav berem ustavo, potem seveda ima oblast ljudstvo. In če ima oblast ljudstvo, potem je to posredna oblast preko Državnega zbora oziroma poslancev Državnega zbora, plus referendum seveda, ampak tega sedaj ne omenjamo. To se pravi, da bi se morali ti postopki – kakorkoli jih začnemo, kakorkoli so predlogi: ali en predlog, ali dva; ali so hearingi ali kdaj so hearingi, kje so hearingi –, vendar po tistem, ko Vlada predlaga državnozbornemu odboru za evropske zadeve, ta državnozborni organ, če tako rečem, pripravi za sejo Državnega zbora in Državni zbor odloča o imenovanju. Za mene, tako jaz berem ustavo, je postopek samo takšen in nič drugačen.

Namreč, ker pa delamo drugače, včasih imam občutek, da celo, seveda, ker odbor za evropske zadeve vedno odloča o nekih časovnih zadregah in tako naprej, da tudi to ni dobro. Ampak, če je drugače, potem seveda mi vemo, da ... Pustimo zdaj ali je zdaj v tem trenutku konkretno tako ali ne, ampak v principu je vedno nevarno, da se izvršna oblast oddalji od zakonodajne oblasti – te, ki je izvoljena na neposrednih volitvah. Toliko bolj potem seveda je oddvojena ta oblast, "alienirana" smo včasih temu rekli, ko gre ta lestevica navzgor z vlade države na vlado Evrope. Torej, to prispeva samo k odtujitvi, k ničemer drugemu. To se pravi, bi morali, če hočemo uresničiti, da bo ta Evropa tudi Evropa ljudi, ki volijo doma, potem seveda

je postopek, po moje, preko Državnega zbora, poslancev Državnega zbora. Sem pa seveda za to, da se ta razprava nadaljuje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Simon Zajc, pripravi naj se gospod Tilen Božič. Izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo! Spoštovane poslanke, poslanci! Poslanci in poslanke koalicije!

Mislim, da ta predlog zakona zopet potrjuje, da imamo dobro koalicijsko pogodbo. Zdaj bo kakšen poslanec opozicije hudomušno pristavil, da je bil že čas, da jo tudi začnemo uresničevati, ampak dajmo šalo na stran. Zadnji primer, pa ne samo zadnji, tudi prva dva primera izbora komisarja sta pokazala, da potrebujemo neko bolj dorečeno ureditev postopka imenovanja našega komisarja oziroma komisarke. Zadnji primer pa je pokazal tudi to, da je časovnica lahko problematična. Pokazalo se je, da bi bila komisija v nekakšni zagati lahko samo zaradi Slovenije. Ko bo razprava tekla o tem sistemu imenovanja, moramo imeti v mislih tudi to, da smo fleksibilni v smislu časovnice.

V tej razpravi se bomo morali tudi odločiti, kaj je zares naš namen. Je naš namen povečati transparentnost, je naš namen povečati vlogo parlamenta? Mislim, da se strinjamo, da je vloga parlamenta tista, ki jo je treba tukaj povečati. Ampak, kaj bo ta vloga? Bo ta vloga v tem, da parlament poveča transparentnost? Ker v taki obliki, kot je sedaj predlagano, v bistvu dosegamo to, da je transparentnost izbire večja. Kandidat pride na Odbor za zadeve Evropske unije, se tam predstavi, mi ga zaslišimo in na ta način se kandidata bolj javno izpostavi. Ampak s tem pa tisto pravo vlogo parlamenta pa ne povečamo v resnici, če bi to zares hoteli in če se bomo o tem odločali in šli v to smer, potem bo treba res razmišljati v tej smeri, da ga mi potem potrdimo, da je to nekako zavezujoče. V nobeni državi, ki ima v svojem sistemu vključen tudi parlament, ni vlada zavezana na odločitev parlamenta. Tudi v tem primeru temu ne bo tako.

Tukaj je res pomembno vprašanje, kaj točno bomo na Odboru za zadeve Evropske unije tega kandidata oziroma kandidatko spraševali. Kaj je za nas pomembno? Ali je za nas pomembno to, da zna angleško? Saj ne moremo ... Na teh odborih moramo govoriti v slovenščini. Pa, kdo smo mi, da bomo ugotovili, ali oseba obvlada angleščino ali ne? Je za nas pomembno, da pozna delovanje Evropske unije? Poznavanje Evropske unije ni talent, to je večščina, tega se človek lahko nauči v zelo kratkem času, če se zares posveti temu. Je morda mogoče za nas bolj pomembno, da ima sposobnosti vodenja, sposobnosti dobre komunikacije? Skratka, kaj je tisto, o čemer bomo odločali? Ali bo na koncu prišlo le do tega, da glede na to, da smo v Odboru za zadeve Evropske unije ravno tako razdeljeni po

strankah, da bo ta odbor zopet projeciral bolj strankarske vizije na to, kakšen bi moral biti ta kandidat oziroma kandidatka?

Mislím, da v tem postopku, ko bomo izbirali ta naš način imenovanja komisarja oziroma komisarke, moramo predvsem zasledovati en cilj; ta cilj mora biti, da izberemo dobrega kandidata. Če bomo to dosegli s tem, da povečamo vlogo Državnega zbora na način, da Državni zbor potrdi na koncu komisarja oziroma komisarko – v redu. Če bo to način, da Državni zbor prispeva le k večji transparentnosti – tudi v redu. Mislím pa, da glavni naš cilj in da ta naša razprava v bodoče mora iti v smeri, da izberemo dobrega kandidata.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima gospod Tilen Božič, izvolite.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Uvodoma naj začnem najprej s pozitivnimi vidiki tega predloga. Zelo dobro se mi zdi, da je stranka SDS podala ta predlog. Je nekoliko hitreje, kot smo si mi to predstavljali, glede na to, da na prioritetni listi to ni bilo ravno najvišje predvsem zaradi tega, kot je bilo že prej rečeno, mandat komisarjev traja pet let in glede na ostale zadeve, ki smo jih v tem času ocenili kot bistveno pomembnejše, se uvršča ta nekoliko nižje. Drugi vidik, ki sem mi zdi tudi dober, je, da pristojni odbor opravi zaslišanje in poda eno mnenje. Imamo Odbor za zadeve Evropske unije, ki mislim, da deluje zelo dobro. Imamo poseben način v Sloveniji, kako se Državni zbor ukvarja z zadevami, ki so pomembne za Republiko Slovenijo znotraj Evropske unije, in mislim, da to sodelovanje, ki že obstaja, se ga da najbrž res elegantno nadgraditi tudi s to dodatno pristojnostjo, da se opravi to zaslišanje in nekako da eno mnenje, ki ga potem Vlada lahko tudi uporablja pri nadaljnjem odločanju.

Kar se tiče pa tistih zadev, ki mi nekoliko niso toliko všeč, ta vidik, da bi Vlada imenovala enega ali več kandidatov. Iz pretekle prakse, mislim, da je najpomembnejše, da se tukaj v Sloveniji znamo zmeniti, kdo je tisti najprimernejši kandidat, ki ga pošljemo kot komisarja Evropske unije, zaradi tega, ker mislim, da to, da se pošilja več kandidatov, ni najbolj primerna praksa, ker to kaže predvsem na našo neko neodločnost, nedodelanost, pa da dejansko nimamo mnenja o eni zadevi, ki je ključna tako za Evropsko unijo kot tudi konec koncev za Slovenijo predvsem preko tega nekega dobrega imena, ki ga ta komisar lahko ustvari skozi svoje delo.

Nekako mi ni, da bi ta novela urejala potem tudi še vse ostale pozicije na nivoju Evropske unije zaradi tega, ker eno je komisarska pozicija, drugo so ostale pozicije. Mislím, da je tukaj treba iti vsekakor od primera do primera. Ni nujno, da je tak pristop, kot je primeren za komisarja, primeren tudi za ostale funkcije.

Če grem potem naprej – vmes je bil omenjen zanimiv pomislek s strani ZaAB, da takrat, ko bi

Državni zbor oziroma pristojni Odbor za zadeve Evropske unije se ukvarjal oziroma zasliševal tega komisarja, še ne bi bilo znano, kateri resor bo pokríl, kar pomeni, da bi bila vprašanja zgolj bolj pavšalna oziroma splošna. Se pravi, preverili bi nekako širino znanja, morda neko veličino, neko evropsko zavezanost in tako naprej. Ampak, po drugi strani se mi pa to vseeno zdi dovolj, ker tukaj tudi med temi pogoji oziroma kaj naj bi komisar izkazoval, govorimo o splošni usposobljenosti in zavezanosti za Evropo in gre za osebo, katere neodvisnost je nedvoumna; se pravi, gre za neko pozicijo in vprašanje, če tukaj pride v poštev v tako veliki meri neko specialno znanje specifičnega področja. Tu gre predvsem za neko, kot smo rekli, širino, nadalje tudi za možnost nekega evropskega pogleda na vse skupaj in politične sposobnosti, ki morajo biti nad tistim, kar bi se morda pričakovalo zgolj za delo na ravni neke lokalne ali državne politike.

Prej je bilo tudi omenjeno, da smo se malo obregnili ob rokohitrostvo stranke SDS. Mislím, da to ni bilo ravno na ta način mišljeno, vsaj ne v slabem smislu, bi se spet vrnil na tisto, kar sem omenil na začetku, da smo mi to imeli malo v kasnejšem planu. Vsekakor pa korajža velja kot vedno in mislim, da je to, da se je predlog dal naprej, dobra gesta te stranke. Verjamem pa, zato da pridobi tudi podporo kasneje, se pravi v sklepní fazi, bo treba še marsikaj v okviru tega predloga dodelati. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, pripravi naj se gospa Eva Irgl.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, predsednik!

Pogovarjamo se torej o zelo aktualni temi; govorimo, da je bilo to že za nami, je del naše zgodovine – v tem primeru tragične, vsaj kar se tiče imenovanja evropskega komisarja, komisarke. Šlo je za tragikomedijo v poletnih mesecih in zaradi tega moramo toliko bolj z občutkom in veliko mero preudarnosti čim prej doseči nek kompromis v Državnem zboru in ta zakon spremeniti.

Naj povem, da ni samo problem imenovanje evropskega komisarja, to, kar ste že nekateri tudi nakazovali v svojih razpravah, ampak so tudi druga imenovanja, ki kažejo v bistvu, da vedno prevlada argument oziroma vedno prevlada moč, se pa ne izbere tistega, ki bi bil lahko najboljši. Imamo, recimo, evropske institucije, kjer so danes imenovani zaslužni strankarski kadri, recimo, član Evropskega računskega sodišča je zaslužen strankarski kader, podpredsednik Investicijske banke – oba sta iz iste stranke. Nobenega od njiju parlament ni potrdil, imenovala ju je vlada. Se pravi, v tej državi ne zbiramo za kandidate v evropske institucije najboljših kadrov, ki jih premoremo, ampak tiste, ki so naši, ne glede na to, kaj znajo in koliko veljajo. Kaj kmalu bi se to zgodilo tudi v

poletnih mesecih. Kljub temu da predsednik Evropske komisije gospod Juncker ni bil zavezan k temu, da Alenke Bratušek ni sprejel, pa ne govorim ad persona, ampak v bistvu ste dotikam enega dela razprave, ni bil zavezan k temu, če jo je odbor zavrnil. On bi lahko še vedno vztrajal, da je to naša kandidatka, njegova kandidatka, da je to evropska komisarka. Kljub mnenju odbora, bistven bi bil v naslednji fazi Evropski parlament v celoti.

Naprej, če razpravljam o samem predlogu zakona. Z zakonom se popolnoma strinjam, ampak že sedaj napovedujem amandma Nove Slovenije, in sicer da bi se evropskega komisarja začelo izbirati v bistvu že z evropskimi volitvami. Če pogledamo, kako je sedaj urejena Evropska komisija: evropski komisar je postal gospod Juncker, ki ga je na predhodnem kongresu Evropske ljudske stranke za kandidata za predsednika Evropske komisije imenovala Evropska ljudska stranka na kongresu v Dublinu. In gospod Juncker je dobil na svojo stran večino Evropejcev, tudi glasove iz Slovenije, ker so glasovi za Evropsko ljudsko stranko bili za to, da je Juncker postal predsednik Evropske komisije. In nič ne bi bilo narobe, ker je to že v praksi, to je že v praksi, nič ne bi bilo narobe, da bi mi v Sloveniji tekmovali, iz katere politične skupine bi bil evropski komisar. Tukaj bi dobili največjo mogočo legitimnost, kdo je evropski komisar v Evropski komisiji iz Republike Slovenije. Največja mogoča legitimnost, ljudje bi ga izvolili; ne Vlada, kot je zdaj, kajti jaz si ne želim, da se saga izpred pol leta ponovi, to je najslabša mogoča varianta, ki se nam lahko zgodi. Zaradi tega upam, da bomo v Državnem zboru v okviru te razprave, ki je zelo široko odprta, prišli do konsenza in da bomo ta zakon končno spremenili, ki je res slab zakon, ki ne odgovarja na trenutke časa in če malce odgovorim kolegom iz SMC, dejali ste, da je predsednik Vlade, zdajšnji predsednik vlade, preprečil, da bi se ta saga nadaljevala, da bi bila sramota. On bi lahko preprečil, da sploh do tega ne bi prišlo; on bi lahko takrat kandidatko, še preden je šla, umaknil in lahko umakne gospo Violeto Bulc danes. Danes. Treba je razumeti, danes, recimo, bi bila to velika sramota pred Evropsko unijo, ampak nekako bi se lahko sploh to, da smo imeli kandidatko na hearingu v Bruslju, preprečilo. Ampak mimo tega smo, mi moramo danes narediti vse, da se to ne bi več ponovilo. Največji mogoči konsenz, ki ga lahko dobimo, je, da vsi državljani Republike Slovenije glasujejo za kandidata za evropskega komisarja. To je drzen predlog, ampak je hkrati zelo učinkovit oziroma je hkrati zelo zanimiv in bi imel najbolj široko legitimnost, kajti zdaj ima evropski komisar legitimnost praktično samo na vladi.

Kar se pa tiče rokohiterstva – no, saj zdaj je gospod Božič že odgovoril –, bistveno je, da je predlog dober, ne pa, kdo ga vloži in koliko hitro je vložen. Ali je to na začetku mandata, na koncu mandata, bistveno je, da je predlog dober. Zato ker je ta predlog dober, ga bomo v

Novi Sloveniji – krščanskih demokratih tudi podpri. Seveda bomo pa predlagali, tako kot sem že dejal, naš amandma, ki bo vključeval, da bomo še malce drugače lahko prišli do evropskega komisarja iz naše države. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Eva Irgl.
Pripravi naj se predstavница Vlade.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

17. člen Pogodbe o Evropski uniji določa, da mora biti oseba, ki bo član Evropske komisije: prvič, strokovno usposobljena; drugič, neodvisna; tretjič, proevropsko usmerjena, in četrtič, zavzeta za politiko te naše skupne združene Evrope. To so torej neka izhodišča, ki nam jih daje Evropska unija, ko se odločamo, ko razmišljamo o kandidatih za evropskega komisarja. Je pa res, da o tem lahko razmišljamo takrat, ko ne prihaja do samokandidatur, kar se je zgodilo ob zadnjem primeru, in v tistem zadnjem primeru samokandidature Alenke Bratušek se zagotovo ni sledilo tem izhodiščem, ki jih določa 17. člen Pogodbe o Evropski uniji. Glede na to, da do sedaj nismo vzpostavili nekih jasnih kriterijev in tudi ne postopkov za imenovanje člana Evropske komisije, in glede na to, kaj vse se je dogajalo ob zadnjem imenovanju oziroma ob zadnji samokandidaturi gospe Alenke Bratušek, je seveda edina modra in pametna odločitev, da danes sprejmemo ta zakon. Kot lahko vidim po razpravi kolegic in kolegov tudi iz koalicije, bo danes ta zakon tudi potrjen, kar je seveda dobro in se tudi zahvaljujem vsem koalicijskim poslanskim kolegom, da bodo to podpri.

Zakaj je to tako pomembno? Prvič zaradi tega, da se izognemo ponovnim takšnim situacijam, kot smo jih bili deležni nazadnje, se pravi tem blamažam, pa tudi zaradi transparentnosti je to pomembno. Zaradi samega transparentnega postopka, ko tudi državljanke in državljani vedo, kakšne ljudi dejansko pošiljamo v Evropsko unijo, kajti ti ljudje tam predstavljajo ne samo sebe – ali pa bom drugače rekla: zlasti predstavljajo vse nas in državo. Zato je pomembno, kakšnega človeka pošljemo na tako pomembne pozicije.

Zato smo v Slovenski demokrati stranki predlagali, da se današnji zakon sprejme. Znotraj tega zakona smo jasno definirali, kakšen naj bi bil postopek tega imenovanja: vlada naj bi torej razpisala neke kriterije, vzpostavila postopek, na podlagi katerega se kandidati na nek način prijavijo, tisti, ki seveda izpolnjujejo kriterije, ki jih Vlada zapiše. Potem je pa Državni zbor tisti, ki zasliši te kandidate. Podobno, mislim da, se počne pri postopkih za veleposlanike, tako približno bi potekalo zaslišanje tudi v Državnem zboru. Potem bi Državni zbor podal mnenje o teh

kandidatih, ga poslal na Vlado. Seveda pa to mnenje za Vlado ne bi bilo obvezujoče, kar pomeni, da lahko takšno mnenje Vlada upošteva ali pa ne. Seveda pa potem Vlada sprejme tisto dokončno odločitev, kateri kandidat dejansko najbolj ustreza kriterijem, ki jih določa tako Evropska unija, kot tudi kriterijem, ki jih je sama vzpostavila, ko jih je razpisala.

Zakaj je tudi to pomembno, da vzpostavimo takšen transparenten način imenovanja oziroma postopkov kandidiranja za člane Evropske komisije? Tudi zaradi tega, ker je prav, da parlament, da pristojni odbor razpravlja o tako pomembnih vprašanjih, ker kot že rečeno, tiste osebe, ki zastopajo tako pomembne funkcije v Evropski uniji, predstavljajo celotno državo, vsakega posameznika v določeni državi. Takšen način predstavlja tudi večjo transparentnost in nikoli se nam potem ne bo moglo zgoditi, da se nekdo zaradi velike želje, zaradi nešteto drugih ambicij, ki jih ima, se pač samokandidira in ne pogleda na nikakršne posledice, ki jih prinaša za državo. Gre namreč za funkcijo, ki je izjemnega pomena, in me veseli, da bo koalicija podprla ta zakon, tudi sama ga nameravam podpreti, in upam, da bomo potem naslednjič lahko razpravljali o širšem naboru kandidatov, ki bodo izpolnjevali neke kriterije, ki bodo strokovni usposobljeni, ki bodo res dobro lahko potem predstavljali državo Slovenijo na evropskem parketu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za zunanje zadeve – če to želi, seveda.

DRAGOLJUBA BENČINA: Hvala lepa, čisto kratko.

Zelo me veseli aktivna razprava na to temo, se priporočam tudi na druge evropske teme, da bi bili tako aktivni, ker je to nam, ki smo na zunanjem ministrstvu zadolženi za koordinacijo evropskih zadev, vedno v pomoč in v inspiracijo.

Veseli me res, da tudi ni bilo nasprotovanj direktnemu mnenju Vlade, vsaj tako sem razumela to razpravo, in zato pozdravljam tudi predlog opozicijskih strank pa tudi seveda koalicijskih, da se Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije podpre in da gre v drugo branje. Pri drugem branju bi pa predvsem opozorila, da moramo takrat bolj pozorno pregledati besedilo, ki bo usklajeno s pravnim redom Evropske unije, predvsem tudi z Lizbonsko pogodbo, ki govori konkretno o imenovanju komisarjev, tako da bo čim bolj jasen tekst.

Mislím, da je to v interesu vseh, da ne bomo potem, ko bomo imeli nov tekst, ugotovili, da smo pa nekaj drugega spregledali, ki bo natančno urejal te postopke imenovanja, ne samo člana komisije, če prav razumem, tudi kakšnih drugih visokih predstavnikov v evropskih institucijah. Tukaj moramo zelo precizno

pogledati, na to so me opozorili tudi naši mednarodni pravniki, da je večina teh imenovanj že urejena v nekaterih drugih predpisih Evropske unije. Predvsem pa je treba upoštevati tudi razmerje med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije in tudi z Zakonom o Vladi. Vlada pa je, kot ste slišali že na začetku, pripravljena konstruktivno sodelovati s poslanci in strokovnimi službami v Državnem zboru pri pripravi tega zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predlagateljica gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala lepa za besedo.

Dovolite, da se tudi jaz v imenu Slovenske demokratske stranke kot tudi nosilca mag. Anžeta Logarja zahvalim za to načelno podporo v tem prvem branju, da boste dovolili, da gre zakon naprej, in omogočili s pritiskom na gumb, da gre zakon v naslednjo obravnavo, kjer ga bomo glede na različna mnenja, tudi konstruktivne predloge, gotovo lahko izboljšali. Predvsem pa je pomembno to, da ste v tem predlogu začutili za to, da je zakon korak v pravo smer in da bomo s tem rešili tista vprašanja, zaradi katerih smo – zaradi katerega smo – v preteklosti zardevali na mednarodnem političnem parketu. S spremembo tega zakona se to gotovo v prihodnosti ne bo več dogajalo.

Dovolite pa, da še odgovorim na nekatera vprašanja. Tudi jaz sem nova poslanka kot kolega Kamal, ampak veste, opozicija pa res ne more koalicijsko usklajevati zakonov, to pa enostavno ne gre. To bi bilo tako, kot da mi rečemo, da koalicija usklajuje zakone z opozicijo, ampak tisto bi bilo dosti lažje, obratno pa gotovo ne gre.

Kar se tiče, pa da zaključim v nekem dobrem, pozitivnem vzdušju, kot je bilo med razpravo, kot je nekako bilo poudarjeno, ko sem brala vaš citat iz koalicijske pogodbe. Brala sem ga izključno zato, ker sem želela z njim poudariti, da bi bilo prav, da ta predlog podprete. Ampak ker je eden od poslancev SMC to zavil v šalo, dovolite, da tudi jaz zaključim tako. Res je, citirala sem del vaše koalicijske pogodbe, in seveda, glede na to, koliko časa je trajalo, da ste jo podpisali, pa menda bo nekaj v njej tudi dobrega. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika? Replika gospod Kamal Izidor Shaker.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Ja, bila je šala in z vašo pomočjo jo bomo tudi lažje udeleževali, zato sem se tudi pošalil.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika se začne: "Niste me pravilno razumeli ..." Ampak ne glede na to, vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ne.

Prav, torej zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 31. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA V ZVEZI Z (NE)UČINKOVITOSTJO UPORABE EVROPSKIH SREDSTEV ZA ZAŠČITO PRED POPLAVAMI.

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Komisija za nadzor javnih financ.

Za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa dajem besedo članici komisije gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani vsi prisotni!

Komisija za nadzor javnih financ je na 1. nadaljevanju 6. redne seje 15. 1. 2015 ob obravnavi točke dnevnega reda, ki se glasi Obravnava revizijskega poročila Računskega sodišča Republike Slovenije, učinkovitost uporabe evropskih sredstev za zaščito pred poplavami, sprejela sklep, da predlaga predsedniku Državnega zbora, da na dnevni red seje Državnega zbora vključi tudi točko, ki se glasi Predlog sklepa v zvezi z neučinkovitostjo uporabe evropskih sredstev za zaščito pred poplavami. V nadaljevanju bom podala obrazložitev tega predloga sklepa, ki ga je sprejela in predlagala komisija in je povzet po dokumentu Računskega sodišča predmetnega revizijskega poročila.

Računsko sodišče Republike Slovenije je izvedlo revizije učinkovitosti uporabe evropskih sredstev za zaščito pred poplavami v obdobju od 1. 1. 2007 do 7. 3. 2014, da bi preverilo, ali je Republika Slovenija učinkovito koristila razpoložljiva sredstva operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 do 2013 za zmanjševanje škodljivega delovanja voda v obliki poplav. Pri tem je ugotavljalo, ali sta priprava in izvedba projektov potekala vsebinsko in časovno učinkovito. Preverilo je tudi, ali je učinkovito potekala priprava projektov na področju zmanjševanja poplavne ogroženosti, ki bodo podprti z evropskimi sredstvi v programskem obdobju 2014–2020.

V Nacionalnem programu varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je navedeno, da v Sloveniji poplave ogrožajo okoli 15 % površine Slovenije. Na območju, kjer so mogoče katastrofalne poplave, živi dobra četrtina prebivalcev Slovenije. Škoda zaradi poplav v Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije iz leta v leto narašča, v deležu škod zaradi naravnih nesreč že dosega

več kot 40 %. Za obdobje od leta 2007 do leta 2012 je ocenjena škoda na vodni infrastrukturi 424 milijonov evrov, v istem obdobju pa je bilo iz državnega proračuna izplačano 174 milijonov za ukrepe na področju popravne varnosti ter še 86 milijonov evrov za gradnjo vodne in druge državne in občinske infrastrukture na območju novih hidroelektrarn na območju spodnje Save. Ob tem so v istem obdobju sredstva Vodnega sklada v vrednosti od najmanj 4,4 milijona letno do največ 31,7 milijonov evrov ostala neporabljena in so se prenašala v naslednja leta.

Ob tem je Računsko sodišče ugotovilo, da ministrstvo, pristojno za okolje in Agencija Republike Slovenije za okolje evropskih sredstev za zmanjševanje škodljivega delovanja voda v obliki poplav nista uporabljala učinkovito. Ugotovljeno je bilo namreč, da je v programskem obdobju 2007 do 2013 imela Slovenija na voljo 74 milijonov evropskih sredstev za poplavno varnost. Ta sredstva so na voljo za koriščenje do konca leta 2015. Do konca leta 2013 je Republika Slovenija prejela iz evropskega proračuna le 16,7 milijona evrov. Zaradi počasnega koriščenja sredstev je poplavna varnost slabša, kot bi lahko bila.

Dolgotrajna priprava projektov za sofinanciranje iz evropskih sredstev je po mnenju Računskega sodišča posledica nepripravljenosti oziroma nizke stopnje pripravljenosti projektov in podlag za projekte pa ob uvrstitvi na operativni program in pasivnega pristopa ministrstva pri pripravi projektov v obdobju o leta 2007 do leta 2010. Tudi stopnje pripravljenosti projektov, ki so predlagani za sofinanciranje v programskem obdobju 2014–2020 po mnenju Računskega sodišča ob začetku programskega obdobja leta 2014 ni bistveno višja od pripravljenosti projektov v začetku prejšnjega obdobja, torej v letu 2007.

Zaradi navedenih razlogov je Komisija za nadzor javnih financ sprejela sklep, s katerim od Vlade zahteva informacijo o vzrokih za slabo črpanje evropskih sredstev za zmanjševanje škodljivega delovanja voda v obliki poplav in ukrepih za izboljšanje stanja na tem področju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo dr. Franc Križanič.

DR. FRANC KRIŽANIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani visoki zbor!

Voda je eden izmed najpomembnejših bogastev te države in človeške družbe sploh. Pomeni nenadomestljiv vir bivanjskega prostora, energije in številnih dejavnosti človeka. Slovenija se uvršča med države, ki so v Evropi vodno najbogatejše. Skupna količina vode, ki se letno pretoči po rekah in potokih, namreč na število prebivalcev štirikratno presega evropsko povprečje. Kot beležijo statistiki, po Sloveniji

teče 59 rek, katerih skupna dolžina je približno 2 tisoč 500 kilometrov. Navedeno predstavlja pozitivno plat, ki jo opredeljuje statistika, a ima tudi svojo negativno stran. Ta se skriva v številki milijardo in pol evrov, kolikor je znašala škoda, ki so jo povzročile poplave med leti 1990 in 2012. Če k temu dodamo še dogodke, zlasti v letu 2014, se število poveča še za nekaj 100 milijonov. A bolj kot statistični podatki o pomenu zagotavljanja protipoplavne zaščite pričajo usode ljudi, ki so v razbesnelih vodah izgubili premoženje, nekateri celo življenje.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov se zato zavedamo odgovornosti pravočasnega ukrepanja in zagotavljanja učinkovitih ukrepov, odgovornosti, ki jo ima država v oblikovanju in izvajanju politik na tem področju, zato smo skrbno prisluhnili izsledkom revizije učinkovitosti uporabe evropskih sredstev za zaščito pred poplavami v obdobju od 1. 1. 2007 in 7. 3. 2014, ki jo je izvedlo Računsko sodišče. V njej sodišče ugotavlja oziroma revizorski organ, da Ministrstvo za okolje in Agencija za okolje evropskih sredstev za zmanjšanje škodljivega delovanja voda v obliki poplav nista uporabljala dovolj učinkovito. Izvirni greh leži v pripravi operativnega programa iz leta 2007, ko ministrstvo ni imelo izdelanih programskih in strokovnih podlag, ki bi omogočale izbor primernih protipoplavnih projektov. Računsko sodišče je pristop ministrstva med leti 2007 in 2009 označilo kot pasivnega, kar se je posledično odrazilo v zamudi pri izvajanju prednostne usmeritve. V naslednjih letih institucija sicer priznava določen napredek, ko navaja, da je za programsko obdobje 2014–2020 na voljo več programskih in strokovnih podlag, a te po njenem mnenju še vedno ne dajejo celovite informacije o tem, katera so tista področja in predvsem s katerimi ukrepi jih je treba urejati, da bi se z vloženi sredstvi najbolj zmanjšala poplavna ogroženost.

Kot je na eno izmed postavljenih poslanskih vprašanj odgovorila ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, bo na področju zagotavljanja protipoplavne varnosti potrebna večja aktivacija obstoječih in zagotovljenih virov. Ob tem je pomenljivo poudarila, da ne bodo zadostovali zgolj finančni viri, ampak bo potrebna tudi kadrovska okrepitev, saj naj bi na protipoplavni varnosti deloval le en sodelavec. Kot je znano, je v pripravi tudi načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti, ki naj bi bil sprejet do konca leta in bo vseboval potrebne ukrepe za zagotovitev protipoplavni varnosti na 61 območjih pomembnega vpliva poplav. Groba ocena potrebnih sredstev zanje je 600 milijonov evrov. V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo zato podprli vsako razpravo, ki bo s to usmeritvijo skladna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

V Združeni levici bomo predlagane sklepe ob revizijskem poročilu o učinkovitosti uporabe evropskih sredstev za zaščito pred poplavami podprli. A ravno na tem področju smo soočeni s šolskim primerom, kaj pomeni premalo in kaj pomeni prepozno. Ne bom navajal gromozanskih števil, povezanih s škodo, ki je nastala zaradi poplav, precej namerno. Ko je grožnja življenju in premoženju ljudi tako elementarna, številke zbledijo v primerjavi s povzročenim gorjem. Prizadeti državljani žal presneto dobro vedo, kaj slepa pega poplavne varnosti pomeni. To prav tako zelo dobro vedo tudi lokalne skupnosti, ki se s situacijo pogosto soočajo same, kot pač najbolj vedo in znajo.

Za ilustracijo se lahko samo sprehodimo skozi povzetek revizijskega poročila. Že ta je popolnoma dovolj srhljiv in če povzamem nekaj formulacij: Ministrstvo ob pripravi operativnega programa ni imelo izdelanih programskih in strokovnih podlag, ampak vseeno jim je nekako operativni program uspelo pripraviti, tudi če ta ni imel nikakršnih podlag. Poplavna območja niso bila sistemsko določena in ovrednotena glede na škodni potencial, a vseeno se je baje nekako zagotavljalo poplavno varnost – kako, po kakšnem ključu? Na hitro se je zmetalo skupaj nekaj lokalnih investicij, ki so po naključju že imele pripravljeno dokumentacijo oziroma še huje, če kar citiram iz poročila: "Agencija za projekt nadgradnje spremljanja vodnega okolja v delu, ki se nanaša na poplavno varnost, ni predstavila podatkov o zmogljivosti obstoječega sistema in zmogljivosti sistema po izvedbi projekta, zaradi česar Računsko sodišče ni moglo podati ocene o vsebinski učinkovitosti porabe sredstev." Se pravi, zakaj smo počeli ravno to, kar smo počeli, kako vemo, da smo cilje dosegli, v kolikor smo imeli te cilje sploh postavljene – vse to ostaja neznanica.

S pripravo vsebine dveh od treh projektov je ministrstvo začelo v letu 2010, torej tri leta po začetku programa, dokončno oblikovana in potrjena pa sta bila leta 2012 in 2013, to je v zadnjem oziroma predzadnjem letu pred iztekom programa, ki se je sicer začel že kar pet oziroma še kar šest let prej. Ker ministrstvo ni imelo izdelanih študij, se nekateri ukrepi ne izvajajo na območjih pomembnega vpliva poplav, se pravi, so se uporabljala sredstva iz naslova poplavne varnosti na območjih, ki očitno niso poplavno ogrožena oziroma njihova ogroženost ni prioriteta. Ministrstvo ni pripravilo organizacijske in investicijske dokumentacije, tu pa lahko ostanem samo precej zgroženo brez komentarja.

In pogled v prihodnost. Tudi tu se lahko spet naslonimo na revizijsko poročilo, ampak tu nam zadostuje že en sam citat: "Priprava projektov za novo programsko obdobje 2014–2020 ni potekala bistveno bolj učinkovito." Za piko na i je bilo počrpanih samo 22,5 % sredstev, ki so bila na voljo za zmanjševanje škodljivega delovanja

voda, slabe štiri petine sredstev je takih, ki so ostala neizkoriščena, neizrabljena. Če želimo kakorkoli sanirati situacijo v prihodnosti, se moramo najprej vprašati, zakaj je do tega sramotnega debakla prišlo. Takoj lahko izločimo svetovni nazor, saj so zadevo zavozile prav vse politične barve, od desnice do tranzicijske levice. V ilustracijo se samo sprehodimo skozi seznam pristojnih ministrov: Janez Podobnik, prva Janševa vlada – SLS, Karl Erjavec, Pahorjeva vlada – Desus, Roko Žarnić, prav tako Pahorjeva vlada in prav tako Desus, Franc Bogovič, druga Janševa vlada – SLS in Dejan Židan, vlada Alenke Bratušek – SD. In če izločimo sicer minimalne ideološke razlike političnih akterjev, nam ostane samo eno: nesposobnost. Ne vodstvo lažne levice, ne vodstvo desnice, ampak vodstvo gole nesposobnosti. Seveda obstaja razlog, zakaj so vlade in politične stranke skrivale to nesposobnost in ji asistirale – parcialni kadrovske interese obdržati se na oblasti, ne glede na ceno. Koga pa briga poplavna varnost! Kratko so seveda potegnili državljani in njihovo premoženje in kot kaže, bo tudi v prihodnje ostalo tako. Kar dva od ministrov, odgovornih za nastali položaj, mesto ministrov zasedata še danes; Desusov Karl Erjavec in Dejan Židan, vodja Social demokratov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod predsednik!

Samo v lanskem letu so poplave v Sloveniji kar dvakrat hudo prizadele posamezne občine, območja naše države. Povzročena je bila velika materialna škoda, in sicer na stanovanjskih objektih, prometni in vodni infrastrukturi ter seveda na kmetijskih površinah. Izvzeta niso bila niti človeška življenja. Sanacija pa vedno terjaja visok davek, milijonske zneske in časovni odmik odprave vseh posledic.

Da število poplavnih dogodkov v Evropi iz leta v leto narašča, kažejo naslednji primerjalni podatki. Od leta 1950 do 1979 jih je bilo kar 2 tisoč 50. V letih 1980 do 2009 trikrat toliko. Največ poplav je bilo na Poljskem, sledi Slovenija, nato Bolgarija, Španija, Slovaška, Hrvaška in Avstrija. Podatki torej kažejo, da se v Sloveniji število izjemnih poplavnih dogodkov povečuje. In dejstvo, da smo na drugem mestu v Evropi, je seveda alarmantno. Dejstvo torej je, da narava sama ne bo poskrbela za manjšo ogroženost, to bomo morali storiti sami z odgovornim odnosom do svojih ravnanj. Vse napovedi namreč kažejo na to, da bodo posledice dosedanjega neukrepanja oziroma iskanja parcialnih rešitev na tem področju, ob vsakem obilnejšem deževju zahtevale večje reze v državni proračun in v proračune lokalnih skupnosti.

Kaj je naša država v zadnjih letih naredila za večjo zaščito pred poplavami? Kako uspešna je bila pri črpanju evropskih sredstev, ki so na voljo za namen zmanjševanja škodljivega delovanja voda v obliki poplav? Dejstvo je, da so nasipi, zadrževalniki in razbremenilniki večinoma v slabem stanju in da je za ohranitev sedanje ravni varnosti ter za zmanjšanje ogroženosti pred poplavami zaradi globalnih sprememb treba zgraditi dodatne zadrževalnike in obnoviti nasipe. V Sloveniji imamo skoraj 15 tisoč objektov vodne infrastrukture, od tega več kot 30 visokovodnih zadrževalnikov, imamo 15 tisoč kilometrov vodotokov, objekti pa so stari večinoma več kot 40 let. Za zadrževanje slovenskih vodotokov bi potrebovali letno 20 milijonov evrov, ampak žal jih dejansko namenimo le med 6 do 8 milijonov evrov na leto. Poleg tega bi morali letos zgraditi za 5 do 10 milijonov novih investicij, saj je škoda zaradi poplav letos znašala v povprečju 100 milijonov evrov. Ugotovitve Računskega sodišča, da je Slovenija v pretekli finančni perspektivi 2007–2013 od skupaj 74 milijonov evrov evropskih sredstev, ki so bila na razpolago, do konca leta 2004–2013 počrpala le 16,7 milijona evrov, so resnično zaskrbljujoče. Glede na to, da je treba ta sredstva koristiti le še do konca letošnjega leta, je vprašanje o naši uspešnosti pri črpanju evropskih sredstev popolnoma odveč. Spet smo torej na točki, ko odgovornost za takšno porazno stanje iščemo le pri zunanjih dejavnikih. Pa je Računsko sodišče jasno povedalo: razlog je posledica nepripravljenosti projektov in podlag za projekte ob uvrstitvi v operativni program in v pasivnem pristopu pristojnega ministrstva pri pripravi projektov v obdobju leta 2007 do leta 2010. Krščanski demokrati ponovno trdimo, da smo padli na izpitu.

V Poslanski Nove Slovenije se nadalje sprašujemo, ali si naša država res lahko privoščiti takšno neodgovorno ravnanje, in to zaradi malomarnosti ali pa nesposobnosti, za katero, kot kaže, nihče ne bo prevzel odgovornosti. Ob tako poraznem črpanju evropskih sredstev bi se vsi v tej dvorani morali jasno vprašati, kdo je za to kriv in kaj moramo storiti takoj danes, da v bodoče ti primeri ne bi bili več tako izpostavljeni oziroma ne bi bilo več tovrstnega tveganja.

Glede na navedeno bomo krščanski demokrati predlog sklepa v zvezi z neučinkovitostjo uporabe evropskih sredstev za zaščito pred poplavami podprli. Poleg tega pa upravičeno pričakujemo, da bo Vlada brez odlašanja sprejela tudi potrebne ukrepe za sankcioniranje odgovornih za nastalo situacijo. Saj smo ravno v zadnjih dveh dneh poslušali njeno zatrjevanje, da so vsi nosilci javnih funkcij in drugi, ki opravljajo odgovorno delo, vedno pravočasno kaznovani oziroma poklicani na odgovornost. Torej imamo, imate vse vzvode. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane poslanke in poslanci! Sklep v zvezi z neučinkovitostjo porabe evropskih sredstev za zaščito pred poplavami ima širšo vsebino, kot nakazuje njegovo poimenovanje. Gre za ugotavljanje vzrokov izredno nizkega izkoriščanja virov financiranja iz operativnega programa okoljske in prometne infrastrukture, izpogajanih za obdobje 2007–2013 na področju varovanja pred poplavami; za ugotavljanje odgovornosti pristojnih, ki so jim bile naloge poverjene, za seznanitev z ukrepi, ki bodo zagotovili dvig operativne učinkovitosti pristojnih v sklepnih fazi pretekle in ob otvoritvi nove finančne perspektive – za obe je leto 2015 ključnega pomena – in tistim, kar je cilj celotnega administrativnega ustroja, pristojnega za zmanjševanja poplavne ogroženosti. Torej, za seznanitev z izvršenimi ukrepi, ki zmanjšujejo poplavno ogroženost.

V SMC smo mnenja, da zgolj poveritev nalog in določitev ciljev brez vzpostavitve povratne zanke informacij in ukrepov ni mogoče zagotavljati uspešne politike. Učinkovit nadzor in neprestano strmenje k izboljšavam so torej manki, na katere se v preteklosti opozarjali številni, ne nazadnje tudi narava. Obseg pomanjkljivosti in možnosti za številne izboljšave je razkrilo poročilo Računskega sodišča Republike Slovenije za obdobje od januarja 2007 do marca 2014. Gre za sveženj težav, ki se zaradi verižnih učinkov kažejo tudi že v zamikih pri udejanjanju nove finančne perspektive za obdobje 2014–2020. Sami revizijsko poročilo razumemo kot novo priložnost, da se pristojno ministrstvo in Agencija za okolje preišli spoprimeta z ugotovljenimi težavami in omogočita, da eden izmed ključnih elementov zmanjševanja poplavne ogroženosti postane to, kar mu je namenjeno: učinkovit vir financiranja dobrih protipoplavnih projektov. Viri pa se lahko učinkoviti le, če se sočasno tudi preišli trošijo. Kombiniranje podatkov o frekvenci oziroma stopnji nevarnosti poplav, ranljivosti področja in izkazanega škodnega potenciala morajo izkazovati jasno raven ogroženosti vseh območij, ki zaradi specifičnega reliefa in vodnih danosti obsega kar 10 % površine Slovenije. Celovit pristop je torej tudi eden izmed ključev, da bodo investicije izvedene najprej tam, kjer je to najbolj potrebno, in da bodo protipoplavni ukrepi težave reševali učinkovito tudi preko meja posamičnih občin oziroma regij. Končno se prebujajo zavest, katere zagovorniki smo tudi v SMC, in sicer da je treba tudi naravi pustiti svoj prostor. Območja presihajočih jezer, srednji in nižji tokovi porečij, močvirja in tako dalje, so območja, ki lahko ob razumnem upravljanju nudijo tudi možnost zadrževanja vod ob visokih vodostajih, ne le poligon za melioracijo, izsuševanje in izkoriščanje. Tako bo tudi škoda na pridelkih, premoženju, infrastrukturi zaradi izpadov

poslovanja pa tudi poškodb in izgubljenih življenj ter psihične škode, ki jo poplave puščajo za sabo, čim manjša.

Izčrpno poročilo Računskega sodišča daje pred kratki imenovani ministrici dodatno oporo, da se spoprime z očitki in sprejme ukrepe, ki bodo v najkrajšem času omogočili, da se priložnosti iz nove finančne perspektive spremenijo iz papirnatih v resnične. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovani predsednik, predstavniki Vlade, spoštovane kolegice, kolegi!

V Nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je navedeno, da v Sloveniji poplave ogrožajo okoli 15 % površine Slovenije. Na območju, kjer so mogoče katastrofalne poplave, živi dobra četrtina prebivalcev Slovenije. Škoda iz leta v leto narašča, v deležu škod zaradi naravnih nesreč je to že več kot 40 %. V zadnjih 100 letih je bilo na območju Slovenije 22 velikih poplav, od tega je 6 takih, ki so zajele večji del Slovenije. Ocena skupne škode večjih poplav v Sloveniji od leta 1990 znaša približno 1,5 milijarde evrov. Za obdobje od leta 2007 do 2012 je ocenjena škoda na vodni infrastrukturi 424 milijonov evrov. V istem obdobju pa je bilo iz državnega proračuna izplačano 174 milijonov evrov.

Računsko sodišče je ugotovilo, da je v programskem obdobju 2007 do 2013 imela Slovenija na voljo 74 milijonov evrov evropskih sredstev za poplavno varnost, do konca leta 2013 pa je prejela iz evropskega proračuna samo 16,7 milijona evrov. Zaradi počasnega črpanja sredstev je poplavna varnost bila tudi slabša, kot bi lahko bila. Glavni problem je slaba pripravljenost projektov, trdi Računsko sodišče, vendar vsi ti objekti morajo biti najprej umeščeni v prostor, kar pa je rakrana pri pripravi vseh infrastrukturnih in okoljskih projektov, saj vemo, da to traja več let, včasih tudi več kot deset let, in to je podlaga za pripravo projektov.

Naslednji problem je za potem tudi pridobitev potem zemljišč, za kar dolgo časa država ni imela ustreznega zakona, da bi lahko v javno korist pridobila zemljišča. Potem se je končno sprejel zakon za pridobitev tudi zemljišč v javno korist z razlastitvijo za linijske projekte državnega pomena, medtem ko za projekte občinskega pomena, tudi v javnem interesu, še zdaj ni primerne zakona. Tukaj mislim, da je velik problem, imamo tudi na področju zgornje Savinje nekaj projektov, to so suhi zadrževalniki, ki se že desetletja pripravljajo, umeščajo v prostor, brez tega, da bi se povprašalo tam živeče ljudi, lastnike, kaj bodo ti zadrževalniki pomenili oziroma vplivali na njihova kmetijska zemljišča, s katerimi se preživljajo.

Računsko sodišče še ugotavlja, da nič bolje niso pripravljani projekti oziroma nič niso

več pripravljeni projekti za črpanje sredstev iz nove finančne perspektive 2014–2020. V Slovenski demokratiški stranki se bojimo, da bomo prišli v enake probleme tudi na koncu te finančne perspektive, da bomo zadnji dve leti lovili čas, kako bi počrpali ta sredstva. Smo že v drugem letu nove finančne perspektive, a nič ni od aktivnosti za pripravo projektov za črpanje sredstev iz te finančne perspektive.

V Slovenski demokratiški stranki bomo sklepe, ki jih je pripravila komisija, tudi podprli in apeliramo, s tem dodatkom, da naj bi teh trideset dni veljalo od dneva sprejetja tega sklepa, da ne bo nekega nesporazuma kasneje. Upamo, da bo res v tem mesecu Vlada oziroma pristojno ministrstvo pripravilo neko poročilo oziroma da bo ta sklep Državnega zbora neka spodbuda ali pa neka zahteva, da se ... / znak za konec razprave/ ministrstvo zgane in naredi kaj več na teh projektih. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani vsi, lep pozdrav!

Sredi januarja letos smo člani Komisije Državnega zbora za nadzor javnih financ na podlagi revizije Računskega sodišča ugotovili, da država pri črpanju evropskih sredstev za protipoplavne ukrepe ni učinkovita. Poslanska skupina Desus se načeloma strinja s to ugotovitvijo, vendar pa zaščita pred poplavami ni edino področje, kjer je Republika Slovenija neuspešna pri črpanju evropskih sredstev. Ne glede na trud okoljskega ministrstva, zaščita pred poplavami še vedno ni zadostna. Mnenja smo, da bi pred današnjo razpravo morali počakati na odzivno poročilo Ministrstva za okolje in prostor, ki nam bo dalo odgovore na večino vprašanj, ki jih odpira sklep komisije. Izvedeli bomo, kakšne ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti je ministrstvo že sprejelo in kakšne še pripravlja. Lahko bomo prebrali ukrepe, ki se nanašajo na pripravo projektov za novo programsko obdobje 2014–2020, na MOP se pripravljajo tudi še srednje- in dolgoročni načrti ukrepov protipoplavne varnosti, spremembe za učinkovitejše umeščanje v prostor in reorganizacijo področja voda.

Razpoložljiva sredstva niso bila vedno rabljena dovolj smotrno. V okviru Operativnega programa razvoja okolja in prometne infrastrukture za programsko obdobje 2007–2013 je bilo namenjenih 66 milijonov evrov za namen urejanja stanja voda. Vsa sredstva so razdeljena, investicije pa se razvijajo, in to na območjih, kjer je poplavna ogroženost največja. Ministrstvo priznava, da je do izvajanja projektov protipoplavne varnosti res prišlo kasneje, kot bi sami želeli, ne ukvarja se z iskanjem krivcev, temveč vse svoje napore usmerja v

implementacijo projektov, da bodo zagotovili porabo sredstev, skladno s predvidenimi roki.

Računsko sodišče je v svoji reviziji med drugim ugotovilo, da v začetku prejšnje finančne perspektive ni bilo podlage za pripravo projektov ter da v prvih treh letih perspektive ministrstvo na teh projektih ni naredilo nič. Država je za evropsko sofinanciranje z zamudo prijavila tri projekte, nadgradnja sistema analize stanje voda Bober ter protipoplavni ukrepi na Savinji in Dravi. Do konca leta 2013 je bilo za te tri projekte počrpanih 22,5 % razpoložljivih sredstev. Kot smo bili na seji komisije seznanjeni, na ministrstvu računajo, da bi lahko za te projekte počrpali 62 od razpoložljivih 77 milijonov evrov.

Računsko sodišče je opozorilo tudi na neučinkovitost države pri pobiranju koncesijskih dajatev in vodnih pravic, ki polnijo vodni sklad, in porabi sredstev, namenjenih rednim dejavnostim na poplavno ogroženih območjih. Ocenjujemo, da je eden od ključnih razlogov slabe poplavne varnosti prav ta, da se sredstva iz vodnega sklada ne porabljajo za namen, za katerega je bil sklad ustanovljen, za gradnjo protipoplavne infrastrukture. Po Vizjakovem Zakonu o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save pa se pretežni del zbranih sredstev iz vodnega sklada namenja za dokončanje hidroelektrarn na spodnji Savi. Tako je bilo v vodnem skladu med leti 2004 do 2014 zbranih 294 milijonov evrov, kar 150 milijonov pa preusmerjenih v gradnjo teh projektov, nenamensko porabljenih pa je v preteklem desetletju bilo 53,5 milijonov evrov.

Desus se popolnoma strinja z ugotovitvami Računskega sodišča, da bo treba reformirati marsikaj – končala bom z dejstvom, da bo poslanska skupina v večini glasovalo proti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o sklepu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 5. 3. 2015.

V razpravo dajem predlog sklepa ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Ne.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v ponedeljek, 9. 3. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Drage državljanke, dovolite, da vam podobno kot poslankam in uslužbenkam Državnega zbora čestitam ob mednarodnem dnevu žensk. Državljane, poslance in uslužbenke Državnega zbora pa pozivam, da bi bilo prav storiti vse v naši, in torej tudi vaši, moči za dejansko enakopravnost in enakost spolov vsepovsod in vsak dan.

Prekinjam tudi 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek 9. 3. ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 6. MARCA 2015 OB 17. URI IN SE JE NADALJEVALA 9. MARCA 2015 OB 9.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 5. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Klavdija Markež, dr. Simona Kustec Lipicer do 12. ure, gospa Irena Kotnik do 11.30, gospa Vesna Vervega do 14.30, gospa Irena Grošelj Košnik do 12.30, mag. Marko Pogačnik, dr. Franc Trček, gospod Marijan Pobjbič, dr. Vinko Gorenak, mag. Branislav Rajič do 15. ure, Matjaž Hanžek, gospod Benedikt Kopmajer, gospod Ivan Hršak in mag. Branko Grims.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVILIH V OKVIRIH REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil Državni svet. V zvezi s tem predlogoma zakona Odbor za zdravstvo predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora gospodu Tomažu Gantarju za dopolnitev obrazložitev predloga sklepa.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, gospa ministrica, kolegice in kolegi, dober dan vsem!

Odbor za zdravstvo je na 2. seji dne 11. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo predložil Državni svet Republike Slovenije. Članice in člani odbora so kot gradivo za sejo objavljeno na spletni strani Državnega zbora prejeli predlog zakona z dne 12. 12. 2014, mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 23. 1. 2015, mnenje Vlade Republike Slovenije z dne 15. 1. 2015, dopis Fakultete za farmacijo z dne 2. 3. in dva dopisa Lekarne Ljubljana z dne 22. 1. in 5. 2. 2015. V poslovnem letu sta bila vložena tudi amandmaja Poslanske skupine SDS.

V uvodu je državni svetnik Drago Ščernjavič predstavil razloge za vložitev Predloga spremembe in dopolnitev Zakona o zdravilih s strani Državnega sveta. Mnenje Vlade Republike Slovenije je predstavila ministrica za zdravje gospa Milojka Kolar Celarc. Poudarila je, da Vlada Republike Slovenije Predloga zakona

o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih ne podpira ter podrobneje predstavila pomisleke v zvezi s predlaganimi spremembami. Vlada se sicer delno vsebinsko strinja s predlogom sprememb 105. člena, ki govori o določitvi poslovnih subjektov, ki ne smejo opravljati prometa z zdravili na debelo in so hkrati tudi izvajalci zdravstvene in lekarniške dejavnosti oziroma njihovi ustanovitelji ali lastniki. Ob tem pa meni, da je področje bolje urediti sistemsko v Zakonu o lekarniški dejavnosti, ne pa samo s spremembo določenih členov v Zakonu o zdravilih. Predlog zakona ob morebitnem sprejetju 105. člena ne vsebuje prehodnega obdobja, po katerem se morajo poslovni gospodarski subjekti oziroma izvajalci zdravstvene dejavnosti prilagoditi novim razmeram in uskladiti svojo dejavnost. V zvezi z delovanjem uradnega kontrolnega laboratorija v okviru Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke in na prenos le-tega na Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano je ministrica poudarila, da poteka po terminskem načrtu. Predstavnik Zakonodajno-pravne službe gospod Božo Strle je poudaril, da je Zakonodajno-pravna služba predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajno tehničnega vidika in k njemu podala več pripomb. Izpostavil je vsebinske pripombe k posameznim členom in opozoril, da je z amandmaji v tem zakonodajnem postopku nemogoče odpraviti vse pomanjkljivosti. V razpravi sta predstavnik nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano in Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke zagotovila, da prenos laboratorijske dejavnosti na področje kontrole zdravil poteka po načrtu v vseh elementih. Ureditev, kot jo je predvidel sistemski zakon o zdravilih, pomeni racionalizacijo, boljšo porabo virov in boljše povezovanje v evropskem prostoru. Predstavnik Sindikata farmacevtov Slovenije je v zvezi s 105. členom poudaril, da je sindikat že ob obravnavi Zakona o lekarniški dejavnosti zavzel načelno stališče, da nasprotuje vertikalnim povezavam znotraj lekarniške oziroma distribucijske verige in nasprotuje povečanju števila trgovcev z zdravili na debelo, torej veletrgovcev. Predstavnik konfederacije sindikatov Slovenije Pergam je opozoril, da je trenutno stanje po prenosu laboratorija na nacionalni laboratorij nezakonito, kar pa sta predstavnik tako Nacionalnega laboratorija kot Javne agencije za zdravila zanikala. Predstavnik lekarniške zbornice je poudaril, da zbornica dela v dobrobit pacientov in nasprotuje kakršnimkoli povezavam, ki lahko ogrozijo strokovno neodvisnost farmacevtov. Sam predlog zakona pa je nedodelan. Problem je treba rešiti sistemsko. Predstavnik Lekarne Ljubljana je obrazložil zakaj ne podpira spremembe 105. člena in opisal dejstva, ob katerih je do predloga za spremembo zakona prišlo. Članice in člani odbora so se strinjali, da na trgu z zdravili vlada zmeda in da sedanja

ureditev ni ustrežna. Problema pa predlagana sprememba zakona s strani Državnega sveta ne rešuje.

Po opravljeni razpravi je odbor na podlagi drugega odstavka 128. člena Poslovnika z 9 glasovi za in 4 proti sprejel na slednji sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih ni primeren za nadaljnjo obravnavo je sprejel tudi sklep naj Ministrstvo za zdravje pripravi predlog zakona o lekarniški dejavnosti z javno obravnavo najkasneje do konca leta 2015. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavite stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo Dragu Ščernjaviču, predstavniku Državnega sveta kot predlagatelja predloga zakona.

DRAGO ŠČERNJAVIČ: Hvala lepa. Lep pozdrav. Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke, poslanci, spoštovana ministrica! Po enem letu in pol smo spet pred vami. V prejšnjem sestavu smo imeli tu veto z enako vsebino. Če gledam sedaj od januarja in do danes, kaj se je spremenilo, malo ali nič, in nekatere stvari, ki so se spremenile so se tudi naredile na silo, zlasti glede laboratorija, kar bom še posebej izpostavil. Če vas to ne skrbi, kaj se dogaja na trgu zdravil, mene zelo skrbi, in s tem se ukvarjam zdaj že nekaj let, preučil mnogo dokumentacije, torej tisto, kar je dostopno, pregledal tudi to, kateri subjekti se ukvarjajo tudi kakšne razlike prihodkov, odhodkov imajo, kakšne dobičke tukaj kujejo in kako to, bi rekel, koliko sesalcev imamo na zdravstveni blagajni. In to je en vir, vir za marsikatero stranpot, vendar se nič ne naredi. S tem prelaganjem, kar je bilo danes tu rečeno, pač bi rekel, se ne strinjam – kar vnaprej odprto povem – in to je samo odlaganje in prelaganje problemov in nadaljnje, če hočete, ne morem drugače reči, kraja denarja iz zdravstvene blagajne, iz javnega zdravstva. Če bi tukaj na tem segmentu naredili vsaj eno resno analizo, pregled in analizirali vseh, ki se ukvarjajo, ki so v distribucijski verigi, od 24 lekarn do 70 vseh trgovcev, 4 veletgovci, mali veletgovci, potem da bi preučili marže, kakšne so, in tudi ta pravilnik o določanju cen zdravil, ki je zelo problematičen. Ko sprašujem, kdo je v Sloveniji določil, da mi določamo cene na podlagi cen zdravil Avstrije, Nemčije, Francije, zakaj pa ne Poljske, Češke, Slovaške ali katere druge države. In da posledično to ima to, da vsi ti subjekti, ki sem jih navedel, pa nimam nič proti, krasno živijo, dobro služijo, ne vem, če ima kdo kakšno izgubo ali pa minus. Zdravstvena blagajna pa ječi. Vsak dan poslušamo, zadnjič tudi na Ministrstvu za zdravje, zdravniki v vrsti stojijo, moledujejo pri ministrici za zdravje, kaj, kako, čeprav po mojem mnenju tudi malo preveč nekaj obljublja, ampak to je njena odgovornost, glede na pogajanja in postopke kakšne so procedure, ampak, vsi dobro živijo. Kdo pa s

sabo vleče – uporabniki, državljani, tisti, ki morajo ... čez 200 imamo tudi receptov, ki jih moramo dopolnilno plačevati. Kako to nastane? Kdo to določa? Kako to določa? Skratka, polno je teh zadev, seveda ta 105. člen tudi če bi ga danes podprli, ne rešuje vsega tega, kar se je nakopičilo v tej verigi in na trgu zdravil, in kaj se vse za tem skriva. Pogača je vredna čez 500 milijonov evrov. Zdravil je v Sloveniji, nekaj čez 100 milijonov primerkov, če to deliš z 2 milijona Slovencev, dobiš koliko pride na enega Slovenca vrste teh zdravil.

Skratka, omejiti bi morali krog poslovnih subjektov, vendar na podlagi analize ocene, jaz pričakujem, da tudi ministrica, kar ste mislim napovedali, da ste vložili 300 tisoč evrov v neko analizo, ki jo Ministrstvo za zdravje pripravljate, da ste tudi ta segment trga zajeli in da boste potem iz te analize lahko pač stvari dogradili v smislu tega, da bi optimalne rešitve našli.

Skratka, ta zakon, ki ga imate zdaj še pred sabo, pač vas pozivam, da po vašem premisleku podprete ta člen, našo spremembo in dopolnitev za to, da bi se zadeve začele vsaj korakoma približevati tem spremembam. Ker ta odložitev tudi do konca leta, menim da, to smo že predlani poslušali, lansko leto, zdaj ponovno, to pomeni, da bo konec leta skoraj dve leti od tistih prvih pobud in predlogov.

Kar zadeva pa uradni kontrolni laboratorij, ta drugi sklop, ki ga Državni svet predlaga – ohranitev tega uradnega kontrolnega laboratorija znotraj JZM, v znanem že obstoječem delu krogov strokovnjakov, ker to, kar se je zgodilo, je seveda tako, kot se je, nesprejemljivo. Že lansko leto smo opozarjali, stroka, sindikat, ko smo bili, mi smo dajali mnenja, stališča, pripombe tudi k aktu o sistemizaciji. Hoteli smo, da se to zadrži, obdeluje, tako kot je, zdaj so zmanjšali število strokovnjakov, ni pravega nadzora. Mislim, da je to v tej situaciji nesprejemljivo. Kdo bo odgovarjal za posledice? Ker ta ekipa, ki je zdaj, in to, kar se šele ekipira, bo marsikaj lahko spregledalo, ker tudi pravi ljudje niso na pravem mestu. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Prav lep pozdrav tudi z moje strani, gospod predsednik zbora, spoštovani gospod predsednik Odbora za zdravstvo, cenjeni poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije podaja odklonilno mnenje do predlaganih sprememb novele Zakona o zdravilih. Vsebinsko se je s predlogom za dopolnitev 105. člena omenjenih sprememb o določitvi poslovnih subjektov, ki ne smejo opravljati prometa z zdravili na debelo – to so izvajalci zdravstvene in lekarniške dejavnosti ter njihovi ustanovitelji oziroma

lastniki –, sicer deloma mogoče strinjati, vendar pa je treba omenjeno področje, tako kot je tudi že predstavnik predlagatelj omenil, treba urediti celovito in sistemsko. S sistemskega vidika bi bilo to ustrezneje urediti v Zakonu o lekarniški dejavnosti, ki je matični zakon, ki ureja to področje.

V zvezi z vertikalnimi integracijami je treba pojasniti, da so sicer dovoljene v 18 državah članicah Evropske unije, kjer je lahko lastnik lekarne tudi tisti, ki ni farmacevt, vendar mora za to izpolnjevati določene pogoje. Ob tem Vlada Republike Slovenije tudi ugotavlja, da predlog novele zakona ne vsebuje ustreznega prehodnega obdobja, v katerem bi se morali vsi poslovni subjekti, ki so izvajalci zdravstvene dejavnosti, temu prilagoditi. To je pomembno predvsem zaradi prometa z zdravili in učinkovinami na debelo, ki jih izvajata nosilca zdravstvene dejavnosti, to je Nacionalni inštitut za varovanje zdravja in Zavod za transfuzijsko medicino. Po predlogu Državnega sveta izvajalci zdravstvene dejavnosti ne bi smeli opravljati veletrgovske dejavnosti z zdravili. Če bi bil ta predlog v celoti sprejet, tako Nacionalni inštitut za varovanje zdravja kot Zavod za transfuzijsko medicino ne bi smela opravljati veletrgovske dejavnosti z zdravili in s tem preskrbe s cepivi oziroma z zdravili iz krvi. Zaradi tega bi bila preskrba s cepivi in zdravili iz krvi motena, pri čemer pa vemo, da sta oba pomembna elementa javnega zdravja. Prednosti centralne oskrbe so predvsem naslednje: nižje cene, varna in neprekinjena preskrba ter učinkovit in enostaven sistem preskrbe. Vlada Republike Slovenije se prav tako ne strinja oziroma ne podpira predloga sprememb k 153., 154. in 155. členu predloga sprememb zakona ter črtanja 206., 207. in 208. člena tega zakona, ki se nanašajo na ureditev delovanja uradnega kontrolnega laboratorija v okviru Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke, namesto v okviru Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Slednje ni mogoče predvsem upoštevajoč dejstvo, da postopki za vključitev NLZOH v evropsko mrežo kontrolnih laboratorijev pri Evropskem direktoratu za kakovost zdravil že potekajo in je že napovedana presoja kontrole te mednarodne institucije. Nadalje velja pojasniti, da je NLZOH javni zdravstveni zavod, ki ga je ustanovila Republika Slovenija in je oblikovan na centraliziran način prav z namenom strnitve kapacitet in racionalizacije virov. Tako bodo na enem mestu obravnavane vse laboratorijske kapacitete na področju voda, živil, materialov, biocidov, kemikalij, fitofarmaceutskih sredstev tal, zraka, razen zdravil. Z združitvijo bo ime tega zavoda celovito odražalo dejansko stanje in sistemske potrebe uradnega laboratorija preizkušanja kakovosti izdelkov na področju varovanja zdravja, kamor se vključujejo tudi zdravila. Zaradi tega Vlada ne podpira predloga sprememb in dopolnitev Zakona o zdravilih.

Na kratko samo še, da bo, tako kot ste slišali že predsednika Odbora za zdravstvo,

Ministrstvo za zdravje do konca leta predložilo celovito spremembo oziroma nov Zakon o lekarniški dejavnosti, kjer bodo postavljena merila za oblikovanje mreže, izenačen bo položaj ponudnikov lekarniških storitev na trgu, podeljevanje koncesij se bo preneslo, potem bo prepoved vertikalne integracije in horizontalna integracija bo dovoljena ob določenih pogojih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

V Poslanski skupini Združene levice smo glasovali proti sklepu matičnega delovnega telesa, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Mi smo se namreč strinjali z namenom zakona in smo prepričani, da bi bilo mogoče nekatere tehnične pomanjkljivosti tega predloga popraviti. Prav tako ne pristajamo na izgovore Vlade, ki vsako dobro pobudo, ki ni njena, blokira z izgovorom, da je sicer dobra, ampak da ni sistemska, zato od Vlade pričakujemo, da bo v najkrajšem času pripravila svojo rešitev povezave med maloprodajo in veleprodajo zdravil. Ta povezava je namreč problem. Dejstvo je, da imajo na tako malem trgu, kot je slovenski, posredniki med proizvajalci in prodajalci provizijo, ki ni v nobenem sorazmerju z njihovo dejansko ekonomsko vlogo. Zato se ne smemo čuditi razlikam med cenami zdravil v Sloveniji ali v Avstriji, lahko pa primerjamo sredstva, ki se za zdravila namenjajo v eni in drugi državi, in takoj vidimo, da imamo problem, že če bi bile cene enake. Treba je ukrepati in predlagatelj je pokazal način, kako je treba ukrepati.

Državni svet je pravilno ugotovil, da problem ni samo v vertikalnih povezavah, ampak tudi v horizontalnih monopolih. Drugače povedano, problem je kartelno dogovarjanje grosistov o cenah, kar je predlagatelj podkrepil z ustreznimi poročili z Računskega sodišča in Agencije za varstvo konkurence. Res pa je, da v tem predlogu ni ukrepov proti temu. Monopol se lahko v teoriji ureja na dva načina. Lahko se ga odpravi s povečanjem števila ponudnikov, kar pa je v praksi redko. V Evropi je značilno, da je kljub prosti konkurenci trgovina z zdravili na debelo izjemno monopolizirana. Na Švedskem, recimo, sta do nedavnega dva subjekta nadzirala 95 % trga. Ta metoda niti na velikih trgih verjetno ne bo delovala, na majhnem trgu pa je sploh nesmiselna. Monopol je torej dejstvo, vprašanje pa je samo, kdo ima od njega koristi. Trenutno imajo od njega koristi zasebne firme ali paraobčinska podjetja tipa LL Grosist, ki je v lasti javnega podjetja Lekarna Ljubljana. Škodljive učinke monopola lahko preprečimo bodisi s socializacijo provizij ali pa z regulacijo cen zdravil.

Glede na to, da je prav Vlada očitala predlagatelju, da na področju horizontalnih povezav ni predlagal nobenega ukrepa, pričakujemo, da bo sama našla učinkovito rešitev. Upamo, da se ne bo izgovarjalo na to, da imamo Agencijo za varstvo konkurence, ker ta lahko mogoče sankcionira samo očitne rešitve, ne more pa korigirati sistema, ki bi bil že v iztočnici slab.

Zavrneni predlog zakona je odpravljaj tudi prenos uradnega kontrolnega laboratorija Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke v okviru Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Na njegovi spletni strani najdemo obvestilo, da je bil prenos izveden 9. februarja 2015. To pa seveda ne pomeni, da je ta institucija pridobila vse certifikacije, ki jih je imela javna agencija in da bi morali pristati na izvršeno dejstvo. Za ta prenos ni bilo nobenega utemeljenega razloga. Institucija je obstajala in je imela vse pogoje za delo. Zaradi prenosa ne bo nobenega prihranka javnih financ, kakovost nadzora se ne bo izboljšala. Torej so v ozadju lahko samo neki tretji interesi.

Predlog, da se to prepreči je prišel prepozno, ampak ne prepozno, če bi Državni zbor ta predlog podprl, ampak za koalicijsko, ki je pripravljena požreti celo vrsto takšnih izvršenih dejstev na škodo državljanov, če se spomnimo samo primera TEŠ 6 ali privatizacije, je tudi tokrat podprla tiste lovke legla, lobije, o katerih gospod Cerar tako rad govori, da so krivi za slabo stanje v državi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanj gospod Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegi in kolegi, spoštovani predsednik, ministrica!

Poslanska skupina Nove Slovenije na pristojnem odboru ni nasprotovala predlogu Zakona o zdravilih, ki ga je vložil Državni svet. Pred skoraj točno enim letom je Državni svet podal zahtevo za ponovno odločanje o sistemskem zakonu o zdravilih, ki je v celoti nadomestil takrat veljavni zakon. Nova Slovenija je pri sprejemanju Zakona o zdravilih v lanskem letu podprla amandma Poslanske skupine Desus, ki ureja nabor poslovnih subjektov, ki ne smejo opravljati dejavnosti prometa z zdravili na debelo. Ta amandma je dejansko sedaj povzet v členih sprememb zakona, ki ga predlaga Državni svet.

Dokazano je, da je slovensko zdravstvo še posebej neučinkovito pri naročanju zdravil in druge medicinske opreme, analiza finančnih tokov pa naj bi kazala na to, da gre med dobavitelji za kartelne dogovore. Zato bi bilo treba uvesti standardizacijo nakupa zdravil in medicinskih pripomočkov ter pregleden sistem javnega naročanja. Na eni strani torej izgube zaradi nepreglednega javnega naročanja, na drugi strani pa pregovorno podhranjena

zdravstvena blagajna, kamor moramo davkopllačevalci vedno več prispevati.

Menimo torej, da bi rešitev Državnega sveta lahko vnesla več preglednosti in posledično znižala cene registriranim zdravilom, kljub na opozorjene določene nejasnosti in posledično zavezo Vlade, da bo materijo uredila v Zakonu o lekarniški dejavnosti. Dejstvo je, da je na področju zdravil poleg varnosti potrebna tudi transparentnost prodaje, saj se poraba zdravil nenehno povečuje, ne samo v smislu sredstev, porabljenih za njihov nakup, ampak tudi glede na obseg ali količino porabljenih zdravil. Izdatki za zdravila so v letu 2010 v državah članicah Evropske unije v povprečju predstavljali skoraj petino, 19 % vseh izdatkov za zdravstvo in so na tretjem mestu po višini porabe za bolnišnicami in izvenbolnišničnim zdravljenjem, torej oskrbo. Na podlagi uradnih evidenc se v zadnjih petih letih v Sloveniji poraba zdravil povečuje povprečno za 3,7 % na leto. Poraba zdravil se je torej, če pogledamo desetletno obdobje, v Sloveniji povečala za skoraj 60 %, zato je preglednost še toliko bolj na mestu.

Nadalje se je pri obravnavi zakona ponovno odprlo tudi vprašanje prenosa nalog uradnega kontrolnega laboratorija iz Javne agencije za zdravila na Nacionalni laboratorij. Še posebej izpostavljeno in občutljivo je vprašanje neprenosa usposobljenega in kvalificiranega kadra. Glede na to, da poteka faza certificiranja na uradnem kontrolnem laboratoriju, kar je povezano tudi s stroški, se nam ne zdi smiselno, da bi pristojnosti prenašali nazaj na agencijo za zdravila.

Če sklenem, v Novi Sloveniji torej sklepa, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, ne bomo podprli. Prav tako pa mu ne bomo nasprotovali. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanj gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan želim!

Kot so povedali predlagatelji že sami, tudi če bi 105. člen v tem predlaganem zakonu bil sprejet, še zdaleč ne bi rešili nobenih problemov. Vendar se je treba vprašati zakaj. Iz enega preprostega razloga, ker v resnici tam nekje do leta 2008 je pravzaprav na trgu zdravil vladal mir. Mir predvsem zato, ker so si glavni trgovci razdelili trg in se je vedelo, kdo kaj prodaja, kdo zasluži in kdo komu kaj daje. Tisti trenutek, ko pa se je zgodilo to, da je v javnem sektorju, se pravi točno natančno v Lekarni Ljubljana nastala nova družba, ki je lahko začela trgovati z zdravili na debelo, pa je nastal v državi nemir. Nemir zato, ker je bila to lekarna, ki pokriva eno tretjino vseh prodajnih polic v lekarniški dejavnosti v slovenskem prostoru in seveda močno vpliva na prodajo zdravil v slovenskem prostoru, predvsem na veletrgovce, zato ker so računali na to, da ne bodo več mogli

prodajati in takrat je počilo. Takrat, tisti trenutek, od tistega trenutka naprej imamo kar naenkrat v Sloveniji nerešen problem z zdravili. In od takrat naprej se tudi država vestno z vsemi ministri od takrat naprej pa do danes ukvarja z enim samim vprašanjem. Zdaj pa pozor, zanimivo, ne kako trgovcem na debelo urediti in uvesti nadzor, daleč od tega, kako javnemu sektorju preprečiti, da bi lahko prodajal zdravila, in ga enostavno izločiti, ker to je postalo tisto, kar je nevarno. Ob tem da se seveda strinjamo, da ta zakon ne more urejati zdravil v tem obstoječem zakonu, ampak to, kar je predlagala Vlada, kvečjemu v lekarniški dejavnosti, ampak seveda samo zopet ureja v lekarniški dejavnosti tiste zadeve in tiste materije, ki seveda so premalo, da bi lahko uredila ta vprašanja na tem trgu. Namreč še danes tudi v lekarniški dejavnosti ni rešeno niti to, kdo in ali je sploh lekarniška dejavnost primarna reven in zakaj smo jo sploh dali na primarno raven in katera vprašanja smo s tem hoteli urediti. Še danes imamo bolnice, ki po eni strani lahko imajo svoje bolnišnično-lekarniško dejavnost, in to tudi poslujejo na debelo z zdravili, medtem ko vse ostalo, kar je na primarnem nivoju, pa ne. Upam, da se bo takrat tudi ta analiza pokazala, koliko zdravil po eni in po drugi strani teče na tem trgu. Zraven tega se ni ukvarjala nikoli država z vprašanjem, ko so delavci, farmacevti, zaposleni v lekarnah, ustanavljali zasebne firme, trgovine na debelo. To ni bil v tej državi problem. Vedno je bil samo problem, če je lekarna to ustanovila. Prav zanimivo, kdaj in kdo in kje je financiral koga pri oglaševanju, kadar je bilo treba to vprašanje odpirati. Zato ta 105. člen ne bo rešil tega problema, kar seveda ugotavlja sam predlagatelj. Zato še posebej pozorni bomo na ministrstvo, ko bo to vprašanje odpirala, katera vprašanja v resnici sistematično odpira in katera v resnici ne želi odpirati. In bomo pozorni tudi na raziskavo in analizo in zato podpiramo predlog Vlade, da se tega področja ne odpre.

Kar se pa tiče samega kontrolnega laboratorija pa tako, ko so se začeli varčevalni ukrepi, so se začele tudi neumnosti in od takrat naprej seveda sledimo temu problemu, ki ga, zanimivo, smo lahko enega uredili, se pravi neumnost smo lahko uredili v praktično parih mesecih, popraviti te neumnosti pa ne moremo v parih letih. In to je ključen problem. Enostavno se ne znamo angažirati kako, če ugotovimo, da je nekaj narobe, kako hitro ekspresno poseči z ukrepi, da bi lahko popravili tisto, kar je bilo nesprejemljivo oziroma že kaže rezultat, da mogoče ni bila to najboljša rešitev.

V vsakem primeru se strinjam, Državni svet je bil predlagatelj za veto, bil je tudi pobudnik za spremembo tega zakona, vendar predlagam Državnemu svetu, da ne prihaja s takšnimi zakoni v Državni zbor. Nimam pa nič proti, da na te probleme zelo jasno opozarja. Še posebej zato, ker nima te možnosti, kot rečemo v zadnjem času zelo radi, da ta vprašanja rešujemo sistemsko.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Branko Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, spoštovani predlagatelj, kolegice in kolegi!

Sedanji zakon o zdravilih je bil sprejet v prejšnjem sklicu Državnega zbora, februarja 2014. Predlagatelj spremembe zakona, Državni svet se v prvem delu zavzema za spremembo 105. člena zakona, s katerim se ureja nabor poslovnih subjektov, ki ne smejo opravljati dejavnosti prometa z zdravili na debelo. Opravljanje navedene dejavnosti se prepoveduje poslovnim subjektom, ki so izvajalci zdravstvene dejavnosti, lekarniške dejavnosti oziroma tistim, ki jih takšni izvajalci ustanovijo. V drugem delu predlog spremembe zakona predvideva tudi spremembe 153., 154. in 155. člena Zakona o zdravilih ter črtanje 206., 207. in 208. Člena, s katerimi predlaga prenos pristojnosti uradnega kontrolnega laboratorija nazaj na Javno agencijo Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomoček.

V stranki SMC, Stranki modernega centra, se s predlaganim načinom urejanja omenjene problematike ne strinjamo. V prvem delu, kjer se ureja nabor poslovnih subjektov, ki ne smejo opravljati dejavnosti prometa z zdravili na debelo, se predlagane spremembe resda lotevajo problematične ureditve na področju prodaje zdravil na trgu in so s tega vidika sicer delno upravičene. Kljub vsemu pa predlagane spremembe naslavlajo sam en del pereče problematike, sporni pa bi lahko biti tudi nekateri ustavni vidiki omejevanja gospodarske pobude in omejevanja lastninske pravice. Tudi Vlada Republike Slovenije je do sprememb zakona izrazilo odklonilno mnenje, saj bo sama pristopila k urejanju omenjenega področja s precej bolj obsežnimi spremembami, ki naj bi učinkovite odpravile dosedanje nepregledno veriženje lastništev ter neupravičeno višanje cen zdravil na trgu.

Poudaril bi, da je za nadzor in ukrepanje v primeru škodljivih povezav že sedaj pristojna Agencija za varstvo konkurence. Vedeti je treba, da bi sprejetje spremembe zakona, kot to predlaga predlagatelj, nedvomno povzročilo težave s preskrbo z določenimi rizičnimi zdravili, cepivi, krvjo, plazmo in tako dalje, saj zakon o prepovedi ne ponuja alternativne oskrbe z omenjenimi proizvodi. To bi pomenilo ogrožitev zelo pomembnega elementa javnega zdravja. Pravilna ureditev bodoče preskrbe z zdravili je ureditev področja v novem zakonu o lekarniški dejavnosti, ki ga bo Ministrstvo za zdravje v skladu z novo resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 ter analizo stroškov in učinkovitosti pripravilo za javno obravnavo do konca leta 2015. Poleg omenjenih vertikalnih in horizontalnih povezav bo nov zakon o lekarniški dejavnosti sistemsko urejal

lekarniško dejavnost, saj bo urejal tudi sedaj neenakopravni položaj zasebnih lekarnarjev koncesionarjev v primerjavi z javnimi lekarniški zavodi, merila za oblikovanje lekarniške mreže, podeljevanje koncesij in tako naprej.

Tudi drugi del predloga zakona, ki se nanaša na ureditev delovanja uradnega kontrolnega laboratorija, ne zdrži kritične presoje, saj so postopki za vključitev UKL v okviru Nacionalnega laboratorija za zdravila NLZOH v evropsko mrežo kontrolnih laboratorijev, pri Evropskem direktoratu za kakovost zdravil že v teku. EDQM je že napovedal končno presojo kakovosti uradnega kontrolnega laboratorija kot dela NLZOH, ki se bo zgodila v kratkem. Presoja pred dokončnim prenosom opreme in kadrov seveda ni bila mogoča. Vedeti je treba, da je bil uradni kontrolni laboratorij v okviru JAZMP ustanovljen po zakonu in ni bil vključen v presojo farmacevtske inšpekcije, kar pomeni nižjo stopnjo sistema urejenosti. Na drugi strani NLZOH izpolnjuje zahteve standardov ISO 17025 in je imetnik dovoljenja za proizvodnjo zdravil, kar predstavlja višji standard. NLZOH že sedaj opravlja analizo preizkušanje zdravil v Mariboru, Novem mestu in po novem tudi v Ljubljani. Pomembno je tudi dejstvo, da je uradni kontrolni laboratorij pri opravljanju dejavnosti v okviru JAZMP deloval neučinkovito, z zaostanki in finančno izgubo ter izkazoval le 50 % realizacijo zakonsko določenih nalog, zato se s priključitvijo UKL k NLZOH sledi ciljem, ki pomenijo racionalizacijo stroškov v javni upravi in s tem povezano večjo učinkovitost in uspešnost dela. V NLZOH bodo nenazadnje na enem mestu združeni vsi državni laboratoriji, vse kapacitete na področju analize voda, živil, kemikalij, pesticidov in zdaj še zdravil. Glede na vedno večje sistemske zahteve bo zaradi tega NLZOH le-tem lažje sledil.

Glede na vse navedeno Poslanska skupina SMC predloga zakona ne bo podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo predsednik. Lep pozdrav vsem v dvorani!

Zakon o zdravilih, ki je bil sprejet v začetku leta 2014, med drugim določa tudi pogoje in pa obveznosti za veletrgovce z zdravili. Strinjamo se s predlagateljem sprememb tega zakona, da so pogoji za opravljanje prometa z zdravili, kot so določeni v 105. členu Zakona, ohlapni in s tem široki množici poslovnih subjektov dopuščajo, da lahko opravljajo posle veletrgovca z zdravili. Z dopolnitvijo tega člena bi bilo onemogočeno vertikalno povezovanje med veletrgovci in prodajalci na drobno. V primeru ustanavljanja verige lekarn s strani veletrgovcev se sedaj omogoča vzpostavljanje oligopolnih povezav, ki imajo lahko za posledico kartelno

dogovarjanje in umetno določene višje cene zdravil za končne uporabnike. V primeru prevlade zgolj ene od verig lekarn pa lahko pride celo do pridobitve monopolnega položaja s strani veletrgovcev. Da gre pri distribucijski verigi za področje, kjer se izkazujejo pomembni gospodarski interesi, kažejo tudi nedavno izraženi interesi obstoječih veletrgovcev, ki si prizadevajo za ureditev zakonske podlage za ustanavljanje lastnih lekarn. Na posreden način se takšen način distribucije zdravil izvaja že sedaj, in sicer na način, da veletrgovci z zdravili oddajajo poslovne prostore lekarnam v najem, najemnino pa vežejo na dogovore o ekskluzivni nabavi zdravil.

Druga sprememba, ki smo jo tudi v naši stranki podprli, se nanaša na uradni kontrolni laboratorij. Le-ta opravlja uradno kontrolo kakovosti zdravil in trenutno deluje še pod Javno agencijo za zdravila in medicinske pripomočke. Njegovo delovanje se z marcem letos prenese na Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ki je bil ustanovljen v letu 2013. Predlagane spremembe so bile ob ustanovitvi Nacionalnega laboratorija utemeljene kot finančno racionalnejše in strokovno ustrežnejše, niso pa bile strokovno podprte z argumenti. Poudariti je treba, da je javna agencija delovala strokovno, vključena v vse evropske institucije na področju kontrole kakovosti zdravil, z vso potrebno infrastrukturo in visoko stopnjo znanja. Laboratorij javne agencije je tudi polnopravni član evropske mreže uradnih kontrolnih laboratorijev od samega začetka njenega nastanka. Nacionalni laboratorij pa za izvajanje testiranja zdravil nima ustreznih kompetenc, se pravi, ustreznih EU certifikatov za status uradnega kontrolnega laboratorija. S prenosom dejavnosti na Nacionalni laboratorij obstaja veliko tveganje za izvajanje uradne kontrole kakovosti zdravil v Sloveniji, saj naj bi laboratorij javne agencije po enem letu od uveljavitve zakona prenehal z delovanjem. Nacionalni laboratorij pa bo moral v obdobju enega leta dokazati, da ima v svoje delo vpeljane postopke po evropskih smernicah, na podlagi katerih bo pridobil EU certifikat. To pa je po našem mnenju v roku enega leta neizvedljivo. Obstoječi Zakon o zdravilih prenaša dejavnost uradne kontrole kakovosti zdravil na Nacionalni laboratorij, ki izvaja tržno dejavnost za farmacevtsko industrijo. Nacionalni laboratorij bo torej deloval kot institucija, ki izvaja neodvisno kontrolo zdravil in hkrati tržno dejavnost za farmacevtsko industrijo, zato se bo po našem mnenju znašel v konfliktu interesov.

Iz navedenih razlogov naša stranka sklepa, da Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ga ne bo podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa. Ponovno lep pozdrav vsem!

V Poslanski skupini Desus smo se ob tem predlogu novele Zakona o zdravilih znašli v veliki dilemi glede morebitne podpore. Državni svet je namreč v parlamentarno proceduro vložil predlog novele veljavnega Zakona o zdravilih z vsebino, za katero smo si v Poslanski skupini Desus prizadevali že od samega sprejetja tega zakona v začetku lanskega leta. Predlagatelji zakona želijo, da bi se Zakon o zdravilih dopolnil na način, da izvajalci zdravstvene ali lekarniške dejavnosti ter poslovni subjekti, ki jih je ustanovil izvajalec zdravstvene ali lekarniške dejavnosti, ne bodo mogli izvajati veletrgovske dejavnosti prodaje zdravil. V Poslanski skupini Desus smo ob sprejetju sedaj veljavnega Zakona o zdravilih poskušali preprečiti vertikalne povezave med veletrgovalci in lekarnami s predlaganjem amandmaja k 105. členu. Takrat smo predlagali tudi prehodno obdobje, kar manjka sedanjemu predlogu novele zakona. Zato nas je presenetilo izjemno negativno mnenje državnozbornske Zakonodajno-pravne službe, ki predlogu novele na nekaj mestih očita celo neustavnost. Ko smo ob sprejetju veljavnega zakona v Poslanski skupini DeSUS predlagali omenjeni amandma, Zakonodajno-pravna služba na seji matičnega delovnega telesa ni bila kritična do njegove vsebine. Prav tako ni bila kritična ob predstavitvi veta na ta zakon in je smatrala, da je to področje strokovne narave, ki se pač mora rešiti znotraj stroke, kaj šele da bi mu očitala neustavnost. In tudi samo dejstvo, da so Ljubljanske lekarne za podporo svojemu mnenju priložile mnenje naše Zakonodajno-pravne službe, vzbujata dvom v to samo mnenje.

V Poslanski skupini Desus sicer menimo, da bi bilo problematiko veletrgovcev sicer bolje urediti v zakonu o lekarniški dejavnosti.

V obravnavi predloga novele na matičnem delovnem telesu je bilo sprejet sklep, da bo Predlog zakona o lekarniški dejavnosti dan v javno obravnavo do konca tega leta. Zaradi tega smo tudi podprli sklep, da predloga zakona ne podpiramo za nadaljnjo obravnavo. Žal pa gre za izjemno oddaljen rok, saj nov zakon o lekarniški dejavnosti ne bo sprejet pred sredilno leta 2016. Obenem nas dolgi rok za pripravo predloga zakona o lekarniški dejavnosti v Poslanski skupini Desus preseneča. Predlog zakona je praktično pripravljen, le v nekaterih točkah ga je treba posodobiti in ponovno uskladiti. Prepričani smo, da vertikalne povezave omogočajo ustvarjanje monopolnega položaja na tržišču zdravil in da lahko negativno vplivajo tako na oblikovanje cen zdravil, kot tudi na samo preskrbljenost s posameznimi zdravili, namenjene so ustvarjanju neupravičenih dobičkov in na njihovo prerazporejanje izven sistema javnega zdravstva, čemur nasprotujemo.

Kar se tiče prenosa pristojnosti za izvajanje uradne kontrole kakovosti zdravil z Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke na Nacionalni laboratorij – že ob samem sprejemu zakona nismo imeli težav, saj smo zaupali presoji ministrstva in predlogom JAZMP. Pri prenosu na Nacionalni laboratorij je šlo za strokovno ustrežnejšo rešitev in racionalnejši koncept iz javnofinančnega vidika.

Ob zadregi, ki sem jo omenil na začetku predstavitve stališča, poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus nimamo enotnega mnenja glede podpore sklepu, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Spoštovani predsednik, ministrica, predlagatelj, kolegice in kolegi!

Vsebina zakona o zdravilih je bila predmet razprav že ob sprejemanju zakona v začetku lanskega leta. Državni svet je na zakon izglasoval odločilni veto. Prepričani so, da zakon daje možnost za kartelna dogovarjanja, da bo določba, ki širi pogoje, pod katerimi lahko nekdo izvaja veletrgovsko dejavnost, povzročila še večjo zmedo na trgu z zdravili in prinesla še večji pritisk na cene. Zato so želeli, da se zakon dopolni tako, da veletrgovske dejavnosti ne bodo mogli izvajati izvajalci zdravstvene dejavnosti, izvajalci lekarniške dejavnosti in njihovi poslovni subjekti. Zakon je pristojnosti za izvajanje uradne kontrole kakovosti iz Javnega agencije Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke prenesel na novoustanovljeni Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Po njihovem je to grožnja javnemu zdravju. Ker je Državni zbor zakon v ponovnem odločanju potrdil, so s to novelo zakona želeli področji spremeniti.

Ob zavedanju, da rešitev v zakonu glede težave vertikalnih povezav ni najboljša, smo Socialni demokrati v razpravi ob sprejemanju veljavnega zakona zagovarjali iskanja rešitev, ki bodo problematiko obravnavale celovito. Po našem mnenju je tako treba del zadev rešiti v zakonu o lekarniški dejavnosti, ki pa bo, po obljubah ministrstva, pripravljen do konca tega leta. Ob obravnavi novele zato stališče v zvez s predlagano določbo, ki bo zagotovila nezdržljivost lekarniške in veletrgovske dejavnosti, nismo spremenili.

Določbe vezane na uradni kontrolni laboratorij so prišle v zakon šele na odboru z amandmaji. Socialni demokrati smo glede te rešitve zaupali predlagatelju Ministrstvo za zdravje, da je dobra, da pa pričakujemo, da bo ministrstvo v primeru, da se izkaže za prenašajočo in neučinkovito, ustrezno reagiralo. 1. februarja je potekel rok, ki ga je določila Vlada za prenos opreme in prostorov, ne pa tudi zaposlenih, saj zakon tega

ni predvidel. Nenavadna odločitev predlagatelja, da izpusti zaposlene nima pojasnil, nekaj pa je, glede na zahtevane standarde evropske mreže kontrolnih laboratorijev zagotovo. Ker je opravljen samo delni prenos brez zaposlenih, kljub prezaposlitvi manjšega dela kadrov, to ne zagotavlja zahtevane kontinuitete, ki bi zagotovila nemoteno vključitev nove pravne osebe v mrežo uradnih kontrolnih laboratorijev. Prav tako se pojavljajo različne nasprotujoče si informacije o predvideni časovnici vključitve. Konec meseca marca se izteka enoletno prehodno obdobje, v katerem bi moral laboratorij pridobiti status polnopravnega člana evropske mreže. Če se to ne zgodi, lahko da še nekaj časa ne bo uradne kontrole, kar pomeni, da bi se lahko na slovenskem trgu pojavila zdravila slabše kakovosti. Ogromno nasprotujočih si informacij.

Kljub temu, da je postopek glede novele zakona v tem trenutku končan, nas skrbi, da se zgodba uradnega kontrolnega laboratorija šele začne. Socialni demokrati menimo, da je potrebno vse očitke vzeti resno. Dejavnost laboratorija je namreč izredno pomembna z vidika zagotavljanja kakovosti zdravil, zato upamo, da je ministrstvo res skrbno pretehtalo vse dejavnike in da so zagotovila, ki so jih javno podali, točna.

Socialni demokrati stališča, ki smo ga že izrekli ob sprejemanju Zakona o zdravilih, nismo spremenili. Še vedno zaupamo ministrstvu in Vladi, da so bile predlagane rešitve razumne, strokovno utemeljene in dobro premišljene. Ni pa odveč, če še enkrat ponovimo, kar smo že povedali, naša glavna skrb mora biti usmerjena k ustreznemu dostopu kvalitetnih, varnih in učinkovitih zdravil za vse prebivalce in prebivalce Slovenije. Upamo, da so vsi postopki, ki jih pelje ministrstvo, zasledovali in da zasledujejo ta cilj. Če pa se izkaže, da smo bili zavedeni in se uresničijo zlovešče napovedi o odsotnosti kontrole zdravil, bo takšno neodgovorno igrakanje z javnim zdravjem in s človeškimi življenji zahtevalo prevzemanje polne odgovornosti tistih, ki so se pod podpisali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru odločali danes v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBI ZAKONA O VARSTVU POTROŠNIKOV PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade državnem

sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Petru Vesenjaku.

PETER VESENJAK: Hvala lepa, spoštovani predsednik Državnega zbora. Ministrica, poslanke in poslanci, drugi vabljeni!

Pred vami je Predlog novele Zakona o varstvu potrošnikov, ki ga je predlagateljica Vlada Republike Slovenije določila na 14. redni seji dne 17. decembra 2014, Odbor za gospodarstvo pa je sprejel predlog zakona z vloženim amandmajem na 4. seji dne 5. februarja 2015. Z novelo se odpravljajo nedoslednosti pri prenosu člena 9.b Direktive Sveta Evrope 85/374/EGS o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako. Zakon o varstvu potrošnikov namreč sedaj določa, da je proizvajalec dolžan povrniti škodo na drugi stvari, če škoda presega 400 evrov, medtem ko direktiva določa soudeležbo oškodovanca pri nastali škodi v višini 500 evrov ne glede na višino nastale škode na drugi stvari. Gre torej za določitev tako imenovane odbitne franšize, kar se sedaj s to novelo zakona usklajuje. Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona podpre in tako zagotovi pravilen prenos besedila direktive. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila Odbora dajem besedo predsednici mag. Margareti Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice, kolegi in spoštovani predstavniki Vlade!

Odbor za gospodarstvo je na 4. seji 5. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o varstvu potrošnikov, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo sprejeto po skrajšanem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 15. seji 16. 1. 2015 sklenil, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

Na seji odbora so prisostvovali predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Trgovinske zbornice Slovenije ter Zakonodajno-pravne službe. Vlada Republike Slovenija je predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, ker predlog zakona predvideva manj zahtevne uskladitve s pravom Evropske unije. Nacionalna zakonodaja namreč ni usklajena s točko b. člena 9. Direktive Sveta 85/374/ES z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako. Predlog zakona tako odpravlja ostalo pomanjkljivost in neusklajenost veljavnega zakona z direktivo Sveta.

Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 20. 1. 2015, ki je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistem in zakonodajno tehničnega vidika. Služba je v svojem mnenju podala nekatera opozorila tudi konkretne pripombe k 1. členu predloga zakona, ki so bile predložene k predloženemu amandmaju koalicije. Dodatno pa je ponovno opozorila, da kot ugotavlja že predlagatelj zakona, so s predlagano spremembo potrošniki postavljeni na slabši položaj kot po obstoječem zakonu še zlasti, če bo glede na popravek direktive veljala franšiza 500 evrov, zato bi kazalo preveriti, koliko je takih postopkov in morebiti premisliti o ureditvi vsaj tistih razmerij, kjer so potrošniki v skladu z obstoječim zakonom sprožili pravne ali druge postopek na pravni podlagi, ki jo daje drugi odstavek 4. člena zakona, in so jim s tem že nastali stroški. Ti potrošniki so namreč pričakovali, da jim bo ob izpolnjenih pogojih iz zakona pripadala odškodnina, zato so upoštevaajoč možnost uspeha tudi sprožili postopke.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih tudi sprejel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana predstavnik ministrstva!

Slovenski potrošnik je v današnjem času brezglave ponudbe in povpraševanja pogosto prepuščen samovolji posameznih podjetij ali posameznikov, ki se ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo. Cilj prodajalcev, čim več prodati in pri tem ustvariti čim večji dobiček, na eni strani in cilj potrošnikov, čim več kupiti za čim manj denarja, na drugi strani pomenita logično nasprotovanje interesov, ki pa je kljub različnim ciljem lahko obvladljivo, če zakonski predpisi obema strankama zagotavljata enakopravno in pravično varstvo. Ker je naša družba izrazito potrošniška, smo v Poslanski skupini Nove Slovenije prepričani, da je varstvo potrošnikov še kako pomembno predvsem z vidika varovanja njihovih pravic. Kako torej zagotoviti pravo ravnovesje med odgovornostjo proizvajalca stvari in pravico potrošnikov v primeru, da je ta kupil izdelek z napako? Kako oškodovancu zagotoviti pravico do povrnitve škode, če takšen izdelek zaradi napake povzroči škodo na drugi stvari? Predlagana Novela Zakona o varstvu potrošnikov, ki sicer predstavlja odpravo sedanje pomanjkljivosti in neusklajenosti zakona z evropsko direktivo, dviguje prag vrednosti, ko je proizvajalec zaradi napake na izdelku, ki je povzročilo škodo na drugi stvari, ki je običajno namenjena za osebno

uporabo in jo je oškodovanec uporabljal pretežno za osebno uporabo, dolžan povrniti nastalo škodo, in to je tudi vse. Sedaj mora proizvajalec to škodo povrniti, če škoda na drugi stvari presega vrednost 400 evrov, z novelo pa se ta meja zvišuje, in sicer bo sedaj proizvajalec dolžan to škodo povrniti, če bo le-ta dosegla vrednost 500 evrov. Pri tem ne smemo spregledati naslednjega dejstva. Zaradi popravka Direktive Evropske unije z dne 18. oktobra 2014, ki popravlja dikcijo novele tako, da ne gre le za pogoj doseganja oziroma preseganja škode 500 evrov, temveč tudi za odbitek franšize v tej višini. To pa vsebino predlagane spremembe Zakona o varstvu potrošnikov postavlja v povsem drugačno luč. Gre torej za odbitek franšize 500 evrov in ne zgolj za pogoj doseganja oziroma preseganja škode v tej višini. In kaj to za oškodovanca dejansko pomeni? Nič drugega kot to, da bo v primeru zahtevka za odškodnino upravičen do manjšega zneska, torej bo v slabšem položaju, kot je zdaj po obstoječem zakonu. Novela tako pravzaprav ne prinaša nobene dodane vrednosti. V Novi Sloveniji poleg tega ugotavljamo, da na področju varstva potrošnikov že nekaj časa ne delamo nič drugega, kot usklajujemo predpise s pravom Evropske unije, in še to vedno po skrajšanem postopku. Vladani nima niti program, ki bi določal prioritete naloge na tem področju, pa je to področje zelo pomembno.

Glede na to, da predlagana sprememba zakona za potrošnika dejansko ne predstavlja večje varnosti in oškodovancu zaradi poškodbe njegove stvari ne prinaša zagotovila, da bo upravičen do plačila celotne škode, krščanski demokrati predloga novele ne bomo podprli, prav tako pa mu tudi ne bomo nasprotovali. Seveda pa pričakujemo, da bo Vlada v tem letu pripravila program ključnih prioritet varstva potrošnikov, ki danes zaradi želje po ustvarjanju dobička proizvajalca četudi na račun potrošnika ne zagotavlja zaupanje v pravo kot enega od načel pravne države, to pa je predvsem namen in cilj Zakona o varstvu potrošnikov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Pozdravljena predstavnik ministrstva, kolegice in kolegi poslanci!

Poslanci iz Poslanske skupine SMC bomo podprli odpravo pomanjkljivosti pri prenosu točke b člena 9 Direktive Sveta 85/374 ES in s tem uskladitev slovenske zakonodaje z evropskimi predpisi. S predlogom zakona se ureja področje odgovornosti proizvajalcev za proizvode z napako, ki naj bi bilo za člane EU poenoteno. Z amandmajem, ki sledi predlogu Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora Republike Slovenije se določa soudeležba oškodovanca pri nastali škodi v višini 500 evrov

ne glede na višino nastale škode na drugi stvari. Proizvajalec je tako dolžan povrniti škodo na drugi stvari, če je poškodovana stvar običajno namenjena za zasebno uporabo in jo je oškodovanec pretežno uporabljal za zasebno uporabo, pri čemer znaša soudeležba oškodovanca pri škodi 500 evrov.

Pozitivno mnenje v predlagani zakonski ureditvi je dal tudi Državni svet. S predlaganim zakonom o spremembi Zakona o varstvu potrošnikov se odpravljajo morebitna izkrivljanja konkurence v EU in povečuje konkurenčnost evropskega trga zaradi ustvarjanja enakih možnosti poslovanja in odpravljanja ovir za čezmejno trgovino. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Področje varstva potrošnikov v Republiki Sloveniji je urejeno v Zakonu o varstvu potrošnikov, ki je bil sprejet leta 1998 in je uzakonil nekatere bistvene določbe direktive Evropske unije. Namen sprejetja zakona o varstvu potrošnikov je v dodatni zaščiti potrošnika, kot ekonomsko šibkejše stranke v pogodbenem razmerju. Zakon o varstvu potrošnikov predstavlja visoko raven zaščite potrošnikov, ki v razmerju do podjetij nastopajo največkrat kot šibkejša stranka. Področje varstva potrošnikov se zaradi razvoja trga hitro spreminja, čemur je treba prilagajati tudi predpise. Glavno pobudo na tem področju je prevzela Evropska unija, ki z direktivami ureja večino potrošniškega prava. Pri tem teži k večji harmonizaciji prepisov, kar tudi naj bi olajšalo čezmejno trgovino in krepilo delovanje našega notranjega trga.

Pred nami je torej, kolegi, sprememba Zakona o varstvu potrošnikov po skrajšanem postopku. Predlog zakona naj bi odpravil pomanjkljivi prenos iz točke b člena 9. Direktiva Sveta Evrope o približevanju zakonov in drugih prepisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako, zato Vlada predlaga, da se v drugem odstavku 4. člena Zakona o varstvu potrošnikov vrednost 400 evrov nadomesti z vrednostjo 500 evrov.

V Slovenski demokratični stranki opozarjamo, da je bilo v Uradnem listu Evropske unije številka 300/72 z dne 18. oktobra 2014 objavljen popravek te direktive in se besedilo b točke sedaj glasi tako, da gre za odbitek franšize 500 evrov in ne samo za pogoj preseganja škode 500 evrov ali več. Praksa številnih evropskih držav, kjer so potrošniki pričakovali, da se jim ob izpolnjenih pogojih zakona pripada odškodnina, zato so upoštevali možnost uspeha tudi sprožili številne sodne postopke. Glede na spremembo zakonodaje pa je bil njihov zahtevek zavrnjen oziroma jim je bilo ugodno v manjši meri in bi glede na uspeh morali nositi stroške

postopka. Ustavno sodišče Republike Slovenije je že večkrat pojasnilo, da ustava ne preprečuje, da bi predpis spreminjal prej določene pravice ali pogoje za njihovo uveljavljanje z učinkom za naprej, če te spremembe ne nasprotujejo z ustavo določenim načelom oziroma drugim ustavnim določbam, zlasti načela varstva zaupanja v pravo kot enega od načel pravne države iz 2. člena Ustave.

V Slovenski demokratični stranki smo mnenja, da zakon v te pravice ne posega in da so taki primeri zelo redki, tako da država pravnega položaja potrošnikov ne bo poslabšala arbitramo, torej brez nekega stvarnega razloga. S predlogom zakona se ureja področje odgovornosti proizvajalcev za proizvode z napako, ki naj bi bilo za članice Evropske unije poenoteno. Tako da je bila višina škode na drugi strani, ki jo je dolžan povrniti proizvajalec izdelka z napako, omejena na 500 evrov.

Vsled navedenega bomo v Slovenski demokratični stranki spremembo Zakona o varstvu potrošnikov po skrajšanem postopku podpri.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala gospod predsedujoči. Še enkrat pozdravljeni!

Pred nami je predlog zakona, ki odpravlja pomanjkljivosti prenosa evropske direktive, ki določa vrednost škode na drugi stvari. Zakon o varstvu potrošnikov v drugem poglavju ureja odgovornost proizvajalca za blago z napako. Na ravni EU to področje ureja direktiva, ki določa smernice za odgovornost proizvajalcev za škodo, ki je nastala zaradi napake na njihovih izdelkih in je bila sprejeta z namenom približevanja zakonov članic EU.

Uskladitev zakonodaje na tem področju se nam v Poslanski skupini Desus seveda zdi pomembna, saj bi sicer na skupnem trgu EU lahko prišlo do razhajanj, izkrivljanja konkurence ter škodovanja prostemu pretoku blaga. Vsebinsko direktiva je bila sicer v slovenski pravni red prenesena že leta 1998 z Zakonom o varstvu potrošnikov. Kasnejši zakon o spremembah in dopolnitvah tega zakona pa je spreminjal 4. člen drugega poglavja, ki se je nanašal na pretvorbo valute iz takratnih slovenskih tolarjev v novo nacionalno valuto evro. Ker pri pretvorbi valute niso bile upoštewane spremembe tečajnega razmerja, je prišlo do neustreznega prenosa direktive, saj je zakon določal, da mora vrednost škode na drugi stvari, ki jo je bil proizvajalec dolžan povrniti, preseči 400 namesto 500 evrov. Na pomanjkljivost je opozorila tudi Evropska komisija.

Konec prejšnjega leta je bil v Uradnem listu EU objavljen še popravek direktive v slovenskem jeziku, ki določa, da gre za odbitek franšize 500 evrov in ne samo za pogoj

presejanja škode 500 evrov ali več. S strani koalicijskih partnerjev je bil zato vložen amandma, ki sledi popravku direktive. Tako je zdaj s predlaganim zakonom proizvajalec dolžan povrniti škodo na drugi stvari, če je poškodovana stvar običajno namenjena za zasebno uporabo in jo je oškodovanec pretežno uporabljal za zasebno uporabo, pri čemer znaša soudeležba oškodovanca pri škodi 500 evrov. Ob morebitnem vprašanju, ali bodo potrošniki, ki so v skladu z obstoječim zakonom že sprožili pravne postopke, postavljeni v slabši položaj, je treba poudariti, da je bilo na tej podlagi sproženo sorazmerno majhno število sodnih sporov. Iz javno dostopnih podatkov o sodni praksi izhaja, da je bilo od sprejetja Zakona o varstvu potrošnikov leta 1998 le 6 sodb povezanih z odgovornostjo proizvajalca. Ti spori so se nanašali na povračilo škode zaradi telesnih poškodb in ne poškodb na drugi stvari, sama predlagana sprememba zakona pa ne določa retroaktivne veljavnosti.

Iz navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini DeSUS predlog zakona soglasno podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene leve, zanjo Violeta Tomič.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

V Združeni levici sprememb Zakona o varstvu potrošnikov ne bomo podprli. Čeprav gre le za tehnični prenos evropske direktive v slovensko zakonodajo, smo proti, ker bo ta sprememba pomenila zmanjšanje potrošniških pravic v Sloveniji. Znesek za povračilo škode na drugi stvari, ki jo je povzročila napaka na izdelku, se zvišuje s 400 na 500 evrov. Lahko rečemo, da gre za simboličen znesek, a simbolika te zakonske spremembe je zelo pomenljiva. Pravice potrošnikov se žrtvujejo zaradi varovanja tržne konkurence s strani zakonodaje Evropske unije, kar jasno priča o značaju Unije kot braniku interesov kapitala na škodo delavskih, socialnih, okoljskih in potrošniških pravic. Prisilni jopič Evropske unije države članice sili v dirko do dna, dirko do dna pri znižanju življenjskega standarda in prej omenjenih pravic. V drugih aspektih, kakršen je današnji, so države članice prisiljene svojo raven uzakonjenih pravic znižati, da ustrezajo evropskemu standardu. To je bistvo Evropske unije, Evropske unije kapitala in ne Evropske unije ljudi. Vseeno v zadnjih mesecih lahko opazujemo, da se prevlada neoliberalnega konsenza začenja krhati, v veliki meri zaradi političnih sprememb v Grčiji, pa tudi zaradi krhkega gospodarskega okrevanja, ki je pokazalo, da politike varčevalnih ukrepov in zategovanja pasov niso le škodljive za družbo in za ljudi, ampak tudi za gospodarstvo.

Slovenska Vlada, natančneje, finančni minister Mramor, je v pogajanjih o usodi Grčije

stopila na stran desnice, na stran kapitala. Slovenska Vlada zagovarja prisilni jopič, zaradi katerega danes zmanjšujemo potrošniške pravice in zaradi katerega moramo zategovati pas pri proračunu in žrtvovati življenjski standard ljudi. Predsednik Evropske komisije je ob nedavnih pogajanjih dejal: "Proti oziroma zoper evropskim sporazumom ne more biti sprejeta nobena demokratična odločitev." To je ultimativni cinizem evropskih tehnokratov, ki so potepali neodvisnost in dostojanstvo evropskih narodov. Zato je današnja sprememba v škodo potrošniških pravic, ki jo boste potrdili v vladnih strankah, ilustrativen primer na eni strani značaja Evropske unije in bruselske tehnokracije ter na drugi strani servilnosti in lakajevstva vlade Mira Cerarja in vseh preteklih vlad do Evropske unije in evropskih vladajočih razredov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zborni opravili danes v okviru glasovanja.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLOVNEM REGISTRU SLOVENIJE, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospodu Petru Vesenjaku.

PETER VESENJAK: Spoštovani predsednik zborni, dr. Brglez, poslanke in poslanci, kolegi!

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru, ki ga je Vlada predlagala s sprejem Državnemu zboru 27. novembra 2014, je usmerjen v tri področja. Z njim se, prvič, v slovenski pravni red delno prenašajo določbe direktive o povezovanju centralnih in trgovinskih registrov in registrov družb, drugič, postavlja iskanje in vpogled v podatke Poslovnega registra tudi po posamezniku, tretjič, prvič po letu 2006 odpravljajo nekatere pomanjkljivosti obstoječega zakona o Poslovnem registru Slovenije.

Uvodoma bi želeli poudariti, da predstavlja slovenski model registracije poslovnih subjektov zlasti gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov vzorčni model Evropski uniji in širše. Slovenija po mednarodni raziskavi svetovne banke Doing Business na področju enostavnosti ustanavljanja kot kategorije trenutno zaseda 15. Mesto, kar je za 105 mest bolje kot v letu 2007.

Dopolnitve obstoječe ureditve v smislu odprave nekaterih manjših pomanjkljivosti obstoječe ureditve bodo še izboljšale delovanje slovenskih registrskih organov.

Kar zadeva prenose evropske direktive se s predlogom zakona ob prvi fazi vzpostavlja podlaga AJPES za posredovanje podatkov o predpisih in njihovih spremembah, ki določajo objavo letnih poročil in podatkov v Poslovnem registru za objavo na Evropskem portalu e-pravosodje. S predlogom zakona se posega tudi v določbe vpogledu javne podatke Poslovnega registra. Določa se iskanje vpogled v podatke Poslovnega registra po posameznikih, ki bo omogočal razkritje podatkov, v katerih poslovnih subjektih je oseba ustanovitelj in zastopnik. Danes je mogoče iskanje le po poslovnih subjektih, torej kdo je zastopnik in ustanovitelj v poslovnem subjektu ne pa tudi ali in kje vse se zastopnik in ustanovitelj pojavljata v drugih poslovnih subjektih. Rešitev bo prispevala k manjši anonimnosti oseb, ki sodelujejo v pravnem prometu, posledično ob večji preglednosti in integriteti upravljavskih, nadzornih in vodstvenih struktur v poslovnih subjektih, posredno tudi k bolj preudarnemu vstopanju pravnih in fizičnih oseb v poslovne odnose in druga pravna razmerja, manjše izpostavljenosti tveganj, zmanjšanju korupcijskih tveganj, nasprotij interesom, večjemu spoštovanju pravnih pravil in drugim. Tekom razprave v Državnem zboru smo glede na prvotni predlog omejili uporabo iskalnika po posamezniku le na tiste poslovne subjekte, ki opravljajo predvsem pridobitno dejavnost. Prav tako smo z amandmajem razširili iskalne kriteriji, s katerim smo omejili možnost zlorab pri iskanju in vpogledih in razkritja nepravilnih podatkov o določeni osebi.

Spoštovani. Ukrepi, ki jih vsebuje predlog zakona so le eden izmed nujnih ukrepov, ki smo jih že sprejeli ali jih nameravamo sprejeti, da bi preprečili zlorabe in nepošteno in neetične poslovne prakse v poslovnem okolju, zagotovili enakopravne pogoje za vse poslovne subjekte na trgu in vzpostavili spodbudno poslovno okolje z njim pa tudi visoko raven varnosti v pravnem prometu. Zato predlagamo, da predlog zakona podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Margareti Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovani predsednik. Vsi prisotni, še enkrat, lepo pozdravljeni!

Odbor za gospodarstvo je na tretji seji 14. 1. 2015 in v prvem nadaljevanju tretje seje 1. 2. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije, ki ga je

Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 11. seji 5. 12. 2014 sklenil, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 23. 12. 2014, ki je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in iz zakonodajno-tehničnega vidika. Služba je podala pripombe načelne narave, zlasti glede ustavno varovanega področja varstva zasebnosti in osebnih podatkov ter odstopanja od določb Zakona o varstvu osebnih podatkov, ki je sistemski predpis na tem področju.

Odbor je bil tudi seznanjen z mnenjem Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt in turizem in finance z dne 13. 1. 2015, ki predlog zakona podpira.

Kvalificirani predlagatelji k predlogu zakona niso vložili amandmajev.

Na prvem nadaljevanju tretje seje odbora 5. 2. 2015 so bili članicam in članom predloženi amandmaji, ki jih je pripravilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, in jih je odbor v razpravi tudi sprejel.

Pri prvi obravnavi predloga zakona na 3. seji 14. 1. 2015 so prisostvovali predstavniki in predstavnici Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Zakonodajno-pravna služba.

V uvodni dopolnitvi obrazložitvi členov je državni sekretar pojasnil, da so poglavitne rešitve predlaganega zakona naslednje: prenos evropske direktive v povezovanju centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb, vzpostavitev iskanja in pogledov podatkov poslovnega registra tudi po posamezniku in odprava nekaterih manjših pomanjkljivosti obstoječe ureditve. Glede dileme v zvezi z iskanjem in vpogledom posameznikov je bilo pojasnjeno, da bo predlagana rešitev prispevala k manjši anonimnosti oseb v pravnem prometu ter k večji preglednosti in integriteti upravljalvske, nadzorne in vodstvene strukture po poslovnih subjektih. Glede pripomb Zakonodajno-pravne službe je predstavnik Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo pojasnil, da se s predlagano rešitvijo ne spreminja pristop in koncept veljavnega zakona, saj so vsi omenjeni podatki že sedaj na razpolago uporabnikom v določeni elektronski obliki, vendar pa posameznim poslovnem subjektu. Poudaril je, da se spreminja le način iskanja in vključujejo dodatni iskalni kriteriji, ki pa jih slovenski pravni red že pozna, na primer v Zakonu o finančnem poslovanju.

V nadaljevanju obravnave tretje seje 5. 2. 2015 so prisostvovali predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstva za pravosodje in Zakonodajno-pravna služba.

V dopolnilni obrazložitvi so minister za pravosodje ter predstavniki Ministrstva za pravosodje podali nekatera pojasnila glede pomislekov o skladnosti predloga zakona z

ustavo. Pri tem je bila poudarjena potreba po razlikovanju te situacije od situacije, ko je Ustavno sodišče razveljavilo nekatere določbe Zakona o evidentiranju nepremičnin, kjer je šlo za razkritje nepremičnin za prebivanje. Bilo je opozorjeno na navedbo Ustavnega sodišča, da posameznika v zasebnosti glede podatkov o njegovem, na primer, zdravju, službi ali družini, ne gre enačiti s posameznikom, ki vstopa v pravne odnose. V nadaljevanju je predstavnica Zakonodajno-pravne službe poudarila, da služba kljub predlaganim amandmajem in dodatnim pojasnilom vztraja na nekaterih temeljnih pomislekih ustavnopravne narave.

V razpravi so se članice in člani odbora osredotočili na 11. člen in predlog za amandma odbora k temu členu. Nekatere članice in člani odbora so predlagane rešitve tega člena predlaganega amandmaja in predloga zakona podprli kot pomemben korak k povečevanju transparentnosti, nasprotno pa so drugi predlaganim rešitvam nasprotovali zaradi pripomb službe, ki so ustavnopravne narave.

Po opravljeni razpravi je odbor v skladu s 131. členom Poslovnika sprejel amandmaje odbora, in sicer k 8., 11. in 12. členu predloga zakona.

Glavoal je o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del poročila odbora. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan!

Smo še pri zadnji neumnosti, ki je v tem paketu ministra Klemenčiča skupaj z ministrom za gospodarstvo, ker brez njega ne gre, ker sam po sebi in po naravi se Poslovni register pač enostavno obravnava in je matično pač to ministrstvo.

Kako brezciljno in brezglavo je seveda ta zakon pred nami, govori že samo dejstvo, da je predstavnik Ministrstva za gospodarstvo na odboru rekel naslednji stavek: Poslovni register bo omogočil človeku, ki bo iskal službo, da bo vnaprej vedel, kdo mu bo plačal plačo in kdo ne. S tem lahko več kot jasno vidimo, da nekega prav resnega premisleka pri odpiranju teh podatkov za porabo poslovnega registra ne kaže verjeti. Daleč od tega je tudi dejstvo, da ne gre tukaj samo za nekaj, kar se obljublja ljudem, da bo sedaj veliko bolj transparentno; ampak se predvsem zakriva drugo dejstvo, katerega nekateri v tej dvorani ne želite slišati – to pa je, da se posega v varstvo osebnih podatkov. Varstvo samo po sebi – nekatere razprave bomo danes slišali v tej smeri, ko bomo rekli, vsak

posameznik se sam prostovoljno odloča, ko ustanovi firmo, da je s tem razkril osebne podatke. Upam, da ne bomo nasedali tem neumnostim. Dejstvo je, da ko zakon nekaj predpiše, se ti nič prostovoljno ne podaš v pot poslovnih voda, ampak ti enostavno zakon predpiše, kaj bo postalo osebno. Zato so takšni stavki in takšne razprave absolutno neplodne. Dejstvo pa je tudi naslednje, da za razliko od sodnega registra in poslovnega registra, kdo s kom upravlja. Že ime govori, da sodni register upravlja in vodi sodišče, v tem primeru to vodi Ajpes. In Ajpes je tisti, ki bo sam razlagal, kaj je osebno podatek. Da je temu res tako, govori naslednje, da v določenem stavku reče in iz tega zakona je to razvidno, Zakon o Poslovnem registru, ki pravi, javni podatki Poslovnega registra so vsi podatki o enotah poslovnega registra razen podatkov, ki so s posebnim zakonom določeni kot osebni podatki. Mene je tega najbolj strah. Mi dobivamo novega big brotherja, mi dobivamo neke podatke, s katerimi si bo vlada preprosto lepo umila roke in rekla: pogledjte, mi delujemo poslovno, odkrito, transparentno. V resnici pa boš praktično z vhodnimi podatki, ki so nam vsi znani, ne samo ime in priimek, ampak z EMŠO lahko dostopal do podatkov, ki bodo na vpogled vsem. Najbolj žalostno je to, da bi še razumeli, če gre za podatke, ki govorijo o podjetjih, o poslovnih subjektih, ki so financirani ali v lasti države oziroma lokalne skupnosti. Ne. Mi smo se spravili na zasebni sektor, ki nima veze z javnim, ki nima veze z javnimi sredstvi, ampak v imenu pravice in resnice govorimo samo še o tem, kako je treba vedeti vsakemu vse. S tem smo odprli tudi Pandorino skrinjico za varovanje osebnih podatkov na vseh ostalih področjih; ker če je možno s poslovnim in sodnim registrom vse to odpreti, zakaj ne še vse drugje. Zakaj je kar na enkrat osebni podatek v Poslovnem in sodnem registru lahko javen, drugje ga pa smešno varujejo. Varujejo ga v vseh centrih za socialno delo, varujejo ga v vseh ostalih pravnih subjektih javnega značaja in v imenu varovane človekove pravice. Zraven tega naj poudarim še naslednje. Niti Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora ni dala zelene luči za take neumnosti, ki jih predlaga vlada. To, da zakonodajna služba Vlade vse požegna, to smo navajeni že od nekdaj. V vseh vladah. Ampak da Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora reče: ups, zadeva je protiustavna; pa ne zanima nikogar – ne ministra za pravosodje ne ministra za gospodarstvo. In s svojimi sodelavci in četicami zagovarjajo te neumnosti, ki jih imamo danes v Državnem zboru. Zakaj je pomembno to vprašanje? Zapomnite si naslednje. Ste avtorji tistega, kar danes odpirate in česar nikoli več ne boste morali zapreti. Nikoli več! Sami ste si to podpisali, Zavezništvo zagotovo ne. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu gospa Maruša Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Vodenje in vzdrževanje Poslovnega registra Slovenije ureja Zakon o Poslovnem registru Slovenije. Področja deloma ureja tudi Zakon o gospodarskih družbah in Zakon o sodnem registru. ZPRS-1 je bil sprejet leta 2006 in se od takrat ni spreminjal in dopolnjeval. Predlog novele zakona je usmerjen v tri področja. Z njim se v slovenski pravni red prenaša direktiva Evropskega parlamenta o povezovanju centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb. Njen poglavitni namen je izboljšati čezmejni dostop do informacij o družbah in njihovih podružnicah v drugih državah članicah, kar pa je možno le, če vse države članice omogočijo elektronsko komuniciranje med registri. Njen prenos v nacionalni pravni red držav članic EU bo tako zagotovil, da med njihovimi ureditvami ne bo pomembnejših razlik. Trenutno prostovoljno sodelovanje med registri ne zadostuje, zato morajo državljanji in gospodarske družbe v veliki večini primerov še vedno iskati po registrih vsake države posebej. Uporabnikom evropskega centralnega Poslovnega registra bo na ta način olajšan dostop do podatkov o družbah iz EU in njihovih podružnicah v drugih državah članicah. Posledično se bo povečalo zaupanje v čezmejno poslovanje. Predlog novele zakona širi možnost iskanja in vpogleda v podatke Poslovnega registra tudi po posamezniku in ne samo po poslovnem subjektu, kot je to mogoče v tem trenutku. Glede na opozorila Zakonodajno-pravne službe smo z amandmajem k 11. členu zakona določili, da se pridobi podatke samo za tiste osebe, ki v gospodarskem pravnem prometu opravljajo funkcijo zastopanja v enotah Poslovnega registra oziroma imajo status ustanovitelja v enotah Poslovnega registra. Po vzoru 122. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju je predlagano, da sta iskalna kriterija za fizične osebe kombinacija osebnega imena ter EMŠO ali kombinacija osebnega imena ter davčne številke. Predlagana ureditev pomeni, da se bodo morali pri tovrstnem iskanju vsi zahtevani elementi kombinacije ujemati, da bo zainteresirana stranka lahko pridobila zelene informacije. To pomeni, da ne bo možno iskanje zgolj po osebnem imenu, ampak bo morala zainteresirana stranka razpolagati še z določenimi informacijami o osebi, katere funkcijo oziroma status bo želela preveriti v različnih enotah Poslovnega registra. Takšna odločitev iskalnega znaka zahteva, da zainteresirana stranka poda dovolj specifično opredelitev osebe, kar posredno kaže, da je z njo že bila v poslovnem stiku oziroma je pokazala interes za poslovanje s to enoto Poslovnega registra, ko je preverila njegove zastopnike in ustanovitelje. Navedena iskalna kriterija bosta tako omogočila

pridobitev točnih podatkov o enolično določeni fizični osebi. Kot je že bilo izpostavljeno v dosedanjih razpravah, je podatke, v katerih poslovnih subjektih je oseba ustanovitelj, zastopnik, član ali organ nadzora, že danes mogoče dobiti pri različnih ponudnikih na trgu, ki so od Ajpesa pridobili bazo podatkov Poslovnega registra. Razlika je samo v tem, da so danes ti podatki na voljo proti plačilu, po sprejemu novele zakona pa bodo ti podatki dostopni vsem brezplačno. Predlagana rešitev v ničemer ne posega v obstoječ sistem vodenja in obdelave podatkov v Poslovnem registru ter objave javnih podatkov o enotah Poslovnega registra. Funkcija oziroma status osebe v določenem Poslovnem registru je že po veljavni zakonodaji javni podatek, zato predlaga način iskanja podatkov, ki bo omogočal ugotovitev vseh poslovnih subjektov, v katerih določena oseba opravlja določeno funkcijo oziroma ima status, omogoča zgolj dostop do teh podatkov na drugačen način. Dejstvo je, da bo predlagana rešitev prispevala k manjši anonimnosti oseb, ki sodelujejo v pravnem prometu, posledično pa k večji preglednosti in integriteti upravljavske, nadzorne in vodstvene strukture. Posredno bo vplivala tudi k bolj preudarnemu vstopanju poslovnih partnerjev v poslovne odnose in druga pravna razmerja, zmanjšanju korupcijskih tveganj, nasprotju interesov, večjemu spoštovanju pravnih pravil, zmanjšanju primerov oškodovanj upnikov in tretjih oseb. Transparentnost in pravica vedeti imata v sodobni družbi izjemen pomen za zagotavljanje demokratičnosti, povečanje odgovornosti nosilcev javnih funkcij, zmanjševanje tveganja za slabo upravljanje, zlorabo, oblast in korupcijo ter bolj smotno in učinkovito porabo javnih sredstev.

In ker v SMC vse to podpiramo, bomo podprli tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslovnem registru, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada. Poglavitne rešitve predlaganega zakona so naslednje: prenos Evropske direktive o povezovanju centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb. Drugič, vzpostavitev iskanja in vpogleda v podatke Poslovnega registra tudi po posamezniku. In tretjič, odprava nekaterih manjših pomanjkljivosti obstoječe ureditve. Glede dileme v zvezi z iskanjem in vpogledom po posameznikih je bilo pojasnjeno v prvi obravnavi, da bo predlagana rešitev prispevala k manjši anonimnosti oseb v pravnem prometu ter

k večji preglednosti integritete upravljalvske, nadzorne in vodstvene strukture v poslovnih subjektih. Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora je podala pripombe, ki so bile načelne narave, ki so tudi nas v Slovenski demokratični stranki vsaj na začetku zelo pestile. Dvomili smo v predlagano novelo zakona, predvsem glede ustavno varovanega področja varstva zasebnosti in osebnih podatkov ter odstopanja od določb Zakona o varstvu osebnih podatkov, ki je sistemski predpis na tem področju. Služba je podala tudi konkretne pripombe k posameznim členom predloga zakona, in sicer k 5., 8., 9., 10., 11. in 12. členu predloga zakona, pa tudi k 25. členu veljavnega Zakona o Poslovnem registru Republike Slovenije, ki ga predlog zakona v zdajšnji meri ne spreminja. Predlagana ureditev pomeni, da se bodo morali po tovrstnem iskanju vsi zahtevani elementi kombinacije ujemati, da bo zainteresirana stranka lahko pridobila zahtevane informacije. To pomeni, da ne bo možno iskanje zgolj po osebnem imenu, ampak bo morala zainteresirana stranka razpolagati že z določenimi informacijami o osebi, katere funkcijo oziroma status v različnih enotah Poslovnega registra bo želela preveriti. Takšna določitev iskalnega znaka zahteva, da zainteresirana stranka poda dovolj specifično opredelitev osebe, kar posredno kaže, da je z njo že lahko bila v poslovnem stiku, če je tako pridobila podatek o enotni matični številki občana, davčni številki ali naslovu prebivališča; oziroma je pokazala interes za poslovanje s to enoto Poslovnega registra, ko je preverila njegove zastopnike in ustanovitelje. Navedeni iskalni kriteriji bodo tako omogočili pridobitev točnih podatkov določeni fizični osebi. Upoštevanje situacije na trgu, kjer obstaja veriženje podjetij ter prenašanje lastništva, je bil kot argument za predlagano rešitev naveden namen pravne države, da z vidika varnosti prometa omogoči vsaj minimalni standard na področju gospodarskega poslovanja tistim, ki stopajo v poslovne odnose. Predstavniki ministrstva so poudarili, da se s predlaganimi amandmaji uvaja rešitev, ki zajema ožji krog subjektov, in sicer tistih, ki se vpisujejo v sodni register in so gospodarske družbe; ali poslovni subjekti, ki opravljajo pridobitno dejavnost oziroma so v poslovnem razmerju. Poleg tega pa s predlaganimi amandmaji dodaja kombinacije iskalnih znakov, kar pomeni, da mora zainteresirani posameznik za dostop do podatkov že imeti določene informacije o subjektih.

V Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke smo mnenja, da predlog zakona ni ustavno sporen ter da namen predlaganih rešitev ni preprečitev veriženja podjetij, temveč vzpostavitev večje transparentnosti v poslovnih odnosih. Ponovno bi izpostavili dejstvo, da so že sedaj vsi omenjeni podatki po posameznih družbah brezplačno dostopni, po ostalih iskalnih

elementih pa so dostopni proti plačilu, katerega si večina manjših gospodarskih subjektov do zdaj ni mogla privoščiti. Po eni strani imamo izreden odpor določenih IT podjetij, ki se ukvarjajo s temi podatki in za to zaračunavajo – vsaj za manjše poslovne subjekte, ki vstopajo na trg – nenormalno visoke vsote, ki si jih ti manjši subjekti ne morejo privoščiti. In tu vidimo nek odpor določenih poslanskih skupin. Predlog zakona je pripravljen s ciljem delne uskladitve zakonodaje z evropsko direktivo 2102/17/EU; uveljavitev zakona pa pomeni nadaljnji korak v predvideni smeri razvoja, vodenja in povezovanja podatkov med poslovnimi registri držav članic Evropske unije za celovit čezmejni dostop do podatkov o družbah.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke spremembe Zakona o Poslovnem registru Slovenije po skrajšanem postopku podprli. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojeencev Slovenije, v njenem imenu gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Seveda bomo tudi v Poslanski skupini Desus predlog zakona podprli. Dovolite, da na kratko predstavim naše stališče k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije. S predlogom novele tega zakona se v naš pravni red delno prenašajo določbe direktive Evropske unije o povezovanju centralnih in trgovskih registrov ter registrov družb, s čimer se bodo povezali vsi poslovni registri držav članic. Pričakovati je, da se bo s tem okrepilo zaupanje v čezmejno poslovanje. Novela nadalje prinaša tudi manjše dopolnitve trenutno veljavnega zakona še iz leta 2006. Po novi uredbi bosta pristojnost nad vodenjem podatkov o transakcijskih računih doma in v tujini prevzela Ajpes in Finančna uprava Republike Slovenije. Omogočena bo tudi večja točnost in ažurnost podatkov, in sicer s tem, da bo Ajpes samodejno prevzemal nekatere podatke iz centralnega registra prebivalstva, ki se vodijo tudi v Poslovnem registru. Največ pozornosti in razprave med koalicijskimi poslanci na sestankih in usklajevanjih, na seji matičnega delovnega telesa in tudi v javnosti pa je bila deležna vzpostavitev iskanja in vpogleda v podatke Poslovnega registra – tako imenovano iskanje po posameznikih. Predlog zakona je prvotno določal, da je vsakomur omogočeno iskanje in vpogled v podatke, vsebovane v Poslovnem registru, da bi se lahko ugotovilo, ali je določena oseba zastopnik, ustanovitelj ali druga oseba, vpisana v register; in sicer na način iskanja po posamezniku. Zakonodajno-pravna služba je izrazila tehtne pomisleke v smislu posega v ustavno zagotovljeno varstvo osebnih podatkov.

Ta določba je bila po proučitvi mnenja Zakonodajno-pravne službe spremenjena, in sicer je bil na seji odbora sprejet amandma koalicijskih poslanskih skupin, tako da dopolnjen predlog zakona zdaj določa, da upravljavec registra omogoči iskanje in vpogled v te podatke na način, da se iskanje pri fizičnih osebah omogoči samo z uporabo kombinacije osebnega imena, ob tem pa še bodisi EMŠO, davčna številka ali naslov prebivališča; pri pravnih osebah pa z uporabo firme, imena, matične ali davčne številke. Gre torej za iskanje po kombinaciji iskalnih kriterijev in ne samo po osebnem imenu, s čimer se omogoča tudi večja varnost osebnih podatkov, na kar je opozorila, kot že rečeno, Zakonodajno-pravna služba. V Poslanski skupini Desus to ureditev podpiramo kljub nekaterim pomislekom, ki smo jih imeli na začetku, ko smo se soočili z nasprotnimi mnenji. In zakaj smo se tako odločili? Funkcija oziroma status osebe v določenem poslovnem subjektu je že po veljavni zakonodaji javen podatek. Opozoriti velja, da je treba razlikovati med varstvom osebnih podatkov fizične osebe kot posameznika; nekoliko drugače pa je, če je ta fizična oseba tudi podjetnik. Pomembno je poudariti tudi dejstvo, da te podatke že danes omogočajo ponudniki na trgu, ki so od Ajpesa pridobili bazo podatkov Poslovnega registra. Prav tako Ajpes v okviru ponovne uporabe podatkov po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja že od leta 2009 omogoča pridobitev celotne baze podatkov Poslovnega registra, ki tehnično omogoča iskanje po imenu in priimku posameznika in njegovih funkcijah. Ne nazadnje pa te podatke že zdaj ponuja vedno več zasebnih agencij, vendar pozor – ne brezplačno. Do njih dostopajo tisti, ki so jih pripravljene plačati oziroma ki jih zmorejo plačati, kot na primer velike firme in predvsem medijske hiše. Cilj te novele zakona je omogočiti dostop vsakomur. Na tem mestu velja omeniti tudi dejstvo, da takšno ureditev poznajo številne evropske države, med drugim tudi skandinavske, s katerimi se mnogokrat radi primerjamo. V Poslanski skupini Desus verjamemo, da bo ta sprememba prispevala k večji preglednosti poslovnega okolja, zmanjšanju korupcijskih tveganj ter zmanjšanju primerov oškodovanj upnikov in tretjih oseb. Posledično pa bo to privedlo tudi do omejitev tako imenovanih veriženj podjetij, s tem pa bomo ohranili varstvo oziroma zaščito osebnih podatkov posameznika, kar je bistvenega pomena.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Desus predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ (PS SD): Hvala, predsednik.

Novela zakona o Poslovnem registru vsebuje predvsem uskladitev s pravom EU ter manj zahtevne spremembe, ki pa po vsebini niso popolnoma nepomembne. Socialni demokrati pozdravljamo predlagano rešitev v zakonu, za katero smo kljub nekaterim izraženim pomislekom prepričani, da je nujno potrebna. Gre za rešitev, zapisano v 11. členu predloga, ki širi možnost iskanja in pogleda v javne podatke Poslovnega registra. Iskalni kriteriji so natančno določeni. Predlagana rešitev je v funkciji vzpostavitev večje transparentnosti v poslovnih odnosih, preprečevanja korupcije in konfliktov interesov. Ob tem velja poudariti, da so vsi podatki po posameznih družbah brezplačno dostopni že sedaj, po ostalih iskalnih elementih pa so dostopni proti plačilu. Inšpektorat za delo je v letu 2013 ugotovil kar 9 tisoč 762 kršitev na področju delovnih razmerij. Nekatere take prakse so veriženje podjetij, ustanavljanje slamnatih podjetij in ustanavljanje podjetij na zalogo. Posledice navedenih praks čutijo poslovni partnerji, delavci, druge osebe ter država pri izvajanju svoje oblastne funkcije. Ob tem pa ni odveč opomniti, da take nepoštenе prakse uničujejo pravno in socialno državo. V obdobju od 2011 naprej so bili sprejeti številni ukrepi, s katerimi je zakonodajalec želel omejiti nekatere nepoštenе poslovne prakse, kot na primer javna objava davčnih dolžnikov, omejitev ustanavljanja družb in espejev ter pridobitev poslovnih deležev s strani poslovno nepoštenih fizičnih in pravnih oseb. Socialni demokrati pričakujemo, da bo najkasneje do poletja v zakonodajnem postopku tudi novela Zakona o gospodarskih družbah, ki bo dopolnjena z rešitvami za nadgradnjo že sprejetih ukrepov za boj proti nepoštenim poslovnim praksam. Pričakujemo, da bo določilom v zvezi z omejevanjem ustanavljanja podjetij dodana prepoved tudi za vse tiste, ki jim bo inšpektorat za delo izdal pravnomočno odločbo v zvezi s plačilom za delo oziroma v zvezi z zaposlovanjem na črno; da bo vsebovala rešitve za odpravo anomalij pri poslovanju družb, družbe brez posloводства, brez delničarjev, brez transakcijskih računov in veriženja družb. Nekateri delodajalci se poslužujejo različnih načinov, da se izognejo izplačilu plač in drugih obveznosti, ki jih imajo do zaposlenih. Ljudje tudi težko sprejmemo dejstvo o izgubi službe, zato so pripravljene privoliti vse. V zameno za zaposlitev v novem podjetju se odrečejo odpravnini in neizplačanim plačam; velikokrat ugotovijo, da so jih ponovno izigrali, da je novi delodajalec v povezavi s prejšnjim in prav tako ne izpolnjuje svojih obveznosti. Delavci pa zaradi sporazumne prekinitve delovnega razmerja pri prvem delodajalcu ostanejo brez vseh pravic. Nova delovnopravna zakonodaja sicer ščiti delavce, a vprašanje je, koliko delavcev je sploh seznanjeno na primer s pravico izredne odpovedi delovnega razmerja s strani delavca, če mu delodajalec dvakrat zapored ne izplača plače. Seznanitev s to

določbo je za delavca izjemno pomembna, saj mu v takem primeru zagotavlja, da obdrži vse pravice, vključno s prejemanjem nadomestila in prijavo na zavodu.

Socialni demokrati smo v svoj volilni program zapisali, da se bomo zavzemali tudi za uvedbo tako imenovane državljanske listine kot jasnega povzetka posameznega zakona. Menimo namreč, da mora biti vsak človek seznanjen s svojimi pravicami, da lahko zaščiti svoje interese. Anomalije na trgu dela je treba preprečiti. V stečajnih postopkih delavci, ki so ustvarili stečajno maso, velikokrat ostanejo brez vsega. So prvi, ko je treba plačati grehe slabega upravljanja, in prezrti, ko se delijo dobički, ki so jih sami ustvarjali. To ni prav. Imamo polna usta besed o dvigu gospodarske rasti in konkurenčnosti, a je zaslepljen pogled na razmere, ki jih za seboj pušča gonja po kopičenju kapitala. Govorimo o družbeno odgovornem gospodarstvu, pa bi morali govoriti o delavsko odgovornem gospodarstvu. Mogoče smo v svojem stališču malce zašli, a Socialni demokrati menimo, da je na krivice, ki jih doživljajo delavci, in na nepoštene poslovne prakse treba vedno znova jasno opozarjati in terjati ustrezna ukrepanja.

Socialni demokrati vidimo predlagane rešitve v predlogu novele Zakona o Poslovnem registru Slovenije kot tiste, ki pomagajo graditi obrambni zid pred zlorabami in ščitijo ljudi pred izkoriščanjem – in zato jih bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik, za besedo. Lep pozdrav vsem!

V Združeni levici spremembe zakona podpiramo. Predvsem njegov namen na papirju, a smo precej bolj zadržani glede njegovih dejanskih posledic. Prinašajo večjo demokratičnost in transparentnost, a za kapljo v morje reševanje problema zlorab z veriženjem podjetij, ustanavljanjem slamnatih podjetij in podjetij za prodajo, ki omogočajo goljufanje in brutalno izkoriščanje delavcev. Treba je poudariti, da je glavni pogoj za zmanjšanje oziroma odpravo kršitev delavskih pravic ekonomska demokracija oziroma delavsko upravljanje. To pomeni, da zaposleni ne bodo na milost in nemilost prepuščeni upravam oziroma lastnikom ter menedžerjem, ampak bodo sodelovali pri upravljanju podjetij in imeli demokratične mehanizme za zagotavljanje svojih pravic in interesov ter vpliv na upravljavce in lastnike. To pa ne pomeni, da zlorab z neplačevanjem prispevkov, ki so posledica veriženja podjetij in podobnih praks, ne bi bilo mogoče preprečiti. Treba bi bilo spremeniti Zakon o gospodarskih družbah. Zgled za spremembo je lahko že bližnja Avstrija. Sprememba Zakona o Poslovnem registru je

korak v pravo smer, a že danes je večina posameznikov, ki se okoriščajo z goljufanjem in nelegalnim izkoriščanjem, znana. Z zakonodajnimi spremembami, ki so nujne takoj, morajo uradni organi dobiti dovolj pristojnosti, da bodo takšne prakse lahko preganjali in sankcionirali. Vprašanje je, če za to obstaja politična volja. Brez nadzora in sankcioniranja poskusi izboljšav ostajajo mrtva črka na papirju. 80 inšpektorice in inšpektorjev za več kot 190 tisoč poslovnih subjektov. Tudi glavna inšpektorica Nataša Trček je večkrat javno opozarjala na ta problem. Domišljija nekaterih podjetnikov za iskanje poti mimo zakonodaje in iznajdbo novih načinov zlorabe delavskih pravic nima meja.

V Združeni levici podpiramo korake v smer, ki zagotavlja več demokratičnosti in transparentnosti. To, da ima javnost omogočen vpogled v podatke o veriženju podjetij in vse z njimi povezane podatke, je seveda dobrodošlo. Ampak to ni nikakor dovolj. Taista država, ki bo sedaj javnosti omogočila vpogled v Poslovni in sodni register, je namreč vsem malim in velikim tajkunom omogočila ali dopustila, da ustanavljajo podjetja na dnevni ravni. Zgolj in samo dvig transparentnosti tudi v preteklosti ni prinesel zelenih učinkov. Objava davčnih dolžnikov, ki je ni spremljala sistemska rešitev za preprečitev tovrstnih praks, ni imela zelenih učinkov. Prav tako ni imel zelenih učinkov vpogled v plačane prispevke delavcem, saj lastniki kapitala še danes ekstremno izkoriščajo najranjlivejše delavstvo in jim ne zagotavljajo niti dostojnega plačila niti jim redno ne plačujejo osnovnih prispevkov. Hkrati ne razumemo ugovora, ki ga ponavljajo nekatere stranke, da bi možnost iskanja po imenu in priimku ogrozila varstvo osebnih podatkov. Kot je le-to zaščitenost z Ustavo v 67. členu tudi jasno določeno, da ima lastnina gospodarsko, socialno in ekološko funkcijo. Posameznik z ustanovitvijo gospodarske družbe vstopi v javno gospodarsko življenje, kar pomeni, da ne gre le za njegove zasebne interese, ampak za interese celotne družbe. V imenu neoliberalizma se je iz varstva osebnih podatkov pogosto dela svetinjo, ki ovira izvajanje pozitivne zakonodaje. Pravica do varstva osebnih podatkov ne sme preprečevati udejanjenja pravice do plače; sploh ker ne gre le za abstraktno pravico, ampak pogosto za golo preživetje najbolj izkoriščenih delovnih ljudi.

V Poslanski skupini Združena levica podpiramo vse predloge, ki gredo v smeri demokratizacije in večje transparentnosti. Podprli bomo tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru. Hkrati pa vlado pozivamo, da pripravi dodatne ustrezne rešitve, ki bodo preprečevale zlorabe in zaščitile osnovne pravice delavstva do plače in plačila socialnih prispevkov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nova Slovenija –

krščanski demokrati, v njenem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS Nsi): Spoštovani!

Načelo vestnosti in poštenosti v civilnopravnih razmerjih je osnovno načelo, po katerem morajo v poslovnem svetu postopati prav vsi deležniki. Poslovanje gospodarskih subjektov mora temeljiti na medsebojnem zaupanju poslovnih partnerjev, država pa je dolžna vzpostaviti in zagotavljati ustrezno infrastrukturo, ustrezne mehanizme, ki onemogočajo in tudi sankcionirajo zlorabe. Pa je temu res tako? V zadnjih letih smo priča številnim primerom, ko gospodarske družbe in poslovni subjekti ne ravnaajo v skladu z omenjenim načelom. Mnogokrat gre tudi za vprašanje varnosti pravnega prometa na eni strani in za vprašanje varnosti javnega interesa na drugi strani. Če pri tem upoštevamo test sorazmernosti, ugotovimo, da pravica do varstva osebnih podatkov ni absolutna, saj celo Ustava dopušča omejitve, če seveda zanje obstaja javna korist. V Novi Sloveniji smo prepričani, da mora vsak, ki vstopa v poslovne odnose s svojim poslovnim partnerjem, vedeti, da s tem prevzema vso odgovornost, tudi za vse podatke, ki se nanašajo na njegovo poslovanje. Edino s takšnim odnosom in ravnanjem lahko zagotovimo javnost tistih podatkov, ki so ključni za učinkovito upravljanje tveganj poslovnih subjektov, ko vstopajo v poslovne stike s svojimi poslovnimi partnerji. In prav tu nastopi dolžnost države, da z vidika varnosti pravnega prometa omogoči vsaj minimalen standard na področju gospodarskega poslovanja tistim, ki vstopajo v te poslovne odnose. Za vsako pridobitno dejavnost mora biti vzpostavljen sistem javnega nadzora oziroma javnega vpogleda v podatke, ki se nanašajo na poslovanje poslovnega subjekta. In za zagotovitev tega vpogleda s predlagano novelo le dodajamo možnost iskanja in vpogleda v podatke poslovnega registra še po posamezniku. Krščanski demokrati ob tem poudarjamo, da so vsi podatki že zdaj na razpolago uporabnikom v elektronski obliki, edina razlika je le v tem, da je iskanje možno le po posameznem poslovnem subjektu. Torej se spreminja le način iskanja, ki vključuje dodatni iskalni kriterij, ki pa ga slovenski pravni red pravzaprav že pozna, na primer v Zakonu o finančnem poslovanju. Tudi z vidika vodenja in povezovanja podatkov med poslovnimi registri držav članic Evropske unije je celovit čezmejni dostop do podatkov o družbah izrednega pomena. Samo na takšen način bo v vseh članicah lahko zagotovljeno delovanje trga kot javne dobrine.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije podprli, saj menimo, da gre za ukrep, ki bo prinesel več reda in pravne varnosti v naše poslovno okolje. Hkrati pa menimo, da predlog sprememb in

dopolnitev ne posega v ustavno varovano področje osebnih podatkov v tolikšni meri, da bi lahko postavil pod vprašaj njihovo ustavnost, ob tem pa spregledal namen novele zakona, to je javni interes. Prepričani namreč smo, da mora ta pri poslovanju poslovnih subjektov prevladati, kajti z vstopom v poslovni svet, kamor vsak posameznik vstopa prostovoljno, se nivo zasebnosti vsakega posameznika zmanjša oziroma postanejo nekateri njegovi podatki širše dostopni. Po našem prepričanju poštenim posameznikom tak širši dostop do njihovih podatkov ne bo v škodo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvami stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna opravili danes v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAZNIKIH IN DELA PROSTIH DNEVIH V REPUBLIKI SLOVENIJI, PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložil poslanec gospod Marjan Dolinšek.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predlagatelju gospodu Marjanu Dolinšku.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Formalnopravno je postala Slovenija suverena država 25. 6. 1991 z razglasitvijo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Takrat je v Sloveniji še vedno pod budnim nadzorom obrambnih in varnostnih sil Republike Slovenije delovala Jugoslovanska ljudska armada. V mesecu oktobru 1991, natančneje 25. oktobra 1991 pa je ob 23.45 slovensko ozemlje zapustil zadnji vojak Jugoslovanske ljudske armade, takrat že nam tuje vojaške sile. Na ta dan je Slovenija ne le formalnopravno, temveč tudi dejansko postala suverena država, na katero smo bili in smo ponosni tudi danes. Od tega trenutka naprej je samo Teritorialna obramba oziroma slovenska vojska skrbela za obrambno varnost; slovenska policija in drugi organi pa za notranjo varnost Republike Slovenije. V mesecih, ki so sledili, je naša država postala mednarodno priznana članica družine evropskih narodov ter polnopravna članica organizacije Združenih narodov. Uresničile so se želje naših prednikov, da bomo nekoč sami ali pa vsaj njihovi potomci živeli v svoji lastni in suvereni

državi. Prav izraza suverenost in suvereni so poudarili številni pomembni predstavniki Slovenije v svojih nastopih ob državnih in drugih pomembnih praznikih doma ter tudi v mednarodnih organizacijah in združenjih, katerih polnopravna članica je postala naša država.

Zato na osnovi pobude, izražene s strani Združenja vojnih veteranov za Slovenijo in Policijskega veteranskega društva Sever predlagam, da Državni zbor razglasi 25. oktober 1991 za dan suverenosti. Dan suverenosti, ki naj bo za državljane in državljanke prazničen in slavnostni dan, ko smo si po stoletjih boja izborili suvereno državo. Želimo si, da je ta dan dan spomina na čase enotnosti, ponosa in samozavesti na vse, kar nas je kot narod ohranjalo in ohranilo skozi stoletja. Tako ne bi več praznovali 25. oktobra kot dneva odhoda zadnjega vojaka Jugoslovanske ljudske armade, temveč kot dan suverenosti. Koncept suverenosti je mogoče razumeti v povezavi z narodom, ljudstvom, državo ter človekovimi pravicami in svoboščinami. Zato naj nas dan suverenosti ob dnevu državnosti ter dnevu samostojnosti in enotnosti opozarja na spoštovanje človekovih pravic in svoboščin ter človečnosti, kar je cilj dejanske suverenosti pri uresničevanju naše ustavne demokracije. Dan suverenosti naj nas spominja tudi na to, da moramo to, kar nas je ohranilo skozi stoletja, v današnjem času ohranjati in negovati bolj zavzeto kot kadarkoli prej v svoji burni zgodovini. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Prikladu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica; spoštovani državni sekretar, kolegice, kolegi, še enkrat lepo pozdravljeni!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji, ki ga je Državnemu zboru predložil naš kolega poslanec Marjan Dolinšek; s predlogom za obravnavo in sprejetje predloga zakona po skrajšanem postopku. Kolegij predsednika Državnega zbora je postopek tudi potrdil. Pri delu odbora so sodelovali predlagatelj, predstavniki Vlade – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predstavnik Zakonodajno-pravne službe, predstavnica Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ter predstavnik Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Združenja Sever. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona proučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika ter dala

konkretne pripombe k 1. členu. Odbor je prejel tudi mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki podpira predlagane spremembe. Je pa komisija posebej opozorila, da bo treba v primeru sprejema zakona poiskati tudi primeren način za praznovanje omenjenega prazničnega dneva in poskrbeti za to, da bodo državljani ob obeleževanju tega in drugih pomembnih dogodkov iz narodove zgodovine spet lahko občutili spoštovanje in ponos. Vlada v svojem pisnem mnenju predlaganim spremembam in dopolnitvam ureditve praznikov in dela prostih dni v Republiki Sloveniji ne nasprotuje. Amandmaje, kot rečeno, sta vložila Poslanska skupina Združena levica in poslanec Marjan Dolinšek. Predlagatelj predloga zakona je poudaril, da bi bilo prav, da bi 25. oktober postal dan spomina na čas enotnosti, ponosa in samozavesti. Z njim bi opozorili na spoštovanje človekovih pravic in svoboščin, prav tako pa bi se s tem poudaril in utrjeval pomen suverene države.

V razpravi, ki je potekala o 1. členu predloga zakona in spremenjenem amandmaju Poslanske skupine Združena levica, s katerim je bilo predlagano, da se kot dela prost dan vrne 2. januar, je bilo izpostavljeno stališče, da bi ta dan veljalo vrniti kot dela prost dan, saj ni nobenih uradnih podatkov, ki bi potrjevali, da ima ukinitve dela prostega dne pozitivne učinke. Nasprotniki tega predloga so poudarili, da je predlog podan brez temeljitega razmisleka, da imamo veliko praznikov, saj smo na tem področju primerljivi z manjšimi evropskimi državami, ki so po številu praznikov nad evropskim povprečjem. Po njihovem mnenju tudi ne drži navedba predlagatelja amandmaja, da ne bo posledic za proračun oziroma bomo celo privarčevali. Vsi razpravljavci pa so se strinjali, da je vložen predlog zakona dober, da ga je treba podpreti, saj res utrjuje pomen suverene države, kar je tudi uvodoma povedal kolega Dolinšek, in vpliva na narodno zavest. Predstavnik Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Združenja Sever sta se zahvalila predlagatelju zakona, ki je na njihovo pobudo v zakonodajni postopek vložil predloženi zakon; prav tako pa tudi članom odbora za izraženo podporo obravnavanemu predlogu.

Da zaključim. Odbor je sprejel amandma gospoda Marjana Dolinška, ni pa sprejel amandmaja Poslanske skupine Združena levica. Odbor je sprejel oba člena. Pripravljen je dopolnjen predlog zakona, kot ste ga dobili z gradivom. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade. Izvolite, gospod Peter Pogačar, državni sekretar Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

PETER POGAČAR: Gospa podpredsednica, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Poslanec gospod Dolinšek je Državnemu zboru predložil v obravnavo in sprejem po skrajšanem postopku Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih, s katerim predlaga, da se kot praznik v Republiki Sloveniji dodatno določi 25. oktober kot dan suverenosti, s čimer bi se poudaril in utrjeval pomen suverene države; pri čemer pa se ta dan ne opredli kot dela prost dan. Vlada Republike Slovenije v zvezi z navedenim ugotavlja, da je področje praznikov in dela prostih dni urejeno z Zakonom o praznikih in dela prostih dneh. Na opredelitve praznikov in dela prostih dni po tem zakonu pa se navezujejo tudi rešitve v delovni zakonodaji, ki dajejo delavcem pravico do odsotnosti z dela na prazničen in dela prost dan, s pravico do nadomestila plače oziroma do posebnega vrednotenja dela, če morajo delavci zaradi nepretrganega delovnega oziroma proizvodnega procesa ali posebne narave dela delati na ta dan. Zakon o praznikih in dela prostih dnevih določa 12 dni kot državne praznike, od katerih 4 niso določeni kot dela prosti dnevi; in 6 dela prostih dni, ki imajo versko obeležje. Ureditev v Republiki Sloveniji je po mnenju Vlade z določenimi 14 prazniki in dela prostimi dnevi, od katerih 2 padeta vedno na nedeljo, po številu primerljiva z ureditvami v drugih evropskih državah, kjer se število prostih prazničnih dni giblje od 10 do 15. V zvezi s strukturo praznikov po evropskih državah lahko ugotovimo, da je v večini primerjanih držav večina praznikov verskih, poleg novega leta in praznika dela pa je praznično obeleževanje vezano na državnost posamezne države, omejeno na dan do dva dneva. Po veljavnem slovenskem zakonu dva praznika obeležujeta pomembne dogodke za samostojnost in državnost Slovenije v letih 1990 oziroma 1991; 27. april pa obeležuje upor proti okupatorju v drugi svetovni vojni. Navedeni prazniki so tudi dela prosti dnevi.

Strinjamo se, da gre pri predlaganem obeleževanju 25. oktobra, ko je leta 1991 iz pristanišča v Kopru zadnji vojak Jugoslovanske ljudske armade zapustil slovensko ozemlje, nedvomno za pomemben dogodek za državnost in samostojnost Republike Slovenije, ki po mnenju mnogih državljanov predstavlja vrh in hkrati konec dogajanj v procesu slovenske osamosvojitve; in bi ga bilo treba primerno ustrezno obeleževati. Vlada predlogu zakona ne nasprotuje. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina SMC, v njenem imenu gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Predsedujoča, hvala lepa za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Odnos do praznikov je izjemnega pomena za posameznika in družbo. Kaže na odnos do zgodovine, soljudi in do družbe, v kateri živimo. Obenem pa naš odnos do praznikov kaže na razumevanje pomena zgodovinskega spomina in narodne zavesti. Ko govorimo o zgodovini Slovenije, pogosto najprej poudarimo, da sodi med mlajše države. Marsikomu se to dejstvo zdi samoumevno, marsikdo pa ne ve ali ne pomni večine zgodovinskih dejstev, ki so v preteklosti močno zaznamovale slovensko družbo, kulturo, navade, običaje in jezik. Vemo, da so ozemlju današnje Slovenije v preteklosti vse do 20. stoletja vladali tuji oziroma druga ljudstva in narodi. Prav tako skoraj ni posameznika, ki ne bi vedel za sicer kratek obstoj kneževine Karantanije, za dediščino rimskega cesarstva in številne poti, ki so jih na svojem pohodu osvajanja drugih ozemelj zgradili ravno Rimljani in ob katerih so se razvila prva mesta tudi na Slovenskem. Vemo tudi, da so se v 15. in 16. stoletju na slovenskem ozemlju dogajali turški upadi; da smo bili večino časa pod vladavino Habsburžanov in kasneje Avstro-Ogrske. Prva slovenska beseda, zapisana v latinici, sega v 10. stoletje in je zapisana v Brižinskih spomenikih. Prva knjiga v slovenščini je izšla leta 1550 izpod peresa Primoža Trubarja. Prvi prevod Svetega pisma v slovenščino Jurija Dalmatina je izšel leta 1584. Prvo polovico 19. stoletja so slovenski družbeni prostor zaznamovala dela Franceta Prešerna, s katerim je slovenščino postavil ob bok drugim evropskim jezikom in kulturam. Slovenski politični program Zedinjena Slovenija smo dobili leta 1848. Takrat so naši predniki zahtevali enakopravnost slovenskega jezika in združitve Kranjske, Štajerske, Primorja in Koroške v skupno kraljevino Slovenijo. Leta 1918 smo za kratek čas sobivali z južnoslovanskimi narodi v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Leta 1929 smo postali del Kraljevine Jugoslavije, do leta 1991 pa smo bili del Socialistične federativne republike Jugoslavije. Odločnost, pogum in prepričanje v samostojnost in neodvisnost so nas aprila 1990 pripeljali do prvih demokratičnih volitev v Skupščino Socialistične republike Slovenije, ki je decembra istega leta sprejela Zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Na plebiscitu 23. decembra 1990 se je 88 % vseh volilnih upravičencev odločilo za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo. Uradna razglasitev rezultatov plebiscita je sledila 26. decembra tistega leta in ta dan smo razglasili za praznik – dan samostojnosti in enotnosti. V nadaljnjem procesu osamosvajanja Slovenije so sledili še drugi pomembni dogodki. Slovenski parlament je 25. junija 1991 sprejel Ustavni zakon za uresničitev Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Tudi ta dan smo razglasili za praznik. Do aprila

1992 je Slovenijo priznalo 29 držav. Istega leta smo bili sprejeti v OZN, leto kasneje v Svet Evrope, od leta 2004 pa je Slovenija tudi članica Evropske unije. Pozabili pa smo, da je bila z odhodom zadnjega vojaka JLA 25. oktobra 1991 vzpostavljena popolna suverenost Slovenije. Na spletni strani Slovenske vojske so zapisali: Odhod zadnjega vojaka mnogi štejejo za vrh procesa slovenske osamosvojitve. Z odhodom zadnjega vojaka je Ministrstvo za obrambo v upravljanje prevzelo vse vojaške objekte na ozemlju Republike Slovenije. Teritorialna obramba je postala edina legalna vojaška sila na območju samostojne države. Iz pristanišča v Kopru je v noči s 25. na 26. oktober odplula ladja z zadnjimi vojaki jugoslovanske vojske. Zadnji vojaki JLA so se vkrcali na ladji, ki sta pluli pod tujima zastavama in sta zato po mednarodnem pravu veljali za tuje ozemlje. Tako je mogoče reči, da je do polnoči 25. oktobra 1991 slovensko ozemlje zapustil zadnji vojak jugoslovanske armade.

V Poslanski skupini SMC bomo novelo zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Ena od temeljnih vrednot Slovenske demokratske stranke je domoljubje. SDS je tista politična stranka, ki je v slovenskem političnem prostoru prisotna že od samega začetka samostojne Republike Slovenije. Tako smo pomembno prispevali k osamosvojitvi Republike Slovenije, poleg smo bili, ko so jo priznale ostale države. SDS se je skozi celotno zgodovino zavzemala za razvoj Republike Slovenije in s tem za blaginjo državljanek in državljanov. Konstruktivno smo sodelovali pri vključevanju Slovenije v Evropsko unijo in zvezo Nato. Uspešno smo vodili vlado v mandatu 2004–2008 in v tem času tudi predsedovali Evropski uniji. Da se je Slovenija lahko razvila do te mere in aktivno samostojno vstopila v mednarodni politični prostor kot suverena država, je bilo ključno, da smo se osamosvojili. Slovenska demokratska stranka je stranka, ki temelji na slovenski pomladi, saj je to obdobje zgodovine slovenskega naroda za nas najpomembnejše. Takratne oblasti SFRJ so se na vso moč trudile, da bi zatrle osamosvojitve Slovenije, že preden je do tega sploh prišlo. Ker jim to ni uspelo, so se na novonastalo državo spravile z vojaško agresijo. Tako smo bili v Sloveniji priče desetdnevni vojni, v kateri pa smo Slovenke in Slovenci uspešno ubranili našo novo državo. V Slovenski demokratski stranki menimo, da se premalo zavedamo tega pogloblja slovenske zgodovine, zato pozdravljamo vsak predlog, ki gre v smeri večjega ozaveščanja državljanek in državljanov o dogodkih v tem pomembnem obdobju. Zato v SDS pozdravljamo predlog

poslanca Marjana Dolinška, da 25. oktober obeležimo kot državni praznik, in sicer dan suverenosti, ko je iz Slovenije odšel zadnji vojak JLA. Žal pa ugotavljamo, da je veliko njihovih privržencev še vedno v Sloveniji. Ti se dnevno trudijo za rehabilitacijo JLA in agresije na Slovenijo. Vendar je to tema za kakšno drugo razpravo. Danes je pred nami predlog praznika, ki je Slovence povezal in združil. Upamo, da ga bomo v takem duhu praznovali tudi v prihodnje. Zaradi tega bomo v Slovenski demokratski stranki predlog podprli. Pri tem pa je pomembno, da to ne bo le praznik na papirju, ampak bo dejansko dan, namenjen spominu in obeležitvi dneva, ki po mnenju državljanek in državljanov Republike Slovenije pomeni konec osamosvojitvenega procesa. Srečno!

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoјencev Slovenije bo predstavil gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Gospa podpredsednica, hvala lepa še enkrat za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

S predlagano novelo Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v naši državi se med praznike uvršča 25. oktober kot dan suverenosti, s čimer bi se po navedbah predlagatelja poudaril in utrjeval pomen suverene države. Seveda se s tem strinjamo in bomo novelo zakona z velikim veseljem podprli. Obeleževanje 25. oktobra – dneva, ko je zadnji vojak JLA zapustil ozemlje Slovenije, bi bil dan spomina na čase enotnosti, na čase ponosa, na čase upanja in na čase samozavesti. Po navedbah predlagatelja bi ta dan opozarjal na spoštovanje človekovih pravic, svoboščin ter človečnosti, kar pa predstavlja cilj dejanske suverenosti pri uresničevanju naše ustavne demokracije. V Poslanski skupini Desus se z vsem navedenim strinjamo. Pomembno pa bo poiskati tudi primeren način, kako se bo ta dan praznoval, ter se potruditi, da nas bo nov praznik še bolj povezoval, še bolj navdajal s ponosom, z optimizmom, z upanjem; nikakor pa ne razdvajal. Zavedati se je treba, da je za to, da bomo državljani ponosni na svojo suverenost, potrebno veliko več, kot je le določitev še enega v nizu praznikov. In pri tem imamo veliko vlogo tudi mi poslanci ter drugi nosilci javnih pooblastil in funkcij. Za državo, na katero bomo lahko ponosni, se moramo namreč potruditi in poiskati rešitve za krepitev našega gospodarstva; poskrbeti, da bodo imeli mladi perspektivo, službe in da ne bodo razmišljali, kako zapustiti državo in iti na delo v tujino. Prav tako moramo poskrbeti za naše upokoјence, da ne bodo prejeli pokojnine, ki bodo mizerne, ki jim ne bodo omogočale dostojnega življenja. Ne smemo pozabiti na tudi vse ostale socialno ogrožene ciljne skupine prebivalcev. Vsem je treba zagotoviti človeka dostojno življenje, in to brezpogojno – sedaj in v tem trenutku.

25. oktober ne bo dela prost dan, bi bil pa po sprejetju amandmaja Poslanske skupine Združena levica ponovno dela prost dan 2. januar. Na odboru žal tega predloga nismo sprejeli oziroma je bil zavrnjen. Danes pa bomo o njem ponovno razpravljali, saj je Poslanska skupina Združena levica amandma ponovno vložila. V Poslanski skupini Desus bomo ta amandma z veliko večino podprli, saj nas niso prepričali vsi tisti, ki govorijo, da pomeni dela prost dan, torej v tem primeru 2. januar, skorajda gospodarski kolaps. Prepričani smo namreč, da ta dan ljudem veliko pomeni. Zadovoljen delavec pa je tudi uspešen in produktiven delavec.

Torej ob zaključku, dvakrat "da". Prvič "da", in to absolutno, za predlog zakona, ki na koledar praznikov umešča 25. oktober – dan suverenosti; in z veliko večino glasov Poslanske skupine Desus "da" za 2. januar – dela prost dan. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovana gospa podpredsednica, spoštovani člani Vlade, kolegice in kolegi!

Pred nami je predlog zakona, s katerim dobivamo Slovenci nov praznik – dan suverenosti, ki bo obeleževal trenutek, ko je zadnji vojak Jugoslovanske ljudske armade zapustil naše ozemlje in se je ta dan tudi dejansko potrdila suverenost naše države. Slovenci večino državnih praznikov praznujemo v spomin na naš boj za svobodo, demokracijo, samostojnost in neodvisnost. Tako sporočilno vrednost nosi tudi predlog za nov praznik – dan suverenosti, ki ga bomo obeleževali 25. oktobra in ne bo dela prost dan. Pri tem je pomembno poudariti, da je pri praznovanju dogodkov, ki tudi na simbolni ravni obeležujejo temelje naše državnosti, potrebna velika mera pozornosti. Ta mora biti še toliko bolj izrazita pri tistih, ki so časovno bolj oddaljeni, saj ne smemo dovoliti, da bi s časom zbledeli spomini na dejanja, ki so pomembno prispevala, da danes živimo svobodno in da v lastni državi samostojno ter demokratično odločamo o svoji usodi in razvoju. Slovenci smo morali braniti našo svobodo, se boriti in upreti agresorju leta 1941 ter leta 1991. Obakrat smo bili uspešni le zato, ker smo bili enotni. Naš narodnoosvobodilni boj nam je leta 1941 zagotovil zmago in osvoboditev ter s tem ustvaril podlage za pričetek in razvoj lastne državnosti. A žal se ravno ta boj še vedno poskuša omadeževati in zanikati. Taka ravnanja so nesprejemljiva in jih ni mogoče šteti niti za zgodovinsko utemeljena, dobronamerna, niti za pravna. Ko nam je bilo v skupni državi dovolj centralistične politike, ki je dušila in onemogočala demokratični razvoj ter enakopravnost narodov, smo poenoteni dosegli svojo osamosvojitvev in državnost, ki smo jo ponosno razglasili 25. junija 1991. In ko so

vojaške sile JLA negirale uresničitev odločitve na plebiscitu, smo tudi na to agresijo z uporom odločno rekli "ne". A tudi ta boj si določeni lastjivo in ga zaradi aktualnih političnih interesov poskušajo spreverčati. Potvarjajo zgodovinska dejstva, a le-ta so nesporna. Poizkusi prevrednotiti zgodovino niso tuji. Pomenijo še en korak več od sprave, ki v tem trenutku ne predstavlja nič več kot zgolj besedo, ki jo nekateri že namerno zlorablajo in z njo povzročajo vedno nove delitve. Potrebno je zavedanje, da je sprava mogoča le ob spoštovanju zgodovine. Čas bi že bil, da se nehamo prepirati o preteklosti. Socialni demokrati dvomimo, da so se naše državljanke in državljani Slovenije na plebiscitu odločali za državo, v kateri bodo pod vprašaj postavljene vrednote NOB in partizanskega boja, pa tudi vsa prizadevanja za slovensko državnost ter mnoge uveljavljene socialne in politične pravice, v kateri bo kapital nad delom prevladal do te mere, da se bo stalno povečeval sloj revnih in na drugi strani neizmerno bogastvo majhne skupine novodobnih kapitalistov. Naša država in naši ljudje ne potrebujejo še več delitev. V tem trenutku je zanje pomembno ohranjanje enotne narodne zavesti ter tako okrepitev naše pozicije v globalnem prostoru. Za državljanke in državljane Slovenije je pomembna predvsem prihodnost. Pomembno je, ali bodo živeli v državi, v kateri bodo spoštovane človekove pravice in pravna država, v kateri bodo zagotovljeni pogoji, da si bodo lahko s svojim delom zagotavljali dostojno življenje in razvoj. Politika in odločitve se morajo še bolj približati ljudem in njihovim problemom ter se nehati ukvarjati predvsem sama s seboj. Postati mora bolj poštena, iskrena in ljudska.

Socialni demokrati bomo podprli predlog zakona; podprli pa bomo tudi amandma Združene levice, ki ponovno določa 2. januar kot dela prosti dan. Menimo, da gospodarski učinki, ki so bili predvideni z ukinitvijo, niso izkazani in da je prav, da se delavcem ta pravica vrne. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Združena levica bo predstavila gospa Violeta Tomić. Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Državljan, ki spremljajo seje Državnega zbora, pogosto ugotavljajo, da se poslanci ukvarjamo s stvarmi, ki ne prispevajo k napredku države in blaginji prebivalstva. Predlog, ki ga imamo pred seboj, je te vrste. Ima sicer dober namen, toda edini otipljivi učinek novih praznikov, ki niso dela prosti dnevi, so nove države proslave. Politiki bodo spet dobili priložnost za nastavljanje kameram, kot da jih ni že povsod preveč. Zelo verjetno pa se bodo spet vneli spori o tem, čigava proslava je prava, kot so se nazadnje o proslavi 20. decembra lani. Toliko o tem.

Zakon bo imel smisel, če bo z njim 2. januar spet postal dela prost dan. To bi namreč neposredno koristilo 700 tisoč zaposlenim, ki imajo še pravico do plačanih praznikov, in njihovim družinam. Od leta 2012 je namreč zakon o praznikih okrnjen. V njem ni več določbe, da je 2. januar dela prost dan. To je bil samo en ukrep v ofenzivi takratne desničarske koalicije proti delavskim in socialnim pravicam, imenovani ZUJF. Takratna koalicija je kršila ustavne pravice več kot 26 tisoč upokojencem, znižala je dohodeke prejemnikom socialnih pomoči in plače javnim uslužbencem. Zaposleni v Republiki Sloveniji morajo zaradi ukinitve 2. januarja kot praznika delati več za enako plačo. Delavsko gibanje si je 150 let prizadevalo za skrajševanje delovnega časa. Tendenca v Evropi in Sloveniji je, da kljub tehnološkemu napredku tisti, ki imajo zaposlitev, delajo vedno več in bolj intenzivno. Po drugi strani pa je vse več ljudi, ki kljub znanju, izobrazbi in sposobnosti ne morejo dobiti dela oziroma morajo opravljati prekarno delo brez pravic. Naše gospodarstvo je že nekaj časa na tisti stopnji razvitosti, ko se produktivnost povečuje z izboljšavami v organizaciji, s soodločanjem zaposlenih; ne pa s podaljševanjem delovnega časa. Trdno sem prepričana, da hočemo živeti v družbi, kjer bo veljajo, da delamo zato, da živimo; in ne da živimo zato, da delamo. Naj poudarim še enkrat. Edino nespodbitno dejstvo glede 2. januarja je, da morajo zaposleni zaradi ukinitve 2. januarja kot praznika delati več za enako plačo. Edini, ki imajo od tega nespodbitno korist, pa so lastniki kapitala in menedžment. Velikokrat se govori, da naj bi se s takimi ukrepi privarčevalo v javnem sektorju – to ne drži. Ministrstvo za notranje zadeve je 13. februarja lani zapisalo: "Če bi 2. januar postal dela prosti dan, bi znašal prihranek stroškov zaradi neizplačila regresa za prehrano za vse zaposlene v javnem sektorju v višini 611 tisoč 414 evrov, v to niso všteta nadomestila za prevoz." V istem odgovoru navajajo mnenje Turistično gostinske zbornice Slovenije, da je učinek zmanjševanja števila dela prostih dni negativen. V tem času imajo namreč manj gostov, zaposleni v gostinskih objektih pa tako ali tako delajo tudi na praznike. Skratka, vse razprave o učinku dela prostih dni na javni sektor in gospodarstvo so špekulacije. Naslednje neizpodbitno dejstvo pa je, da slovenski delavec dela skoraj dve uri in pol na teden več kot povprečni evropski delavec; kar pomeni, da bi dodatni prosti dan prinesel notri v enem samem mesecu. Leta 2012 so spremembo utemeljevali s tem, da bo to prispevalo h gospodarski rasti. Kakšna ironija! Leta 2012, ko je bil zakon sprejet, je zaradi zgrešenega varčevanja bruto domači proizvod Slovenije padel za 2,6 %. To je bil tretji največji padec v evrskem območju, takoj za Grčijo in Portugalsko. Leta 2013, ko je bil 2. januar prvič delovni dan, je BDP padel še za 1 %, kriva je bila zgrešena gospodarska in javnofinančna

politika. Takrat bi lahko ukiniteli vse dela proste dni, pa ne bi čisto nič pomagalo.

Ukinitve 2. januarja kot praznika je bila izvedena na škodo zaposlenih. Ni koristila razvoju države in blaginji državljanov, zato bomo v Poslanski skupini Združene levice danes glasovali za to, da 2. januar znova postane dela prosti dan. K temu pozivamo tudi poslance koalicije, naj poslušajo svoj razum in ne strankarske komande. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavila gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Nova Slovenija – krščanski demokrati smo stranka tradicije in domoljubja. Spoštujemo in ljubimo svojo domovino, družino, narod, jezik, kulturo in kulturno dediščino. Samostojna in neodvisna Slovenija je naša domovina, ki jo spoštujemo in ljubimo, zato želimo zanjo delati pošteno, odgovorno in v duhu dobrega gospodarja. Ponosni smo na svojo domovino Slovenijo, njeno neodvisnost, predvsem pa na nastajanje demokracije in postavljanje temeljev nove države v 90. letih 20. stoletja. V veliki meri so bili oblikovalci samostojne Slovenije tudi člani stranke Slovenskih krščanskih demokratov, prehodnice Nove Slovenije, skupaj z njihovim ustanoviteljem in prvim predsednikom slovenske vlade Lojzeto Peterletom. S tem dejanjem so se uresničile zgodovinske sanje slovenskega naroda. Hvaležni smo vsem slovenskim domoljubom, ki so se zavzemali za ohranitev in razvoj slovenstva ter pripomogli k temu, da so se uresničile sanje naših dedov. Hvaležni smo vsem Slovincem in Slovenkam ter slovenskim državljanom, ki so se na referendumu leta 1990 odločili za samostojno pot in se postavili v bran svoje domovine v času agresije Jugoslovanske ljudske armade. Hvaležni smo tudi vsem tistim, ki so za samostojno Slovenijo tvegali svoje življenje ali zdravje, premoženje in drugo, kar je pripomoglo k slovenski državni samostojnosti. Predlagana novela Zakona o praznikih in dela prostih dnevih predlaga rešitev, ki je v skladu s temeljnim programom Nove Slovenije – krščanskih demokratov, in to je 25. oktober – dan, ko je zadnji vojak jugoslovanske armade zapustil ozemlje Republike Slovenije, in je dejansko pomemben datum. Menimo, da je primerno in dobro, da ga obeležujemo – kot je predlagano – kot dan suverenosti. Krščanski demokrati pozdravljamo predlog novele in ob tej priložnosti pozivamo vse odgovorne, da vsebine iz obdobja osamosvojitve bolj vključijo v učne načrte in predmete v osnovnih in še posebej v srednjih šolah. Zavzemamo se namreč za domoljubno vzgojo, ki bo spodbujala ljubezen in spoštovanje do domovine, naroda, države in njenih simbolov, kulture, kulturne dediščine,

izročila ter krščanskih in občečloveških humanih vrednot. Zgodovina samostojne Slovenije mora biti poučevana kot zelo pomemben del naše narodne zgodovine in naj bo natančno zapisana v vseh učbenikih za poučevanje zgodovine.

Predlagana novela kaže pozitiven odnos predlagatelja do teh vrednot in je korak v pravo smer. Zaradi tega bomo poslanci Nove Slovenije novelo podprli.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Stališče Poslanske skupine Zaveznitstva Alenke Bratušek bo predstavil gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Dober dan še zadnjič danes izza te govornice. Zdaj pred nami je zakon, ki ga je vložil poslanec z dobrim namenom Marjan Dolinšek, za kar se mu zahvaljujemo in pozdravljamo, da bomo dobili nov praznik. In na ta način tudi pokažemo odnos in kakšno vprašanje imamo do določenega obdobja zgodovine Slovenije. Ob tem se mi zdi posebej pomembno poudariti, da imamo danes končno pred nami eno majhno in lepo priložnost, da popravimo napake iz preteklosti. Napako, ki jo je naredil ZUJF, kjer smo vsi oziroma so – jaz nisem – kričali v en rog, kako bomo z ukinitvijo 2. januarja prišparali ne vem koliko sredstev in na ta način omogočili gospodarsko rast ter se s tem zapisali v spisek tistih držav, ki 2. januarja ne praznujejo. Niso pa povedali naslednjih stvari, da cela Evropa, cela Evropa do 6. januarja – vsaj tisti, ki imajo v svoji krščanski podlagi, praznujejo krščanske praznike – praktično dela na pol. Do 6. januarja vi praktično ne morete normalno rezervirati v Evropi dopusta za smučanje, nikjer. In so vsi delovni procesi moteni, zmanjšani. In vsi, ki se danes izgovarjajo na debelo, da je 2. januar dan, ko pravzaprav že cela Evropa mrzlično dela, in da je bila samo Slovenija en največjih problemov v Evropi, ker se z njo ni dalo komunicirati, moram reči, da je vse to iz trte izvito. Če bi to bilo res, potem bi vsi prišli z jasnimi podatki in analizami, ki bi o tem govorile. Niti eden tega do danes ni mogel podkrepiti z nobenim podatkom, ker tega podatka preprosto ni. Vsaj ne takšnega, kot bi si ga želeli, če bi hoteli zagovarjati, da je 2. januar delovni dan. Druga stvar, ki je bolj pomembna, pa je, da smo znotraj kolektivnih pogodb v tej isti državi, kjer smo ukinili 2. januar, omogočili, da 31. januarja v eni panogi dobesedno nobenega več ni v službo. Kje pa je tu moten delovni proces? Ga ni. Preprosto ga ni, ker 31. januarja imajo v kolektivni pogodbi delavcev s področja energetike vsi prost dan. In kje je zdaj tukaj enakopravnost? Jaz bom sicer vesel in strašno zadovoljen, če se bodo socialni partnerji, vlada in vsi skupaj dogovorili za kakšen tak dan za vsako panogo. Pa veste, da tega ne bo nikoli, še posebej ne okoli teh dni. In zato se mi zdi danes zgodovinska priložnost, da Slovencem in Slovenkam vrnemo nazaj 2. januar kot prost delovni dan, ne pa da si jemljejo

dopust. To pa se da statistično dokazati, več kot polovica vseh, ki so praznovali prej dela prost dan 2. januar, danes vzamejo dopust in ostanejo doma in ne pridejo v službo. Sploh jih ni. In zato vsi tisti zagovorniki, ki govorite, kako je to dobro za gospodarstvo – ja, dobro je samo to, da mu ni treba plačati delovnega dneva, ker si bo vzel sam dopust. Ampak delovni proces stoji. Nihče ne dela, razen tiste službe, ki delajo 365 dni, vsak dan in je seveda v kulturni navadi, običajih in tudi življenjski potrebi, da funkcionirajo.

Zato bomo ta zakon podprli, ne samo zakon. Podprli bomo tudi predlog Združene levice, ki je vložila amandma na odprti člen, da se danes pogovorimo. Povejte Slovenkam in Slovencem, da ste jim vzeli 2. januar še drugič, ne samo prvič. Prvič ga je vzela SDS, drugič jim bo vzela vladajoča koalicija. Povejte jim, jasno jim dajte to vedeti, da jih ne cenite ne njihov 2. januar, ne vse tega, kar je bilo povedano. Pa da vas vidim. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 2. 3. 2015. V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati?

Gospa Ljudmila Novak, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo. Po eni strani sem vesela, da to zasedanje Državnega zbora zaključujemo s točko, ki nas povezuje – ob predlaganem novem prazniku dnevu suverenosti. Mislim, da v Sloveniji premalo razpravljamo o samostojni državi, o vseh prednostih, kako je nastala. Predvsem pa je vedno občutek in tudi raziskave tako kažejo, da naša mladina premalo ve o vsem tem, zato sem tudi sama na pobudo mladih predlagala, da bi imeli v šolah tudi predmet državljanstva in domovinska vzgoja ter etika. Žal kljub temu, da je to bil predlog mladih, ni bilo širšega navdušenja, da bi se to podprlo. Po drugi strani pa, da bi vsaj vključili v druge vsebine, tudi kako so sestavljene, kaj delajo inštitucije, zgodovina naše države in spodbujanje državljanstva in domovinske zavesti.

Če govorimo o tem amandmaju Združene levice, pa moram reči, da jaz osebno sem zelo rada doma, če imamo praznike in je teh praznikov več, vedno je lepo biti doma, gremo na obiske, pridejo obiski in tako naprej. Če sem pa družbeno odgovorna, potem pač tega amandmaja ne morem podpreti. Zakaj? Ker vem, da ta dan tudi mora nekdo plačati. Parlamentu je vseeno, če smo ta dan doma in vzamemo dopust, tudi upokojenci bodo imeli enako pokojnino, če bo ta dan praznik ali ne bo. Če pa pogledamo proizvodnjo, pa se vsak dan proizvodnje šteje v milijonih. In če smo družbeno odgovorni, potem se s temi prazniki gor in dol, s

prostimi dnevi ne moremo kar tako igrati. Če imamo podatek, da je od 35 do 50 milijonov več prihodka, če je ta 2. januar delovni dan, potem pač ne moremo reči, da to ni nič. In delodajalci, podjetniki, ki morajo organizirati proizvodnjo, se točno zavedajo, da gre to v njihovo škodo, v škodo podjetij. Podjetij, ki plačujejo davke, da lahko mi, da lahko država funkcionira. Tega se premalo zavedamo. Zato tega amandmaja ne bom podprla.

Tudi sprašujem se, kaj praznujemo 2. januarja? Samo mačka, lahko rečemo; saj je lepo biti doma, kot sem prej rekla, vendar to ni noben praznik. In zavajanja je gospoda Möderdorferja, ki pravi, kako je cela Evropa doma. Ja, ljudje imajo in koristijo dopuste. Pa praznujemo 6. januar, če se zgledujemo po Evropi. 6. januar – trije kralji pa je res v Evropi prosti dan. Vmes pa ljudje koristijo dopust. Če gre za praznik, pa to pomeni, da mora nekdo ta dan plačati, da to ni naš dopust kot tak. Želim si, da bi se v tem državnem zboru tudi tega zavedali in se obnašali družbeno odgovorno, ne samovšečno. Seveda je lepo tukaj govoriti, mnogi bodo ploskali – 2. januar nazaj. Nova Slovenija bo očitno zgubila glasove pri tistih, ki se ne zavedajo, da smo v tej družbi vsi odgovorni za delovanje države, za gospodarstvo in za to, da mora nekdo naše praznike tudi plačati.

Naj živi suverena Slovenija! In ta bo živela tako dolgo, dokler se bomo vsi skupaj zavedali naše odgovornosti do nje.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospod Jožef Horvat. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovani predlagatelj kolega Marjan Dolinšek. Spoštovani kolegice in kolegi!

Moram kolegu Marjanu čestitati za njegovo hrabrost, za odločnost in pogum, da kljub temu, da je koalicijski poslanec, je predložil zakon, ki bo danes pridobil podporo. Gospe in gospodje, potrebujemo take državne praznike, ampak ne samo državne praznike na papirju in ne samo državne praznike, da bi se prepirali, kdaj in kje bo ali ne bo državna proslava; potrebujemo jih predvsem zato, da jih ponotranjimo, da se zavedamo naše bogate zgodovine, na katero moramo biti ponosni. Res je, kot je povedala kolegica iz Slovenske demokratske stranke, koalicija SDS plus NSi plus SLS plus Desus je v mandatu 2004–2008 pokazala veliko domoljubja. Takrat smo naredili tri državne praznike, nobeden ni dela prosti dan, ampak to ni pomembno; je pa državni praznik. Naredili smo državni praznik 15. september – dan vrnitve Primorske k matični domovini. Sam sem bil ravno 15. septembra 2005 v vlogi kolega Marjana Dolinška, ko sem bil tudi koalicijski poslanec in sem predlagal državni praznik 17. avgust – združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. Zanalasč nisem v imenu

zakona uporabljal ozemeljskih terminusov, saj živimo v Evropi, ki je družina držav in predvsem družina narodov v Evropi, kjer administrativne meje padajo. Hvaležen sem takratni moji vladi, ki je moj predlog podprla. Še eden praznik, 23. november – dan Rudolfa Maistra, smo takrat sprejeli. Prav je, da se z današnjim dnevom državnim praznikom pridružuje tudi 25. oktober – dan suverenosti. Res je, takrat, 25. oktobra je zadnji okupatorski vojak Jugoslovanske ljudske armade zapuščal našo, takrat pa že Republiko Slovenijo. V petek smo praznovali četrto stoletja, odkar imamo državo Republiko Slovenijo; in ne več socialistično. "Socialistično" smo črtali ne samo v imenu – na žalost vsi še ne v glavah –, ampak smo črtali zato, ker smo rekli, da želimo drugačen sistem, želimo parlamentarno demokracijo. Ko govorim, gospe in gospodje, o tem, da moramo praznike ponotranjiti, nam tukaj pravzaprav delo ne gre preveč dobro od rok. Jaz sem te dni, kar je kolega Dolinšek ta zakon predlagal, brskal po državnem izpitnem centru, se fejest namučil in tudi s pomočjo mojih strokovnih sodelavcev iskal izpitna vprašanja iz predmeta zgodovina. Se pravi, gre za maturo. Šele v sredo, 28. avgusta 2013, to je bil jesenski izpitni rok, smo po mojem vedenju in po tem, kar sem našel, prvič v samostojni državi Sloveniji doživeli, da sta bili dve ali pa dve in pol vprašanja iz poglavja slovenskega osamosvajanja. In sicer 23. vprašanje: Zaradi nezmožnosti doseči v Jugoslaviji kakršenkoli dogovor so si v Demosu zastavili cilj osamosvojitve Slovenije. Kako so se prebivalci Sloveniji odločili za samostojnost leta 1990? Če napišete odgovor referendum oziroma plebiscit, dobite 1 točko. In 24. vprašanje: Slovenska skupščina je 25. junija 1991 razglasila neodvisnost Slovenije. Osamosvojitvi je sledila vojna. Koliko dni je trajala vojna za neodvisno Slovenijo in kdo je bil napadalec? Pravilen odgovor vam prinese 1 točko. In še tisto, kar sem rekel dve in pol vprašanja za 6 pomembnih dogodkov od leta 1918 do leta 2004, je tam tudi vprašanje, katerega leta se je osamosvojila Slovenija. Toliko, gospe in gospodje o našem izobraževalnem sistemu, ki pa, res je, se mora začeti doma, v družini. In ključno je, da mi v družinah naše otroke in vnuke vzgajamo v tem smislu, da ob državnih praznikih ne glede na to, če je dela prosti dan ali ni dela prosti dan, izobesimo zastavo. To je prva geste, ki praktično nič ne stane.

Kar se tiče amandmaja, seveda ga ne bom podprl. Zavajanje je govoriti, da Evropa praznuje od božiča do 6. januarja. Najbolje bi bilo, da bi rekli do svetih treh kraljev. Ljudje imajo takrat dopust. V enem dnevu, v enem učinkovitem dnevu pa mi v Sloveniji naredimo približno 170 milijonov evrov bruto družbenega produkta. Treba je ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Kaj je skušala Poslanska skupina Združene levice s tem amandmajem doseči? Neko zelo preprosto stvar. To je, da se vrne nekaj, na kar je bilo delavstvo pa tudi ostali v Sloveniji dolgo časa navajeno, in nekaj, kar je zgrešeno ZUJF pravzaprav ukinil. In pod neko retoriko oziroma pretvezo izboljšanja gospodarskega stanja v Sloveniji je pravzaprav pripeljalo do še večje katastrofe in druge recesije v Sloveniji. Glavni ekonomski očitek temu, da bi se 2. januar ponovno vzpostavil kot dela prost dan, je ta izračun Statističnega urada, ki pravi, da vsak delovni dan več prinese 0,1-odstotno povečanje BDP. Če greste natančneje prebrat tisti dokument v katerem SURS to navaja, morate prebrati še opombo k tej izjavi, ki pravi, citiram: "Naša ocena je, da v povprečju vsak dodatni delovni dan poveča rast BDP v povprečju za 0,1 odstotne točke. To velja ob predpostavki, da so tudi vsi ostali pogoji, ki določajo rast BDP, enaki v obeh letih, vendar pa je razlika v rasti odvisna predvsem od številnih drugih dejavnikov, ki se nanašajo na splošno stanje gospodarstva." Tisti, ki vsaj približno veste, kako deluje statistika, se seveda zavedate, da je zelo težko izračunati, koliko prinese en dodaten delovni dan, sploh pa v tako kratkem časovnem obdobju, kot je od 2012 do 2015, in da je pravzaprav gospodarska rast oziroma rast BDP močno povezana s celo vrsto dejavnikov, ki so bistveno bolj pomembni oziroma imajo večjo faktor vpliva kot pa samo dela prost dan.

Drugi podatek, ki je zelo prikladen pri nasprotovanju temu, da bi se 2. januar ponovno vzpostavil kot dela prost dan, je povezan s produktivnostjo, s tem da gospodarstvo z vsakim dnevom izgubi, če je to dela prost dan in tako naprej. Živimo v modernizirani, sodobni družbi, kjer je postopek dela povezan z organizacijo tega dela. Imamo visoko stopnjo avtomatizacije, imamo druge dejavnike in druge možnosti vplivanja na to, koliko se za kakšen dan porabi in koliko se v kakšnem dnevu ustvari. To se da z organizacijo dela, ki jo omogoča današnja tehnologija in napredek, pravzaprav enostavno rešiti. Eno od tega je tudi planiranje postopka dela in mislim, da bi tudi to planiranje lahko 2. januar upoštevalo. Mislim, da zaradi tega ne bi bilo kakšni večjih izgub.

Tretji argument, ki smo ga slišali in ga bomo verjetno še večkrat, so ti prihranki v javnem sektorju, ki jih prinaša tak ukrep. Jasno je po nekem preprostem izračunu, da so ljudje v javni upravi, ki delajo tudi na 2. Januar in to seveda prinaša določene stroške. Je pa tudi velik prihranek, če bi bil dela prost dan 2. januar in bi ljudje, ki delajo na 2. Januar, ostali doma. Če potegnemo črto na koncu, bi nekje lahko ugotovili, da če 2. januar ni dela prost dan, smo pravzaprav na nek način na slabši strani.

Dodaten argument je primerljivost z ostalimi evropskimi državami. Slovenija, slišimo pogosto, Slovenija je majhna država in primerljivo z ostalimi majhnimi državami imamo

nesorazmerno preveč praznikov. To seveda ne drži. Slovenija ima dela prostih dni 12, Avstrija jih ima 13, Portugalska jih ima 13 in tako naprej. Če gremo seštet zakonsko določene dni plačanega dopusta in plačane proste dni, vidimo, da je Slovenija tudi zelo primerljiva, Avstrija ima 22 dela prostih dni, enako kot Slovenija, 13 dni plačanega dopusta, Slovenija jih ima 12, če seštejete, je Avstrija pri 35, Slovenija pri 34. Se pravi, ne zavajati ljudi, da je zdaj Slovenija neka lena mala državica, ki se nahaja na repu evropske lestvice, ampak smo v tej naši delavnosti, kot radi poudarjajo kolegi v NSi, pravzaprav zelo primerljivi z Avstrijo.

Nadaljnji podatek, ki bi moral biti dosti bolj zgovoren, če se primerjamo s sodobnimi in naprednimi zahodnimi evropskimi državami, je ta, koliko delamo v Slovenci v enem tednu. Slovenija je nekje, in tukaj je na repu lestvice, z 39,6 urami na dnu te lestvice, medtem ko te države, s katerimi se radi primerjamo, Nemčija, Nizozemska, Danska, Norveška in tako naprej, se gibljejo nekje med 30 in 35 delovnih ur na teden. Dejstvo je, da ni pomembno, koliko ur v tednu opravijo delavci, ampak koliko se da iz teh ur narediti. In to je tisto vprašanje, ki je pomembno. Se pravi, ne to, da bodo zdaj delavci delali več za manj plačila, ampak da bodo lahko tudi z manj delovnih ur naredili enako. In to omogoča ravno tehnologija v današnjem svetu.

Mislim, da so ti temelji, ki predvsem bazirajo na tej ekonomski oziroma bolj gospodarstveni logiki, podobni argumenti, kot jih na primer izpostavlja Gospodarska zbornica Slovenije, na nekih trhljih tleh. In prav bi bilo da danes v Državnem zboru naredimo to, kar smo že slišali, se pravi, da ne drugič, ponovno odvezujemo 2. januar ljudem, ampak ga danes končno tudi vrnemo in s tem odpravimo vsaj en del tistega ZUJF-a, ki so ga pod pretvezo tega, da bo vse lepše in boljše, ko bomo začeli varčevali, sprejeli pred nekaj leti. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi.

Jaz pa bi mogoče v primeru 2. januarja razpravljala na način, kot razmišlja realni sektor. Jaz mislim, da ni še čas za to, da povečujemo število praznikov, zato januar ne sme postati ponovno prost dan, še posebej zato, ker imamo še vedno malico všteto v delovni čas. To pa ni primerljivo z Avstrijo in sosednjimi državami, s tistimi, ki imajo en dan praznika več. Glejte, ne moremo širiti prostih dni in morajo ostati najmanj v tem obsegu, kot so v tem trenutku, razen v primeru, ko se odpira Zakon o delovnih razmerjih, kjer bi morali malico izvzeti iz delovnega časa. Prav tako menim, da je učinkovitega delovnega časa v Sloveniji še vedno premalo, učinkovitega dela. In to manjka. Zaradi

tega ni dopustno, da se 2. januar ponovno uvede kot dela prost dan. Mislim, da je prav, da takrat, sploh v realnem sektorju, dajo ljudje dopust ali pa se koristijo ure, ki so v dobrem. S tega vidika mislim, da to ni v redu, in tega ne bom podprla. Hvala.

PODPREDSEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoča, najlepša hvala za besedo.

Danes govorimo o 2. januarju kot dela prostem dnevu. Ampak dovolite mi, da svojo razpravo za ilustracijo začnem z nekim drugim praznikom, z včerajšnjim praznikom dneva žena oziroma dneva delovnih žena, kako je 8. marec postal praznik. Postal je praznik tako, da so se delavke v Petrogradu usule na ulice in zahtevale pravice zase. Zahtevale so hrano, zahtevale so konec carizma, zahtevale so konec vojne. In kasneje, po zmagi revolucije, je ta dan postal praznik, še nekoliko kasneje, v drugi polovici 20. stoletja, pa tudi dela prost dan. Kaj želim s tem povedati? Povedati želim, da so pravice, zlasti pravice iz dela, socialne pravice priborjene in nikakor ne podeljene. Kako, točno se odvija neka družbena dinamika, ki ureja te pravice, to je pa odvisno od družbenega razmerja sil. Ključna družbena ločnica preči prepad med delom in kapitalom. In, poglejte, v Združeni levici smo bili poslani v Državni zbor za zagovor dela. Da izzovemo vse prevladujoče sile kapitala, ki objemajo našo politiko, da izzovemo njihovo dominacijo po vseh političnih strukturah. In to poskušamo početi že zadnjih 6 mesecev, odkar smo tukaj, to poskušamo početi tudi s svojim amandmajem, da se 2. januar vrne kot dela prost dan. In vas, vse prisotne, vse poslanske skupine, pozivamo, da se nam v tem pridružite.

Veliko govora je bilo o odgovornosti, o gospodarstvu, o bruto družbenemu proizvodu in kako je treba delati. Jaz bi se vprašal, kdo je tu zares neodgovoren. Ali so zares neodgovorni tisti ljudje, zaposleni, delavci, prekarci, ne nazadnje, ki delajo petek in svetek, ki so izkoriščani na delovnem mestu, kapital iz njih črpa presežno vrednost, jo pretvarja v profit, ki se steka pri nas v Sloveniji kot v periferni državi, niti ne v razvoj, niti v nek napredek, niti ne v neko obče družbeno gonilo, ampak se steka v žepe peščice? Ali so ti ljudje neodgovorni? In potem, ko že tako oropani sadov svojega dela, zaposleni pridejo domov – kaj jih čaka? Pogosto najemnina, neka oderuška najemnina, tokrat po njih plane rentniški kapital. In če si sploh želijo karkoli privoščiti. na primer svoj avto, svoje stanovanje – kaj naredijo? Njihova mezda žal ne zadošča, morajo iti na banko, tam jih pa ožame še finančni kapital. In lepo vas prosim, kdo je tukaj neodgovoren!? Kako upate tem ljudem reči, da so neodgovorni, da je to družbeno neodgovorno, da si pa zaslužijo vsaj še en prost dan v letu, ko gredo lahko nekam s svojimi familijami, ko lahko pač počnejo kar želijo, ko

niso ujeti v neka razmerja izkoriščanja. En dan v letu več. Celo leto ima pa 365 dni. Lepo vas prosim! In na takih razmerah čenčate tukaj o neki odgovornosti. Res se je treba vprašati, kdo je tukaj neodgovoren. Lahko pa v Združeni levici kar takoj odgovorimo, da to zaposleni in tisti, ki terjamo 2. januar kot dela prost dan, definitivno ne spadamo v ta krog neodgovornih. Delo ne nazadnje vse v tej družbi ustvarja, a delavcu, zaposlenemu so plodovi njegovega lastnega dela odrečeni. Kot se jim danes tukaj s strani marsikatero politične grupacije odreka pravica do 2. januarja kot dela prostega dneva. In dajmo poskusiti odgovoriti še naprej na vprašanje, kdo pa je zares tukaj neodgovoren. Zaposleni to niso, delavci to niso. Potem so tukaj še izkoriščevalski. Tisti, na primer, ki vozijo svoje strašne dobičke, ki jih ustvarijo na hrbtih zaposlenih, v davčne oaze, a ti ljudje pa niso neodgovorni. A niso ti ljudje bistveno, bistveno bolj neodgovorni kot tisti, ki vrednost ustvarjajo in si želijo 2. januar kot dela prost dan? Tudi v gospodarskem smislu – a je to odgovornost, da ustvariš milijone, da ustvariš milijarde in jih izvoziš v davčne oaze? Z njimi ne posodobljaš produkcijskega procesa, ne odpiraš novih delovnih mest. Ne. Tlačiš jih v lastne žepe, po možnosti še mimo kakršnihkoli davčnih prispevkov v proračun, v skupno dobro vseh državljanov in državljanov – črta, tri transakcije, davčne oaze, zasebni računi polni. Če želimo govoriti o odgovornosti, če želimo govoriti o prispevku h gospodarstvu, k našemu bruto družbenemu proizvodu, k našemu razvoju, dajmo se o teh stvareh pogovarjati. Ne pa o tem, kako zaposleni, ki imajo že itak slabe plače, slabe delovne pogoje, izkoriščajo sistem oziroma so družbeno neodgovorni, ker si želijo 2. januar kot dela prost dan. Neodgovorno je govoriti tem ljudem, da so neodgovorni, da ne prispevajo k družbi in tako naprej – to je tista resna neodgovornost – in hkrati iti mimo vseh gromozanskih kapitalskih dobičkov, ki se kopičijo v žepih privilegirane peščice. Pa o davčnih oazah in tako naprej. In če gremo dalje. Kdo nam danes pridiga o družbeni neodgovornosti, ker pač 2. januarja ti grdi, grdi zaposleni delavci ne želijo prispevati k družbi? Isti ljudje, ki zagovarjajo ne nazadnje privatizacijo, ki je garant za to, da ukinemo nek razvoj, da ukinemo neko perspektivo družbene produktivnosti, ki lahko služi celotni družbi, vsem državljanom in državljanom, ne pa samo peščici. Glejte, to je hipokrizija. To je tak eklatanten šolski primer hipokrizije. Na eni strani nam danes tukaj pridigate oziroma pridigate vsem našim sodržavljanom in sodržavljanom, da je pa treba delati, pa da se je treba odrekati, da nekam prideš. Hkrati pa zagovarjate politike. Če jih pa že ne zagovarjate, jih pa vsaj tolerirate, ki pa omogočajo bogatenje peščice na ramenih teh zaposlenih, ki naj bi sicer morali tako strašno marljivo delati. Pa naj gre za neukrepanje zoper gromozanske dobičke, ki odteka v davčne oaze, ali pa za neko privatizacijo, da ne rečem

razprodajo, ko se želi nekega sadu skupnega dela generacij in generacij delavcev polastiti neka gruča kobilic, da lahko ta podjetja, nekdanja družbena podjetja, izpleni, olastnini, da si čim prej povrne nazaj kupnino, da ukine njihove razvojne oddelke in ne nazadnje Slovenijo spremeni v periferijo, da polovico zaposlenih vrže na cesto. Ja, s tem smo soočeni. Na eni strani je treba delati, dajmo delati, dajmo zaropotati s to ideologijo nujnosti dela za 99 % državljanov in državljanov naših sodržavljanov, naših sodržavljanov, hkrati pa podpisati bianko ček izkoriščevalcem, tistim, ki bi radi pokupili naše družbeno premoženje, nekdanje družbeno premoženje za male pare, tistim, ki vozijo vrednost, ki jo ustvarjajo naši zaposleni v tej državi, slovenski državljani, slovenske državljanke, v davčne oaze. In najmanj, kar lahko storimo danes v tem državnem zboru, je, če že želite, če že hočete, če že morate vztrajati pri politikah privatizacije, pri politikah, ki dovoljujejo neomejeno finančno pištolaranje in izvažanje dobičkov iz države v zasebne žepce, pač najmanj, kar lahko storimo, storite, ampak vsi skupaj, je to, da vrnemo 2. januar kot dela prost dan tistim, ki to vrednost ustvarjajo, ki vso vrednost v tej državi ustvarjajo. Vsaj tisti en dan, en sam samcat dan, ki naj bo dela prost, da lahko vsaj minimalno ljudje zadihajo, da se lahko naužijejo vsaj v tem enem dnevu plodov svojega dela. Te plodove so si krepko zaslužili, pa se jim to odreka na vsakem koraku. Vsaj 2. januarja pa mogoče ni treba, da se jim odrekajo njihove pravice in njihovo ustvarjeno delo. Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Kolega Dolinšek je predlagal nek praznik, ki nam kot narodu lahko ogromno pomeni, da imamo nek odnos do tega datuma, do odhoda vojske, ki je bil težko pričakovan, z našega ozemlja, zato poslanska skupina v celoti njegov predlog pozdravlja in ga bo seveda podprla.

Z odnosom do teh zgodovinskih dejstev kažemo našo zrelost, našo zavest. Z odnosom do dela, ki ga kot narod tudi moramo imeti, in v luči tega odnosa pa v Poslanski skupini SMC amandma Združene levice o ponovni uvedbi 2. januarja kot dela prostega dneva žal ne moremo podpreti. Zakaj? SURS je izračunal, da je finančni učinek odprave plačanega praznika v okviru 35 milijonov. Seveda SURS je tudi zapisal, da je ta številka veljavna ob predpostavki, da so vsi drugi pogoji, ki določajo rast BDP, enaki. Torej lahko varira navzgor ali pa navzdol. V nobenem primeru pa na podlagi teh drugih pogojev seveda ne izgine. Ocena za javni sektor teh prihrankov znaša nekje 360 tisoč evrov. Vsi bi si želeli več dela prostih dni, tudi mi tukaj poslanci, tudi ljudje, ki ustvarjajo ta BDP. Bi

se pa strinjala tukaj s kolegi iz Nove Slovenije, predvsem kolegica Novakova je zelo lepo povedala, treba je biti družbeno odgovoren, treba je najprej državo postaviti na pravo pot, treba je gospodarstvo usmeriti na pravo pot. Najprej morajo biti ti kazalniki, ki se strinjamo, kažejo navzgor in kažejo dobro, ampak morajo postati stabilni, morajo kazati navzgor dolgoročno in šele ko bo to doseženo, pa mislim, da se bomo tukaj vsi strinjali, da bomo tem zaposlenim ne dali le zgolj en dodaten prost dan, ampak višje plače. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Želi še kdo razpravljati?

Gospa Violeta Tomić, izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Kratka analiza praznikov v Sloveniji pokaže, da dogodki v zvezi z odcepitvijo Republike Slovenije obeležujeta že dva praznika, ki sta tudi dela prosta dneva: dan samostojnosti, 26. Decembra, in dan državnosti, 25. junija. Potem sta še dva praznika posvečena književnikom, Prešernov in Trubarjev dan. Potem sta dva praznika posvečena dogodkom po koncu prve svetovne vojne, pridružitve Prekmurja in Maistrov dan, ter dva praznika posvečena dogodkom med in po drugi svetovni vojni, dan upora in priključitev Primorske. Ostanjejo še praznik dela, novo leto in dan mrtvih. Ostalo so dela prosti dnevi, ki pa niso državni prazniki. Večinoma so krščanski prazniki, velika noč, velikonočni ponedeljek itn. Če se nek praznik odzame ali doda, se pač zmanjša teža ostalih praznikov. Dogodkom ob odcepitvi sta posvečena že dva praznika, ki sta tudi dela prosta dneva. Po našem mnenju to popolnoma zadostuje. Če bi dodali še tretji praznik, s tem seveda zmanjšujemo pomen drugih dogodkov, na primer protifašistični boj, ki je trajal štiri leta in je zahteval ogromno žrtev. Dan osvoboditve 9. maja recimo ni državni praznik. Razmislite o tem. Seveda bi še lahko naštevali, ampak naše glavno sporočilo je, da je dogodkom ob odcepitvi namenjenih dovolj praznikov in zato ni treba dodajati novih. Zavedamo se teže, zavedamo se spoštovanja naše suverenosti, vendar potrebe tukaj ni. Ljudje in civilna družba pa lahko seveda obeležujejo tudi druge praznike. Te pravice jim ne zanikamo. V Združeni levici se strinjamo s predlagateljem, da je treba vzdrževati zgodovinski spomin o najpomembnejših dogodkih. Pričakovali pa bi, da bi ta zgodovinski spomin vključeval tudi različne poglede, spoštovani kolegi in kolegice.

Ocenjujemo, da v zvezi z dogodki ob razpadu Jugoslavije v Sloveniji še nismo dosegli te faze. Pa dovolite mi, da navedem samo dva primera. Kolega Dolinšek je v obrazložitvi predloga zapisal: "Dan suverenosti bi ob dnevu samostojnosti in enotnosti opozarjal na spoštovanje človekovih pravic in svoboščin ter človečnosti, kar pa predstavlja cilj dejanske suverenosti pri uresničevanju naše ustavne

demokracije. Dan suverenosti, spoštovane kolegice in kolegi, bo zelo težko opozarjal na spoštovanje človekovih pravic, če država, ki ga praznuje, še po 23 letih ni sposobna celovito urediti položaja izbrisanih prebivalcev. Naša ustavna demokracija je leta 1991 padla na izpitu spoštovanja človekovih pravic, ki jih je kršila s svojim nekdanjim sodržavljanom. Padla je na izpitu ustavne demokracije, ker je kršila lastno ustavo. 24 let ostaja nerešen problem varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke iz Hrvaške in Bosne. Tudi to, spoštovani, je bila kršitev človekovih pravic. Državljeni iz drugih republik še vedno nimajo nobenih manjšinskih pravic, nimajo niti enega radijskega progama v svojem jeziku in še vedno so žrtve sovražnega govora vodilnih politikov, ki jih zmerjajo s trenirkarji in opankarji. Drugi primer. Kolegica poslanka iz Desusa je na seji matičnega odbora izjavila tole: "Se pa strinjam s predlaganim 25. oktobrom, da je to dan suverenosti, da obeležimo zadnji odhod sovražnika iz naše države." Spoštovani! 26. junija 1991 je približno dva tisoč pripadnikov JLA na podlagi odločitve Zveznega izvršnega sveta z dne 25. junija odšlo na zunanje meje Republike Slovenije. Med njimi je bilo tudi veliko Slovencev, še več je bilo mladih nabornikov. Ne verjamem pa, da je bilo med njimi prav veliko sovražnikov Slovenije. Naslednjega dne 26. junija so pri Pogancih padli prvi strelji. Streljala je Teritorialna obramba. Število angažiranih pripadnikov JLA se je s tem povečalo in spopadi so se razširili. Trajali so do podpisa brionskega sporazuma. V tem času je odložilo orožje 4 tisoč 945 pripadnikov JLA in zvezne milice, kar je seveda dokaz, da niso sovražili slovenskega prebivalstva. 18. julija je zvezno predsedstvo sprejelo odločitev o premestitvi enot iz Slovenije. Ta določitev je bila izvršena brez dodatnih sovražnosti do 25. oktobra. Če se sprehodimo do Rožne doline, od Državnega zbora čez Tivoli, je ob železnici spomenik pilotu Toniju Merlaku. Merlakovo gazelo je v sumljivih okoliščinah sestrelila Teritorialna obramba. O tem, spoštovani, se pišejo knjige. Na tistem spomeniku je samo eno ime, čeprav je takrat padel tudi mehanik, višji vodnik Bojanče Sibinovski. Makedonec Sibinovski ni bil noben sovražnik Slovenije, tako kot ni bila večina jugoslovanskih državljanov in pripadnikov JLA. Ko bo na tistem spomeniku tudi njegovo ime, ko bo Republika Slovenija zmogla priznati kršitve človekovih pravic, ko bo prenehala z razprodajo Slovenije in z ropanjem državljanov, takrat, spoštovani, bo tudi čas za dan suverenosti. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Najprej dajem besedo predlagatelju gospodu Dolinšku, potem pa naprej.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoča.

Ni vsakemu narodu dano, da lahko živi v svoji domovini, samostojni in suvereni. Da je po stoletjih sanj to uspelo nam, slovenskemu narodu, ni naključje. Že skozi svojo dolgo zgodovino je slovenski narod dokazoval in se potrjeval, da je vreden svoje države na svoji domači zemlji. Da pa pot ne bo lahka, in ni bila lahka, zgovorno pričajo vsi dogodki v procesu osamosvojitvenih dogajanjih. Žal je bilo treba seči tudi po orožju. Čeravno tega nismo hoteli, vendar če nam je bila vojna že vsiljena, smo jo sprejeli in nanjo tudi energično odgovorili. Bili smo pripravljeni obraniti in ubraniti našo novo nastalo državo Republiko Slovenijo in zanjo dati tudi svoja življenja. Braniti domovino je stvar pripadnosti, poguma in odločnosti. Tisti, ki tega nimajo, tega verjetno tudi niso mogli storiti. Slovenski narod je svojo domovino branil in uspešno obranil. Zavarovani so bili osamosvojitveni procesi, ki so se začeli že leta 1988. Da lahko danes živimo mirno in svobodno ustvarjamo in govorimo v slovenskem, našem domačem maternem jeziku, te možnost nima žal vsak narod danes. Mi to imamo. Če na to ne bomo ponosni, potem ne vem ... Razumem pa nekatere, da imajo določene pomisleke, vendar o tem ne bi razpravljali.

Za konec ena misel od Winstona Churchilla: Tisti, ki gledajo jasno v preteklost, vidi lahko tudi daleč svojo prihodnost. Za zaključek. Mogoče je bila osamosvojitvena vojna, neposredna, desetdnevna, kot jo nekateri imenujejo, resnično prekratka. Za nami je 24 let, očitno so nekateri pozabili, kako je takrat bilo. Meni je žal, da nekateri danes tako razmišljajo. Sam lahko rečem, da sem zelo ponosen, da sem bil lahko zraven, da sem bil akter osamosvojitvene vojne, da sem z orožjem v roki branil pred neposrednimi napadi sovražne jugoslovanske vojske našo domovino, pravkar rojeno. In ostal bom vedno ponosen, pa mislim, da ne le jaz, veliko nas je. Tisti, ki pa imate ali imajo kakršnekoli probleme, je pa to njihova stvar. Hvala.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

K besedi se je javil še gospod Jani Möderndorfer. (Se odpoveduje.) Želi še kdo razpravljati? Ne vidim več želje. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo skladno s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 5. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 13. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 12.27 in se je nadaljevala ob 13. uri.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Nadaljujemo prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je druga obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih po rednem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus ima gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Kot rečeno že zjutraj pri našem mnenju, smo imeli velike pomisleke in zadržke pri tem glasovanju. Je pa nekaj dejstev, na katera je bilo opozorjeno tudi v razpravi na seji Odbora za zdravstvo. Glede na fazo postopka, v kateri smo, da z amandmaji praktično teh pomanjkljivosti ne moremo več spreminjati ali pa korigirati, bomo v Desusu podprli predlog, kot ga je predlagal Odbor za zdravstvo. Torej bomo glasovali za predlagano stališče.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo o sklepu, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslanek in poslancev, za je glasovalo 60, proti 4.

(Za je glasovalo 60.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je Državni zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o varstvu potrošnikov po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslanek in poslancev, za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslovnem registru Slovenije po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil

zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen. Glasujemo. Navzočih je 72 poslanek in poslancev, za je glasovalo 70, proti 2.

(Za je glasovalo 70.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložene amandmaja z dne 2. 3. 2015.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 1. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): V Poslanski skupini Združena levica bomo glasovali za amandma iz enega preprostega razloga.

Danes smo večkrat slišali, da je efektivnega dela v Sloveniji premalo. Zakaj ga je premalo? Zato, ker je efektivno delo odvisno v prvi vrsti od zadovoljstva in spočitosti delavcev. In kako naj bodo ti delavci zadovoljni, spočiti, če se jim delavske pravice jemljejo na vsakem koraku. Ena od teh pravic je gotovo tudi pravica do tega, da je 2. januar dela prost dan. Raziskave o poslovnih aktivnostih, ki jih izvaja Evropska komisija, jasno kažejo kaj je ovira, in to niso dela prosti dnevi, ampak pomanjkanje povpraševanja in otežen dostop do posojil. Se pravi, če hočemo da bo gospodarstvo bolj učinkovito in da bodo boljše poslovali, dajmo delavcem ta 2. januar in dajmo gospodarstvu kredite, ki jih potrebujejo. Namesto da privatiziramo slovenske banke, dajmo spodbujati slovenske banke k temu, da ustvarijo tudi boljše okolje za poslovanje gospodarskih služb.

Vlada ni naredila ničesar v tem koraku, in mislim, da lahko vsaj vladna koalicija ta trenutek s podprtjem tega našega amandmaja pokaže vsaj malo poslušnosti delavskih pravic in do stanja tistih, ki so na robu naše družbe. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

Razprava je pokazala, da v resnici ne vlada ne goreči nasprotniki v resnici niso uspeli dokazati ne sistemskih, ne analitskih, ne nikakršnih podatkov, ki bi prikazali upravičenost izbrisa 2. januarja. Tega v resnici niso nikjer pokazali. In zato je priložnost, da popravimo napako. Jaz ne vidim nič slabega, če se nekdo zmoti, če to napako ugotovimo in jo popravimo. Dokler si bomo zatiskali oči in govorili v duhu, da

smo ne vem koliko privarčevali in da je to dobra odločitev, ki pomaga k boljši gospodarski spodbudi, je to eno navadno sprenevedanje in izmišljotina na kubik, da opravičimo svoje lastno neznanje in preteklih napačnih odločitev. Posebej tukaj opozarjam, ne tiste, ki so to napako naredili, ampak tiste, ki imajo napako možnost popraviti. Ker te nekako še razumem, da tega ne bodo hoteli priznati. Ampak da koalicija, ki ima te vzvode danes, tega ne razume, potem pa res živimo v čisto zmešanem svetu.

Jaz in naša poslanska skupina bo ta amandma podprla. To, kar ste želeli slišati, predsednik.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo o amandmaju Poslanske skupine Združena leвица k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 53.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Obrazložite glasu v imenu Poslanske skupine Nova Slovenija – krščanski demokrati ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovane kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji smo seveda za to, da se čim bolj slovesno praznuje odhod zadnjega vojaka jugoslovanske armade, to je bil za Slovenijo vendarle veličasten dogodek, zapustil nas je okupator. Bi pa kljub vsemu opozoril na en detajl, na katerega me je opozoril nekdanji poslanec gospod Anton Tomažič, in sicer da je tisti prvi parlament 2. julija 1990 sprejel deklaracijo o suverenosti in da se mu zdi ime dan suverenosti rahlo neprimeren, ker na nek način pozabljam tisto prvo deklaracijo o suverenosti, ki je bila pa sprejeta že junija 1990 leta. On je predlagal, da bi bilo morda boljše razmisliti, če ne bi ta dan poimenoval kako drugače.

Verjamem, da je to prilika še v nadaljnjih korakih, danes bomo pa glasovali za ta praznik.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da lahko glasujemo o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 70, proti 4.

(Za je glasovalo 70.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o graditvi objektov po nujnem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti 3.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 4. 3. 2015.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 7. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 44.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev. Za je glasovalo 22, proti 44.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaji in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k drugi obravnavi predlagana amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 20.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah

Zakona o brezplačni pravni pomoči po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmaji z dne 4. 3. 2015. Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 43.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajajo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 31. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 44.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaji in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagana amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmaji, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 8.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 8.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmaji na seji zbornice ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti nihče.

(Za je glasovalo 56.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmaji z dne 4. 3. 2015.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postane

amandma istega predlagatelja k 2. členu brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 53.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu ni bil sprejet je postal amandma istega predlagatelja k 2. členu brezpredmeten.

Končali smo z glasovanjem o amandmaji in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega predloga.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagana amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmaji, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti 5.

(Za je glasovalo 69.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 27. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju univerze v Mariboru.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu odloka. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmaji, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog odloka neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 28. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu odloka. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmaji, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog odloka neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 29. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga

odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije v Novem mestu.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bilo vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu odloka. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog odloka neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 70, proti 2.

(Za je glasovalo 70.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratični stranki bomo novelo Kazenskega zakonika podprli, ker menimo, da gre za učinkovit boj proti terorizmu. Predlagamo, da se črta beseda "hudo" ker menimo, da je težko opredeliti, s katerim dejanjem hudo kršimo ustavne temelje svoje države, druge države ali pa mednarodne organizacije. Prav tako bomo podprli ta predlog zaradi tega, ker sankcioniramo tiste, ki se nameravajo udeležiti oboroženih spopadov v tujini, in pa seveda sankcioniramo tiste, ki so se že udeležili in pridejo nazaj. V prvem delu menimo, da je to treba podpreti zaradi tega, ker gre za preventivo. Prav tako pa bomo ta predlog podprli zaradi tega, ker sankcionira tudi tiste, ki jih sedaj ne, po novem jih bo, ki spodbujajo k načrtovanju izvajanja tvrstnih aktivnosti. Kljub temu da so bili s strani nekaterih pomisleki, da gre lahko že za, lahko tako rečem, miselni delikt, če bo nekdo samo mislil ali pa bo rekel, da gre. Seveda ne gre za to. Ravno zaradi tega smo predlagali, ker smo bili priča, da so tudi slovenski državljani odhajali na bojišča, posebno v Sirijo in pa Irak, ker smo priča, da tudi ostali prečkajo slovensko ozemlje, po Kazenskem zakoniku, po novem predlogu, ki ga predlagamo, bi jih lahko ustavili. To, drage kolegice in kolegi, je namera, da se nekoga ustavi recimo že na letališču, ko imamo dokaze, ne pa takrat, ko šele to zadevo izusti. Prepričani smo, da bomo s tem še okrepili naš boj proti terorizmu. Kljub temu da veljamo za varno državo, varnosti ne gre jemati za samoumevno. Ne nazadnje se bo treba v Sloveniji tudi pogovoriti o tem, katere stvari bomo predlagali še na drugih področjih v smislu

odvzema potnih listin, spremembe Zakona o kazenskem postopku, katere vlada že predlaga, kljub temu smo predlagali to ravno zaradi tega, ker pa vlada ne namerava posegati v Kazenski zakonik. Menimo, da je taka politika napačna, ker če bomo zasledovali ta cilj, da na obrambnem področju in pa na področju varnosti nič ne naredimo, nam bo kmalu preostalo samo še to, kot sem že dejal, da na meji Republike Slovenije postavimo table in na njih napišemo tako, kot so naredili butalci Vstop sovražniku prepovedan.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS Nsi): Svet se strinja, postaja vse bolj nevaren, vse bolj nepredvidljiv. Eden izmed razlogov je zagotovo tudi ta, da se terorizem in njegove oblike vse bolj prilagajajo trenutnim okoliščinam v svetu. Če je za teroriste in teroristične organizacije še pred leti veljalo, da so izpeljevali drzne logistično zahtevne operacije, se danes vse bolj poslužujejo nizkocenovnih gverilskih akcij, s katerimi zastrašujejo številne državljane. Ena izmed takih akcij se je nedavno zgodila tudi v Franciji. Dolžnost države je, da poskrbi vsaj kar je v njeni moči, da zaščiti svoje lastne državljane. Mi v Novi Sloveniji predvsem vidimo tri stvari, ki bi jih država morala storiti za boljšo zaščito lastnih državljanov. Ena je izboljšati pravni okvir za boj proti terorizmu. In prav tukaj smo mi najbolj poklicani in najbolj odgovorni, mi parlamentarci, da zagotovimo dober pravni okvir za boj proti terorizmu.

Druga stvar, treba je izboljšati delovanje obveščevalnih služb. To je naloga vlade. Dobre informacije lahko preprečijo številne napade, s tem pa tudi ohranijo številna življenja. Številni indici kažejo, da naše obveščevalne službe ne delajo najboljše, da bi lahko delale boljše, zaradi tega je to naloga vlade, da jih spremeni.

Tretja stvar je pa naloga nas vseh, to pa je naloga tako parlamentarcev kot tudi vlade, da s svojo aktivno zunanjo politiko predvsem poskušamo odpravljati vzroke za sam terorizem. Ampak danes imamo na dnevnem redu to 1. točko, izboljšanje pravnega okvira. Zato bomo v Novi Sloveniji ta predlog seveda podprli. Slovenija je ena izmed redkih držav, ki različne oblike terorizma, hvala bogu, še ni doživela. In tudi zato ste najverjetneje poslanci manj občutljivi ali pa manj dojemljivi do sprejemanja ukrepov za boj proti terorizmu. Ampak jaz si močno želim, da ne bo prišel dan, ko se bomo vsi skupaj spraševali, ali bi lahko storili več. Danes imamo priložnost, da storimo več, in to zelo veliko priložnost. Doslej so naše obveščevalne službe preprečile vsaj dve veliki teroristični akciji. Eno je napad na predsednika vlade, drugo je napad s cisterno goriva na parlament. Lahko se zgodi še kaj. In zato se

nam zdi nujno, da se sprejme pravna podlaga, ki bi omogočala čim bolj učinkovito borbo proti tistim teroristom, ki bodo v prihodnjih mesecih in dnevih prihajali z bojišč v Siriji in Iraku.

Mi bomo ta predlog podprli. Ker pa se bo razprava še nadaljevala in ker gre za prvo obravnavo, nič izgubite, draga koalicija, če ta predlog podprete tudi vi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke moderne centra ima mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Glede na razglašeno sveto vojno in njene razsežnosti dejansko noben prostor na tem svetu verjetno ni popolnoma varen in verjetno tudi Slovenija ni pri vsem tem izključena. Pomembno pri tem pa se nam zdi, da naši varnostni in obveščevalni organi delajo dobro, da so svoje delovanje prilagodili s številnimi operativnimi, strateškimi ukrepi, kar so nam zagotovili tudi na seji matičnega delovnega telesa. Med drugim nam varnost zagotavljajo tudi z ukrepi pri spremembah zakonodaje, poudarjajo pa, da je težko dokazovanje teh kaznivih dejanj oziroma nasploh dejanj.

Glede kazenske inkriminacije ugotovljamo, da vse trenutne oblike, ki se izvajajo, že obstoječa zakonodaja obsega. Istočasno se tudi Evropa in njen varnostni svet pripravlja, da v mesecu maju pripravi protokol, v katerem bodo enotno uredili zakonski okvir, če bodo ugotovili, da bo to potrebno, in se bodo ta dejanja enotno inkriminirala na ravni Evropske unije, kajti na tak način se bodo tudi lažje enotno dokazovala.

Predlagani zakon izraža skrb za varnost v naši državi, žal pa je pripravljen tako, da bi ga v drugem branju oziroma v drugi obravnavi zelo težko popravili oziroma uskladili, zato ga poslanci Poslanske skupine SMC ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala za besedo.

Vsaj od leta 2001, če ne že prej, ko je postal terorizem globalni problem in ko je bila na nek način formirana koalicija proti terorizmu, se vselej pogovarjamo o tem, kje je meja med svobodo, človekovimi pravicami in nacionalno varnostjo. Tako kot smo bili deležni že v razpravi, ne samo v Državnem zboru, tudi prej na odborih, nam je bilo zagotovljeno, da vlada spremlja vse premike na tem področju, da Kazenski zakonik v osnovi zadovoljuje vsem potrebam, tudi v razpravi izrečenim. Ugotovljamo, da Evropska unija pripravlja oziroma aktivira določene instrumente, kot je

tudi moja predhodnica povedala. Govori se, da Svet Evrope pripravlja multilateralne kazenskopravne ukrepe. Sam pa menim oziroma menimo, da bi zaradi preventivnih namenov morali razmišljati predvsem v smeri, da bi se okrepile aktivnosti in s tem povezana finančna sredstva na področju delovanja varnostno-obveščevalnih služb in policije, ne pa spremembe Kazenskega zakonika. Moje osebno mnenje pa je, da se bo Slovenija v bližnji bodočnosti morala bolj osredotočiti na reševanje problematike prihajajočih beguncev, ne pa toliko na terorizem.

Mi tega predloga ne bomo podprli, ker menimo, da se ureja v okviru Evropske unije in v okviru pobud s strani Vlade v zadostni meri, da nam lahko zagotavlja varnost. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Nekaterih stvari res ne razumemo. Česa se tako bojimo? Predlagali so zakon in popravljali tiste člene, ki bi Sloveniji olajšali določene stvari oziroma ukrepanje. V razpravi nismo slišali niti enega očitka, da bi karkoli škodovalo Republikli Sloveniji, če bi takšen predlog zakona sprejeli. Niti enega očitka nismo slišali z vladne strani, niti s strani Zakonodajno-pravne službe niti kateregakoli strokovnjaka. Ne, mi se bojimo tega. Avtomatično zavračamo samo zato, ker je prišlo z one strani. In to je narobe, drage poslanke in poslanci, ki zagovarjate in kričite, da je to vse urejeno. Še več. Slišali smo, da bo to Evropska unija uredila namesto nas. Ta je bila najboljša in najbolj sladka. Evropska unija ne bo nič uredila namesto nas. Nič. Kvečjemu bo še kaj zakomplicirala dodatno, zato da bomo bolj sladko živeli.

Mi bomo ta predlog zakona podprli in – modri center, delujete modro! Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno bomo imeli še krog obrazložitev glasu v lastnem imenu.

Ampak pred tem ima obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Kaj pomeni ta predlog zakona o spremembah? Pravzaprav je pesek v oči. Slišali smo že večkrat, in to smo tudi ponovili tu v Državnem zboru, da pravzaprav so vse stvari, ki jih skuša urediti ta novela, že prisotne v trenutno obstoječem Kazenskem zakoniku. To je prvi zelo suhoparen in tehničen razlog, zakaj takšnega predloga ne bomo podprli.

Potem pa obstajata še dva razloga. Prvi je ta, da je treba reševati vzroke, ne pa z represijo vplivati na posledice. Eden od teh

vidikov je slovenska zunanja politika, ki je popolnoma zgrešena. Tudi s podpiranjem roparskega delovanja zveze Nato in ostalih vojaških institucij pravzaprav podpihuje in napada države na Bližnjem vzhodu in s tem seveda tudi po svoje povzroča takšne reakcije.

Druga, bistveno bolj pomembna stvar pa je problem socialne vključenosti teh ljudi. Ravno te sodobne, napredne zahodne evropske države, na katere se vlagatelji sklicujejo, tiste, ki so najbolj pod udarom terorizma, Španija, Francija, Velika Britanija, začenjajo po desetletju ugotavljati, da represija proti terorizmu pravzaprav ne prinaša ničesar. Začenjajo ugotavljati, da je treba začeti na druge načine reševati ta problem. In ti drugi načini so predvsem socialna vključenost. Ljudje, ki iz Francije ali od drugod odhajajo nekam drugam se boriti ali pa samo izvajati teroristična dejanja na svojem ozemlju, pravzaprav to počnejo zaradi tega, ker se ne morejo več z ničemer identificirati, ker živijo v družbi, ki je popolnoma izključujoča in pravzaprav te ljudi potiska na margino, iz katere se lahko rešijo samo na tak način, da najdejo drugačno možnost identificiranja. In to na žalost so te skrajne skupine, ki z vero, sploh pa z islamsko, nimajo nobenega skupnega imenovalca.

Jaz si ne želim, da bi v Sloveniji začeli s podobnimi ukrepi, se pravi z represijo spodbujati tiste, ki se ne uspejo vključevati v družbo, da bi te stvari reševali tudi na drugačen način. Morda tisti osnovnošolci, ki jih pretepajo zaradi svoje etnične pripadnosti, bi imeli drugačne mehanizme, skozi katere bi se lahko vključevali v družbo, ne pa da jih preko spleta skušajo kot tiste najšibkeje privabiti v takšne skrajne skupine.

Zaradi teh razlogov, pa še več jih je, v Poslanski skupini Združena levica tega predloga ne bomo podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim za prijavo za obrazložitev glasu v lastnem imenu.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala, gospod predsednik.

Že ob sami vložitvi in študiju tega zakona, ki ga predlagajo kolegice in kolegi Slovenske demokratske stranke, sem se odločil, da ga podprem, ker želim da se odpre parlamentarna razprava, da izboljšamo naš kazenski zakonik in zagotovimo večjo varnost v Sloveniji. Ko sem bil zadnje tri dni v prejšnjem tednu, skupaj s še tremi poslanci, v Rigi na medparlamentarni konferenci o skupni zunanji in varnostni politiki, o skupni varnostni in obrambni politiki, kjer je beseda tekla izključno o varnosti, moram reči, da smo se pravzaprav manj pogovarjali o krizi v Ukrajini, več smo se pogovarjali o terorističnih napadih, o hibridni vojni in tako naprej. Glejte, tehnologijo, na žalost, teroristi tudi zlorabljajo. Na nek način

tehnologija prehiteva po levi in po desni našo regulativo, in to je ključno. Ne pozabimo na resolucijo Varnostnega sveta 2078, ki na nek način nalaga tudi nacionalnim parlamentom, da pregledajo in po možnosti adaptirajo zakonodajo. Mislim, da mi moramo to zakonodajo adaptirati. Če nas je več, je kvaliteta, rešitev gotovo lahko zagotovljena.

In pogledajte, kolegice in kolegi, zastonj je 315-milijardni Junckerjev paket, če ne bo varnosti, če ne bo zagotovljenega miru v naši Evropi. Zastonj! In zato je ključno, da preventivno ukrepamo. Zastonj bo potem, ko se bo kaj zgodilo, pa, bog ne daj, da bi se, ampak zastonj bo takrat jokati in pisati "je suis Slovenec", "je suis katoličan".

Zdaj moramo ukrepati, zato moj glas za ta predlog zakona.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi!

Jaz bom glasoval proti temu zakonu. Zakon oziroma predlog zakona sem si zelo dobro prebral in določa, da se zbrise beseda "hudo". Mi imamo dve besedi "hudo" v prvem odstavku in če jih zberemo, ima to zelo hude posledice. Prva posledica je to, da dobi povsem novo vsebino ta člen. To pomeni, da kdor z namenom, da bi zastrašil prebivalstvo, zagrozi, da bo na primer prekinil oskrbo s pitno vodo. Se pravi, če bo en vaščan zagrozil svojim sosedom, da bo zaprl vodo, je to terorizem po tem spremenjenem členu, če ga izglasujemo. In mislim, da to ni namen te razprave, da razširimo na neke povsem neobičajne zadeve. To nima več nobene zveze z bojem proti terorizmu in podobno. Skratka, vnesli bomo veliko negotovosti, razširili polje kriminalitete, zaradi česar tega enostavno ne moremo podpreti.

Hkrati bi pa še to želel povedati, da če zdaj rečemo, da do zdaj to ni bilo kriminalizirano, jaz ne vem, kaj bo s tistimi primeri, ki so bili mogoče na takšnih bojiščih, pa so se vrnili. Ali bomo rekli, da do zdaj je bilo vse v redu, od zdaj dalje pa ni več. Mislim, da tudi to, kar je bilo do zdaj storjenega, ni v redu in morajo biti taki ljudje v kazenskem postopku. Se pravi, da jih je treba obtožiti v skladu s 108. členom Kazenskega zakonika. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Jaz bom ta predlog podprl. Podprl ga bom zato, ker enostavno ne morem pristati na to, da Slovenija čaka maj oziroma junij, ko bo Svet Evrope dejal, da zdaj boste sprejeli pa to in to in to. Še več. Jaz bom takrat razočaran, če

Svet Evrope ne bo predlagal vsem državam Evropske unije, zdaj morate pa sprejeti protiteroristično zakonodajo, ki jo ima Slovenija v svojem kazenskem zakoniku, da bo celotna Evropa sprejela od našega 108. do 111. člena. Bom razočaran, če ne bo tako. Podprl bom ta predlog ravno zato, ker črtamo besedo "hudo", ker skozi razpravo nisem dobil niti ene obrazložitve, kakšna je razlika med "ogroziti temelje" ali pa "hudo ogroziti temelje". Veste, za nekoga je lahko hudo ogroziti temelje tudi to, da protiustavno odvzamete mandat gospodu Janezu Janši. In ne nazadnje podprl bom zaradi tega, ker ni res, da takih primerov nimamo. Mi imamo ljudi v Sloveniji, ki so se borili na bojiščih Islamske države, ki so prišli nazaj celo z raketometi, ampak se jim ne zgodi nič, ker teh dejanj nimamo inkriminiranih. Po novem predlagamo tako preventivno, kot sem že dejal, se pravi nameravana udeležba in da se kaznujejo tisti, ki so se tam borili. Podprl bom tudi zato, ker je zadeva dovolj jasna in ne gre za to, da boš ti sosedu pretrgal dovod vodovoda, ker vsak ve, da terorizem je tisto dejanje, ki ima jasne politične in pa ekonomske posledice, oskrba z vodovodom sosedu pa to deficitno ni. Jaz bom ta predlog podprl.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Zanikati dejstvo, da se okrog nas varnostne razmere ne spreminjajo oziroma zaostrejuje, ne gre. Hočem reči, da dejstva so takšna, da je dobro, da o tem govorimo. Jaz sem tudi že v razpravi pozdravil to pobudo, da se o tem pogovarjamo. Dejstvo je, da se Slovenija nahaja v položaju, ki ni enak večjim ali pa sosednjim državam. Mi imamo svoje specifične, imamo svoje dobre odnose tako na vzhodu kot na Bližnjem vzhodu. Govorim predvsem v odnosu v tem primeru do muslimanskih skupnosti. Mislim, da tukaj imamo dve poti. Ena je zaostrovanje ali pa krepitev medkulturnega dialoga. Jaz bi želel, da bi se Slovenija odločila za slednje. Imamo tukaj edinstveno možnost, in se tukaj ne moremo primerjati z ostalimi, da s krepitvijo kulture dialoga se na nek način lahko postavimo nad te probleme. Jaz bi rad, da se to ne sliši utopično, ampak dejansko Slovenija ni v prvi vrsti tistih držav, ki bi bile v največji nevarnosti. ampak to ne pomeni, da si lahko zatiskamo oči. Jaz si sicer mislim, da počnemo stvari, ki niso najpomembnejše v tem primeru. In kot že povedano prej, upam, da se bo našlo v bližnji prihodnosti več sredstev za delovanje naših varnostnih-obveščevalnih služb in policije, da bomo v tem smislu delovali v smeri preventive. Še enkrat bom pa opozoril, da bo večja nevarnost oziroma več se bomo morali ukvarjati v bližnji prihodnosti z begunci kot z varnostnimi vprašanji. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno bo še en krog obrazložitev glasu, zato prosim za prijavo.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Republika Slovenija je na geografski legi, kjer tisti bojovníki, ki se vračajo iz Sirije, iz Iraka, prečkajo meje naše države. Tisti, ki gredo v Avstrijo nazaj, v Nemčijo, prečkajo meje naše domovine. In mi nimamo spremljajoče zakonodaje, ki bi tiste državljanke, državljane Republike Slovenije, ki se borijo v Siriji in so kakorkoli povezani z vsemi Evropejci, ki se vračajo iz Sirije, sankcionirale. Kot smo že danes slišali skozi razpravo oziroma skozi obrazložitve glasu, so slovenski državljani, ki so se vrnili z bojišč na Bližnjem vzhodu, in niso sankcionirani. In dobili smo jih v bistvu po naključju. Zasegli so jim minomete in ostalo orožje, dobili so jih po naključju. In mi samo nemo gledamo. Želim poudariti, da po toči zvoniti bo prepozno in varnost je ena izmed ključnih vrednot za blagostanje naroda, za blagostanje Evropske unije.

Rad bi še poudaril, kako je v sosednjih državah oziroma drugih državah Evropske unije, na primer v Franciji in Veliki Britaniji. Že samo polemika ali pa simpatiziranje preko socialnih omrežij z določenimi organizacijami, je dovolj, da ti odvzamejo potni list, ti varnostni organi omejijo potovanja izven državnih meja. Dajmo se vprašati, kaj lahko naredimo, da se bodo državljanke in državljani Republike Slovenije počutili varno in se nemoteno gibali znotraj naših meja. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasovali pa boste seveda za.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

Glasoval bom za ker preprosto je država oziroma Vlada že s sprejetjem proračuna oziroma rebalansa dala jasno vedeti, koliko namenja tej policiji in koliko ji misli naprej namenjati. Nič. Slaba varnost. Opozicija pride s predlogom spremembe zakona, kjer bomo lahko kakšno stvar kvečjemu olajšali. Ne. Tudi proti temu smo. Danes govoriti o tem, da pa v naši državi ne znamo ločiti, kaj je vandalizem, kaj je nagajanje in objestnost in kaj je terorizem, ko prekinemo nekomu vodovod, se mi zdi pa že malce neresno za razpravo v tem državnem zboru. Dejstvo je, da je voda ena tistih sestavin, kjer bo nekdo, ki terorizira državo, lahko notri spustil arzenik ali pa atrazin pa je stvar zaključena. Vendar jaz upam, da znamo ločiti, kaj to pomeni, če to naredi sosed, in kaj to pomeni, če to naredi nekdo, ki dejansko ogroža varnost Republike Slovenije. Vendar tega ne

rešuje ta zakon. In to veste, kolega poslanec! To rešuje nekaj drugega. Zato je treba podpreti ta zakon.

Se opravičujem, predsednik, da vas je zmotil zadnji stavek, vendar bom podprl ta zakon.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da smo končali z obrazložitvami glasu oziroma tistim, kar je izgledalo kot obrazložitve glasu.

Lahko glasujemo o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, torej o sklepu, da je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 49.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado o zadevah Evropske unije je primeren za nadaljnjo obravnavo. Obveščam vas, da bo sklep sprejet, če bosta zanj v skladu s četrnim odstavkom 3.a člena Ustave Republike Slovenije glasovali vsaj dve tretjini navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za zadeve Evropske unije kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 31. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga sklepa v zvezi z neučinkovitostjo uporabo Evropskih sredstev za zaščito pred poplavami.

Nadaljujemo z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 5. 3. 2015. Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 42.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 38.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 38.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v torek, 3. marca 2015, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je Državni zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za **tretjo obravnavo** ni bilo vložnih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Zaključujem tudi 5. sejo Državnega zbora. Obveščam vas, da se bo čez 15 minut v veliki dvorani na Tomšičevi za čela seja Kolegija predsednika Državnega zbora.

(Seja se je končala dne 9. marca 2015 ob 13.55.)

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	132, 262, 358
BAH ŽIBERT, ANJA.....	71, 72, 73, 112, 116, 117, 132, 139, 142, 146, 148, 164, 165, 166, 167, 178, 194, 199, 206, 208, 209, 214, 215, 219, 220, 225, 226, 230, 245, 250, 253, 254, 257, 264, 265, 266, 267, 268, 272, 312, 322, 331, 357
BAN, URŠKA.....	332
BENČINA, DRAGOLJUBA.....	313, 331
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA.....	38, 40, 77, 84, 85
BON KLANJŠČEK, MAG. MIRJAM.....	38, 39, 84, 85, 86, 143, 239, 280, 283, 285
BOŽIČ, TILEN.....	329, 335
BRECELJ, TINA.....	258, 265, 267
BREZNIK, FRANC.....	346, 350
BRINOVŠEK, NADA.....	49, 50, 268, 342

C

CANTARUTTI, ALEŠ.....	109
CERAR, DR. MIROSLAV.....	21, 22, 23, 24, 26, 27, 28

Č

ČUŠ, ANDREJ.....	282, 284, 286, 288, 310, 319
------------------	------------------------------

D

DEKLEVA, ERIKA.....	149, 178
DIMIC, IVA.....	34, 35, 121, 135, 172, 177, 205, 212, 223, 235, 244, 263, 266, 359
DOLINŠEK, MARJAN.....	76, 354, 365

F

FERLUGA, MARKO.....	96, 107
---------------------	---------

G

GANTAR, TOMAŽ.....	337, 343, 346, 366
GAŠPERŠIČ, DR. PETER.....	33, 56, 62, 63, 90
GODEC, JELKA.....	68, 69, 123, 128, 129, 148, 174, 177
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ.....	52, 53, 182
GUČEK ZAKOŠEK, MAG. MARGARETA.....	65, 103, 133, 240, 344, 348
GYÖRKÖS ŽNIDAR, MAG. VESNA.....	35, 36

H

HAINZ, PRIMOŽ.....	55, 56, 159, 165, 269, 280, 328
HAN, MATJAŽ.....	143, 171, 177, 273, 277
HORVAT, DR. MITJA.....	32, 33, 255, 257, 258
HORVAT, JOŽEF.....	63, 64, 65, 144, 173, 175, 184, 345, 354, 361, 371
HRŠAK, IVAN.....	73, 189, 272

I

IRGL, EVA.....	33, 160, 248, 251, 252, 254, 258, 261, 330
----------------	--

J

JENKO, MAG. JANA.....	124, 142
JURŠA, FRANC.....	36, 129, 177

K

KATIČ, ANDREJA.....	83, 84, 99, 190, 242, 343, 352
KAVČIČ, MAG. ALEKSANDER.....	255

KLEMENČIČ, MAG. GORAN	61, 79, 80, 192, 216, 219, 220, 226, 229, 232, 242, 249, 250, 251, 252, 253
KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA	41, 49, 50, 72, 73, 74, 75, 80, 91, 92, 338
KOLEŠA, ANITA	43, 278
KOPAČ MRAK, DR. ANJA	34, 51, 120, 130, 136, 151
KOPMAJER, BENEDIKT	112
KOPRIVNIKAR, BORIS	32, 33, 43, 73
KORDIŠ, MIHA	59, 60, 92, 93, 94, 150, 178, 183, 186, 281, 309, 333, 339, 363
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA	200, 205, 207, 217, 221, 224, 229, 235, 245, 253, 265, 300
KOTNIK POROPAT, MARJANA	195, 199, 209, 211, 225, 233, 241, 246, 248, 249, 261, 290, 304
KOTNIK, IRENA	267, 268, 282, 284, 285
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA	336
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA	231, 260, 271, 275, 295, 306, 370
KRIVEC, DANIJEL	57, 58, 104, 108, 183, 240
KRIŽANIČ, DR. FRANC	61, 90, 269, 281, 286, 332
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA	122, 123, 175

L

LAH, ZVONKO	66, 67, 68, 184, 335
LEP ŠIMENKO, SUZANA	42, 43, 156
LEVIČAR, MARINKA	146, 307, 314
LISEC, TOMAŽ	62, 63, 118, 307, 309

M

MAČEK, DR. PETER	280, 283, 285
MAHNIČ, ŽAN	74, 75, 76, 86, 87, 157, 185, 186, 287, 298, 302, 305, 307, 311, 323, 369, 371
MAJCEN, IRENA	30, 53, 54, 57, 58, 67, 76, 88, 89
MESEC, LUKA	25, 27, 134, 164, 176, 278, 315
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	21, 22, 24, 25, 95, 102, 106, 122, 141, 152, 162, 163, 173, 175, 178, 197, 202, 203, 214, 218, 223, 227, 231, 235, 236, 245, 260, 318, 340, 349, 360, 366, 370, 372
MRAMOR, DR. DUŠAN	28, 29, 37, 38, 42, 43, 56, 64, 65
MURGEL, DR. JASNA	136, 202, 207, 213, 217
MURŠIČ, MAG. BOJANA	40, 41, 113, 193, 195, 203, 210, 211, 222, 243, 247, 259, 273, 278, 291, 306

N

NEMEC, MATJAŽ	77, 125, 163, 166, 175, 177, 302, 314, 327, 370, 372
NOVAK, LJUDMILA	50, 51, 52, 127, 173, 176, 317, 321, 360

P

POČIVALŠEK, ZDRAVKO	31, 44, 45, 81, 82, 98
PODKRAJŠEK, BOJAN	44, 45, 153
POTOČNIK, ANDREJA	107, 155, 324
PRAČEK, MAG. IRENA	187
PRIKL, UROŠ	105, 119, 325, 351, 355, 357

R

RAJIČ, MAG. BRANISLAV	146
RANC, DANILO ANTON	47, 48, 106, 237

S

SETNIKAR CANKAR, DR. STANISLAVA	48, 49, 59, 60, 66, 69, 83, 84
SHAKER, KAMAL IZIDOR	318, 326, 331
SLUGA, JANJA	138, 159, 356, 364
STARE, DARKO	209, 288, 301, 309, 311

STEBERNAK, LIDIJA 236

Š

ŠERGAN, VOJKA 70, 71, 323, 362

ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ 37, 38

ŠKODNIK, IVAN 345

ŠKOPAC, MARUŠA 82, 350

ŠPENGA, ANDREJ 113, 117, 271, 277, 279

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ 119, 126, 148, 158, 162, 167, 172, 173, 174, 196, 212, 222,
235, 247, 263, 292, 353, 361, 366, 370

TANKO, JOŽE 22, 23, 24, 25, 181

TOMIČ, VIOLETA 45, 47, 91, 92, 126, 154, 177, 182, 186, 347, 358, 364

TONIN, MAG. MATEJ 101, 150, 173, 292, 296, 324, 367, 369

TRČEK, DR. FRANC 30, 31, 88, 89, 90, 100, 108, 110, 160, 165, 176, 182, 185, 191, 238

V

VEBER, JANKO 87, 88, 93, 94

VERBIČ, MAG. DUŠAN 27, 109, 111, 114

VERVEGA, VESNA 143

VILFAN, PETER 270, 275, 293

VRTOVEC, JERNEJ 78, 79, 110, 140, 176, 192, 197, 238, 269, 274, 276, 279, 329,
334, 340, 372

VUK, MARTINA 145, 147, 159, 166, 169

Z

ZAJC, SIMON 81, 155, 328

ZORČIČ, IGOR 188, 189, 198, 201, 230, 236, 303, 371

ZORMAN, BRANKO 80, 341

Ž

ŽIDAN, MAG. DEJAN 29, 31, 36, 46, 47, 54, 55, 70, 71

ŽNIDAR, LJUBO 54, 55, 183, 189

LEGENDA

- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS ZL – Poslanska skupina Združena levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS ZaAB – Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**